

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž mają so w
wudawarñi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smolek.

Kóžde čisto płaci $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvrťletna předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cislo 1.

3. januara.

Léto 1857.

Wojewodzicze: K nowemu ljetu. Szwajcarie porawki. S radworskie wojsady. S Kutobrza. S Habsbura. Dopyš. Schwajzarsta. Wschilost. Spiewy. Cjahi saltoštej. žel. ic. Hanß Depla a Mire Tunka. Slawieschnik.

K nowemu ljetu 1857.

Njek nowe ljetu witamy
Do jwienia na femi,
Djak nech ſu přene wopory,
Djak Bohu s kherluschem,
So nam Boh nastupicj je da
A so naš hischeze pschitrywa
Se schitom ſwojeſ hñady.

Wón budź tež dale pola naš
Se ſwojim wobstaranjom.
Nech kraj a lud feje kózdy cjaſ
Pod jeho johnowanjom,
Nech Boje kraſtwo pak je
Nam naſche ſubto najdrožiſe
A Boja wotzna hñada.

Bóh wudzjel wſchitkim ſpoſoſnoſi,
We staroſtach daj radu,
We horju ſpojeſ nam ſejerpliwoſi
A pomhaj bórsy s hñadu;
Nech bohastwo naš neblaſni,
Nech kñudoba naš nestuiſi
A ſawijz s kraja cjeſkaj.

Nech dobre wſcho ſo poradji,
Mier, luboſz nech ſo ſporti,
A prijödž w nechim Sserbowſtwi
Nech dobrý duch ſo hori,
Haj, zylu ſerbſti lud a kraj
Tež w tutym lječii wujiwaiſ
Wſchu hñadu a wſcho ſbojeſ! * * *

Śwētne podawki.

Sakſa. Knęs minister Dr. Cjinski, Nj
bieſche ſo psched njeſotrym cjaſom do veveſtlič
kupel w Franzowſkej podat, je wot tam k we
dzenju dat, ſo ſ jeho ſtrouwoſju jara derje bje
a ſo je wón k temu hotowy, ſo by polonſhu
Franzowſtu na kñili wopzytał. — Dolhody abo
matuschindjenje lipſko-draždjanſkeje ſeleſnizy wo
pichyachu w mjeſazu novembra 134,584 ll. a
wiche dohody wot 1. januara hacj do ſonca
novembra ſaſidzeneho ljeta 1,683,195 ll., a to
243,912 ll. wiaz hacj w lječi 1855 ſa tón
hamón cjaſ.

Prusky. S Barlina piſaſa, ſo drje by
lud radſho widził, kdy by mier wotkał, ale ſo
wón tež na Jane waschnje nočze, ſo by ſo cjeſi
pruskeho krala a pruskeho mena njekakſa ſchoda
ſtata a ſo teho dla wſchudzjom ſe ſpjeſhnoſju
drón do ruki wosme, když to kral žada. — Se

Schwajzarſkeje piſaſa, ſo ſu ſebi tam zufy po
ſtanzy a to woſhebie amerikanski a ſardinski próza
darvali, ſo byzhu ſiednanje bes pruſkim kralom
a schwajzarſkim knežerſtviom wuſkuſowali, ale ſo
je to podarato bylo. Grawak poweda ſo, ſo je
frangonſi kñejzor w tym ſamym wotpohladanju
noweho wóſtanja do Schwajzarſkeje póſtat a
dyrbi ſo wotcjakowacj, hacj je tón ſchto wu
cjiń. Bes tym pschitowacj ſo pruske wóſto ſe
wiche ſpjeſhnoſju k wóſni a jeli hacj do wóſce
ravſcheho dnja (2. januara) schwajzarſkeho kne
žetwa pschitwolenje do pruskeho krala požadanjom
do Barkina neſchindje, dha je drje wjeste, ſo
hjom njeſotre džielby pruskeho wóſta w přieneſ
tſecjini mjeſaza januara ſwoj vucj ſchwajzarſkim
ſtronam naſtupia. S zyla tam, ſož hjom w
dzenja piſačomy, wot kózdeho armeekorpsa (ko
trichž je wosom) ſena diwiſia pónđje a k tutej
ma ſo tež njeſto ſkajneje wobory pschindacj.

tak so budje tola tež njeleotryžkuliž hospodař a nan wot domu precj dýrbecj. Pruske wójsko, kij ma na Schwaizarsku čahnyej, budje njezdje 140,000 muži švylne. Konje, kij maja so wot kraja k wójni doej, su tež híjom sapíšowane a je pecja mjesto Barlin na to 40,000 tl. wažicj dýrbjato. Wumjenenie, pod kotrymž chze pruski král wot wójni wotstupicj, je to, so schwajzarske knežerstwo hnydom wschitkých jatych puschczej, kij su v predawskim pruskim wokresu Neuenburgu sa pruske knežerstwo sbjeſt ječinili. To pak so Schwajzarsjam pſchego hishcje činice nochze, hacj rúnje jim se wschijeh bołow k temu radja; schwajzarske knežerstwo je wele wjazh tež njezdje 120,000 muži pod brón powotalo a po zvtej Schwajzarskej je wschudzom luty pſchihot k wójni wedžicj, tež chze wone 20 millionow nörtow požejicj, so by hotowych penes dosz mjeto.

R a k u ſ y. S Barlina je oberſt Manteuffel do Wina pſchischt a to pecja teho dla, dokelž bje rafuske knežerstwo we Wini konferenzu džerdecj chylo, na kotrej bychu so schwajzarske abo wele wjaz neuenburgske naležnosje wucžinice mijete. — Khjeſor a khjeſorka pſchewywatay hishcje pſchego w swojsich italskich krajac abo dobywataj tam djen wote dnja wjazh lubosje. Hdyž wonaj do Mai-landa pſchindžetaj, chze jimaž 300 semjanow k powitanju napscheſzivo čahnyej.

F r a n z o w ſ k a. Młody prynz pruski, kij bje do Parisa na wopytanje pſchijjet a kotrej ho je tam khjeſor Napoleon jara pſchecjelje horjewſat, je so na dompujež podaſt. — Napoleon je pecja khjetro mersazy na Schwajzarcjow, so na jeho napominanje, so s pruskim kralom s časom ſednacj, poſtluhali nejſu a je teho dla, móhť rez, zylje na prusku stronu stupil. Tola je wón hishcje w tychle dnjach ſaſo poſlanka k Schwajzarcjam poſtlat, so by jím tam ſlonečnje dobro radu radil. — W Parisu je so najſtere 31. decembra konſeſheho keta wucžiniko, komu ma Dößgrad a hadžaza kupa ſluschej, hacj Ruſam abo Turkam. Njeſotre nowiny chđedža wedžicj, so smjeja Ruſojo woboſ Turkam wotſtupiež, ale so woni ſa to wulkı ſruch kraja w Dębarabii doſtanu. — S Neapela a s Perſie žane wažne powesaje pſchische nejſu.

Ze Serbow.

S radworskeje woſady. Jako na njeſto dživne mamy my na to ſpomnicj, ſo w naſzej wokonosji ſudnje pocinaja wobu ſhubjowacj. Tak je ſo w nowiſkim čazu w ſudnku ſahrodnika Kofuſle w Kſchiwei Vorſchrejt a w njeſotrych ſudnjach w Bronju wſcha woda ſhubita a to je ſo ſtalo wot ſemjerzenja ſem, pſches kotrej bu naſymu w Schwajzarskej wele ſchody načinene a kij bu tež w Biskopijach a w Žitawi pytnene. K.

S Źuto bęſa. Poſta naſh bjeſche hody wulke weſelje, dokelž je naſche hnadne kneſtvo wſchitkum ſwojim 47 džielacjerm nadobne Bože džiečjo wobradjicj dalo. Taſki ſtuk je ſawiesje wſcheje ſhwalby a dobreho džaka hódný a my dowolamy ſebi teho dla, jón ſ tutym ſjawnoszi pſchepodacj.

S Haſlowa. Uſciſi djeni hodow, 27. decembra 1856, rano w piatej hodžini wurdje tudy w kólni korcjmy, kotrej mandjelskej tudomeňeho bura Handrija Schottk ſluscha a je wot Marie Królmuſhowej wotnajata, woheń a pſchewobrocji tutu kólnju, kaž tež pódla ſtejazu bróžen do procha a popela. Špalito je ſo wokolo 80 kóp žita, njeſto lenu a ſyna.

Kak je woheń wuſhot, neje ſnate, tola tuka ſo na ſlovnje ſaloženje. Ale dokelž bjeſtu w tutej korcjmi reje, dha je tež mójno, ſo je tóna woheń pſches precjeſzneny, ale hishcje zehliwy, ſygarowy ſruch naſtał.

D o p i s y.

Z Prahi, 23. decembra 1856. Njeſetřy čas híjom poſkuſu nam dveſ ſlonow (abo ſnadž ljepe dwie ſlónizy, [Elephantinnen]), miš Jani a miš Djuba. Wobaj brdlitaj bliſto poſta ſe rečaſneho moſta a wobweſelitaj pſchihladowarjow ſe wſchelakim džekom: ſhjerataj ſe ſwojim pyſkom peney, rubiſka, piſkataj na viſchcje, harmoniku a t.d. Jeje poſtluhnoſt je ſpodiſtwa. Wondanjo wopraſcha ſo tam jedyn pſchihladowat ſwojeho ſuſoda: „je ſlon rubejne ſwjerio?“ Tuto praschenje poſkaſa, kaf bu we predawſkich časach pſchirodopis (Naturbeschreibung) we ſchulach ſa-nerodjeny; tola njeſko je tomu w Čechach hinaſ. Wchym pſchali, ſo bu ſo tež we ſerbſkich ſchulach kuf pſchirodopis wucžilo; džiečjom by to wjeſzie weſelje, wujſik pſchineske, wucžerjam pak lenož ſnadnu progu činile. Po času by wjeſje njeſto pſchirodopis we ſerbſkej ryciſt wudak, pſchetož ni-

prawyń nieżo ważne dale f pſchitrodepisā, hacj sa-
peczęt l. Rostokoweho roſlinstwa. — Gantjeny
tydjeni dyrbesche wjeſta jona hrebana byc, tij
bje we powſchitkomnej hoſerni wumreka. Wſcho
bjesche hizem k poſtrebeſ pſchitotowane, jak ſo
na dobo pokata, ſo ſu cijelo tuteje żony rano do
ſhromadneho rowa poſtrebali. Tejny muž chętju wu-
hrebac̄ daci, ſo bñ ju na evangeliſte poſtrebnicęjo
poſtrebal. — Serblim hofpoſum nebudje ſnadi
nelubo, hr̄j ſzehowaze ſobudžjelu: ſerdu 17.
decembra placiſche w Prahy mandl jeſi 7 nſl.
(21 kr.); punt butro 28 ſtrajari (9 nſl. 3 np.);
husata wot 1 ſchleſn. 12 ſtraj. (23 nſl.) do 3
ſchleſn. (2 t.); ſacjki wot 24 kr. (8 nſl.) do 48
kr. (16 nſl.); ſury wot 15 kr. (5 nſl.) do 30
kr. (20 nſl.); ſurotwy 36 kr. (12 nſl.), a ſa-
jazy 1 ſchleſnal. (20 nſl.) — Cijefſte kraleſtwo
wobſaha 902,8 mil, a ma 4,593,770 wobdy-
lerow, we 14,960 wſach a miestach bydlazut,
ſi tutych je 2,784,736 ſełowjanow, tij ſejſtu
ruej ſreća a 1,729,969 Niemcow; w Czezech je
4,422,888 katholickich a 91,814 evangeliſtich ſełe-
ſianow, a 79,068 Židow. — Po nowym ſiecje
wuthadja ſózde peci uedjeli nowy cijeffi perio-
diſki ſpis pod menom: „Poſok f Prahi, ſabas-
tow a poſuczaw ſpiš ſa miesto a ſraj.” Wu-
kawat budje t. Adalbert Bielak (Bělák); naj-
ljeplički cijehy ſpiſowarjo ſu podeveru iueho ſlu-
ſili. Viſmo budje ſa lud a prakufleho wobſaha.
Tak buchmy f Bozej pomozu ſaſo na konzu lieta,
predy hacj ſo toho nadzachmy. Tak mine ſo
djen po dniu, a tak doho traje, bije naſcha po-
ſlenja hod. Inſta. Duž budźmy pſcezo tak iwi,
ſo moſli ſe ſemſkeho ſiwenja, tak lohzy a wjeſelje
do wiecneho pſchitroczeſci, kaž ſe ſtareho lieta do
nowego. Hody tu buchu a Bože džicejo ma prawje
nuinie wobradjeſci, žadyn djiw, ſo ma nuſnje, hdyž
tbe ſózdy njeſtvo a haj ſuſitſto njeſtvo hi-
niſiche hacj druhı mječ. Echo dha bych lubym
Sſerbow i nowemu lietu pſchal, ſo bych wſchich
ſpoloſit? Za wjem, nech Bože džicejo ſózdemu
Sſerbej, „prawje z božomne nowe ſeto”
wobradzi.

ff.

Schwajzarska.

Nietjasci czaſ hroſy ſaſo kuf ſ wojnu bes
Bruslej a Schwajzarskei. Kaf je to pſchitſto,
ſu nam Sſerb. Nowiny hijom roſklađe. Šdobe
ſo nam teho dla ſda, ſo wo Schwajzarskei ſ trótkim
na ſzehowaze ſpomnimy. — Schwajzarska, w ſa-
ſtarſkim Helvetia menowana, leži ſredja bes
Franzonſtej, Italijſtej, Rakuſtej, Vajuſtej a Ba-
denſtej, wopſchiſja 740 mil, je poſna wysokich
horow a wulſich, hlubockich dolinow a ſtatobow,

kti wſchitſe ſu jeſe neſhylniſcha wobora, a ma
nimale 3 milliony wobdylerow. Zyły kraj je
do 22 kantonow abo ſwobodnych wokrefow dje-
leny; kózdy ma ſwoje ſamſne knejerſtvo. Štro-
madne naležnosje zyłego kraja a wſchitſkich kan-
tonow pak ſo wot ſhromadneho ſchwajzarskeho
knejerſtwa, tij „bundesraty” rjeſa a ſe ſaſtu-
perijow jenoliwych kantonow wobſteji, wobstaraja
a ſarjaduſia. Krala tam po taſkim žaneho ni-
maja; wele bóle je ſchwajzarski kraj republika.
Waschnje republikanskeho knejenja wobſteji tam
hijom wot ſaſtarſka pſches mnohe ljetſtovitki.
Sſwoje poſedjenja woldjerjuje „bundesraty” po
riadi w tijoch mjeſiach, pak w Zürichu, pak w
Berni, pak w Luzernu. Zyły kraj plahuje wo-
ſebje ſkot a twori ſydr, tij je pod menom „ſchwai-
zarski” derje ſnaty. Wumetſtwa a fabriki, w
koſtyh ſo plat, bawlma, žida, czaſnikli a t. d. dje-
laſia, tu derje ſcjeſia, a pſchekupſtvo a mikowanje
je pſches jara dobre drohi podperane. Lud je
njemſki, jenož w južno-wecjoru ſo franzowſy a
na južnej ſtroni horu ſct. Gottharda italsky ryczi.
Kózdy Schwajzak je wojskeſtej a wojskeſtej ſtužbi
poddatv a ſo teho dla w bróniach derje ſmu-
ćjuje. A kaž pſches weſiſki mnohich jara wy-
ſokich horow, tij ſu wiecneſie poſodžene, tak je
zyła Schwajzarska pſches wſchelakosz renje ſtu-
renych dołow a wychinow, pſches najſtrahniſche
kuſi, pſches liehy, iſejory, ſpjeichnje bježaze, ſchu-
mijaze a ſchworecze wody, rieki, a riečki a wo-
dowe ſpady poreňſhena. Zyły kraj je wſchudzjom
jara ſtrony, jeho wobdylerio ſu to w runej
mjeri, ſu ſtróſni, wulcy a derje ſroſzeni. Wot
ſaſtarſka ſem dje a ptacj ſim ſwobodnoſz a
ſamostatnoſz wózneho kraja wysche wſchego. Sa-
taſki wobſtak wózneſi je ſich wſchitſkich a ſhro-
madne ſtajnje jenoliwia, newuhaſliwia, plome-
niua ſuhoſi a wopravbiſſe ſpodžiwanje wubudžaza
wutrobitoſz napelnjowata a wodžita; tuta ſaſo
renosz, pſchelenosz a rycerſka myſl wodži a na-
pelnjuje ſich ſhromadne hiſcieje dženſa. W tajſej
wutrobitoſzi a wózneſkim duchu ſu ſebi woni
tej we wſchelakich, haj! Samo w najſtrahniſich
wobſtejeniach a wojskach nuſach wózneho kraja
ſwobodu, cjeſz a ſamostatnoſz wudobyci a ſa-
khowacj wedžili; haj! w jeho ſakitanju ſu woni
jara hajſto a w kózdej wózni, tij ſu hdy mjeſi,

woprawdzie dżinę patriotiskeho smyslenja a jeno-
necho, wutrobiteho stulkowanja dokoneli. A
każ tajseho wotczinskeho ducha pola jenotliweho
namakamy, tak kneżi tón samy w zylym ludu
shromadnje. Abo podawaja nam stawisny ja-
dyn tenisch pschitstad tajseho ducha a patriotiskeho,
wutrobityczejskeho stulkowanja, hacj tamny na-
dobny stulk wjesteho Arnolda Winkelrieda
s kantonu Unterwaldena, kij swoje żirvenje sa
wózny kraju wostají?! — W schyrnatym liest-
tyku menujzy wedžische rafusti khzejor Albrecht,
s pschimenom c j e m n y, wójnu pschecjivo nje-
kotrym schwajzarissim kantonam, kij pschi vierwald-
städtskim ijesoru leża, so by je dobył a swoje
krage s nimi pschisporit. Wobydlerjo tutych kra-
jinow ho sobakiye wobarachu. W bitwi pschi
miejsczku Sempachu w kantonie Luzernu, ke fo-
trejj w lieczi 1386 pschecjivo a w fortejj bu-
tchdem statny wobstatk a krajny wojskud (Schid-
sal) Schwajzarskeje wuejineny, nemôzachu ho ne-
pschecjelle falangi abo wojnske rjady, kij biechu
wschudzjom krucje hromadu natłocjene a wot-
czejskich broniłkow kryte, wobhrodjene a salitane,
na żanej stronie psches nadpad pschimacz a psche-
kamacz; wone stajichu, każ murje, s wypolozenemi
hlebijami Schwajzaram, kij je s wulcej mozu a.
s móznym nadpadom pschimachu, nepschewlini-
frontu napschecjivo. Winkelried widzi, so su
wschitke próżowanja a bjetowanja, kij won a jeho
krajenjo naložuja, podarmo; won pschi w swojim
snutekomnym hlos wózneho kraja a widzi w dnczu,
ton wulci strach, kij wotczini hrosy. „Ja chzu
wam pucz wotewricz,” — wola won — „drosy
slobukrjenjo, nesabudzce mojego mena a
mojich dżeczi!” So ma żirvenje shubicj, teho
a swojeje śmiercje wjesty, cjszne won swoje brónie
wot ho, wobpschimne a stoji pschecjivo swojej
wutrobi tejsko hlebijow nepschecjela, kiejkoj mózetej
jeho ruzy wobpschijec a, je s połnej cjezu swo-
jego cjsjaka podłoko, szjini a wotewri, won dżeru:
a sahob do nepschecjelskich rynkow. Psches pschi-
stad tuteho rycerja sahoreni wala ho Schwaj-
zarjo w tórnę a djiwej nawalnoszi tam nulis do
nepschecjela, cjszheja a podcjszheja, smetaja, bija:
a pobija k semi wchitko, schtoj a hdjeż ho jimi:
schto napschecjivo staj, nacjlnja wschudzjom a na
wschich rojkach muzejenu, sawerczenje a neporsad:

nosz: śbicje, pschewinenje a pobicje nepschecjel-
low bu powschitkomne a na wschich stronach je
dobycje. — Tak je Winkelried, każ jemu pola
starzych Rómskich tamni tjsz Deciarjo, psches swoju:
trej wózny kraj, jeho cjez a newotwišnosz wu-
dobył. Hiszceje dżensha menuja Schwajzarjo jeho
meno se światym poczęszowaniem; a w dja-
komnym wopomneniu śwecjene pschendje to samo:
pola Schwajzarjow s jeneho Leistotyska do dru-
heho. — Taſich Winkelriedow je Schwajzarska,
poſdyscho we wschitskich cjezich a stracha potnych
wobstesienjach mnichich mjeta, muži, kij su se
swojej krwi. cjez, śwobodnosz a samostatnosz,
wózneho kraja wukupili a hacj do dżenskiszeho
dnja wukhowali; smiesja pak taſich muži tež,
hiszceje w tudomnym cjaſu? ieli dyrbjato —
schtoj chył Bóh hnadle wotwobrocjey — wo-
prawdzie k tej wójni pschicnej, kij jej tu śhwili.
hrosy.

W.

Prilopk.

* We Wopakej sta ho 13. dezembra 1856.
to nesboſje, so poſedma liet stara dżowęcjejska
ikala Hentschela tam na schufaju pod jedyn wos:
pschecjivo, wot fortehoj bu straschnje na hlowi:
ranena a hewak cjezko na cjezli wobſchodjena.
Hacj runje ho jesi wscha liekaſta pomož dosia,
dha dyrbesche wona. tajseho wobſchodzenia dla:
23. dezembra wumreč.

* W Potcjniqy bje ho 28. dezembra 1856.
dopolnja w 9 hodzinach djeſacisjetny holicz ban-
tarja Bórna tam na lohkosamersneny hrodowſt:
hat podal, so tam pschelamat a do wody, njehoje
tsi lohcieje hlubokeje pschischt a tam swoje ži-
wenje spuschcijec dyrbjat. Pschetoz hacj runje
bu wscha liekaſta pomož naložena, jako bjeschtaj.
jeho pot hodziny po pschelamanju ſchewſki miſcht:
Hübner a cjeſliſli towarisch Techris s wody
wuejahnijo, dha won tola morwy wosta.

* W Shorelu bu 9. dezembra mordor
Leniger s Lichtenau'a wotpraweny a bu jemu
hlowa wotczata. Każ bje jeho khostanje hrósbne,
tak bje tež jeho pschekupenie hrósbne bylo. „Ja
chzych,” wusna ho tón slóhnik psched śudnikom,
„ja chył 14. februara do Lindy po hluſeb hitz,
nesezinch pak to; ale puscheinj, so s domej
wjesteho Jäkela, so bych tam kranjt, pschetoz,

ja wedjich, so je won samozity. Ale dokelj biech tam ludzio, dha biech i kieznikej Förfarej a wostach tam hacj do popolnja. Iako biech ja tudy shonit, so je tkaž Budner ham doma, biech s kijom w ruzi do jeho wobydlenja, wudawajo, so chzu pschedzeno kuponacj. Za proschach Biednera wo jjebz a swadzich so pschi tym s nim, ejznych jeho wo semju a bijach jeho s kijom do hlowy. Won spytowasche stanacj, ale jadobajech jenu hekeru a pobich jeho tak, so won lezo wosta. Iako biech jemu mōschen, w kotrej bie 2 tl. penes, s dybsala wsak, biech na kubju a kranach tam pschedzeno, pstat, jenu, koschlu a t. dr. Wczor domoi pschischedzi neprasach swojej żoni: nico. Nasajtra dach jej te penesz a sshowach kranene wiaz do pleslowej jamy, biech do zyhejnizje na dzielo a popolnju do Lindy, so bych tam pschedzeno pschedbat. Ale tam me fasachu: a do jastwa, wotwedgechu." Leniger bie 27: ljet starz.

S p ē w y.

M o w e L j e t o.

Hłosz: Wotwecze, ton hłosz wasz wokare.

Dokelj saho, luby Bojo,
Kij sy ty len'czy nasza sbojo;
Do nowob' ljeta stupancz,
Dha we Jesomu Krysta meni; —
Psches kotrej wjeszle wułkyscheni;
My s naszel vrośtu budzemy;
Pschi ljeta spochalku,
Psched twój thrón we nebju.
Vollaknemz;
A prozhymz;
Budz s nowa ty;
Nam, też to ljetu pomożny.

Da, so też we nowym lseczii
Nam twoje kwlate słowo świeczi;
We swojej bójkej ejzposzzi;
Mech też pszegoz twoje słowo.
Tam dale świeczi, bójek je ejmowoy,
Bójek bydli, świecze lud pohanisi;
Mech jim, też sekhadza.

Ta jaśna fernicza,
Jesuš Krystus;
Bójek świeczi ta,
Tam nele ejma,
Tam bójki kónz je pohanista;
Maszoh' krala wobdat s hnadi;
A, dał jom', Bojo, k wscheniu radu;

Nech jeho dom we sboju kieje;
Daj wschijem kladym w wóznym kraju.
So njez po ejzzych ljetach moju.
Też saho ejazh sbożomne;
Haj, daj ty kłódemu
Nam dobru sakluzbu,
A so bychmy
Też dżakomini;
Wschak byli cji
Sa wscho, schioż ejmisch nad namu.
Bojo; daj nam mjerne ejazh
Też dale w wóznym kraju sahy;
A naschu próstwu nesacjib,
Budziny dobrz dha też budje;
Tu pszegoz dale kępe wschudze;
A semja budze paradiš,
Dha wschudżom sałczjewa.
Mjer, sboja, jednota.
W zyłym kraju,
A nebudje, —
Każ bylo je, —
Tu wiaz ybiejk, krejszhelecje;

Dżeczi, kotrej narodzene,
A na Krystuška budja kłyczene;
Mech pschiberaju wezelie;
Kij psz wózki klub wobnowela;
A k Bójom' wokasanzu dżela,
Mech świerne su hacj do śmierczej;
Czi, lotisz pschistupja;
Po' Bożych' wostarja;
A wjerowanju,
Tych klub nech je,
A wostane,
Psches luboż świerny do śmierczej.

Egi, kij ljeta psches śmiercz dżesa,
Mech k twojej prawicy tam staja,
Dyz pschinibesz k śudu, śbōžniko!
So měhl kłódemu ty prasie;
Ja chzu cje njez na wele stasie;
Ty do bry, świerny wotrocjko!
Glał, ty bje na świeczie;
Na malym wobstajne;
Brawje świerny,
Cje stasiej chzu;
Na wele tu,
Dzi, njez k mojom' wezelu."

Pietr Młont.

Gzahi sakskoschlesyjskieje żeleśnizy s budyskoho dwornischa.

Do Drądzjan: rano 7 h. 37 m.; pschipolnju: 12 h. 53 m.; popolnju 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 16 m.; rano 2 h. 42 min.

Do Szorelza: rano 7 h. 47 m.; dopolnju:

11 b. 40 m; wodospad 5 b. 2 m.; wieżor 8 b. 27 m;
w rzeź 12 hod. 4 min.

16 ngl. 4½ np.; 1 pełnowiązg. czterwenty goty
aby dukat 3 tl. 5 ngl. 4½ np.; winskie banknoty 97.
Spiritus w Wroclawiu 10 tl.

Pełneżna płaczącina.
W Lipsku, 2. januara 1 Louisdor 5 tl.

Hans Depla. Pomysli hebi Motko, my ſmy
wóndanjo w miejſci Budyschinii tež hizom schwajcarſtu
wójnū płaczącej dyrbeli.

Mots Tunka. Baj wſchaf, baj!

Hans Depla. Nibdy hinat.

Mots Tunka. Ale, wſchaf ho schwajcarſka
wójna hischeje ſapocząła neje a wſchaf ſ zyla ſatki
kras se schwajcarſkim w dobrym miejſci ſteji.

Hans Depla. No, my ſmy tola płaczącej dyrbeli.

Mots Tunka. Ale, ja eje proſchu, kaf dha to?

Hans Depla. Hajo, hacž runje niefkole khiero
wele bruniż a kameńmeho wuhla palimy, dha je
nam miejſcejanam tola tež hischeje pſchezo niefkto
drewa treba. My pſcheżimy ho teho dla, kaf ſio
po bewak ſtawa, wóndanjo na herbiske hrebje, ſo bych-

my drewo kupowali. Ale tam, k naszemu ſpodej-
wanju, żane neje; my džemny dale po hornyczeńſtej
haſu, — tež nicjo; my pſchekracjamy tremowe ior-
boszecjo, — nibyž žana ſchließya; my khodimy a
khodimy, hacž napogleku por fóriejkow nadejde-
mo. Te ſo nolubjachu, ale drewo dyrbeshe by; j, a
duj ſadžiwy idyri tolerje,

Mots Tunka. To neby wele buko!

Hans Depla. Nie, to niz: ale wſchaf dha
ſcho ſmy ſa taſku fóriejku dačy dyrbeli?

Mots Tunka. Nie, to newjem.

Hans Depla. No, ſydom tolef. — A tak
me ta schwajcarſka wójna hizom tſi tolerje khos-
tuje: pſhetoz tón hamp djen ſo w pruskim ſu-
ſiodliwi jeje dla wſchifke konje napiskowachu a duž
nebie ſ holje nictón ſ drewom do miejſta pſchijek!

N a w ē s t n i k .

N u ſ o w a n e w o t m o l w e n j e .

Wy pſchejſjo, kij pſchezo me,
Kaf ſ mlókom ſteji, praſkejſjo,
Wam chzu pſches naſchu Nominiu
Io ſ króliku niefk dačy k wejſenja:

Haj tſi dny do hód, — pónđelu,
Dha wſtach mojej ſoni tu:
Tón ejaſ je, luba macjje, ſow,
„Dzi, podęſ ſruw, ſo bých ſcho!“
„S tym mlókom djenja do miejſta,

*Añes Nieckich hnadj wo ne starosz ma.
(Schtož mi to wserož nesechje,
Lón nech ho jeje praschež dje.)*

Duž, hdyž bjež rano vognedak,
A brodu hebi motruhak,
Bjež — kaj hzm prajš, — pöndjelu
S tym mlošom s čajom na pucju.
Hdyž psched mlešom bjež nimalje,
Dha tam Mots Lunka setka me,
A prasi: „Kuby pschež elo!
Ty wleszje hischje newjesh to.“
„So nichtón neshmje do mlešta,
Kij nima sank po karana.“
A duž la s mosim karonom,
Sso frudny saho wręcžich dom,
Ja pak tež saho naſaſtra
Djelež se ſamóšom do mlešta
A tom' prienjom' liepčom ſankarež.
Dac̄ nowy ſank tam vjeſteč ſej.
Tón lejdyr pak te ſhwate dn̄y
Wſchaf uſhego nebje hotowy,
A tak je ſhano moje dla
Añes Nieckich ischje pschezo bes mloška.

Vietr Milne.

Drewowa aufzia.

Ljetusche twerde niſteljene ipuſičjane drewo
w lichańskim a kobelnjanskim revjeru budje
ſo 12. a 13. januara t. l. w dolhich hromadach
ſ nawdaciom ſchwörčinu kupnych xenes, kaj tež
pod wumjenenem, w termili wosjewownymi, na
pschežadžowanje pschedarac̄. Kupowarjo maja ſo
pöndjelu, jako 12. januara, rano w 9 ho-
dzinach na horoschezanskim forbarku a
wtoru, jako 13. januara, rano w 9 hodzinach
na kobelnjanskim dwori nutnamakac̄.

Schöna.

Drewowa aufzia.

Ljetusche drewowe aufzije ſmjeja ſo na lip-
janiskim revjeru na ſzehowazych dñjach:
djen 13. januara t. l. ſtejaze khójzy na ſhapo-
nizy na minakatſkikh mesach,
djen 22. januara t. l. ſtejaze brjesowe a wolscho-
we drewo w hornym haſku ſa hajnikowym
wobydleniom,
djen 3. februara t. l. ſtejaze khójzy na ſhapo-
nizy na minakatſkikh mesach,
djen 17. februara t. l. ſtejaze khójzy na holeshow-
ſtich mesach pschi bježym ladku.

Sapocžat w 9 hodzinach. Wosjewenie wu-
mjenenow ſtane ſo na ſpomnenych dñjach.
We Lipei, 2. januara 1857. *Hirsch.*

Drewowa aufzia.

Ljetusche drewowe aufzije na minakatſkim
revjeru ſmjeja ſo na ſzehowazych dñjach:
djen 15. januara t. l. khójnowe khójzy na drob-
janiskich horach,
djen 27. januara t. l. brjesy a wolschje w Četn-
ſach pschi nowych ſukach,
djen 10. februara t. t. khójnowe khójzy na drob-
janiskich horach,
djen 27. februara t. l. khójnowe khójzy, ſylne a
dothe, pschi jaſiažym haczi nedaloko Drobow.
Sapocžat 1/29 hodzinow. Wumjenenja budja
na ſpomnenych dñjach wosjewene.

W Drobach, 2. januara 1857. *Grunert,*

Wosjewenje.

Na burſkim ſubli Jana Bohuwjera Mü-
lera w Barciži budja ſo

26. januara 1857

wot 10 hodzinow 1 wós, 2 koni, 2 ſtrui a 3
ſwinie ſa hotove peney na pschežadžowanje psche-
darac̄, ſchtōž ſo ſ tuym wosjewuje.

W Wóſvóřku, 23. dezembra 1856.

Kralowſki ſuđniſki hamt taut.

Käuffer.

Korčmarjska ſiwnosz w Nowym Lufcju je 6
fórmami pola a ſahody a ſ prawiſnu većenja,
klamarenja, rjeſanja a de-wſchitkeho wumenka je
ſe ſwobodnejše ruki na. pschedan.

K. A. Hartmann.

Še woſebje pschedarac̄ w ſelovry d a reſti-
nowy d muſkow ſ djielom najčiſtſiſteho zoforo-
weho trutſla ſehadžene

Dr. Kochowe (i.pr.wosz - ſyſtuž, w Heiligenbeilu)

ſelome bonbon

ſu ſo vičes ſiweju dobrož tež w tudomnej wo-
ſolnoſzi najſiwe dopolaſale a pschedawa je w ori-
ginalnih tyſlach po 5 a 10 nſl. ſtaſnie wo-
vra w djielte w Budiſhini Wilh. Hammer, w
Bernačižach Hermann Einert, w Biſſopijach
Fr. Rau, w Kameniu Aug. Naumann, w Qu-
bižu K. Dürmiller, w Rakazach haptylat Faſius

Koſje vo puntach a zentnarach kupuje po na-
moſcie placiſimi *J. G. F. Nieckich* w Budiſhini.

Hamburgſko-bremenske wohensamjessjaze towarzſtwo
potrcja ſawieszenju mobilow, tworow a t. d. po twerzych pŕamich be-wſchitkeho doplaſionego
W Stołpnju, 19. septembra 1856.

Gustav Winter, agenz

Powszechnie sawieszja ze towarzstwo.

(R. R. i. r. Assicurazia Generali w Triezji.)

Sawieszja fond towarzstwa **Zidnacze millionow 500,000 schiessnakow dobrzych penes.**

Sawieszenia na twardy, metaliny, mobilie, slot, umiarkowane žita atd. atd. pſchechino wohnju po tunich iwerdzie postajenych pramijach.

Pſchi sawieszenjach ratarskich pſchedmetow poſticia towarzstwo woſebne dobytki.

Sawieszenia kapitalisow a rentow na živienie człowiekow. Sawieszenia puejowazych su-blew na drogach a jeleznizach.

Wſcie požadane wuſladowanja dawa **Ferd. Petau**, wokreſny agent ſa Budyschin a woſolnoſa.

Dr. Whithowa wodzicza ſa woſci

wot **E. Ehra** r. d. a w Altenfeldji w Thüringenſtej, ſ wiazajymi privilegiimi wyšokich weſtow pocieszona, wopokaſnie ſo be wſchitkimi dotalnymi woſci bojazym ſciedlami picies ſwoje ſbozomne ſlukowanje wſchendje ſalo najtahoodniſka a najlepsza wodzicza w taſkim naſtupanju, a može ſo jako dopofasany bojaz v poſylnazu ſciedl a jako

wjesta pomoz ſa ludzi na woſezmoj bjeđnych

ſoſdemu poruczeſ. Wona hoſi wſekje a ruciſe a be wſchitkich ſckodnych ſziewkow, woſebne vſhi ſahorenju, ſzepnenju, ſuchocenju, ſylſowanju a bjezenju woſciow, ſaq tež pſchi ſlabofsi po vſetu a vlaſci bleschla ſ wutoſowanjom ſenož 10 nſl. a dajeſa ju ſenož mopravdiju **Ernst Gottlieb Chr. bardt** w Altenfeldji w Thüringenſtej. — Etat ſa Budyschin je w hrodoſkej haptyn.

Groſzowe broſtfaramellje,

najlepschi ſciedl i woſtronenu ſaſchela a ſ po-
loženju dychanja, ſaq tež ſ ſwatnowanju pſched-
dybaſowſiu pſci ſafymnenju w ſymnym ciaſu.

Na Budyschin a woſolnoſa w hrodo-
ſkej haptyn knesa **M. Jäſinga** ſejdu ciaſ
na pſchedan. **Eduard Groſ** w Broiſtawju.

Wote nme dijetane
draždžanske beutuſchki pſche kurjaze woſa
poſticiuju tak lohli, ſaq wſekje pomhažy ſciedl
i woſtronenu tuteje tak boſojneſe cjiwile. W
Draždjanach pſchedawa je ſandželska hap-
tyka, w Budyschin i paſ hrodoſka hap-
tyka. **H. Werner.**

Na wulfemu nowemu ljetu reje w Pſchini-
cijačach, na ſotrej najpodwoſničko pſchedroſtuje
C. Meyer.

Dziwočanske herbske ex. luth. towarzſto ſmijeſ
jutſje ſa wſien ſhromadiſnu.
Pſched ſyndſto.

Aufzja drewa po ložach.

Pondželu, 5. januara teho ljeta dopołnia
wot 9 hodzinow budje brjesowe a woſchowe
niſte ſtejaze drewo w loſach pſchedowane. Hro-
madupſchindjenje $\frac{1}{2}9$ hodzinow we wulfie Čjornej
poła Holeschowa.

S ſredu, 7. januara t. l. dopołnia w 9 ho-
dzinach budje ſo brjesowe drewo w loſach pſche-
dowane pſchi wjetnikowej hori poła Bohowa.

Schtwörtl, 8. januara t. l. budje ſo brje-
ſowe a ſkojnowe drewo w loſach, ſaq tež brje-
ſowe doſte hromadu na ſchecowſkim rejeru pſche-
dowane. Hromaduſindjenje $\frac{1}{2}9$ hodzinow na droſ-
wet Holeschowa do Rakez pſchi dothim hacj.

W Neřivacjidsli, 1. januara 1857.

B. Unger,
mysci haſnit.

Kowarſam tuđonineje woſolnoſſje
i tuwym woſiemjam, ſo je vola me ſtajne myſie
kamentne muhlo na pſchedan. **J. G. F. Mietich.**

Swojim pſecelam a znatym z tutym k do-
brociwemu nawjedzenju dawam, zo je mi
moja luba mandželska 27. decembra 1856
ſtroweho synka porodžila.

W Khwaćicach, 29. decembra 1856.

Jan Bartko, wučer.

Zađenju ſobotu žita w Budysinje plaćachu

Korc.	Wyša.		Niža.		Stredzna.							
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Rejſa	3	22	5	3	10	—	3	17	5	—	—	—
Vicenza	6	—	—	5	—	—	5	17	5	—	—	—
Gejmen	3	—	—	2	17	5	2	22	5	—	—	—
Worſ	1	20	—	1	10	—	1	15	—	—	—	—
Haſch	4	5	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—
Rjept	8	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zably	7	5	—	—	—	—	6	25	—	—	—	—
Heduſiſka	5	10	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Bjerny	1	—	—	—	—	—	—	25	—	—	—	—
Rana butry	—	18	—	—	—	—	—	—	16	—	—	—
Dowoz: 4107 kórcow.												

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž naja so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čisto płaci $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlétne předplatna pola
wudawařa 6 nsl. a na kral,
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Číslo 2.

10. januara.

Léto 1857.

Wopjacięce: Gwietne podawki. G Plujsnitz. G Bistopstjeje stron. G Gomilneje. G Radworja. G Budyschyna. Syewy. Pschilopk. Cjahi salstoschles. žel. z. Bykwinste poweszie. Hans Deyla a Mote Tunka. Nawieschnit.

Swětne podawki.

Sakſka. Wónzano je kral Jan chokoladou fabriku, Jordanej a Timäusej w Draždjanach fluszhazu, wopytaj, w tej samej njeotre hodžinę wostat a ſebi tam wſchitko na najdrobnicho roſpoſafacj dat. — K nowemu ljetu bu ſrajej tež bes druhim w meni jeho kydelneho mjeſta Dražđan psches dražđanskeho wychého mjeſečjanosty Psotenhauera, kaž tež wot njeotrych druhich ſaſtuperjow mjeſta ſbojo pſchate. — Lipſka nowoſjetna maſa, kotraž hewak runje wulkej wažnosze nima, neje woſebna. Koja je menujzy wo njeſchtō w placisni ſpanyla. Šukna ho tež mato ſupuje, tola je placisna teho ſamoho tajka wostata, kaž na michaliskej maſy, haj njeſoirym ſukelnikam je ho njeſchtō wiaſ dawato.

Pruſy. Kral je Schwajzarjam hischjeje hac̄ do 15. januara t. l. ſhwilje dat, fo bychu ho ſ nim w dobrym ſjednali. Zeli ho to hac̄ do teho dnja neſtane, dha pôſztele kral ſwoje woſisko na nich a by petom woſna hotowa byta. Bes tym nochzymy paſ nadijiu spuſchcje, fo ho pucije wunamakaja, po koſtych by ho požadanje pruskeho krala a ſaperanje schwajzarſteho knežerſtwa wuerunato. W najnowiſkim ejazu je franzowſti khejor Napoleon ſaſtojnſtwo jednarja na ho woſai a ſtaj ho teho dla schwajzarſkaj woſtanazj Barman a Kern k nemu podatoj. Napoleon chze Schwajzarjom k temu naradic̄, fo bychu neuuenburgſtich jatych kralowſzy ſmyglenych puschcili, dokelž pruski kral predy Jane jednarje ſapocjeſz nochze, hac̄ je ho to ſtalo. To ejazic̄, fo paſ Schwajzarjam necha, dokelž bychu woni ſ tym wuſnali, fo ſu neuuenburgſzy

ſbjekarjo prawje na tym ejazili, hdyž ſu pruskeho krala dla ſbjek ſatožili. Skončnje bychu woni paſ to tola ſejzili, hdyž bychu jenož wjestosz mjeſi, fo jim potom, hdyž ſu ſpomnenych jatych puschcili, pruski kral neuuenburgſki wokrež zylje wotſtupi. K temu dyrbí jeho Napoleon naradic̄, ale pruski kral ſemu hischjeje w taſtim neſtupanju doſz k woli byc̄ nochze a duž ho wulzy prascha, hac̄ tola k woſni nepſchindje: pſchetož pruski kral na žane waſchne wot ſwojeho požadana newoſtupi a Schwajzarjam ſaja paſ twerdu hlowu, tak fo je ejezko do teho wjeric̄, hac̄ ho woboj do 15. januara ſjednataj. — Sa ſdžerjenje mjeſa je tamon wüden tež amerikanski woſtanaz Fay, kij bje ſe Schwajzarſteje do Barlina pſchijet, pola pruskeho knežerſtwa ſkutkowat, ale hac̄ je tam iſto wuc̄init, to neje k ſnajomnoſzi pſchischko.

Djen 1. januara bje pol ſta ljet, fo bje prynz pruski do woſka ſtupit. Žemu k čeſzi bu teho dla na ſpomnenym dnju w Barlinu na kralowſlim hrodji wuli ſwedžen wetdžeržany. We wulkej ſali bychu ſo wſchitzy najwoſebnich ſe generalojo pteho pruskeho woſka ſhromadzili, kaž tež deputacije ruſkeho a rakuſkeho woſka a wſchelake pôſtelſtwa ſe wſchelakich pruskich mjeſtow. Skončnje ſtipiſtaj tež kral a kralowa do ſalje a wſaſtaj rjany ſljeborny ſchit, wot wychich pruskeho woſka prynzej pruskemu k tutemu dnju dareny, do ruki a poſkupiroſhi k nemu, pſchepo- daſchtaj ſemu taſti rjany dar, pſchi ejazic̄ kral duſhnu ryc̄ djerjeſche. Prynz pruski wotmolw̄ na tu ſamu a tež marschal Wrangel pſchijat njeotre ſbožopschejaze ſłowa. Wejzor bje wulka hofſina pola prynza na jeho hrodji.

Rakušy. Po husto wospetowanej prośbi
je marschal Radetzki njetko swoje pensionirowanie
dostał. Wón dostane ljetnje 60,000 schiessna-
kow a rjany khjezorski hród sa wobydlenie. —
Khjezor a khjezorska staj hischeze pschezo w swo-
jich italskich krajach na wopytanju a dobywataj
sébi tam džen wote dnia wjazv lubožie vola
tamnišich wobydlerjow. Wonaj bydliaj tu
khwilu w Venedigu, s fotrehož mjestu so 4. ja-
nuara do Paduy na krótkie wopytanje podasch-
taj, hdzej bushtoj wot wobydlerstwa jara psche-
cijelne powitanaj. — Sredz januara pichnidzetaj
do Mailanda, hdzej so arzynowoda Ludwig se
swojej mlodej mandzellej, rodzenei falkszej pryn-
zebymu Margaretu też s nimaj voda.

Franzowska. Późlanyk sedmioch metrich
europijskich wéžow, kž bjechu so w Parizu na
konferency, 1. 31. dežembra 1856 postajenej,
sechli, su na tej samej wujednali, komu ma
Bólgrad śluszczej. Konferenza bu w 12 ho-
dzinach wotewrena a trajesche hacj do 4 hodzinow.
Franzowski minister Walewski wukładowasche, so
mjesto Bólgrad w ruskej mozy wostacj nemóže,
dokelž so to dla nowopostajenych mesow bes Ru-
sowskiej a Turkowskiej na žane waschnje nehodzi; so
dyrbi tuto mjesto teho dla Turkowskej, me-
nujž Móldawskiej, pschiwanej, so pak ma Ru-
sowská sa to mjesto Komrat a hischeze khjetry
kruch kraja dostacj. Russi późlanyk prajesche na
to, so je s tym spolojom a ruskii późlanyk s jen-
dželjskim żadashem potom, so by kommissia, kž je
nowe mesy bes Turkowskej a Russkij postajita,
też wuprajita, so so te same njetko tež tak wesz
hodja, so móże Komrat k Russowskej śluszczej.
Dako russi późlanyk na to spomni, so dyrbja
njetko, hdzej je to wuczinene, Rakuschenjo Móldawu
a Walachiu, Jendželjenjo pak ejorne morja
wopusczejec, wotmolwi ruskii a jendželjski późlanyk,
so so to stane, tak bórsh hacj je spomnena kom-
missia nowe mesy sa dobre spósnala.

So pak je wona sa dobre spósnaje, so so
same rosemi, pschetoz wona je te same po pra-
wym postajita. S tajlim požadavjom chedža
senož Rakuschenjo njeschtio ejasa i temu dobyej,
so bychu hischeze khwilu w Móldawi a Walachiit
pobycz móhli a Jendželjenjo i temu, so bychu
swoje lóðje halle posbíjacho s ejorneho morja

domoj powolacj treballi. — So ma khjezor Na-
poleon Reuenburga dla se Schwajzarem a tež
s pruskim królem swoje wuradzowanja, to je
wieste; ale schto je wón s wobjemaj nichdje
wuczinik, to je hischeze newiste — S Reuen-
burga ie hžom na 800 ludzi do Franzowskieje
wuczahnivo, dokelž su sa pruskeho króla a teho
dla vichecjiwo nemu wójnu wesz nochzeda. Wonaj
su teho dla wschito stejo a leżo wostajili a Schwaj-
zarsku wopusczejili. — W Parizu je so 3. ja-
nuara satraschna stóž wuwedla a żadawy, hrošny
skust je so tam stat. Parisski arzybiskop Sibour
bje so menujž do zyrwje St. Etienne du Mont
podat, so by tam Božu ślužbu wotewrit, kž so
tam sa ejaš dzjewecjdniowneje nuternoszie k ejezji
świateje Genofevy wotderžuje. Niehdje na yet
schwirjoch chjysce arzybiskop do draſkomory hiz̄,
jako jemu pschi jeje durjach muž napscheinivo
stupi, jeho mjeſchniku draſtu na bos hune, jemu
wulsi katalonſki nož do wutroby storczy a pschi
tym sawota: Precz s bohowskami! Arzybiskop
pane, ludijo bježa jemu i vemož a doneſeja
jeho do draſkomory, ljeſarjo khwataja k nemu,
ale wſcho podarmo, — wón dyrbi sa krótki ejaš
wumrecj. Dego mordat neciekaſche, ale mosta,
s tym nožom w ruzy, pola swojego wepora stejo
a wokaſowasche radosi, so je so jemu jeho neſtuk
tal derje radzit. Wón rjeka Berger a bje mjeſch-
nik pschi jenej pariskej fati. Dego żadžerzenie
bje njeſotry króč tajſe bylo, so bje so jemu du-
chomiske skutkowanje na ejaš ſakajato. Dako bje
so w Meluni jena žónka, kž bje swojemu mu-
žei s ſjedom ſawdata, na ſjawnym budzi wot-
hudjita, dha wutupowasche wón pscheinivo taſ-
kemu wothudzenju, prajiz, so su budniy ne-
prawje ſudzili. Ale na jeho ryczach doſz nebje,
wón da tež knižku pscheinivo ſpomnenym ſudnikam
ejishejec, ejohoj dla wón do ejezkeho psche-
tanja pschiindze. Wyſche teho ryczescze wón tež
pscheinivo dogmi nesmasaneho podiecia Marse,
macjerje Božej a bje tež w tajlim nastupanju
knižku wudat, tak so zyrlwńska wyſchnosz hinal
nemóžesche, haž jemu wſcho duchomiske ſkutko-
wanje ſakasaj. Wón bje teho dla wobsanknyk,
so na arzybiskopu Siboura weziejcz, a bje ſebi
wulsi, if porty ſchieroli nož ſupit, so by s nim
swojego přívodſtajeneho ſallót. Dokelž bje tóž

nóz jara wulkí a jón wón tola skajne w ruyz mječz chyšche, dha mjeješche jón we wulkim woneschku showany, lotrž pschede wschitlum ludom w ruyz djerzesche a žadyn čjolarek ſebi nemuſteſche, so bje wón s tajſimi hróſnymi myſlemi do zyrkwe pschichot.

Jako bjechu jeho ſajeli, prasbachu jeho, hacj je wón arzybiſkopa wjazy frócz kłot, na czož won wotmolwi: nje, jenež jedyn frócz, pſchetož ja wedzich, so hym wutrobu trechtit. Wón bu dale praschaný, ſchto ma to na ſebi, so je pſchi kłocju ſawoſat: Pricj i bohowſami! na czož wón praji, to ja teho dla ſawelach, doſekj do neimaneho pediecia knęzny Marje newjeriu, kaž ſtam hizom predy pſchecziwo temu ſkjeſti priadowat. Jako bjechu ſo jeho prascheli, czoho dla je tola tajſi hróſny ſtuk wobeschet, reſny ſwón, so je ſo to teho dla ſtato, doſekj bje ſemu prafene, so jeho wuſanknenje ſ duchovnſkeho ſtuklowanja wjazy herjesbjehnene nebudje. Wón bje zylje ſmierciw pſchi ſwoim pſcheclyſchenju a ſwasche ſo, so je njeſak na roſomi ſlaby.

Arzybiſkopeve cijelo doneſečku najpríſodzý do demu fararia pſchi zyrkei Saint Etienne du Mont a bu tam w ſali na matrazu położene. Jego wobliečo nepolaſowasche dale žane pſchemjenenja. Jego ſmójba a je mniož pſcheczeljo kchwatachu ſ nemu a zyle miesto Paris bje ſo naſtrúzato, jako tón neſtuſ ſboni. Zyrkei Saini Etienne du Mont je njeſko ſantnena, doſekj bu cjlowska frej we nej pſchelata a budje hofle ſaſo wotewrena, hdyž je ſo jeſe wucžiſzenje ſtalo.

Arzybiſkopeve poſlene ſtowo bje: „Ty neſbožomny!” a predy hacj wón ducha ſpuſteſci, bu ſemu wot pſchitomneho generaliſara abſoluſzia wudiſelená.

Mordař arzybiſkopa rieſa, kaž my hizom horka ſpemničku, Berger, je 32 ljet starý a ſrjeneje wolkoszie a ſylnoszie. So w jeho hlowi trochu džiwnje wonchlada, može jedyn tež ſ teho ſpóſnač, so wón pſched njeſotrym čjasmam pſched durje jeneje zyrkwe ſtupi, ſ kotrejž runje parifſt arzybiſkop džiesche, a ſo bjeſche ſebi tehdom taſličku ſa ſchiju powiſnyk, na kotrejž te ſtowa ſtejachu: „Zyrkei neda žanemu mjeſchniſej hłodu wumrečj.” — Esudniſtwo je Bergera bórſy potom, jako bje wón ſwój hróſny ſtuk wobeschot, dwójay

pſcheclyſchowalo a wón bu na to do jaſtwa wotivedjeny.

Jendželska. Wot admirała, kij ſ ſen- dželskimi wojniſkimi kódzemi w chinesyſkim morju pſcheclyra, ſu poweſſje pſchichle, ſo je wón ſ Chinesami wojnu ſapocžat. Jako menujž 8. oſtobra w pſchitawi chinesyſkeho miesta Kantonu ſena, pod jendželskej khorhoju iſeſdžazu kódz le- žesche, pſchimnože jedyn chinesyſki kódzny ſaſtoſnik na nju a wſa dwanacze ludzi ſ možu ſ neje na ſwoju kódz ſobu. Jendželski konsul Park ſ poda ſo teho dla ſ nemu, ale tón chinesyſki kapitan nočyſche na neho poſluchacj, ale hroſesche jemu ſ cijenjenjom do morja, jeli ſo jeho kódz newo- puſteſci. Park ſ poda ſo na to ſ generalgou- verneurei Žeh, ale tón tež wo ničim ničo we- džieč nechache. Duž džiesche ſpomneny konsul ſ jendželskemu admirałej Seymourie, kij ſebi 21. oſtobra wot chinesyſkeje wychnoſje doſzčinenje ſa to žadasche, ſo bjechu ludzi ſ horkach pome- nowaneje kódzje brali, kotrejž bje drje chinesyſka byta, pſches to paſ, ſo bje pod jendželskej khor- hoju iſeſdžita, tak wele pſkacjila, kaž by zylje jen- dželska byta. Wón ſebi tajſe doſzčinenje ža- dasche pod hroſenjom, ſo wón, jeli bórſy žaneho nedostane, pſchecziwo Chinesam wójnszy ſakrecji. Jeli do ničjoho neſwoli a duž poča Seymour 24. oſtobra na wobtwerdzenja pſched miestom Kan- tonom tſjeleč, wot kotrejž wón tež njeſotre zylje roſiſela. Gouverneur Žeh paſ tola jeho ža- danja dopelnicz nočyſche, tak ſo ſo 27. oſtobra tſjelenie ſ jendželskich kódzow na murje miesta a na gouverneurowy hród tſjeleč poča. Do tho neſtajſche a do murje bje wulta diſera wutjeſ- lana, ſ kotrejž Jendželczenjo do miesta cjechniſku a ſamón gouverneurowy hród wobhadjichu. Weſjor podachu ſo ſaſo na ſwoje kódzje a mięſachu 4 morwych a 12 ranenych. Jako tež potom wſho dobrenie ničo nepoſtasche a Chinesojo do žaneho ſarunanja a doſzčinenja ſwolcič nechachu, bu ſamo miesto Kanton 3. a 4. novembra bom- bardirowane, pſches cjož ſo wulki truch teho ſa- meho wotpali. Gouverneur Žeh paſ pſchego ſ ničemu neſwoli a duž bu 6. novembra 23 chineſyſkich wojniſkich kódzow nadpanenych a zylje ſtaženych. Ale Chinesojo neſju hiſceje žane ſnamjo podeſznenja dali.

Rušowska. Niekotre nowiny chziedzia wedzić, so budje khiezor po nieskotrym cjaſu do wuſtraia pucjowacj — S Konstantinopla bje ho wóndano poweſz roſneſta, so ſu Ruſojo ſ Deni-Kale'a na turkowſte a ruſowſte kódjie tſielili. To pak je, kaž odehaſte nowiny njetko powedaja, zylje ſekiane a nemóže hižom teho dla wjerne byci, dokeſz Ruſojo w Deni-Kale'u ani jeneſe fanony nimaja.

Turkowſka. Sultan chze njetko ſtajneho poſtanza w Petersburgu djerzecj. Hac̄z dotal miejſeſche jeho wón tam jenož ſ cjaſami. — S Perſiſte ſu do Konstantinopla pecja powesje pschiſtli, so perſiſti kral wóndano dobyte miesto Herat jaſo ſ rukti dac̄z nočze, hac̄z runje to Zendjelejenio jaſdaja a jemu, jeli wón to neſčini, ſ wójnu hroja. Perſiſti kral je wobſanknyt, so chze, hdviž Zendjelejenio na neho pschinbu, pomoz pola ſuſodnych Ruſow pytač a jim ſa to fruch kraja pschi rjezy, kij Al-Haz rjeſa, wotſtupici. — Zendjeleſkeho wóſſka pschecjivo perſiſtemu krajej je hižom neſchtto na pucju

Ze Serbow.

S Bluſnikej. Schtwórtk rano w 6. hodzini wudhyri pola jiwnoſerja Jana Mięſki tudy w jeho dwajſchoſowej khiezji woheń na kubt a wotpali ho dómſke do cjaſta, brożeń a druhé pódlaſke twarenja pak ſtejo wostachu.

Maleschanska hýkawa je ſ haſchenju wóhnja jara wele pomhala. — Kal je woheń wuſchoł, neje ſnate.

S biskopſkeje ſtrony. We nashej woſloñski ſu ludžio khjetro khori. Skorja na wulſe hlowubolenje, hjezu a nemóž a dyrbja husto doſz nedjeſje doſho we ſožu a wo iſtvi wostacj, pschetod tež po khoroſſi nemóža ſlaboſſje dla dom wopuschcjej. Ta khoroſſ trechi runje tak derje dorohſenych, kaž djerzecj. — Tež je nieskotrych nenađujužy ſmerek trechila. Tak bu we Pózkowach w tutych dnjach jedyn muž rano morwy we ſožu namakany, kotryž wečjor ſtrowy a cjerſtwy wo wóſy wokolo khodjeſche. — Teho runja bu nowe lieto jena žona ſ Debiſchlowa we Hodžiju khowna, kotraž ho wečjor ſtrowa a cjerſtwa ſe ſwoſimaj djerſjomaj ljeħasche, ale rano ſ nimal nestawasche, dokeſz bje wumreſa.

Se Smilneje. We ſandjenym žyrkwinym ljeſci narodži ho we nashej woſadži 38 djerzecj: 20 hólzow a 18 holzow. — Pschipowedanych bu 16 porow, wot kótrichž 9 porow w naschim Božim domi mandželsku ſwecjisu doſta. Semretych

bje 33 parſhonow, bes nimi 16 djerzecj. Nasſtarſchi ſemrerty bje Jan Niſcha ſ Trechowow, ſwojeſe staroby 82 liet a 2 mjeſazaj. K ſpo‐wedzi a t Božemu blidu je ſchto 1305 parſhonow, bes nimi 33 pacjerskich djerzecj. Domach da ho woprajecj 12 parſhonow.

S Radworja. W nashej woſadži ſe ho w ljeſci 1856 narodžiło 69 djerzecj, menujzy 35 hýnkow a 34 djerzecjow; w umreſto je 43 woſobow, bes nimi 21 malych djerzecj; pschi‐powedanych bu 22 porow, wot kótrichž ho 12 porow w nashej farſtej žyrkwi wjerowasche. K Božemu blidu je bylo 1300, bes nimi 20 prjeni ſtrój.

Miana pycha ſa naſchu weſ ie to ſwecejo, kij je ſ. K rečmař, pensionirowany laſaj w Drezdjanach, rodjeny ſ naſchje wóſy, w ſandjenym ljeſci na tudomnym torhochceju ſtajez dat. Kasmen, liž ſa podſtawu ſtuži, je $3\frac{1}{2}$ koheža wyſoki a 1 kohež ſchjeroli a bu w ſtali na ſamečanskich honach wurubany a to ſnamjo naſchego ſchijowanego ſbožnika ſ taſtejkami a ſe ſtotym piſmom je ſ jeneſe cjaſteſte ſtelesoliſteſtne. To gte rjene poſtajenje mamy ho naſchemu miſtret. Wic̄ a ſej diaſowacj. Tež na pucju do Kielna: bu wot Krawež ſwóſby rjana nowa Boža: matra poſtajena.

S Budyschina. W tudomnej ſerbſkej evangeliſkej mihaileſkej woſadži bje w ſandjenym ljeſci 8623. komunikantow, 11 wjazy hac̄z 1855. Bes nimi bje 991, kij na njemu ſpovedi pschitndzechu, 138 pacjerskich, jako 60 hólzow a 78 holzow, a 147, kij ho doma woprajecj dachu. — Narodžiło je ho 135 djerzecj, 10 mene hac̄z lieto predy, jako 64 hýnkow a 71 djerzecjow. Bes nimi bjeſtaj 2 dwójniſkaj porow a 27 nemandželskich djerzecj, 4 wjazy, dyžlijeto predy. — Pschipowedanych bu 65 porow, 4 mene hac̄z lieto predy, a wot nich bu 41 porow w mihaileſkej žyrkwi wjerowanym. — Semreſto je 131 woſobow, 5 mene hac̄z lieto predy.

Psched 100 ljeſam, w ljeſci 1756, ſe ho w tež ſamej woſadži narodži 159 djerzecj, jako 72 hýnkow a 87 djerzecjow, bes nimi 9 nemandželskich; wjerowanym bu 40 porow; ſemreſtych bje 142 woſobow a komunifikantow 9487.

W herbskej podjanskej wosadji bje 3313 komunikantow, 17 wjaz, dyzli
ljetu predy. — Narodjito je so 97 djeceji,
15 wjaz haj 1855, menujz 54 synkow a
43 djevecicjkow. Bes nimi biechu 3 dwojnische
por a 16 nemandjelskich djeceji, 4 wjaz haj
ljetu predy. — Psihipowedanych bu 36 a
wjerowanych 21 porow, 7 wjaz dyzli ljetu
predy. — Semreto bje 75 wosobow, 6 mene
haj w ljecri 1855, menujz 41 mušleho a
34 ženskoho rodu.

W njemskoj pjetrowskej wosadji
bje 3870 komunikantow, 6 mene haj
ljetu predy. — Narodjito je so 26 t djeceji,
80 mene haj ljetu predy, a to 126 synkow
a 135 djevecicjkow, bes nimi 29 nemandjelskich,
13 mene haj ljetu predy. — Psihipowedan
ych bu 111 a wjerowanych 59 porow.
— Semreto je 217 wosobow, 51 mene
haj ljetu predy.

Pshed 100 ljetam bje w teſ ſamej wo
ſadji ſchecjenych 216 djeceji, wjerowa
nych 57 porow, ſhowanych 146 wosobow;
komunikantow bje 10,653.

We wſchjeck tſjoch budyskich wosadach je
so w ljecri 1856 narodjito 493 djeceji a to
244 holejkor a 249 holejkow, bes nimi 9
dwojnischich porow a 72 nemandjelskich djeceji;
psihipowedanych bu 212 a wjerowanych 121
porow; semreto je 423 wosobow a komuni
kantow bje 15,806 wſchjeck do hromady.

S p ē w y.

Bože wedženje.

Shto w strachnoſſjach dawa móz ſwoju
ſtakabemu mi?

Shto powedje mlodosz tu moſu:
K ſbožomnoſzi?

Shto živjenje ſbejnje mi ſtožl.

Mjer mi da ſnoj?

To pschezel moi hnadny tón Boži:

Šbožnik je móz!

Wón, runje ſym djecejo ja hnadne,
Cjeſti wſchaf me
A k proſtwam mi wucho pschez hnadne
Nalhiluje;

Wón ſylſh kaž weſela tudy:

Wobhlada wſchje.

Wón wſchudje mi tyčnoſſjow frjudy
Wotewacj wje.

O ſbožniko dobry, kij wolaſch
S luboſzju me,
Pój wutrobu wodjicj, so ſchowasch
Psihi ſebi me;
Psihi pomoz ty ſlodka mi k wuejbi,
Edjerz me psched ſym,
Pod twojimaj rukomaſ ſrudžbi.
Šchowaný ſym.

Hdyž wuſwoli ſemju ty ſebi,
Zohnowacj naſ;
Kaž k nanej psihičj mójachu k tebi
Wſchitzu tón cjaſ,
Haj, djecejalta ſlabe a wbohe
Horjebrat ſy,
Je čeſzit psches dobroty drohe;
Kralo mózny.

Haj k nam so ty pschezelo nižiſch,
Dobry nam ſy,
A ſ nebeſkim hloſom so bližiſch
Psihiwajzy:
„Pój ſwufliwe djecejo; psihičj ſe mni,
Tebe mječi chzu.”
To ſtovo móz Boža je we mni,
K tebi ja dul.

* * *

Priopok.

* Suez'ſka ſemſka wuſcjinu. Tuton
wukli fruch fraja leži bes ſredjnotrajanym a cjer
wenym morjom a ma ſvoje meno wot mjeſta ſchafa
Sueza. W starých čaſach bjeſciej wobej morji
psches kanal ſienocjenej, po kotrym mójachu meniſche
lóvje ijeſdijci. Tónle kanal je pak po čaſu ſa
padat, tak ſo je hijom dothe čaſby potny vjeſtu a
je ſuſodnym frajom runy. Dokelj maja ſendje
cjenjo psches ſuezku ſemſku wuſcjinu ſwoj bližiſchi
pući k ſvojim indiſkim krajam, dha chyžhu woni
w noriſkim čaſu tež ſaſo kanal ſe ſredjnotrajan
neho (mittelländiſch) do cjerweneho morja ruci daci.
To je pak jara cjeſte bijelo a duž ſu tam woni
ſ dovolnoſju egiptowskeho mjeſtoſtrala jeleſniju
ſaložili, kij budje hiſcheze to ljetu hotowa.

Čaſti ſakſkoſchlesynſkeje želesnicſ ſ budyskeho dworniſcheja.

Do Drážđa: rano 7 h. 37 m.; vſchodeſtu
12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 16 m.
rano 2 h. 42 min.

Do Šorela: rano 7 h. 47 m.; vſchodeſtu
11 h. 40 m.; popołnju 5 h. 2 m.; wiejor 8 h. 27 m.
w nož 12 hod. 4 min.

Penežna placzina.

W L'viku, 9. januara: 1 Louisdor 5 fl.
16 nřl. 4½ np.; 1 połnomożny czerwony stoty
abo rufat 3 fl. 5 nřl. 4½ np.; winske bankowi 97.
Spiritus w Wroclawiu 10 fl.

Cyrkwińskie powjesée.

Krčeni:

Michalska cyrkiew: Jurij Paweł Leopold, Kortle
Bedricha Richtera, pensionitowancho korporacj w
Dobruški, ſ. — Kortla Herman, Kortle G. Möbiusa,
mureria na Židowci, ſ. — Mox Barrot, Hany Ama-

lie rodj. Handriek, hrudoweneje Torkowese pod hro-
dom, nem. ſ. — Jan Ernst, Handrija Bonicha, roſ-
lenka w Hornej Rini, ſ. — Hana Maria, Marie
Madleny Bergeler pod hrodom, nem. dž. — Hana
Maria, Jana G. Müllera, najemſteho kowarja w
Czechowzach, dž.

Zemrječi:

Dň 19. decembra 1856: N. Kotacj, dijelacjek
na železnicy, w Czigezach, 50 l. — 25., Hanja, rodj.
Betschke, Jana Bohuwiera Jenčja, wumentarja w
Czigezach, mandzeliska, 69 l. — 28., Hana Maria,
Marie Madleny Bergeler pod hrodom, nem. eji., 3
n. — 30., Handrij Müßiggang se Židowa, 46 l.

Hanš Devla. Psihli nowej ſemi, kij je naš
nadpanvka, chzu eji, luby Mioſo, stare ſpunke hu-
danciko k wukudanju dač.

Mots Tunka. Oba powedaj!

Hanš Devla. Bräi wſčvak mi: Kak móže
jedyn wodu w kſchidzi noſyć?

Mots Tunka. To neje možno; ta by wſcha
pýches kſchidu pýcheſejala.

Hanš Devla. To uſčo neradji, teho dla
móže ledyn to ſejmicej. Wopomn jenož, ſo ſygi eji
ja ſymifke hudsonciko k wuhudanju dat.

Mots Tunka. Aha, njeſko ja tu ſojeſ ſro-
ſemju: Hdyž je woda ſmerska, móže ju jedyn
w kſchidzi noſyć.

Hanš Devla. Haj, tak ſo ta wſez ma!

N a w ē ſ t n i k .

Podźakowanje.

Pýches blyſtowe ſapalenje wotpali ſo mi 4.
juniu 1856 moj dwór. S Vozej pomožu a pýches
ſylne podperanie dobrych ſuſodow ſym ſaſo ſwoje
twarenia natwarit. Ja nemožu dljehe čjakač, ale

ejuju ſo hnuty, najprjódzy tym ſamym ſwój naj-
luboſniſchi džak wuprajec, kij me hacj dotal ho-
ſpadowachu, potom wſčhem dobrociſlým dawarjam
darow luboſzie, kaž tež čjeſzenym gmejnſkim prijed-
ſtejerjam, koſiſ je tak ſwolniwje ſa mine ſhroma-

bjowachu, a stónczne wschiłkim tym, kij mi psches rucjne džielo a psches fóry sasonatwarenje mojego dwora polojichu a spiechowacj spomojichu.

S wobkrujenjom, so hym stajne po možnosti i sarunaniu hołowy, pscheju ja wutrobnje, Boh chyti Was wschiłkich psched taſkim nesbożom hnadej uje wobarnowacj.

W Ahreszach, 6. januara 1857.

Pjetr Serbin,
pomenowany krons.

Pschedau hōſzeńzaſſwa.

Nova, derje sriadowana khjejna ležomnoſz i prawisnu ſchenka a iſiedwarenja ſa hōſsi, w najlejſchim położenju w mjeſzi je na pschedan a može ſo bōrjy pschewacj Blizjichu roſprawu dawa k. rycerj Martschka w Budyschini.

Korejmaſka živnoſz w Nowym Eufeju ſe 6 körzami vola a ſahrody a i prawisnu pecjenja, klamarenja, rjeſanja a be-wiſticheho wumenka je ſe ſwobodneje ruti na pschedan.

R. A. Hartmann.

Drewowa aufzīa.

Ljetusche drewowe aufzije ſmjeja ſo na lipjanſkim revjeru na ſzehowazych dnjach:

djen 13. januara t. l. ſtejaze khójzy na khapo-nizy na minakatſkich mesach,

djen 22. januara t. l. ſtejaze brjeſewe a wolschowwe drewo w hornym haſku ſa hajnikowym wobydlenjom,

djen 3. februara t. l. ſtejaze khójzy na khapo-nizy na minakatſkich mesach,

djen 17. februara t. l. ſtejaze khójzy na holeſhowskich mesach pschi bjetym lađku.

Sapocjatk w 9 hodzinach. Wosiewenje wumenenjow ſtane ſo na ſpomnenych dnjach.

We Eufeji, 2. januara 1857. Hirsch.

Drewowa aufzīa.

Ljetusche drewowe aufzije na minakatſkim revjeru ſmjeja ſo na ſzehowazych dnjach:

djen 15. januara t. l. khójnowe khójzy na drob-janskich horach,

djen 27. januara t. l. brjeſy a wolschje w Černiſchach pschi nowych tukach,

djen 10. februara t. l. khójnowe khójzy na drob-janskich horach,

djen 27. februara t. l. khójnowe khójzy, ſylné a doſhe, pschi jabjazym hacj nedaloko Drobow.

Sapocjatk 1/29 hodzinow. Wumjenenja budja na ſpomnenych dnjach wosiewene.

W Drobach, 2. januara 1857. Grunert.

Drewowa aufzīa.

Ljetusche twerde niſſeljeſne ſpuschçane drewo w ličańskim a kobelnjanſkim revjeru budje

ſo 12. a 13. januara t. l. w doſhih hromadach ſi nawdaczom ſchitwórcziny kupnych penes, ſaj tež pod wumjenenemi, w termii wosiewownimi, na pschedadžowanje pschedawacj. Kupowarjo maja ſo pónđelu, jako 12. januara, rano w 9 hodzinach na boroschezauskim forbarku a wutoru, jako 13. januara, rano w 9 hodzinach na kobelnjanſkim dwori nusnamakacj.

Schöna.

Drewowa aufzīa.

Na podpiſanym rycerſtubli budje ſo ſredu 14. januara ſtejaze brjeſewe a welschow drewo, besnim rjane hymenjy, na pschedadžowanje pschedawacj. — Sapocjatk pschi mlynſkim hacj rano w 9 hodzinach.

Rycerſtublo Zafonza, 7. januara 1857.

Drewowa aufzīa.

Djen 19. a 20. januara budje ſo na delno-hórcianskim revjeru ljetusche ſpuschçane liſzjowe drewo pod wumjenenemi, na termii wosiewownimi na pschedadžowanje w loſach a doſhih hromadach pschedawacj. Pschi tym pschedadž ſylné brjeſewe drewo na pschedan, kotrež ſo ſa grat a kloſtr hodji.

Kupowarjo maja ſo 19, jako pónđelu rano na pot 9 hodzinow w Luboſu a 20., jako wutoru na forbarku w Małej Dubrawy nusnamakacj.

We Wilej Dubrawi, 8. januara 1857.

Schönig.

Drewowa aufzīa.

Na lipiczańskim liſzowym revjeru budje ſo ljetusche k ſpuschçenju khmane liſzjowe a khéjnowe drewo, ſtejaze a w hr. madach po loſach na pschedadžowanje pschedawacj a je ſa taſlich, kij chydzia je ſupowacj,

20. januar, a

13. februar t. l. poſtaſeny.

Na lipenje ſmyšleni ſo proſcha, ſo bychu ſo na horach ſpomnenym dnju rano w 9 hodzinach w doſhih khójnowych pschi weſelanſkim pucju ſad w Nowych Drzewi w pola drewniſczej nusnamakali. Wumjenenja budja na termii wosiewene.

W Lipiczu, 7. januara 1857.

Berger, hajnik.

Wosiewenje.

Sa ponijenu placjelu ſtejaz drewniſczej na lipiczańskim liſzowym revjeru na pschedan:

54 1/2 kloſtra 1/4 khójnowego ſchjeſtoweho drewa,

26 1/2 kloſtra halosoweho drewa,

69 penkoweho drewa,

25 1/2 ſopkhójnowych walcjow.

W Lipiczu, 7. januara 1857.

Berger, hajnik.

Předehan tvarsskeho drewo.

K bojnowe schtonny wošebneje dothosje a kylnošje, kaž tež kbojnowe klozy, plotowe ryhelsje a žerdje ſu w koževi pojadanaj mnohoszi na tu- domnym revjeru na pſchedan.

W Rakezach, 8. januara 1857.

N. Welz,
wychi hajn.

Hölchez abo holčka možetaj njetko abo k jutram tunjo ſjedz a wobydlenje doſtač a ta holčka može tež hnydom ſobu ſwic wuknež. Wſcho dalsche je ſhonicz w Budyschini na ſerbſkej haſy č. 28 w khlamach.

S a r a t a r j o w.

Woſebny mas ſa wſchitko, ſtož je ſ ſožje dželane, tak menowany garbarſki mas pſchedawa

Jurij Andrižky
pſchi garbarſkich wrotach po 1 ſhodži.

W u b e r n a w i c h ſ a
hamneje fabrikacije ſo mot podpiſancho pſchedawa.
Tež džeta ju po ſamolwenju ſoždy čiaž a doſta-
waſa ſaſopſchedawarjo woſebne prozenty.

J. Andrižky.

Woſjewenje.

Gěſzenym ſſerbam Budyschina a wo-
kolnoſje ſ tutym najpodwolniſcho woſje-
wjanu, ſo ſym ho ſzeň začiſt w o mjeſe-
čanskeje ſahrody w Hornej Kini wotnajal.
Šſerbia me ſ winizy ſnaja, hdjež je ſo
ſa moj čiaž njekontrežniſ ſerbſke ſłowęſko
ryčalo a hdjež ſu ſſerbia ſtajnje ſ mojim
poſluženjom we woſhem naſtupanju ſpo-
kojni byli. Duž nadžiam ſo, ſo budža
mi ſſerbia tež njetko, hdjež ſym ſo do
Hornej Kini pſchedydlil a jich ſem ke mi ni
najluboſniſcho pſcheproſchuju, ſwoje dowje-
renje ſpožecie a we dobrociwje woſytowacę.
Ja proſchu wo to a dawam to ſlubenie,
ſo budu ſo na woſhe možne waſchnie pro-
zowacę, ſo by pola me wſchitko ſtajnje tajſe
bylo, ſo by ſo mojim hoſjiam derje ſpo-
dobalo.

W Hornej Kini, 10. januara 1857.
Jan Krawz.

Podpiſany porucja ſo čeſze-
nym ſſerbom, fiz chzedža
ſchaty abo njeſchto drube, uech je
ſchtož chze, ſame wuſchiwacę abo
wuſchiwacę dacž k temu, ſo wón
piſmiki abo figure po požadanju
na najtunischo prijodkzejchuje.

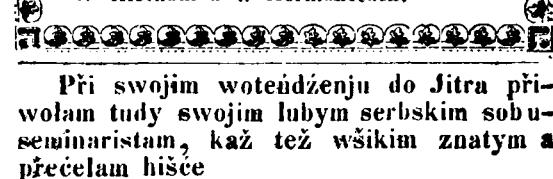
Oto Gruner,
na fotofej haſy č. 108 delſa.

 Sſuche droždje,
zvje ſtine a po ſotnych ſo derje biba, ma ſtajne
čerſtve na pſchedan w Budyschini na ſerbſki haſy
w welbi, pſched fotym ſtaſ dvaſ muraj wupi-
ſnenai. F. J. G. Niedeſch.

Wſchute družiny piſanych a barbenych
paperow a ſwiaſare piſanki (Schreibebücher)
ſpiſanymi wobalaſami, w oto ſki, ſch i eſer ſtyſty,
piſanske vera a t. d. pſchedawa najtunischo
J. G. J. Niedeſch.

Haňza Nowakc,
Korla Bartuš,
ſlubjenaj.

W Klētnom a w Hermanecach.

Při swojim woteudženju do Jitra při-
wołam tudy swojim lubym ſerbskim ſobu-
ſeminaristam, kaž tež wſkim znatym a
přečelam hiſce

„wutrobne božemje!“

K. A. Fiedlef.

Zandženu ſoboto žita w Budysinje płaćachia

Korc.	Wyšsa.		Nižsa.		Srjedzna.	
	d.	nsl.	np.	d.	nsl.	np.
Roſta	3	17	5	3	7	5
Wſchenja	5	25	—	5	—	5
Jeſmen	3	5	—	2	25	—
Worž	1	17	5	1	10	—
Hroš	—	—	—	—	—	—
Rjeſif	—	—	—	—	—	—
Zably	6	25	—	—	—	6
Hejduska	5	—	—	—	—	4
Wjerny	1	—	—	—	—	25
Kana butry	—	16	—	—	—	15
Dowoz: 3107 kórcow.						

Serbske Nowiny.

Na noweški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plać so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoleń.

Kdžde čísto plać $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlětna předplata pole
wudawařja 6 nsl. a na kral.
poče 7 $\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 3.

17. januara.

Léto 1857.

Wopſviſeſſie: Šwjetne podawki. S Trebenz. Se Šmilneje. S Reiliz. S Ralbi. S Ne-
hwacjola. S Blužnikej. Doviň. Škudniški dopis Brvibov. Syjewy. Čjahi ſaffloſchles. ſel. ac.
Zyrtwiſte voreſſe. Hanß Deyla a Mois Lunka. Rauwieſtmiſk.

Šwjetne podawki.

Sakſka. Dotelž wſchelake wuſtrajne banki
w Sakſce jene kaſhy nimaja, w kotrejž byhu
ſo iich paperjane penesy ſa bljeboru wumjenicj
mohle, dha chzeda ſobustany wſchitlich ſakſich
ratařiſtich towarſtow w bližšim čjazu wosje-
wiež, ſo woni taſte paperjane penesy neberu. Wu-
wſate ſu paperjane peney weimarſkeho banka,
pſchetež te budža ſo teho dla dale bracj, dokež
ma weimarſki bank w Draždjanach a w Lipſku
wumjeniovaže kaſhy, w kotrejž može jedyn kójdy
čjaz bljeboro ſa ne doſtačj. — Wondanjo bjeſche
livſta rada krónprynza Alberta na hoñtu pſche-
preſhyta. ſo tuta hoñtwa neie hubena bycž
mehla, može jedyn ſ teho ſpōſnacj, ſo bu na
tej ſamej 39 ſornikow ſatiſelenych.

Prusky. Wumjenenja, pod kotrejži pruski
ſrat wot rojny ſe Schwajcarſkej woſtupi, ſu
wot schwajcarſkeho knežerſtwa ſa dobre ſpōſnate:
menujz, Schwajcarſko pſchecja wſchitlich ſajatich
králowych ſmyſlenych ſ jaſtva a wujednaja potom
ſ pruſſim králam, na kaſke waschnje by jim won
Neuenburg do čjista woſtupit. Kaſke wujednanje
budje na to tež wot franzowſkeho, jendjelskeho,
rafuſkeho a ruſkeho knežerſtwa ſa dobre ſpōſnate
a moža Schwajcarſko halle potom prajicž, ſo
Neuenburg wopraſdje a ſe wſchym prawom
wobſedja. — Schjef a schjedjeſſat ſpomnenych
jatich budje tak dołho ſ Neuenburga wopoka-
ſaných, hacž budje ta wiez zylje ſtjadowana.
Schjeka dla by ſo tam na 400 ludzi khostacj
mjeſto, ale hacž dotal bje ſtjeba jenož wobſedje
na 66 tych ſamych ſaložena a duž ſmjeja čjile
tu zylu winu na to waschnje wutunacj, ſo

Neuenburg na ſhvuſli wopuſheſia. ſo jim to
i wobcežnoſzi nebudže, može jedyn ſ teho ſudžicj,
dotelž ſu lucji bohacj ſudijo a je bes nimi
jedyn, ſotrehož ſamoženje pſches million tolet
pſchecracja. — Ministerſto je barlinſtemu ſejmeſ
njeſlo woprawdje ſakon i pſchipoſnacju priód-
pozoſilo, po kotrejž budje ſo pſchichodnje wot
ſojozych domiſlih dawf dacej. Najnižiſha ſada ſa
jene domiſke je 10 nsl., najwyſiſha pak 25 tl.
ſa ljeto: wſchje druhe ſhježne dawki pak ſo dale
dawacj netrebaſia.

Rakuſy. Khejzor a khejzorka woflanetaſ
biſcheſje dljeſchi čjaz w ſwojich italiſtich krajach.
Do Vicenzy pſchindjeſchtai wonaj 5. januara a
buſchtai tam wot wobudlerjow i wulkej pſche-
cjalniwoſju a pſchinoſju powitanaj. Jako bjeſchtai
tam dwaj dnaj woflatoj, wodaſtai ſo 7. ja-
nuara do Verony, hdjež buſchtai teho runja
ſwedjeſtig horje. vſtaſi. Wozdjiſho pónđetaj do
Mailanda (Milana), hdjež njeſtore nedjeſje wo-
flanetaſ. K nimaj podadža ſo tež rakuſi mi-
nistrjo Buol, Bruck a Bach a bewak biſcheſje
wele wyſokich khejzorskich ſaſtojniskow: tak ſo
budje w Milani, móht tež, wſchon khejzorski dwor
ſhromadjeny. Milan je hłowne mjeſto rakuſko-
italiſtich krajow a hotuje ſo i wulkej pſchinoſju
i temu, ſo ſby khejzora ſtjawnje witato. Khejzor
Franz Josef je ſebi tam wulku luboſz dobyt,
dokež je wulku mnohoſz politiſtich pſchecupnikow
wobhnedžit a ſa čjaz ſwojego wopitania penesy
nelutuje, hdjež jeho tam ſchjø wo dobrotu proſu.

Franzowſka. Mordat aržybifkopa ſiboura,
mjeſchnik Berger, pſchindje pſched ſjawný a ertny
ſud a budje jeho wiez 17. januara woſtudjenia.

— Nowiny powiedaja, so je Berger na ranje nuara ropot a dyrbesche ho sbjekatstwo s wojsca teho sameho dnia, na kotrymž won swój nesluk wobendze, do wobydlenja arzybiskopa pschischot s prostwu, so by sa neho pola meauxskiego biskopa rzeżak a jemu jenu malu faru w bliskości Parisa dat. Arzybiskop jemu pak wschs sareñy, na czoł Berger satraschine hrożenia wot ho daswasche, pschi kotrychž satyskhenju arzybiskop rekný: „Ja ho niczeho neboju, kiba so móht swoich pschiłuschnoszow sapomnic!” — Cielo stonowanego arzybiskopa bu 10. januara s wulkej phchu a s bohatym dzjelbracjom zyloho miesta Parisa pohrebane. Jego wutroba budzie w zyrlwi, hdzej won swoje živenie shubi, khowana. — Arzybiskop Sibour bje 62 ljet stary a bu wot Gavaignaca na swoje wysoke miesto powyszheny. Jego predominik, arzybiskop d' Alfre, bu 1849 na parisskich barrisadach satyskeny, jako bjechu jeho tam porozali, so by won czejzoranenym posłene trosztowanje wudzjeli. — W nastupanju Sibourowego stonowanja powiedaja nowiny hiszczce, so bje Berger swój hróbsny skul tak shjetje wuwedł, so jeho nichtón we tym sadziewacz̄ nemójesche. Zenož jena minischka pschiskocji, so by arzybiskopa satylata, ale mordarjowe skoczje bje tak syne, so jei nož iši porą pscheriesny a tola hiszczce arzybiskopej hłuboko do wutroby sajjedze. Kopot, kij w zyrlwi naſta, bje nemóznie wulsi. Lud cijischcesche ho na mordarja a budzische jeho na mieszi slonżowal, hdź budzichu jeho pólisktoso s mozu newotwiedli. Zyrkej kama je tu khwilu sanknena a s czornym kuhnom swupowischana. — Burjadny persiki poštanz, Feruk Khan, je do Franzowskeje pschijet. Won pecja k franzowskemu khiezorej pschindze, so by tón Zendzelcza now s persiskim kralom sdobrit. Zendzelczenjo meniży czerpicz nochzedja, so by persiski kral kharasansse mjesto Herat, wóndanjo wot jeho wójska dobyte, wobkhwal, dokelž so wont boja, so by to Ruham k ljevyschemu bylo, hdź by Herat w persiskej ruzy wostał. Persiski kral pak spomnene mjesto se swojeje mozy daej nochze, dokelž je to samo njehdź k persiskemu kralestwu skusząto a dokelž ma so won nelubosnoszje wot swojego luda bojecz, hdź Herat sało preč da. — Se Schpaniskeje su powieszje pschischke, so tam sało potrjina nemjerno byc. W Valenzií bje 2. ja-

nuara wójska tódž „Korla tsecji” bliſto Neapela do powjetra roſleczata. Pöver bje ho njeſak famischekit a je na 110 ludzi wo živenje pschischko. Sarjenje bje iak wulsi, so gasowe swieży na blijskich haſach sahaſny. Lud, kij newedzische, schto je ho stato, bje do wulkeho stracha sapanyk, dokelž ſebi mybileſche, so pak je ſnadž njeſakfa revoluzia mudyrka. Czii nebojomni, kij bjechu na tej tódži wo živenje pschischli, bjechu luczi wuſlužent wojszy, kij chzchku ho do Sicilie na dompuż podacj. Schtyrzecjo tych faſmych buchu wot mužtwa jeneje bliſsleje jendzelſteje tódzie s wody ſrujejahani.

Zendzelſka. W sapočatku mjeſaza januara bjechu na morju bliſto jendzelſleho kraja žaloszne satraschine wjetry, kij bu jara wele ichlodynaczinie. Njehdje 100 tódzow bu k brjohei pschicjjsnenych abo wot żolmow roſtamanych, tak so je ho wele ludzi fatevito. Pschi hamym wuliu rjeſti Tyny je ho na 40 tódzow ſtamato a wele tych hamych, kij na nich bychu, dyrbjachu hubenie konz wſacj, dokelž ho jim s brjoha jana pomoz dostacj nemójesche. W Hartlepoolu wdzachu, tak bje tam w bliskości jena tódž na dno morja ſtorcziła a tak żolmy fruchi vo fruchu wot neje torzachu a ludzi, na nej wo pomoz wokajzych, do morja pławiaczu. Nedaloſo Venzanee'a bu jena tódž se wſhem, schtož na nej bjeſche, wot wody pôzretia. Na northumberlandſte brjohi wumetuja żolmy hiszczce pschego fruchi wot wſchelakich tódzow a neje ſnate, tak wele tódzow je ho tam ſtamato. Zenož tak wele ho s wieskou wje, so ho tódzie Alma, Rye a Reform ſe swojimi mužtwaremi fatevichu, so ho schtyri druhe ſe wſchilim, schtož ho na nich namaka, w bliskości hartlepoolskiego pschistawa podnurichu, so ho jena tódž na langsearskich ſkalach na mate luſy roſtama, so ho tódž Entrepriz vola Plymoutha runje tak džesche, so pola Dartmoutha jena barka na dno morja ſajjedje a so s Jeje mužtwa jenicz, kapitan na njeſotrych deſkach na brjoh pschiptowa a so ho pola Cardiffa njeſorre tódzie na ſkalach roſtorkachu. Schoda je s zyla jara wulsi.

Rušowſka. Khejor je w Poſlſkeſ ſtjoſch nowych arzbybifkopow ſ psychiopſnacjom bamja poſtaſit. — **S Odely viſaja,** ſo je tam jena turkowſka lóž wónano pschijeta a poſlenich, tam pschebywazych, wot Ruſow w poſlenej wojni ſajatvych turkowſkich woſakow do Turkowſkeſeſ wotwesta. — Wulfowetk Rónstantin je ſo na pucj do Italije podat a duzy tež pruſſeho krala woſytaſ. Wón pschijide tež do Pariſa. — Na perſiſkih meſach ſo pečja ruſowſte, 40,000 muži ſylné woſilo ſhromadjuje. — Franzowiſti poſlanci w Petersburgu, hrabja Morny, je ſo tam ſ džówku ruſleho weſcha Trubezkeho ſlubit. Wona neje bohata, ale jara ržona a hrabja Morny je ſei pečja pſchi ſlubi ſa 200,000 nótow kraſnych darow darit. — Kommando 7 muži, koſtež Ruſojo na tak menovanej hadžazei ſupi bliſto wuliwa Donawy mjejaču, je njelko wotwolany.

Ze Serbow.

S Trebenz. Tamón týdjenj bje ſ naſcheje woſy džiekawý muž Petſchka do bližſkih horow po drewo wuiſet, pſhi ečimž jeho Boža ruciſta ſafa, tak ſo dyrbeſche wumreč. Wón bu wutoru 6. januara na buſicijanſki ſekčow ſhowany.

S Smilneje. Djen 9. januara wumre ſudomny predawſchi, njehdje psched pecjimi lijetami emeritirowaný wucjer a organiſt ſ. Léhmann, rodzený ſ Korſymja, a 74 lijet stary.

S Ketliž. We liecji 1856 narodji ſo we naſchej woſadji 195 džecji, 110 hólzow a 85 hólzow, bes tými 48 nemandželskich, 3 porh dwójniſlow a 7 morworodjených (3 wumrechu predy deſtacja ſhv. ſſchejeniſy). Po taſkim ſo we tužym ſandženym liecji 41 džecji wjazy narodžito, dyžli we predawſhim. — Kommu niſtantow bje 6427, bes nimi 102 pacjerſkih a 184 doma woprajenych. Po taſkim je 69 woſobow wjazy ſ spovediſi bylo, hacž we ſanđenym liecji. — Pschi poſwedako je ſo we naſchim Božim domi 59 porow, wot kotrychž ſo 37 porow jow a 22 druhje wjerowacj dashe. — Semretych bje 131 woſobow (67 m. a 64 ž.), wot kotrychž je 1 na jeleſnicy, 1 we modži ſ neſbožu pschiſhot a 1 ſebi pak ſam živeneſe woſak. Po taſkim je jich we tym liecji 9 wjazy wumreč, hacž we predawſhim.

S Nalbiž. W tubomnej woſadji bjeſche w ſandženym liecji 1856 wjerowaných 9 porow; narodžito je ſo 25 hólzatkov a 24 hólzatkov, do hromady 49 džecjatkov. Wumreč je 38 woſobow, bes nimi jena wudowa psches 90 lijet ſtara a dwje woſobi w džewecjodžesatym liecji. Potom bje 11 wjazy narodženyh, hacž je jich wumreč.

S Neſhwacjida. W liecji 1856 bu do gretwiſkih ſnihow naſcheje woſadzy ſapiňanyh: Epowednyh ludzi 5895, jaſo 5465 ſeterow a 430 Riemzow, 119 wjazy hacž w liecji 1855. Narodženyh bjeſche: 69 hólzow a 73 hólzow, hromadje 142, 2 wjazy hacž predawſche lieto. Wjerowaných bje 24 porow, 4 wjazy hacž lieto predy. Semretych hromadje 112, menuž 54 muſkih a 58 ženskih, 3 wjazy hacž tamne lieto. Po taſkim je ſo jich 30 wjazy narodžito, hacž je jich wumreč.

S Bluſnikę. Tón ſamy, koſtemuž je ſo 8. januara tudy ſhježa wotpalića, nerjeſta Mičžka, ſaj w 2. čiſli Serb. Now. ſteji, ale Nyčžka.

D opis y.

Z Prahi, 15. januara. Š njeſotrych ſerbſkih woſadow bu licba ſemcevych w S. R. veda, duž dowolam ſebi tež na to ſpominj, ſo w ſandženym liecji tudy 6485 woſobow wumre, (422 mene hacž w leni), bes nimi bje 3196 džecj mene dyžli 9 lijet starých. — Dofteſſi kollegium praifteſje univerſity mjejeſche w ſapocjaku ſchulſkeho lieta 1378 ſobuſtavow; a to liſtařiſta ſakulta 965, pravisniſta 311, boholtovſta 52, a mudrowſta 50. — Psched njeſotrymi dnami je Woltawa tſecji króž ſameriſta a wot pſaiſka ſa-weſela ſo prajſta mlodož na než tola tež wotroſeni neſazpejo taſke radowanki. — Dživna wjez, ſo wſitv, ſiž ſo ſ Ameriſki wroča, wucjaho-wanje wotrabeja. Tež jedyn Čech je ſo do do- moriny wročiſt a padawa ſrudne wobracy tamniſteho živenia. Wón wobracy, ſo bych ſo rady wſtviſy domoſ wročiſt, bych uſt hiſhje teſklo penes mjeſi, ſo bych ſe wotznam ſraju njeſchto ſapečjeſ moħt abo pucjowanja vo morju ſo nebojeli. Haj wupravuje dale, ſo by nicho ant pschecjelam newjerit a tam nečahnyt, borniež ſemu ſraju ſhvalili a piſali, ſo ſo jím jara detje medje. — W Čechach je njelko 58 mil ž-lesniſow, 537 mil drohov, ſiž ma ſraju ſdžeſječ a 57,25 ſtatneho wódneho pucja.

W českim pismowstwie pokazuje so nětko z nowa wjacy prócowania a dźlawosće, dyžli wot lěta 1849 so stawaše. Runje wuñdzechu „Pěsne“ khalobuje zuateje Marje Čackéje; tež budže k. W. Štule almanach na 1857 wudawać a skoro wuñdze I. zwjazk Koubkowych pěsni „Rowy basnikow slowjanskich.“ — Kaž nazhonic, přeložuje nadaty spisowat F. Štule Lenau'oweho „Fausta“ a Kolár Šilleroweho „Tella“ do českoho. Hlowny sobudželačer „Slowenskich Nowinow“, dr. Jireček, přihotuje so k wudawanju „Stawiznow prawa w Czechach“, kiž wopřija čas slowjanskego prawa.

W.

Sudniſke Dopisy.

Všchi sudniſkim jednanja na budyſlim wſteſnym budži, kotrež so 8. januara wotbjerža, mjejeſche k. wokreſoſudniſki direktař Clemm pschedhydwo a berichu ſudniſky radžiceljo k. k. Bach, Bleſky, Lamm a k. aſeſor Schluſtweder na wuradžowanju džiel, jako protokollant bjeſche pak aktuar ſ Góphardt. Na wobſtorženſkej lawzy ſedži ſahrodnik Scholtka ſe Eſmilneje, 36 let starý, injuriow a wopacźnje miery dla khostany. Tutoň bje lichomnſtwa dla wobſtoržowaný a bjeſche ſebi w djeſtacjoch wſchelasich padach na krótkozaſne požcjonki do dołžnych dokumentow wele wetſche ſummy napiſazej dat a to 1) 13 tl. ſa 10 tl. (a jako dołžniſt placicje nemöjeſche, bjeſche jeho wón wobſtoržit, ſløržbu naſpet wſat, khosty wuložit, dołžnikej 3 tl. w hotowych penesach wuplaćit a jemu na to hſicjeje k piſanju wechſela wot 11 tl. nanucij); 2) 60 tl. ſa 50 tl.; 3) 160 tl. ſa 140 tl. a pschi poſdjiſhim podliſchenja 177 tl.; 4) 16 tl. ſa 12 tl.; 5) 50 tl. ſa 40 tl.; 6) 80 tl. ſa 65 tl. a pschi poſdjiſhim podliſchenja 100 tl.; 7) 400 tl. ſa 300 tl.; 8) 50 tl. ſa 40 tl.; 9) 125 tl. ſa 100 tl.; a 10) 67 tl. ſa 50 tl. Scholtka prjeſeſche ſe ſahaktosžiu ſwoje lichomnſtvo, wobnwerdžowasche, ſo je kódy ras požcownarej ſummu, w dołžnym piſmi napiſanu, ſa 6 prozentow wuplaćit a mjejeſche na kóde wodwinowanje ſwoju wurycj. Alle wobſwiedzenje 17 ſwiedkow dodawasche statnemu ryczníku ſaložla doſz, ſo by po jeho dopokaſmach namet na khostanie wobſtorženeho ſtajlu moht. Scholtowy defensor, k. rycznik Marcík, nespytowasche hasle, ſwojego klienta newinowataho prijódkaſtacj, ale pytaſche wele wjaz,

wſchitko to wusbjehowacj, ſtož mōjeſche k mifofijo wſchemu roſbudženju jeho pschedyzenow pomohacj: ſchlož wón wſho jara wuſchitne wuwedje. Na perufowanje k. Marcík, ſo je wobſtorženy w jaſti cjeſke khostanje cjerpičy dyrbjaſ, wotmohvi k. pschedyda pschi konzu jednauja, ſo je ſebi wón to psches pschimanje bjerža a psches pschedyzenje pschedywi poſjadei w jaſti ſaſtužit. Knes defenor pschedyzeni bes jednanjom tež eventuellnu ſuiczeniku wobceježu. — Šudniſtvo ſpóſna Scholtka ſlonečnje ſa winowataho a wuſhudži jeho k 1600 tl. ſchtrfy a k 1ſjetnemu jaſtiwu. — Wſho jednanje traſeſche rano wot 9 hact popolnja do 5 hodžinow a bjeſche ſo jara wele poſlincharjow, woſedje tež ſi biskopſkeje ſtrony, ſhromadžilo.

Pondželu 19. januara dopolnja w 9 hodžinach ſmjeſe ſo w Budychini ſjawnie a erne jednanje w naſtupanja paduchſtwa, kotrehož je wjedy Dittich ſe Schönbrunna wobſtorženy a tež ſamhneje winy dla pschedywi popolnju w 1 hodžinach wiesta Emilia Seeligerey ſ Bejere psched budyske ſjawnie ſudniſtvo.

Přílopk.

* W Lipſcu je tu ſhwili 811 ſtudentow, heſ nimi 235 ſ wuſraja. Wot tych ſtuduje 193 duchovnſtvo, 311 ryczníſtvo, 188 lekarſtvo, 15 chirurgiu, 23 haptylarſtvo, 29 pschitodowiedjenſtwa, 9 filozofiu, 3 pädagogiku, 12 filologiu, 10 mathematiku a 8 kameraliſe.

* Wot 327 ſtótnych wiſow, kotrež ſo ſjetnje w Sakskej wotbierja, moje ſo ſ 306 ſ lieta 1855 roſprawa dacj. Na tutych wiſach bjeſche 10,552 koni, 64,533 hoſjadow, 45,525 ſmini, 3227 wozow a 63 koſow na pschedań. Venesy, ſa pschedaly ſkót doſtate, wuezinjachu njehož 3,032,430 tl. — Schlož wſchon ſkótny kapital w Sakskej naſtupa, dha woblicjuje ſo 6,124,340 tl. ſa konje, 21,904,215 tl. ſa hoſjash ſkót, 1,522,097 tl. ſa ſwinje, 1,519,715 tl. ſa wozzy a 220,000 tl. ſa koſy. Wunoſch ſakſkeho ſtoto ſe: ſ dijeta (ſonjow a hoſjadow) 12,430,000 tl., ſ mlóka (ſtruwow a koſow) 12,950,000 tl., ſ mjaſa (hoſjadow, cjeſatow, wozow a ſwin) 10,203,000 tl., wot koſow (ſ wuſſacjom konjazych a koſazych) 550,000 tl., wot koſmow, hſicjeje a woſmy 869,000 tl., wot hneja 9,590,000 tl. Wunoſch wot jiweho ſtoto woblicjuje ſo po tajſim na 36,020,000 tl., a wot ſarjeſaneho na 10,527,000 tl.

* Psihi konzu ljeta 1855 bjesche w Saksiej 94 nalutowatnijow (Sparkassen). Date bu w tutym lječiji do nich 3,475,148 tl. a wsate bu s nich 3,060,161 tl. Wschitke saksie nalutowatnje mjejachu 31. dezembra 1855 shromadneho samozjedja 10,449,989 tl. W lječiji 1855 bu do nich 32,621 tl. mene placjene, džili w lječiji 1854 a bu 394,970 tl. wjazy s nich wsate, hajz lječo predy.

* W nožy k 7. januara wundje wohén w Małkowym wjetnirju w Bejerezach a bu ton ſamý s dijela wot plomenjow ſtaženy.

* W Delnej Jasoňy wudýri w kólni khježnika Hartmanna wohén a pschewobročji tutu kólnju kaž tej wumenik do procha a popela.

* Sakske kraješto je tu khwilu do 4 krajeških direkzijow (do draždanskeje, lipscianskeje, zwickauſkeje a budyskeje) džielene s 10 hamtskimi hetmanstwami. Budyska kraješka direkzia wopſchija dwie hamtskej hetmanstwi (budyske a žitawſke) a 17 ſudniſtrow s 294,851 wobydleremi. S mjeſtow tuteje krajeſte direkzije ma

Budyschin	w 816 khježach	10,706	wobydlerem,
Bernarcijy	- 293	1613	-
Biskopizy	- 362	3250	-
Halschtrow	- 226	1218	-
Kamenž	- 582	4697	-
Kinsbork	- 238	1926	-
Lubij	- 325	3909	-
Nowosalz	- 141	1117	-
Potčniza	- 286	2239	-
Schierachow	- 270	1910	-
Wosporf	- 215	1165	-
Wostrowz	- 256	1508	-
Žitawa	- 1051	11,237	-

* Žitawſki nowy mjeſčejanoſta, f. Haberkorn, predy w Kamenžu, bu 4. januara pschi f. krajeſteho direktora s Könneritz do ſwojeſteho ſaſtojnſtwa ſapofaſany.

* W Ludwigshafenu wuplawi móndanjo woda dwie hóly, fiz bjeſchtei s rufu hromadzie ſwiaſanej. Tej ſamej, dwie ſlužobnizy, bjeſchtej njeſchto pschekſchinitej a ho potom s bojofaju jatevilej. Taſo bratr jeneje tuteju hózow ſablyscha, ſo je jeho ſotra morwa ſwody wuczehnena, džiesche won a ſatepi ſo tej.

S p ē w y.

Gjista wutroba.

„Eböjni ſu eji, ſi ejiſteje wutroby ſu.“ Math. 5. 8.

Gjista wutroba

Je ta róžicja,

Rij na kózdym vuceju ſejeje,

Hođez ſo Boža luboſz ſmeje,

Hođez ſo ſjenocja

S vjeru nadžija.

Gjista wutroba

Je ta ſludnicj'a.

Rij nam dava móz a hýlnosz,

K dobrým ſtatkam prawu hýjernosz,

A we horfossi

Duschu wolschewi.

Gjista wutroba

Je ta hýjednjicj'a,

Rij we czmowej ſmertnej nožy,

Hođz nam ſandu naſche mozy,

Milu jaſnosz da

Na vucej do nebja.

Gjista wutroba

Gſtode ſpanje da,

Hođej vo ſpróznym cjeſkim dželli,

Rij ſmy tudy dželacj' mieli,

Šmerez ſaſ ſowola

K mjeſcej do rova.

Gjista wutroba

Wedje do nebja,

Wyschi naſ ſpsi Božim trónu

S neſachodnej krahnej trónu:

Gjista wutroba

Wjeznu ſbójnosz ma.

Herta.

Ezahi ſakſkoſchleſyńskeje žčeſniſy ſ budyskeho dwórniſchča.

Do Drajdjan: rano 7 h. 37 m.; wchivoluju 12 h. 53 m.; popoluju 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 16 m. rano 2 h. 42 min.

Do Shorela: rano 7 h. 47 m.; doveſtnia 11 h. 40 m.; woholuju 5 h. 2 m.; wiejor 8 h. 27 m.; w nožy 12 hođ. 4 min.

Penežna placjina.

W Lidsku, 16. januara: 1 Louiſdor 5 il. 16 ngl. 4½ nv.; 1 dočnouažazý cjerwiený ſlowy abo duktat 3 tl. 5 ngl. 4½ nv.; wiſſe bankowki 95. Spiritus w Wročławi 10 il.

Cyrkwiſke powjeſće.

Kréeni:

Michalska cyrkej: Ernst August, Marie Amalije rođ. Müller, ſwidowen. Schusterowje na Židovi, nem. ſ. — Hana, Iana Ackermann, khježnica w Dobrujici, ſ.

Podjanska cyrkej: Pedrich Richard, L. Großer, hlergarja, khježnica a rjeſniſteho miſchtra, ſ. — Amalia Augusta, Kortje Schryſtiana Andersa, wobydlerja w Njewbzach, dj.

Zemrjeći:

Djen 21. dezembra 1856: Jan Wiejsa, khježnac w Hrubelcizach, 62 l. — 24. Jan Gjemera, mužiak Khježkej ſiwnoszje w Czemerizach, 35 l. 9 m.

— 31., Hana Krysztiana, Jana Nedý, chlejnika w 5., Hadam Šoba, chlejek a volek na Židovi, 60 l.-
Dolnej Kiny, vđ., 1 l. 2 m. — 3. januara 1857: — Hana Juliana, rodj. Weisz, Jana G. Gutty,
Hana Belanska, wohydełka na Židovi, 55 l. 9 m. krawza na Židovi, sawostajena wudowa, 59 l.

Hans Depla. Wschelski lud jedyn tola na
hrjecji rodenrje a wschelska je vulta, s korejsz ho
horda. Nebo wierno, moi Mois?

Mots Tunka. Bravu maich!

Hans Depla. Hoj, a kdo bô s bladovym
yerichenjom bylo, kaž to jena wjestia w R. čzini.

Mots Tunka. Schto ty tola hajech! Bla-
chowre verschenje ho tola nenosha; ty by ho pod-
refnył, to nijenisch hlieborne!

Hans Depla. Nje, nje, sa wsem, schto ryeju,
pscheli jako chzych febi ion sami wohbladaej, mu-
kuny ho mi s ruki vpsi siwinych durjach a padje
na kamenje. Ty yak tola tež wjesch, jo hliebora
dobry sent doma, hdyž na njechtio swerde pane,
tuton yak fascherzha jako nasch macjeriny blachowz,
hdyž bróch do neho klevoze.

Mots Tunka. Smješchna je taſte vulta.

N a w ě š t n i k.

N a p o m i n a n j e.

S njeftreho čzasa hem skhröbli ho
jena parschora, suiskeje nabrabuoscje, ludži
ua hasky a w domach, wošebje taſkich, kiz
polá me kupuja, nadbjehowacj a napomi-
nacj: niz polá me, ale w jenych druhich,
wot neje pomenowanych khlamach kupowacj.
Hoj tež ſu pecza žonske (najſtere najate)
byle, kiz ſu spytowale, njeftrej mojich
čzeszenych woteberarjow hodownych potre-
boszjow, pod ſelžanymi wudawanemi, wote-
mne wotwobroczicj.

Hdyž ho tež psches to, nečiste žorlo
spoonawajo, drje nichton wot mojich jara
čzeszenych wotebererjow, kotymž ho ja sa
sylny pschezelniwy wopyt jara lubosnje
džakuje, neje samolicz dal, dha ho njeftko
tolá, so by ſio taſkomu neswjedomniwemu
ſkutkowanju konz ſežiniſt a ho mi moje
pschedawanie nesadzjewalo, sa uſne džeržu,
5 tl. myta na to wustajecj a je temu ſa-
menu abo tež ſamej ſlubieč, kiz mi s ne-
powalnymi dopokasmami pomba, so móžu,
da taſkeho wobſkodzowanja mojeje čezje

a mojego dalejszich dzenja, śudnišku pomoż
pytać.

W Budyschin, 10. januara 1857.
J. G. F. Nieckisch.

Na prijedstajzym hermanku smjeju sašo wulki
wuberk ūčka, bukskinga a t. d. w hosenju k
stotemu hodlerej po jenym ſchodji na pschedan.

Jäger ſ Schoczebusa.

Drewo wa aufzja.

Na Lipiczańskim leśowym rejeru budżet
ſo ljetuſche ſpuszczenju kłmane liſzjowe a kłó-
nowe drewo, ſtejaje a w hromadach po loſach
na pschedadzianje pschedawacj a je ſa tajliſt,
tij chzedja je ſupowacj,

20. januar, a

13. februar t. l. poſtajeny.

Na ſupenie ſmyſleni ſo proſcha, ſo bychu ſo
na horkach ſpomnenym diju rano w 9 hodzinach
w dothich kłóinach pschi weſelanskim pucju ſady
Nowych Drzewi w pola drewniſcza miſnamaka-
fali. Wumjenienja budžet na termii woſjewene.

W Lipiczu, 7. januara 1857.

Berger, hajnik.

Pod rukowanym woprawdžitvſje.

Dr. Borchardtowe arom.-medi. ſelowem ydlo (po 6 nſl.)

Profeſtarja **Dr. Lindowa** vegetabilſka jerdkowa pomada
(po 7½ nſl. fruch.)

Haptykarja **Sperati'a** italske medowe mydlo (w paſtejſkach
po 2½ a 5 nſl.)

Dr. Hartungowy winastorowy woli (w ſtemplowanych
bleſtakach po 10 nſl.)

Dr. Hartungowa ſelowa pomada (w ſtemplowanych tyglach
po 10 nſl.)

Dopokazane psches dotholjetne radoſne dopokazma wſchelalich
naukownich pruhowanjo a praktiſkich nałożowanjow, moja ſo hojeſſe
privilegowane ſriedli ſe ſprawnym dowjereniem do poruczažho
ſpomnienia dawacj; a budžet ſo wjesje wote wſchelich tych, tij ſu je
junkroč nałożili, ſo w ſobeynym ſpodobanjom pschedzo ſaſho trebacj.
Prospekty a roſwueſjenja nałożenja darmo dawa, laž tež
tute ſriedke ſame w Budyschinie jenož ſam pschedawa **Wilh.
Hammer**, w Bernarcijach **Hermann Einert**, w Biſ-
kopjach **Friedrich Mai**, w Kameń u Aug. **Neumann**
w Lubliu **Korla Tümler**, w Rakezach haptykar **Facius**

Powschitkonne ſawieszjaſe towarzſtwo.

(R. R. r. v. Assicurazia Generali w Triestu.)

Sarueſzaj ſond towarzſtwo **Zidnače millionow 500,000 ſchjeſnakow dobrzych penes.**

Sawieszenja na twory, maſchine, mobilije, ſót, wumłóczene žita aſd. ad. pschedzivo wojuju
po tunich twerdzie poſtajenych pramiſach.

Pschi ſawieszeniach ratarſkich pschedmetow poſticja towarzſtwo woſebne dobytki.

Sawieszenja kapitaliſow a rentow na ſiwerje čłowekow. Sawieszenja puchowacych ſu-
dow na drohach a železnizach.

Wſcie požadane wukładowanja dawa **Ferd. Petan**, wokreſny agent ſa Budyschin a woſobne.

Drewo wa aufzja.

Dien 19. a 20. januara budžet ſo na delno-
hōrčianskim rejeru ljetuſche ſpuszczone liſzjowe
drewo pod wumjenenem, na termii woſjewomuñym
na pschedadzianje w loſach a dothich hromadach
pschedawacj. Pschi tym pschedzje ſylnie krijeore
drewo na pschedan, koſrej ſo ſa grat a ſloſtr hodži.

Kupowario maja ſo 19, jaſo pýndzelu rano
na pot 9 hodzinow w Luboſu a 20., jaſo wu-
toru na ſorbaru w Małej Dubrawzy miſnamakacj.

We Wulſej Dubrawi, 8. januara 1857.

Schöwig.

Pscheinacejje.

Sahrodnisſka ſiwnosz č. 14 we Wadezach je
hnydom ſo pscheinacejje a moja tajzy, tij ſu na
woṭnajecje ſmyſleni, wſcho dalsche pola wobze-
vierja tam ſbonici.

Ljetawa famila moje wobydlenje a ſtajne
dielo doſtačj. Hde? to ſhoni ſo we wubawani
Serb. Nowinow.

Rewieſcht.

Na evangeliſto-luthersku khomotaufu woſhadu
w Czeſtach dareſche date k. E. M. w G. 25 nſl.

Wubawaniſja Serb. Now.

Rewieſcht.

Na evangeliſto-luthersku khomotaufu woſhadu
w Czeſtach dareſche date k. E. M. w G. 25 nſl.

Wubawaniſja Serb. Now.

Rewieſcht.

Na evangeliſto-luthersku khomotaufu woſhadu
w Czeſtach dareſche date k. E. M. w G. 25 nſl.

Wubawaniſja Serb. Now.

Rewieſcht.

Na evangeliſto-luthersku khomotaufu woſhadu
w Czeſtach dareſche date k. E. M. w G. 25 nſl.

Wubawaniſja Serb. Now.

Rewieſcht.

Na evangeliſto-luthersku khomotaufu woſhadu
w Czeſtach dareſche date k. E. M. w G. 25 nſl.

Wubawaniſja Serb. Now.

Rewieſcht.

Na evangeliſto-luthersku khomotaufu woſhadu
w Czeſtach dareſche date k. E. M. w G. 25 nſl.

Wubawaniſja Serb. Now.

Rewieſcht.

Na evangeliſto-luthersku khomotaufu woſhadu
w Czeſtach dareſche date k. E. M. w G. 25 nſl.

Wubawaniſja Serb. Now.

Rewieſcht.

Na evangeliſto-luthersku khomotaufu woſhadu
w Czeſtach dareſche date k. E. M. w G. 25 nſl.

Wubawaniſja Serb. Now.

Rewieſcht.

Na evangeliſto-luthersku khomotaufu woſhadu
w Czeſtach dareſche date k. E. M. w G. 25 nſl.

Wubawaniſja Serb. Now.

Rewieſcht.

Na evangeliſto-luthersku khomotaufu woſhadu
w Czeſtach dareſche date k. E. M. w G. 25 nſl.

Wubawaniſja Serb. Now.

Rewieſcht.

Na evangeliſto-luthersku khomotaufu woſhadu
w Czeſtach dareſche date k. E. M. w G. 25 nſl.

Wubawaniſja Serb. Now.

Rewieſcht.

Na evangeliſto-luthersku khomotaufu woſhadu
w Czeſtach dareſche date k. E. M. w G. 25 nſl.

Wubawaniſja Serb. Now.

Blučia gratoweho drewa.

Pondjelu 19. januara t. l. dopolnja w 10 hodzinow budje so na hermančanskim rejsjeru dželba brjesoweho gratoweho drewa a žerbje pod wumijenemi, w termu woszewomnymi na pschedawanie pschedawacj.

Chromabiszna do 10 hodzinow pschi hajnikowym wobydlenju na knezim dwori w Hermanagach.

Pschedawanie drewa po lošach.

Wutoru 20. januara t. l. budje so wulka liczba niskoliesnych lošow, brjesowych, welschowych a kojnowych žerdjom, kaž tež jenožne kylne schmijek, liž so wožebje k bjematskemu drewu hodja, we Komizu na pschedawanie pschedawacj.

Chremadisna rano na pot 9 hodzinow pschi dobroschanskiu puczu pola Lišyhorty, hdzej budja tež wumijenena woszewe.

W Nežwacjidi, 14. januara 1857.

B. Unger, wychi hajnik.

Pschedau runklizoweho hymenja.

Wat dženžnišcheho dnia pschedawa podpisany rjane, w lęci 1856 wat neho ſameho plahowane

runklizowe hymijo

ſ druziny ſulecje a blejchoceje rossjačeje cie i we-
ne je abo žotteje würzburgskeje runklizy
mjerzu (hachtl) po 1 tl.

Na pōriowobodne pschedawanie penes so ſka-
fania a ſamotwenja ſwieru wobstaraja a so ſa-
sapakowanje a druhe ſpehy nieža nejada.

Pschi hódnym pochnienju a wobdzielanju tolje a pschi dobrym wothladanju ſadzenkow wunosch wot 12 hacj 1300 zemiarjow na ſaklim atru porjedko neje.

Dale je mi psches dobre hymenowe žnie mož-
nosz data, wulku džielbu hymenja
bjeleje, ſelenohloječkateje belgiſkeje
morchwje,

punt po 15 uſl.

tudn pschedawacj.

Tuta pod menowanjom

hobrſka mordcej

na wikach pschedawana druzina mordwies može
pschi pschisprawnym wothladanju wat aktu

3 hacj 400 forzow

wunoschka pschinesk.

Rycerstwlo Ober-Ullersdorf pola Žit-
awy, 15. januara 1857.

C. A. Gühler,
najenf.

Ł dobrociwemu wobfedzbowaniu.

Ejeszennym ſserbam Budyschin a wokolnoſzje dowolam ſebi ſ tutym ſ nawiedzenju dacj, ſo ſo moje pschedawanie ſorbow a ſorbowſkich tworow ſa ežas hermanskow a wiejnych dnjom na ſerbſke ſaſy w ſkeji kneſa Schibeka namaka.

Ernst Weber, ſorbat w Budyschin.

Psche foždy ſestaren y faſchel,

psche boleńje na wutobi, psche dotholjetnu dybawoſa, ſchijubolenie, ſazwanje ptu-
zow je tón wat medzinaleſkeho radicjeli kneſa Dr. Magnuſa, woklesneho ſyſikuſa w Barlini

Placisna	aprobirowany	Placisna
1/1 bl. 2 tl.		1/1 bl. 2 tl.
vet 1 tl.	broſtowy ſyrop	vot 1 tl.

vjet, tj ſo w mnogich padach a najnje ſe ſpokojaſzom ſtukowanjom naložo-
waſe. Tuón ſyrop ſtukuje hnydom po
prjenim naložowanjom wožebnje, psched-
wſchutim pschi ſaſaklym a jaſolokachelu
ſpjechuje wulhad trakow, pomenschi koſko-
tanje w ſchiji a woſtroniu w ſtroki w czasu
ſózych naſylnicbi faſchel, tež tón pschi ſuchoo-
čini a ſecjerti ſrejwročenje.

Sa Budyschin a wokolnoſz pschedawa ſea
ienicuw brodowſka hapytka.

Esiche droždzie,

zwie ſ. lne a po ſortach ſo derje hiba, ma najnje
gertwe na pschedan w Budyschin na ſerbſ. ſaſy
w welbi, psched ſotrym ſtaſ dwoj muraj wupo-
ſnenaj.

W. J. G. Nieckſch.

Kowariam tudomneje wokolnoſzje
ſ tutym woszewjam, ſo je vela me ſtajne myte
kamentne wuhlo na pschedau. J. G. F. Nieckſch.

Koſje po puntach a ſentnarjach kupuje po na-
wodnej placji ni J. G. F. Nieckſch w Budyschin.

Zandżenu sobotu žita w Budysinje płaciech

Korc.	Wyšsa.			Nižsa.			Srzednia.		
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Rejſta	3	17	5	3	7	5	3	12	5
Reſchenza	5	25	—	5	—	—	5	15	—
Dezjmen	3	5	—	2	25	—	3	—	—
Worſ	1	17	5	1	10	—	1	15	—
Grot	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rjepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabły	6	25	—	—	—	—	6	15	—
Hejduska	5	—	—	—	—	—	4	15	—
Wjerny	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	16	—	—	—	—	—	15	—

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawaćni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot ryněka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawar

J. E. Smolek.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlétua předpłata pola
wudawaru 6 nsl, a na kral,
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 4.

24. januara.

Léto 1857.

Wojsci iecije: Šwjetne podawki, S Kettliž, Bergerowy prozeň, Spjwy. Čjahi sakſoschles. žel. sc. Bytwinne rozezje. Hanß Devla a Mois Tunka. Namjeſtunek.

Šwjetne podawki.

Sakſsa. W Lubiju chedja psichodnje ſvoje mjesto po psichladji Dražđan a Lipsta ſ gasom pochwycic̄. Wujitk gasoweho ſwjetla je vecza dwojaki: gas ſwietci menujzy ſwjetliſho, dyžli woliſ a je potom tež tuniſhi.

Prušy. Ministerpsichedſyda Manteuffel woſiewi 20. januara barlinſkemu ſejmej, ſo ſu Schwajzarjo neuenburgſtich jatich bes wumjenenjow puſheczili, ſo je po tajm wójna wotſtronena a njeſko móžnosz data, ſo byhu ſo neuenburgſſe wobſtejenja na wobſebnej konferenz ſmernje wucjnice. — Nowiny piſaja, ſo je schwajzarſke knežerſtwo ſ 33 hloſami puſheczivo 3 hloſam 15. januara wobſanlylo, požadanju pruskeho krala doſz cziniež a potom wotčakac̄, kaſ budje neuenburgſka naležnosz puſhes konferenz ſradowana. Cži tſjo poſtanzy, liž ſo požadanju pruskeho krala podcijenyc̄ nochyčhu, biechu ſ mjeſta Genfa a rjeſaſia Fazy, Vogt a Pignot. — W Barlini bje ſo tón ſamy djen ministerſtwo ſhromadžilo, ſo by wotčakalo, hac̄ telegraf ſ Berna, hdjež schwajzarſke knežerſtwo jednasche, mjer abo wójnu puſhineſe. A dolež trochu dolho trajeſche, predy hac̄ žana ſlonečna poweſz ſ Berna psichindje, dha počazku njeſko hižom na wójnu hudad̄, hac̄ ſo napoſledku tola pokafa, ſo ſu ſebi Schwajzarjo mjer wuſwolili. Nebudžihu ſo menujzy Schwajzarjo na tumy dnju požadanjam pruskeho krala podcijenyl, dha budžihu naſajtra wojerske ordry, liž biechu hižom puſhhotowane, po wſchym pruskim kraleſtwi wójsko hromadu wokale a je ſ schwajzarſkim ſtronam poſafale. Tak paſ može njeſto ryžuliſ naſichich pruskich ſnatych, liž by hewaſ ſ muſkeru w ruzy djenſa na Schwajzarjow mar-

ſhjetowac̄ dyrbjal, w dobrym mjeri doma ſedječ a poſoinje nowiny čítac̄. — Pruiſi kral chje njeſko Neuenburg pecža ſtere ljepe wotſtupic̄, pschetoz tóne fruč kraja ženje nječo puſhineſt neje, ale je wele wiaz ljetnje na 30,000 tl. ſhoschtowal; tola chje wón tam dwaj hrodaſ ſa ſo woblkhowac̄. — Neuenburgſy jecji ſu ſ jaſtwa puſhečeni a buchu ſ extrapolom na franzowske meſy dweſene. Njeſko ſchedja tak do tho, hac̄ budje ſwada Schwajzarjow ſ pruſsim kralom do čista wujednana, w franzowskej wostac̄, njeſko ſt póndu do Pruskeje, druſy paſ do Italiskeje. — Schwajzarſke knežerſtwo je wobſanlyto, wſcho wójko tak rucjež hac̄ móžno domoi puſheczici. — K wopomnenju na ſaloženje pruskeho kraleſtwa bu 18. januara tak menowaný krónowanſti ſwedžen wot krala ſwetjeny. Tajſi ſwedžen ſwetji ſo kóžde ljetu a kral wudžili na tym ſamym wulku muňhoſ ſordenow abo ſtadov po zlym kraju. — Predawſchi minister Mühlſer je 16. januara w Barlini, 77 liet stary, wumret. — Ministerſtwo je ſejmej ſalon ſ wuradžowanju a ſ puſhipoſnaču prijodkotožito, po kotrymž ma ſo ſa tunu ſelje, 500 puntow wažazu, psichodnje 15 tl. ptacjic̄. Hac̄ dotal ſhoschtowac̄ ſtaſta tuna jenož 12 tl. S teho je, kaſ minister trajeſche, ſraj malo wužitka wjet, kralowſka poſtaſniza paſ wulku ſchodus a duž je ſo ſa najlepſe ſdalo, ſol ſaſo po predaſkej ptacjisni puſhedawac̄, po kotrej menu ſy tuna teſe ſameje tež hižom 15 tl. ſhoschtowac̄. — Franzowſka. W Breſzi dzjeta ſo pilnje na tym, ſo byhu ſo njeſotre wójnsle lódje do puſhhotowale, liž maja do chinesyſtich psichladowow ſiec̄. Dolež ſu menujzy ſendjeleženjo ſwadu ſ Chinesami ſapocželi a ſo ſda, jaſo budžihu

to činił, so bychu Chinesam na to waschnje skreje krich kraja wotewscz abo dobre wi-kowanske prawisny dobycz móhlî, dha chze khiezor Napoleon franzowstom pschekupzam tež tajku do-brotu pschiwobrocicj a je ſebi teho dla wot-myſlit, tež njeschtó wójnſtich lódzow na Chinesow poſtačj. — Nowy arzybifkop je wot khiezora hígom wuswoleny, jeho meno nebudzie pak predy woſiewene, hacj je khiezor wot bamža poweſt doſtał, so je tón tajſeho nowowuswoleneho pariſkeho arzybifkopa ſa dobreho ſpoſnat. — Berger, mordat arzybifkopa Siboura, wot ſudniſtwia k ſimereſi wotkudjeny, je appellirowat; ale to jemu najſtere ničjo pomhacj nebudzie, tak ſo budje pecja 24. t. m. wotpraweny. — Khiezor a khiezorka ſtaj lieſowſtej, ſwiatej Marii, macjeri Bożej, poſwieczeni zytkwi 5000 frankow (nótow) da-ritoj. Tu ſamu ſummu je tež dzewiecz druhich, teho runja ſwiatej Marii poſwieczenych zytkwów doſtało a to teho dla, „dokelj je khiezorka ſwiatej Marii ſlub ſežinika, jeſi ſo jeſi wieſte požadanie doſpeli.“ Kajke je to požadanie bylo, neje ſnate.

Dendjeſta. Bersyſki kral je pecja Den-djeſtanam ruku k mijere poſtežit, ale wumje-nenja, pod kotrymž chze wón mier ſežinicz, ſo jendjeſtemu ministerſtwu doſz nelubja a duž hiſhcie wieſte neje, tak ta wiez wupane.

Ruſowſka. Sebaſtopol počzina ſaſo wo-bydlerjow doſtawacj; wón ma njeſko 7000 wo-bydlerjow. S tych khiezow, kij biechu pschi woblehnienju ſchodu czerpile, je ſich 300 ſaſo tak wuporedzanych, ſo moža ſo wobydlicz, a 80 je ſich nowych natwarenych. — Witwicli i Ćjer-keſami ſu ſo ſaſo ſapocžate a powedaja ruſke nowiny, ſo je ſich 21. novembra ſandženeho lieta general Gwodimow krich wotehnal, tur-fowſte nowiny pak chzedža wedzicj, ſo ſu Ru-ſojo wondanjo njeschtó ludzi pscheſjiwo Ćjer-keſam ſhubili. — Khiezor je wufas dak, po kotrymž moža ſo njeſko tež ruſzy woſazy na nie-kory czas ſ wójska domoi puſcheſiſ. W ruſim wójsku menujzy hacj dotal waſchnje bylo neje, ſo by ſchto na dowolenoſ ſaſo na „urlaub“ demoj hicj ſmjet.

Ze Serbow.

S Ketliž. Nasch kraſny Boži dom doſtawa nowu pychu. Po ſeno hko ſnym wobſanknenju kneſtwow a gmejnſtich priodiſtejerjow naſcheje woſady budža ſo pola naſi nowe piſch-eſiſe twaricj a je k temu 3000 tl. dowolennych. Na tajſe waschnje ſmijeſe naſcha zykej piſchecjje, kotrej ſo najwieschim w zylih Lužiſtach nimalje runacj budža a we wſchjech Eſerbach na wul-koſi a doſonjanosji žaneje podobnoſje neſmjeſa. Staſkim wobſanknenjom ie ſebi naſcha woſada cęſny wopomnik ſtaſila a po ſteſtoſtikach, jeſi Bóh luby knes naſchu zykej piſched ſchodu hnadvne wobarnuje, budža naſchi potomni ſwojich mózow khwalicj, kij naſchemu woſebnemu Božemu domu tajku kraſnu pychu daricu. Kaž je poſtaſene, budža ſo najprijódzy dobrowolne dary ſhroma-đowacj a proſkymy a piſchecjemy, ſo bychu ſo te ſame prawje bohacjie ſtadowate. K-r.

Berger o WY PROZEß.

Piſmo, ſ kotrymž ſo Berger, mordat pa-riſkeho arzybifkopa Siboura wobſtoržuje, ma ſo we wuczahu tak: Djen 3. januara 1857 djer-jeſche ſo w zytkwi St. Etienne k cęſzi ſwiatej Genoveſy Boža ſlužba. Arzybifkop Sibour, w 3 hodžinach do tuteje zytkwje piſchichedſi, po-ſluchasche tam najprijódzy na prijedowanje. Po ſtōcejenju teho ſameho poda ſo wón do draſt-koſomy, ſo by ſo miſchniſtu draſtu wobleſt, a džiesche potom pod piſchewodom duchomniſtwia k. wulſtemu woſtarej. Potom ſapocža ſo prozeſia, wot arzybifkopa naſvedowana. Arzybifkop piſch-ihotowſche ſo k temu, ſo by ſo do zytkwje ſa-meje wróćit. Piſchi ſaſhodu do zytkwje, na prienim ſtoli prienego rynka, ſedžiſte čłowel, do pale-tota woblecjeny. To bje Berger. Piſchi nimo-hicju arzybifkopa poſlaſnycu ſo ſemſherjo, ſo bychu požohnowanje doſtały. Berger poſlaſny ſo tež. Piſchi ſaſtupenju do ſameje zytkwje wudžieli arzybifkop ſemſherjam k ſwojej ſhewizy požohno-wanje. Wón wobrocji ſo potom k prawicy a Berger bje pod ruku, kij chyzche jeho požohno-wacj. Menadžy a ſe ſpjeſchnoſſu btyſla po-ſbiehne ſo Berger a prawu ruku ſ paletoſa wot-kywſki nadpane wón arzybifkopa a ſakole jemu ſe ſylnym ſtorcem w ſtronach wutroby wulſi la-

taloniški nōž. Mjeschniz', kij so sadž aržibiskopa namalachu, mjejachu hedom khwilje, wohladacj, schto bje so sko. Wóni mjeniachu sprjóda, so je aržibiskop ienož stork s ruku dostat, ale bórsy pvtnej sastrózena shromadžisna mordarja, kij cijecajc nocházysche a, sko by so hwojeho hrósbneho skufka hkwalcj chýl, se hwojim krawym nožom machasche a wolašche: „A bas les déesses! to je: Preč s bohowkami!“ Wón reknj potom, so je s tuiymi skowami na hweđenj k česzi h. podjecja a k česzi h. Génovesh pokasacz chýl. Aržibiskop zofašche dwie krocjeli, biskópski kij w ružy džerzo, ale bórsy padje wón do rukow blížszych mjeschnikow, wot kótrychž jedyn te słowa: Oh mon Dieu! oh mon Dieu (o mój Boże! o mój Boże!) saštyscha. Wón reknj potom hiszce njeſtore słowa. Rana bje na mjeszje morjaza. Aržibiskop bu najprjódzy do drastkomory a potom do domu fararja zwrsye St. Etienne doneſeny, hdjež hwojeho ducha spuszczi. Berger bu na mjeszji sajath a bórsy picheslyshany. Wón je so 1826 narodžil a pchindje 1841 do duchomnſkeho seminarja. Tam bu wón nespawnoszje dla wupofasany, posdžiſho pak tola ſaſo do wulkeho seminara w Meauru horjeſsaty. Wón dosta, 23 ljet starý, mjeschniku hweđenju a pomožne duchomnſke dostojoſtvo pchi njeſkotrych wehnych farach tamneje wokolnoszje. W ljeći 1852 pchindje wón do Parisa a bu jaſo mjeschnik pchi žyrki St. Germain postaſeny. Wón bje tam njehdje 3 ljeta. Jaſo bje tam ſaſtupit, biesche wón jara ſaſtupeny. Abbé Legrand dari jemu 800 nótow, so by doth ſaplacit. Berger ſaplacj jemu taſku dobrotu s tym, so posdžiſho na neho hróſnje hwareſche. Jaſo jemu w ljeći 1855 duchomna wyſhnoſz mjeschniske ſtukowanje ſakasa, pcheblywasche Berger potom hiszce 7 mjeſazow w Parisu. Wón pihasche wele liſtow a dokelž bje jeho aržibiskopej žel, dha dosta wón 12. mjerza duchomnſku ſlužbu w Serrisu. Ale 12. dezembra bu jemu ſaſo mjeschniske ſtukowanje ſakasane, dokelž bje wón 1) pchecjivo melunſtemu hudniſtwu nemudre piſmo wudat, 2) pchecjivo dogmi nemaſaneho podjecja prjedowat a 3) jara krute piſmo pchecjivo wſchelakim wuſtajenjam wjery cijecjicž dat. Wón poda so ſaſo do Parisa a dokelž

jeho aržibiskop bórsy hlyſhcz nocházysche, wobſankny wón 26. dezembra, so na nim wećicj. Wón wuwedze tež hwoj neskut. Psihi pchebly ſchowanju prajesche wón, so je derje wedžit, schto chze cijicj a so je psihi dobrým roſom i byt. Wón bje tež teho dla tón ſamý dzej hwoj testament napiſat.

Džen 17. januara bu Berger pched ſjawne a erte hudniſtwu w Parisu pchindjeny. Sala bje s poſtuharem pchepieny a bes nimi bje tež prynz Murat, turkowſki poſlanz, njeſotſi ministrjo a wele woſebnych ludzi. W 10 hodjach bu wobſorženy do ſaliſe pchindjeny. Wón je hrijeje wulkoſzje a huchi, jeho woblicjo je dothe a bljede, jeho wloſy su ciorne a huste a wón ſeſahue husto s hubomaj, jeho wocij neloboſnje hladatej, tola pokazuje so roſom ve nimaj. Swoblekany je do dotheje ciornej hufnje. Wón je ſmerny a ryczi drubdy ſe hwojim rycznikom, s khwilemi ſtaduje pak papery, kij w ružy džerzi. Schyrio gendarmojo ſteja ſady neho. Jaſo su hudniſy ſaſtupali a so drastia ſtóżowaneho aržibiskopa na bliđo poſežita, wotewri pchekyda Delangle poſedjenje. Na preſchenja, kij so po hudniſtim waſhnju na Bergera ſtachu, wotmolwi wón ſmernje, žada pak, predy hacj so k pcheblyſchenju hwyedkow pchekroſi, dowolnoſz k ryczenju. Ta so jemu dosta a wón ryci najprjódzy, so je Chrystus prajit: „Mier budž s Wami!“ a so je tež hiejor prajit: „Moje hiejorſtvo je mjer!“ Po tuthych słowach ſtorži wón na to, so jemu wſchitke jeho piſma, kij s hwojemu wobaranju treba a s kótrymž móh hwojich nephcjeſelow poraſyj, dali nejšu a so tež ſchiesdžesat hwyedkow, kótrymž móh poſtajicj, ſkasali nejšu. Wón praji, so je teho dla na ministra piſat a cijta tutón liſt a žada ſebi, so by so poſedjenje wotſorčilo, hacj by wón hwoje wobaranje na taſte waſhnje wesj móh, kaj so jemu ſpodoba.

Pchekyda praji na to, so žani druhy hwyedzy třeba nejšu, hacj taſzy, kij maja njeſhto w naſtupanju aržibiskopoweho ſtóżowanja prajesz a hiejorſki generalprokurator pchistaj, so Berger ſe hwojimi hwyedkami dale nicjo nochze, džalit wſchelakim wyſokim duchomnym ſchidu cijicj. Duž hudniſtwo wobſankne, so maja so debatty

dale wesz, Berger pak prají, so ho won pod tajimi wobstejenemi dale pszechylschowacj dacz nochae. Duż pschekroci so k pszechylschowanju swiedkow. Iako bje jedyn wot tuthich swiedkow, kij bjesche arzbiskopowe sloncowanie w blisostzi widzit, to wupowedak, bu wulst noż na blido položeny. Pschedsyda woprascha so Bergera: „Je to tón noż, s kotrymž sze arzbiskopa sloncowali?” na czož Berger hymnje: „Haj!” wotmolwi. W nastupanju swojego pišma pscheejivo melunkemu śudnistwu prají Berger, so je won to wosjewit, dokelj je spomnene śudnistwo wopacznie śudzilo. Won żada sibi pschi tutym, so by so tuto jeho pišmo sianonje prjódę citalo, a wola: „Ludzio, żadajeże sibi, so by so wone citalo; dzieje k mojemu bratrej, won je Wam da!” Bergerowa nesmiernosz dale bōle pschibera a wona so powetschuje, jako meaurski duchomniśki wyski vikar swoje świedzenje wotpoe oži a pschi tym wuskaduje, czožo dla je so Berger mjeschniske slukowanje sakasato. Iako je won swoje świedzenje sloncził, sakshicji Berger: „W sze skonik!” a wustkuje valische śwarenja, hac̄ jemu pschedsyda hubu sakasuje.

W nastupanju lista wot 31. dezembra, w to rymž bje Berger prajit, so chze arzbiskopa sloncowacj, poweda won, so jemu nicž wysche wostalo neje, khiba so tepicj abo satshelicj, ale so je won móz k weczenju dobyle. Iako pschedsyda refne, so je to żadlawa wucjba, sakshicji Berger, lotrehož djiwoſz pschego bōle rosze: „Eja, luta Eja, pschedsyda! Bjeda na tajkeho pschedsydu! Eja, Eja! — Jesuſo Chrystuso, ty widzisz tuto śudnistwo!” Pschedsyda nedasche jemu tak dale ryciez.

Iako bje abbé Libou swoje świedzenje w nastupanju nieslotrych muhanjazich pišmow, wot Bergera pscheejivo nemu pišaných, wotpoložit, refny won: „Doho słowo mi niežo neschfodža. Ale czožo dla neprají won niežo wo sadzerzenju evreurskeho biskopa?!” ... Iako chzysche jemu pschedsyda melczęz pschikasacj, posbjeże Berger cim bōle swój hlos a hanesche evreurskeho a soissonskeho biskopa, a jako to pschedsyda cierpicj nochzysche, sawota won: „Poſtlučarjo, ja nejszum swobodny! Ja chzu wjernosz prajicj, ja etu u ſzczemu prajicj!” Aliké Legrand po-

wedasche potom, kaf se Berger do jeho woſaby pschischoł a jeho potom se wschelakimi nebuschnymi listami pscheljachat. Pschedsyda cītaſche neskore listy prjódł, na czož wobſorženy na Legranda polny stossje sawota: „Ty nekhmaniko!” Dokelj Berger w swojich stobach dale bōle pschiberasche, dha pschikasa pschedsyda, so by so won na khwili won wunedeł a so tam smjerowat. Ale to po Bergerowej myſli nebje a won so kylne wobarasche, hac̄ jeho schyrja žandarmoſo tola pschemóch a wunvedechu. Iako biechu jeho saſo nius pschiwedi, djerzesche generalprokurator swoju sloncjanu ryc. Ta hama bu pak wot Bergera pschetorhnena, pschetož tuteho sadzerzenje bje na tak nemdre waschnje pschischoł, so pak na śudnikow, pak na pschitomnych duchomnych, pak na pschiſhahanzow, pak na lub wo pomož wokasche, tak so dvrbesche so s nowa se salje wunesz, pscheejiwo c̄emuž pak so se wsches mozu saperasche. Generalprokurator sloncji potom swoju ryc a po nim pytasche Bergerowy rycznit, so by jeho wiku psches to po möjnoszi pomeinshit, so jeho sa tajkeho wudawasche, kij pschi pravym roſom neje. Ale to so jemu derje neradzi. Pschiſhahanz prajichu, so je Berger w ino w aty a śudnistwo wotħudji jeho k śmierci.

S p e w y.

L u b o ſ z.

Hdyž džicejo k semi pschihadža,
Jo luboſz powita,
Wschu dobrotu jom’ wudžela
Man a tež maczterka.
Tak džicejo luboſz namaka
A horzyſtu hei nežada.

Pak heta ſańdu lecjiwchi
Hółz stroſze k mloženjzej,
Sa holcjom hłada schibalschi
Sso pschiblizuje k nej,
A luboſz jeho pschewodža
We kcjewi teho žiwenja.

Pschi woltariju hei sambaschtej
Tón perschecjeti blyſtejzaj,
Won s luboſzju ji k boku ſtej'
A widzi sbózne rny.
Won widzi kynlow, džówezieſſi
A jeho iboſje powyschi!

Hdyž mloženjz rychniče se gusby
To temu wetzneho,

Zoh' wita pschecjel wutrobný.
Bu slje wón wot skeho'.
Na wschelke waschnje tyczený,
Mjetc lubosz tyczený pschewiný.

Hdjéj lubosz w kwiecji kraluje,
Wschó jahni woprawdži,
Lam frubobu tež sdałuje
A wschtka pschekražni.

Duž lubosz, lubosz khvalena
Tež pola naž nech bydlo ma.
Schtó plodži lubosz rójowu?
Masch Woh, tón luboszny,
Duž sabot, Bojo, wutrobu,
Kil th ham lubosz hy,
So tebe bych ja lubował
A we luboszi sawostak.

§.

Kak

rozom

Hans Depla.

wótřitaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

škréjetaj.

Hans Depla. Nô, mój Mots, th mi djenja
taſke schibake beswočo pokasujesch; th masch wiesje
niescho na wutrobi!

Mots Tunka. Ja chyžch cji runje hubancžko
vrjödkpolozicj.

Hans Depla. Won s nim! Moja swedži-
woš, je shonicj, je jara wulta. Braj wschaſ je tola!

Gzahi sakſoschleshyſkeje želeſnicy
ſ budyskeho dwórnischeza.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; pschivołnij
12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wiecior 7 h. 16 m.,
rano 2 h. 42 min.

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; dopołnju
11 h. 40 m.; popołnju 5 h. 2 m.; wiecior 8 h. 27 m.;
w nož 12 hodj. 4 min.

Penežna placzisna.

W Lipsku, 23. januara: 1 Louisebor 5 tl.
16-nđl. 4 1/8 np.; 1 wołnowajazh čerwenyj sloty
abo dukat 3 tl. 5 nđl. 4 1/2 np.; winſke bankowki 95.
Srititus w Wroclawie 10 tl.

Mots Tunka. Dha vohlučaj: Schto to je,
schtój ho powetschuje, ho yj wot neho precj
beresch?

Hans Depla. Hm, hm! To ho vjawnje vo-
hluča! To drje je džjeraj!

Mots Tunka. Dha wschaſ moħl jeneho tola
kinjeh ſchmudzicj! Ty hy trečit!

Cyrkwinuske powjesće.

Wérowani:

Michalska cyrkej: Jan Bohušer Garbač, bjer-
gař, tež thjeſet a volet na Židowi, s Amaliu Bau-
linu Krauſchez s Čemeriz.

Podjanska cyrkej: Jakub Miercinski s Radworja
s Hanu Mariju Garynež s Djiežnikež. — Pjetr Möhn,
thjeſnik w Hrubojcizach, s Hanju Lipkež tam. —
Jan Leschawa s Lusza s Hanju Kirschnarež s Kheyna.
— Michal Hempel s Miewkež s Mariju Strauež tam.
— Jakub Schwab, thjeſet a muret pod hrodom,
s Hanju Handriſež s Radworja.

Kréenij:

Michalska cyrkej: Maria Amalia, Handriſa Dör-

Jan, wobydlerja we Wulkim Welkovi, dž. — Maria Madlena, Jana Dubského, khejnika we Wulkim Welkovi, dž.

Podjanska cyrkej: Krystof Bohumír, Jana Wiejska, bura w Dalszach, ſ.

Zemrječi:

Djen 4. januara: Handrij Lukas, wobydler na Židovi, 62 l. — 5., Anna Kryſtiana, C. G. Möbius, wobydlerja na Židovi, dž., 4 l. — 9., Maria Amalia, Handrija Bohumíra Juršcha, wobydlerja a paverníškeho dželacjera na Židovi, dž., 3 l.

N a w ē s t n i k.

N j e h d ď e a n j e h d y.

Hale njehdje, haj njehdje mi rózicza ſeje;
Rjana bjet a čerwena rózicza mi.
Hale njehdje, haj njehdje ta fahrodka je,
Hale hejz budu róziczu pschešadzic ſej.
Hale njehdy, haj njehdny ſcie ſbožie tež mi,
Hale rady to mjeſtaclo ſhonit ja bych.
Hale rózicza, fahrodka, ſbožie a dom,
Wjeſſje njehdy a njehdje me powitaja.
Hale njehdje a njehdny tak lubowany,
Potom budu ſo ſublač a weſelic ja.
Hale myſlícza khodži mi tu a tež tam,
Hale wutrobu nemož ſpoložic ſej.
Hale myſlícza twari ſo tak a hinač,
Rjana, rjana je nadžija, neda pak injer.
Hale myſlícza, wutroba wuſmolatę,

K. E. M. x.

Khježa na p ſ ch e d a n.

Khježa czo, ^{250/37} pſchi muſhei zyrſwi w Budyschin, kiz ſo jara derie ſa pſchekupſtvo abo wikowanje hodži, je pod spodobnymi wumjenenemi na pſchedaň. Wſcho blijsche može ſo pola wobedzerja ſhonicj.

Drewowa auķia.

Pſchichodnu pondjelu 26. januara dopolnja w 9 hodzinach budje ſo we Rheni na Wiejsaſez lejmonnoſziach ſhjetro wulſa dželba brjeſoweho a wolschoweho drewa we loſach na pſchekadiowanje pſchedawacj. Hromaduſendjenje pola podpiſaneho.

Jurijs Ackermann,
fermunda.

Piatč, 30. januara

budje ſo na batkovskim reyeru dželba brjeſow a brjeſowych doſkih hromadow na pſchekadiowanje pſchedawacj, k cjemuž ſo kupovarjo pſcheproſchuja. Bes tymi brjeſami je wele ſylneho a ſlabeho gratoreho drewa ſa wojnarjom.

Sapocjat rano w 9 hodzinach ſady ſtarych wojcierjow pſchi wuhont. Wumjenenia ſo w termu wossejja.

Herrmann.

Nosprawa a džak dla jatych.

Treſ ſchekijanske knihy, kotrej ſmoj ſoni wot njeſotnych pſcheczelow ſa jatych, woſebje ſa herbſich jatych doſtatoj, ſmoj (wono bjeſche jich ſherry kaſchecjſi polny) we ſwojim čiaſu do Žwickawy poſtatoj a djenſa pſches list džakowanje doſtatoj, kotrej wſchitku them ſpomnenym lubym dawarsam ſtuſcha. Tudy nech jich mena a dary ſteja.

Wysche tych wot naju ſameju daremnych ſinbow a tych wot naju ſaplacjenych wudawlow, kotrej pſches najne tam- a ſempipanje a ſtanje naſtachu, darjachu hiſtce menujzy: „Swojba nebo k. du- chomneho Žakuba: 2 nowej bibliji, do koſje ſwiaſanej; 3 nowe herbſke katechismy wot nebo duch. k. Žakuba; 6 „Ssobudarow” wot teho ſameho; k. Stóſch ſ Droždija 2 nſl.; — Sſerbſke ev. luth. towarzſto 1 nowe ſymb. knihy a 2 wulf. lub. katechismaj; — nemenowany *); 1 nowy testament; — nemenowana: 1 ſpiewarſte; — ne- menowany: 1 ſpiewarſte; — nemenowana: 1 ſpiewarſte; nemenowana: 1 „Evangelſte wuſta- ſjenje teje nadž”; — teho runja: 1 „Ta wucjba wot ſapocjat ſchecjſi živenja”; — nemenowany: „Wucj ſ ſbójnosći wot Goſnaria”; — nemenowany: „Treprena k heli” a t. d. wot Kiliana; — nemenowany: „Ta zyrſwinſka nufa,” wot Žakuba; — nemenowana: „Thomazha Wilſofſeho medowe ſtepli”; — nemenowany: „Treprena k heli” a t. d. 2. wudawk; — nemenowany: „D. Werner a ne- beſki puej”; — k. D. Pſul: 1 herbſki katech., wud. we Wojerezach, 1 „ſchekijanske wopomnenje ſmer- eje”; — nemenowany: „Scriwers gúldenes Ge- beſkleinod”; — teho runja: „Schmolckens Kom- munionbuch, 2 efempl.; — teho runja: „Starcs Andachten”; — teho runja: „Jefus Starcs a t. d. Maju wutrobny džak prajimoi wſchitku them ſchekijanskim dobrociſwym dawarsam, kotryž ſu naju prijedkowacieſje tak pſcheczelu podperali. Tón knes džet jich ſa to, ſchtóž ſu k jeho čejſi a t cjaſnemu a k wjeſćnemu ſbožu teho abo tamneho cjeſelnje a duchomne jateho cjinili, bohacjje zoh- nowacj. Jemu budž čejz a khwalba!

W Budyschin, 19. wulſeho rožka 1857.

N. M r o ſ a J. C. Š m o l e c.

* Ŝeſtowazy dawarjo uchypch ſwoje mena wossejci daj.

Krajnostawski bank.

Pschi fastajenstym stukowanju w pójcjetni so hacj na dalsche $4\frac{1}{2}$ pro Cent danje per annum a $\frac{1}{2}$, pro Cent provisije per mjesaz wobliczuje.

W Budyschini, 19. januara 1857.

Direktorium krajnostawskiego banka.
w Thielau.

Krajnostawski bank.

Pschi nalo towarzni

so wschitke penesu jenož po siedowagej dani a po spomnennym wupowedzenstym czasu pschijima:

4 pro Cent pschi 12mjesaczym wupowedzenju wot 100 tl. hacj i kózdej spodobnej summi;
3 $\frac{1}{2}$ pro Cent pschi 6mjesaczym wupowedzenju wot 100 tl. hacj i kózdej spodobnej summi;
3 $\frac{1}{2}$ pro Cent pschi 1mjesaczym wupowedzenju wot 21 tl. hacj 99 tl.;
3 $\frac{1}{2}$ pro Cent pschi wschednym wupowedzenju wot 1 tl. hacj 20 tl.

Sapłaczenja bes wupowedzenja
smieja so, pod wobledzbowaniem pomjerow postadniy, kaj predy, tak tež dale.

W Budyschini, 19. januara 1857.

Diretorium krajnostawskiego banka.
w Thielau.

Stare lipske wohensawieszjaze towarzstwo

wot ljeta 1819 wobstejaze,

sawieszjaue mobilistow wschitkich družinow, tworw, masdiny a pschedemty ratajswa po prämiach, liž w nastupanju jich tunosz i eady prämiow drugich sprawnych tewarstwom nisteja a pschi k.strykž sawieszjaue jene nicio dypłaczeniacy nereba. Pschi dopriekasaplaczenju schtyrilicneje prämię dawa towarzstwo piate ljetu bes prämtje, pschi swieszjetnym dopriekasaplaczenju je pak sedme ljetu bes prämię a hewak dostane sawieszjaue 10% rabatta.

Podpisany porucza so i horjedranju sawieszenjow a je i wukasowanju wsheje bliższeje rosprawy rad hotowy. Wumjenia a formulary so darmo dawaja.

W Budyschini, na jinych wilech.

Wilh. Jakob,

agent lipskeho wohensawieszjazego towarzstwa.

Wossjewenje.

Aufzla, w č. 1. Serbisch Rowinow w na-
stupanju pschedawania dwieju konjow, dwieju kru-
row, tisjoch zwini a jeneho woja wossjewena,
nesmije so 26. januara 1857 w Barcji,
schtož so i tutym i sianemu navedzenju dawa.

W Wospórk, 22. januara 1857.

Kralowski hinduski hamt tam.

Fiedler, aktuar.

Djelawa familia može wobydlenje a stajne
djelo dostacj. Hdje? to shoni so we wudawani
Serb. Rowinow.

Zeli chyt ſiadz njechten jene stare serbiske
„Prjedowanje na nedželu Invocavit“ pschedacj,
ton chyt to we wudawani Serb. Row. wossjewicj.

600 tl. je na prjenju hypotheku i wupowezienju
a može so wscho dalsche shonicz na schulerſtej
hacj čzo. 3. Tittmann.

Maly pož čorneje barby je so pschiwdat a
može so čzo. 11 w Denkezach saho dostacj.

K dobroczynemu wobledzbowaniu.

Cieszenym Serbam Budyschina a wokolnoszje
dowolam ſebi i tuym i navedzenju dacj, so so
moje pschedawanie forbow a forbowskich tworow
sa čas hermanow a wieznych dijow na serbskej
hacj w thjezi kneia Schibeka namaka.

Ernst Weber, forbar w Budyschini.

Djen 1. januara bu bes Rakoſdami a Barciom
mjech i webuciom, djelom a i strawnej plachtu
namakany a može so pola hetmana w Droždžiju
saſo dostacj.

Po najwyšzej placzisni
kupuje starzy zyn, kopr, moszaz,
woloj a druhu medz

E. A. Schulz,
na famientnej hacj w Bu-
dyšchini bydlazy.

Wossiewenje.

Na rycerzku Wutolszach budze so średu 28. januara t. l. dopołnia wot 9 hodzinow briesome a welschow niske drewo njezdje w 40 jenostinych losach na wscieśadzianje pichedawacj.

Mydłowa fabrika

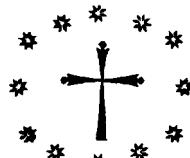
F. G. Kleinstücka & Drażdżan
dewola bębi czechonym Serbam i tnym wossiewicj so je njetzlschi budysi hermanski ašo se ſwosimi tunimi mytjerskimi, — pleťarskimi awoſebje toiletnymi mytdlami, bes poſlenimi ſu woſebje ſemſkororiechowilowe a mandelowe mydla w innej dobroſzi; — po puncji wot 15 nowych hacj do 12 nſl. wobcahnyta. Wona proſhywo dowjerenie, jeje firmy hacj dotal ſtaczene, tež ten kroč a budze so prozowacj, jemu piches ſprawne poſlujenje dojz cimicj. — **Buda je nedaloko theatra** a je vo firmy ſnajoma.

Holečez abo holečka možetaj njetko abo k jutram tunjo jiedz a wobydlenje doſtač a ta holečka može tež hnydom ſobu ſchic wuknycz. Wſcho dalsche je ſhonicz w Budyschin na ſerbſkej haſy č. 28 w khlamach kneſlerja J. G. Heinzeſa.

Dawieschtka džak.

Sa khomotaſtu kudu ev. lutherſtu woſadu w Czechach daresche dale M. S. i Hnaschez 5 nſl., Michał Klahra i Holeſchowskije Dubrawki 1 tl., ſa czož ſo najwutrobnitschi džak praji i tym pichisponnenjom, ſo budja dalsche dary rad lubje wi- tanie. **Wudawatna Serb. Now.**

Szmolerjowa kniharnia
wossiewja i tnym najpodwolniſcho, ſo wona njetko wſchitke požadane knihi, czaſopisy, muſikaliſe, ſemſke kharty a wobrasy tunjo a rucje wobſtara.

W nadziji na ſwojego ſbóžnika a wumóžnika pchestupi 15. januara i tuteje czaſnoſcie do tamneje wječnoſcie w 53. lieci ſwojeſte staroby **Mi-chał Miesak**, žiwoſter we Wurizach. Maju

wutroba je dla taſkeho ſajneho wotemreza lubowancho mandjelskoho a nana boſoſnie ranena, tola dyrbí nazu ta wſchitka luboſz, kotaž je ſo jemu doſtała, ſylnie troſtowacj a moi praſimoj teho dla tež najprijodzy czechenej wutrobnitszej gmejni, kaž tež hewak wſchitkim drugim najwutrobnitschi džak ſa wſchu picheselniwoſz a ſa wopokaſanu poſlenju cjeſz, i tym pichisponnenjom, ſo to nazu wina byla neje, hdyž je ſo ſpichyproſchenjom na picheneſenje neboſicjeſkeho i jeho wotpocinkej i picheladania ſmolkſta ſtata.

Nam, ſiž ſamy ſawoſtali
Tu w czaſnym žiwenju,
Daj, kneje, ſo by ſtali
Eſej i radzi i luboſzju.
Na ſtuki ſiwyh hlaſach,
Tež morwych wachujecj;
Daj cimic ſam, ſtoſz jadaſch,
Ty na naſ ſedźbujecj.

W Wurizach, 20. januara 1857.

Maria Madlena, ſwidowena Ujesakowa
a ſawoſtajeny syn.

† Dzień 17. t. m. wſhny po newuſtaſazei djeſekawoſzi w nepſchemenitej luboſzi a ſwierneſſi ſwojemu kneſej a wumóžnikiej poddata kneſi **Jo- hanna Augusta Golſchowa** a rodzena **Geller** z w ſwojim 58. liecji. Troſtujcy poſbiehowata wjestoſz, w tamnym ſlepſkim glawenu, hdyż ſane djeſelenje wſazy nebudje, piches Božu hnadi ſo ſaſo namakaſj, može tež naſchu wulku luboſz poſložić a dawa nam w czaſciej pod- datoſz i twerdej wſeru te ſłowa wupraſicj:

Tam naſ Boža ruſa ſaſo ſienocja,
Kaž naſ luboſz tudy bjeſche ſwjaſata.

W Barcji, 24. januara 1857.

G. Golſch, ökonomiſti inspektor, i jako mandjelski a w meni hlubozyſtru- djenych djeſici.

Zaſdženu sobotu žita w Budysinje płaćachu

Korc.	Wyſsa.		Nižsa.		Srzedzna.					
	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.
Roſja	3	17	5	3	7	5	3	12	5	
Widzenza	5	22	5	4	25	—	5	15	—	
Decijmen	3	2	5	2	25	—	2	27	—	5
Worſ	1	20	—	1	10	—	1	15	—	
Gróč	4	15	—	—	—	—	4	7	5	
Rjezik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Zobly	7	—	—	—	—	—	6	15	—	
Hejdniſka	5	—	—	—	—	—	4	15	—	
Bierm	1	—	—	—	—	—	—	25	—	
Kana buty	—	14	—	—	—	—	—	13	—	

Dowoz: 3771 kórcow.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarui Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci ½ nsl.
Štvortlētna předplata pola
wudawaria 6 nsl. a na kral.
půsce 7 ½ nsl.

Císto 5.

31. januara.

Léto 1857.

Wopswijecije: Generalny wukas ic. Szwietne pocawki, S. Miltz, S. Rognitz, S. Maria, S. Kulowsteje woħady. S. Nadworsja. Dopiħy. Bichlouf. Spjewy. Ħajti fasskofchles. ġel ic. Zyklus winste powiesje. Hanħ Depla a Mots Tunka. Muwieschtinik.

Generalny wukas

budyskeje krajskeje direkzije, konje kowanje nastupazy.

Σ dalschemu wuverjenju vostajenja w 2. wordzienju §. 8 wukasa wot 10. baverleje t. l., kowanje nastupazeho (stc. 49 salomjowho a wukasowego lišta) je kralowske ministerstwo finiscomnych naležnoszjow podpišanej krajskej direkzji sapis kowatłich mischtrów, we kowanju konjazych kowgħid w ustojuvh a k roswu użenju wucżomnikow a towarischow w tutym dželli kħmanc'h we wiesħej mnoħoszi p'sħidvokato a k temu wotċijsieje spominneho wukasa p'sħidvokato, kaž też rospofanje, kaf ho p'shi drajdjannej skolosjeknej wucżetni pruhowanje we wobkowanju konjazych kophrow flawa.

Tutén sapis, kotrý budje ho nastupazym wyschnoszjam tudomneho woħreħa, kaž też woħreħnym flottol-İkkarjam wot krajskeje direkzije dostacj ma fu se wsdjemi, wot kralowskeho ministerstwa s'ċhaġami sej̊x-nemmi p'sħidawkami w hospodach kowatłich towarischow, abu hożei ta'ke nejju, na druhih kħmanc'h mjeftu, teho runja pola wħidkitch kowatłich jednotow a jidu wysħid kħmanc'h mischtrów, też pola wħidkitch wortekħnich skolosjekarjow wuworishnej.

Hospodni wotċojo maja pichi sħatra tas-sħidħiġi tasse p'sħidvokato sej̊x, so je p'sħidvandroważym towarischham stajnse sħaknos data, spominen sapis se wsdjemi p'sħidawkami a s'wukasami kōzzy eja b'naqda.

To hamu ma ho też wot jednotow p'shi powihsenju wucżomnika k-towarischnej na p'sħidhodne wasħnnej k-naħżejenu dac.

Na to, so bixu ho tute vostajenja dopelnjale, maja wħidnoszle jednotow, yak hame yak p'sħes deputatow p'shi sħatra kerdju mjejj.

Σ dopelnjowanju ta'jix sapis maja mjeħċejasse rady a kudni kħamti tudomneho woħreħa pol-Isjetnej, wot 1. januara 1858, wo saħħidienju ta'jix kowatłich mischtrów, kif fu p'shi pruhowanju we wobkowanju konjazych kophrow w skolosjeknej wucżetni 1. genzuru d'ostali, kralowskemu ministerstwu finiscomnych naležnoszjow krotku rosvraru dac.

Bo tyni maja ho wħidżi, kotrýħi nastupa, slożowacż.

W Budyschini, 31. dezembra 1856.

Kralowska krajska direkzia.
f Kōnnerit.

Dertel.

Wosjewenje,

wudhrenje p'lużowej mōra w kulowskej wokolnoszi nastupaze.

Po dostatek poveiri je blisko Kulowa w Niemzach a Galowi pluzowy mōr bes hawniżym sħoton wudyril a je fu k-potklonjenju tuteje kħorosje wħċha vetręebne flata.

Tuto k-sjawnemu naħżejenu dawajo woħebje wħidkitch wobħedżjer, kipwarjarow a p'schedawarjow hawniżi kħadha na to k-ejblivijek esjimmi a jidu p'sħed skolopowanju se spominnejek sħtron waru nsejhem a jidu, jeli ho jidu żgħiex kħorosje hawniżu na pluzowy mōr k-inajomnissi p'sħidjek, napominam, so bixu to po wukasu kralowskemu ministerstwu finiscomnych naležnoszjow wot 26. ujjer, 1856 hñġdom wosjewili. — W Budyschini, 21. januara 1857.

Kralowska krajska direkzia.
f Kōnnerit.

Dertel.

Śwētne podawki.

Saksa. We Wostremu dżerzelsche ho wón-
danjo shremadżisna, kótaż bje ho wet njełotrych
se Žitawy a se Chorelza teho dla seschta, so
kóthu tam wo salożeniu żelesniyu, se Chorelza do
Žitawy wedżaceje, radu składowali. Tuta żelesniža
by do Wina, kdy by ho predy na najrunishim
pučju wot Barlina do Chorelza twarita, wo
njełotre misje kótišja byla, dyžli psches Lubij.
Alle dokelj hiszcie žana wjestosz neje, hacž budzie
wona wo prawdzi wot Barlina do Chorelza twa-
renia, ale je wele wjazy möjno, so wot Barlina
na Budyschin pónidze, dha ho wscho wurađo-
wanje s tym wobsanknenjom skóceji, so chzedja
najprjódzy wotčasacj, na taſku stronu s Barlina
żelesnižu stoža. — Minister Czinsti pschebywa tu
khwilu swojeje strowoſie dla w italiſkim mjeszi
Nizzy. — Sandżenu pónidzlu bu narodny džen
králoweje Marje w Budyschin psches wulſu wo-
jerſku reveillu kweczeny. — W Drądzjanach wo-
pyta kral Jan wón danjo schulu direktarja Krausy
a wosta tam njełotre hodžiny, najprjódzy wsche-
lakemu wučenju pschipoſluchajo a potom wschiſke
pschebyſti wučenje kaž tež tam bydlazhch schulerjow
wobhadowajo.

Brusy. Hacž runje su Schwajzarjo jatych
králewſzy smyſlenych Neuenburgſkich puſtejili a
so s tym wójny s Prusami smyňli, dha tola
hiszcie konferenza hromadu siupila neje, kij dyži
wujednacj, pod taſkimi wumjenenemi by prusli
kral Neuenburg Schwajzarijam wostupicj niet.
Njełotre nowiny chzedja wedžicj, so wón titul
neuenburgſkeho a valendifſkeho węcha wobhowa
a so jemu tež wschiſe jeho dotalne lubla a hrody
w neuenburgſkej krajinji jako wobhodženſtwo wostanu.

Nakusy. Khiezora a khiezorlu su w Mi-
lanu abo Mailandji, schtož je kótowne mjesto ra-
kufſkeho lombardſkeho kralestwa, jara kraſnje a
pscheczelniwe witali. To je ho khiezorej tak
wulzy jara spodobało, so je wón wschiſkich po-
litich pschepipnikow w swojich italiſkich krajacj
do cista wobhnadžit. — Nakuske, w Móldawi a
Walachii pschebywaje wójsto, w pschichednym mje-
ſazu tutej krajinji wopuszczi. Pszechy póndu do
Szedmihródskeje (Siebenbürgen) a ijesni poczahnu
do Galicyje.

Franzowska. Dotalny tourſki aržybiskop,

kardinal Morlot, je sa nowego aržybiskopa w Parisu
pomenowany. — Berger, mordar aržybiskopa Si-
boura, je appellirował a pschidże naſkere s nowa
psched versallski ſiawni a ertny ſud. — Khiezor
je swojej radzi namet prijódspotožit, so by ho mar-
schalej Peliſierej, dobýwarej Sebastopola, lietme
cěſne myto wot 100,000 nortow wustajito, a
sda ho, so khiezorowi radziceljo to fa dobre ſpō-
snaju. — Franzowsko-jendželske wójsto, kij hizom
dliſchi čas w Grichiskej steji, je pecja poruczoſa
doſtato, so na dompuč hotowacj. — Persyſti
poſtan, Heruk han, mjeſečne 22. dezembra au-
dienzu psched khiezorom Napoleonom. Wón je
tak derje khiezorej, kaž tež khiezorzy rjane darh
woſ persyſkeho krala pschinet. Bes taſkimi da-
rami je njeſto wubernje drohich parlów a khjetro
wele ſudobjow s kraſnym rójowym woliſom, dale
tež rjany, s drohimi kamenemi wuſadjany teſak
a ſchtyri konje najliepſebeho persyſkeho ſplaha.
Heruk han je do Parisa poſtan, so by khiez-
ora Napoleona s temu nawabit, so by tuton
swadu, Herata dla bes jendželſkim a persyſkim
knežerſtwom wudyrenu, njeſak woſtronit. — W
tutych dnjach je tež schwajzarſti poſtan, Dr. Kern,
do Parisa pschijiet. Wón chze tam pod fried-
niſtwom franzowskeho khiezora neuenburgſkich na-
leñoſajow dla jednania s prusim poſtanom, hrabju
Haſfeldom, ſapejczecj.

Jendželska. S Chinu su nowiſche po-
wesje pschischle. Dokelj bjeſche jendželſki admiräl
Seymour w mjeszi Kantoni žalofinje hroſnje ja-
ſhadžat a s tym tamniſcheho chinesiſkeho wyczeho
ſastoinika Zeha po swojej woli wobrocziej chyt, dha je ho tuon taſkeho hroſnho ſtuſkowanja dla
jara roſtobit a ho ſlónčnje tak daloko ſmujić,
so je nadpad na jendželſke, bliſto Kantonu le-
žaze magazinu abo faktoraje ſejnici a te ſame
ſpalit. Psches to je ho jendželſkim a pódla tež
njełotrym amerikanskim a franzowskim pschepipnam
wulſa ſchoda ſtata. — Jendželſke ministerſtwo žada
ſebi wot rufeſteho knježerſtwu, so by tuto w nad-
brježnych mjeſtach čorneho morja jendželſkich psche-
tipſkich konsulow pschepipci. Na to je weſt
Górczakow wotmolwić, so móže ho to ſciej, tak
bóſty hacž su jendželſke wójnske łodzie čorne morja
wopuszczi. — Jendželſchenjo su persyſku kupu
Karaf a mjeſto Bender-Buschir wobſadjili.

I talia. S Florenza pišaja, so je tamnišči welwōiwoda se svojim herbšlim prynzom a jeho lubosnej mandželskej, roženej saskej pryngežnu, na pucju po svojih krajsach a so ho spomnena mleta mandželska wschudje jara lubi. Wona bu w Sieni, Pisy, Luccy, Livornu a t. d. wožebje pschečelnje wot wobhlerjow powitan. — K swudowenej ruskej khjezorzy, kij tu khwilu w sardinškim mjeszi Nizzu pschebywa, je w tych dnjach sardinški kral na wophtanje pschijjet. — S Neapela je powesz pschischa, so je tam w kralowskej tobalowej fabriž wohēn wuschel a sda ho, so bje tón ſamy wot ſtoſtejne rusi ſaloženy.

Ruſowſka. Ruſowſky pschekupzy ſu wot chineskſkeho khjezora dowolnoſz doſtali, so ſmiedja w pecjočch chineskſich pschistawach (Hafen) wi-kowacj. — S Petersburga pišaja, so budje wot pschichodneho februara zlo na wſchelake, do Ruſowſkeje pschilhadzaze, twory ponizene. Tež poweda ho, so ma ho po wſchim ruſlím kraju hžom ljetša wo to jednacj potžecj, kaf by ſo ejeſka robota ruſlích burow na najlepsche waschnje ſahnala.

Turkowſka. Po wotkodži rakufkeho wójska njehdje 10,000 Turkow Móidawu a Walachiu wobhadi.

Persiſka. Franzowſki poſlanz Gobineau mjeſečne 19. dezembra psched perſiſkim kralom abo ſchahom audienu a bu wot tuteho jara pschečelnjuje horjewſat. — Dendželjenjo ſu pschi dobycju mjeſta Bender-Buſchira pecja ſchyrjočh wýſčlow a dwazycjočh woſakow ſhubili.

Ze Serbow.

S Mitkez. Šandženu ſobotu rano 24. januara bu tudy na naſchich ležomnoſzjach jena žvna merwa lež namalana. Džen predy bjechu ju hſchcje w naſchej wžy khodjo widjeli, hdež hſchcje ſo do ĸuha prachala, duž na pucju tam paſ lež wostata. Echto je wina jeje ſmerezje a ſchto je ta ſama byla, pschi pišanju tuthch rynečkow hſchcje newedžichmy.

S Mitkez. (Druha wobſcherniſcha poweſz.) Rano 26. januara pschindje poweſz do naſcheje wžy, ſo wonka pschi tak menovanej žehliwej hórz, hdež pucj do ĸuha wedje, jena ſmersnina jena leži. Bórsy podachu ſo tam tudomne grychty

a namalachu tam wopravdije jenu mortwu žonx a na hlowi khjetro ranenu, fotraž bu bórsy do wžy donežena. Kaž ſo poſdijſcho wupokafa, hje wona wjeſta Brühlowa ſ Holz pola Hukli. Teje muž je pschi twarenju budyskeho želesniſkeho moſta roſom ſhubit a namaka ſo wot teho čjasa na Sonnensteini, wona paſ po proſchenju thođesche. Nedželu wečor poſdije bjeſche hſchcje w naſchej palenžarini byla a po ſdacju khjetro pična woteschta, ſo by ſo do ĸuha podala. Na pucju tam je paſ do jeneho pschjerowa panyka a ſo pschi tym roſbila a potom, hacj runje ſaſo ſ pschjerowa won wuljesta, tola wonka ležo wostata a ſmerſta.

—

S Noſacjiz. Luba nowina, hdyž možech Ty njehdje nječaſtu nowinku pođrecj, dha je ežt to nemalo lubo, a Ty potom rad wulžy čjinisch ſ Twojej welewjedomnoſzju. Ja chzu eži dženſha tež njeſchtō powedacj. Njeſchtō dobre, to možech ſebi myſlīcij. My mamy nječko, džak budž Bohu, naſcheho noweho wucjerja. Hdyž maja vjeceži ſchęſzijanskich ſtarſkich ſwojeho prawje powołaneho wucjerja, to je wot Božich dobrotoſ wiza na najmeniſcha. Knes Bartko, doſtal wucjer we Khwacjach, pschijedje ſredn tydzenja, 21. wulſko rožka, ſe ſwojej mandželskej a ſe ſwojimi vjecežimi ſ nam. Naſcha woſada nebie ſ jeho powitanju w ſymſkim čjazu drje žanych wulſich wjezow činita, ſe ſo paſ prawje vjeſnje ſadžetata a jeho pschitoſne horjewſata. Džen na to bu won wot naſcheho duchomneho psched ſchulſlimi vjecežimi a prijódſtejeremi do ſwojeje ſchule ſlužby ſapokafany, ſandženu nedželu paſ do zyklwineje ſlužby. Knes Bartko bu pschi tym wot duchomneho a ſchulſkich prijódſtejerjow a ſchulje ſ rjanej nowej khoroſu do zyklwieje weđeny. Nunjež ſo je nječko hakle njeſchtō dnjow, ſo jeho maty, wſemý tola, ſo ſo jemu hžom prawje pola naž lubi. Boh daj, ſo by jeho dobre ſpotobanje bes nami pshezo pschiberato, a jeho powitanje tudy jara žohnowane bylo, tež ſo by won ſ ihm ſwojimi doſke ſjeta ſtrowy bes nami živy byt.

S Bartka. Džen 13. januara ſwecjizchtaj we wſchej poniznoſzi a džakomnoſzi dwaj wobſtarnaj mandželskaj ſwój mandželski ŠMjetny jubelſki ſwedžen, menujzy Jan Openz, w ſwo-

sim času derje saštužnih hrabinski wocij i mescher, nješt s wobydlenjom w Dubrawy, a jeho luba mandjelska Marja, rođena Kriškej s Dubrawki. S hnutej wutrobu stupičtaj wonaj se swojimi kvašnymi hofzemi do Božeho doma. Iako bjesche so s khjerluscha 317. schtucja 1.2.3. wuspjewata, bjerješche knes duchomny Thiem a, sij bjesche ſebi jako text wuswoit psalm 70. 7, i tymaj mandjelskim, kotraj bjeschtaj so pschi Božim wotkiju pošmytoj, wubudžaju jubeliku ryc. Na to doštaſtaj wonaj klečjo požhnawanje teho Knesa. A wobsanknenju buſchtaj poſlenej schtuczy spomneneho khjerluscha spjowanej. Wschitkich wutroby, sij pschipoſtuchowachu a pschi-hladowachu, buchu wot kvjateje nuternoszje ſahorene. A taj mandjelskaj, kotrymaj bjesche tón Knes psches dothe živjenje tak wele hnady wopokasat, ſradowaschtaj so a djeſchtaj we poniznoszi a džakomnoszi: to je džen, kotryj tón Knes je činit. S wulkej weſelosžju bjeschtaj wonaj domach kvaſne blido pschihotovataj a s temu se wžy a s drugich wžow lubych pscheczelow naprokyloj, bes nimi tež knesa duchomnega a ſantora s Baria. Wschitz pak, sij s tym kvaſnym hofzjam kluſchachu, wutrobnje na tym weſelu teju mandjelskeju džiel berechu a s nimaj prajichu: Ps. 64, 10., „A wschitz ludjio, koſiž to widja, budja prajic: to je Boh činit.“

Tón Knes čhyk po bohaſti swojeje hnady imaj hischeje wjerny ſabatny wečor spožječ a napoſledk jeju do kvaſnega domu we swojim krajeſtwi ſawolacj.

S kuloſteje woſad. Wosiewenje kralowskeje krajeſteje direkциje w Budyschinji poweda nam, so je w tudomnej woſadji bes honjasym ſlotom pluzowy mór wudyril. My ſamy so tojkeje powesje ſhjetro poſtrojili, doſelj wjemy, so je pluzowy mór (Lungenseuche) jaſoſnje ſtrachna ſhoroz, a ſamy so wobhoneli, tak je won hacj doſal wutupowat. Pschi tym ſamy ſhonili, so ſtej w ſsalowi njehdje psched dwjemaj mježazomaj dwaje honjadzi na pluzowy mór panytej a so je w Njenzach (Dörgenhausen) jedyn kublej pecj honjadow na tu ſamu ſhoroz ſhukit. Duž je pschezo wosiewenje spomneneje krajeſteje direkциje woſkeđbowanja hōdne; tola nadžiamy so, so je s pluzowym morem pola naš ſónz, doſelj

neſpmi klyſcheli, so by ſo won w naſchej woſkolnoſzi hevak hischeje njehdje druhdje pokafat.

S Radworja. Wele cijtarjam Serb. Nov. ſnadž nelubo nebudje, hdž w naſtupanju ſ. Brühla, w ſwojim čaſu radworskeho kaplana, njeſchtob budželimi. Tón ſamý je, kaž je hižom njeſtremuſtuliž ſnate, s Radworja jaſo miſionar do Drana w Alfrizi ſchol. Njeſt je liſt pschischtol, w kotrym won pifche, ſo won tu ſhwili w krajini Louisiana w Amerizi pschebiwa. Won je tam prafeſt we wucjeſti, w kotrej ſu ſwetscha lute džieciſi indianſkih starých.

D opis y.

Z Prahi, 25. januara. Koſ maja ſo ludjjo psched jebakam na ſedžbu bracj a koždy ſo roſhiadacj, predy hacj wot njeſvoho juſeho njeſchtob ſupi, dopokaze nam ſ nowa ſtukowanje pschellepaneho tulaka w rumburgſej woſkolnoſzi. Tam pschedawasche woſobniſe ſhotowany pachof loſy ſ napiſmom: „prämije wudjelenje remeñniſteho towarſtwa w Liverpoolu,” ſ podpiſom Pachler, Duglaj et Comp. A w Liverpoolu hasle žadyn P. D. et Comp. neje. A won je mnogo (wele) ludzi ſ poſakowanjom wſchelakich poſkwalowazych piſmow ſaſlepit, wboſy džie myžlachu, hdž tón a wony naſhoneny kupy loſy ſhwali, duž ſo ničeho boječ ſumamy. A tola bjechu jedyn pschi druhim ſieban! Nunje tak pytaſche jedyn žid na Moravje wopacjne loſy weſcha Windischgräba pschedawacj. — S teje ſameje krajinu piſajia tež prawje ſrudnoſmjeſchny podaw. Wjesta žonka mjejeſche ſwoju koſu jara rada a doſelj bje wulka ſyma, ſtaji ſi do hrodje hornz ſe zehliwym wuhlom, ſo neby ſamy mrjeta. Koſa ſo woprawdje woſrie, ale tak, ſo ju rano w popelu wopecjenu ramakachu — hrodj bje ſo wotpalila. — 14. januara bje liſčca hoſtwa w Bjelej (pola Bodenbacha). Žedyn hajnik wobſuny ſo na lodoſtej ſkali, pschi tym pak ſo jemu tſelba wutſeli a ſulka ſlečja jenemu honerej do života, ſij na mjeſce wumre. Hajnik bu ſ tym nebožom tak pschetrojanz a ſrudzeny, ſo čhyſche ſo ſam moricj.

Wo nowinkach ſ cjeſteho piſmowſta dowolam ſebi jenož na nowe nowiny „Posol z Prahi“ ſpomnicj. Woſtanu-li ſwojemu pschedmetej ſwjerne, budža ſa naſtrajny lud ſawieszje wajne; doſelj lubia, ſo budja remeñiſte a naſbóle ratarſte (burſte) naſejnoſzie roſhwjetlecj. Hižom w prijenim cijble je dobyr ſapocjatz ſeſineny a wajny je pschede woſtjem naſtafk, ſij wo ſch o dny - wukulenju ſublow“ jedna — ſchtož ſo tež w naſchej Luiſiji husto a často ſtarwa! — Tola niž jenož powrćzaze wjedy

wopshija tutón cjašopis, ale tež sabawne pschi nošča. Tak nadendjehmy w tym samym cjašle dobre powedanciško „we lotterii hrajaž.“ — Duschne a prawje swomožne by bylo, bychu li našči Sserbja tež tajte nowiny mijeli, so bychu wo swoich na-lejnoszach ho powucjowali, swoj woprawdijny wujik ljepe pošnali a tež we rataisjuwe dale po-fracjowali.

W.

Prilopk.

* Predawski wobħedječ Kinsborka, hrabja Hohenthal, je sa kinsborskemu wukhowatnju malych džecji, wot jeho prijeneje mandjelskeje satogenu, 10,000 il. wustajit.

* W Röderbrunnu pola Ramenjowa wotpali šo 25. januara khjeja tħalza J. G. Rycitarja a nemójesche ho plomenjam nicoj wutorhnyej, khiba krošna a jene poħlesħejco.

* W Kemberku bu 24. januara khjeja tħalza Zwahra wot wħawnja skazena a w Oberterners-dorfi wotpaliču ho 23. i. m. Zjħiesħeqz dōmse a mħynse twarenja.

* Bliżo Kralowza trechi wóndanjo jedyn pjani bur f' konsejma a wosom na ġelesnigu a jidjeſe w swojej pjanoſſi barlinskemu cjahej runje napsħecjivo. Wedżej lokomotivu mjeſeſche hishejje tak wele khwili, so mojeſche wosam po-malcho jieči dac, ale hromadu präſnenje bje tola tak kylne, so buxta konej a wos rosmecjenaj. Lokomotiva bje jenoj lehko wobħiſtadżena a pu-ċejwarjo wotenħdechu jenoj se postrōjenjom. Hdje yak bje pjani bur wostat? Won sedijsche ejeljuje ejili a frowy na lokomotivi, ale s'naſtrojenja bje jebu duħ tak fajath, so khwili mjennejhe, so je do cjerrowiskej možy panyt.

* W Darmstadji bu 7. januara bur, kiz bje swojego 12ljetnemu hólza w hniewi f' wofnom won cjiſnyt, k 10ljetnemu zuchthausej wotħudjeny.

S p ē w y.

N a d ž i j a.

Skjiesħ na nadjiu symja,
Sroše naſkraħniſhi plod,
Nohjsch tež iż-żejknoſziow briemja,
Vorucj wħidha Bohu kwoj ihod.

Hdyej tħi na nadjiu skjiesħ,
Wudjiesħ bes psħelascja jieči,
Iwerdjiſnu hebi tħi krojej!
Wutroba budje ho skriekj.

Lubosna nadjija krafni
Tidy twój semiażu bjeħ,
Nebjo eji mōdri a jaħni,
Sladej ho bl-khejji, laj ūnejh.

Sħieħ pak se newinj suamje!
Wutrobi wobħkora ju.
Newinj vixxlni ramja
Leħdom, hdyej iż-ixx du.

Hdyej ho eji nadjija tajj,
Kneji we wutrobi nōz!
Hdyej yak ho f' luboſſju haji,
Dawa eji l-krobojja a mōz.

Teho dla nadjija jaħna,
Wscheworj a wobħabaj me!
Wopotaj na minn ho krafna,
Dha wħidha tež sħodje mi tiej!

Horishlaw.

Nyçeż bes synka.

Każika je to nyçeż eji be-wschitkeho synka?
Kotrāj psches ħwiet, psches wutrobu dje?
Kotrāj nyçeżi k nebju horje a do rowa,
Kotrāj mandjelstii ħlub fużżejx wjez;
Kotrāj niħdy żenje neħswari,
Żane horde flawa nyxejji?

Sxylsy, stoffi, prōza, nadjija a wjera:
Te f' nei husto stwarixxene ħu.
Wona je tak psħecjalista a tež mila,
Tež nei' żenje fla a dje psches wutrobu.
Hdye, sak, hdye ju prawje froxmijsi?
U hdye wutrobu jei wotewrisi?

Kohoż lubo masħ, a tlocjistix jemu ruku,
Psħecjalista hlaħadha na neħha, —
Sklowieżko neħdiże żane tež psches twojn ħudu,
A hei tola sroxijsi u wħċċo.
U hdye kosejħi kohu luboñijsi,
Dha eji rad a lubje wotmolwi.

Sħotjż hdye lubowak je, tòn ju berje fuaxe,
Luboż — nyçeżi husto potajnej.
O, ta luboż! Luboż ta wħidha nyxejnje traże.
Luboż! Ma ksejju bieq sawixnej,
Luboż nyçeżi f' Bożoh' iħrondi k' nam,
Ejlowje, sbieħni ho horje k neħbejam!

Luboż nyçeżi f' tħmi, kiz żno fuja we roxa,
S' tħmi, korevħiż lubowali ħmx.
S' lubixi, kiz jenu do rowa jidu kħowax,
Luboż f' niwji ħobu woxxim.
Luboż je, kiz żenje neħħiż,
Luboż do nebja naħi psħiwerje.

J. Maġħis.

S w ē r n y k ó n.

(Maloruska narodna pēseñ.)

Oj tři lěta, tři njedžele su,
Zo kozaka w lěsu zabíchū;
Pod javor je zelenojetý
Panyt kozák jara mlody;

Čelo je so počornilo,
A we wětře rozpróchnyo.
Nad nim konik rudžesé so,
Do koleň do zemje kopaše so.
„Njestej nade mnou, konjo mój,
Widžu wšak, zo sym luby twój,
Běž ty, mój konjo, na dróžicku,
Dyř ty do wrotow z hlowičku!“
Oj, wuñdze bratr, změruje so,
Wuñdze maće, tyšeše so:
„Oj hdže, konjo, knjez je wostał,
Je snadź knjez twój w wójnje pany?“
„Za mnou Turkojo so honjachu,
Kujeza mojego mi zebrahu.
Oj ty maće, njezrudž so,
Juž je syn twój wożenit so,
Wza wón sebi za żoničku
Trawnik zeleny mólički.
Horstku pěška maće nabjeraj,
Na kamjén hladki jón posypaj;
Hdyž tón pěšk, maćerka, zejdźe,
Tehdy twój synk z wójny přiudźe.

Gzahi sakskoschlesyjskeje želeśnizy ſ budyskeho dwórnischa.

Do Drážďan: rano 7 h 37 m.; vydvojnina

12 h. 53 m.; popołnu 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 16 m.
rano 2 h. 42 min.

Do Szorelza: rano 7 h. 47 m.; vypołna 11 h. 40 m.; popołnu 5 h. 2 m.; wieczor 8 h. 27 m.;
w nozy 12 hod. 4 min.

Venežna płaczisna.

W Lipsku, 29. januara: 1 Bouisdor 5 tl.
16 nřl. 4½ np.; 1 połnowažny čerwony florij
abo dukat 3 tl. 5 nřl. 4½ np.; winske bankowi 95.
Spirituš w Wroclawiu 10 tl.

Cyrkwińska powjesće.

Krčenej:

Michalska cyrk: Maria Hanja, Hany Madleny
Robaniz se Židowa, nem. dř.

Podjanska cyrk: Hanja, Handrija Krala, khiež-
niša w Niewęzach, dř.

Zemrjeći:

Dňa 15. januara: Michael Riesak vomenovaný
Hermann, žiwnoszec we Wuricab, 62 l. — 17.,
Handrij Bonich, wumenik w Jenicebach, 79 l. —
18., Maria Franziska rođek Nestkez ř Kulowa, Ernst
Louis a Becka, rvejetkubleria nad Czelchowom, man-
delska, 29 l. 10 m., bu na Miklausach w Budys-
chinii pochrebaná.

Hans Depla. Wóndanjo hym ja džiwnej wieži
pschirosłuchal.

Mots Tunka. Kaiska dha to bjesche?

Hans Depla. Jedyn prajesche, so ma jeho
blízicha suhodžinska iſi kohcje voſhu brodu.

Mots T. Schlo? Žona a iſi kohcje dołhei brodu? tón je iſi kohcje dołhi.

Hans Depla. Ha!, to drusy tež newserjachu
a tuž ho wetowachu so to niždy wjerno neje. A
tola h nał nebje.

Mots Tunka. Ale, kaf tha to?

Hans Depla. No, jeje muj rjeſka Broda a

N a w ē s t n i k.

Krajnostawski bank.

Dla slijebowanja danje so w Krajnostawskiej nalutowarni wot 2. dacie
dňu 13. februara t. l. neexpediruje.

Direktorium krajnostawskiego banka.
f Thielan.

Khježa na pschedan.

Khježa čjo. $\frac{250}{37}$ pschi mnischej zyrkvi w Budyschini, kij so jara derje sa pschedupstwo abo wifikowanje hodzi, je pod spodobnymi wumijenememi na pschedan. Wscho blijsche može so pola wobedzjerja shonici.

W Budzach je jena dwajschosowa khježa s tijom i swami a pschitluschazymi komorami, s kólnju a t. d. na pschedan a treba so jenož 100 tl. kópnich penes bnydom sapłacjic, te druhé moža stejo wostaci. Wscho dalsche je pola f. Israela w budicjanskej delnej korezmi abo pola podpišaneho f. shonenju.

Lorenz w Pomorezach.

Nedjelu, 1. februara teho ljeta

Carpjaza hószina w Delsnej Hórzy,
na kótruz najpodwólnischo pschedproschue

August Stelzner, hószenzař.

Jeli chýt žuadž njechton jene šare serbske „Prjedowanje na nedjelu Invocavit“ pschedaci, tón chýt to we wudawáni Serb. Now. wosiewici.

Powschitkomne sawieszjače towarzstwo.

(R. R. rrv. Assicurazia Generali w Triestu.)

Sawieszzy fond towarzstwa **Zidnače millionow 500,000 schježnakow dobrych penes.**

Sawieszenja na twory, maschinu, mobilise; flot, wumłóczene jita atd. atd. pschedzivo wóhnu po tunich twardzie postajenych pramijach.

Pschi sawieszenjach ratarstich pschedmetow possieža towarzstwo wohebne dobytki.

Sawieszenja kapitalizow a rentow na živjenje cílowelom. Sawieszenja puchowazych sublow na drohach a jeleñiach.

Wschie pojadane wukladowanja dawa **Ferd. Petau**, wofrešny agent sa Budyschin a wokolnož.

Stare lipiske wohensawieszjače towarzstwo

wot ljeta 1819 wobstejaze,

sawieszjuje mobiliar wschitkich druzinow, twory, maschinu a pschedmety ratarstwa po pramijach, kij w nastupanju jich tunoszje sadu pramijow drugich sprawnych towarzstw nestaja a pschi fitykž sawieszeny jense niežo dypłacjowac nekreba. Pschi doprzedka sapłacjenu schytiljoneje pramije dawa towarzstwo piate ljetu bes pramije, pschi sawieszjetnym doprzedka sapłacjenu je pak sedme ljetu bes pramije a kewak dołstane sawieszeny 10% rabatta.

Podpisany porucja so k horjebranju sawieszenjom a je k wukadowanju wscheje blijscheje rostrowy rad hotowy. Wumijenja a formularzy so darmo dawaja.

W Budyschin, na žitnych wiskach.

Wilh. Jakob,
agent lipiskego woh níšawiejjazego towarzstwa.

Čjo. 49 Serbskich Nowinow 1857, ale ejste so we wudawáni Serb. Now. saho kupi.

Bo najwyšzej placzisni supuje starý zyn, kopr, moszás, wołoj a druhi medž.

C. A. Schulz,
na kamentne hazy w Budyschini býdlazy.

Esche droždie,
wolje svíne a vo kótruzi so derje hiba, ma stajne ejerstwe na pschedan w Budyschini na Serbskej hazy w welbi, psched kótrymž stači dwaj murai wupojsnenai.

F. G. Niecksch.

Kowarjam tudomneje wokolnožje s tutym wosiewjam, so je vela me stajne myte kamentne wublo na pschedan. J. G. F. Nieckich.

Kožje ro puntach a zentnarjach kuryje po najwódcie placzini J. G. F. Niecksch w Budyschini.

Woſjewenje.

Dokelj je kralowſte budyske hamiske hetmanſtwo pſchelupza

fneſa Herrmannia Danchoffa w Budyschinſi

jaſo agenta podpiſaneho banka pſchipoſnalo a tamniſhi magiſtrat jeho do pſchipiſluſtchnoszie wſat, dho inz te i turom k ſjawnemu nawedzenju podawany.

W Lipſku, 15. januara 1857.

Direkcia woheuſawjeſſiazeho banka ſa njemſki kraj.

Klein.

Eduard Poll, rendant.

Na prjödkſtejaje woſjewenje djiwajo, poruczam ſo najpodwołniſcho k horjewſacju ſawjeſzenjow na mobilie wſchilich družinow pſche wehniowu ſchodu, a budu ſo prózowacj, wſchilke w tajſim naſtupanju mi pſchedowadomne vorucjenja naſhwerniſcho a naſtuniſcho wuweſz.

W Budyschinſi, 30. januara 1857.

Herrmann Danchoff,

agent lipſteho woheuſawjeſſehe towarzwa ſa njemſki kraj.

Woſjewenje.

Petburſke kublo čio. 16 we Bahowſi ſ 12 afraſami 253 Cprutami ležomnoſſiom, taſ teſ ſ kowarſnu abo teſ bes neje, je na pſchedan a je wſcho bližiſhe pola wobſedierſa tam ſbonicj.

Drewowa aukzia.

Dzielba ſtejazeho ſhójnoveho twarſteho drewa budje ſo ſchwört 5. januara dopotinja wot 9 hodzinow w Brjemenju pola Minakala na pſchedowadzanie pſchedowacj. Wumijenja ſo w termii woſjewia a hromaduſendzenje je pola wežnicho ryktaria w Schreſti.

Na pſchedan ſteji mody dwieljetny byl moſprawdzieſteho hollandskeho ſplaha na neſhwacjilſkim kneum dwori.

Khudžiſkim towarzſtwam dawa ſo ſ tutym k nawedzenju, ſo ſu lenodziejowe ſtady

- 1) na knezim dwori w Malym Budyschinku,
 - 2) na knezim dwori w Redezach,
 - 3) na fari w Huczini,
 - 4) na fari w Barci,
- tež ſa to ljetu ſ dželom ſastarane, a ſo je mjesto tež, taſ dotal w Kupcej
- 5) taſki ſtad na ſchuli w Minakali ſaloženjy.

W tutych ſtadach ſu rjane lenowe herſki, bjerliſk kamenja po 14 nſl. po ſnatych wumijenjach ſa khudých na pſchedan.

Tež je ſo poradzilo, dželbu lenoveho djiſela ſupicj, liž w najbljiſchim ejaſu pſchindze, a wot lotrehož budje ſo bjerliſk kamenja po 8 hač 10 nſl. pſchedowacj.

Direktorium khudžiſkich towarzſtwow w budyskej krajskej direkциi.

Kind, pſchedhyda. Náda, pismawedjet.

Pſchelicžnu parni muſu,

po dobroſzi ſnatu,
zentuar po $7\frac{1}{3}$ ll., punt po 22 np.
pſchedawa ſózdy ejaſ Robert Klemm
na iunie baſy.

Woprawdžity

belgiſſki patentny woſowwy maſ, liž ſo tak derje ſa želesne wóſki, taſ tež ſa maſchinu woſebje hedzi, ma ſtajnje na ſtadzi a porucja

W Budyschinſi, 30. januara.

Korla August Urban,

feileriſki miſtr na herczeſkej haſy čio. 172.

Starichi, liž wzedju pwoje dijeći jutry na mjeſtchjanſku ſchulu poſtlaci, moža ſa ne wobydleſje doſtači pola ſprawnych ludzi na horczeſkej haſy čio. $\frac{531}{360}$.

Holežez abo holežka móžetaſi njetko abo k jutram tunjo ſjedž a wobydlenje doſtač a ta holežka móže tež hnydom ſobu ſchich wukuež. Wſcho dalsche je ſbonicj w Budyschinſi na ſierbſkej haſy č. 28 w kſlamach kneſteria J. G. Heinzeſla.

Zandženu ſobotu žita w Budysinje plačach

Kóre.	Wyšsa.		Nižsa.		Srjeđuſa.	
	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.
Rejſta	3	17	5	3	7	5
Widzenja	5	22	5	4	25	—
Dejſmeni	3	2	5	2	25	—
Wewſ	1	20	—	1	10	—
Hreč	4	15	—	—	—	4
Rjeſit	—	—	—	—	—	—
Zabły	7	—	—	—	—	6
Hejdviſtka	5	—	—	—	—	4
Wjermy	1	—	—	—	—	—
Kana butry	—	14	—	—	—	13

Dowoz: 4928 kórcow.

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čisto plaći $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předpřata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čistlo 6.

7. februara.

Léto 1857.

Wojswijecje: Wojseweuse. Svetne podawki. S Budyschina. Psiholog. Gjahi saſſkofchleſ. ſel. re. Byrlwinſte vomeſje. Hanß Depla a Mois Tunka. Namjeſtnik.

Wojseweuse,

Bo generalnym wukasu budyskeje ſratyſkeje direkциje wot 24. julijsa 1854, w budyskich njeniſtich nowinach čjo. 119 rod 2. augusta 1854 wotcjiſčenym, maja kebi pružý čzeladnizý, w ſakſkim krajeſtri klužazý, ſakſke čzeladniſte knihi (Gefüſdezeugniſ-Bücher) wobſtarac̄ a nusne domowinske wo- piſma (Heimathſcheine) pschinesz.

Dokelž ſo taſte roſlaſenje tak derje wot ſakſich hofpodařtow, kaž tež wot ſpomnenych pruſſich čzeladniſtow husto newobledžbuje, dha ſpójnary podvijane ſratyſke hantiske heimatiſto ſa dobre, tamny generalny wukas ſ nowa wosiewicz a nastuvaze polízajke ſtaſtoinſtwa k fwjernemu wobledžbowanju a k pschygluſchnemu wedženju a dohladowanju čzeladniſtich ſapiſow najnaležiſto naſominač.

W Žitavi, 28. januara 1857.

Šratyſke hantiske heimatiſto ſam,
ſ Carlowitz.

Svetne podawki.

Sakſta. Kral Jan je wot franzowskeho khjezora wulli kſhij cjeſneje legije doſtat a bu Žemu tón ſamy wot franzowskeho poſlanza w Dražđanach 3 februara ſwedženzy pſchepodat. — W Žitavi ſu wobsankuſli, ſo obzedja ſwoje mjeſto ſ gasom poſwieſecjeſ a w Budyschinu, kaž jedyn ſlyſti, tež na to myſla.

Pruž. Konferenza, na koſtež budža ſo neuenburgſte naležnoſzie dowuſednac̄, ſmijeſ ſo najſtere w Parizu. — Kónz tuteho mjeſaza pschygleſje ruſli khjezor do Varliua a wot tam poſiedje wón ſ ſwojej macjeri do Rizy. — Wulka džielba hejmſtich ſapoſtanow nochze nowe, wot minifterſtwa prijodſtajene dawki pschywotici, ſ nalmenscha je w komiſziach, koſtež maja je do prijedka rokujdičic̄, weſchina pschyciwo nim.

Rakuſy. Poweſz, ſo je khjezor wſchitich italiſtich politiſtich pschepuñnikow be-wſchitich wu- nijenenjow wobhnadžit, je wulke weſelje po wſchitich rafuſteitalſtich ſratach ſaložito, pschetož njeħežje ſto toſlih pschepuñnikow teſteħ hiſčejje w jaſtwi a wulke džielbi iñh ſamyh bie tež ſa- móženje wſate. Psches khjezorſtu dobročiwoſz ſu paſ njeſt na jene dobo ſwobodu a ſamo-

jenje ſažo doſtali. Mailand abo Milon, hdež khjezor ſe ſwojej mandjeſſej tu ſhwili pschewy- wa, hje teho dla dwaj wečzoraj ſa ſobu kraſnje poſwjetleny a druhe ſratne mjeſta ſtutkovachu na to ſamo waſchnje. Psiched khjezorowym wo- bydleniom bjeſhe paſ ſtoro zylu džen wele ludzi ſhromadzenych, kž k cjeſzi khjezora ſlawu wo- lachu a ſwoju radoſ na wſchitake waſchnje wo- pokasowac̄ pytachu.

Franzowſta. Bergerowa appellazia je ſacjijena a Berger bu 30. januara wot po- wiſenja k ſmerci wotpraweny. W noži natwa- richu ſchaffot psched Bergerowym jaſtwom a hač runje ſo w žanyc̄ nowinach ničjo wo tym wo- ſsiewito nebje, ſo budje Berger wotpraweny, dha hje tola hizom w noži w 3 hodžinach wele ludzi psched jaſtwom a rano w 7 hodžinach bježhu wſchitke bližiſte haſy ſ ludžimi pschepelnene. Ludžio paſ bliſko k ſchaffotej neſimedžachu, zaſ ſo možachu hedom widječj, ſchtož ſo na tym ſamym ſta. Po 7 hodžinach ſtupi direktar jaſtwow, kaž tež generalny inspektor a kapitan Hugon do jaſtwa, ſo bychu Bergeri ſmerci pschywodželi. Dako Hugon reſny, ſo je jeho appellazia ſacjij- ena, prajeſehe Berger: „C'est impossible (to

je nemôjne!" a jało jemu Hugon wosiewi, so žanu nadžiju wiaz nima, sapanz won do wul- seho hniewa a wotasche: „Ale ja nochzu wumrecz; ja chzu hiszcieje žiwý byc; wy nimacze prawo, mi živenje wsacj.” Hugon pytasche na wscho mójne waschnie, tak by jeho smjerowat, ale wscho podarmo, tak so dyrbesche so direktar do teho mjeschecj. „Dowolce mi jenu jeniceku hrdzinu!” sawola Berger. Jemu bu wotmolwene, so je to nemôjne, na czoj won wschón nemdry sa- kscieja: „Dobre, ale ja nochzu wumrecz; ja budu so wobarcz. Wy mózecje me tudy slon- zowacj, ale wothal ja nepońdu!” Won djerzesche so toża a nochzysche stanyc. Waichterjo sbjeh- nyku jeho pak a swoblesachu jeho. Won so s wopredka sylnie wobarasche, jako pak widzisze, so je to wscho podarmo, podda so do teho. Kat pschindje $\frac{3}{4}$ k nemu, so by jeho k wotpra- wenju pschihotowat. Potom, ale po dlieschim pschecziwenjom, dosta won wot Hugona Boże wotkasanje. Na to wopuschci Berger swoje jaſtwo, wot kata a Hugona wedzeny a pschindje, wot neju podperany, na schaffot. Tam pschi- schedsi, koschesche kshij, wobia Hugona a sa- wola dwózzy: „Eslawa Chrystuszej!” W tym samym wosomiknieniu pschindje pod guillotinu a jeho živenje wsas tym konz, so bu jemu hłowa scjata.

I tal'ska. Neapela pišaja, so je so na materiskeho arzbiskopa Košini'a nadpad stal a to runje w tym czaſu, jako tón psched najswie- cjsichim kleczesche. Niekotre wosomiknienja psched pożohnowaniem storci jedyn mjeschnik, kij bje se sad woltaria pschishot, s nožom sa arzbiskopom. Dokelj pak bu tón stork wot kanoniku, bliſto arzbiskopa stejazeho, sadzerzany, dha wosta nož w mjeschniskej drassji tjjazy a arzbiskop bu jenož lohko raneny. Won cjeckny. Tón mordak mu- cjeze pak pistoliu, wutjeli ju na kanoniku, kij biesche nožowy stork sadzjewat, a skónzowa jeho. Wina tajkeho neskuta je nesnata.

Dokelj so neapelski kral jara sbiezka boji, dha je so w nowischim czaſu do swojeje twer- dzisny Kaserith podat a pschebywa tam njeſko. Bes tym tyka polizia wele ludzi do jaſtwo, dyrbí sich pak ſwetscha ſabu puschejcej, dokelj ſu ſlónčijnje nerinowacji. Ale psches to po zlym kralestwi ne- puſbosnoſ ſchecziwo krajej dale bôle pschibera.

Jendželska. Tamniſche nowiny powe- daja, so ſu Jendželjenjo ſ persifkim kralom ſabu mjer ſejmili.

Ze Serbow.

S Bu'dyſchyna. Ssobustawy towarzſwa maczijy herbskeje doſtanu w bliſchim czaſu ſchulſke ſpjerw wopſchijazu a ſ maczicznym naſtadom wot k. kantora Peſkarja wudatu knižku. Ta ſama je ſo w Lipſcu cijſchecj daej dyrbiala, doſelj tudy potrebne dyptki abo noty nemiejachu.

Hewak pschindu maczicznym ſobustawam borsy tež w uſtaſki maczijy ſerbſkeje do ruki a wysche teho je njetzſci redaſtor maczicznego czaſo- piſa, k. B uſ w Dražđanach „Sapiš ſobustawow maczijy herbskeje wot jutrow 1847 hač do 31. deſembra 1856” cijſchecj dal a to ſ tymle pschi- ſpomnionom: „Towarſtvo maczijy herbskeje je wobſanknylo, ſo maja ſo mena wschich ſobustawow wot jutrow 1847 hač do 31. deſembra 1856 (prjeni ljetdejſat) w czaſopisu wotcijſchecj. Wu- berkej je na tym ležane, ſo by tutón ſapiš ma- czejnych ſobustawow we wschim naſtapanju po móžnosći doſpolny był. Teho dla je ſo najpredy jenož pruha tajkeho ſapiša cijſchecjata, kotrež ma ſo jenotliwym ſobustawam pschipoſtacz, ſo bytū te ſame wscho wupelnite a poredjite, ſhtož je w naſtapanju ſich mena a ſtawa, ſich bydlenia a placzenja ſnadž wopacjne, a t. d.”

Wot wulkeho herbſkeho ſtownika ſu- ſti liſtna cijſchecjane a budje prjeni ſeſchiv ſ ju- tram hotowy.

Prilopk.

* Psched kameniſkim ſiawnym a ernym ſu- dom bu 27. januara bur Jakub Budat ſ Wje- tenzy teho dla ſ gmjeſacjnemu arbeitshausej wot- ſudzeny, dokelj biesche njeſkoho ſ wopacjnej pschi- ſashawesž čyzt. Teho defensoraj bieschtaj ryć- nikai Žyz ſ Kameniza a Rychtar ſ Budyschina.

* W Dražđanach bu 20. januara pschi- polnju mandjelska khejzerja Beischie w jejnym wobydlenju ſlónzowanana namakana. Mordak hisz- cje wuſliedjeny neje.

* W bliſtoſzi Žitawy je ſo 27. januara ſjehowaze nesbožje ſtalo. Bur Hüttig ſ Beris- dorſa bje ſe ſwojim wotročiſkom Grunerom do

swosieho lieša po drewo jiet. Na domyjecju pocjinaja so hanje na nahlym mjesji na hok ſuwacj a bes tym so Hütting konje wedže, chze Gruner hanje ſadzerjecj. Ale w tym hamym wokomisnenju paneja hanje a ſtoca wotrocſa tak straschnje, so bu won morwy pod nimi won wucehnennj. Won hje 23 ljet stary a ma hwalbu dobreho a ſwierneho cjeledzima.

Czahi ſakſkoſchleſynſkeje želesniſy ſ budyskeho dwórnichcza.

Do Drądzjan: rano 7 h. 37 m.; poſtivołnij 12 h. 53 m.; popołnij 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 16 m.; rano 2 h. 42 min.

Do Schorela: rano 7 h. 47 m.; dowołnia 11 h. 40 m.; poſtivołnij 5 h. 2 m.; wieczor 8 h. 27 m.; w nozy 12 hod. 4 min.

Penežna placisna.

W Lipsku, 5. februara: 1 Louiſdor 5 tl. 16 nřl. $4\frac{1}{2}$ np.; 1 vołnowajazh čerwenyj ſloty abo dukat 3 tl. 5 nřl. $4\frac{1}{2}$ np.; winske bankowki 97. Spiritus w Wroclawiu 10 tl.

Cyrkwiſke powjesće.

Werowanı:

Michalska cyrkej: Bedrich August Wilhelm, biergat a ichleic̄jerſti miſicht w Budyskim, i Marju Louisu Bieſchangoſ ſe Židowa. — Jan Scholta, khejznik w Małkiszach, i Hanu Kobeliz ſe Turjeho. — Jakub Kubiza, naſenſki khejznik w Delnej Rini, i Hanu Augustu Bachę tam. — Jan Miersch, khejznik w Wóſchizach, i Marju Madlenu Hermanę ſe Libochowa.

Krčení:

Michalska cyrkej: Hanja Theressa, Jana Poſdraka, živnoizerja w Brzesowici, dj. — Handris Ernst, Handris Michala Bartuſcha, khejzerja na Židowu, s.

Podjanska cyrkej: Maria, Madleny Wehliz w Grubelcizach, n:m. dj.

Zemrjeći:

Djēn 21. januara: Emilia Augusta, rod. Haufz, Hendricha Wylema Schielje, ſublerja w Sztonek Vorsheji, mandjelska, 40 l 6 m. — 26., Han, rod. Förſtarez nebo Jana Dudy, khejzerja na Židovi, ſanovlaſeng wudowa, 72 l. 8 m. — 27., Jan Müller, wobydlec na Židovi, 56 l. — Kasper Muſek, ſublet w Börku, 54 l.

Kak

rozom

Hans Depla

wóſkitaj

a

a

Mots Tunka

ludzi pôdlia

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Pray wſhal, Moti, hdje ty ſwēl zokor beresch?

Mots Tunka. Nerhej wot branja, Hanjo, herat móhł ſnadž wſched ſławny a etny ſud wſhici!

Hans Depla. Ale, ſchto dha tola masch?

Mots Tunka. Nō, ja tola ſwōj zokor niſhje neberu, ale ja ſón kupyju.

Hans Depla. Aj, tak djie ja tež mjeniac!

Mots Tunka. Nō, dha ryci tež tak, a niz tak djiwne, ſo ſedyn woyaſ ſcoſemi.

N a w e s t n i k.

Herz*j*.

K narodnemu dnej.

Ssleborne żorleska szelu do dola nam delje
Rieciki, pschi kotyckie fakcjiowa róziczkow wele,
Tak tez nech Tebi ho fliebornje wuliwa jaſnje
Zolnicza ſiwenja, kwietki nech roszeja kraſnje
Wschudzom, hdzej ſtupisich ſe herbſtej tej wutrobu
ſwojej,

Nicjo nech neschlodzi ſboju a radoszi Twojej.

H.

Kruciſign abo Boże marty na
wottarje a k po hre-
bam s kſchizom a zerdziu, woprawdzieſcie poſtoęzane
a jara tune ſu ſaſo pola podpiſaneho k doſtacjy.
Te ſame ſu jara lekhe wot lipoweho drewa ſe
ſmeſzatow wot 8 zolow hacj 1 hacj 12 zolow
wulkim, a hodža ho woſebje ſa zyrlivinske dary
k futram, kaj tez te menſche ſa domiazu nuternoz
podjanskich ſchészianow.

Te ſame ma ſejdy čiaſ na poſchedan

rjeſbař **A. P. Förster**

na ſwonkomnej lawſtej haſy w cjeſliſkim
dwori w Budyschin.

Po najwyszej placzisni i
kuſuje ſtarý zyn, kopr, moſas,
wołoj a druhi medz

C. A. Schulza,
na ſamečtnej haſy w Bu-
dyſchinu bydlazy.

Niemſki Phönix,

Woheńsawjeſſaze towarzſtwo w Frankfurci n/m.

Sakladny kapital: Poſſcheſta miliona ſchjeſnakow.

Tuto towarzſtwo ſawjeſſa: Mobiliar, iwer, jita, ſkót, rotarſki grat, fabriſki grat alb. po ſwerdyb, tw-
rich vrámiach a netreba žadny ſawjeſſajay nicjo doykacjowacj, byrenje ho wulka wóbnjowa ſchoda ſtaſa.

Spodobne wumienienia, po ſotrycz towarzſtwo ſarunanie dawa a ſyla ſchodomowje wupwuje,
ſu k temu ſlužile, ſo je ho jeho ſtuſowanje jara roſſcherilo a podpiſany agent porucza ho k wo-
ſkaranju ſawjeſzenjow wſcielikich družinow, je tez k wudzielenju wſcheho požadaneho wuloženja ſtajnie
hotowy. Prospekt a podpiſanke formularzy mója ho pola neho darmo deſtacj.

W Budyschin, 31. januara 1857.

Schade et Comp.

Krajnoſtaſki bank.

Šo ſu knejſja kraſne ſlawy kral ſaki, hornolužiſkeho markrabinstwa ſliczbowanie, nad ſarſadowanjoſa
Krajnoſtaſkiho banka ſa lato 1855 ſložene, ſu dobre ſpónali, ſo ſ tutym k ſiawnemu naſiedjenju dawa-

W Budyschin, 2. februara 1857.

Postajeny krajny starschi kral. ſakſt. hornolužiſkeho markrabinstwa,
ſ Thiela.

Woſſewenje.

Woſburſte kublo čio. 16 we Łahowit ſ 12 afraamt
253 □prutami lejomnoſzjom, kaj tez ſ kowarju
abo tez bes neje, je na poſchedan a je wſcho bliſzhe
poła wobſedzerja tam ſhonicz.

S woſebje poſhiprawnych ſelowych a roſli-
nowych wulfow ſ djielom najciſziszeho zoſoro-
weho ſrakſialla ſeſadjene

Dr. Kochowe

(f.pr.woſreh ſyſtluſh w Heiligenbeilu)

ſelowe bonboni

ſu ſo piheſ ſwoju dobroſ tez w tudomnej wo-
ſolnoſi najlipe dopofaſale a poſchedawa je w ori-
ginalnych wiſlach vo 5 a 10 nſl. ſtajnie wo-
prawd ilte w Budyschin Wilh. Hammer, w
Bernarczach Hermann Einert, w Biſtopiſach
Fr. May, w Kamenzu Aug. Raumann, w Lu-
biu K. Dämler, w Rakezach haptka Facius.

Groſzowe

broſſkaramellje,

najli- poſchi ſrjedk k woſtronenu ſaſabela a k po-
loženju dychania, kaj tez k ſwarnowanju poſched
dybawoſju pidi ſaſvnenju w ſymuſu čiaſu.

Ca Budyschin a woſolnoſi w hrodo-
ſej haptzy ſneja M. Jäſinga ſejdy čiaſ
na poſchedan. Eduard Groſz w Wroclawiu.

С довolenjom kralowskego komisjara so vo §. 14 vychidawka k statutam krajnoscarskego banka wot %15.
Raportje 1854 wobsankaza bilanza krajnoscarskego banka p. a. 1856, s wumjenenjemi justifikacije sliežbowani,
na blijschim provinjalnym sejmii wukonjajomnem, tudy wosjewja.

Bilanza.

Activa.

Ultimo decembra 1856.

Passiva.

	tl.	nf.	nr.		tl.	nf.	nr.
Hypotheske konto (kapital).				Per fundacijiski kapital-konto.			
Salvo ult. decembra 1855 2 861986 tl.				Sa saladny kapital banka	550000		
Ktemu pychidje w l. 1856 349670 -							
	<u>3,211656 tl.</u>			Per fast. listow kreazijske konto.			
Na to bu wotvlacjene:				Wunošek tych hacj ult. dež 1855 four-			
wobrowolne 62835 tl. —				strojowych fast. I. II. III.			
wot banka wu-				1,983540 tl.			
powedjene 149495 - —				W tutym ljecji bu freirowanych			
po skoribach a				wot Ser. II. III. 385500 -			
konkursach 105250 - 19. 7.				2,369540 tl.			
	<u>317580 tl. 19. 7.</u>			Spalenych bu w. Ser. I. II. a III. 330190	2,038850		
Echdowowanje							
na 4 hypothefach 1264 - 10. 3.				Per bankowkow kreazijske konto.			
	<u>318845 -</u>			Wunošek fourstrownych bankowkow			
Hypotheske žadanja ult. decembra 1856	<u>2,892811</u>			Ser. I. hacj V.	500000		
Hypotheske konto (dan).				Per kapital kreditorso-konto.			
per mesec decembra 1856, sliežbowajomna,				Salvo ult. dežbr 1855 159889 tl. 9. 7.			
ult. mesec 1857 placjomna danii a resty	15941	18	4	Pychibyik w tym ljecji 370152 - 5. 2.			
Konto fastawskich listow.					530041 tl. 14. 9.		
Wobſtak fastawskich listow ult. decembra				Wotbytk 226500 - 21. 4.	303540	23	5
bra 1855 96500 tl.							
Pychibyik w tym ljecji 715690 -				Per kawzijiske konto.			
	<u>812190 tl.</u>			Sa kawzije w hotowych penesach .	8645		
Wotbytk 657290 -	154900						
Efekto-konto.				Per nalutowarnine konto.			
Wobſtak vaverow au porteur ult. de-				Oſtaſki hacj ult. dež. 1855			
zembra 1855 475273 tl.				988919 tl. 22. 3.			
Pychibyik w tym ljecji 362626 -				Leho runja w tym ljecji 720846 - 2.			
	<u>837899 tl.</u>			Danii, k kapitalej data 24273 - 6.			
Wotbytk 295606 -	542293				1,734038 tl. 23. 1		
Kapital-debitorske konto.				Na to bu wupłacjene 288746 - 11. 1			
Wustaki ult. dež. 1855 387796 tl 12. 5					1,445292	12	
Wupožęonti w l. I. 187166 - 14. 6				Per konto à Nuovo.			
	<u>574962 tl. 27. 1</u>			Dałomina pichihodna danii 22750 tl. —			
Na to wotvlacjene 124023 - 3. 6	450939	23	5	La hamia k dostacju 3793 - 21. 9			
					18956	8	1
Konto forentne-konto.				Per fastawnych listow danii wu-			
Saldo ult. dežbr. 1855 148 tl. 15. 4				tupne konto.			
Pychibyik w tym ljecji 425361 - 6. 5				Sa nesaplacjene koupony wot:			
	<u>425509 tl. 21. 9</u>			9. sliežbow. ljet 38 frud. 24 tl. 13. 6			
Wotbytk 415051 - 9. 9.	10458	12		10. " 94 " 74 - 3. 9.			

Bilanza.**Activa.**

Ultimo decembra 1856.

Passiva.

	tl.	ns	wp		tl.	ns	wp
Transport	4,067343	23	9	Transport	4,898139	27	3
Per pojezernine konto.				Per reservefondsko konto.			
Saldo ult. dež 1855 191472 tl. 7.5.				Wunoščk ult. dež. 1855			
Na zapołożone effecty ic.				20013 tl. 27.5			
w tym lęczi sezonene				Dobytkowa bijelba wot I. 1855			
wypożyczenki	653529	-	-	5515 tl. 10.3			
	845001	tl. 7.5.		Tego runja wot tutym lęczi			
Nato wotpłacjene	397715	-	-	6264 = 1.4			
	447286	7	5				
Vęzomnostne konto.					31793	9	2
Wunoščk ult. dež. 1855							
fa 3 leżomnoſcie	4270	tl. 20.-					
Wichibyk fa 11 tajſich							
leżomnoſſijow w t. l.	8882	-	1				
	13152	tl. 20. 1.					
Wichibyk fa 3 tajſe psche-							
date 1624 tl. 25. 9.							
Schłoda 428 - 2. 1. 2052 - 28.-							
Wunoščk wot 1 r leżomnoſſijow	11099	22	1				
Raźa-konto.							
Hotowe penesy ult. dež. 1855							
260666 tl. 14.-							
Wichibyk w tym lęcji 2,821044 - 21. 6.							
3,081711 tl. 5. 6.							
Wuſhod	2,677507	- 22	6.				
	404203	13	-				
	4 929933	6	5				
					4,929933	6	5

Dobytkowe a schkodowane konto.

Dwanate siedembowanske lęto wot 1. januara hac̄i ultimo decembra 1856.

Debet.	tl.	ns	wp	Credit.	tl.	ns	wp
Sa dani na zapołożki pola nalutowarne	43786	20	5	Sa dani wot hypothekskich żadanjow	117889	20	4
Sa dani na wudate fast. listy	79260	29	8	Sa dani wot fastawnych listow banka	8427	5	9
Sa schłodu pschi 4 hypothekow	1264	10	3	Sa dani wot effectow	19137	22	6
Sa wotpisanu dani, daniu				Sa sapišauje a wukonjansku savlatu	1443	13	3
dani ic	48	9	9	Sa provisju	614	4	8
Sa schłodu na 3 pschedate leżomnoſcie	428	2	1	Sa saljetnene koupony fastawnych listow	51	29	8
Sa farjadowanje wudawokow w 12. siedz- bowanskim lęcji	9990	5	9	Sa dani wot wypożyczenok 18449 tl. 12.-			
K wutunanju jako cijilly dobyt	16704	3	7	Sa dani pschi pojezerni 14599 - 9 5.			
					33048	tl. 21.	5
				Wot teho dani na saklab- ny kapital, koujije a fa- vitalisku dani	29130	- 6	1
						3918	15
						151482	22
	151482	22	2				2

W Budyschinī, 26. januara 1857.

Direktorium

krajnostawskiego banka kral. sakst. hornofužylskiego markhrabiinstwa.

f Thielau. f Mostiz-Wallwitz. f Voeben. J. Schilling. Chrig.

P s c h e h l a d

w u p o ż e ż o n k o w , w o t k r a j n o s t a w s k e b o h a n k a s c z i n e n y c h .

	H o r n e Ł u j i z ę		H e r b s k e k r a j e		T o t a l n a s u m m a				
	L i c z b a l e ż o m - n o s ę j o w .	W y s ę o f o s z w u p o ż - c z o n k o w .	t l .	L i c z b a l e ż o m - n o s ę j o w .	W y s ę o f o s z w u p o ż - c z o n k o w .	t l .	L i c z b a l e ż o m - n o s ę j o w .	W y s ę o f o s z w u p o ż - c z o n k o w .	t l .
W o b s t a t k ulti. de z e m b r a 1855	1849	1,089514	782	1,772472	2631	2,861986			
W s c h i c h e d z e w l e c i i 1856 . . .	151	129665	98	220005	249	349670			
	2000	1,219179	880	1 992477	2880	3,211656			
N a s p e t y l a c h e n e w l e c i i 1856 . . .	153	58355	19	260490	172	318845			
W o b s t a t k ulti. de z e m b r a 1856	1847	1,160824	861	1,731987	2708	2,892811			
P o p s c h i c h e n i e n a s p e t y l a c h e n j o w , w l . 1846—1856 s c z i n e n y c h . . .	—	—	—	—	479	708074			
T o t a l n y w o b s t a t k d a t y c h w u p o ż e ż o n k o w	—	—	—	—	3187	3,600885			

P s c h e d a n r u n k l i z o w e h o s y m e n j a .

W o t d j e n n i s c h e h o d n i a p s c h e d a w a p o d p i s h a n y
t r a n e , w l e c i i 1856 w o t n e h o s a m e h o p l a h o w a n e

r u n k l i z o w e s y m u j o

s d r u j i n y l u l o c j e i a b l e s h o c j e r o s i a z e j e c z e r w e -
n e j e a b o z o t t e j e w ü r z b u r g s k e j e r u n k l i z y
m i e r z u (h a c h t l) p o 1 t l .

N a p ó r t o s h o b o d n e p s c h i p o s t a n i e p e n e s s o s t a -
f a n j a a s a m o t w e n j a s w i e r u w o b s t a r a j a a s o s t a -
f a p o f o w a n j e a d r u h e s p e s y n i c z o n e j a d a .

P s c h i h o d n y m p o h n o j e n j u a w o b d z i e l a n j u r o l j e
a p s c h i d o b r y m w o t h l a d a n j u s a d z e n k o w w u n o s c h
w o t 12 h a c z 1300 z e n t n a r j o w n a s a f s k i u a f r u
p o r y e d k o n e j e .

D a l e j e m i p s c h e s d o b r e s y m e n j o w e j n e m o ż -
n o s s d a t a , w u l s u d j e l b u s y m e n j a
v j e l e j e , s e l e n o h l o j c z k a t e j e b e l g i s k e j e
m o r c h w j e ,
p u n t p o 15 n ź l .

t u d y p s c h e d a w a c j .

T u t a p o d m e n o w a n j o m

h o b r s k a m o r c h e j

n a w i k a c h p s c h e d a w a n a d r u j i n a m o r c h w j o w m o ż e
p s c h i p s c h i p r a w n y m w o t h l a d a n j u w o t a k r a :

3 h a c z 400 s o r z o w

w u n o s c h a p s c h i n e s s .

R y c z e s t k u b o d O b e r - U l l e r s d o r f p o l a Z i -
t a w y , 15. j a n u a r a 1857.

C. A. G ü h l e r ,
n a s e n k .

D j i w o c i a n s k e h e r b s k e e v . l u t h . t o w a r s t w o s m i e j e
n e d z e l u 8. f e b r u a r a s h r o m a d z i n u .

P s c h e d s y b s t w o .

N i e c k s c h o w e

ś u c h e d r o ż d ż j e w B u d y s c h i n i .

D o k e l j s s o n i e k s m u k a s t a n j e p o r u c j a ,
D h a s o s d o b r n j e t e j n a d r o ż d ż j e s p o m i n a ,
A d u ż t u d y b ó r s y w o s s e w s a m y ,
S o t u d o b r e ś u c h e d r o ż d ż j e m a m y .

M iónk e z w u j e j a w s c h j e m s e r b s k i m p s c h e c z e l a m
S t u t y m n a j p o d w ó l n i s c h w o s s e w s a m y ,
S o s u N i e c k s c h i z d r o ż d ż j e t a j s e j s y l n o s s j e ,
K a j j e l e d o m h d j e w y n a m f a c j e .

H a j t a k s y l n j e w o n e w j e s s j e s t u t k u j a ,
S o m ó h t t y s k a n z y t y p e z k a j k o l e s h a ,
B l i n g y w s c h i e r o f o s z i p l u ż n y c h k o l e s f o w ,
P a m p u c h i w e w y s ę o f o s z i p o s t r u t o w .

S c h t o j s n a b j t o l e n o c h y l w j e r i c j n a m ,
T e m u t a j s k u l e w s c h a k d o b r u r a d u b a m ,
S o b y k t y s k a n z e j p o t k ó r z a m u k i w s a k ,
K a l i n j e z p a k s n a j m e n s c h a b j e r t y l b r a ſ .

A s c h t o j s p a m p u c h i p a k n a s t u p a ,
D h a d r j e m i e r z a m u k i k s e n o m ' d o ſ a h a ,
K a t e m u t i s c h c e j e p u n c z i k h r á ſ y n k o w
A p u n t z o k o r a a d r u h i c h d o b r o t o w .

A t a k w e l e ś u c h i c h d r o ż d ż j i t r e b a j e ,
Z o s o k ó ſ d o m ' w N i e c k s c h i z k h l a m a c h p o w e d j e :
D u ż s o , l u b i , d o t h o n u c i j i c h n e d a j c j e ,
A l e s e i j e p o l a N i e c k s c h i z j a d a j c j e .

E j i s a m i , s i j m a j a n e b o l i c k a r e j K ó ſ i g e j w
P o r s c h i z a c h i s c h c e j e n j e s c h t o p l a c j i c z , s o s t u t y m
p r o c h a , s o b y c h u s a c z a s d w e j u n e d z e l o w t a j s k
p s c h i p s c h i p n o s s p o l a j e h o s a w o s t a j e n y c h d o p e l i n s i ,
D o k e l j s s o h e w a k s u d n i s t w o k p o m o g y b r a c j d y r b j a ſ e .

W P o r s c h i z a c h , 3. f e b r u a r a 1857.

S a w o s t a j e n i .

W Szölszczach czo. 15 zjwnosz s 116 dawskimi jenozem, s nowymi twarenemi, s wumenskom a s 8 kerzami pola a kust je se swobodneje r illi na pschedan. Wscho dalsche moze so pola wobkederia shonici. **Schibak.**

Dedyn h. jduschny miyn w najllepichim redzi, tuz je s mliecu a schretowanju woszbe shmany, je w Lichanju na pschedan a moze so wscho dalsche nashonicz czo. 16 tam.

Drewowa aukzia
na hermanjaniskim revjeru pola Rakez.

Bliższu pondzelu 9. februara t. l. budje so w moim hermanjaniskim drewnischiju wulka dzielba shónowych weřskow, hatosow, wukopanych luczianych penikow po loſach na pschedadzowanie pschedawacj.

Hromaduseñdzenie w pšowjansej forejmi.

W Nowej Wsy, 5. februara 1857.

Korfer.

Drewowa aukzia.

Pschedichny schwóris 12. februara budje so na hermanjaniskim hšowym revjeru dzielba twerdych hucich walciow w jenolivych kopach na pschedadzowanie pschedawacj. Hromaduseñdzenie je rano w 10 hodzinach w hermanjansej forejmi.

Drewowa aukzia.

Pondzelu 16. februara rano w 9 hodzinach budje so njehdje 120 delich hromadow rjaneho sylnego, s wetscha briesowebu drewa, na lutobęžanskim revjeru pod wumisenenemi, w termii woszewjomnymi, na pschedadzowanie pschedawacj. Hromaduseñdzenie na knezim puczu pod mjerowskej zhelniciu.

W Lutobęžu, 6. februara 1857.

W. Girbiq, hajnif.

Shromadzisna budyskeho ratariskeho towarzstwa.

Sobustawy teho sameho shromadza so pondzelu, 9. februara t. l. wiejor w 6 hodzinach w dotalnym leſaku.

W Budyschin, 5. februara 1857.

Direktorium.

W opredilny belgiski patentny wosowy mas, tuz so tak derje sa jelejne woski, taž tež sa maschim woszbe hędzi, ma stanje na stadiji a porucja

W Budyschin, 30. januara.

Korla August Urban,
sejlerski mischt na hornczerskej hafy czo. 172.

Präparirowany wosowy folomas
wot Jakuba Lippmannu w Rumburgu
pschedawa w tyskach po $3\frac{1}{2}$ nsl.
Robert Klemm
na żitnej hafy.

Nowe ljeujsche todzne powesze sa wuzjaho-warjow do Ameriki a Australije su pschedische a moza so pola me nashonicz; tež so wote mne wsche dalsche wukasowanie darmo dawa.

W Budyschin, 7. februara 1857.

J. G. W. Niecksch,
fral. konz wuzjahowanist agent.

Suiche droždje,
polne a vo fotroči so derje biba, ma najmje čierstwe na pschedan w Budyschin na herbski hafu w welbi, psched fotym kraj dwaj muraj wupejszenaj.

W. J. G. Niecksch.

Psche fójdy festareny faſchel,
psche boleñe na wutrobi, psche dotholjetne dybawož, schwabolenie, sažwanje plužow je ion wot medizinalskeho radicjela kneza Dr. Magnusa, weskupnego syslusa w Barlini

Vlaczyna	aprobierowany	Vlaczyna
1/2 bl. 2 tl.		1/2 bl. 2 tl.
vót 1 tl.	broštowý syrop	vót 1 tl.

przed, tuz so w mnogich padach a najmje se spokojažym skutkowanjom nakojo-washe. Tutón syrop skutkuje hnydom po prjenim nakojoowanjom woszbowe, pschedawciskim pschi ſahatkym a ſachlokaſchelu spieduje wukhad ſratow, pomenschi koſko-tanje w ſchiji a wotstroni w ſrakim cjaſku ſójdy najzylisniſti ſaſchel, tež tón pschi ſuchoceni a ſacjerti frejwrocjenje.

Na Budyschin a wosolnož pschedawa jür jeniczky **brodowska haptka.**

Zandzenu sobotu žita w Budysinje płacachu

Kore.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.	
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Rozta	3	17	5	3	7	5
Bičenja	5	22	5	4	25	—
Decimien	3	2	5	2	25	—
Wewj	1	20	—	1	10	—
Broč	4	15	—	—	—	4
Ajepil	—	—	—	—	—	—
Dabły	7	—	—	—	—	6
Hebničsta	5	—	—	—	—	4
Vjerny	1	—	—	—	—	25
Kana butry	—	14	—	—	—	13

Dowoz: 498 koreow.

Serbske Nowiny.

Za pawěški, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde čisto płaci $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlétta předpłata połka
wudawaria 6 nsl. a na kral,
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cislo 7.

14. februara.

Léto 1857.

Wojscibijecije: Gswjetne porawki, Se Židowa. S Kameneje. S Wojerez. Dopiży. Spiewy. Hanž Deyla a Mois Lunka. Cjahi satſloschles. Iel. sc. Byrlwinste powesze. Narvjeſchtnik.

Swētne podawki.

Sakſa. Ruski wulkowetich Konstantin je 3. februara do Dražđan pschijet a tam w hotelu ruskeho poštanstwa weſtupit. Nasajtra bje won na kralowſki dwór k hōzini pschepróshenij a wotſiedze 5. februara do Altenburga. Wot tam poſiedze won do Italijskeje a Fransziskeje. — W Kameńzu bu dotalny aktuar w Grimm, R. W. Eichel, sa tamniſcheho mjeschcjanostu wuswoleny. — W Budyschini je nebo poſamentier Herzog pietrowskej zyrki 1300 tl., khudžinskej poſtaſnicy 200 tl., khorowni 300 tl., matodžecjazei džjetanskej schuli 300 tl. a matodžecjazei wushowatni 200 tl. woſkaſał. — Ministerſtwo je wobſanknylo, nowe sakſke paperjane penesy wudawacj a je s tajſim wudawanjom hōzom ſapocjaſ ſčinilo. Staré sakſke paperjane penesy pak hiſcheje placja, tola maja kralowske kaſhy porucznoſz, fo dyrbja wſchitke staré sakſke paperjane penesy wobſhowaci, kotrež doſtanu, a fo neſmedja je wiazy wudacj. Njehdje ſa lěto halle budje wjestsy čas poſtajeny, tak doſho budja staré paperjane penesy ſwoju placjitoſz wobſhowacj.

Prusſy. Mandželska prynza Bedricha Karlie, rodžena anhaltskodęſauſte prynzehyne Marja Hana je 8. februara džowcjeſku porodžila. — Njeſtoſi neuenburgske kralowszy ſmyſleni, kiž buchu wot Schwaſzariow po požadaniu pruskeho krala ſiaſtwa puſchceni, ſu do Varlina pschischli. — Neuenburgsſkih naležnoſziow dla ſo tu khwilu pilnje wurađujuſe a maja ſo te ſame pecja tak doſoko do wjednacj, ſo ſmjeje konferenza, kiž iſh dla w Parizu hromadu ſtupi, tajſe wujednanje jenož do protokolla ſapiſacj a tutón potom podpiſacj. Hac̄ dotal pak hiſcheje ničio ſlyſchecj neje, pod

tajſimi wumjenenemi chze prusſki kral Neuenburg woſtupicj. — Bes ſapohlanzami, na barlinſkim ſejmi ſhromadženym, poſkuje ſo wulka pscheſcijwoſz pschečjivo nowym kſežnym dawkam a wulka džielba iſh ſamejch nočze tež wo tym ničio wedžicj, ſo buchu wojazy tři počne ſheta we wójſku ſlužicj dyrbeli. Wyſche teho chze ſejm (Landtag) tež roſhudžicj, hac̄ ſu tež wo prawdji nowe dawki treba a ſo w tajſim naſtupanju wjessje wótre jednanje ſtane; pschetož ministerſtwo mjeni, ſo ma jenož wonie prajicj, laſke dawki ſu trjebne a ſo ma ſejm te ſame jenož pschiswolicj abo ſapowedžicj, wot roſhudženja iſh nuſnoſzie abo nenuſnoſzie pak zylje woſhlaſacj. — W prusſich zuchthausach bjeſhe ſonc ſheta 1840 licžba jatých pschestupnikow 14,418, ſonc ſheta 1851 bjeſche iſh 16,620 a ſonc ſheta 1854 bjeſche taſka licžba na 26,825 ſrostka. W ljeći 1848 ſhoschtowachu zuchthausy 535,190 tl., w ljeći 1854 pak 1,114,726 tl a wſchitke zuchthausowe a ſudniſke ſhosty wučinjachu w ſpomnenym ljezi wſcho do hromady 3,263,608 tl. — Wot starých prusſich paperjanyč penes wot ſheta 1855, kotrež ničio wiaſ neplacja, je ſo iſh hiſcheje ſa 394,536 tl. uawakato.

Nakuſy. Khjezor a khjezorska pschewywataſ hiſcheje pschehego w Milau ſu dobywataj tam džen wote dnja wetschu luboſz. Nižſhi lud, kaž tež mjeschcjanſtvo cjeſzi ſeju na wſche možne waschuje, jenož njeſtre ſemjanſke ſwojſby hladaja do teho powſchitkomneho weſela hiſcheje ſ liſhakym woſližom. Tola pocjinaſa ſo tež ſi ſlepſhemu pschewyjenecj, jako ſo ta poweſz roſneſe, ſo je lud ſenemu, w Milau bydlazemu ſemjanej woſna wubit, doſek ſi ſwoju khježu poſhwyciejc ſoch-

ysche, hdyz bje khiezor rakusko-italskich pschestupnikow wobhnadzit. — S Italiskeje pónđje khiezor do Wuhersteje. Duž je tam wuberk w hromadu stupit, kiz chez wurdjowacj, na kajke waschnje by so khiezor witacj mjet. K tajemu wuberkej bluscha wech Pawol Esterhazy a hrabia Andrašy, Karolyi a Zichy. — Khiezor je swoju wyżolu mandjelsku sa kommandeurku jeneho regimenta wuherstich husarew pomenował.

I tal'ska. S Neapela pišaja, so tón duhomny, kiz chysche materiskego arzbiskepa sfónzowacj, Angona rjeka a so so tón kanonikuš, kotrehož je wón pschi tuijej skladnoszi wo živenje pschinešt, Vonsanto menuje. Arzbisop ham wundje nesbožu na to waschnje, so wón pschi swojim cijekanju psched mordarjom padze a tu leho pôla porasy, tak so mózachu jeho kemscherio predy sajecj, hacj wón staný, a jemu nôž wuwinyej. — Neapelska polizia hischeje pschezo wele ludži do jaſtwa taka, dokelž so ji sda, so su wschidjom lucji sbježkarjo. Pschi tym pschindje wele newinowatych ludži wo swobodu. Kral pak pshebywa w twerdzisni Kaserci.

Franzowska. Khiezor chez krajej sa pschi. Hodne ljetu 100 millionow nôrtow salutowacj a to na tajke waschnje, so wójsko wo khiezro wulku licžbu wojskow pomenisch. — Khiezorowe nowiny „moniteur“ su so sa to wuprajite, so byshtei Moldawa a Walachia pschichodnje jeneho jenickeho wechha dostalej. Sa to tež rukowske knejerstwo ryci, ale jendželske a rakuske je temu napschicjivne a duž sultana, kiz ma tola poslene słowo w tutym nastupanju prajecj, sfonečnje newje, komu by prawje cijinicj dyrbjut. — Perski pošlanc Heruk Khan jedna njetko s jendželskim pošlanczem Cowleyem w Parisu wo to, tak by so bes Persaremi a Jendželjanami sašo najljepe mjer scjinicj hodjít. Perski kral by po tutym jednanju Herat woputhej, Jendželjenjo bychu pak s Buschira zofali a sa to by jim perski kral dowolit, so bychu woni njeckli statok na kipi Karaku satoznej smjeli a wo jich pschesupstwa a wikowanja dla.

Jendželska. Jendželski hejm abo parlament je so wondano sašo wotewrit, ale nicžo woſebnje ważnego so tam hacj dotal wnczinito neje.

Gričiſta. So jendželsky a franzowsky woſazy, kiz su grichiski kraj s džiela džieschi cjaſ wobhnadzeny džerjeli, w bližšim čahu domoj pocjahu, je zylie wjeste a sda so, so so tajke postajenje grichiskemu kraju wulzy jara spodoba. Pschetoz roštasowarjo zuseho wójska dowolachu sebi tež husto voſz roštasowanje w ſamňnych grichiskich naležnosjach, a to so tola ani grichiskemu kraju, ani jeho ministerſtwu lubicj ne možesche.

Ruſowſka. Mjesta Sebaſtopol, Kerč a Eupatoria so sašo wutwariuſa, ale žane wobtwerdzenja wone wjaz nedostanu, kaž je to w parifskim mjeru wuczinene. — Wobydleſtvo ruſowſkeho khiezorstwa je so w poſlenskich 15 ljetach wo 10 millionow duschow pschisporito a lieži njetko s Pôlskej a Finlandſtej 67 millionov člowekow. — Ruske knejerstwo je zufym pschesupzam, kiz bjechu ſa cjaſ poſleneje wójnu pschesakasjanje žitowuwoženja schłodowali, 600,000 rublow ſljebora ſarunanja dato.

Ze Serbow.

Se Židowſka. Šandženu wutoru mjeſachmy tudy jara žadny ſwedjen. Menujdy dwaj cjeſzenaj a derje dostojnaj tudomnaſ mandjelskaſ: H ad a m Peč, 75 ljet stary, a jeho mandjelska hosposa, Haňja rod. Š ſi vje dom iž, 72 ljet stara, ſwecjesc̄toj tehdj ſwoj 50ljetny mandjelski jubelſti ſwedjen. K wobendzenju teho ſameho bjechu so jeju džjecji a dwaj wyscheſi ſastoñikai Hischerez papernika, hdzej je ſpomneny jubilar psches 50 ljet ſwjetny džielacjek był, w jeju wobydlenju ſhromadžili a wſechu so wot tam do michaſkeje zyrſwie, so bychu tam Bohu temu knesej nuterny džakomny wepor ſa to pscheineli, so je tymaj mandjelskimaj teſko ljet ſwoju mitosž a hnadi ſpoſc̄jat. W Bežim domi, hdzej bjeſche so wele ſnatych a druhich pschihladowarjow ſhromadžito, džerjeſche k. diafonuš Trautmann tymaj jubilaromaj woſebnje poſbjehowazu ryc a wudzielili jimaj Bože požehnowanje na jeju dalischki pucj živenja. Po dekonenuſju tuteho ſwiateho ſkuſku, kotryž tak derje teju mandjelskeju, kaž tež wſchitich ſhromadjenych wutrobu móznie ſapschija, podaſchtaj so wonaj w pschewodu ſwojich lubych do domu ſwojego hynd,

I. poštalarja Peča w Budyschini, hdjež bje
simaj tuton se swojej česzenje knenju mandjelskej
psichnu kwašnu hozinu psichotowac̄ dat, na
kotrejz be-wschitimi psichomnymi wutrobne we-
selje knězesche.

Bóh tón knes spojc̄ třmaj jubilárovnymai
mandjelskima, tiz móretaj se wschej radoszju na
swoje hac̄ dotal dokonjane živenje pohladowac̄
a so wošebe tež na tym sweselic̄, so staj
swoje džec̄i tak wotc̄ahnyloj, so wone wschu-
dzom wscheje česzie a wypošowaženja wuzivaja:
— so kyshtaj wonaj tež hischeje tón cjaš, tiz
mataj tudy na semi pschebyc̄, w mjeri a spo-
kojnosc̄i dokonec̄ mehloj.

S K ameneje pola Nadw orja. Hjžom
wsiaz̄ fróč̄ bu w Serb. Nowinach na naschn
piwařnju a wošebe tež na jenje wuberne dwójne
a trójne piwo s kwalbu spomnene. Ale tule
kwalbu neje ſebi nasche piwo jenož we wotznych
kujzach dohlo; nje, tež daloko psches pomery
herbského kraja bu to ſamo hjžom na požadanie
pschevostane. Tak bu wone stanę do hlowneju
mjestow ſakſkeho kraja: do Draždjan a do
Lipska; dale tež do rakuskeho hlowneho mjeſta
Wina, do Brna (Brünn) w Morawie, do
Lwowa (Lemberg) w Galicyji, tež do pruskeho
hlowneho mjeſta Varlina, do Wroclawia
(Breslau) a do ſameho Kulowa a do Wo-
jerez. Najskere drje so žana piwařnja po
wschjech kujzach, haj po wschej Saffonskej, s
tym kwalic̄ nemöde, so by jeje piwo tak daloko
rosschjere ne a w duszych frajach s tajſej kwalbu
pomenowane bylo. — My ejnimy teho dla tež
wschitke herbske piwa lac̄ne duschje na dwójne
piwa I. Nowaka fedžbliwe.

Tez dowolam ſebi, tudy na to spomnici, so
je w naschein blifloſi na walfodubrawſkých
legomnoszjach konsche heto nowa fabrika naftata,
taſkaz̄ hischeje w Eſerbach ženie žana byla neje.
Menujzy w tej ſamej so ſbrunizy (Braunkohle)
tak menowaný parafin dobýva, tiz so džec̄-
lanu najreñszych ſwjezow naložuje. Tute ſwjezy
bu tak kráſne bjele, ſaz̄ wóſkowe abo ſtearinowe,
a dawaſa ſara jaſne ſwjetlo, bu tež, dokež so
wele dljeho ſwjezja, hac̄ koſowé abo wóſkowe
wele tunische, jako iute. W naschim cjaſu,
hdjež ſwjezjenje, tóž a wóſk w placzni pschezo

wysche dje, je parafin ſawjeſje wulſeho wob-
ſedžbowania hodny, woſebje dokež so wón ſ
tajſeje drobneje bruntzy džela, kotaž̄ so hewak
k niežemu naložic̄ nehodži. My pak so na-
dijamy, so budža tajſe ſwjezy poſdijscho hischeje
tunische, hdjz budje ta mjez kóle w redži. Tak
wele, hac̄ ſmy naſhonili, dha je w ſakſkej
jenož hischeje jena ſenitka tajſa fabrika, menujzy
pola Radeberga. R.

S Wojerex. Zyrkwiniske poweſſje wschitkých
herbských woſadow iudomneho wokreſa ſu ſu
minene heto 1856 tajſele: We wojerowskej
primariatskej woſadži je so wjerowato 11
porow, narodžilo je so 40 džec̄i, ſemrelo je
32 woſobow a kommuňantow bjesche ſe ſpo-
wednymi ſ archidiaconatskeje woſady wſho do
hromady 1574; we wojerowskej archi-
diaconatskej woſadži je so 13 porow wje-
rowato, narodžilo je so 60 džec̄i a ſemrelo je
59 woſobow; we wojerowskej ſubdia-
conatskej woſadži je so 13 porow wjerowato,
narodžilo je so 83 džec̄i, ſemrelo je 77
woſobow a ſpovednych bje 4964; we blu-
nianskej filialskej woſadži je so 5 porow wje-
rowato, narodžilo je so 38 džec̄i, ſemrelo je
30 woſobow a ſpovednych ludži bje 1208;
w czornokhotmejanskej woſadži ſu ſo 3
porow wjerowate, narodžilo je so 12 džec̄i, ſe-
mrelo je 8 woſobow a ſpovednych bjesche 2260;
w taſc̄ej čanskej filialskej woſadži ſu ſo 3
porow wjerowate, narodžilo je so 15 džec̄i, ſe-
mrelo je 7 woſobow a ſpovednych ludži bjesche
1225; we taſowſkej woſadži je so 23 porow
wjerowato, narodžilo je so 94 džec̄i, ſe-
mrelo je 63 woſobow a ſpovednych ludži bjesche
3704; w lejujanskéj woſadži ſtaj ſo 2
porow wjerowaloj, narodžilo je ſo 10 džec̄i,
ſemrelo je 11 woſobow a ſpovednych bjesche
575; we kuc̄janſkej woſadži ſu ſo 4 porow
wjerowate, narodžilo je ſo 18 džec̄i, ſemrelo
je 10 woſobow a ſpovednych ludži bjesche 624;
we parzowſkej woſadži ſtai ſo 2 porow wje-
rowaloj, narodžilo je ſo 17 džec̄i, ſemrelo je
15 woſobow a ſpovednych ludži bjesche 584;
w ſdžarowſkej woſadži je ſo 7 porow wje-
rowalo, narodžilo je ſo 40 džec̄i, ſemrelo je
35 woſobow a ſpovednych ludži bjesche 2260;

w spewiczańskiej wosadźi je so 5 porow wjerowalo, narodžito je so 31 džieci, semrelo je 20 wosobow a spowednych bjeſche 1178; we wujesdžanskej wosadźi je so 5 porow wjerowalo, narodžito je so 34 džieci, semrelo je 24 wosobow a spowednych ludzi bjeſche 1386. — Pschispornej mamy, so so w czo-rokholmejskej wosadźi ſandzene ljeto żane jeniczke nemandzelske džieci narodžito neje.

Dopisy.

Z Prahi, 10. februara. Saſy tajka syma, so móht dyh ſamersnyc! 15° R. — to je wieſſie doſz — ſchtomy ſu breditate, kaſ ſchedgewojo — a mjeſto ptac̄kow ſlietuje ſnjeh we powjetrje! Riesny wjetr duja a hwiſda — kaſ by ſo ludjom wuſmjerat, kij do drafty ſababen, ſo po hufach ſuwaja a tutaja. Tola młodoſz nestara ſo wo wjetry a ſnjeh, ale weſeli ſo na lodzi — tu ſmykaja ſo, ſo je radoſz pschehladowac! Hdyž je wulta syma, ſamersne wſcho — a tak neſtané ſo wele wazneho — teho dla teſz dženſa wele vihac̄ nimam.

Nebawno wundje ſapis wſchich ſobuſtawow prajſteje univerſity, a ſ teho widjimy, ſo wona 464 ſobuſtawow ma, a to bohoſtlowſka fakulta 33, prawiſniſka 188, lekarſka 210, a filoſofiſka 33 ſobuſtawow. Ryzej ſo wele wo tym, ſo do Prahi ſchwörty gymnaſium doſtanemy; Benediſtinszy mnicha chzedja menuzhy gymnaſium, kij maja we Klatowje, do ſwojego hloſchtra Cmauſa na hornym nowym mjeſai pschehydlic. Tuto by ſara wujitne bylo, dokež naſche 3 gymnaſije nedoſahaja ſa mnohofz ſtudowazych. — We ſchpitalu mitoſzivych bratrow w Praſy bu we ljeti 1856 3176 thorych darmu woſhlađaných, ſ tutych bu 2824 hojenych, 219 wumrechu, 123 woſtachu tam; wyſhe teho buchu 2000 thorym, kij we ſchpitalu nebjeſchu, liekowani, a 16000 ſubow torhanych, tak ſo liczba pomož pytažych w ljeti 1856 hac̄ na 21,176 ſroſze; w ljeti 1847 buchu 2400 thori do ſchpitala pschejeſti — a ljetu wot ljeta pschisporja ſo jich liczba, tak ſo buchu wot 1847—1856 28000 thori woſhlađani a 225000 thorym pomož podata, kij do ſchpitala neſchidzchu. — Dr. Hochſtetter piſhe we „Praleſe Raknske“, ſo ſu we praliesbach (Urválber) weſha Schwarzenberga na ſnežkach Krumawje, Winterbergu a Stubenbachu ſchmriſti hac̄ na 100 tohac̄ wyſokę; najwiazny ie 75 tohac̄ wyſokich. Nbjbole dawa tajſi praschmriſt (Urfache) 30 ſajnjow (kloſtrow) drewa. Zyte pralieshy weſha Schwarzenberga we Čechach wuzcinejā

3,247 kwadratn. mil a wobliegi ſo jich drewo na 6,500,000 kloſtri.

Tefko ludzi ma mały čaſhnik, ale ſ riedka drje ſchtó pomysli, fakt husto tutón piſnje; — hlaſ, ſa hodžinu 17160 króč a ſa ljetu (365 dnjow a 6 hodžinov) 150,424,560 piſnenjow! Ale mamy wſchitzu ujefchto, ſchtó ſtajnje piſoze a puſoze — a naſzahowanja nepotrebuje — čłowſta wutroba! Tuta dyri (po powſchitkomnej liczbje) ſa hodžinu 5000 króč, ſa dnj 120,000 a ſa ljetu 43,830,630 króč; jara ſ riedka bije 100 ljet — w tym čaſhu paſ by 4300 million króč dyrla.

Knjez J. Krejči komponuje oratorium pod mjenom „Labyrint swěta“, k kotremuž k. ſulski radziec Wencig text po runomemowanym ſpisu ſławneho českého wučeneho Amosa Komenskeho připravuje. — W českéj maciicy, koſraž ſwoje kuihi porjadnje ſtwórtlétne wudawije, wuńdze poſlenje dny januara wyše Casopisa tež ſpis wot Helferta: miſtr Jan Hus, abo zapęćk cyrkwiného rozdželenja w Čechach (Mistr Jan Hus, aneb počátkové cirkevneho rozdvojenſ v Čechách). Tuta kuihi, wohſahowaca 288 stronow, placi 1 tolef. — K. Anton Gindely je w němskej ryći wudat: Čechi a Morawa we času reformacie: abo, ſta-wizny českich bratrow, 1. zwjazk (1450 hač 1594); je 34 listnow tolſty a placi 5 šeſnakow. W Čechach ujewotpočuja ſpisorarjo, a bychuny přeli, zo bychu ſerbſcy mužojo piluje wo naše pismowſtwo ſo ſtarali.

S p ē w y.

M o d l i t w a.

Głóſ: Šchtóž Bohu werschnemu ſo podda ic.

Rak ſbójny je tón čiſlowek tudy,
Kij modlicj je ſo nawucjil.
Nech bohaty je abo ſhudy,
Hdyž k Bohu je ſo wobročil,
Dha psches nuternu modlitwu
Wen žnjeje Boju dobroti.

A ſchtóž we čaſhu teſe nufy
Gdo wola k temu knesewi,
Dha wuſhſcherj Boh ſudje rady,
Šchtóž prophy we modlitwi.
Rak lóhlo je we wutrobi,
Šchtóž taſle k Bohom porheji.

Hlaſ w ſtarym čaſhu tón psalmiſta
Teſz husto čjerpicj mjeſeſche,
A hdyž bje wot hwojego ſyna
Rak neluboſnje haneny,
Dha ſo wón k Bohu modlesche,
A hlaſ: Boh jemu pomhaſche.

Rak ſahorenſ w ſhwatyml duchu
Te psalmy Davit hrajeſve;

Kak hoclimje se szele k nebiu,
Kak s wezelom je szjewasche:
A Bóh bje leho žohnował,
A potom w nebiu krónował.

Dni dha, ty kwyerny luby Bojo,
Też wujkysch noschi modlitwu;
Mech też cji szkleni ludzjo
Sgo wobrocia cji s wutrobu.
Sgo bydmy wsbitzy sbromadni
Kam pshijeli k wječnej sbožnoſzi.

J. Małkowz.

SONETT.

(Ze Slawy dcery.)

Runjež horce sylzujetej woći
Po tych hajach tu a runiach,
Tola wyskam w duše htubinach,
Hdyž tu w kraju wótenym noha kroči.

Wśudźc rjenje, doma najrjenišo,
Běda po wšech cuzbinach!
Ach mi we słowjanskich krajinach
Sama zemja wonja lubozušo.

Za mnje njejsu — puče swětoběžne —
Přikhod, hdzež nas nichto nječaka —
Wotkhod, njezdych'wja-li duše něžne, —

Lud nic, z kotrymž ryč nas njezawježe,
Přichod nic a zaſtosé daloka, —
Tajki puć, — to wuhwanstwa su čežo.

WOJAK.

(Polska narodna pěsň.)

Jěcha wojak přez lěs khłodny,
Nužu čerpi často htłodny;
Khłeba, sele njelutujće,
Wojaka mi nasyćujće.
Suknju ma juž wobnošenu,
Sylne wětrik duje pře nju;
Ale wojak roztorhany
Tola knyez je čescowaný.
Kótly, bubon su tam bili,
Na wójničku zatrubili.
— A tež ja bych z nimi jěchal,
Hdy by mi štò konja přidał:
Starša sotra konja dała,
A joh' sama wosedlała.
Do ruki jom' tesak data,
Hórcy sebi zapłakała.
— Njeplač, sotra, ty pře bratra,
Wróci so wón za tři lěta;
Wróci so wón, přindže zasy
Wróća so z nim rješe časy!

Horjanski.

Hans Depla. Schtoda noweho Wotko?

Mots Tunka. Mało noweho; lhiba so chzeſch
s njeſajkim žortom sa lubo wſack

Hans Depla. Won s nim, jeli schto hódný!

Mots Tunka. Wele hódný wſchak ſnaji neje,

ale hlyſhcej ſo tola dawa. Menujy wóndanjo wu-

hadowaske ſedyn ſahrodník, ſo roſliny derje uroſtu,

hydž w khłodku ſteja a w chlze vožluharjo dyrbiſtu

lenu dacj prawo mječj. Duž rekuy jedyn wot nich: „Aj njeito ja tež wiem, cjocho dla mojemu bratrej broda i od nošom neroże!” „No, cjocho dla niž?” „prajachu druzy... „Glejce, won ma jara wulki něš a tén wele skłóda cjni a duž żadyn džiw neje, so jebo broda ſlabia wostane.

Hans Deyla. hm! hm! Ale ja chzu cji tež njeſto ſpomnici.

Mots Lunka. Schto bha to?

Hans Deyla. Wóndanjo, hjez bjeſche vola naš jara syma, reſny ſeja, ſiž bjeſche daſko a ſcheroko po ſwieci pucjowat, ſo naſta syma, nech tež je wulka, tola žana prawa syma neje. A jaſo ludžio prajachu, cjocho dla niž? pschitaji won: Glejce, ja bjeſh sunu w ſymiskim čažu w taſkim kraju, hjez kózde ſłowo, tak bórsy hacj bjeſche ſ huby, bórsy tak ſručje ſmersy, ſo je ſeru predy hlyſtečej ne-možesche, hacj wonie w lječji ſažo roſta.

Mots Lunka. Ah, na teho dundyrſkeho hmis-ſaka volal!

Gzahi ſakſkoſchleſyuskeje želeſniſy ſ budyskeho dwórnischeža.

Do Dráždjan: rano 7 h. 37 m.; pschipołnijn 12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 16 m., rano 2 h. 42 min.

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; popołnja 11 h. 40 m.; popołnju 5 h. 2 m.; wieczor 8 h. 27 m.; w nozy 12 hodj. 4 min.

N a w ē ſ t n i k.

Woſſewenje.

Poſburſke ſublo cjo. 16 we Łahowic ſi 12 akrami 253 prutami ležomnoſzjow, ſaz tež ſ ſowarnju abo tež bes neje, je na pschedan a je wſcho bližſche pola wobſedjerja tam ſhonicj.

Woſſewenje.

Dziejba dobreho netrenego lenu leži pola ryh-tarja w Hownjowu na pschedan.

Woſſewenje
dla drewopschedawania na pschedadžowanje.
Djen 19. februara t. l. (ſchwört) dopełnja w 9 hodzinach budje ſo

58 ſóp dothich a 30 ſóp frótkich
brjeſowych walczkow

na bartſkim reſjeru pschi ſupowym hacj a pola Dubrawki ſiawnje na pschedadžowanje pschedawacj.

W Barcji, 11. februara 1857.

Grabijske Lippſke hajniſſe ſatjadniſtvo,
Wiedemann.

Venežna placzisna.

W Lippſku, 9. februara: 1 Louiedor 5 tl. 16 ngl. 4½ np.; 1 wołnowažaj ſcherweny ſloty abo dufat 3 tl. 5 ngl. 4½ np.; winsle bankowki 97. Spiritus w Wroclawiu 10 tl.

Cyrkwinske powjesée.

Wérowanaj:

Podjanska cyrkę: Ernst Moritz Seifert, murek na Židovi, ſ Madlenu Kokuli ſ Kſkiweje Vorſcheinie.

Krčeni:

Michalska cyrkę: Maria Hanža, Jakuba Schö-niga, wobydlerja a hamornika na Židovi, dž. — Handrij Ostal, Zugja Wiejsja, wobydlerja pod hro-dom, dwójniſki ſyń. — Wjetr Pawoł, Jana Mužilo, ſhjeſnika w Delnej Šini, ſ.

Zemrjeći:

Djen 22. janara: Jakub Rjejkja, wumeňlač w Ciemerizach, 72 l. — Vladlena, Jana Urbana, ſhjeſnika w ſkolej Vorſcheinie, dž. 6 m — 26, morironarodjena dwójniſka džówka Jurja Wiejsja, wobydlerja pod hrodom. — 29, Rhyſtiana Eleonora, rodj. Woyciejerez, Jana Bohunjera Mjetrača, wobydlerja na Židovi, mandjelska, 40 l. — 1. februara: Jan August Wiebrach, bjeſgač a krafſti miſcie w Budrſchinu, 32 l.

Placzisna paſneho drewa.

na manjowſkim reſjeru. Tam ſteſi hiſcheje 100 kloſtrow ſhójnoweho ſučeho ſchczęſepja-neho drewa, kloſtr po 3 tl. 17½ ngl. 120 kloſtrow taſkeho ſuleczkoweho drewa, kloſter po 2 tl. 17½ ngl.

na pschedan.

Kmeč, hainik.

Drewowa aufzja.

Wóndzeliu 16. februara rano w 9 hodzinach budje ſo njehdje 120 dothich hromadow rjaneho ſylnego, ſ weticha brjeſoweho drewa, na lutob-čianskim reſjeru pod wumjenenem, w termii woſſewomnyimi, na pschedadžowanje pschedawacj. Hromaduſenđenje na knežim ſueju pod mjerkoſkej zvjeſnicu.

W Lutobęzi, 6. februara 1857.

W. Girbig, hainik.

Barb w iſhulich družinow ſa iſherjow, murejow a ſa taſkich, ſiž chzedja ſami mobarbecj, ma ſtajne na pschedan

J. G. F. Niekſch.

Stare lipske wohensawjeszjaze towarzstwo

wot ljeta 1819 wobstejaze,

sawjeszjuje mobiliar wschilich druzinow, twory, maszyny a pschedmety ratastwa po pramach, kij w nastupanju ich tunosze sady pramow drugich spravnich towarzow nestaja a pschi le-tych sawjeszheny zenyte nicio d-płacjowacj neiteba. Pschi dopredkasaplaczenu schyrliszenje pramie dawa towarzstwo piate ljetu bes pramije, pschi schieszlytym dopredkasaplaczenu je pak sedme ljetu bes pramije a bewak dostane sawjeszeny 10% rabatta.

Podpisany porucza so k horjedranju sawjeszenow a je k wukasowanju wscheje blijscheje rosprawy rad hotowy. Wumjenenja a formulary so darmo dawaaja.

W Budyshini, na jiznych wiskach.

Wilh. Jakob,

agent stareho wohensawjeszjaze towarzstwa.

Powschitkomne sawjeszjaze towarzstwo.

(R. R. reiv. Assicurazia Generali w Triest.)

Saruciany fond towarzstwa **Zidnace millionow 500,000 schyzenakow dobrzych penes.**

Sawjeszenja na twory, maszyny, mobilije, slot, wunkoczenie zita aed. aed. pschedzivo wohnuje po tuncich twardzie postajenych pramach.

Pschi sawjeszenach ratarstich pschedmetow possiega towarzstwo woshebne dobytki.

Sawjeszenja kapitalisow a rentow na zivenie czelowetow. Sawjeszenja puczowazych kauw na droghach a jelesnizach.

Wscheje pojadane wukasowanja dawa **Ferd. Petau**, woskresny agent sa Budyshini a wokolnoj.

Drewowa aufzia.

Pschedzivo sredu, 18. februara, budje so na drodziskim rejseru, w tak menowanej Horschowi, 10 kop $\frac{1}{4}$ a 10 kop $\frac{1}{4}$ brzesowych a wolschowych walczow, 14 brzesowych delich hromadow a 15 stejazych losow na pschedzowanje pschedzawacj.

Sapocjatc aufzije rano we 8 hodzynach.

W Drejdiju, 12. februara 1857.

J. A. Schneider.

Esredu 25. februara t. l. budje so na Wanzenku blsi we Wezelu wulka dijelba stejazeho khoinoweho twarskeho a klozoweho drewa na pschedzowanje pschedzawacj.

Wumjenenja so w termii wosjewja. — Hromadujenje w kocjani we Wezelu.

Schuster.

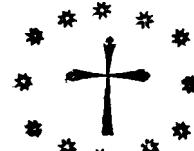
Nowe ljetische lódzne powiezsie su wucjahowarjow do Ameriki a Australije su pschedzile a moga so pola me nashonici; tez so wote mne wsche dalsche wukasowanje darmo dawa.

W Budyshini, 7. februara 1857.

J. G. F. Niedisch,
fral. konz. wucjahowanski agent.

Kowarjam tudomneje wokolnosze
s iutym wosjewjam, so je pola me najne wos-
kamentne wuhlo na pschedzan. **J. G. F. Niedisch.**

Koszje po puntach a zentnarjach kupuje po naj-
woszej vlastnosti **J. G. F. Niedisch** w Budyshini.

W nadziji na swojego sbójnika a wumójnika
wumre 8. februara t. l. **Michal Rauch**,
wulkosahrodnik w Dobruschi, 60 ljet 9 mješazow
stary. Tuto dalishim snatym a pschedzjalam se
srudjenej wutrobu wosjewjujo, praja tej swoj
najwutrobnischji djak wschitkim tym, fiz su teho
nebojcickeho w jeho khorofzi pschedzelnije wopy-
tali, jeho smertne cijeline ljehwu wupyschili a jemu
na puczu na pohrebnischje poslenu ciez wopo-
fasali, sa wschitko to so najnaleznischho djakuja
srudni fewostajeni.

Zańdżenu sobotu žita w Budyśinje płaćach:

Kérs.	Wyssa.		Nizza.		Sredzna.	
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	np.
Rosla	3	17	5	3	7	5
Piszenja	5	22	5	4	25	—
Decjmen	3	2	5	2	25	—
Worn	1	20	—	1	10	—
Dröch	4	15	—	—	—	4
Kepik	—	—	—	—	—	7
Dabky	7	—	—	—	—	6
Hedvajcja	5	—	—	—	—	15
Bjerny	1	—	—	—	—	25
Kaua btry	—	14	—	—	—	13

Cisane pola K. B. Dika w Budyśinje.

Serbske Nowiny.

Znawestki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kožde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwortlētna předplata pola
wudawařja 6 nsl. a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 8.

21. februara.

Léto 1857.

Wopšiellecje: Szwjetne powanki. Se Židova. S Budyschyna. Skudniſke dopišy. Spiewy
Hanš Devla a Mois Lunka. Čjahi salstosches ūz. ic. Byrkwinſke powesze. Mawieschtnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Krajne želeſniſy, ſiž ſu tu ſhwili
56 mil dolhe, ſu ſandžene ljetu 3,332,819 ll.
wuneſte a to 434,483 ll. wjaz, dyžli ljetu
predy. Pschewesto je ſo na nich 2,027,652
ludži. — Dla neſvoja, ſiž je ſo 17. septembra
ſandženeho ljeta na želeſniſy nedaloko Lubija ſtato,
je ſo po porucžnoſzi wyſchnoſſje wſcho na naj-
drobnſcho pschepečato, ale neje ſo ničjo wuna-
makaſto, ſe cjehož by ſo na njeſkoho žana wina
pschinesz mohka. — Kral je 13. februara kadetſku
a artillerieſku wucženju w Draždjanach wopytak
a tam dleſchi čas wucžbi pschipoſtuchowat. —
Se Schjerachowa piſaja w draždjanſkich nowi-
nach, ſo ſo tam poweda, ſo je jedyn tamniſchi,
ſe Nirdóra w Čechach rođeny, ſchirymar, ſe
menom Frenzel, ſobuherba wot 39 millionow
ſchjeſnalow. Wiched wele ljetami wucžahny pecja
jedyn ſe Frenzelez pscheczelſta do Tyrola, ſe wotſal
jeho 18ljetny syn jako murek do Indiſkeje dijeſche,
hdyž wón do wójſta ſupi a pschi tym teſto
ſvoja mjeſeſche, ſo bu ſa generala powyſcheny.
Pschi tym doby ſebi wón lubož ſencho indiſkeho
weſcha a dosta po teho ſimerci jeho wudowu
ſa mandjelsku. Jako tuta wumre, pschindže wſche
jeje ſamoženje do jeho ruk, hacj dyrbesche wón
tež ſkončnje wumreč, ſwojemu pscheczelſtu ſwoje
wulſe herbſtwo ſawoſtaſchi, ſiž ma njeſko, jeli
wjerno, jedyn wiſſti penežnik herbam wuptacjek.
Wſchitz, ſiž maja Frenzelez meno, ſo njeſko
pecja wot rakufteho knežerſta ſadaſa, ſo bychu
najpovdiſjſho hacj do ſónza februara teho ljeta
ſwoje pravo dopokafali, doſelj hewak ničjo ne-
doſtanu. — W Schandawi wumre 1. februara pen-
ſiontrowany ruski general O'Connor, 85 ljet starý.

Prusky. Wſchelake nowiny piſaja, ſo je
pruski kral franzowſkeho ſhježora ſa kommandeura
28. regimenta pjeſchow, ſiž w Nacheni ſteji,
pomenoval a ſo budže pruski kral ſa komman-
deura jeneho franzowſkeho gardyregimenta pome-
nowany. — Dla nowych dawkow a hacj budža
pjeſchyz ſakſo tři polne ljeta we wójſku ſlužicj
dyrbečj, je ſo hacj dotal na barlinſkim ſejmi
wele ryczato, ale wucžinilo ſo w taſlim naſtu-
panju hiſhce ničjo neje.

Rakuſky. Ničhto wuherských woſebných
ſemjanow, ſiž bjechu ſo wondanjo ſhromadžili,
ſo bychu wurabjowali, ſak by ſo ſhježor powitak,
hdyž do Wuherskeje pschindže, ſu wobsanknyli,
ſo ſo wot ſemjanſta jako taſkeho ničjo ſhro-
madne ſtacj nima, doſelj ſemjanſtro po nowych
poſtajenjach wot ljeta 1850 kraj wjaz ſamo
nejaſtuje, ale ſo dyrbí ſóždy ſam po ſwojeſ
woli čjinicj, ſchtož a ſak wele ſo ſemu ſpodoba.
W ſpomnenym lječji buchu menujzy ſemjanam
wſchilke te woſebne prawilſny wſate, kotrež woni
psched druhimi krajanami mjeſachu, a woni ſu
wot teho čjafa runje taſzy poddanjo, ſak drujy
wobhydlerio. Predy nedawachu woni žanych dawkow,
wobſadjaču wſchilke krajne ſaſtojnſta, a t. d.
a duž wſchak ſhjeſtro mórcja, hdyž na predawſche
čjafy ſpominaja. Sa to je pak ſa wſchón druhi
lud we Wuherskej ljepe. — Urzywójwoda Schiſſe-
pan, ſiž bje ſe čjafow wuherskeje revoluzije ſe
ruſſich krajow wupokafany, je dowolnoſz dostač,
ſo ſimje ſo ſakſo domoj wrózicj. — Ratusfe wójſto,
w Moldawi a Walachii ſtejaze, wot tam 26.
mjerza ſwoj dompučj naſtuji. — Rakuſte a jen-
dželske knežerſtwo jara pschecjiwo temu dijeſta, ſo
by Meldawa a Walachia pod jeneho weſcha

pschischka, sa tajke siednocienie ryczitej psak ruske a franzowske knezerstwo; ale skoneczne wuprzenje ma byre tola turkowksi sultan. Jeli so spomnene siednocienie poradzi, dha budze najskere naauksi prynz Miskawisch sa molidawskowalachis- steho wercha postajeny. Wieste psak sylka nicio neje.

Franzowska. Khejor je 16. februara hejm wotewrit. W swojej ryczi spomni won bes druhim na to, so ma kraj pschezo wiaz dohadow a so budza so teho dla dawki pomenskiej moga. Sa wojisko a lódzstwo so tak wele żadacj nebudze, kaž hewak. Ljetnje budze 100,000 muži do wojiska wsatych, ale dofelsj budzetej njehdze dwie tsecjiny tych samych jenož dwie licejki blyuzicj trebacj, dha s teho žana wulka wobcejnož nenastane a tola može so potom s reservow, jeli treba, bory 600,000 muži pod broń powolacj. Wot 1. januara 1858 so nowy wojskowi dawki wiaz dawacj netreba a budze krajek psches to ljetnje 23 millionow nortow salutowanych. Franzowska ma njetka, kaž khejor pschi konzu swojeje ryczie rekny, sało tu wyżolu ważnosz, so może be wscheje staroszje miera hladacj. — Franzowske knezerstwo je pecja pruske, kendzelske, ruske a rakuske knezerstwo pscheprokylo, so bychu swojim pôstazam w Parisu porucznož dale, psak smjeja so na konferencji, neuenburgszych naleznosjow dla wotdżerżomnej, sadżerżecj. — Marschal Randon, franzowski bohot w Algieru, pschindze w bliższim czasu do Parisa a to pecja teho dla, so by s khejoram wurabjowaſ, psak by so wojna s algierskimi Kabylami wedla. — Persyjski połłanç Heruk Khan pschistaja pschi składnosz swojego pschebywania w Parisu wele franzowskich wyschlow sa persyjske wojisko. — W mjezagu haperleji pschijszde russi wulkowech Konstantin, wyschi rossowat nad russim lódzstwom, do Toulona a budze jemu k czeſzi wot franzowskiego lódzstwa wulki mórski maneuvre wuwedzony.

I talaska. Neapelski król pschebywa hiszceje w swojej twerdzisni Kaserci, se wszech stronow wot wojiska wobdaty. W jeho kraju kneži pschezo dotalne xelubosne waschnie.

Kendzelska. Ministerstwo je dawki sa pschitomne lseto jara pomenschito. Sa wojisko a lódzstwo žada wone jenož 19 millionow puntsterlinkow, po tajsim 17 millionow puntsterlinkow

abo njehdze 110 millionow toler mene, hacj lonsche lseto. Chto je so sa wojisko w samozdenym lsecji placicj dyrbialo, może jedyn s teho spósnacj, so je jenož domwesenje kendzelskiego wojiska s Krym na 34 millionow toler wudawkow načinito.

Rusowska. Woſebje psches skutkowanje ruskego knezerstwa je njetko tak daloko pschischko, so kendzelske a franzowske wojisko Grichisku wospuchcji. — S Finlanda pschihadzeja średne poswessje. Dokelž tam menujzy sađneje symy dla lódzje se žitom dojiecj nemôdachu, dha je tam njetko wulka nusa wo klyseb; tola je wyschnosz starosziva, so by so wobydlerjam skere klype pomož dostata. — Khejor je pôlskemu semjanstwu dowolit, so smje wone njetko swojich krajnostawskich fastojnikow samo wuswolecz. — Khejorski wulka w nastupanju twarenja nowych jeslesnizow je wuschoł. Želesnizy dyrbja sa 10 ljet dotwarene byc. Garjadnistwo smije swoje bydlo w Petersburghu a potrekny kapital je na 275 millionow rublow klysebora postajeny. — W mjezagu haperleji poda so pecja khejor na pucz k swidowenej khejorzy do Nizzy a sendje so pschi tutej składnoszi kradz tež s khejoram Napoleonem.

Turkowska. Nowa želesniza wot Smyrny do Ridina poczne so ja schiesz nedzel twariej.

Chinesyska. Kendzelski admiräl Seymour steji hiszceje w nepschecjelsti s Chinesami a je jim wulki džiel mjesca Kantonu potissiat. Sa to su woni wele wobydlenjow a magazinow kendzelskich a drugich zuijch pschelupzow spalili.

Ze Serbow.

Se Židowa. Dofelsj je po moszji, kij je tudy psches rjelu Syrewiju twarený, jiesdzenie jara wobcejne, dha je so wobsanknylo, spomneny most pschetwaricj, rosschjericj a jón po možnosz runischo položicj. Taika twartha budze so najskere hijom w bliższim naljezu sapoczej.

S Budyschina. Na tudomnym wotrehnym śudzi, bes kotrehož fastojnikami jenož k. śudniſti radzicjel Seemann herbszy ryczi, je so sa nusne sposnalo, hiszceje jeneho prawisnika, kij herbsli roshni, k pomožy pschitwacj a bu teho dla k. rycznik Marcžka sa prawisnicy wusiejs-

neho tolmaczera na spomnennym Sudii postanoveny a do psychiatrie wslany.

Pschi nitej istadniessi wschitlich Eserbów, sij maja na budyskim wokresnym Sudii nješčito učinieč a derje doš njeſtli nerostymja abo ſnadž w ſerbſtej ryci swoju wzej hepe weſi možo, na to ſedzblivych činimy, ſo ky ſebi tam ſchróblje ſoždy ſerbskeho prawisnika abo tolmaczera žadať, pschetož nictón ſa to nicio wiaz placicę netreba, a je wſchitko jenak drohe, hacj ſo jedyn ſerbski abo njeſtli pscheſlyſhcej dawa.

Sudniſke dopisy.

Psched ſiawnym Sudom, ſiž ſo 11. februaru w Budyschinu dizerjeſche, bu htowne jednanje dizerjané dla pekařſeho towaricha Eduarda Löſcha ſt. Hloſchiny a dla jeho bratra Ludwiga, ſiž bje hacj dotal pak pekař pak mylnk byl. Psched ſydtwo mjeſeſche ſt. wokresnoſudniſki direktor Klemm a Sudniſky bjechu ſt. ſt. Sudniſky radiceljo Bach, Bleſky, Lamim a ſt. konſistorialski aſeſor rycniſ ſt. Diefkis; ſt. aktuar ſt. Göphurd pak protokolito-wasche. Ludwig Löſcha bje po wſchelakim woſolo-čahangu najpoſledy w Splyſku bydlit, hdzej bje tež jeho bratr, kotryž bje bes dželta byl, ſt. nemu pschitro. Tam bjeſchtaj wonaj wobſanſnyloj, ſo chzetaſ ſt. 23 toleremi, kotrej bje ſtarſcheho bratra žona ſt. njeſtſeho prozeſha dostaſ, jitne wiſowanie ſapocjeſ. Wonaj podaſchtaj ſo 17. dezembra m. ſt. 15—20 tl. hotovych penes do Delneje Kiny a chzichtaj tam pola rycieku blazyneſ ſyna, ſt. Hežera, rožku ſupowacj. Dokelž ſo jumai placisna wýhoda ſdaſche, džieſchtaj wonaj ſaſo precj. Ale poſdjiſeho wróci ſo Eduard Löſcha, ſwojeho bratra w forejmi woſtaſſhi, ſaſo na kneži dwor a ſupi tam 12 ſoržow rožki, rož po 3½ tl. a narwa 2 tl. Pschi tym bu wuzinene, ſo dyrbí ſo to žito naſajtra dopolna do hoſzenza ſt. ſtoteſmu ſlónzu pschitro a ſo budje tam ſaplaſcene. Zato kneži vohoneč ſubiza naſajtra rano na horncieſku haſu pschitro, pschitro ſemu Eduard Löſcha pod wudawanjom, ſo w hoſzenzu ſt. ſtoteſmu ſlónzu mjeſtina nimaja, ſo by won to žito ſt. Gjornafez forejmi doveſt. Tam pschitrodeſhi ſhoni ſubiza na ſwoje napraſchowanje, jaciž penesh ſa žito dostaſ, ſo Eduard Löſcha ſam do Kiny pondje, žito pola ſt. Hežera placicę i ſo wo pschenju vohoneč. Duž dashe ſubiza ſto ſo wofa wotroſyj a wujedze potom do hoſzenza ſtoteſ ſróni, hdzej konje wupſchahn. Wot tam džieſche Eduard Löſcha ſ nim do Koſchlaſez forejmi, hdzej ſwojeho žitneho wiſowania dla ſetjane rycieſ

činesche, džieſche potom wot ſubizy, pschitro ſak poſdjiſeho ſaſo ſt. nemu do frémy, da ſemu ſapſchabnyc, prajzy, ſo chze jeho psched wrotami doczafacj. ſubiza, ſiž jeho psched ſwontkomnymi wrotami nenamaka, wroči ſo teho dla ſaſo, ſo by po tafimi wobſtejenemi žito ſaſo ſobu wſak, trechi pak Eduarda Löſcha na kamenitnej haſu, ſiž refuy, ſo je psched zyhelskimi wrotami czakat, mjenio, ſo pucj tam do Delneje Kiny won wedze, a weſeſche ſo ſ nim do Delneje Kiny. Tam pschitrodeſhi chzysche won wjazy jita kupicj a wſchitko haſle bližichu ſobotu ſaptaſcjeſ, ſt. Hežer pak wo tym nicio wedzieč nochdyſche, porucj wele wjazy ſwojemu ſchěbarej, ſo by tén ſ Löſcha do mjeſta ſchot a tam pak wot neho penes ſoſtaſ, pak rožku ſaſo domoſ ſchitro. Löſcha refuy, ſo chze na ſchěbaria w delnoſinajskej forejmi počzafacj. Tam pak jeho tón nenamaka, teho runja tež niž dužy na pucju, a jako ſchobář do Gjornafez forejmu pschitro, ſhoni won, ſo je rož wotwesena, ſo pak by wen ſt. Koſchlaſez pschitro ſa tam penes ſa mjeſchi doſtaſ. Ale pola Koſchlaſea won dale nicio nenamaka, dyžli poveſi, ſo je Eduard Löſcha ſt. ſwojemu bratrej, ſluſchanskemu mylnyku ſchot a ſo wot tam na dompučju do Delneje Kiny pschitro a doth ſaptaſcji. Knes Hežer wofſewi na to tu wiez pola poliſije a jako Ludwig Löſcha w bližichu ſobotu do Budyschini pschitro, bu won ſajay. Psched ſiawnym Sudom wuſna ſo Eduard Löſcha, ſo je to žito na ſpekuſazi ſupit a ſo je won po ſwojim wotenbjenju wot ſubizy ſwojeho bratra ſekat a wot teho ſhoni, ſo chze tón to žito na ſwoju ruku pschedacj a jemu wot ſoždeho ſorza 2½ uſl. dobytka dacj. ſo ſ Delneje Kiny do mjeſta wróciwſhi a ſhoniwſhi, ſo je žito pschedate, je ſo won domoſ do Splyſka podat, hdzej je jemu jeho bratr prajit, ſo je to ſamo budyski žitokupz Schela ſupit a na ne 36 tol. ſaptaſcji. Ludwig Löſcha wobtwerdiſi to a refuy, ſo je wot tutych penes 23 tl. ſwojej žoni daſ, 10 tl. pak ſwojemu bratrej ſ tym poruczenjom, ſo by won ſ tutej ſummu ſt. Hežera ſaptaſcji. Pschi tym mjeſeſchtaj wobaj bratraf ſwoje rycieſ tak jara, ſo ſo dale bóle ſaplejſchtaj a ſkóčnje dopofaſacj nemóžeſchtaj, hdzej bu penesh wofſate. Wot pschitomnyh ſwjetlow refuy budyski ſhieſet Krczmař, ſiž bje to žito pscheſypowat, ſo je na Löſchi wulke ſhwatanje wytynk a mandjelska tuſonmeho žitokupza Wollmannia, kotrej bje Löſcha ſožku tež podtykowal, wobſwjetzi, ſo ju wona tajſeho ſadžerjenja dla neje kupicj chzyla.

Po ſkóčnjenym pscheſlyſhowanju doſta ſt. rycniſ Brückner w ſtupenju ſt. Hežera ſlowo a wedze ſwoju ſkóčbu, na cjož ſt. ſtatny rycniſ Koſchlaſher wupraji, ſo je to pschesupenje dofonjane ſebanſtro a paduchſtro a ſo mataj ſo

wobaj bratraj teho dla po sakoniskich postajenjach
khostacj. Knes rycznik Höckner a f. rycznik Thielo,
kiž wobskorzenju sartcowa schtaj, pytaschtaj jeju
s winy wuczahnyej, ale podarmo; pschetož Eduard
Löschha bu f 22mješacjnemu a Ludwic Löschha f
21mješacjnemu arbeitshausej wotšubdzeny.

S p ě w y.

Bratrska mysl.

(Ruska pšeň A. Chomjakowa.)

Njehordz so před Bělohradom
Praha sydomwjeſkata,
Njehordz so před Wyšehradom
Móskwa złotowěžata.

Wspomimy: my smy bratřa ródní,
Džeci jenej' mačerje:

Bratřa wobjeđa su hódní
A so tloča k wutrobje!
Njehordz so tež sylnej dlonje
Tón, kiž w bitwje dobywał,
Njeskorž tón, kiž w dolej wójuje
Přewinjenje namakał!

Čas ma krute spytowanja;
Tón, kiž padže, wstanje zas:
Bóh je potny lubowanja,
Pře wsn měru hlađa nas.
Čémna noc so přeměnuje;
Štož so dawno požada:
Krasny džen so zaswěluje,
Bratřa wše so zjednoča,
Wšitcy hódní a swobodni
Čahu na njepředela,
Nadobneje mysle plódni,
Twjerda je jich dowéra.

Smolek.

Hans Depla. Hdyž dha vás by chodjil, Mojs?
Mots Tunka. W ... kali.
Hans Depla. Vaj wschak; njeſko tola jaſ-
dhy ſak neje.
Mots Tunka. Ale, ja bym tam tola pobyl.
Hans Depla. Nô, moje dla; ale ſchto dha
by tam ežinik, pschetož ty tola jaďun ſajaz neſhy.
Mots Tunka. Ja bym na wulej kolbaž a
na tučnym mjaſu pobyl.
Hans Depla. To tola dale nicžo džiwnie neje.
Mots Tunka. O haj, džiwnie je; hdy by
jenoz ty wedzik, kajke je to mjaſo bylo!

Hans Depla. Nô, hnadj hwiniaze, abo ho-
wjase, abo ſkopjaze?
Mots Tunka. Zane tajſe!
Hans Depla. Ale, njeſko ja wjem! to drje
bje ē—aze?
Mots Tunka. Haj, haj, tak bjeſche! Sam
wonkach pschi ſektach pschi kóti ſteſachu a tam peczeń
kmutachu, ſo ho ſim huba ſwječiſſe.
Hans Depla. Urrr! tajſeje peczenje ſo ja
džaluju!
Mots Tunka. Hjſcheje budanczlo!
Hans Depla. Kajke dha?

Mots Tunka. Praj, kaski kon widji wo
dujo a w nozy jenak derie?
Gansk Deyla. Al, to ja wjem: jadyn druh,
kiba slepy kon.

Gzabi saffskoschlesynskeje zelesnichy s budyskeho dwornitscheza.

Do Dražbjan: rano 7 h. 37 m.; vyschivojnij
12 h. 53 m.; popolnju 3 h. 52 m.; wiezor 7 h. 16 m.
rano 2 h. 42 min.

Do Ghorelza: rano 7 h. 47 m.; dopolnja
11 h. 40 m.; popolnju 5 h. 2 m.; wiezor 8 h. 27 m.;
w nozy 12 hodz. 4 min.

Penežna płacżisna.

W Lipsku, 18. februara: 1 Louisd'or 5 tl.
16 ngl. 4 1/8 np.; 1 połowniązaj z czerwony skoty

abo dukat 3 tl. 5 ngl. 4 1/2 np.; winske bankowki 97.
Spiritus w Wroclawiu 10 tl.

Cyrkwińskie powjesce.

Krčeni:

Michałska cyrk: August Bohumiser, Jana Bohumisera Piwarsza, najeństšeho kocimaria pod hrodom, s. — Gustav Adolf, Jakuba Hrytschę, najeństšeho kowarja we Walkim Welslowi, s. — Maria Amalia, Jana Augusta Wemsha, klesierja a vekarja na Židowi, d. — Ernst Hendrich, Marie Madleny Wicjasez se Židowa, nem. d. — Maria Augusta, Jany Kryſtianę Sobiz s Matarez, nem. d.

Podjanska cyrk: Karla Augusta Michała Wróbla, wobydlerja a pohonča w Budyschinii, s.

Zemrjeći:

Dzień 8. februara: Michał Ramsch, wulkosahrodnik w Dobruschi, 61 l. 8 m. — 9., Margareta, rodz. Jurschik, nebo Petra Mansowki, wobydlerja pod hrodom, sawostajena wudowa, 86 l.

N a w ē š t n i k.

Wopomnik

nebo

Michałej Namischej w Dobruschi † 8. februara 1857.

Tak je twój bjež njeſt dopelneny,
Naſch luby nano! a njeſt my
Wot wſchitko bý wumozeny,
Kil bje tu ſtajne brachniwy.
Hlaj nedž'lu twđenj wiezor eje
Twój ſbōžnik wotsal wołasche.

Ty bjeſche, luby uano! tudy
Gso s časom k ſmerci hotował,
A Bohu, jako hrjescznik thudy,
Wſchje ſwoje hrjedki wotyroſchal,
A duž twój ſbōžnik potom eje
Tak ejiſche wotsal wołasche.

Ty Boha a jož' ſwiate ſłowo
Gso wot młodoszje lubował
A hdyž tež khorosty bje dołho,
Wſchak ſenje nejžy morkotal,
Duž tež wón tebe wołak je
Bes dołhei eježek khoroszje.

Hdyž tež twój bjež tu dołki bjeſche
Wſches lene a ſchieszdjeſat lhet;
Ach! dla naſch ſchreje w ſahe džesche
A wopuszcziji naſch wſchitkich njeſt,
Gso naſ, kil s wetscha wſchitzy my
Bes ſastarorja njeſko ſmy.

Ty dobrý nan bje ſa naſh dječji,
A prawy ſwietny mandjeſti;

W mandjeſtvi bje we tutym ſiecji
Wſches lletow iſt a tſzyci,
A kil, — kaž njeſko žadne ſe, —
Wie ejiſche, ſmjerne, vobožne.

Ty, kil ſy naſh njeſt ſawostajik,
Me wudowu, — ſchiesz ſyroti,
Gso nam na ſmertnym ložu praſik:
„Ach nesabudjeſe Boha my,
„Tež thudym ſwjeru dawaſcje,
„Dha Boh waſ tež nesabudje.“

A hdyž tež my na tutym ſwietci,
Eje wjazy widziej neb'djeny,
Zam horkach, hdyž ſu Bože džecji,
Boh naſh wſchlech ſaſo ſiednocji,
Kil jow we wſernej luboſki,
Gemy žiri byli na ſwietci.

Wam pak, kil ſze naſh troſtlowali,
Wſchi tutym ſmertnym podawku,
A k pomozę a k radziſi ſtali
Tež wſchjem, kil jeho ejeſlo tu
K tom' rowel wſchewodželi ſze;
Wam praſimy džak wutrobnje.

A tak dha ſpi, naſch luby nano!
Njeſt ejiſche tam na kerchowiz;
Ach hlaj, po krótkim čaſu ſnano,
Naſh Boh wſchlech ſaſo ſiednocji
Zam w nebju, hdyž do wſecjnoscji,
Neſ' Jane wjazy dželenje.

Sawostajeni.

Ejo, 30, 33, 36, 41 Serb. Nowinow ſo we
wudawatni Serb. Now, ſaſo ſupi.

W o s j e w e n j e.

Po narjeschku krajskemu konsejla hovorje se vobledjbowazeho sastojstva w Moritzburgu sunjeje so s vostajenjem henglow na dale delka spomnene maschine, w nastupanju napalenju snamenja pschi frjebjatach, kot nich vukhadzajch, budje pak posljedno vossjerenje date.

Tez so pschisvomina, so so kloby s herbiskimi brachami nepschivujochejja a so maja sluschnosti po-ručnosti, tajke kloby voposkošacj.

W Draždjanach, 2. februara 1857.

Ministerstwo snutskomnyh naležnosjjow.

Djelba sa rataſtvo, remeklo a pschetupstvo.

Dr. Weinlig. Demuth.

Postajili su so w Ronezach pola Budyschini: Brownlord, Fidelio, Demetrius, Ernst August; we Wulkim Henuerendorf: Gladiator, Felix, Kolos, Belisar; w Malej Szwonicy: Brutus, Alidor, Bolivar a w Swinarnjach: Breno, Greif, Leo.

Dobrovolna subhastazia.

Na požadanje nastupajezho savostajenskoho sastojstva maja so ležomnosje, s herbiskim sejlerja Bohuwjera Kühna sluschaže a w Minakali ležaze, menujzy

- 1) khjeza cat. no. 4/35 s polom čo. 526, sol. 40 gruntskich knih;
- 2) sahroda čo. 110b ležomnostnych a sol. 41 gruntskich a hypothekskich knih sa Minakat, a to na tym samym mestni na pucju dobrovolneje subhastazije pschedawacj a je s temu

džen 4. mjerza 1857

jašo termia postajena, čjohoz dla so na kupovanje smyšleni s tutym pschetproschuju, spomnenu džen dopoinja do 12 hodzinow so na ležomnosji ad 1 w Minakali pschiporej, so wo swojej warbnoszi a placnoszi wupokasacj, swoje sadjenja vossjericj a potom pschibitka abo drugeho postajenja docjakač.

W Budyschini, 13. februara 1857.

Rakečanske kralowske žudništvo tam.

Seyfert. Töpfer.

Dobrovolna subhastazia.

Po postajenju podpisaneho žudniškeho hamita budje so

džen 20. mjerza 1857

Khjezna ležomnosz cat. no. 11/14 w Hajnizach, čo. 14 gruntskich a hypothekskich knih sa tule

wes, a herbam Janej, Madleni a Hani Schmeißer, sliučaza, kotraž se so 30. janvara 1857 bes pohladanja na vobčeje na 190 tol. — — — taricewala, po požadanju dobromolne na pschesadžowanje pschedawacj, schtož so s poštanjom na pschibitk, na tudomnym žudništim hameti vepovišnzym, s tutym vossjewuje.

Kralowske žudništvo w Schierachowi,

5. februara 1857.

Heinek. Lehmann, akt. jur.

D r e w o w a a u f z i a .

Na holešchowskim revjeru, w tak menowanym sajecim kucji, budje so s čtwortk 26. februara dopoinja wot 10 hodzinow khietro wulka djelba žudništych penkowych kloſtrów a tajkich walekow na pschesadžowanje pschedawacj.

Hromadušenje w holešchowskej kocjmi.

W o s j e w e n j e
dla drewopschedawauja na pschesadžowanje.

Djen 24. februara t. l. (wutoru) dopoinja w 9 hodzinach budje so
40 kóp dolhich brjesowych walcfow
na nowowęczańskim revjeru na pschesadžowanje pschedawacj.

Hromadušenje na forbarku w Nowej Wessy.

W Barci, 18. februara 1857.

Grabiniske Lippske hajnische sarižništvo.
Wiedemann.

P l a c z i s u a p a l u c h o d r e w a .
na manjowskiem revjeru. Tam steji hiszceje 100 kloſtrów žudništego kuchego scheinjeja- neho drewa, kloſter vo 3 tl. 17½ nsl.
120 kloſtrów tajkeho kulečkowego drewa, kloſter po 2 tl. 17½ nsl.
na pschedan.

Kmeč, hainik.

Nowa ruczna mikcjata maschine, sa wetsche burſte kubla khmana, je na knejim dwori w Debischkow i pola schobarja na pschedan.

Strona, bylna herbska pjestowca so sa jenu knejissku kubzbu, kotraž ma so 1. haperleje nastupicj, psches A. Michalka w Hermanegach pola Rakež pyta.

B e l , nedjelu 22. februara w hošenju w Bukezach, na kocjz najpodwolnišcho pschetproschuju

R. Göttlich.

Sa khomota uſku ev. luth. wožadu je dale P. P. ſ. Hnaschez 1 tl. darit, sa čjoj najluboſniſchi džaf praji Budawarnja Serb. Now.

Barby wschilskich družinow sa tycerjow, murerjow a sa tajlich, kij chzedja sami webarbecj, ma stanje na pschedan

J. G. F. Nieckſch.

Na tajkich, fiz na nohomaj czerpja!

Na swoim pucju do Lipska budu so w Budyschini hiscze 10 dñjow sadjeriec a poruczam so k nebolesnemu operirowaniu kurjazych wokow, swosebeniskich kulos, pruskelow w koi a faroszenych nohcjow; tez poruczam wołebny balsam sa swosebenie a symple kule, tylku po 10 nsl., plestyki psche kurjaze woka po 5 a 10 nsl.

Moje wobydlenje je w hoszenzu k slotem ułonzu, swa cjo. 2.

Augusta Dreylingowa f Danziga, konzeptionirowana kurjazowkowa operatorka.

Wopismo. So je kneni Dreylingowa podpiszemu kurjaze woka se wschez wobhadowozju a se sprawnej rufu operirowala, to so f tutym wobhivedza.

W Zwickau, 15. novembra 1855.

Medizinalski radziejel Unger.

W u p s c h e d a n

djjelby polidzianykh tworow po jara tunej placisni. Hewak poruczam nowopschischedze pozylni Poils de chèvre, w ołmiane atlasy, zylie a polidziane twory, kwjetkoje, ʃmułkate a hladke mohair, rubischa w schitkikh druzinow, twory sa kholow, lažy w najreneskim wuberku.

W Budyschini, na bohatej hasz cjo. 6%.

Julius Geyer.

Wote mne djelane draždzanske hejtuschi psche kurjaze woka posicjuja tak loški, taž wjeszie pomhazy frjedk k wotstronenju tuteje tak bolesneje cwilie. W Draždjanach pschedawa je jandzelska baptyka, w Budyschini pak hrodowska baptyka.

H. Werner.

Kroszje po punkach a gentnarjach turuje po najwysszej placisni **J. G. F. Nieckisch** w Budyschini.

Dr. Whithowa wodziczka sa woczi

wot T. Chrhardta w Altenfeldji w Thüringskej, f wiazorymi privilegiami wysołich wetchorow poczeszona, wopokasuje so be wschitkimi dotalnymi woczi hojszymi frjedkami pides swoje sbogomine skutkowanje wschiednie jako najlahodnitscha a najlepscha wodzicja w tajsim nastupanj, a može so jako dopofasany hojszy a pozylnijszy frjedk a jako

wjesta pomoz sa ludzi na woczomaj bjeđnych

kōdemu poruczecj. Wona hojs wjeszie a ruczie a be wschitkikh szłodnych szewkow, wołebje psdi sohorenju, szépnenju, buchoci, szylsowanju a bježenju woczow, taž tez psdi slaboszi po bježu a placji bleska f wulozowanjom jenož 10 nsl. a djjela ju jenož wopravdiju **Traugott Chrhardt** w Altenfeldji w Thüringskej. — Sklad sa Budyschin je w hrodowskiej baptyzm.

C O L O N I A,

wohensawjeszjaze towarzstwo w Kölne nad Rh.

Dokelž je knes Moritz Hauffa agenturu wohensawjeszjazeho towarzstwa Colonijske, sa Budyschin a wokolnosz hacž dotal wobstaranu, pscheszydlenja dla do mojeje rufi naspet dat, je tu ſamu

knies psche kupy **Robert Schramm** w Budyschin i wote mne poruczennu dostal, schtož so f tutym k sjanemu nawiedzenju dawa. — W Lipsku, w januaru 1857.

Generalny agent sa Sakſku.

Julius Meissner.

Na prjódstejazy nawjeschtke poſaſujo, ſym ja k wobstaranju sawieszeniom wohensawjeszjazeho towarzstwa Colonijske w Kölne, taž tez k wudzjelenju wukasowanja w tajsim nastupanj hotowy a ſym f potrebnymi sawieszeniskimi formularami darmo rad k ſlužbi.

W Budyschini, w januaru 1857.

Robert Schramm.

1000 tol.

ma k wypozyczeniu w zylym abo po nje-
lotrych statach poruczone aktuar Webla.

Czerstwe
jara sylne žitne **Suſche droždzie**
pschedawa Herrmann Dandhoff,
na herbskiej haſy.

Nowe ljetuſche lodyne powessje ſa wezja-
warjow do Ameriki a Australije ſu vychiſte a
meza ſo pola me naſhonicz; tež ſo wote mne
wſcie dalsche wukasowanje darmo dawa.

W Budyschin, 7. februara 1857.

J. G. F. Nieckſch,
fral. konz. wezjahowanſki agent.

Suſche droždzie,
ſylne ſylne a po kotrzych ſo derje hiba, ma ſtajne
czerſte na pschedan w Budyschin na herbskiej haſy
w welbi, psched kotrym ſtaj dwaj muraj wupo-
ſnenaj. F. J. G. Nieckſch.

Š wofebie pschyſprawnych ſelowych a roſli-
nowych wukow ſo džielom naſcziſſieho zokoro-
weho ſrunkalla ſeſadzene

Dr. Kochowe
(f.pr.woſreh - ſyſtuž. w Heiligenbeilu)

ſelowe honbony

ſu ſo viches ſwoju dobroſ tež w tudomnej wo-
ſkolnoſzi najſteve dopokaſale a vichedawa je w ori-
ginalnych tylſach po 5 a 10 nſl. ſtajne wo-
vrawdzie w Budyschin Wilh. Hammer, w
Bernarejzach Herrmann Einert, w Biſtopiſach
Fr. May, w Kameniu Aug. Naumann, w Lu-
biju K. Dummel, w Rakezach haptykat Facius.

Starſci, kij džedza vichichodne jutry hózow
na mięſczejansku ſchulu dac, moža ſa dwieju wo-
wybdenje doſtač na hornejeriskej haſy čo. $581/160$.
Tež je tam ſa jeneho jenoiliwego cjlownela ſtricſa
ſ poſleſciejom a bez poſleſcieja ſ vſchenacieju.

Młody ſylny cjlownef, kij chze ſow a ſtwo
wuknyc, može pola podpiſaneho hnydom abo
jutry jako wezjomyñ ſastupicj.

G. J. Schiedt, ſowarſki miſtr
na ſwonkomej lawſcej haſy čo. $802/116$.

Kowarjam tudomneje woſkolnoſzje

ſ tutym woſiewjam, ſo je pola me ſtajne myte
kameutne wuhlo na pschedan. J. G. F. Nieckſch.

Kameutnowuhlowy mas k wobarbenju
drewow, deſſow, durjow a t. d., ſo bychu ſo w mo-
frociſt psched hnicjom wobarnowale, pschedawa
jara tunjo J. G. F. Nieckſch.

Patentny koſomas ſa ſtelesne a drewiane
woſki, kaj tež k pomafowanju ſoſje dru-
žiny, w buſtawicſach po 5 nſl. a 10 nſl, tež
w tylſach po $7\frac{1}{2}$ nſl. pschedawa kódr čas w
Budyschin na herbskej haſy J. G. F. Nieckſch.

Szmolerjowa kniharnja
woſſewja ſ tutym najpodwolniſcho, ſo wona
njetko wſchitke požadane knihi, czaso-
viſy, muſikaliſe, ſeniske knarty a
wobrasły tunjo a ruczie wobſtara.

Po Bożej, njewuslēdnej woli bu moja
luba mandželska 25. januara t. l. z tuteje
časnosće do tamneje wěčnosće wotwołana.

W Zdžarach, 31. januara 1857.

Bergan, ſaraſ.

Michał Domaſka, ſaraſ

a

Marja Joh. Augustina Domaſkowa,
rodz. Wehlīc,
mandželskaj.

W Nosaćicach, 12. februara 1857.

Zańdżenu sobotu žita w Budysinje płaćachu

Kóra.	Wyſsa.			Nižſa.			Srzedzua.		
	Płaćizu.								
	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.
Reſta	3	17	5	3	5	—	3	12	5
Wichenza	5	20	—	4	25	—	5	15	—
Dečmen	3	2	5	2	25	—	2	27	5
Wom̄	1	20	—	1	10	—	1	15	—
Gróth	4	15	—	—	—	—	4	7	5
Rjepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sabły	7	—	—	—	—	—	6	15	—
Hejdusjſta	5	—	—	—	—	—	4	15	—
Wjeru	1	—	—	—	—	—	—	25	—
Kana batry	—	17	—	—	—	—	—	16	—

Dawoz: 3181 kórow.

Serbſke Nowiny moža ſo, hdyž je wudawańja ſanknuena, njetko ſtajne pola k. pschekupza
Zakuba na žitnym torhoszczu doſtać, tež moža ſo tam wſchitke redaktorej pschepodaſomne
liſty, piſima, nawjeſtſki atd. wotedacz. — Tym, kij ſobotu do ſameje wudawańje ſastupicj
nochzedza, dawaja ſo Nowiny ſ tym wóknom won, kotrež na žitne torhoszcz dze.

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w wudawarui Serb. Now při bohatych wrotach wotedac, płaci so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaci $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwortlētna předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral,
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 9.

28. februara.

Léto 1857.

Wopsci jecije: Sávjeine podawki. Se Šemilneje. S Pišanich Dola. S Vyšofeje. S Vitra. Sudnište dopisy. Pschilov. Spewy. Hanž Depla a Mois Zunka. Cjahi saſſloschles žel. ac. Bytšwinski powesze. Naučenichtniſ.

Swětne podawki.

Salſka. Schlož to wulke herbſtwo nastupa, wot kotrejž w ej. 8 poredachmy, so je pecža pscheczelſtu wjesteho Frenzla i Nirdórfa w Čechach pſchipanylo, dha je to zylje ſelzona wjez a neje niejo na nej. Wschelazy Frenzlojo bjechu ho menu, tajſeho wumyſleneho herbſtwo dla pola rakufſkej wychnoszje bliže wobhonieli, ale nihdže žone herbſtwo nebje a nemóžeshe ho tež wumakac, hdy a ſ czechs je tajſa powesze wuschta. Njetko pak je khježorſti generalny konſul w Almſterdami, ſ menom Kriegel, tu wjez wuſliedžit, pschetež wón je w starých alach generalnega konſulata namakal, so je nihdže psched 60 ljetami wjesty Frenzel i Čech w Batavii wumrek a swojej hishcje živej macjeri njeſotre sta toleř ſawostkajit. Tuta jeho mac, kotrejž bydlenje je wychnoszji nesnate byto, je ſo potom ſjawnje psches nowiny vytala, hacž ſu ju namakali, — a ſ teho je najſtere to nowe powiedančko naſtalo, kotrejž pak wjazh se ſtami ſpoſojne nebjesche, ale hijom i millionami woſolo ho metasche. Lohko može byc, so je njechion tu staru wjez njeſak ſhout a ſnadz ſchibalſtwa dla abo ſo by njeſak ſtujit wujuk ſ teho ſejahnyt, tu ſamu w nowej droſzi do ſrjeta poſtał. — Tajny radječel Dr. Weinig w Draždjanach je wot franzowskeho khježora kommandeurſti ſchijz čeſneje legije doſtat.

Pruſv. Konferenza, ſiž ma ſo neuenburgſtich naležnoszjow dla w Parja wotdžerječi, ſmijeje ho halle w mjeſazu mjerzu. — Na ſejmi ſo w tuých dnja wo nowy mandzelſtvoroswjerowazy ſakon jenasche. Ministerſtvo chze menujy, so bjechu ſo mandzelſtwa pschichodnie wjazy tak lohko roſz-

rejerowacj nemohle, kaž dotal. — Pschecziwo no- wym dawlam, kotrej chze ministerſtvo ſawesz, ſo tu khwitu hličeje wótrje ryci.

Raku ſy. ſa wſchitſich tych, ſiž maja po rakufſich krajac puczowaci, je to nowe poſtojenje ſora duchne, ſo treba jedyn ſwój puczowanſli paſ pschichodnie jenož pschi ſaſtupenju do Rakufſeje viſtrowacz dacj. W ſuiteskomnym ſraju to wjazy treba neje a neſmedža ſebi tam žadacj, ſo by jón ſedyn tam wotedacj dyrbjat, kaž to hacž dotal biesche. — Khježor a khježorka ſtaj hličeje w Milanu.

Italska. Wſchelake jendželske a franzowske nowiny piſaja, ſo ho w Neapelſkej psches hiſhcje wele ludzi do jaſtwa tyka.

Franzowſka. Khježor je 329 woſakow wobhuadžit, koſiž bjechu wſchelakich pschekupenjow dla w jaſtwi. — Mjer bes Jendželčanami a Persaremi je hijom wuczineny, kaž chzedža njeſotre nowiny wedječ a to psches perihleho poſtanza, Feruſ-khana, w Parisu a psches tamniſtchego jendželskeho poſtanza Cowleya. — Marschal Peliſier, ſiž franzowske wojsko w Krymi kommandirowaſte, doſtanę ſietinje 100,000 nótow ſtrajných ſakow ſa ſwoje, tam wopokaſane wojerſte ſkuſwanje a to niž jenož wón, ale tež jeho herbja.

Jendželska. ſe Chiny piſaja, ſo je ſchfoda, kotrej ſu europiſzy pſchekupzv psches komonſti, wot Chinesow ſatožený wohen čerpili, jara wulka a ſo hishcje widječ neje, ſo byhu ſo Chinesojo po woli jendželskeho admirala Seymoura wobrocicj chyli. — Dwie jendželske ſodži ſtej do Grichiſteje wotjetei, ſo byſtej jendželskich, tam ſteſazych woſakow demoi doveſtej.

Rusowſka. Rusojo ſu wojnu ſ Cjerſami, kotaž biesche dleſchi čiaſ ſpata, ſ nowa ſapocželi a tež wſchelake meňſche twerdiſny, ko- trež biechu ſa čiaſ poſloneje turkowſkeje wójny wopuſčajili, ſaſo wobhadjili.

Turkowſka. Š Konstantinopla piſaſa, ſo je tam poſianz čerkeſſeho weſcha Schamyla pſchischot.

Ze Serbow.

H. Se ſsmilneje, 25. februara. Djenſa dopoldnia wudyri we tudomniſchim delnim mlynii woheń, a zyke twarenje bu we krótkim čaſu do prócha a popela pſchewobroczenie. Mlynk a pekar Rychtar ſhubi tež 2 mlodej ſwiniecji a njeſchto žita. Tójſtoto žita bu pſches bliſtu pomoz plo- menju wutorhneneho. Wokolo ſkieje ſtejſeche wele drewa, to pak bu pſches ludzi do hata ſimetane. Hewak je Rychtar pſches to wulku ſchodus mjet, ſo je jeho zyky mlyn hakle we ſandženym ljeći wunwarit a wſchelke tež we graci pſchewarit. Jako woheń wudyri, biesche runje ſhlieb we pezy a ſkoro zyke peczwo je ſka- žene.— Hac̄ je woheń, kaž ſo poweda, pſches peczenie nastal, to ſo hiſčeje nemöje ſ wje- ſtoſiu praſic̄.

S Piſaneho Dok'a pola Woſlinka. Po tym, ſo je k. Hertig ſwoju tudomnu ſchleñczeřnu pſchedal, q̄zedja jeho dotalni naſenzy, bratřai Hirſchaj a Röntsch, druhu ſchleñczeřnu tu naz- twariež. Hac̄ runjež maja ſa wjazy hac̄ 14,000 tl. drewa k temu nakupeneho, ſo tola prascha, hac̄ budje jim k nowej ſchleñczeřni dowolnoſz data. Popscheli jim to bychmy, dokelj ſu ſpró- niwi a rđni ludžio.

S Wyſokej. Ře naſchej nowej wuczeńni poczinaju hžom drewo woſyč. Ta ſama budje, kaž je wotmyſlene, ſara rjana a dyrbí tež wetschi ſwónež, k hromaduſwonenju dječej, doſtač̄.

We wſchitſich ſaſſlich wſbach wo ſlinčan- ſke je woſady bu pſched krótkim wuſwolenje gmejnſtich prijödlſtejerow djerzane. Wſchudjom buchu dotalni ſaſo wuſwoleni, jenož niz w Debrzy a w Tradowi, tam bu bur Kubasch a bur Polini do teho ſaſtoinſtwa poſtajeny.

S Zitta. W nožy wot pónđelje ſ wutort ſe tudy wjedy 62ljetny Porč, kij je hžom

tójſdy ſ lóhkim živenjom khodjil, w pjanoszi Lach- manez korejmu wopusčajil a nedaloko wot teje ſameje do wody ſo podhunyl a w nej lóng wſak. Jego ſatepene čjelo bu pjak do Draž- djan wotwesene.

Sudniſke dopisy.

Pſched budyskim ſlawnym a ertnym ſudom bu 19. februara pſcheczivo zyhleſtryſerej Thomasej ſ Nowej Wøy dla kranenych penes hlowne jed- nanje wedzene. Thomas bje w mjeſazu oſtobru pola ſhlejnika Schilaka tſiechu wuporedzil a pſchi tym widzit, ſo tutón ſ tyſki, w draſthamori na lubi ſhowanej, penesy bere. Jako biesche Thomas ſwoje djeļo dokonjal a Schilak jemu jeho ſou- dac̄ a teho dla ſpomneny draſthamor wotantnych chzyt, nepſchimasche ſluc̄ na Jane waschnie. Wón to Thomasej powedasche a tuten pocza pſchi taſfe powezi trochu ſtruchly byc̄, ſpytaſche pak draſt- hamor tež wotcinec̄, ale to ſo jemu teho runja neporadi. Wón bu teho dla ſ mozu wotewreny a jako bje Schilak ſwoju penesovu tyſtu wotewrili, pýtn wón, ſo tam 3 tl. pobrachuje, na cjo; wón Thomasej do wocijow reſny, ſo je jemu wón taſfe penesy kranyl a ſo wón teho dla Jane ſou ne- doſtane. Woboj ſo t. ho dla wadjeſchtaj a pra- jeſchtaj, ſo chzetai ta wiez žandarmei woſiewic̄, ſkoz tež Schilak hnydom ſejm, Thomas pak ſo najpr. odzy ſhwataiſy domoi poda, ale woſdijſho ſo ſa žandarmom, kotrehož doma trebil nebie, wjazy nepraschesche a tež ſebi ſwoju ſaſluženu ſdu nežadasche. Thomas prieſeſche pſchi pſcheczivo- ſhowanju wſchitko, ale to jemu ničo neponhasche, pſchetož wón bu k 4mjeſac̄nemu arbeitshauſej wotpuſdjeny.

W Kamenzu mjeſeſche ſo 10. februara hlowne jednanje pſcheczivo Jakubej Neckej ſ Pieſez, nietko woſybleć a kamener w Piezovi a pſcheczivo Han- drijej Glinej ſ Droždžija, kotaž bieschtaj wo- ſkorzenaj, ſo ſtaj wſchelake paduſtwa wuvedtoj a to pola Pietra Krecimaria w Mitocžiach, pola Jakuba Warneča a Michała Kucjanka w ſwi- narzach a pola Jana Müller a Pieſezach; dale tež pola Miltawicha Schwety w Pieſezach a pola Jakuba Mikla we Worflezach a t. d., a bieschtaj tež Baraſkež mandjelskaj ſ Njemſtich Paſliž woſkorzenaj, ſo ſtaj kranene wjezy tho- walaj. Pichelslyſhanych bu 16 ſwiedkow a statny rycznik Wächter dopofasa w ſwojej ryczi, ſo wo- baj woſkorzenaj ſ nuſy kraniloj neſtaſ, dokelj ſtaj pſbezo djeļa doſz mjetoi, ale ſo ſtaj ljenjoljje a woſitſwa dla na kranenie khodjitoj a ſo je Neſ hžom 6 króz kranenia dla khostany a Glien tež njeſotry króz. Sarycžowanje Neſ a Ba-

taſchkej mandjelskeju wobſtara rycznik Žyj, fary-
cowanie Gliena pak rycznik Graſo. Taſo bje to
ſkončene, wurađichu ſudniy wužudženje a bučnu
po tym ſamym Neſ k poltſecjaljetnemu, Glin k
poltdraljetnemu zuchthausej a Baraſčowa k jeno-
tydženſemu jaſtu wotuždene.

Prilopk.

W noži 17. februara je wo mlyn pola Geor-
gendorfa w Čechach, kij bjeſe mlynk Scheinpflug
wotnajal, do cijsta wopalit. W ptomenjach ſhu-
bichu pschi tutej ſkladnoſzi mlynk Scheinpflug a
jeho zona, 16ljetna džowka a 14ljetny syn ſwoje
živjenje. Dedyń mlodší syn wuczelny ſmrci, hac̄
runje khietro wopaleny.

* We Württembergſkej ſta ho wondanjo ſmjeſchna
wiez. Šaſoſty wuhner pſchindje menujzy jedyn
wečor k ſcenemu burej a proſchesche jeho wo ho-
ſpodu, kotruž jemu bur dowoli. Duž lehny ſo
wuhner na khachlowu lawu a wuſny, hac̄ runje
bje wona jara twerda. Ale ſyma, kij počinacze
wo iſtri pſchiberač, wubudži jeho a wen nemoz-
geſche dyrfotanja dla dale ſpac̄. Duž pomysli
ſebi, ſo ſu khachlje ſ nutſka hiſcheze cjopte a ſo
drje bje najſjewe bylo, hdy by do khachlow ſaliſt
a tam dale ſpac̄ ſpytač. Wón ſcini wo ſwojich
myſlach a hlaſ! khachlje bjechu ſ nutſka hiſcheze
taſ ſhiſowanje cjopto, ſo wón bory ſaſo wužny.
Ben by ſnadij tam do bjeteho dnja ſmrečat,
hdy budjſte weſny kram ſahe rano na dželto
ne pſchibot, cjohož dla tež džomka khwataſche, ſo
by ſatepič. Wona waſa teho dla walejk, ſapali
jón a tylny jón khjetſje do khachli. Wuhner wot
teho wubudjenj a newedžo, hdy by cjeſnuyt, powali
ſe ſtrachem kruch khachli a ſlečja ſmorkotajo a
porſtaſo to iſtwy. Taſo pak kramz teho cjoorneho,
ſ khachlow pſchihadžazeho wuhnerja wuhlada,
mjeneche wen, ſo cjer na neho die, a ſteči ſhjetſje
rueče ſ woturom won a bjeſeſche wſchon ſaſtrejeny
domoj; hac̄ jemu ſkončenje tu zhu wiez wutojichu,
taſ ſo ho wen potom ſ druhimi ſobu ſmjeſeſche,
ſchtci mojſte.

* W jenj bayerskej wſhy wondanjo ſito w
mjechach na lubju horje cjaħachu. Pschi tym
dželi ſawola jedyn wot tych, kij bjechu na lubi,
delje, ſo bychu delſa wjazh kózow na jene dobo
nakladowali a taſ dželto rucžiſho dokoneli. „Czerta
tež“, reſny jedyn wot tych nakladowarjow, „to by
pſches mjeru cjeſko bylo!“ — „Aj ſchto!“ mot-
molwi na to jedyn horka, „a hdy by tež cjer ſobu
ſedži, my jeho tež horje ſcjeħnemy!“ W khiežnych
durjach ſteſeſche runje jedyn wuhlocjorny wuhner
a tón ſteči na te nakladzene kóz a dasche ſo
ſobu horječahnyej. Nimalje na lubju horje ſcjeħ-
nemy, tykne wón ſwojej cjonej ruzi temu na-

pschecjiwo, kij chze to ſito na lubju nnts ſejah-
nyc̄. Tutoń, wſchon naſtrojany, ſteči preč a
jeho towarichu puschci ſerdž, ſo ſotrej ſo ſito horje
wercjesche, taſ neſbožomnie, ſo jeho ta poraſy a
wón pot morwy lejo wostane. Žito ſ wuhnerjom
pak na to taſ khjetſje ſaſo delſe ſſiedje, ſo wuhner na
delka ſtečazy wos ſtraſchnje padje a ſebi nohu ſtama.
* W Parisu bučnu pſched ſrotkim cjaſom ſene
hufſlje, wot ſlawneho hufſjetwarerja Amati'a dje-
lane, ſa 18,500 nortow pſchedate.

* Na ſtraſbergſtich ležemnoſzach w Voigſtandži
bu wondanjo cijzie cjoorni ſajaz tſjeleny.

* We Wuherſtei maja njeſotſi ſemenjo jara
wele wozow. Taſ ma jich wečh Pawot Ester-
hazy 162,000, kij ſtienje 2150 zentnarjow wotuſ
dawaja. Baron ſina ma jich 142,000 a tute
dawaja 2300 zentnarjow wotuſ. W zylim würt-
tembergſkim kraſtevi je jenož 458,000 wozow,
po taſtim jenož ſtečina wiez, hac̄ runje pome-
nowanaj ſemjanaj. — Njeħdu hordjeſche ſo jedyn
Zemječjan ſe ſwojim bohaſtwom a woſteſje ſ tym,
ſo ma 20,000 wozow. „Kaf wele?“ prasheſche
ſo mlody wečh Esterhazy. „Ró, 20,000“ wot-
molwicu ſemu. „Aj, to runje taſ wele neje,“
prazi wón po ſrotkim pſchemuſlenju, „Viſchetoz ſeli
ſo ja cijzie nemolu, dha ma mój nan runje taſ
wele — w o cjerjo w.

* Na ſhwofſchicjanſkim revieru w Čechach bu
na tſidjenſkej honwi wot 15 hontwarjow njeħdże
2000 ſajazow tſjeleny.

* S Viſkopiz, W tych dñiach počinhe ſ.
diakonus Hilliger ſa duhomneho do Khreſtanu
a je ſ Buduſchina ſ. kandidat Schöck ſa dia-
konu do Viſkopiz wuſvoleny. We prjenich dñiach
mjerza pſchicjehne pak ſ. ſuperintendent Iſchuk a
hem.

* Viſkopſke nowiun piſaſa ſ Daſonzy ſſeħo-
wazy podawſ. W Daſonzy bje ſo ſ ni ſotreho
cjaſa hracje w cijefum lottu jara roſſiheretto,
taſ ſo bje wuſhnoſz na to ſed, bowacj a pſche-
cjiwo temu ſtukowacj ſapocjata. W taſſim na-
ſtupanju ſta ſo teho dla tež 28. januara wot wy-
ſeħho žandarmy viſitazia w Daſonzy a pſchindje
wón pſchi tutej ſkladnoſzi tež do domu wjeſteho
P., hdyž bjechu tež nieloſi druſy Daſončenjo,
bes nimi wjesty Thomas, ſhromadžen. Tutoń
poſlenschi cijjny tam jedyn lóttowy lóž wot ſo,
kij bu pak wot žandarmy pytneny a iſħorany.
Taſo bu na to Thomas pſchi woteindjenju pras-
chany, hac̄ wón tež lóttu hrace, reſny wón:
„Jeli to cijinu, dha chzu tola na mjeſai wumrecj;
dha dyrbti me Boh tón knes khostacj.“ Po nie-
ſotrich ſrotčelach, taſ bje taſte ſtowa wuſrajiſ,
pany wón na ſemju a bu wſchon proſty a módry.
Duž jemu pola rychtaria, hdyž bjechu jeho khjetſje
rueče doneſli, krej pufchecjihu, ale to ničo ne-

pomhaſche, pſchetoj wón dyrbesche po krótkim
cjaſu wumreči.

* Kamenske nowiny piſaja, ſo je w Njemzach
ic. pola Kulowa hžom 17 howjadow na pſu-
zow y mór paſylo.

* Saſſke miuiferſtwo wójny je woſiewilo, ſo
ho lejſa žane remontiſe konje ſa ſaſſke wójſko fu-
powaci nebuđa.

* W kamentowuſhlowych podkopach nedaloſko
Barnſleya w Zedželskej je ſo 19. februara po-
wjetr (loft) ſapaliſt a je ſo tam teho dla pſches
170 dželacjerow ſaduſhylo.

* Štaſki kral, ſotrehož poſlans tu khwiſu
w Parizu pſchebywa, ma w ſwojim wójſku tež
žonjazy, 400 holzow liejazy bataillon. Tute holzy
ſlužig wot 13. hcaž do 25. heta pod brónju a
neſmedja ſo w tutym cjaſu ſe žanym muſlim
wotedawacj. Bone ſu w ſwojej ſlužbi derje
wucjene a pſchezo najbóle w kralowej bliſloſzi.
Dich brón a draſta je rjana: wo pecjenje a wa-
renje pak ſo staracj netrebaſa, k temu jím kral
ſlužobniſy djerži.

* Na žitawſkim dwórnischem bu pſched nje-
ſotrym cjaſom jedyn dželacjer wot jeneje lofo-
motivy pſchekhwatany a wot teje ſameje tak ja-
loſnje storczenie, ſo dyrbesche po wulfich boſoſjach
ſa njekotre dny wumreči. Wón ſawſtaj ſu-
dowu a ſchjeſz djeſci.

S p ē w y.

Zatepjeńc.

(Ballada A. S. Puškina.)

Džeci do jſtwy přiběžachu,

Spěſne nana wotachu:

,,Nano, nano! w naſim ſaku

Zatepjeňoh' widžachu.“

Žujée, žujée, bjeſ rozoma;

Tak nan na nje zabörči,

To wam nětko wjelo pomha,

Hdyž ſo wjacy njezbudži.

Cheu tam tola pohladaći,

Doſho ſo z nim njeparam;

Dyrbju něſto činić, maci,

Kaſtan ſem! ja pohladam.

Hže je morwy? — Tamle, nano!

Pohladaš-li na rěku,

Hdžež ſy ſčahný ſyče nano,

Morwoh' widžiſ na pěsku.

Wohidny je, hrózby poſuy

Zmódrít, čerſwosć požhubit.

Zadwjelwaſ-li njebožomny,

Hřeſnu duſu zahubit.

Rybaka-li woda storhla,

Wopilca ſnadž mlodeho,

Rubježnik-li panyt z borbla

Na překupca cuzeho? —

Što pak na to burik džela?

Boji ſo zlej přihody

A tež potepjenoh' četa,

Séchne prječ jo do wody.

Wot kruteho nětko brjoha

Z wjestom dothim storka jo.

Morwy dale plöwa z nowa

Row a križ ſej pytajo.

Doſho morwy bjeſ žolmami

So kaž žiwy koleba,

Rybak domoj za hólcami

Khwata a jím powjeda:

,,Za minu, džeci, nětko džíče!

Dóstanječe po catče;

Ale zo ſo njezwadžice,

Hewak ſo mje hladajće!“

Zaſučita w noſy rěčka,

Wětrisko je ſumilo,

Čemna běſe burska khěžka,

Lučwo njej wjac ſwěčilo.

Žona, džeci, wšo je ſpatlo,

Na lawu muž lěha ſo.

Wichor wuje; — je ſo zdało,

Do wokna zo klepa ſo.

,,Što tam? — Puſč mje cuzomnika!

Khudžas proſy hospodu!

Čom' je w noſy njeměrnika

Čert mi přinjet do domu?

Česno, čemno w mojim domje,

Hdže chcu z tobū zajěci?“

Mjelči, a nětk lěnje, khromje

Cuzom' wokno wotewri.

Z mróčeli ſo měſač winje —

Što to? nahi předſtupi:

Z brody ſo jom' woda linje,

Z wočow bura njezhubi;

Wšo je ſtraſnje woněmito,

Ruci k zemi puſčenue,

Nadute a hrózne četo

Rakov čornych poſne je.

Zapraskny tu wokno ſpěſne

Burik nahoh' požnavſi,

,,Zemja požer, čelo hréſne!“

Šepce tak joh' zaklawſi,

Straſuo myſle nastawaja

Cytu nōc wſou třepota,

Klepot pak ſo njezastawja

Pod woknom a na wrota.

W ludu ta je powjesò nětko;

Morwy k burej pohlada

W tymle času kózde léto,

Pohrjeb wot njoh' požada.
Wot ranja dešč šumić pōčnje,
W noći wětry zahowrja,

Zatepjeće pak klepa móćnje
Pod woknom a na wrota.

Horjanski.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

* * *

a

Mots Tunka

ludži pôlla

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Wéndanjo hým ho na jenym szépliwyim cjlóweku jara džiwak.

Mots Tunka. No, schto dha?

Mots Tunka. Uj, szépliwość je tola wulzy duschna wiez!

Hans Depla. Haj, retny wón, ja siebi poszczliw, mój hmoj jenož dwaj a duž rjad pliszu- brańca hnydom saž na mine rschilidoje.

Mots Tunka. Uj, to je dyrbjak prateje po- rządny cjlówek bycž!

Hans Depla. Haj, to ho mi tež sda.

Mots Tunka. Džiwnie wiez jedyń tola dru- hyd blystai!

Hans Depla. Schto dha pak masch?

Mots Tunka. Jena žona prajesche wóndanjo k swojemu mužej, kij stajnje w knihach leżesche: „Ja bych čzyta, so bych kniha byla, dha by me ty bôle lubował, hač to njetko czinisch! A na to sej sej muž k lubu wotmolwi: Dobre, ale dha by ty protyka bycž dyrbjala, so bych kózde ljetu druhu mjeł!

Gzabi sakskoschlesynskeje želeſnizy s budyského dwórniſččza.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; všechno 12 h. 53 m.; popolnju 3 h. 52 m.; večer 7 h. 16 m.; rano 2 h. 42 min.

Do Görliza: rano 7 h. 47 m.; všechna 11 h. 40 m.; popolnju 4 h. 52 m.; večer 8 h. 27 m.; w noći 12 hodž. 4 min.

Penežna placzisna.

W Lipsku, 25. februara: 1 Louisdor 5 tl. 16 nřl. 4 $\frac{1}{2}$ np.; 1 polnowažny čerweny skóry abo dusat 3 tl. 5 ižl. 4 $\frac{1}{2}$ np.; winsle bankowi 98. Spiritus w Wrotzlawi 10 $\frac{2}{3}$ tl.

Cyrkwienske powjesće.

Wérowanaj:

Michalska cyrkej: Michał Reneska, podoficier
psihi 3 kompy. 15. inf. bat., s Amaliu Augustu Ram-
sche, khejektu u sahrodniciu.

Kréeni:

Michalska cyrkej: Max, Kornel Bohumila Libschie,
wobydlerja na Židowi, s. — Jan Kornel August,
Jana Bohuwjera Wiczasa, murerja pod hrodem, s.
— Kornel August Wylem, Wylemia Müllerera, khe-
jekta na Židowi, s. — Hana Madlena, Jana Ros-
hora, wobydlerja na Židowa, dž. — Hana Marja

Theresa, Jana Bohuwjera Burkhardta, wobydlerja
na Židowi, dž. — Maćja Amalia, Hany Emilia
Thomasek w Gąsiorowicach, nem. dž. — Hana Theresa,
Handrija Dęski, wulkośabrońska w Grieschini, dž.

Podjanska cyrkej: Paweł Herman Hubert, Marje
Augusty Salmez se Židowa, nem. s.

Zemrjeći:

Djeti 16 februara: Hanja rod. Miejer, Jana
Augusta Hofmanna, wobydlerja na Židowi, man-
dżelska, 45 l. — Amalia Luisa, Jana Hadama Spahna,
wobydlerja na Židowi, dž., 4 l. — Hanja, rođ.
Misanig, Handrija Faltena, khejekta we Wulkim
Welskow, mandżelska, 32 l.

N a w ē ſ t u i k.

Nuſna quinta.

Rajsko ſu to dživne kufy,
Še my khudži čeladniz
Dawacj mamy do khudziny,
Kaj to w naszej gmejni mamy.

To pak neje ničjo wo to,
Wſchak je Resop wot wſchoh' ſtoho',
Plaćicj budje wón tež ſam
Wſchak wón pſhindje ſ měſchnju ſ nam.
Resop hje najwetsche ſwjerio,
To pak njeſko neje wjerne,
Pravdož je wſchu wumlociſt
A na horu ſo pſchedadjiſt.
Schibakez wotrocj.

Dobrowólna ſubhaſtazia.

Na požadanje nastupazeho ſawostajenſeho ſa-
kojnſtwa maja ſo ležomnoſije, ſ herbſtrum ſeſteria
Bohwjera Kühna kluſchaze a w Minakali le-
zaje, menuiſzy

1) khejza cat. no. 4/33 ſ polom čj. 526, fol.
40 gruntsich knihz;

2) ſahroda čj. 110b ležomnoſtich a fol. 41
gruntsich a hypothetich knih ſa Minakal,
a to na tym ſamym mjeſti na puezu do-
browolneje ſubhaſtazije pſchedawacj a je ſ temu

djeti 4. mjerza 1857

jaſo termia poſtajena, čjohoj dla ſo na ſupo-
wanje ſmyſleni ſ tutym pſchedawacj, ſpomnennym
djeni dopotnia do 12 hodzinow ſo na ležomnoſzi
ad 1 w Minakali pſchipowesz, ſo wo ſwojej
warboſnoſi a placnoſzi wupofasacj, ſwojej ſadjenia
woſjewicj a potom pſchibika abo drugeho poſta-
jenia dočzakacj.

Wumjenenja a njehdjne wopisanje ležomnoſzow
moja ſo ſ wumjeſchikow na tudomnym ſudniſtum

mjeſzi na hrodzi Ortenburgu, kaž tež ſ wosjewenja,
w minakatſkej koſejmi wupowijnencho ſpoſnacj.

W Budyschini, 13. februara 1857.

Rakečanske kralowſte ſudniſtvo tam.
Schfert. Töpfer.

Jena khejza w jenym pſchedmjeſzi w Budyschini
ſ ſtiami ſtrami, ſ potrebnymi ſomorami a t. d., kaž
tež ſe ſabrodku je huydom na pſchedan. Wſcho-
dalsche može ſo we wudawařni Serb. Now. ſhouicj.

W u p ſ c h e d a n

djjelby poſkidañych tworow po jara tunej
plaćisni. Hewak porucjam nowo pſchischedſe
poſyli Poils de chèvre, w olimjane at-
laſy, zyljez a poſkidañe twory, kweſet-
koſte, ſmužkate a hladke mohair, tu-
biſchka wſchitsich družinow, twory ſa ſholowv,
lazj w najrenſkim wuberku.

W Budyschini, na bohatej haſy čj. %.

Julius Geyer.

Drewowa aukzia.

Pſchichodny pjalj 6. mjerza budje ſo na bje-
horjanſtum, worgynſtum a nechorňſtum rejeru 50
kop ¼ twardych walczow a 50 loſow ſtejazeho
drewa na pſchedawacj pſchedawacj

Gromaduſenđenje ſupomaracjow dopolnja w 9
hodzinach na bjehorjanſkej ſuhej tužy.

Wudowenz, hajnif.

Wot djeniſniſeho dnia pſchedawacj čjekit
ſalarowy woli (Salaröl),
ſhanu po 9 nſl. a je tóz woſebje ſwojej ſlu-
nebo ſyalenia dla ſa lampy w khejzach, hrodzach
a brózniach ſhmanj. Cži, ſiž chedja ſon w ſeno-
ſliwym roſpſchedawacj, doſtanu rabatt.

W Budyschini, na ſukelniſkej haſy 653.

Korla Nößler.

Djelawa familia može na jenym burskim kubli nedaloko miesta Budyschini psches zyle ljetu stajne bijelo a tenu wobydlenje a fruh pola dostaci. Wscho dalsche može so we wudawańi Serbskich Rowinow shonie.

Koszje vo vuntach a zentnarach kupuje po najwöschet placzimi Z. G. F. Diecksch w Budyschini.

Sa khomotaušku ev. lutherku zyrkei w Czechach su dale darili: hetman Kschijanski s Khašowa 15 nsl.; J. M. s Kratz 5 nsl.; J. H. s Kratz 5 nsl.; H. M. s Hrubocziz 10 nsl.; sa cjož s tutym najlužniſchi diał vratí Wu daw a řnia Serb. Now.

Czijo 1 a 4 Serbskich Rowinow wot heta 1857 so we wudawańi saho kupuje.

Theatre des Arts.

Czeſzenym Sſerbam Budyschina a wokolnosze dawa so s tutym k nawedzenju, so budža w budži psched snutskownymi lawskimi wrotami džensia s obotu 28. febrnara do połnuja w 10 a 11 hodzinach, kaž tež weczor w 7 a 8 hodzinach wiele a rjane kušy jako do bycze ſeb a ſtopola, al mafka bitwa a t. d. brate a so budža bewak wschelake wuberuje rjane khumſtarſke wjezy pokasowane. Iutſje, nedželu 1. mjerza w 6, 7 a 8 hodzinach weczor budże poſleni kręž. K temu so napod-wölniſcho pschepróſchuje. Placzisna fa pschiſladowanje je pon ižena.

Ed. Paygnot, direktar.

COLONIA,

wohensawjeszjaze towarzſtwo w Kölni nad Rh.

Dokelž je knes Moritz Hauffa agenturu wohensawjeszjazebo towarzſwa Colonijskem, fa Budyschin a wokolnoſz hac̄ dotal wobſtaranu, pscheſydenja dla do mojeſe ruki naspet dał, je tu hanu

knes pscheſekupz Robert Schramm w Budyschini wote mne poruczeniu dotal, ſchtož so s tutym k ſjawnemu nawedzenju dawa. -- W Lipſku, w januaru 1857.

Generalny agent fa Sakſku.

Julius Meissner.

Na prjódſtejazh uawjescht poſkujo, ſzym ja k wobſtaranju ſawjeszenjow wohensawjeszjazebo towarzſwa Colonijskem w Kölni, kaž tež k wudželenju wukajowanja w tajfim nastupanju hotowy a ſzym ſ potrebnymi ſawjeszenſkimi formularami darmo rad k ſlužbi.

W Budyschini, w januaru 1857.

Robert Schramm.

Powschitkomne ſawjeszjaze towarzſtwo.

(R. R. triv. Assicurazia Generali w Trieſti.)

Saruejazv fond towarzſwa Dzidneče millionow 500,000 ſchjeſnakow dobrnych penes.

Sawjeszenja na twory, maszyny, mobilije, ſtòt, wumłodżene žita atd. atd. pscherzivo wöhnju po tunich twerdzie poſtajenych prämijach.

Wetski džiel ſamojenja towarzſwa je na kubla hypothekarisszy wypožecjeny.

Pschi ſawjeszenjach ratarskich pschedmetow poſlucha towarzſtwo woſebne dobykti.

Sawjeszenja kapitalisjow a rentow na živienie čłowefow. Sawjeszenja puchowazych ſektorow na drohach a jeleſnizach.

Wſchje požadane reuſladowanja dawa Ferd. Petau, wolkensky agent fa Budyschin a wokolnoſz.

W o s s i e w e n j e.

Eswojim lubym a cieszenym Serbam s tutym najpodwolnisczo wosjewiam, so bym ho tudy jako rjesbar (Bildhauer) etablirowat a rjesbaenju, kaz tez pschebyk knesa rjesbarja Scholty na taschbarku na ho wsał. Ja proschu, so by ho dowierzenie, jemu spozczenie, nieko tez na mnie pschenestko a dawam ja to slubenie, so budze to moje stajne prezowanje, so bych kózdeho s dobrym dzjelom a s tunej psacisnu swojosciz mogl.

Pschispomnicz dowolam siebi hiszce, so ja serbski roseniu a so ja teho dla tez kamenje a weponniki se serbskim napisom kózdy cias wobstaran.

W Budyschini, 25. februara 1857.

Jan Pötschka.

Pschichodny schwórtk, 5. mjerza dopolnja w 9 hodzina budze ho na tak menowanej Wivalzy njezdy schirzecji dolich brzesowych hremadow na pschedzowanje pschedowaci. Krabl.

Siejski, siz dziedza pschichodne jutry holzow na mjeszczansku schulu dacz, moza sa dwieju wobydlenje dostacj na horniczerstvi habsy czo. $58\frac{1}{2}$ nsl. Tez je tam sa jeneho jenoilicewo czloweka stricjal s posleszciom a bes posleszcia s pschenajeciu.

Czsuche Drvždje, zylte hrline a po kotrejki ho derje hiba, ma stajne cierstwe na pschedzani w Budyschinu na serbskej habsy w welbi, psched kotrejki stoj dwaj muraj wupejsznenaj. F. J. G. Niekisch.

Nowe ljetusche kózne poweszie sa wuchahwarzow do Ameriki a Australije su pschischle a moza ho pola me nashonicz; tez ho wote mine wsche dalsche wukasowanje darmo dawa.

W Budyschini, 7. februara 1857.

J. G. F. Niekisch,
fral. konz. wuchahowanist agent.

Gimpy a laki s wobarbenju a lakirowanju ma w jata wschelakich druzinach a po wschelakich placisnach stajnie na pschedzani hotowy w Budyschini na serbskej habsy J. G. F. Niekisch.

S j a w u n y d ž a k

Wschelake dobroty, kotrej je nashe predawsze hnadne kniestwo, knes baron s Damniš a Zeho mitoszima Fuerki mandzelska, nam a wschitkim sobustawam nasheje gmejny woposafale; woszbeje wysozysmyślene, wjazy dzjli 700 tolej wunoshaze spuszczenje, kotrej bu nam pschi woposafowanju sakitanisch a wieznych penes spozcene; kaz tez postasjenje, s woprawdziteje tschesz-

janskeje wutroby wuchadzaze a psches pschihodne wukasjanje sa schulu a psches dobrociwe darenie' trzebnych swiatych swobojow wukasowane, po kotrejki moze ho ljetne dwójki sa khudych, khornych a slabych Boja skrzba a spovedz tudy wotdzierzecj: wschitko to nuczi naši s temu, knesej baronej s Damniš s tujym swoi najwutrobnisci a najnalejnisci djal sliwne wuprajecj, s tym najspofornischem pschecjom: schjedruwy woczej w nebesach chzyc naszemu dobrecczej knesej baronej s Damniš wschitke tajse jeho nam woposane debroty baczecje se semstimi a nebestimi darami farunacj a jemu s radoszl thch, siz tajse dobroty dostawach, dalische, s wezchym mjerom a pojom pożehnowane iinenje spozcicie.

W Nowej Ryby nad Spreju, 26. februara 1857.

W meni a co porucznozzi tamnisceje gmejny:

Jurij Schich, rychtat,

Jan Hobrač, gmejnski prjedsiejet,

August Greibig, gmejnski starski,

Jan Wenzel.

W Smolerjomej kniharni su s dostacju: Wosobne Dar sa Rjezegitanow, wudate wot wot J. M. Wula. $2\frac{1}{2}$ nsl.

Serbske knihy, swojemu wulzy lubemu ludej podate s wujitku a s fabavenu wot G. S. $2\frac{1}{2}$ nsl. N.dzela. Kionowany piš w. V. Schwerina. $2\frac{1}{2}$ n. Serbske horny Lujzy. Statystika wot G. V. Jakuba a J. Kucjanka. 8 nsl.

Statystika a jeje wobydlerjo. Wot K. A. Jenčja. Vrijeni a drugi dzjel; 10 nsl.

Biblije slaviszc aby historijski wuchawek starcho a nowego testamenta. Wot J. Bartka a K. E. Bekarja. 10 nsl.

Slobudar na pucj psches swjet do nebja. Wot G. V. Jakuba. 3 nsl.

Ribowezjeno, politiske wowedancsco wot J. B. Muszinkfa. $2\frac{1}{2}$ nsl.

Zańdżenu sobotu žita w Budysinje plaćachu

Korc.	Wyšsza.		Nižsza.		Srzednia.			
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Rejska	3	15	—	3	5	—	3	10
Widemka	5	25	—	5	—	—	5	15
Deczmen	3	2	5	2	25	—	2	27
Worš	1	20	—	1	10	—	1	15
Greč	4	15	—	—	—	—	4	7
Hreck	—	—	—	—	—	—	—	—
Daliv	7	—	—	—	—	—	6	15
Hejdždoba	5	—	—	—	—	—	4	15
Bjerny	1	—	—	—	—	—	—	22
Kana kuty	—	17	—	—	—	—	—	16
Dowoz: 4650 kórcow.								

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kožde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předplata pola
wudawařja 6 nsl. a na kral,
poče 7 $\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 10.

7. měrca.

Réto 1857.

Wopischięcje: Szwetne potanki. Se Židowa S Budyschina. S Wojerez. Dopisy. Pra-
reisnische dopisy. Bezołatšwo. Spewy. Hanž Deyla a Mots Tunta. Gjahi saksłoschles. jel. ic. Byrk-
wiske powieſze. Nawieschnik.

Swetne podawki.

Sakſka. Saſtuperjo mjeſta Lubija ſu ſtemu, ſo by ho tuto mjeſto psichedonje ſ qafom poſhwiecijo, 35,000 tl. pschisweliſti. — W Draž-
djanach je ho ſandženu ſrednu wulſa piwařnia,
tak menowaný „Waldfalöſchen“ wotyalit. —
Kronprynz Albert, jako pschedhyda ſtaneje rady,
ſe nacjiss noweho temehnich ſakonja njeſotrym
Inesam k pschehlađanju prijödkpočožil. Bes tutym
je tež lužiſki krajny ſtarich ſ Thielau.

Pruſy. Na barlinſkim ſejmi mjeſachu ſo
wot druhzej komory w tých dňach vſehezo hiſteče
wuradžowanja w naſtupanju noweho, mandželskovo
roſswjerowanſteho ſakonja. Tutoń je wele fru-
cijſki, dyžli predawſki, ſo by ho roſswjerowanje
po nim wele cjezjeho ſtacj móhlo. Ale jako ſan-
dženu witoru k woſhloſowanju pschindže, bu zly
nowy prijödkpočožený ſakon wot weſchiny ſapó-
ſtanow ſ a c j i ſ n e n y. — So je pruſki kral
franzowskeho khjezora ſa kommandeura 28. re-
gimenta viſeklów pomenowat, to neje wjerno; to
biechu njeſakſe njemſke nowiny wuneske. — W
neuenburgſklich naležnoſjjach neje ſo dale ničio ſtato,
ſchtož by ſhawnje poſalało, ſo budža ſtoro ſtönčene.

Rakuſy. Khjezor je marshalej Radeſkemu,
ſetryž hac̄ dotal rakuſkoitalſke troje ſatjadowaſche,
ſtönčenje pschiswolit, ſo ſimje wón ſwojeje wy-
ſokeje staroby dla ſwoje dotalne ſtaſtojnſtwo ſtožicj,
a je ſwojeho bratra, arzywójwodu Ferdinandu
Marimiliiana, ſa lombardo-venetianskeho general-
gouverneura pomenowat. Radeſli je hžom 72
let w khjezorskej ſlužbi a khjezor jemu viſche,
ſo može wón kózdy čas k nemu na wopytanje
vſchicj, nech je to do Wina abo hdje druždje,

a ſo budže jeho wón ſtajne jako jara ſubeho
a rad widženeho hoſzja witacj. — Khjezor a khje-
zorka ſtaj 2. mjerza Milan wopuſtečioſi.

Franzow ſka. Mjer bes Jendželjanami
a Periſčanami je wobſankneny. Periſki poſtanž
Feruš ſhan je jón ſ jendželskim poſtanžom Cow-
leyom w Parížu wusiednat. — Nowiny powedaſa,
ſo ruſi wulſoweh Konstantin, kiz njeſko w Niſzy
pela ſwojejo macjerje vſchebywa, bórfy do Ba-
riſa na wepytanje vſchicjedze.

Jendželska. Dokelž je jendželski admirál
Seymour ſ Chinesami wójnu ſapocjat a winu
k tej ſamej na hanibne waſchne pytač, dha bu
w taſkim naſtupanju jendželskemu ministerſtwu
w jendželskjej vſnej ſomori wulſi poruk čjuenę,
ale ministerſtwo mjeſeſche vſchi woſhloſowanju
tola weſchinu na ſwojej ſtronu. W druhzej ſo-
mori poſ ſo taſ neporadži, weſchina teje ſameje
wupraji menujzy, ſo ministerſtwo dale dowjerenja
hdne neje, hdž ſwojim ſtaſtojnifikam taſ ſaſha-
dječ dawa, kaž je ſo to w Chinesyſkej ſtato.
Duz dyrbi njeſko ministerſtwo woſtupicj, abo
ſejm ma ſo roſpuſtečicj a dyrbja ſo nowi ſa-
poſtanžy wuſwoleč, ſo by ministerſtwo ſhonilo,
hacj ma hiſteče dowjerenje w kraju abo niž.

Ruſow ſka. Khjezor poſtaſuje dale bóle
taſkich ſtaſtojnifikow, kottis ſo ſa požadania nowi-
ſeho čaſba liepe hodža a je widžicj, ſo nowy
ſwobodniſchi duh tež w Ruſowſkej ſwoje ſchidla
roſſchjereč počzina. — So je perſyſki kral Muſam
fruch kraja woſtupit, neje wjerno. To bieſe
njeſakſa kia jendželskich nowinow. — Cjerkeſejo,
kotrychž Ruſkojo ſaſo wójnszy vſchimacj počzinaſa,
ſu ſebi ſ Konstantinopla khjetro wele brónje a

druheje wójnskieje pschiправy wobstarali. Też je so jimi njeschto Polakow pschiwardalo, kij hacj dotal w turkowskej wojskej službi stejachu.

Ze Serbow.

Se Židowa. Nasz tudomny drugi wuczej, k. Kral, je do Hornych Oderwiz powołanie dostał a so tam borsy pschesydlí. Na jeho mjesto pschindje k. Mitasch, w tu ihwilu pomožny wuczej w Busezach.

S Budyschina. We 8. čijsli Serb. Now, biesche wosiewene, so je tudomny ryčník k. Marcjala sa herbskeho tolmaczerja na budyskim wostreñnym šudji postajeny. So by so tuta powesz wopak nesrosemila, sda so nam dobre byc, to pschistajic, so k. Marcjka tajsko tolmaczerstwa dla swoje ryčnístwo na žane waschnje pschesic neje, ale so won, kaj dotal, pschezo ryčník wostane a ryčnístwo naležnosje dale wobstara a so jenož won tehdom na budyskim wostreñnym šudji pschelouje, hdyž ſebi to tam žadyn ſerb žada abo ſubniſto to ſa potriebne ſpoſnaje.

S Woyeretz. Superintendent tudomneho wostreſa a wojerowſi pastor primarius ſrećesche 26. februara ſwoj 25letny duchomniſi jubelſi ſwedjeni. Wobſcherniſchu roſprawu ſa ihđen podamy.

Dopisy.

Z Prahi, 3. měrca. Čſtonožko pōčina ſaſo cjoaplisko ſwječej a mamy psches 8 gradow cjo-poty; wjazy nemóže ſebi wjedzie nichčo žadacj, a nadzijam ſo, ſo naš léd bersy wopuschci, ſmykač ſo tak nichčo wjazy na nim neſmije a nemože; hewal može ſo jemu tak ſeńc, kaj ſredni 25. februara dwjemaj konjomaj, kotraž ſ Woltawy pjeſt woseschtaj a ſo pschi tym do lodu ſapanyschtaj, najwetsche ſbozo bje pschi tym, ſo ſo to bliſto pschi brjofy ſta, tak ſo možachu, lód pscherubawſchi, konjow wucjahnej. — Tak khjetſie hacj lód wostenđe, ſapoczne na ſobju a na Woltawje 5 pa-roložow jjesdijic, jich mena ſu: Glam, Mecſery, Praha, Litomjeriz, Hamburg. — Wot 20. hacj do 24. februara mjejachmy tajſe mlhy, ſo weſor prajſte plunjowe ſwjezy (Gaslämpen) widječ ne-hječu, wodniſo bje ledom pôdra ſta fročeli da-loko widječ. — We lječije 1856 bu na prajſtich wiſach pschedate: 226486 ſórgow pscheny, 102825 ſórgow jita, 129765 ſórgow ſecimena, 6463 ſórgow hróchu, 1785 ſórgow ſokow (Linsen); 725754-5

ſórgow wófha, a 152778 ſórgow bſernow; ſredina placjina tutych bjeſche: ſórg pscheny 6 tl. 7 nſl. 2 np.; ſórg jita 4 tl. 24 nſl. 6 np.; ſórg ſecimena 3 tl. 16 nſl. 3 np.; ſórg hróchu 4 tl. 6 nſl.; ſórg ſokow 5 tl. 1 nſl. 5 np.; ſórg wófha 1 tl. 29 nſl; ſórg ſemčatow 1 tl. 2 nſl. 2 np. — Knes Franz Filippi, duchomny we Rotwasseru, bu ſa ſuperintendentu helvetſkeho wusnacjia we Čechach pomenowany. — Ssobotu 21. februara pschipoſtu ¼ 1 poča ſo we Dermižerowek ſattunſabrizy we Holeschowizach pola Prahi palicj; hukteje mlhy dla nedohladachu ſo w Prahy na wohen a poſdze hakle pschindje pomož; paleſche ſo hacj do nozy a je ſo wulki džiel fabriki ſpalit. — Dotwarenje staromjeſteſei wedorej wjeze, ſiž ſo 1848 pschi prajſtym ſbijelu wotpali, hſochtujie, kaj knes mjeſchjanosta Dr. Wanla wosjewuje, 3527 ſchjeſnaſow. — Knes Koſla Behr je we Prahy ſtajnu wustojenju wobraſow starých a nowych miſchtrow ſaložila pónedželu 23. februara wotewril; wustajenja je na Wjazſławowym namjeſtje (Wenzelsplatz); dotal je 98 wobraſow wustawnych.

Čeſki narodny museum je wot kujeza Ad. Fingerhuta, kiž je rodzeny Pražan a hižom někotre lěta we Amjericy zasydleny, wažnu zberku ethnografiskich wěcow dostał; mjez nimi ſu indianſke hajuske wěcy, bróuje, ſajſy (trubki), drasty, amjeriske nowiny, kuihi, wobrazy, nowiny we indianſkej ryči, kamenjenje, bruki a t. d. Přez bohaté dary ze všech stronow wobohaci ſo čeſki narodny museum bóle a bóle. By dobre bylo hdy by ſo našemu serbskemu ſtawiuiskemu wotrjadej Maćicy serbskeje prawje wjele starožitnosćow (Alterthümer) připostalo a ſo z tym, uječ tež maty, narodny serbski museum założi. → Njedželu 2. měrca braješe ſo na čeſkim džiwiadle Shakespearowy „Coriolanus“ we přeložku zastužbeno k. Fr. Douchi; tutu hra je čím wažniſa, dokjelž tutón kus we Prahy dotal ſeuje hrate njebu, tež nic na němſkim džiwiadle. — Kaž Lumir wozjewja, da k. Palacki přeni džel ſtvorteho zwjazka čeſkich ſtawiznow čiſčeč; tutón wobſah: čas krala Jurja z Poděbrad, kotryž wot-lěta 1458 hač 1471 knježeſe a ſo k najſtawnišim čeſkim knježerjam přiličuje. — Młody basnik Ceyp z Peclinowie wuda bórzy historiku zrudnohru „Děpoldicejo“, (Die Theobalde). Tući wučinjachu posleju linii ſtaſnych Přemyslowcow, kotriž we Čechach wot 451 hač 1210 knježachu.

Prawisniske dopisy.

X.

Po dleſchim čjaſu ſtrocimy djenſka w naſchich dopisach dale, ſiž ſo loni i IX. ſtoučku. Hdyž pak tehdom poſtaſchmy, w tym ſamym psched-

mecji nožemym hiszczęjen tón ras połrącjomacz. Wele bôle należi nam djenša, so na pschedmet spominamy, tisz je wele ważniſchi hac̄z wſchitke druhe a predawſche. Tutón pschedmet, tisz s pre-dawſhimi dopišami w žanvym bližšim swjaſtu uſteſji, je tak ważny, tak wulzy ważny, so jén, lubi Eſerbj! niz husto dož f waschemu powuſſenju roſpomnicz a f wobſedzbowanju wam na wutrobu klasz nemóžemy. To je pschedmet, tisz je ejim ważniſchi, ejim vele won do živenja pschima, wasche cijelne ſbozie a pſches to tež duchomne naſtupa, ejim bôle hluſcho won wasche ſublo a samoženje pschima, je žere a niz porjedſto zylje pozre. Lubi Eſerbj! to je pschedmet, tisz je mnichich do hubentwa a hluſhobu pschimetz, tisz je mnichich do nahich ſwiftſekat, tisz je mnichich hizom na proſcheiſki tisz pschimetz; to je pschedmet, tisz naſ husto f boleſnej ſtrudebu napelni a hluſhobu hnuwa, na druhzej ſtreni paſ tež runje tak jara roſnemdzi; to je pschedmet, na lotryž my a wy husto „bjeda” wolaſy a jón w sprawnym hñjewi poſliwamy. A runje taſ je won na jenej ſtroni w nefnicjomoszi a nehanbicjiwoſzi ſaloſeny, runje tak jara namala won na druhzej ſtroni pola waſ, lubi Eſerbj! paſ w tym, so tu wjez nerofymieć a ſo tež ſa dobru radu na prawym mjeſzi neſtaracje, paſ a to najbole w tym, ſo tamnej nehanbicji ſhrebtoſgi a pschicjicjczowazej nefnicjomoszi, Bęhu żel! ſ lebkej myſlu wjeracie, haj! ſo ſo ji husto ſlepje dowjeracie, dobre polo, na kotrymž taſ nerjad f waschemu neſbozu foreni ſaloſi, jón dale cijeri, ſo roſwiſia a pſchibera, kichomſzy dale ſkutkuje, na waschim ſubli a samoženju dale žere a woboeje napoſledku zylje pozre, tak ſo ſze potom naſy a proſcherjo! Ma to tež je jeho zylje wot-pohladanie ſloſene, to je jeho wotyknemy konz. A je ſo prijenemu dwór, žinwesz, thjeza a pola, ſ jenym ſlowom zylje ſublo a samoženje wuryczalo a, moht reż, ſ rufow mudrielo, dha pschistupi a pschitocjuje ſo f druhemu, tſecjemu a t. d. a ejini ſo tu runje tak. Tego dla, lubi Eſerbj! was na tutu wjez doſz fedzbiwych cijinic a Wam husto doſz pschitocjci nemóžemy: „Newjeracie tamnej nefnicjomoszi, tamnemu pschitocowanju, tamnej nehanbicjiwoſzi; newjeracie tym, wot kotrychž wu-hadža; newjeracie jim, hewak ſe ſjebani!” Ale ſchtó paſ ſu tucji nefnicjomni a nehanbicjiwi ſchtó ſu tucji jebakojo? ſchtó je tón pschedmet abo ta wjez, kotrž mjenimy a psched kotrej, no-čzeczel ſublo a samoženje ſhubicž a na proſcheiſki tisz pschimetz, doſz waruowacj nemóžemy? ſchtó a kota je ta nehanbicjiwoſz a jebarska nefnicjomosz, tisz tu ſroſymimy? — Lubi ſerbſzy bratsjai! To ſu tamni ludžio, tisz ſo paſ ſami „agen-tojo” abo „maklerjo” menuja, paſ hewak tak rjekaja; to ſu tak menowani „agen-tojo” a

, „maklerjo; *) to je nefnicjomosz, nehanbicjiwoſz a pschitocjowanje tutych ludži; to je ich ſebansle ſtutſowanje; to ſu jebanstha tutych muži. Neje wjerno? wy ſze wo nich husto hizom hlyſcheli; wy ſich derje ſnaječe a wjezje, ſchtó a koſiſz woni ſu. Dich cijeda žana mala neje! Kaj piſane pſy, ale tež na ſuſe, ſamoženje hłodni taſ welki woni woſoto biebaſa a wſchudzom ſweje ſriedko-wanje pſchi pschedawanju a ſupewanju kurſich ſublow, ſahrodnislich žinwoszjow a t. d. podtyluja, hac̄ ſu tutte wam wuryczeli a poſreli. A ſchtó hiszczęjen je tak ſbozomny byl, ſo w ich ſyciach a pajorach pobyt neje, ten wjezje tola taſkich ſnaje, kotrymž je ſo tak ſchtó, ſo ſu pſches tutych nehanbicjiwych nefnicjomisſow wſchilo, iſtož mje-ſachu, ſhubili. Tu netrebacje dałolo woſoto ſo hladacj. Glaſeje, ſtoro w kózdej wſy namasamy taſkich neſbozomnych, ſotisz ſu, dokež ſo ſ tam-nymi nefnicjomisſami wotdawadlu a ſich ſebatſim, ſelharnym ryczam, ſich hlaſlim, leſniwym pſchi-lubenjam a wuſhwalowanju wjerjachu, dokež ſo ſum d o wjerjachu, ſubtom a ſamoženjom, haj! ſe wſchilim, ſchtó wobſerjachu, ſim ſe woporej panyli a ſe žatoſzni a ſ plakanjom na ſwoj pre-dawſhi rjany ſtatoſ, na ſwoju žinwoſz a na ſwoje burſte ſublo, tisz ſu do druhich, zufyž rufow pſchitocje, hladaja. Ach! potom je žałozenie, plakanje, ſtorjenje, haj! poſliwanje, hdyž je ſublo wuryczane a na drugim boſu žane penesz fa ne! Alle jadyn Bóh ſim w ich neſbozu pomhacj ne-može. Tu rjeka potom: cijeho dla bjeſheje tak hlupi, cijeho dla wjerſeſceje tak ſlepje a cijeho dla neſeſce ſo predy wobhonieli, ſim macje cijinic a ſak macje cijinic, ſo nebysheje do ſchody pſchischli. My pſchitocjamy wam teho dla ſ nowa a ſaſo ſ nowa: Newjeracie žanemu taſtemu newoprav-djitemu agentej a maklerej, woni ſu wſchitz je-hazy a jenož na wasche ſamoženje hłodni a na wasche ſubla, ſo bydu je poſreli, ſmyſleni. Wjeracie nam! my iſch ſjepo ſnajemy, hac̄ wy! A wot-pokazacie ſózdeho, tisz ſo ſkhröbli, ſo do waschich pschedawanjskich a ſupnych nalejnoscjow jako ſtriednik mjeſchecj a pschitocjowacj, wot ſo a wotſkazacie jeho ſ thjeze a ſ dwora, tak rucjeje hac̄ je wasch pröh pschedstupit. Niz ſlowcza neryciſce ſ nim hac̄ to jenož: ſo, hdyž na mjeſzi nevoindje, jeho huydom won cijisnecje. A neidje a nočze hic̄, dha cijin eje to poſlene; to budje jenož ſ waschemu ſboju. Ne-ſnajecje paſ taſkeho herza, tisz ſo hewak pſchi malej fedzbiwoszj bórfy ſpoſnaje, dha wobhoniſceje ſo pschede wſchitſim wo nim, ſchtó won je a ſchtó

*) Kajich agentow a maklerjow mjenimy, to budje ſe ſjehowazebu ridzic̄. So wopravdijtich cijenich muži taſkeho mena nemjenimy, to drie ſózdy bórfy ſroſemt.

wón ejjeri, predy hacj do jåneho jednanja a po-
ćinjanja s nim stupirje. Wascha najprjenscha
praschen dyrbi teho dla, hdjz schio tajki pschindie,
kij so jako hrjednik do waschich naležnosjow mje-
scha ta byc: schto je wón a schto obje wón? Spôsnajecje jeho sa agentu abo maklerju, abo
shonice bewak, so je tajki hrjednik, dha wotp-
kačeje jeho hnydom se wschej krutosju — pschetos
tucj pochoolojo maja wschitzu jara twerdu a tolstu
kozu. — Bes nich pondje a wascha wjez abo le-
žomnos, kotoruž knano objeceje pschedacj, budje runje
taf derje a knano predy a ljepeščeho kuzja namječ,
hacj hdjz so tamnym nepowolanim hrjednikam
nutis mještečej dacie, kij zytu naležnosz tak wercja
a swercja, so sje ju na pošledku bes penes shu-
bili. Gladajecje jenož wokoto so, a my wjeric
nemožemy, so by nichčon tajkich nesbožomnych ne-
snat, so by nichčon newedjist, so su jich agentojo
a maklerjo do tajkeho nesboža pschinesli, so
su tucj jim kublo a wobšedjenstwo murycjeli.
Schtož kmy tu prajili, nejšu jane pschehnate, na-
dute słowa, nejšu jane newjernosje a rycje, kij
bychu jåneho podložka a dobreho samyšla ne-
mječe. Wasche wyschnosje su dawno wschej po-
ćinjanje a schfodne, nehanbicjive skutkowanje spom-
nenych agentow a maklerjow spesnate a was
wschelako psched nimi warnowate. Tak je so to
wošebleje tež junu w Sserb. Now. stato. Tež krajša
direkcia w Lipsku je hijom loni, spôsnawschi jich
nehanbicjive poczinjanje a jebanske skutkowanje,
w sjanym pišmi a w nowinach woszewenje wo-
tajkich nefnicjomnosjach a jebanswach dala a
koždeho psched agentami a maklerjami warnowata.
Nechace teho dla nam a knano tež wam wje-
domnym mnohim frudnym shonenjam wjeric, dha
wjericje tola tamnej wschesj wyschnosji, kij je tu
wjez knadje ljepe pschepytala, spesnata a na-
wiedjita hacj wy a my. Kajke je pak jejne „wo-
szewenje a warnowanje“? Poſluchajecje na ne a
wobšedjućeje je derje; to samo hujzemy w pschi-
chodnym ejissli hobudjelic.

W.

P e ź o Ł a ē ſ t W o.

Naležnje so herbstim psjolarijam ta knjiga vo-
rucha, koraž je pod napisom: Sserbski w u-
stoju psjolari abo: tak dyrbisch w herbst-
im kraju psjolky plahowacj, so by naje-
w jazy w užitka wot nich mječ, wschka.
Spisana a wudata je wona wot Khrystiana
Kulmana, schuliskeho wucjerja we Delnym Wu-
jedzi. Ta knjiga wopschija tsi wetsche wodjelenje,
we korydz so wschite stare a najnowische
shonenja, kotoruž su mudri, rohladni a wustojni
psjolario pschi psjolky plahowanja ejisli, wob-
schernje a we rjanej herbskej roci wustladuja.

Prijene wodjelenje: wđejenstwo wot psjolow

wopschijaze, ma tsi stav. Prijeni stav rycji wot
maſki, drugi wot trutow, treci wot psjolow. Tu
namakasch wschitkorenje festajane, schtož je wedjic
nuſne, hdjz objece te mudre a pilne sworenička
po jich naturi seſnacj, menujzy: tak wajna a kajſa
maſka je, tak wona nastane, hdje je płodna a ne-
płodna; tak so wona wopłodzi abo woblietuje;
dale schtož truty su, schio je macj trutow, k čomu
tak wele trutow we kocyju so namaka; schtož so
djivne wot psjolow poweda, wot jich nastacja a
wuhlenenia, kajke wone smyšla, duchowne možy
a świeju rycj maja a tak wysoku starobu wone
dochabnu.

Druhe wodjelenje, we pecjich stawach, rycjt
wot hrjedkow a trjebnosjow pschi psjolariſtw. Tu
je wobſchernischo a nanojrenischo wopisanie: kajſ
dorbj psjolat byc, kajſi je kujſi kraj sa psjol-
arjow; kajke kocjje, hdjz a hdje je dyrbisch fu-
powacj; kocry kocj je dobry; tak a hdj je mó-
jeſch pscheydlicj; kocra je prawa sahroda sa psjolyn;
kajſa dyrbj psjolniča byc; k kocrej stronj masch
psjolky s woblegom stajicj. Na to je wot tych
wschelakich kocjom, wet drewjanych, skomjanych,
magazinskich, dizerzonowych, wot limborſkich kocbow,
wot stejakow a lejakow rycj a so pschi tym praji,
kotre su ljepešče a t. d.

Treće wodjelenje wopschija we wosomich
stawach prakſiski džiel abo skutkowanje psjolariow.
Zow je wschitko nuſne, schtož p'chisporenie psjolow
nastupa, wulogene. Wot tejow a porojow, wot
teho, tak a hdj so mlobe džielaja, wot sjenocjenja
kocjow, wot jich poſylnenja a wobſklowanja
shoni so tu wschelke noweho. Dale kromina so
tu na to, schto su rubine psjolky, tak rubenſtwo
nastane, a tak mójeſch rubenſtwo wotpomhacj. Tež
rycji so wot neſpachzelow a shorosjow psjolowych
a we poſlenich stawach mójeſch ejitacj, hdj a tak
masch psjolky kufacj, mjeđ wuzydjicj a shkoracj,
tak wost wschitkowanacj, mjeđowu brječju waricj atd.

Pschiwdata je protyla sa psjolariow, we ko-
trejž su te na kódy mjeſaz nuſne wobſtaranja
wopisanie.

Maljeto so bliži, hdjeſ psjolki se swojego spanja
wotucja a wuljetowacj sapocjnu. Schtož je lu-
buje, ton so teho ejasa sveſeli, hdjeſ budje je
saſo wothladacj a plahowacj móz. Kaj kóžde
drue džielo, tak obje tež psjolariſtwo s roſomnosju
a mudrosju wobſtarane byc, hdjz dyrbj wuzitk
pschinesj. We najnowisim ejasu je so, wošeble
psches Dizerzonowe skutkowanje wele noweho wu-
namakalo, schtož je pschi psjolky plahowanju wu-
žitne a schtož kóždy wustojny psjolat wedjicj dyrbj,
jeli so obje wot swojich psjolow wuzitk mječ. To
pak je Kulmanova knjiga herbstim psjolarijam
wupowedala. Teho dla kupyj tu samu kóždy
herbsti psjolat. Wona je pola knjigicjchacjia

Rulmana we Wojerezach a w Budyschini w Smoljowej kniharni a pola knihiwiaſarja Hornoffa
sa nort i doſtacju.

S p ē w y.

Mjetzischi poſtuſ cjaſ.

Hloſ: Kak ſvojim hym, hdyž wotpočiuje ſe.

Mój Jefu, my hym nastupili,
Tón cjaſ toh' twojoh' cjerpenja:
Duz daj, ſo býchmy wopomnil,
Kak ty ho ſa naš moricę da.
Ty, hdyž bje na ſwjet narodjeny
We Jordani wot Jana kſchejeny,
Tej heta wokoł khodjefche,
A wuczeſche a prjedowafche,
Haj kózdom', tij ſej vožadafche,
Tej ſwoju pomoz ſlicjeſche.

Hdyž njeſt tón cjaſ bje dopelneny,
So, Jefu, cjerpić mjeſeſte,
Wot Judascha bu vſcheradjeny,
Kij leſnje tebe kſchesche, —
A býty ſwiaſony a jaty,
Bu ſlöhnikam do rukow daty, —
A kajki djak ſa dobraty!
Tam ſ krótkim k ſmrcji woſhudjeny,
A na kſchij boris powyſcheny
Tej ſa mine, Jefu, wumreſ ſy.

A tak bje twoj ſkuff doſkonanb,

To wumogjenje čloweſliwa,
Wſches cjerpenje, kſchij, krawne ranę,
Kaj wopishe to biblija.
O, kajki troſcht, o kajke ſboſe!
Njeſt kózdy hrjeschny čloweſek móža,
Hdyž cjni vrawu pokutu,
Na twoie ranę wothal cjaħnycę.
Għo netra boſeſ, ſo b'dje panycę
Do možy temu heſfekmu.

Duz nech na twoje ſhwjate ranę
A twoju drohu faſlužbu,
Hdyž je mój cjaſ tu doſkonanjy,
Ja troſchtnej ſ tcho ſwjeta du.
Moj Jefuſ ſe krej pſchelal ſa mine,
Hdyž ſmrecje ſtrach ho wala na mine,
Me tute ſłowia troſchiula;
Kaj Habela krej k Bohu wola,
Kak wolaſa tej tute ſlowa
A tom' Wotzej ſa mine do nebię.

Duz chzu eji. Jefu, kħwalbu ſpjevacj
Sa twoje hörke cjerpenje,
A twoje meno poſbjehowacj,
Kak doſho hacj hym na ħrjecje.
Tam horkach, tam we Božim raju
Tej milliony ſapjewajju
Kielj, kħwalbu temu jehnecju:
Duz ſvjewam tej ja na tym ſwjeſti,
Kaj we nebju te Boże djeſci,
Eji horzy djak njeſt ſi wutrobu.

Pjetr Mlonk.

Kak

rozom

Hans Depla

wótřitaj

a

Mots Tunka

ludzi pódla

škréjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Wele tola pſchezo wele nepomha.
Mots Tunka. Kaha ty to mjeniſč?

Hans Depla. Hlaſ, jako bjeſeſhe pſched nleſotrym
cjaſiem ſymny djeſi, weppiſtach ja dobreho pſcheſjela.

W jeho swi bjesche jałožnje syma a buž ja pocjach na neho kwaricj, psche-cjo tak drewo lutoje a netepis.

Mots Tunka. To ho mi tež kwarenja hōdne sda.

Hans Depla. Ale wječh, schto mi won wotmolni? Won retny, so je sa vecj tolet drewa do khachli tylnyk a so wōa teho dla sa to nemôže, hōd je tola hisheje wo jsti syma. Ja to mjerici nochrych a won mi teho dla do khachlow pohladacj kasasche. Al schioha hebi myhliš, so tam wuhladach?

Mots Tunka. Nô, schto dha?

Hans Depla. Jego hūglje sa vecj tolet a pôdla stejsche sahvjeczena kweza.

Mots Tunka. Haj tak!! Dha eje pschezo wotolhat neje!

Gzabi sakſoschlesyñskeje želeſnizh s budyského dwórnischcja.

Do Dražđan: rano 7 h. 37 m.; pschiwołju 12 h. 53 m.; popolnju 3 h. 52 m.; wieżor 7 h. 16 m.; rano 2 h. 42 min.

Do Chorelza: rano 7 h. 47 m.; popolnja 11 h. 40 m.; popolnju 4 h. 52 m.; wieżor 8 h. 27 m.; w noz 12 hod. 4 min.

N a v ē ſ t u i k .

M i s i o n s t w o .

Pola podpisaneho poftadnika herbskeho misjonskeho towarzstwa ſu ho w iliežbowanskim ljeći 1855—1856 ſjehowaje penezy wotodale a na kiewne misjonske towarzstwo w Dražđanach poftal: A. ſ Budyschini 2 ll. 24 nsl 5 np. jako ſbyt wot cijanja herbskeho misjonskeho pofta; 3 ll. 27 nsl 6 np. wot pacjentſich džieci ſ. duhomneho Wjazki; 2 ll. 8 nsl 3 np. wot pacjentſich džieci ſ. diakonuha Trautmannna; 2 ll. wot ſ. Kschijanka w Szijezach; 2 ll. wot nepomenowanej; 1 ll. wot ſ. duhomneho Wjazki; 1 ll. wot knenje Poldraſkowej; 20 nsl. wot ſ. Lücki ſe Židowa; 20 nsl. wot ſ. Ponicha ſe Židowa; 15 nsl. wot ſ. vicedirektorja Wanaka; 15 nsl. wot ſ. Schustera ſe Židowa; 15 nsl. wot ſ. Rencja tam; 15 nsl. wot knenje Bischofes ſ Budyschini; 10 nsl. wot knenje Reichtltowej ſe Židowa; 10 nsl. wot knenje Holanowej tam; 10 nsl. wot ſ. Faltena tam; 10 nsl. wot knenje Klirę ſ Budyschini; 10 nsl. wot nepomenowanego ſ Weleczina; 8 nsl. wot knenje Probstowej ſe Židowa; 7 nsl. 5 np. wot ſ. Rencjowej tam; 7 nsl. 5 np. wot knenje Klingtlowej tam. ■■. ſe w ſow: ſ. Varta 16 ll., bartka wobſada pſteſ ſ. farorja Thiemu 9 ll. 16 nsl., hrabinka Ida ſ Lippe 1 ll., ſ. Schneider w Hrodziſćenju 1 ll., ſbjerka ſchewza Khejzora tam 1 ll., Benada ſe

Penežna placžisna.

W Lipsku, 28. februara: 1 Louisdor 5 ll 16 nsl. 4½ np.; 1 połnowažagj čerwienj sloty abo dukat 3 ll. 5 nsl. 4½ np.; winske bankowki 98. Spiritus w Wroclawiu 10½ ll.

Cyrkwinske powjesće.

Werowanı:

Michalska cyrkej: Michał Kschijank, biergač a remenekski misjor w Budyschini, ſ Mariju Madlenu Wižač ſ Iselan.

Podjanska cyrkej: Jan Mycjet, kublik w Hornej Hórzyc, ſ Madlenu Žvjez ſ Bielejz.

Křečenaj:

Michalska cyrkej: Hana Erneſtina, Jana Kaplerja, žiwnoſterja w Hownjowi, dž. — Hana Madlena, Bohuwiera Klamicha, ſhicerja na Židowi, rž.

Zemrjety:

Djeń 23 februara: Handrij Dejlo, wumenik w Bielczach. 74 l.

Wichowach 1 ll. ſbjerka bartſkich pacjentſkich džieci 29 nsl. ſ. wucjer Hattas w Hrodziſćenju 20 nsl. ſ. khamat Myčja w Rakojdach 15 nsl. ſ. ſchobat Žmijch w Barci 10 nsl. — ſ. Małeschcz: psches ſ. duhomneho Trautmannna pschiwetana kolleſta tamniſcheje wobſady ſe, ſhromadzowana na misjonskim ſwedženju 29. augusta 1855: 14 ll. 8 nsl. 3 np. wot neho ſbjerany wopor na ſwedženju tſioch ſkalow 1856: 10 ll. 15 nsl; — ſ. Klukſcha: ſbjerka herbskeho misjonskeho pofta psches ſ. diakonuha Rychtarja tam 9 ll.; — ſ. Djiwočiž: ſbjerka djiwočanskeho herbskeho ev. luth. towarzstwa pschi ſhromadzisni na wulko-welfowskej ſchuli psches ſ. wucjerja Höhny tam: 6 ll. 1 nsl; — ſ. Hodžija: wot ſ. diakonuha Voigta ſbyt wot cijanja herbskeho misjonskeho pofta: 1 ll. 24 nsl.

W Budyschini, 3. mjerza 1857.

Hermann Julius Trautmann, diakonuſ ſebi michalskej wobſadji a poftadnik herbskeho misjonskeho towarzstwa.

Zena cijornopuſnjana, ſ nutoka bjetoložmata a ſ cijornym astrachanem wobſchita mjeza je ſo ſandženu ſobotu na budyskim hrodzi ſamjenita. Tén tamy, kž je ju ſebu wſał, nech ju we wudawačni Serb. Now. ſaho ſe ſwojej mjezu wumjeni a ho tak nelubostnoszow ſmine, kottež ſo jemu hevak wot ſudniſtwa doſtanu.

Nówy etabliſement.

Swojim lubym a czeszenym Serbam s tutym najpodwolniſho węſiewiam, ſo bym ſo tudy jaſo rieſbat (Bildhauer) etablirowat a rieſbarňju, kaj tez pschebyk knesa rieſbarja Scholti na taſchbarku na ſo wſat. Da proſchu, ſo by ſo dowjerenie, jemu ſpoſzczeni, njetko tez na mne pschenekto a dawam ja to ſlubenje, ſo budze to moje tajne przozwanie, ſo bych kózdeho ſ dobrym dželom a ſ tunej placzisnu ſpoloſci möht.

Pschiſpomnicz dovolam ſebi hiſcje, ſo bym ja rodzeny Serb, ſo ja po tajni derje ſerbski rozemju a tez dla tez kamenje a wopomniki ſe ſerbskim napiſmom kózdy čas wobſtaram.

W Budyschin, 25. februara 1857.

Jan Poſschka.

Drewowa aukcja.

Pſichodni wutoru 10. mjerza rano wot 8 hodiñow budze ſo na małocieczniſtch lejomnoſzach pola Brjeſynki a pujeſkeho mlyna

60 kop ſhojnowych walczow,
50 kop brjeſowych a wielskich walczow,
10 twerdych ſchczejepjaných ſloſtrow,
40 mehlič ſchczejepjaných ſloſtrow,
30 loſow ſtejazeho brjeſoweho ic. drewa ſ peñ-
kami, a
10 loſow brjeſowych, hiſcje w ſemi tjaſzych
peñkow

na pschedawacjje pschedawacj.

Kurzy chyli ſo k temu w poſtaſenym čaſu
poła koſcym w Brjeſynzy ſkromadzicj.

W Małym Bičeńku, 2. mjerza 1857.

Kral.

Krajuſtaſſki bank.

Pschi ſaſtaſenſkim ſtuſowaniu w pojeſteńi ſo hacj na daliſche **4½ pro Cent** danje per annum a $\frac{1}{12}$ **pro Cent** proviſije per mjeſaz wobliczuję. W Budyschin, 3. mjerza 1857.

Direktorium krajuſtaſſkeho banka.
ſ Thielau.

Krajuſtaſſki bank.

Pschi naſtuowarñi

ſo wſchitke penesy jenož po ſzlehowej dani a po ſpomnenym wupowedzenſkim čaſu pschijimaja:

4 pro Cent pschi 12mjeſaczym wupowedzenju wot 100 ll. hacj k kózdej ſpodbnej ſummi;
 $3\frac{2}{3}$ pro Cent pschi 6mjeſaczym wupowedzenju wot 100 ll. hacj k kózdej ſpodbnej ſummi;
 $3\frac{1}{3}$ pro Cent pschi 1mjeſaczym wupowedzenju wot 21 ll. hacj 99 ll.;
 $3\frac{1}{3}$ pro Cent pschi wſchidnym wupowedzenju wot 1 ll. hacj 20 ll.

Saplaſzenja veſ wupowedzenja

ſmjeja ſo, pod wobſedzbowaniem pomjerow poſkadnizych, kaj predy, tak tez dale.

W Budyschin, 3. mjerza 1857.

Direktorium krajuſtaſſkeho banka.
ſ Thielau.

Aukcia deſtowych flozow.

Na ſchczejanskim ſtejowym rejeru budze ſo bliſki ſchtwórt ſo 12. mjerza njezdze 60 ſhojnowych, 9 loheji dohlič deſtowych flozow ſa hotowe penesy na pschedawacjje pschedawacj.

Gromadu ſendzenje budze rano w 9 hodzinach pschi rafecjanskoſchczejanskim pucju w tak meno-
wanej huſcziñi. Schneider, haſnik.

Njetko zentnarje dobreho a ſucho domiho-
wanego hyra ſu pola podpiſaneho na pschedan. Ackermann w Nowych Poſchizach.

Pschedawacjje wſchelkeho ſymenja.

Solotwore a wſchelake ſalowe a rjeſowe ſymjo, ſwietkowe a poſte ſymenja pschedawa naſtimiſho

M. Klaſch, hevaf Schulha,
rumjotski a pschedupſki ſahrodnik na ro-
żowej haſy, c/o. 240.

Illuſtracjowe ſymjo, ſarne mēznu, woprawdžiu hajerſtu tworu
pschedawa w Budyschin na ſerbskej haſy k dwuemaj
muromaj J. G. F. Nieckich.

Wſchitkum ſwojim lubym ſerblim pschedelam ſ tutym węſiewiam, ſo möža psichodniye niž jenož ſnate dobre ſuhe droždje, ale tez borsy miuku ſ tykanzy, a ſchtrzyſlepcezenju pola me deſtacj. Zena wulſa muſowa fabrika budze pola me ſtad
pschedawacjje a rjaneje muſi wſchitkich družinow djeriec a mi ſtadnoſz dawacj, tak tunio, hacj je jenož möžno, pschedawacj. Da proſchu tezo dla wo prawie bohaty wopht a wo prawie ſyliny woſberf. — W Budyschin, na ſerbskej haſy k dwuemaj muromaj, hdiež ſelene ſchomiki psched ſhamami ſteja. J. G. F. Nieckich.

**Šhromadžisua
budyškeho ratařského towarzstwa.**
Sobustavý teho sameho řhromadža šo
p o n d ĥ e l u , 9. mjerza t. I.
večor w 6 hodžinach w dotalnym lošku.
W Budyšini, 6. mjerza 1857.

Direktorium.

S j a w n e p ř i c h e ţ a d ž o w a n j e .
Po porucnosći vyschnoszie budja šo p řichodnou
ſ redn u , jako 11. mjerza t. I.
dopolnja wot 11 hodžinow we wobydlenju pod-
pihancho wſchelake wuchasane, pod niz mene hač
51 číslow ſapijane, p řichodmety, bes nimi 1 ſeň,
1 hospodařſki wés, jito, bjerhy, ſyno, ſloma, ne-
treny len, lenove dýjelo, njezdje 3 mjerzy lancho
p řymenja, hospodařſki grat, meublie, drázenja, deſki
a tycerſki grat, bes poßlenskim dobrý warſchat,
tež hýchje wſchelake druhé wujime wjez na p řichod-
zadžowanje ſa hotowe a dobre penesy p řichodawacj,
ſtož ſ tutym wossewuje

W Erjeschini, 6. februara 1857.

H andrij N a n e s h , rychtař tam.**K a j c h c ţ o w y magazin.**

Cechenym Šerbam Budyšina a wosolnosjie
porucja, jeli treba, wſchitke družiny kaſhčejow w
ſwojim magazinu na hradowſkej haſy po najtu-
niſchej placenji

Wyscherska jednota w Budyšini.

D w a j p l a n w o ſ a j
ſtejtař pola p řipíhanho na p řichodai.

P. Briesang, wojn. číšti mischt
na režowej haſy čío. 624.

Djivočanje herbiſke ev. luth. towarzſto mijeje
nedželu 8. mjerza řhromadžismu.

P řichodſvýdſto.**M aćica serbska.**

Do pokladničky towarzſta maćicy serbskeje
plačiha wot měsaca junia 1856 hač do 3. měrca
1857: k. Kokla, ſarský administrator w Šteindörſje 2 tl. 20 nsl. na leto 1853 a 1854; —
k. Blažik, kubleř w Ralbicach, 2 tl. 20 nsl.; —
k. Brězan, ſaraf w Ralbicach, 1 tl. 10 nsl. na
I. 1856; — k. Hornig, ſtud. duchomuſtwa w
Prazi, 1 tl. 10 nsl. na I. 1855; — k. Koubá, ſtud. řhromadžiſta na université w Prazi, 2 tl. 20 nsl. na
I. 1854 a 1855 a hewak darješe tón samy 20 nsl.; —
k. A. Patera, gymnasiast w Prazi, 2 tl. 20
nsl. na I. 1856 a 1857; — k. Libša, p řost-ki
zastojoňk w Draždžanach, 1 tl. 10 nsl. na I. 1855;
— k. Ryčeř, ſtud. duchomuſtwa w Lipsku, 1 tl.
10 nsl. na I. 1854; — k. Buš, ſtud. na katolickém
progymnasiu w Draždžanach, 1 tl. 10 nsl.

na I. 1856; — k. Hrabieta, profesor a kralovský
kaplan w Draždžanach, 1 tl. 10 nsl. na I. 1856; —
k. Šolta, kaplan w Kulowje, 1 tl. 10 nsl. na
I. 1854; — k. Kral, wučer na Židowje, 1 tl.
10 nsl. na I. 1856; — k. Hornig, vikar na ta-
chantstwie w Budyšinje, 1 tl. 10 nsl. na I. 1856; —
k. Rostok, wučer w Drječinje, 25 nsl. na I.
1855; — k. Jenč, ſaraf w Palowje, 1 tl. 10 nsl.
na I. 1856; — k. Kerč, rychtař w Černjowje,
1 tl. 20 nsl. na I. 1855 a 1856; — k. Gólc, ſtud.
duchomuſtwa w Lipsku, 1 tl. 10 nsl. na
I. 1854; — k. Domaška, kubleř w Komorowje,
25 nsl. na I. 1856; — k. Rabowski, kubleř w
Pomorecach, 1 tl. 10 nsl. na I. 1855; — k. Falten,
kléčeř na Židowje, 25 nsl. na I. 1856; — k.
Mlynk, tyčerski mištr w Zaryču, 2 tl. 20 nsl.
na I. 1853 a 1854; — k. Smola, kaplan w Bal-
bicach, 1 tl. 10 nsl. na I. 1856; — k. Webla,
aktuar na kral. ſudniſtuje w Budyšinje, 1 tl. 10
nsl. na I. 1856; — k. Mosig Klöopolski,
ryček w Lubiju, 4 tl. na I. 1855, 1856 a 1857.

W Budyšinje, 3. měrca 1857.

Hermann Julius Trautmann,
pokladnik.

Listowanje.

Wysokočeſcené redakcji „Świta“ we
Lwowie. — Po Waſim požadanju dawamy Wam
najpodobniſo k nawiedzeniu, zo w lužiſkih Ser-
bach w tón čas ſtyri časopisy wukhadžace a
to I. w hornych Lužicach a) Serbske
Nowiny, w soboto kóždho tydženja wukhadžace;
b) Missionski Posol, měsacny mabožny časopis;
c) Časopis towarzſta maćicy serbskeje (wučencho websaha a letoje 2 zeſiukaj);
II. w delnych Lužicach d) Casnik, kóždo-
tydženſcy wukhadžace nowiny. — Serbskeho ſtow-
nika wuńdze w měsaci miji I. zeſiuk a budže
w bližiſim času prespektus na knihikupcew za-
poſtany.

Do Prahi. Na Waſ jara zajimawy list ſo
w přichodny tydžen ſotmołwi.

J. E. Smoleř.**Zańdženu sobotu žita w Budyšinje plaćachu**

Korc.	Wyšša.	Nížša.						Srzednia.	
		tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.		
Rajfa	3	15	—	3	5	—	3	10	—
Widenaža	5	25	—	5	—	—	5	15	—
Decimien	3	2	5	2	25	—	2	27	5
Womš	1	20	—	1	10	—	1	15	—
Gréč	4	15	—	—	—	—	4	7	5
Rjepl	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabk	7	—	—	—	—	—	6	15	—
Hejdnička	5	—	—	—	—	—	4	15	—
Bjerny	1	—	—	—	—	—	—	22	5
Kana bučn	—	17	—	—	—	—	—	16	—

Cíšenne pola K. B. Hika w Budyšinje.

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot ryněka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlétua předplatna pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 11.

14. měra.

Léto 1857.

St naměđeniu. Generalny wukas. Šmjetne podauki. S Rode. S Khorej. S Luvocij. Prawisniste dopisy. Šadova knižka. Hanž Depla a Mois Tunka. Čjahi salstoschles. ſel. ic. Zyrwinſte poveizje. Nawjeschtnik.

Knawedženju.

Schtóž chze na druhe schtvortljetu 1857 sa Serb. Nowinu do předka placíz, tón nech njetko 6 nsl. w wudawařni Serb. Nowinow woteda. — Ma kralovskich poſtach placíz ſo $7\frac{1}{2}$ nsl. na tón ſamy čas. — Sa wosjewenja a nawjeschtki mőžemy Serb. Now. kóždemu porucíz, pſchetož te ſame čitaja ſo tak derje w Budyschini kaž tež we wſchitkých ſerbskich wſach, a ſchtóž chze po tajkim njeshto tak prawje po zylým ſerbskim kraju roſſcherene mjez, tón daj to w Serb. Nowinach wosjewicž.

Nedakzia.

Generalny wukas

na wſchitkých fararjow budyskeje krajskeje direkziye, w kotrychž wosadach ſerbjio protestantskeho wusnacza pſchebywaja, ſerbske Bože ſlužby w Draždjanach nastupaz.

Dokelž je kralovſte ministerſtvo kultuſa a ſiawneho wucjeniſta dovolito, ſo bychu ſo, taž w ſandžených ljetach, taž tež pſchichednie hajz na dolsche poſtajenje ſiepschemu protestantských ſerbjow, w Draždjanach a wosolnoszi w wulej, mnnohoszi jirych, ſčažani Bože ſlužby w ſerbskij ryci mjele, dha budje ſo w bjehu tuteho ljeta a to nedjelu Latare 22. mjerza,

4. nedjelu po ſvjatej trojiz, 5. jultja,
1. nedjelu po ſvjatej trojiz, 4. oktobra a
2. nedjelu adventa, 6. dezembra

w kſhiznej zirkvi w Draždjanach dopolnja wot 11 pſches jeneho ſerbskeho duchomneho a ſpiewarja ſ Hornych Luiž Boja ſlužba w ſerbskij ryci, hnydom ſe ſwečenjom Božeho wotkaſanja wotdjericej.

Fararjo tudomneje krajskeje direkziye, w kotrychž wosadach ſerbjio protestantskeho wusnacza pſchebywaja, doſtawaja teho dla ſ tutym porucíznoſi, tuto bližſchu nedjelu po wukhadži tehole wukasa ſ kſeſli pſchipovedacj a tež nedjelu do kóždeho horkach ſpomneneho ſemſchenja wospetowacj.

W Budyschini, 6. mjerza 1857.

Kralovſka krajska direkzia.

ſ Kónnerig.

ſ Berlepsch.

Śwētne podawki.

Sakſka. Krajne źelesnizh' ſu w mjeſazu januaru t. l. 235, 210 ll. wuneske, po tajkim 9709 ll. wjazy, hac̄loni w tym ſamym mjeſazu. — W Sakſcej je w tu khwili 4855 mlynów. — Predawſchi ſtolpnjanſki mjeſečianosta Meyer, kij bje meiſteho ſbiegſka dla wotisudzeny, bu 5. mjerza s Waldheima puſhejeny, dokež je jeho ſral wobhnadžit. — Wohen, kij bje 1. mjerza wullu piwańju, bliſto Darždjan ležazu a „Waldſchlöſchen“ pomenowanu ſtaſt, je tam woſebje psches to ſchłodu nac̄jinil, fo je wele ſkodu, khmela a jec̄zmenja ſahubit. Wscha ſchłoda wobliezuje ſo na 100,100 ll., ale woſſedjerjo piwańje móža ſo troſtowac̄, dokež mjeſachu wſchito derje ſawjeſzene. A dokež ſo waldfloſchensſe piwo jenož w symt war, dha budje raiſſere wſcho w prawym časzu tak dołwarene, ſo budža w pschichodnej symi ſasso waric̄ móž. Wohen je w ſlōdkuſcherki wuſchol.

Preuſy. Cjawný ſlub mlodeho prynza pruſkeho, Bedricha Wylema, s Vitoriu, najstarſhei jendželskej prynzeſenu budje ſo 29. meje w Londoni woldjerzec̄. — Eſejm poc̄zina njeſto wſchelakich penežnych naležnoſzjow dla wuradžwac̄, ſ temu paſ hiſcze pschishol neje, ſo by ſwoje mjenenje w nastupanju noweho, wot ministerſta požadaneho khjeźneho dawka wuprajit.

Rakuſy. Wuherſte ſemjanſtwo, koſrež ſprjödka žane powſchitkomne ſemjanſke powitanje khježora a khježorſi djerzec̄ nochdyſche, hdvž tutaj w bližkim časzu do Wuherſteje pschindžetaj, — a to tehodla niz, dokež ſu tam ſemenjo ſwoje stare prawiſny ſhubili, — je w njeſto tola hinaſchu myſličlu ſapſchijalo a wjesty wuberſ wuſwolilo, kij ma wſchitke pschihoty ſ taſfemu powitanju ſežinę. — Hdvž khježor do Wuherſteje pschindže, dha wón tam, kaž njeſotre nowiny ſ wjeſtoſzju powedaſa, nimaleſ wſchitkich wobhnadži, kij ſu politiſkich pschestupenjow dla ſeži abo do zuſyč ſraſow ſežjekali. — Khježor a khježorka ſtaſ 12. mjerza s Italije do Wina domoſ ſchihoty a buſtaj wot tamniſkich wobhydlerjow renje witanaj. — Rakuſte wójſto ſo njeſko djen wote dnja pomieſchuje. — Khježor je

pschiswolit, ſo ma ſo woſakam djenſta woſerska ſda powyſhieſ. Wot 1. haperleje doſtane raukuſti woſak mjeſto 5 kraſzarjow 7 kraſzarjow na djen, podoſtigier mjeſto 9 kraſzarjow paſ 13, a ſeldwebel mjeſto 18 kraſzarjow 26. Niſchi lieutnant doſtane ſjetnje 500 ſchjeſnakow, wyſki lieutnant 700 a kapitan 900.

Franzowſa. Konferenza ſ wujednaniu neuenburgiſkich naležnoſzjow je ſo w Parizu ſa- počala a ſea ſo, ſo budje ta zyla wjez hijom w bližich dñiach do rjada ſestajana. — Čjornohórsli abo montenegrinſki weſt Danilo je ſe ſwojej mandželskej a ſ njeſotrymi ſwojimi wyſchami do Pariza pschijet, naſſere teho dla, ſo by tam ſ ljeſchomu ſwojego kraja ſtuſlowat. Turkowſi ſultan by menujzy rad Čjornohórſku pod ſwoje kneiſtwo ſwedt a dokež ſo to uchodzi, dha wón Čjornohorjanam tola ſtajnje na wſchelke waschnje wobejeźnoſſje čint a duž che ſe Danilo njeſko pola khježora Napoleona pomož pytač.

Zendželfa. Ministerſtwo, koſrež bjeſche wondanje chinesiſkich naležnoſzjow dla wot wetſchinu druhjeſe ſomory poruk doſtalo, ſe wobſanknylo, heim lónz tuteho mjeſazu roſpuſhcejci a kraſej nowych ſapoſtanow wuſwoleč dacz, ſo by na tajte waschnje ſhenilo, hac̄ je kraj tež tajſeho mjenenja, kaž do taſni ſapoſtanzy, — menujzy: ſo ministerſtwo w chinesiſkich naležnoſzjach derje ſtuſlowato neje. — S Chiny ſu powesje ſchihoty, ſo je tamniſhi khježor Zendželjanam wójnu pschipowedžit. Wſchitzu, w Chinesiſkej pschebiywazj Zendželezenjo ſu teho dla na tamniſche jendželske ſodzie ſežekali a ſu wſcho, ſchtož ſobu wſac̄ nemóžachu, Chinesam do ruſi panječ dacz dyrbeli. — Zendželske miſterſtwo je ſ nowa njeſto wójniſkich ſodžow do Chinesiſkeje poſtalo.

Ruſowſa. Swudowena ruſka khježorska pschebiywu w tu khwili w Romi. — Khježor Napoleon je dowoliſ, ſo ſmje ſo w Parizu ruſka zyſtej twaric̄.

Ze Serbow.

S K o b e z. Na pucju, kij s Nechornja do Nadez wedze, bu 3. mjerza rodečanski rychtar, Jan Kunat, wechor we 8. hodzini mot jeneho, mužaj kij mjeſeſche njeſtaſtu ſatu w ruzy, nadpaneny a jemu liſtowſia uſata, teho runja tež 20 tl. venuſ. Liſtowſia bje ſtara a w nej Kunatow „Gewerbschein“ a njeſtoire liſty a ſliczbowanja, peney paſ bječku w módro- a bjeſloſmuſzatym mjeſchku a wobſtejachu ſ dweju zypleju tolerjow a hewak ſ litych drobnych fruchow. Rubežnik je pecja njehdje 40 ljet ſtary byl a hrjeneje wulkoſie. Wubſledžil ho hač dotal neje.

S Ch o rez. Wóndanjo padze tſiljetny hólcez tudomneho woboydlerja Bielaſa do miyntſeje rjeli a bu mortwy wen wucjehneny.

S Kuwočiž. Tudy wotpalichu ſo 1. mjerza Schusteręz dómſte, hródz a brožen.

Prawiſniſke dopisy.

XI.

Wosjewenje a warnowanje, kij tydjenja pschiſlubichny, rjeka taſle:

Krajska direkcia (w Lipsku) wiđi ſo hnuženiu, ludzi na nehańbicziwe ſebanſtwu, w nowiſkim časzu ſaſo wſajorje a wſchelaku pschiſlubichny, ſediblinczych ejincu, kij ſo psches tak—menowanych agentow (Geſchäftsagenten, Geſchäftscommissionäre) abo maſlerjow w ſtſedlowanju pschi pschedawanju a ſupowanju ležomnoſziow, pschi penežnych pojeſionkach a poſdobnych wobſtaraniach wuvedu, a myſli ſebi, ſo ma psches tuto najprjedniſche warnowanie ſhromadno- a powſchiſomnoſkfdnemu poczinanju a ſtſetowanju, kaž jo tucji poſriedniſzy ejerja, ejim ſiawniſcho napſhecjiwo ſtupicj, ejim běle ſo ejim ſami na hufiſiſcho psches wobſtarowanje ſtronkomnych prawiſniſich formow psched polizajſtim a kriminalnym ſatroczeniom wobarnowacj a wjeſtlych ſtajicj wedza a ejim ſpjeſchniſcho ſiebja tych, kij ſo wot nich wujebaja, djen wote dnia pschiſporja.

Bes malych wumenjenjow ſu jow mjeneni, — „geſchäfts agent to jo“ ſjeni, ſo wot sprawneho djekta wotwafowazy, ruinitowani a moraliszy ſhubeni čłowekojo, kij ſo niz porjedko ſ wuvedzenju ſwojich ſebanſtow bes ſobu ſienocja a wotrycja, — wſchafje ſich dželo a wotpohladanje jene a to ſamo, — menujzy ſebanſte, tež Bohužel! husto delje

pschiſdjenych a wſhabjenych ryćniſow ſa ſwojich radicjelow a pomozniſow namfaji, ſ fotrychj po mozu ſwoje neſnicjomne wotpohladanja a ſebanſte poczinanja tak ſatoja a wuvedu, ſo cji, kij ſo ſo ſ nimi do „geſchäftsow,“ kaž ſo praji, podali a ſaparali, ſtora ſtajneje a pschedzo do ſchody, kij ſo narunacj nedaj, pschiſdu, haj! jara husto a najbole wſcho ſwoje ſamōženje a kubko ſhubja!

Poczinanje a ſtutowanje tychle ludzi je pak najbole tajſke: Po predy bes ſobu ſejinenym wotryczenju ſo njeſtoži wot nich na wucjuschlenje abo „Kundſchaft“ woposzela, ſo bych ſobu ſejinenym wobſedzerow ležomnoſziow, fotrymž paſ na wotomknenje penežna nija, paſ to žadanje po pschedacjje abo mjenenje ſwojego wotſedzeniſta, žadacj dawa, wuſlledžili. ſtu njeſt ſobu tajſke ſamfali, dha wobtwerdžuju teho ſamchego w jeho wotpohladanju ſ tym wudawaniom, ſo hizom wietcho, debrcho ſupza ſa jeho ležomnoſz abo wiez, na ſotrehoj može ſo ſpuſhecji, wedza, kij može drje traſch hiſhecjen tež myſchu a werschu placzijnu, hač ſebi won jaſo pschedawat žada, placzici a dadž ſebi na to, hdyž je poſteſenſki wobſanſt, na ſich prijedpozlojenja nits hiz, wot tuteho psches wechſel abo doližne wopisimo ſchwarne prokrenetilum abo ſdu (10, 20 — 300 tol. a hiſhecjen wjaz) pschilubicj a ſapišacj, na ton pad, hdyž ſo ta ſup wotrycji a ſ tym wumjenenjom, ſo dyrbti ſo tuta maſleſta ſda potom hnydom abo tola pschi prjenim placzenju ſupnych penes placzici.

Po njeſotrym časzu pschiſdu cji ſamt njeſto tež wopravdzie ſ ſenyim druhim jich paſma, kij ſo ſalo ſupz wot nich a ſamt wudawa, a ſebi tež jara husto na ſdaczje hiſhecjen ſchwörteho jaſo radicjelu ſobu pschiwede. Je ſo napoſledu ſup wotrycata a ſu psches ſene, dha ſo wotrycana ſupna ſumma do hizom hetoweho ſobu ſchneſeneho ſupneho liſta, do „punctaziije, ſtaji abo ſapiša a tuten liſt abo punctazię ſo pschedawarej ſpjeſhnie a neſtrymlivje prijedcita abo ſo hewak pschi tym tajſka nauſkena ſupna punctazię ſhlowy pr. oř praji, kij je husto zylije hina jſchego wopſchicjje hač ta wopravdžje na višana, tak ſo pschedawat Janeje ſhwilje nima, ani to prijedcjtane prarie ſchroſymicj a ſapſchicj, ani tu ſebanku pytnejc. Husto ſu tež ryneſti tutych ſupnych formulatow abo piſimow (ſotrej paſ hotove ſobu ſchneſu, paſ je tež hnydom ſpiſaja) tak dalofo a ſchjeroko rōſno ſpiſane, ſo moža ſo poſdjiſiſho ſ ſpeſhemu ſupza hiſhecjen wſchelake ſtaſuſie niuſſtajicj, kij može potom ſiebany pschedawat iſ ſtajicj hač je ſup psched ſudniſtowm refognocirowanem, dökelz doſſ do poſlaſma ſ temu nima, ſa džiw hdy ſaſo wonſchinesz. Tež je w tajſich ſupjach ſtora pschedzo w ſc̄aža zy, ſajazh penes abo „re-“

geldsumma" (to je: penes, kij ma tén kontrahenta, kij so kupje kaže, wot neje wostupi a so wróci, drugemu dac). Wuczinena a sapišane (husko hacj do 1000 tol.). Hnydom po wobiestroniskim podpišanju tajkeho kontracta, w kotrymž je hny domine pschepodacieje leżomnosje abo kubla na kupza wuczinene, placji pak ton posdaciny kupz woprawdzie njeschtó kupnych penes w hotowych penesach, kij pak so wot tych masterjow hnydom jako pschilubny prorenetikum sašo wojsmu, abo won placji hewak s njekej nesnatej a pak zylje nicio pak jenož tola sara mato placjazej želenskjej, kamien-towuhlowej abo druhzej tajkejalziju, kij so po volnej nominalnej placjissni wobrachnuje, a vsche - a pschepodacieje pschedawarej s saplacenju wschitich druhich nesaplaczonych kupnych penes, kotrychž dla a sa kotrej so na pschedatej wjezy abo leżomnoszi ſamej ženje žana hypotheka nepschiswoli, jenu abo wjazvre po jeho wudawanju jara wubernje dobre wonkomne, toje: na druhich zuzh leżomnožiach ſapišane, we wjernoszi pak zylje niewieste a jenož na ſadacjne, (toreka: kij so jenož tajke bycť ſadza) hypotheki. Potom pak, hdźj je tak ſublo abo žirwnos, abo ſajfaž nech je hewak leżomnos, dostał, poczne inventarium, ſtól, pizu, jito, ſyno, bjerny, ſłomu, drewo atd. pschedawacj, pschi tym pak ſam na ſublo nepschicjeh a je newobydli, hacj pschedawać ſam wot so k temu dowidzenju pschindje, so je zylje „handel“ abo kup „ner realna“ (to rječka: niz sprawna, niz derje mjenena) a ju spomoži ſudniſtwu a, kaj hinač bycť nemoeje, s wullimi peneynymi ſtoſtami ſašo wróczaju cijnicu pyta, pschi cijimž pak, kaj so wje, psches ſaplacenje pschilubnych kajazych abo „wróczajch penes“ abo „reugelda“ abo k najmejšemu psches ſaplacenje schwärneje summy penes, na kotruž dyrbti so, čhe ſwoju wjez ſašo mječ, wujednacj, niz nemali ſchodus na ſwojim ſamoženju wojsme. Woſebje ſu hubene abo zylje ſ loſta wſate a žaneho realneho podložka nemije-jaze hypotheki ton — we wjernoszi zylje niz wobſtejazy — kapital, s kotrymž tamni jebazy operiruju abo ſtukuja. Psches pschilubne njeſkotrych procentow so teho dla wot nich ruinirowani a ne-ſwjedomni abo newſedomni wobſedjerjo ſkiejow a ležomnožiow tam a ſem wobrheča, ſawedu a k temu pschilubnja, so tucji wjazore, niz nemale na ſadacjne hypotheki abo „ſhei ni hypothek“ na ſwoje-hižom zylje pschedoljene wobſedzeniſtwu na rachno-ku a meno tych ludzi ſapišacj dadza, kotrej hy-potheki ſo potom hnydom — mjesto penes a jako bychu penesy byle — ſa penesy dale zeditruja abo pschispaža a wotſtupjo, hypothek kij pak jenie k žanej percepcji abo k wuplacenju ſa teho, kij je ma, pschicj nemoeje, dokež je hypothekariski dōžniſ, to je: ton, na kotrejž ležomnoſsi ſu tajke

hypothek ſapišane a kij ma, kaj je wibjicj, ſ ta-maymi psches jene, bankerot a jeho wobcegejena le-žomnoſ ſ zyka wele meňſchu placjissnu ma a teſko neplacj, ſo bychu tamne hypothek ſ wuplacenju pschicj a ſo na ne ſchto doſtacj móhlo.

W.

D o p i s y .

II. W Biskopicach, 9 měrca. Wejceru ſwe-ſeſche ſo tudy jyrkwinſki ſwedjen ſotryž tež na ſ Eberbow nastupa. Nowy prijet duchomny a ſuperintendent M. Žich u'ča du wot knesa jyrkwinſkeho a ſchulſkeho radjicjela Dr. Wildenhahn a ſwedjený do ſwojeho noweho ſaſtojiſtwa ſapokasanz. Nano ſtronomadžichu ſo wſchonosje mjeſta, priodſtejerjo gmejnou a ic. Tójſtoto duchomnych a wucjerjow biskopſteje eſorije a wedjichu noweho duchomneho do jyrkwe psched woltar, hdźj ſo wſchitzu wokoto neho na ſtoły ſeſydaču a potom ſemſchenje ſo ſpočja ſaj hewak. Po druhim ſhierliſch u kraſnej jyrkwinſkej hujbi ſtupe k Dr. Wildenhahn na woltar a djerjeſche ſwedjeniſtu rycj.

Potom djerjeſche ſ. Žichula ſam ſwoje nastupne prijedowanje.

Po ſemſchenju bu nowemu ſuperintendentei wo jeho domi hebrejski ſjerliſch psches duchomnych eſorije pschedowat a popoldnuj hjeſche hoſzina we hoſzenju ſtoſeho ſandjela.

Mjehdjen wokoto 80 parſchonow kje pschi tutej hoſzini, bcs nimi ſerbſli knes duchomny Rāda a pecjio ſerbſz wucjerjo. — Raj-prijodžy wuneſe ſo jeho majestoszi, na ſchemu wyšokemu ſtralej ſlawu, potom nowemu ſuperin-tendentej a wucjerjo pschedowachu ſacjanſli a njemisti rjanj a derje ſwjasany ſpiew. Potom wuneſe ſo na 40 ſlawow wſchelakeho wopſchicjaza a wſchelakim parſchonam jako ſ. Dr. Wildenhahnej, duchomnemu Rādzi jako naſtarſhemu duchomnemu biskopſtej eſorije, mjeſtečjanosći, ſudniſtemu hetmanej ic. Ryčesche ſo pak wo njemistej, ſacjanſlej a dwójzy tež we ſerbſtej rycj a mózna ſlawu ſalincja tež ſ njemſteh ertu, hdźj ſo ſerbſz ryčesche. Wele kraſneho ryčesche ſo pschi tutej ſtađnoszi a jeli jenož potožja tych dobropſchecjow ſo dopelní, dha budje džietawoſ ſoweho duchomneho žohna-wanja polna. —

S s a d o w a k n i ż k a.

Pod tutym menom je psched njeotrymi
ljetami ſerbszy spissa knižka w cijščaju
wuchla. Taſſama podawa wſchelake powuczo-
wanja wo ſbadjenju a plahowanju ſſadowych
ſchitomow a pschineske tež ſeđomu, liž po nej
cijni, dobrý penežny wužitk. My dowolamy

ſebi tehođla lubych ſſerbow pschi pschibljovanju
naležja na tutu knižu ſedjblivych cijniej a
jim tu ſamu naležne fe kupenu porucjic.
Wona placji jenož 6 kroſčkow a je w
Buduſhini w kniharni k. ſſimolerja pschi boha-
jich wrotach k dostacju.

w.

Kak

rozom

Hans Depla.

wótrtaj

* * *

a

Mots Tunka

ludzi polda

škréjetaj.

* * *

Mots Tunka. Hdje dha ſy pōſnižy
pschewywal, Hanšo?

padachu. Poſdžiſho yak pschitowarschi ſo tam
młodjenz, liž biesche ſhietro naramny a chysche
ſebi njeschtio do ſala dohvtowacj a duž trunfa
nutobereſche.

Mots Tunka. Dha drje je to wſchit-
lich wuhral?

Hans Depla. Ach nje, nje! Tak ſlie
nebje; jemu bes tym ſokusje wuljetachu.

Mots Tunka. Kak dha potom ſi wor-
cijnu wonhladasche?

Hans Depla. Haj, to ja newjam, ta
drje je tež ſucj!

Mots Tunka. Dha drje ſy jim njeschtio
wotſchepal?

Hans Depla. Nô, ſa tym hač ſharty

12 h. 53 m.; popolnju 3 h. 52 m.; wiecior 7 h. 16 m.
rano 2 h. 42 min.

Do Šhoreſza: rano 7 h. 47 m.; depoſtia
11 h. 40 m.; popolnju 4 h. 52 m.; wiecior 8 h. 27 m.;
w nožy 12 h. 4 min.

Gzahi ſakſkoſchleſyſkeje želesnizy
ſ buduſkeho dwórnischča.

Do Dragejan: rano 7 h. 37 m.; pschiroſtju

Powschitkonne sawjeszjaże towarzstwo.

(R. R. zw. Assicurazia Generali w Triezlu)

Saruczoży fond towarzstwa **Zidnacze millionow 300,000 schjēznakow dobrzych penes.**

Sawjeszenja na twory, maszyny, mobilise, stot, wumłozene žita atd. atd. pschedziwo wóhnju po tunich twardzie postajenych pramisach.

Wetschi džiel samogęzja towarzstwa je na kubka hypothekarizy wypożeczeni.

Pschi sawjeszenjach ratarstich pschedmierow posicja towarzstwo wośebne dobytki.

Sawjeszenja kapitalisow a rentow na žiwenje čłowelow. Sawjeszenja pucjowazych su-
blow na dróhach a żeleznizach.

Wschie poiadane wskladomana dama **Ferd. Petau**, wokresny agent sa Budyschin a wokolnoſi.

Dr. Wythowa Wodziczka ja wocži

wot T. Chrhardta w Altenfeldji w Thüringiskej, s wazorymi privilegiami wyšszych we-
chow poczessena, wopokaſuje ho be wschitskim dotalnymi wečci hojazmi frjedami podes swoje
sbożomne skutkowanje wschwiednie jako najtahoodniſha a najlepsza wodziczka w taſkim nastupanju, a
može ho jako dopolafany hoſazy a poſylajacy frjed a jako

wjesta pomoz sa ludzi na wocžomaj bjeđnych

kōdemu poruczecj. Wona hoſi wjeſcie a rucje a be wschitskich ſałdowych ſziewlow, woſebje pschi
ſahorenju, ſzepnenju, buhoſzi, hylowanju a bjezenju wocžow, kaj tež pschi ſlabeski po kielu a
placj bleska s wutozowanjem jenož 10 nſl. a džela ju jenž wopravdiju **Erangott Chr-
hardt** w Altenfeldii w Thürinalſei. — Sklad ia Budyschin je w hrodowſkej haptv.

Wiche kózdy jeſtareny fajchel,
psche bolenje na wutrobi, psche dotholjetn
dybawoſz, ſchijubolenie, ſažwanje x fu-
zow je tón wot medickalnego radicjela lueja
Dr. Magnuſha, wek. chneh ſyſtuka w Bartlini

prjed, tiz ho w mnohich padach a jaſinje
ſe ſpokojaſz vym ſkutkowanjom nałožo-
wasche. Tuitón ſyrop ſkutkuje hnydom po
prjenim nałožowanjom woſebne, psched-
wschitskim pschi ſaſaklym a jačlokoſchel u-
spiechuje wuhad kraſow, pomenschi koſko-
tanje w ſchiji a wotſtronit w ſrótkim gąbki-
kózdy najwylniſhi kaſchel, tež tón pschi ſucho-
cijni a jaſcieri krejwrocjenje.

Na Budyschin a wokolnoſi pschedawa jón
Ziczy brodowska haptvka.

Wote moje džetane
draždzanske berutſchki psche kurjaze woka
poſicjuja tak lohki, kaj wjesie pomazy frjed
k wotſtronenju tuteje tak bołoſneje čjwile. W
Draždzanach pschedawa je jandzelska haptv-
ka, w Budyschin iſak hrodowska haptv-
ka.

H. Werner.

Chjēniſka žiwnoſz čj. 13 w Matzezach
pola Budyschini je ſe ſlibobodneje ruli na psched-
daň a može ho wcho bliſsche pola wobſadjerja
ſhonicj.

S woſebje pswiprattym ſelowych a roſli-
nowych wutkow s džielom najcziszczeho zoloco-
weho ſtratalla ſehadzene

Dr. Kochowe

(f.p.wofres ſyſtuſi w Heiligenbeilu)

selowe bonboni

su ho pches ſwoju dobroſz tež w tudomnej wo-
ſolnoſi najſlaje depolafale a pschedawa je w ori-
ginalnych hysach po 5 a 10 nſl. ſtajnje wo-
wopravdjuje w Budyschini Wilh. Hammer, w
Bennatejzach Hermann Einert, w Biſkopizach
Fr. May, w Kamezu Aug. Raumann, w Lu-
tyni & Dümmler, w Rakezach haptvka **Facius**

DreWowa aufzja.

Na ſchjeńczauſkim rejsuru pola
Rakez budze ho wutoru 24. mjerza, rano
w 9 hodzinach, wulka džielba khjōnoweje
metwy, jako werichki, halosy a t. d. po-
loſach ſa hotowe penesy na pschedadzowanje
pschedawacj. — Shromadzisua na rafe-
ćzinfu — ſchjeńczauſkim pucju rano w
9 hodzinach.

Schneider, hajnik.

Chmani murerjo moža pola podpiſaneho
ſa 11 nſl. na džen do džesta ſtupicj.

Zenkai,
murekſki polir w Wulej Suberniſy.

Jedyn biełopłsany poż brzeneje wulkoszje je so psciwdala a može so po sapłaczeniu wulożenia sa wossewienie sašo dostacj czo. 15 w Brzeszny pola Delneje Horki.

Tena kjeza s kuchom pola je w Herma-nezach na pscenajeczie a može so wscho-dalsche shoniež pola tycberja Sindy tam.

Miehōze 30 kop tsi — a schtyrilhetuych brzesowych śadzenkow je pola Pjetra Alber-ta w Nachlowi na pschedan.

Pshedawanie wschelkeho hymenja.

Solotwore a wschelate kalowe a rępowe hymjo, kwietkowe a pólne hymenja pschedawa nastuniischo

A. Klausch, hewak Schulz a, rumiotski a psheslusski fabrodnik na ró-zowej haſy, czo. 240.

R u n f l i z o w e ſ y m j o, nowu, iara mōznu, wopravdju bajesku tworu pschedawa w Budyschinii na serbskej haſy k dwjemai muromaj. **Z. G. F. Nieckich.**

Wschitum swoim lubym serbstim pschedzelam s tutym wossejam, so może pscichodnie už jenož snate dobre kuche drožje, ale tež beršy muſku k tykanzy a schtryzlypeczenju pola me děstacj. Tena wulsa muſowa fabrika budje pola me ſlad pschedesjneje a ržaneje muſi wschitich družinow djeriez a mi ſladnoſt dawacj, tak tunjo, haci je jenož mōzno, pschedawacj. Za proſchu teho dla wo prawie bohaty woryt a wo prawje ſylni wotberſ. — W Budyschinii, na serbskej haſy k dwjemai muromaj, hdyž ſelene ſchomiski psched ihlamami ſteja. **Z. G. F. Nieckich.**

Großowe broſtkaramellje,

najlepschi ſried k wotſtronenu ſashela a k po-ſloženju dychanja, kaž tež k swarnowanju pſched dybaſoſju pſki ſahymnenju w ſynum ciaſu.

Na Budyschin a wokolnoſt w hradow-skej haptzyh knęga M. Jäſinga koždy ciaſ na pschedan. Eduard Groſ w Wroclawiu.

Szmolerjowa kniharnja wossewja s tutym najpodwolniſcho, so wena-njetko wſchitke požadane knihi, czaſo-piſy, muſikalije, ſemiske knihy a wobraſy tunjo a rucje wobſtara.

K ſuſhe drožje, ſuſje ſylnie a po ſotrych ſo derje hiba, ma ſtaſnie czerſwe na pſchedan w Budyschinii na serbskej haſy w welbi, pſched ſotrym ſtaſ muraj wypo-ſnenaj. **N. J. G. Nieckich.**

S nantadom Macižiſy ſerbskeje ſu-wichle a može ſo ſa 15np. w Szmolerjowej i knihačni w Budyschinii pſki bohatych wro-tach dostačz:

S p j e w y ſa ſerbske ſchule.

Chromadzene

wot

K. E. Pekarja

Kantora pſki michaſkej zyrki w Budyschinii.

Prjeni ſechiwk.

Pſchisponnenje. Macižne ſobustawy dosta-nu tutu knižku pola k. Kantora Pekarja darmo, jenotliwy ſechiwk placieži 15np., ſchtój pak 25 ſe-chiwkow na debo bere, dostaće je tunischo.

Maćica serbska.

Do pokładnicy towarzystwa maćicy serb-skeje zaplaćci:

k. Žur, vikar na tachantſtwje w Budyschinje 1tl. 10nsl. na lěto 1855; k. Nowak, vikar na tachantſtwje w Budyschinje, 1tl. 10nsl. na lěto 1856.

W tydzieńſej rozprawje je ſo zmółka ſtała; pretož we 8. rynčku ma ſo čitać: k. Kouba, profesar na université w Prazy 1tl. 10nsl. na lěto 1854; — k. Krbee, rektar w Prazy 2tl. 20nsl. na lěto 1855 a 1856, a hewak darješe tón samy 20nsl.

W Budyschinje 5. měrca 1857.

H. J. Trautmann, pokładnik.

Zaſdženu sobotu žita w Budyschinje plácachu

Korc.	Wyšsza.		Nižsza.		Sredzna		
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tp.
Roſta	3	15	—	—	3	10	—
Viſenja	5	20	—	—	5	15	—
Bečmen	3	3	—	2	25	—	3
Worſ	1	20	—	1	12	5	17
Gréck	4	—	—	—	—	3	20
Rjepl	—	—	—	—	—	—	—
Sably	6	25	—	—	—	6	15
Hejdorſka	4	—	—	—	—	4	—
Bjerny	—	25	—	—	—	—	20
Kana butry	—	16	—	—	—	—	15

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedač, plací so wot rynčka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlěta předplata pola
wudawařja 6 nsl. a na kral,
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 12.

21. měrca.

Léto 1857.

Knowedzenju. — Swětne podawki. — S. Wojerec. — S. Bulez. — S. Budyschina. — Se
Bídowa — Branisnitske dopišy. — Hanž Depla a Mois Tunka. — Čjahi salislochlej. jel. ic. —
Býrtwinski woweizje. — Nauweschtun.

Knowedzenju.

Schtož chze na druhé schtwörtljeto 1857 sa Serb. Nowiny do předka plací, tón nech njetko 6 nsl. w wudawařni Serb. Nowinow woteda. — Na královskich polach plací so $7\frac{1}{2}$ nsl. na tón žamy čzař. — Sa wossewuja a nauweschtki mōžemy Serb. Now. kóždemu porucíčk, pschetož te sime čítajá so tak derje w Budyschini kaž tež we wschitkých herbských wšach, a schtož chze po tajkum njescht so tak prawje po zlym herbskim kraju rošcherene mječ, tón daj to w Serb. Nowinach wossewieč.

Nedakzia.

Swětne podawki.

Saksa. Druhi lipscjanski universitatny předat, Korla Adolf Gerhard s Ježschwiz je sa wurjadnicho profešiarja duchomistwa pomenowany.

Prušy. So su ho jednania neuenburgskich narčnoszijow dla w Parisu ſapoezake, je ſnate, ale schto je ho hac̄ dotal wujednočo, to neje hjscheje wossewene. Pruski pôzlanz c̄jini, kaž so ſda, trochu woſebne wumjenena a duž žadyn džiw neje, so ſ teſi wjezu hjsom hotovi nejšu. — Po namečji ministerstwa je barlinskí ſejm wobſankny, so ma ho ſejm (Landtag) pschichodnje ſózdy fróz w novemburu kóždeho ljeta ſapoezec a hac̄ do ſredz januara trac̄. — Prvň Korla je ho do Italskeje na puež podal a chze tam woſebje mješto Nom wopytac̄.

Rakušy. Khejzor je wschitkých woſakow, kij su w lječii 1848 a 1849 ſwoju pschisahu nedžerželi a ho na revoluzii wobdželili, zylke wobhnedžit, tak ſo ſmje ſo ſózdy woſak, kij je ſbjeskarſtwa dla do zlych krajow c̄jekac̄ dyrbjač.

njetko ſaho do wózneho kraja wročic̄ a ſo netreba ſhostanja boječ. —

Franzowska. Čjornohórsli veřch Danilo, kij ſe ſwojej mandželskej a ſe schtyromi wyschfami do Parisu pschijet, mjejeſche wóndanjo pola khejzora audienzu. Hac̄ je tam ſa ſwoje wot-pohladu ſchto wuſtukowat, menužy ſo by khejzor turkovskeho ſultana k temu nawabit, ſo by tón Čjornohorjanam njeschtlo plódneho kraja, k ſich ſejivenu triebněho, wotſtupit a ſim ſwobodny puež psches Turkowſku ſpožejſi, — to neje ſnate. Veřch Danilo a jeho wyschí ſu hewak pola Pariscjanow wele ſpodbabanja namakali, pschetož čjornohórských hossi hjscheje ženje w Parisu mješi nejšu a duž je to njeschtlo zvlje nowe, hdyž ſo woni hdje pokafajá a nemóža ſo Parisczenjo na ſich pschnej, zufej draszi a drohej broni dodživat. Mandželska veřcha Danila je rjana kneni, wón je tež derje ſtoženy ſylň muž, neje pak tak wulk, kaž c̄i wýši, kij ſu ſ nim pschischi. — Konferenzom, kij ſo neuenburgskich naležnoszijow dla w Parisu w tu ſhwili wotdžeržuſa, nij

naismensche skysczej neje; pschetoj egi sami wot-
pohlanzy, kiz maja je wuradzowacj, su so sjenoezili,
so nochzebjja predy nicjo wo tej wjezy wossiewiebz,
hacj budze wschiiko dowuczinen. Duż budzemjy
drje hisczeje khwilku czakacj dyrbecj, hacj to
shonimy; pschetoj prusti pohlanz naistkere wscho-
tak khjetsej pschiswolecz nebudze, kaž by to
schwajzarski wotpohlanz wsat.

Zendjelska. Ke temu, so budza so po-
rospuszczenju siejma sało nowi sapołstanzy wus-
wolecz, so hijom poczinaja pschihoty czinicj.
Dokelj ma menujzy jendjelski sejm abo parla-
ment tak wele mozy, so won po prawym w
kraju knęzi a so dyrbi so wschiiko po jeho
postajenach stożecj, dha neje to mala wjez,
hdyż so njechton sa sapołstanza na parlament
wuswoluje a naczini to tajskemu, kiz chze so
wuswolecz dacj, wele penežnych wudawkow. Won
dyrbi so menujzy do teho wokresa abo mjeesta
podacj, wot kotrejhož hebi wuswolenje jada a
dyrbi tam swoje politiske mjenenje w sianowych
shromadzisnach wuskadowacj a na wsche waschnie
sa to skusewacj, so by sa hebe wele pscheczelow
dobył. Pschetoj, dokelj stej w Zendjelskej i
naismenscha pschego dwie hłownej politiskej stroni,
dha je psches zyli kraj lud tež tajsko dwojeho
politiskeho mjenenja a duż nimalje wschudzom,
hdyż ma so żabyn sejmiski sapołstanzy wuswolicij,
dwaj muzej wo dobyczje tajsko mjeesta woju-
jetaj a kózdy teju sameju skuscha i druhiej po-
litiskej stroni. Tutej dwie stroni cziniecz njecko
to wuswolenje tak drohe. Dokelj menujzy
wuswolenje wot teho wotwišuje, so jedyn sejmiski
kandidat wjazy hłosow dostane, hacj drugi, dha
dyrbi so kózdy kandidat prózowacj, so by najwiazny
ludzi na swoju stronu szahnyt a pschi tej samej
szarżat. Pschetoj hacj runie je wschilke psche-
kocje sakasane, dha tola hinač neje, hacj so su
wuswolerjo we časzu wólbow bôle abo mene
pscheczelci a hdy by to jenož i jiedju a piżom
bylo. Kózdy sejmiski kandidat wuswoli hebi
menujzy jedyn hożenj sa hłownu kwartiru swo-
jeje strony a tam won se swojimi pscheczelemi
a pschisowaremi shromadzisny dżerži. Pschi
tajskich shromadzisnach pak so jje a piże a to
druhdy khjetre wele a schtó dyrbi to najbóle

saplačziej? Nichtón druhi, hacj knes sejmiski
kandidat a won nejmie pschi tym żanych penes
lutowacj, pschetoj jedyn jeniczki hłos druhdy
zyle wuswolenje powróci. A dokelj je tež w
Zendjelskej wele ludzi, kiz darmaczkow hlabaja
a hebi wošeble na wólbny čas swoj psch
wótsja a jenož temu swoj hłos dadja, kiz najljeve
piż a jiesz dawa, dha je so hijom stato, so
je jedyn kandidat nad druhim dobył, dokelj je
w swojej hłownej kwartiru lievsche wino dawat,
hacj ton druhi. Taſte wuswolenja su teho
dla najbóle jara drohe a su pschitady, so je
jeneho sapołstanza jeho wola na 10 tawsyn
tolet a wjazy khoschtowala. — Kaž so sda,
dha ta strona, i kotrejż njezische jendjelske
ministerstwo wobstawa, tež pschi nowych wolbach
wetschinu sa so dostane a po tajskim w skubbi
wostane. — Do Chinesiskeje je sało njechto
lódzow a wójsta wotijelo, pschetoj powesz je
pschischku, so chzedja Chinesojo Zendjelcjanow
cziszie se swojego kraja wucziszczej. W tu
khwilu su jón tež wschiitzu Zendjelczenjo wopu-
scieczicj dyrbeli, ale woni wjeszje borsy i tajsei
mozu pschindu, so budza so Chinesojo ich woli
poddacj dyrbecj. Chinesojo menujzy, hacj runie
wschilni a mudri, su we wójstich wjedomoszjach
hiszceje daloko sadz a duż je do przedsa widzicj,
so budza pscheczivo Zendjelcjanam pscheczracj
dyrbecj. A so Zendjelczenjo nochowacj nebudza,
to może hebi jedyn tež myślicj, pschetoj wišowanje,
kotrej woni hacj dotal i Chinesami mjezachu,
jim wele penes nehesche. Zendjelski komisjač,
kotryž je w sjenoczenju i admiralom Seymourom
njezischu wojnu i Chinesami sapocząt, rjeka
Bowing. Won je nam hewak tež psches to
snaty, so je wschelake slowjanske narodne a druhe
pięknje w jendjelskim pschelosku wusat.

Rusowska. S nowa chzedja i wjestoszju
powedacj, so je khjeżor Alexander wobsanknyt,
borsy Italstu a Paris wopytacj. — Pscheczivo
Czerkeham so wulke wójsto shromadzujce a sda
so, so chze njezischii khjeżor hnydom prawje
piłne pscheczivo nim wustupicj a tak wójnu
na jene dobo stóncieczj abo i najmenschia Czerke-
sow tak satraschieczj, so woni Rusow se swojimi
rubejniskimi nadpadami na poloj wostaja.

Ze Serbow.

S Wojerej. Psihi sladnosi 25 let-
neho jubelskeho duchomnsteho swedzenja k. super-
intendentu Kubizy, siž so 26. februara
sweczesche, a pschi kotrymž bje serbske duchomn-
stwo a wuczerstwo tež sylne fastupene, bu knesej
jubilaresj sychowajv, tenje a psichne cjeszczany
syjew pschepodatv:

Wysiozy cjeszczedostojnemu Knesej,

K u e s e j

Khrystianej Kubizy,
wyschemu duchomnemu a kralowskemu
superintendentej,
na

25letnim swedzenju
jeho duchomnsteho fastojnsta,
poświeczone wot wojerowskeho

Serbowsta

26. maleho rózka 1857.

By hžom našecjo tu bylo
Na kraſnych rózach bohate,
By wuſypacj na Tebe chvílo
Djenš výchu swoju darnivé;
By Tebe djenš tež wenzowato
S najrenšim wjenzom pscheczelstwo,
Na wutrobu Čiži hwiesdu dalo
Kaž jaſne ſloto, ſljebořo:

To wschtiko nemohl dosz prajicj,
Cje s hódnym mytom doczescicj,
Niz wopomnik dosz rjany stajicj
A Sserbow djaknoſz ſpoſoſicj,
Ktž s nowa djenſa wubudzena
Psches duchomnſki Twój swedzen je
A ſbožopschecja ſweheleна
Čiži pschině ſe najswjerniſche.

Nje, reñſche cjesje Tebe psicha,
Wjenz lubosje a ſaſlužby,
Tak so, hdzej Twoje meno ſlycha,
Tam s cjesju menowaný ſy;
Ljet pecj a dwazycji ſo kraſni,
Sso lubosj Twoja ſljeborni,
Haj, wona Sserbstwu tež ſo jaſni
We duchapoltym biskopſtwi.

Duj dewol djenſa cjeszczowanje
A naſchu ſtaru djakomnu
Sa ſchit a ſwjerne poſtaranje,
Sa twoju prózu, dobrotu;
Wjenz neswjadly pak herbska Sſlawa
Čiži mužo Boži lub'wanv
Sa Twoje ſaſlužby djenš dawa
Wo herbske Bože winizy.

Na wokař lubosje a džaka
Tež horje próſty ſladzemyj,
So pschichod, siž na Tebe cjsaſa,
Był ſtajnje jaſny, ſbožomny;
Bóh daj Čiži ſtrouje, zohnowanie
A radoſ ſamcji, po domi,
Dha wutrobow wſchjech požadanie
Sso ſ weſetosj dopelni!

S Budyschina. W naſchim mjeſzi mamy
njetko tež miſionſte hodžiny, fotrzej k. primariusz
Rüling djerži. Te ſame maja ſo prjenju póndželn
fójdheho mjeſaza wečor wot 6 hodžinow w
garnisonſkej zyrkvi a hječu hacj dotal jara
bohacjie wopytane.

S Uſkej. Tamnu wutoru bu, kaž „Stadt-
und Landzeitung“ psiche, hólczej ſ tudomneje
why do lubiſſkeho jaſtha wotwedzeny, siž bje
tudy wohē ſaloſit, psches kotryj bjeſche ſo
komora, počna lenu, zylje wupalila. Sprózniwa
pomož je dopomhala, ſo bu wohē poduſcheny.
Tón malý wöhnej je heval ſ Njeſcina a bjeſhe
ſwojimaj wſpilymaj ſtarſhimaſ wſatý, ſo by
ſo w Bulezach ljepe wotcjahnyk.

S E Židowa. Šandženu wutoru je ſo
naſch tudomny druhi wucjer, k. Kral, do
Hornych Oderwiz pscheydlik a na jeho mjeſio
je k. Mitaſch, dotalny busicjanski pomožny
wucjer, stupit a bu ſandženu ſredu do ſwojego
faſtojnſta ſapokafaný.

S Budyschina. Po jutrach tucji dotalni
gymnaziastoi na lipſcej universici ſtuduja a to
1) Wauer ſ Bischheim na duchomnſtwi; 2) Wolff
ſ Wulſeje Hrabowski na lekarſtwi; 3) Hauvmann
ſ Schönbach na duch.; 4) Dchernal ſ Wolbramej
na duch.; 5) Wagner ſ Kameniza na ryčnijstwo; 6)
Hajnzka ſ Varta na lekarſtwi; 7) Kanig ſ Klufſcha
na duchomnſtwi; 8) Thiema ſ Varta, ſtupi do
wójska a to do kavallerije.

Prilopk.

* Gene amrikanske nowiny powedaja, so staj w nischim mjeftaschtu Drangeu dwaj mandjelsfai, kiz hijom wóšom ljetnicjo hromadzie ryczaloj nejstaj. Wina teho je, so bjeschtaj so psched wóšmimi ljetami swadziloj a so je njetko kóždy wot neju hordy, prjene słovo prajic.

* Nihdze drje słuzobne džówki wetschu sdu nedostawaja, hacj w Kalifornii (w Amerizy). W tamnischich nowinach pytaja so menujzy tajke tżowki a lubi so jim 60 hacj 70 tl. sy na mjeſaz, tola s tym wumjenenjom, so so s najménšcha prjene sieto woženicz neſmedžia.

* S Bydgoscja pišaja: Pečljetny syn jeneho tubomneho pschelupza požre ſańdžene ljetu khetro wulku parlu. Ljefarej so neporadzi, ju ſańo wuzca-hnyč a duž ju dale storkachu, na cjoj wona w delnym pojełku tijaža wosta. Tón hólejcz mjeſesche potom husto schijubolenje, pluwaſche frej a bje s časami dybawy. W poſleniſchich dnjach dosta won žalosnje wulki kaschel, kiz jeho jara čwiliwasche, hacj k nemalemu weſelu starskich tu parlu wufaſchowa, kiz bje psches peči mjeſazow w schiji mjet.

* W Bisopizach bu 11. mjerza shromadzisna k podperanju lenplahowanja a ptatkanja woldžana. Za ſama bje kylne wopytana a ſda so, so so jeje wotpohladzanie, menujzy 500,000 tl. ſa ſpomnenu wjez hromadu ſnesz, dopelni; pschetož pschitomnym peněžnikam bu dopokasane, so bychu tajke penesy dobru daň neſte.

* W Kumiwaldzi ſta so 5. mjerza to nesbožie, so bu 17ljetny syn ſamkarja Jäſchki ſ jeneje ſtareje, po budyskej bitwi w ljeći 1813 domoj wſatej, flinty do žiwota tſeleny. Doho nan biesche predv ſlantu rēsno wſat, pulver wotschrabat a potom rótku do zehliweho wuhla potožit, so by ſafersawemu kulu wuschrifet. Taſto ſo roſka wutſjeli, ſtejſehe tón młodžen ſ navſhecja neje; kulu pak janu w jeho ranu namakali nejšu a duž je možno, so je jeho ſenož nerjad ranit, kiz bje ſo w bjehu čaſha w tej roſzy nahromadzil.

* S Freistadta pišaja barlinſte nowiny: Wečor 28. februara klyschachu ſuſodžio pekarja Grammy, so jeho džiescji ptakatej a lubitej, so ɔhetaj wſchak pschichodnje poſluſhnej a pjeſnej byc̄. Richtón ſebi nemyſlesche, ſchto ſo tam ežini, dokelž ſebi kóždy myſlesche, ſo ſtej džiescji njeſhto ſtuchitej, cjohož dla jesi starschej ſchraſujetaj. Ale nedjelu rano namakachu tutej, 8 a 10 ljet starej, džiesci wo jſtwi ſe ſwojimaj starschimaj wobwiſnenej, a ſda ſo wjeſte byc̄, ſo staj ſej žadlawaj starschej najprjedzby wobwiſnystoj a potom ſebi ſamaj na tajke waschnje ſkončovaloſi. — Wina tajkeho neſtutka je jimaž najſttere ta byla, ſo bjeschtaj djen predv wobaj mandjelsfaj njeſtakhe.

jebanſtwa a wobſchubzenja dla wobſtorženaj. Ale cjoho dla staj wonaj tej newinowatej džiesi ſkoniwatoſi, to nichtón newje.

* Na rakufich jeleſnizach je w ljeći 1856 wſcho do hromady 17 čłowekow wo živenje pschiſchlo. Bes nimi neje jadyn puczowac, ale ſu to luciž jeleſniſhy ſlužobniſy a wot tutych ſu ſchyrnacjo ſwoju ſmerci ſami psches nekedybnoſt ſawi- nowali; ienož tſio pschindzechu psches ſiamanje woſoweſe wóſki wo živenje.

Prawisniſke doply.

XII.

So byſchcje wedželi, ſak ſo wot tajſich ludzi ſtuſkuje, dha pſchitajimy tudy pſchitad: Mafflerj A. bje k wedzenju pſchichlo, ſo chze mlynk R. ſwoj mlyn pschedacj. A. pschindzie teho dla do Nez mlyna, pſchewodzieny wot agenty B. a wot wjefteho R. kiz ſo ſa ſkononu wudawasche, a ſtajt tuteho R. temu mlynej jako kupza ſa jeho mlyn ſ tym wobſtrucjeniom priſok, ſo je R. jara ſamožity muž, kiz može jara derie a doſpolnie pla- cjeſz. Hnydom pſchi ſapocjatku bu wumjenene, ſo, hdyz A. kup bes R. a R. wuſrjedkuje a tuta ſo bes nimaj wot neho wuſtukuje a tak do „ſchlanda“ pschindzie, dyrbí won tu ſummu doſtacj, kiz budje R. wyscho a psches 10,000 tol kupnym penes pſchiswolici a dacj. So by ſo k wobſank- nenju kupje hijom pſchihileny mlynk doſpolne woblaſnit, dha ſaſtupi, po ſadacju zylje pſchipadnje ale w potajnej pſchejednosći ſymaj druhimaj, maffler E. do mlyna a pſchiesche, jako bje na poſdaczje wo tym kupnym priſokmjeſcu wiedom- noſz doſtal, mlynej ſbojje k temu, ſo ſ tak ſa- možitym mužom, kaž R. je, w kupnym a pſchewa- wiſkim jednanju ſtej. R. dasche ſo ſaſlepicj pſcheda na R. ſwoj mlyn ſa 10,350 tol., wu- jedna a ſrycza ſo ſtuſgom w nastupanju placzenja w tym, ſo ma ſo prjene placzenje wot 4500 tol dwaj dnia poſdjiſcho, na djen 24. decembra, w E. ſtacj a wuſtaji poſrjednikiej A., ſkaruejenju jeho prorenetika wechſel wot 350 tl., kiz bje teho runja k ſaplaſzenju na 24 decembra ſtajemy. W dobrej wjeri a niejo wopacjne ſebi nemyrolo poda ſo njetko tón mlynk 24. decembra do E., ſo by tam prjene kupne penesy placzenje doſtal a ſbjehnyk; tu trechi tez kupza ſwojego mlyna w towarſtvi tamnych poſrjednikow, doſtane pak mjeſto placze- nja to wuprajenje a wobſtrucjenje, ſo R. ſwoje penesy hiſchcjen neje bjezaje ſejnicj abo dom a nutſtrydnycj možt a ſo tez tehodla hiſchcjen neſa-

môže placicj. A pak bje bes tym wechsel, jemu wot mlynka wustieny, na druhého tajkeho herza a pomognika dale gitiroval (to rjeka: na druhého wostupil a spíhal); a hijom njeftre dny potym bu R. na wechsel do jasitia hadjeny, s fotrehoj möjesche jenož psches sapłaczenie teho prorenetka sašo wuncj. Po tutym shubenju penes a po druhich schlodach poradji drje so temu mlynkej s pomožu šudnistwa, tu kup a zly „handl“ sašo wrózicj; tón jemu wushvaleny samozitn kupz nebej pak nictó druhí hacj jedyn druhich jeban- stwów dla hijom wjazy fróz vobchrafowaný „geschäftscommissionat“, kiz je kaž so wie, s tými druhimi pod jenym vobjewakom tijat a so naj- stere s nimi do tych nalebaných 350 tol. džesit.

Druhi pschitlak, kaž tamne „woßewenje, a warnowanje“ šobudzeli, je tónle: „Psched njeftrejnym časom pscheda bur G. swoje kubleschko pod říjedkowanjom maſterja Z. na wjesteho P., kiz dyrbſche pecja w Prusach s walkim kublom saſhydleny byc̄, we wopravdítoszi pak kublazj maſter bje, sa 1925 tol. tak a na to waſchnje, so kupz jenu na tej wjazy wifazu hypothetu wot 600 tol. ſebu na so wjac̄, mjeſto teho pak 925 tol. w frótkich nedjelach placicj pschilubi a tuthch nesapłaczenych kupnyh penes dla a. sa ne žana hyrotheka na teile pschedatej wjazy ſashowana nebu. Njeftre dny po ſčinennym pschedaju a wobſankneni kuri pschindje, jenož tak a kaž wu- davaſche w dželbracju ſa teho bura, titemu ne- ſnaty muž, maſter G., s nemu a džielesche jemu ſobu, ſo je wón, wbohi kurik pschi tutej kupi ſje- bany a ſo budje ſwoje zylo ſamozjenje ſhubicj, ſo pak može tola hiszchen džiel ſwojego ſamozjenja psches to wumoz a wobkhowacj, ſo a hduž ſhjež, ſupzej w T. fluszagui, herje woſme. Bóřsy na to pschindjeſtaj tež, kaž pschipadne, kupz P. a ſnim maſter Z., ketrymajz agenta G., — to ſo wje jenož tak psched wocji a na ſdacie — žane ma- ſe a ſnadne porukowanje wo ſebanſtwi, pschedz- wo G. wuređenym, nečjinesche. Po dleſchim ſednanju ſiednachu ſo a pschindjechu w tym psches jene, ſo P. ſwoju ſhjež w T. na bura G. ſa 2225 tol. na to waſchnje woftai a pscheda, ſo tuton 1600 tol. na tutes ſhjež wotpocjowazib hypothekow ſobu na ſo a horje wſa a tamne 925 tol. ſobu psches to ſapłaczenie buchu, ſo wón na doſtacje tamnych jemu na tym kubleschku pschi- ſtejazych 925 tol. quitirwac̄he. G. bu na to ſobu do E. wſatz, tam ta ſ nim wo tym kubleschku wobſanknenia a ſčinena kup, kaž tež ta quittunka na te 925 tol. wot kontrahentow na ſudniſtwi relognoſcirowana a bóřsy po tym ſo wupofasa, ſo bje G. wo zylo ſwoje kublo a ſamozjenje pschi- neſjeny, doſelz bje ſo ta jemu pschewostajena ſ

1600 tol. woleſejena ſhjež w T. hakle ſtroko predy ſa 1500 tol. pschedata byla a niz P., ale wjesty R., tež tajſi „geschäftsmeuz“ jako jeje wo- bſedjet ſapihanó bje. —

A kaž pschi pschedawanju ležomnoszjow, tak ſo ludzio tej pschi pschivofasowanju a wobstaranju kapitaliow a podobnych venežnych wiſowaniow wot tamnych ſubjektow hacj najnehanbicjivcho pschitrotſeja a jebaja; pschi wſchej pschitrotſiwiſsi a nehanbicjivſsi, ſotrej ſo wſchudzjem nutſhu- hnyč wedža, dje jich zylo wotpohladzanie jenož na dobjekt lichomnych procentow, do fotrych ſo pe- ſza niz porjedko ſtaſkimi ludzimi džiela, fotiſi maja wopravdijite kapitalije ſ wupoſczenju w rufach.

Hdyž pak je njet tež — rjeka w tamnym „wo- ſiſenju a warnowaniu“ dale — ſedzblivoſſ ſne- nejerſtwa na to ſlojenia, počinanie a ſtukowanje tuthch ſi derje ſnatych individuow (abo woſbowow) ſe wſchej ſrutoſzju wobledzbowacj a ſiebanym, tak wele hacj možno, pomož podacj, dha nadzije ſo ſtraka direkcia — a ſ nej tež my, kiz wam tuto „woſiſenje a warnowanje,, w ſerbskej ryci poda- wamy —, ſo budje tak njeftrejfuliž hrožaze ſchlo- domanie psches tuto „warnowanje“ wotvobro- czenje a dočzaka ſo, ſo ludzio pschichodnie tym ſpominenym ſtracham ſe ſtrøbnej roſhlaſnoszju a najwjeſzjich ſches to ſ pueſa vondu, ſo ſebi w beſe abo mene wazenyh wicinyh naležnoſzjach jenož pola dowjernych a ſwiedomniwych ryci- kow abo pola ſwojeje wychnosze radu a powu- czenje pytaſa.

Tak daloko tamne woſiſenje a warnowanje.“

Sudniſke dopisy.

Pſched budyslim wotřenym ſudom džerjeſche ſo 11. mjerza hlowne ſednanje pschedzivo ſi e- dnačzim wobſtorženym. Tuczi bjechu: 1) Bruno Rudolf Mück ſ Budyschini, 18 ljet ſtary, ſyn zyrkliekowarja Mücki a wučomnik pola neho; 2) Koral Ernst Grau ſe Židowa, 20 ljet ſtary, wučomnik pola ſamkariſkeho miſchtra Pahna w Budyschini; 3) Koral Hendrich Ludwig ſ Tſloch Hwjesdow, 18 ljet ſtary, wučomnik w Hiekeſ cíjſchcejčni w Budyschini; 4) Emil Bruno Eitel, 19 ljet ſtary, wučomnik pola zyrkliekowarja Mücki; 5) Koral August Mitasch ſ Makſez, 16 ljet ſtary, wučomnik w Hiekeſ cíjſchcejčni, predy ſtu- ſtobnik pola bndysleho pschi kupza Schrammy, wot lonscheje naſzymy w Kheleňi bydlazj; 6) Ch. G. August Lachmann, 33 ljet ſtary, psched njeftrej

časom w Budyschině, nješlo pak w Bónezech
bydlazy; 7) jeho mandželsta Madlena, rodjena
s Wullich Debšez, 36 ljet stara; 8) Ota Acker-
mann s Demjan pola Huski, posdžischo w finžbi
pola spomneneho Lachmanna, potom k scheszmje-
šacinemu arbeitshausej paduchstwa dla woskudje-
ny a s Zwickau do Budyschini psched bud pschi-
wedjeny; 9) Jan Korla Flügel, 56 ljet stary,
jivi so s pschedawanjom placzkow; 10) Karolí-
na, pomenowancho Flügela džovka, 22 ljet stara
a 11) Jurij Gustav Grau, 17 ljet stary, wu-
cownik pola klempnarskeho mischira Rothy.
Tunón pošlanschi wobstorženy je pak čejny a
newje so, hdze wón w tu šhwili pschebywa.

Pochlucharjow bje so jara wele naschlo, tak
so wsitzy, kij bjechu pschischli, mjestna nemama-
sach; pschestupenja pak, kotrychž dla mjezachu so
wobstorženi woskudzicj, biechu tele.

Mucka bjesche so, jako bje 23. dezembra 1855

pola fortmarja Petrascha 6 tol. a na to 24.
häverleje 1856 tam sašo 2 sl. frant, po dostaciu
wschelotich kluczow, wot Graua jemu pschedopadnych,
s Ertelom s nowa pola Petrascha, tola pak po-
darmo, nutšlamal. Potom bje wón s Ludwigom
19 junija pola teho mazochi w hofzenju t Lijom
Hwiesdam njehdje 24 sl. frant. Mosolo Jana
bjesche so wón s Grauom, kij bjesche wedjit, so
swudowena schlusska direktarka Bornešannka doma
neje, do tuteje wobydlenja nutšlamal a tam s
nim wiazore stote pertschenje, nještre wopomnenie
penesy a. t. d. sobu wsat. W juliju teho sameho
ljeta bjesche móin mještejanstemu wuczerej a kan-
didatej Mrózej, jako bje tón na wsh na wopp-
tanju, s najmenicha 23 sl. frant. Při po-
šwestlenju, k česzi krála Jana 27. augusta pschi-
hotowanym, bje Mucka s Ludwigom do šlamow
klempnarskeho mischira Lehmanna saljeſt a tam
2 sl. penes a. t. d. wotneſt.

Hans Depla. Djecji a blasni wjernoſt
tycia.

Mots Tunka. Haj, tak všichľovo praji.

Hans Depla. A tuco pschishoro ma-
druhdy prawje, jeśli je wjerno, so je ſtarý čłowek
blasny čłowiek.

Mots Tunka. Kak dha ty to mjenisch?

Hans Depla. Hlaj, wóndanjo djiech
ja se wsh demoi a wuhladach pschede mnú vjaneho
motylowacj, kij tam a hem khablaſche, hacj so
do blota wali. Zalo bjech ieho dosziahnyt a
so praschach, ſchtis tola tudy na dróhy ležo čjini,

wotmolwi wón; „Ja rogom, kotrž sym w pa-
lenzu pschepis, w blozji pytam.“

Mots Tunka. To bje sprawne wotmolwenje!

Hansk Depla. Has, to so mi tež sda.

Gzahi sakskoschlesyńſſeje želeſnizb ſ budyskeho dwórnischča.

Do Dražđan: rano 7 h. 37 m.; pschironku
12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 16 m.
rano 2 h. 42 min.

Do Shorela: rano 7 h. 47 m.; popołnja
11 h. 40 m.; porołnju 4 h. 52 m.; wieczor 8 h. 27 m.;
w nož 12 hodj. 4 min.

Penežna placisna.

W Lipsku. 20. mjerza: 1 Louis'dor 5 tl
16 nřl. 4½ np.; 1 volnoważazb cierwony skoty
abo dukat 3 tl. 5 nřl. 4½ np.; wienske bankowki 98.
Spiritus w Wroćlawi 12 tl.

Cyrkwiuske powjesće.

Krčenaj:

Mihaelska cyrkij: Ernst Handrij, Mad-
leny swidoweneje Wicjaseg ſ podhrada, nem. ſ
— Ernst August, Handrija Bohuwjera Turscha,
cjeſlje na Židovi, ſ.

Podjanska cyrkij: Maria Paulina, Jana
Korle Michlsje, sahrodnika w Hrubocicach, dj.

Zemarjeći:

Djen 6. mjerza: Jan Müſiggang, khejet na
Židovi, 62 l. 6 m. — 8. Michal Handrij,
pomenowany Cjeſla, khejet w Budyschin, 48 l.
— Handrij August, Handrija Augusta Halmy,
pollenka w Cjemerizach, ſ., 1 l. 6 m. — 9.
Handrij Pekar, wumenikat w Lubochow, 62 l.

Zutſje, nedželu Čatare, kudje herbska Boja
služba w kschizuej zyrki w Dražđanach po do-
talnymi waschn u a ſmeje k. duchomny Wjaztu
ſ Budyschina předowanje a k. vicedirektor W-
nak spovedj.

N a w e ſ t n i k.

W o s j e w e n j e .

Dokelž je kralowske budyske hamiske hetmanstwo pschelupza

kneſa Herrmanna Danckhoffa w Budyschinī

ako agenta podpiſaneho banka pschipoſnało a tamniſchi magistrat jeho do pschituskosze wſal, dha
my to ſ tutym k ſiawemu nawedzenju podawamy.

W Lipsku, 15. januara 1857.

Direkcia wohensawjeſſjazeho banka ſa njemſki kraj.

Klein.

Eduard Poll, rendant.

Na přejdſtejaze wosiemienje djiwajo, poruczam ſo napodwolniſho k horiewiaciſu ſawieſzeniom
na mobilije wſchitkich družinow psche wohnjowu ſchodu, a budu ſo prozowacj, wſchitke w taſkim
naſtrupanju mi psche podajomne poruczenja naſwierniſho a naſtuniſho wuveſz

W Budyschinī, 30. januara 1857.

Herrmann Danckhoff,

agent lipſkeho wohensawjeſſjazeho towarzſwa ſa njemſki kraj.

S j a w n y d ž a k .

Knes cjaſnikat Julius Hadank we Woſere-
zach je nam koničke lieto ſa naſchu woſodu nowy
thórmowy cjaſnik wudzielat. Tén ſeg je nž
jenož po najnowiſciej wumjolſciej twarbi ſručje a
ſ wubernes schwarnoſzju djielany, ale wop'chija
tej hiſhceje darmowſli pschidawſ rjonych a wujitnych
pschiprawow, kotrž wumjenene nebjechu. Wón dje
ſ jara ſnadnej cjeju tej w ſymſlim cjaſu bes ſadziew-

ka prawje a biſe mótiſe. Toho dla ſo kneſej Ju-
liusej Hadankej cim ſwierničko ſiawneje podjaluje-
my, cim bôle ſu wſchitkich žadanja ſpoſojene a
možemy jeho jako we ſwojej węzy jara wulej-
neho, sprawneho a tuneho cjaſničarja wſchitkim
radu poruczicj.

We Lazu, 12. mjerza 1857.

Zytkwne kneſtvo
a zyla woſada.

P ſ ch e n a j e c ž j e.

Kočjma čio. 12 w Haſlowi budje ſo ſchwört 26. mjerza t. I. določna w 9 hodžinach ſ wubranjom bes lizitantami dale p ſchenoječ, a p ſchispo- mina ſo, ſo na tej kočjmi pravifna klamarenja, rjeſanja a pecjenja wotpočuje. Schromadženje je w kočjmi ſamej a budja tam tež p ſchenajenje wumijenja wosjewene.

P a r n a m u f a.

Njana parna muka, kaž tež trajnja p ſcheinu na muka w 3 čiſlach je stajnje pola me na p ſchedan a moju ſu čeſzenym a lubym ſerbam u ležnje porucječ.

W Budyschini na ſerbſej haſy ſ dwjemaj muromaj.

J. G. F. Nieckſch.

H o l ſ t e i n ſ k i m j e d

ſym deſtat a p ſchedawam ſon tež tunjo po ſenotliwym, taſ ſo može ſebi foſdy ſwoje zalty prawe ſtodiſte ſeſinječ.

W Budichini, na ſerbſej haſy.

J. G. F. Nieckſch.

W o ſ ſ j e w e n j e.

P ſchichednu wutoru 24. mjerza budje ſo pola rakođjanſteho mlyna 35 dolých hromidow twerdeho drewa na p ſchegadjowanje p ſchedawac ſen- djenje w mlyni.

Jan Dutſchman, čieſla.

H o w u a ſ h r o m a d ž i ſ u a

wſchilic ſhudžinſtib towarſtveno budyske ſrajſteje direktoje w ſali koſneſtawieſe ſeſmowanje ſobotu 28. mjerza 1857

deputata w 11 hodžinach.

Djeuſki poročad: Štukowanſka a ſlicko- wanſka roſprawa. Wuradžowanje wo ſjenocjenju wſchilic ſaſlič ſhudžinſtib towarſtwow. — Weſtebie tuteje naļnoſte dla ſo p ſchedkyd wſchilic ſ nami ſjenocjenych towarſtwow, kaž tež wſchilic p ſchecelio ſhudžinſta ſ tuym naļno- ležnichho p ſcheproſkuja.

Direktorium ſhudžinſkeho ſvjafſka w budyskej ſrajſtej direktoji.

Jan Khrystian Hendrich Kind, p ſchedkyda.

G ſ u c h e d r o ſ i d ž j e,

guge bylne a wo ſotrydž ſo derje hiba, ma ſlojuje čeſture na p ſchedan w Budyschini na ſerbſej haſy w welbi, p ſched ſotrym ſtaſ diwaj muraj wupje- ſkenaj.

F. J. G. Nieckſch.

Zena džovſka, kiž ſo ſa mlókopſchedarjanje hodži, ſo t. I. haperleja pyta. Blíſchu roſprawu dava t. P ſemigwerth w ſtotej troni w Budyschini.

Sahrodniku ſiwnosz čiſlo 4. we Dživoči- jach ſe 6 afcami 294 ſu prutami pola a ſuki a 133,72. ſenozemi, ie ſe ſwobodneje rufi na p ſchedan. Wſko dalische je pola wſhobſedjetja tam t. naſobnenju.

Hölcež, kiž če ſedlarſtwo nauſnycj imoje hnydom abo jutry do wucby ſupieč. Pola koſo? to naſhoni ſo we wudawařni Serb. Nowinow,

Bondželu 23 mjerza določna wot 10 ho- džinow budje ſo žonike draſenje vola podpiſaneho ſa hotowe peney na p ſchegadjowanje p ſchedawac.

Handrij Schuster w Čelchowici.

K hježu na p ſchedan.

Khježa čio $\frac{2}{3}$ w Trebenzy pola Buſez, ſ rjanej ſadowej ſahrodi, a 'iž ſo dli duſchichho, ſchikowanego položenia ſa ſkideho remeñnika derje hodži, ie hnydom ſe ſwobodneje rufi na p ſchedan a može ſo dalsche pola podpiſaneho ſhonicj.

Jan Schiman.

W ſ a l k p a l e ſ u i

w Oberneundorſi pola ſhorela je wot dž nja ſaſo wewopateny ſalk t. diſtarju.

Vorenz a Zimmer.

Drewowa aufzia.

Na ſchecenčanſkim reyeru pola Matej budje ſo wutoru 24. mjerza, rano w 9 hodžinach, wulka dželba khjōnoweje metwy, jako wetſki, haſosy a t. d. po ležach ſa hotowe peney na p ſchegadjowanje p ſchedawac. — Schromadžisna na rafe- čanſko — ſchecenčanſkim puczu rano w 9 hodžinach. Schueider, hajnik.

Zańdženu ſobotu žita w Budyšinje płaćachu

Koč.	W y ſ ſ a .		N i ſ ſ a .		S r j e d z u a				
	t. l.	nsl.	t. l.	nsl.	t. l.	nsl.	npl.		
Roſka	3	15	—	3	8	—	3	12	—
Ričenja	5	20	—	5	—	—	5	15	—
Decimēn	3	4	—	2	28	—	3	1	—
Werſ	1	22	—	1	15	—	1	18	—
Gróč	4	—	—	—	—	—	3	20	—
Mieč	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sabtyn	6	20	—	—	—	—	6	15	—
Hejnečka	4	10	—	—	—	—	4	—	—
Bjerny	—	25	—	—	—	—	—	20	—
Kana baty	—	18	—	—	—	—	—	16	—

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w wudawařni Serb. Now. při bohatych vrotach wotedneč, placi so wot ryněka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi ½ nsl.
Štvortlētna předplata polu wudawařja 6 nsl. a na kral,
pósce 7½ nsl.

Čísto 13.

28. měrca.

Léto 1857.

W o s t w i e c z j e : Knawedzeniu. — Swetne podawki. — Ze Serbow. — Sudniſke dorisy. — Žiatalzeta herbska Woža ſlužba w ſkiſnej zrakſi w Drejzanach. — Dorisy. — Hanž Devla a Mots Tunka. — Spewy. — Bytwinſke poweziſe. — Gjahi ſaſſloſchleſ. ſel. ic. — Prawyſchtik. —

Knawedzenju.

Schtóž chze na druhe schtwortljeto 1857 sa Serb. Nowiny do předka placic̄, tón nech njetko 6 nsl. w wudawařni Serb. Nowinow woteda. — Na kralovſkých poſtach placic̄ ſo 7½ nsl. na tón ſamy čzaž. — Sa wossewenja a naujeſchtli možemy Serb. Now. kóždemu porucžic̄, pſchetož te ſame čítaja ſo tak derje w Budyschini faž tež we wſchitkých herbských wſach, a schtóž chze po taſkum njeschtlo tak yrawje po zlym herbskim kraju roſſcherene mječ, tón daj to w Serb. Nowinach wosſewic̄.

Nedakzio.

Swetne podawki.

Sakska. W Nomí wumre 18. mjerza Zeje kralovſta wycholoſ, prynzeſyna Marja Louisia Charlotte, wudowa prynza Mara a mazochá Jeho majestosjie krala Jana. Kralovſki dwór budje jeje dla ſchjel nedzel jarowac̄. — Prynzeſyna Sidonia je na woſypizy ſhietro jara ſhorila. — Šanženu ſobetu rano pſchivese ſo krónprynz Albert je ſwojim adjutantom do Budyschina, hdež nictou niež wo jeho pſchihodži nevedžiſche a poda ſo hnydom do laſernu, hdež pſchipoſtlucho-waſche pedoffiſjeram, tak cji woſalom roſwuezo-wachu. Potom wopyta won k ſrajského direktařia ſ Koenneritz a wotweſe ſo pſchipoſnju ſažo do Draždjan. Kralova Amalia Augusta a krón-prynzeſyna Karola wopytaſtej 20. mjerza draždjanſku mjeſchęjanſlu ſchulu a pſchipoſtluhowaſtej pruhowanju, kotrež bu tam ſ holczkami vrje-neje ſlažy woidjeržane. Bonej wobhladowaſtej tež te džela, kž bjechu tam wot ſpomennych ſchu-leſtow wupložene. Ministerſtvo ſuitſkomuſych naležnoſſiow je rekrutej C. A. Weberej ſ Haine-waldu ſa to, ſo bje tón jeneho holicžo, do rjeli

Mandaury vanencho, ſe ſtracha ſmercije wumoh̄, hleboru medailu pſchipoſtalo. — Sakska lóte-ria budje pſchichodnje ſažo wo 4000 loſow pſchisportena, tak ſo budje wſho w hromadzie 56,000 loſow a wot tych budje polozja dobytkow, polozja pak nitow. Wſha ſumma penes ſa tute loſy wuežni 2,800,000 ll. — W Draždjanach wumre 18. mjerza jedyn ſ najhwerniſhich kralovſkých ſaſtojnikow, menujž generallieutenant jjeſtby a predawſchi minister Jan ſ Minckwitz. Wón bie 70 ljet stary. — Na poſleſiſhich draždjanſkih ſtómych vilach bje 559 toni, 123 wo-low, 86 kruwow, 68 ſwini a 1028 proſatow na pſchedan. Placifný bjechu ſ wetscha jara wypſele a najdréjſhi por proſatow placjeſche 9 ll. W Budyschini, hdež chzedža mjeſto ſ gasom poſmjeſilic̄, ſapiſuje ſo w tu ſhwili, ſchtó chze ſa ſwoj dom a ſwoje pſchebiyki gas k poſmjeſlenju brac̄, ſo by ſo ſhonito, hac̄ budje tak wele gaſwoteberarjow, ſo by ſatojenie wježy khóſty wuneflo a poſwjetlenje tola tuniſche bylo.

Pruski. Na barliňskim ſejmi jednaſa njetko wo to, hac̄ ſmjeja pjeſchy pſchichodnje ſažo poſte

tsi ljeta we wójsku sluzicj. Minister wojny dżerzecze w tajsim nastupanja rycz, tiz voldra hodziny traiesche, a pytasche dowes, so je tsiljetna sluzba nusna; wschelazy sapostanzy jemu pak napszecjivo ryczachu. Wuejinena ta wjez hisczeje neje. — Tako 17. mierza sapostanz. Otto s duheldorfskoho wokresa psched hejmom ryczesche, womelkny won na jene dobo a padze na semiu. Drusy jemu borsy s pomozu pschislozichu a jeho sbiechnychu. Ale jemu żona pomoz nebje a won borsy wumre; Boża ruczla bje jeho sajala.

— So ho w Parisu s prussim postanym hrabju Hatzfeldom neuenburgskich należnosjow dla wurdzije, to je wschiedne styscze, ale schto su tam hacj dotal wujednali, to neje hisczeje snate. — Prusse pschelupskie łodzie nesmjeja wot 1. haperleje khetro wulki dawd placicj, menujzy tak menowane fundse glo, kotrej danski kral wot wschitlich pschelupskich, psches mórsku wuscjelu „fund” jiesdzazzych łodzow beresche. Spomnene glo je ho w poslenskim czahn sa wulki penes na wsche czasy wotwjasato (abgelöst).

Makusy. Khiezor je saho wschelasich politskich cijekanzow wobhnadzil, so śmiedza se cji niesko do wczehno kraja wróciej. Bes nimi su nieskoci, tiz biechu dla swojego wobdzienja na prazzsim sbieżku cijekali, tez su drusy, kotsz buchu tuteho samego sbieżku dla s volholjetnemu jastru wotkudzjeni, po porucznosci khiezora na swobodu puszczeni. — Bes sardinissim a russim knežerstwom je w poslennim czahu kuff swady wudyrilo a to teho dla, dokelz sardinse noninu se wschej mozu na raluske knežerstwo swarja a jim to ich ministerstwo nesakusuje, hacj runje se ho rauski postanzy teho dla sylnej dosz wobskorjborvat. Won chze tajseje winy dla niesko Turin wopusczejicj a tak dolho wscho sienoczeństwo se sardinissim knežerstwom na bok kajicj, hacj to po jeho požadanju cjni. — Khiezor Franz Józef je poruczil, so by ss statua khiezora Napoleona I., kotaż w Milanu w nieskallim luci stesche, hdzej widzecj nebje, tam na sianwe mjestno postajita. To je ho w Parisu derje spodobalo.

Franzowska. Ministerstwo je sydom łodzow do Chinesiskeje postalo a poweda ho,

so chze tam na próstwu jendzelskoho ministerstwa tez hisczeje 10,000 wojskow Jendzelsjanam s pomozu poflacz. — S marshallom Randonom, tiz w Algieri kommandjeruje, je khiezor wuradzil, so dyrbi ho tam w blijsche nalieto pschecjivo Kabylam trochu wójskzy sakrocjicj, dokelz tuczi s Franzowsami żadyn prawy mier dżerzecj nochedja. — Czornohorssi wech Danilo pschewywa hisczeje w Parisu. Wot tam pónde wón petja do Londona a Wina. —

Jendzelska. Na požadanje ministerstwa a yo vichikasni kraloweje Wistorije je ho dotalny jendzelski hejm rospuszczejil. Kralowa praji w swojim wukasu, so je ho tajse rospuszczenje teho dla statu, so by wona psches wuswolenje nowych hejmistich sapostanzow sianwe shonila, hacj je lud se skutkowanjom dotalnego ministerstwa spokoijnj abo niz. — Jendzelsczenjo imieja sa wotwjasowanje fundsteho zla nieskaze 10 milionow toles na danske knežerstwo placicj. — Do Chiny szele ho spochi wjazy wójsklich łodzow, woshebie menschich, dokelz s tymi wulkimi, tiz tam maja, blisko s briohes nemójeja. Tasse, wulke łodzie dozahnia menujzy jara hlobolo do wody delje.

Rusowska. Czersejko, kotrym je ho nieschts Polatow, predy w turkowskej sluzbi stejazzych, pschidzalo, hotuja ho na twerde wobaranie, dokelz su pytnili, so chzedja sich Rusjoj s mozu pschimacj.

America. Nowy amerikanski pschedsyda Buchanan je wóndanjo swoje fastojsztwo naçupt. W swojej nastupnej ryci spomina won woshebie na to, so chze se wschiemi krajemi po möjnosji mier dżerzecj pytaej. — Dzignoamerikanska republika Merico je ho se Schpaniskej swadzila. Psihi poslenskich merikanskich nepokojach a sbieżkach bu tam menujzy wele schpaniskich podbanow na ich samozemju a subli wobskorjzonyh. Schpaniske knežerstwo żada teho dla sa nich sarunanje wot merikanskego a dokelz tuto nieżo dacj, nochze, dha hrosy wone s wójnu.

Ze Serbow.

Budyschina. Po khwalobnje wobsta-

tym pruhowanju buchu saibjeny tydjeni s tubomnego
krasnostawskiego seminara puschczeni: 1) Ernst
Adolf Kriegel s Eibau; 2) Ernst Wylem Sim-
mann s Eibau; 3) Gustav Adolph Wagner
s Budyschyna; 4) Gustav Schöna s Bejerez;
5) Alwin Hauffmann s Roswede (Sserb); 6)
Korla Fiedler s Niedaschez (Sserb); 7) Handrij
August Budar se Židowa (Sserb); 8) Bedrich
Groša s Kunwalda; 9) Korla Niedrich s Bu-
dyshina; 10) Hendrich Kamprad s Budyschyna;
11) Bedrich Wylem Haasa s Gersdörsja pola
Kamenja a 12) Julius Gärtner s Weigsdorsfa
pola Žitawy.

Se Scheschowa. Sa 7. wotresz bu tudy
dzen 9. mjerza k. Pietr Pólenk, sublet a
gmeinstki prijödsstejeri w Neßwacjidi li sa
poßtanja na hornoluzijski provinzialny hejm wu-
swoleny.

**.

Sudnische dopisy.

Rimale w tym samym cjaſu bjeschtaj so
do pinzy pschekupza Schrammy nutslamakoi a
tam dreörskemu radziczelej k. Trübschler a rycznikej
Marczyj njeſotre bleschie wina kranylej. W tym
samym mjeſazu bjeschtaj so do pinzy pschekupza
Roberta Klemma nits dobyloj a tam 4 bleschie
wina, 2 puntaj schwajzarskego twarožka a njeſ-
otre zytronu kranylej. Deju wotpohladanje, do
chlamow hamych pschinię, neporodzi so dobreho
fanla dla, a syptanie, kotrež tydjeni poſdijisko
scziniętaj, bje tež bes plodow, dokež dyrbeschtaſi
s hjeſje, w kottej hijom bjeschtaj, soho ejelacj.
Tola kamachtaj so hñwdom po tym do Dresle-
rej welba, a kranyschtaj pschi tutej sklavoski
swidowenej Marcjinskoj njeſdze 8 khanow butry.

W nozy k 31. augusta wuwedzieschtaj monaj
wetschu wjez. Ludwig bjesche wot Mitascha klicz
s pschedsali pschekupza Schrammy dostak, tiz
tehdy w swoim sahrodnym wobydlenjn bydlesche.
Wokolo 9 hodzinow wečor wotankny Ludwig
pschedsali, so by hjeſjny klicz, tam wišazy, wstat;
s pomožu tuteho pschinidze wón s Mucku wokolo
11 hodzinow do hjeſje a pschedsalowy klicz,
t temie pschihotowany, wotewri jemaj welb, s

sotrehož njeſdze 60 hacj 70 tl. penes a njeſdze
150 jara drohich zggarow kranyschtaj, po cjižm
so k Flügelejzom podaſchtaj a tam hacj do ranja
kharty hraſchtai. Hjom w mjeſazu juliju
bjesche Ludwig s Mitaschom 6 tl. pola pschekupza
Schrammy kranyl a drugi ras bje wón w
lawſlich wrotach na washi stat, bes tym so
bjesche tam Mitasch tež 6 tl. wotneſl. Cetel
bjesche w nozy 29. junija do chlamow pschekupza
Mickana saljeſt a tam njeſdze 19 tl. kranyl.
Grau, tiz bje k spomnenym paduchstwam wsche-
laſi, pola tamkarja Siebzera kranenj grat hwo-
jim towarzichami pojčowat, bje so jutrowny
hermanik pola swidoweneje Hübelle, tiz s pefar-
ſumi wjezami wifuse, nutstawaſt a tam 20
weſichich a menſichich newuſichich penesow, 5
zalton, njeſotre perichcenje a tež njeſchtio penes
kranyl, a to po ſeho prajenju jenož 7 tl., po
Hübelzymy wuprajenju pak 30 tl. Tež je so
wón pola swidoweneje Chaltoweje nits lamak
a wudawa, so je tam s njeſotrymi nožemi njeſchtio
malto penes ſebu wſat, Chaltowa pschishaha pak
na to, so je penes 10 tl. bylo. Hewal bje
cjeſneny Grau instrumentytwaretej Rennerej njeſchtio
zynka a jenu moſaſnu wichtu kranyl.

Wobſtorženi wusnachu so, kaž so ſda,
wſchitich ſwojich paduchstwom, a Mucka, pra-
ſchaný, cjoho dla je prjeni króej kranyl, reſny,
so je rad kharty hrat a so je teho dla ſa penes-
sami stat. Gji druhý, kotsiz bjechu wobſtorženi,
so ſu wot pomenowanych paduchow wjezy kupo-
wali abo jako dar brali, prajachu, so ſo temu
tak ma, ale ſo woni wedzeli neſtu, ſo ſu te
wjezy kranene.

Po skončenych dopolasowanjach wustupi
statny rycznik k. Roſtauscher a staji ſwoj namet,
ſa bychu ſo wobſtorženi po ſalonju hſostacz dyrbeli.

Potom wustupi k. rycznik Hödner a farcejo-
wasche prijenich schtyrjoch wobſtorženych a pytasche
ich pschekupenia po mđnoſi pomeuſtchaj, to ſamo
cjeſneſche tež rycznik Stephan ſa Eriela a cjeſne-
neho Graua a rycznik Thiela ſa Lachmanna a
ſeho mandjelsku.

Po skončenju farcejow a po prijödkčitanju
protokolla wotſupichu ſudniſſy a wrocjichu ſo

nichđe po dwjemaj hodžinomaj s wusudzenjom, po kotrymž bu Mücka k 3 ljetam a 6 mješazam arbeitshausa wosudżeny, Korla Ernst Grau k 3 ljetam, Ludwig k 2 ljetomaj a 9 mješazam, Ertel k 1 ljetu a 9 mješazam arbeitshausa, Mistach k 6 mješazam jaſtwa, Jurij Gustav Grau k 3 mješazam a 5 dnjam jaſtwa, Lachmann k 6 nedjelam jaſtwa, Karolina Flügelez k 3 nedjelam a 3 dnjam jaſtwa, Flügel k 8 dnjam, Ackermann k 5 dnjam a Madlena Lachmannowa k 1 dnju jaſtwa.

Zbyle poſedjenje bje wot 8 rano hacj do $\frac{1}{2}10$ wiezor trało.

Čitatřizeta ſerbska Boža ſlužba w ſchiznej zyrki w Drežđanach.

Rjany, runješ khjetro hymny, naſjetni djen bje nedjelu 22. mjerza bohate bylo drežđanskich a wobdrežđanskich ſerbow do ſchiznej zyrki w ſerbstemu kemſchenju ſhromadžil, kotrež wot 11 hacj do 2 trajecche. Bes kemſcheremi widžichmy tež wojerſtich mužow wſchitlich družinow, bes nimi jeneho podwyschka, bes druhimi ludjimi dweju cjeſjedostojneju ſchědjiwzow w čeſaku, taž ſhoničmy, s nechwacilſteje woſady, a hevak wſchelachich ſlužobnikow w knežei draſti.

Sporedni ludjo ſhabdjaču ho hžom $\frac{1}{2}11$ w komori. Gim djerjeſche knes vicedirektor Wanak s Budyschina 2 spomednej ryci, jich naſicji ho 333.

Prijedowanje ſtyschachmy wot knesa duchowneho Wjazki s Budyschina po ſzenju ſwiateho Jana 15, 18 — 25. pod tymle ſakladom: Ta ſtvržba naſeheho ſbóžnika: „W oni hiđa me bes winy!“

Iako ſerbski ſpiewar bje ho knes kantor Bek a ſ Budyschina ſem pschiweli, teho runja widžichmy njekotrych pschezelow, kij bjechu ho s Lujiz na kemſchenje ſem podali. — Wot fierluschow, taž hevak woſebje wotcizhčjaných, ſpiewacu ho: do ſzenja 197, do prijedoranja 98 (pschi prijedowanju 12. ſchtucſta), pschi Božej wiezjeri 186. —

Bliſſche ſerbske kemſchenje je postajene na ſchtwóru nedjelu po ſwiatej trojizi, pjaty djen prajiſta (Julia) 1857. — —

My ſmy pscheſwiedzeni ſo tón, kij naſich, bes zuſymi roſproſchenych ſerbow w bohatych bylach na ſerbske bože ſlužby wodži, tež po ſwojeſi miloſſi

spoſči, ho te ſhywy, kij ſo tudy ſyja, bohate plody poneſku k čjaſnemu a wiecziemu žiwenju. To chyłt wón čjinic ſwojeſho mena čeſſje dla!

Dopisy.

Z Prahi, 17. märca.. Kajſe je to tola wobwertlike a newobſtajne wedro! paſ ſwjeciž cjopte ſlónzo, paſ duje ſymny wjetr; — deſhcz a ſnijeh ſaſtujujetaj ſo jedyn pſchemo druhého!

Masch k temu liſale woblicjo čjinic abo ho ſmeč? Najſepe je, ſo ho cjopty na wobleskach, potom nech ſebi wjetry pježnicke ſahwiſdaja, možech ſnimim porejwaci, jeli eje nepovala! Tutoń wjetr paſ je tež ſe wſchich ſtronow nowinlow nanosyl, ſo ſkoro newjem, ſejim ſapočeež. Wutoru 3. mjerza rano $\frac{1}{2}6$ wumre profesor romiſkeho prawa na prajiſtej univerſite, Dr. Chambon, po pecijnedjellej ſkorocenji na tyfusu. Dokelž bje ſebi nebohi pſchal, ſo bychu jeho do Ženy pohrebacj dali ſwoitelž bje pſched 3 ljetami do Prahi pſchihot, bu ſredu popołdnju na dwórníſceho neſeny. Pſchewodjeniſti cjah wedžiſche k duchomny Martius, kaſchej bje ſ woſnamami (Abzeichen) doſterſna wupyscheny, ſ boſa djechu 80 ſuriſtojo ſ počadnemi, prawiſnikojo neſiehu ſwojeſho lubowanego wucjerja, ſa kaſchejom djechu reſter magniſitus Dr. Chlupp, profesorſli dekan Dr. Tunia, mnogosz profesorow, ſtudowazych a pschezelow ſemreteho. Na dwórníſceju djerjeſche jemu k Martius ryc. Dr. Chambonove cijelo wopuſceni Prahu ſchtwórf rano a pſchewodžachu je prof. Hasner, prof. Schulta, prof. Schneider a 14 prawiſnikojo, beſnimi weſch Rudolf s Thurn-Taxis.

Dwórſli prijedat a wucjeri nabožniſta na maſtoſtenli gymnaſiu w praſy, P. Anton Dandourak, bu ſa arzbikopſteho notara a prijedaria na prajiſtej univerſitej postaſeny.

W. Čezech budža ljeſha 23 duchowni ſwoi pôlſtaſtejný duchowniſli jubiláum ſwecjic, a to we prajiſtej arzidiegoſy ſchecjio, we litomisſtej diezóž 7, we kralahródſtej 8, w budejovisſej dwaj.

Na Wyschehrodje w Prahy bu hhuboko w semi marmorowym narowniku (Grabstein) namałany, a snamenja, kaj bibliothekar L. Hanška wopyta, row L. Jana Pinguina, kij 22 sept. 1371 wumre.

Cijesze kralestwo ma k wudospolneniju raskoſnego wojska 13000 rekrutow dacj.

Sredu 4. mjerza wnozy bu ludy satraschny neskutk wobendjeny, wo kotrymž zyje mjesto, ale jara rosdzielne poweda. Bohata, psches 40 let stara židowska wudowa, Hanni Kaž kij bje hizon psched ſimercju swojego muja wot neho džielena živa byla, mjeſeſche hacj huboko do nozy wopyt wot njeſotrych wyschek. Pschi wotkodži tutych bu ſlužomna hiſhcje po viwo poſlana, bestym so njeſakſi huſarſti ſadet ſe ſuſodneho mjeſta hiſhcje pschi nej wosta. Jako ſo ſlužomna wróci, namala kuchnju ſamknenu, na ſeje ſwonenie a wolanje nebu wotewrene; ale ſeſda ſo ji, ſo ſo wo iſtwje jałocſeſche a teſak ſchęjerſotaſche. Teſo dla wubjeja na haſu

a nadendje tu ſakojnika, kij we ſamſnym twařenju bydli. Tudem uƿoweda to a won džiesche hnydom po patrouillu a bu to tež pólzajſtemu ſomištarſtu wosſewene. — Buchanje bje podarmo, teho dla wotewri ſamkař durje. Do kuchnje ſaſtupiwschi muhlaſachu ſrivawy teſak — a w prijeneſ ſtri lejſeſche wudowa ſalo ſatraschnje roſhykane cijelo we wulfzej luži kwoje ſ wupſchestrnymaj rukomaj. Schijsa, rameni, hlowa, ruzh bjechu ſ ranami wohipdene, kráſna židjana drasta bje roſtořhana a ſ krvju ſaneſchwarnena, ſeje naruczniz (Armbänder) bjechu roſtamane, ſ boka neje lejachu teſakowe nožnje, w jeneſ ruzh džerjeſche prömenja wloſow a w druhei ported'epé — wjescje bje ſo ſe ſadwſelnymi mozami wobarala. — We ſadnej ſtri lejſeſche woſat, kij biſte ſebi ſ kuchinſtim nožom ſrk pscherjeſnyt. — Pschi dalschim pscherjeptanju poſka ſo, ſo mjeſeſche Kažowa psches 30 ranow, bes nimi wele ſimertnych, na ſamej hlowi bje 20 ranow, wutroba a pluža bjechu pscherjeſtote, njeſotre rebka roſtrubnene.

Hanš Depla. To ſebyn tola nekž nihoj wſeril, bdy by jedyn ſam newidžil!

Mots Tunka. Ale, ſchiwo dha je bylo?

Hanš Depla. Hloj, ſalo bledch ſa wondario do L. pschichok, wotſluvich w korečničky, dokelž bje cijaz woſkodvorac, a ſynych ſo ſa blido. Woni wobed

bórsy nepchinesechu a duž poczach ja s dolhei khrilu
s woknom won hladacj, hacj bych tam hnaj nieschtó
wytnyk, schtoj by wobhadowanja hódné bylo. A
ja tež tam wo prawdzie nieschtó wuhladach!

Mots Tunka. A schto dha to hiesche?

Hans Deyla. Pož s wulsim mlóčjinkom na
hlowi.

Mots Tunka. Ach, bat wshak tola!

Hans Deyla. Nihdy hinak; — ale daž hebi
senož tu wiez wuwodacj: Za wuhladach po taſtim
pba s wulsim mlóčjinkom na hlowi s Brjekuschez
dwora pschinicj. Dokelž pož nicio newidzische, dha
khetro ponatka stupasche, ale dolho netrasasche, dha
wocja won wotesczne fraczecj, pschetoj Brjekuschowa
bje pschibjezaka a mlóčjescze pba s khochejcjom
na khribet, to hebi won žiweje rady newedzische, hacj
do jeneho schtoma prafny a mlóčjink roerasy — a
tač, gwoźe widżenje saſho dostarschi, khjetje ruczie
cjecku, mlóčjink a wjaſo ležo wostaschi.

Mots Tunka. Skajce je dha to mjaſo bylo?

Hans Deyla. Brjekuschowa bje swarene honjase
mjaſo w khjeſi s khaktow wucjahnyc, tuto mjaſo
s hornyla do mlóčjinka skladla a potom jaschlu do
istry nešla. Bes tym bje suhorowy tyraž do khjeſie
pschischt a hlowu do mlóčjinka tyfnł, so by kruch
mjaſa wudobyl. Ale leho hlowa bje trochu schleroka
a jaſo chyſche ju won ſaſo wucjahnyc, dha to
newidzische a won teho dla s mlóčjinkom na hlowi
cjeſasche. Bes tym ho Brjekuschowa na teho rubęž-
nika dohlada a cjeſesche s khochejcjom fa nim.

Mots Tunka. No', to druhe hizoni wjemh.
Ale to chyſt ja hichje wedzicj, hacj hu Brjekuschez
potom to mjaſo ſjjedli?

Hans Deyla. To ſkonik nejzym, ale tule
ſchtuciku blechu tam ruczie wudzjekali:

Hdyž je mjaſo swarene,
Niewostai je w khjeſi,
Hewak nohi doſlane,
Na wefku won hjeſi.

S p e w y.

Jerusalem.

Jerusalem, to wſhoke,
Na Zioni ho blyſcieſche;
Masch ſbóžnik na ne platasche.

Wo leho mjer ho starak bje,
Kaž vata mlode pschykryje:
Jerusalem pak nochysche.

Joh' kamenjowacj chyli ſu,
Na kſchiz joh' potom pschibichu;
Kaž ſlohnika joh' morichu.

Duž Béh to mleſto wupuſi;
Wón nevſherzelam dovuſchiji,
So bych u je wutupili.

Póhanjo romisz pſchindjechu,
Jerusaleni woblehnychu,
A na poħledk je ſlaſyku.

Do rokpatankow ſwrocjene
Eſo mleſto puſte ſvjeresche
A ſrudoba tam knęžesche.

To mleſto, nihdy wypole,
Na Zioni ho blyſcieſche;
Masch ſbóžnik na ne plataſ je.

W e h l a.

Cyrkwijske powjesće.

Vodjanek a cyrkej: Jurij Millař, Milla-
wscha Milla, bjergracia a khjeſerja w Budyschin, ſ.

Zemrjeći:

Djen 8. mjerza: Hana, nebo Žakuba Hórczani-
ſko, ſahrodnika w Grubožizach, mandjelska, 69 l.
10 m. — 12., Handrij Vogel, wumětak w Mi-
schonzu, 56 l. 9 m. — 13., Jan Bohumil Táſchner,
wobydlet a naſterzbowat w paperniku w Dobru-
ſci, 53 l. — 16., Maria, rož. Schillig, Korsje
Augusta Lukaža, wobydlerja na Židovi, ſarostajena
wudowa, 56 l. — Jurij Ackermann, rychtař a ſa-
hrodník w Dježnizach, 67 l. 6 m. — 17., Maria,
rož. Prodžiz, nebo Žana Schmiža, poſlenka w
Koſymju, ſarostajena wudowa, 69 l. 4 m. (wumre
poła ſwojeje džowli w ſeſtejanſkim mlynii).

Gzabi ſakſkoschlesyjskeje želeſnicy ſ budyskeho dwórnischa.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; pſchiponku
12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 16 m.
rano 2 h. 42 min.

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; dopołnja
11 h. 40 m.; popołnju 4 h. 52 m.; wieczor 8 h. 27 m.;
w nozy 12 hodž. 4 min.

Pelležna placzisna.

W Livsku, 26. mjerza: 1 Louisd'or 5 fl
16 nſl. 4½ np.; 1 połnowojazgj czerwony ſlowy
abo dukat 3 tl. 5 nſl. 4½ np.; wienske bankowki 98.
Spiritus w Wrotſlawi 12½ fl.

N a w ē š t n i k.

Wossjewenje.

1. Pschenajecje zybelicje. Mała zybelicja ma so wot 1. mjeſeſ ſ nowa pschenajecj. Gdje? je we wudawatni Serb. Now. ſhontz a moža so potom wumijenjenja na lubli ſamym nawedjici.

2. Bjerny na pschedań. Dzielba jara mučnatych, czerwonych zyblowych bjernow leži na pschedań na rycieſtubli Zaſoñzy pola Neſwacjida.

3. Drewo w aukzia. Kamenty dub, kij so jara derje ſa mylniſtu walu hodji, 20 loheſt dolhoszje a 7 stopow ſtricneho wobſaha, dale: Liczba lipoweho tycheſteho drewa, taž tež lipy k djezejam a meſtam ihmane, potom: Ihetro wele lipoweho a duboweho ſchijepjanego drewa a tajſeje walcziny budja so 3. haperleſe t. l. ſa hotowe penesy na rycieſtubli Zaſoñzy pola Neſwacjida na pschedajowanje ſchedawaci.

Dena tonjaza defa je so w nozy 20. mjerza w Gjichonzech namakala a može ju tón, ſomuž ſluſha, czo. 7 tam po ſarunianu wulſka ſa wosjewene ſaſo deſtaci.

Podpiſany wosjewia, jo won kopt punt po 9 nſl., moſas punt po $5\frac{1}{2}$ a 6 nſl., cijisty woſoi punt po $1\frac{1}{2}$ nſl. a 1 nſl. 8 np., zynk punt po 1 nſl. 2 np. a 1 nſl. 4 np., ſejſje ſentnac po 1 tl. 26 nſl. kupuje.

W Budyschinii na kameńce hafy czo.
G. A. Schulz.

Sahrodniska živnosz czo. 10 w Eſerjanach ſ 18 kórzam̄i pola a ſuki je ſe ſwobodneje rufi na pschedań. Wſcho dalsche je pola wobſedjerſa tam k ſhonenju.

M u f z i a.

Pſchichodni wutoru 31. mjerza t. l. rano wot 8 hodjinow budja ſo we wobydlenju nebo kjetnarſtego miſticta Handrija Falti w Barciſi wiſheraſke pschedmey, jaſo 100 kop wobrueſow, zyly bijetnariſki grat, meublje, draszenje, njeſotre ſoleſje, wſcho do hromady 160 cijiflow, na pschedajowanje pschedawaci.

W Barciſi, 21. mjerza 1857.

Herbia.

Nowa brójeni, kij ma so wot ſupja wottorhacj, je na pschedań a može ſo wſcho dalsche pola podpiſanego ſhonicj.

Handrij Zencz w Maſecjizach.

Dobrowolna ſubhastazia.

Po poſtajenju podpiſanego ſudniſtego hamta budje ſo

džen 20. mjerza 1857

ſkiejna ležomnosz cat. no. $1\frac{1}{2}$ w Hajnizach, czo. 14 gruntsich a hypothetisch knihi ſa tule weſi, a herbam Janej, Madleni a Hani Schmeiſez ſluſhaza, koſraž je ſo 30. januara 1857 bes pohladanja na wobeſeſie na 190 tol. — taritrowala, po poſadjanju dobrowolneje na pschedajowanje pschedawaci, ſtož ſo ſ pokajansjom na viſibitk, na tudemym ſudniſkim hamci wuſpoviſnemy, ſ tutym wosjewjuje.

Kralowſke ſudniſtvo w Schjerachowi, 5. februara 1857.

Heink. Lehmann, aet. jur.

Drewna pschedań.

Walczki, ſopa po 1 tl. 7 nſl. 5 np. ſteja w ſchibencnej holi na pschedań, tež pschedawaja ſo psched p. podpiſanego wiſhedenije ſuchie a hyre deſti, teho runja tež 6 loheſowſte a 8 loheſowſte laty. Twarskich drewnow je tež njehdje 1000 po veberſtu na pschedań w Polpizy.

W Potpizy nad Spremju, 23. mjerza 1857.

Hele mann, hajnik.

Eſylna rjejanſka ſlopa (Schneideſlappe) k fabrykujefanju je ſo 12. mjerza podpiſanemu ſhubila a ſo sprawny namakać proſhy, ſo by ju ſa dobre myto ſaſo daciec chybi.

W Łahowic, 20. mjerza 1857.

Domasch, ſowar.

Hölceſz abo holeſta moſetaj njeſko abo k juſtram tunjo ſiedz a wobydlenje dōſtacj a ta holeſta može tež hnydom ſobu ſhieſ ſuſnycj. Wſcho dalsche je ſhonicj w Budyschinii we wudawatni Serb. Now.

10 kop ſuchich ſhōjnowych deſtow wiſhelenje dolboszje je na pschedań pola ſhamarja Merwy w Grodziszcju.

Burſke ſydlischeſo czo. 4 we Burſke Edjatich ſ domſtmi, ſ hređa, bręžniu, kólniſu a ſ wumenkom, kaž tež ſ dwjemaj ſadowymaj ſahrodomaj je ſe ſwobodneje rufi na pschedań a može ſo wſcho dalsche ſhonicj pola burſka tam.

Dwajſchowā ſhieſa czo. 10 w Starych Porſchizach ſ dwjemaj ſtowmaj, ſ bróniſu a ſadowej ſahrodu je na pschedań.

Czo 8 a 11 Serb. Now 1857, ale cijiste ſo we wudawatni Serb. Now. kupuje.

Drewova aufzia.

Pschichodny schtowork a piatki jafo 2. a 3. haperleje budje so na pschi wejicjaniskim revjelu njehdje 250 dothich bromadow, kaj tez wjazy wólichow a brjesow pschedawacj. Wumjenienja vlačenja a wozwojenja dla so psched sapocjatkom aufzije wosjewia. Sapocjat je schtowork dopolnja we 8 hodzinach pschi bukojnianiskim pucju.

Woprawdžite

rigaske lane bymo
pschedawa w tunach, kaj po jenoilivym
Jan Miešnak, na lotolskej haſy.

Tym mnogim pschedzelam, kij ſu haſc dotal
kōde ljetu wote mine lane bymo kupowali a ſ
neho prawje rjany len domoj khowali, wosjewjam
ſ tutym, ſo budu ſim tuto ljetu

nowe woprawdžite rigaske lane bymo,

kij pschi khmanym wedri wjeſſie moſebje rjany len
pſchinesſe, pschedawacj, a proſhu ja wo prawo
bohate kupowanje.

W Budyschini, na ſerbskej haſy, k dwiemaj
muromaj.

J. G. F. Nieckſch.

Sadženki.

Brjesove ſadjenki foſdeje wulkoſje ſopa vo
15 np. haſc 4 nsl. 5 np. ſ wuwacjow hajniſkeho
penſa ma na pschedan

W Neſwacjidi, 27. mjerza 1857.

B. Unger, wſchi hajnik.

W Droidžiju je nowonatwarena khjeja ſ woj-
naſtwom, ſa fotrek ſneſtvo ſ wjeſtoſju ſonzeſtu
da a hdejz budje ſtajnje doſz wojnaſteho džiela,
ſa khmaneho woſmarja yſches ſowatja Stoscha
tam k vſabenaceju.

Storschi, kij chzedja jutry hólzow na bydyku
mjeſczejaniſku abo na wulku ſchulu dacj, moža ſa
dweju wobydlenje doſtač na hornejſkej haſy
čho. 581/160

Maćica serbska.

Towarſtvo maćicy serbskeje změje srje-
du po jutrach, 15. haperleje, popołnju wot
2. hodziny swoju lětu ſhownu zhromadzi-
znu a budze ta ſama w hornej ſali hoſćenca
k złotej krónje w Budysinje wotdzeržana.
Tuto maćičnym sobuſtawam najpod wólniſo
wozjewuju, uadžija ſo ſpomijeny džen
jich bohateho wopыта.

W Budysinje, 28. měrca 1857.

Wubjerk
towarſtvo maćicy serbskeje.

Eſuche droidžie,
ipje ſvline a po fotrek ſo derje hiba, ma ſtajnje
čerſtve na pschedan w Budyschini na ſerbskej haſy
w welbi, psched fotrym ſtaj dwaj muromi wupo-
ſnenai.

J. G. Nieckſch.

Parua mulfia.

Rjana parna muka, kaj tez traſna psche-
nejn a muka w 3 ciſtach je ſtajnje pola me na
pschedan a možu ju cjeſzenym a lubym ſerbam
nalejnje poruciti.

W Budyschini na ſerbskej haſy k dwiemaj muromaj.

J. G. F. Nieckſch.

Holſteinſki mjeđ

bym doſtač a pschedawam ion tez tunio ro je-
noilivym, tak ſo može ſebi foſdy ſwoje zalit
prawe ſtode ſeſnici.

W Budyschini, na ſerbskej haſy.

J. G. F. Nieckſch.

Hlowna ſhromadžiſna

wſchitkich ſhudjinſtich towarſtwow budyskeje
krajiſteje direkciſe w ſali krajiſtawſkeje ſejmowſe
ſobotu 28. mjerza 1857

dopełnia w 11 hodzinach.

Djeuſki poſjad: Štukowanska a ſliczno-
wanſka roſprawa. Wurabowanje wo ſcenocjenju
wſchitkich ſallſich ſhudjinſtich towarſtrow. —
Weſebje tuteje nalejnoscje dla ſo pschedhyd
wſchitkich ſ nam ſcenocjenych towarſtrow, kaj
tez wſchitky pschedzeljo ſhudjinſtwa ſ tutym najna-
lejnſtvo poſproſchuja.

Direktorium ſhudjinſtiko ſwiaſtka w
budyskej krajiſteje direkciſi.

Jan Khrvſtan Hendrik ſind, vſchedkwa.

Walfpaleſti

w Oberneundorſi pola ſhorela je wot dž nſa
ſabu nowopalený kalf k doſtaču.

Lorenz a Zimmer.

Zandženu ſobotu žita w Budysinje plaćachu

Kore.	Wyſſa.			Nižsa.			Sredzna.		
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Roſla	3	15	—	3	8	—	3	12	—
Vičenja	5	20	—	5	—	—	5	15	—
Zecimen	3	4	—	2	28	—	3	1	—
Worj	1	22	—	1	15	—	1	18	—
Grček	4	—	—	—	—	—	3	20	—
Sljeviſ	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dabli	6	20	—	—	—	—	6	15	—
Hejdutka	4	10	—	—	—	—	4	—	—
Wjerny	—	25	—	—	—	—	—	20	—
Kana batru	—	18	—	—	—	—	—	16	—

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawańi Serb. Now při
bohatych wratach wotedać,
paci se wot ryněka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde čisto płaci $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral,
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Číslo 14.

4. haperleje.

Léto 1857.

W o p s h i e c j e : Stanowidzenju. — Swjetne podawki. — S Budyschina. S Lipska. Se Židowa. S Višaneho Dola. S Budyschina. — Prawizniſke dopis. — Dopis. — Komet wot ljeta 1556. — Spesy. — Hans Depla a Mois Tunka. — Byrlwinſke powesze. — Cjahi saſſkoſchlesyňſkeſe Jelesniq ſ budysſeho dwóreniſchęza. — Venęžna placzisna ic.

Stanowidzenju.

Schtōž chze na druhe schtwörtljetu 1857 sa Serb. Nowiny do předka placzic, tōn nech njetko 6 nsl. w wudawańi Serb. Nowinow woteda. — Na kralowſtich poſtach placzi ſo $7\frac{1}{2}$ nsl. na tōn ſamy čjaſ. — Sa wosjewenja a nawěſtke možemy Serb. Now. kózdemu poruczic, pſchetož te ſame čjataja ſo tak derje w Budyschinii kaž tež we wſchitkých ſerbſtich wratach, a schtōž chze po taikim njeshtu tak prawje po zylym ſerbſkim kraju roſſcherene mječ, tōn daj to w Serb. Nowinach wosjewic.

Nedakzia.

Wosjewenje.

Starschi abo formindži, kiž chzedja ſwojich ſynow abo pſcheporuczenych na tudomny ſchulſki vráparandſki wustaw dac̄, ſo na to fedzblivych čzinja, ſo bydu ſ nim cjinjomneho pruhowanja dla ſobotu, 11. haperleje t. l., do počnja w 9 hodzinach do tudomneho ſeminara pſchischli a tež jich kſchzeuſki liſt, kaž tež ſchulſke a poczinkowe wopisima ſobu pſchineſli.

W Budyschinii, 23. mjerza 1857.

Kral. krajska direkcia.

ſ Könneritz.

ſ Berlepsch.

Swjetne podawki.

Sakſta. S prynzesynu Židoniu, kotaž bje na woſypiz ſſhorita, ſo ſaſto poljepſchuje. — W Lubiju bu 23. nowa wucejena poſweczena. — Wot budisſeho ſjawneho ſudniſtwa bu 26. mjerza $19\frac{1}{2}$ ljetny Wünscha ſe Židowa ſ 1 ljetnemu arbeitshausej woſhudjeny, dokež bje ſublerej Hermannej we Wurizach moſaſnu ſulu, 1 tl. 20 nsl. hódnú, kranyl. Dale bu tōn ſamy džen ſtam ſchjerach ſ Radworž, 37 ljet starý, ženeny a nan 2 džieszjow, ſ 4 mjeſacznemu arbeitshausej woſhudjeny, dokež bje ſpomnenu ſulnju ſa 3 tl. 15 nsl. ſastajika. — Popołnju bu

bje pola rychtarja Mroſa w Kamenej pot kočja ſuſna ſobu wſat, wotrockej Handrikej pak dybſacny čjaſnik wuwedł a na budysſej poſcječni ſastajit. Hervat bje wón tež 9 kózji ſuſna, jemu wot krawſteho towarischa Nobliſa ſ pſchirjeſanju pſchineſeneho, ſtradju wſat a tež w Budyschinii ſastajit. — To ſamo ſudniſtvo woſhudži 30. mjerza 22 ljetnu Hanu Lehmanez ſ Budyschina ſ 4 mjeſacznemu arbeitshausej, dokež bje hamornikej Dammej na Židovi ſuſnju kranyla a 16 ljetnu Libſchiz ſe Židova ſ 2 nedzellemu jaſtu, dokež bje ſpomnenu ſuſnju ſa 3 tl. 15 nsl. ſastajika. — Popołnju bu

konkupz Mikel se Židowa i 3mješacjnemu jaſtwu wotkudjeny, dokež bje ſebi wot kublerja Roſchaty w Brjeyni 7 tl. wuplaczicj daf, kij bje tón ſa jeneho, wot konkupza Günthera kupyneho konja deplaczowacj mjet. Mikel bje wudawał, ſo je po te penesh po Güntherowej porucznosći pschischof, ſtož ſo paſ poſdžiſho jaſto kja wupofasa.

Pruſy. Wot ſapóſtanzy druheje komory barlinskeho hejma bu 27. mjerzy nowy, wot ministerſtwa prijódſtajeny khjezny dawf ſ 241 hloſami wotecjifneny; ſa njón bje jenož 73 hloſow. Powyſchenie pelowieje placifný bu paſ pschiswolene, hacž runjež jenož ſ malej weſchinu. — Pruske kraleſtwo ma 61,942 krajnych ſaſto-jiſikow, kij 17 millionow a 727,900 tleři ljetneje ſby doſtaſawaſa. — Prusy maja ſa wot-wjaſanje ſundſkeho dla 3,300,000 toleř dans-temu kněžerſtu ſaplaczicj. Ljetneje budže paſ jenož 420,000 tl. wotplaczencyh. — Kral je knesa ſ Kochow, kij bje barlinskeho polizajſkeho presidenta Hinkeldeya w duelli ſatſjelil a teho dla na tverdžiſnu Magdeburg na 5 ljet wotkudjeny, na proſtu Hinkeldeyowej wudowy wobhnadžil.

Rakuſy. Rakufi poſlanz, hrabja Paar, je Turin wopuscheſit a ſo do Wina domoj podał, dokež ſardiniske ministerſtvo ſardiniflim nowinam ſwarenje na rakufiho khjezora a na rakufi kněžerſtwo newobara. Sardinifki poſlanz dybi teho dla tež Win wopuscheſicj a ſo domoj podacj, — ale wójna taſkeho wadženja dla hiſcheze nenaſlane.

Franzowska. Čjornohórski weſch Danilo je ſwoj wotkudhod ſ Pariza hiſcheze wotſtořeſit, dokež je ſemu khjezor Napoleon pecja ſlubit, ſo chze ſemu wujednanie ſ turkowiflim sultanom wuſluſkowacj. — Persyſti poſlanz Feruk ſhan je ſo do Londona podał, ſo by tam mjer ſ Zendjeležanami dowobſankyl. — Napoleon chze w Algieru tež zelesniſy twaricj dacj. — Won je tež khjezu na kupi Heleni, hdiež Napoleon I. hydlesche, wot Zendjeležanow kupil a budje ju pschiswolene poredjeſicj dacj. — Neuenburgiflik naſležnijſiſow dla ſo hiſcheze pschezo jedna.

Zendjeležka. Sapóſtanzy ſa nowy jen-đeſſli hejmu ſu ſ weſcha hižom wuſwoleni a ſda ſo, ſo ſmjeſe dotalne ministerſtvo weſchinu tych ſamych na ſwoſej ſtronu. — Š Chinu ſu poweſzie pschischie, ſo chze chinesyſli khjezor ſ Zendjeležanami mjer ſeſnicj. — Š Persyſteje piſoſa, ſo ſu tam ſendjeſzy ſjeſni ſ Persaremi poła Kuschala bitwu mjetli a jim 700 ludži morili a 100 muži ſajeli. Persarjo menujzy, kij tam hiſcheze ſhonili neſbu, ſo je Feruk ſhan mjer wujednat, bjechu nadpad na mjeſto Buſchir, wot Zendjeležanow wobſadžene, ſeſnali, ale zofacj dyrbeli.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Dotalny canonicus capitularis ſcholasticus f. Jakub Pečh bu ſandženu wutoru jako 31. měra na doſtojnſtvo kantora na tudomnymi tachaniſtvi powyſheny.

S Lipſka. Serbſti wotſjad luſiſleho prijedorſkeho towarſtwa na lipſkej univerſezi ma w tu khwilu ſydom ſobuſtawow. Tute ſu: Jan Sommer ſ Maleschez, senior, Herrmann Julius Gólcž ſ Varta, Gustav Julius Ryček ſ Woſlinska, Franz Emil Schotta ſ Kſchischora, Jurij Moriz Bróſka ſ Buděſez, Jan Hendrich Vjat ſ Brastowa a Jan August Šekora ſ Maleschez.

Se Židowa. Tudy njetko hlowjaza ſhoroz khjetro jara knězi a to bes dorozhenymi a džiećimi.

S Viſaneho Dola. W noſy ſ 20. mjerza naſta w tudomnej Härtinge, wot Hiricha a Gomy. wotnaſatej ſchleſegeſni woheń; tota bu tón ſamý poduſcheny, predy hacž prawu móz doby, tak ſo je jenož tſjecha trochu wobſchložena.

S Budyſchina. Šandženu ſobotu djer-jeſche ſjenocjeniſtvo wſchitſkih khudžiſkih towarſt-wow budysſeje krajneje direcziſe pod pschedbyd-ſtowm f. rycerkuſblerja Kinda nad Maſym Budyſhinkom hlownu ſhromadžiſnu w ſali bu-dyſteje krajnostawſeje hejmownije. Po-ljetnei roſprawi, wot f. fararja Rády prijodekſitanej

a po wotpołożenju sileżbowanja, pszechocriji so i praschenju, hacj ma so generalna shremadzisna wschitlich saſſtich shudžinskich towarzstw 31. mjerza w Draždjanach wobpôstacj. Iako bje to sa dobre spôsnate, c̄itâsche i. farař Thiem a praschenja prjód, tij mjeſachu so w Draždjanach roſtadzowaci, a na jich wujednanju wobdzitelich so wysche i. krajsleho direktaria s Kõnneteriž, hamtsleho hetmana s Egidy, budniſkeho hamtmana Hartenstein a, iež i. i. Dr. Nowak s Minakata, kubler Hermann se Spotez, farař Náda s Hodžijsa, farař Jäkel s Horneho Wujesda, kubler Mróš wot tam a hischcie wschelaz drusy. Slonečnje bu postajene, so ma so wuberk ſjenoczeniſta na draždjanſtu shremadzisnu podacj a wysche teho buchu hischcie i. i. Hermann se Spotez, Póstel ſe Židowa a Wicjas s Panczisz jako deputirtojo wuswoleni.

Prawizniskie dopisy.

XIII.

Lubi Šerbi! ſze wy „woſiewenje a warownanie, tij wam w poſlenich dopiſach podachmy, ſroshymlili? A jeli niz, dha c̄itâſcie je hnydom hischcien junſtrocj, c̄itâſcie je tak dohlo a tak husto, hacj ſze je ſtečnje doſpolnje ſroshymlili a deroſhymlili; kózde ſlowcisko ſebi derje wobhlađacie, kózde hrónczlo ſebi roſtadzacie a roſpomnacie, doniz ſze je dorohymlili a, moht rez, ſhtowy nauſtynli. Reczakajecje hakle na ſamne ſhonenja, so byſcheje ſ nich wuknyli a so wam viſches ne, taž ſo praji, wjera do rufi ſatloczita. Tute ſhonenja ſu kózdy ras ſrudne a hórké. Hlaseje! wſchak tajke ſhonenja, tij ſu mnosy druzh c̄imili, wſchudjom a blisko wokolo waſ ſeza; roſpomnacie a wobhlada icze ſebi jenož te a wy budzecje nam wjericj a prawa dacj, hdyž prajimy, so je poczinanie a ſlutſowanje tajſich agentow, geschäftsniſi, commiſſionärow a maſterow luta nehańbicziwoſz, žana sprawnoſz a jenož lute jebanje; so je neſticejmoſz, tij ma jenož zufe kubko a ſamōjenje wotpohladane, tij na tutym taž piwalza wiſy a zjza, hacj je je

wuzyzala, tij ſe taž racja khoroſz, tij dale a dale žere, tij ſe taž vampyr, tij zufe c̄jelne možy wujere a poſre. Lubi Šerbi! wy husto prajicje, ſo ryčnizy ſtóržbne wjezy, jim i prawiſniſkemu wuwedzenju pſchepodate, tak a hinač werceja a ſenož teho dla do dohloſzie czahnu, ſo byhu pſches khóſty, tij naſtanu, prawie wele ſaſtuſili. To móže ſ džiela pola neſwiedomniwych ryčníkow wjerno bycž; ſ džiela pak to tak neje. Richtón darmo nedziela a ſo chze kózdy a tak tež, kózdy ryčník ſiwy bycž, to ſo wje. Ale ſo by jenož na to ſmyſleny byt, tak by ſtóržbne wjezy ſawercjowat, horje dzeržat, prawje wele khóſtow načinil a tak wele ſaſtuſit, to neda ſo tola hischcien wot najwiazorych ryčníkow prajicj; jenož wot hóſtach ſpomnenych, tij maja ſ ludjimi, taž ſmy jich tu wopíſali, pſchesjene, nech to placji. So ſtóržbne wjezy husto dohlo traſa, predy hacj ſo ſe kóznej dowedu a wuczinja, to leži najbóle na nječim zylje druhim. A na čim to? K prijenemu na tym, ſo je progehuſalny khód abo pucj, kótryž ma ſtóržbna wjez hjeſecj a po ſakonju, predy hacj ſe kóznej dondže, pſchepjeſecj, pſches ſakonſy poſtajene termije a druhe ſwoukomnoſje a formalije, tij maja ſo wobſedzbowacj, po ſakonju tak dohli, a i druhemu na tym, ſo ſu ludjjo ſami, tij tajſu ſtóržbnu wjez maja, tu ſamu, predy hacj ſu ju ryčníkej a budniſtwu i wuwedzenju a i wucejnenju podali, bes ſobu tak ſawercjili a ſagwali, ſo napoſledku richtó newje, ſchto je c̄jate a ſkóte. A potom, hdyž ſu ſebi ſami w krótkim čaſu ſwoju wjez taž žval pſchedzena ſachmatali a ſawercjili, potom dyrbitaj ryčník a budniſtvo tuten žval w runje tym ſamym krótkim čaſu a bed khóſtow ſaſho wotſhmatacji?! Abo kótry ljeſak by ſamóhł, ſo by khoroſz w runje tym ſamym krótkim čaſu ſbjehnył, w kótrymž je ſebi ju khóz husto pſchicjahnýl? Abo ſchto traſe dljehe, njeſaklu wjez ſlónzowacj a ſanicjeſ, abo ju nowu ſtworicj a do ſtarego wobſtaſka ſtajecj?! Wjeszje najhuziſcho tuto poſlene! A runje tak je to pola prawiſniſtich ſtóržbow, tij maja wſchitke to wotpohladanie, ſo by ſo ſ ich pomožu wot budniſtwa njeſakli prawiſniſli poriad, wot wobſtorženho raneny, do predawſchego,

skareho wobstatka stajit a wurunat. — Horkach bje prajene, so niz ryczniz a sjudniśta, ale so najbole ludijo ſami swoje wjezy tak ſawercja a ſachmataja, so potom do ſtorzby pschindu a ſo husto pschewidicj nedá, k najmeinschemu niz hnyd o m pschewidicj nedá, ſchto ma prawo a ſchto niz a tajkeho ſonza ſtorzba ſmjeje, a ſo tajke ſtorzby husto jara dohho traje a wele penes khoschtuje. Pschi tutym wupraženju dyrbimy tez tudy ſtejo wostacj. Ludijo ſami ſu eji, kij ſebi ſtorzby načzinja, ludijo ſami ſu eji czinerjo ſwojich ſtorzbow a husto tajlich ſtorzbow, kij dohho trajeja. A ſak a ſ czechu pschindje to? To pschindje ſ teho, ſ džiela ſo, hdyž maja njeſtaju prawisnisku naležnosz wobstaracj, newedža, ſchto a ſak chzedja, ſ džiela ſo tu ſamu prawje nerofymja a ſo na prawym mjeszi wo dobru radu newobhoneſa, ſ džiela, ſo tajke naležnoszie na neprawym mjeszi, husto w ſorejmi a na piwnej lawyz, abo hewak niz w poñnej ſtroſbnoszi jednaja a wotrycja, ſ džiela ſ teho, ſo temu, ſ kotymz maja czinie, dobrociwje a ſlepje wjerja a ſ džiela ſ teho, ſo wſcho do hromady a jene do druhego rycja, bajeja a žwamlia, pak tak yak hinal, ſo to, ſchtož chzedja, jaſnje a ſjawnje, wjeszje a ſroſymliwje, ſrueſje nepoſtaja a newuproja; ſchtož rycja, ſebi nerofymbla a ſo nedorofymja abo hewak tajku wjez nerodnje wobstaraja. Nebý to wſchitko bylo, wjerze nam! dha by ſo njeſtora ſakraſnenia ſtorzba mene wedka a njechtonzkluzi temu abo tamnemu projeſei, kij dohho traje, wele penes khoschtuje, a wulku ſtarosz czini, wuſchol. Štroſbnosz, poñna ſtroſbnosz, wobhonenje wo dobru radu na prawym mjeszi, hdyž ſebi ſchto ſam radziej newje a mudry a ſhoneny doſz neje, roſhladnosz a ſehzlinosz, wjetlož teho, ſchto a ſak jedyn chze, dobra roſmyſlenosz a potom wjeſta, ſruta a krótk a ryc, to ſu teho dla prijeni ſalon a wumjenenje, kij ma ſo pschi ſkódm wobſtaranju a ſtuſowanju w prawisniskich naležnoszach wobledžbowacj, woſebje pak tehdom derje wobledžbowacj, hdyž ma ſchto ſ pschedawanijom ſwojich ležomnoſgjow a zuſymi neſnatnymi ludjimi, woſebje tez tehdom czinie, hdyž ſo ne-powolani agentojo a maklerjo, kaj ſmy jich dotal

wopíſali, nehańbiegiwse do jeho naležnoszjow jako ſrijedniy nuts mjeſcheja. To nech teho dla ſkódy derje wobledžbui, kij chze ſo tajlich nelubosnoſgjow, kaj wſchitke proceshy mene abo bole ſu, ſminyč! — Tola ſo ſo ſaſy k runje ſpomnenjym mujam, k agentiam a maklerjam, tajlich ſmy jich tu wopíſali, wrózimy, dha mamy tu dale ſ polnym prawom wupraſie, ſo ſu runje won ejilej ludijo eji najwetschi ſtorzby czinerjo. Je nusne, lubi Eſerbj! ſo wam tuto wupraſenie dopokažemy? My ſebi myſli-my, ſo niz. Pschetoz k prijenemu ſo nadizhamy, ſo ſze ſ dotalneho wopíſanja tutych ludzi a ſ ich ſtuſowanja tak wele ſpoſnali, ſo tuio žane sprawne a derje mjenene neje, ſo je wele böle jenož zylje nesprawne a ſebanske, ſ gylia pak tez tajke, ſo jenož wſchelake proceshy načzini a ſa ſobu ezechne; k druhemu wam wieszje nikomu ſ bližſcheho ſuſodſtwa neſnate neje, ſak ſu tuczi ludijo wſchudžom, hdyž ſu ſo ſim jako poſrijednikam, woſebje pschi pschedawaniu ležomnoſgjow nutſmjeſcej dali, tajke pschedawanske, penežne a druhé wicžne wjezy tak ſwercjili, ſawercjili a ſwedli, ſo ſu tym, kij ſu ſo ſ nimi wotedawali a ſo ſim dowjerili, mjesto ſo bych u jich hnydom wotpoſasacj dyrbeli, tajke ſtorzby a proceshy napletli a na ſchiju navaleli, ſo je to ſtrach, a na poſledku možemy wam tez ſ naschego ſamſneho naſhonenja wobſtrucjicj, ſo ſu maklerjo a agentojo a jich nesprawne, ſebanske ſtuſowanje priena pschicjina k njeſtorej ſakraſnenej ſtorzbi, kij ſo wedze a ludzem wele, wele penes khoschtuje.

To wſcho ſu te ſjewski tajkeho ſaparania ſtutymi neſtinciomnymi, nesprawnymi a ſebanski ludjimi a jich neduſchneho, nekmaneho, hajl čertowſleho ſtuſowanja a ſrijedowanja w zuſykh naležnoszjach, hdyž ſo ſim to ſamo dopuſczeſi; to wſchitko ſu te plody jich ſrijedniſkeho počinjanja a jich džielawoſzje, plody, kij ſu jenož drohe a doſhe proceshy, plody, kij w ſhubenju ſubta a ſamōjenja wobſteja! Abo je možno, ſo by ſchto byl, kij by tute ſrudne plody a jałozne ſjewski neſnat, kij by newedžit, ſak ſu mnosy psches tamnych ludzi a poſrijednikow,

Kiž tu mjenimy, dwór, kublo, živnost a samójenje shubili, kotrejuž neby snate bylo, so ſu tucí tým, kiž ſo jim doverjachu, ſenož ſtržby a staroſſe wuſtukovali a načinili a prozeby na prozeby naſhopiti?! A ſo to jenož naſhe ſamſne mjenenje neje, dha dovoſeje nam pſchispomnič, ſchtož pſched ſtroſkim wot jeneho ryčníka praſiež ſlyſchachmy, po tajſkim wot muja ſlyſchachmy, ſiž ſo, kaž wy praſieje, wot proceſow živi. Tón, jaſo ſo wo agentach a maſlerach ryčesche, ſo takle wupraſi: „Lucij ludžio ſara, ſara wele ſtržbow a proceſow bes ludžimi hromadu ſwercja a načinja, a dadja tež tak nam ryčnislam wele ejičej a ſaſluječ.“ Ale dokelj tónle knes žadyn wot tych nebje, kiž by ſymile poſtrjeduitamí pſches jene mjet a ſ nimi pod jenym wodje-wakom tjal, dha wón tež hnydom pſchiſtaſi: ale me koždy ras pſches wutrobu ſole, tak rucje hac̄ ja tajſkeho ſhadlu ſe mni do jſtyh ſaſtupic̄ widož, dokelj dyrbju ſebi hnydom praſiež, ſo paž njeſkaje ſebanſto w jeho wjezy ſefady tzi.

W.

D o p i s y.

Z Prahi, 17. měrca. (Skončenje.)
Štredu 11. mjerza popoſdnju ſatſeli ſo we laſnjach na ſofiſtej ſupi Dr. jur. Altschul, teho runecja ſatſeli ſo rano teho ſamſneho dnja jedyn vojerski wyschi.

W českim pismowſtwjo je lětsa prawje čerſtvo živjenje a mamy ſo mnoheho nadžeć. Wudáža ſo Machowe a Tylove ſpisy; baſnje generała Matia Miloty Wirada Polaka, bjez nimi didakticka baseň „wznjenosć přiroydy,“ přetožk Oſſiana a t. d. přihotuje ſo k ciſcu. Tež doſtanjemy zwjazk baſnjuw wot Gustawa Pſlegera, kotryž dotal jenož za nowiny pisaše. We Winje je „methodiſká kniha za ličbowanje,“ w českéj ryči ſpisana, wot ministerſtwa wučerjam k trjebanju w šulach poručena. Prěni zwjazk ſpisoſ Jana Prawoſlawa Koubka je wóndanjo wuſol; přihotuje ſo tež nowa zberka starých a nowych cyrkwiuſkich ſpěwów; je jich přez 1000.

Dzén 26. febrnara wumrje k. Frane Bohumil ſo Tomſa, jedyn ze ſtarých českich ſpisovačeſlow. Wón narodzi ſo 1793 w Kudžorjawcu pola Turkuwa; hižom w mlodoſći zbudži ſo w nim luboſe

k wótčinje a k mačernej ryči. W lětomaj 1815 a 1816 ſtudowaše pod ſlawnym Wjaſławowem Hanku čeſku ryč a literaturu. Tomſa je za čeſke pismowſtvo wjele ſkukoval u 200 knihi pod ſwojim mjenom wudat. *—*

Komet wot ljeta 1556.

W nowiſhim čjaſu je ſo ſ Franzowskeje ta bojſz a to mjenenie po ſwječej roſchierito, ſo komet, kiž je w ljetci 1556 vidječi byl, ljetſia ſažo pſchiſndje a 13. junija ſ naſhej ſemju hromadu praſne a ju ſe wſchitſim, ſchtož na nej je, roſmecje a ſahubi. Wſchelazh ludžio ſu ſo naš teho dla prascheli, ſchto dha je po prawym w tajſich ryčach wjerneho a my móže-my na tajſe praschenja tole wotmotwic̄:

Najprijodžy hifchcje ſ yla wjeſte neje, ſo ſpomnenu komet ljetſia pſchiſndje, pſchetož hwieſdarjo ſu jenož wulicžbowali, ſo móžt wón ſnadiž w ljetci 1857 — 1860 pſchiſnč. K druhemu, hdyž wón pſchiſndje, dha wón njeſhde w dalekoſti tarwſynt millionow milow nimo ſemje pónđe, to je, 19 króč dale, hac̄ mjeſaz wot ſemje je. K tſecjemu wobſteji komet jenož ſ ſara mehlič, loſtojtych, ſ daloſka hromadje wiſazych luſow, tak ſo nebychmy tehdom, hdyž by njeſhde ſemja na neho a pſches neho ſchla, dale ničjo ſacžuli, dyžli hrimot a wjet, kaž jón pſchi ſylnych newedraſch pytnemy.

Tak ma ſo ta wjez a duž nedaj ſo nichtón wot blaſanow abo ſchibakov do ſtracha ſtajic̄.

S.

S p ē w y.

Božem je ſym i.

(S kniji: Špiewy ſa ſerbiſke ſchulje; ſtr. 15.)

Šyma, adej!

Wotencj lóſcht nej;

Ale twóř wotkód mi

Dawa lóſcht wutrobi.

Šyma, adej!

Wotencj lóſcht nej.

Syma, adej!
Wotencj lóscjt nej.
Máby cje sabudu,
Dži jenož na stronu!
Syma, adej!
Wotencj lóscjt nej.

Syma, adej!
Wotencj lóscjt nej.
Mechasch hicj na mješči,
Gomjeje po kofla cji.
Syma, adej!
Wotencj lóscjt nej.

Holićo ròži.
(Južnoserbska pšešk.)
Ach moja róža čerwjena!
Čom sy tak zahe zakčeta?
Ja njewém, kom' će wuščipnyé:
Bych mačeri će wuščipla,
Ja mačeřje pak nimam wjac,
Bych sotřičey će wuščipla,
So sotra moja wudata;
Bych bratříkej će wuščipla,
Mi bratřík zašol na wójnu;
Bych lubemu će wuščipla,
Mój luby je pak daloko:
Je přez tři hory zelenue,
Je přez tři wody zyanauško.

H.

Kak

rozom

Hans Depla.

wótritaj

Mots Tunka

a

ludži pôdla

škréjetaj.

Hans Depla. Tydženja špm ho všci šwoſim powedanju, kak je w E. jedyn voh ſ hornýkom a ſ niſkom na hlowi cjeleka, trochu podreſek; všehož tutón hornz neje mlóčžink byk, ale metank.

Mots Tunka. To dře ſebi ja myſtlach; všeſtož w mlóčžinku hlowa tola neby tříza wostota.

Hans Depla. Prawje maſch; ale ujeſko ujeſho druhé.

Mots Tunka. Šchtó dha to?

Hans Depla. Hlaſ, Kolbažež Janek bie wón-
danjo na kſejeſiſnach a jako biechu ſo wečor ſa-
blido ſeſydati, ſtaſiſtu ſchlu polivki nedaloko nebo,
ſo by ſo hofzina ſavocžala. S tuthm ſavocžalom
raf ſo ſara dliſte a duž porča ſo Janek ſ volhej
ſhruſu ſa tym roſhadowacj, ſchtóž hevak na bližji
nejeſte, a bes wſchelakim druhim wuſhlada wón

bliſko ſebe bleschu ſ dwóſnym wſchloſnym valenzom.
Tén pak wón ſmercjaradý vijeſte, ale ſo tola ha-
nibowacj, ſebi ſchleſicelu naleč, dokež hiſcje
ničtón niciož nevijsacj. Wón wumyſli ſebi ticho
dla druhu radu, menužy wón haſny na jene dobo
kaž ſ neſhika ſavocžku, hrabny bleschu ſ valenzom,
ſejini neſkore hōdne ſrjebenjenja a ſtaſi ju ſafio po
cjiſi ſ ejicha na blido.

Mots Tunka. Ale, ale!

Hans Depla. Haſ, ale; ale jako biechu ſmje-
cuzu ſaſo ſaſwjeſiſli, ſak ſo Janek tehdy ſtřoži a
ſak ſo ſmotři ſ zyke ſchlu ſmjeſachu!!

Mots Tunka. Cjoho dla dha to?

Hans Depla. No, wón bie bleschu do fredy
ſchlie ſtaſit, ſo ſo polivka ſe wſchlech boſow, wón
lidacj.

Cyrkwienske powjesće.

Krćeni:

Michałka cyrk; Hanja Theressa, Jana Robla, wulfofahrodnica w Rabożach, dz. — Jan August, Hanj Krystiany Hausevorze f Dobruschie nem. ſ. — Hermann Bohuwier, Hanj Karoliny rodz. Fabiane, swudoweneje Voigtoweje pod grodom nem. ſ.

Zemrjeći:

Džen 19. mjerza, Marija rodz. Lipkez, nebo Jakuba Rychtarja, ihjeherja a volerja w Hornej Kini, sawost. wudoma, 65 l. 5 m. — 22., Korla Ernst, Madlen Schüez w Bobożach, nem. ſ., 9 m. — August, Handrija Mita, ihježnika w Czemerizach, ſ., 8 m.

Gjahi sakskoschlesynskeje železnicy f budyskeho dwórnischa.

Do Dražđan: rano 7 h. 37 m.; počivonju 12 h. 53 m.; popolnju 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 16 m. rano 2 h. 42 min.

Do Szorelza: rano 7 h. 47 m.; dovolna 11 h. 40 m.; popolnju 4 h. 52 m.; wieczor 8 h. 27 m.; w nozy 12 hod. 4 min.

Penežna placžina.

W Lipsku, 31. mjerza: 1 Louisdor 5 fl 16 nřl. 4½ np.; 1 volnowažajg čerwony florz abo dufat 3 fl. 5 nřl. 4½ np.; winske bankotki 98. Spiritus w Wroclawi 12½ fl.

N a w e s t n i k.

Mylowa fabrika

F. G. Kleinstücka f Dražđan
dowola ſebi, cieszenym ſerbam wossejicj, ſo je
njetiſki budyski hermanſ ſaſo ſe ſwojimi my-
jerſkim, plokarſkim i to latenymi my-
dałami, bes ſotrymij ſtej tón ſróci woſebje dwie
nowej družini tjaneho tuneho žiwizoweho
mydla punt po 24 np. a 36 np. wobfedzbowan. a
hodnej, kaž tež ſ bohawm wuberkom ſtearino-
wych ſ wjezo w ſamneje fabriki wobčahnyta.
Wona proſy wo dowjerenie, jeſe ſirmi hacj
dotal ſtſcjenie, tež tón ſróci, a budje ſo prózowacj,
ſemu pſches ſprawne poſlujenje doſ ſcinię. —
Wuda je nedaloko theatra a je po
ſirmi ſnajomna.

Wosſewenje.

Cieszenym ſerbam tudomneje woſolnoſzie ſ
tutym najpodywólniſchiwoſſewjam, ſo ſym ſo w
Starých Poſtejzach ſaſydlit.

W Poſtejzach, 4. baverleje 1857.

Ernst Ferdinand Glück,
prakt. ranhojč, wocikowy a ſubjazy liſkař.

Njaný žolty wóſk

ſupuje po najwyhiceri placžini

J. G. Klingſt Nachfolger.

Pečene ſlowki

porucja najtunischi

J. G. Klingſt Nachfolger.

Würzburgſſe runklizowe ſymjo, kafowe a kuliſe-
pore ſymjo, kaž tež družiny ſiedznych roſli-
now a ſwietloſowych ſymenjow, wſhiſte družiny
ſadzniſkow, jurinkow, rózow, nalikow a t. d. pſches-
dawa najtunischi ſahredniſ Wünscha w Barci.

Nore lietusche ſodzne powesje ſa wuejaho-
warjow do Ameriki a Aſtralije ſu pſchidſte a
moja ſo pola me naſhonicz; tež ſo wote mine wſehe
dalſche wuſafowanje darmo darmo.

W Budyschini, 7. februara 1857.

J. G. F. Nieckſch,
tral. konz. wuejahowanſti agent.

Tym mnogim pſcherzlam, kij ſu hacj doſtal
ſózde lieto wote mine lake ſymjo ſupowali a i
neho prawje tjany len domoj khowali, wosſewjam
ſ tutym, ſo budu ſim tutu lieto
**nowe woprawdžite rigaſſe laſe
ſymjo,**

kij pſchi ſhmanym wedri wjeſſje woſebje tjany len
p'chineske, pſchedawacj, a proſchu ja wo p'rawe
bohate ſupowanje.

W Budyschini, na ſerbskej haſy, ſi dwiemaj
muromaj.

J. G. F. Nieckſch.

H o l ſ t e i n ſ k i m j e d

ſym doſtat a pſwedawam jón tež tunio ſo je-
notliwym, tak ſo može ſebi ſoždy ſwoje zalty
prame ſtode ſcinię.

W Budyschini, na ſerbskej haſy.

J. G. F. Nieckſch.

W Smolerjowej knihafni w Budyschinie je sa nort na pschedan:

Serbski wustojny pežofat
so kaš dyrbisih w serbstim kraju pežoli plahovacj, so by najwiazzy wujilka wot nich niet.
Budath wot Chrystiana Kulmana, schulsteho
ucjera w Delnym Wujesdji.

Rheja na pschedan.

Rheja cjo. 206 na Delnym Židovi, wopšci-
jaza 4 stwy s komorami, s tuchnju, pinzu a sa-
hrodnu budje so

6. haperleje t. I. (hermansku pónđelu)
na pschedajowanje s malym napłacjenjom se
swobodneje rusi pschedawacj. Na kypense kmyšleni
chylí so spomneny dzen pschedipolnju w 1 hodzini
w pomenowanej rheji nutšnamakacj.

Wosjewenje.

Gjelenym Šerbam w Rakezach a wokolnoszi
ja s tutym najpodwólnischo wosjewiam, so ja
wischitse tycherisse díjeto rucje a syjescznje wobsta-
ram a to po tassei tunjosi a hödnoszi, taš budje
je liedom schio druhi dosonecji móz. Wschitzu cji
šami, fiz chylí knadž wote mne žane tycherisse
díjeto wuwesz dacj, móža pschediwedzeni byc, so
budu ja s spokojeniu a spodobnoszi díjelacj a do-
wjerenu, mi spojezenemu, kóždy czaš dož cjinici
wedzicj.

W Rakezach, 4. haperleje 1857.

Otto Dobriza,
tržeski mischi.

Maćica serbska.

Ryčespytny wotrjad towarstwa maćicy
serbskeje změje štwarzk po jutrach, 16. ha-
perleje, w Budysinje posedzenje.

Předsydstwo
ryčespytnego wotrjada.

Rachłowske ev. luth. towarzimo smjeje cijiki
psiat shromadzisnu. Psched sydstwo.

K jutram pschedawa poprjanzy a zalty
J. Hust we Kasu.

Parna muša.

Rjana parna muša, saj tež trajna psche-
ćicja muša w 3 cijislach je stajne pola me na
pschedan a móžu ju cijenym a lubym Šerbam
nalejnje porucicj.

W Budyschinie na serbskej hafy s dwjemaj muromaj.
J. G. F. Niedsch.

Suče droždje pschedawa

J. G. Klinge, Nachfolger.

Suče droždje,

aylie hafne a po kotrich so derje hiba, ma skajne
cijerstwe na pschedan w Budyschinie na serbskej hafy
w welbi, psched kotrymž staj dwaj muraj wupi-
šnenaj.

J. G. Niedsch.

Maćica serbska.

Towarstwo maćicy serbskeje změje srje-
du po jutrach, 15. haperleje, popołnju wot
2. hodziny swoju létusu hlownu zhromadz-
znu a budze ta sama w hornej sali hosćenca
k złotej krónje w Budysinje wotdżeržana.
Tuto maćičnym sobustawam najpodwólnišo
wozjewuju, nadzija so spomnjeny dzen
jich bohateho wopulta.

W Budysinje, 28. měrca 1857.

Wubjerk
towarstwa maćicy serbskeje.

Podpisany wosjewia, so wón kopr punt po
9 nſl., moħas punt po $5\frac{1}{2}$ a 6 nſl., cijisth wotoi
punt po $1\frac{1}{2}$ nſl. a 1 nſl. 8 np., zynk punt po
1 nſl. 2 np. a 1 nſl. 4 np., kęsje zentnač po
1 tl. 26 nſl. supuje.

W Budyschinie na kameńce hafy.

C. A. Schulz.

Drewona pschedan.

Walčji, kopa po 1 tl. 7 nſl. 5 np. steja w
schibeničnej holi na pschedan, tež pschedawaja so
psches. v.dpišaneho wischiednje suče a syre desli,
teho runja tež 6 koħcijowste a 8 koħcijowste laty.
Twarzischi d'ewnow je tež njeħbie 1000 po wu-
berku na pschedan w Polpizy.

W Polpizy nad Sprewju, 23. mjerja 1857.

Hele mann, hajnif.

Zandženu sobotu žita w Budysinje płacachu

Kóra.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.				
	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.	np.		
Roška	3	7	5	2	27	5	3	5	—
Višenja	5	20	—	5	—	5	15	—	
Zecimex	3	—	—	2	25	—	2	27	—
Worš	1	17	5	1	12	5	1	15	—
Gróš	4	—	—	—	—	3	20	—	
Rjevik	—	—	—	—	—	—	—	—	
Zabky	6	20	—	—	—	6	15	—	
Hejduska	4	10	—	—	—	4	—	—	
Bjerny	—	22	5	—	—	—	16	5	
Rana butry	—	17	—	—	—	—	17	—	

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, plati so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo placi $\frac{1}{3}$ nsl.
Štwortlētna předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pôsće $7\frac{1}{2}$ nsl.

Číslo 15.

11. haperleje.

Léto 1857.

W opisach je: Knawedzenju. — Swjetne podawki. — S Budyschina. S Radworja. S Minakala. — Prawiňske dopisy. — Dopisy. — Biela žona pola Hownjowa. — Spwy. — Byrtwinstke wossewje. — Čiagi salissoblesyntseje jeleſnizy s budyského dwórnischa. — Venežna placzina. Hanž Depla a Mots Tunka. — Narveschini.

Knawedzenju.

Schlož chze na druhe schtwortlētjo 1857 sa Serb. Nowiny do předka placzic, kón nech ujetko 6 nsl. w wudawařni Serb. Nowinow woteda. — Na kralovstich pôstach placzi so $7\frac{1}{2}$ nsl. na tón žamy čzaš. — Sa wossewenja a narjeschtki mōžemy Serb. Now. kóždemu poruczic, pschetož te ſame čitaja so tak derje w Budyschini kaž tež we wschitkých serbskich wsiach, a schlož chze po tajkim ujetko tak prawje po zlym ſerbskim kraju roſſherene mječ, tón daj to w Serb. Nowinach wossewic. — Nedakzia.

Swjetne podawki.

Salſta. Newedro, kotrež 3. haperleje tež w budyskej wokolnoſti mjeiachmy, je sa Dražđanami a s boka Dražđan wele schložy nacžnito a w Bräunsdóři, w Lichtensteinu a Oberlangenau sapasito. W tej kheži w Bräunsdóři, kotrež bu wot blyſta sapalena, cijeschesche runje hoſposa ſwoje džiesiatko, jato blyſtowe plomio po ſajeni delje ſajiedje. Wona kheſte ſ cijeschnym džiesajom a s tjsomí druhimi džiesajimi k ſužodej cijekasche a tam pschischedſi wuhlada, so bje ſawčk najmenſtcheho džiesia ſ lalkom poſypany, kotrež bje blyſt wot ſieny wotrasyl. Ale ani jeſ ani ani džiesjom ſo žona ſchlož ſtała nebje, w hrôži paſ bje koſa ſaražena. — W Böhrigenu bu pschi tym ſamym newedri gmejnſti prôdkstejer ſredj wschitkých ſwosjich, ſ kotrejmiž ſa blidom ſedjische, wot blyſta ſaraženy a w Bjalui dyri blyſt do Baumannej kóninje a ſpalí ju, pola Eibenstocka ſaraž won 29letneho džefacerja Graupnera a w Oberlangenau jenu kruwu a položi tam Finsterbuschij domſte do popela a w Lichtenbergu ſpalí won

tež jenu khežu. Na ſajtra džiechu w tamnej bliſtoſi krupý. — Krajne jeleſnizy ſu w januaru a februarie teho ljeta 462, 451 ll. wuneske, to je 39, 917 ll. wjaz, hac̄ ſoni w tmyaj ſamymaj mjeſazomaj. — Ministerſtvo finanžow je wossewito, ſo ſmjeje ſo ljetka na dawku ſenož ſenož 9 np. a 1 np. pschidawka gruntsich dawkow dawacj, a ſo ſmjeje ſo remeſniſkeho a parſchonskeho dawka jedyn polny ljetny wunosch a pot ljetneho wunoschla placzic. My budžem ſa týdženj zyle wossewenje wobſchernje ſobudželic. — Przyzbyna Šidinia je na puczu wotkorenja.

Prusky. Neuenburgſtich naležnoszijow dla ſo pschego hiſcjeje w Parisu ſedna. — Poſwyschenje ſeloweje placzisny, kotrež je druha komora pschiswolita, ſnadž w prienej komori pschiswolenje nedostane a može ſo ſtacj, ſo teho dla minister finanžow Bodelschwingh ſe ſlužby ſtipi.

Rakuſy. We Wuherſkej dale weſche pschihoty na khežorowy wopyt činja. — Ministerſtvo je wobſanknyto, ſo maja ſo w Galizji někotre nowe twerdzisny twaricj. —

Franzowska. W Parisu bu wóndanjo njezdje 70 ludzi sajatzich, kij su sbjeikaistwa wobskorzeni. — Kcjezji russeho wulkowericha Konstantina, kij w bliżschim cjašu do Parisa na woprtanje pschiindje, chze mjesto Paris na radnej kježi wulki a pschyny bal woldjerječ.

Zendjelska. Pschedawanie howjadow, kaj tež howjach kozow a rohom, kij s Ruskej, Pruskeje a Mecklenburgskeje pschiindu, je w Zendjelskej sakasane, dokesz je w tuthch krajsach mene a wjožy howjadow na pluzowy móz spadało. — Do Chinesyskeje szele so pschezo wiaz wójnskich lodžow, dokesz je powesz pschischka, so Chinesojo cjem bôle wójnszy pschecjivo Zendjelčanam wustupusa.

Rusowska. Twerdjissny na brjohach asowiskeho morja, sa cjaš krymskeje wójny wot Rusow wopuscjene, su njecko saho wot tych samych wschitke wobšadzene, tak so je Čerkešam wschón pschithad k morju wotresneny. To je pak sa nich nespodobna wzej, dokesz budja njecko pólver a druhe wójnske wježy jenož cježko dostawacj móz.

Ze Serbow.

S Budyschina. Pschecjelow nascheho Čserbowstwa na to sedžliwych cjinimy, so je nasch cježenj kraj, k. Dr. Pful, wucjet na kschijnym gymnaſiu w Dražjanach, tam jutrowny programm wudak pod napisom: De verborum slavicorum natura et potestate.

S Budyschina. Na tudomnym gymnaſiu je w tu khwilu 151 schulerjow a to 19 w prjenej, 16 w druhei, 21 w tsecj, 30 w schtwörtej, 37 w pjatej a 28 w schfestej rjandomi.

S Radworja. Wóndanjo biesche pola naš wólba sa lužiſſi ſejm a bu k. Winař, ſublet w Bronju, sa ſapóſtanja na tón ſamón wuswoleny.

S Radworja, 3. hoperleje. Wežora ſta so tudy ſrudny podawk. Menujzy jako knježi poħoneč Schiman pschipołnju konje wupſchahowasche, dyri jeho jedyn wot ſady tak ſtrastnije do hlewy, so wón hnydem ſa morveho ležo

wosta. Lječarska pomož je jeho drje ſaho k živjenju pschineska, tola ſo na jeho woikorenju ſylnje dwieluje, dokesz je hlowa khetro jara wobſchložena a ſu tež, kaj ſo ſda, moſy ranene.

S Minakata. Nedjelu Palmarum mjejachmy tudy wulzy wobebny a rjany ſwedžen, menujzy naſcha ponowena a ſ nowym tormom wudebenia zyrkej bu na tutym dnju poſwiecjenia.

Tón luby knes w nebeſach bje nam jara rjane naljetne ranjo wobrabiſt. Bože ſlonečko na krajských módrych nebeſach ſchadjeſche a milý wjetſik jeho pschezo horzysche pruhi hlybdeſche. Mot 7 do 8 hodžinow rano ſo w tſioch rasach ſe wſchjemi ſwonami ſwonesche a ſe wſow, k nam ſafarowanych, cjehechu dolhe cjahi, po tſioch woſobach ſrjadowane, prjedu wot khorhowje wedžene a kwalobne kherluſchie ſpiewajo do Minakata, hdyž ſo pschede wſu do dolhich rynkow ſetupachu a wot ſhromadzenych wutrobnje powitanie buchu. Swony ſastachu njeſotre minuty ſwoje ſynki daloko a ſchieroko ročpschieszeraci, a jaſo ſ nowa ſaklinčachu, poſta ſo ſchula prijeneje rjandomje ſ rjanej khorhowju tym ſhromadzonym napschecjivo a wedžiſche, ſ poſauinstami w prjedu, wschitlich na mjesto, hdyž bje ſo predy Boža ſlužba djeržala. Sa naſchej ſchulu, kotrež ſo poſowjanska a kujjanskia pschisankny, džiesche hnydom minakatka a hacjansta mlobos ſ rjanej khorhowju ſaffich barbow a ſ rjanej ſotwizu (anferom). Potom pschiindje weſelanſta, lipicjanska, poſowjanska, drobjanska, lomſčanska a khróſčanska mlobos ſ tymi druhimi ſobustawami. Kójda mjejeſche pak ſerbſku, pak ſakſku, pak zylje bjetu khorhoſ ſ rjanymi ſerbſkimi a njemſkimi napišmami a wſchelakimi wobrakami; wyliec teho wjeſachu drobjanske mlode hlyz rjanu lyru wot róžow. Khorhojnijy bjechu ſ pschistojnej ſcherpu wudebeni a na mjezach, hóžow a we wloſach hóžow blyſciejachu ſo rjane róžje.

Jako bje ſo botalnemu, ſa Bože ſlužby trebanym mjeszi bojemje prajilo a „Božo, wonſhod požohnui ic.“ wuspjewalo, poda ſo cjah w tym ſamnym redži do noweho Božeho domu. Kcjahu bjechu ſo tež pschirvali k. kollator hrabja

s Einsiedel se swojej swojsbu, k. krajski direktar s Koenneritz, k. hamitski hetman s Egidy, k. zyrkwiński radicjel Wildenhahn a k. k. sudniški hamtmanaj Seyfert a Hartenstein. Psched ferchowymi wrotami bjeschtej dwie pyramidzi stojanej a psched tormowymi duremi bjechu rjane, s khorhowemi wupyschene cęsne wrota natwarene. Ra tormi pak smahowaſtej so dwie wulkej khorhowi. Psched zyrkwinymi duremi djerzesche k. hamtmann Seyfert króku, ale spodobnu herbstu a njemsku ryci, woſebje pak wubudzi a hnu k. zyrkwinſti radicjel psches poſweczeſtu ryž wſchitlich wutrobu a ſweſeli tej kójdeho Serba jara s tym, so wón, hacj runjej rodjeny Njemz, wotsje a ſlawnje kaž najlepschi Serb nam herbszy pschiwoſa: „Hnada a mjer budž s wami, moji herbszy bratsja!” — Serbie a njemſke prijedowanje, wot k. fararja Gudy djerzane, traſesche ſe ſyjewanjom hacj do dweju hodjinow. Hewak pak bje zyrkej nimalje zyw djeni volna wot wopytarjow. Wſchelake dary bjechu zyrkwi darene, woſebje ſe ſebi wotroſena mlobodaſ naſcheje woſady psches swoju ſwolniwoſi a luboſniwoſi wſchitku cęſej ſaſtuſila. Zeli ſo ſpoda, chzemy pschichodnie hſchcze drobnischu roeprawu*) dacj, djenſha jenož to hſchcze pschiſtajmy, ſo je tudomny kubler Scholta niž jeno ſwony pschi powyſchenju na tormi s rjanymi wjenzami wupyschit, ale tej do naſchich nowych byrglow rjanu hweſzu natwariej dat.

*) My proſzymy w menu ſwojich ejtarjow wo tu ſamu.
Ric.

Prawizniske dopisy.

XIV.

Ale hdyž je njet ſtuſowanje tutych ludzi tak ſchłodne a jich woſpoladanie jenož na jebanſta ſtožene, cęho dla — tak ſlyſhu waž prashecz — cęho dla dha ſo to ſamo ejperi a pschida? cęho dla dha wypchnoz a knejerſtwo polizaſzy abo kriminalne pschecjivo tutym ludjom a jich neſniczomnemu počinianju neſtrocja? a cęho dla dha ſo tucji ſebaz tak prawje ſurowje neſhostaja? — Lubi Ser-

bjol to poſlensche ſtane drje ſo, hdyž ſo hođi. Ale w najhućiſtich padach neje to mózno. Psched tucji ludjo wedja ſo, kaž hijom w dopisu XI. praſachmy psches wobledžbowanje ſwonkomych prawizniſtich formow, psched polizaſſim a kriminalnym ſakrocjeniom jara derje wobwarzowacj a wjeſtych ſtajicj. W contrastnych wjeſzach, kaž kupowanja a pschedawanja ležomnoſzior a t. d. pschedzo ſu, leži wſcho na woli, wumjennju, pschiſwolenju a wotryčenju teju, fiz maſaj bes ſobu cęinie, fiz hromadje contrahirujetaj, fiz ſtaj kontrahentaj, a pschi pschedawanju a kupowanju, fiz ſtaj, tón jedyn pschedawaſ a tón druhi kupz. Schtož a kaž taj bes ſobu wotryčitaj abo hewak bes ſobu w tym abo tamnym wumjennitaj, to a tak to bes nimaj placji a je ſa neju, ſa jenoho kaž teho druhego, prawo. Jeju pschesjenosz a ſcijnene wotryčenje je tak mózne a placjaje, ſo jana ſtrona bes pschiſwolenja abo dowolnoszie druheje wot kontrafta a teho, schtož a ſak je ſo wotryčalo, woſtupicj nemóže. Kójdy wot neju je jenak jara ſwiaſany, jedyn psches druhego: To je a rjeſa kójdy kontract, fiz ſo tak wujimadlu runa. A ſewjernje! tuto wujimanje wołow, tutu pschesjenosz, tuto wumjerenje, tu'o pschiſwolenje a tuto wotryčenje, fiz ſo pschi kójdy kontrakcji, nech je ſuwny, pschedawanski, počejonſki abo neſkafsi druhi, to je ta najſylniſcha wobora agentow a maklerjow, jich mózna murja, ſady ſotrejz ſu ſtryči. Teho dla je kójdy radej ſtare ſobledžbowacj, ſo ſo kójdy roſhlada a woſhoniſa, ſchto a ſak ſchto wotryči, wumjeni a wuzini, a ſajſe ſziewki móže to abo tamne wumjerenje ſa neho mjeſc. Schtož pak to pschi pschedawanju ſwojich ležomnoſzior ſam nerofumi, tón woſhoniſa ſo pjeſnje ſa dobrej radu! A hlaſje! ſu agentojo a maklerjo, kaž to najbóle, ſe ſzami a newjernymi ryczemi woſhadieli, dha ſo ſu to najbóle dopokaſacj nehođi, doſkeli ſon, fiz je wot nich wujebany, žane dopokaſma, jako ſwiedkow a t. d. nima, ſ ſotrymiz by jich jich ſjow a newjernoszior doweſt. Wont ſzami pak maja pschedzo ſwiedkow a dopokaſmow doſz ſa ſwoje wudawanja; tu jedyn druhemu

świedź a było też wopak, jenoż so może swojemu towarzyszemu pomagać a psches tutu służbu znano njetotre procenty sastużicj. Glażeż! to a tajż su tak menowani agentojo a maslerjo; to je jich poczynanie a jich skutkowanie; to su jich jebanstwa! A przedaje so wam, lubi Eszerbo! we wjezach wjery a nabožiny: „wjerę, dha budżecje sbózni!” dha przedajemy wam tu wo tutych ludzoch a jich skutkowaniu s runie tak wullim prawom: newjerceje a wy budżecje sbózomni! — Knežerstwo je tute jebanstwa tajkich japoštolow spósnalo a pschihotuje w Salskej saloni, kij budje tutemu skutkowaniu maslerjow a agentow wjestu mjeru stajicj. To je tón wobcherny salon, kij je psched krótkim pod napisem „Gewerbeordnung” w naciszu wuschoł. Tam też je tuto wilkowanie agentow a maslerjow do nowego, hinojscheho rjada stajene a jich jebanstwu saraczenie. Pschedzo pak budje to samo mene abo bole wot swobodneje wolje kózdeho jenotliweho, nedyrbi so ta sama pschirotsicj a pomenischicj, móhk rez, pschiriesacj, motwišowacj a w nej wotpoczwacj, hacj chze schio schto s agentami a maslerjami cjinicj mječj a tak chze s nimi cjinicj mječj abo niz. w.

D opisy.

Z Prahi, 7. laperleje 1857. Nasjecjo je tu se skokim spjewom schkoroneckow, s cjoptymi wjetiskami a wohrewazymi stonějnymi pruhami. Po honach poczina so selenicj a tam a hem poohladaće sebi naljetna śwjetka, kaf na semi je, hdyz je 15° R. cjoploty. Pschiroda śweeji horestacie a posłaje nař na kraňsche horestacie nascheho wumoznika. — Weshelmy so rjaneho czaſa, a pohladamy do sanidzenego mješaza, w kotrymž tak rjenje nebiesche; do 13. mjerza mjeſachmy knjeh, deschj, tam a hem jenož rjany stonějny džen; najsymnischho bje 21. mjerza, bje — $3^{\circ}8$ R.; najcjoplischho 27. mjerza $4^{\circ}7$ R.

We mjerzu wumre we Prahy 414 wošbow a to 146 muſtich, 143 žonskich a 125 džecj; najwjazzy wumre 31. mjerza, menujący 26 wošbow,

najmene 6. mjerza, 6 wošbow. Do ljeta starých wumre 72, do 10 ljet starých 53; do 20 ljet 22, do 30 ljet 43 (w januaru 51), do 40 ljet 56 (w jan. 34); do 50 ljet 58 (jan. 40), do 60 ljet 48 (w jan. 39), do 70 ljet 38 (w jan. 35), do 80 ljet 17 (w jan. 27), do 90 ljet 10 (w jan. 13) wošbow. Tena wošoba bje psches 90 ljet stara. Tak widjimy, so bes 40. a 60. ljecji najwjaz wumrech. (P. d.)

Bjela žona pola Hownjowa.

(Bajka.)

Schtój s Budyschina do Hownjowa bje, teho wedże pucj nimo prochownika (pulvernika) Bornjo prochowniskej pak, na hownjowskich horach a na bliskich polach hacj k Czichonjanskim mesam posłaje so „bjela žona,” a wot teje sje-wenja chzu we tutych ryczach nieschto powedacj, kajž bym wot druhich powedacj słyschat. Psched njezdje peczdyeszat ljetami khodjesche muj se Židowa kózdy pjak do Hownjowa po butsanku. Jako wón jedyn pjak k prochowniskej pschindje, wuhlada wón k ljevzych fredz dwieju kamienjow bjelu jonus kredzo, koraž jeho s porstom kivasche; wón pak k nei nendžische, ale sebi pschi tym dale nicžo njemyšlo swój pucj dale džesche. Sa tydzeni džesche wón tón samy pucj a wuhlada saſo bjelu jonus kredzo a na neho kivajo. Wón sebi pomysli, so znadź je neduschna žonska, teho dla sawolu wón. „Ja mam sam jonus!” Jako wón do Hownjowa pschindje, powedasche wón, schto bje hijom dwaj pjakaj sa sobu widzit. Tam bu jemu prajene, so to sawedniza neje, ale so je duh, kij se so hijom druhe rasy posłasak, a so dyrbí, jeli so jemu saſo siewi, tam hicj, dokelž móhk k jeho rwmózniķej postajeny byc̄. A wopravdi, tak bjesche tež; pschetož jaſo wón sa tydzeni saſo po butsanku džesche a na tamne mjesto pschindje, bu wón wot bjeleje jony kivany, a njeſko stupasche wón k temu kamenej, hdzej wona kredjische. Jako wón k nei pschindje, posbieže so wona jako wulka žonska, pocja s nim ryczecj a wabesche jeho, so by s nei sobu schot. Wón pak so jeje jara strój, a

nechajysche sobu hicz, pschetoż wona mjejesche
djirnyj lóncojtyj jaſyk a kaž wóhnjewej wocji.
Duž wona jeho placjo prochęſe, so wona, jeſt
ju won njeſumoje, hischeze ſio ljet cjakacj
dyrbi, predy hacj ſo ſchtó we taſkim ſnamenju
„narodji”; won pak ſo na nej neſmili, teho dla
hischeze tam njetko khódji, a je ſo kaž njekolſi
mjenja, we nowiſhim czaſu ſiewila. —

Hownjowſzy hózg djeſchu menujy junu
do ſkoneje Vorſchezie na piwo, a ſkaſachu ſo,
ſo chzedja ſo we Czichonzač ſhromadzieſ. Taſo
njetko wocejer ſam djeſche a do taf menowa-
neho „Rakez dota” pschindje, widjeſche won
prjedv ſo jónſku, a khwataſche, ſo by ju doſz-
jehnył a jako ju doſjeze, wobpschimny ju ſ
rukamaj a djeſche ſ nei: „Dobry weczor hózka,”
a we tym ſamym wokomilnenju ſhubi ſo wona
ſ jeho rukow ſo trochu ſaſchrotowajo. —

Mjeſchtó ljet poſdijſho je ju druhí wocejer
widžit. —

Lonsche lato djeſchtej dwje ſotſi weczor ſ
Czichonz do Hownjowa; jako wonaj do Rakez
dota pschindjeſtej, widžitej wonaj, ſo ſimaj ta
bjela žona nayscheſciwo dje; rjeſne jena ſ druhej:
„Budjemy ſchtó prajicj?” wotwolwi tamna:
„To ſo wie!” Duž ji (ena njemſti a druhá
herbſki) „Dobry weczor” pschejetej, a wona ſo
ſimaj ſ wutlym ſhloſtom džakuje.

Kraw.

S p é w y.

W o t y k n e n y k ó n z.

Praj, ſchtó rjeſka taſle khwataſch,
Nechaſch djeſhe cjakacj tu?
Šchtó taſ ſ uſom’ morju hlađaſch?
Wſchak jow kraſne kwjetki ſu;
Rjeſka praj, ſchtó khwataſch ty?
Pytam mjer!

Mróćelje kaž ſpjeſhne ptacjki
Czehnecje wy ſ nebeſam,
Delsa blyſchzate ſu wacjki,
Kožda ſtronjo liwa wam
Mróćalka, ſchtó khwataſch ty?
Pytam mjer!

Ptacjki wſetrow ſpjeſhne bycja,
Czeho dla wy cjeſekacie
Tam do krajow, hdej ſo ryčja
Rycieſe nam neſnajomne?
Ptacjko, praj ſchtó pytaſch ty?
Pytam mjer!

Czloweſe, tej ty nimach mjer,
Honisch ſtajnje dale won.
Šchtoba prajt twoja wjera?
Reje mjer tu jenož ſón?
Czloweſe, praj ſchtó pytaſch ty?
Pytam mjer!

Mjer tu della nihdje neje,
W nebeſach ión namakaſch!
Woſtaj ſtarozie ſo wſcheje,
Niehdzy wſchak jón doſtawasch,
Hdyž we rovi lejſich ty,
Dha maſch mjer!

Herta.

Cyrkwinske powjeſće.

Křečeni:

Michałska cvekje: Hana Marja, Bletra Mu-
lka, khejera na Židowi dj. — Marja Helena, Hany
Bjernarez w Czichonzač, dj.

Podjanska cyrkje: Hana Marja, Kortje
Augusta Fiedlerja, ſedlatſkeho miſchtra na Židowi dj.

Zemrjeći:

Djeń 26. mjerza: Bedrich Hermann, Sandrija
Brody, ſahrodnika w Brjeſovi, ſ. 4 l. 5 m. —
28., Jan Bohumjer, Hany Tacjinkez na Židowi, nem.
ſ., 1 l. — 30., Adolf August, Marje Amalije
Voigtez pod hrodom nem. ſ. — 31., Jan Korka,
Jana Wiczaja, wulkosahrodnika w Brjeſovi, ſ., 7 m.

Čzahi ſakſkoſchlezyskeje želesniſy ſ budylſkeho dwórnishezja.

Do Dražjan: ranu 7 h. 37 m.; pschipołnju
12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; weczor 7 h. 16 m.
ranu 2 h. 42 min.

Do Għorezja: ranu 7 h. 47 m.; popołnja
11 h. 40 m.; popołnju 4 h. 52 m.; weczor 8 h. 27 m.;
w nožy 12 hodj. 4 min.

Penežna płaczisna.

W Lipſku, 9. haperleje: 1 Louisbor 5 ll.
16 nſl. 4 $\frac{1}{2}$ np.; 1 woſnowažaqh čerwienh ſloty
abo duſat 3 ll. 5 nſl. 4 $\frac{1}{2}$ np.; wiſke bankowki 98.
Spiritus w Brothlawni 12 $\frac{1}{2}$ ll.

Kak

rozom

Hans Depla.

wótritaj

a

n

Mots Tunka

ludzi podia

* * *

* * *

Hans Depla. Ach, kieret tón obze so wobrocicjé
A jona móhla muža biež!

Mots Tunka. Ty tola nejsy!

Mots Tunka. Schtodha yak masch, Hanso?

Hans Depla. Hlaj, wóndanjo biech ja w N.
a tam mi powedachu, so su schwadlicju s R. dostali,
kij nješko w jich gmejnstej khejji bydli.

Mots Tunka. To tola nicjo dżurne neje!

Hans Depla. To drje runje niz, ale to je
dżurne, so žony, kij tola hewak schwadlicji schicj
dawaja, k nej nkhodja, ale so so wona wožebje i
muškim dželkom wotedawa.

Hans Depla. Nô, woni chzedja njeſotſi ſeli
teſe wježy boryk lóng nebudje, tu wjež psched gmejnſku radu pſchinesz.

N a w ě š t n i k.

Krajnostawski bank.

Přichinalutowarci

so wſchitke penesž ſenož po ſzehowazej dani a po ſpomnenym wupowedjenſkim čiaſu pſchijimaja:
4 pro Cent pſchi 12mjeſacjnym wupowedjenju wot 100 tl. hacj k foždej ſpodbnej ſummi;
3½ pro Cent pſchi 6mjeſacjnym wupowedjenju wot 100 tl. hacj k foždej ſpodbnej ſummi;
3½ pro Cent pſchi 1mjeſacjnym wupowedjenju wot 21 tl. hacj 99 tl.;
3½ pro Cent pſchi wſchjednym wupowedjenju wot 1 tl. hacj 20 tl.

Sapłaczenja bez wupowedzenia
ſmjeja ſo, pod wobledjowanjam pomjerow poſtađniy, faj predy, tak tež date.
W Budyschin, 4. haperleje 1857.

Direktorium krajnostawſkeho banka.
f Thielau.

Krajnostawski bank.

Pschi sastajenjškim stutkowanju w výjčetni so hči na dalische **5 pro Cent** danje per annum a $\frac{1}{2}$, **pro Cent** provisije per mjeſaz wobliejuje.
W Budyschini, 4. haperleje 1857.

Direktorium krajnostawského banka.
f Thielau.

Słowa,

při

wustupjenju z lubeho seminara.

Tak dha bu z Bohom dokonjany
Tón skutk, kiž z Bohom započach.
O hdze sy wostał, časo hnadny,
Wot Boha daty w njebjesach?
Ach kak ty khwataš spěšniwje
Do morja wšeje wěčnosće!

Hdze sće, o lube lětka krasne?
Hdze sće, wy spěše hodzinki?
Heže sće, dny wokšewjace jasne,
Wy mojoh' zboža młodzinki?
Ach, zaše sće, so minyle,
So ženje wrócić njeb'dčeće.

Mi woći džaknje sylzujetej,
Hdyž na was nětko spominam,
Hdyž wšitko swěru wopomnju sej,
Štož dobreho ja wot was wam.
Ach, dał Bóh, zo čas wusywa
By njest plód wěčnoh' žiwjenja.

Dha božmje nětk, o seminaro,
Haj božmje, luba wučernja,
Kiž sy mi drohe lube město
A wołtar' mojoh' wědomstwa.
We twojich murjach wysokich
Sej podlóžk k zbožu połožich.
Tež božmje, lubi towarzjo.,
Haj božmje, serbska jednota.
Ja njerady so wot was dželo
Du pasć toh' knyeza jehnatka:
Duž Serbstwu swěrni wostanče,
Tež na mnje často spomnejće!

A hórke božmje wam wšem praju,
Wy lubi drozy wučerjo!
Džak horcy ja wam woprowaju
Za waše dželo spróčniwo.
Tón wołcęc wšeje smilnosće
Was za to žohnuj bohače!
Ty pak, o swěta wumóžniko,
Kiž sy so za nas woprował,
Spožc, zo bych twojoh' słowa symjo
Na dobru rolu wusywał,
Tak zo by rjenje skhadžalo
A wěcne plody přinjelo!

F.

Wojewenje.

Po porucnosti sastojnsta sa krajne konfesto, so napalenie snamenia na sriebjata, wot krajnych hengstow wotkadjaze

džen 14. haperleje w Kukowici,

— 15. : w Konezach pola Busej,

— 16. : w Malej Szwonzy pola Lubija stanę.

Nedjelu Palmarum je so w minakafskiej cyrkwi na khóri jedyn klobuk pschemjeni. Tón, kij je weschi klobuk doňahnył a mešchi wostajt, čzyt tón samy hnydom hyscje junfróej na schuli tam pschemjenicj.

Male čerwene zyblowe bjerny, kaž tež Jakubne bjerny su w Hruboczizach cjo. 3 na pschedawacj.

Wujanzowa.

We Wustranczizach pola bura bura Buchhorna budje so 17. haperleje wulka dželba $\frac{1}{4}$ brješowych walczow na pschedadżowanje pschedawacj.

Sendjenje na matosuberniczsitskich mesach bliško brunizowych podkopów.

Maćica serbska.

Do pokladnicy maćicy serbskeje su zaplaćili: k. Mróz, sarat w Grunawje, 4 tl. na l. 1856, 57 a 58; k. Kućank, sarat při podjanskej cyrkwi w Budysinje, 1 tl. 10 nsl. na l. 1856; k. Kokla, kapłan w Ostricy, 1 tl. 10 nsl. na l. 1856.

W Budysinje, 8. haperleje 1857.

H. J. Trautmann,
pokladnik.

Džiwoczanske serbske ev. luth. towarzstwo smjeje jutſje popotnju w tioch shromadzisnu.

Pschedbystwo.

Ma knadž schlo „Ameisenkalender“ wot ljeta 1844, tón čzyt jón we wudarati Serb. Now. pschedacj.

Rólny pohonci, kij móže s kschijnymi ejahadzmi jjezdjacj a ma dobre wopisma, dostane hnydom šlužbu na ryceřskubli w Bölbörzach.

Muzia.

Djen 14. haperleje popolnju w 2 hodjinomaj budje so 40 brjesowych doljich hromadow na Esworiz tubli pola lubenicjansscho pucja na pschedawacj.

Gorovboh

postrowja s tutym pschi spocjatu naliecta swojich starich serbskich pschedzelom a pschedroshuje jich k sebi na jutrowny swedjenj psches

E. Schubert.

Pola podpisaneje moja holzy a holciki ja tuni penes ijdzi a wobydlenje dostacj; tez dostawaja holciki roswutzenje we wschelach jonskich djielach.

Karolina Liscovius
we Wojerezach.

We Worzni je khjeja, na kotrejz prawisna clamarentia wopocjuje, k prijenemu meje t. l. k pschenajecju. Wscho dalische je shonicz pola Jana Krawza tam.

Macica serbska.

Pri skladnosti hlowneje zhromadzizny, 15. haperleje t. l., so sobustawam preni zešik serbskonemskeho słownika wudželi.

Macica serbska.

Ryčespytny wotrjad towarstwa macicy serbskeje zmjeje štworkt po jutrach, 16. haperleje, w Budyšinie posedženie.

Predsydstwo ryčespytnego wotrjada.

Paruna mufa.

Rjana parna mufa, kaj tez tra jna pschedekina mufa w 3 cijstach je stajnje pola me na pschedan a možu ju cijeszenym a lubym Eserbam naleyinne porucjici.

W Budyšinu na serbskej hafy k dwiemaj muromaj.

E. G. F. Niedisch.

Podpršany wosjewja, so won kopr punt po 9 nsl., možas punt po $5\frac{1}{2}$ a 6 nsl., cijisty wołoj punt po $1\frac{1}{2}$ nsl. a 1 nsl. 8 np., zyfk punt po 1 nsl. 2 np. a 1 nsl. 4 np., kessje zentnar po 1 tl. 26 nsl. kupuje.

W Budyšinu na kamentej hafy.

C. A. Schulz.

Gsuche droždje,
dyle hylne a yo kotrejž so derje hiba, ma stajnje čerstwe na pschedan w Budyšinu na serbskej hafy w welbi, psched kotymž staj dwaj muraj wupojsnenaj.

F. J. G. Niedisch.

Pola me se s nowa rigasse lane hymjo

na pschedan.

Jan Miesnar.

Nome ljetusche lōdjne pomesje sa wucjahowarjow do Ameriki a Australije su pschischle a moža so pola me nashonici; tez so wote mine wsche dalsche wukasowanje darmo dara.

W Budyšinu, 7. februara 1857.

J. G. F. Niedisch,
stral. konz. wucjahowanſki agent.

Tym mnogim pschedzelam, kij su hacj dotal kózde ljetu wote mine lane hymjo kupowali a s neho prawje rjany len domoj khowali, wosjewjam s tutym, so je nijeto

nowe woprawdžite rigasse lane hymjo,

woprawdžje pschischlo a so ja to hamo nijenož po tunach, ale tez po jenotlinym pschedowam

W Budyšinu, na serbskej hafy, k dwiemaj muromaj.

E. G. F. Niedisch.

S wosjebje pschedzonych selowych a rostli nowych wutkow s djielom najeziszchego zoloro- weho krystalla sežadzene

Dr. Kochowe

(f.pr.wolres - syfkuš. w Heiligenbeilu)

selowe bonboni

su so psches swoju dobrož tez w tudomnej wosjebje naišeje dopokasale a pschedawa je w oryginalnych wutkach po 5 a 10 nsl. stajnje woprawdžite w Budyšinu Wilh Hammer, w Bernarcizach Hermann Einert, w Bislopiach Fr. May, w Ramejzu Aug. Naumann, w Lübiku K. Dümmler, w Rakazach hafyšat Facius.

Zandženu sobotu žita w Budyšinie płacachu

Kerc.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.				
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Rosla	3	5	—	2	25	—	3	—	—
Pschenja	5	20	—	5	—	—	5	15	—
Decjmen	2	25	—	2	20	—	2	22	5
Womž	1	17	5	1	12	5	1	15	—
Gröb	4	—	—	—	—	—	3	20	—
Rjepif	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabiv	6	20	—	—	—	—	6	10	—
Hejdjicha	4	5	—	—	—	—	4	—	—
Bjerny	—	25	—	—	—	—	—	20	—
Rana butry	—	18	—	—	—	—	—	16	—

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolvity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlětna předplatna pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
poče 7½ nsl.

Čísto 16.

18. haperleje.

Léto 1857.

W o p s h i e c j e : Swiæne podawli — Ze Serbow: S Budyschyna, S Nejnatow, S Lubija, S Blunja. — Dopiøy. — Sahubenne semje 13 Junija 1857. — Sytev. — Hanž Depla a Mots Lunka. — Zyrkwiniske voneszje. — Cjahi falkloschlesyñskeje železnizy s budyskeho dwórniſcheja. — Venežna placisna. — Narhesczni.

Swiæne podawki.

Sakſka. Budyska krajska direkcia wossewja, so budže so lužiſti valyovſti provincialny ſeim ljetka poſdijscho wotdjeržecj. — Psched budyskim ſiawnym ſudom bu 6. haperleje wjesty Franz Gähler s Georgiswalda a C. G. Thiema s Krumvalda s 16m. eſacnemu arbeitshausi wotbudzenaj, dokež liſtaj forezmaraj Lipiczej w Czjeſkezech jenu ſkuſnju, wotročeſej Popakej na ſtaneczaniskim knežim dvori por ſchörnjow a ſahrodnej ſkeblej w Haſlowi wſchelalu draftu ſtranzloj. — W Dražđanach je so nowe woheſſawjeſſiaje ton aſ. w s 3 millionami tolej ſa- pitala ſatožito. — W Reinodörfu pôla Waldheimia dýri 8. haperleje blyſk do dómſkich ſublerja Reichelta a pschewobrociſti bróžen a dwje pô- janſkej twareni do procha a popela.

Pruſh. Pruske knežerſtwo chze pschichodnje tež 10toleriske zuse paperjane venedy ſalasacj. — Ministerſtwo chze ſejmei ſakon s wuradžowanju prjódſkotožecj, po kotrymž by so liepschi porjad w naſtupanju hontný postajil a tež neſkakſe ſarunanie ſa tych wujernalo, kž ſu w predaw- ſich ſletach hontwu mijeli. — Prjenja ſomora nochze pecja žane nowe dawli pschiswolici, ale ſa temu radjici, ſo by ſo w krajinym ſarjadniſtwu pjeſinje lutowato. Wona chze ſo teho dla tež pschecjivo nowej tſiljetnej wojeſteſſej ſlužbi wu- prajicj. —

Rakuſh. Šwada, totuž ma tuđomne knežerſtwo ſe ſardiniskim, pecjina liepschi napohlad

dostawacj, pschetož ſardinſte ministerſtwo ſe pschecjivo rafuskemu duſhniſche waschnje poſasowacj ſa- pocjato. — S Čjornohorſteje, kotrejž weſh Danilo w tu ſhwili w Parisu pschebhywa, ſu poweszeſje pschischte, ſo je bes tamniſchiui wobyd- leremi wulka ſwada a roſkora wudyrita. Da- nilo chze menujz, kž ſo poweda, wysche knejſtwo turkowſkeho ſultana pschipoſnacj, jeli jemu tón truch plodneho, ſa Čjornehóriſtu jara hnuſneho kraja a ſwobodny puž ſi morju wotſupi. Wón je pecja ſa ſwoju myſlicju njeſchtio Čjornohor- ſianow dobył; druha ſtrona paſ wó wychim tur- kowſkim knejſtu ničjo wedjicj nochze a duž nemjer a nepokoj wſchědnje pschibera a jena ſtrona druhu pschecjeha.

Franzowſka. Pruski general Totleben, ſiž bje ſ wulkej wuſhitoſju a ſpielschnoſju ſe- bavtopol pschecjivo Franțowſam a Jendzeljanam wobtwerdžit, je do Parisa na wopytanje pschijek. Chjeſor Napoleon je ſebi jeho prjódſtajicj dat a jeho potom na wulku hozinu pscheproſyl. — Vajerski kral ſo 15. meje do Parisa pschivese.

— Neuenburgſte naležnosje ſo pschezo hiſteče dorujiſdne nejſu. — W Parisu ſo poweda, ſo chze čjornohorſki weſh Danilo knejſtwo ſwo- ſemu 17ljetnemu wujej wotſupicj. — Wondanjo je ſo w nowinach wosſerwilo, na kaſke waschnje budža ſo železnizy w Algieru twaricj. Pschi- cjtanju tuteje poweszeſje budže ſnadž ſo njele- triyžuliſ ſrachecj, ſak doſho to hiſteče traž budže, hdyž wot Budyschyna do holiſe delje železnizu twaricj ſapocjnu?

Jendželska. Kwaś jendželskeje prynzešyky historije se synom prynza pruskeho smjeje so hale w psychichodnym januaru, dokelž so hród, kotryž chetaj psychichodnej mlođaj mandželskaj w Bartlini wobydlicž, predy do rjadu festajecj ne-hodji. — Ministerstwo je pecja wobsanknyto, wójnu s Chinesami se wschej frutosju a furo-wosjju wesł.

Rušovska. Wot tych 80 kódjow, kotrež Rušojo w sebastopoliskim pschitawi pod wodu spuszczaču, je jich hacj dotal saho 16 s wody wuczeńnych, kij s djiela hijom s nowa po morju sjedzja. Dla wuczeńnenja tych hamych, kij hiscje we wodzi sija, je ruske knežestwo kontrakt s jenym Američjanom sczinilo, so je tón sa wjesty penes saho horje swuczaja. Tón hamy pschiwese so teho dla se wschelakimi maschinami w bliżschim czasu do Sebastopola. — Ktjeżor je wschelakimi mjestam a krajinam, kij su pschi pošlonej wójni wulku schkobu cjerpelj, dawki na njesotre ljeta spuszczać a hewak khjetro hódnú summu penes s farunaju schkody wustajik.

Ze Serbow.

S Budyschina. Towaristwo maczijy serbskeje djerzesche fredu po jutrach swoju ljetuschu hlownu shromadžisnu. Drobnishu rosprawu sa tydjenj podamy.

S Budyschina. Wondanjo sime s Khocjebusa, hlowneho mjesca delnolujiskich Eserbów sweselazu powesz dostali, so so na tamnischim gymnasiju serbska ryčj jara pilnje ryči. Wuczer teje sameje je knes C. Ch. Dahla, kandidat duchomistwa a serbski tolmacjer na khocjebuskim kralowiskim wostreñnym sudji. Wón ma jara wele wyciomnikow, pschetos 153 gym-nastastow (Eserbjo a Rjemy) pola neho serbski wulne, Eserbjo, so bychu so w swojej macjernej ryči wudospolneli, a Rjemy, so bychu tež serbszy narwuli, dokelž so swjet dale bôle pscheswjezdjuje, so može temu, kij serbsti rosemč, to posridiščo s wulkemu wujtkej byč. Knes Dahla je swojsich schulerjow do tñjoch rjadownjow strjabowat a kójda rjadowna ma kójdy

tydjenj dwie hodžin. Hodžinu su so sandženeho Michala sapocjale a pschi ljetuschim jutrownym exami djerzesche so s gymnaslastami tež sijawne fierbse pruhowanje a to na jara khwalobne waschnje. — Dokelž k. Dahlia s swojej wuczbi janych delnoherbiskich knihi nemjeſeſche, dha je po knizy, wot Smolerja w Budyschinu wudatej, knízku cijischejcej dat, kij ma napismo: „Kleines Lehrbuch zur leichten Erlernung der niederlauſig — wendischen Sprache, zusammengestellt nach Dr. Ahn's Methode von C. Ch. Dahle. Cottbus, Druck und Verlag von Albert Heine. 1857.“ Nielo dawa woni matu delnoherbisku rycnizu cijischejcej a chze hiscje niesotre druhe nufne knihi wudacj.

Se wscheho teho je widzicj, so je k. Dahlia pschi swojim wuczenju prawy pucj nastupit, a so ieho pschi tym, schtož je woſebje ważne, tak derje wycchnosj, kaj tež gymnasialny reftat na wsche waschnje podepera.

S Budyschina. Po wobstatym, 30. a 31. mjerza woldjerjanym pruhowanju buchu na tudomny krajnostawski seminar pschijecji: 1) Wenzel s Oderwic, 2) Schurig s Gotschdörska, 3) Müller s Gibaua, 4) Rjetnati s Hucziny (Eserb,), 5) Gruhl s Zelenona, 6) Schuster s Khašowa (Eserb,), 7) Murdry s Minakala (Eserb,), 8) Fritscha s Wulkeho Dajina (Eserb,), 9) Berthold s Budyschina, 10) Lehmann s Jasony, 11) Kretschmar s Wósporka, 12) Kanig s Nachlawa (Eserb,), 13) Nowak s Kluksha (Eserb,), 14) Radak s Ralej (Eserb,), 15) Winkler s Ryčbacha a 16) Gruscha s Noweho Mjesta.

Na präparaudski wustaw pschiwjechu po wobstatym a 11. haperleje sczinennym pruhowanju ejile Eserbja: 1) Helm s Wujesda, 2) Wagner s Žornosyk, 3) Schijanek s Holeschowa, 4) Miešnati s Hucziny, 5) Krümmmer s Varta, 6) Daurich s Wujesda, a hewak hiscje 13 Rjemy.

S Nesnarov. Wondanjo ku k. rychtat Mosig Klošopolski we Wulkim Dajini sa sapoſlanza na lužiski prorinzialski sejm wuswoleny.

S L u b i j a. Zako 1. haperleje popolnju žcelsnijsi čah se Žitawy pod mostom psched mjeshezanšlim torhoschczom pschejjet, pschilecza tepeřej s mosta wulki kamen do hlowy, a raní tu ſamu ſhetro ſara, ſchafnat doſta pak kamen do ſtribeta. Rusche polizajſto je njeſko wußljdžito, fo ſtaj dwaj proſcherſkaj hólzaj s Ha- bracjiz te kamenje metaloj.

S Blunja ſady Wojerez je nam poweſz pschischla, fo je ram druhí ſwedzen jutrow wečor ſtrachny woheň wudyril a djeſacj wobſedzenſtow do procha a yopela pschewobrocjt. Drobniſchu roſprawu ſa tydjen podamy.

D o p i s y .

Z Prahi, 7. haperleje 1857. (Skóněnje.) Dr. Jan Palacki, w tu khwilu w Barlinje, je wjetſu baseň pod imenom „Ondyna“ dopisał a ta ſama ſkerje lepje wuندze. — Knjez Jan Tomiček wudawa „zabawjacu knihownju we wſelakich słowjanskich rycach.“ Prěni zeſiwick wopřija dwé ruskej nowelli. — P. Wlkon, duchowny w Wuherskej je nowy čeſki přeložk Homerowej iliady dokonjal; měra, kotruž je nałożował, je tajka kaž w „Libušinym ſudže.“ Predy njeho je P. Wlček iliadi w hexametrah přetolmačil; tež je K. Winaricki tu ſamu po ſwobodnej měrje přeložoval, ale jenož pokazki woťciſeeč dał, kiž ſu wubjerne, kaž ſo to wot neho dočakać hodži. He-wak přeložuje k. Kwičala iliadi do čeſciny.

Knjez Jězbera wuda k stolētnemu wopomnjenju kolinskeje bitwy (hdžež bu pruski kral Bředrich II. wot rakuskeho pólneho maršala Dauna 18. Junia 1757 zbitý) zwjazk historiskich pěſnjow w čeſkej ryci. Mjeno tych samych je: „Spěvy z Petrina“ (Petřin — Laurenziberg — je hora, na kotrejž džel Prahi leži.) W tutych spěvach wopomni wón najwosebniše časy čeſkich ſtaviznow wot přikhada Čechia hač do kolinskeje bitwy. K nim přivda ſo pohlad na Prahu a wobrazy najwosebniſich pražskich twarjenjow. — Wyše teho chce Jězbera južnoserbsku baseň a němſki přejožk ruskeje basnje „Čah do Kawkaza“ wudać. —

Sahubenje ſemje

13. junija 1857.

Po wſchich krajach powedaja ſebi ludžjo, ſo budje naſha ſemja 13. junija ſahubena a wele ludži je ſo teho dla do ſtracha vodato. Ludžjo menujzy mjenja, ſo ſpomnená djen ſomet do ſemje ſaſtorči a ju do czista ſkasy. My ſmy hižom wondanjo wuſladowali, ſo je tajſe mjenenje luta hlupoſz, ale dokež ſo naſche roſwuczenje hiſteče doſz roſneſlo neje, dha čhemu je po njeſotrych žadanju djenſha ſ nowa a wobſcherniſcho wopſetowacj.

Strachna poweſz wo ſahubenju ſemje je preeja najprjódzy w Parisu naſtala, hdjež ſu na torhoschczach toczene ſchleñzy (telefopy, dalokowidy) poſtajene, psches fotrež može ſebi jedyn ſa tuni vneſ nebeſke hwieſdy ſchwärne wobhſladowacj. ſo by ſo k temu wiaz ludži pschiwabito, wudawachu hwieſdu Venusu, na wečornym nebu ſo blyſchejazu ſa kometa, fij ſo ljetſha wotęžaſuſe. Deje, w poſlenichim čaſu pschiberaze blyſchejenje wuſladowachu ſelhaſtý na to waſchnje, ſo praſachu, ſo to ſ teho pschiindze, dokež ſo tón komet ſemi ſpiefchnje pschibljenje a najſtere 13. junija na nju ſtečeſi. Hač runjež možeſche ſo kaſle wudawanje lóhko ſa ſelhaſtvo ſpóſnacj, dha ſo tola doſz ludži namaka, fij to ſa lutu wjernoſz djeržachu a po wſchich krajach roſneſe.

K temu bje drje tež ja wjera pomozna, ſotraž hižom tam a ſem w naſtupanju kometow ſuejeſche. Tute prutate hwieſdy ſu menujzy hižom w predawſtich čaſach psches ſwoje džiwné wonhlađanje a psches ſwoj nenadžath pschihad wobydlerow ſemje husto doſz do wulſeho ſtracha ſtajſte. W poſlenichim ljetſtotekach mjeſachu je ſa ſnamenja Božeho hnjeva a wieshejachu, ſo wone wójnu, ſemrjenje, powodjenje abo khorofzie pschineſu. Ale kóždy ſrćež ſo tajſe neſbožle netrechi a wulzowarjo kometow mjeſachu druhdy nufy doſz, ſo bych u njeſtaſtu neluboſnoſz, po ſich wudawanju wot ſižmeta ſatoženu, wunamakacj a dopokaſacj móhli, tak ſo bjechu junu ſ tym wulzy ſpokojeni, ſo bje ſa čaſ ſeneho kometa we Westfaliſcej ſ naj-

menšcha, mór bes kóčkami wudyrít dokelž žane druhe nesbožje wušledzicj nemóžachu.

Niekolisi wuczeni mužojo, jako Percy, Bo-relli, Dörfel a wohebje Newton, dopokasachu drje, so komety žane shoroszje pschinesz nemoža, ale dokelž ludžio pschi tym shonichu, so maja komety swoje dživne, druhim hwjesdam husto dosz napscheczirne pucije, dha nasto ta nowa bojož, so móhle wone pschi swojich kschinych pucjach njekaf do semje storcicj nemóža.

Budželi njetko tón komet, na kotryž lješka wotczałuje, tón hamy, kiz je so 1246 a 1556 widzecj dat, a pónđe wón po tym puczu, kajž su jón hwjesdarjo wumjerili, dha móže so stacj, so wón 15. septembra semi najbliże pschindze; — ale tej tehdom budże wón hischeze 4 milionow mil wot naš svalený; djen 13. junija budże pak wón s najménsha 31 millionow mil wot naš stacj.

Tola neje hischeze na žane waschnje wjeste, so spomneny komet pschindje, dokelž jón 1246 a 1556 tak došpolnie wobledzbowacj nesamóžachu, so by so s teho njekajše zylje wjeste wuliczbowanje dohotowacj móhlo. Komet pak, kiz su w sañdżenym mješaza njekotry časz na nebju widżeli, neje tón byt, kotryž so wotczałuje, pschetož tutón 29. mjerza najbliże k semi pschishot, to rjeka hacj do 20 millionow mil dalokosje wot naš, a je so njetko hígom suſe zyſje shubit.

Pschispomnicj dyrbimy hischeze, so nam jadyn komet híjom teho dla žaneho stracha činicj netrebak, dokelž je to, s czechog wón wobsteji, wele króč czeńsche, hacj lost, kotryž našchu semju wobdawa. Hacj runje maja menujz wulke molhoſte wopschisze a husto satrashnie dolhi prut sa ſobu, dha hischeze tola ženie jadyn niežo na semju abo njekaki drugi planet flutlowal neje. Komet wot lieta 1770 bližeshe so semi na 300 000 mil, ale nichoton neje pytnyž, so by wón na nej žanu móz wopolasat. Haj wón džeshe bes Jupiterom a jeho pobocznymi mješazami, po tajkim w jich najwelszhej blijskoſzi, ale nicžo widzecj nebje, so by jím to njekak ſchodziło. Duž je ſmieschnie, so chzedja

ludžio runje tymle najneschlödnischim hwjesdžis-fam tajke straschnie ſtukowanje pschispcj. So dale nicžo nejšu, hacj czeńska mlha, to spósnaje so s teho, so jedyn druhe hwježki psches ne ſwjetecjicj widži, kiz nam tola ſójda mróčzalka ſacjemuńi: po tajkim nemóža wone hischeze tak tolste byc, kajž naſche deshczome mróčzelje. A w ljeći 1819 a tať tež w ljeći 1823 je naſcha ſemja psches kometowy prut ſchla a jadyn člowek tehdy pytnyž neje, so je na ſemi tež jenož kuf ſhak pobylo, hacj bycž dyrbesché.

Duž widžimy, so so na žane waschnje psched polaſanjom tajkeho kometa boječ netrebamy a so neje hóđno, so psched nim ſtrachowacj, když by wón wopravdzie pschishot a na ſemju trehit: pschetož wón je czeńkoloſtoſte bycje, kiz ani ſemi ani nam na žane waschnie ſchłodzicj nemože.

S p ē w y.

W u d ż e r ̄ w b o h a w u t r o b a !

Wudżerž wboha wutroba,
Krótsa je wšcha ſrudoba!
Bórsy po ſtym hrimanju,
Kotrej s blyſkom pschiczhnu,
Semju, ſlaky roſſčaſhnu, —
Eſtoncžlo ſo ſaſ ſajaſni,
Wſchitlu ſrudžbu pschekraſhni
A eje lubje poſtrowi
S nadžiju k nebju poſladaſi,
Szerypliwe ty wotczaſai, —
Tam maſch prawy wótzny kraj! *Herta.*

R a d o s č.

(Ruska pěſeň Iwana Koźlowa.)

O radosć, radosć, čemu ty
So skoro přeměnjuješ,
Z luboznych sonow wutroby
Nas zahe wubudžuješ!

A čemu kaž ſip ſkřidleny
Prječ radosć njebla lečiš,
Kaž hwězdow blysk nam zdalený
So w mróčnu bědy swěciš!

A čemu z wabjenjemi ty
Nam budžiš radowanie
A wostawiš na krasne dny
Nam jenož ſpomianje.

Ach z ludanjom ty minywši
Kak našu dušu zrudžiš
We přeňšej swojej krasnosći
Nam dušu njewubudžiš.

Duch zawiedzeny, wóhniwy
Spomina na dny zboża;
Són zrudny traši wutroby
A tyšnosć njepoloža.

Tak měsačk swěci na wody
We žołmach spěsnych hrawa,
A błysk slěbornopozłotny
Nad nimi rozesława.

So rěka w wóhnju rozběhnje,
So błyšci pod pruhami, —
Do cěnnoh' morja doběhnje
Khłodnymi ze žolmami.

H.

Kak

rozom

Hans Depla.

wótřitaj

a

Mots Tunka

a

ludži pôdla

škréjetaj.

Hans Depla. Haj wſchak haj, hordosz masch darmo, ale pošruti khleeba dyrbisç ſebi ſupicj.

Mots Tunka. Nô, ty tola me s tajſimi ſłowami nemjeniſch: to bych ſebi tola jara wuproſyt.

Hans Depla. To ſo wje, ſo tebe nemjenju, ale te ſłowa ſo mi tak wuſuzechmy, dokež ſebi na njeſkoho druheho pomuſlič.

Mots Tunka. Na koho dha to?

Hans Depla. Hlaj, jako bjech wón-danjo na wšy wonka, dha ſo tam njeſotſi na jeneho cželadníka hantorjachu a jedyn injenesche: ſhio ſo tola temu pacholej tak wele ſda, kij ſy. n . . onſtymi ſknimi jſeſdi a hantwarſtim

ludžom proſheriſku hordosz wumetuje? Ehto dha wón je, ſo ſo tak jara nadurva?

Mots Tunka. Hm, hm!

Mots Tunka. Vſchi tajſim cžoplym naſječiſi, to móht jedyn pschezo boſy khodjiſi.

Hans Depla. Haj, ſhiož ſo nehanibuje.

Mots Tunka. Kak dha to?

Hans Depla. Nô, wón-danjo me jet na pschečeſel do iſtwy neda, praſiſy, ſo je boſy.

Mots Tunka. Ale, teho dla ſo tela haňbowac̄ netrebali.

Hans Depla. O haj, pschetož wón bje wſchak runje hacj pod paju boſy.

Mots Tunka. Haj, to je njeſhco druhe!

Cyrkwinske powjesće.

Krćeni:

Michałska cyrkija: Maria, Kornelie Pietchamau, -wołyńska w Delnej Rini, dż.

Podjanska cyrkija: Maria Madlena, Hanß Bopekz w Dzieźniskach nem. dż.

Zemrjeći:

Dień 31. mjerza: Jan Korla, Jana Wiejsasa, wulkosahrodnika w Brzesowicach, h., 7m. — 6. h. — parleje, Maria, rodz. Schatolez, świdowena Byżowa pod hredom, 81 l. 9m. — Jan Pietch, wumenek w Bobolach, 68 l. — 7., Madlena rodz. Lorkez, Jana Kornelie Michlje, sahrodnika w Grubocizach, mandželska, 35 l.

Gžabi sakſkoſchlesyjskie ſtelesniſzy ſ budyskego dworniſcheja.

Do Dražđan: rano 7 h. 37 m.; počiwołnju 12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 16 m. rano 2 h. 42 min.

Do Shorelcza: rano 7 h. 47 m.; dovolna 11 h. 40 m.; počiwołnju 4 h. 52 m.; wieczor 8 h. 27 m.; w nozy 12 hod. 4 min.

Penežna placzisna.

W Lipsku, 16. haperleje: 1 Louisdor 5 fl. 15 nřl. $3\frac{3}{4}$ np.; 1 połnoważazy čierwony skorý abo bukaz 3 fl. 4 nřl. 5 np.; winske bankewki $97\frac{2}{3}$. Spiritus w Wroclawie — fl.

N a w ē s t n i k.

 Shromadžisna
 budyskego ratarskego towarzstwa.
 Ssobustawy tcho sameho shromadža so
 pōndżelu 20. haperleje t. I.
 wieczor w 7 hodzinach w dotalnym lokalu.
 W Budyschinie, 17. haperleje 1857.

D i r e k t o r i u m.

Stare lipske woheńsawieszjaže towarzstwo wot ljeta 1819 wobstejaze,

sawieszjuje mobilicar wschitlich družinow, twot, masziny a pschedmety ratařstwa po prāmich, kliž w nastupanju jich tunosje iady prāmow drugich spravnich tewarſtow nestaja a pschi ktrych sawieszeny ženje niečo dýklacjowacj necreba. Pschi doprijedkaſaplačjenju schytliwiejce prāmije dawa towarzstwo p̄jate ljetu bes prāmije, pschi ſchiesaljetnym doprijedkaſaplačjenju je pak ſedme ljetu bes prāmije a bewak deſtané sawieszeny 10% rabatta.

Budyšany poruča so k horjeđranju sawieszenjow a je k wukasowanju wscheje bližszejce robić prawy rad hotowy. Wumjenenia a formulary so darmo dawaja.

W Budyschinie, na žitnych wilech.

Wilh. Jakob,
agent lipskego woheńsawieszjaže towarzstwa

G y p ſ

k poſypowaniu džecjela a druhich roſtinow, hdyž ſu so ſafelenite, je na poſchedaní pola forejmarija Nöhlje na žitnych wilech w Budyschinie a pola Korejmarja w Pomorzač.

Koſje po puntach a zentnarjach kupuje po najwyšszej placzisni.

J. F. Nieckſch, w Budyschinie.

50 Kórzow

ſymetrich bjerow, bieleych a čierwonych, je pola podpišaneho na poſchedaní.

H andrij Recjka w Maleszach.

Kruch luki c.o. 133 w Brzesynz pola Delnej Hörki je ſe ſwobodne rufi na poſchedaní a može ſo wscho dalsze ſhonicz pola Jana Małacka w Trebach.

Zena burska żywiosz s 12 kózami pola, s wulkes hadowej fabrodi a s polemi, s weischa wobosztymi, njehdje pol hodziny wot miesta Budyschin a lejaza, se psches podpisaneho na pschedan. Platzisna je 1600 tolef a może 1100 tl. kupnych penes stejo wostacj.

Dórgant,
na malobratrowskiej haſzy w Budyschini.

Zena khježa vob hrodom w Budyschini s 9
stwami, so se 120 tl. danjaza a na kotrejz je pra-
wisna schenkovania a pekarenja a tiz so najlepe
sa jencho Sserba hodji, je pola vodpisaneho sa
s 1600 tl. na vschedan a može 1200 tl. knpnych
venes na nej stejo wostaci.

Dózant, na małobratrowskiej haścji.

Jedyn hontski poř (tygr), cjulta, a ma na
khribecji nahi blečej, je so 5. haperleje pschiv-
dal a möže jeho tón, kotremuž stischa, vo farla-
cjenju ztrobry v wuloczenych penes sa wossewenje,
cio. 25 w Meschizach sašo dostacj.

Dr. Whithowa wodzic̄ka sa moczi

wet T. Chrhardt w Altenfeldji w Thüringsskej, s wiazorymi privilegiami wyšolsich wek-
chow poczęszona, wopokaſuje ſo be wſchitimi dotalnymi woczi hojazmi ſriedami vides swoje
ſbojomne ſtukowanje wſchidnje jako najſlahodniſta a najſlepſza wodzicja w tajkim nastupanju, a
może ſo jako dopokaſany hojazy a poſylnazy ſrieda a jaſo

wjesta pomož sa ludjima na wocžomaj bјednych

szdremu poruczecj. Wona hoji wjelzie a tucjje a be wschusich skłodnych sziewkow, wośebje pschi sohorenju, szetynenu, suchoej, syłsowanju a bjeżenju woćzow, laž tež pschi slabeszt po bjetu a placji bleschla s wulożowanjom jenož 10 nsl. a djiela ju jenož woprawdzitu Erangott Chrbardt w Altenfeldzi w Thüringstę. — Sklad sa Budyschin je w hrodowskej haptzych.

Pod rukowanym woprawdżitoszje.

Dr. Borchardtowe arom.-medz. selowemydlo (po 6 nsl.)
Prosefesjaria Dr. Lindowa vegetabilissza jerdkowa pomada
(po 7½ nsl. fruct.)

Gąbka Speratia (italskie medowe mydło (w paskach po $2\frac{1}{2}$ a 5 nbl.)

Dr. Hartungowy chłopakowy wójt (w stemplowanych blestkach po 10 nsl.)

Dr. Hartungowa selowa pomada (w stemplowanych tyglach
wg 10 nb.).

Dopokosane psches dolholjetne radostne dopokosma wschelakid
nawukomich pruhowanjo a praktislich nalozenowajow, moja ho horejsw
privilegowane siedli se sprawnym dowserenjom do poruczazeho
spomnienia dawacj; a budja ho wieszje wote wschilich tych, siz su jo
junkroj nalozili, swobebnym spodobanjom pszezo safo trebacj.
Prospekty a rozwiczenia nalozenja darwo dawa, soj te
iute siedle same w Budyschini jenož sam pschedawa **Wilh
Hammer**, w Bernarejach **Hermann Einert**, w Bis
kopizach **Friedrich Mäi**, w Kamenz u Aug. **Neumann**
w Lubiju **Korla Tümler**, w Nalezach haptylar **Facius**

Geja.

prawje wulke kupyja so po wetschich a menschich djielbach kózdy čas wot pekarsteho mischtra Giebnera w Budysćina na herbstich hrebjach s napscheja kaserny.

 Suche droß die,

zylje bylne a po kotrejch so derje hiba, ma stajnie
cjerstwe na pschedani w Budyschi na serbskej habs
w welbi, psched kotrejz staj dwaj muraj wupoj-
szenaj. **N. J. G. Diecksch.**

F. J. G. Riedelsch.

Jutrowničku popołnu w 2 hodzinomaj
wobradzi namaj Bóh tón knjez přez lěkařsku
rukę młodu dżowčičku, štož swojim lubskym
serbskim přečelam jenož na tutym puću k
nawjedzenju dawamoj.

We Wulkim Dažinje, 14. haperleje 1857.

**Jan Melda, wójtę,
Juliana Meldzina,**

Kauzin. Doklý velkému dobré meno vydala ře-
jávich friedceri svoro městidlo — městidlo v oto-
morařa fališovania — salojué, obvykli českeni
fupovaroři naříčich friedceri nij leno na jich husto
mořenene řapafowanje, řat iči na mena: **Dr.**
Borchardt (Fräuter-Gefise), **Dr. Lin-
des** (Etagen-Bomade), **Speradli** (Hö-
nigefise) a **Dr. Hartung** (Chinarin).
Děnola Fräuter-Bomado), ale iž na firmu
naříčeho nosilnajeho řeniceho devořata w jemn
micii — t' městnenju řebanja — dobročinje
šwjeru ředionai.

Djenja wužny cijichje we wjeri do swojego
sbóżnika po dolhim cijerpenju, moja lubowana
mandjelska Angelika, rodjena Brostež, swoje
staroby 29 ljet. Tuto wosjewi lubym snatym
huboko studjeny.

We Lucju, 16. haperleje 1857.

Jan Wicjas,
duchomny we meni drugich
studjenych sawostajenich.

A u F z i a.

Psychodnn poindjelu popolnju w 4. hodjinach
budja na knezim dwori w Kupoj wschelake sa-
wostajene wjezy po nebohim mlynstiu najenu
Lehmanni na pschebadjowanje pschedawane.

We Kupoj, 16. haperleje 1857.

Gmeinske prjedkstejerstwo. *

ZOO sl. može na poine leżomnosje wupo-
ćici Tittmann na schulerskej haſy, čj. 3.

Jena derje twarena kheja se ſadowej ſahrodi
je ſe ſwobodneje ruki na pschedan. Wſcho dalsche
može ſo ſhonicj we Wulkich Debzejach, čj. 5.

Wſchelke barby, laſi wſchelkich družinow,
ſirniš, laž tež terpentinowy wolijs pscheda-
dawa po naſtunischem placiſhi.

We Budyschini, na ſerbskej haſy k 2 muromaj,

J. G. F. Niecksch.

Tym mnogim pschedzelam, tij ſu hač dotal
kođe ljetu wote mne laxe ſymjo ſkopowali a ſ
neho prawje rjany len domoj ſhovali, wosjewjam
ſi tuhy, ſo je njeſto

nowe woprawdžite rigaske lane
ſymjo,

woprawdžje pschischko a ſo ja to ſamo niž
jenoi po tunach, ale tež po jenotivym pschedaram

We Budyschini, na ſerbskej haſy, k dwjemaj
muromaj.

J. G. F. Niecksch.

Grožowe broſtkaramellje,

najstijepschi ſriedk k woklonenju ſaſchela a ſ po-
loženju dychanja, laž tež k ſwarnowanju psched
dybawoſzju pschi ſafymnenju w ſymnym cjaſu.

Sa Budyschin a woklonosz w hrodowa-
ſkej haſty ſkej kneſa M. Jäſinga kođdy cjaſ
na pschedan. Eduard Groš w Wročławju.

We Wellerez ſkuhařni na behatej haſy ſu
hač ſiehowaze ſkuhi hač do 1. junija po psched-
stajene po niženjej placiſhi na pschedan:

Jakub, E. T., te zyrfwinſke Mučenja naſche-

ho Cjaſa. Sa evang. Aſchēſijanow wopomnene
we Prjedowanju, 31. Oct. gr. 8. geh. 1845. 1 nſl.

Jordan, Dr. J. P., Dutticza. Nowiny za
Serbow. 4. 1842. 26 Nrn. 10 nſl.

Domascha Kempenskeho Schtware Knihi wot
Khođenja ſa Khriftuſhem. S Laczonskeho do
Eſerſkeho pscheloz J. C. Wanak a Pređivom-
nenje pschitaj E. T. Jakub. 8. eleg. br. 1845.
7 ½ nſl, ſwiaſane 10 nſl.

Seiler: Króle ſchrifluschie a Spjewencja ſa
serbske Schulje. 8. br. 1842, 1nſl.

Maćica serbska.

Nađ do 16. haperleje 1857 ſu do pokladnicy
maćicy serbske ſwój přinoš zaplaćili:

- 1) Na lěto 1857: k. Dr. Pfuf, wučer při križnej
wučerni w Draždžanach; k. Dr. Askenazy,
dworski radžiel w Draždžanach; k. Guda,
duch, w Minakale; k. Kérſnač, wučer w Bu-
kecach; k. Wels, vikar na bud, tachantſtvoje;
k. Paulinus, wučer w Proteu; k. Hrabeta,
professař w Draždžanach; k. Buk, professař w
Draždžanach; k. Bergau, duchomny w Wulkich
Zdžarach; k. Mučink, wučer w Žemicach; k.
Seiler, duch, we Lazu; k. Brézan, farař w
Ralbicach; k. Smola, kaptaň w Ralbicach; k.
Hicka, wučer w Ralbicach; k. Bróška, du-
chomny w Budestecach; k. Přihonsky, kanon,
kapitol, senior na tachantſtvoje w Budysinje;
k. Pjech, kanon, kapitol, kantor na bud, ta-
chantſtvoje; k. Buk, kanon na bud, tach, a
direktor meščanskeje kathol, wučernje; k.
Wornač, kanon na bud, tach, a farař we Wo-
trowje; k. Wekla, aktuar we Budysinje; k.
Wačko, duchomny we Jabłoniu; k. Hórník,
vikar na bud, tachantſtvoje; k. Wjelan, du-
chomny w Slepom; k. Štule, professař w Prazy,
kóždy 1 tol. 10 nſl. k. Buk, gmeijski prjód-
ſtejer w Zejicach 25 nſl.

H. J. Trautmann,
pokladnik.

Zandženu sobotu žita w Budysinje plaćachu

Koč.	Wyšsa.		Nižsa.		Srjedna.	
	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.
Reſka	3	2	5	2	22	5
Pſchenza	5	17	5	4	27	5
Decim	2	27	5	2	17	5
Worj	1	22	5	1	12	5
Grček	4	—	—	—	—	3
Rjeplik	—	—	—	—	—	—
Dabły	6	20	—	—	—	6
Hejduska	4	10	—	—	—	4
Wjerny	—	25	—	—	—	20
Kana buter	—	20	—	—	—	18

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w wudawařni Serb. Now při bohatych wrotach wotedać, plací so wot ryněka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smolek.

Kóžde čísto plací ½ nsl.
Štvortlétne předpata pola
wudawařja 6 nsl. a na kral,
póscie 7½ nsl.

Čísto 17.

25. haperleje.

Léto 1857.

W o v s c h i e c j e : S w i t n e p o d a w k i . — Z e . C e r b o n : G Budvichina S Blunja, G Hōsneje, G Woierez, G Konez, G Khrescji, G Bukej, G Moreje Wyr rola Nechwačiela. — D o p i s y . — B y r w i n s k e v o w e s z j e . — C j a h i s a f t s o c h l e s y n s e j e ž e l e n i z y s budyskeho dwórniščja — Venežna placjifna. — Hanž Deyla a Mottunka. — Narječnik.

Na w e d z e n j u .

C ji ſami, kij ſwoje schtwortljetne placzenje fa Serb. Nowiny hacž do pschichodneje ſobety do wudawařne newobſtaraja, nemóža wot ſpomnenebo dnja žane nowiny wjaz dôstacž.

N e d a k z i a .

Swětne podawki.

S a l s k a . Kral je vrynda Jurja fa oberſt-lieutnanta kavallerije pomenoval. — Psched budyskim ſławnym ſudem bu wjesty Schlenkař ſe Židowa k 4ljetnemu zuchthausej wotſudženy, doſtež bje na gersdófſilim hermanlu ſa 84 ul. twerow a burej Merwi w Čiemerizach njeſotte rentmarje koſziny kramy, ſoperniſarej Kutschzw' paſ dwoj ſtaclonkaj, Kutschwizy dwoje huſlje, zyhlyſtryjerej Winklerj kufnju, pschelupzej Wonaſej 500 pygarow, peſarej Groſerej čažník a Bartej ſe Šederje 13 karpow wuryczał. Wot teho ſameho ſudniſtwa bu 21. haperleje džieſacjer Schjerz ſ Kiſlizy, ſotrehož hiechu predy drevokranenja dka k 4nedželskemu jaſtiwu wotſudžili, na jeho appellozju ſa zylje newlnowatehs ſpóſnaty, ale wobydleč Scholta ſ Blózan, kij bje pola Pečež na Židovi pitu kramy, k 1ljetnemu arbeitshausej wotſudženy.

P r u ſ y . Ministerſtvo je ſejmej ſakon k pschiſwolenju prjódpozožita, po kotrymž ſo w Pruskej pschi 50 toleſtej ſchtrafi wot 1. oktobra t. l. ſ zyla žane zuse paperjane peney wjaz wudawaři neſmedža. — Neuenburgſlich naležnoſtow dla ſo hifcjeje pschezo žane ſkonečne upuſednanje ſtało neje.

R a l u ſ y . Nemjernosje dla, kotraž bes Ějnorohorjanami kneži, je ministerſtvo njeſhto wójſta na ējnorohórſte mesy pôškalo. — Raſuſte knežerſtvo chze njeſko pecja tež k temu pomožne byc̄, ſo by ſo Ějnorohorjanam ſtrú plódneho kraja wot Turkowſkeje wettupilo.

F r a n z o w ſ k a . Marschal Randon je ſo do Algiera wróćiſt, ſo by tamniſche franzowſke wójſto na Kabylow navedowaſ. — Wſchelake nowiny powedaſa, ſo wjerno neje, ſo chyz ējnorohórſti weſtch Danilo ſwoje knežtvo ſtožic̄.

I e n d ſ e l ſ k a . Parlament abo ſejm budže 30. haperleje wotewreny. — Kralowa je 15. t. m. malu vrynežkynu porodžila a je ta, jeli ſo nemolimy, jeſe woſime džiečjo.

S h y p a n i ſ k a . W tutym kraju bje ſo paſ ſaſo ſapocjački njeſaſkeje karliſtskeje revoluzije ſtaſ, ale ta ſama buporažena a njeſtje 500 ſbiežkarjow ſajatých.

R u ſ ſ o w ſ k a . S wuſraja wróćja ſo pschezo wjaz Polaſow, wot khejzora wobhnadžených, do Poſlſeje domoj.

C h i n a . Chineſoſt nochzedža ſ Zendjelčjanami mjer čjinic̄, hotuja ſo wele wjaz na ſtruh wójnu. Duž čjinia Zendjelčjenjo tež pschezo wjaz pschihotow k tež ſamej a budže pschecjiwo Chinesam 84 jen-dželſkich wójnskich ſobojow ſalhadięc̄.

Ze Serbow.

S Budyschina. Po derje wobstatym pruhowanju wopusczejci tudomny katholicki seminar i. Pawlikowski i Dražđan, kij je sa pomozneho wucjerja w Dražđanach postajeny, a i. Saft i Mischna, kij jasto pomoznil do Königs-haina pschinje a i. Bergmann i Rusborsa. — Na präparandstii wustaw buchu pschijecji: Peč se Sejiz, Peschawa i Brjemenja, Krecz-mat i Njemzow a Rowak i Budyschina (Njemz).

S Budyschina. Sredu po jutrah mjesche towarziswo macijizy herbskeje swoju kłownu shromadzisnu. Po powitanju pschitomnych daszache mjestopschedsyda i. seminaristi vicedirektor Wanak, rosprawu wo djelawosji towarzista, menuizy, so bje so 1) jedyn seschink czašopisa wot i. profesorja Buka w Dražđanach wudal, 2) nabóžna knižka: „Wosobne Dar za móltjich a wotrošenich, wot i. kanoniku Buka w Budyschinje, 3) spiewy sa herbske schulje, wot i. kantora Pekarja w Budyschinje, 4) sapis macijiczych sobustawow, wot i. prof. Buka a 5) wustawski towarzista macijizy herbskeje wot i. i. Horniga a Smolerja. Potom spomni wón na to, so je rukopis i napismom: „Kschijne cjahi psches i. wucjerja Muzinku wot nemenowaneho spisowarja wuberkej pschepodat, i cijischzenju sa dobrý spósnaty a so je i. aktuar Wehla druhí rukopis pod napismom: „Virginia, wobras se žiwenja starých Romjanow“ wuberkej pschepodat.

Dale wutožwasche i. Smekl, so je so snateho herbskonjemskeho kłownisa yjate listins doejisichelato a so je wuberk wobsankny, tutych pecz listnow jasto prijenju položju prijeneho seschinka sobustawam darmo wudzielic, jeli kłowna shromadzisna s tym spolojom. Psihi tei składnoszi stoji so wot i. diaconusa Trautmanna namet, so by so macijiczym sobustawam zbyt kłownik darmo dat, schtož tež shromadzisna po krótkim jednaniu sa dobre spósnia.

Potom shonichu pschitomni wot i. Pekarja, so bje so w sandženym ljeći sa 83 il. macijiczych knihi rospchedalo a so je so w preñich djeđacich ljetach wot macijicy 30 knihi w

21,925 exemplarach, 14 seschinkow czašopisa w 3150 exemplarach a herak njehdje 4000 wotcijisichelov wustawkow, listow, a prospektow wudalo.

W dalschim jednaniu postajit so, so ma so pschichodne jenož tón hamy sa sobustawa macijizy djerzecj, kij je na ljetu 1856 swoj macijicny pschinisch saplaczis a kózde ljetu w porjednym placzenju taškeho pschinischka postracjuje, a so smjedja jenož taiske sobustawy kłownik a druge macijicne knihi darmo dostawacj.

Knes poładni diaconus Trautmann daszache potom rosprawu wo penežnih naležnoszijach towarzista a biesche w ljeći 1856 wschitlich dochodow 321 il. 6 nsl. 2 np. a wschitlich wudawkow 220 il. 29 nsl. 1 np. bylo, tak so je 100 il. 7 nsl. 1 np. šbyka wostato.

Dale spomni i. diaconus Trautmann na macijicnu knihownju a swotfal je wona w sandženym ljeći knihi darene dostata. Psihi tutej składnoszi bu postajene, so by so macijicny wuberksastojisny na druhe kłownianske macijizy a knihi wudarwaze wustawy s tej próstwu wobrocil, so bychu wone s macijizu herbskej do swjaſta stupite a s nej swoje wudate knihi wsađomne mijenjale. Smoler pschistaji, so macijiza herbsa se shoreckim wucjenym towarzistwom, se sjenocjenistwom sa pomorske starožitnoſzie a s drugiwom herbskeje kłowniſtie w Belgradži hizom w taškim svjaſku steji.

W nastupanju protysi, ktorij čže dotalny spisowak tež sa pschichodne ljetu spisacj, pschiswoli shromadzisna, so by so nowa protyska f njeleotrymi potrebnymi wobrasami wwyischila. Wuberk budje so sa to staracj, so budje tuta nowa protyska duschnje cijischzana a hizom ua Michala hotowa.

Knes kantor Kirschnak wutožwasche potom, kaf so s hibnej knihu, sa herbske wobady wot neho a wot i. i. Pekarja, Kozora a Michalka festajanei ma a i. Dr. Pful daszache rosprawu wo rycjepitnym a i. farak Jenč w starožitnym wotriadu macijizy herbskeje a i. prof. Bük wossieri tu próstwu, so bychu so jemu tola wschiuke pschimjenenja w nastupanju postajenja

macjicnych sobustawow i nawedzenju dawale, so by wón po nich sapisz sobustawow wudospolnicz möht.

Skoniczne wuswolschaj so mjesto budnissheho hamtmana f. Seyferta a f. Dr. Sommerra jeju pschesydenja dla f. f. Hornig, tachanisti vikar w Budyschinje a farar Imisch we Woslinku do wuberka; hewak pak bu f. Hornigej sa jeho skutkowanje pschi wudawanju stownika, f. Pekarej sa dzietawosz pschi serjadowanju macjicnych naležnoszow, f. Zenczej sa sobustawanie macjicznego knihownje, f. fararej Radzisja jeho pilne prözowanje, f. f. Imischej, Rostokej a Dr. Sommerej sa stowniske pschinschli a macjicznemu wuberkej sa jeho dzierkanje srawny djak wuprajeny.

S Blunja. Wóhen, siz tudy 13. haperleje weczor w pschitwarenej komori sublerja Schorata wudzri, je wschitke twarenja teho sameho, kaž tež dzeweczoch druhich sublerjow do procha a popela pschewobrocit. Spalila je so jim s wetscha wscha domjaza nadoba, wscho žito a syno a t. d. a hewak namakachu w plomnjach swoju smerci jedyn 12 ljetny kruvar, 10 hovjadow, 7 swini, 72 wozow, 23 huš a 16 fur.

S Hösnje. W hrödji tudomnego shjenzika Krystiana Czecha wundje 10. haperleje wehen a spalichu so Czechez hrödji, dömske a brózen, kaž tež brózen bližicheho puhoda.

S Wojerej. Srednu 15. haperleje sahe rano pytny cjeledž tudomnego pschekupza Knichalje, so s jeho pschekupskich khamow fur wuhadža. Iako bjechu so durje wotewrile, kutesche so tak móznie wón, so nictón do khamow nits nemózesche, duž bu jena pobocjna murja pschekamana a tam nits sylane a wóhen skončnje sahascheny. Wschitke pschekupse twory, kotrež pak su sawieszene, bjechu skazene a schodowanje wuczinja njehdje 1000 ll.

S Koncz pola Kalbíz. Sa naschu nowosatożenu schulu, siz smiesje s wopredka swoj pschebysk w Schunowi, je dotalny chróscianissi schüssli pomognik, f. Kleiber, sa wucjerja designitowany a wón vecja swoje nowe fastożinstwo hžom w mješazu meji nastupi.

S Chróscijz. Dotalny pomozny wucjer w Königshainu, f. Zencj, je to samo fastożinstwo pschi naschej schuli dostał.

S Budyschyna. S tych wucjomnych hólzow, kotsj buchni psched dlješčim časom sadzeni a dla wschelakich, wot nich wobendzenych paduchstrow potom wotkudzeni, bje so klempnaissi wucjomnik Jurij Gustav Grau krótko psched woldzerzenjom srawneho kuda shubit a nemózesche so wjazy namakacj. Iako pak wóndano budyski jaſnik wotkudzenych hólzow do Zwiccaua wedzesche, reſny jemu bratr spomneneho Graua na pucju, so drje je ſebi tutón najſtere živjenje wſat. Na praschenje, cjožo dla ſebi wón to myſli, prajesche wón, so je jeho wón poſlenju nedželu psched srawnym ſudom wopytat a reſny, so wón haſbu, jemu s jeho ſtranenja nastatu dljehe ſnesz nemóže, ale so ho w ſkalobi nedasloko winizy pod Budyschinom ſatljeli. Tute ryczie powedasche jaſnik potom gensdarmi Benadji, kotrž pomenowanu ſkalobi hnydom pschewyta a tež spomneneho wucjomnika tam namaka. Mjesčianska polizia, kotrež wón to wosjewi, je Graua w tej ſkalobi potom ſbjehnyej data. Wón bje so na kromi studnje, w tej ſkalobi ho namaſkaje, do hlowy tſjelit a jeho cjeſelo bje potom do tuteje studnje panylo. Grau bje jenož k 3 mjeſacznemu jaſtwu wotkudzeny.

S Bukez. Wutoru 14. haperleje ſapalt so kruch brjesoweho ſjeſa, tudomnemu sublerej Petschy ſtuschažebo, a je ho wetschi djel teho sameho wopalik, kaž tež ſmuha křitow, siz do Kopoz ſtuscha.

S Noweje Wsy pola Rehwacjidla. Hornčerſki Küttner s Pölcžnicy, siz pola tudomnego hornčerſkeho mischtra Lipperta w djeli ſteſesche, bjesche so 15. haperleje w nož w duchowej bludnoszi s domu precz podat a pschi wokotobjehanju do holeschowskeje mlynſkeje rjeki panył. S tuteje bje ſaſo wulſest a ho na hromadu ſtomu pod mlynſez wosnami lehnyk, tam pak hymy dla wotacz počat, na cjož bje jemu mlynk Schotta k pomožy pschischol. Tutón je jeho bórsy k jeho mischtrej dowest, hdzej je wón pak potom na Boju ruceku popołnju wumret.

Dopisy.

Z Prahi, 21. laperleje. Ljetša maja Proženjo pschezo doš pschedmetow f wedanju, liedom je jedyn trochu sestarit, huydom mamy njeftati druh. Tak poweda wot sa-pocjaka tuteho mješaza kózdy wo čjeknemym hrabji! Wot hód pschebywasche tu menujy njezdje 28ljetny čłowek, kij so sa khrowatskeho hrabju (grofu) wudawasche a so Viktor Držic menowasche. Wón bje pjeknje stroženy, cjar-novlošatý a wožebnje wudraszeny a bydlesche w najwožebnichim hoſzenzu. Tón samón wudawasche so sa wuſtujeneho wyschka a wedjesche ſebi bes wojerskimi wyschimi hromadu pschedzelow naſhieracj a ſebi pschisup do wysokich ſwójbów wudobycj. Sa ſebe bje ſebi wón wožebiteho ſakra najał, kotreñ je, kaž ſo pokasa, psches 500 ſchjeſnakow wuſjedſit. Šwoſim pschedzelam dawasche pyſchne hoſziny, nelutowasche naſdržiſčich winow a bje tak pschedzeliniy, ſo jím junu list ſwojeſe macjerje polasa, w kotreñ tutu piſasche, „so je ſhonila, tak je wón w Prahy wyſoko živý a penes nelutuje; čjint jemu teho dla poruk a napomina jeho, ſo tola na to do-pomnici, ſo wiaz dyžli pot milliona ſchjeſnakow ſamoženja nima.“ So to jeho ſnaci piſchi ſebi neſdjeržachu, može ſebi kózdy myſlici, — po-wedachu to dale a Držic bu čjim bóle widzeny. Wón dōſtawasche tež wot inspektorja ſwoſich ſublow husto doš poweſſje a napraſhovanja dla kupowania a pschedarania ſkotu a žita. Žadyn dživ, ſo ſo na tajke waschnje njeſtroy-kuſiſ ſahlepici a lepiči da. Teho dla dōſtawasche wſchudžom, hdjež chyzſe, penes ſožejowane. Tež bje ſebi tudy kraſnu newsku ſhlađat a bje jej híjom jene ſwojich ſublow ſapiſacj dat — Teho pschedzeliniwoſ ſa darniwoſ dashe rady na jeho husto trochu neſchistoine a hrube waschnje ſabyci, — wſchak bje na „puſti“ (wot mjeſtow ſdalenec neſtjelanei krajin) narofit a mjeſeſche penes. — Tež pschitwuſnyku bórsy jeho dživ-nemu waschniciku, ſo wón ſwoj puejowanſki wačjok (Steifſack) wſchudžom ſobu beriſche. Škonečnje wuſjedze wón piſchi ſpočjaku tuteho mješaza ſe ſwojim pohonjom do Bechowic, ſo

by tam na pschedzelu ſ Wina pocjakaſ; pohonja poſta domoj, praſity, ſo ſo po želesniy do Prahi wroči, — ale to ſo hacž dotal ſtato neje! Njetko drje ſo njeſtroykuſiſ ſa wuſhomaj drapa, ſo je ſo ſahlepici a ſebi penes ſule-ſicj dat, — to pak je wſcho podarmo.—

Poweda ſo, ſo ſu drje teho ſebaka po-paŋli, ale ſchtó pomha to wobſchudženym; psched-kož wón je pecja híjom w mnogich mjeſtach podobne ſtuki wuweđt a híjom wokom wſche-lakich menow pomjet. Wieste ſda ſo byc, ſo ſe w predawſhim čaſu ſadet pola tſjelow byt, ſo ſu jeho tam viſchelschivenia a druhich ne-pocjinkow dla do jaſtwa ſadžili, — ſ koſtehoj je pak čjeknýt a potom taſſe ludži jebat.

S p ē w y.

Božemje.

(Ruska narodna viſeň.)
 Na wuſhadji ſtonciſka jaſneho,
 Na ſahadži ſwjeſtſkoh' mjeſacjka
 Neje ſokol lietat pod nebjom,
 Ale je mlodjeni ſhodjiti po brjóžku.
 Neje ſvjeſtne ſchol, je poſtaſtawat,
 A ſelenej ſahrodji poſladowat,
 Ŝe ſobu ſtudnje ſo roſtricjowat:
 Wſchufke ſu ptacjaka wuſjuyle,
 Žene ſ druhim ſu powedate,
 Ŝe ſchidlam ſu ſo wobjimale;
 Ženož jena moja hoſtiečka,
 Kolpicjka bjela, rjana hoſtiečka,
 To wabidlo wiſhliſh mlodjenzow,
 Krucjie ſpi njeſto hiſhće we ſtvičiyy,
 Wieszie wo lubym ji nedžije ſo,
 Wieszie wo mini wona wiaz nemylſi :
 Moja wutroba roſpane ſo,
 Želi ſ nadžiju neſekam ſo.
 Pschedzje hoſtiečka ſe ſtvičiſi won,
 Bjete je woblicjo ſaplaſane,
 Djenj ſtej wociji pomrocjenej,
 Wielej ſtej ruciž ſpuschicjenej ;
 Neje ſtok wutrobu poranit,
 Neje tu had jeſ ſeſhodjiti,
 Rjana je hoſtiečka rucižala :
 „Božemje, božemje ty luby mój,
 Božemje duscha, mój naſlubſti.
 Djenj ſu me wečer ſaſlubili,
 Juſje budje ſwaſhowanje,
 Poweſu me do zyrljive Božeje :
 Druhi me dōſtane, pschedzelo mēſ,
 Do ſmerceſje jemu ſwernja budu.

Cyrkwinske powjesće.

Krčeni:

Michałska cyrk: Hana Augusta, Pietra Wiejsza, żynośera we Wulkim Welskwi, dj. — Wilhelmina Augusta Emilia, Jana Korle Bedricha Naumanna, pekarja na Židowi, dj. — Marja Elisa, Korle Bedricha Menzela, faktora w paperniku na Židowi, dj. — Gustav Adols, Korle Bedricha Grelmannia, schwiza na Židowi, s. — Hana Ebercia, Handrija Janascha, wulkosahrodnika w Štrischinu, dj. — Jan August, Hanje Brühle w Wulkim Welskwi nem. s.

Wodzianska cyrk: Paweł August a Hana Maria, Miklawšcha Wočka, mureria w Budyschini, dwójniškej džiszi.

Zemrjeći:

Djen' 10. haverleje: Hanja, Jana Wiejsza, vedy žynośera we Łabow, we Wulkim Welskwi, 78., l. — 11., Jan August, Handrija Budarja w Mujschonzu, s., 1 l.

Czahi faksforschlesyńskie jeleśnizy s budyskeho dwórnischcja.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; počipotnu 12 h. 53 m.; popołnu 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 16 m. rano 2 h. 42 min.

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; dopołna 11 h. 40 m.; popołnu 4 h. 52 m.; wieczor 8 h. 27 m.; w nozy 12 hovj. 4 min.

Penežna placzisna.

W Lipsku, 23. haverleje: 1 Louisbor 5 tl. 15 nhl. $3\frac{3}{4}$ np.; 1 połnowajazh čerwony floty abo dufat 3 tl. 4 nhl. 5 np.; winske bankowki $97\frac{1}{2}$. Spiritus w Wrothkami $12\frac{1}{2}$ tl.

Hans Depla. Porjad smjet sbjerji!

Mots Tunka. Haj, porjad je pož živjenja!

Hans Depla. Ale druhdy móže porjad abo „órdnonka“ jenemu tola tež k porucej byc.

Mots Tunka. Ró, to by tola džiwnije bylo.

Hans Depla. Posluchaj jenož! Me-

nijzy kusečjan. Tutakę hospodar je so tak do teho lubeho schejipaka nawucjil, so žadyn jenieži djen' popołnu nimo korečmy trechicj nemóże, ale mjesto swojego ratajstwa tam palenza hlada a posdzie wieczor potom motylkujo domoj czampa. Jako jemu teho dla Mistrzej wuj wumetowaſč,

so je to tola wulka schoda, hdzj wón tajke ne- ja na skutu porjad, hdzj hym kózdy wečor porjadne žiwenje wedże, samolwesche so wón porjadniye pjanu! Czi tajzy a hínajzy!! jora mersazy s tutymi slowami: Schto? nepo- Mots Tunka. Haj, hdzj ty tajki por- rjadne žiwenje chžedja mi wumetowacj! Nedzeržu jad mjenisch!

N a w ē š t n i k.

Dobrowólna subhastazia.

Na požadanje herbow korejmarsja Jana Grillin ga w Lichanju budje so herbstwodzielenia dla w Lichanju sub cat. no. $\frac{23}{14}$ leżaza, w lichańskich hypothekowych knihach fol. 13 a fol. 31 a 55 w szterjanskich hypothekowych knihach sapisana korejmarska žiwosz s prawisnu kłamarenja, kij je nedziwajo na dawki a dawania incl. tñjoch walutowych leżomnoszjow saſtojnszych na 2675 fl. 28 nñl. taxirowana, se wschjem pschiſluscheinstwom

6. m e i e 1 8 5 7

dobrowólnie w korejmie samej w Lichanju pschedawacj.

Na kuponje sumykseni so teho dla pschedawacj, so na spemnenym dniu pschedawacj do 12 hodzinow na pomenowanej korejmarskiej žiwoszi w Lichanju nutsnamakacj, swoju placitoſz a warbnosz dopokacj, swoje hadzenja scznicz a potom pschibitka doczkatc.

Pschedawanske wumienienia s njehdzim wopisanjom leżomnoszjow su subhastazijsemu patentej, na śudnej deszy w pschedalsi hrodu Ortenburga a we wobydleniu lichańskiego rykatarja wupi- wiżnenemu pschedawacj.

W Budyschinie, 16. haperleje 1857.

R a l o w s k e ſ u d n i ſ t w o.
Hartenstein.

D r a g a.

Woſſeſenje.

Wſchej maleſchanské woſbadzi a hewak wſchitkim lubym pschedzelam a ſnatym dawam najpodwołniſcho k nawedzenju, so moju kłamarenju, paleuzarenju a pekaenju w Maleſchezach, c̄iſszie bliſko pola ſchulje a zyrkuje, bliſchu pöndželu, 27. teho mijeſaza, wotewrju. Ja budu ſebi ſe ſwojimi ludzimi wſchu prózu dawacj, so by ſo kózdemu, kij k nam pschedźe, ſpjeschnje, tunjo a duschnje poſluſito. Tež dōſtanu lubi ſpovedni ludzjo pola naš najpschedzel- niſche horſewſacjje a móža dobry kfoſej naſtunischo pola me dostač. Ja proſchu teho dla wo hukſokróczne pschedzeliwe wopytanje.

W Budyschinie a w Maleſchezach, 25. haperleje 1857.

J. G. F. Nieckſch.

Woſſeſenje.

Geszenym Sserbam Budyschina a wokolnoſzje woſiewjam ja s tutym najpodwołniſcho, so je njetk pschedzienje mojego mlyna po najnowſchim amerikanskim waschnju dokonjane, tak so moju njetko kózdemu, kij pola me mljecz dawa a me

hewak ſe ſwojim dowjerenjom poczesi, kózdy čas ſ najlepshei mulu poſluſicj a ſwoj mlyn naleſnje porucicj.

Schleſpla h n m l y n w Budyschinie w mjeſazu haperleji 1857.

Jurijs Drosch.

P s c h e p r o f c h e n j e

p r o g r a m m

F s k o t o - a p l o d o h l a d e j w B i s k o p i z a c h

2 5. a 2 6. meje 1 8 5 7.

Podpisane ratařské a hajnícké towarzstvo v Biskopizach dозвola řeší s tuto východiskem ratařov a hajníkov, kajž tež východiskem ratařstva a hajníctva k horkospomnenenemu skoto- a plodohladej pscheprosky a nadzíja ho niz jenož pravje vulekho vobdijelenja na tym samym psches vystajenie skotku a ratařskich a liehníckich plodov, ale napomina tež maschinytwarejov, towarzow, a remesnikov, ſa ratařstvo dželazych, k temu, ſo bychu tam tehdy ratařské maschiny a polny grat východisk držinov vystasili.

Podpisane towarzstvo je hírom k česným mytam psches džakomuje pschijatu darmivosz ratařského vokresneho towarzstwa v Hornych Lujizach

1 5 0 t o l e r

pschiswolemych děstalo a ma wot knesow stavow hornolujskeho a herbstokrajineho rycerstwa, wot drajdjanskeho vokresneho towarzstwa, wot konceptahowazejho towarzstwo ſa ſakſe kraeftwo teho runja podperauja ſo nadzíj.

Dostata shromadna summa budje na česne myta ſa burskich ratařov, ſa maschinytwarejov a remesnikov ſe ſakſich Hornych Lujiz a ſe ſakſeho kraeftwa po ujehoje runej mjeri natozena, vobšedjerjo pak a najený rycerstublou a vobšedjerjo východisk fabrikow děstanu jenož česne ſnamenja.

Soto- a plodohlad ſapocne ſo 25. meje rano v 9 hodzinach, czohož dla dyrtja k vobhla- dowanju pschiwesene ſtocjata a pschedmetu rano do 8 hodzinow vystajene bycž:

Samolwenja maja ſo hacž do 16. meje 1857

po la pschedsydy ratařského a hajníckého poboczného towarzstwa v Biskopizach,
fabrikuvobšedjerja Vadera tam

a

po la ſekretarja vokresneho towarzstwa, rycerika Schenka v Budyschini ſtaci, teho runja ſo tež východisk ratařské a hajnícké towarzstva proscha, ſo bychu samolwenja k vobsta- ranju na ſo vſali.

Djen 25. meje ſmijeje ſo dale popolnju v 2 hodziniomaj vudzjelenje česných mytow a prijódskwedjenje prāmītowanego ſkotu.

Djen 26. meje popolnju ſmijeje ſo vulekšovanie praktickich ratařskich pschedmetow, ſa kotrej je wot ſtalonstveho vysokeho ministerstwa vysokosmolniwe dowolnosz data.

Afje po 15 nſl. budža ſo hacž do 25. meje popolnju do 5 hodzinov pschedamacj.
W Biskopizach, 14. haperleje 1857.

W u b e r F

ſa ſkoto- a plodohlad, wot ratařského a hajníckého
poboczného towarzstwa v Biskopizach voldžeromu.

ſ Brescius nad Cierwenymi Koſlizami Röſler, herbſki rychtar v Belmanezach.
ſ Swobodny ſ. Oppen-Huldenberg nad Jafonzu Wylem Vader, pschedsyda towarzstwa, w

ſ Zenger nad Kamenitimi Volkramozami.

Drajdjanach.

ſ Zehmen nad Vyſofej.

Devrient jun. nad Esmilnej.

ſ Karisch nad Burkertsdorſom.

Kalisch, rycerstublesſi najen ſo Pózlowach.

ſ Hartmann nad Frankenthalom.

Frei, hajn in Pózlowach.

ſ Käferstein nad Berthelsdorſom.

Hörning ſublet in Göldbachu.

Komornik Swoboda nad Dobrilezami.

Schen ſekretat vokresneho towarzstwa w

Wagner ſenator a pschelupz v Biskopizach.

Budyschini.

S tutoim ja východisk wosjewiam, ſo ja ſa
ſvojeho ſyna, Handrija Pampeľa, jene dohly
výzvy neſaplacju.

Jan Pampeľ
w Lemischovi.

Nowe rigaſte lane ſymjo

ma na pschedan

w Budyschini a w Maleshezach

J. G. F. Niedj.

Wschitke drugimi ržaneje a pscheńcnej e
parneje (strajnej) muši a wubernje rjany
„futtergries“ (parnu mušu k pizy) pschedawa
po puntach tunjo

w Budyschini a w Maleschezach

J. G. F. Nieckisch.

Wopomniki na rowy

wot marmora, granita a pjeskowza, po spodo-
banju w stojacej abo leżacej formi, džela po najtu-
nischi placiſni

w Budyschini, w haperleſt 1857.

Korla Santo-Passo, rjesbař
na ſerbſkim kerchowi.

So by ſebi kódy wubraci móhl, ſu tež ſtajne
hotowe wopomniki k doſtaciju.

Zena burſta ſiwnož ſ 12 kózami pola, ſ
wulſkej ſadowej ſahrodu a ſ polemi, ſ weſcha
woſhnyimi, njehdje poſ hodjiny wot miesta Bu-
dyschina ležaza, je psches podpiſaneho na psched-
anu. Placiſna je 1600 toček a može 1100 tl.
kuſnych penes ſtejo wostacj.

Dörjanf,
na malobratrowskej haſy w Budyschini.

Zena khejza pod hrodom w Budyschini ſ 9
ſtwami, ſo ſe 120 tl. danjaza a na kótrej je pra-
wiuna ſchenkowanja a peſarej ja, ſe wſhjem pe-
karſkim gratem a liž ſo naj epe ſa jencho ſſerba
hodji, je pola podpiſaneho ſa 1600 tl. na psched-
anu a može 1200 tl. kuſnych penes na nei ſtejo
wostacj. Dörjanf, na malobratrowskej haſy.

S woſebie pschisprawnych ſelowych a roſli-
nowych wutkow ſ džielom najczuſiſkeho zotro-
weho kryſtalla ſehadjene

Dr. Kochowe

(f.pr.wolteſ ſyſt' už. w Heiligenbeilu)

ſelowe bonbony

ſu ſo pičes ſwoju dobrož tež w tudomnej wo-
loſni najſlepje dopokasale a pschedawa je w otic-
giſnalnych tyſkach po 5 a 10 nſl. ſtajne w o-
prawdzie w Budyschini Wilh. Hammer, w
Bernarejizach Hermann Einert, w Biſloviſach
Fr. May, w Kameñu Aug. Naumann, w Lu-
biju R. Dümmler, w Rakezach haptylat Facius.

Šsyn sprawnych starskich, liž čže kowaſtvo
wulſnej, može do wuc̄by ſtupic̄ poſa kowaſteho
miſchira Uebigau'a na ſwonkomnej laſkeſ
haſy čjo. 814.

G y p ſ

po ſpoſyponanju djeſela a druhich roſliinow, hdyž
ſu ſo ſafelenite, je na pschedanu poſa koſezmarja
Röhle na ſitnych wulſach w Budyschini a poſa
Lorenza w Pomorzech.

Koſje po puntach a ſentnarjach ſupuje po
najwyſszej placiſni

J. G. Nieckisch, w Budyschini.

 Suche dr oždžje,
zvlie ſvline a po kótrch ſo derje hiba, ma ſuſnje
cjerſtve na pschedanu w Budyschini na ſerbſkej haſy
w welbi, psched ſetymž ſai dvaſ muraj wuce-
ſnenai.

J. G. Nieckisch.

Wſwelke barby, laſi wſchitkých družinow,
ſirniſ, kaž tež terpenitinowy woliſ ſcheda-
wa po naſtunischi placiſni.

w Budyschini, na ſerbſkej haſy k 2 miromaj.

J. G. F. Nieckisch.

Tym mnohim pschedzlam, liž ſu haſi dotal
kóde ljeſto wote mine laſe ſvmo ſupowali a ſ
neho pravje rjany len domoi khowali, wosjewjam
ſi tuthm, ſo je niſko

nowe woprawdžite rigaſke lane
ſvmojo,

woprawdžje pschischlo a ſo ja to ſamo niſ
jenož po tunach, ale tež po janotliwym pschedawam

w Budyschini, na ſerbſkej haſy, k dwiemaj
miromaj.

J. G. F. Nieckisch.

Zandženu sobotu žita w Budysinje plaćachu

Kóreſ	Wyšsa.			Nižsa.			Sredzua.					
	Plaćina.			tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.
Rejſla	3	5	—	2	25	—	3	—	—	—	—	—
Wſebenja	5	20	—	5	—	—	5	15	—	—	—	—
Ječmen	2	25	—	2	15	—	2	20	—	—	—	—
Womž	1	20	—	1	12	5	1	15	—	—	—	—
Gréch	3	25	—	—	—	—	3	20	—	—	—	—
Rjeplik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dabik	6	20	—	—	—	—	6	10	—	—	—	—
Hejduska	4	10	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
Bjerny	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—
Kana butry	—	18	—	—	—	—	—	—	—	17	—	—

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
paci so wot rynčka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaci $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwortlētna předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 18.

2. meje.

Léto 1857.

W o v s c h i e c j e . Swj.ne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. Se Schunowa, S Bielske, S Noweje Wsy nad Syrewju, S Bónež. — Dovísy. — Vílopk. — S Australije. — Hanž Depla a Mois Tunka. — Byrlinsse powesje. — Venecjna placisna. — Narweschmit.

Swětne podawki.

Gassla. W Drajdzianach wumre 24. haperleje tajny radjezel Dr. Held. — Lipska maſa može ho dobra meuwacj. Zufých lúpzuſow se wele pschischto. Šoulna je tohej 2 hacj 4 nsl. deoſzbi, woſebje droba bje pak foža a ſa gentnacj póduschowej koſje dawasche ho 3 hacj 7 tl. wſaz, dyzli toni. — Psched ſſawnym ſudom, 21. haperleje w Lubiju wotdzerzanym, bu Maria Madlena Oppermannowa, rodž. Martinijez ſ Trebenz, k 5mjeſacznemu arbeitshausej wotžudzena, a jeje muž C. L. L. Oppermann ſ Nennersdörfa k 3mjeſacznemu jaſtu, dokelž bieschtaj ſe ſwosjin $2\frac{1}{2}$ ljeta starym ſyukom jara ſurowie a žadlawje ſathadzatoj. Monaj bieschtaj jemu w ſymneſ, zylie netepenſ ſomori, jenož w ſochli na holej ſlomí, haj tež ſpody foža na ſamej ſemi ſpacj datov a won bje husto njeſotre hodziny ſa ſobu na drewſanym ſílečku na dwori ſedječ dyrbiat, hewak bieschtaj jeho často diſeſti čas w neredzi ležo wotſajtoj a potom w naſtwerdsſej ſym do ſymneſe wody tykvi a ſe ſtomjanym wjechcjom myloj, jemu hubenje ijesz daňaloj a jeho žalohnje bitoj a t. d. — Psched budyslim ſſawnym ſudom bu 27. haperl. ökonom Wittig ſe Szíjez k 5mjeſacznemu jaſtu wotžudzeny, dokelž bje ſwoju žonu bit a prajif, ſo ju ſarafy, jeli wona k nemu pschindje.

Prusky. Prjenja ſomora je požadanje ministerſtwa, ſo by ho tuna ſelje wot 12 na 15 tolet pschedawanſteje placisny powyschila,

ſ wulkej wetschinu wotpoſafala, hač runje ministrſo dothe rycje dieržachu a ſebi wele prózy dawachu, ſo bytlu ſapóſlanzow po ſwojej woli wobroczili. — Neuenburgſkich naležnoſzjow dla ſo hirschje pschezo w Parizu jedna a ſda ho, ſo budža wſchitke požadania pruskeho ſrala dopenene.

Raku ſy. Čjornohórſki veřh Danilo je ſ Pariza do Wina pschijſet a rakuske ministerſtvo chje jemu, ſaž ho ſda, tak datoko po woli bycji, ſo chze pola turkowskeho ſultana ſa to ſtulkowacj, ſo by tón Čjornohorjanam ſruch plódneho kraja wotſtupil. Čjornohórſka je menujzy luth horatý a ſtaſoſty kraj. — W přenich dnuſach meje ſhlejor a ſhlejorka ſwoj pucj do Wuherſteje naſtupitaj. Tam ho wulke powitanſke pschihoty na jeje wopytanje činja. Tak budje jímai bes druhim 600 burſtich jjeſuſich, kij budža wſchizy jenak ſwobleſani, napscheinivo pschijſeħacj a jeju njeſotre milje pschewodzecj, hdejz potom ſaſo druſy tajži jjeſni na ſich miesto pschindu.

Franzowſka. Ruski wulkowech Konſtantin, ſotrehož je w toulonſtim pschistawi fran- zowſte ſtadſtvo na woſebnje pschne waſchne poſitato, je ſónz tuteho mjeſaza do Pariza pschijſet. W tutym mjeſzi budža jemu k čejſi pschne ſwedjenje a wulke wojerſte parady wotdzerzane.

Sendjeſſka. S Chiny je powesj pschisla, ſo bu Chinesojo ſendjeſku ſódž „Queen“ nadpanyli a jeje ſapitana a mužtvo ſkónzowali. — Žendjeſſe ministerſtvo je poručilo, ſo ma ſo

wschuko wójsko, kotrež može so w jendzelskej Indijskej parowacj, na Chinesow póstacj, teho runja podadja so tam tež egi wojszy, kothiž s Persami wójsnu wedzicu, dokođ je nješko s tutymi mjer sezineny.

R u s o w s k a. Wulstowetk Konstantin čze pecja ljetuschu nashymu ruske, pod Kawkasom ležaze krajinu wopystacj.— Et twarenju russich železnizow so djeñi wote dnja weische pschihoty cjenja.

Ze Serbow.

S Budyschina. Britiske bibliſſe towarzwo je loni nowy testament a psalmy, taž woboje w naszych serbskich bibliach mamy, s tutych s nowa w serbskej ryci wotecjischecj, woboje do jeneho swjaska swjasacj dako a nješko wudalo. Tutoń wotecjischecj je so we Wrótslawiu, w cijischcejni k. f. Grafa, Bartha & Compy. wobstarak a je jara renje na bjeſej paperi, s jaſnymi wulskimi piſimkami wuwedzeny a do rjaneho praſowanego swjaska swjasany. Tak wo prawdzie renje wuhotowaný placit 1 exemplar tuteho wudawka ien ož 5 nſl.; schtož je sawjescje spodžiwne tunjo. Sa tajki malym penes dōstanesch tutu knihu, kij možemy jeje rjaneho wuhotowanja a tuneje placijny dla lóždemu ke kupenju porucicj, w Czichonzy*) pola k. Lehmannna na knežim dwori. — Próštu, na tuto towarzwo složenu, so by zylu serbsku bibliu wotecjischecj dako, neje to ſams runje won ſacjishylo, ale je jenež na nju wotmowito, so ma njeſkle nojspredy 6 ſlow tawſyt chinesiſkih bibliow cijischecj; potom pak čze hladacj schto so cijnicj hodži. By so to stale, — kaž je tu nadžia k temu, — dha bychmy potom, kaž tuto towarzwo niemskiſke biblije tež tak pschedawa sa 10 nſl. zylu serbsku bibliu dostali.

Z Budysina. Djeñ 16. haperleje měješe ryčespytny wotrjad maćicy serbskeje swoje posedzenie w budyskim hospicju k złotej krónje. Přitomne běchu wšitke

sobustawy: dr. Pfui, předsyda, prof. J. Buč, pismawjedčeř, Seiler, Smoleř a Hórnig. Po jich powitanju wot předsydſta najprjodceř k. Buč khětro wulku zbérku nowonazbéranych serbskich přislo w o w předčitaše a buchu te same wše jenotliwje kritice rozsudžane. Wone budža pozdžišo w maćienym časopisu wotčišane. Potom čitaše k. Smoleř swój nastawk „Nje w o t d ě l n a p r e d l o ž k a pa,“ kaž ju n. p. w słowach: pačosy, pa hork, panoht a t. d. namakamy, a wułożowaše jeje wuznam. Na to buchu wselake naležnosće w nastupanju wudawanja serbskeho słownika wujednane a pozdžišo rozsudžeše so k Psulowe, w lětušim programmu draždžanskeho křižneho gymnasia woprijate dělo „De verborum slavicorum vi et protestate;“ skónčne pak k. Hórnig zbérku serbskich přimjenow předpoloži.

Se Schunowa. Pónđelu 20. haperleje mjeſachmy tudy žadny ſwedjen, na tutym dniu bu menužy nash nowy wucjer, k. Kleiber, do ſwojeho ſaſtoinstwa ſapokafany. Wón pschiwedje wſchilskich ſwojich ſchulerjow, nježdje wošom djeſat wſcho do hromady, jako bje so předy w Kalbízach Boža ſlužba woldjerzala, do naſhwilneje ſchulie do Schunowa, pschewodzany wot konečanskih a ſchunowiſkih gmejnſkih přjodlſtejerjow, kaž tež wot sobustawow gmejnſteſe rady a wot mnohich starskich. Tam bje hewak tež pschitomny naſdostojniſhi canonicus capitularis cantor k. Peč s Budyschina, klóſktrki propst k. Dr. Chrysostomus Eiseſt a ralbičanſti k. farař Brjeſan. Prjeñiſhi džeržeſche pschi poſvečenju ſchulie jara rjanu, wutroby hnujazu ryci w serbskej a k. propst w niemſkej ryci. Wobydlerjo wobeju ſaſchulewanju wšow bjeſehu ſchulku ſtu, kaž tež wucjerowe wobydlenje s wienzami, bantami a wobrasami jara pięknje wuwyschili a pschid knežim dworam rjane čeſne wrota natwarili. — Boh daj, so by na tutej nowej ſchuli jeho potne žohnowanje ſóždy čeſaš wotpoczovalo.

S Bjekteje pola Kamenza. Totalny druh wucjer pschi budyskej michalskej ſchuli, k. Nöbel, je jako statny wucjer sa nashu ſchulu designowany.

*) Czichonzy ſu ledy ½ hotjiny wot Budyschina.

S Noweje Wsy nad Sprewą. My dōstanemy, kaj je blyskie, k. Budarja, rođenego se Židowa, w bliższym czasu sa wuejera i nam.

Dopisy.

Z Prali, 21. haperleje. Po jutradach maja Prażenjo swoje naletne śwedjenje, jutrownu pónđelu „emauski śwedjen,” wutoru tak menowany „strohsack” a średni „fidlewaczu.” Strohsack je krawstsi, fidlewacza pał schweski śwedjen. Tola wostasshi teju spomnu na emauski śwedjen. To je po prawym zytkwinski śwedjen a śweccji so w emauskiej zytkwi. Popolnju pał pokasuje so hinašci wobras: na wullim namieszi psched zytkwi a po pobocznych hastach hu budys nastajane, a w tych namiasach rybazzore drobnostsi, jako neliczne druziny pozycjanow a zokorow, pomeranzy a wschelake druhe plody, wschelake hraſki sa býjeci, kniki a schiō trze schto wiazy. Bes budami cíjschcja so czrjedy luda, so storlajo, śmjejo, supuso, żortujo a we wullim weshelu, wschilżom živenje a hibot, se wschich stronow holk a tolk, w pôdlanskich kerczmach klinčzi weshela hujbja a tam werczi so mlody lud. W najwiejszej radoszi sta so pał ijetsha khjertse pschelajza: wokolo 3 hodzinow popolnju poczachu so mróczselle szahowacj a predy hacj bje so teho schto nadzat, vecza deschcji bieč, w bliſkoſzi so blyſtasche a hrimasche, krupy so hypachu, — oj, kak roſbieja so lud na wsche stronu a tu poahladowachu se saſtrózanim, żadazym wobliżom s duremi won, hacj skoro wopscheciacz nochze. Tola, ijetom bje so tsi schtört hodziny minyko, bje deschcja kónz a predawsche weſelsie knežesche tam saſo.

Na mjeszi, hdjež njetko emauska zytkej steji, bje w storych czasach vohanske vohrebnischejo; tu wopytowachu a naſiecju vohani rowy swojsich wotemirenych a tudy kubjachu so mlodži ludzjo. W ludu ſamym je so ſust wopomnecja tuteho waschnja ſdjerzalo: newesta by swojemu lubemu ſa ſlo wſala, neby ju tuton jutrownu pónđelu do Emausa dowedł; to je ji wobnowenje a poſtrucjenje kubeneje ſwivery.

Esobolu 18. haperleje a pschichodne dny bje tudy na ſeſtej kipi kweſtowa wostajenja a biesche tam 1226 naſrenich kweſcianow s najwoſebniſich pražſich ſahrodow pjeſnie ſrjadowanych. Taſku pyžu nemóžech wopisacj! — može ſu tola wóczko ijetom do zyla ſajecj.

Wſho poweda wo ſahubenju ſemje, njetksi boja ſo, druſy newjerja a maja k temu wscheinale pschicznij. Bes drugim troſtua ſo w Czeczech ſ tutym: W Czeczinu nad Berunku ſie dwie zytkwi a tutej ſienoczles ſo psched ſahubenjom ſemje; wonej ſo pał biſchje ſienoczles ſejſtei — a duž tež ſemja na ſtruci nepónđje.

Prilopk.

* W nozy 18. haperleje wudzri w Záhničez zyhorijowej fabrizy w Goldbachu wohen a bu psches njón twarenje, w lotrym ſo zyhorijowy mlyn namaka, khjetro wobſchodziene. Kak je wohen wischol, je neſnate, tola mjenja, ſo ſo runksiza, ſ lotrej ſo mlynſli kamen druhdy ſamasa a lotrej je lóhko ſapalata, tež tudy ſama ſapalita.

* Šandženu nedzelu bjesche jedyn cílowek w ſakobi, nedaloko winizy pod Budyschinom do ſiudnje panſt, kij ſo tam namaka a ma 8 lohcjow klubokofzie. Na jeho wolanje khvatachu ſemu njetksi mužojo ſ winizy k pomozy, ale predy hacj k nemu dónđzechu, bje won ſaſo ſe ſiudnje wuljeliſt. Naſſere bje won ſaklyſchal, ſo je ſo w tutej ſakobi predy ſpomneny Grauez hólcej ſatſjelit, a bje ſebi taſke mjesto wobhladacj chył, pschi tym pał do ſiudnje panſt a budžiſche ſwoje ſwedziwoſſie dla ſkoro wo živenje pschichot.

— Pschisomnicz može ſo, ſo je tu pistoliu, ſ lotrej ſo Grau ſatſjelit, jedyn ſchulek hízom psched tſjomi nedjelemi w tej ſakobi namaka, Grauowe ejelo pał tehdź newuhladat.

* Bes Ameriku a Europu chzedja tež podmorski telegraf polojcij a to naſſere hízom w mjeſazu juliju. Telegrafisti powjas wobſtej ſ peczich ſienoczenych a ſ gutu pereju wobbatych grotow a budje 550 mil delhi. Hdyž budje

a wjez zylie w prawym redži, dha budje jedyn potom sa pot hodžiny powesje s Ameriki do Europy dostacj mož.

* We Würtemberskej khoschtuje kralj kóždy wojsk ljetnje 80 tl., w Saksej 113 tl. a w Hannoverskej 147 tl.

Australije.

Wredy spomenje, Konische ljetu biesche s Australije list do Budyschyna pichi-hol, w kotrymž so powedasche, so je ho w serbskej kolonii w Australiji, kotaž so tam w Ebenezeru uamaka, wot Jana Szwory s Droždžija a wot drugich sienocjenilno satkojilo, kiz hebi wot swojich sobustawow židowske wobrjesanje žada. Dale bje w spomnenuym lišzi vi-hane, so staj tajkeho waschnja dla J. Szwora a Bonich do pscheptyanja pschischoi a so bushtaj teho dla ūkorowje wotkudjenja. Nachlowksi rychtař Jan Albert je ho tuteje wjezy dla pola tamnišcheho hannoverskeho konsula Meyera wobhoniak a wot tu-teho tajkele rižmo s Adelaidy dostal:

Ja bym w swoim času Wasch list dostal, w kotrymž Wy hebi rosprawu žadacie, schto je

na poweszt wjerno, kiz je w budyskich nowinach wot 28. meje 1856 w nastupanju wuciahowar-jow, wot Jana Szwory nawedowanych, wjerno abo niz.

Ssam snath s wjazorymi sobustawami kolonise Ebenezera, njezdje 50 iendželskich mil wot jow satozeneje, biech ia hijom predy hacj Wasch list pschindje, we wschelatich njemstich nowinach spom-nenu powesz čitat a so na nju hniewat. Tuta powesz, so su sobustawy ebenezerskeje kolonise psched suid pschischli, je yak

1) luta ũa a neje teho dla nicjo wjerno na tym, so je schto s nich wotkudjeny.

2) Snate je, so ebenezerszy kolonistojo, kiz so serbszy bratsja menuja, runje k najlepšim kolonistam ūluečesa, wschudzom našwetscha čeſs wujiwaja a čiche a smjerne žiwenje wedu.

Po mojim naprawschowanju a po mojim dobrym pschešwjedzenju je spomnena powesz s nejjisteho wotpohladzania nastala a wot ludzi wusulta, kiz hijom dotho wiž w tamnišcej kolonii nejsu.

Wat Was požadany attest Mam beršy pošzlu, dokelž yak maja tamni kolonistojo tu ūhwili se įnemi jara nuſne cjinicj, dha nochzych dljehje s wotmolwenjom čjakač a t. d., a t. d.

Hans Depla. Kak tola bruhdy najspraw-nischi čłowek do paduchlwa sapane!

Mots Tunka. Žadyn sprawný čłowek tola nekrane.

Hans Depla. Nô, ja tež se ſwojimi słowami
njeschio druhie mjenach.

Mots Tunka. Schtovha to?

Hans Depla. Hlaſ, jako hſechu wóndanjo
Pſchimalez Jana hadžili, dokelž jemu winu dawach,
ſo je konja kranč, rekný won pſched ludjimi:
„Hlaſeje, kak móže ho druhdy naſſprawniſhemu cijo-
wekeſ ſenč! Jako tamnu pónđelu rano po jenej
wuslej haſzy w mjeſzi kchwatach, ſo bych do bližwic
klamow dobjedz, nejeſche prieki pſches haſtu ſedlany
koni. Ja chyžk ſo pola jeho ſadka nimo ſunyc,.
ale to neřidjiche, pſchetož won pocja ſatrafuſne ko-
pacj; duž hladach, kak bych ſo nimo hlowy ſchmörnyk,
ale to ſo tež neradži, dokelž won nemdrie kuhacj
pocjinaſche. Po tajkim ſebi pomyllich, ſo by drje
naſljepe bylo, kdyh bych pſches neho pſcheljeſt. Ja
ho teho dla ſahnach, ſo bych pſches neho na druhu
ſtronu pſcheljeſt. Ale, ja newjem, kak bje ſo to
ſčinisko, ja na jene dobo na konju ſedjich a tón
cjerjeſche, kak ſukodiwy, ſi mjeſta won a runy pucj
do Wosyorka, hdejz hſechu tehdom runje ſkótne
wili. A ſo won tam hory ſo tych druhich konjow
biejeſche, to mózejch ſebi tež myſlič. Ale ſchtož
ſebi jedyn nebudjiche niždy myſlik, bje to, ſo me
tam ſa konjazeho paducha wuſraſciu a me teho dla
do laſtwa hadžichu. Hlaſeje, taſte móže ho druhdy
naſſprawniſhemu cijo-wekeſ ſińč!”

Mots Tunka. Hm! kdyh budjische to Pſchi-
manez Jan nebyl, dha bych jemu wierik: ale tón,
bratſko, tón je ſebi wjeſzie ſaſlužit, ſchtož je ſo
jemu doſlalo.

S Bónęz. Tudy wudvri ſredu 29. haverleje
popołnju w 4. hodžini w brójni wulfosahrodnika
a rychtarja Handrija Ferdinanda Rychtarja
wohen a pſchewobroci wſchitke jeho twarenja do
popeł, teho runja tež twarenja pödlonſkeje, jemu
tež kluschazeje a wot wjesteho Ulbricha wotna-
jateje ſiwnoſzie, twarenja ſahrodnika Handrija
Szwory, wulfosahrodnika Jana Szwory po-
menowanego Janka, wulfosahrodnika Pietra
Szwory pom. Hoſbiana, a khejnka Michała
Szwory pom. Ponicha.

Cyrkwińskie powjeſće.

Wérowani:

Michałska cyrkij: Kora Bedrich Baldauf,
wobydlet w Dražjanach, ſ Hanžu Poniczey ſ Wul-
feho Welskowa. — Michał Gasta ſ Hanu ſradowe-
nej Libchorej.

Křčena:

Michałska zyrkej: Berta Amalia Margareta,
Jana Ernsta Imischa, ófonomia w Nadzanezech, dž.

Zenurjetaj:

Djen 19. haverleje, Handrij Schuster, ſhjeſer a
murec na Židovi, 64 l. 5 m. — 21. Hana, rodj.
Wiczasej, nebo Handrija Wehlje, wobydlerja na
Židovi, ſawostajena wudowa, 57 l.

Penežna placíſna.

W Lipſku, 30. haverleje: 1 Louisbor 5 tl.
15 nřl. 3 $\frac{3}{4}$ np.; 1 poſtowajazh čerweny ſloty
abo dufat 3 tl. 4 nřl. 5 np.; winske bankowki 97 $\frac{2}{3}$.
Spiritus w Wroclawi 12 $\frac{1}{2}$ tl.

N a w ě ſ t n i k.

Dobrowólna ſubhastazia.

Na požadanie herbow forejmarja Jana Grillin ga w Lichanju budje ſo herbſtvođiſlenia
dla w Lichanju ſub cat. no. $\frac{33}{14}$ ležaza, w lichanskich hypothekſkich knihach ſol. 13 a ſol. 31 a 55
w ſoyerjanskich hypothekſkich knihach ſapiſana forejmarſka ſiwnoſz ſ prawisnu klamarenja,
kiz je nedžinajo na dawki a dawanja inel. tſioch walzowatych ležomnoſzow fastoſinszy na 2675 tl.
28 nřl. tarirowana, ſe wſchym pſchisluſteſtowem

6. meje 1857

dobrowólnie w forejmi ſamej w Lichanju pſchedawacj.

Na kuyenje ſmyſleni ſo teho dla pſcheproſchuja, ſo na ſpomnenym dnu pſchipołnju do 12
hodžinow na pomenowanej forejmarſkej ſiwnoſzi w Lichanju nutnamakacj, ſwoju placitoſz a warboſz
dopofasacj, ſwoje ſudzenja ſčinieſ a potom pſhibitka dočkacj.

Pſchedawanske wumjenenia ſ njezdjnym wopisjanjom ležomnoſzow ſu ſubhastazijſtemu ya-
tentej, na ſudnej deſzy w pſchedali hrodu Ortenturga a we wobydlenju lichanskeho rychtarja wupo-
wiſnenemu pſtewdate.

W Budyschin, 16. haverleje 1857.

Kralowſke ſuđniſtvo.
Hartenſtein.

Draſa.

Kölnianske kripobiežje sawieszja ze towarzystwo sawieszjuje polne plody psche kripobiežje sa wjeste pramije bew schitkeho do pła- czenia.

Sakladny kapital wopschija tsi milliony toler, wot kotrychž je $2\frac{1}{2}$ miliona toler wo prawdzie w penesach složenych a reservofond wnoscha po poslenu slicžbowanju 58, 185 tl. 20 fl. pruskeho kouranta.

Bližsche wnfasowanje s pschedopadżom sawieszeńskich formularow agentojo towarzystwa darmo dawaja.

A. O. Arnold we Wojerezach.

Wuczer Finka w Kulowī.

J. P. Olleszen w Niskej.

A. Gensleben w Mužakowī.

N. Scheibler & Comp. w Shorelzu.

W o s j e w e n j e.

S tutym ja wosiewjam, so je pschedupz

knes Heinrich Julius Finka w Budyschinī

jeniczy pschedawanie mojego kalka ja Budyschin a woselnošz wote mne pschedopadż doſtal, proſču teho dla wschlisch hwojich woteberarjow w tamnischich stronach, so bychu ſo wot njeſt ſe hwojimi pojadanemi jenož na pomenowaneho wobrocjeli, kotreñym hym mójnoſz dał, wſchelake wote mne pschedowane druziny twarskeho a hnójneho kalka pschi ſupenju zlych lowryow ſa tunischiu ptacjemu pschedawacj. W Friedrichswaldzi, 20 haperleje 1857.

Jan August Finka, herbſſi a wiejenni ryciar.

Wosjewenje.

Wóndzelu 4. meje budja ſo na lieſowym revieru w Manjowi a t. d. ſzehowaze palne drewa ſ džiela po ſenotliwych ſloſtrach a kopach, ſ džiela po wulſkich džielbach na pschedopadżowanie pschedawacj, jaſo:

100 ſloſtrow lonscheho khójnoveho ſchęjepjanego drewa,

100 ſloſtrow lonscheho khójnoveho kuleczkowego drewa,

19 kop lonscheho khójnowych walciſow,

10 ſloſtrow ljetuſcheho khójnoveho ſchęjepjanego drewa,

30 ſloſtrow ljetuſcheho khójnoveho kuleczkowego drewa,

10 kop ljetuſkich khójnowych walciſow,

80 ſloſtrow ljetuſcheho wolschowego ſchęjepjanego drewa

30 kop ljetuſkich wolschowych walciſow.

Sapocjat je rano $\frac{1}{2}$ 9 hodzinow na pruskoſakſkich mesach bes Ljeskej a Komorowom pschi mužakowſtobudyskim ſchuſeju.

Schtwory džiel ſupnych penes ma ſo na pschedowanſej termii ſaplačacj.

Wſhie druhe wumſenena budja psched termiu wosjewene.

Kmeči, hajnik.

W o p r a w e n j e.

Dokelj je ſo bes ludzimi tuteje wokolnoſzie poweſz rovneſta, ſo je haptyla w Halschtroni ſankrena, dha hym ſ temu nucijeny, taſtu poweſz ſa newjeru wuvraſcij a pschedopadžowanie pôda, ſo ja tu domne haptylatſmo w tu ſhwiliu dale wedu a poruczam ſo ſ nowa ſ tej prôſtwu, ſo by ſo mi dotal ſpojeſene doverenie tej dale deſtalo.

W Halschtroni, 27. haperleje 1857.

M. Lüdiče
administrator (predy naſenſt.)

Wiwowe ſchlenzy

ſo aſhuſa a porucza te ſame

August Wilhelm II.

na bohatej hahy č. 73.

Teſ ſo pola neho mena, ežiſla, ſweſčata, wobraſy a t. d. do ſchlenzow toči.

Nowe rigaſte lane hymjo

ma na pschedan

w Budyschinī a w Maleſchezach

J. G. F. Nieſch.

Khježa na pschedanu.

Nebohemu hajnikej Janej Schübez w Klukschu pluschazu khježu katastr. čj. ^{33/29} s vodlanstej sa- hrodku mam ja po porucznoſzi woschedjerſki

18. meje 1857 popolnju w 3 hodz.

w spomnenej khježi na pschedadžowanje pscheda- wač, a to pod wumenem, kii ſo tam na tym ſamym dnu, ijetko pak tež pola medarmo wossejwa.

Khježa, w najrenſchim poſozenju zyrfinskeje wphy ležaza, je 2 ſtoboi myſeka, a ma w pschi- ſemju (parterre) 2 ſtore, 1 komoru a 1 weſl, w druhim poſtobodji pak 1 ſtuw a 3 komory. Khježi pschitlucha 1 bróžen, 1 hrođ, 1 ſolniczla ſaz tež ſadore a ſahrodk.

Ryhtati, ryčniſ.

Wosjewenje.

Sa wojska mischtow ma podpiſany 84 kop ſuchich a frutich ſnizow na pschedacije ſtejo. Na ſupenje ſmyſleni nech ſo pola me ſa- molweja.

Jurij Žoſka
w Grańzy pola Khróſzcz.

Dziwočańskie ſerbske ev. luth. towarzſto ſmjeſe hutsje ſa tydjen, 10. meje, mihiouſtu hodižu. Teho dla ſu wſchitke ſobustawu, ſaz tež wſchitzy druhý pschedelio mihiouſtu lubje proſcheni, ſo na pomenowanym dnu popolnju w tjočh na dzi- wočańſkej ſchuli nutſnamafacj.

Pschedydstwo.

Koſje po puntach a zentnarjach ſupuje po najwyštej placisni

J. F. Nieckſch, w Budyschin.

Wote mne djielane draždanske bentuſchki psche kuraze woka poſtociju tak lohli, ſaz wieszie pomhažy ſrijed k wotſtronenu tuteje tak boſomneje čiwiſje. W Draždjanach pschedawa je ſandheſka hapt- tyka, w Budyschin i pak hrodowſka hapt- tyka.

H. Werner.

Czorna liſtownia (brieftascha) s paſtom, s 9 naſkere ſakſimi paperjanymi toleremi a s jenym rezeptom bu ſandbeni ſobotu ſhubena. Sprawny namakać ćzyt ju ſa dobre myto we wudawańi Serb. Now. wotedacj

Psche kózdy ſetareny kaſchel,
poſte boleſte na wutrobi, psche do holiętnu dyba woſa, ſciui boleſte, ſažwanje ptu- žow je tón wot medziinalſkeho radzieſela kueſa Dr. Maqnuſa, woſtchneho ſyſkuſa w Barlini

Placisna	aprobirowany	Placisna
½ bl. 2 tl.	broſtowy ſyrop	½ bl. 2 tl.
vět 1 tl.		vět 1 tl.

bijek, ſiž ſo w mnogich padach a ſtajuje ſe ſpokoſazym ſtukowanjom na koje- wasche. Tutoń ſyrop ſtukuje hnydom po wienim na kojeowanjom wiſebnje, psched- wſchitkim pschi ſaklym a jačlokaſchelu ſpochuju w uſhad krafow, po menſki koſko- tanje w ſchiji a wotſtronu w ſrakim čaku ſózdy najwyšniſki kaſchel, tež tón pschi ſucho- cji ni a ſcijeni freſwročenje.

Sa Budyschin a woſtowſi pschedawa jen jenicy

hrodowſka hapttyka.

Wosjewenje.

Wſchej maleſchanskéj wožadzi a hewak wſchitkim lubym pschedzelam a ſnatym dawani najpodwołniſcho k nawedzenju, ſo ja moju khlamiarju, valenzařju a pekařju w Maleſchzechach, čiſſje bliſko pola ſchulje a zyrfiwyje, vónđelu, 27. teho mjeſaza, wotewrich. Ja budu ſebi ſe ſwojimi ſudzimi wſchu prózu dawač, ſo by ſo kózdemu, kiž k uam pschiindže, ſpjeſchnje, tunjo a dufchnje poſluſzilo. Tež dôſtanu lubi ſpovedni ſudzjo pola naš najpschedzeliſche horje- ſacieſje a móža dobrý khofej naſtuníſcho pola me dostač. Ja proſchu teho dla wo hystofrvežne pschedzeliſwe wopytanje.

W Budyschinje a w Maleſchzechach, 25. haverleſe 1857.

J. G. F. Nieckſch.

G e r m a n i a.

Na dżenskiim dniu je wote mnie

**fnes Herrmann Danckhoff w Budyschin i
„GERMANIA“ Krupobiczje sawjeszjaze towarzstwo**

sa pólne pto de a sahrodne rostliny w Berlini
agenturu sa Budyschin a wokoloj pshcepodatu dostat.

W Drądzjanach, 1. meje 1857.

**W. H e g e r ,
generalny polnomózniś sa sakske królestwo.**

Na prjódstesjaze wossejenje džiwaj o wossejam ja, so sym hotowy, sawjeszenja pshce
krupobiczje sa twerde pramije bewschitskeho doplaczowanja herjebracj a na požadanje rad lóždemu
wsche wukasowanje darmo dawacj. **Herrmann Danckhoff.**

Wotznokrajne Krupobiczje sawjeszjaze towarzstwo w Elbersfeldzi,
satożene s kapitalom jeneho milliona tolej, sawjeszjuje sa tune a twerde pramije, vola kotrych
so ženje žane doplaczowanie stacj nemoże, wschitke pody, kaj tež wołnowe schleny a tisiečne
zahlje pshce krupowu schodu.

Podpisany agent je rad hotowy, blijsche wukasowanje dawacj a pshci sapišowanju se-
wieszenjow pomožnu ruku posliciež. W Budyschin, 25. haperleje 1857.

N. Hauptmann w Budyschin.

Wotznokrajne woheńsawjeszjaze towarzstwo w Elbersfeldzi
sawjeszjuje sa tune a twerde pramije mobilise, jnečke a tworowe sklady, maschine a
t. d., pshci čimž so ženje žane doplaczowanie nežada. Pshes naswetsawjeszenja je móže to-
warzstwo tak wulke summy herjebracj, hewak bere yak wona hžom tež sawjeszenja wot 100 tl. a
posicja pshci sawjeszenjach na džeski čas wulke dobytki. Saplaczense wołnowe schody stane
so sa mješaż po postajenju schody.

Podpisany agent dawa rad wschitke wukasowanja a moža so vola neho wsche for-
mularu dostacj. **N. Hauptmann.**

R o t e c z a n s k e j w o b a d ź i

kaž tež wschitlim pscheczelam a snatym, kij su moju, hacj do sandzeneje nedželje motnajatu dla-
marnju tak pscheczelniwie a bohaczje wapytali, mi a mojemu slamařej w tym času a hžobce
pshci preczczehnenu, sandzemu póndzelu, težo lubosnosje wopofasali, prajimy swoj naſlubosnitschi
djak a prošymy, so bchu woni tak pscheczelniwie na naš spominali, kaž my na nich sp minamy.

W Budyschin a w Malescherach, 2. meje 1857. **J. G. F. Niedsch.**

Zitne ſučhe droždžje ma stanje žylje čerstwe a hylne na pshedań

Herrmann Danckhoff na herbskej haſy.

**800 tl. móže na polne lejmonosje wupož-
ćiež Tittmann na schulerſtej haſy, č. 3.** wumjenenemi swoibnych naležnoszjow dla na pshce-
don a móže so wscho dalsiche ſhonicz pola fore-
marja Hanela na žitnych wiskach.

Pshedań forezmarſtwia.

Nowostabowana khjezna lejmonosz s prawismu
kuharenja, schenkovania a peczenia, w najlepskim
położenju w mješi Budyschin je pod spodobnym

Derje djerjane, na blido spodobne pianoforte
je na pshedań na žitnej haſy. č. 53 po 2
ſhodomaj

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo plaći $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předptata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
póde $7\frac{1}{2}$ nsl.

Číslo 19.

9. meje.

Léto 1857.

Wopſchijecije. Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina, S Kljetncho — Alustra-
liſti liſt. — Spewy. — Byrtwinſſe voweſſe. — Cjahi ſaſſoſchlesyntſke jeleſniſy f budys'cho dwer-
niſcheja. — Venežna placijina. — Hanß Depla a Mois Tunka. — Narjeſchynik.

Swětne podawki.

Sakſta. Kral Jan je 5. meje se ſwojej
wyſhōej ſhwōjbu ſwoje ljetne ſydko w Piłniſzach
wobczajnył. Dopolnia teho ſamſneho dnja
bjegu nimalje wſchitke ſobustawy kralowſteje
ſwojsbý pschi ſwedzeſju pschiomne, kij ſo w
podjanskej dworskej zyrkwi k dopomnenju na
ſmerek nebo krala Bedricha Augusta wotbjerža.
— Krajne jeleſniſy ſu w. mjeſaza mjeſazu t. l.
wſcho do hromady 287,253 tl. wunesle a to
54,080 tl. wjaz, dyžli w tym ſamym mjeſaza
konſcheho lieta. Dokhody wſchitlih krajnych je-
leſniſow ſu ſo w prijenim schwörtljeſci t. l. na
749,704 poſbjeſnyłe, to je 94,008 tl. wjazy,
hač ioni ſa tón ſamón čas. — Kral je wje-
ſteho Dehmu ſ Dražđan, kij bje meiſteho ſbjeſ-
la dla k čaſſiweiſkemu zuchthausej wotbudzen, w
yplje wobhnadžit. — Budyske ljetusche naljetne
wólmjaze wiſi ſmjeja ſo 8. juniſa. — Kra-
lowſka pryngeſyna ſidonia, kotrež bjesche dlje-
ſchi čas na wobypizy lhora, je 3. meje ſaſo
kwoi prijeni ſtrowy wuſhōd djerzala. — Nje-
tre nowiny chzedja wedžicž, ſo obje ſo kralowſta
ſwōjba ſredž meje do hornejce Italskeje podacj, ſo
by tam ſhwili w bliſkoſti tak menowaneho
delheho iſesora pschiwyala. — Pschedhydſto
ſakſkeho wucjerſkeho ſienocjeniſtu je wobſankto,
ſo ſo ljetba žana wucjerſka ſhromadjiſna wot-
bjerzeſi nima. —

W Kameńzu bu 28. haperleſe tamniſki
nowy mjeſchjanosta do ſwojeho ſaſtojnſta

ſwedzeſniſy ſapokafany a pschi čeſnej hofzini,
wečjor teho ſameho dnja wotbjeržanej, bu mjeſch-
čanſtemu radziezelei Muſej dla jeho wulſich
ſaſlužbow wo Kameńz w meni tuteho mjeſta
ſkieborny posal pschepodat. — Pschi poſlenim
čehnenju ſakſteje lotterije je 100,000 tl. na
lóž 2382 do Dümmlerowejſe kollekziſe w Lubiju
panyl. Woſmina tuteho dobytka je pecja do
Wopſporka pschiſchla. — Wot budyskeho ſjaw-
neho ſuda bu wjesta Nachlizowa ſ Budyschina
ſ 6mjeſacznemu arbeitshausej a wjesta Gruh-
lowa k 4nedzjeſtemu jaſtwu wotbudzena, do-
feliž bieschtej na Dobruschan Brjeſowſteg polu pschi-
cjiwo ſakſni bjermy ſbjeraloj a ſo wobaraloj,
jako bje je vjatmaczeljetny Brjeſowſki čjasacj
čyzt. Deju ſarycjo瓦at bjesche ryčník Schcjepan.

Prusy. Varlinſki ſejm budje na nowy
tydjen wobſankneny. — W neuenburgſtich nalež-
nosjach je nimalje wſchitko dowuſednane, tak
ſo budje tuta wjez tola njeſko ſtora ſkonečena.
— Njeſotre nowiny chzedja wedžicž, ſo prynz
Napoleon 9. meje do Varlina na wopytanje pschi-
jjedje. — Na wſchitlih pruſtich jeleſniſach je
w ſandjenym lječi 4 pucjowarjow k nesbožu
pschiſchto, to je 1 na $3\frac{3}{4}$ miliona pucjowa-
rjow. — Šeſim je nowy dawki, kij ma ſo na
ſienocjeniſtu połožicž, kotrež akcije wudawaſa,
ſa dobrý ſpōſnak, teho runja tež namet ministerſta,
po kotrymž maja ſo remeňiſſe dawki po kraju
tak powyſhieſi, ſo ljetnje 120,000 tl. wjaz
wunesu.

Rakušy. Cjornohórski wéch Danilo je so s Wina, hdzej bje tsi dny pschebyvat, sašo do swojego kraja podal. — Khiezor a khiezorka staj 4. meje sahe rano swój pucj do Wuher-skeje nastupitoj. —

Franzowska. Ruski wulko wéch Konstantin pschijedje 30. haperleje do Parisa. Dwórkischko, hdzej wón se želesniskeho wosa wustupi, bje s russimi a franzowiskami khorhojem wupyschene a tam stupi wón s pryznom Napoleonom do jeneho wosa a wesesche so s nim do khiezorskeho hrodu. Na mnogich twarenjach smahowachu so ruske a franzowske khorhowie. Pschi salhodži do khiezorskeho hrodu pschindje jemu wychi komor-nik napschecjivo a dowedje jeho hač na slhod, hdzej jeho khiezor powitla a jeho potom k khiezorzy dowedje. — Wulkowerch Konstantin bjesche wezor pola khiezora na hospini, nasastra pak he wón w ruskowiskej kapali te mschi, hdzej bje so tejko Rušow seſchto, so sa wschilskich mjesta dosz nebje. — Hač runje ſebi kendzelske ministerstwo wchhu prózu dawa, so by khiezora Napoleona k wobdzienju na chinesiskej wojni samohlo, dha ſda so to wcho podarmo byč, pschetož Napoleon nicjo wo tutej jara drohei wjezy wedjicj nochze; tola poſzele wón tam ſnadz njeſotre wojnske kódje, kiz bychu tam-nischich naležnosjjow kédžbu mjele. — Khiezor je 5. meje ruskeho wulkowercha Konstantina w jeho wobydlenju wopystat a jemu wulki kschij cjeſneje legije pschepodat. — Sa kydliſkejo Longwood na kupi Heleni, hdzej bu khiezor Napoleon I. bjeschi čas wot Kendzelszanow hač do kmericje jath džeržany, je njetiſchi franzowiski khiezor 185,000 nótow sapłacjat, so by tam wcho ſaho pschistojne pchihotowacj dacj móht; pschetož Kendzelszenjo bjechu s poſleneho wobydlenja Napoleona I. hródz ſeſinili. — Franzowiski pôftanz w Petersburgu, hrabja Mórn, kiz je ſebi tam mloda Ruſswku ſa mandjelsku wsak, wróci ſo konz meje do Parisa a pschindje wójwoda Montebello na jeho mjesto.

Kendzelska. Nowy kendzelski ſejm abo parlament je ſio ſapocjat a ſo njetko poſkaſa, ſto nowi ſapóftanzy k chinesiskej wojni mjenja.

Nieſotremuſkuliž Kendzelszanej so wchak wona na žane waſchnje nespodoba, doſelj je daloſſje dla jara droha a doſelj Kendzelszenjo žaných pomoznikow namakaž nemóža; pschetož khiezor Napoleon prawje do teje wiezy kuſacj nochze a Amerikanarjo, kótrichž chyſche kendzelske ministerſtvo k bžielbranju narabiež, nechoja tež nicjo wo tym wedjicj. — S Chinu pak ſu po-wesje pschischt, ſo chinesiski khiezor na žane waſchnje myſlje nima, psched Kendzelszanam̄ nochowacj, ale ſo je wón wele wiaz pschifasat, wchje rjeſt ſaracjicj, po kótrichž bychu ſnadz hewak Kendzelszenjo ſ morja do kraja nutſ ſiecj móhli.

Ruſowſka. Ministerſtvo je wosjewito, ſo wuwojenje ſtotu wiazy ſakaſane neje. — Khiezor je ſ japaniſkim khiezoram̄ pschelupſti ſwjaſt wobſanknyt. Tón ſamv je ſa ruſich pschelup-zow jara ważny, doſelj jim wón pschiftaw ſimoda, Hakododa a Nangasaki ſa ſich wiſowanje wotcwi.

Ze Serbow.

S Budyschina. Na tudomnym evangeliſtolutherskim seminaru wobſtachu w ſaintzenym mjeſazu kydmonacjo wucjerjo prihowanje wols-bolhmanosjie. Bes nimi bjechu ſchyrjo ſerbia a to, k. Lódny, pomozny wucjer w Barci, k. Derniſ, pomozny wucjer w Rakezach, k. Kri-ticha, wucjer w Delnej Hórzy a k. Bergař, wucjer w Poſpišy.

S Kljetneho. Póndzelu 4. meje deſta nascha zyrkej nowe byrglje a buchu te ſame wot zjeſte wohady ſwedzienzy powitanie. Drobnischi roſprawu ſa tydžiń podamy.

Australiſki list.

Wot Marie Khiezorej ſ Droždiſa.

German Town, 5. januara 1857. — Gnada nascheho knesa Jezom Chrysta budž ſ Wami! Hameň. — Wutrobnje lubowaný nano! Wasch, mi jara luby list ſym ja 23. novembra 1856 dostala a ja ſym ſ weſelosjie kysly psche-

lała. Ja sym, dżakowanu Bohu, strowa a cierstwa, a hdyż Wy, luby nano, starosz wo mine macje, dha polożcje tu hamu na stronu, pschetoż mi so derje dże. Ja nimam żane požadanje po nsemstom kraju, dokelż mam tudy reñisze žiwenje, dyżli doma. Ja słuzu hiszczę pschego pela s. Zimmera s Wyhodejek blisko Budyschina a mam 128 tl. sjetneje syd; — sa to móhla ja doma swoje žiwe dny słuzic!

Luby nano! mi je jara żel, so moja sotra Hana żadyn lóšt k wuczechnenju nima, pschetoż ja bjech so nadzijala, so wona hžom to heto hem pschindzie a njesz piſche mi bratr Jurij, so wona pschindzie nochze. Boh dai, so by wona saſe lóšt k temu dostala. Tón pucj do Australije wschak tak jara strachny neje, kaž ludzjo wubawaja. Ja nejsym na swojim pucju żadyn strach wustala a wschitkich je tón knes strowych hem pschivedt, a neje nichtón wumrek, khiba jene male džieco, kotrež pak bje hžom jara khore na tóž pschishko.

Jurij Dejka a Falant s Wichowow džieschtaj tón hamu djen, hdjeż my do Australije pschindzechmy, k Hemplej, kij hodžinu wot Melbournia bydlí a ma 20 akrow kraja. Jako wonaj saſo pschindzechtaſ, projechtaſ mi, so mój bratr po mine pschindzie nemóže, dokelž je runje 70 mil wot Melbournia w stutowych podkopsach. Dujż wostach ja hamu w Melbourni, pschetoż kschizank džiesche do Portlandbaya a ma 40 akrow kraja, Schlamat teho runja a ma tež tak wele; Falant, Albinus a Dejka džiechu do Adelaidy a su ſebi tam leżomnoszje kupili.

Djen 27. novembra 1855 wustupich ja s lóžje a pschindzech wečor teho sameho dnia k Hemplezom, pschetoż Hempel bje do Melbournia po mine pschishok. Tam wostach tsi dny, potom czechnicz pak k Zimmerezom na słuzbu, pola koſtrychž hiszczę njeszko sym.

Wy chjedzie wedjicž, kaf so tu s ratařstwom ma. Ma to ja runje wele piſacj nemóžu a možu na to spomnicj, so mamy w tu khwilu žnje a so wschitko jara renje steji. Ja mam tajke džielo, kaž doma mjeſach, menujzy burske džielo. My mamy 8 kruwów, 6 czelatow a 2 świnieczi.

Kruwy deju ja dwózsy sa djen a to rano a wečor, a tón druhi čas su wonie na pastwii a pytaja ſebi swoju piyu.

Rasche plody w sahrođi su njesko tež ſratke a mamy jich tak wele, so je tež ſwinjom dawamy, a su nam naroste: aprilosy, brjeschkiwe, wiſchnje, ſlowki, kruschwje, melony, zyblje, ſolotej, korki, bjerzy, kaf, morchwje, figi, wino, koſmaczki a truskalzy. Safran roſsje tež w nashej sahrođi.

Wulku horzotu tu nimamy; wonie je ſtora tak, kaž pola Waſ, pak ejopto, pak khlodno. Hdyż horzy wjetr wot polnozy pschindzie, dha je khetre horzo, ale to dołho netraje; pschindzeli wjetſik wot polonja, dha je bortsy ſaſo khlodniſcho. W haperlejji ſapocjina so syma a traje tsi mjeſazj, ſnjeha pak żaneho nimamy, ale wele deſchcia. Taſta je noscha syma.

Mój hoſpodat ma hetsza 50 kop pschenicy, 8 kop wowska, 3 kopj jecjmenja; wowsi so tež ſeleny požykuje a je dobra piža ſa konje.

W tutym hęcju je jara malo deſchcia a je wscha trawa wuſhnyka. Skoro kóždý djen je woheń, dokelž so ſucha trawa, kij je tak tolsta kaž ſtoma, jara lohko ſapali a potom so husto doſs zyly fruch kraja wotpalí.

Moje ſtajne požadanje je, so bych ſwoju ſotru a ſwojego bratra bortsy tudy mijela, woſebje pak, so by me moja ſotra Hana wopytala. Ja ſzeli ſej teho dla jedyn „wechsel“ wot 120 tl., po prawym pak jenož wot 108 tl., dokelž sym agentes Neuhausej 12 tl. khostow ſaplaczicž dyrbjola, a tute penesy sym ſa to poſtaſita, so by wona s nimi ſwoj pucj do Australije ſaplaczita. Luby nano, tute penesy budzecje ſebi Wy w Vorlini wuplaczicž dacj a budze drje najſlępe, hdyż Wam knes Magnus praji, kaf macje to ejmicej. Hdyż ſe te penesy doſtali, dha piſaſcje mi hnydom ſaſo, pschetoż ja sym w lutym nemjeri, hacž Wasche wotmolwenje doſtanu. Kochze — li pak moja ſotra hem pschindzie, dha dajcje ſej, luby nano, wot tutych penes 50 tl. a mojemu braſtrej tež 50 tl., a ſchtož wsche wostane, to je ſa Waſ, tak ſo Wy 8 tl. wobſhowacze. Ja chju Wam po möžnosti k pomocy bjež a Waſ ženje nesabudu, tak dołho hacž budu živa.

Psichindje-li njechtó hem, tón nech sa l. Zim-mera hóbu pschinése herbiske symbole ské
kníhi a Arndtowe schyri. kníhi wot wierneho fchesszianstwa a chze wón sa tute kníhi rad trózhy saptacjic; sa mne pak nech ho pschinéshu žyrkwienske stawisny a wutrobne knízki.

Wele dobreho lubej macjeri; tón knes budje sej w tamnym živenju farumacj; schtož je wona mojej wozwy dobrotw wopokasata.

Wele dobreho lubej hotsi Madleni a swakej Handrijei, bratrei Jurjei, hotsi Hani a matej Khrystely; wele dobreho Stóschez Marji a jejnymaj starschimaj, Hani Wiejszej a jeje botram, knesej wuczerej we Worzyni a jeho swójbi, teho runja tež Langez kmotsi; hdvž jeje luby dar do rukí wošmu, dha ho tež kóždy kroč na nju dopomnju.

Najpoſledy tež Mam, luby nano, wutrobnje wele dobreho! Ja wostanu w lubosći a poeſzjowanju

Wascha
bjownka
Marja Khježorej.

S p ē w y.

N a l j e c z o.

Glaſce nehjo, tak jaſne!
Litzia, róžicjki kraſne.
Wyscha hona a schtom.
Wjetſik ſele wón ſłödſu,
Hnjesdo w haliach a w ſhłodku
Twarzja ptaczata ſ hwiſdanjom.
Pejzola leczi won bōręjo,
Zórlo w pfchierowt schwörtjo
Cijeri po famusckach.
Schjeracjki ſifoli w plocji,
W ferjach wečjornych ſlocji
Schtom ho w wonjatych ſcienicjach.
Gsorna ſtacje po holi,
Jehno w ſelenym dolı,
G lóſchtom rejwa wſcho tu;
Placjki hraja na ſchtomach,
Rybý w hatach a jołmach,
Muschi, funiwořy na ſkónczu.

H. S.

Cyrkwienske powjesée.

Wérowani:

Michałska c̄yrkej: Jan Ferdinand Robt, wobylter w Dražbjanach, s Augustu Henrietu Dammę ſe Židowa. — Jan Korla Bohumil Remus, biergat a kbjecet w Budyschin, s Hanu Langez s Rabov. — Ernst Lücka, kublet na Židowi, s Mariju Madlenu rodj. Ljetarez, swudowanej Lukashowej s podhroba.

Krčeni:

Michałska c̄yrkej: Ernst Gustav Pawoł, Korfje Ernstesa Bekarja, fantora pschi michałskiej wobylszy w Budyschin, s. — Hana, Zana Bekiga, wobylterja na Židowi, dž. — Maria Louisa, Hanę Kęczkej na Židowi, nem. tż.

Podjanská c̄yrkej: Maria Emilia Ernestina, Huberta Nößlera, zyhleſtrjerja na Židowi, dž. — Hana Maria, Handrija Hajny, kbjecznika w Rjezach, dž.

Zemrječci:

Džen 11. haperleje: Jan August, Handrija Budarja, kbjecznika w Mnischonzu, s. 1 l. — 17., Madlena, rodj. Domſchez, Miſlawicha Wočka, murjerja w Budyschin, mandjelska, 34 l. — 24., Maria Madlena, rodj. Handriek, nebo Miſlawicha Biwarcza, wobylterja pod hrodom, ſawostajena wudowa, 67 l. 11 m. — Eleonora Friederika, rodj. Šlofz, Gabama Wiejsza w Grubocijach, mandjelska, 50 l. — 27., Michał Manjowka, zyhelski miſchte w Budyschin, 47 l. — Handrij Ernst, Handrija Michala Bartuſcha, kbjeczerja a körberja na Židowi, s. 3½ m. — 28., Hana Maria, Korfje Augusta Münznera, wobylterja na Židowi, mandjelska, 26 l. — 29., Maria, Handrija Petrascha, wobylterja pod hrodom, mandjelska, 69 l. 6 m.

Čzahi ſakſkoſchlesynſkeje želesniſy ſ budyskeho dwórniszcza.

Do Dražbjan: rano 7 h. 37 m.; pschi poſlju 12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wiecior 7 h. 16 m. rano 2 h. 42 min.

Do Shorela: rano 7 h. 47 m.; popołnja 11 h. 40 m.; popołnju 4 h. 52 m.; wiecior 8 h. 27 m.; w nozy 12 hodj. 4 min.

Penežna płacjisna.

W Lipsku, 6. meſe: 1 Louisdor 5 tl. 15 ngl. 3¼ np.; 1 połnowažajch c̄jerwennych ſtorę abo duſat 3 tl. 4 ngl. 5 np.; winske bankowki 97⅔. Spiritus w Wroclawi 12 tl.

Kak

rozom

Hans Depla.

wótritaj

Mots Tunka

ludzi pôda

škréjetaj.

Hans Depla. Wiesch dha ty, luby Motšo, schto mi Rjeznikez wuj wóndanjo rekny, jako so na rjetzitschi symny čas wobejewowach a prajach, so je w Rusowskei wjeszje čjoplischo, hacj pola naš?

Mots Tunka. Nô, schto dha wón rekny?

Hans Depla. Wón wotmolwi mi: „Luby Hanšo, tudomna symna nemôje ženje ničjo plácej, teje dla so ja ani rukajzow newobujit. Ale

w Rusowskei, haj, tam je hinač. Pschedož jako ja psched njeftymi ljetami fredz symy po Rusowskei priejowach, dha bje syma tak wulka, so mi wocij hižom sady Petersburga samersnyschtej a hallo w Mostwi mózach jej sašo s čjoplym mlókom rostacj.

Mots Tunka. Ale tón taſki a hinajſi! ſ nojmensha ſeljanu žilku ſebi wón tehdom woſeſit neje.

N a v ě š t n i k.

D z j e l o!

Pſchi dotwarenuji uſežauſkeje tak menowaneje drewoweje dróhi, ljetſa hischče dokoujanowym, tiz smjeje ſo 11. tuteho mjeſaza na malosuberni-čzaufstich ležomnusjach ſapoczejec, moža hischče wjazoti khamani dželaczerjo dobre dželo dostacj a nech ſo taſzy pola wyscheho drožueho miſchtra kneſa Gustava Lehmanna na twarniſcheju bliſko Małej Guberničkej ſamolweja.

W Budyschini, 4. meje 1857.

Kralowska dróžna komiſia tam.
ſ Egi dy.

My wotewrjamy djenſa swoju

Liſatospriṭowu fabriku

a pschedawamy chemiſzyjciu, na liſatospriṭowu ſylnu tworu, tiz luboſiſe po wiñi ſlobotí.

W Budyschini, 2. meje 1857.

Schade & Comp.

Na dżensniskim dniu bu wote mne

z y g a r o w a f a b r i k a

pòdla mojich, w tudomnym mjeszi biżom psches dwanacze liet wobstejazich
Colonialnotworowych Klamow
wotewrena.

Ja poruczą swoje nowe podewsczje powschitkownemu dżelbraczju a pòd-
pisuju so dale w dotalnej podwólnoszi.

W Budyschin, 4. meje 1857.

Robert Klemm.

Dr. Whithowa wodzicza sa woczi

wot T. Chrhardtja w Altenfeldji w Thüringsszej, s wzajomni privilegiami wysołich wo-
chow poczeszena, wopokaśuje so be wschitkimi dotalnymi woczi hojszimi frjedkami pòsze swoje
sbożomne skutkowanje wskiednije jało najahodnišha a najsejszha wodzicza w taſkim naſtupanju, a
może so jako dopokasany hojszy a poſylnajzy frjedk a jało

wjesta pomoz sa ludzi na wocžomaj bjeđnych

kòdemu poruczeńcji. Wona hoji wjeźje a be wschitkimi ſabódych ſziewkow, wosebje pòd
ſohorenju, ſzerypnenu, ſukoczi, ſylowanju a bježenju wocžow, kaj tež pòdi ſlabesji po bjełm a
ptaczi bleskha s wuložowanjom jenož 10 nsl. a džela ju jenož woprawdiju Erangott Chr-
hardt w Altenfeldji w Thüringsszej. — Sklad ja Budyschin je w brodowskej haptysz.

W o ſ j e w e n j e .

Wschej maleschanſkej woſhadzi a hewak wschitkim lubym
pscheczęzlam a ſnatym dawam najpodwólniſcho f nawedzenju, so ja
moju klymarinju, paſenzerinju a pekarinju w Maleschezach, cijſzje
blisko pola ſchulje a zyrkwje, póndzelu, 27. teho mjeſaza, wotewrich.
Ja budu ſebi-ſe ſwojimi ludzimi wſchu prozu dawac̄, so by so
kozdeniu, kij f nam pschindze, ſpjeſchuje, tunjo a duschnije poſluzilo.
Tež dòſtanu lubi ſpomedni ludzio pola naš najpscheczęzniſche horje-
wsczje a móža dobry khofej naſtunischo pola me dòſtac̄. Ja proſchu
teho dla wo hystokròczne pscheczęzniwe wopytanje.

W Budyschinje a w Maleschezach, 25. haperleje 1857.

J. G. F. Nieckſch.

W o ſ j e w e n j e .

S tutym ja woſſewjam, so je pscheſnyz

knes Heinrich Julius Linck w Budyschin
jeniczzy pòdewdawanie mojego ſalka ja Budyschin a woſeknoſz wote mne pschedopodat dostal, proſchu
teho dla wschitkich ſwoskich woteberarjow w tamniszych stronach, so bychu so wet niest je ſwojimi
požadanemi jenož na pomenowaneho wobroczeli, kotreñiž ſym móžnoſz dat, wſchelake wote mne
pschedawane druziny twarſteho a hnójneho ſalka pschi ſupenju zylych lowryew ſa tuniszu ptacjemu
pschedawac̄. W Friedrichswaldzi, 20. haperleje 1857.

Jan August Funka, herbſi a wiejennu rchtai.

B a l

100 kórzow bjernew,

nedzelu 10. meje w hofzenu w Busezach, na kórz po 20 nsl. leži pola naſenka Donata w
kotrys naſpedwólniſcho pschedoproschuje Göttlich. Newej Wsz blisko Nejwacjida na pschedan.

Woſſewenje.

Mali ſnadj njechtón ſjehowaze čiſta Ty-
bjenſkih a Serb. Nowinow na pschedan, tón
dhyt je we wudawańi Serb. Now. dobrociwje
pschedacj: wot ljeta 1853 cjo. 29, 32, 50; wot ljeta
1854 cjo. 40, 51; wot ljeta 1855 cjo. 52; wot ljeta
1856 cjo. 1, 7, 10, 13, 15, 20, 21, 25, 30, 33.

Woſſewenje.

W ryczetkubleſkim ljeſu w Polpižy pola
Kluſcha je wscho palne drewo w placisni
poniżene; wscho bliſzche može ſo w bliſtich
korczmach ſhonicz, hdzej je placisna pſchibita.
Hewak ſu ſchcijevane a penkowe floſtry, maleſki,
thójnowe twarſe drewna, laty a deſti, ſuche a
ſelene, wſchlednie k děſtacju. Teho runja ſu 400
dubow, tiz ſo ſa woſnarjow hodja, na nowſchan-
ſkim reſeru na pschedan.

W Polpižy ſ Nowej Wžu, 8. meje 1857.
Helemann, hajnif.

Proſtwa wo mīke dary.

Wſhi tym ſtrachnym wóhñowym neſboju,
tiz je ſo na 29. dnju ſandzenego mjeſaza w
Bónezech ſtalo, ſu tej 10 cjeſadniy wele ſhubili.
Teho dla ſo w meni tych ſamych wſchitke ſmilne
wutroby (woſebne tez cjeſadniy a mlody lud)
najnalejnisko proſha, ſa nich dar luboſje ſla-
dowacj a ſhromadzicj a jón pola redaktora tychle
nowinow abo pola podpiſaneho wotedacj.

W Bónezech, 7. meje 1857.
Jan Lukasch.

Wſhodzinoſte drewo ſo w pólverniku w Gnaszezech wot neſek kupuje.

Maſchinowe nožje,
5 a 6 puntow cjeſte, pschedawam neſko po 1 tl.
27½ nſl. a po 2 tl. 2½ nſl. — Saſopſcheda-
warjo dōſtanu ſwoj rabat.

T. W. Hälſiſch w Budyschinii.

Rečjaſh,

potrzych mam we wſchich družinach na wuberf,
pschedawam po ſpodzirne tunej placisni a možu
te ieho dla ſaſopſchedawatjam ſara poruczeſ.

T. W. Hälſiſch.

Koſji, ſerpy, rjesaki

ſtrateje dobroſje a ſara rjana twora, ma ſaſo
we wulfim wuberku na pschedan

T. W. Hälſiſch

w poſteſej ſlowatni na ſitnych wiſach.

Woſowe ſpinadla

(Wagenhemmen)

s dwójnym wiadłom, tiz moža ſo ſodorej, přednim
ſklizam a rebliſnam pſchischrubowacj, tez tajſe
ſa ſucje a koreſty ma ſtajne na pschedan

T. W. Hälſiſch.

Nowe rigaſke laue ſyuijo

ma na pschedan

w Budyschinii a w Maleschezech

T. G. F. Niekſch.

Dziwocejskie herbske ev. luth. towarzſto-
ſmaje jutſje jaſo, 10. meje, miſionku hodžinu.
Teho dla ſu wſchitke ſobustawy, kaž tez wſchitky
druiſy pſcheczeljo miſionſtwia lubje proſcheni, ſo na
pomenowanym dnju popoſnju w tſioch na dži-
wocejskiej ſchuli nutenamaſacj.

Pſched ſybiſt w o.

S woſebje pſchisprawnych ſelowych a roſli-
newych wiſkow ſ džielom najcjeſiſteho zoforo-
weho kriftalla ſehadzene

Dr. Kochowe
(f.pr.woſtreſ ſyſtluſ. w Heiligenbeilu)

ſelowe bonboni

ſu ſo vičes ſwoju dobroſ ſe w tuđomej wo-
ſelnoſzi nailjepje dopofaſale a pſchedawa je w ori-
ginalnyh tylſach po 5 a 10 nſl. ſtajuje w o-
vrađite w Budyschinii Wilh. Hammer, w
Bernačiſzach Hermann Einert, w Biſkopſzach
Fr. May, w Kameňu Aug. Raumann, w Lu-
biſu K. Dämmler, w Rakezech haptylek Facius.

Groſzowe broſtkaramelliſje,

najljeſti ſrijek ſ wotſtronenu ſaſdela a ſ po-
loženiu dychanja, kož tez ſ ſwatoſowaniu pſched
dybawoſzim pſdi ſaſyminenju w ſymnym cjaſu.

Sa Budyschin a woſelnoſ ſ hrodo-
ſkej haptylek kneja M. Zářinga ſejdu cjaſ
na pſchedan. Eduard Groß w Wretſlawiu.

On je ſenenej besdziejnej ſamili ſ džekawych
ludzi, tiz maja dobre woſiſma, možetej hnydom
wobydlenje a traſoje dželo na ryczetkubli w
Bolborzach děſtacj.

Koſje po puntach a zentnarjach kupuje po
rajuwſieſ ſ placisni

T. G. Niekſch w Budyschinii

Sarjany Wóſk

ja 13 śliebornych a tež hiszceje njeschto wjazy sa
punkt dawam a budu jeho wele nutskupowacj.

W Budyschini 8. meje 1857.

Lehmann,
mydlar pödla kaserny.

Hejso, luby Delano, skoro twoj dołh pola me
nesaplaczisjch, dha budu tebe siawnischo pominacj.
Lehmann, mydlar.

Pſchedan forezmarſtwa.

Nowostjadowana khježna ležomnoſz s prawisnou
kuharenja, schenlowania a pecjenja, w najlepszym
położenju w miossi Budyschini je pod spodobnymi
rumjenenemi swojsnych naležnoſzjow dla na pſcheda-
ni a može šo wscho dalsche šhonicz pola forez-
marſta maria Hænela na žitnych wifach.

Khježa na pſchedan.

Nebohemu hajnskej Janej Schüzej w Klusſchu
klusčazu khježu kataſtr, čj. $\frac{3}{2} \text{ zo}$ s vodlaniskej ſa-
hrodki mam ja po poruczoſći wobſedjerſi

18. meje 1857 popolnju w 3 hodz.
w spomnej shjezi na pſchedadzowanie pſcheda-
wacj, a so pod rumjenenem, ſiš ſo tam na tym
šamym dniu, njetko pak tež pola medarmo wosjewja.

Khježa, w najrenſkim położenju zyrtwinſkeje
wſy ležaza, je 2 ſchodaſt wyſoka, a ma w pſchi-
ſemju (parterre) 2 ſtuje, 1 ſomoru a 1 welb, w
drubim poſthodzi paſt 1 ſtu a 3 ſomory. Khježa
pſchitluſhka 1 brožen, 1 hródz, 1 ſolniczka kaž tež
ſadowa ſahroda.

Nyctat, ryčník.

30 kameňtynych ſruwiaſzych fortow leži
na ſućim dwori w Beranezech na pſchedan.

Wſkelle barby, laki wſchitlích družinow,
ſirniſ, kaž tež terpentinowy woliſ pſche-
dawa po najtuniszej placisni.

W Budyschini, na ſerſke haſy k 2 miromaj.

J. G. F. Nieckſch.

Nowe hjetuſche kędżne powesje ſa wucjaho-
warjow do Ameriki a Australije ſu pſchitlkie a
meja ſo pola me naſhonicz; tež ſo wote inne wsche-
dalsche wufasowanie darmo darwa.

W Budyschini, 7. meje 1857.

J. G. F. Nieckſch.
Iſral. konz. wucjahowanſti agent.

W Smolerjowej knihačni w Budys-
chini je ſa nort na pſchedan:

Serbſki w uſtojny pežoſat
abs kaſ dyrbisich w ſerbſkim ſraju veſoly plah-
wacj, ſo by najwiaſy wujitka wot nich miejſ.
Wudaty wot Khrystiana Kulmana, ſchulſkeho
wucjerja w Delnym Wujeſdzi.

Maćica serbska.

Hač do 17. ſaperteje 1857 ſu do pokladnicy
maćicy serbskej dale zaplaćili:

k. Jakub Blažik, kubler w Ralbicach, 1 tl.
10 nsl. na leto 1857; k. Dr. Psul, professor na
kriznym gymnasiu w Draždzañach, 1 tl. 10 nsl.
na l. 1858; a k. Wels, vikar na budyškim ta-
chantstwie, 1 tl. 10 nsl.; k. Wařko, ſarař w
Jabloncu, k. Guda, ſarař w Minakale; k. Kirš-
uň, wučer w Bukecach; k. Bergan, ſarař w
Wulkich Zdžazach; k. Hicka, wučer w Ralbi-
cach; k. Mróz, kand duchomnſtwa a wučer při
měšánské ſuli w Budysinje; k. Wanak, vice-
direktař na krajnostawſkim ſeminaru w Budysinje,
kóždy 1 tl. 10 nsl. na leto 1856; k. Michałk,
wučer w Kotecach a k. Rostok, wučer w Drje-
činje, kóždy 25 nsl na leto 1856; k. M. w B.
2 tl. 20 nsl. na l. 1853 a 1854; k. B. w B. 1 tl.
10 nsl. na leto 1847; k. Wařko, ſarař w Ja-
bloncu 2 tl. 20 nsl. na l. 1854 a 55; za njebo
k. C. ſo zaplać 2 tl. 20 nsl. na l. 1851 a 52.

H. J. Trautmann
pokladnik.

Lubym přečelam a znatym z tutym
najpodwolniſo k nawjedzenju dawam, zo
je mi moja luba mandželska Rozalia
rodź. Bretschneiderec džensa ranę
ſtroweho synka porodziła.

W Kamjeńcu, 6. meje 1857.

Michał Cyž,
ryčník.

Zandzenu ſoboto žita w Budysinje ptacach

Korc.	Wyšša.			Nižša.			Srzedzna.					
	Placidzna.			tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Roſka	3	12	5	3	5	—	3	10	—	—	—	—
Pſcheniza	6	—	—	5	5	—	5	20	—	—	—	—
Dejneu	2	25	—	2	17	5	2	22	5	—	—	—
Womſ	1	20	—	1	12	5	1	17	5	—	—	—
Greck	4	—	—	—	—	—	3	22	5	—	—	—
Rijepis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dabky	6	20	—	—	—	—	6	15	—	—	—	—
Geđduidſta	4	10	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
Bjerny	—	20	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—
Kana butry	—	18	—	—	—	—	—	—	—	16	—	—

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 nsl.

Zamolvity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čílo placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlétua předplata pola
wudawařja 6 nsl. a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cílo 20.

16. meje.

Léto 1857.

Wopischicje; Swjetne podawki — Ze Serbow: S Wulkodajina, S Nadworja, S Bronja, S Budysching, Se Smilnici, Se Giljez, S Noweie Wpy vola Rakez, S Varta, S Kljeneho. — Dopiv. — Vrlop. — Zyrwiniske voweizje. — Čjahi saſſioschlesyntje Heleñizy s budyscho dwornischa. — Venecna placzina. — Hanž Depla a Mois Tunka. — Narjescinik.

Swjetne podawki.

Sakſa. Minister Dr. Ischinski je so se swojego puczowania po zuiych krajach saſio wrocil a 7. meje swoje wyšoke saſtojstwo s nowa nastupit. — S Lipsta pišaja, so tamnišcha maſa tak derje wupanya neje, laž ſebi s wopredka myſtachu, a ſo može ſo jenož brjeniodobra maſa menowacj. — Na budyskim gymnaſiu mjeſiſche ſo ſondzenu nedzelu tak menowaný Blazowy wopomneniſi altuš a djerzachu pſchi tutej ſtadnoſzi priwanarjo Miejska, Denko a Schurig ſwedjeniſe rycje.

Pruſſy. Najwoſebniſha poweſz ſ Vartina je ta, ſo je tam 8. meje prynz Napoleon, syn njehduscheho weſtalskeho krala Jeroma (Hieronyma) fiz je brat nebo khjezora Napoleona I., na wepytanje pſchijet. Njekeſti mjenja, ſo je ſo to teho dla ſtalo, dofeſz je prynz pruſki nedawno Paris wopytał, druſy praſa, ſo je wón ſ listom wot njeſticheho franzowskeho khjezora pſchijchoſ, w kotrymž tón radji, ſo by pruſki kral te wumjenenja, pod kotrymž by ſo ſe Schwajcarſkej mjer ſeſinicz mjet, tola ſa dobre ſpoſnat; hiſteje druſy wudawaſia paſ, ſo je tón prynz jenož do Riemzow pſchijet, ſo by ſebi newestu wuhladal. Wón je menuiž hžiom 34 liet stary. Pſchi jeho pſchijhodji do Vartina bu wón wot krala ſ wulſej cjeſſiu powitaný a jemu ſ cjeſzi buchu njelotre ſara pſchne wojerſte parady wotdžerzane a wot kralowskeje ſwojby woſebne hofziny hotowane. Wſhikim tym, fiz ſu khjezora Na-

poleonu I. midžili, bje to jara ſpodživne, ſo je prynz Napoleon pſches mjeſne na neho ſpodobny. Wón neje w Barlini dlieje wostal, dyžli do ſredy w chysche ſo potom ſe swojich pſches wodženjstwom po želesniž do Dražđan podacj, ſebož je ſo tež ſondzeny schwört ſtato. — Ministerſtvo je nowy ſalon, po kotrymž mjeſachu ſo remeſniſte dawki bracj, ſaſio naſpet wſalo, dofeſz ſo tón ſamón ſejmej nespodobasche. — Kralowa je ſo 12. meje do Dražđan podala, ſo by tam kralowſku ſwojbu wopytala. — Šeſtm (Landtag) bu 12. meje w kralowym meni wot ministra Manteuffla wobſankneny.

Rakuſh. Khjezor a khjezorka pſcheywataj w tu khwilu we Wuherſkej a to we hłownym mjeſzi Peſchci. Wuherſke ſemjanſtvo a wſho druhe wobyleſtvo je ſeju tam ſara cjeſgiomne powitato a dawa ſo tam jedyn ſwedzen po druhim. Khjezor je tam wſchelake dobroty ruđielit, najwelscha je paſ ta, ſo je wſchitlič Rakuſchanow, fiz ſu njeſticheho politiſkeho pſchetyljenja dla do khostanja wſacj, cjeſzie wobhnabđit, ſo njeſko po wſchich rakufiſtich ſemjach ani jedyn politiſki jaty wjazy neje. — We Wini wotdžerzuje ſo njeſko mulka ratařſka wuſtajenza, ſaž tež ſkoto- a plobhlađ, a ſtai ſo tam teho dla w meni ſaſkeho hornolujiskeho ratařſtra knes Kind nad Malym Budyschinkom a knes ſ Zenker nad Pomorezami podatej.

Franzowſka. Rusli wulkoſtej Konſtan- tin pſcheywa hiſteje pſchego w Parisu a wu-

žiwa tam wscheje móżneje česjje tak derje wot khježorskej familije, kaž tež wot Parisejanow. S Franzovskeje pónđe won do Jendželskeje, hdež je jeho jendželska kralowa Viktoria psches jara pscheczętniy list pscheprózyła. — S jednanjom wo neuenburgske należnosje je so w tu khlwile trochu fastalo, tola poweda so, so je ta wzej, moht rez, tak derje kaž wsiednana. — Khježor je jeneho wyschego sastojnika pomenowat, kij ma so do Chiny podacj a tam, jeśli móżno, sa mjer stukowacj.

Ze Serbow.

S Wulkodajina. Hjgom predawski churſijerschta August swojich sahrodnikow napominaše, wscheje pucje a mesy se ſadowymi ſchomikami wobſadzecj, haj wou ſam mjejeſhe ſtajnje dybſak ſ woſebnymi ſadowymi počkami napelneny, kotrež wokolo khodžo ludjom ſ ſadženju dawasche. Teho dla je tež njeſlo w draždanskej wokolnoſti tak wele ſadu, woſebje paſ wſchni. Tež w drugich ſtronach naſchehe ſubohu wotzneho kraja prozuja so niz jenož minosy wobſedjerjo, nje, zyke gmejný wo to, so bychu ſwoje pucje a drohi ſ rjanymi ſadowymi ſchomikami wobſadzeli a wudebili. Tak je, na pschiſtad, naſcha gmejna nowu, psches naſchu weſ wedžazu luſiſkoſchjerachowſu dróhu ljetſa wot woſeħanſkih hacj ſ nowodažinskim mesam ſ mnogimi kopami wſchelakich ſadowych ſchomikow ſ rjanymi ſolikami wupyschita.

Runje tak wldzachmy wónanjo nowu, wot Neſnarow hacj na ſchuſej natwarenu dróhu ſ tajſimi ſchomikami wudebenu. Wuzit a žohnowanje tajſeho khvalobneho ſtukowanja wiesjje wonka newofane.

S Radworsa. Pola naſ ſta so tamny ſchitwórk ſrudny podawk. Menujzy polſteczjalſetna djowčicza tudomneho bura Jurja Schramy bje pschipolniu won na sahrodru wubježata, tam do hnóinjowſe jamy panyka a tak wo živjenje pschiſtia. Hacj runje bu potom, jako bje ju jeje nan, do sahrodry pschiſtiedſi, ſ teje jamy wucjahný, wscha móżna próza na jeje wožiwenje nałożena, dha bje to tola wscho podarnio.

To je hijom druh ſajki ſrudny podawk ſ naſcheje woſady a poſauſe ſ nowa, fakti ſtrachne to je, jamy, ſudnie a džerž neſawodžete woſtajecj. Schtož ma ſwoje djieciſi lube, wopomu to ſ cjaſom, a niz hakle potom, hdyž je ſo neſvožo ſtalo. K.

S Bronja. Naſcha weſ bory ſwoju najwoſebniſku pomnecja hódnui pýchui ſhubi. Woſolnoſ ſaſcheje ſtrony je, kaž je ſnate, luta runina, tak ſo ſo my na naſche, hijom wot ſwojich pohanskich wotzow ſaložene hrobiſchejo wulž hordžachmy. Mjetko paſ ſudomny ſublež Mjet, ſotremuž wetschi džiel tuteho hrobiſcheja ſluſcha, to ſamo wetrywacj dawa a ſ teſi perſtej ſwoje pola a kuli powoſuse, ſchtož pečja jara, derje hnoji, dokož hrobiſchejo ſ wetscha ſ luteho wuhla a popela wobſtawa. K.

S Budžina. Tamón pjatk mjejachmy tudby pjeſnuy pschiſtad ſtevjanſkeje wſajomnoſſe. W ſudomnym mjeſzi bje menujzy jedyn Čech, kij bje ſem na wopytanje pschiſtia, wónanjo wumret. Teho pscheczęſtvo a ſawefajeni, kij ſenož cjeſſi roſemja, bjechu na pschewobjenje pschiſtli a jin wſchitli bje to ſ woſebnemu troſchtei, ſo ſ. tachantsli viſar Hornig cjeſſi pohebnu rycz džerſeſche. Speſneny knes dučomny bjeſche tež predy teho nebečiſtſeho na jeho ejeſtim khorym ſožu wopytowal a jemu jeho bołozje poležat, dokož bje ſo ſ nim cjeſſi rožcowač mohk.

S Smilneje, 10. meje. Dženža ranu, jako ſo ſtoro ſ ſpovedji ſtronicz chyzſche, ſaklinca wulli ſwón a woſaſhe ludzi ſ pomožy, pschetož w knezej, bliſko zyrkuje a ſchulje ležazei, piwarz bje woheň wudzrit. Dolho netrajeſche, dha ležeſche zyke twarenje w roſpadanſach. Blížſche ſuſodne khježje buchu psches prózu pschiſtomnych ludzi a 9 ſykaſow ſdžeržane. Wobſedjer ſ. Devrient ma wſchitko ſawjeſſene, wbohi piwarz, naſenk Hainz, ſchloduje paſ wele, dokož je ſo jemu tójschtlo khmela a jecžmenja ſobu ſpalito.

Kak je woheň wſchok, neda ſo ſ wieſtoſſiju prajſci, tola ſo miſen, ſo je ſaloženy, dokož ſo ſeſady ſ niſſeje tjechi naſpredy won paleſche.

S E S z i e z. Šako saňđenu pónđelu je-
lesništi čjah s Dražđan nímo našich lejomnosz-
jow iiedžische, bjesche iena kruva, kotaž ho šobu
wesesche, woſowe durje njeſak s rohami wotewrila
a won ſlocjila. Pschi tym tje ſebi wona nohu
ſlamala, čjah ſam pak neje na Jane waſchnje do
neporjadka pschitohol.

S N o w e j e W ſ y poſa R a k e z. W nož
k 9. t. m. wudyr na hróđi tuđomneho ſublerja
Moriza Dröhera woheń, kij wſchitke jeho
twarenja do popela pschewobrocji. Mjenenje je,
so je woheń ſatojeny a tufaja teho dla na je-
neho tuđomneho podrožnika.

S V a r t a. Štredu 13. meje wuñdje
tudy rano do 4 hodžinow Boži woheń w bróžni
živnoszje, kij t. Dr. Kónigei ſtuscha, a psche-
wobrocji tu ſamu, ſaz tež domiske, do procha a
popjola. Pschi tym ſpalj ho ſahrodnikej Wünschi,
kij je na ſpominenej živnoszi s wobydlenjom,
wele domjažch wjezow, ſaz tež jeno ſwinjo.
Woheń je najſtere ſatojeny.

S Kljetneho. Iara ſadoſziwje bu tu w
poſteiſtich drijach tamneho ſtđenja na nowe
byrglje wotčakowane, kotaž bje wjesty t. Lade-
gast w Weisenfelsa twarit a wſchudžom ho
pschithoty k jich powitanju čjiniachu. Kljet-
nianske mlode holzy dachu čjornobjeta ſhorhoj
s napišmom „Kljetno. 1857.” ſefchic a w
Budyschini moſasne ſtonzo wudžjetacj, kij mje-
ſeſche ho poſdžiſho psched byrglemi neſz. Zam-
nanſke mlode holzy dachu tež ſhorhoj a to bjet-
ejerwenu s napišmom „Zamno. 1857.” džielacj
a wſche teho ſtadowasche njemſka ſchulſta
mlodosz, podeperana wot wjazorich njemſkich
ſwojsbow naſcheje woſady, peney k temu, so
by ho weſcha módra ſhorhoj kupila s njemſkim
napišmam „Zur Einweihung der Orgel in der
Kirche zu Klitten. 1857.”, ſhtož bje wot
dweju palmowej halosow mobdate. Khwa-
lobnje ma ho pschi tym na kneni Mr oſo w u
w Budyschint ſpomicj, kij je wſcho k temu
trjebne dobročiwoje wobstarata.

We wſchej woſadži ho w poſlenim čjahu
wo ničim nerycjeſche, hacj wo nowych byrglach,
žako liſt wot t. Ladegasta pschindje, ſo moža

4. meje po ne do Budyschina pschiljeſci. Duž
ho tam na tutym dniu ſchyri ſwoſy wóſtachu,
kij dyrbjachu popolnu w ſchyrjoch hodžinach
faſo we wſhy Koſchli byc̄, hacj do ſotrejež
čyſche jim čjah s Kljetneho uapſchecjiwo
pschiljeſci.

Teho dla ſhromadiſchu ho popolnu w dwje-
maj hodžinomaj ſchulſte džecji prſeneje, druheje
a tež s džela tſecjeje rjadowneje w ſchuli a w
tſioch bje wſcho s čjahi ſhromadijene. Maj-
predy džesche njemſka ſchulſta, s wjenzami a
bantami wupyschena, mlodosz ſe ſwojej ſhor-
howju; potom pschindjechu ſerbſke ſchuleſki a
ſa nimi dorofzena kljetnianska mlodosz ſe ſwojej
ſhorhowju. K nej pschisankychu ho ſerbſy
ſchulſte holzy a dorofzena jamnjanſta mlodosz
ſe ſwojej ſhorhowju, a wot kljetnianſtich holzow,
kij biechu loni abo ljetba ſe ſchulſte ſtipile a
predy kotryhž ho ſpomnene ſtonzo neſesche, bu
čjah woſanſneny, kotremuž bje ho wele ludij
plchibaldo. Tón čjah, kij bu wot t. fararja
Rowaka a t. wucjerja Turka wedženy, cje-
niſche potom psches Zamno do Koſchli, hdžej
do ſchyrjoch hodžinow pschindje. Pola cjeſiñch
wrotow, tam na budyskim pućju natwarenych,
čjah ſasta, ale dokež hiſčje Jane woſy s byr-
glemi wibjecj nebiechu, dha ſebi pschitomni bes
tym w bliſkej forejmi ſwoju lačnosz ſahnacj
wytachu a buchu tež ſchuleſke džecji wſchitke
woſchewene, hacj ho na jene dobo dwaj jieſnoj
poſasachtaj, ſa kotrymajiž ſo tež woſy s byrglemi
wuſladachu. Wele ludij džesche pôdla nich a
predy nich vyschni kwaſarjo ſ brasčku w předku.
Redželu bje menujži jedžu kwas w Koſchli a
kwaſni hozjo biechu pónđelu byrglam napsche-
ciwo ſchli. S wulſej radoſju buchu wſchitzy
powitanji.

Žako bieſhtaj t. bučomny Rowak a t.
wucjer Turk knesa Ladegasta pschecjeliwje poſtro-
witoj, bu s kjerluschaj: „Budž cjeſz a ſhwalba
werschnemu ic.” prijenja ſchtueſla wupſjewana,
po čjimž ſo t. bučomny w meni woſady s
wutrobnymi ſlowami na t. Ladegasta wobrocji
a jeho a jeho dželo powita. Potom bu t.
Ladegastej rjany wjenz pschepodate a byrglje ho
s kvjetskami wupyschichu a na to wrćej ſo zyly

čjahu pod dalschim spjewanjom spomneneho khjerluschha. Do Jamneho pschischedsi jemu s Kljetneho se wschlemi swonami napschećzivo swonjačhu. Wschudjom bje wele ludji, kij so k čjeho pschischedawachu, tak so bje w Kljetnom wjazhu, býži 1000 čłowefow hromadu pschischlo. Tam džiesche čjahu pod čjehnymi wrotami, pschi kercho-wych wrotach stejazymi a s dwjemaj wjenzomaj a s čornobjelymi khorhojčkami pschenymy do gýrkwie, hdzej buchu khorhowje wotpołożene a zyla swjatocznosť s wuspjewanjom tseczeje schuczki khjerluschha: „Nech Bohu džakuje ic.“ slón-cjena.

Njekto so byrglje wot mischtra a jeho dweju pomognikow stajeja a my ſebi myſlimy, so budja potom, hdzej budja hotowe, ſwedjenysy poſwecjene, schtož pak budje ſo najſtere halle po ſwjatfach ſacj móz.

So potom w Serb. Now. dalschu roſprawu damy, to je wjeste.

D opisy.

Z Prahi, 12. meje. Tak dha ſmy ſaſhy kuff ſymy pschjetrali, kotrejž dla je tu ſchto-mam s džela liſzie ſmersnylo. Tež meja neſapocja ſebi luboſnje: bluke ſchere mróčzelje na nebiu — to žane mjeſte wobliczo neje; tola je ſo poljepſchito a many kraſne dny; Bože ſtóm-jo ſwoječi s nowa tak renje a nad ſemju wu-pina nebjo ſwoju módrinu, — a po ſemi ſelent ſo a leſeje a piſani ſo wcho. Schtó nedyrbjaſ radoſ ſ teho mječi, ſo žita tak rjane ſteja, ſo ſchomy tak pschnje ſeſjeja a nowe nadžije w eſlowſkej wutrobie? ſchto čzyt luboſiwerne wot-zeſi nutrny džak ſa to ſapowedzicž.

W haperleſi wumre w Prahy 390 woſobow a to 142 muſtich, 119 žónſtich a 129 džieciž.

W Dobrovitowje je ſo wóndanjo nesbožo ſtato, kotrej ſ nowa poſkaze, kaf ſchödne ſu lje-kaſte ſriedſti, kij lud tam a ſem naložuje. Jedyn tamniſchi kubleč, ktryž ſam žanyh djeceži ne-mjeſeſche, bje dwje džiesai ſwojeſe ſotry k ſebi wſal. Tutej doſtaſhcej na dobo drapu; tu we-džiesche ſeju čjeta bortsy radu a pomož, kaž ju

lud tam a ſem naložuje. Wona namasa mentužy džiesai jutrownu ſobotu s njekajſej čjelbu a ſadži jej do wupypreneje pezy; menſhemu džiesiſju, kij priedku ſedjeſche, neſta ſo wele, ale wetsche bje, jaſo je wucjahnych, ſaduſhene a zyle wo-palene.

Evangelſka cyrkje helvetſkeho abo reformirſkeho wuſnacja ma w tu khwilu w Čechach 3 ſeni-oraty, 38 popowſtrow a 58,689 duſchi w 43 woſadach.

Djen 9. julija ſetka budje 5 ſtow ljet, ſo bu pražski kamenitý moſt wot čjiesſeho krala a njemſkeho khjeczora Koriſe IV. ſatožený; bje to 9. julija 1357. Tutón moſt ſcenocja pražiske Staromjesto s Malej Stronu a je 878 lohejí dolgi a psches 18 lohejí ſchieroki, je ſi wulfich kameniow twerdeho pieſkowza twarem a je hři-žom wele powodženjow pschetrat. Zhyt moſt ma 16 woſtukow a je ſ 29 ſtatutami pscheny, kij buchu w nowiſkim čjahu ponowene a mjeſte njeſotrych ſtarych kraſne nowe ſtajene.

Priopk.

* W Parizu bu psched krótkim čłowek ſa-jaty, kij na wſchitkich, koſiſi nimo neho džiechu, pluwaſche, na to pak wudawaſche, ſo wón to teho dla cjiní, dokelž je Boh tón knes jeho ſlinam tu móz ſpoječil, ſo wſchitke khoroszje hoja.

Cyrkwinske powjesće.

Werowanı:

Michałska cyrkje: Adolf Bedrich Šidlzel, ſkonon w Torónzy, ſ Augustu Wilhelmu Hackez-tam.

Pođianska cyrkje: Karla August Lindner, bjergar a krawſki mischt w Budyschin, ſ Hanu Mariju Klimanę ſe Šederia. — Jan Hauſdtha, fabrikski džiekaſz, ſ Mariju Madlenu ſwudoſowene Klingſtovej. — Karla August Salm, ſchewz na Židovi, ſ Hanu Karolinu Möbiusez ſe Žicowa.

Křečení:

Michałska cyrkje: Marja Amalia, Jane Kolicha, khjeſerja pod hrodom, dž. — Madlena Theresia, Michala Kreczmarja, naſenka ſiwnosje w Bobolzach, dž. — Jan August, Hanrija Rychtarja,

wobydlerja w Ženkezach, ſ. — Marja Martha, Žana Bohumíra Rychtarja, wobydlerja a murerja na Židovi, dž.

Zemrjeći:

Džen 1. meje: Marja Madlena, Sandrika Nowaka pod hrodom, dž., 35. I. — Josef Flanderka, žirnoset w Žezemizach w mlobobolekawskim wokrešu w Čechach, 65 l. (wumre pschi wopytanju ſwojego pscherjelſwa w Budyschini.) — 2. Ernst Gustav Hermann, Ernstla Wylema Klingſta, bjergeria a wobbedjerja fabrody, ſ., 9 m. — 3. Marja, Madlena, rodj. Halmiz, Žana Wiejsasa, bjergeria, ſhjerjerja a polerja w Budyschini, mandjelska, 36 l. 5 m. — 6. Žana Marja, nebo Bedricha Wylema Woigta, wobydlerja na Židovi, ſavostajena dž., 4 l.

Czahi ſakkſoschleſyňſſeje želeſnizy ſ budyskeho dwórnischčza.

Do Dražjan: rano 7 h. 37 m.; po połknju 12 h. 53 m.; po połknju 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 16 m.; rano 2 h. 42 min.

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; do połknja 11 h. 40 m.; po połknju 4 h. 52 m.; wiejor 8 h. 27 m.; w nozy 12 hodj. 4 min.

Penezna placzisna.

W Lipsku, 14. meje: 1 Louisbor 5 ll. 15 nřl. 3 $\frac{3}{4}$ np.; 1 połnowajazg čerweny ſloty abo dukat 3 ll. 4 nřl. 5 np.; wienske bankowki 97 $\frac{2}{3}$. Spiritus w Wroclawie 12 ll.

Hans Depla. To lietka ſ tei naljetnej symu tola psches nje u dolho traje che.

Mots Tunka. Haj, to Piforez wuj tež wſenesche, jako jeho ja na džen Servazia 13. meje wopytach, pschetož won na tón kthedny čas ja-jošnje moſkotasche, a hdyz jeho ja troſchtowach, ſo je na Pantrazia a Servozia ſtajnje syma, reſnu won, ſo ma taſke pantrazowanje, litž nimalje tſi nedzelje traje, do ſchije byte.

Hans Depla. Haj, tak dolho nom tén symu wjetſik dujesche.

Mots Tunka. Ale ja Piforez wuja tola hſczeje ſmjerowach.

Hans Depla. Kal dha to?

Mots Tunka. Hlaj, ja reſnyh: Haj, haj! ſa njekolrych ludži je ta poſnja syma jara mercata wjez, dokelž ſich bôle pschima, hac̄ ldy predv. To sym ja pola Smerskej Pietra naſhonit, jaſo jeho wondanjo wopytach. Tón bje menujzy tak ſatepit, ſo ſo ſkoru wuračz nehodjetſche, a ſo býſčeje pytnyl, kaffa cęplota tam býſche, chzu jenož na to ſpomnici, ſo bje moji hólčez wiſchajovou haležlu volnu ſejenia ſobu wſat a ju wo ſtrvi na mólnu położil. Ialo ju won potom pschi domoſhieſu ſaſo do ruki woſmy, westa wén wſchen pr. ſtej.

a hdyž ja sa tym pohladach, schto šo tak dříwa, blaj! dha bjechu na tej haližy mjesto sejenja lute srate wischnje. Duz možesč sebi myſtlicz, tak ejoslo tedy pola Smerskej Petra bjeſche!

N a w ē s t n i k.

K dobroci i wemu wobledzbowaniu.

Gęszczym Sierbam s tutym naspodwolniſcho woſſewjam, ſo ſzym ſo we
Woſporku jako czieſliſki miſchte etablirować, a poruczam ſo k horjewſaczu wſchitkich
czieſliſkich dželow tak derje w accordzi, kaž po djeuſkej ſdzi a lubju pschi tym sprawne
poſluženie. August Schmel (po niemsku: Hoppe)

Ve Wöspörku, 7. meje 1857. pruhowany czechoslovenski misztr.

28. Osječenje.

Czeſzenym Sierbam Budyschina a wokolnoſzje ſ tutym najpodwolniſcho
woſjewjam, ſo hym ſo tudy jako cziejſki miſchr etablirowat. Ja poruczam
ſo ſ wobstaranju poredzeńſkich, kaž tež nowych twarbow a ſawieſſjuſu sprawne dželo.

W Budyschinie, 13. maja 1857. J. A. Busch, czechosloki misztrz,
na rożowej hafci cęz. 62 1/245.

Gebr. Lederez balsamiske

je jafo jura mity poręnschazy a woczerstwiazy myjaty sriek doposnate; wonie móże bo teho dla k dozpiecju a sđberzenju stowejce, bjetejce, njeźneje a mchkeje lozie najlepe poruczej a pschedawa je w stajnej dobroſci pschezo woprawdzie jenož

Korla Pescheck, Coiffeur
na bohatej hafy cjo. $\frac{83}{23}$ nedaloko winoweje siccje.

Pod rufowanjom woprawdzitoscie.

Dr. Borchardtowe arom.-medz. selowemydlo (po 6 nsl.)
Prosefazja Dr. Lindowa vegetabilska jerdkowa pomadka
(po 7½ nsl. fruch.)

Haptylaria Speratia italskie medowe mydło (w pasejkach na 2½ a 5 nfi.)

Dr. Hartungowy chłonakowy woli (w stemplowanych
blestach po 10 nsl.)
Dr. Hartungowa selowa pomada (w stemplowanych tyglach
po 10 nsl.)

po 10 nrl.)
Dopokojane psches do kholjetne rabotne dopokasma wschelalid
nawuksomich pruhowanjo a praktisch nałożowanjow, moja so horejsich
privilegowane siedzi se sprawnym dowjereniom do poruczajeho
spomnienia dawacj; a burja so wiezje wote wschelich tych, szj su j
junkroj nałożili, i wo hebnym spodobanjom pszezo sojo trebacj.
Proswietly a roswycjenia nałożenia darmo dawa, kaj te
kue siedke same w Budyschini jenoż sam pschedawa **Wilh.
Hammer**, w Bernarcizach **Hermann Einert**, w Bis-
kovizach **Friedrich Mai**, w Kamenzu **Aug. Neumann**
w Lubliu **Korla Dümpter**, w Rakezach haptylec **Facius**.

Sauzina. Doklaj velejíme dobre meno podla ře-
javých příkazových listů městského — náčelníka poh-
ravová fálschomania — fálgují, čtouli císeři
impostorů množitých fřidom na jeho hukto-
mosemene s vlastování, říkají na meno: **Dr.**
Borchardt (Fráter, Čelje), **Dr. Lin-**
des (Etagen, Pomade), **Sperati** (Ho-
migefie) a **Dr. Hartung** (Chinotin
a Fráter, Pomade), ale tež na firmu
národního nastupaceho ředitelského depozitára w jenym
miejscí — w mostrovciu řešebnici — dodejivje
společně různých.

Džjelv!

Pschi dotwarenu nisežanskeje tak menowaneje drewoweje drôhi, hjetša hiszceje dokonjanomnym, kiz smijeje so 11. tuteho mješaza na makosuberni-čanskich leżomnosziach sapoczeč, moža hiszceje wjazorî khmani džjekaczerjo dobre džjelo dostac̄ a nech so tajzy pola wyszeho drožneho mischtra knesa Gustava Lehmanna na twarnischecu blisko Małej Suberniczkî samolweja.

W Budyschini, 4. meje 1857.

Kralowska drôžna komisja tam.
f Egidy.

Džak.

W meni naszeho biblijskeho towarzstwa so f weischa wschitkim sobustawam budyskieje michal-ſteje woſadby na wutrobnischi džak praji sa bohate dary, sa cijiczenje herbisich biblioſtakowane. Pschispominac̄ dorolamy ſebi, so ſu burju po 1 a po 2 ll. darili a so je so w michalſtej woſadbi wſcho do hromady 103 ll. 21. nsl. 1. np. nawdato. To nech je drugim woſadam jako khalobne ſnamjo, woſebje dokej bibliſte tewaſtſto njeſto nujne peney treba.

Jan Schneider
biblijski pôſelnik.

Woſjewenje.

Szefowaze cijista Tydjeniſkih Nowin so pytaja, menužiž wot ljeta 1848. čzo. 20, 26, 48, wot 1. 1850 čzo. 21, 26, 44, taž tež wot Serniczkî 1. 1852 čzo. 17. Czylli ſchtó tute cijista maczicznaj knihowni, fotrejz wone pobrachuja, daric̄ abo pschedeji, tón budi; tak dobry a wotedaj je we wudawačni Serbiskich Nowinow. J. ē.

Bes Stróžu a Hucinu bu ſhiny recjas namakan. Tén, fotremuž bluscha, može jén po ſavlačenju ſcinenykh wutežow pola towarzia Misanaria w Stróži ſaſo dostac̄.

Khježa u a pschedan.

Pschedenjenja dla ſteji na tudomnych ſitnych wifach iſſichowowa khježa čzo. 607 s 10 ſtwami ſe ſtwinymi komerami, s 1 ſitnej a s 1 ſchatowej lubju, s 1 pinzu, s 2 ſitnymaj welbomaj a s 1 pinowym welbom ſ realnej prawisnū ſchenka pod ſpodochnymi wumjenenemi ſe ſvobodneje ruky na pschedan. Wſcho bliſche je pola wobſedjerja ſhonicj. W Budyschini, 13. meje 1857.

A. Nowat.

Hejso, luba pschedelniza, ſtoro nesaplačiſh, dha budu tebe ſtarunje pominac̄.

Jan Tkalc.

Starožitnostny wotrjad

maćicy serbskeje zmjeje ſredju po swjatkach 3. junija po połnju wot 1 hodziny w hoſćeniu k złotej krónje w Budyschine swoje posedzenie, na kotrež sobustawy z tutym najpodwólniſo ppreproſuje

Pismaw jedzer.

Sa rjany wóſk

ja 13 ſljebornych a tež hiszceje njeſto wjazy ſa punt dawam a budu jeho wele nutkupowac̄.

W Budyschini 8. meje 1857.

Lehmann,
mydlar pôdla kaſerny.

Pschedan forežmarſtwa.

Nowosriadowana khježna ležomnoſz ſ prawisnū ſucharenja, ſchenkowanja a pečenja, w najlepſich położenju w mieſzi Budyschini je pod ſpodochnymi wumjenenemi ſwojibnykh naležnoſtow dla na pschedan a može ſo wſcho dalshe ſhonicj pola forežmarja Hânela na ſitnych wifach.

Wspowodjinoſte drewo
ſo w polvérniku w Hnashezach wot njeſt ſupuje.

Wſhelske barby, ſaki wſhelskich družinow, firniſ, taž tež terpentinowy wotlij pschedawa po najtuniszej placisni.

W Budyschini, na ſerſki hapy t 2 miromaj.

J. G. F. Nieckich.

Nowe rigaſte lane ſhyujo
ma na pschedan

w Budyschini a w Maleshezach

J. G. F. Nieckich.

Koſzie po puntach a zentnarjach ſuruje po najwyšszej placisni

J. F. Nieckich w Budyschini.

Swoszim wypołoczeszonym woteberatjam a syla wschitkim czeszenym Serbam Budyschin a wekelnoszje s tuncm n ipodwolnich wossiewjam, so byni w sandzenej 51. lotterii sażo jara ibo żomnie hrak a so by sięchowez dobytki do mojeje kollekcyje pamphle.

Ra cę. 38655 2000 tl., cę. 12147 1000 tl.,
= 12162 1000 - 42362 1000 -
= 17661 1000 - 13234 1000 -
= 10002 1000 -

cę. 11299 400 tl., cę. 17662 400 tl., cę. 45530 400 tl.,
cę. 43362 400 tl., cę. 40853 400 tl., cę. 22189 400 tl.,
cę. 21094 400 tl., cę. 38069 400 tl., cę. 34726 400 tl.,
lī. 1666 400 tl., cę. 23324 400 tl., cę. 23337 400 tl.,
cę. 40811 200 tl., cę. 40823 200 tl., cę. 40859 200 tl.,
cę. 11754 200 tl., cę. 11774 200 tl., cę. 13292 200 tl.,
cę. 34705 200 tl., cę. 10015 200 tl., cę. 23313 200 tl.,
cę. 38516 200 tl., cę. 45518 200 tl., cę. 50659 200 tl.,
cę. 50677 200 tl., cę. 12136 200 tl., cę. 38603 200 tl.,
cę. 38635 200 tl., cę. 38673 200 tl., cę. 7933 200 tl.,
cę. 7963 200 tl., cę. 17622 200 tl., cę. 29306 200 tl.,
cę. 29308 200 tl., cę. 29312 tl.,
cę. 40848 100 tl., cę. 38918 100 tl., cę. 45578 100 tl.,
cę. 1119 100 tl., cę. 1138 100 tl., cę. 1139 100 tl.,
cę. 11737 100 tl., cę. 11749 100 tl., cę. 11752 100 tl.,
cę. 11776 100 tl., cę. 11783 100 tl., cę. 12104 100 tl.,
cę. 12141 100 tl., cę. 38602 100 tl., cę. 38637 100 tl.,
cę. 38669 100 tl., cę. 13:56 100 tl., cę. 13257 100 tl.,
cę. 19950 100 tl., cę. 19955 100 tl., cę. 32549 100 tl.,
cę. 32566 100 tl., cę. 34737 100 tl., cę. 34742 100 tl.,
cę. 34777 100 tl., cę. 38048 100 tl., cę. 38052 100 tl.,
cę. 38073 100 tl., cę. 38091 100 tl., cę. 7920 100 tl.,
cę. 7923 100 tl., cę. 7952 100 tl., cę. 10014 100 tl.,
cę. 10031 100 tl., cę. 10051 100 tl., cę. 11207 100 tl.,
cę. 11230 100 tl., cę. 11270 100 tl., cę. 17653 100 tl.,
cę. 17682 100 tl., cę. 23320 100 tl., cę. 23322 100 tl.,
cę. 23344 100 tl., cę. 23366 100 tl., cę. 29379 100 tl.,
cę. 38519 100 tl., cę. 38536 100 tl., cę. 38568 100 tl.,
cę. 38576 100 tl., cę. 45344 100 tl., cę. 45355 100 tl.,
cę. 22269 100 tl., cę. 42342 100 tl.

Duż przekon ja czeszenych Serbow najnalejnisi-
cho, so byku s mojeje, stajnje iwożemnie hrajażeje
kellezje loşy brali; czebienje prieneje loşy je 22.
junijsa a porucjam ja $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ loşy naj-
podwolnisczo.

W Budyschin, na swonsomnej lanskej
hašy cę. 801. G. F. Jäger.

Zeneny hetman, kotrehoj żona smieje wothla-
danie stotu wobstaracj, moje na Zana t. l. po wu-
pokajaniu sprawnych wopisimow dobru stujbu
destacj. Wtcho dalsche je pola f. hossenzarja
Wfennigwertha w kotej króni w Budyschin ſhonicj.

Hölcejeg, kiz chze bjetnarstwo muſnyci, mož pola
podpiſaneho hnydem do wuczby stupicj.
En gelmann, bjetnarſli miſčir
na hradowſkej hašy.

Sedyn krawſki pomeznik moje pola podpiſaneho
hnydom dajeſto dostać.

Juriij Schrama, krawz w Raſezach.

Sezonwy a jich młodzata ſo na mjeſci a fa-
wſchen ciaſ ſahubia, hdyž ſo ſezon w jaza
ſmercji wſchudze tam, hdyż ſezonwy pſchebywa;a,
namasa ſezon w jaza ſmercji pſchedawa
ſo w Budyschin na róžowej haſy cę. 618 ſo
2 ſthodemaj a placzi ſchlińcza 6 fl.

800 tlr. moje na polne ležomnoszje wupożyczej
Ettmann na ſchulerſkej haſy, cę. 3.

Heſſo, luby Delano, ſkoro twoj doth pola me
nesaplarjiczh, dha budu tebe ſzawniſcho pominačj.
Lehmann, mydlar.

Dobre ſſuhe dr Džđe

ſu kaž pola me w Budyschin, taſ tež w mojej
thlamaci w Maſeſkezach ſtajnje k dostaćju; ſtej
ſi tuym wosſewuju. J. G. F. Nieſſch.

Krupy, jabły, hejdusichne krupy, maiſ, pſchein-
cyna a ržana (chladowa) muka, ſuttergries a t. d.
ſo w mojej thlamaci w Maſeſkezach tunjo
pſchedawa. J. G. F. Nieſſch.

W Smolerjowej knihaſni w Budys-
chin je ſa nōrt na pſchedan:

Serbſki wuſtojny pežoſtač
abo kaſ dyrbischi w ſerbſkim kraju pežoty plab-
wacj, ſo by najwižaj wujka wot nich mjeſ.
Wudath wot Khrystiana Kulmana, ſchulſkeho
wucjeria w Delnym Wujesdi.

Zandženu sobotu žita w Budysinje placachu

Korc.	Wyša.			Niža.			Srzedzna.		
	Plaćina.			tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Roža	3	7	5	3	—	—	3	5	—
Bičenja	6	—	—	5	10	—	5	22	5
Gejmen	2	27	5	2	20	—	2	25	—
Worž	1	17	5	1	12	5	1	15	—
Brož	3	25	—	—	—	—	3	20	—
Njeſiſ	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dabyl	6	20	—	—	—	—	6	10	—
Hejdusicha	4	10	—	—	—	—	4	—	—
Bjerun	—	20	—	—	—	—	—	15	—
Kaka butry	—	17	—	—	—	—	—	16	—

Serbske Nowiny.

Za nowěški, kiž maja so w
wudawařoi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
placi so wot rynčka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlétna předplata pola
wudawařja 6 nsl. a na kral.
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 21.

23. meje.

Léto 1857.

* Wopscijsce: Swjetne podawki. — Dopisy. — Ze Serbow: S Małej Rydeje vola Wojsk, S Wulkodajina, S Horneho Helska, S Weleczina, S Hussi, S Krakez. — Přílohy. — Zyrwinski powesze. — Čáhi falkovschlesyńſteje jelesnižy s budysich dwórnischcja. — Venejna placisna. — Hanß Depla a Mois Tunka. — Naujeschimik.

Swjetne podawki.

Sakſta. Kral a kralowa, kaž tež prynz Jurij, prynzehny Sidonia a Sofia su so 19. meje psches Lipſk do hornej Italije podali, so býchu tam njekolry czaš pschebyvali. — Schtwórtk 14. meje pschijedze franzowſki prynz Napoleon do Dražđan na wopytanje. Wón biesche predy njeſotre dny w Barlini pschebyl a tam wot fralowskeje ſwójby wele čeſcie wujit. W Dražđanach du wón na lipſtodažđanskim dwórnischcju wot krónprynza Alberta w pschitomnosći wele luda powitanu a poda so potom do kralowſkeho hrodu, hdzej bje jemu wobydlenje pschihotowane. Posođiſcho wopyta wón krala Jana w Pilnízach a pschijedze wečor teho ſameho dnja s krónprynzom, s krónprynzehnu a s prynzem Jurjom do džiwadla abo theatra. Nasajtra wobhladowasche ſebi wón ſalje a ſtyr kralowſkeho hrodu, woſebje te ſame, hdzej biesche jeho wui, ſhježor Napoleon I. w ljetomaj 1812 a 1813 bydlil; potom pak poda so wón s krónprynzom a s njeſotrymi wojerſkinimi wýchimi ſ mjeſta wón, so by dražđanske bitwischcjo ſ ljeta 1813 wobhladowat. Popołnju wopyta jeho kral a potom pochy prynz Napoleon pola ministra Beusta a w tak menowanym ſelenym welbi, hdzej su wſchelase drohe a žadne wjezg widzicj, ſ wečert bje pak wón ſ krónprynzej pschebroſcheny. Szobotu poda so wón ſaſo do Pilníz, so by tam kralej ſ jeho meninam ſbožo pschat a nedželu bje prynzej ſ čeſci wulta hozina pola franzowſkeho pôštanja, barona Forth-Rouena. Tén ſamý djen džesche

wón ſe mſchi, wečor poda ſo pak do Pilníz, ſo by tam kralej bozemje praisil. Pónđzelu po- połnja w 4 hodzinach pschijedze wón do Budyschina a to ſ extraſzahom, ſo by ſebi tudomne bitwischcjo wot ljeta 1813 wobhladowat. ſeſho powitanju biechu ſo na budyskim dwórnischcju krajski direktar ſ Könneritz, präſident ſ Griebern, oberſt ſ Hausen, hamſli hetmann ſ Egidy, mjeſchczanſki radziezel Heſler a tachantski knec Bul, wele wojerſkich wýchich, kaž tež wele mjeſchczanow ſechli. Wón pschijedze w fralowskim woſu a bje pschewodžany wot franzowſkeho generala Desalles'a a wot dweju franzowſkeju kapitanow, dale wot franzowſkeho pôštanja w Dražđanach, kaž tež wot sakſkeho oberſta Stiegliza a kapitana Montbe'a. Dalo bje ſ woſa wuſtuvit, poſtrovi pschitomnych jara ſdwórlivje a ryczesche njeſotre ſtowa ſ nim, woſebje ſ knesem krajskim direktarjom a poda ſo potom bory ſ kralowſkemu woſu, ſiž bje hžom djen predy ſ Dražđan do Budyschina poſlany a w tu ſhwili psched dwornischcjom ſe ſchtyrſomi konęmi ſapschehneny ſteſeſche, ſyny ſo do neho a wejſche ſo po pucju, ſiž do Tſjelan wedže, dale na Lubenj, ſo by wot tam budyske bitwischcjo wobhladowat. Wón pschijedze pscht tutej ſtadnoſti tež na delnoſkinſte a bórſicjanſte ležomnosje a wopyta tež wopomniſ, ſiž je ſ dopomnenju na tych, kotsiž we a po budyskej bitwi 1813 wumrechu, nedaloko tuchorſkeho poħrebniſchcja ſtajeni. Wot tam pschijedze wón do mjeſta ſameho a poda ſo ſaſo na dwórnischcjo,

s wojskam so $\frac{1}{2}8$ kobzjanow do Dražđan wrózj. — Prynz Napoleon je, kaj ſmy híjom tydjenja ſpomnili, jeniczki hyn predawscheho, njeſko híſcje w Parizu živeho, westfalleſkeho krala Jerome'a (čítaj: Žeroma). [Jerome rjeka po franzowſku grichſte meno Hieronymos, ſchtož Sſerbia ſrolmuſ menuja.] Spomneny prynz je ho 9. septembra 1822 w Trieci narodžit. Jego macz bje württemberska prynzeſyna Sofia Dorothea a won je poſdijſho we württemberskim wójſku jako kapitan woſmeho regimenta pjeſchlow ſlužit. Jego jeniczka ſotra Mathilda wuda je 1841 fa ruſkim veřichom Anatolom Demidowom, wot ſotrehož bu pak poſdijſho ſaſo roſwjerowana, a je njeſko we Parizu živa. — Ludžio, kiz ſu khježora Napoleona I. widžili, praſa, ſo je prynz Napoleon jara na neho podobny, jenož ſo je totſhi a wetſhi, dyžli ton bjeſche. Jego ſaſdjerjenje bjeſche tudy jara pscheſzelnive.

S Dražđan je ſo won ſandženu wutoru pschiſpolnju psches Lipſt na dompuč ſoda, jako bjeſche predy wele rjezow, woſebje stareho pörzelana a ſtarodilnych ſchležow w Dražđanach na kupowal. Šaffii Oberſt Stieglitz a kapitan Montbē ſtai franzowſki rjad čežneje legije doſtaſo.

Wot budyskeho ſławneho ſuda bu 15. meje wulkosahrobnik Š ſuſchko ſ Wulſeje Dubrawy, kotryž bje wobſtorzeny, jako budžiſke wopacznu pschiſhahu ſežiniež dyžt, ſa newinowateho wuprofeny.

Pruſy. Kral je prynzej Napoleonej rjad czorneho worjola (hodlerja) a franzowſki khježor na to prynzej pruskemu wulki ſchizj čežneje legije spožejit. — Franzowſko ſu jara ſ tym ſpoſojeni, ſo ſu prynza Napolesna w Varlini tak pscheſzelnivje horjewali, a je ſo jim to tež woſebje ſpodobało, ſo je kral pschi hɔſzini, k čežat prynza hotowanej, praſit, ſo je to jeho požadanje, ſo by wulki franzowſki narod pscheſo ſ Pruskej w pscheſzelski ſtaſ.

Rakuſy. Dokelž ſtej wobei khježorskej prynzeſhynt na ſubcji ſthoreloſ, dha ſu wſchitfe weſche ſwedjenje ſa čiaſ pschebywanja khježorskej ſwójby we Wuherskej wo 10 dnjow woſtorečene. Kral je bes tym we Wint na ratařſkej wustaſenjy pobyt a po ſwojim wró-

ejenju do Beschta wulkemu herbskemu poſelskiwu ſ tak menowaneje rafuskeje herbskeje Wojwodiny audienuz dat. — Tež ſtaſ dwaj poſlaj wot herbskeho veřcha Alerandra Karabjordjewicja do Beschta poſchichloſ, ſo byſchta khježora w meni ſwojeho knesa poſtrowitoſ.

Franzowſka. Russi wulkowereč Konſtantin je Pariz wopuschcijt a ſo najprjodžy do Creuzota podat, ſo by tamniſche wulke želesoliſteſſnie wobhladowal, wot tam pónđje do wſchelaſkich franzowſkich mórfiſch poſchitawow, ſo by widžit, kaj Franzowſko ſwoje wſchelake lódjie twarja. Won je menužy wychi ruſki admirál, to je, roſkasowat nad khježorſtimi lódžemi. — Hdy won do Jendželskeje poſiedje, ſo by kralawu Viktoriu wopytał, to híſcje wjeſte neje. — Do Pariza je w tutych dnjach bayerſki kral na wopytanje poſchijſet.

Jendželska. Š Persyſkeje je poweſz poſchicha, ſo je tamniſchi kral mjer ſa dobry ſpoſnat, kotryž je jeho poſtanž Feruk khan ſ Jendželčznami w Londoni wujednat. — Tež je poweſz poſchicha, ſo je ſebi kommandant jendželskeho wójſka w Persyſkej, general Štaker, a admirál tamniſcheho jendželskeho lódžtwa, kommodore Ethe-ridge, w bludnych myſlach žiwenje wſak. — Š Chiny nježo noweho naſhonili nejſmy.

Ruſowſka. Uſzije na nowe ruſowſke želesniž ſu poſupene a budje ſo teho dla ſtere ljepe ſ twarenjom tych ſumyſ ſapečinacj. — Khježor je ſaſo wulki licžbu politiſiſch poſchestu-niſtow wobhnadžit.

D opis y.

Do pokladnicę maćicy čeſkeje bu zaúdzene lěto 6085 ſčenakow, a lětsa w januaru a februaru 1303 ſčenakow zaplaće-nych. — Jarosław Šafarik, syn ſlawneho a wjelewučeneho bibliothekara I. P. Šafarika bu 31. haperleje jako doktor medicinae promowany. — Pónđelu 21. haperleje wumrje po dlěſej khoroci ſčecomny a zaſlužbny rektar pola sw. Jurja na pražskim hrodže, k. Jan Krbec, kotryž je ſebi ze ſwojim ſkutkowanjom jako duchomny a čeſki ſpisowař dobre mjenou zaslužil. Won běše tež ſobustaw maćicy serbskeje.

Ze Serbow.

S Małej Niedeje pola Wojerej. Tamnu pôndzelu weżor w dżewjatej hodzini wudry iudy straschny wohen a to na jîwnoszi neženeneje Han y Winarez a po jara krótkim času kiejesche hiszheje sydom druhich jîwnoszow w plomenjach, kîz so s wetscha se wschim jîtom, se wschei stomu, se wschei domjazei nadobu a t. d. do czista spalichu. Wobszedzeika teje jîwnoszie, hdzej je wohen wuschot, je liedom nahe jîwenje psched plomenjami wobruta a je so jej też wot skotu spalito: 1 był, 3 woły, 6 krowow, 4 jalozy, 2 świnieci a reczajny poż. Wohen je drje najssere salożeny.

S Wulkodajina, 15. meje. K swojemu nastawlej, sandżenym tydzeni w Serb. Nowinach wotcziszcjanemu, dowolam hebi hiszheje pschitwarki, so je też Ines Jordan nad Jawornikom wschitke, psches ieho leżomnozje wedżaze puczie, jako ión do Lejna, Swieschena, do Wulkodajina, a hewak njeſotre scherose pólne mesy loni a hetsza s rjanymi ſadowymi ſchtomami pjeſnje poſadzat, ſtož je wjeszje ſjawneho ſpomnenja hódne.

* **S** Horneho Hbleska. Schlož ſumy hebi dawno žadali, to je so nam nenadzuiży doſtalo: Nasch Boži dom neje jenož reñchu ſniuiskomu phu, ale też kraſny dar kſchecjanſkeje luboszie doſtak psches dobrocziwoſz naſchego hnadleho knejſta nad hornym Hbleskom. Nasch kſchecjanſzy ſmyſlenn ſnes bje loni pschi wjeronanju ſwojeſe najstarszheje knejny djówki to ſlubenje dat, mjesto tych starzych hubenych pschecjelov zyrki nowe daricj, a wustaji k temu hnhydom 500 tolej. Je so pak też potom ham hač najnaležnich ſtarat, tak by so ieho prijodek wſacije derje wuwedlo a so dobre pscheciele natwarile. To bje so tež wschitko derje radžito psches miſchra Wünschu s Wrótkawja, a je woſebje ſniuiskomna twar tych ſamych tak derje wupanyta, so bje derje wustojny k. kanter Wiazka s Varta, fotryž pruhu wotewſa, połny radoszie a khwalensa, so tež naſche wutroby so s radoszju horjachu, ſako wón nam lubosne synki hrajesche, a so móžemy njetko pschi Božich ſlužbach s cium

wetschej nutnoszju so k Bohu wolač a s poſbjehnnymi wutrobami we rjanych ſerbſkich khjerlachach Božu čejz a khwalbu ſyjewacj. K temu je njetko tež hiszheje delne knejſta Boži dom wubjelicz a renje wudebicj dato, so dyrbjat kózby rady k pschitwarkam teho Kneſa wſwihadzec. Sa taſku wopofasanu lubosz a dobrocziwoſz wobjemaj knejſtwomaj najwutrobnich džak prajimy a Boža wo Jeju derjehiczie proſzymy; ale tež wo to, so by nam dobreho ſerbſkeho wucžerja poſtal. Pschetoz naſh dotalny k. wucžer na Michała ſwoje ſastoſtvo ſtoži a žada ſa ſo jenož najwysicho 150 tolej, tak ſo wownemu wucžerzej pschezgo hiszheje njehdze 300 tolej nutspſchindženja wostane. Po taſtim to mjeſto hubene neje; duž chyli ſo tež dobro ſerbjo bórsy ſamotwecj pola k Zeiſiga nad Delnym Hbleskom, kîz ma ión króč ſchulſke mjeſto wobſadzicj. To wschitko tež naš wobſadnych wabi, teho runja ſwoje ſherpatki na Boži wotlač ſladowacj a k Bezej čejſi na ieho domi a ſniuiskach we zyrki wschitko wuporezicj a derje wutwaricj, ſchtež ſo k Božej poſmožu njetko bórsy ſtacj dyrbji. Budja ſiane Bože ſlužby we rjanych Božim domi! —

S Weleczina. Nedzeli 17. meje nožy w 12. hodzini wudry iudy w brózni khjejnka Schewza wohen a pschewobrecji ju s ieho dómiskimi a ſtwarenemi ſublerjow J. Hantusch a J. Libusch je do popela. Eſydomſjetna holečka, Maria Hantusch, ſe ſwojej macjeriu pola Schewzeſ ſ bydlenjom, ſotraž ſpomnenu nóż na kubi ſpasche, dyrbesche ſwoje žiwenje w plomenjach na ſrudne waschnje ſtöneſicj, dokelž jej wohnja dla, kîz bje hžom ſthód na kubju ſahubit, k pomožu pschinicj nemóžachu. Kiel je wohen wuschot, neje ſnate; tola ſda ſo, ſo je ſaloženy był.

S Huski. Sandženu ſredu buchu naſche ſi nowe ſwony pod weſebnym dželbracjom zyleje woſady na jara pschue waschnje ſem pschivene. Wobſcherniſchu roſprawu ſa tydzeni podamy.

S Krakaz. Dokelž bje nam woſewene, ſo pryz Napoleon pschi ſwojim wobhladowanju budystego bitwischęca tež do naſcheje bliſkoſcie pschindje, dha bje ſues ryžefublet

Menzner horu Štřenžu, hdejž bjeſeſe ſo w budyskej bitvi tverdzie wojovalo, bes druhim ſe ſakſtej a ſ franzowſej khorhowju wupyschicj dat a wele ludzi bjeſeſe ſo tam ſhromadzito. Poſdzieſho pak bu prynzowy pschitħod wotpo-wedzeny a my jeho tam teho dla woſlalali nejſmy.

Priłopk.

* Botzena w Tyrolſkej piſhaja taſtele neſbojie. Jedyn woſka mjejeſche njehdze dwai ſentnarej pólvera do Kalterna doveſz. Na pucju jemu ludzie, kij ſa nim pschindjeſchu, praia, ſo je ſo naſſere jedyn mjech woſčinil, dokelj pólver ſ woſa na drohu pada. Wón ſaſtane teho dla a che runje tón mjech tverdſcho ſamjasacj, jako žalosnje ſawuſſne. Wón mjejeſche menujzy w budi zgaru, kij ſo zheleſhe, a ſ tuteje bje naſſere ſchtricja woſpanyla a pólver ſapalila. Tón ſorman bu na wele ſtruchow roſtorhany. Deho ſapschahowat bu ſmertne ranen. Jenia macj a jeje dwanacjeljetny ſyn, kij bjeſtej w bliſtoſzi, woſtaſtej na mjeſzi morwej; džowka pak bu ſapſchahnene konje ſkoru zykie newoboſchahowene woſtachu.

* W ſiecji 1856 je ſaſti poſt wobſtarak 9,231,078 jednorých liſtow, 178,609 rekommandirowanych liſtow a 1,523,375 paſtow; wyſche teho pak 14,434,975 tl. w ſljeboru; 4,048,123 tl. w ſlotu; 120,784,892 tl. w paperjanych pe-neſach; 29,515, 500 w ſtatnych paperach a t. d., wſcho do hromady 168,783,490 tl. — Na poſſi pucjowasche 476,204 woſhobow.

* Wobydleſt a kameneſ G. F. Hauptmann, nan ſedničk dyječji, ſ Delneho Friederodora, mjejeſche 5. meje to neſbojo, ſo jene wočko ſhubi a fo le ſa ſdjerjenje druhego mało nadjiſe. Wón bjeſeſche menujzy pschi kam-njeſkalanju tſielidlo, kij ſo ſapalilo nebje, ſaſo won wuverczejci čyžt, nebje jo pak predy ſ wodu namacjal, tak ſo ſo pólver pschi wuvercjenju ſapali a jemu do wo-blecja ſlečja.

* We wſy Pjetrowi pschi rjezz Drawi nedaloſo mjeſta Marburga ſta ſo 13. haperkeje wulke neſbojie. Kaž hewal kóžde ljeſto, tak tež bje tam ljeſha jutrownu pónđzelu wele luda na woſpuſt pschiſhlo. Pschitħolnu čyžſche ſo njehdje 40 woſhobow — ſ weſcha hólz, dorozene hólz a džefacj hulanow — na pschewojnym čolmi psches rjezu pschewesz, a ſtupicu do čolma. Njekotre lohcieje woſ brjoha praſny ſylny wjetrowy ſtok na tón čolm a čjereſche ſon dale delſe po rjezz a to

tam, hdejž je kóžny mlyn do rieli natwareny. Do teho ſtočji čolm ſ tajkej mozu, ſo ſebi wulku dijeru wuraſy, — a wón ſo w tym ſamym wo-tomknenu nurecji počinaſche. Njehdje 10 woſhobow ſo psches to ſatepi, te druhe pak buchu tola ſe ſmertneho ſtracha wumójene.

* Rano 8. meje bu poſtilon G. Mieth ſe Sohlanda, w ſlužbi pola tamniſcheho poſthaltaria Mróſa, w Sprewi morwy namakany. Wón bje ſebi predy w ſwoſim wbydlenju psches pscherjeſnenje krka živjenje wſacj pytał, ſchtóž ſo jemu pak prawie radijoſt nebje a duž bje potom do wody ſſocík. Wina taſteho ſamſneho morenia je najſtere bojoſt psched ſchraſu byla, dofeli bje pscheſtuvenja dla do pschewytańja uſaty. Wón ſavofaſti wudowu a 3 dječej.

Cyrkwinske powjesće.

Wérowani:

Michałska cirkelj: Korał Bedrich Hermann, wobydleſt, ſ Karolinu Justinu Stangez ſ Dobruſchje. — Jan Bösch, wueſet w Börku, ſ Gerschū Scholcij ſ Dönjowa.

Kréeni:

Michałska cirkelj: Jan August, Michał Halmy, khejejerja na Židovi, ſ. — Mařia Verta, Zona Piwarza, poſteňka w Eſtebanach, dž.

Podjanska cirkelj: Peter Ernst, Michał Žoža, wulfſahrodnika w Škonej Vorſchici, ſ — Hana Kryſtiana, Handrija Budaria, khejenika w Maſchonzu, dž.

Zemrječi:

Djeń 6. meje, Hana Marta, nebo Bedricha Wylemia Voigta, wobydlerja na Židovi, ſawost. dž. 4 l. — 10., Jan Bohušjet, Zana Bohušjera. Mjetračha na Židovi, ſ. 5 l. — Mařia, rod. Petashev, Petra Schlečerja, korečmarja w Hor-njowi, manovjelska, 53 l. — 12., Mařia Kubachowa, wobydleſka na Židovi, 65 l.

Čzahi ſakſkoschlesyſſeje želeſnizy ſ budyskeho dworniſčča.

Do Dražjan: rano 7 h. 37 m.; poſpolnju 12 h. 53 m.; poſpolnju 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 16 m. rano 2 h. 42 min.

Do Šorelza: rano 7 h. 47 m.; poſpolnja 11 h. 40 m.; poſpolnju 4 h. 52 m.; wiejor 8 h. 27 m.; w noz̄ 12 h. 4 min.

Venežna placzisna.

W Lipſku, 21. meje: 1 Louisd'or 5 tl. 15 nřl. 3 $\frac{1}{4}$ np.; 1 poſlowažah čerwony ſloty abo duſat 3 tl. 4 nřl. 5 np.; wiſke bankowi 97 $\frac{2}{3}$. Spiritus w Wroclawie 12 tl.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

a

Mots Tunka

ludži pódla

škréjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Pi he ūchota!

Mots Tunka. Nô, haj wschaf, ūchoty je
drje dosz, ale teho dla pschezo takle prajicj netrebasch.Hans Depla. Ach, to dýje je Vójerakez
wuijowe słwo, na kotrej ho pschi skladnosz njet-
ziszeje ūchoty tak nejazzy dopomnich.Mots Tunka. Braj wschaf, schto dha won
s tajfum słowom mijenesche?

Hans Depla. Balenž.

Mots Tunka. Kak dha to?

Hans Depla. Hlaj, jemu ho teho lubeho
schcipaka wot ranja haj do wecżera chzysche,

ale so bychu jeho teho dla neswarili, dha wu-
dawasche, so ma stajnje tak ūchotu schiju a so
jemu psche tu nicho nepomha, hajz hdzju s cja-
šami s tej „helskej ūchoty“ namacha. A hdz wón
teho dla do forcjmy cijeresche, dha wuvrajesche
pschezo to słwo „Pi he ūchota, pi he ūchota!“
byrnje najmokrisci cjaſ byt. A hdz by jemu
tehdz nsechtón prajit, kak móže tola tak rycieci,
dokelz tola žana ūchota neje, dha spomni won
se frudnym woblicjom na swoju ūchotu schiju, —
a cijeresche cím spieschnischó do forcjmy, so by
ju tam wokhledzit.

N a w ē š t n i k .

Schtó to myſli, schtó to wjeti,
So mi weda s rjeſti cijeri:

„: Wulka je mi nusa,
Moja luba Rusia, :“

Jeli schcipak, dha mam wcho.
Domach je mi jara twschne,

So mi neflepoze spieschnie;
Wulka je mi nusa ic.

Za mam schtomu kaſ te klaki,
W nowej rjezy žane rasi;

Wulka je mi nusa ic.
Ja hei nejšym w žanej radje,

Hdži mi poſtot lista kladze;
Wulka je mi nusa ic.

Duz nej” džiw, so hym ho hniewał,
Byrnjei „wóſki” podla rejwał;

Wulka je mi nusa ic.

Za ūchotu radzho schleńciku witeci,
Dokelz nem’žu pieſnje cijaci;

Wulka je mi nusa ic.

To pak praju, chzecje poſſhaci.
So ho budu w bieże taſaci;

Wulka je mi nusa ic.

Serbska prjedarska konferenža
średy 3. junija dopolnja wot 9 hedjinow w
hoszenzu k stotej króni w Budyschin.

Krajnostawski bank.

Pschi fastajenskim stutkowanju w pôzyczekni so hacj na dalsche **5 pro Cent** danje per annum a $\frac{1}{12}$ **pro Cent** provisije per mješaz woblicjuje.

Pschi nalutowarne

so wschitke penesz jenež po sziebowazej dani a po spomnennym wupowedzeniskim czašu pschijimaja:

- 4 pro Cent pschi 12mješacjnym wupowedzenju wot 100 tl. hacj k kôdej spodobnej summi;
- $3\frac{1}{2}$ pro Cent pschi 6mješacjnym wupowedzenju wot 100 tl. hacj k kôdej spodobnej summi;
- $3\frac{1}{3}$ pro Cent pschi 1mješacjnym wupowedzenju wot 21 tl. hacj 99 tl.;
- $3\frac{1}{3}$ pro Cent pschi wschiednym wupowedzenju wot 1 tl. hacj 20 tl.

Saplaczenia bes wupowedzenja

smjeja so, pod wobledzbowaniem pomjerow postadnizy, kaž predy, tak tež dale.

Pschehla

Krajnostawiskeje nalutowarne wot 1850 hacj ult. haperleje 1857.

	Nutsplaczenie.	Nasplaczenie.	Pschibysl.	Wobstatk.
1850	227565 tl.	34495 tl.	— tl.	193070 tl.
1851	287044 -	140608 -	146436 -	339506 -
1852	388038 -	139727 -	248311 -	587817 -
1853	418047 -	226722 -	191325 -	779142 -
1854	406387 -	320039 -	86348 -	865490 -
1855	384033 -	260604 -	123429 -	988919 -
1856	745119 -	288746 -	456373 -	1445292 -
1857	262099 -	62311 -	189788 -	1645080 -
4 mješaz,				

a to po wupowedjeniskim czašu a danskéj stopi:

1djenjský	4nedjeljský	3mješacjne	6mješacjne	12mješacjne
à $3\frac{1}{3}$ %	à $3\frac{1}{3}$ %	à $3\frac{1}{3}$ %	à $3\frac{1}{3}$ %	à 4 %
9690 tl. 5 n. 2 n. 77239 tl. 21 n. 7 n. 129179 tl. 5 n. 2 n. 248602 tl. 22 n. 9 n. 1177575 tl. 13 n. 5 n. 1642287 tl. 8 n. 5 n. excl.				

2792 tl. 21 n. 5 n. w hypoteckich nalutowanskich knížach bes wupowedzenja

1645080 tl. - n. - n. - np.

W Budyschini, 15. meje 1857.

Direktorium krajnostawiskeho banka.

f Thielau.

Czerstwe brunopitwowe drożdże

budža sredu psched swiatkami wot bruneho piwa, kotrej budu wutoru predy sa moj piwny dwór waricž a fasowacž dacž, tunjo vola me k dostaczu.

W Budyschini, na ſerbſkej haſy k dwjemaj muromaj.

J. G. F. Nieckſch.

Winowe pschetupstwo.

Wſchitkim ſwojim pschedzelam a ſnatym wosjewjam f tutym, so ſym ja pschi wſchitkich ſwojich druhich wjezach tež winowe pschetupstwo ſaložit. Duž budža so wot njek pola me wſchitke družiny czerwoneho a bjeleho wina tunjo pschedawacž a moža so pola me na winowej ſtri vič abo može so ke mni po wino poſlacz.

W Budyschini, na ſerbſkej haſy, k dwjemaj muromaj.

J. G. F. Nieckſch.

K dobroci wemu wobfedżbowaniu.

Česzenym Serbam s tutym naspodwolnisczo wosjewiam, so sym so we Wospórk u jako čjeſliſki miſchr etabliowaſ, a poruczam so k horjewſaczu wſchitkich čjeſliſkich dželow tak derje w accordzi, kaž po dzeufskiej ſdzi a lubju pschi tym sprawne poſluženje.

We Wospórk u, 7. meje 1857.

August Schmel (po njemsku: H o p p e)
pruhowaný čjeſliſki miſchr.

Pečołarske towarzſto

w delnym doli Spree
smieje swoju lietusku prijeni ſhromadžiſnu
ſwiaſtownu wutoru 2. junija
popołniu w 3 hodzinach
w Hucžini.

Po wobſankeniu poſloneje ſhromadžiſny psche-
proſchuja fo tón króć ſobustawy naſcheho towar-
ſta a pschereljo pečołarſta do Hucžiny, fo
bychu fo tu s džierzonſkim a magazinſkim ſot-
częmi wſchelakę praktiſte wlezy wunieſi a wleſe
pejohy, ſeli fo hiſceje do teho čaſa fe Schlesyn-
ſkeje pschindu, poſasowacj a pschedyldicj móhle.

Hromaduſchidženje w hucžanskim hoſzenju.
Pſchedyldſtw.

Trebane graty na pſchedaní.

2 poraj dwajpschejneho ſuejoweho gratu s homo-
tami,
1 jenopschejny taſki grat s homotom,
2 poraj dwajpschejneho bróſtoweho gratu,
1 por dwajpschejneho rólneho gratu ſu tunje pola
me doſtači doſekj chju s nimi borsy rumowacj.

E. Leuner, remenerſki miſchr
na bohatej haſy.

Esyn sprawnych starſich, ſiže tychet-
ſtu wuknycj, može pola podpiſaneho hnydom
do wuczby ſtupicj.

E. Schilling,
tyscheſſki miſchr w Lubiju.

Dwie židžanej rubiſchzy

bushtej 18. meje w Sarceju namalanej a moje-
tej fo tam pola M. Kary po ſaptaſzenju wu-
ložka ſa nowieshſti ſaſo doſtači.

Sa rjany žolty wóſk
ja 11 starých fl. abo 13 nſl. 7 np. dawam a ſón
wſchidne kupuju. E. A. Martſchinck,
mydlařſki miſchr
na ſnuskomnej lawſtej haſy.

Pſowodžinowe drewo
ſo w pólverniku w Hnashezach wot njetk kupuje.

Starožitnoſtny wotrjad

maćicy serbskeje

změje srjedu po swjatkach 3. jnnija po-
polniu wot 1 hodziny w hoſeēnu k złotej
krónje w Budyšinje ſwoje posedzenie,
na kotrež ſobustawy z tutym najpodwól-
niſo přeprouſuje

P i s m a w j e d ź e r .

Zeney hetman, ſotrehož žona smieje wothla-
danje ſtotu wobſtaracj, može na Jana t. l. po wu-
poſaſenju sprawnych woſiſmow dobru ſlužbu
doſtačj. Wſcho dalshe je pola k. hoſenjarja
Pfennigwertha w ſlotej króni w Budyschinie ſhonicj.

Dobre ſuſe držidžje

ſu ſaj pola me w Budyschinie, tak tež w mojej
klamařni w Maſeſezach ſtajnie k doſtači; ſtož
ſtutym wosjewuju.

J. G. F. Nieckſch.

Krupy, jaſly, hejduſchne krupy, maſi, pſchen-
cyna a rjana (ſhliebowa) muſa, futtergries a t. d.
ſo w mojej klamařni w Maſeſezach tunjo
pſchedawa.

J. G. F. Nieckſch.

Koſzie po puntach a zentnarjach kupuje po
najwyſzej placijſni

J. G. Nieckſch w Budyschinie.

We Wellererz knihařni na bohatej haſy ſu
ſehowaze knihi haſj do 1. junija po pſchidženjej
po nižen ei placijſni na pſchedaní:

Jakub, E. T., te zyrwinſke Muſzenja naſche-
ho Čaſa. Sa evang. Kſcheszjanow wopomnene
we Prſedowanju, 31. Oct gr. 8. geh. 1845. 1 nſl.

Jordan, Dr. J. P., Junieſka. Rewiny za
Serbow. 4. 1842. 26 Nr. 10 nſl.

Domascha Kempenskeho Schtware knihi wot
Khodženja ſa Khryſtuſhem. S Lacjonskeho do
Sserſkeho pſchelotji J. E. Wanak a Predyspo-
nenje pſchidžat E. T. Jakub. 8. eleg. br. 1845.
7½ nſl, ſwijasane 10 nſl.

Seiler: Króćke Ahjerluſhje a Spjewanciſka ſa
herſke Schulje. 8. br. 1842, 1 nſl.

Kölnjans fe frupobiczje sawieszja ze towarzystwo

sawieszuje pólne plody psche frupobiczje sa w jeste prämijs bie schitkeho dopłacenia.

Sakladny kapital wopschija tsi milliony toleć, wot ketriczj je $2\frac{1}{2}$ miliona toleć wo prawdzie w penesach slożenych a reservofond wunoscha po pośleniu sliżbowanju 58, 185 tl 20 fl. pruskeho fouranta.

Bliższe wukasowanije s pschepodacjom sawieszeńskich formularow agentojo towarzystwa darmo dawaja.

A. D. Arnold we Wojerezach.

Wnuczer Tinka w Külowi.

J. P. Ollessen w Miscej.

A. Genußleben w Muzakowii.

N. Scheibler & Comp. w Shorelzu.

S wešebje pschi sprawnych selowych a restlinewy wukow s džielom najczisjego zokoło- weho krystala lekadijene

Dr. Kochowe

(f.pr.wólesz-sysku, w Heiligenbeilu)

selowe bonboni

su so psches swoju dobroż tež w tudomnej wo-
lońcji najljepe dopokasale a pschedawa je w ori-
ginalnych wukach vo 5 a 10 nsl. stajne wo-
prawdzie w Budyschinie Wilh. Hammer, w
Bernarczizach Hermann Cincert, w Biskopizach
Fr. May, w Kamejzu Aug. Naumann, w Lu-
biju K. Dümmler, w Rakejach haptikat Facius.

W Esmerjowej knihačni su k dostacju:
Woſobne Dar ja Kjescijanow, wudate wot
J. M. Buka. $2\frac{1}{2}$ nsl.

Sserbske baſnje, swojeniu wulzy lubemu ludej
podate k wujisku a k fabawenju wot H. S. $2\frac{1}{2}$ nsl.
Nedjela. Knionowany piš w. B. Schwerina. $2\frac{1}{2}$ nsl.
Sserbske horný Lujz. Statistika wot E. B. Ja-
kuba a J. Kucjanka. 8 nsl.

Sejaisla a jeje wobyldej. Wot K. A. Jenčja.
Prjeni a drugi džiel; 10 nsl.

Biblijscie starovish aby historiski wucjank parcho a
noweho testamentu. Wot J. Bartka a K. G.
Bekarja. 10 nsl.

Esobudar na pucj psches hwjet do nebja. Wot E.
B. Jakuba. 3 nsl.

Ribowczenjo, politiske vovedaneckie wot J. B. Mu-
cinka. $2\frac{1}{2}$ nsl.

Psche kózdy seſtareny faschel,
psche bolenje na wutrobi, psche dotholjetna
dwba wosz, schwibolenje, sajwanje plu-
zow je tón wot medzinalskiego radicjela knesa

Dr. Magnusa, wóleszneho syskuha w Baclini

Plaćisna aprobirowany Blaćisna

$\frac{1}{2}$ tl. 2 tl. $\frac{1}{2}$ tl. 2 tl.

vot 1 tl. brostowy syrop vot 1 tl.

bried, liž so w mnogich padach a stanju
se spokoja zym skutkowanjom naložo-
washe. Tulos syrop skutkuje hnydom vo
prjenim naložowanjom woſebnje, psched-
wischim pschi saſaklym a jačlokaſchelu
spiekuje wukad frakow, pomenschi toſko-
tanje w schiji a wotstroni w krótkim czaku
kózdy najchyniſchi faschel, tež tón pschi ſuchō-
cji ni a facieri krejwrocjenje.

Na Budyschin a woſobnoſz pschedawa jón
jeniczy brodowska haptika.

Zandženu sobotu žita w Budysinje plaćachu

Kóre.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.				
	Plaćisna.	tl.	nl.	np.	tl.	nl.	np.		
Rojſa	3	10	—	3	2	5	3	7	5
Wibenza	6	7	5	5	10	—	5	25	—
Bejmen	3	—	—	2	20	—	2	25	—
Wom̄	1	22	5	1	15	—	1	20	—
Hrot	3	25	—	—	—	—	3	20	—
Rjewik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sabik	6	20	—	—	—	—	6	10	—
Gebwicza	4	10	—	—	—	—	4	—	—
Bjerny	—	20	—	—	—	—	—	15	—
Kana butry	—	18	—	—	—	—	—	17	—

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čísto plaći $\frac{1}{2}$ nsl.
Štworthlētna předpsata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral,
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 22.

30. meje.

Léto 1857.

W opisachiecie: Swjete podawki. — Ze Serbon: S Kelliz, S Maleho Budyschinka, S Hōsneje, S Kijlik, S Horneho Hbelsta, S Weleczina, S mužakowſich stronow, S Lomſka, S Medjoſſa, S Hjuti. — Dopisa. — Prilopk. — Gleywy. — Byrlwinſte woneszje. — Venežna placzijna. — Czahi ſakſkoſchlesyňſteje jeleſnizy s budys'cho dworniſczej. — Hanž Depla a Mois Tunka. — Nrawieschtin.

Swětne podawki.

Sakſka. Kralowska ſwójba je 20. meje wečor po jeleſnizy do bayeriskeho města Lindaua pſchijeta a nasařtra weſeſte ho na parolodži do Morſchacha, so by ho wot tam dale do horneitalſſeje krajiny vſhi dothim iſesoru (lago maggiore) podala. — Na hrodzi Albrechtsbergu nedaloko Draždjan je hrabinka Hohenau, manželka pruskeho prynza Albrechta 21. meje hólčka porodjita. — Prynz Napoleon je feldweblej Klemmej drohi perschezen daril. Tutoń ma na pſchewosu pſches Kobjo nedaloko Vilniſ roſtaſowacj a jako bje tam prynz Napoleon prijeni ſtróč pſchejet, bjechu jeho na to ſedzbiſlueho ſejnili, so je tuton Klemm najstarschi ſobustaw ſakſkeho wojska. Jako ho prynz Napoleon po tajtim njeſkotre dny poſođiſcho ſaſo pola Vilniſ pſches Kobjo vſchewesz da, dasche wón Klemmej pſched ho pſchincj a ſweſeli jeho ſe ſpomnenym darom. — Na ſwojim dompučzu s Draždjan do Pariza pſchivese ho prynz Napoleon 19. meje do Lipska a wopcta tamniſche bitwiſchejo, kaž tež wopomnik wečha Poniatowſkeho. Nasajtra rano wotwese ho wón dale.

W nastupanju jeho draždjanſkeho a ſakſkeho wopcta piaſaja franzowſte hjezorſte nowinu „Moniteur“ bes druhim tole: „W Draždjanach wopytachu prynza Napoleona 17. meje ſakſke ſobuſtawy rjadu cjeſneje legije, luciž njehduschi wojaž hjezora Napoleona, I. — Liejba tajſkich, ſiž w Napoleonowym wulſim wojsku ſlužaſtu,

je w Sakſkej hjezceje wulſa; na kralowſkim dwori ſamym pokazuja wiſorii s hordozju na dopomenniki, kotrej wot hjezora maja, kotrejhož wo- poommenie we wulſej cjeſzi ſteji.“ — Potom spo- minaja tute nowiny na to, so je prynz Napoleon tež budyske bitwiſchejo wopytał a pſchijetaſeja tutej poweſzi taſkele ſłowa. „Tamniſchi burſa, kiž ſu ſerbia, lud ſlowjanſkeho naroda, neſju ſi cza- ſew wulſeje budyskeje bitwy ničo w pomjatu wobkhowali, dyžiſi meno wojniſkeho dobywarja (Napoleona), kiž je ju neſmertnu ſejnili.“ (Dzi- wne wjezy ho tola do ſwjeta piſaja; ſerbia budyskeje woſokuſſje ws tamnym čaſu pjeſnje wiaz wedža!! Ned.)

Wot budyskeho ſławneho ſuda bu 18. meje jena ſlužomna džowka s Tsielan k pecjmjeſtačnemu jaſtu wotwudzena, dokelž bjeſche lohkomyſlinu pſchijahu wotpeložila.

Pruſſy. S Pariza je poweſz pſchijetla, so je ho tam prototoll, po kotrejž ſu neuenburgſte naležnoſzie bes pruſtim kralom a ſchwaj- zarſkim knejeſtowem cjeſzje wujednane, 26. meje wot poſtanow podpiſat. — Kral je wot tur- kowskeho hjezora rjad abo orden Medžidi pſchij poſtanow dostał a bu jemu tón ſamy wot Divan-Beja, kotrejhož bje ſultan teho dla do Varlina poſlat, we woſebnej audienczy pſchepodaty. — Do Lähna w Schlesyňſkej pſchijezhne njehdje 40 neuenburgſkich familiow, kotrej dleſhe w Neuenburgu wostacj nočzebjā. ſobuſtawy tuthych familiow ſu ſ weſcha lucji czaſnikarjo a czebjā w Lähnu fabriku ſatožtej, w kotrejž bydu

so čažniſti (Segerje) džielate. Najwjaſ nowych čažnikow so, taž je ſnate, w neuenburgſkej krajini w Schwajzarskej džiela a wot tam so wone po zylym ſwycerji na pſchedan ſelu.

Rakuſy. Khejzor a khejzorka ſtaſ Peſcht wopuſtejitoj, so byſtaj ſwoj dalski pucju po Wuherskej naſtupitoj. Wonaj pſchiweschtat so 23. meje do Jaszbereň'a; wſchitke wky, pſches kotrej wonaj pſchinidjeſchtaj, biechu jara wupuſtene a pſched ſpomnenym mjeſtom čakasche 2000 ſtejných ſemjanow a burow na neju a tucži pſchewodžachu jeju naſajtra ſaſo kruč pucju. Na tutym dnju pſchinidjeſchtaj wonaj hacj do Szegedina, hdej buſtaj tež jara pſtchnie po-witanaj. — Khejzorskej prynzeſhny, kiz bieſtei wobej na ſubčet ſchoritej, ſtej ſaſo nimalje zyliſ ſtrowej. — Khejzor je hrabju Radasda ſa juſtizministra pomenował, doſelj je dotalny minister prawdy Krauſ ſwoje ſtaſtojnſtwo ſložil. — Starý marſchal Nadezdi mjeſeſche wón danjo to nesbožie, so wo jſtvi pſchi ſpielchnym wobročenju padje a ſebi ſieuſ nohu ſlama. Naſprjódzy mjeſachu ſtrach wo jeho živene, po nowiſtich poweſtjach pak derje doſz ſ nim ſtej.

Italſka. Ruska ſwudowena khejzorka, kotrej bje dljefchi čiaſ w ſardinſkim mjeſzi Rizzu ſwojeſ ſtrowoszie dla pſchewywała, je so wot tam do Roma podala, hdej wona bamja wopyta, na ejož ju wón tež ſe ſwojim wopytom počeſai. — Roma je so wona ſaſo do Sardinſkeje wročiſta a bieſte 24. meje ſe ſardinſkim a ſakſkim kralom w turinſkim džiwalſi abo theatru. Naſajtra poda so wona na pucju do Schwajzarskeje a bu wot ſardinſkeho krala hacj do mjeſta Eufu pſchewodžana. — Bamž Pius IX. je so ſ Roma precz podał, so by woſebnje ſwjatu loreta ſyrkei wopytał. Na ſwojim pucju do Loreta bu wón wot ſwojich poddanow wſchudžom na jara pſcheſtelnive a pſchne waſchnje poſitany.

Franzowſka. Prynz Napoleon je wot ſakſkeho krala rjad ruczaneje króny doſtał. Wón je so wot ſwojego puczowanja 23. meje do Parisu wróciſt. — Ruski wulkowech Konstantin bje 25. meje w Bresci. — Khejzor je ſe ſwojeſ wojerſkej radu wójnu pſcheſtivo Kablyam, w

horatej algierskej krajini býdlaſym, wobſankniſ a marſchala Randona ſa roſkaſowarja nad wójſkom pomenował, kotrej na Kablyow počeſhne. Randon je do Algiera pſchijſek a potom Kablyam proklamaziu poſtał, w kotrej ſich napomina, so bych u ſo Franſowſam počeſtivnyli, doſelj by hewak wójnszy pſcheſtivo nim ſakročicj dyrbjal. Schto ſu Kablyojo na to wotmoſtili, neje hiſtce ſnate. — Dajerski kral hiſtce pola khejzorskej ſwojby pſchewywa.

Jendželska. Krajny ſeim je pſchiswolik, so by kralowska prynzeſhny, kiz ſebi prynza prufeſho ſa muža bere, pſchi ſwaſu 250,000 tl. a hewak kózde ljeſto 52,000 tl. ſ jendželskej krajueje poſtañiſy doſtata.

Ze Serbow.

S Kęſliz, 21. meje. Juſo djenſa rano naſch ſ. Gieſner, rycerſtubler nad Luvocjami a naſenk w Kęſlizach a Walowí, jedyn wot najwuberniſtich ratarjow, ſ Lubija domok rastowasche, mjeſeſche wón to nesbožie, so ſ konja padje, pſchi tym paſ ſ jenei nohu w tſchmenju niſaſo woſta. A doſelj kón ſ nim dale djeſte, bu jemu hlowa tak žatoſnje raneno, ſo wón hi-žom djenſa dopołnja ducha ſpuscji. Jeho wo-žaruje wudowa ſ peczimi djeſcimi.

S Małeho Budyschinka. Kaž ſmy blyscheſti, bu wón danjo ſchelj wozow, ſe ſtadla tudomneho rycerſtublerja ſ. Kinda wot ruskeho weſcha Kočjubeja ſupenych, naſpriódzy do Draždjan wesenych a wot tam na jeho ſubla, pſchi čornym morju ležaze, poſtanych.

S Hósneje. Djen 10. meje je ſo tudy njehdje 20 jutrow holsje, ſublerej M. Pawlikę ſluſchajej, woſpalito.

S Kęſlita. Pſchi wulkij ſuchociſ bje ſo tudomny kneži ſię 15. meje njeſak ſapalit a je ſo jeho pecja njehdje 15 jutrow ſpalito.

S Gorneho Gbelska bje redakcia ſan-đeny tydjen dopiſ doſtata a tón ſamy tež w Serb. Nowinach woſcieſtcej dala. Bóry ſo ſta wona pak wot dopiſowarja liſt, w kotrej ſo proſhescze, ſo by ſo tón kruč dopiſa, w ko-

trymž so na emeritirowanie habszjańskieho knesa wuczerja spomina, tola wjesje nowotajszichcjał, do-
kaz je ta wiez po nowisich powiesiach hiszceje
zylje newiesta. Ale tajku próstwu dopelnicj, bje
redakcji do císta nemózne, dokelž bjechu Serb.
Now. predy, hacj bje list doszok, hžom na-
cjszczane a s wulsko džiela tež rospótlane. —
Wysche teho ma redakcja po dobrocziwej poru-
czenijsi knesa superintendenta Schöcky w Kschis-
chowic i sjanemu narodzenju dacj, so bo kra-
lowstwo knejerstwo s zyla hiszceje wuprajito neje,
hacj budje spomneny knes wuczer emeritirowany
abo hacj so jemu wele sleru adjuvant i po-
mozy neda.

S Weleczina. Tudy numre 20. meje
hornycer Karla Bohuwier Miercziñk sa krótki
cjał no sylne wręczenje a po ljeftarskim wobhla-
dowanju namaka so, so bjesche ſebi s arsenikem
ſawdat, kotrý bje w schjerachowskej haptivu vſche
wulke myſcie ſupil. Wina i tajemu ſkuſki je
drje ta byla, so won palen ſubowasche a so
teho dla w ſwejim domi wadzesche.

S mužakowſkich stronow. Tamny
tydzień so w holi, kij mužakowſtemu knejſtu
ſluscha, ſylne paleſche a to 22. a 23. meje;
pschetož na turymaj dnjomaj paleſche so na iſioch
mjeſtach, menujzy w hólniſu, pola Wustidžje a
bes Wustidžu a Zablonjzem. Kaf latrafchnie
je woheň ſakhadzak, móže jedyn s teho ſpoſnacj,
so je so tam pecja ſa tji ſta tawſynt toleč
drewa ſpalito.

S Komſka. Wieczor 23. meje naſta w
bliskiej knejſei nehwacziſkiej holi woheň, kotrý bu
psches ſpiewchnu pomož borsy poduſcheny, tola
bje ſo truch ſeklow, 50 kročel dolhi a 15
kročel ſchjeroli, wotpalit.

S Medžojsa. Popolnju 23. meje naſta
naſſkere psches wuhlo s parowosa woheň w
tudomnym ljeſu a je ſo njehde 4 aktow
15 ljetnych hóſnom ſpalito.

S Huski. Esredu 20. meje ſwejichmy
tudy rjany a žadny ſwedzen. Na tutym dniu
dyrbjachu menujzy te nowe, wot f. Gruhla we
Małym Welkowic late swony pschincj a horje-
cjahany byc. Hžom džen predy bjesche ſo

wóſada pschihotowala na tutón džen, a na nje-
kotrych mjeſtach rjane cjeſne wrota twarita;
teho runja tež bjechu Huscejenjo wſchile twarenja,
nim o kotrej cjał hicj dyrbesche, s wjenzami
wupyschili. Na spomnenym dniu rano wokolo
7 hžom ſapocza ſo ſchulſka mlodoſ ſhromadjo-
wacj, a jako bjesche zyls cjał ſradowany, po-
dachmy ſo we 9. hodzini na pucj, ſo bjechmy
na mesach woſady te nowy ſwonu powitali. —
Po 11. hodzini pschiewſechu po ſwonu, a predy
nich wjaz hacj 30 jieſnych ſtechaſche. Jako
bjesche tudy ión zyls cjał nim ſwonow, kij
na mesach ſtejo wostachu, ſchoł a do prjedka ſo
ſaſo ſradował, djerjesche ſ. duhomny Mrós krótku
powitanſku rycj a na to bu ſózdy ſwon wot 3
cjeſnych mlodych holzow ſ wjenzami wupyscheny
a potom tež ſ. Gruhlej wjenz podat. Tež
neſeſche prieni ſ. wuczer Esbitg njeſotre po-
witanſke ſchtucſki prjódſ. Po wſchilim tym poda
ſo cjał ſaſo na pucj do Huski, a to we tajſlim
redzi: 1. Jieſni, 2. ſchulſzy hóſy ſ malymi
khorhoſckami a ſ dwjemaj wetschimaj; 3. ſchulſke
holzy ſ wjenzami a ſ dwjemaj khorhoſomaj; 4.
herzy wot mjeſtajzanskiej leibbrigadu; 5. dor-
ſene mlode holzy a mlodži hóſy ſe 4 khorho-
ſemi a ſ dwjemaj dželbomaj herzow; 6. cji ſ
woſady, kij chaychu ſobu cjahnycj; 7. gmeiſſe
radu a rychtario ſe wſchijec wſow a khejbjetař;
8. dwanacie mlodych holzow, kij bjechu ſwonu
ſ wjenzami wupyschile; 9. deputacj, kij bjesche
ſwonam hacj do Welkowa napschecjiwo byla;
10. ſchulſzy wuczerjo; 11. ſ. Gruhl, wedzieny
wot huczjanſkeho a kpolowſkeho ſ. duhomneho;
12. wulki (20 zentnarjow 35 puntow cjeſki) ſwon,
cjeſneny wot 6 ſchjemeſow; ſrjeni (11
zentnarjow 52½ puntow cjeſki) ſwon, cjeſneny
wot 4 brunej; mały (6 zentnarjow 18½
puntow cjeſki) ſwon, cjeſneny wot 2 bruneju.
Jako bjechu ſwonu we Huszy na ferchow stor-
cjenie, peda ſ. Gruhl naſpredy ſ. hamtmannej
Hartenſteinſ ſwonu a ión ſamý ſ krot-
kimi ſlowami ſ. duhomnemu, kij na to po wu-
ſpiewanju dweju ſchtucſkow naſpredy njeſmu a
potom herbſtu poſwiecenſtu rycz djerjesche; a
po wuſpiewanju prieneje ſchtucſki: Nech Bohu
djakuje ic. buchu ſwonu horje cjahanie. To

cijahanje trajesche runje tsi hodžiny; duž so w 5 hodžinach sapocja swonici, a blyschachmy, so su so swony jara krašnje radjite. Po 10 minutach sasta swonenje a shjerlisch: „Nech Bohu džakuje“ bu wuspyewany a po ejich modlitwi sašo hacj do 6 Hožinow swonene. Tak dolho hacj buchu swony horjecjahany, destu schusska młodosz zastu a piwo.

Spomnicj hiscejen chzemj, so pschi tutej skladnoszi h n a s h c e j a n s k a młodosz 2 nowaj znowaj swieczenikai na woltar, rjane módre zdjane rubischa na woltarsku plachtu a na kleiku daresche a so bu wysche teho hiscejen 6 rjanych vasow s woneczsam na woltar pschineszych, tež so bje demianska doroszena młodosz i titemu swedzenej nowu módrożoku khorhoj supit.

My stončamj tutu rosprawu s tym mutrobnym pschecjom, so by Boh ton Knes tutu nowu pschu nascheho Božeho doma pschede wschei schodu a wschijem nesbožom hnadrne wobarnowacj chypl, so bychu tute rjane synki wele ljetostekow nietzische a pschichodne narody i Bozej službi wotale, a jim wschitlim, kij su tajku luhosz i swojemu Božemu domej wopokasali, dolho i wezelu byte.

D op i s y .

H. W Biskopizach, 26. meje. Nasch wegerawsczi skoto- a plodohlad, nascha wustajenja, wot najkrašnisczeho wedra pschedrašnena, bje wot wele, wele ludzi wopytana. Wustasenych bjesche 27 koni, 52 srjebzow, 64 hewjadow a 50 cjełatow (bes nimi dwójnikaj, krašnej cjeleci), 93 wozow, 19 swini, 2 koły, 2 hušhy, 10 franzowstich ferniklow, 1 lisčka, 3 karpy, 42 kur (zuszych a naszych) a jedyn kolc s pszczolami. Wot ratarskeho gratu a druhich wieszow bjesche tu tak wele, so so nietko hisceje wuprajicj nehodži, tak wele wscho do hromady bjesche. — Echtomy wot $\frac{1}{4}$ hacj do $2\frac{1}{2}$ koha toksoszie a wschelake młode sktomiki s lješa i pschedzadzenju so be wschitlimi druhimi spodobachu, teho runja živa a wschelke wjezy i warenju a t. d. wot biernow pschihotowane a woſy

so wusnamenjachu. — Dopolnia skhbjachu kněža wobhladowajo wokolo, kotsj mjezachu pramije wustajicj. 24 dostachu češne listy a 46 sljeborne pramije. Veczor bje wulta hožina, pschi lotrž so tež herbska slawa wunesie.

Djenša dopoldnia so sa loteriu wjezy kupywachu a popoldnju ſta so czechnenje. — Psches 7000 lošow bje rospischedatych a dobyczow bjesche 777. Najwetschi dobytk bje kón s malym wosyčkom.

Dalschu powesz pschichodnje.

Z Prahi, 26. meje. Czopliske wedro nemóže ſebe nichton žadacj, hacj je nietko many. Popolnju najbole 21 gradow Reaura, to je wjesje jara schikowanje, ale pólne plody czerpija pschesmernje, woſebje djecjelje ſu wchje ſwiadnene a dyrbimy ſebi pscheč, so by nam Boh vorsy nieshco deshčca wobradzil. Nedzeliu 17. meje popolnju pocja so na dobo mrózczej a dwaj blyſtaj ſrasyckoj ſe ſatraschuhym hratom do dweju mjeſchczansku wjezow (tormow), nesczinischtaſi pak žaneje ſchody; deshčz nebie žadyn.

Teho ſamźneho dnja mjeſchche tež njekaſka dróžka (mjeſchczanski wóz) nesbožo. Wona ſo menujzy pschi iſedzenju roſtama a hdyž ludzio na pomož pschibjezachu, wuhladachu 4 woſoby w nej; pschitas pak je, so ſmjetej ſo w tajkej dróžzy jenož 2 woſobi wesz.

Każ bu wondanjo w Serb. Nowinach spomenne, je rakufi ihjezor Franz Josef I. wschijem politiskim jatym ſwobodu dat; teho dla bu tež w Czechach 125 tajskich jatych puſchezenych.

Pražski mjeſchczan a piwarz Ferdinand Gindghut je 500 ſchleſnakow ſa 2 najljejszej dramatiskej, w čjeſſej ryczi ſpišanej, džieli muſtajit.

Kralowska belgijska akademia wjedomnoſſjow bje 1855 to praschenje wupišata: „Je ſo khjejor Karla wulſi, kij wot 768 do 814 nad Rjenzami knežetche, w lüttichſkej provinzi na rodžit? Be — wschitlimi pschipoſtanymi džeslam, kij na tajke praschenje wotmolwenje dawachu, bje džieli ſeneho Čslowjana najljejsche, menujzy ſpiš 1. Antonina Maticha, wuczerja na

jicínskim gymnasiu w Czechach. Wón budje borsy cjeski a njemski cjschcjany.

Priłopk.

* Zako chysche 20. meje harthauski knesi wovczer swoje stado po pschevuczu, kiz spody jelesnizy dje, pschehnacj, pschijedje runje jelesnissi ejah; psches wressot nastrojane a spłoschane, stanachu wovzhu po parowi horje na jelesnizu a to runje psched lokomotivu; 12 wot nich buchu wot lokomotiv rostolezene a njeotre, s hacjenow delje stocjimski, stanachu szebi nohi. K najwetschemu swoju to wschtiko czahei samemu niczo neschkodjescze.

* W Drajdjanach wudhyri 24. meje na naj-wyschej tubi hoszenza „k schlesynskemu dworej“ wohen, bu pak borsy safo poduschen; tola je so woßmim familiam, kiz w tsjescnych swach bydla- chu, wscho spalito.

* W Döhlenu pola Mügelna wotpalicu so 18. meje twarenja sublerja Dittricha a spali so jemu tež 150 wozow, 12 swini, 400 lózow zita, 50 kop rjanych knopow, wele złomy, syna a wschón mobiliar. Wohen bje wo polnezy wschot.

* Nedaloko Drajdjan chzedja wulku schle- cjetnu na afzije satojicj a chzedja k temu 150,000 tl. presz.

* Zeli dyrbial njechtón hishcje žane pruske paperjane penes yot lieta 1835 a 1848 mječ, temu budje šnadž lubo shonicej, so može szebi je hishcje sa dobrem penesem wumjenicj. W Budyschini može so to pola banquiera Heydemanna stacj.

* We Wini 18. meje prijene frate wiſchny na pschedan pschinezechu.

* W Londoni je so loni 1,750,000 sarjesanych a 60,000 žirvych kur, 1,002,000 sarjesanych huš, 383,000 sarjesanych a 40,000 žirvych kačkow a 124,000 sarjesanych trutow na wischach pschedaloč. Wscho do hromady 3,363,000 kužow periny.

* S Neapola piš-ja, so je wohen pluraza hora Vesuv sažo jara džielawa a so to woſebnje w nožy jara wulfotny napohlad podawa.

* W Parisu je banquier Thurneyssen (mlodší) bankrot sejinik a maja druzu ludjo psches to na 3 milliony nörtow schkody. Wón bje nesbožomnie w afzach spekulirowat.

* Bes Kunnerdórfom a Reichsteinom nedaloko Königsteina wudhyri 21. meje w kralowstlim liešu wohen, kiz wulfeje ſuchoty tak dla khetsje wokolo so hrabasche, so sa krótki cjaš njehdje 30 afrow 10 hač 20ljetnych khójnow a schmrjókow sahubi.

Psches to, so buchu schtomu spuszczone a pschleromu wurte, bu wohen sloncijnje wot dalschego poſrakovowania wotberžany.

* W Drajdjanach swecjescze wyschi złonissi radjicjal major s Zeschau vecjdjeſatljetny swedzen swojeje krajneje klužby. Wón je wot kralowstkeje majestoszje pschi turei składnoszi komthurski kschij saſlužbneho rjodu dostat.

S p ē w y.

C z e h o d l a n i z ?

Zaſne sloncisko pruhi ſzele

S wóćkom krobkym na ſemju,

Swiette hwiežki s nebja delje

Na žlyt swiet hladaju:

Praječe ludijo, czeho dla

Nesmjet kufnycj ja ji do wóćka

Tej rjanej holiczj?

Rójje ſa wsche wořka ſejeja

Na lužy a sahrodji,

Módre nebesa ſo ſmjeja n

Do nich w ſławnej luboſzi:

Praječe ludijo, czeho dla

Nesmjet hladacj ja ji na licjka

Tej rjanej holiczj?

Žolma s brjohom schworečo ryczil,

Wjetſit ſchucji s lisciejkom,

Volu ſtvelzo hrajo ſyči,

Halika ſchepze ſe ſchtomom:

Praječe ludijo, czeho dla

Nesmjet popoždacz ja ſloweſcijka

Š tej rjanej holiczku?

Mieſacj ſemju pschewodjuje,

Šemja wokol ſlonza die,

Wſchudje wscho ſo towarschuje,

Hdiež tež wořko pohladne:

Praječe ludijo, czeho dla

Nesmjet stupicj ſrocjel pucjka

Š tej rjanej holiczku?

Cyrkwinske powjesće.

Wérowanaj:

Michałska cyrk: Jan Bohuwjer Tazlo, subler w Klukšu, s Marju, Jana Kubasča, rycer- sublerja w Byzejach, dj.

Kréenaj:

Michałska cyrk: Jana Augusta, Jana Bohuwjera Kudjelle, sahrodnika w Nowych Cjichon- zach, dj.

Podjanska chrkas: Maria, Michala Ciselta, khejzuka w Bjeležach, vj.

Zemrjeći:

Djen 14. meje: Ernst Gustav Pawoł, Kortje Ernsta Pekarja, kantora pschi michalskej wořadji, p., 1 m. — 15., Jan Winkler, kralowſki hólvajec a wobſedječ kral. ſaks. zivilnoſaſklužbneho rjazu, 76 l. 11 m. — 16., Jan Bedrich Ernst, Jana Bedricha Ernsta Meferschmidta, wobylterja ua Židori, p., 3 m. 19 d.

15 nřl. $3\frac{3}{4}$ np.; 1 połnowažny čertweny floty abo dukat 3 l. 4 nřl. 5 np.; minne bankowki $97\frac{1}{2}$. Spiritus w Bratislavie 12 tl.

**Czahi ſakſkoſchlesynſkeje želeſnicy
ſ budyskeho dwórnischcza.**

Do Dražjan: rano 7 h. 37 m.; počivoňju 12 h. 53 m.; popoňju 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 16 m.; rano 2 h. 42 min.

Do Chorelza: rano 7 h. 47 m.; dovoňja 11 h. 40 m.; popoňju 4 h. 52 m.; wiejor 8 h. 27 m.; w nozy 12 hodj. 4 min.

Venežna placisna.

W Lipsku, 29. meje: 1 Louisdor 5 tl.

Kak

rozom

Hans Depla

wétritaj

a

a

Mots Tunka

ludzi pódla

škréjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Nô, Mošo, pêdijech dha ſwiatki na reje?

Mots Tunka. Ja nebych wedžil, czeho dla niž?

Hans Depla. Ale, to ſo mi tola neby chzeče, všecktož ja ſtýchach powedacj, ſo ſu cje pſched tijomi nedzeleni vola Ep. khietro ſprali.

Mots Tunka. Oho, oho! Tak daloko híſceje do tho nejsym! My drje tam khjetrie na ſo wolachmy, ale wot rukew tam nicio pytnyt nejsym. A dofeč mi jara na ſchiju kſeču, dha ſym ſo tej trochu ſchepertil.

Hans Depla. Schtodha tam do ludzi bjeſche?

Mots Tunka. Lucji domižny hóly a jedyn ſowai bes nimi. Wón bje podwysk vola woſakow, taſ tež mjejach jeho we wetshei cjeſi, hewak budzich jeho ſnadno na ſemju položit.

Hans Depla. Tak ſu ſo jenož ſ tym kwalili, ſo ſu cje nabili?

Mots Tunka. Ja niejo wo tym newjem, khibali traſch ſu ton ſtolečk mjenili, do fotrehož biechu ſo dali, jako ſo na mne newjerichu. Woni tak ſnim machachu, ſo ſemu jenu nohu woltamachu.

Hans Depla. Aj, to pak je všecktož všeckie cjeſſie hódone, hdyž ſu na taſlim ſtolečku dobyli.

Mots Tunka. Haj, prawje masch; woni pak ſebi potom tej wele wedžichu. Ha, ha, ha, hal!

N a w ē š t n i k.

M y s l i e

pschi poświeczenju nowych huczjanskich swonow.

Te swony, kotrej djenja my
Gji, luby Božo, huczjiny,
Te swarnuj ty psched nesbojom
A tež nasch luby Boži dom.

Hdyž nedžlu a na swiatym dnju
Naš wonie ke mſchi wołaju,
Nech tola kóždž swjeru dje,
Hdyž tež to wedro hrośne je.

Spomn tola kóždy pschipolnju
A woſebje na wečoru,
Hdyž wonie swiatok woſwonię,
Na swiatok swojoh' živenja.

A hdyž nam wonie woſewja,
So jenoh' kladu do rowa,
Nech tola na to spomnimy,
So runje wschitzy smertni ſmy.

A hdyž pak jemu po ſmierci
Zich rjany synk n am ſallincji,
Tón my drje ſkyscecy nebdžemy;
Böh dai, so tehdv w nedju ſmy.

Böh dai pak, so by poſredko
Naš k ſtraschnym wohnjam wołato,
A hdyž naš wonie wołaju,
Staj bôrsh meſy plomenju.

A tak dha klinicje weſelje
Wy rjane synki lubosne,
Haj nech wasch synk tu po nami
Schcje wele ſlow hjet ſallincji.

W Nudzi pola Wujesda je muž,
Kij ma ſury a huſy lojicj lóſcht;
Schtož tajſeho potreba,
Tón nech ſebi job' požada.

Na pucju bes Saryciom a Baneciom bi jenu
mjeza namakana a može ſo po ſapłaczenju wu-
loſka ſa nawjeſtik pola Jana Scholty w
Saryczu faſho doſtacj.

S j a w n y džak.

Džen 22. dezembra 1856 bjech ja tak
nesbožomny, ſo ſebi bes Delnej Horku a
Maleshezami, možl tež, na runej ſchczegžy
nohu ſlamach a pod holom nebijom ležo
woſtach. Ja ſebi hižom myſlach, ſo budu
monkach ſmerſnycz dyrbecz; ale Böh wuſky-
ſcha moje ſdychowanje a poſta mi praweho
ſamaritskeho k pomozy; menujzy Jurij
Lischnja ſ Delneje Horki me namaka
a ſo nekomdžesche, ale me ſe ſwojimaj
rukomaj ſbjehny a do delnohórczanskeje
delneje korcžmy doneſe, hdež me korcžmar
Handrij Frenzel luboſzirje woſhlada
a me potom 'do Hliny doweſz da. W
mojim hubenſtwi ſo tež pschczelnirje wo
mne ſtarasche hlinjanska kneni inspektarka
Krežmarka a tež jena dobrociwa
Kſcheszijanka, rychtařka Žazkova tudy.

Wſchitkim tymle ſwojim dobroczelam
praju ja ſ tutym ſwoj najhorjyſchi a
najneutrobnischi džak, Böh tón knes ſarunaj
jim bohaczje, ſchtož ſu nade mnú ežinili!

W Hlini, 19. meje 1857.

Handrij Kbiežnik.

W o ſ ſ e w e n j e.

Chyžli ſchto ſhiehowaze čiſta Tydjeñſkih
Nowinow pschedacj, tén pschines ſe ſtere ſjepo
do wudawařnie Serb. Now., menujzy wot lieta
1843 čjo. 1, 27—52; wot lieta 1844 čjo. 1—
13, 17, 20, 20, 31, 33, 37; wot lieta 1846
čjo. 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 a wot lieta
1848 č. 6, 20, 26, 43, 48.

W Drojdžiju je ſhiejniſſa ſiwoſz čjo. 42 zo
ſ 2 aktomaj a 125 kwadratnymi prutami jahrody
a ſuki na pschedanj.

Winoſe pschekupſtwo.

Wſchitkim ſwojim pschczelam a ſnatym woſſewjam ſ tntym, ſo ſym ja pschi
wſchitkich ſwojich druhich wjezach tež winowe pschekupſtwo ſaložil. Duž budža ſo
wot njek pola me wſchitke družiny čjerweneho a bjeleho wina tunjo pschedawacj a
moža ſo pola me na winowej ſliwi piez abo može ſo ke mni po wiwu poſlacz.

W Budyschiui, ua ſerbſkej haſy, k dwjemaj muromaj.

J. G. F. Nieckſch.

Geb. Lederez

balsamiske

semiflowerechowolijowe mydlo

je jasno jara mity porenschazy a woczerstwazy myjaty sredki doposnate; wone moze so teho dla k dozpicju a sojerzenju stroweje, bieleje, njezneje a mehkeje tozje najljepe poruczec a pschedawa je w stajnej dobrosci pschezo w oprowadzite jenoz.

Korla Pescheck, Coiffeurna bohatej hazy czo. $\frac{85}{23}$ nedaloko winowej siecie.**Drewowa aufzia.**

W Nowych Pšowjoch budze so wutoru 2. junija 31 Kloftow kuleczkowego a 8 Kloftow schcijepianeho drewa na pschedzowanje pschedawacj. — Sapocjat popolnju w 1 hodzini.

Kasper, kozemar.**Wojewenje.**

W rycerzku bialej lisej w Nowej Wsy pola Kluscha budze so wutoru 2. junija dopolnia wot 9 hodzinow wulka dzielba wutopanych dubowych penkow, teho runja wulka liczba bielej dubowych waleckow, dale tez 400 duboweho wuzitnego drewa, kuleczkowych Kloftow a schcijepianych Kloftow na pschedzowanje pschedawacj.

Schromadzina je w Nowej Wsy pschi mlyni w drewnischcu tam.

Polpiza i Nowej Wsy, 25. meje 1857.

Helemanu, hajnik.**Rhjeza na pschedan.**

Rhjezna lezomnosz czo. 47 w Minakali nedaloko gryslie lezaja, wot stajaza s dwieju swow, s pinzy, brojne, krunjazeje hrodje a drewenza, nedawno nowotwarena a s zyblemi kryta, sa jencho remeñnika thmana, se hadowej a holotowej srodomu; teho runja s 1 atrom a 3 kwadratnymi prutami pola, s dzjela s rojku wobystego; s dwiemaj dzielbomaj lufi, 137 kwadratnych prutow wojchi azje, je hnydom a po pojadanju tez bes pola a luki na pschedan. 200 sl. moze jaso prijenja hypotheka na tej rhjezi siej wostacj a dawa na supenje swazlenym wschu dalszemu roswprawu rhjezicar. Jenko w Min kali abo wobyszedjet Jan Kumziz w Matym Welskowi.

Neje a fulenje

wo zidzene rubishejo a wo zidzany laz w Sderju. No to pschedroshue **Domaschka.**

Dwaischowa rhjeza czo. 258 na hornym Zidowi, s 3 swami a na duschnym mjesji stajaza, je se swobodneje ruci na pschedan. Wschu dalszhe je czo. tam skonicz.

4 tuzby

w

jenym paketi

10 nbl.

Korla Pescheck, Coiffeurna bohatej hazy czo. $\frac{85}{23}$ nedaloko winowej siecie.

Listonija (Brieftasche), w kotrej je nieschto paperjanich penes bu sandzenu sobotu w Budyschini shubena a dostane ion hamy, tuz ju se wschemi penesami do wudawainje Serb. Now. pschinefe, 2 tl. myta.

Rhjeza czo. 1 w Lejni pola Budestez se srodomu, 93 kwadratnych prutow wulsej a s 28 dantskimi jenoszemi napolozena, je se swobodneje ruci na pschedan. Wschu dalszhe je pela A. Probsta w Hornej Horzy shonicy.

300 tl. a 400 tl. ma hypothekarij k wuwozienju Tittmann na schuleriskej hazy czo. 3.

Czornoboh.

Pschi rjanim wedri budje 1. a 3. djen swiatlow konzert, k czemuž najpodwelnischo pschedroshue

C. Schubardt.**Bal**

druhi djen swiatkov, jako 2. junija, w hoszeniu w Bukezach; hudzba wot leibbrigrady. K temu najpodwelnischo pschedroshue.

Gottlich.

Marja Langee,
Robert Rada, duchomny,
slubjenaj.

W Brézynje a Lucinje, 24. meje 1857.

Zandzenu sobotu žita w Budysinje plaćachu

Korc.	Wyšsa.		Nižsa.		Sredzna.				
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Rofja	3	12	5	3	5	—	3	7	5
Widzenza	6	10	—	5	10	—	5	25	—
Sejmen	3	—	—	2	20	—	2	25	—
Wows	1	20	—	1	12	5	1	17	5
Hroč	3	25	—	—	—	—	3	20	—
Njepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabdy	6	20	—	—	—	—	6	10	—
Hejduska	4	10	—	—	—	—	4	—	—
Wjerny	—	20	—	—	—	—	—	15	—
Rana butry	—	18	—	—	—	—	—	17	—

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoleń.

Kóžde číslo placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwortlētna předplata pola
wudawařja 6 nsl. a na kral,
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Číslo 23.

7. junija.

Lěto 1857.

W opisze: Smejne podawli. — Ze Serbow: S Hucinę, S Nebelčicę, S Wurz, S Wulkoradina, S Czorneho Kholmza, S Worklez, S Wołlinka. — Dovis. — Příložk. — Spisy. — Byrtwiniske voweſje. — Czahi faiſloſchlesunſteje jeſeſniqy s budyslēho dworniſtchja. — Venčna plaćina. — Hans Depla a Mois Tunka. — Mawſesch.uit.

Swětne podawki.

Sakſta. Královská swójba, s wuwacjoum krónprynza Alberta, se swojej wýšojej mandjelskej w Draždjanach pschebywaže, je 24. meje do Stresy blisko jeſesora lago maggiore w hornej Italskej pschijeta. Hisceje tón ſamy djen poda ſo kral se swudowenej genuesyſkej wó, wodku, swojej djóvku, do Turina, ſo by tam sardinſkeho kraľa Viktora Emanuela wopytal a ruſku swudowenu khejzorku poſtrōvit. Wobydlenje, hdzej kralovská swójba pschebywa, leží w kraſnej krajini, cijisje pschi ſwomnenym jeſesoru a blisko villje, hdzej genueska wójvodka bydli. — Minister ſ Beuſt je ſo' je swojej swójbu na dwje nedjeli do Lindaua podat. — Swudowena rafuska khejzorka pschiwe ſo 28. meje ſ kralowej Marji, nietko na jejé winizy we Wachwitzach blisko Draždjan pschebywaže, na wopytanje. — Ministerſtvo je wukas wudalo, po lotrym ſo pschi 5 Otolerſkej ſchraſi w sakſkich krajach wot 1. septembra t. l. žane, wot zufých towarzifowow abo bankow wudawane poperjane penesy wjaz wudawacj neſmedja. Jenož paperjane penesy tajſich bankow budja ſo wudawacj ſimječ, ſiz w Sakſej ludzi poſtaſa, vola lotrych, moža ſo jich paperjane penesy hnydom ſa sakſke wumjencz. — W Žitavi je 2. junija tamniſki hamíſti Hetman ſ Carlowicz wumreł. — Psched budyski ſhawný ſud buchu 25. meje swudowena Hentschlowa, kramz Taffel, wojař Pumpan, wſhitz ſ Kameneje, swudowena Pumpanowa,

ſ Lupoje, a Ljefkowa, rođ. Pumpan, ſ Kießliſy pschiwedzeni. Taffel bjesche menujzy 29. novembra t. l. ſ wosa, psched ſorčimu w Haju ſtejazeho, jenu kiftu kranz a ju w bliſſich ſekach ſhowat, ſo naſaſtra ſ Hentschlowej podak a jej porucjil, ſo by tu ſamu do swojeho wobydlenja ſchitnyla. To bje tež wona ſ Tafflom ſezinita, Pumpana pak narycjata, ſo ju neje namakacj móhla. W tej kifti namakachu ſo jara dobre žonske ſchath, a dokelž ſo paduchaj bojeſchtaj, ſo byſchtaj ſo ſ nimi pscheradzicj möhlo, dha wostajſchtaj je w tej kifti, kofraž bu poſdijſho na kubt namakana. Predy bje Pumpan pak tola njeſotre kruchi wſak a je ſ swojej macjeri pschiweſt a tam wudawal, ſo je te ſame na sprawne waschnje doſtał, bje ſebi tež wot swojese ſotry Ljefkowej ſ jenoho kožoweho ruba njeſotre koſchle wurjeſacj dat. Taffel a Hentschlowa buſchtaj ſ hydommjeſacjnemu arbeitshausi wobudzenaj, Pumpan pak t. l. ſtremu zuchthausej, Ljefkowa a ſtara Pumpanowa ſa newinowateju ſpōſnatej. —

Pruſy. We Wrótslawju (Breslau) bu ſandjeny tydjen wulka provinzialna remeſna wuſtaſenja wotewrena. — Po nowiſtich po- weſzach pschiſſeje ruſki khejzor Alexander ſe swojej mandjelskej w bliſſich čaſu do Varlina.

Rakuſy. ſ Peschta je poweſz pschiſtka, ſo je ſo tam ſ khoroſju ſtarſcheje, $2\frac{1}{4}$ ljeta ſtareje khejzorskeje prynzeſunu ſeſije ſaſo ſ hérſcheinu wotročito a ſo je tam wona 29.

meje wieżor w 10 hodzinach wumreła. Khiezor a khiezorka bjeschtaj w Debreczynu, s kotrej mjestu bushtaj 28. meje telegrafizy do Peschta powołanaj, hdzej so tež 29. meje dopolnija k swojej dżowęczej pschiweschtaj. S Peschta staj so wonaj 31. meje do Wina wróciłsja a seju wuherski wopyt je so na dalshi cjaś wostorcit. Przyzbyna Sofia bje najpriodzy na subiekti shorita, sfoncjenje bje so pak hlowiąza shorosz pschiwdata a na tutu dyrbesche wona wumrej. — Marshal Nadejski, kotryž bje ſebi nohu ſtamak, so spischnje poſlepschuje. — Politichich jatych, kotrychž je khiezor wóndanjo wobhnadzik, je 400 wscho do hromady.

Franzowska. Bajerski król je hiszczę pola khiezora Napoleona na wopytanju. Miesto Paris je jemu k česiſi pyschny bal dako. — S Algiera ſu powieszje pschiſtke, so je marshal Nandon Kabylow ſbit a so ſo ſda, jako bjechu ſo woni njetko Franzowsiam podcjiſnycę għieli.

Schwajzarska. Čudomna krajna rada je wot schwajzarskeho poſlanka w Parizu powiesz dostała, ſo ſu neuenburgske naležnoſcie njetko dowujednane a ſo je mjer s pruſkim królem dowobſanknenny. Wumjenenja, pod koſtrymiż chyphie pruſki król mjer ſejniciż, ſu wot Schwajzarjow ſa dobre ſpoſnate.

Jendželska. Russi wulkowęch Kónstantin je po pschepröſchenju królowej Viktorije 30. meje do Oſborna pschijet, ſo by tam królowſtu ſwójbu na królik cjaś wopytał.

Ze Serbow.

S Hucjiny. Szedu 27. meje mjeſeſche kluſchanſte ratařſte towarzſto tudy ſhromadźſnu a bes druhimi naležnoſzemi, kiž ſo wujednachu, dawasche pschedbyda tuteho towarzſta, k. rycjer-kublet K i n d nad Matym Budyskinkom, roſprawu wo ſwojim puczowanju do Wina. Tam bje menujż k 50ljetnemu jubelkemu ſwedzenju winskeho ratařſtego towarzſta w mjeſzaju meji wulka ratařſka wuſtajenja ſrijadowana a k. Kind

mjeſeſche, ſo tajfa wulka w Niemzach hiszczę žana byla neje. Wschitko bje na najwyſhniſcho pschihotowane a ſa twarby bje ſo psches 100,000 ſchiesznakow placnej dyrbaſto; piža, kotruž wuſtajeny ſlot dostaſasche, khoschtowasche kózdy džen 1500 ſchiesznakow, — a duž móže ſebi jedyn myſlič, fakt wele ſlotu je tam bylo.

Schtotz howjasz ſlot nastupa, dha bje tam teho tak wele wuſtajeneho, ſo nichón nedzijsche, fakt wele jeho je. Howjada bjechu mene tajfe, kiž wele mlóka dawaja, hac̄ kiž ſu mjaħne a piekneho napohladanja. Woſebje bje ſe schwajzarskeho ſplaħa bernſta, schwytjska, pinzgaufka raħa fastupena, mene pak allgaufka, potom bje tam tež wele s tyrolſteho, jendželskeho a hollandskeho ſplaħa widżecj. Hewak wuſnamenjachu ſo wuherske woty ſe ſwojimai dohilmaj rohomaj, kruny pak nejju tež tajfe, ſo bjechu wele mlóka dawale. S għid bje najlep-ſchi howjasz ſlot s Ězech a s Morawy wuſtajeny; s Galizije żadju nebje pschińc ſmjet, dofelez tam ſlomny mör knejjeſche.

Wuſtajenja konjow mjeſeſche ſo w pschi-runanju k howjadam khjetru ſlaba menowacj. Hac̄ runje bjechu tam jara rjane konje arabiſteje a jendželskeje raħy, na kotrychž jedyn tež niż najmejnſche wuſtajicj nemojeſche a hac̄ runje bjechu tež tak menowane percherons, ſchtotz je ūxla franzowska raħa, ſe salzburgſtimi fórmannim konemi pschitomne, dha bje bes domjazymni konimi mało rjanyh widżicj, woſebje bes tymi, kotrej bjechu wot burow poſlane, tak ſo móže jedyn s dobrym prawom rez, ſo herbszy burja w Hornych Luszczach liepſche konje plahuja.

W o w z y bjechu we wſchitich starſtich a nowſtich raſach fastupene a bjeſche jich tam jara wele; bes nimi bjechu jara rjane, ale tež tajfe, kiž budjichu ljepe doma wostacj mohle.

Swinje widžiſche jedyn cjeſte, wuherske, malachiske, potom tež wſchelake jendželske, a poſasowachu ſo tam rjane exemplary. Spōſnacj dasche ſo, ſo bjechu w Ězechach w plahowanju ſwini najdale poſtročili.

Kury nebjechu w tajſej mnohofażi wuſtajene, kiž w Parizu, ſa to bjechu pak krajowe plody

a produkty w tajkim sylnym a bohatym wuberku widzicj, so ho to wscho pschehladacj nehodjesche, byrnie jedyn w tutym wotdzjelenju wele dnyow pospochi khodzit. Wina biesche tam se wschitlich rakussich krajow a to tez tajkeho, kiz bje do Kalifornije połstane bylo a sało domojs pschichto, dokelj biechu spytacj chyli, hacj ho psches tak dolhi cjaſ dobre sdjerzi. Piwa tez nepobrachowasche a wischach tam zyłe fischene świnje a rjaneho śadu a drugich plodow bje tam tejko, so ho jenemu sdasche, so je jedyn fredz naszymy, a niz fredz naljecza.

Wokma bje tez wustajena a bje tam k. Kind tez sortiment teje śameje se swojich wozow połsat.

Ratarisch maschinow a ratariskeho gratu bje nemóžnie wele wustajeneho, dokelj biechu je tez s wukraja pschipostacj śmeli, (wschje druhe pschedmety dyrbjachu menujz s rakussich krajow byc) a bje jich wiazy, hacj bje jich loni w Parisu bylo. Wožebje wele biechu Jendzeljenjo pschiwesli a bu pola nich sylne kupowane, tak so bje jedyn tajki jendzeliski pschekupz sa 65,000 il. wizezow pschedek, — a hiscze s tym spolosjom nebiesche.

Najwožebnišča a najstranisča wiez bje pak hajniska a liešna wustajenja, hdjez biechu shtomy, kloz, dessi tajkeje dołhosje, tolstosje abo schierosaje widzicj, wo kajtich je ho nam lqedom hdj djecj móhlo. Tak pschiwesku tam jedyn shtom, kotryž 10 loni cjechnesche a sposđiwny bje tam dub, kiz bje psches 50 točcji dolhi a delta jenož 2 zolej tołsci hacj horka.

Slónčnje spomni k. Kind tez na to, so biechu jeho tam s seho towarzchom k. s Jenker nad Pomorezami jara pschecelninje pschijeli, so bjeschtaj ho k ministram na hosiunu pschiprophyloj, khjezorej prijodkstaſiloj a. t. d., a. t. d.

S Nebelcij. W ljeſu tudomneho sublerja Stranga wudyri 21. meje wohen a spali ho stanje na kruchu, njehdze 6 mjerzow wulkim.

S Muriz. W nozy wot 30. k 31. meje ho tudy sydliſcie, pschede wsu k połnju ležaze a swudownej Höhnichowej skuschaže wot-

pali. Wschilke twarenja a schiož we nich biesche, su do prochu a popela pschewobrocjene, tež je cjeledž wschilke swoje smaci hubila; pschetož cjeledniſy dyrbjachu s džiela bes drasty cjelekacj, so biehu ptomenjam wucjeknycj mogli. Wohen je najſtere ſaloženy.

S Wulkodajina, 30. meje. Kneža wucjerjo maja kózde nowe ljetu licžbu swojich schulerſkich djecji krajnemu statistiſtemu towarzstu w Dražđanach pschedopacj. Pschi tym so na to spomni, kak wele je synow a džowkow, ale kajkeje narodnosći su, to ho nepschistaj. Pschedczelam štowjaniskeje a s zyła schulskeje statistiſti dyrbjalo wjesje ſajimawe a interesantne biež, hdj biehu ſhonili, kak ho djecji po swojej narodnosći w herbſkich wucjernjach roſdzieluju. My chzemj s tajkej herbſej schulskej statistiku w tej nadziji ſapocjecj, so ju druzu w naſchich Serbſkich Rowinach dale powedu.

W naſhei, zyłe na njemſkich mesach ležazej wucjerni je w tu šhwili 136 djecji, w I. klasy je jich 66 a w II. pak 70. W I. rjadowni ma 42 djecji (17 ſ. a 25 d.) zyłe herbſkich starskich; 16 ma nana abo macjer njemſku; 8 ma cijisse njemſkich starskich. Wot tych 66 djecji pak žane zyłe njemſke neje, pschedtož wone wschilke tak derje herbſti, kaj njemſki ryča. W II. rjadowni ma 44 djecji (20 ſ. a 24 d.) zyłe herbſkich starskich, 17 ma nana abo macjer njemſku; 9 ma zyłe njemſkich starskich. Jenož 3 djecji tuteje klasy herbſyy nerycza; te su ho se swojimi starschimi s Njemſow do naſchego schulskeho wokreſa pschedydlite a khodja hakle wot poſlenich jutrow do schuljez dolho pak tracz nebudje, dha budža tez najſtere herbſti móz. — Po tajkim je w naſhei schuli 86 djecji wot zyłe herbſkich, 33 wot smjeſchanych a 17 wot zyłe njemſkich starskich.

S Čjorneho Kočmza. W kralowſkem ljeſu a to w tak menowanym čertowym nuhlu pocja ho 21. meje valicj a je ho tam njehdze 20 jutrow ljeſa spalito.

S Woklez. Skobotu wečor w 7. hodžni wudyri w domſkich khjezkaſti Madleny ženeneje Kaschproweje w tak menowanych

hatach wóhen a su so spomnene dómse, bróžen, hródz a drewenz do čjista svalile; tež buchu wschie smach a wschtlo druhe, shtož w tych twarenjach bjeſche, wot plomeñjow sahubene, dolež wot Kaschprez nichón doma neſjeſche.

S Woſlinka. Po postajenju nowych polizaſtſich wókresow je ſ. genedarma Betha poła naš swoje sydlo doſtał. To je nam we wſchelakim nastupenju jara lubo.

Dopisy.

II. S Biskopiz, 30. meje. Njelko hdyž je wſha naſča wuſtajenja ſlončena, možu kuff wobſcherniſku roſprawu wo nej dačj. Wuswoſenych bje wſcho do hromady 37 mužow, kij mjeſachu tu zylu nalejnosc wesz, ſtot a druhe wjezy roſhodžic a pŕamitowacj, a bes nimi bjeſchu tſjo Šerboj: kublet Wicjas ſ Horneho Wujesda, kublet Mütterlein ſ Wucžlez a wueſer Wucžink ſe Šemiz. Djen 25. meje rano we 8 hodzinach bjeſche wſcho do rjaneho rjadu pſched tudomnej tſiſlenju ſteſtajane a ſ wobhlađowanjom a roſhodžowanjom ſo ſapocjinasche. Bjeſche pak wuſtajenych 79 kont a ſriebjator wot ſedmioch rycerſkublerjow a 28 buriſtich kublerjow, bes kottymij bie jich tójscht Šerbow.

Na konje doſtachu diplom y abo čjeſne wopthma ſ. ſ. ſ Brescius nad Čjerwenymi Roſlizami, Beeg ſ Brjeſowa (Wise) a Líndner ſ Horj, ſljeborne myta pak: Beeg ſ Brjeſowa, Peter Rencž pomenowany Šelnak ſ Baćonja (Šerbi), Peter Albert ſ Nachlowa (Ss.), Bukt Kopſchina (Ss.), Kubiza ſ Buſojny (Ss.), Bonich ſ Mesibz (Ss.), Bevrich ſ Niſnarow (Ss.), Weinka ſ Šerbiſtich Paſlič (Ss.), Handrik ſe Škoneje Vorſchjeſje (Ss.), a Trantz ſ Talpenberga.

Ho wjaseho ſkotu bje wot 19 rycerſkublerjow 89 wuſtajenych a 44 wot buriſtich kublerjow. Na ne doſtachu čjeſne diplom y rycerſkublerjo ſ. ſ. baron Oppen-Huldenberg nad Žaſonju, ſ Hartmann nad Frankenthalom, Käſerſtein nad Berthelsdófom, Devrient nad Šmil-

nei, naſeník Kalisch w Pózlowach, Menzner nad Žielzu, ſ Parisch nad Langburkersdorfom, Bölling nad Häßlichom a Klahra nad Panegami; ſljeborne myta pak: hoſzenjat Kubig w Biskopizach, kublet Wulſmann ſ Bühloua, kublet Mičeř w Biskopizach, kublet Hellgeſt ſ Kubſchiz (Ss.), Engelhardt ſ Biskopiz, Päſler ſ Belmanez, Klemmer ſ Belmanez, Frenzel ſ Trehowow, Hahn ſ Kindicha, naſeník Steglich ſ Wernarez, kublet Mütterlein ſ Wucžlez, mytnik Lehmann ſ Žaſonju a kublet Roch ſ Golbabacha.

Wo wjow bje wot 7 rycerſkublerjow a 6 buriſtich kublerjow 93 wuſtajerych a doſtachu čjeſne diplomy ſ. ſ. Menzner nad Žielzu, ſ Parisch nad Burkersdófom, naſeník Roſberg ſ Žaſonju, kublet Wicjas ſ Horneho Wujesda (Šerbi.), Klahra nad Panegami, naſeník Kalisch ſ Pózlowow, Käſerſtein nad Berthelsdófom, ſljeborne myta dosta pak ſ. hoſzenjat Schejjepan (Ss.) ſ Potschiz.

Na ſwinje (19), koſy (2), kury (42), a karp y (3) doſtachu čjeſne diplomy ſ. ſ. Käſerſtein nad Berthelsdófom, wjſki dwórfi marſhal ſ Gersdorf nad Hrobiſchejom, ſ Brescius nad Čjerwenymi Roſlizami, ſ Hartmann nad Frankenthalom, mureſki miſchtir Joachim ſ Šhorela; ſljeborne myta pak ſa ſwinje kublet Höſcher ſ Walltody, ſa kury ſekar Täuber ſ Kamenza a proviantverwalter Sandig ſ Budyschina.

Na ratařſke a hajniſke plody doſtachu ſljeborne myta ſ. ſ. hajnik Frey ſ Pózlowow, hajnik Wemina ſ Biskopiz, hajnik Deger ſ Langenburgaua, buſchwert Jürſch ſ Biskopiz a Bouffée ſ Körbigsdófosa.

Na pejolniſtwo dosta ſljeborne myta ſekar Gütter ſ Pózlowow a kowar Böhma ſ Próza.

Wot 48 remehníkow bje ſo 269 wſchelakich maschinow, pluhow, wosow, krónow a wot 51 druhich tak wele wſchelakich wjezow wuſtalo, ſo ſo pſchelicejcz nehodžachu. Bes nimi doſtachu ſljeborne myta ſ. ſ. Jermis ſ Budyschina, Chhardt ſ Halschirowa, Hansch ſ Próza, Neumann ſe Epizlunnerdófosa, Müller

ſ Zöpna, Zimmermann ſ Biskopj, Schimann
ſ Minakata, Jacob ſ Budyschina, Merkel ſ Ober-
leminza, Helwig ſ Skrofis ſ a. Meister ſ
Budyschina.

Wohebie spodobachu ho tež horka spomnene
haſniſte abo ſieſne produkty a bjechu bes nimi
haſdzenki halle tydjen, ale tež 8 ljet stare, w
rjanej mlobnej ſelenoszti, hewak tež klozy, ſchto-
mjaſe wotrjeſſi a t. d. Woſlenſtich bie woſhom
a to wot jaſenjow, jſedlow, ſchmejſow, ſboj-
now, módrerjow, w tolſtoszti wot 1 hacž $2\frac{1}{2}$
ſobča po prječnemu miſerene wot ſchtomow, ſiz
bjechu 48—300 ljet stare *)

Tute diplomy a ſlieborne myta buchu po-
polnju wokolo tſioch hodjinow wudžjelene. A
tym ſamym bjeſche ho 400 tl. penes wutrebało
a k nim bjechu ſužiſte krajne ſlawy 100 tl.
dale, 4 poſalje poſta ſakſte konjeplahowaze
towarſtvo, 150 tl. daresche hlowne ſužiſte ratarſke
towarſtvo, 33 tl. biffopſka rada, 97 tl. bliſkopske
ratarſke towarſtvo, kotrež bje tu zylu wjez ſho-
towalo, a 20 tl. jedyn pscheſzel ratarſtwa a
hajnifwa.

So by ho rez nemohlo, kaž ho to pschi taſſich
ſtadnoſtjach najbole wot hluſych ludzi praji, so
wulzy wſcho na ho ſzahnu, dha bje ho wueji-
niſto, so jadyn rycerſtbič žanu prāmu dostacj
nemóže, ale fo ſimje ho ſemu jenož diplom dacj.

Schtó bje hewak khwalby hódne, ale ho
prāmitowacj nehodjeſche, doſelj myta nedohachbu,
to ho po možnoszti ſa wuloſowanje ſuwoſasche.

*) Woſebitu khwalbu ſaſluji biffopſke towarſtvo,
ſo je niž jenož ratarſke ale tež hajnife, wjezy wuſta-
jilo, to rjeta. ſo bje tež hajnifwu w nim ſaſku-
pane. Schtó chzyk pscherſnacj, ſo je hajnifro, to
je: haſenje ſieſnych džinow ſchtomow a psahowanje
drewa wulzy wažny richedniſt nazionalneje ökonomeſie
a dremo wohebny džiel ludoweho ſamojenja. To
dyrbialo kōde druhe ratarſke towarſtvo napominacj,
pschiklad biffopſko towarſtwa ſjehowacj, a wabi
naš k temu vrachenu, hacž ho tež w hucžnianſtim
a nehwacžliskim ratarſkim towarſtwi, kaž by drje to
tola na čahu bylo, neby hajnifwu wjeſte woidjeſ-
lenje pschidžjelicj mohlo a dyrbialo. Je wſchak tola
hajnik prawy brat ratarja a hajnifwu ſylna
woñoha na ſchomi wopravdijele ökonomie.

Redakcja.

Nafaſtra rano ho wſchelake maschinę ſphyto-
wachu a potom bjeſche woranje wo ejeſne myta.
Jan Roſiat, wotrocj pola Müllerleinę we
Wuzkeſzach a Engelhardtej wotrocj Koſla Säu-
berlich ſ Biskopj dōſtaſchtaj pschi tutej ſtadnoſtj
koždy ſlieborny dybſacjny ejaſnik a Kubigę wo-
trocj Michał Huschmann ſlieborny ejaſnikowy
recjas.

Popołnju hacž do tſioch hodjinow ho fu-
poſwasche, pschetož 780 dobyczow dyrbeſche ho
nakupicj, doſelj bje ho psches 8000 akjow
pschedalo.

Weežor $\frac{3}{4} 11$ bjeſche ejehnjenje halle ſkón-
cjenie. Wulli dobyt, — rjany wós ſ konjom
—, padje na akzji 7267, a dobywar je pecja
zufy pschekupj, wo kotrym ſ newedja, hdje psche-
bywa. Druhi wulli dobyt, — ſedlowany ſon
—, je do Kopſchyna pschischt, Jedyn ſhudý
ptylikowý hólcej ſe Sohlanda doby ſruwu ſa
60 tl. Jeli nebudžiſche nicjo dobyt, budžiſche
najſtere ſa to, ſo bje penes ſa akzji psche-
kupit, doma dundrſke puki doſtaſt. Bes wuber-
kom, ſiz bjechu tu zylu wjez ſradowali, bjechu
ſchecjo, kotsiz mjeſacu po 8, po 20, haj po
30 akzjach jedyn ſam a jadyn neje niž tež to
najmeniſche dobyt. Kaf džiwnje ho ſbojo druhdy
tola wobročja!

Wohladamy na tón zylu ſwedžen, ſiz bjeſche
wobaj dwaj dnaj wot wele ludzi wopytany, dha
dyrbimy prajici, ſo bje wo prawdzie ſraſny. Wón wotpotož; ſwiedzenje, kaſ ſo ſprózniwoſt
w ratarſtvi, we wotczehnjenju ſtoku a w twa-
reniu maschinow a gratu pschezo bôle a bôle
pschisporja, a kaſ lud pschibera na wuſchitnoſi, ſo
ale tež na ſmjerinoſi. Psched 30 — 40 lje-
tami neſtöneſi ſo jadyn ſwedžen, hdjez nebyhu
na poſledka ſrownie puki pobyle. Na biffopſkej
wustajenzy nebie paſ žana ſwada widjeſz.

Prilopk.

* W ljeſtu ramenjowſteho bura C Hartmanna
ſapali ſo 14. meje ſlanje a bu to ſamo na
krchu, njehdje pot forza wulſim, do procha psche-
wobročjene. Schtomu woftachu newobſkodjene.

* W Delnym Kumwaldzi je ſo 20. meje

zyle tucno wot jeneho ſwinceja, we wuhenju
wiſaze ſpalito.

* Belgiske ministerſtwo bje tamniſhemu ſej-
mej we klownym mjesi Brüſelu nowy ſakon
prijodſpotožilo, po ſotrym by kloſchtram a nabož-
niſkim ſjenocjeuſtwam pſichodjenje dovolene bycij
dyrbjato, ſo tychu wotkaſanja be wiſeje dalsheje
dowolnoſje wyſchnoſje horjebracj ſmjele. Hacj
runje je Belgijſke podjanski kraj, dha ſo tola khe-
tro wulka ſirona ſejma pſcheziwo tutemu ſatonej
ſaperasche, praſizi, ſo budje ſ nim pucj k wiſche-
lakemu w opacznemu ſtutſowanju dla dostača taj-
ſich wotkaſanow wotewreny, — a ryciachu ſo
ſi wobeju stronow na ſejmi hörle ſłowa. Poweſz
wo tym bje ſo potom do ludzi roſneſta a ſapocja
ſo w Brüſela hara naſpriedzy ſ tym, ſo tajſich
ſapóſlanow, kij ſa kloſchtrу ryciachu, na haſy
hanjachu a ſwariachu, poſdziſcho paſ cjerjoh ludzi
pſched wiſchelake kloſchtrу cjejhnechu a tam wólna
wubichu. To ſamo je ſo tež w druhich belgijſkich
mjeſtach ſtalo a kral je teho dla ſejm na njeſotre
dny roſpuſhceſit a ſda ſo, ſo njetko ſe ſpomnenym
ſakonjom ničio nebudje.

S p ē w y.

W e c ź o r.

Smjerkow rój na hona pada,
Mroczelje ſo cjerwenja,
Roku plodji travicza,
Boji mjeſacik ſ ranja hłada,
Won kij w nozy nedriema.
Na pſichjeli woweſer piſta
Zuniſki hłob, — wobrocja
Do wšy sprawne ſlocjatka.
Swony ſ daloka a ſ bliſſa
S honow ſpróznych woſaja.
Pjeſniczu ſej holočjo ſpiewa
Duzy ſ myſlu weſetej,
Djelo, poſ ſtej ſabutej, —
S woſkom pſichcjelnym ſo ſmjewa,
Zak je duschi ſbozomnej.
Poſti wjetſik ſ lissiom ryci
Marcejorny, koleba
Mlode haljſki do ſpanja;
W hacj rohodzisna ſyci,
Sſetra ſotſi towarſchka.
W ejmowym hajku hōrli hłob
Gſtolobik na haljdy,
Spiewa rónceſka horliwy,
Wo towarſchku lubje proſy, —
Eſlodzy proſyce ſtwareny.

Schwereſik zyci na hrufliku
Tu a tam ſchęje w ſmjerkanu,
Ptaciki, waciki k mjerej du;
Sprózna mrowia po pucjiku
Wuſtim khwata k mrowiſchju.
Khtédnia noz ſo khila k ſemi,
Wirkia ſuta pſchiveſna,
Pólna radoſ ſemrjewa;
Schwereſik meleci, — ſ thierlufchemi
Hoje wjazj neliſnča.
Cijchina pſches ſemju ſnejci,
Eſlodki ſpar ju wokoscha
Miedzi ſchęjowk noz wetucja,
Ejorny ſzien na dolach leži,
Runiny ſo ſljebornja.

* * *

Cyrkwinske powjeſće.

. Křečena:

Podjanska cyrkſe: Jan August, Jana Netow-
ſeho, ſahrodnika w Gſlonej Vorjčej, ſ.

Zemrjeći:

Djen 22. meje: Jan Kycieč, bur w Grubeleži-
zach, 60 l. — 21., Anna Maria Louisa, nebo
Bedricha Wylema Voigta, wobydlerja na Židowi,
ſawostajena dj., 6 l. — 22., Jan Bohuſej Lukiuk,
wobydlet w Rjeveſezach, 55 l. — 23., Madlena,
rodz. Jordanez, nebo Michala Bartuſha, khejerja
na Židowi, ſawostajena wadowa, 73 l. — Hanja,
rodz. Wiczasej, Jana Siebera, wobydlerja pod hrodom,
mandzelſta, 48 l. — Korla August, Jana Smocha,
khejerja na Židowi, ſ., 8 l. — 24., Augusta
Wilhelmina, Michala Holana, wobydlerja w Do-
brusci dj., 2 l. 10. m. — 25., Matej Sarink pome-
nowany Krawz, wobydlet w Dobrusci, 69 l. —
26., Maria Amalia, Korle Augusta Münznera, fabrik-
ſeho džjekacjerja a wobydlerja na Židowi, dj. 10 m

Czahi ſakſkoſchleſyňſkeje ſelesniſy ſ budyského dwórnichcza.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; pſchipoſku
12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wieſor 7 h. 16 m.
rano 2 h. 42 min.

Do Shorela: rano 7 h. 47 m.; dovołnja
11 h. 40 m.; popołnju 4 h. 52 m.; wieſor 8 h. 27 m.;
w nozy 12 hodž. 4 min.

Venežna placisna.

W Lipſku, 5. juniſa: 1 Louisd'or 5 tl.
15 nyl. 3 $\frac{3}{4}$ np.; 1 poſlowaſzajc ſjerweny ſloty
abo duſat 3 tl. 4 nyl. 5 np.; wiſſe bankowki 97%;
Spiritus w Wroclawi 12 tl.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Ach, mój Motszo, hdjeha tej tola djenša sa tydžen budjemoj?!

Mots Tunka. Nô, schodoha so tak džinje praschesch?

Hans Depla. Rewiesch dha, so mamy pschihodnu šobotu 13. junija!

Mots Tunka. To tola nicžo wazne neje.

Hans Depla. O haj: tehdy džje komet pschihodje a do nascheje semje storčji, — a schto wje, hdje mój potom westanemoj.

Mots Tunka. Nebudz tola žadyn sajaz! Najprjödžy drje žadyn komet nepschihodže, a k druhemu: jeli žaden pschihodže a do semje storčji, dha to tež nicžo neschkodži, dokelž je wón luta mlha, a duž masch k tsecjemu wjeſte, so smijejemoj sa tydžen ſaſko ſwoje mjeſtaſchlo w Serb. Nowinach.

Hans Depla. Dha paſtghzu ſebi tež extra jene ejiſto Serb. Nowinow ſupicj!

Mots Tunka. Ejin to a budž ſtroſčtniwy!

N a w ē ſ t n i k.

Na wſchelake, na mne ſejinene naprashowanja, mam wotmoſwici, ſo ſym wotčakowanu poweſz w noſtupanju pschewejsnich australiſtich lódžnych ſtadnoſzliow doſtaſ. Po tutej poſiedze 1. ſeptembra t. l. bremenſka tſcjejorſka lódž

Ohio, kapt. Neujes,

kotraž je zyla ſ ſoprom wobkowanu a jara ſpietchnie ſjeſje, do Australije. W beſykrwni (Zwiſchen-deck) placja doroszeni vo 80 tl. džieciſi wot 1 hařz 10 liet 40 tl. a čhyli ſo eji, kiz maja myſlje, ſo tam pschewylicj, bóſhy pola me ſamolweſj. Wſho dalsche može ſo pola me ſhonicj.

J. G. F. Nieckſch, w Budyschinī, ſtal. konz. wucjahowanski agent.

Pschewejsna ſtadnoſz do Ameriki

na plachtowych a parnych lódžach

dje kózdej dwaje nedjeli ſ Bremena a ſ Hamburga a móža ſo pschewejsne wumjenenja pola me ſhonicj.

J. G. F. Nieckſch w Budyschinī, ſtal. konz. wucjahowanski agent.

Winowe pschekupstwo.

Wschitkim swojim pscheczelam a snatym wosjewjam s tutym, so tym ja pschi wschitkich swojich druhich wjezach tez winowe pschekupstwo salozil. Duż budza so wot njek pola me wschitke druziny čerwoneho a bieleho wina tunjo pschedawac a moža so pola me na winowej stwi piez abo može so ke mni po wino postac.

W Budyschini, na herbskej hafy, k dwjemaj mnromaj.

J. G. F. Niecksch.

W mojej klamarci w Malešcezach su pödla wschitkich materialnych morow tej wschelake barbowe twory, listowe a pišanske papery, pišanki (Schreibbücher) s liniami a bes linior, wołoski, pišane schrifschtyfy, pišanske per., wzorcowe pera, jehlaſke wjezy, wschelake zwerty, sejlerste twory, wschelake wurjeſte twory (Schnittwaaren), wschitke druziny lievitsch a ordinairſtich palenzow, wožebne liqueury a t. d. Tez su tam zatly a khljeb k dostacju.

J. G. F. Niecksch.

1000 punktow woska

mom hisczejie myſkie naſupicj a dawam sa punt 13 nsl. 7 np. abo 11 starych ſljeboſnow.

W Budyschini Lebmann, mydlař.

Dziwočanske herbske ev. luth. towarzſtvo ſmieję jutſje na ſwedjeni ſwiateſe trojzy popolnju tſioch ſhromadzisnu. A dofeſz w tej ſamej jaſo na ljetnym dnju, ſo — ſai ſjede ſjeto — nove wuswolenie ſtoſtoſtwa ſtacj dyrbí, dha ſo wschitke ſobustawy towarzſtwa lubje proſcha, ſwoj wuswoleſtſi liſzik pschi nutſtupenju piſimowedzerej wotedacj.

Stoſtoſtwo.

150 u. k ſchulſtemu legatej ſluſtachajch penes je hnydom a to w zyloj ſummi abo po 100 a vo 50 tl. psches podpiſaneho na dobru wjefot ſt wypožiceniu. **Bróſka**, farar w Budyszech.

Nejeneny wotecjer, kij ma dobre wopisma, ſo na ſana na rycerſkublo w Bolborzach pyta.

Friedrich.

Dwie familiu džielawych ludzi, kij woyiſmo ſwojego dobreho ſadžerzenja pschinesu, doſtanetej wobydlenje a ſtajne dželo na rycerſkubli w Bolborzach.

Friedrich.

Zamnu ſkobou bu jena hélcjaza mjeza na puću wot Budyschina do Nadzanez ſhubena. Sprawny namakat chyžt ju we wudawarni ſſer. Now. wotedacj.

Reje

nedjelu 7. junija. Na ne pscheproſchuje **Domaschka**, w ſderju.

Burſte kublo cjo. $\frac{1}{2}$ w Nachlowi, ſ polnym inventarom a ſ nimalje 80 ſkorzami ležomnoſzior, budje ſreda 10. junija wokolo poſonja ſe ſivo-bodneje rufi pschedarane.

Šhubene.

Djen 2. meje bu na puću ſ mjeſta portemonnaie ſhubene, w kotrym ſo wylie njeſotrych ſljeboſnowych penes a njeſotrych viſitnych ſhartow jedyn ſtoly penes, njehdje dwajtolerſteje wulkoſze, ſ t. k. rakufim abo rufim wobraſom, njehdje 15—20 tl. hōdny, namakashe. Podpiſane polizaſte ſaſtoſtvo proſhy, wschitko, ſchtož by ſ ſaſtoſtacju ſhubeneho vomhalo, jemu rucjie wosjemicj, resp. namakane tudy wotedacj.

W Budyschini, 3. junija 1857.

Mjeſchczanska rada.

Piſi wóhnju, kij bje 31. meje w nozv $\frac{3}{4}$ 1 hōdžinu tudy wudyril, buchmy psched dalsim wetschim neſbojom ienicejy psches pomož Boha ſameho wukhowani, pscherož ciłowſta pomož bieſte ſlabie ſtupena. Sa to ſo džakujo poſbiehujeſy ſwojey ruzy k kneſej wſcheho ſwjetja a proſhyjeho, won chyžt ſjedeho psched taſtim neſbojom wobarnowacj, tym pak, kij ſwolniwje k pomožy ſhwatachu, prajimy ſwoj naſluboſnichſi džak.

Wuricjanska gmejna

psches

Herrmann, gmejnskeho prijedſtejerſta,

Zaſdženu sobotu žita w Budysinje płaćachu

Korc.	Wyša.			Niža.			Srzedna.					
	Plaćizna.			tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Reſka	3	15	—	3	5	—	3	10	—	—	—	—
Viſenja	6	6	—	5	10	—	5	25	—	—	—	—
Deczmen	3	—	—	2	20	—	2	25	—	—	—	—
Wens	1	22	5	1	15	—	1	20	—	—	—	—
Gróč	3	25	—	—	—	—	3	20	—	—	—	—
Stjepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dabły	6	20	—	—	—	—	6	10	—	—	—	—
Hejdūčka	4	10	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
Wjeru	—	20	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—
Kana butry	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—
Dowoz: 2586 kórcow.												

Ciſcane pola k. B. liki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kéžde číslo plaći $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předplatna pola
wudawarja 6 nsl. a na kral,
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Číslo 24.

13. junija.

Léto 1857.

Wojscijsce: Swjetne podawli. — Ze Serbow: S Budyschina. S Kluscha. S Male-
ficz. Dovisj. — Vršlopk. — Sylew. — Bykwienske voweſſe. — Čiagi saſſkoſchlesyſkeje želeſnicy ſ
budys'eho dwórnischcja. — Venecjna placisna. — Hanž Depla a Mots Tunka. — Marchinik. —

Swětne podawki.

Sakſa. S Italiſleje je poweſz pschiſtka, ſo je tam kralowſta ſwojba pschi dobrey stro-
woszi a ſo je ſo 8. junija do Florenza podata, (hdjež je tež jena ſakſta prynzebyna ženena) a
tam hacz do 17. t. m. wostane, potom ſo
ſaſo do Štreſy wróciſi a ſkónečnje na dompuęzu
23. junija do Innsbrucka pschiadze. Do Draž-
djan ſo kralowſta ſwojba nihdje ſredž pschi-
chodneho mjeſaza wróciſi. — Kronprynz Albert
a mandjelska ſtaſ ſo na ſubla, ſiž kronpryn-
zyna w Morawſej ma, na njeſotre nedželie
podatoj. — K swudowenej kralowej Mariji
pschiſedzecſtaſ 9. junija pruſſi kral a kralowa
do Bachwiz pola Draždjan na wopytanje. —
Sandženu nedželu popolnju w ſchwörtej hodžini
pschi jaſnym nebu a wulſej cjoptocji ſu w
nawęſornych ſakſtich krajach (najbóle k ranu w
Bifkopizach) ſhjetro ſylnę ſemjerzenje pmyli. —
W Falkensteinu w Voigtslandzi buchu wſchitke
twarenja ſatſchafene a bje podſemſti hrimot
ſtyscze. — W Kirchbergu trajſe ſemjerzenje
nihdje 3 ſekundy, wofna ſchjerzachu, wiſate
lampy ſo hibachu, ſhachli padachu a ludžio
ſastroženi ſ ſhjezow cjeſtachu. — We Walden-
burgu trajſe ſtor 8 — 10 ſekundow, ſyjeny
a murje ſaržachu a bje ſylny podſemſti bubot
ſtyscze. To ſamo ſta ſo tež w Galenbergu,
Mittweidzi, w Draždjanach a bliſkoſi a w mu-
hich druhich mjeſtach, haj w ſamym Weimaru
je ſo ta wjez na tajſe waschnje mjeſla; ſchoda

paſ ſo nihdje žana načinika neſe, khaba ſo bu-
chu w Kirchbergu, kaž hižom ſpomnichmy, nje-
ſotre ſhachli powalene. A doſelž ſo, kaž je
ſnate, njeſto wſchudzom wo tym boje, ſo dženſha
t. i. 13. junija njeſaiſti ſomet do naſcheje
ſemje ſtorcji a ju ſahubi, dha ſu tam a hem
wſchelaz ſojaſni ludžio tajſe ſemjerzenje ſa
pschedſtamjo ſpōſnali a mjenja, ſo wone ſ wje-
ſtoſzju na to poſkuſuje, ſo budže ſe ſemju dženſha
kónz. Woni teho dla tež ničjo wjazy nedžie-
kaſa, ale paſu ſwoje lóſtchy, — ſo paſ buchu
w Sſerbach tež tajſy byli, to tola hiſcze ſtys-
cheli nejſmy. — W Lipſu je 8. junija na
tamniſchim lipſkodraždžanslim dwórnischcju wohén
wudyril a je ſo tam dolhe twarenje, do kotrehež
ſo pschiwene wjezy a twory ſtadža, a hdjež je
tež htowny a telegrafisti bureau, do cjiſta wot-
paſilo. Najwažniſche ſuhi a aktu buchu plo-
menjam wutorhnene, penesy a penežne papery
ſu paſ w ſeſtivych, tak menowanych neſpalnych
hamorach wostale, a poſka ſo poſdiſcho, hacj
ſu wohén derje pschiſtrate. Šchoda je jara
wulſa, doſelž tam runje jara wele pschelupſſich
ſublow ležſe a ſo na ſamym dwórnischcjo
hiſcze peč ſoſow ſ ſuktami ſpali. Ludžio,
ſiž w tym ſpomnenym twarenju bydlachu, dy-
bjachu neſwoblekan cjeſtacj, doſelž bje wohén
rano ſahe wudyril.

Pruſy. Kral a kralowa ſta ſo tež w Galenbergu,
Mittweidzi, hdež chze kralowa ſupelje wujtež,
kral paſ je ſo 12. junija wot tam do mari-
enbadſich ſupel podat. — Rusi ſhjezor pschi-

jedje njehdje 20. julijsa do Barlina a wostane tam njehdje dwie nedzeli. — W Barlini sta so 8. junija to nesbozie, so so laboratorium wohnetrojerja (Feuerwerker) Dobermonta njekal sapali a roslecia. Won tam blisko s dwiesiąt dżielacjami dżielasche a sich cijeta buchu posdżischo zywie wopalene namakane. Też bie jena žona, kij w bliskiej fabrodi dżielasche, sa-razena a njekotryžkuliż wobydłet w podlanskich khjeżach mene żbole wobschodzeny. W zyli wokolnosći su wschitke zyhlje s třechow storhane a twarenia khjetro načajene.

Rakušy. Khjeżor, kij bje so se swojej man-đelscej po hinceri prynzebyny Sofije s Wuher-ſteje do Wina wroči, je wosiewic̄ dąk, so won posdżischo tola hiszce sało do Wuherſteje pschi-ſiedze, so by w swoim, na khwilu satorhnemym puejowanju po tannischich krajinach poſtracjowat. — Marschal Radek, kij je ſebi, kaž je ſnate, nohu ſtamak, sało hubenſcho ſteji a won dyrbī, doſelj je so wotležat, wele cjerpic̄.

Schwazzary. Pschi jenej schwazzarscej železnicy, kij so w tu khwilu twari, so dothi podzemski puc̄, tak menowany hauensteinski tunnel, psches jenu horu ſopa. Tuton tunnel je jara dothi a bjechu do neho kowańju a wſchelake parne maschine ſtajili, s kotrychž wuhē runje horje psches horu wedze. W bliſtoſzi kowańje a maschinow lejefſche wulta hromada kamenteho wuhla, fotrž so 3. junija na njekakje waschnje ſapali a dołho netrajesche, dha tež wscho drewo, s kotrymž biesche tunnel a wuhē hiszce wusładzony, w plomienach ſtejſche. Kovarjo, po-ſlachu teho dla khjeſſe jeneho hólsa k tym dże-ſiacjerajam, kotsiz bōle ſady w tunnelu džielachu, ale wot tych ienož dwaj pschinidžeschtaj, wſchilim druhim so puc̄ ſaracj, pschetož tunnel so w bliſtoſzi kowańje na jene dobo hromadu ſhypny. Drugi džielacjero k pomozh ſhwataču, ale doſelj bje w przedkomnym dželi tunnela tež luty kamentowuhlowy dym, dha dyrbjachu bōrſy cje-ſacj a biesche so sich tudy w frótkim časzu-ſy-dom ſaduſylo. Po peczdzieniskim džielacjanu je so wohē ſkonczenie ſahafyk a pschesypk pschedobyl, ale wſchitzy džielacjero, kij bjechu w ſadnym ſruchu tunnela džielali, bjechu morwi. Sich bje 54.

Franzowſka. Baſerſki kral je so s Pa-riſa na dompučj podał a ſwedzeń Božego cjeika najſtere hiżom w swoim hłownym mieście Mni-chovi (München) ſwecjil. — Marschal Randon je s Algiera poweſz poſtał, so je mier s Kabylami wujednamy a so su wumjenenia tajke: Kabylojo maja 800,000 nortow wojniſkich khóſtow pla-ćic̄, woni dyrbja rjanu dróhu psches ſwój kraju twaric̄ a ſebi lubic̄ dac̄, so Franzowſojo ſredź nich twerdzisnu ſaloža. — Niekotre no-winy piſają, so so franzowſti a russi khjeżor pschichodny mjeſož w Badenu abo Stuttgartę ſendžetaj.

Ruſowſka. Khjeżor a khježorka so 2. julijsa po parotódji s Kronstadt do Kiela po-dataj. — Młody khježorſti prynz je w ſwia-tej kſečeniyu meno „Sergij“ doſtał. Jako menujž khjeżor a khježorka w ſandženej nasymk kloschr ſwiateho Sergija wopytaſchtaj a so tam modliſchtaj, ſeñiſchtaj wonaj tón ſlub, so dyrbī ſeju wotčaſowane džecžo, jeśli budzie ſynk, meno ſwiateho Sergija doſtać.

Ze Serbow.

Budyschyna. Kaž blyſchimy, je so na poſlonej herbſcej prjedařſcej konferenzy wu-činito, so dyrbī ſo ljetuſki herbſti miſionift ſwedzeń w Hornym Wujesdi ſwecjic̄. Djen, na kotrymž ſo to ſtane, neje hiszce ſwie-ſtoſju poſtajeny.

Budyschyna. Starožitnoſtiny (archa-ologisti) wotriad maczijy herbſceje, kij je swoju bjeławos̄ na pscheptanje a ſhromadzowanje wſchelakich starych wjezow ſtožit, džieſacj 3. junija ſwoju prjenju ljetuſchi ſhromadzisnu w Budyschini. Jako nowe ſobuſtawy ſastupičku do ſpomnenego wotriada ſ. ſ. Dr. Sommer, domiſazy wucjer w Hbelsku, Moſig Ktoſo-polski, rycznik w Lubiju, Kulman, wucjer we Wojerezach a Hörning, tachantski vifar w Budyschini. Knies aktuar Webla roſestawia potom, ſchto bje ſo hac̄ doſtal do ſhowanki ſtarožitnoſteho wotriada na hromadzito, menujž 1) jena urna, namakana pola Hornej ſtamenej

a barena wot k. wucjerja Krala w Radworju; 2) jedyn ſerp a nož ſe stareho čaſha, namakanu poſta Wulfodajina, dareny wot k. wucjerja Meldy tam; 3) powoſtanki ſ bronjanskego hrodjiſcheja, darene wot k. wucjerja Krala w Radworju a 4) nieschto starzych veaces, darenych wot k. noſtara Rybaka w Budyschin. Knes aktuar Wehla bu ſa doſhowarja tutych ſbierkow hac̄ na dalske wuswoleny, a čhyt teho dla ſoždy, kij móht starožitnoſtnemu wotrjadei nieschto daric̄, ſwoj dar poſla ſpomneneho knesa wotedač̄. Na to čjitasche k. farař Imisch ſ Woſlinska jara ſajimany naſtaſk, w kotrymž ſerbſte narodne waſchnja pſchi narodzi a wumrečju robydlerjow woſlizanſteje woſady bjechu woſipane a k. vikar Hóruig djeleſche ſerbſte rónčko ſobu, kaž ho to ſamo w ſenym ſtarym pomjatniku wot lieta 1657 napiſane namaka, a poſkaſa tež ſhromadženym ſobuſtawam theſy k theologiffej diſputazii, na joſtej židži 1707 w Romi čjischciane, kaž bje po tych ſamych jedyn ſerbſti ſtudent, Jan Josef Vizki ſ Kulowa, w ſpomnenym lietii w Romi ſwoju diſputaciu djerzat. Knes aktuar Wehla povedaſche potom, kaſ ſe wón w poſleſkim čaſku poſla Koronzy hrodjiſchejo, wo kotrymž je we wſchelakich knihach ryč, podarmo pytat a na poſledku k temu pſcheſhwedzenju pſchischt, ſo tam žeńie žane bylo neje, ale ſo ſu tam jenož njeſkaje naſhyp ſe ſydomſteineje wónny, kij maja ſdalofa trochu podobnoſſe na hrodiſchejo. Tež čjitasche wón metchi naſtaſk, kij brenjanſke hrodjiſchejo woſipowasche a wo wulſej pilnoſſju ſwiedzesche, ſ koſrej bje ſpiſar tutto hrodjiſchejo, koſrej budje, Bohu ſell hízom ſa njeſkore lieta wotrype, pſcheptywał. Ma poſledku woſankny wotrjad hiſcheje, ſo čhe w bližſkim čaſku ſwoju ſedžliwoſſ wofebje na ſerbſte poſeſje, kij ho tu a tam bes ludom namakaja, ſložic̄ a te wſchelake ſchijzie a ſamense, kij tam a ſem pſchi puejach a. t. d. ſteja, pſcheptyac̄, čjoho dla tam ſteja, a ſchto ho wo nič poſeda a bū k. piſmawedzej. Jenec̄ ſa ſhromadžowaria taſkich poſeſjow wuswoleny. Tež bu poſtaſene, ſo dyrbja ho te wſchelake ſerbſte ſwójne mena, kaž tež mena poſow, kuſow, ſektor, ljeſow a. t. d. pilnje wot jenotliwych

ſobuſtawow starožitnoſtnego wotrjada ſa ſerbſki ſłownik ſhromadžowac̄ a na k. vikara Hóruiga ſtac̄. Dokelž paſ wotrjadowe ſobuſtawy ſame ani te poſeſje bes ludom ani tež te wſchelake mena doſpolniſ ſhromadžej nemóžeja a dokelž móže ho w tutym naſtupanju njeſchto hódne jenož pſches to wuweſſ, ſo tež druſy ſwoju ruku starožitnoſtnemu wotrjadej k pomozy poſteſcia, dha wažimy tudy na wſchelakich, kij njeſkaju poſeſje bes ludom, domjaze abo poſne mena ſnaja, ſo býchu ſobu hromadžowac̄ pomhalci a ſwoje ſbierki we wudawaſti ſerbi. Nowinow wotedač̄.

S Budyschina. Tydjenja poſeſachmy w ſerbi. Now., ſo je wulſi dobytk pſchi biſtopſtej ratařſtej wuſtajený na akzii 7267 panyk a ſo je dobywač pecja zyſy pſchekupz, wo koſtrymž newedja, hde pſchebywa. Dobýwač je ho njeſko namakaſ, neje paſ žadyn pſchekupz, ale wjedy ſ. H. ſe ſſowrēz. Tutón pſchimdoje menujzy ſaňdženu ſobotu rano do wudawaſtje ſerbi. Now., poſkaſa tam dwje akzii a wopraſcha ho, hac̄ je ſnadž na nej ſchto dobytk a ſhoni bóry, — ſo je na tu druhu akzii, kij wón poſkaſa, wulſi dobytk doſtak, menujzy konja ſ woſom, ſ gratom a ſe ſamym ſchudom.

Kaž ſamy poſdjiſho ſtýſheli, dha neje ſ. teho konja doſtak, kij bjeſche na wuſtajený ſupeny, ale jeneho druhého, dokelž bjeſche prijeniſki woſhromit a jeho teho dla wuberk biſkopſtej ratařſtej wuſtajený ſaſo ſwojemu knesei domoj poſto.

S Kluffcha. Tamny tydjeni bje ho w ſnejich hatach tak menowane hatne ſtanje ſa poſlito a dawasche taſki fur, ſo ſebi w ſuſhovnych wſach myſlachu, ſo ho ſhježa vali a teho dla ſe ſhukawami k pomozy ſiedžiſhu. Wohen bu bóry poduſheny a bje ſnadž pſches to wuſhot, ſo bje njechton kruch ježliweje ſgary do ſuſheje trawy čjihny.

S Maleshez. Pjatki tydjenja ſapali ſo na tudomnych ſnejich ležomnoſſiach djeſelba hatoſweho ſtanja. Dokelž paſ ludžio bóry k pomozy ſhukatachu a palaze hromady reſtorhachu, dha bu wohen bóry ſahashený.

Wot Čjornicy. Čjeſzeny dopiſowat naſich ſerbi. Now. k. K. praji w 47 čjipli 1856

D o p i s y.

„Hdyž ſo w ſerbach njeſchto poda, dha ſo wo tym w ſerbiſtich Nowinach poweda.“ Haj piſa a poweda ſo, ale tež niž, a hdyž ſo po- reda, dha pſchedzo tež niž tak, kaž by ſo možto a dyrbjalo, pſchetož nječtožkuž wažne ſo poda, kž ſo mato doſpolnije a wobſchernie wopiuſuje, kaž na pſchitladi: poſwieczenije zytkwje, hdyž ſam knes dopiſowat tež ſlubefche, drob- niſchu roſprawu dacj, ale wonie wofa jenož pſchi ſlubenju.

Hubeniſho paſ je hiſteře tola, hdyž ſo zylje ničjo neſpoveda, a wažne podawki ſo zylje ſameleža, kaž poſwieczenije nowych byrglow w Hornym Wujesđi, zytkwinske viſitajſe w Rake- zach, w Maleshezach, w Klukichu, w Huczini, w Barci, w Grodjiſtežu, w Woſportu a ſamo tež w Palomi.

Ale — budje ſnadž nječtožkuž praſicj — ma dha to žadyn wujik, hdyž ſo wſchitke podawki tak na drobne w Serb. Now. wopiuſuja? My wotwolwimy: haj! to ma dwojski wujik, naſpriódžy je to wotpohladanje Serb. Now. wſchitke wažne podawki w ſerbiſtikm kraju ſwojim cíitarjam kódy týdjeni wopiuſacj, dopelnene, potom tež k druhemu, ſchtož je hiſteře wažniſche, dha ſo wſchitke podawki w naſchim ſerbiſtikm kraju do jenych knihow napiſaja a pſched ſa- býcjom ſakhowaja. A budja teho dla nježdy tute knihi — menujž Serb. Now. — naſchim potomnikam jena kroňka wſchitkých wažniſtich podawkow zykleho ſerbiſtikho kraja.

My dowolamy ſebi teho dla tých na wſchitkých, kotsiž ſerbiſky piſacj ſamóžeja, a tak wele ſu- hodej k ſwojemu ludu moja, tu přeſtwu wu- praſicj: ſo býchu hýdom taſke pomnecja hóbne wjezy napiſali, a redakcii Serb. Now. pſchi- poſtlali, ſotraž ſo wjeſdje ſa to jenemu kóždemu djaſtna wopofasacj budje.

So býchmy paſ niž jenož druhich k temu napominali, ale tež ſami ſ dobyrm pſchitladi prijed ſchli, dha čhdejmy ſa týdjeni to najnowiſche ſ naſcheje wokolnoſſje lubym cíitarjam Serb. Now. ſobudžiſtej.

M.

Z Prahi, dñeū 9. junia. Schlož čhe ſo pravje wupeczlj, ma njeſlo ſtađnoſſje doſz; — a haž runje Bože ſtónežko pari, tola wſchitke hlađajo roſze, žita ſteja rjane, a na wſitach pſchedawaſa hiſom wiſchiſje! Tola pſcheweſe ejo- ploty by tež ſchlođne bylo, a hlaž! wcžera po- potkuju poča ſo mróčiſje a netrajeſche dohlo, ſo ſo deſchciſk mózne ſ mróčeli ſypacj poča; to woſhlodni horzy powjetr tročhu, a roſtimy moža, ſnowa woſchewene, reñſho roſz a ſejcej.

Neapelſki kral je ſakſtemu prawiſnik, G. G. Eckertej, w tu ſhwitu w Prahy pſchewy- wazem, jako poſnamk ſpojnoſſje ſ jeho ſp- ſomaj „Der Tempel Salomonis“ a „Magazin- der Beweisführung wider den Freimaurerorden“ kraſny, ſ dejmantami woſhadžany, perečejem pſchivopſtak.

Majcjoſpiſiho býſche w ſańdjenym miſhagu 22. meje popočnju w dwjemoj, hdyž býſche 27¹⁷⁰ R., naſymniſho 7. meje, hdyž bje 6¹⁷⁰ R.

W meji je w Prahy 442 woſhobow wum- relo. S tutoh ſemteth býſche 155 doroz- nyh muſiſh, 139 jonskich, 80 doſjetnych díjeciſt a 68 díjeciſt wot 1. haž do 10. lieta ſwojeje staroby.

Saobotu pſched ſto ſjetami, to je: 30. meje 1757, bje ſa Prahu ſtrachny djeni, doſelj bu- tehdý wot pruſkeho krala Bedricha II. wobtjeſ- lana. Ja dowolam ſebi, tudy njeſchto dalsiſe wo tym powedacj.

Po praſkej bitvi, kž bu 6. meje 1757 bita, woblehný Bedrich Prahu we wuſlim ſoli po wſchijch ſtronach; na ſjewej ſtroni Woltawu roſkoſowasche marshal Keith, (kž bu poſdijiſho pſchi buſicjanſkim nadpadži 13. oktobra 1758 ſatſjeleny), na pravej ſtroni ſpomnenije rjeſi Bedrich ſam; wobei wóſzy ſienecjeſchaj dwaj ſođnaj moſtak pola Branika a pola Podbabu. Wot 7. meje bje Bedrich wſchitke pſchihóbne hóſki woſkoto Prahi woſhadžicj a 5 hóſnych batteriow ſeſtajecj dat a ſe ſalſteje hiſteře nowych wojaſow na ſo ſežahnyt. W nožy wot 29. f. 30. meje woſkoto $\frac{1}{2}$ 12 ſarja prijenja kanona, — a prijenja kula bje na praſku hlo-

wnu zyrkej, wotmjerena; hnydom sapoczachu se wszychiech batteriorow tsielcę, a hacj runje so deshej lijesche, bu Praha tola zyliczki djen wobtsielana. W spomnenej zyrkwi, w tak menowanym domi, nemozachu so Boze skuzby dzerzej, dokelz kusie skulne do zyrkwej ljetachu a tuton djen bu 4609 kulos na Brahu wutskelanych, to je sa kózdu minatu 3 abo 4 kusie.

Ehlyny deshej budzishe pak Prusakam nimalje nesbozo pschinest; woda w rjezy Woltawi bje menujzy khjetro pschiberala a na radu dweju mjeschczanow da prynz Koral lothringissi, siž woblehnnych nawedowasche, rosenbergste hatz pschicjicj, tak so Woltawa možnje pschibywacze; wysche teho bu pola Königsaala wele tybas (tawsynt) cješankow po rjezy delje pschacznych, siž iódznej mostaj pola Branika a Poddaby roſtovskachu, tak so bushtaj Bedrich a Keith džielenaj. Khjegorszy chyžchu teho dla w nozy wot 31. meje f 1. junia f 28,000 mužem w tioch wotdzielensach na Prusich wudrylicj, ale tseje wotdzielene bje so hacj do switanja sapostzito a tak nemozachu, niejo wjazy sapoczecj, prusti kral da pak khjessie rucje nowaj mostaj natwaricj.

Sjehowaze dny bu Praha hisheje horje wobtsielana; 31. meje padje 5762 a 1. junia 6322 kulos do mjesia. — Prusjo netjelachu pak do našypow, ale chyžchu twarenja pottselej a sapalicj a tak wobylteriom f poddacju nucejz. Pražiski dom pocza so hizom palicj a nichlon newjeresche ſebi kulos dla wohen haschowacj; tola radzi so njeckrym woſakam, wohen poduſtej. Tež druhe wohnje buchu sbožomnje haschene. Tola, jalo bje nusa najwiescha, bje pomoz najblizcha. Khjegorski pölny marschal Daun pschiblizowasche so, so by Pražanam f pomozz pschischot; duž ejehnische jemu Bedrich napschećjwo a bu 18. junia pola Kolina pschewineny, so dyrbesche f Cjech cjahnyej.

Priłopk.

We predawskich cjaſach bje tu a tam we wulſich mjesiach waschnje, so rjeſnizy f poſtinjam abo f novemu ljetu spodzivnje wulſu kolbaſu wokolo noschachu a so pschi tym sweselichu. Tajku

kolbaſu sczinichu w ljeći 1583 rjeſnizy we Kraslowzu (Königsbergu) we Pruskej. Tuta kolbaſa bje 396 kóhcyj doth, wajesche 434 puntow, a wopschijesche bes druhimi wjezami 36 świnjazych plezow, a bu wot 91 rjeſniscich f weſelym spiewanjom na drewiſanych widlizach neſena. Wspomnacje liet poſdijſho sczinichu rjeſnizy we tym ſamym mjesi ci hisheje wele wetschu kolbaſu, 1005 kóhcyj doth, f cjemuj 81 ſuſchenych świnjazych plezow trebachu, kaž tež 18½ punta poperja, a tuta kolbaſa biesche nimalje 900 puntow cježka. Boni tu ſamu nowe ljetu 1601 f piſkanjom wokolo noschachu a ſjjedzichu ju potom, pschi cjemj ſim pekaris pomhachu, fiz tež f 12 ſotrow pschencjneje muſti 8 wulſich schirzelow, kódy 5 kóhcyj doth, a 6 wulſich vrazilow peczchu, f kotrymiz tež po mjeszi wokolo cjaſachu a je potom na hoſzini wužichu, na kóruj f džakomnoſje tež rjeſnizy pscheproſcheni buchu. — D. K. W. —

S p ē w y.

Boženje lubej.

Budž božmje, moja lubčejčka!
Ja dyrbju cjaħnycj,
Wot tebe stančej,
Na preczki hicj!

Mi ſawdaj bieku ryciſiku!
Ja dyrbju druħoże,
To žel cji budże;
Ty neprafaj.

Ja chzu, ja du na zužy krajs;
Miej tu so renje,
Deli so ženje
Wjaz nepſchindu.

Widjisch ty hrød tam na hori?
Nimo toh' hroda
Tam bježi woda,
Kaj ſljeborna.

Kaj so ta woda nestaja,
Tak necham wostacj,
A ty me doſtacj
Niek nemozesč.

Hdyž budža twoſe luboſſie,
Kaj woda cjiſta,
Dha dyrbischi wjesta
Pak moja byčj.

Cyrkwińskie powięsće.

Wěrowani:

Michalska cyrk: Kortla Bohušław Desterreich s Chemniza, s Mariju rođ. Schuchez dželenej Wilhelmorei se Židowu. — Ernst Pomhaboh Neumann, dohłodowac w pawerniku w Dobruschi, s Augustu Paulinu Vernerez tam. — Bohumil Ernst Müller, fabrikski dželacjet na Židowi, s Hanu Madlenu Mucerez tam.

Krčeni:

Michalska cyrk: Jan Ernst, Jana Relli, kusblerja w Słonej Worsczej, p. — Jan August, Hanu Glenory Verndez se Židowu nem. p. — Maria Helena, Petra Bohuwjera Kraza, wobylnerja w Nowych Bobolach, dj. — Hanja Martha, Hanvrija Hilbenza, khejzerja na Židowi, dj.

Zemrjety:

Djeń 25. meje: Kortla Jan, Kortla Bohumila Rycitaria, wjetrnikarja na Židowi, p., 7 l.

Gzahi sakſtoschlesynſkeje želeſnizy
s budystkého dwórnischčja.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; pschivolnja 12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wieżor 7 h. 16 m. rano 2 h. 42 min.

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; dopołnia 11 h. 40 m.; popołnju 4 h. 52 m.; wieżor 8 h. 27 m.; w nozy 12 hodj. 4 min.

Penežna placzisna.

W Lippku, 10. junija: 1 Louisdor 5 tl. 15 nřl. $3\frac{3}{4}$ np.; 1 połnoważazh čerweny sloty abo dukat 3 tl. 4 nřl. 5 np.; wienske bankowki $97\frac{1}{2}$. Spiritus w Wroclawiu 12 tl.

Kak

rozom

Hans Depla

wotritaj

a

a

Mots Tunka

ludzi polda

škrjetaj.

* * *

Hans Depla. To bje tola najweischi čas, so dejczek pſchindje!

Mots Tunka. Haj, my bjechmy jeho wschitzy jara potrebni: pola, ludzio a ſtot.

Hans Depla. Haj, te wbohe hušy ſu jara tradacj dyrbiale a w R. bliſko Delneho Wjesda bjechu ſo, moht rez, wody zylje wotwuciſte.

Mots Tunka. Ach, baj wschaſ, huſy tola

wody nesapomnia a kogde male libjatko može hijom pluwacj.

Hans Depla. A tola je wjerno, so je ſo tam móndanjo jena hušyza ſatepita.

Mots Tunka. Ale, kaf dha je ſo to tola czinito?

Hans Depla. Hlaj, dokej w r-anskich pschierowach nibje žana woda nebie, dha bje tam jena hojpoſa ſwojim huſom do jeneſe

szetro wysokeje, ale wuskeje dōnečki hač do po-
ložy wody nalata. Duż hufzya, dokelž wody
herwak derje došahnye nemóžesche, na kromu
dōnečki horje saljese, wst tam pak na hlowu do-
neje schiapi a ho we wodji, kij w dōnečhy biesche
satepi, dokelž ho na jadyn ból wobrocicj nemó-
žesche a tam runje nichón nebje, kij budjische jei
won pomhal. Hosposa drje ju posdijischu wu-
cjeje a dujesche jei do pska a cijenesche wschie
średki, so by wožiwka a plakasche, prajizy, schto
tola muž refne, hdvž domoj pschindże.

Pschi tym tam ja runje pschindžech a prajach
si ē troschtej, so won dale niežo prajicj nemóže,
ale wona refny, so budje ju wjesje swarecj,
dokelž je to hijom druha hufzya, kij je jei na
tasse waschnje wo živjenje pschischta.

Mots Tunka. Hm, hm! Ale to sebi ja
tola nihdy myšlik nebych, so móhle ho hufy te-
piej! Ro, mudra hosposa wschak nieschtoszulig
pschihouje.

N a w ē s t n i k.

So šym ſwoje kolonialnotworowe, tobakowe a zygarrowe klamy
ſ bohateje hufy na ſnutſkom na la wſku haſu do pschebytka, dotal wot knenje
klinoweje mjeteho, pschepologil, wosjewujuſtutym wſchitkim ſwojim pscheczelam a wote-
berarjam bes lubymi a cjeszenymi Sſerbami najpodwolniſcho ſ tej proſtu, so bych
czejzomne dowjerzenie, mi w moich predawſkich klamach spožczene, tež do moich nowych
klamow pschenefli, czemuž budu ja džakomnje psches sprawne twory a psches tune
placisny po možnoszi dosz cjiniež pytacj.

W Budyschini, 10. junija 1857.

21. B. Pannach.

Na wſchelake, na mine ſejinene naprashowanja, mam wotmolwici, so šym wotčakowanu
poweſz w nastupajuſych pschewesnych australiſtich lódznych ſtadnoſzjow doſtak. Po tutej pojedzie
1. septembra t. l. bremenska ſciejzorſka lódz

Ohio, fapt. Neuſes,

Koſaž je zyla ſ ſoprom wobkowanu a ſara ſpjeſchnie ſiedje, do Australije. W beſtrywi (Zwischen-
deč) placja dorozzeni po 80 tl. díjeſci wot 1 hač 10 ſiet 40 tl. a chyli ſo cji, kij maja myſlie,
ſo tam pscheydli, bory ſola me ſamolwici. Wſho dalsche móže ſo pola me ſhonicj.

J. G. F. Nieckſch, w Budyschini,
tral. konz. wuczahowanſki agent.

Pschewesna ſtadnoſz do Ameriki

na płaſtowych a parnych lódzach

dje ſójdej dwie nedželi ſ Bremena a ſ Hamburga a moža ſo pschewesne wumjenenja pola me ſhonicj.

J. G. F. Nieckſch w Budyschini,
tral. konz. wuczahowanſki agent.

Winowe pschekupſtwo.

Wſchitkim ſwojim pscheczelam a ſnatym wosjewjam ſ tutym, so šym ja pschi
wſchitkich ſwojich druhich wjezach tež winowe pschekupſtwo ſaložit. Duż budža ſo
wot ujetk pola me wſchitke družiny czerweneho a bieleho wina tunjo pschedawacj a
moža ſo pola me na winowej ſtvi picz abo móže ſo te mni po wino poſlacz.

W Budyschini, na ſerbſkej hufy, ē dwjemaj muromaj.

J. G. F. Nieckſch.

Wulkosahrodnikſa ſiwnosz čjo. 5, ſ 226 dawſ-
ſtmi jenozemi napołożena, je w Dobraszezach

Sedyn ſe wſchjem díjelom derje ſnaty krawſti
pomožniſt móže wobſtajne díjelo doſtacj pola krawza
pola Delneje Hórske ſe ſwobodneje ruli na pschedan. Bedricha w Weleczini.

Gebr. Lederez

balsamiske

semiskoworechowolijowe mydło

je jako jara mity potenscha z a wocjerstwiazy myjaty brjedk doposmata; wonie moze po teho dla k dozpicji a sdjerienju stroje, bjetje, njezneje a mehkeje kozje najlejpe poruczecj a pschedawa je w stajnej dobrozji pschezo w oprawdzie jenož

Korla Pescbeck, Coiffeur
na bohatej hafy cjo. $\frac{85}{23}$ nedaloko winowej ficyje.

Wosjewenie.

S tutym najpodwolnisczo wosjewiuju, so wi-kowanje, fotrež hacj dotal ſ. Z immerom bro-madje wedjich, njeſto jenož jeniežy pod moim menom dale wedu. Pschi tutej skladnoszi dawam tež k fiaminemu narzedzeniu, so je koſzina (Knochenmehl), kalk, kamente wuhlo a t. d. stanje na pomorczanskim dwornischcu pola me k dostacju.

W Pomorzach, 9. junija 1857.

Lorenz.

W Trojdziu je khjenniſka jivnesz cjo. $\frac{42}{23}$ s 2 astromaj 125 prutami pola a tuki na p. chedań.

Sa rjany žolty wóſk

ja 11 starzych fl. abo 13 nsl. 7 np. dawam a jón wſchledje kupuju. **G. A. Martschinck**, mydlarſki miſchr na furtſkomnej lawſtej hafy.

Esyn sprawnych starskich, kiz che tyſcheſti w o wulnycz, moze pola podpihanego hnydem do wuczby ſtupicj. **C. Schilling**, tyſcheſti miſchr w Lubiju.

Großowe broſtſaramellje,

najlejpsik brjedk i wotſtronienju ſaſtela a ſ po-lōzenju dychanja, faz tež k swarnowanju psched dykawoszju pschi ſaſyminenju w ſymnym czaju.

Na Budyschin a wokolnosz w hrodowſtej haptuzu kneja M. Jäſtinga kózdy czas na pschedan. **Eduard Groß** w Wroclawju.

1000 puntow wóſka
mom hiſtejce wulcje naſupicj a dawam ſa punt 13 nsl. 7 np. abo 11 starzych kljebornow.

W Budyschin **Lehmann**, mydlar.

4 fuſy

w

ientym paketi

10 nsl.

W mojej kłamańi w Maleschezach fu-pedla wſchledje materialnych twory, liſtowe a piſansle papery, piſanski (Schreibebücher) ſ liniami a bez liniow, woſtoſki, piſane ſchiferschtſty, piſansle per, werze-lowle pera, hejtarske weſzy, wſchelake zwerny, ſeileſte twory, wſchelake wurſteſne twory (Schuitwaaren), wſchule drujiny lepskich a ordinatſich palenzow, woſebne liqueury a t. d. Tež ſu tam galty a ſhleb k d. ſlacju.

J. G. F. Nieckſch.

Krupy, jably, hejtarske krupy, maſh, rſchen-cjna a rjana (tblibowa) muſa, futtergries a t. d. ſo w mojej kłamańi w Maleschezach tunio pschedana.

J. G. F. Nieckſch.

Kofzje po puntach a ſentnarach kupuje po najwyſzej placisni

J. G. F. Nieckſch w Budyschin.

EMILIA ELSTEC,
JAN AUGUST ŠOLTA, ſ. r.,
ſlubjenaj.

W Radefeldze pola Lipska a we Wospórku,
3. junia 1857.

Zandzeou sobotu žita w Budysinje płaciech

Korc.	Wyša.		Niżsa.		Srzedzna.	
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Rejſta	3	17	5	3	10	—
Viſenja	6	20	—	6	—	6
Decimien	3	2	5	2	25	—
Wens	2	—	—	1	20	1
Gręch	4	—	—	—	—	3
Rjekſt	—	—	—	—	—	—
Dabiv	6	25	—	—	—	6
Hejtarsko	4	10	—	—	—	4
Bjerry	—	20	—	—	—	15
Kana butry	—	15	—	—	—	13
Dowoz:		2665	korców.			

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawařni Serb, Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čisto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlětna předplata pola
wudawařja 6 nsl. a na kral,
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 25.

20. junija.

Lěto 1857.

W opſchijecjje: Smjte podawſti. — Ze Serbow: S Budyschina. S Schracjiz. S Rab-
worſu. S Baneg. — Křilopſ. — Spiewy. — Honk Depla a Mois Tunka. — Úhrdinſte powesjje. —
Gjahi ſaſloſtſteſtſteje ſteleſnizy ſ budys cho dworniſcheſa. — Venezna placijſna. — Marjachniſ.

Nowedženju.

Schlož chze na tſec ſchtvortljetu 1857 ſa Serb. Nowiny do předka placijz,
ton uch ujetko 6 nsl. w wudawařni Serb. Nowinow woteda. — Ma kralovſkich vostach
placzi ſo $7\frac{1}{2}$ nsl. na ton ſamy čzaſ. — Sa wosſewenja a nowjeschki možemy Serb. Now.
kóždemu porucziez, pſchetož te ſame čítajia ſo tak derje w Budyschinu kaž tež we wſchitkých
ſerbskich vostach, a ſchlož chze po taſtim ujeſchtſto tak prawje po zhlým ſerbskim kraju roſ-
ſchjetene mječ, tón daj to w Serb. Nowinach wosſewiež.

Dedakzia.

Swětne podawki.

Sakſka. Italske nowiny powedaſa, ſo je
ſakſka kralowſla ſhwóſba 10. junija do Florenza
pſchijeta. — Minister ſ Falſenstein je ho do
Schwajzorskie na wepytanje podal. — Mjeſto
Draždany je pſchi ſladnoszi ſwedjenja, ſiž ſo
wóndanjo ſ cježi ſaloženja ſakſteje ſrajneje kon-
ſtituſije ſwečejſe, krónprynzej Albertej, ministroj
Zjehinſkemu a mlniſtrej Beuftei cježne mjeſch-
ejanſtwo mjeſta Draždjan ſpožčilo. — Na ſje-
nujche naſelene budyske wotmaje wiſi bje
6517 kamenjow wolny na pſchedan pſchijelo.
To je mene, dyžli druhé ſjeta, na cjmž je wulſa
ſuchota wina, ſetrejz dla wele wowczenjow
nebeſe ſahe doſz iſihacj móhlo; tež bje ſ Čech
mene welmy pſchijelo, hacž druhé ſjeta. Wolma
bje ſ wetſha jara cjiſta a bu hacž do 561
kamenjow jara rucje roſpſchedata. Kamen naj-
lhejſeſe wolny placjeſhe 18—20 il., ſrjenjeſe
dobrje 16—18 il. a ſrjenjeſe 14—16 il. —
Pſched budyskim ſjawnym ſudom jednaſte ſo
8. t. m. wo to, hacž ma ho ſchtraſa wjesteho
Lischki ſ Neradſa, ſiž bjeſe ſwojemu ſuſodej
ſchomik ſtranyt a teho dla ſ chytrinedželskemu

jazlu wotbudiženy, ponížic abo niž a wujedna
ſe, ſo ma ho ta ſama na dwje nedjeli pomen-
ſhici. — Wot teho ſamſneho ſudniſtwa bu-
mjesty Thomas, pomenowany Leſchawa, ſ Kliſliz
ſ ſmjeſtacjennu arbeitshausei a dželacjē Blaža
ſ Polpiž ſ ſmjeſtacjennu a 2nedjelskemu arbeits-
hausej wotbudiženy, doſež bjeſhtaj wobaj hro-
madžie ryby ſtranyloj.

Pruſy. Kral je ſ Čjopliz do marienbad-
ſkich ſupel w Čechach pſchijet. — Prinz Adal-
bert, ſiž je admirál pruſkeho kralowſkho lóžiſtwa
je na ſupi Rügeni pobyt, ſo by wobhlađowat,
hacž ſo tam neby pſchijaw ſa pruſke wójnske
lóžje ſaložic hodžit. Po jeho mjenenu budže
ſo tam taſli pſchijaw (Hafen) ſaložic móz. —
Po nowiſtich powesjach wotjedze ruſi ihjeſor
ſe ſwojej mandžeskej híjom 23. junija ſ Pe-
tersburga a pſchijedze 27. do Hamburga, ſo
by ſo wot tam dale do Njemzow podat. —
S Barlina pſches ſo, ſo ſjetſha jara wele Ru-
ſow pſches tuto mjeſto puczuje. To pak žadyn
diž neje, ſo ſo to tak ma, pſchetož ſjetſha placji
ſo w Ruſowſkej ſa paſ do wukraja jenož
6il. 18nsl, bes tym ſo dyrbeſe ſo tam hewak

sa tajsu paperu 300 hacj 400 toleř a hiszceje rejszy placilej. Russa wyschnosz je pecja hijom 6000 paſtow ſu tajſich wukonjala, kiz chzedja do muſraja puczowac, a wysche teho je khjezor tež petersburgſkim ſtudentam dowolit, ſo ſmiedja do gusby puczowania czinicj. — Prinz Bedrich Wylem, navezenja jendzelskie prynzeſhny Viktorije je ſo na dleſchi cjaſ na wophtanie ſwojeſe newesly do Jendzelskeje podat. Jeju kwas budje pecja hafle w psychichodnym mjeſazu januaru.

Rakuſh. Khjezorka, ſotraž je ſaſo ſamodruha, je pschezo hiszceje jara ſrudna dla wotemrecja ſwojeſe starscheje dzjowecjczki a to pecja woſebje teho dla, dokelž je ju na pucj do Wuherſkeje ſobu wsata, hacj runje bje ljeſat to wotradjowat. — Smarchalom Radezkiim nochze pschezo hiszceje prawje hicj a ſda ſo, ſo budje drje na ſwoje nohuſlamanje wumrecz dyrbecj. — Khjezor je poruczit, ſo dyrbitaſ pschichodnie ſnaſmenſcha dwaj dzieleſi wuherskich krajnych ſaktoſnikow ſ tamniſkich krajanow woſtejcz a ſo maja wuherske ſudniſtwa tež piſma, we wuherskej ryczi ſviſane, horjebrack. — S Galicyje viſaſa, ſo ſu ſebi tamniſchi wohydlerijo na ruffich meſach tam a ſem doweliſit, ſo druhič ludji wjezow jimacj, dokelž ſo na to ſpuschecjachu, ſo ſo ſemja 13. juniſa wot kometa ſahubi. Ale wyschnosz wo tajſim iſich ſtuſowanju ničjo wedjicj nochzysče, a je tich teho dla tójschto do jaſtwa wotwesz data.

Franzowſka. Psihi ſrakej wójni, ſotruž ſu Franzowſojo wóndanjo ſ algierſlimi kabylami pomjeli, ſu woni 67 morwych ſhubili a 442 bje ranenych. Kabylolojo mjeſachu 400 morwych a 800 ranenych. — Sa pschichodny franzowſki ſejm chzedja tamniſchi demoſtratojo a republikanarje, kiz ſo ſa wſchón Napoleonowym cjaſ hibali nejſu, tež ſapóſlancow ſe ſwojeſe ſtronę wuſwolecſ ſpytacj a ſu teho dla wjeſtých kandidatorw poſtaſili, bez nimi tež generała Gavaignaca. — Dokelž ſu neuenburgſfe nalejnosczie wujednane, dha budje ſtere lipe w Parizu ſongres hromadu ſtupici, kiz ſmijeſe to wſchito wuejinicj, ſchoſ je Moldawy a Walachije dla wuejinicj treba.

Jendzelska. Na jendzelskim ſejmku abo parlamentu ſedna ſo njetko tež wo to, hacj budja pschichodnie tež židzi ſejmuz ſapóſlanczy byz móz. Druha komora drje to najſkere pschichovli, ale hacj tež prijenja, tu je hiszceje wulſe praschenje.

Ruſowſka. Nowy zloniſki, wot nebo radzicjela Tęgoborskeho ſefajany, tarif je wot khjezora ſu dobrý ſpoſnaty a ſtupi najſkere bórſy do živenja. Po tutym nowym tarifu budje zlo wot mſchelakich tworow wo wele ponijene, tak ſa budje ſo do ruſſich krajow lipe wilowacj hodjicj.

Chinesyſka. Jendzeltzenjo ſzelu pschezo wiaz woſniſkich ſódzow do Chinesyſkeje a Chinesojo hotuja ſo na Jendzeltzanow, ale k žanemu prawemu wuſtupowanju a bieju bes wobinaj w nowiſkim cjaſu pschischlo nieje.

Ze Serbow.

S Budyschina. W Dražbjanach je rycznik, k. Karla Winter, žiwy, kiz cjaſto do wſchich stronow kraja a woſebje na hory, bližsche a dalische, kaž tež do hewak rjanych krajanow a na mjeſtua, kiz ſu psches to abo tamne pomnecja hódne, psches rjany wuhlad, ſpodzirne twórby, naſladne ſtaly, luboſne doły a.t.d. wudebene, wuſtetuje, je wopynuje a wobhladuje, na to pak ſwoje puczowania a naſhonenja w dražbjanich Nowinach: „Sächſiche constitutionelle Zeitung“ wopiſuje. Tež Horne Luiſiſ, jeje hory a Serbu, kaž ſame tež delne Luiſiſ, je wón hijom wſazorž ſróz wopytat (a tu bydlazzy lud, Eſerbow, wobledzbowat atd.) a ſo w pomenowanych nowinach wo nich, ſich wopiſajo, wuprajit. Psihi tym ſložuje wón ſwoju prózu tež na to, ſo ſerbiske weſne a druhe mena wuſtaduje, stare ſerbiske waschnia ręſpoſnija, na njehduſche vohansle ſwiatocjnoszje Eſerbow, na iſich pschibohow, ſich bože ſlužb, iſich ſweſcione mjeſtua, n. psch. hrodziſczeja atd. ſpomina a tež njetzische živenje Eſerbow w ſrakich wobrasach podawa; ſchoſ ſo jemu druhdy derje poradji a druhy ſaſy niž. Psihe-

ćjivo Šerbam yak je wón s zyla jara derje smyšleny, hajl jako Njemz we wiestym nastupanju liepe smyšleny, hacj njeſotryžkuliž Šerb. Šerbske strove besvōčja, herbska draka a miłodna, kylna a wulsa fróšnosz Šerbów ho jemu derje spodoba; husto khwali herbsti kraj a lud a weusbiehuje sich rjane pocžinski. Tón nepocžink yak cjerpič nemóže, hdyz chze Šerb, mjenią, so je potom schto ljeſchi, Njemz bycz a jeho tak weſebie njemisz poſtrowja. Wón ham tak wele herbsti rosymi, so móže ho herbsti dżakoracj a neje ničjo menę hacj wot teje wopaczneje wyjſlje p'chewat, jako by zuja rycz a narodnoſz, tu vola Šerba njemſta, hdyz jeſi poljeſkuje, swojeje domajazeje a maczeerneje yak ho hanibuje, koho a tak tež Šerba nadobnischego čjinita a wo wetschej ſoſielanoſzi ſwjetdza. Wele bōle je jako wopravdzie ſoſielany muž pſchewyjedzeny, so tajſe čjinenje pola ſoždeho nech je Šerb abo kajſehož naroda chze, kóždy ras hubenu a ſeli niž zylie žanu, tola nedospolnu a poloſcijnu ſoſjetoneſz p'cheradžuje; a žada ſebi teho dla tež pola Šerba, so by Šerb, niž yak polnitemz a pót-Šerb t. i. ničjo, był, so ſebi swoju maczernu rycz, wotzowſte waschnje a narodne pocžinski wyſoko waži, je ſastupuje a je khwali, ho herbſteje rycze, liž ma runje tak dobre prawo na pſchipósnacjje hacj žana druha, nehanibuje, wele bōle ho w nej wudoſonja atd. — Jego poſleni wopht w Šerbach bje na 7. tuteho mjeſaza. Nano $\frac{1}{4}$ 9 cijich wustupi w Pomorezach s parneho wosa a poda ho naipredz wot tam do Rodez. Ludžjo runje s Rodez a s Wajiz do Bulez ke mſchi djiechu. We roſprawi, liž je wo tutym pucžowanju podat, poſveda, so je ho jemu strova, kylna a wulſa fróšnosz tutych ſemſcherjow derje lubita. Tola ſu jeho cji ſtar niemisz ſtrowili, cji młodji jenož swoje čzapki ſejmali, pſchi twa yak žane poſtrowenje nemuprajili. Woboję ſo jemu prawie ſpodbalo neje, doſek, derje róſudajc wedyjo, so žadyn wopravdzie ſoſielany Njemz to Šerbej, hdyz jeho herbſy poſtrowi, ſo ſo mjeſc nemóže, wele bōle ſo ho to s połnym prawom tak stane a wón jako Njemz to a hdyz Šerb maczernu rycz a wotzowſte, narodne wa-

schnje w čjelsi djerži a ſakhowa, jenož khwalibnie pſchipósnacj dyrbti, by wot młodych a starzych pſchi ſich sprawnych wobliczach radsjo runje tak sprawne: „dobrē ſutro“ abo „dobrē ranje“ njesto tamneho wohidneho: „murgn“ abo „n murgn,“ liž wycze teho ſoždemu dobremu Njemzej we wuſhomaj drjeje, klyſchał. Kroj a tamnu rjanu wokolnoſz wobhladajo a do Rodez pſchipischedbi namaka tam pſchi ſadowej allei taſlu poſtaſenu, na ſotrej je wobſchłodzenie ſchtomow pſchi ſi tol ſchraſy ſakasane. Na nei ſo ſpodziwajo mjeni, ſo je jemu to zylje nowe a hiſciejen wedzik neje, ſo maja Rodeczenjo taſku autonomiu, t. i. móž a prawo, ſebi ham ſalonje dawacj. Teho dla radziſim, ſo bydu to tola taſlim, liž ſchraſne prawo a ſalonje w knihach wopisuju a wuſladuſa, wosjewili, vrali, ſo wo taſlim rodeczanſkim prawi hiſciejen nihdjom ničjo w žanych ſchraſoprowiſniſtich knihach namakat neje. — Pſches Nekorn poda ſo dale do Hrodžiſčeja, ſaſtupi tam pola ſ. Ilamarja, woliſbewi ſu tu, widjeſche Šerbów wote ſchmje hlc, klyſchesche tu herbſy, ale tež — ſchtož yak ho jemu ſpodbalo neje, doſek, chyžt wón njemisz ryczeſz klyſheſz, nebudzische trebat haſle do Hrodžiſčeja pſchinicj, ale móžt domach w Drežđanach wotſaz, hdyz ſnano kuf ſjeye niemisz hacj w Hrodžiſčeja rycza, weſebje wot herbſteho ſmoſiſtwa, liž je ſe ſ. Ilamarje niuſſaſhko bylo, njemisz ryczeſz, khwali njesto teho mſkodu ſnežnu, liž hacj runje njemſta „abo wele bole w drazi poſchitomneje civilisacjje ſdraszena,“ je tola herbsti ryczata a wobſwjetdzia pſchi tym, ſo je herbsti rycz ſi ſeje erta ſpodiwne ſuboſnje a renje ſlinejata, wobhladowaſche na to ſnežt dwór, ſahrodu a w nej stare herbſte hrodžiſčejo, khwali tu wſchiſko, ſchtož je tu namakat, ſaj tež žuku weſ, liž je pſchegelnu, na male mjeſchko podobnu namakat, wopisuju jeſe rjanu wokolnoſz, ſpomina na bližiſhe wſy, bližiſte Brusy, na Dubrawu, na ſotruž ſmudjazeje čjoploty dla uebie dónicj móžt, ſotrej yak w bližiſhim čjazu na pucju pſches Bart ſwój wopht pſchilubi, na druhe hory, rjelu Lubatu atd. wophta „ſſala“, khwali ju a jeinj rjanu ſet, winy ſo

na Wujež, díjesehe pola tamniſcheho mlyna nimo, poda ſo horje le Kotezam na dróhu, wolschewi ſo w Schwarzeſ ſorejmi a vodje pſches ſrapowy a Keilij hacz do Lubija, hdez ſo na parowós hyny a ſaho domoj wróci. W ſwojej roſpraw̄i kchwali tež pſcherzelnos̄, ſ kotrej je ſo ſemu wſchudzom hacz do Kotez na naprachowanje pucz a ſchrejſta poſtaſowala, neſabudje paſ tež na to poſwaric̄, ſo jedyn puczniſ pola Rodez žane, ani mjemſte ani ſerbske, napliſmo nima a ſerbj, tamneje węſtloſſje ſerbſlim starym hrodziſčem niz, kaž ſo kluſha „hrodziſča”, ale w pſcherpoſnac̄u jich njehduscheho wopohladanja, ſiž bje to, ſe naſchim starym wózam jako woporne mjeſtua kluſzach, po wopac̄nym ujemſkim poſnac̄u a meni „ſchanzy” rjeſaja. — Lubi ſerbj! Knes Winter neje, ſa čož ſtaj jeho dwaj mto- daj ratarej a jedyn kamenek djerzeli, židyn wolmowy ani kamenjowy kipz, ſiž chyti na wſach wolmu abo na Dubrawi kamenie ſupo- wac̄; wón je tak menowaný „tourista” abo puczowar, ſiž wjeſte toury pjeschi čini, ſo by lud a kraj nawedzit atd. By ſo pſchichodnie ſchtó ſ nim ſeſac̄ ſtadnoſſ mjet, tón pſchinc̄ jemu, ſo netreba hanibū a nelubnoſſje wo nim a wo ſerbach piſac̄ a w Njemzach roſpſchieszerac̄, kaž ſo ſaleji, pſcherzelnis̄ a pſchitoſnje na- pſcherzjivo, nehanibuj ſo ſerbskeho me- na a ryczie, ſac̄zui ſo w poſnac̄i, jako ſerbj, ſastupuj na nadobne wa- ſchnje ſerbowſtwe, neſpiſej ſwój narod a neludaj Njemza; hlaſ! tajſe ludanje a ha- nibowanje ſa ſerbczini wje wón, kaž ſózdy ſvijetany, jata derje roſhudić a ſ prawym menom pomenowac̄, menujzy ſ menom ſiž rjeſa: pſyčeſ ſljenylisanje a hanibny ſervilismus (ha- nibna wotročkowska myſl)! w.

S Budyschin. Woſ ſiawnego ſudniſtwa, ſiž ſo 6. junija tudy djerzec̄, bu Han Róblowa ſ Budyschina ſ 4mjeſac̄nemu arbeitshausej woſhudiđena, dokelž bjeſte wjeſtej Odrowej nje- ſhto wjezow ſtranyta.

Dokelž ſ. rycznik Marcžka Róblowej, kotrej ujemſti derje doſz nerhc̄i a neroſemi, tolmaczec̄ nemóžes̄, dha bjeſte jej ſudniſtvo jencho

bjeſta ſa, tolmaczera ſa poſtaſilo. Ale toſt nemó- jes̄te temu, ſchtóž bje na ſo wſat, na žane waſchnje doſz eſinieſ; pſchetož wón poſta ſo jako hubeneho pſchetožera, kaž može ſebi jedyn to woſ tajſeho newučeneho čloweka do předka myſtlic̄. — My nadžiſam ſo teho dla, ſo ſud- niſtvo wſaz̄ tajſich hubenych tolmaczjerow brac̄ nebudje, pſchetož pſches to mohl njeſotryſtulj ſ ſerbj do wulkeje ſchody pſchiric̄, ſchtóž paſ tola ſudniſtvo na žane waſchnje nochze, kaž my ſe wſchelalich wopofasimow derje wjemy.

S Kchwac̄i, 13. junija. Wejera po- poſtnju wudbyri w ſenej kólni tudomnych brun- zowych podkopow, ſiž maja meno „Margare- then-Hütte,” woheń a pſcherobroči tu ſamu, kaž tež wſchu brunizu, ſiž w nej bjeſte, po ſtrótkim čaſu, do popela.

S Radworsku, 15. junija. Smerskam ſo hewak praji: „Ty drie chyſch woſoko ſwja- teho Jana Smersnyc̄!” Ale lietža jedyn nikomu tute ſlowa ſ žortej pſchivac̄ netreba, doſelž ſu djenſha w noz̄ wo pſravdije roſliny ſmer- ſnyle na tudomnych ležomnoſſiach, w tak meno- wanym Draschkowi, hdez ſu njeſotre haty w bliſkoſki. Menujzy bjeſny, hejduſhla a ſaly ſu ſuerſte, druge roſliny paſ, jako ſeſzmen at.d. ſu mene čeſkile. Kirbžy (banje), na poſach naſhadzane, ſu tež ſpadale

Tež w Kamenef a w Brjemenju ſu, kaž ſtyskimy, bjeſny ſuerſte, — a hdyž ſo jedyn dopomni, ſo ſuſeſemy ſa wđzen ſw. Jana, dha je to ſaujeſſe pomneca hódne. K.

* S Banje. To najuoſiſche, ſchtóž tudy mamy a woſ cjoho ſo tu najbolé poweda, je tu- domna twarožkowa fabrika abo twarožownja (Käſerei.) Knes Dr. Hermann nad Wutolej- zami bjeſte menujzy loni tudy jene burſte ſublo- ſupit, a na tutym ſubli je lietža woſ ſ. haperleje ſpomnena twarožownja ſaložena.

Nech paſ ſebi tola nichtón nemyſli, hdyž ſio- mot twarožkoweſe fabriki ryczi, ſo je to twarenje ſ wulkej ſtvi, w ſotrej ſetomaſ ſenoz jedyn muſli ſam wobſtara. Ta wjez ma ſo menujzy tak: Mólo, kotrej wokolni ryczerublerio a tež njeſotſi menſchi wobſedzerio ſózdy dzej ſzelu, ſo

do niskich schierosich doniczkow wuliva, wuszhadzana szmetana so selsjera a butra so, kaj wschudjom druhdzie wudzjela, selsjane mloko pak psychindze do 500 shanow wulkeho kota, do kotrehoz so cijelazy zoldk scjini a so potom 24° R. shreje, pschi cijun so mloko sydne, a potom do 6 zolow kwadratnych fashejikow s djerkami wucejera, kapalza wotbshene, a tvarožek sblyskny wostane. S fashejikow psychindu tvarožki na blido, k temu psychprawene, k spinaniu, hdzej kapalza zulje wotbshene, potom so kózdy dzen wjestu čas se sceli narbybuja, a na to do pinzy psychindu, hdzej starja.

Tvarožkar w tymhlej času kózdy dzen blisko 700 shanow mloka psychedzjela a njehdzen wschiednie zentnar tvarožlow nadzjela.

Priłopk.

* W Kumwaldzi padze 13. junija poldra hetyl hólczek sublerja Manna s lawy do wesznej rječki a satepi so tam.

* W Belgiskej je sakon, so ma to mješte, kotrehoz wobylterjo pschi mješkym sbjezku mješkomu nješkemu schodu nacjinia, tajku schodu wobshkodzonym farunacj. Teton sakon, w Sakskei mamy drje tez tajki) mještaschko Zemavpes cješko trechi, pschetož tufo dyribi sa schodu, kotoruz su mješkoi sbjezkarjo tamnišchemu klojzirej nadzjelali, 25,000 nertow placiez.

* Profesor Kurk s Čech, kij je we Mojerzach k evangelskej wieri pschetsupit, je do Strauznei (Straußnei) w Schleijnikej sa farariji tamnišcheje ejesjeje wožady pschishot.

* W Herrnhuezi je njet' o šromabzjina bislopow a starszych herrnhutikch po zylej semi rosschjerenych wožadow. Sañdzeniu średu pschibjedze jedyn tajsi starski na swoim pucju do Herrnhuta psches Budyschins. Wón bjeſche s wezernicindiskeje supz St. Thomas a kic senoz 17 dnjow čaja wot tam hacj do Budyschina trebat.

* W Grünhaynu w sakslich rudnych horach djeſeſche 13. junija rano w 6 hodzinach ſnjich, kij drje lezo newosta, ole tola ſutrowu ſhmu ſobu pschinenje, kotoraz možeſcie ſlenczlo kedom pschi po ſhnu trochu pomenshie.

* Nedaloko Dahlena bu jedyn wotrocik, kij na polu džielasche, 11. junija wot newedra ſatranj.

* S Biskopiz piſaja, so je tam w nezy wot 14. k 15. junija tak ſyma bylo, so je na wele polach bſernowne ſelje ſmerſlo, hoi so je tam a ſem djeſejel cjerpit.

* W Livornu (w Italskej) nastą 10. junija weſor w džinvalsi woheń a to w tym dželci, hdzej keſterjo braja. Hacj runje to teho dla ſa psichhladowarjow jara straſtne byc̄ nemóžesche, dha pocjachu tucji tola kaj wrótni cijefacj a bu pschi tym 73 ludzi facijschejanach a 134 wobſhkođenj. Woheń ble pak jenož malo ſchody načjinit a nebudzische po prawym nictón psched nim cijefacj trebat.

* W Čechach bu w poſleniſhim hońſlim času, to je w naſymi 1856 a w ſyml 1857, tſelenykh 771 ſeleniow, 407 džinich ſwini, 1039 ramnelloweje džininy, 3846 ſornov, 205 brjezanow, 1874 werjabow, 673 cjetorow, 41,847 ſafanow, 111,040 furwotow, 7369 pocypulow, 430,422 ſajzow, 2161 karniſlow, 278 džinich buſ, 10,308 džinich ſacjow (bes nimi 4235 tyſakow), 7199 bekaſow, 2023 džinich holbjow, 138 wudrow a 3837 liſhlow. To wſchito mohlo so ſa 479, 372 ſchjeſnakow pschedacj.

* We Wrótklawju ſta so 11. junija žaloſne neboſje. Šydomnačzeljetna rjana džowka razdjelca G. Chyzche ſa starscheju na maschinu ſhofei ſe ſpiritujom maricj. Pschi tym ſopalji ſo njekak draſta ſpomnenenje holeki, ſo wona hnydom wſcha w plomenach ſtejeſche. Nan a macj nemožeschtaj draſtu rucje deſz ſi neje ſt rhacj, hacj runje ſo pschi tym ſamaj jara wopalischtaſ a wona dyrbesche naſajtra we reuſkich beloſzjach wumreci.

* Mjeſto Barlin mjeſeſche kóz ſaňdzeneho ljeta 453,649 wobylterjow, bes nimi 16,648 woſakow.

* Wóndanjo rojeſche ſo njehdze jedyn kolic. W tym ſamym času djeſeſche wotrocik, kij bez ſo ſuknju wuſteſt, psches dwór Maika a ſi nje zlyk róz ſyne ſo jenni na laž; wotrocik pak a nebeſajny, nekaſy peſoly w ſich ſebydanir, ale dje ſebi proſny fashejik pschinesz, djerži jen psched wotbcejo a laž a hlaſ wchilſe peſoly ſo do fashejika ſciahnyku a nebie jeho tez ani jena faſnyka.

* Šawoſtajeni tych ſamych, kij ſo w hauen- enſteinſkim tunnelu ſadužychu, doſtanu wot direktořa tamniſcheje ſeleſnicy wjestu peněznu podperu, menujzy kózda ſawoſtajena wudowa doſtane 1000 nertow, kózde ſawoſtajena djeſcio ſietuje hacj do 18. ljeta 80 nertow; ſawoſtajenai starschej doſtaruetaj 300 nertow.

* W mjeſtaschku Archu w rheinskej krajinie dyti na ſwadej Božeho cijela blyſt do zyrſwie, wot nutrnych ſemcherjow pschepelnene, a ſarafy 8 wožbow a wobſhkođi 13 druhich. Zyrſwi ſamej blyſt žeaneje ſchody načjinit neje.

* Sa zyrkwienske vistajzie, kotrej so lietka blischeje w niesotrych serbich wosadach smieja, su t. k. zirkwienski a schulski radziciel Wildenhahn, surat Möhn s Busez a surat Vlaz s Kleudena sa vistitarijow postajeni.

* Wschi sstarloszi swiecenja 25 ljetnega wobstaja jatskeje krajnje konstitucije dostaschtaj mjesecjanistaj radzicelej Leuner a Zwiesel w Budyschin, kij swjeje cjevne fast instwo hliom 25 ljet wedzetaj, wot budyscie rady cjevne mjesecjanistwo a kozdy hewak hischeje rjanu vasu.

S p e w y.

Rhwalba ſerbskeho hlicja.

Holicjska ſerbowaſta,
Kwjetka ty młodniwa,
Wſchecjelosz, newinoss krafni cje,
S luboſſju węczo cje wuhladne!

Rójicjska luboſna,
Holicjska ſerbowaſta,
Sława cji!

Holicjska ſerbowaſta,
Prjolka ty sprózniwa,
Wodomstwo ponijnej fijaki,
Wyslijcjska tebi so pschihili!
Fijalka ponijn!,
Holicjska ſerbowaſta,
Sława cji!

Holicjska ſerbowaſta,
Sowjerna ty tujamka,
Hwježki so fabijschcia do żelmy,
Dwoje mi ſnamlo do wutroby!
Tujamka, ſandjelko,
Serbowaſte holicjo,
Sława cji!

Mots Tunka. Hanke, sy dha, kaj mi wonjanjo refnu, pschejo hischeje holbjazy pscheczel?

Hans Depla. Hai braſke, a hlaſ, ſandjenu ſobetu hym ſebi ieneho cijzje bjeleho s furjazej wopuszni ſa o bliſkorne ludy kupit.

Mots Tunka. Hladaj so psche mocci; pschetož wton holt je w Cjornym Hodlerju tra-

nency, a mot paduchu, kaj wjeſh, tola niejo ſupowacj neſmiesh.

Hans Depla. To ſebi tola nebudjich ni-hdy myſlik, so dyrbjat wton cjlowej, kij chze ſa tak sprawneho płacjici, ſtrajdny paduch bvej.

Mots Tunka. Haž to je ſi a haňba!

Cyrkwinske powjesće.

Krčeni:

Michaelska cyrk: Hana Theresia, Samuela Augusta Brücknera, kiežnica w Szalonej Worsczej, dž. — Jan August, Hany Seligez w Jenkierzach nem. ſ. — Podjanska cyrk: Korla August, Handrija Kaplerja, wobydlerja w Dalizach, ſ. — Hana Augusta, Jakuba Elsnera, fabrodnika w Lubochowu, dž. — Jan August, Jakuba Balzarja, kiežnica w Djedkierzach, ſ. — Jan Bohumir, Pietra Augusta Disnaria, wobydlerja na Židovi, ſ.

Zemarjeći:

Dien 28. mje: Jan August, Jana Mjetowskeho, fabrodnika w Djedkierzach, ſ., 8 d. — 4. junija, Maria Hana, Hany Madleny Kobanic se Židova, nem. dž. 5 m. — 5. Jan Hadam Peč, wuměňka a fabrikstki djielaczej se Židova, 72 l. 10 m. — 6. Michal Ijerška, ſwórk výši herbsti podjanskej zveli, 91 l. 9 m. — Maria, rodj. Nowak, nebo Handrija Kudželje, wobydlerja a kamenerja na Židovi,

fawost. wudowa, 55 l. — 11. Maria Augusta, Handrija Ned, kiežnica w Jenkierzach, dž., 8 m.

Gzabi sakſkoſchlesynſkeje želeſničy ſ budyskeho dwórnischcja.

Do Dražjan: rano 7 h. 37 m.; počivoſlu 12 h. 53 m.; povołnu 3 h. 52 m.; wiecior 7 h. 16 m.; rano 2 h. 42 min.

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; dovołna 11 h. 40 m.; povołnu 4 h. 52 m.; wiecior 8 h. 27 m.; w nozy 12 hodj. 4 min.

Penežna placisna.

W Lipsku, 18. junija: 1 Louisdor 5 fl. 15 nřl. 3 $\frac{3}{4}$ np.; 1 połnowojazycy čerwony ſloty abo dukat 3 fl. 4 nřl. 5 np.; winiske bankowki 97 $\frac{2}{3}$. Spiritus w Wroclawi 12 fl.

N a w e š t n i k o.

So sym swoje koloniałnoſtowowe, tobakowe a zigarowe kłamły ſ bohateje hafy na ſnutſkomu laſku baſu do pschebytka, dotal wot krenje klinoweje mjeteho, pschepoležil, woſſewjuſtutym wſchitkim ſwojim pschezelam a woteverzjam bes lubymi a čeſzenymi ſerbami naſpodreōlnſco ſ tej pôſtwi, ſo bytu čeſzjomne dowjerenje, mi w mojich predawſkich kłamach spožezne, tež do mojich nowych kłamow pscheſli, čemuž budu ja džakomuje psches sprawne twory a psches tune placisny po možnoszi doſz cziniež pytač.

W Budyschini, 10. junija 1857.

M. B. Pannach.

W u ſ u d ſ e n j e.

Dokelj je Jan Rjeſak po ſwoim wiſnacju ſchucski, w č. 9. Serb. Now. ſtetuſteho ljeta r. 70 pod napišmom „Rusna quinta“ po namakaze a ſ podpišmom „Schibakez wotrocje“ podpiſane w ſpomennych nowinach wotcijſciecž dat, a ſo w tych haných, dokelj wen na denuncianta Pietra Broſku w Hlini a wedzenie jeho ſtoſtoſtwa jako gmejnſkeho prjodſtejeria mieri, ſo nad Broſkowym poſtajenju: ſo dyrb, a tež celeradnižy pscheinſki do kiežnicy poſtađnižy dawacj, dživa, Broſku teho dla wiſmjeſchuje a t. d. čeſzje ranenje denuncianta Broſki ſpōnacj dyrb; dha ma ſo won teho dla po art. 239 a 241 kloſtanskeho ſatoria wo 1 fl. — — — w peneſach mjeſio Ždjeniſkeho jaſtwa kiežnacj a dyrb nastate ſhosty, wot koſychi extrajudicjalije ſol. 2 b des pomeniſchenja wostanu, placicj a resp. denunciantej ſarunacj.

Hewak je tež tutu mužuđenje na Rjeſakowe ſhóju w ſpomennych nowinach ſ weſobiitemu doſzeſtinju denuncianta woſſewicj.

Brawdy dla.

W Budyschini, 14 junija 1857.

Kralowske ſudniſtvo

Hartenſtein. Wehla, akt.

Lſtownja (Brieftaſche) bu ſańdjenu ſobotu w Budyschini ſhubena. W tej ſamej bie 2 fl. penes, njeſotre rezepty a „gewerbesbein“ teho, fotremuž ſlučha. Sprawny namakar chył ju ſa 10 r. fl. myta we wudawſtoni Serb. Now. wotedacj.

Wondzeliu 8. junija bu na ſhuſeu bes Jenkežami a Kubſchizami želeſny spinadny črij (Hemifach) ſ vſchiſtluſchazym rečajem namakany a može ſo w ſorcjmi w Kubſchizach po ſaptancjenju wuloſkow ſaſo deſtacj.

Dr. Whithowa wodzicza sa wočzi

wot T. Chrhardtta w Altenfeldži w Thüringſkej, s najezonymi privilegiami wysočich wezchow pociešena, wopakuję ſo be wſchitimi dotalnymi wečzi hojzom i ſtrefkami píves ſwoje ſbezomne ſlukewanie uſa jduje jako nočahodniſka a najlepša wodzicza w taſkim nastupanju, a može ſo jako dopofasany hojz a pochylnajzy ſredk a jako

wjesta pmož ſa ludzi na wočomaj bjeđných

kōdemu poruczej. Wona hoji wiekje a ruczie a be wſchitich ſchódnych ſziewkow, woſebje pſci ſahorenju, ſzepnenju, ſuchoči, ſylowanju a bjezenju wočom, kaj tež pſci ſlabeszt po bjelm a placji blesčka ſ wutožowanjom jenoz 10 uſl. a djeſla ju jenoz wopravjuju **Ernst Gott Chrhardt** w Altenfeldži w Thüringſkej. — Etak ſa Budyschin je w brodowskej haptvž.

Krajuſtaſki bank.

Pſci ſastujenim ſlukowanju w početni ſo hacj na dalſhe **4½ pro Cent** danje per annum a **½ pro Cent** proviſje per mjeſaz wobličuje.

W Budyschin, 12. junija 1857.

Direktorium krajuſtaſkeho banka.

s Thielau.

Mižionuſki ſwedzeń.

Pſchichodnu ſrednu 24. junija jako na ſwedzeń ſwiateho Jana dyrbí ſo, dali Boh, w Hornym Wujesdzi miſionuſki ſwedzeń wotdjerzeč knes duchomny Imisch ſ Woſlinka budje miſioniske priedowanje djerzeč. Boža ſlužba ſo w 10 hodzinach ſapoczne.

Sezonwy a jich młodzata ſo na mjeſzi a ſa wſchon čiaſ ſahubia, hdyž ſo ſejenwajz mor wſchudze tam, hejz ſejenwy pſchebywaſa, namasa. Sejenwajz mor pſchedawa ſo w Budyschin na rožowej baby czo. 618 po 2 ſtukomaj a placji ſchleńcza 6 fl.

Woſſeweile.

S tutym najpodwolniſho woſſejuiu, ſo wiſekwanje, ſotrež hacj dotal ſi. Zimmerom tromadije wędzych, njeſto jenoz ſeniczy pod mojim menom dale wedu. Pſci rutej ſladnoſzi dawam tež ſ ſtarinemu naradzeniu, ſo je koſzina quano, ſalk, famente wuhlo a. t. d. ſtajnje na budyskim dworniſteja pola me ſ deſtačiu.

W Pomorezach, 9. junija 1857.

Lorenz.

Esuehe dubowe pſety, 3 a 4 zolje tolſte, ma tuńjo na pſchedanu w Czernym Hodlerju

Miejska.

Zena zylije dobra kara je na pſchedanu a može ſo wſcho dalshe ſhonicz pola forezmarja Halby na ſitnych wlkach.

Pſche kóždy ſtareny faſchel,

pſte boleſte na wutrobi, pſche dotholjetnu dybawoſz, ſchijubolenie, ſajwanje pluſow je tón wot medizinalneho radjičela knesa Dr. Maqunha, wokreſneho ſyſkuha w Barlini

Vlačisna aprobirowany Vlačisna

½ bl. 2 tl. ½ bl. 2 tl.

vél 1 tl. vél 1 tl.

broſtowy ſyrop

vél 1 tl.

pried, tij ſo w mnohich padach a ſtajnje ſe ſpokojaſym ſlukowanjom naložoſwasche. Tuión ſyrop ſlukuje hnydom po priejenim naložowanjom wſebnje, pſchedwſchitim pſci ſaſaklym a jačlofaſchelu ſpjebuje wuſhad ſrafow, pomensobi koſkočtanje w ſchwili a wotſtroniu w ſrótliu čiaſa ſejdy naſylniſhi faſchel, tež tón pſci ſuchoči ni a ſecjieri ſtejwročjenje.

Na Budyschin a weſolniſi pſchedowa jenoz ſa **brodowska haptvž**.

Zandženu sobotu žita w Budysinje płaciechu

Kórc.	Wyša.			Nižsa.			Srzednia.		
	tl.	uſl.	np.	tl.	uſl.	np.	tl.	uſl.	np.
Rejſta	3	17	5	3	10	—	3	15	—
Widena	6	20	—	6	5	—	6	15	—
Zečmen	3	2	5	2	25	—	3	—	—
Worſ	2	—	—	1	20	—	1	25	—
Grot	4	5	—	—	—	—	4	—	—
Rjeſif	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zadiv	6	20	—	—	—	—	6	15	—
Heduſchka	4	10	—	—	—	—	4	—	—
Wjerny	—	20	—	—	—	—	—	15	—
Kana buty	—	13	—	—	—	—	—	12	—
Dowoz: 3266 kórcow.									

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoleń.

Kóžde čísto plaći $\frac{1}{4}$ nsl.
Štvortlētna předplata pola
wudawařja 6 nsl. a na kral,
pósee $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 26.

27. junija.

Léto 1857.

Wovschijecje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Budvichina, Se Židova, Se Ži-
ezena, S Čjorneboba, S Bulič: Dubrawy, S Boranez, S Keiliz, S Horneho Wujesda. — Iši Bo-
wedanjska. — Prilopk. — Bykwinne vorekje. — Čjahi satostochlesyntele ječeňi s budvichcho dwór-
nischju. — Venezna placijina. — Hanž Depla a Mois Tunka. — Narjeschinit. —

Kuawedzenju.

Schtož chze na tseč schtwörtljeto 1857 sa Serb. Nowinu do předka placic, tón nech njetko 6 uſl. w wudawařni Serb. Nowinow woteda. — Ma kralovskich poſtach placic so $7\frac{1}{2}$ uſl. na tón žamy čas. — Sa woſſewenja a navjeschki možemy Serb. Now. řeždemu voruečic, pschetož te ſame cjtajia ſo tak derje w Budvichini kaž tež we wſchitkých ſerbskich wjach, a schtož chze po taſkim ujeſchtlo tak pravje po zylým ſerbskim kraju roſ-ſcherene mječ, tón daj to w Serb. Nowinach woſſewicž.

Rедакција.

Swětne podawki.

Sakſa. W Dražđanach je ſo towarzſto wuſlujenych wejſatow k podperanju pschi neſbožu, w khoroiži a pschi vekrebačih ſatožilo. — Kral Jan wobhladowačhe 13. junija w Florenzu tamny archiv a tamniſhi wucjeni archivarjo džimwachu ſo na jeho wjedomnoſtjach w italſkih ſtamjnah a piſmowſtwi. — Won chyſche 16. t. m. s Florenza woſſeci, ſo naſpredy do Pisy podacj, tam 17. westacj, potom psches Livorno do Strej ſicej a 24. do Innsbrucka pschijecj.

— W Freibergu mjeſečne tamniſhi 1. regiment lohſkih ijeſnjych 18. junija k dopomnenju na koſlins'ku biwu woſebnym ſwedzen; pschetož tutón regiment bjeſche k dobycju tejſe bitwy psched 100 ſtetami pod wedzeniom tehdomniſcheho ſatſleho generala Benkendorfa wele pomhat. Krón-prung Albert a prynz Jurij bjeſhtai dopotnja w 10 hodžinach do Freiberga pschijecj. Börſy potom podaſhtai ſo s woſebnym pschewodženſtviom psched mjeſto, hdiž bjeſhu tamniſhe ſi schwadrony w paradiſti poſtaſene. Jako bjeſche tam najprirodž obert ſ Planig pjeſnu ryci djeržat, wuſtuſihi ujeſtſi jalo rakuſzy woſazzy ſwoble-

fani woſazzy a jedyn podoffiſer ſpominache ſ pjetnymi ſłowami na wutrobitoſ 1. regimenta, kaſtuž bje won w koſlinskej biwri woſokafat, a wypraſi tu nadžiju, ſo budoje ju wjesje tež pschi- chodnie pschi ſoždej druhci ſladnoſti woſokafacj. Potom podaſhtai ſo vrynzaj ſ woſakami ſaſo do mjeſta a pschi ſiehowazei hoſzini bjeſhu wſchelazzy woſazzy tak ſwobleſtai, kaž bje draſta tuteho regimenta w ſydomliemej wójni byla. Kral je krónprynza ſa wylieho kommandeura abo cheſa ſpomneneho regimenta pomenoval. — Krajiſt direktar k. s Koanneriz je ſo na ſchiesz nedzel do ſkiſingſkih kufel podat.

Praſy. Hjgom dleſchi čas jedna prusſe a rakuſte ministerſtvo ſ danilim wo to, ſo by poſteniche w nastupanju Holſteina a Lauenburga nečjnilo, jalo byſhtei to zylje danilas ſrajej byloj. Taj ſamaj ſluſhataj drie k Danilej, wonaj ſluſhataj pak tež k Njemjam a ſtaſ ſobu bes krajemi, ſ lotrybz tak menowaný ujemſi ſwajſt abo deutscher bund wobſteji. Duž je to ſa ne- prawe ſpōnate, ſo daniske ministerſtvo holſteinſte a lauenburgſte krajne ſubla abo domany ptche- dava a ſ penesami, ſ nich wuviſowanymi, po

swojim spodobanju salhabja. To nochytej ani pruske ani rafuske knežerstwo jako fasupowarej njemiskeho bunda cjerpicz a stej teho dla krute listy do Kopenhagena (danskeho hlowneho mesta) ſtatoj, ſo byſchtej danske ministerſtwo na ſhepſchi puej ſchitnyloj. To je ſo njeiko, kaž ſo ſda radžito, pschetoj danske knežerstwo, kij ſo hac̄ dotal na wſche waschnje ſaperasche, chze žadanjam, ſemu ſejinenym, dolsz cžnicij poczecz. — Kaž ſo wot rafuskeho wójſta dopomnenje na bitwy, wot neho w sydomljetnej wójni dobyte, ſwečzi, tak ſwečzi tež pruske wójſko te dny, na kotrychž je Bedrich wulſi w ſpomnenej wójni ſwojich ne-pſcheczelov ſbit. — Pschitarw ſa pruske wojnske lódzie, kotryž chedža na kupi Rügeni twaricž, budże pecza 8 millionow tolet ſhoschtowacž. — — Král ſo w prienej položy pschichodneho mjeſaza ſ marienbadſkich kupel do Barlina wróeji. — Wón je proklamaziu wudat, ſ kotrejž ſwojich prebarachſkich neuenburgſkich poddanow ſ jich pruskeho poddanſtwa puschcji. — Ruska ſwidowena khježorka pſchijedže 12. juliu do Barlina.

Raſušy. Khježor ſo najſkere ſaſo fredž juliua do Wuherſteje poda a tam njeħoje dwie nedjeli wostane. Po ſwojim wroczenju do Wina pónđe wón ſ khježorku do iſchliſtich kupel. — Hac̄ runje jedyn prajicj nemóže, ſo ſ marſchalom Radegliim wele hubenscho dje, dha je ſo tola w poſleniſkim czaſu woprajeſz dat a ſwoj testament ſejinit, ſo by ſtajnje ſ ſmerekji hotowy býč móhł. — We Wini bu 18. juniu wulſa wojerſta parada ſ dopomnenju na Kolinsku bitwu wotbjeržana. A dokelž je marjekheresili rjad tež ſkonneneje bitwy dla ſaloženy, dha bjechu rycerjo tuteho rjady abo ordena ſ zyloho rafuskeho kraja a ſ gusby tež ſ tutej paradiji ſhromadženi. Po paradiji bje wulſa hossina na khježorskim hrobi w Schönbrunni a bje njeħoje 1200 hosi ſpheproſchenych. — Králow ſo dale bóle wobtverdžuje a ſu ſo w tychle dnjach linię ſ nowym wobtverdjenjam wotlyfate.

Franzowſka. Wólby ſa franzowſki ſezim buču 21. a 22. junija wot wuswolentow ſkon-

čene a je ſo oppozicji radžito, hac̄ dotal ſchjeſ ſapóſlanzow ſe ſwojeſe ſtrony pſchecjſchecjcz. Miesto Paris mjejeſe 10 ſapóſlanzow wuswolicz, 6 ſapóſlanzow bu wot khježorskeje ſtrony wuswolenych, 2 ſapóſlanzaj wuswolischtaj ſo wot oppozicije a 2 dyrbitaſ ſo ſ nowa wuswolcz, dokelž na žanej ſtroni doſz hloſow nebje. — Wſchilich ſapóſlanzow na franzowſkim kraju ſejimi je njeħoje 300 wſcho do hromady a duž nochze to ničjo prajicj, hdyz ſchesaj obo woſmjo ſ oppoziciji abo kliwej ſtroni kliſcheja. A tola bjiwaja ſo ludjio, ſo ſu Franzowſojo tychle por muži ſe ſtrony, khježorej napschecjwnej, wuswolili, pschetoj hac̄ dotal nebje ſo ničton ſwaži, druhich muži wuswolcz, hac̄ taſtich, kij bjechu wot khježorskeje ſtrony poruczeni. — Russi khježor je khježorzy Eugenii rjad ſwiateje Kathariny poflat. — Khježor Napoleon poda ſo najſkere w mjeħzagju juliu do Jendželskeje, ſo by kralowu Viktoriu wophtat.

Jendželska. Majmlöbja kralowſta pryn-geſyna je w ſwiatnej kličenieniy meno „Beatrix“ dostała. — Rafuski arzhywówoda Mat je do Jendželskeje na wopytanje pſchijiet. — Maj-wyski roſkaſowat jendželskeho wójſta je poručiſt, ſo dyrbja ſo pſchichodnje tež jendželskych wojažy w cžitanju a pišanju roſwucjecz, kaž ſo to hijom dawno w druhich wójſtach ſtawa.

Ruſko wſka. Khježor a khježorka ſtaj 23. juniu ſ Petersburga wotjeloj a ſtupitaj w Kielu ſ parolödžje, hdzej ſeu danski prvz Ferdinand powita. Wot tam pſchijedžetaj 28. pſches Harburg do Hanovra a wofianetaj w Göttingenu pſches nōž.

Amerika. W tutym kraju a wosibje w tak menowaných ſwobodnych amerikanskich krajach je ljetša wulſa ſhuchota a po tajkim malo nadžije, ſo budža ſo žnje radziej. — Tež ſakhabja tam wulſeje horzoty dla żolta ſymniſa to ljetu wele hóre, hac̄ druhe ljeta, a mrjeje jara - wele ludji na tu ſamu.

Turkowſka. Wón danjo je ſo wulſi džiel ſultanowych hrobow w Konstantinoplu wotpaliſt. — W Mołdawi a Walashii je pſchego hisčeje hara wo to, hac̄ matej ſo wonej do ženčho

fraja sienociejs abo niz. Sultan, rakuske a jen-
dyskste ministerstwo su pszecziwo tajkemu sieno-
czenju, franzowiske, pruske a ruske knezeftwo pak
sa to samo.

Ze Serbow.

S Budyschina. Schwörte rano pschissiedze krónpierz Albert do nasheho mjestu, so by wojsko,
tudy stejaze, wobhladowal. Won bydlesche w
hoszenzu k winowej siezi, a je nasajtra safo
wotjet. —

Se Židow a. Sandzenu nedjelu dopečnia,
bóry po ½ 11, wudyrí tudy na delnym Židowi
a to na liewym boku dróhi, tis do Gjichon
wedze, straschny wohén a pschewobrocji 56 tware-
niow, pod 25 katastrofymi cijastami sapišanych
a wot 43 familiow wobydlenych w jara krótkim
časzu do procha a popela. Wotpalili su ho
tucji wobśedjerio: 1) Schrympa, 2) Beier,
3) Hānsel pomenowany Better, s podrožníkom
Knežku, 4) Libicha, s podrožníkomaj Bogelom a
Peschelom, 5) Kaschpr, 6) Berger, s podrož-
níkomaj Rehorcom a Schmidtow, 7) Jakub,
8) Nowak, 9) Wendler, 10) Petschka, 11)
Schuster s podrožníkomaj Petschu a Hoberku,
12) Hejbisch, 13) Garbar, 14) Wiczejk (Leh-
mann) se swojim synom, 15) Muzik, s po-
drožníkom Donatom, 16) Rehor s podrožníkom
Domschku, 17) Ramsch s podrožníkom Barom,
18) Eshlera a 19) Dutschmann, 20) Doržan, 21)
Reczla (nepschitomny) s podrožníkomaj Schmidtow,
Müllerom, Fischerom a Pietschom, 23) gmejnski
bierka Lücka (dwje brójni; dómiske stejo wostachu),
23) gmejnski prijódstejer Postel (dómiske; brożen
je stejo wostata), 24) Garbar, s podrožníkomaj
Glauchom a Hantuschom, 25) Halma a hewak
też hischeje Michalej Lehmannej fluszhaza brożen
podla Kapliz mlyna, taž tež mlynsza a hródzie;
mlynske dómiske pak su jara wobškodzene.
Spomnicz mamy też na to, so je ho też Gar-
barej a Dutschmanej, lóžemu brożen wotpalita.

Najprijódzy biechu ludzio wunesli, so je
wohen psches to wschot, so bje Schrympina
tuczno schrijela a wodu do neho linyka, tak so

biesche rosleczalo a khiežu sapalito. Temu pak
na žane waschnje tak bylo neje, pschetož Schrympina,
kotrejz muž biesche le mchach, je wo-
jswi w spiewarskich cijata a jeje džówka tam
sa blidom pisata, jako je hólcez nutz pschibje-
żat, wotajo, so ho w dwori pali. Na to je
Schrympina wscha fastrózena posleschcia hromadu
sbrabala a s nimi s khiežje won chyla, pschi
tym ho pak njeſak faschmataka a panyta. W
tym samym wosomilnenju je ho s tsechi wohen
na nju synyk, ju a posleschcia sapalik a su
tak wopalit, so drje budje wumrecz dyrbecz.
To wschitko je ju tak blidnu szcinito, so je
potom, hdvž bje safo njeſak stanika, skoro safo
w bludnoszi do wohnja sabježata, hdvž budzichu
jei ludzio pucz s plomenjow nepokasali. Na
to psched wohnjom, na wschitkach stronach pschi-
berazym, cijefajo, bu wona wot redaktora tutych
nowinow w jeje žałoszi namasana, tis ju do
swojego wobydlenja dowsz da, hdzej je tak
dolho ležata, hacj su ju do khoreje khiežie
donesli.

Hewak je ho tež murek Wendler pschi wu-
rumowanju khetro jara wopalit, tak so je strach
wo jeho živenje, a wjestemu Kschikanek s Bu-
dyschina, tis je pola Grimmey dómiski džjetaczej,
padzichu s jencho padajeho wohnja njeſotre
zyhlje na liewu ruku a wobškodzichu ju; ale
stamane tola niczs nebiesche. Tež dyrbesche
jena džówka, jaka wona pola Garbarej rumo-
wasche, psched wohnjom s druhego schoſa s
woknom delje skocjic; neje ho pak pschi tym
wobškodzita.

So je ho wotpalenym wele spalito a nje-
kotrymžluiž wscho do cista wot plomenjow sa-
hubito, to hinač biež nemóžesche, hdvž ſebi
sedyn pomysli, so sa bjeritik hodziny nimalje
wschitko we wohnju stejescze a wele ludzji fe
mchach biesche. Haj psches to, so ho wjetr,
tis najprijódzy s ranja dujesche, po khwili wot
wečzora a potom safo wot połnozy wobroczi,
je ho statko, so dyrbesche ho jara wele wjezow,
tis biechu hizom s khiežow wunochene, spalici;
pschetož nichón ho tež pschi naillepshei woli
kura a pschemózneje horzoty dla hacj s nim
swajczej nemóžesche.

Wotpaleni su po tajsim pomozy jara potrebni a prozy so najpodwolnischio, so bych u so smilne dary sa nich pola k. budniskeho hamtmana Hartenstein a pola k. k. landrychiarow Zieschanga a Postela wotedawale.

Posdjiſche pſchisponnenje. Sudniſtu a wosiebje k. aktuarej Wehl, kotryz, kaž je snate, herbski ryczi, je so Schtrympiz hólejz sianyje wusnat, so je won ton wohen se schrychowanciskami samischrit, s kotrym je na dwori hraſak a je tam sapalene prez matak, tak so su tam ležaju ſtomu ſapapanyle a ta potom wolnju a k. d. sapalka. — Murek Wendler je ſredu w nozy na wopalenie wumrecz dyrbjal. Won ſawostají ſamodruhu wudowu, ſlabu macz a pſchirodnu džowku.

Schtwórk dopolnja je krónprynz Albert jidowcianske wopalnischio wopytat.

Se Žicjenka. Sañdjeniu nedjelu popolnju mijelachmy w lješu nedaloko železnicy ſaſo ſust wohnja, ſiz bje, kaž so ſda, mot parowosa ſatoženy. Po ſhwili bu pak wohen ſaſo poduſcheny.

S Čjornoboh a. Wondanjo namakachu tudy jencho reſtru, kotrehož bjechu hižom, moht rez, pſches mijesaz pvtali, w tudomnym lješu wobwißneneho. Won bjeſche hewal luboſz k woſerſtu mjeſ, a je ſebi najſtere teho dla žiwenje waſk, doſelž die ſo jemu po wotzowſkim domi ſastyskalo.

S Wulſeje Dubrawy. Sañdjeniu nedjelu popolnju ſbieze ſo pola naſ wulſe wotanje, ſo je wohen. Iako naſtrojeni won bježachmy, wuhlabachmy, ſo ſo ljeſ, k. hrabij ſ Lippe ſluſchay, palli. Špalite ſu ſo wſchitke ſchomiki a ſekki na ležomnoſti, njehdje 3—4 akrow wulſej.

K.

S Voranez. Tež pola naſ ſe tak pomenovana twarožownja abo twarožkowa fabrika ſatožena, ſiz pſchichodnu pónđelu ſapocjne prijene twarožki dželacj.

K.

S Ketlij. Tudy wudhri pónđelu rano w 3. hodjini wohen w domſkich ſahrodnika Preiſa a je ſo temu ſamemu wſchitko a tež jena kruva ſpalita; won ſam je ſo wopalit a jeho ſwojba

mjeſeſche ſledom ſ nahim ſluvenjom čeknycz. Tež ſukod, thſcher a ſahrodnik Bartuſch je ſo wopalit a je ſo jemu tež ſara wele ſpalito. Posdjiſche mjeſeſche Byňjowski ſ Walowow to nesbožje, ſo fruch roſyabankow na neho padje, a jeho jačoſnje wobſchodzi.

S Horneho Wujed'a ſym roſprawa doſtali, ſo je ſo tam na ſw. Jana miſioniski ſweđenj ſwećili. Tutu roſprawu mójemy pak halle ſa tydjenj podać.

III powedanceſka.

Mot V.

II.

Jena mucha pſcheje ſebi wjestu wječnoſt.

Moje džecji! — ſtonaſche jara khora mučha, ja ſym laſtojeſtam, parakam, iſedej a mučaym plazawam, ſ ſtrka wſhemu a kózdemu, ſtož je tu k ſahubenu naſcheho ſplaha, wele ſjet wucjetnyła. Tež pak, kotrež ludžio „Mara“ abo „Smertniža“ rieſa, nebudu, kaž vidzieje, wucjetnyč móz. Nech je. — Tola pak man hiſhcejen džiwnie žadanje na wutrobi. Hdy by tola moje cjeſlo hiſhcejen po mojej ſmerteji pravje dotho ſwoje tubycjje wobſhwarz mohlo! To k temu nuſne budzieje wj. wiesje na waſchu maczec wazicj. Ja pak chzu wam tež próžu a khóſty pſches dobru radu položicj a pomenshicz. Poſlenju ſymu menujz jako k. duhomny njeſotre w aufzii ſupene knihi pſchecjitoſasche, widzach, ſo w nich tam a ſem njeſotre mučaze koſzeny namka a na boſ cjeſeſche. Po mojim mučaym dowidjeniu bjechu drie te khjetro doſlo ſam do wotpočjowate.

Kaf? hdy byſheje wj, doſelž wam ſaljet do wſchitkich ſtwów a komorow na zyłom ſwjeći runje won tak cjeſli neje, moje cjeſlo do ſodeča cjeſzie doſtojneho Blažija wſho jene bes ſotre topena nutſhuhyč chytle. Wam njeſchodzi wſchaf tuta mi pſchitanena wobuſia nižo, a ja budu naſſere tam doſlo a w mjeri wotpočjowacj móz. Dicitum; factum. Requiescat in pace!

III.

Kóždy ras ſwojego muža nenamkaſh.

Bje ſunu Niechtó, ſiz bje pecja prawisny

skudowat. Cjaś pschińcje, so chyrsche tež mot
kwojich pschi tym naloženych kapitalow fastatu
dań sbiehaeſ. Brieni spyt teho sejzini pschi spa-
giernym wuhodži psches bližsju weſ. „Dobre
jutro, luby pschecjelo! sze wjeszie wobšedzej
tuteho lubosneho statosa.“ — „Haj, to je
moja kbieja.“ — „Ale dha bych tola te ha-
losy wotrubal, liž tu do wrotow waszeho
dwora wiſaja.“ — „Shtemy, na kotrzych
roszeja, pschisluscheja mojemu ſuſodej.“ — „Ró,
teho bych wobſkoržit a psches ſudniſtwo
k temu pschidjerzeſ dat, so by wón ſam je
wotczeſchlicz dyrbjak. Bucz a ſchęzejka dyrbiteſ
cjiſtej bycz a niž ſaracjenej.“ — „O mój
luby knezel tak nahlje ja neſjedu. Pschetož
pak wumru ja kóti, pak wotemreja te halosy.
Tak dolho hacj pak. So žane mot wobeju ne-
ſkane, tulam ſo pod nimi, a ja a mój ſuſod
wostanemoi dobrę pschecjelej.“ — „Hm!
ſaborę tón potrecheny knes njeſchtó ſam ſa
ſo — „to nebję mój muž.“ —

三

Knes Roszen^{*)} je sty

w lječit, budeš Žo pišasche 18 . .

„Lietka pak tež s yta nihdie ničjo nadobycj neje — tež hamo vola džiečji niz, pschi wschjich mnogich ijetrach” — samoreža ſebi bes kaſchejem i w monologu knes Klepotacj. — „Ehzu ras wohladacj, hacj me niz liepsche ejaſy nedocjalaja.” A na to ho ſbjehn a schmataſke ho do wšy abo do mjeſta w najſtrucjichim infogniu na hontwu. Hnydom w prijenei khezi, ke kotrejj ieho ieho motykowanje dowedze, ležachu tſi džiečji pod prutom runje w eječji ſpomnenym, ale s khoroszju ho cijinesche. Tež bjechu tu duchomni a ſwjetni ljeſkarjo, kaž tež hischcjen njeſtoſi petoſczni wot webojich na doſa ſhromadzeni. Ale egi djerzachu s wulſim welanjem taſki consilium medicum, ſo ho I. Koszownacj s najmožnoweſtjim kchwatkom

dale slepotašče a po pucju tele słowęska [pancę] da: „Tu najstększo sa mine bory njechto wot-pane! ale wotčakacj to w ſamſnej ſuhei woſobi ſawjernie nemóžach. Pſchetož radženja, ſotrež fa tutych ſhorych ſowachu, biechu tola tak wrótna a ſajſedoſejzate, fo bych na poſledku ſwoje ſamſne ſaniczenje ſawjessie a he wscheje nadjiſe njeſkajſeho wumóženja namkač dyrbjat. — Nech ſame ſe mni pſchindu.” W.

Prilopk.

* W lęci 1855 bu w Sakskej napłahowane: 3,262,964 förzow rożki, 1,096,468 förzow pschenizv, 1,520,523 förzow jecymenja, 4,269,103 förzow wowska, 617,307 förzow hrochu a 11,938,894 förzow biernow, w lęci 1856 pak: 4,643,899 förzow rożki, 1,748,353 förzow pschenizv, 2050,725 förzow jecymenja, 5,645,497 förzow wowska, 920,222 förzow hrochu a 13,807,707 förzow biernow. Hdyż jedyn tuto sliczbowanie s lęci bu wobydlerjow sakskeho kralestwa pschiruna, dha sda so, so to, sztoż je so w lęci 1856 napłaho-walo, sa zyłe wobydlerstwo na 12 miejszajow derie doßaha.

* W Prahy kwejcsesche 18. junija 7. tragu nařssi regiment wopomnenje kolinskeje bitwy, w fotrejj bje so tón ſamy tehdom najwoſtebnischo wuſnamenit. Jako tehdomniſchi oberſt pólneho marſchala Dauna wo dowolnoſz proſchesche, so by na nepschecjela nadpad ſcijinę ſmjet, wot-molvi jemu tón: „Schto chceje Wy se kwojimi mlokaſjemi doſonec?” Ale tute besbrodate mlo-kaſje rubachu tak ſylnje do nepschecjelow, so woſeſie k dobycu bitwy dopomachu. A do- mnenju na jich ſmužiwosz nedawaja ſebi hoci do djenſnischeho duja traquinerjo tuteho regimента ionu brodu roſſ.

* W schwajzarskim kantoxu Schwyzu bje w nozy w 13. f 14. junija tak syma, so bu wulstidzjel zita, na volu stejazeho, sfajeny. Tolsty mrós lejescze po honach roschjereny.

* W Halschtröwi paleščje so 16. junija polnju fchindzelova tječju, wohen bu val, dokelž biechu so f cjašom dohladali, borsy sašo sahašeny. Naissere bie wón psches to nastal, so bie tam fruch palazych ſaſow f wuhenga podlanskeje kowarneje paſyl.

* Sandzenu ſredu je ſo w Kamentyh Wolbramogach (Steinigtwolmsdorf) kneji dwór a ſorćima wotpalita. Hacj je woheni tež druhé

*) Wón je po pravym Njemz, ma pak herbsku žonu, kiz „Mara“ abo „Smeriniza“, tež „Smericj“ rěka. Icho njemiske mena ſu: Herr Hein, Klayperb.in, Knochenmann, Sensenmann ic.

twarenja sahubil, to nam pschi pišanju titych
ryncikow hiſcje srate nebję.

* W Hirschfeldji vola Žitawę je ſo ſandjenu
wutoru fruch tamniſcheje pſchadneje fabriſi wot-
palit. —

Cyrkwiſke powjesée.

Krčeni:

Michałska cyrk: Mařia Amalia, Žana
Bohuwiera Grentla, khejzerja a peſarja na Židovi,
dj. — Jan Handrij, Michałowa Barnacja, wobydlerja
pod bōrklinom, ſ. — Jan August, Michałowa Mužika,
khejzerja pod bōrklinom, ſ.

Gzahi ſakſkoſchleſyňſkeje želeſniſy
ſ budyskeho dwórniszcza.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; poſtivoſku
12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 16 m.
rano 2 h. 42 min.

Do Šhorela: rano 7 h. 47 m.; dopołnja
11 h. 40 m.; popołnju 4 h. 52 m.; wieczor 8 h. 27 m.;
w noz̄y 12 hod. 4 min.

Penežna płacizna.

W Lipsku, 15. juniſa: 1 Louisdor 5 tl.
15 nřl. 3 $\frac{1}{2}$ np.; 1 połnowažny czerwony ſloty
abo dufat 3 tl. 4 nřl. 5 np.; wińſte bankowi 97 $\frac{1}{2}$ %.
Spiritus w Wroćławiu 12 $\frac{1}{2}$ tl.

Kak

rozom

Haus Depla

wóſtitaj

a

a

Mots Tunka

ludzi pódta

* * *

* * *

Hans Depla. Sa tobakſurerjom poczyna
dale bōle hubenſcho byc̄j.

Mots Tunka. Kaha to?

Hans Depla. Wulkeje ſuchothy dla neſmesch
wſak niſteko pſches žadny ljeſ ſe ſapalenej trubku
abo zygaru, — a tobak je tei foſdy djen drožſchi.
A wyſche teho je to tei tola jara mersaze, hdyž
jenemu w koc̄mi trubku a tyſku rumedu.

Mots Tunka. Nō, to ſebi hoſzjo a koc̄-
mař tola niſdy lubic̄ dacz nebudja!

Hans Depla. A tola je ſo to wondanje
w jenei koc̄mi ſtało, hdyž bjechu lucii dobrí
ſnaci hromadje, — a hdyž je jedyn, kij je hewak
ſpiſchny na hubu a hewak wieczniſe wulgi ejini,
jenemu ſwojich ſnach trubku a tobakowu tyſlu
woſt: oniſ.

Mots Tunka. Ale, ſak dha je to tola
wufſtutowal?

Hans Depla. Rajſkere drje ſ hieblom,
kaj mjenjachu.

N a w ē s t n i k.

Wulkeho recjalneho psa, kij je dobrý wajchář, chzu ja kupicj. Schioz ma žancho tojsko na pschedan, tón daj mi to k wedjenju.

C. H. Wanak w Khełni.

Nehdje 20 kop' $\frac{1}{4}$ mehlich walcikow je cjo.
13 w Bónezech na pschedan.

Skłoma so wjaz nepschedawa
na ryczetibili w Bolborzach.

Drewo na pschedan.

W polpicjanskim a nowschanskim knežim lješu niże Kluffsha je hiscjeje ngehde 1000 wobgeschlenych suchich twarskich khójow wchjednje na pschedan, kij su w prawym časzu bite, a je to jara rjane dolhe a luciane twarske drewo. Tež je tam 20 dubow, kij so k grutowemu drewu hóđa, na pschedan, teho runja tež deski a lapi wschitkikh drujinow.

W Polpizy, 21. junija 1857.

Heemann, hajnik.

Wotročk, kij ma dobre wopisna, može hnydom na knežim dwori w Radworju služba dostacj.

Ullrich.

K e d z b u!

Dwie familii džieławych ludzi možetej hnydom na knežim dwori w Łutobężu džjelo a wobydlenje dostacj.

Schrader.

W o s s i e w e n j e .

W tutym naspodwólnischo wosjewiuju, so wi-kowanje, kotrej hacj dotal s k. Zim merom bro-madzie wedjich, njeſko jenož jenicyj pod mojim menom dale wedu. Psihi tutej städnoſci darawam tež k sjanemu nawedzenju, so je kossina g u a n o , kalk, kamente wuhlo a. t. d. Stajnje na budyskim dwórnischcu pola me k dostacj.

W Pomorezach, 9. junija 1857.

Pronz.

Scjónwy a jich młodjata so na mjeſzi a sa wschon časť sahubja, hdyz so scjónwjaż mór wschudje tam, hdzej scjónwy pschebywaſa, namasa. Scjónwjaż mór pschedawa so w Budyschini na rozejewi hafy cjo. 618 po 2 shodomaj a placji schleńcza 6 fl.

Wote mne džiełane draždžanske bentuschi psche kurjaze woka posicjuja tak lóhki, kaj wieszje pomhazy předk k wotkronenju tuteje tak bołosnejce c̄wilje. W Draždžana ch pschedawa je jandželska hafyka, w Budyschini pak hródowska hafyka.

G. Werner.

Ssuche držje, zylne bylne a vo kotrych so derje hiba, ma stajnje cjerstwe na pschedan w Budyschini na serbskej hafy w welbi, psched kotrym staj dwaj muraj wupojsnenaj.

F. J. G. Niecksch.

Dobre ssuche droždžje su kaj pola me w Budyschini, tak tež w mojej klamařni w Maleschezach stajnje k dostacj; schioz s tutym wosjewiuju.

J. G. F. Niecksch.

W mojej klamařni w Maleschezach su pôdla wschitkikh materialnych tworow tež wschelake barbore twory, listowe a pišanske papery, pišanki (Schreibebücher) s liniami a bes liniow, wołiski, pišane schiferschlyfy, pišanske pera, wzorcowe pera, sejkatše wjezy, wschelake zwerny, sejlerse twory, wschelake wurjesne twory (Schnittwaren), wschitke druzin hafyckich a ordinairskich palenzow, možebne liqueury a t. d. Tež su tam zalty a khljeb k dostacj.

J. G. F. Niecksch.

Krupy, jahly, hejduschne kruvy, maſi, pschedajna a rjana (khljebowa) mufa, futtergries a t. d. so w mojej klamařni w Maleschezach tunjo pschedawa.

J. G. F. Niecksch.

Koſje po puntach a zentnarjach kupyje po najwyšszej placisni

J. F. Niecksch w Budyschini.

Wschelke barby, laki wschitkikh drujinow, firniš, kaj tež terpentinowy wolijs pschedawa po najtuniszej placisni.

W Budyschini, na serbskej hafy k 2 muromaj.

J. G. F. Niecksch.

Wschitke druzini rjaneje a pscheňeje c̄jnji parneje (trajneje) mufi a wubernje rjany „futtergries“ (parnu mufu k pizy) pschedawa po puntach tunjo

w Budyschini a w Maleschezach

J. G. F. Niecksch.

S i a w u y d z a ē.

W meni krajnobobotskeho Židowa prají ſo wſchitkim tym ſiamym, kij pſchi wohuju, 21. t. m. tam wudryenym, k pomo zy kchwatachu, woſkykim a niſkim, mjeſečja- nam a weſnym woſebje pak tym muſtrwam, kotrež ſe ſyłowami pſchijedichu, naj wutrobnischu a najnaležniſchi džak. Žim wſchitkim, kij ſe ſiwoſej džielawozju ſirowym plomenjam meſy ſtajieſ a, nehladajo na hrežazy ſtrach, nesbožomuſych wobydlerjow mjezy ſ palazych domow wunoſyčz pylaču, je ſo pod Bożej pomozu radžilo, dalsche nesbožje wot naſ wolwobročieſ.

Boh luby kues chył kózdeho, kij je nam tajku luboſz wopekaſaſ, čaſinje a rje- činje ſa to požohnowac̄ a pſchede wſchitkim nesbožom miloſiwiſe ſwaruowac̄.

Na krajnobobotskem Židowi, 24. junija 1857.

G m e j n ſ k a r a d a.

Pſchewesna ſtađnoſz do Ameriki

na plac towych a parnych kóžach

dje kózdej dwie nedjeli ſ Bremena a ſ Hamburga a móža ſo pſchewesne wumjenen'a pola me ſhontej.

J. G. F. Nieckſch w Budyschin, kral. konz. wucjahořanski agent.

W tudomnej kneſei zyblowej fabrizy može 20
hac̄ 25 dobrych džielac̄erjow po akſordji dželo-
dostac̄. W Mierkowi, 26. junija 1857.

G. Gabu.

Hlečej, kij chye ſowatſto wuſnyč, može pola
podvišaneho běſy jako wucjominik ſaſtupic̄.

W Budyschin.

Nebigau, ſowatſli miſcht
na ſwonkomnej laſtej hoſy čyo. 614/432.

Zena zylie dobra kara je na pſchedanu
a može ſo wſcho dalsche ſbonic̄ pola korež-
marja Halby na žitných mikach.

W Gmolerjowej knihaſi ſu k doſtaču:
Woſobné Dar ſa Rjeſeſtjanow, wudate wot
J. M. Vuka. 2½ nſl.

Serbſke baſnje, ſwojemu wulzy lubemu ludej
podate k wujitu a k ſabavenu wot J. S. 2½ nſl.
Nehjela. Krownowan piſ w. B. Schwerina. 2½ n.
Serbſke horný Lujiz. Štat ſika wot G. V. Jas-
kuba a J. Kucjanek. 8 nsl.

Gelenſka a jeje wobydlerjo. Wot K. A. Jenčja.
Wreni a druhí džel; 10 nſl.

Bibliſke ſlawiňy aby hidoriſti wucjark ſarcho a
noweho teſtamenwa. Wot J. Bartka a K. E.
Wekarja. 10 nſl.

Slobudat na pucj pſches ſwjet do nebja. Wot G.
V. Jakuba. 3 nſl.

Nibowęzenjo, politiske woredaneſko wot J. V. Mu-
ežinka. 2½ nſl.

We Wellerz knihaſi na bohatej hafy ſu
ſzehowaze knihi hac̄ do 15. junija po pſchistajeneſ
po nižen eſ ſtac̄iſni na rſchedan:

Jakub, E. T., te gyrlwinſle Mucjenja naſche-
ho Čaſa. Sa evang. Klichej janow wop mnene
we Prjedowanju, 31. Oct gr 8 geh. 1845. 1 nſl.

Jordan, Dr. J. V., Žutnicla. Newiny za
Serbow. 4. 1842. 26 N. 10 nſl.

Domascha Kempenskebo Schter. Knihy wot
Khodjenia ſa Chrystuſ ſ. Šacjonskeho do
Šerskeho pſhetorii J. E. Wanak a Predyspon-
nenje pſchistari E. T. J. lab. 8. eleg. br. 1845.
7½ nſl, ſwiaſ. ne 10 nſl.

Seiler: Kréike Khjerluſhje a Syjewaneſka ſa
herſt. Schulze. 3. br. 1842. Inſl.

Zandzenu ſoboto ſita w Budysinje placachu

Korc.	Wyša.		niža.		Średzna.	
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Reſta	3	27	5	3	17	5
Widenza	7	10	—	6	15	7
Bećmen	3	10	—	3	2	5
Wewy	2	7	5	1	25	2
Hrček	4	5	—	—	—	4
Njezik	—	—	—	—	—	—
Zabu	7	25	—	—	—	7
Heđučka	4	25	—	—	—	4
Vjerny	—	22	5	—	—	20
Kana buty	—	14	—	—	—	13

Dowoz: 3266 kórcow.

Cišcane pola K. B. Maki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž mają so w
wudawańi Serb. Now při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawań
J. E. Smoler.

Kózde čísto płaci $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwortlētna předptata pola
wudawaria 6 nsl. a na kral,
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 27.

4. julija.

Lěto 1857.

Wovschijecje: Generalny wukas ic., — Swjetne podawki, — Ze Serbow: S Hornego
Wojšda, S Židowa, S Smecjeg, S Wotrowa, S Wulfich Debšez, S wóßlinečanskeje woħady, S
Walow, — Dovisiv, — Venezna placzisna, — Čajhi saſtroschlesyntseje jelesniqy s budyskoho dworniſčcja,
— Hanž Deyla a Mots Tunka, — Navjeschnit.

Knawedženju.

Schtóž chze na tsecje schtwortljeto 1857 sa Serb. Nowiny do předka placzic, tón nech njetko 6 nsl. w wudawatni Serb. Nowinow woteda. — Na kralowskikh postach placzi so $7\frac{1}{2}$ nsl. na tón ſamy čas. — Sa wosjewenja a navjeschtki mōžemy Serb. Now. kózdemu poruczic, pschetož te ſame čítaja so tak derje w Budyschinii kaž tež we wschitkikh ſerbſkikh wſach, a schtóž chze po tajkim njeshto tak prawje po zjlym ſerbſkim kraju roſſjerene mječ, tón daj to w Serb. Nowinach wosjewicz.

Nedakzia.

Generalny wukas

na wſchitke pólizajske ſaſtojnſtwa budyskeje krajskeje direkzije.

Bojož, so burža pschitomnu hižom dleſti čas trajazu ſuchotu roſminozene wóhnje ſziehowacj, ſda ſo, Bohu žel! psches naſhonenje dopelnicj čuzeč.

Leži w tym hižom ſamo we ſebi naſmaležniſche napominanje ſa kóždeho ſ wohhladnemu woħaſjenju ſ wóhnjom a ſe ſhwieu, dha wukhadja ſ teho tež nuſnož, pólizajske pschilafnje, na ſwarnowanje psched wóhnjowym neſbožom wotmierene, ſ nowa dopomnicj a pschirucjicj.

Najvýsödzy ma ſo pschede wſchitkim nerodnym ſtutſowanjom pschi pschedawaniu, ſhowanju a naſhojanju ſchtr̄chowancjku w wospet naſležne warnowacj a woħebje, ſchtóž ſich ſhowanie naſtupa, ſhwieu poruczic, ie tak ſhowacj, ſo dleſci ſ nim nemoža. Vidihi tvm ſo pschispomina na wosjewenje w čo. 41, 42. a 59 budyskich njemſtich nowinow wot ljeta 1847 a na generalny wukas, w čo. 195 tych ſamych nowin wot I. 1854 wotcijechany.

Dale ma ſo tež woħebje ſ ſwarnowanju psched wóhnjowej ſchodus w lečkach a ljeħach na woħtejaze ſakonſke ſakafnje dla newobħadniſmeho kureuja a woħen djelekanja na tajſich ležomnoſtach poſtaſacj a na to ſpomnicj, ſo psched ſuperjam tajſich ſakafnjiw, neħlaðo na tich njeħożne kriminaliſke kħoflanje, wulfa pólizajska ſchrafa hroſhy.

Wſchitke pólizajske wħyschnoſie maja ſwojim pólizajſkim ſaſtojnſtwam frute ſedžbowanje w ſpomnenych pomjerach pschirucjicj a ham na hnydomme naſoħowanje naſtuvažych ſakonſkich a hewajſiſtich poſtaſenjow bladacj; tež ſo wone, ſchtóž wóhnje w ljeħach naſtupa, hiſčeje woħebje na wukas vodyħaneje krajskeje direkzije wot 4. junija konſeho ljeta (čo. 99 budyskich njemſtich nowin 1856) ſedžbne činja.

W Budyschin i, 23. junija 1857.

Kralowska ſakſka Krajska direkzia.

Hempel.

Dertel.

Swjetne podawki.

junijsa Brennibichl wopytata, hdyż je nebo kral

Bedrich ſwoje živjenje ſhubilt. Wejor teho ſa-

Sakſka. Kralowska ſwójba pschirwese ſo meho dnja pschijedje zjala ſwójba do Innsbrucka, 23. junija ſ Italije do Tyrola a je tam 24. hdyż wudata sakſka prynzesyna Margaretha ſe

śwojim mandżelskim, arżywówjodu Ludwicom, w tu śhwili bydli. — W Lipku je 29. junija superintendent Dr. Großmann wumret.

Prušy. Dotalny franzowski poštanz w Barlini, Marquis de Moustier, je sa franzowskego poštanza w Petersburgu postajeny. —

Skiela se poweſz pschischla, so je tam russi khejzor Alexander se śwojej wyboſej mandżelski 27. junija s parolodzie na kraj wступit a so potom po tym puczu, kotryž biechmy hžom tydjenja w naschich nowinach wopomnili, dale podaſ. Nedželu je do Darmstadta pschijel.

Rakušy. Jako ho sakſka kralowſta ſroóba do Innsbrucka nauts weseſche, bu wona wot tamniſtich wſchich khejzorskich a mjeſchczanskich ſtoſtinstwom powitanca a jej s cjeſzi bje ho mjeſchczanska garda w paradzi ſetupata. — Niekotre nowiny chedža wedžici, so khejzor hakle w ſapoczątku augusta ſaſo do Wuherſkeje pońdze. — S marſhalom Radežkim neje runje hore, ale pak tež niz ſjepc.

Franzowska. Khejzor je ho do plombierennich ſupel podaſ a čze tam niekotre nedželsje wostacj. — W Parisu maja ho 5. juliia ſ nowa tſjo ſapoſtanzu wuſwolicej, dokelž pschi prijem wuſwolenju žana ſtrona doſz hloſow nemeſeſche a myſli ſebi oppoficja, so śwojich kandidatow pschecjifcji. — S Algiera ſu poweſzje pschischlo, so je ſebi marſhal Randon ſ nowa ſaſo kruch kabylſkego kraja podeſiňykt a tam w 20 dnjach ſa śwoje wójsko dróhi natwaric̄ dat.

Jendželska. S jendželskeje Indiſkeje ſu hubene poweſzje pschischle. Wójsko, kotrež Jendželčenjo w tutym kraju maja, wobsteji ſ weſcheho džiela ſ muſlīk, tisž ſu ſ tamneho indiſkego luda wſacj. To ſu lucji pohanjo abo muhamedanario a džerža na te ſwonkomne wſez, kotrež ſebi jich naboozina (religia) žada, ſ wulkei ſurowoſzju. Tak je ſa Indiſkich ſwinjo a ſwinjaze miaſo necjista wſez. Duž žadyn džiw nebje, so ho hžom lietusche naljeto njeſchto wójska ſpecji, dokelž bje pytnylo, so biechu patrony mjeſto howjaseho ſadla ſe ſwinjazym tukom namasane. Specjenje bu ſaſo poduſchene, ale wjenenje, so chedža Jendželčenjo wjeru indiſkich

wojafow podeſiſhczecj, ſo bes tymi dale böle roſchjeresche, hacž ſ temu pschindje, ſo njetko wot Kalfuthy hacž do Lahore ſbiejk bes indiſkimi wojaſami kneži. Šydom regimentow je ſo hacž dotal ſpecijito. Šbiejkarjo ſu śwojich jendželskich ofſizierow ſlonzowali a ſ druhimi mjeſtami tež mjeſto Delhi wobſadzili, tuto wurubili a tam wſchich Jendželčanow ſabili.

So budje taſki ſbiejk wet Jendželčanow ſaſo podeſiſhczanu, to je wieſte, ale to budje wele penes a wele kwoje kſoschtowacj, a je Jendželčanam ejim nelubſchi, dokelž chyphu ſ Indiſkeje wojaſow do Chinu ſtacj.

Ze Serbow.

H. S Horneho Wujesda, 24, junija. Djenſa ſweſeſche ſo w naschim kraſnje wuſchenny Božim domi rjanu miſioniffi ſwedeñu. Nano do 10 hodjinow ſhromadzih ſo renje ſhotowane ſchulſe džieci na farſtim dwori, buchu tam do ejaha ſriadowane a ejehnicu potom pod ſvonenjom wſchitskich ſwenow do zyrkwe. Tudem ſzajeh biechu ſu 8 dučomni, 8 wucjerjo a hewak tež wobſadnaj ſhejbjetarej pschisanknyli.

W zyrfwi ſpiewaſche ſo najprjódzy 128. khejlus; potom ſtupi tudomny ſ. farař Jakel na woltar, wuſpiewa folleſtu a ejitasche wotdzieleſenje Božeho piſma, ſ tutemu dnej wuſwolenie a w Jeſajaſu 60, 1—6 ſo namakaze. Ma to ſpiewachu ſchulſe džieci motetu, ſe kotrež ſo ſ. byrglemi hrajeſche. Jako biechu ſo tſi ſchtucički 623. khejluscha wuſpiewate, pschindje ſ. farař Imiſch ſ Woſlinka na kſjeſtu a djerjeſche miſionske, ſ roſprawami ſjenoczenie prjedowanje, kotrež nimalſe poldra hodjiny traſeſche. W móznych, ſapchliſyzych ſłowach, polnych ducha a ſylnego ſahorenja, poſaſewaſche wón hžom w ſakhodži na bjeſlawoſz miſionarow w ranschej Indii, na jich prózu a wuſtacjje, a ſo je ſo jím radžiko, hžom psches 41,000 duſchow ſaſchecjjanſtvo dobyęz, — a ſak tež my psches modlitwu a ſtuk pschezo böle a böle ſo miſioniu ſapchliwobroćic̄ mam, — hacž runje je ſo

w sanđženym lječji 450 ll. wot Šerbow sa misionstwo nahromadjile.

Jako bje so do bředj předowanja jena schuczka s khjerluschha 771 wusywewata, pokasa won potom po japoštołskich skutkach 2, 39, so dyrbi so kóždy kschesijan na misionstwi w obdželicj. K temu wabi naš 1) naše sbogie, 2) pohanow nusa a 3) Kreſowa wola. — Schio a kak wele je so hizom w taſtim nastupjanju stalo, staji won w čistosherbskich, kladich a móznych słowach w zylém předowanju psched woczi, pokasa, kak jara wele so hischeje dokonecž dyrbi a kak móže sa to sožd, tež najhudší, slufowacj. Pschitladow a hefemplow s zuſych krajow dawasche won wele a wieſzie móže so prajicj, so ani pschi jeho słowach žana wutroba nehnuta newesta, ani tež pschi tej wutrobnej modlitwi s. fararja Thiemy s Varta, kotrž won po wuspierwanju prieneje schuczki khjerluschha: Jedn tw erdy hród je naſch Boh ſam ic. na wotarju Ilecjo djeržesche. Knec farar Domashka s Moſazjiz požohnowa nutru ſhromadžisnu, na cjož so runie spomneny khjerlusch dospiewa, s cjož so zyrwinſta Boža služba ſkoneči. W schliczach psched zyrwinymi duremi nahromadji so 20 ll. 20 nbl. sa misionstwo.

Popołnju po dwiemaſi hodžinomaj ſta so misionſke roſtryčowanje w ſali tudomneho hoſzenja. Jako bje so tójskto ludzi naſchlo a bes nimi Rjemzy, čehož dla so tež njemzhy rychesche, dha wuspjewa so prijenja schuczka khjerluschha: Lub y Jesu, my ſmy tu ic. Dla to poſtrowi s. farar Thiema ſhromadženych, poſluſu na wažnosz dženſniſcheho dnja a na wažnosz misionſkeje džekawoszje. Knec farar Gärtnér s Porchorow wukladowasche misionſke ſlutkowanje wot japoštołskeho hacj do njetzſiſcheho čjafa a ſponni tež na naſcheho krajana Ziegenbalga, kij je w lječji 1706 w pohanſkikh krajach jako misionar wucžicž počat. Knec farar Imissch na kschesijanstwo bes Hottentotami ſponni a na prijeneho misionara Schmidta s Herrnhuta, kotrž tam w lječji 1792 ſlutkowacj ſapocja, pokasa na ſrudne ſpadanje jeho twarby a wobnowenje psches tſioch herrn-

hutſkikh misionarow, kotsj ſu tam hacj dotal 2000 duſchow debylí.

Skončjuje napominasche k. d. Thiema wujedžanstu woſhadu k pitnej ſobudžjelawoszji pschi misionstwi: 1) ſupowanje misionſkých pišmow, 2) psches wabenje druhich k pomozy, 3) psches dary, 4) psches wopor w zyrlvi a 5) psches modlitwu. — Khjerlusch: Nech Bohu džakuje ic. wobsanku rjany, kraſny ſwedjen.

Se Židow a. Wopalena Schtrympina je na ſwoje rany wumreč dybiſala a bu jeje ejeto ſanđženu wutoru na židowčansſe pohrebniſchejo na Grodiſčku ſhowane.

Pschi vomenowanju tych ſamych, kij ſu so 21. juniia tudy wotpalili, ſmy dweju podrožníſow, pola Garbarja pschi kamentei hori bydlazju, ſapomnilii, menuižy: Nencža a Marju Langez. Hewak mamy hischeje pschispomnicj, so ſtej so khjezerjomaj Seyfertej a Taczinnej jeju, wycze Kapliz mlyna ležazei, khježi psches woheň jara wobſchodziſej a so ſu so ſimai, woſebje pak wudowi Schubertowej poſleſchcia a druhé won wunoſhene vjezy do čjista ſpalite.

Se ſſmečkez, 27. junija. Na tudomnej, tak menowanej winižy pola ſupelow ſo wečera tydženj ſtanje ſapali a je ſo njeſčto mlodžinu njehdje pak kóra wuſyčja ſ zyla ſpatito.

S Woſtrowa. Wondanjo ſapalichu ſo ſmečje na tudomnych Helakez dwori, kij bjechu wſchitz na polo won wuiſeli. Wot ſmečow ſo tež bory ſliſko ležaza hromada ſtomu ſapali, psches cjož by ſo wulke neſvojo ſtacj móhlo, hdy budžichu ſo ludžio nedohladali a woheň ſaleli. Tón ſamén je ſnadž psches to nastaf, ſo ſu ſchtrychowanczla abo schwabličzi njeſak do ſmečow pschischke a ſo potom na ſlončku pschi wulke horzocji ſapalite.

S Wulkih Debſez. Wutoru 23. junija psched wečoram padje ſahrodnik Jurij Vogel tak neſbožomnie ſ ponoschka, ſo na mjeſai morwy ležo wosta.

S wóſlinčanſkeje woſhadu. Druha nedžela po ſwiatej troiſy bieſche woſebje ſa naš starskich woſadnych žaduy djen. Pschetoz

tehdby mjejachmy nascheho njeduscheho, czechsiedostojneho wuczerja, knesa Schmidta s Hodzija, we naschej fredzisni. Wono bjesche menuizy runje pot sta ljet, hacj bu won tudy we Wóslinku do wuczejskeho, fastojsnista sapokosany, czechos dla bje so tez won na tajskim wažnym dnju do nascheho Božeho doma podak, so by tudy Bohu djakne wopory swojeje wutroby pschi- nest. Knes farař Imisch jeho s Božeho mje- sta delje renje postrowi a powita, a, so jemu hiszczce djakujio sa jeho njehodusche skutkowanje, dale wot teho knesa hnadu sa neho proschesche. O tak so tola pschi tym w tak njekotreho schje- dzinza wocjomaj džaka hylsy blvsczachu! Tak so wszych wutroby w lubosnym spjeni djakujie posbjehowachu, jako iich njehoduschi k. wuczer s wustojnej ruku na bjergrach sedzo wošady spiew s zunym synkami pschewodzcshe! — Haj, k. Schmidti wostane w zyjek wošadzi w djaknym wopommenju. Boh luby knes pak chytk jemu prawje mjerny a czichti wečor živenja hnadnje wobradzic.

G.

S Walow. Wejera psched tydzeniom po- poldnju w tseczej hodzini wudry tudy na knezim dwori wohen a wotpali so deleža, wowczernja, wokarnja a konemzy. Burej Matuschej wotpali- chu so wumeni a konemzy, kowarej dómste a brójen a korejmarej Schlemmerej dómste a brójen. Pschi tehdomnischej wulsei su- rowesche so woheni s tajsei spieschnozju, so so, hacj runje bje wo dno, tola nemózesche schtyrjom formenym wolem na knezim dwori k pomozý pschinic, ale so dyrbjachu so te same w hródzi na recjasach spalic.

Zara śrudny napohlad czechesche tez to, jako so cijelo poñdzelu predy w Kettizach wobschko- djeneho a potom na ramy semretheho Bynjowsteho psched plomenemi, jeho domej brożazimi, s domu wunesz dyrbesche. — Wo nastacju wóhnja so nicio wjeste prajci nemóze, poweda pak so, so su na dwori pekli a potom len tykali, kotryž je so pecja w pezy sapalik.

D opisy.

W Lipsku, 27. junija. [Djen*)] Swiateho Zana je tudy najrenjski swedzeni w zyklum tsecze;

*) Najrejši džak a prosymi wo pokračowanje w dopisach.

Red.

hos, won je s zyka senicki ludowy swedzeni. Elž ma mjesto wschelakich tsselerstich a hinašich swie- helenjow wupelnicj, kaſkej je druhe mjesta maja: pschetož „ptacz ſuku“ abo „Schießbleich“ iow podarmo pytasch. A to hnadz wulka ſchoda neje, wožebje doſelž Janowy swedzeni jenož djen traje, a so teho dla tak newostudzi, kaž so to pschi tydze- nje dolhim hrimoceje a wreszcoje tsselerstich weſelow w drugich mjeſtach bôrſu stane. Schtož je hdz w tym časzu w Lipsku pschewywal, wieszje pschipósnje, so nascha hwalba teho swedzenja neprawa neje. Wetscheniu dželei pak czechenzych cítarjow, kotriž tuto wot lubych Lužizow kuſk ſdalene mjeſto jenož po menje snaja, hnadz cízje nelube nebude, hdz ſow ſtróika wobendzenje tamneho dňa wopihamy.]

Wokolo Zana je najrenjski čas ljeta, to je čas rožow: „swiaty Jan je rožow nan.“ Nicžo teho dla bliże neleži, hacj so so djen Zana jako rožowy swedzeni swecji. W Lipsku ſu teho dla hžom djen predy torhoszczęga potne ſahrodniskow, ſiž maja myžaz rožow a wschelakich kwietkow na pschedan, ſ wetscha do rjanych wjenzow a woneschlow ſwitych. Te ſo wot Lipszczanow hylne kupuja, hacj runje ſu psched Janom tsi ſrōč drožsche, dyžli hewak. Ale ſchto chzedzia ſ nimi pschic? niž ſhiezje a ſiwy ale — rowy. Swedzeni ſwj. Zana je tudy swedzeni ſemretych! Zana, ani tez wulzy ſhuda ſwózba nesapomni, rowy ſwojich lubych ſ rožemi a kwietkami po možnoszi wudebicj. Wulse poħrebniſčego ſwj. Zana pschi zyrlvi runeho mena je hžom djen predy ſ ludzimi napelnene, kotriž rowy wobrywaja a pſeknie a wustojnje wybiſluja. Džiwna myſl to: Swedzeni morwych runje w tym času a na tym dnju, hdzej je ſtonzo najwyšcho na nebu ſtripte, hdzej je živenje wonsach w ſworbje w naj- kraſnism ſcjenju! Nihadze nicžo, hacj naj- kraſniscze živenje — a runje njeſt cje waschnje w Lipsku k rowam woka, runje njeſt masch ſo ſmerezje dopomnicj. To je rjane waschnie a ſchessianſtwa hódne. Wono nož napomina, ſo mamy tez w najkraſnism ſcjenju živenja, hdz ſrej najspjescznischo ſitý pschebjehuſe, ſo na ſachodnosz wſchitſeho ſemſteho a ſwejeho ſamſneho cjeſka dopomnicj. Póhanjo maja hrosu psched ſmercju a psched ſwojimi poħreb- niſčiem. Hdz pak ſow na Janowym ſc-

chowje teiko rukow dżietaowych wibjisch, kiz hórfi, pod kotrymiz morvi spja, se snamenemi niz frudoby, ale weſetoszje pyscha, neje to rjane wopokaſmo, so pola naſi wjera teho kneži, kotryž je ſhmercji móz wſat? Teje myſlje ſo kſcheszjan wobruč nemóje, ſo tute rowy, ſ nutſka poſne powoſtankow ſachodnych čjlowſkich čjelow, wonſach pak poſne młodnych roſlinow a wonſazych róžow, ſu najreñiſche, najziwiſche wutoženje ſłowow ſw. Pawoła (1. Kor. 15, 42—33.) Szyte budże čjelo ſachodne, a budże horje stanyci nefsachodne. Bone budże ſyte w neczehi a budże horje stanyci w kraſnoci a. t. d. Možno ſkoro hinaſ neje, hač ſ nutrnoſſju wečor psched Janom w Lipſku po ſcheinękach bes rowami khodziež. — Sylly ludži ſekujesz, ale nihdje ſhmech a żort ſlyſhcež neje; ale pak tež ſylly ſo ſamo tym kerona, kiz ſo runje k rowam ſwojich lubych hileja a je pyscha. Weſeta ſrudnoſz abo ſrudna weſetosz, to je to ſaczuſje, kotrež je ſe wſchjech wutrobow na woblecja wuſtupito. —

Ljefha woſebje, dokoſ bjesche rjany wečor, bje poſrebnisheco ſylnje wopytane, a haſle poſdzie ſo lud roſendje. To bje wečor psched Janom. Ranie pak ſwedjenja ſameho ſaſo niz meniſche čjriody na Janowy ſeſhov wolaſche. Pod ſyfkam ſronow bliſteje Janoweje zytkwie a pyschi ſpijewaniu ſtudentiſkich a ſchulſkich ſhorow džiwazej woczi ſaſo poſrebnisheco pscheljetowſaſtei, kotrež w ſwojej kraſnej a tola poniznej pyschi ſojdu róžowu ſahrodu pschetrechi. A njeſt dyrbischi ſo dopomnicj, ſo je to poſrebnisheco Lipſka, kotrež mjeſto je hizom wele wulſich a wuwoſaných mužow k rowu neſz widžito. A woprawdje tu tež wopomniſi nadendjechmy, ſ menami popiſane, kotrež w pomjatu potomnikow iwerdiſcho ſteſa, hač tudź na kamentnych taſtach. Ale rowy wulſich a małych, ſtarwych a nesratnych ludži — wſchitke pyschachu jenak ponizne ſelene plewyz a jenak pjeſne načerwieni róžie: Esmercz wſchitkach runych ſejni! Jenož dwaj rowaj nadendjechmy, kotryž wjenzy ſo trochu wot drugich roſdzielachu. To bieschtai rowaj dweju mlodeju čjlowekow, kotraž bieschtaj jako ſtudentai, a to jako ſobuſtawaj dweju ſtudenteſeu ſwijſtow wumreloj. Nježiſche ſawy tutych ſwijſ-

ſlow bjeſchu teho dla tutaj rowaj ſ wjenzami wudebito, kiz bjeſchu ſ bantami tych ſamych barbow ſwijſane, pysches kotrež ſo tele ſtudenteſeu towarſtwa wuſnameneja.

To bjesche prjene mjeſto w Lipſku, hdjež ſo ſwedjeni ſw. Jana woſebje wobendje: poſrebnisheco. Dale tež bliſta ſw. Janei poſweczena zytki w ſwedjeniſkej pyschi ſteſeſte: ſ jeje wiežje ſmahowaſchu ſo forhowje lipſchęganskich a ſaffich barbow. A tež twarenju poſlanskeho, po tym ſamym ſwiatym pomenowanego hospitala bjeſchu ſ pletwami popowjeſchane. Nutſka na dworje pak bje ſwecjo ſw. Jana ſameho na ſtolpie wuſtajene, aniz mene bohacze wobwjenzowane.

Ale haſle poſoldjuj ſo prawje weſely džiel naſchego ſwedjenja ſapocja. Wulki džiel mjeſchęjanow bje ſo w „Janowym doli” ſhromadžit. Kaz w Lipſku hromada perſeſcie hizom „hora” a kuff traſa ſ hrebju njeſtio ſohcji hlubokej „dol” rjeka, po tym ſamym waſchnju ſo tež w „Janowym dolu” ryczi. To je w pschedmjeſzi ležazy, ſhjetry blaſk luitych ſaſdawych a róžowych ſahrodow. Janowy doli bjeſche njeſt na Jana poſoldnju ſ ludom ſkoro pschepelneny. Wſchitke ſwojby, kiz maja ſahrody wonſach, bjeſchu te ſame tež wſchelako wupyſhite, a ſabawſachu ſo w nich po možnoſzi. Druiſ mjeſchęzenjo pak po tamniſiſkich pjeſlowych haſtach khodzachu, ſtorachu a buchu ſterkani, pod ſtanami (zeltami) pyschi piwje ſedjo hudiſbie pyschi poſluchowachu atd. Derje bjesche, ſo letſha zyky djen wedro hoſeſhe. Tola bje horzota jara wobcejezna, a wulki próch, na kotrym Lipſt w janym ſueje khudy neje, bje runje tak mersazy. Ale mało ſu ſo jich pysches to wottraſchicj dali, Janowy doli wopytacz; pyschetož waſchnje to tak žada na dniu ſw. Jana. B.

Penežna placžisna.

W Lipſku, 4. julija: 1 Louisdor 5 fl. 15 nſl. $3\frac{3}{4}$ np.; 1 poſtowaſazh čerweny ſtory abo duſat 3 fl. 4 nſl. 5 np.; wiſſe bankowi 97 $\frac{2}{3}$. Spiritus w Brothlari 12 $\frac{2}{3}$ fl.

Giahi sakſkofchlesyňskeje želeſnizh
ſ budyskeho dwórnischeza.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; počipolnju

12 h. 53 m.; dopołnju 3 h. 52 m.; wiecior 7 h. 16 m.
rano 2 h. 42 min.

Do Škorelza: rano 7 h. 47 m.; dopołnja
11 h. 40 m.; počolnju 4 h. 52 m.; wiecior 8 h. 27 m.;
w uoź 12 hodj. 4 min.

Hans Depla. Nutſje ſo tſjelenje w Bu-
dyſkini ſapocne; počiudziesh tam tež, Motsko?

Mots Tunka. To ſo wie. Ja ſym ſan-
djene ſwajaſki w Węſpōrſku pobyl, ale tam ſym
ſ weischa na winowej viny ſpheſerſit.

Hans Depla. Ty tola hewak żadny pieſč
neſhv; ſchtodha ſy ſo to runje na pinzu wuſymt.

Mots Tunka. Kaj eji to druhdy je; hdyž
ſo jenemu wonſach tak prawie nečini, dha jedyn
niebzdzie nute ſaljese, a nadendzeli towarzichom, tež
kuſt piſe. Raſſeſcho ſo tež tym ſchwyrjom mo-
dym hólzam, kiz poſchi mni ſa jenym blidom ſe-
dziehu, tak dijesche. Woni biechu hewak tak renje
ſhtadzeni, ſo injeſach ſwoje weſelje nad nim; i-
ch roſteczowania dla pak ſym iſch woprawdzie
wobzarowat, poſhetoz to wot Janeje wulſeje ſdzie-
kanosje neſhwiedzefche.

Hans Depla. ſwarjaſchu dha na njeſkoho?

Mots Tunka. Tak bje. A Hanso ty
wiesh, ſo na ludzi ſwarenie młodego čloweka
jara woſidzi. Hlaſ, woni biechu ſo do jeneje
ſhwóſby tamneje woſolnoſzie dali, dokelž po iſch
žadofzi na węſpōrſkim tſjelenju wot niſteho ſastu-
pena nebjeſche, a wuſmjeſchachu ju we woſeho-
ladańju na iſch hoſpodarſtwo a waſchnie, haj ſamo
do ſenemza a hrózje biechu w ſwojich rjanyh
draſtaſach ſajſhli.

Hans Depla. Steji dha ſ tej ſhwóſbu
hubenje?

Mots Tunka. Nie, nie, na Jane waſchnie
niż, a taſkim blaſnikam by ſo naſlępe ſtalo, hdy-
biechu ſo poſches ſudniſtwo nauczili, ſo ma ſo
lubjom mjer woſtajic̄ a ſo neſmiſte ſoſdy w ſavo-
jej hluſoſzi ryczeſh, ſchtoſh che.

Hans Depla. To ſo tež wjeszie ſtane,
ſeli woni ludzi ſaſo tak woſčeſza.

N a w ē š t n i k.

W o s j e w e n j e.

Podpisana direkcia dowola ſebi, ſtutym cjeſzenym ſſerbam k nawedjenju dacj, ſo je po wotſuppenju L. Jacoba ſeje agenturu ſa Budyschin a wokolnoſz

kneſ Julius Geyer

na ſo wſak. — K wobſtaranju ſawieſzenjow psche wohnjowu ſchłodu ſo knes Julius Geyer naſpodwolniſho poruczuje.

W Lipſku, w juniju 1857.

Direkcia lipſchežanskeho wohnſawieſzjazeſho towarſtwa.

Phil. Mainoni.

S poſlabanjom ua prjodkſtejaze wofſerwenje poruczuje podpiſany

(ſtare) lipſchežanske wohnſawieſzjaze towarſtwo,
wot lieta 1819 wobſtejaze,

k horſebranju ſawieſzenjow na mobilair wſhiltich družinow, tworow, maſchinow a ratačſkych pschedmetow po prämiach, ſiz w naſtuwanju tunioſzie ſabdy janých druhich ſprawnych towarſtwow neſteja a pschi fotrych ſawieſzeny ſen je nicejo dopłacjow a ež netreba.

Pschi doprjedkaſaplacjeniu ſchtyriljetneje prämiije je piate lieto darmo, pschi ſchieszlietnym doprjedkaſaplacjenju je ſedme lieto darmo a dawa ſo 10% rabatta.

K podawaniu wſhiltich bližſtich wuſaſanow je podpiſany rad hotowy. — Wumſenena, a ſawieſzeniſke formulary dawaſa ſo darmo.

W Budyschin, na bohatej haſi čj. 66%.

J u l i u s G e y e r,
agent lipſchežanskeho wohnſawieſzjazeſho towarſtwa.

S chleſynſke wohnſawieſzjaze towarſtwo

ſe ſakladnym kapitalom wot 3 millionow toleř

ſawieſzjuje psche wohnjowu a blyſtowu ſchłodu w mjeſzi, kaž na wſach pod twerdej a mihleſi tſiechu, mobilije a tworowe ſtady wſhiltich družinow, prawutſki, žnenske plody, ratačski grat, fabriſke ſrijadowanja a maſhiny, ſlot a. t. d. po twerdych, ale naſtuňſcho poſtaſenych prämiach, be- wſhiltkeho dopłacjowanja a ſaruna ſojudu ſchłodu, tež psches wuromowanje naſtu, najruciſh. Prospekty a ſawieſzeniſke piſma ſo pola podpiſaneho darmo dostawaſa, ſiz tež taſkim, ſiz chzedža ſawieſzic, naſſwolniwiſh wſche potrebne wuſaſowanja dawa a po požadaju napiſanje ſawieſzenjow ſcimi a poližy naſſpjeſhniſho wobſtara.

W Budyschin, w juliju 1857.

H. H e r r m a n n,
hlowny agent ſchleſynſkeho wohnſawieſzjazeſho towarſtwa w Brodſlawju,
w Budyschin.

Aachenſke a münchenske wohnſawieſzjaze towarſtwo.

Slicžbowanje wot lieta 1856.

Sakladny kapital	3 milliony tlr.,
Dohody ſ prämiow a danje ſa 1856 (excl. prämiije ſa poſniſche lieta)	1 milliony 647,852 tlr. 12 nſl.,
Prämiijſke reſerwy	2 milliony 509,657 tlr. 13 nſl.,

Šawieſzenja w lječji 1856	7 milliony 157,509 tlr. 25 nſl.,
W Budyschin, 27. junija 1857.	817 milliony 857,870 tlr.

Agentura:

M. A. Flanderka.

Wosjewenje.

Cieszenym Serbam Budyschini a wokolnosje dowolam ſeby ſ tutym naſpodwolniſho wosjewicj, ſo bym hoſzeniſ ſ slotem ſ lawej na kamentej haſy tudy kupit a ton ſamy djenſha hoſjewiat. Da proſchu teho dla wiſchitkſi lubich Serbow, ſo bych u me pravje husto wopytowacj chyli, a dawam to ſlubenne, ſo budu ſoſdemu ſ dobrej ſiedju a ſ dobrym piezom poſluſecj a ſoſdemu, me wopytazemu, naſtunichho a naſpjeſchnichho ſ ſlužbi ſtacj.

W Budyschinii, 1. iulija 1857.

Handrij Nowak.

Na pſchedan.

je w Hlini niže Budyschina:

- 1) wjetnik ſ dwjemaj gankemaj a ſ 5 kózami pola;
- 2) dželba pola, njehdje 6 kózow wulfa;
- 3) wulkoſahrodniska živnosz ſ 10 kózami pola a 3 kózami luki ſ trawenjom na 4 kruwy doſahazym, hromadje 12 akrow 285 prutow pola, luki a sahrod y ſ 254,47 darskimi jenoszem i napoložena;
- 4) tħieja ſ 1 akrom 239 prutami lejomnoſjow, we wohensawjezjazej poſladniz ſ 337 1/2 tl. ſawjeſzena.

Spomnene lejomnosje ſu jenotliwie abo wiſchje hromadje wiſebnych pſhemjenenjow dlu ſe wiſebneje rukſi na pſchedan a može ſo wiſcho dalsche pola pedpiſaneho ſhonicj.

Pjetr Bróſka.

Džiwočansſke ſerbſte ev. luth. towarzſto ſmijeje juſſie ſa tydjeni jako 12. t. m. na ſchuli we Wulkiim Welfowi miſionku hođinu. Teho dla ſo wiſchity pſheczelio miſionwa lubje proſcha, ſo bych ſo tam popoldnju w iſioch hođinach miſnamalacj chyli. **Saſvojuſtwo.**

Kħieja w dobrym redzi ſ rjanej wulkej ſahrodi je ſa 248 tl. a ſpolo zu ſaplačenja kupnych penes píches podpiſaneho na pſchedan.

H. A. Čauberlich w Ralejach.

Tothowotcjakowany **Kamenitowuhlowy mas** (Steinkohlenheer) ſ pomalaſju twarſkho dręwa a plotow je pſchischt, a ſo w matych čwyciſtach, kaž tez tym, kž ſi bi ſudobje, jako ſartany, hornzy a t. d. ſobu pſchinču, po puntach pſchedawa. **J. G. F. Nieckſch,**
na ſerbſtej haſy ſ 2 muromaj.

Waleny gypſ

ſa fitowanje kameniow a ſ aktuowanju jeleſa do kameniow a t. d. je ſaſo pſchischt a pſchedawa jen.

W Budyschinii, na ſerbſtej haſy ſ 2 muromaj.

J. G. F. Nieckſch.

Cement, kamentowuhlowy mas,

gypſ

ſe mot uſek tež w mojej ſlamani w Maſeſtezech na pſchedan, ſtož ſ tutym wosjewiuje.

J. G. F. Nieckſch.

Hölcez, kž aže towarzſto wulnych, može pola podpiſaneho bortsy jako wiſcomnik ſaſtupieſ.

W Budyschinii. **Uebigau**, ſtaćſti miſchtr na ſwotkomnej lauſkej haſy cjo. $\frac{814}{432}$.

Kħieja cjo. $\frac{43}{29}$ w Droždjiu je hnydom ſe wiſebneje rukſi na pſchedan. Na ſupenje hnyſleni može wiſcho dalsche pola podpiſaneho wobſedjerja ſhonicj. **J. Lehmann.**

Šahrodniska živnosz cjo. 19 w ſotschezech je hnydom ſe ſtremi na pſchedan.

Džaſ.

Wiſhukim tym ſamym, liž mi pſchi wulkiim wiſebnym ſtrachu 28. junija dobrociuwie ſe poſmozy ſhwataču, moſebje pak pomožnikam pola t. wiſebnich miſchtrow Bartscha a Reutera, kaž tež muſtwarem pſchi ſykawach a pomhažym woſakam praju ſ tutym ſwobi naſluvoſniſki djal.

J. Schubert na Židovi.

Wot redakejje.

Dopisy z Klętveho, Hodžija, Prahi a t. d. móžeme hakle za tydžei podać.

Zandzenu sobotu žita w Budysinje płačachu

Korc.	Wyšša.		Nižša.		Srzedzna.				
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Rožka	5	2	5	4	15	—	4	27	5
Widzenza	8	5	—	7	10	—	7	25	—
Zeljneu	4	—	—	3	20	—	3	25	—
Wows	3	2	5	2	20	—	2	27	—
Hořek	4	25	—	—	—	—	4	20	—
Stipek	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabky	9	—	—	—	—	—	8	25	—
Hejdvička	6	—	—	—	—	—	5	20	—
Bjerny	1	10	—	—	—	—	1	—	—
Rana butry	—	17	—	—	—	—	—	16	—

Dowoz: 2482 kórcow.

Čiſcane pola K. B. Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kožde číslo plaći $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předplata pola
wudawaria 6 nsl. a na kral,
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Číslo 28.

11. julija.

Léto 1857.

W opisach iżje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: H. S. Hodžita, S. Rijeteho, S. Schumiborna, S. Malesz, S. Börku, S. Knasche, S. wojeroweskej strony, S. Židova, S. Rakej. Kravjažy duch. — Schyriatpizeta herbska boja hlužba w kschijnie zvrfci w Drejñjanach, — Hanž Depla a Mois Lunka. — Nauješčinu.

Swjetne podawki.

Sakſka. Kralowska hwojba so najssere 13. t. m. sašo do Dražđan wróci. — W Langenbrücku je so wón danjo 42 wobſedjeriow, bes nimi 17 burów, wotpali a w Altenbergu wotpali so 29. junija 22 khježow. — Psihi newedri, kotrež pónđelu po wulkim džiesli Sakſkej bjesche, padachu w dražđanskiej wokolnosći hylne krupy a su tam wulku schkodu načinile.

Prusky. Pruski kral je so s marienbadſkich kupal do Wina podał, so by tam rakuſkeho khježora wopytał.

Rakuſky. Sakſka kralowska hwojba psche-hwascze saňdjeny tydjen w Tyrolu na hrodzi Ambrasu pola arzwojwody Ludwiga.

Franzowſka. W Parisu mjeſachu so saňdjenu nedželu wólby tſioch hejmſkich sapóštan- zow a buchu tſio kandidatojo oppozicije wuswo- leni, menujz Gavoignac, Olivier a Darimon. — Khježor a khježorka w blijskich dnjach do Jen- dželſkeje pojedzetai, so dvychtaj tamniſku kralowſku hwojbu wopytaloj. — W Parisu bu wón danjo 21 Italſkich sajathych, dokelž bjechu khježora slónzowacj chyli.

Italſka. W Sardinskej su pak kust sbježka mjeſli. Do Livorna bje menujz niescho sbježkarjow pschicahnylo a tam na dwie malej twerdźiſni nadpad sejmito. Psihi tym buchu wot nich psihi sapocžatu nieskoſti wojažy raneni a moreni, potom dyrbjaču pak sbježkarjo cje- ſacj: tſinacjio morvi lejo wostachu a cji drusy

buchu skoro wſchitzy sajecji. — Tež w neapoliſkim kralestwi je so njesuſti sbježk stat, ale sbjež- karjo buchu tež hnydom sviči.

Denđelska. S Indijscego hisčcje poweſzie wo specjenju tamniſkich wojskow pschi- khadjeja, ale poweſz je tež pschischka, so sbježk dale jara nepſchibera a so je po tajkim nadžija, so budje borij porażeny.

Ruſowſka. Khježorowe mjeſlo, kotryž w tu khwilu se hwojnej wyšokej mandjelſej w Ki- ſingiſkich kupalach pschebywa, fastupuje njetlo wulhowerich Konstantin.

Ze Serbow.

H. W. Hodžiju, 27. junija. Djenſa popoldnju hwečiesche so tudy na schuli žadny hwedzen. Psched 50 ljetami bjesche menujz f. Kora Šchryft Šchmidt na hwyjateho Jana we Woſlinku do schulskeho fastojnſtwa stupit a tam hacj do ljeta 1820 wostat. Po tom pschindje wón do Hodžija, hdjež hacj do ljeta 1851 jako prijeni wujeti, gýrwinſti štu- žomnik a organista hwoje mjeſto s cjeſzju wu- pelnesche. K dopomnecju na spomneny 50ljetny cjaſ bje so djenſa 12 wucjerjow se hwojimi žonami tudy na schuli shromadžilo. Woni pô- laču schyrijsch se hwojeje fredžisny do domu f. Šchmidta, so buchu jemu sbojie pscheli a jeho cjeſzjomne wobdarili. Knas Wujanž jako najstarschi šobudžetacj w knejowej winizi hodžijskeje wosady poſtrowi jeho w dlijesčej

wutrobowej ryczi, w kotrejz na jeho zyle živenje, jeho skutkowanie a podenđzenja spomni a jeho zylu džekawosz a sprózniwoš khalobnje rospomni. Wón pschepoda jemu dwaj wienzaj (bes nimaj jedyn warwinoš — borberowy —), derje swjasany spjew (wot Muczinka sestajany), czaſnikowy recjas a tobakowu thslu w meni tych druhich kollegow, a potom wedzichu jeho do schulie. Tam powita jeho jena schulerka psches schiuczki a schuleſſe džeczi pschepodachu jemu wjenz s 50 róžemi a s nawitej liczbę 50, a czornozidzany laž.

Hac̄ do weczora wosta wutrobowe hnuth, čezjedostojny jubilar na schuli w fredjissni swojsich pscheczelow, kiz bjechu jemu tajst swedzeni pschihotowali. — Biesche so powitanie w jeho domi a w schulskej stwi we wutrobowei, dostoñnej ryczi stale, dha sweczesche so tón swedzeni w domi jeho potomnika s weſelymi słowami w dwiejmaj ryczomaj.

S Mikorasa je naš powesz doschla, so fu so tam sanđeny rdzeni neskore khieje wotpalile. Ćeje? to pak newjewy a proshymy teho dla wodrobnischi rosprawu.

S Kljetneho ſimy rosprawu wo pošweczenju nowych byrglow dostali, sa cjoż ſwoj najpodwolnisczy džaf prajmy. My damy jes tudy hnydom szjehowacj.

S Kljetneho. Nashe nowe byrglie bjechu tamny tydzeni tak dakolo hotowe, so móžachu so na swedzenju fw. Jana pošwecziej. — S wulkim weſelom pschihotowachu młode holzy nasheje woſady k temu Boži dom psches pschne pletwy a wienzy. Mano na pomenowanym ſroatym dniu, wokolo 7. hodzinow ſchadzowasche so I. a II. klasa Kljetnanskie ſchulje we schulſtej stwi, kaž tež wotroszery młody lud, holzy a holzy, a ryhtarjo a druzh zyrlwini prijódzeli. Jeni se ſafarenych wſow. Wokolo woſmich ſestupachu so ſhromadzeni k cjahej, kiz dyrbesche patrona nasheje zyrlwje knesa s Breſcius nad Zamnom at.d. k Bożej ſtužbi dowesz a jemu pschi tej ſtadnoszi ransche ſastaniežko pschinesz. We cjahu džechu naiprzedys schulerjo a schulerki, sa nimi k. duchomny Nowak, k. Ładegast a wuczer Turk, potom pschindzechu młode holzy a młodzi holzy s woſady, a ſady ryhtarjow, kiz

po nimi džiechu, woſanknichu cjaah ſobustawy nasheje woſady a wele zuſych, kiz bjechu so k temu ſwedzenju nutnamakali. Tež pschi tutym cjaahu džiechu, kaž pschi napſcheczivoſiczu nowym byrglam khorhowje ſobu. Kneni Mi e ſi narka a kniežna Miehnarez s Kljetninho bieſchtej k neſenju teſe rjanego mōdreje khorhowje pschnu čerwenu ſchäru ſeschitoj.

Takso so cjaah ſaſo k zyrlwi pschiblizowasche, poča so k Bożej ſlužbi hromadu ſwonicy, kiz so wokolo 9 hodzinow najpriedy njemzy a potom wokolo 11 hodzinow ſerbzy ſapocja. Prjeni ranschi khierlusich ſpiewasche so bes byrglow, po tym ſamym ſtupi k. duchomny na woltar a djerzesche rjanu poſhweczenſlu ryc, po kotrejz so wot ſchulſkich džeczi a ſhromadzenych knesow wuczerjow s woſolnoſzie pschipoženym (wot k. Seilerja pscheloženym), ſujew ſchyrzy, dwaj- hloſnie a solo s pschewodzeniom s nowymi byrgleſi ſpiewasche. Potom woltarzja so Boža ſlužba kaž na wyſolich ſwiatych dnjach, tola s tym wumjenenjom, so ſo ſady koždeho džela przedowanja ſchuečka khierluscha ſpiewasche. Po przedowanju wotpoloži gmejna wopot na woltar ſa nowe byrglie.

Tat je njeſt nashe weſelje dovelkene a rjane synki pscheczelow powyscheja ſaſo nashe wutroby w luboſnych hloſach k Bohu, a naſh rjany Boži dom ma jenu pychu wiagy. Džak Bohu, so je ſo dak temu ſkutku tak derje radziej. Džak tež temu wuſchiknemu miſchtrey k. Ładegastej, kiz je ſe wſchel pilnoszu a ſwier- noszu na tym ſamym džielat. Knes organista Herting s Budyschina, kiz te ſame pruhowasche, khwalesche wuſchitnu twarbu, kaž tež derjeradzeny hloſ pscheczelow hac̄ najbóle, a ſlubi nam, ſo naš ſaſo wopyta, dokoł bjechu ſo jemu nowe byrglie tak derje ſpſdobate. Tež na tunioſt tych ſamych ſo won jara dijwasche. Te ſame maja 20 registrow, bes nimi 16 klinčajzych, menuzy 9 ſa delni, 4 ſa horni ſlavjer a 3 baſy, 9 tych ſamych je wot zyna, 3 wulſte mjechi dawaju weſtr pscheczelam. Ruma dla ſo na boſu hrajeja.

Chze teho dla žana woſada, nowe byrglie

twaricj, dha mójemy jei f. Ładegasta we Weißenfelsu, kij je daloko a schieroko khalobnije snaty, derje poruczicj.

* * *

K h i e r l u s h

f poświeżenju khetnianskich byrglow.

Cież, khalba, dżak! je nasche faspyewanie
Do hłosa nowych pischcjelow,
Kij nutyrne nam sbudia dujchow pośbieranje
A powyscha móz kherluschow.

Haj, f nebešam nech klinčja nasche hłosy,
Hdzej Seraf swój hłos sanoscha,
Boh nesazvi, hdzy tež najhudzi swój dżak nosy
We džieczazym halleluja.

Synk mily pischcjelow tón pischewodzuje
To nebja prostwu wjerjazu,
Wón tyčium wutrobam kschij semski polóżuje
A swieci dujchu weſelu.

Każ wjetry lódz pshes mórske żolmy ejerja,
So wona swój pucj dojedze:
Tak f hłosom pischcjelow so spjewaja a wjerja
Do nebeš duskie khejzianske.

Zich hłos do mandjelstwa pucj poświeczaue
A wyska ſebu weſelu,
Placz ſrudnych pocjicha a ſrudzbu pomeniſchuje
A troſtchuje jich nebeſy.

Duž Boju cież tón hąjaty grat nech spori
- We weſelu a ſrudobi,
A hdzy we hąjatych ſchtundach wutroba so hori
Nech f jandjelam naš towarschi.

Se Schumbórna. Tamni nedjelu popolnju w 2. hodjini wudyri pola naš, runje jako ludzio f Palowa wote mscie pshindjechu, straschny wohén a to pola khejzaria Dittricha w jenym pshindwarku ſady domskich. Wohén sapopany bérzy tež pshes pucj ſtejazu bróžen ſahrodnika Kunata a spali tež tutu, kaj tež domſe. Pshes leczažy wohén bu tež bróžen poſbura Bjar a ſapalen a spali so f domskimi, kaj bróžen poſbura Höhny, poſbura Hillmanna a bróžen a domſe poſbura K. B. Gauberliča. Domſe poſbura Höhny buchu woſebje pshes dželawoz biskopskeho wuhneſteho miſchira Henticha ſdjerzane. — Kaf je wohén wuſhot, je neinate.

Se Malecji. Tudy wudyri 3. julija popolnju w 4 hodjinach w kólui wulfſahrodnika Wilhelma pomenowanego Krawza wohén a wotpali so ta ſama, kaj tež bróžen, brož a domſe. Dakeſz nichtón domach nebie, dyžli hoſpoſa, dha je so moht tež, wſchitko ſpalito a bes tym

poſtnacie poſleshcjow a poſdra ſta körzow žita; tola bu ſkót plomenjam wutorhneny. Wohén je peča ſtaryſjetny holecz je ſchtrichowanczami ſamischkriſt.

S Bórkū pola Budyschina. Pſchi newedri, kij bje 6. julija popolnju ſem pſchicjahnijo, dyri blyſt tudy do bróžne f. poſthaltarja Pecha a pſchewobrociſi ju ſe mſchim, ſattoz w nej biesche, do popela. Wysche druhich wjezow je so njehdzie 200 ſoy ſlomy ſobu ſpalito.

S Hnac̄hez. Tudy dyri blyſt ſańdjeniu pónđelu popolnju w piatej hodžini pſchi khetetro czechum hrimanju do jeneje, njehdzie 63 ſročiel wot korezmarez bróžnie ſdaleneje a Janej Wicjasej ſluſchazej, pſchi bróžy tak menowaných „kruwiažych pucjow“ ſtejazeje ſylneje werby a roſiſhceji ſu ſamu do wjazy fruchow. Bohu budz džak, ſo ie pruhi valazeho blyſta wot bliſko ſtejazych twarenijow hnadrne wotwobrociſi a naž tak pſched nebožom ſwarnowat.

S wojerowskeje ſtry. Pſchi newedri, ſotrej tu 6. julija mjeſachmy, padachu tež w naſciej wokolnoſzi krupy a ſu tam a ſem ſchodus naćimile.

Se Židowa. Šańdjeniu pónđelu padze w jenej tudomnej bróžni khejz Hantusch tak nebožomnje ſ pſchatrow, ſo na mjeſzi morwy ležo wosta. Won bje ſo 21. junija tež ſobu wotpalik a biechu ſo tehdom jeho ſmachi, kaj tež wiezy jeho ſyna, ſeminariſta Hantuscha, wiſcie do ciesta ſpolite. Wysche ſpomneneho ſyna ſawostají won tež hiehceje jenu džowku.

S Rakez. Naſche ſudniſtvo je ſo 1. jul. f Budyschina ſem pſchepoložilo a ſtutuje njeſko wot 6. t. m. w tudomnej rjanej nowej ſudniſtej khejzi.

Po pſchithodzi ſaſtojniskow, kij bje ſo hižom predy ſtał, wotcjakowacmy 3. julija na pſchiewenje f. ſudniſteho hamtmanna Seyferta ſameho a bieche ſo teho dla wulka licžba gmeinſtich prijodſtejerow a rychterow ſ zyteleho hainta f jeho powitanju ſhromadzilo a ff. hapykuř Facius a poſki ſoradnik Petermann bjeſchtaj ſemu hacž f poſtſtemu róžej napschecjivo dojetoj. — Dakeſz bje ſo f. Seyfert ſe hwoſej cjeſzenej ſwójbu do Rakez pſchivest, padachu ſo wſchitzy pſchitomni pshes cjeſhne wrota, pſched ſudniſtowom naſwarene, f ſudniſtemu domej, hdzej ſo ſaſtojnizy a druhy ſeſtupachu a bu f. Seyfert wot tudomneho gmeinſticeho prijodſtejerja ſe ſerbſkej a wot jeneho ſobustava gmeinſteje rady w njemſtej ryzi wutrobnje powitanzy. Knes hamtmann Seyfert džakowasche ſo ja to lubojnie a wneſu ſkonečnje ſudniſtemu ſneſej, Djeho majestoſi ſrakel

Zanej, sylnje sałlinęcażut s Łatwu, kotrejż shromadzeni runie tak sylnje pschihlośowachu.

So je k. Seyfert pola naš sa hamtmana postajeny, s tym je naš zły budniſki wokres wiłzy jara spokojeny a swęseleny, pschetoz naš nowy knes hamtman je sa złyje sprawnego a tola pscheczelniweho a s kódyńm derje mienjazeho muża snaty a wysće tež hiszceje herbskie ryczeje dospołnie mózny. Wóh daj, so bychmy swozo jeho tudybycja doſho wujiwac̄ möhli! S.

Kra w ja z y d u ch.

(Powieść s luda.)

Na starym hrodzi w Neßwac̄zidli (w presdawsczej orangerioowej khjej) poſaje so 7. iulia — tež druhdy w drugim czasu — w półnoznej hodzini bliedy a wurudżenj schatt potny frwje, kij wokoto hrodu dje a so potom s hlubokim sfychnenjom saſo shubi. Podkoſk tuteje poweszie je tónle: Ialo 6. iulia ljeta 1698 Hendrich Korla Joachim, rittmischtr, nad Saryczom, a Jakub, nad Scheschowom, dwaj bratraj s Tehler, pola swojego wuja Wolfa Ehrenreicha s Tehler nad Neßwac̄zidlem, pschi pscheczelniwej hoscini bſeschtaſ, sbjehny so bes prienschimaj dwjemaj polniſtich wjezow a mienjenjow dla swada, kij bu tak wótra, so wobai do pòdlanskiej siwy džieschtaj a tam swojej teſakaj na duell szahnhſchtaj. Hospodar, Wolf Ehrenreich, to pytnywschi, khwatasche, so by mjer bes nimaj ſežinit, hnydom fa nimaj, pschirycjowasche imaj k ſiednanju a ſakrojji — prieni bliſki ſtok doſahnywschi — ſredźa bes neju wojowarzaju, pschi ejimž bu wot jeneho teju roshniewaneju tak jara ſtoj a ſraneny, so naſajtra wumre.

w.

Schtyriatſizeta herbska hoža ſłużba w kſchiznej zyrki w Dreždanzach.

Ialo nedzelu pjaty djeni pražniſta dopołdnja w jidnacjich połnohtóne ſwony dreždanskiej kſchiznej zyrkiwe do ſwiatnizych knesowej wolačhu, bje so hijom była herbskich ſpovednych ludzi tam wokoto božego woltarsa ſhromadzila, kotrejž knes diakon Trautmann s Budyschiną w „ſcomori” dwje rianej, k potuciſi wabiazej ſpovednej rycie džerzesche, a kotrejž so 248 nalicji.

Wes tym biechu synojo a djowli naſcheho herbskeho ludu, kotsijsy pak tudy pak we wokolnosći Dreždjan pscheywaju, kſchiznu ſwiatniſu bohacjje napelnili, runieſi kſadž bje deſczejſioſte wedro a cjaſ ſynowych inſow teho abo tamneho wot ſempſchindženja woldjerjat, a cjakachu na teho priedarja, kij bſesche psched wiazy ſjetami hijom naſche wutroby luboſnie wolſhewit a kraſnje natwaril; pschetoz runieſi so wſchyna tudybyczeho herbowſtwa psches pschecjadowanie hufio pschemienia, dha ma tola tež wele ludzi herbskie narodnoszie ſwoje wobſtajne bydło tudy we hlownym mjezi naſcheho ſlawneho ſalkiego kraleſtwa. A hlaſ, cjehož biechmy so nadzeli, to so nam psches knesa duchownego Imiſcha s Wöſlinka w bohates mjeri dosta; pschetoz jeho rjany, połny a miły hlók kſiczesche luboſnie psches ſwiatu cjschini herbskeho ſemſcherſtwa, a s kódeho ſłowa ſwiescjesche so tak hluboke poſnacjje evangelia božego, tak młodostna luboſ ſerbſkie wutroby i tudyſkim bes Niemzami roſproſchenym Eſerbam, tak mózny duch žiweho kſchecjianskeho pschecjivedczenia, so żadym herbskich ſemſcherjow nehnuty newosta, so so we wele woczach kſly ſybolachu, a so buchu wutroby wot newidomneje mozy tam cjehnene, hdjeſ je žiwe žórklo neſachódnego ſwjetla a wjeſcneje ſmilnoſzie. Knes priedar naſ žiwe dopomnesche na teho muža, kotrejž herbska luboſ a newuſtaſaže džieto w roſtſherjowanju knesowejje winiſi je pod miloſzivym ſaktowanjom wyſokeho krajneho ministerſtwa nam tudyſkim Eſerbam herbske ſemſchenja w ſavojim czasu pschihotowala, a kotrejž ſlufki, runieſi won hijom psches dwie ſjeſci w klini kſlōdneje ſemje wotpočjuje, ſa nim du w žiwyml pomjatku ſózdeje sprawneje herbskieje duschte, kotrej je neboh knesa duchownego Jakuba w Budyschinī ſnala. Kneſa Imiſchowe priedorowanie pak bje ſaložene na ſjenie ſwiateho Lukascha w 6. stawi, wot 36. do 42. ſchtucſi, pod hymle ſaktadem o roſpoložkom: „Schto dyrbí wierjazeho kſchecjana k ſmilnoſzi naſabici? 1) Boža ſmilnoſz, kotrejž wujiwam, 2) bohate wotrumanje, kotrej ten knes nam lubi, 3) ſrudne ſhonenje, ſo pschedbo hiszcieje hrjeſchimy.“ — Hdzyj so tudy knesieſ Imiſchez luboſnie džafujemy ſa jeho rjane, cjschecja hodne priedorowanie, dha pschi tej ſtadnoſti hnydom proſkymy, jemu chylo ſo ſpodočacj, tež pschichodne druhdy na naš dreždanskich Eſerbów ſpominacj a ſaſo k nam pschinię, tak rucje haſz budje jemu mózno. —

Ialo herbski ſpiewaſ bſesche ſo ſem pschiwet knes Wrobl s Nadjanez, njeſko wucejet w Bjelej pola kameńza. — Kſerlufſche, kaj hewak woſebje woſijschecjane, pschi roſdjielowanju doſahacj nechachu, a móhlo drje ſo jich pschichodne njeſcho

wjazy wotcjschecjcz; spiewachu pak so: do szenja ex. 7, do prjedowanja 737, po prjedowanju 79, pschi bozej wezjeri 175.

Tsceje serbske kemschenje teho ljeta budje, da-li boh, 17. nedjelu po swjatej trojizy, 4. oktobra, djerjane.

Pschi tei skladnosti dowolamy sebi, na tych knesow, kij dny tudyskich serbskich bojich slujbow postajuja, so s tym praschenjom wobrocjicj, hacj

neby mozno bylo, sanske kemschenje wo njeschto saje polojcj; pschetoz s'dljescheho shonenja wjemy, so su tudyschi hermanek a synowe jnje: hijom njeftreho skuliz, kij by hewak rad pschischol, wot teho kemschenja wotdzerjale. —

Ton pak, wot kotrehoz wschitkon dobry a do-konjan dar muhodja, chzyt naschu bozu sluzby krönovac, se swojim najkrasnitskim božim johno-wanjom!

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

a

Mots Tunka

ludzi pódla

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Póniegesch dha na bal, Motsko?

Mots Tunka. Nje, ja radscho na reje pendu.

Hans Depla. Ale bal, ton je tola wele woszebnitschi, hacj reje!

Mots Tunka. To ja w Sch—ni widał nejzym, hdjez mjejacu wondanju tež bal.

Hans Depla. Kak dha to?

Mots Tunka. No, tam bošy rejhachu a hóly mjejacu njekaske biele schórzuchi wokoło so bimbajso.

Hans Depla. Haj, dha so eji ja nedjismam, so so eji reje ljepe lubja.

N a w e s t n i k.

Eswojim lubym pschecjelam a snathym w Malechezach a wokolnoszi s tutym wosiewjam, so moja s wuszywanju nasymsteje pizy w mojej maleschanstej klamaćni hróch, woku, kolodzis, rjepove symjo a. t. d. dostacj. Tež pschedawa, so tam wschitke klamaćke twory po nojtunischem placisni.

J. G. F. Niecksch.

Krupy, jahly, hejduschne krupy, maiss, pschenicjna a rjana (khlebowaja) muka, futtergries a t. d. so w mojej klamaćni w Malechezach tunjo pschedawa.

J. G. F. Niecksch.

1000 tl. so na jara dobru hypotheku pytaja. Wot koho? to je we wubawarni Serb. Now. shonicj.

Krajnostawski bank.

Dokelž tuhwiſne penezne pſchibywanje banka dowoluje, ſo moja ſo hacj na dalsche na ratarſſe ležomnoſzie ſa $4\frac{1}{3}$ pr. Ct. ſadanenja wupożeſionki dawacj, dha ſo to ſyſhiſpomneniom wosjewjuje, ſo taſte poſtajenje jenož nowopſchiſwolomne wupożeſinki naſtupa.

W Budyschinī, 1. juliia 1857.

Direktorium krajnostawſkeho banka. f Thielau.

Germany,

Žiwenje ſawjeſſiaze aktiſſke towarſto w Schejeezini,

woznokraſnje wobtwerdzone pſches kabinetſki ordre wot 26. januara 1857.

Dospołnje podpiſany ſakladny kapital

3 milliony toler pruſk. kour.

Herka pomenowane, pod wyſchim statnym dohladowaniem ſtejaze towarſto bere horje ſa tune a twerde pramiſje, hdyž ſo ženje niežo doplaćowacj netreba,

wſchitke wujednanja na ſawjeſzenja kapitaliow a rentow po ſmertci, kaž tež ſa czaſ ſiwenja.

Tež wojskſke woſoby, kaž tež ſam i khor i ſyła taſte woſoby, ſiz ſu wetschemu ſtrachej wo ſiwenje a ſtrwoſz wuſtajene, ſo i ſawjeſzenju ſwojego ſiwenja horjeberu. Teho runja cjni towarſto ſawjeſzenja na czaſ wjedyh pucjowanjow po kraju abo po morju.

Pramiſje moja ſo w ljetnych, polſietnych, ſchwörſietnych, haj w mjeſacjnych termiſach placicj, moja ſo na jenotliwe ljeta placicjazaje pſchisluſhnoſzie nerunje roſdijelicj, ſo do vrijedna ſaplačicj abo tež woſodjinicj.

Dla naſpetkupeńja a pſchepožeſzenja ſwojich poliſow wobkežbuje Germania naſliberaliske ſaſadv. Žiwenje ſawjeſzenja i ljeſchemu wjedyh tječijch woſobow placja po prawym tež tebdy, hdyž je ſo ſmertci ſawjeſze pſches neho ſam oſkonowanje, duell abo wotprawenje ſtała.

Jenotliwe ſawjeſzenja, kotrež Germania poſticia, ſu woſebje tele:

- 1) ſawjeſzenje po hrebnych penes hacj do 100 tl., kotrež dla ſo najbóle žane ſtekarske woſipiało nežada.
- 2) ſawjeſzenje kapitaliow po ſmertci, ſ poſladanjom abo bes poſladanja na dleſche ſiwenje druheje woſeby, ſ warnowanju familiie pſche ſziewki ſažnejje ſmertce ſejiwerja, ſ ſaplačenju doikow ic.
- 3) ſawjeſzenje kapitaliow ſa ſiwenje i wuſrjedkowanju wjenow, ſaſtaraniow ſaſtarobi ic.
- 4) ſawjeſzenje kapitaliow, ſiz maja ſo po wjedyh czaſu bes poſladanja na ſiwenje ſawjeſzeneho wuplačicj.
- 5) ſawjeſzenje peniow, hnydom ſapoczązych abo na wjedyh czaſ woiſtorczenych, kotrež ſo ſaſracje jeneho abo dweju ſienoczenych ſiwenjow placja.
- 6) Dječji ſaſtaraze kaž Germanije beru pſchinofſki hacj ſ najmennicha do 2 tl. ljetne horje, ſadanja taſte pſchinofſki ſ danju wot daneje po $3\frac{1}{2}\%$ a roſdijela zyły wobſtał poſkadniſzy, hdyž ſu ſapibane dječiji 21 ljet stare, bes tymi hiſtceje wot nich ſiwyimi, kotrež po taſtim tež pſchinofſki bes tym ſemretyh pſchipanu.

K wobſtaraniu wſchitkich wujednanjow i Germaniu, i darmotnemu podawaniu proſpektow a i wuſladowaniu wſchitkich napraſhowanjow ſu hotowi:

W. A. Hlanderka, agentura w Budyschinī. E. F. Horfer & Sohn, agentura w Stolyniu.

Gustav Rose, agentura w Kinsbortu. Rob. Rowland, hłowna agentura w Lubiju.

Richard Bamberg, agentura w Nowoſalzu. E. F. Menzel, agentura w Seifhennersdorfie.

Etoſtolekar Hesse, agentura w Polčnicy.

Heinr. Schneider, agentura w Biskopizach. Carl am Ende, agentura w Deln. Oderwizach.

G. A. Mörba, agentura w Wósporſtu. E. F. Hänsch, agentura w Ebersbachu.

Carl Ginzell, agentura w Schierachowu.

W o s j e w e n j e.

Vodpisana direkcia dowola ſebi, ſ tutym čeſzenym Šerbam k navedjenju dačj, ſo je po vodstupenju k. Jacoba jeje agenturu ſa Budyschin a wokolno ſz

k n e s T u l i u s G e y e r

na ſo wſal. — K wobstaranju ſawieſzenjow psche wohnjowu ſchłodu ſo knes Julius Geyer najpodwoſničho poručjuje.

W Lipsku, w juniju 1857.

Direkcia lipſchjanskeho woheňſawieſzjažeho towarzſtwia.
Phil. Mainoni.

S pohladanjom na prjedkſtejaze wosſewenje poručjuje podpisany
(ſtare) lipſchjanske woheňſawieſzjaže towarzſtvo,

wot lieta 1819 wobſtejaze,

k horjebranju ſawieſzenjow na mobilair wſchitkich družinow, tworow, maſchinow a rataſſkih pschedmetow po prāmiah, kij w nastupanju tunjioſje ſady janých druhich sprawnych towarzſtow neſteia a pschi fotrých ſawieſzeny ſenje niečo do pølaczow a c̄i netreba.

Pſchi doprijeſkaſaplacjeniu ſchýrſjetneje prāmije je piate lieto darmo, pschi ſchiesſjetnym doprijeſkaſaplacjeniu je ſedme lieto darmo a dawa ſo 10% rabatta.

K podawanju wſchitkich bližſich wukſanjow je podpisany rad hotowy. — Wumjenenja a ſawieſzenſke formulary dawaja ſo darmo.

W Budyschin, na bohatej haſi čjo. 6%.

T u l i u s G e y e r,
agent lipſchjanskeho woheňſawieſzjaže towarzſtwa.

Schlesynſke woheňſawieſzjaže towarzſtvo

ſe ſakladnym kapitalom wot 3 millionow toler

ſawieſzjuje psche wohnjowu a blyſtowu ſchłodu w mjeszi, kaž na wſach pod tverdej a mjehkej tječi, mobilije a tworowe ſtadby wſchitkich družinow, pravuſki, žnenske plody, rataſki grat, fabrikſke ſrijadowanja a maſhiny, ſlot a. t. d. po tverdych, ale najtuñiſcho poſtajenych prāmiah, bez wſchitkeho dopłacjowanja a ſaruna ſózdu ſchłodu, tež psches wuromowanje naſtatu, najručiſho. Prospekty a ſawieſzenſke piſma ſo pola podpiſaneho darmo dostawaja, kij tež taſkim, kij chedža ſawieſzici, na ſwólnim iſcho wſche potrebne wukſowanaſia dawa a po požadanju napišanje ſawieſzenjow ſeſini a polizy na ſpjeſchičiſko wobſtara.

W Budyschin, w juliju 1857.

H. H e r r m a n n,

htowny agent ſchlesynſkeho woheňſawieſzjaže towarzſtwa w Brodſlawju,
w Budyschin.

Vecj, bohacjie ſ počolkami wobſadijenych a ſydom prónych kolčow je pola J. Scholti w Bedrichezach pola Lasa na pschedanu.

I Piwna ſadž (Kühlbottig), 1004 kwartow wulſa a teho runja „Stellbottig“ wot 902 kwartow, je ſe wſchitkim podlañſkim piwařskim ſudobjom w Bedrichezach pola Lasa na pschedanu a moža fu- powarſo pola Handrija Hobraka pomenowanego Hejſa wſho dalsche ſhonicj.

Tak menowana ſkotna hospoſa (Biewirthin), kij ſo janeho džela neboji, može na kneim dwori w Bolborzech ſlužbu doſtačj. **Friedrich.**

Pratki 24. julia budje ſo w Delnym Hunjowu 6 forzow wulki ſahon ſtejazeho lenu po wopredſach na pschedadijanje pschedawacj.

Hromadu ſendženje popočnju w ſchýrſjoch ho- dijnach pola ſublerja Žura čjo. 7 tam.

Nedaloſko Dobrasčez bu du wondanjo ſejana ſala a njeſtore koſchle ſamafane. Kij je to ſhubiſ, može wſho dalshe we wudawańi Serb. Now. ſhonicj.

Ti mjechi ſ menami buchu ſandjenu ſobotu na žitnych wſach namafane a moža ſo we wudawańi Serb. Nowinow po ſaplacjenju ſawieſzka ſaſo doſtačj.

Mossewenje etablišementu.

Geszenym Eserbam Budyskim a wekolnoſſie naipodwolniſſho woſerwju, ſo bym ſo tudy jako riefniſ ſakſyli. Za proichu teho dla wo debročiwe wopytanie a lubju, ſo budu dowjerenu, mi ſpojeſzemu, ſtajnje rſches dobru tworu a najtunischiu plaćſmu doſz cijnic ptyacj.

W Budyskim, na kamenteſ ſakſy cjo. 5²²/204.

Eduard Rovat, riefniſki mischir.

Etutſche ſitme a potarowe gne na Lehmannneſ ſyloſahrrodiſteſ ſiwnoszi w Hnaſhezach maja ſo psichodny pſaiſ, 17. t. m. popolnju wot 2 hodziow w jenoiſliwych wetskich a meniſtich džielbach na mjeſtach ſamych ſawnje na pscheſadzowanje ſa hotowe penesy pschedawacj.

W Budyskim, 9. juliia 1857.

Rycniſ Rychtar.

Na woſlinę zanſku woſadu.

Wot ſia ljet je ſo minylo, moji lubi! hač ſy whole ja poła Waſ wucjerſke ſtaſtoinſtwu naſtupit. Boh je wulku wjez na mni ciniſ, a mi hnadu ſpojeſit, ſo možach po tak dothim cjaſu junu hiſhčen 2. nedjelu po ſwiatej trojizy uteho ljeta na to mjeſto pschinę, hdzej ſy whole jako młodjenz ſwoje dželo ſapocząt. Kajſe weſelje bu mi tam ſhotowane! Koſka luboſz a cjeſz mi wopokaſana! Sa wſcho, ſtož ſy whole doſtak a ſhonit, nemoju Wam ničo dač, hač jeno ſwoj wutrobný džaf prajicj. Džaf k. duchomnemu Žm iſ chej, kotrehož ſtowa na ſwatym mjeſzi ſe mni a wo mni ryciane, ſu moju wutrobu hluboko ſapschijale, a kotrej je me ſe ſwojeſ lubowanej mandjeſſej ſara ſweſelik a cjeſit. Džaf knesej ſ Kanig nad Zitrom, korrž ſwojego prjeneho wucjerja ſabyt nebje, ale je mi we ſwojim domi djeſibraciaj połnu luboſz ſiewit! Džaf tym knesam wucjerjam, bes kottymiz ſtaj dwaj hiſhčen tudy we Hodžiju ſe mni do ſchulje ſhodzitoj: ſo ſu me tak pscheſczelne witali, a horjewſali, a moj jubeliſki džen mi k rjanemu a neſapomnitemu dnej ſciñili! Džaf wſchym druhim ſtawam teje woſady, ſiz ſ džela hiſhčen jako ſtari ſchulerſo a ſacieji me ſe ſboſiepscheſzem wobſtuſiſu a ſanđenych cjaſow ſo ſo mnu weſelje dopomnicu! Boh ſaplač Wam taſtu luboſz! Boh johnuj Waſ a Waſche džecji, a ſpojeſ Wam wele dobrej a hnadnych dnjow.

E. Ch. Schmidt,
emeritirowany ſchulſki wucjer w Hodžiju.

Pschiſpojiſje.

Sa nedocjafane ſwedjeniſſe powitanje pschi ſwojim wucjerawſhim pschiſjeſu do Nakę, kotre-

muſi paſi niſ ſa mne ſameho plaćſici nedam, ale tež ſa aktuara Töpfer a ſa wſchikich druhich ſtaſtoinſkow, fiz biechu tam njeſtre dny predy me psichſli, ſyta to mene woſobi, dyži wele wjez ſtaſtoinſtu wſchivioſowacj mam, praju tež hiſhčen tudy ſwój najnaležniſchi džaf.

Nech nebeſki wot woffiſenym pschedzjam a ſlubenjam taſtu mjeru pojohnowanja ſvojci, kaž bje ſylna a nadobna ta ſlawa, fiz bu Zeho majestoszi, naſhemu ſtalej a knesej pschi tym w polnej radoſci wuneſena.

W Nakę, 4. juliia 1857.

Šudniſki hamtmam **Senfert.**

Džaſ.

Wutrobný džaf prajimy wſchikim tym ſamym, kotsi ſandženu wondželu pschi wohnjowej muſy ſ bliſka a ſ daloko ſ nam na pomož ſhwataču, woſebje muſtwarz budyskeje ſtajneje, kaž tež tachanskeje kyſawy, wojaſam ſa ſhworne wobſedzbowanje naſchich wjezow a cjeſneſ ſuſodneſ delnjokinjskej gmeini ſa něznu wachu.

Boh luby knes chyž ſa to wſchikich bohacjey ſohnowacj a pschede wſchikim neſbožom ſakſhowacj.

W Bórk, 8. juliia 1857.

Gmejna.

Wutrobný džaf budž wſchikim tym ſamym ſ bliſka a ſ daloko, kotsi pschi tudomny Božim wóhn.u 6. t. m. mej dom ſ Bożej pomožu psched hrožazymi plomenem wobroku, ſa wſchu wopokaſanu rózu a luboſz. W Bórk, 9. jul. 1857.

Kryſtof Ženkeř.

Džensa wobradzi namaj Boh luby knjez stroweho synka.

W Ketticach, 6. juliia 1857.

K. A. Kočor a mandjeſſka.

Wot redakcije. Wſelake nam witače dopisy možemy hakle za tydzeu podać.

Zańdženu sobotu žita w Budysinje plaćachu

Korc.	Plaćinza.											
	Wysza.	Nižsa.	Srzedzna.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Roſta	3	20	—	3	7	5	3	15	—			
Wſchenza	7	20	—	6	25	—	7	10	—			
Decjmen	3	20	—	3	10	—	3	15	—			
Wens	2	20	—	2	10	—	2	15	—			
Gróš	5	7	5	—	—	—	5	—	—			
Rijepif	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Zabiy	9	15	—	—	—	—	9	—	—			
Hejdvička	6	—	—	—	—	—	5	20	—			
Wjerny	1	5	—	—	—	—	1	—	—			
Kana butew	—	15	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—

Dowoz: 4802 kórcow.

Čiſcane pola K. B. Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w
wudawaći Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předplatna pola
wudawaria 6 nsl. a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 29.

18. julija.

Lěto 1857.

W opſchijecje: Swjetne podawki. — Je Šerbow; Š Budyschina. Š Lubija. Š Wo-
chosow. Š Čejneho. Š Čornjowa. Š Žarkow. Š Kubisch. Š Małeje Subernicze. Š Kopyrz.
Dovishy. — Pschilopf. — Slovianske pišmowistro. — Spjewy. — Wužohnowanie. — Hanž Deyla a
Mois Tunka. — Bytkwinske powesje. — Čjahi falkostochlesynske jeleńizy. — Benežna placisna. — Naujeschtnik

Swětne podawki.

Sakska. Královská swójsba je so pón-
djelu 13. juliia se swojeho italského puczowanja
saň domoj vróčita a pschiwese so wežor spom-
neneho dnja na lipstodraždžanské železnicy do
Draždjan. Tam krónprinz Albert, ministrjo a
drusy wysozy královy a mjeschczanszy fastoñizy
na pschiwesenje krála a jeho swójsby cjakachu
a postronichu wschlitských hromadzie najpoformischo
a najluboñischo. Dwórnischcjo bje renje w jwien-
zami a pletwami wupyschene, teho runja tež
hašy, po kotrychž so král do mjesta poda.
Královská swójsba je hisczeje tón samy dzen
na swoje ljezne bydlo do Vilniž dojšela, kdež
bjeschtaj tež pruski král a králowa s Čjopliz
vichisjet. — W Žitawí a na tamnísché hori
Dybinu džerzesche so 12. a 13. juliia wulki
spiewanssi swedzeni, na kotrymž bje so pecza
psches 1100 spiewariow se Sakskeje, s Prus
a s Čech wobdzielito.

Prusy. Král je so 15. saň do Bar-
lina wróčiſt. — Dom, w kotrymž ruſi poštanz
w Barlini bydli, je teho dla, dokelž budžetaj
w nim w bližszych dnjacach ruſi khjezor a russka
khjezorka bydlicz, s nowa sridowana a teho
runja tež tamníschá ruſka kapatka, kotraj bu
wot archijereja Polišadowa 13. juliia pošwie-
cena. — Do Königswintera pschiwese so 11.
juliia jendželsi krónpryz, so by tam někotre
nedželje pschiwyat. Š nim je tež njeſchtó
mlodych jendželskich ſemjanow ſobu pschijsko. —

Russka swudowena khjezorka pschiidže 16. t. m.
do Barlina.

Badenſka. Tudomny welwójwoda je pschi
ſtadnoſzi so je jemu jeho mandjelska prynza
porodžita, wschlitských tych samych wobhnadžiſ,
kotriž bjechu do sbježka s leta 1848 1849
saplecjeni a teho dla wotbūdzeni a w tu khw ilu
hisceje w jaſtwach ſedja. Čji sbježkarjo, ſiž
bu do zubý roscijekali, bu tež wobhnadženi,
ale woni maja welwójwodži pišmo poſtači, w
kotrymž so swojeho pschestupenja kajeja a nowu
swjernosz lubja, predy hacž badenske mesy na
swojim dompučju pschestupia.

Rakuš. Pruski král je jenož dwaj dnaj
pola khjezora pschiwyat; hacž je won jenož
pschijsjet, so by pscheczelniwje k khjezorej pohla-
dat, ſchto cjni, abo hacž je so tež wo politiske
naležnoszje jednalo, to je nesnate. Tola pak
je tež to wieſte, so je won s ministrom Buol-
Schauensteinom psches hodžinu ryczař, a poweda
so, so je so pschi tutej ſtadnoſzi wo to jed-
nalo, ſak by so Holsteina a Lauenburgu dla
pscheczivo danſtemu knjeſtſtu ſakročicž mjeſo.
Tež je ſpomneny minister pecja prussemu kralej
wukladowat, ſak by so zlo na rakuſkých mesach,
kdež je wone hijom wo wels ſpanylo, hisczeje
bóle ponizicj dyrbialo a tak rakuſki král ſtönčenje
tež do tak menowanego „zollvereina“ stupicj
möht. — Pruski král je we Wini wschelakim
rakuſkim fastoñiskam rjady wudželit.

Franzowſka. Sapoſtlanow, kotrychž je

oppozicja pschi poslenich wólbach pschecjischczata, mjestom sbiežkarjow sbito a jím 26 kanonow je wscho do hromady sydem. To je mala liczba, dokelž je wschitkich sapostanow na sejmi njehdje 300, ale tola hijom tuteje czrđodziejski dla cjinja ſebi njeſtoſt ludzjo ejeſte myſlje a mjenja, fo je to nelubosna wjeſ ſa khejora Napoleona a to teho dla cjinm nelubosnicha, dokelž je w Parisu oppozicja schyrjoch kandidatow wuswolich mohla, w Parisu, ſa kotrehož nobydlerſtwo ſo khejor wele bōle ſtar, dyli ſa Jane druhe a kotrež nobydlerſtwo tola ſa mužow hloſuie, kij ſu khejorej nelubi. — Khejor pschebywa hischeje w plombiereskich kuperach. — Akademia rjanyh wjedomnosajow je prynza Napoleona ſa ſobustawa wuswolita. — W nastupanju italskich sbiežkarjow, kij buchu wóndanje w Parisu jecji, poweda ſo, ſo je jich broni ſ teje ſameje fabriti byla, ſ kotrejež ta biesche, kotrež ſu pola sbiežkarjow w Livornu, w Genui a t. d. namakali. S teho chzedža ſudziej, ſo je ſo ſbiejk w franzowſtich, italskich a ſchpanſtich krajach predy wotmyſleny byl a ſo wschitzy tuczi ſbiežkarjo po jenej myſli a poruczenoſti ſtruktuo, — a to najſtere tych hlownych ſbiežkarjow, kij ſu do Jendželskeje wucjekali a tam bes pschedestac̄a na to myſla, tak buchu ſwiet ſaſo do nemjera pscheinęſt möhli. Jedyn tajich hlownych ſbiežkarjow je Italian Mazzini, kij w Londoni bydli; krotko psched wudryenjom Livornſkeho ſbiežka ſu jeho yak tam widzeli. Hac̄ je ſbiejk, kij bie ſo w neapolskim krajeſtwi ſtaſ, gylje poduſcheny neje hischeje ſnate, tola neje ničjo dale ſtyshec̄, hac̄ ſo buchu ſbiežkarjo wschudzom, hdzej ſo pokasachu, hnydom wot ſtaloſtich woſakow ſbic̄i. — W Schpaniskej je tež njeshto ſbiežkarjow poſtanyo, kij republiku proklamirowachu, ale woni nihdje Janej wschi ſa tu ſamu nenadieñdzechu.

Jendželska. S jendželskeje Indije ſu powesjje, ſo je tam Jendželjanam hac̄ dotal njehdje 30,000 indiſtich woſakow wotpanylo. Wot tutych je jich wele jenož cjeſto, ale wulka dijelba je ſo do mjesta Delhi'a podato, kotrež ſo w ſbiežkarjow ruzu namaka. Po najnowiſtich depeſachach je jendželske wóſko hijom hac̄ do bliſkoſaje Delhi'a poſročiſto a psched tutym

wotdobylo. Sbiežkarjo ſu ſo po tutej bitvi do ſpomneneho mjesta, kotrež je wobtwerdzene, nauts ſcjhanyli a Jendželjenjo chzedža je ſchtorowac̄, tak bóryh hac̄ jich nowy wyschi general k nim pschindje, pschetož jich dotalny naſwyschi roſkaſowar, ſ menom Anſon, je jím na ſholeru wumreł. Nowy general rjeka Campbell. — Mjesto London je pruskeho prynza Wedricha Wylema ſa čeſneho mjeſciejana pomenowalo.

Ruſowſka. Po nowym tarifu, kotrež je ruſke ministerſtvo wudako, je zlo na wſchelake twory khejero jara ponizene. To je hijom w pruskich mjestach ſylnje czuej, dokelž ſo tam njetko wele wiaz tworow do Póſkeje a Ruſkeje kupuje. Skladu njeſotrych pschekupzow w Frankfurci a Barlini, kij ſ kotonowymi tworami wiſuia, buchu wot polſtich kupzow cijisze wukupene. — Khejor je wele Franzowsam, kij pschi pschebywanju wulfowejha Konstantina w Franzowskej, do jeho bliſkoſie pschindzechu, rjady poſlat. — Bes Franzowskej a Ruſowſkej je njeſakſe pschekupſke ſjenocjenſtvo wujednane, po kotreym ſmiedža ſo njetko franzowske twory ſa ponizene zlo do Ruſowſkeje ſtac̄ a tam pschedawac̄.

Ze Serbow.

S Budyschina. Wóndanje wopyta naſ belnotujiſti ſtowjan, kandidat duchomnſtwa k. Ćaſchnař. Wón je ſa diafona, kaž tež ſa herbſkeho prjedarja w Kroc̄ebuſu wuswoleny a ſwoje dostoinſtvo w tycle dnjach nastupi.

Wot neho ſtyschachmy tež, ſo je do Ćutow na tamniſche duchomſke mjesto dotalny welikoraniſti farat Markus a na tuteho mjesto kandidat Zwar do Welikeho Ranja pschichot.

S Lubija, 12. julija. My mamy wot 30. junija najpłodniſchi čjas, tak ſo ſu wſchilke ſita womlodzile. Tež najetnym ſywam njeje ſuchota najwiaſy ſechlodžita, dokelž bliſke hory poſa pschezo wložne ſdjerzuja. My možemy my ſo po tajim, džak budz Bohu, rjanyh žnjoſ nadieſc̄. Bjerny, tak a rjepa tež rjane a dobreje nadžije poſne ſteja. Sa ſtot jenož hischeje

na piży, wośebje na dżeczelu, pobrachuje, ale to so też bjen wore dnja porędja.

Sandżeny suchi czas je nam też psches wóhen schlobiż, pschetoż tehdy so nam na hori Kotmaru njehdże wo dżesacj fórzow młodeho drewa spali. A bórzy potom so k. Jeremiasie nad Kotmarezami na tej samej hori wo dwai fórzai stanja a drewa do popela pschewobrocji.

Na nasche gasowe poświetlenje so pilnie twari. W pschichodnych dniach budź so te hłowne roły klasz sapoczinacj. My smiejemy teho dla hizom pschichodnu nasymu nasche mjesto na cimowych weżorach najreinsho poświetlone.

Na jenu nowinsu nech ja hiszczje spomnu. Nasch kamenjocijszczet k. G. Elsner je pišan-kam (Schreibebuch) nowe, s wobrasami wupyshene wobalski cijischczecj dat, kiz su to tak derje poradzite, so móza so wschiem k. wucjerjam a starskim sa dżeczi kupywacj radzież, pschetoż wone nimaja śmieschnych mujskow abo jónskow, ale su s dostoynymi wobrasami a snamenemi wupyshene, tak so wocisko rad a weszle na ne pochlada. Tich je 8 družinow schierolskich a 4 družinow wyškowych, a duzent se 4 listnami papery placji 10 nsl. Budawať je te same tej wucjerstemu, w khoroſzach podperazemu sjenoczeństwu na pschedan poſtał. Wone so też dżecjom jara derje lubja.

S Wochoſow. Njehdże psched mjeſazom namakachu tudy c̄łoweka, kiz bje so do hłowy iſielit, morweho. Ćsienje bjesche tak sylnie byle, so bje położa hłowy zylje wotleczala, tak so ju namakacz nemójacz. Iako morweho wobhladowachu sposnachu, so je Rakez wołoczk, a poweda so, so je so nesbožomneje luboszje dla hamowólnje sfonżowat.

S Gjelneho. Tudy stanu wóndanjo rwesty Khryſtian Hennig w nozy wokolo jeneje hodziny a dżesche s khiezje won. Dofelż jeho na ranje neuwladachu, dha dżiechu jeho pytač a namakachu najprjódzy jeho kiz a mjezu na brjosy rjeſti ležo a potom też jeho morweho w riezy. Won bjesche ſebi menujzy fa nohu wotežku ſadżernyl a tu samu na brjosy njeſak pschiwjasat a to najſtere teho dla, so bjechu jeho cim ſtere namalali. Wina jeho

ſmerczie so wot ludźi s tym wukladije, so je jeho wjeszje ſwiedomniſe cijischczato, dofeſz je w mandželskwi' neſhwjerny pobyt.

S Ğornjowa. Póndjelu 6. juliia dyri tudy blyſk do wyšokeje jablonje, na fahrodżi ryhtaria Kęcka ſtejazeje. Blyſk bje wot ſameho weſchka s wonka delje iſet, potom pak, hdzej je ſdónk njehdże 6 tohcji proſny, s džierſu do ſdónka ſameho nuiſ ſajſet a delkach ſaſo won wuiſet a jón na peczich mjeſtach wobſchloſdij; ſapalit jón pak tola nebjie.

S Żarkow. Pschi newedri, kotrež pón-djelu 6. juliia psche ſasche ležomnoſje cijehniſche, dyri blyſk do knežeho kola, hdzej bjechu ſak ſadželi a roſychnowa to ſamo tak, so ſu tam ſaſo wele katu doſađowacj dyrbeli.

S Kubſchid. Tudy dyri blyſk ſańdženu nedjelu 12. juliia pschipołnju do bróźnje Ju-rja Bergmann a, neje pak tola ſapalit. Hdzej je won po murſowanach ſwiſlach delje iſet, je njeſko čjorna ſmuha wibdecj.

S Mateje Subernicki ſu naſ po ſwarili, so ſmy, dofeſz tola na wschiſko w Sserbach ſebiujemy, na to ſapomnilis, so ſie tam w maschinowom twarenju, Janej Petſch a Jurjej Groſy ſtuſhazemu, 30. junija rano w schyrjoch hodžinach wóhen wudyrif a w nim drewiſna s wetscha ſpalit, ale so tola peduſyk, predy hacj je wetschu ſchodus nacjinič moħt.

S Kopyrz. Sandženu nedjelu pschipołnju ½1 dyri boże newedro do domskeho twarenja tudemneho fahrodnika Handrija Mitascha. Wohen, kiz psches to nastia, pschewobrocji domske ſ hródzu zylje do popela, brójen pak ſtejo wofta. Blyſk bjesche we bliſkoſi wuhnja nuiſ ſaj ſajſet a tam ſdobiom tſiechu a pôdla lejaze wiezzy ſapalik, potom pak do jſiwy pschijet, hdzej so we kueſiku nedaloſo durjow wieszche a do ſemje ſhubi. Naj-wetsche ſbožje pschi tutym nesboju je wieszje to, so blyſk tym, kotsi woſtvi bjechu, nicej neči-nesche, hacj runje jenož njeſotre kročelje wot njeho ſdaleni bjechu.

D opisy.

W Lipſku 7. juliia. — Weżor 29. juliia wumre tudy knes C. G. L. Großmann, fon-

istorialny radzicel, prijeni professor bohatyzeno-
sje na tudomnej univerzitzi, superintendent Lipskej
esorijs, prijeni predat pschi zirkwi swj. Domašcha,
tachanski knes, rycer dweju saksteju a tisjoch wu-
krajnych rjadow at.d. W ejednej khorosji, kotaž
jeho hžom wot sanđenych, jutrow ſem w tožu
djerzesche, bje won jara wutrobie džielbrocje
wobydlerow zyleho Lipska a tež ſameho kralow-
ſkeho dwora ſhonit. Tuta pschiwiſnosz k temu
čejekjedostojnemu ſchiedzinyzej pak ſo hisheje po-
wſchitomniſcho ſjeweſche pschi ieho ſmercji. Po-
wesz wo tej ſamej ſo hnydom po wſchym
mjeſzie roſſcherti a namakſche woſebje w uni-
verſicje ſylny wothloſ. Bórsy bu w ſhromad-
zijne ſtudentow duchomſta wuberk wuſwoleny,
tiz by ſo ſa to ſtarat, tak by ſo wulzy lubo-
wanemu wucjerej poſlenia čeſz na hónje wa-
ſchnje doſtala. Bórsy teho dla licžba theologiuſ
ſtudowazych mlobjenzow hromadu ſtupi, kotsiž
popołdnju a wečor psched poſrebom a na po-
hrebnym dnju ſamym psched kaſchcjom ſemretheho
čejſnu wachu djeržachu. K poſrebej ſamemu
pak bjeſche ſchtwórk 2. junija poſtajeny, a ſa-
počza ſo ſwecjenoſz na tym dnju po połdnju
w 3. Najpredy ſo w zirkwi ſw. domaſcha,
hdež bje ejelo wuſtajene, cjeſne rycje djeržachu;
wuſtupichu pak po rjadu jako rycenij ſchegio:
1., Archidiakonus Dr. Meißner, jako ſobu džie-
lačjet nebocjickeho pschi tei ſamej woſadje,
rycjesche w menje duchomſta a woſady; 2.,
konſistorialny radzicel Dr. Räuffer ſ Drežbjan
w menje ministerſta a zyleje ſakſteje ev. luth.
zirkwie; 3., zirkwiny radzicel Dr. Hoffmann
w menje tudomneje kraiſteje direkſije; 4., heſſen-
ſki prälat Dr. Zimmermann ſ darmstadta prjödſ-
tejer gustav-adolſſkeho wuſtawa, w menje tuteho
wuſtawa ſotrehož ſobuſalojer a ſylny podperat
je Großmann był; 5., mjeſcejanofia Koch w
menje rady a mjesta; 6., professor Dr. Brückner
w menje university. — Na to ſo wonkach
pschewodženſti cjaž do rjadu ſtaſeſche, w kotrymž
ſu ludžio psches 1100 člowekow naliczili. Psches-
wodžerjo džiechu ſ džiela predy, ſ džiela ſadu
kaſchcja wot 12 ſtudentow theologiciskeje ſakſty,
jako čejných marshalow wobdateho. Prjedku
čejnichu gymnaſiastojo wobeju ſchulow a džiel

ſtudentow, ſa kaſchcjom žarowaza ſwóſba, pro-
fessorjo, 42 duchomni a hisheje wucjeroſw,
dale ſobuſawy wſchitſich 11 ſtudentſkich ſwja-
ſkow, ſ džiela ſ teſakami a kóždy w barbach
ſwojeho towařiſta; na to ſjehowachu knihi-
čiſcjejerjo w pschiſtojnych drastach ſwojeje jed-
nothy, ſaſtojnih poſta, wychlojo woſerſta a ko-
munalgardy at.d. Pod synkami ſwonow wſchit-
ſich zirkwiſow čejnische cjaž wot wſchazow
pschiſladowarow wobdaty na poſrebniſcje.
Dow pschiſedži djerzesche Dr. Ahlfeld, ſlawno-
ſnaty predat pschi zirkwi ſwj. Miſławſcha,
rjanu, wutroby ſimazu modlitwu na fromje
rowa, po ejimž ſyń ſemretheho (lij je ſuperin-
tendent w Grimmje) ſ požohnowanju ſyłu ſwja-
točnoſz ſkonečji.

Šivoju starobu bjeſche nebo Großmann
poſchinest na 73 ljet a nimale 8 mjeſazow;
22 ljet bjeſche w poſlenim ſaſtojnſtwie, jako
ſuperintendent, džietawy. Na nim ſhubi wjedom-
ſtwo ſlawneho miſchtra, evangelska zirkwi wuſtoj-
neho wobjerja, kraj a krajna wychnoſz mudreho
radzicjela. Boh dat, ſo by ſo muž namakał, tiz
móht wuprōſnene ſaſtojnſtwro Großmanna w tu-
teho duchu, w jeho mož a ſwjeronoſzi ſataracj!

B.

Priłopk.

We Wolbramoſzach je 5. t. m. djocežickeſka
ſkalza Knoblocha, 1 ljetu 8 mjeſazow ſtara, do
wodowſeje džiery panyka a ſo tam ſatepiła. Wſchitſe
ſpredki k ſejnemu woſiwenju bjeſchu podarmo.

Słowjanske pismowſtwo.

Jako njedawno, při krótkim přebywanju w
lobych ſerbſkih ſtronach z přečelom wo wjetſich
abo mjeſiſh postupach słowjanskeho pismowſtwo
ryčo, to přeče wuprajich: „Hdy bychmy jeno
wſitey jenaki prawopis měli,” dha ſebi njewerjach
ſo nadžijeć, zo ſo tak bórzy tak wulka kročel
do předka stanje, kajkuž ſym nětko před krótkim
časom woſladał, mjenujcy započatk němsko-
ſłowjanského ſlovnika w zhromadnym prawopisu,
kotryž je wſitkim Słowjanam přiſtupoy, tak zo
móžemy ſo nadžeć, zo budža plody wſitkich
ſłowjanſkich jazykow po času wſitkim Słowjanam
zrozumliwe, kotriž ſebe tu prouču bjeru, ſo wo
duchomne ſkutki druhich słowjanſkich ſplahow

starać: z čehož sym ja hižom wjele wužitka a duchomneho wokřewjenja čerpał. A čeho dla to nic? Pismowstwo (literatura) luda je zhromadu swójstwo (wobśedźenstwo) cyłego swęta, k kotremuž my Serbjo tež slušamy, a kotryž we wulkim dźěle sebe sameho nam Serbam zynki našim podobne slyšeć dawa. Teho dla je inje wulecy zwjeselił sławnje znajomneho českého słowníkarja, knjeza Franty Šumawskeho „Słownik jazyka słowjanského šešć hłownych naryčow (dialektow: ruskeje, bohaſkeje, starocyrkwienskeje, (južno) serbskeje, českéje a pôlskeje,“ kotryž wot pisnika „A“ hač do słowa aulöthen (stron. 80) dosaha. (W Prazy pola K. Bellmanna; płaciżna I. zežiwka 10 now. slēb.) Papjera a čišć stej rjanej. Prawopis, kiž so na starosłowjanski založa, je za słownik wubjerny, a ja sebi žane wokomiknjenje njewěsty njejsym, zo budže tutón prawopis po někotrych njeważnych wotměnjenjach za wšitke słowjanske ryče derje a lóhko k naloženju; a teho dla sym tuto dźělo słowjanského Čecha tak wjesele powitał. Wobžarować mam jeno jene, mjennujicy naša lužisko - serbska naryč we nim wobkedažbowana njeje, kotař wěsće tež k hłownym naryčam słowjanskoho jazyka stuša: tola spokoja mje při tym ta mysl, zo druh i wudawk teho słownika bjez našeje uaryče njebudže, hdyž jeno budže naš serbski słownik cyty wudaty; a zo je za kóždeho nawjedźiteho Serba hižom jara zajimawe dźělo, w předlěhowacym zešiku (kotryž so, připòdla prajić, w němskich słowach Grimmoweho prawopisa džerži) na to džiwać, kotař słowjanska naryč so z našej serbskéj spodźiwnje trzechuje (mjennujicy ta, kotař po swojim serbskim, a ta, kotař po němskim mjennje našej najbliże stěji.) — Derje znajomny ruski filolog a stawiznař knjez Alexander Hilsferding, w tón čas konsul w Sarajewje w Bosnii, je słownik z přihodnym přispomijećem wuhotował.

Kuzej kniař Smoleń w Budyšinje a druzy přećeljo budže při přehladanju stowniskeho zešiku widzeć, kak so tón prawopis wot teho starosłowjanského rozdžela, w kotrymž smy my w předawšich časach zwučowanja dla sebi listy pisali.

Dr. Pfül.

S p ē w y.

Žedženje a změrowanje.

Wótény krajo, tebje wšityc
Swěru w myslach khowaja,
Tam na horach we Lužicy
Žedženje mi zastawa.

Tamne serbske doły, hory
Tudy nihdźe njepytnješ,
Što či džiwi, sy-li ty khory,
Hdyž jow bratrow njenandžeš?

Wśudżom w Łukach, wśudżom w kefkach
Pytam horow dymanje,
W krasnych dubowinych wjeſkach
Wotpos'ham sej spěwanje.

Ani horow čerstwu paru,
Ani ptačkow hwizdanje,
Ani młodych Serbow haru,
Ani khrobte wyskanje.

Lužičanow sprawnu radosć
Tudy namkać njemóžeš;
A tak: horcu moju žadość
Změrować tu njebudžeš.

Lubosć serbsku sprawnn, słódka
Podarmo tu hladaš sej; —
Ale w wutrobinym hródku
Městaško maš skhować jej.

Wotčina na tebje hlada,
Hač jej w czubje swěrny sy,
Sprawnosć, swěrność sebi žada,
Hdyž tež sy jej zdaleny.

Lubować baj njezastawaj,
Sy-li runje we czubje,
K nebju, bratře, měrnje hladaj,
Kiž so módrí překrasnje.

Njebojo módré da či rjany
Pokazk, zo by swěrny stal,
Zerja su tón wobraz khmany,
Zo by lubosć zakhował.

Jenajke nas njebjo kryje,
Jenak tu a jenak tam,
Jenajke wšak pruhi syje
Slónčko wam a slónčko nam.

W Lipsku. Jurij Přilubinski.

Wužohnowanje.

Hłóš: Precz, precz, precz! mój najrěnschi luby ic.
(S čjorneho fořa.)

1. Wrjóš, wrjóš, wrjóš,	2. Wrjóš, wrjóš, wrjóš
Wrjóš na holi fcjeje	Wozki rady maja,
Cahrodna ſo	Naliski te
S naliskami ſmjeje.	Ca mne ſakcijewaja!
3. Fcjej, fcjej, fcjej,	4. Pój, pój, pój,
Holicjo ty rjane,	Pój ſem roža prawa,
Twojoh' runja	Pój ſo ſcheinui,
Nesda ſo mi žane.	Twojej cjeſzi ſlawia!

5. Piż, piż, piż,
Piż, hdyż piwko śiwa,
Piż je strova,
Słotke ślepta śiwa.

6. Ju —, ju —, ju —
Jułsje božmje praju,
Miej so renje
Róża, tij eje snaju.

7. Ju —, ju —, ju —
Jułsje maja śpanyc
Moje węsla
Jułsje dyrbju cjaħnyc
Precj, precj, precj!

Hans Depla. To je tola piękne a woschewi wutrobu, hdyż jedyn pośluscze dżecji widzi, kotrej swojego nana a swoju macjer w cęszi maja.

Mots Tunka. Taifte drje pola naš w Sserbach najbole namakaſch.

Hans Depla. Hm, hm!

Mots Tunka. Schodha lunkoſeſh a mi ſzawneſ newotmolwiſh?

Hans Depla. Dha poſluchaj na moje wotmolwenje: Dako ja wóndanjo psches jenu weſu džecj, ſtyschach tam, ſuk jedyn nan swoju

wulyczinsatu džowku ſwareſche, so ſebi pshezo nowu draftu kupuje. Tak pak jemu ſe ſyſechnej hubu wotmolmi: „Deſceje wſchak ſwojego konja, ſo budzieſe međ teſ brutru do mjeſta noſycz a ſebi rjoni draftu kupowacj.”

Mots Tunka. Aſi, aſi, to je tola jara hroſnije, hdyż jana džowka ſwojemu nanej taſte wotmolwi. Ta by tola hódnna była, ſo by ſo w Nowinach pomenowaka.

Hans Depla. Nô, jeli ſo nepoſlepſchuje, dha może ſo jeſ to borsy doczahnyç.

Cyrkwinske powjesće.

Wérowani:

Michalska cyrkej: Pietr August Holan, ejeſla w Dobruschi, s Augustu Louisu Synapiuſez s Woſerez. — Jan Korla Bohuwjer Möbius pomenowany Meja, wobydleſ na Židowi, s Madlenu rod. Brodžej, ſwidowenej Schimankowej tam. — Korla August Grau, murek na Židowi, s Hanu ſwidowenej Krupowej tam. — Jan Jurij Rencj, kublet we Wurizach, s Hanu Bartez s Iſselan.

Podjanska cyrkej: Jan August Guda s Daliz s Mariju Madlenu Woczejez s Djejeñilez. — Gustav

Adolf Klauſ, kublet w Dalizach, s Augustu Ernstiu Berganez s Dolheje Vorschjejie. — Pietr Hala s Horneho Hunjowa s Kryſtianu Schneiderez s Hruſelcziej. — Jan Kruſchwiza, wulkosahrodnik w Droždjiu, s Hanu Nowakez s Bieleſez. — Jan Korla Henka, pohonez w Hajnizach, s Mariju Winklerz ſe ſtoloneje Vorschjejie.

Křčení:

Michalska cyrkej: Korla August, Korla Aug. Hobra, khjejerja a murerja na Židowi, ſ. — Korla August, Handrija Šeykory, khjeznika w Delnej Rini, ſ.

Podjanska cyrkej: Marja Laura, Pietr Aug. Lukáš, riešništeho mischtra a khejeřja pod hrodom, dž. — Marja Augusta, Franza Kumpf, hamitskeho vőzelnika w Budyschini, dž. — Marja Augusta, Heleny Podvarez w Niewhezach, nem. dž. — Korla Handrij, Khr. F. Israela, jiwnoskerja w Niewhezach, ſ. — Gustav Adolf, Augusta Cíjschki, jiwnoskerja w Makym Welskow, ſ.

Zemrječi:

Djen 22. junija: Hana Madlena, Handrija Buberja, wobydlerja a wóſki pod hrodom dž., 51. 3m. — Hanja, rodž. Bärez, Franza Bergera, khejeřja na Židovi, mandjelska, 38l. 7m. — 24., Jan Bohuwjer Wendler, khejeř a murek na Židovi, 44l. 9m. — 26., Korla Pomajsböh Schmidt, jiwnosker w Cíjichovzach, 45l. — 28., Hanja, rodž. Mühlgangez, Juria Schtrymp, khejeřja na Židovi, mandjelska, 44½l. — 2. julija, Jan Bjetnał, predawšči wojsk a wobydler s podhrodu, 56 l. — Pawoł Hermann Hubert, Marje Augusty Salmez se Židova nem. ſ. — 5., Marja, rodž. Scholejz, nebo Handrija Nencja, khejeřja ua Židovi sawofstajena mandjelska, 57 l. — Hana Marja, Korle

Bohuwlera Balzaria, murerja pod hrodom, dž., 1 l. 2 m. — Hana Kryſtiaua Elenora rodž. Vorelez Zana Augusta Schäbera, khejeřku a týcherla w Saſdowi, mandjelska, 54l. — 6., Pietr Hantusch, wobydler na Židovi, 61l. 10m. — Jurij Wicjał, wumeňat w Dobruschi, 69l

Czahi ſakſkoſchlesyſſeje želeſnizy ſ budyskeho dwórnischa.

Do Drážđan: rano 7 h. 37 m.; počipolju 12 h. 53 m.; popolnu 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 16 m. rano 2 h. 42 min.

Do Choręza: rano 7 h. 47 m.; dopolna 11 h. 40 m.; popolnu 4 h. 52 m.; wiejor 8 h. 27 m.; w nozy 12 hodž. 4 min.

Penežna placisna.

W Lipsku, 18. julija: 1 Louisd'or 5 ll. 15 ngl. 3¾ np.; 1 počnowažazý čerweny sloty abo buſat 3 ll. 4 ngl. 5 np.; winske bankowki 97⅔%. Spiritus w Wroclawi 12⅔ ll.

N a w ē ſ t n i k .

Marji Scholejz ſ Minakata

Handrijej Hancžy ſ Lichania

na tym dnju, jako bu jeſu mandjelski ſlub na Božim mjeſci poſwiecenju,
djen 19. julija 1857.

* * *

Kaj pschewodja naſ ſjien,
Kij wot ſwjetla ſhem pada,
Tak Boži mjer a hnada
Nech Waj' kheod pschewodja
Do dohoh' živenja:
Dha krashny ſchit Waj' kryje,
Schtož mataj, derje tyje,
Dha budje w domi roſj
Mjer, luboſz, ſpoſoſnoſz.

Žorl nesaprahnite
Eso žorto Bože Wamaj,
A ſhtož hdy dale ſamaj
Eſej wjazy prohýtai,
To Wamaj Wefchny daj:
So wſchito Waju djetlo
By porabjene kzejelo,
A ſwóſba luboſna
Waj njehdý woſoſha.

Wyſokoczeſzenemu Pjetrej Mtonkej w Džiwocjizach.

Hjom dleſchi čas je ho pomink a pschezo hisčce žanu ſchlueſku w Serb. Nowinach nena- makamy, kij by wot Waſ byla. Čhto to tola rjeka? Še nam ſhorili? To Boh luby knes nebai. Abo nimacie ſhwilje? To mohlo knadž možno byc̄, ale po naſchim ſdacju dyrbjalo ho drje ſtere njeſtrejkuliſi druhe djetlo na ſtronu ſtorčic̄, predy hac̄ byſčeje tón punt, kij je Wam nebeſti wotz k wolschewenu, poſbjehnenju a na- twarenju ſwojich herbiſtich ſobuſrajanow ſpožc̄iſ, dljeſe ſahrebany wostajili.

Duž nedajeje nam dohlo čakac̄, ale ſweſel- eje naſ bôrſy ſaſo dale ſa ſpjevami a khejerluſchemi.

M. w Jenkezach,
w meni wele druhich.

Sobotu 4. julija bu pola Bartiskeje Dubrawki ſtaru liſtowmja namakana, w kotrejž hu tři ſastawne paperi (Leihhauszettel) ſ budyskeje mjeſchjarſkeje naſutowarnje. Tón, kotremuž ſpomnena liſtowmja ſ paperami ſluscha, može ju pola habrykupowaria Schäfera we Wufrancižach ſaſo doſtaci.

Pec̄, bohacije ſ pejotami wobhadjenych a ſydom proſnych kolcjow je pola J. Scholty w Bedrichezach pola Laſa na pschedan.

Shromadžisna budyskeho ratarského towarzstva.

Szobustawy teho sameho shromadja so

póndzelu 20. julijs t. l.

węcior w 7 hodzinach w dotalnym lokalu. — Schtóż se szobustawow čze probstejske šymjo mječ, ma to na tutej shromadžisni východzjí wosjewicž.

W Budyschini, 17. julijsa 1857.

D i r e k t o r i u m.

Krajnostawski bank.

Dokelž tušwilne penejne včibywanje banka dowoluje, so móža so hacž na dalsche na ratarske ležomnosje sa $4\frac{1}{4}$ pr. Ct.* sadanenia wupožčonki dawacj, dha so to s včispomnenjom wosjewuje, so takie postajenie jenož nowo včiswolonne wupožčinski nastupa.

W Budyschini, 1. julijsa 1857.

Direktorium krajnostawského banka. v Thielau.

*) Niž $4\frac{1}{3}$, kāž vwdjenia stejške.

Vsched tisomni nedjelemi bu w Budyschini 8 mjechow na wopacjny wes položenych a čhyt je tén, kiz je te same nadeschoł, sa dobre myto we wudawačni Serb. Now. wotedacj. Na tisoch mjechach bjesche tole napísmo: „Michael Wownierk aus Sulschwy.“

Mojchen, w kotrej bie niescoto penes, je so sadys Družez vola Huski namakata a može ju ton samon, kiz je ju shubit, vola Jana Nowaka w Družezach sažo dostacj.

800 tol. Bu na dobru hypohetu k wupožčeniu, na schulerškej habsy cito. 3

Czornobóh.

Na konzert a malenowy wwdjeni pchidomu nedzelu všeptroschuje. E. Schubardt.

Božemje.

Njet božmje, lubi herbsy bratsja,
Wy duchemini a wucierjo,
Ja čahnu precj do Drezdjan djenša,
Duž nepischindu wiaz wokolo;
Ja džakuju so s wutrobu
Sa lubož wot Wasj cjinenu!

To kolporterstwo, kotrej mjejacj,
Ja složicj chzu na Rittera,
A biblije, kiz hischeje mjejacj,
Knes wucjer wozynisti njeſt ma;
Duž s djalom wot toh' precj njeſt du
A všepeciwnym wsczo wotproſchu.

W Drezdjiu, 8. julijsa 1857.

Jan Schneider.

Džafe.

Wutrobny, horžy džaf pراجimy wšitkim tym, kiz nam sandzeni nedzelu všchi wěhniowym njeſbožu tak spjetnje k pomocy ihwatachu, woſebje ſnejim fastojnikam a ſlužojnym, njeſotrym ſuſodam a muſteram lejnianskej byſlawy; teho runja hnadej ſnejni s Kindtowei, koraž bu na wšeckate waschnje ſdobom tak jara sa nas starashe; kāž tež mlynštemu miſtreyi Janej Hurbanej a jeho ſwojbi sa to, so nas hacž najvšepejlnischo s vydlenjom, s hródju sa ſkót a ſe wšbemi muſnymi potrebnosjami naſhwilnie wobstarachu. Wutrobnje všepejemy, ſe by Boh lubi knes jich wšichkich ſa to ſako behacjie zehnowacj čhyt.

W Kopyrzach, 16. julijsa 1857.

Handrij Mitasch se swojej ſwidku.

Zandzeni sobotu žita w Budysinje placachu

Korc.	Wyšša.		Nižša.		Srzedzna.		np	
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		
Koſta	3	20	—	3	7	5	3	15
Widena	7	15	—	6	20	—	7	10
Sejzneu	3	17	5	3	10	—	3	15
Womš	2	15	—	2	7	5	2	12
Hroč	4	20	—	—	—	—	4	15
Wofa	4	5	—	—	—	—	4	—
Đijepif	7	15	—	—	—	—	7	10
Sabky	9	—	—	—	—	—	8	25
Hejdvička	6	—	—	—	—	—	5	25
Wjerny	1	5	—	—	—	—	1	—
Kara butry	—	15	—	—	—	—	—	13

Dowoz: 2735 kórcow.

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawaju Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedac,
plaći so wot rynčka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawar

J. E. Smoler.

Każde číslo placi ½ nsl.
Štvortlétne predplata pola
wudawaru 6 nsl. a na kral.
počte 7½ nsl.

Číslo 349.

25. julij.

Léto 1857.

Wojewodzcy: Swietne podawki. — Ze Serbow: S Kulowa. S Moholna. S Rabo-
werja. S Buděteč. S Livoče. — Dovídy. — Východop. — Světový. — Hanž Deyla a Mořic
Kunca. — Bykwinckie powesje. — Čajabi saksischskej zeleńicy. — Benežna vlastivina. — Mawleschink.

Swietne podawki.

Sakſka. Král je 20. julijsa wulku sbiersku starožitnych a starodawných wjeżow, kij je do noweho muzea pscheneslena a tam nowo-
szadowana, s królym wobhladat a s no-
vym postavenju tuteje sbierski spokojeny woteshot. — Psched budyskim sianym ſudom stejeschtaj
14. t. m. wobylerej Schierz a Kliman s No-
weho Ruszja, dokelž bjeschtai domjazeho snepo-
zenja, pohroženja a cijelineho ranenja wobſtorze-
nai. Kliman bjesche menujzy luboszje, kotrež
bje predy s Hanu Čezech se Scheschowa mjet,
saho s nowa sapschaf sňat, a teho dla Schierza
s Čezechom poštak, bje ho swojeho nespod-
obneho živjenja dla a dokelž ho sa swojej
dwje dýjessi starak nebje, saho wotpokasat. Na
Schierzowu powesji, so ntežo wo nim wedžic
nochædža, bje won 6. mjerza t. l. khetro na-
pym psched Čezech durje pschishot a nuts chyt,
a jalo ho jemu to nepschisvolt, se žerdžu
na kſechu bit, hac̄ Hana Čezech won pschindje,
so by po pomoz bježala, pschi ejimž ju won
pschimny a ju s kamenjom ejimž a rani. Kli-
man bu teho dla s schiesmješacjnemu jaſtu
wotshudženy, Schierz nedesta pak žaneje schirfy,
dokelž ho na taſkim ſtukowanju wobdzjelit nebje;
ale won bu s 12dženstku jaſtu wotshudženy,
dokelž bje kſhlowiskeho waſchtarsa Kuschka wo
1 tl. ſiebał. — Wot teho ſameho ſuda
bu predawski pschekupz Petrenz, s Krocjebusa
rodženy, s schyriljejnemu arbeitshausej wotshu-
dženy, dokelž bje pschekupz Bally a Comp. w

Schječzini wo 1044 tl. wujebat. Častupowar
spomneneho schječzinskeho pschekupza bje rycznik
Rychtar, Petrenzowy farczejowar bje pak rycznik
Höckner.

Prusy. Russka swudowena khejorska a
muskowicz Michał stoj 18. julijsa do Potsdama
s kralovskej ſwojbi na wopytanje pschijejko;
21. julijsa pschiveſe ho pak tam russi khejor
Alexander se swojej wyšszej mandjelskej.

Rakuſy. S marſhalom Radzimim, kij
bjesche ſebi psched dlyeschim časom nohu ſtamak
a s kotrymž teho dla dlyeschi čas ſara hubenje
stejesch, je ho w poſlenichim čaſku tak poje-
pschito, ſo može saho khodjicj a ſo chze ſo w
blížszych dnjach do Monzy podacj a tam psche-
bywacj — W rafuslim wóſtu je w tu kſhwili 15,461
wyskow a ſu to po ſwojim narodži: 1 khejor,
21 arzywójwodow, 5 wójwodow, 50 wierchow,
596 hrabjow, 900 baronow, 576 rycjerow,
2760 ſemjanow a 10,300 neſemjanow. —
Grichiska kralowa je do Schyrskeje pschijela,
ſo by tam nieskore dny vola ſwojeſe ſotry,
rodjeneje oldenburgiskeje wójwodki, niesko wojene-
nej baronki Washingtonowej, pschebýwała. Wot
tam pónđje psches Win do Niemzow.

Franzowſka. Lubomna polizia ſoži hi-
ſchje pschezo ſa ludžimi, kij ſu s Italskeje do
Franzowſkeje pschischli, ſo býchu tam ſbjež ſa-
kožili a khejora ſkónzowali. Hac̄ dotal je jich
30 popanyka a ſ pišmow, kotrež pschi ſebi
mjeſachu, a ſ wuſnacjow, kotrež ejinachu, bje
wona tež ſhonita, ſo ho w Italskej ſbjež pschi-

hotuje. Duż ho wona dotho nedlijesche, ale da to neapolskemu, sardiniskemu a toskaniskemu knežerstwu czaša dosz k nawedzenju, tak so bjechu tute na wscho pschihotowane, jako sbjezkarjo pschicjeżechu. — W polonie Franzowskiej bje žito prijeni tydjeni tuteho mješaja stale a pschiwoſchu hžom 8. juliia nowe žito do Parisa. Žnje su tam ljetša dwie nedjeli predy, dyžli loni a khwala ſebi je tam jara. — Pschi tutej ſtadnoszi chzemy na to spomnici, ſo nowiny ſe wſchœch njenſtlich krajow pišaja, ſo ſo žaneje drohoty bojecz netrebamy. — W Parisu je ſtawny franzowski pjeſneř Béranger wumrel a bu 19. juliia na khjezorſte khóſtu poħrebany. Žeho pschewodjenje bje jara pschi; tola bojesche ſo khjezor, ſo moħlo pschi tym ſamym njeſakſa hara naſtači a bjechu teho dla wſchitke haſu, psches kotrej mjeſachu pschewodjerio hicž, hylne ſ wójskem wobħadżene. Béranger je menujž psches ſwoje wſchelake pjeſnje tež najniżſhemu Franzowsky ſnaty a duž bje ſo na dnju jeho poħreba na 500,000 ludji w Parisu k pschiħladowanju ſeschto.

Italska. Lubjjo, ſiz bjechu w Toffani, Sardinii a Neapoli ſbiežl ſapocječ ſyntali, ſu wſchitzy ſabieji, ſaſecji abo roſeħnacj. Woni buchu, taž je ſo pokafalo, wot italskoho boha-teho ſemjana Mazzini'a, ſiz hžom dħieschi czaš w jendželſkim hlownym mjeſai Londoni bydl, k temu nawabent. Wón je hžom njeſotry króči ludji k ſbiežlej naryczat a ſich do nefsboja ſtor-čit, italskim weħčam yak wele starosja načjinit.

Jendželska. Njeſotre weħči ſu ſebi wot jendželſkoho minifertwa żadali, ſo by wón arħiſbježlarja Mazzini'a ſ kraja wupokafat, do-kež tam tón kajne nowe ſbiežli kowa a ſaple-niue. Na to je jum pak minister Palmerston pečja wotmolwił, ſo jeho ſ kraja wupokafacj nemôže, tak dołho hacž wón pschecjino Jendžel-ſtej ničo ſieho nečjini, ſo pak chze ſo tež ſa to ſtaracj, ſo by wón pschihodnje pieknje ſ imjerom ūđażat. — S jendželſkeje Indije ſu powiesje pschiħek, ſo ſbiežla ſta myſt bes tam-nym, w jendželſkej klužbi ſtejazmi wojaſami ſ indiſkoho naroda hisčeże žaneho kónza nima a ſo ſu egi ſami we wſchelakich mjeſakach wſchitzych

kscheljanow a bes nimi tež njeſotry misionarow ſabili. Jendželſte wójſko je hisčeże ſlade a dyrbti teho dla ħaqi, hacž wojaži, ſiz ſu ſ jendželſkeje na pucju, ſo psches morjo do Indije pschewesu: to pak do septembra hicž ne-môže a bes tym ſnadž w Indii ſpecifiwosz indiſkich wojaſom tak pschiħera, ſo budja Jendžel-ſcjenijs Indiu, mohħi rez, ſ nowa dobywacj dyrebečj. Hacž dotal je ſbiežkarſto jenož na wojaſow wobmesowane, ale lóhko môže ſo ſtačj, ſo ſo tež lud poċċina do teho mjeſħecj. To pak by Jendželčjanow wele khoshtovalo, psche-toż njetiſcha hara jum ſ najmeiſcha hžom na 40 millionow tolet khóſtos a ſchħodi načjini.

Ze Serbow.

S Kulow a. Nedželu 12. juliia dopob-dnja dyri tudy blysk do jeneho, pôdla bróžnej ſtejazhe ſchoma; načjini pak hewak žaneje ſchħodi.

S Koħolna. Pôndželu 13. juliia psched weċċorom wudyrī tudy wohni a wotpaliku ſo wſchitke twarenja khjejnisa Dutschmana; tež ſhubi ſchħi mielbħi howjadow a jena kruva ſwoje živjenje w plomenjach.

S Radwora. Psched njeſotrym czaſom bje w tutych nowinach na to spomnene, ſo by duščnie bylo, hdy bjechu ſo wſchitke wopomniki, taž tež pomnecja hōdne pōlne a ljeħne mena, ſiz ſo w Sierbach namafaj, wopisale a ſo pschi tym wosħebnej tež na to spomnito: taſkeje winy dla ſu taſfe wopomni ki ſtajene. Ale hacž dotal hisčeże ničtón w tej wježi ničo-čjinit neje. Ja dowolam ſebi dla, tudy ſapocjeat ſejniċi, a nadžijam ſo, ſo budja potom tež drush w taſlim naſkupanju dopiżi pschepo-ſtačj, a psches to ſawjeſſie ſerbija ſtronika khjetrie nadobudże.

Njeħdje 200 króčeli wote wħi na bok k ſchibnejnej ſorċi mi won pschi tak menowanej karej khocjebusknej dróp ſeji klementny l-klija, ſiz je poltsejja kħejjow wħiski, 1 toħej ſchjeroti w rucinach a pox kħejjja tolsty. Piżiżmo žane na nim neſteji, tola je na ſadniem boku l-klija do neħo murubany. S wjekostju ſo prajċej

nemôže, čjoho dla je stajeny, tola so wo nimi sziehowaze poweda:

Riehdje psched 200 ljetami na tamnym kónzu wšy živnoszter bydlesche, kiz bje wulfi pscheczel pečotow. Tutoń bje sebi w swojej sahrođi wulfi pečotowz natwaril a mjejesche tam wele kolčow. Junu w nozy wón stane a vidji, so jedyn muž mjeđ s kolčow frane. Wón hrabne teho dla mótyku a bjezi we wschei hróſbi na paducha. Tón pak, jeho wuhladawství a so nicjo dobrego nenadžio, bjejesche vo drósh k Budyschinej a pečotak sa nim. Jego došja-hnywscí wón jeho s mótsla na hlouwu dyri, so hnvdom morwy lejo wosta. A dokež bje tón paduch zušy nesnaty člowek a so w tamnym času tajke wobstjerne pscheytowanja ne-ejinjachu, dha bu wón bórsy na tutym mjeđi sahrebany a potom tajki wopomnik stajeny. K.

S Budestez. Tudy smjeje so 16. a 17. augusta t. l. zrylwinska vistazia.

S Eupoje. Tudy pschindje nedjelu 19. jul. polisecjaljetny hólcej wjetrniſtarja Gebhardta na to wojdne wo jwlenje, so bu wot wjetrniſtowego woskšidka treheny a sarajeny.

21. Janua Dopisy.

Z Prahi. Přenja protika, kotaž je w Prazy za lěto 1858 wušla, je židowska, wudata wot Wolfa Pašelesa. Židzi maja lětsa lěto 5618 wot stworjenja swěta a započina so to 19. septembra 1857 a traje do 8. septembra 1858.

Praha ma wšelake drohe a žadne, českemu kralestwu slušace wěcy. Bjez tute sluša króna a sceptar českich kralow. Króna je 200,000 šesnakow hódna a drohi kamušk rubin, kiz je na wjeršku sceptarja, pak 30,000 šesnakow winopty.

Njedawno wréci so zaslužbny direktár pražského krajnostawskeho wustawa za hluchoněmych, P. Frost, ze swojeho pućowanja po wukraju. Bé mjenujey wot khěžorskeho ministerstwa poručnosć dostał, zo by sebi wukrajne wustawy (insti-tuty) za hluchoněmych wobhladał a potom po scinjených nazhonjenjach swój wustaw porjedžil. Wón pobu teho dla w Draždananach, Lipsku, Hali, Barlinje at. d. a je bjez druhim nazhonil, zo maja tute wustawy wjele pjenjez, ale w nastupanju

zarjodowanja mohł sebi jedyn tola to a wono lěpše požadać, wosehje to, zo hakle w pozdžišich lětach hluchoněmych naboženstwo wuča. Frostowy wustaw ma lětsa něsto přez 80 džéci, kiz tam tri lěta wostanu; ale, hač runjež je tutón čas jara krótki, nauči je k. Frost telko, zo dyribi so kóždy džiwać. Wón započina mjenujey z poznjamjenjacej ryču (*Zeichensprache*) a wuci hnvdom započatki naboženstwa (religije.) To položi jemu pozdžiše skutkowanje, — z naboženstwom sklidzi w krótkim času tuthy mlodych džiwich; — druhdže drje to z hinašimi srédkami docpja, kiz tež hewak w našich šulach knježa, mjenujey z kijom a z prutom. Tola člowjek ma so wot zwérječa rozeznawać! — Skoda, zo k. Frost wjac tajkich wbohich přijeć njemóže; dokelž pjenjezy njedosaħaja, lětsa je jich 140 wo přijeće prosylo. Teho dla je knjež Frost ministerstwo wo podpjero prošyl a tuto je jemu tečko pjenjez přislubilo, zo móže hiše 30 hluchoněmych přijeć. Wšitke tajke džéci, kotrež ma knjež Frost w swojim wustawje, chce wón nětko do dweju rjadomnjow dželić, kaž je to we wukraju widzał, a wozmje do přenjeje tajke, kiz maja wjać duchomnych darow a tute dostanu tež wyše šulske wučby; do druheje rjadomje přišu tajke, kiz maja slabše duchomne dary, a te wuknu nimo najnuznišich šulsckich wučbow, (bjez ko-trymž je nabožina hlowna wuchba), tež krawcować, šewcować a t. d., zo móže sebi po wustupje z tuteho wustawa same swoju wšednu žiwnosć zaslužić.

Přilopk.

* Pschi poslennim budyskim wulskim tříelenju bu slōnik Reich a w hodleskej tareči s kralom a slōnik Boëtius s marschalom, w ejornej tareči pak všeckupz August Klemm s kralom a schtrympat Eduard Kießling s marschalom.

* W Heinewaldji bje schtyrljetny hólcej tkalza Radischa w komori schirychowanczku namafal a s tej ſamej kožo a ſtomu sapalit. Zo pak tola ſahe dosz pytnychu a woheň hnvdom podušychu.

* W nozy wot 13. k 14. julija je so knježa wovčeřnja w Čechy pola Lipſta wotpaliča a je so tam pschi tutej ſládnosći 600 wojow spalio.

* Ameriskeho mješta Quebecka piša so tole nesbožje: Varolodž Montreal bjeſe w blu

skoszi kap-rouge'a, jako njełotki na kóddji pytnychu, so ho ta hama vali. Wot jich wolańja nastrożeni, skoczy wele pucjowarjow do wody a tepichu ho; mjeſchenzo a strach bie tak wulki, so nichón na żane roſkaſowanje nepoſtuchasche. Wot 500 pucjowarjow, kiz biechu na pueſu s' Europy do Ameriki a najbele luci wucjahowario, bu jenož 175 pschi živenu ſdierzanych, družy biechu so ſpalili abo teplili.

* W Delnych Oberwizach je ho 10ſjetny ſyun Kublerja Iſraela 15. t. m. pschi kuperanju tepli.

* Pschi newedri, lotrej 16. julija psches Horný Kunnersdorf czechniche, poczachu kupy tak ſylnje padací, so bu wows, pſcheniza a ſcimien najbole zylje ſlajeny, teho runja tež bierenove ſelje a naſadiany ſat.

* W Nowej Wsy pola Hufſti dyri 16. juhja blyſt do dómſkich wulkosahrodnika Pjetra Kyczeria a hacj runje bu twarenje jara woſchkođene, dha ho tola ſapalito neie. Woſyderio ſami buchu poſluſhenia biechu ſhwilu, taž proſi, tola nejſu herak žaneje ſchody cjerpili. W hródiſ ſarafy blyſt koſu a psched duremi recjaſnika, woſhon druhi ſſot paſ na poloſi wostaji.

* Tón ſamy djen je blyſt do dómſkich ſahrodnika J. G. Queiſera w Hornej Beubi dyrik a je ſ wetſcheho djjela do popela pschewobročit.

* We Wulkiem Schunowi pola Žitawy je blyſt tehs runja 16. julija do dómſkich ſtótnika G. Kunza dyrik a te ſame ſpalik. Stary, 80ſjetny Kunza bu poſluſheny.

* W Schöneku (w Voigtländii) pytaſche ſebi na tym ſamym dniu 65jetny ſchewz Spranger pod jenej zyhlowej kólnju wucjek psched newedrom; ſylny wichor paſ kólnju powali a Sprangera ſarafy.

* To ſamo newedro je tež w Helmsdórfi pola Stolpnja jenu khejeu ſ blyſkom ſpalito, w Hirschfeldji brožen, 20 tohcj doſhu, a w Leutersdorfi wjetrif powalito.

* W Auerbachu w Voigtländii, hdjeſ bjeſche wondanjo wulki wohet pobyl, je 459 cjlownem psches njon wobydlenje ſhubito, bes nimi 62 tkalſkich miſchtrow, kotrymž je ho tež wele ſtrohnow ſpalito.

* W Döbelnu bu nedawno mloda holza do jaſtwa ſadjenia, doſelj bje ſwoje nowonarodjene dječjatko neſmilnje ſkonzowala.

* W Ottendörſti nedaloſo Drežjan ſu wondanjo jeneho Kublerja ſadžili, doſelj na neho tuſaſo, jako by ſwoje prijenju mandjeſte ſamordowaſ. Tón ſamy cjlownek je dwjemaj ſe ſwojeho ſnajomſtwa khetro wulku ſummu penes ſhubit a jimaj hiſom 30 tl. nawdaſ, hdj byſchtaj wylie ſeho neſtizſcheje mandjeſteje a wumenſatki hiſhje

jeni tſecu woſobu ſjjedom ſkonzowatko. Tied je won tutymaj cjlownemaj hiſom psched ſudniſtvo a ſiewiſchtai temu wiſhito, po cijimž to pschindje a jeho do jaſtwa wotwedje.

* Jedyn na buchu bludny cjlownek bieſe teho mjenenja, ſo je ſwoju buchu cjerteri ſkroju ſapiſat, a nedashe ſo wot ſwojeho mjenenja na žane waſchnje wotwesz. Duž reſny jedyn, kotre-muž won tež junu ſwoju muſu ſtorjeſche, jeho praschaſſy: „Kajka papera to bieſe, hdjeſ ſy ſwoju buchu ſapiſat?“ — „No, viſanska papera, kajkuj ju we wiſhličkih khlamach pschedawaſa.“ Duž reſny prijeniſchi: „Dha budj weſely!“ — „Cjoho dla?“ wotmolwi blaſn; na cjož tamny prajeſche: „No, newjeſh dha, ſo w naſchim kraju žadny ſapiſ ničjo neplači, kiz na ſchtemplowanu paperu napisany neje?“ Tón bludny roſmyſli ſebi tele ſłowa ſhwilu a reſny potom poſny radoſzie: „Hai, to je wjerno!“ — a hlaſ ieho bludnoſi bie wot teho cjaſa precj.

* W Blischwizach vola Wrótslawia padje 13. julija tamniſchi wulki, daloko a ſchjeroko wuwolany dub ſ wulkim wrefſtom. Jego ſdóneč bje delka pschi ſemi 33 tohcjow tolſty a nutſka proſinj, tak ſo mojeſche djerwej parschonow na lawzy, ſ nutſka peſtajenej, jara derje ſredjiſci.

S p ē w y.

N e ſ w i e r n y l u b y.

Hloſ: Ja tam wižach wrobla lecja.
(S cjhorneho koſa.)

Na ſahrobi pčoſki bórcja,
Doma moja macjerka;
Malo ſym je lenu pljela,
Wróćſke brjemjo pschinesla.

Neſwarz, neſwarz, luba macjie,
Hdž je deſchcika ſo ſchlo;
Poſteſata ſym pod lipu,
Spjewaſche tam ptacjatko.

Nelži, nelži, djoſka moja,
Snaju twoje ptacjatko
Po kſchidleskach, po pericjku,
Wjem iich leſne ſpjerwanciſlo.

S holbijom turcja, ſ liſchku mjenja,
Slove horu naſubia,
Do iich wóhnja woda bjeſi,
Hraſki ſu iich luboſzia.

Schworeči woda po pschierowciku,
Neſe ſ khetrom pericjko:
Moja macj je prawje mjeſka,
Pericjko bje pačolo.

S wjetrom, s wodu je mi wschoł,
Hdyż synm khuda flujobna;
Mjela kublo, wele penes,
By saß pschischok nasajtra.

Pscheljest by najwysche hory,
Czorne rjeki pscheplywał,
S lastoszczkami by so wrócił
A mi jaſny perschejen dat.

Kak

rozom

Hans Depla

wotritaj

a

Mots Tunka

ludzi pödla

škréjetaj.

Hans Depla. Pojedjesch dha na placju
kułu ds. Draždjan?

Hans Depla. Kak dha tam činja?

Mots Tunka. Tam mtođi hólzy juzym
reje placätzci dadja a jeli sich holzam pilnie ne-
schenuja, dha kryndu puši.

Hans Depla. Ni to djeje je kraſnje!

Mots Tunka. Dha, so radsho do NN.
pschecjahnu, tam me tak wele neshoschtuje.

Mots Tunka. Haj wschał; ale ja hebt
myšlu, so taſka kraſnoszą dolho traci nebude.

Cyrkwinske powjesće.

Weroiani:

Podjanska cyrkej: Handrij Mischter, kubler w
Bjelcejzach, s Hanu Bižež tam.

Křčeni:

Michalska cyrkej: Marja Madlena, Marje Ma-
dleny Nowakaz se Židowu nem. dž.

Zemrjeći:

Djen' 9. juliia: Marja Emilia Ernestina, Hu-
berta Möhlera, zvyljekryjerja na Židowi, d., 13m.—
10., Marja rođ. Lehnertez, Kortje Augusta Schmidta,
týchcerškeho mischtra na Židowi, mandželska, 411. 9m.—
12., Marja Louisa, Hans Neekež se Židoma,
nem. dž., 3m. — 15., Hana Amalia, Handrija
Miklawšcha Mchorko, krawza na Židowi dž., 3 m.

Gzahi sakſkoschlesynskeje želeſničy s budyskeho dwórnishcza.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; pschivoļniu
12 h. 53 m.; vopoļniu 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 16 m.
rano 2 h. 42 min.

Do Šhorclza: rano 7 h. 47 m.; dopolniſa
11 h. 40 m.; vopoļniu 4 h. 52 m.; wiejor 8 h. 27 m.;
w noz̄y 12 hod. 4 min.

Penežna placiszna.

W Lipsku, 24. juliia: 1 Louisd'or 5 ll.
15 nřl. 3 $\frac{1}{2}$ np.; 1 polkowajzop čerwieny skorzy
abo dukat 3 ll. 4 nřl. 5 np.; winske bankowki 97 $\frac{1}{2}$ %.
Spiritus w Wroclawie 12 $\frac{1}{2}$ ll.

N a w ē s t n i k.

Mojemu lubemu pscheczęcię

M. we Jenkezach.

Ja tola, lubę pscheczęcię!
Wschak pschezę nejszym wjerit to,
So ma śnadij niechćtōn woprawdzie
Po moich schuefsach żadanje.

Dział Bohu; khory nejszym był
Kust lischiza pak bym lejdye mjet,
Ton punt pak, kij je Boh mi dat,
Ja tola - nejszym sahrebali.

Wat teho świdzia najlipe
Te spiewy a te shierlischje,
Wat fortachy nietz psches voldra sia
Sso w moich knižach namysla.

A chzu, — jeśli so pschichodnie
Knes redaktor tak dobry je,
So budje won je horiebraci,
Też druhdy nieschto ejiszejęcji dacj.

Schtoż lud pak żada k ejitanju
To husto prośne pórki su;
Tych je tak dosz, duż nochzu ja
Schczęsje wjazy stacj sich do świetja.

To słowo Boże wat lischiza
Dich malo śnadij rad ejitaja,
Hacj runje je pucj jenicki,
Kij wedje k wjecinej sbóžnosti.

Hdyż nietko, lubę pscheczęcię!
Szym s luboszju Wam sierwit to;
Dha napośliedz wschat tola tu
To samelcęcji też nemóju:

So jenom' khudom' ejlowekej
Tak wulka cjeż wschat neyschistej,
Kij wschjednie bohy khodji tu,
Haj samo tej na scheremisheju.

Pjotr Młonk.

Newjercje, lubi pscheczęcię,
Wschak, schtoż want tale praciej chze,
Kij swojej prjenej towarschzy
Wschę wechselje tu sawidzi
A też so s taſkim pothwali:
Hai, hdyż bych jenoż ja to chyła,
Bych Handrija wschat dawno mjeta.

Ach, nemol wschat so tola ty,
Cje myślie moja sjebačj,
Ty drje so jara pscheczęcię,
Też taſtob' mojesch trebacj,
Kij w stupniach wulzy ejmesche,
Wo newestu so hnjemawscie,
Kij s koždym derje mjeni.

S. R. a. P. M.

Psche kóždy festaren y faschel,
psche boleńje na wutrobi, psche dotholjetn
dybawosz, schi iubolenje, sažwanje ptu
żow je tón wat medizinalskeho radjicjela knesa
Dr. Maganusa, wokrejsnego sysikuša w Barlini

Placjjsna	aprobirowany	Placjjsna
$\frac{1}{4}$ bl. 2 tl.	brostowy syrop	$\frac{1}{4}$ bl. 2 tl.
pól 1 tl.		pól 1 tl.

siedk, kij so w mnogich padach a stajnje
se społojazym skutkowanjom nakožo
wasche. Tutón syrop skutkuje hnydom po
prjenim nakožowanjom wośebnie, psched
wschitlim pichi sa ſaſtym a jachlofaschelu
spiechuje wulhad ſrafow, pomenschi toſlo
tanje w ſchijt a wotstroni w krótkim czasie
kóždy najpójlnitschi faschel, też tón pschi ſuch
ejini a jacejci krewróćzenie.

Na Budyschin a wosolnosz pschedawa jor
jeniczy brodowska hapyka.

**W Krajnostaſkiim banku so dla wobliežbowanja danje
wot 3. augusta hacj ſobu do 14. augusta t. l. neskutkuje.**

K r a j n a ž e l e ſ u i z a.

Pschi stadtoszti draždianskeje ptacjje kuki placja bjeňske billety, kij so

do Draždjan

beru, wot ſoboty 25. julija hacj do pónedzjelje 3. augusta. Poſlent ejah s Draždjan wiezor
 $10\frac{1}{2}$ hodziny. — Pjatki extra ejah s Draždjan $11\frac{1}{2}$ hodziny do Budyschyna a dale wotjedje,
pschi lotrymz bjeňske billety też placja.

Sakſkoscħlesyjska

Colonia;

Kölnjanske wohensawjeszjaze towarzstwo w Kölni nad Rhenom.

Dokelj je knes Robert Schramm w Budyschini agenturu, sa horka spomnene towarzstwo wobstaranu, do mojeje ruki nasvet dat, i sianemu narwedjenju dawam, so je njetko tu samu knes W. Jacob, pschefupz w Budyschini, i dalewedjenju na so wsał.

W Lipsku, w juniju 1857.

Generalnopolnomozny Colonije sa Saffsu.

Julius Meissner.

Sawieszenje psche wóhniowu schkodu

sa pschedmety wschitlich druzinow, wošebje sa jenje w bróžnach a w stóhach (sajmach), sa stóta rólny grat, po twardych, nislich pramicach

pschi towarzstvi Coloniji w Kölni

wobstara

pschefupz W. Jacob w Budyschini,
agent wohensawjeszjaže towarzstwa Colonije w Kölni.

Barlinske wohén sawjeszjaze towarzstwo.

Sakojene 1812.

Sakkadny kapital 2 milionaj toleč.

Tuto najstarsche wohensawjeszjaze towarzstwo bere sawieszenja psche wóhniowu schkodu horje po nislich, ale twardych pramicach, hdež sawieszenj ženje nicžo dopłacjowanę netreba. Wone faruna tej schkodowanja, kiz su so psches blysk stale, byrnjej won runje nespalit, ale jenož rosschepit, a sawiacji tej wobschkodzenia, kiz su so pschi murumowanju na wjezach stale.

Podpisany, kiz je agenturu sa Budyschin a wolnoſt na so wsał, čze cijenym Šerbam sawieszenja pschi tutym towarzstwi lubje rad najturnischo wobstaracj a heval kóždemu wschitke pojedane wukasowania w takim nastupanju darmo dawacj.

W Budyschini.

J. G. Smolek, wudawař Serb. Rov.,
agent barlinskeho wohén sawjeszjaže towarzstwa.

Dr. Whithowa wodzicza sa woczi

wot T. Chhardtta w Altenfeldji w Thüringſtej, s wiajorym privilegiamt wýšolich wéchow pocjescena, wopokaſuje so be wschitlimi dotalnymi woczi hojazym frjedami psches swoje sbojomne skutkowanje wschiednie jako najkahodnicha a najlepscha wodzicza w takim nastupanju, a može so jako dopokasany hojaz a pošylnjaju frjed a jako

wjesta pomož sa ludzi na węzomaj bjeđnych

kóždemu porucjczej. Wona hoji wjeſzie a rucje a be wschitlich schkodnych szewkow, wošebje psche sohorenju, šeprnenju, buchoſi, kylſowanju a bježenju wocziow, kaj tež pschi ſlabofit po bjeſm a placji bleschka s wutožowanjom jenož 10 nsl. a džela ju jenož wopravdiju Traugott Chhardt w Altenfeldji w Thüringſtej. — Sklad sa Budyschin je w hrudowſkej haptzji.

Gebr. Lederez

balsamiske

semſkoworechowolijowe mydlo

je jako jara mity poreňſchazy a woczerſwazy myjaty frjed dopóñate; wone može so teho dla i dozpicju a ſdierzenju ſtowjeje, bjeſeje, njeſeje a mehkeje koſje ualljeps porucjczej a pschedawa je w stajnej dobroſti pschezo wopravdji te jenož

Krila Peſcheck, Coiffeur
na bohatej haſy cjo. $\frac{5}{2} \text{ nsl}$ nedaloko winowje ſicje.

Maleń

kupuje we wschitkich dżelbach a dawa sa ne najwyšchu placiszu.

We Budyschini, 21. jul. 1857.

J. A. Viebusch We.,
na bohatej haſy.

Krawski pomožnik

móże hnydom a to trajaze djetje dostacj pola
Haſki we Wulkim Dajini.

Lutherowa herbska pestilla, zylie nowa a hiszcej
netrebana, móże ho sa ponijenu placiszu dostacj.
Hdje? to je shonicz we widawańi Serb. Now.

Por nowych kiejszych brónow (Löffeleggen) je
na pshedan na jidnych wiskach blisko herbskej
podjanskej zyrkwej pola J. Hilje czo. 611.

Srjeveci na pshedan.

Bruny walach i hwiejsku, 1 ljetu a 3 mjeſazh
stary a 1 schumel, 3 mjeſazh stary, staj na pshedan
w Strjechni czo. 3.

Dothowotęzakowany kamentowuhlowy
mas (Steinkohlentheer) k pomaszaniu twarskeho
drewa a plotow je pschedek, a ho w maleh
ćwiczkach, kaž tež tym, kiz ſebi ſudobje, jako ka-
rany, hornzy a t. d. ſobu pschinesu, vo puntach
pshedawa. J. G. F. Niecksch,

na herbskej haſy k 2 miromaj.

Dobre ſſuſe droždžje
ſu kaž pola me w Budyschinu, tak tež w mojej
klamaci w Maleńzach stajne k dostacj; ſtož
ſ tutym wossewjuju. J. G. F. Niecksch.

Džaf.

Wschitkim ſuſodam a dobrociwym
pschedziam, kiz mi pschi straſchnym wohniu, psches
kolryž ja 21. junija t. l. swoju ſhieju ſhubich a
herak wſchitko ſchodowach, k pomož ſhwatach, me we wulkej nusy ſe ſwolniwej ruku podperach, ſe ſkowom a ſe ſtutkom moje nesboje pomenischic
pytachu a mi tež pschedzilniwe wobydlenje ſpo-
ćziczu, praju ſ tutym ſwoj najwutrobnischi džaf,
ſ tej najnaležnischej proſtu, Bóh luby knes chyž
kózdeho ſa to najbohatſjo zohnowacj a pschede
wſchitkim nesbojom hnadne ſwarnewacj.

Ra Židowi, 20. julija 1857.

Handrij Doržanč.

Po Božim dopuschejenju buch ja 21. junija
psches ſahubjszny wohnen ejeſko domapytany, a
wulka, jara wulka je ta ſchoda, kotryž hym pches
trascne ptomenja ejeſcie držbaſ. Tola, hdž
ruka wſchitkneho rany biše, dha je tež wje
ſuſo boſicj; pſchetož Boža hnada je mi dobrociwe
wutroby wubudžila, kiz me w mojim nesboju ſe
ſimilnymi darami troſchiowacj pytachu. — Wam
wſchitkim pak, kiz mi na tamnym straſchnym dniu
k pomož ſhwataſcje a ho poſdjiſho luboſziwje
po mni horieberesceje, Wam wſchijem ſ bliſta a
ſ dalofa, kiz ho na mne dopomisceje a psches
dobrociwe dary moju ſrudzenu wutrobu ſweſ-
liſcje. Wam wſchitkim praju ſwoj najwutro-
bnischi džaf! Nebesti wocjez chyž Wam wſchu
Waschu debrotu bohacije ſarunacj a Was pſchede
wſchitkim nesbojom ſwarnewacj.

Ra Židowi, 21. juliya 1857.

Jan Hänsel pomenowany Vetter.

Grožowe broſtfaramellje,

naſlijepſti ſriedl k woſtronenju kaſchela a k po-
loženju dychanja, kaž tež k ſwarnowanju psched
dybaroſzni pſwi ſaſymnenju w ſympnym čiaſu.

Na Budyschin a wokolnoſz w hródow-
ſkej haptuz ſnesa M. Jäſkinga kózdy čiaſ
na pshedan. Eduard Groſ w Wróclawju.

Saňdzenu ſobotu je ho pschi prienich wot-
ejiſczejach Serb. Nowinow czo. a djen wopak
ſtajit. Štož dže ſebi teho dla tonle ſwoj wot-
ejiſczej i tajſim wumienicj, hdzej je czo. a djen
prawie ejiſczejann, móże je kózdy čiaſ we wuda-
wani Serb. Now. dostacj. Nedakzia.

Zandzenu ſobotu žita w Budysinje płaćachu

Kórc.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.	
	Plaćizna.		Plaćizna.			
	tl.	nsl.	tp.	tl.	nsl.	tp.
Roſta	7	15	—	6	15	—
Widzenza	3	25	—	3	10	—
Bečjmen	3	15	—	3	5	—
Worš	2	15	—	2	5	—
Grček	5	—	—	—	—	4 20
Wota	4	—	—	—	—	3 25
Ujevit	7	15	—	—	—	7 7
Zabły	8	20	—	—	—	8 10
Hejdwinčka	6	—	—	—	—	5 20
Wjerny	1	2	—	—	—	— 25
Kana butry	—	16	—	—	—	— 14
Keja ſlewn	5	5	—	—	—	5 —
Bent. hyna	1	5	—	—	—	1 —
Dowoz: 2792 kórcow.						

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž mają so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot ryncka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžle čislo placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwortlētna předpłata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cislo 31.

1. augusta.

Léto 1857.

W opischięcje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Budyschyna, S Khelna, S Kołwasz, S Pomorez, S Korsymja. — India. — Serbske pišowisko. — Psichilopk. — Syjewy. — Hanž Deyla a Mois Tunka. — Byrkninske powieſcie. — Ciahi satiskoschlesyńskie jeleśnizy. — Venezjana placisna. — Nawieschnit.

Swjetne podawki.

Sakſka. Minister s Falkenstein je so po dljehim puczowanju sašo do Dražđan wrócił a minister Behr je s njeſotnymi wypolimi ſaſto-nikami na pschepröchense rakufskeho knežerſtwa do Wina wotſjet, so by so na wotewrenju lublansko-triestskeje jeleſnizy wobdžieliſt. — Krajinę woheňawſejzajzy wustaw je ljetka hžom 514000tl. ſa wotpalene twarenja placicj mjet. — Mi-nister s Beust je so na njeſotry ciaſ do mjeſta Lindaua pschi Bodenseeu podat. — Psched budyskim ſiawnym ſudom bu naležnoſz kublerja Rychtarja s Kožainje wujednana. Tón ſamy bje menuiſy wot budyskeho ſudniſkeho hamta nuſowanja dla k tūmjeſacjnemu jaſtu, dla nedželskeje hońtry k Stolniſkej ſchraſi a dla hońtry na zuſyč ležomnoſajach k 2dženjskemu jaſtu wotſudženy. Wón nebiſe so ſ tym ſpokoſit a duž bu jeho wjez 20. t. l. psched ſiawnym ſudniſtowm hiſceje junkrōcz prſodkwsata a jeho ſchraſa w naſtupanja nuſowanja na ſchjeſz nedžel ponízena, nedželskeje hońtry dla, dokoſl bje psched ſapocjaſkom Bojeſe ſlužby a netſjelawſchi ſaſo domoſ był, zyliſ ſpuszczena, w napohladzaju hońtry na zuſyč ležomnoſajach wofia pak pschi poſtajenym khostanju.

Prusky. Russi khjeſor je 26. juliua do Potsdama pschijjet, hdjež bje zyliſ kralowſki dwór ſhromadženy a hdjež biechu tež wſchelake zuſe weſki pschijeli. Bes nimi bje tež han-noverſki kral. Russi khjeſor je so 28. juliua psches Schjeſcjin (Stettin) po naranskim morju

do Ruſiowſteje domoſ podak a ſwudowena ruſſa khjeſorka, kaž tež wulfowſki Michał a jeho newesta, badenska prynzeſyna Cecilia, pojedzieſa tež w bližiſtich dnjach do Petersburga. — K cjeziſi ruſſeho khjeſora buchu w Potsdami wſchelake pschne wojerſke parady wotdjeržane. — S ruſſim khjeſorom bje tež jara wele druhich woſebnych Ruſow pschischko a potsdamſzy a bar-linszy pschekupzy ſebi taſtich hoſzior jara khwala, dokoſl ſu pola nich, kaž ſo poweda, na 400,000 toleř pschekupili.

Rakuſy. Neapolſki krónprinz je ſo pe-ća ſ młodzej hotru rakufſkeje khjeſorki ſlubiliſ. — Khjeſorowe dalsche puczowanje po Wuherſkej ſmjeje ſo wot 8. augusta hacž do 1. septembra. — S Triesta piſaſa, ſo je khjeſor 27. julija rano na poł peći nowu jeleſnizu w Lublanju (Laibach) wotewrit a po nej dopołnia w 10 hodzinach pod wesełym powitanjom wobydlerjow do Triesta pschijjet. Po doſonenu runje ſpom-neneje jeleſnizy je njeſko adriatske morjo ſ po- noznym (psches Hamburg) a ſ naranskim (psches Schjeſcjin) bliſko ſienocjene a može jedyn w tu khwilu ſ wobeju w krótkim ciaſu po jeleſnej ſoliſt do Triesta dojſec. To budże nam naj-stere tež k temu pomhac̄, ſo wſchelale plody italſkich a turkowſkich krajow psches Triest njeſko tuniſkiho doſtanemy, hacž je ſo to dotal ſtato.

Franzowſka. Nietko je ſ wiſtoſju po-ſtajeny, ſo khjeſor a khjeſorka 3. augusta do Zednjefſkeje pojedzetaſ, ſo byſhtaj tamniſku kralowu wopytaloj. — Tón ſamy džen ſo tež

psched sjaonym hubom w Parisu s tymi Italijimi sapoczne, kiz bjechu do Franzowskeje pschi-schli, so bjechu khjezora sklonzowali.

Sendjelska. Po najnowszych powiesziach, kiz su w tykli dniach s Indije pschische, so tam revolzia dale bole rosschierja; pschedotz s Bombaya wot 1. juliia piszaja: Nimalje wschitke bengalske kraje a krajiny na dolhowejornej stronii ypredneje Indije su w sbjezku. Indiske regimenty w Kalkucji so rospuszczejaja. W prasidentwomaj Madrasu a Bombahu je pak mjer a poloj. — Dale pisze so: Tez w Rizamu je sbjezek wypuknyt; predawscheho oudenkeho krala a jeho ministrow su Sendjelczenjo do jastwa tykli.

Po tajsim revolzia wozejbe w poznym djjeli sendjelskeje Indije kneji, kiz s Chineyskej mesuje, a najbole drje w prasidentsti Allahabadu, hdzej wulki mjesto Delhi lezi. W tujym mjeseti knejescze njehdy tak menowanu wulki mogul a hischeje njekto namakaja so tam jeho potomnizy. Jeneho tych samych su sbjezkarjo sa krala wuwolali, mjesto wobtwerdzili a Sendjelcjanow, kiz chyjcu je dobyci, wobtili.

Gewak pisze so: oudenke kralestwo je w ruzh sbjezkarjow, w Luknowi buchu wschitzy Sendjelczenjo sklonzowani a jich khjezie spalene. W Delhiu su sbjezkarjo stare wulkomoguliske kralestwo s nowa satozili, Delhi su woni sylnie wobtwerdzili a s muniziu a s proviantom derje satzarali. Nutnika steji 20,000 Indiskich a smjeja Sendjelczenjo prazy dosz, predy hacj tuto mjesto saho dobudu.

S Sendjelskeje szelu so po pozadaniu tak menowaneje indiskeje kompanije spochi wojszy do Indije a budje jich tam w krótkim czasu wscho do hrromady njehdy 60,000 muži; pschedotz wschitzy wojszy, kiz dyrbjachu po prawym do Chin hicz, su so tez do Indije poškali. Ale predy mjesaza septembra tam Sendjelczenjo nebudja nicio ważnego sapoczej mód, dokelz tam iedzie s Sendjelskeje predy nepschijesdu.

Ze Serbow.

S Budyschina. W cijechju serbskeho słownika f. Dr. Psula so stajnje postraczuje; wó-

szme listno je dohotowane. Tez korrektura znadz pschichodne tak cijwilowacj nebudje kaž dotal, dokež mamu nowego sadzera, kiz je hizom mjazy liet vola f. Hiki serbske pisma sadjal. Esadzjerio kaž korrektoroj maja tola jałosnie wostudle woskchewenje! So yak wudawanie spischniczo neždje, so trochu nashoneny cijlowek djiwacj nemöže. Psched njezotrym časom mjeiesche wulki njemski słownik, kotryž sławnaj berlinskaj Grimmi's w Lipsku wudawataj, 1892 stron hotowych. Wczynoszje dla pschirunach s tym starschi słownik Campe'owy a namakach, so ma tón te same słowa na 704 stronach. Hdzej ma zly Campe 4027 stron, dha smjeje sich zly Grimm njehdy 10922. Wudataj-li njekto Grimmaj kaž dotal kózdrojeljne 473 stron w pschemjeru (Durchschnitt), dha budjetaj s zlym hakle sa 20 ljet hotowaj. Duž so, lubi Sserbjo, neknjewacje, byrnje słownik hakle sa 4 ljeta so dokoncjit. Dobra wjez chze khwilu mjecej!

M. H.

S Budyschina. Sandzenu fredu butdy hornokuziska pschemysna wustasjenja wotewrena. Wona namaka so na tudomnej tsheleri a w budzi psched tsheleriju natwagenej. A wobhadowaniu je čas rano wot 9 hacj do 12 a popolnju wot 2 hacj do schesich hodzinow postajeny. Sastupny liszit placzi 2 insl. a akcija na wulosożwanje 10 insl. Akcije su wonka pschi kaž f dostacju.

S Kelna. Sandzenu póndzelu, 27. juliia, rano w 4. hodzini wudyi butdy wohén a wotpalichu so twarenja wulkosahrodnikow Bičasa a Wanaka. Wohén je pecja we Wicjasej newobydlenym wumenku wujski, neje pak snate, tak je so to stało.

Wanakej je so w schitko spalilo hacj do sztuu a tez 3 kolcje pečlow, teho runja tez Wicjasejom jena koša, 3 hušy a tójszto lenu,

S Kolwasj. Pschi wuswolowanja 73. woldzjelenja 24. wólbneho wofteha, kotryž Ejornjow, Nodezy a Kolwasu wopschijsa, a so butdy pola f. hohenzarja Miehlje woldzjerja, bu f. gmeinsti prjodkstejer a sapostanz fužiskeho provinjalneho sejma, f. Handrij Piwarz wiczejny bur w Ejornjowi s 38 hlošami pschecjivo jenemu sa wuswolenza sa krajnoſejmu wólbu wuswolony.

S Pomorez. Póndzelu 20. juliia bu butdy f. Jan Janasch, sublet w Meschizach

fa wuswoleńza (Wahlmann) fa krajnośemjissu wólbu
f wetschinu hlošow wuswoleñy.

S Korzymia. Tudy padje 21. julija
tisłema dżowęcizka sahrodnika Michala do mny-
sleje hrebie a dyrbesche so, dokelž pomez f ruzi
nebje, tepticj.

A n d i a.

India abo tež ranjscha India*) pome-
nowany kraj leži w Azji a mesuje f polonju f
indiskim morjom, f ranju f chinéjskim moriom,
f volnozy f Chinu a f wečoru f persyjskim mo-
rijom a f krajemi, kij bes Persiu a Indiu leža,
wožebie f Beludžistanom a Afganistanom. India
dželi so do dweju wulkeju kruchow, menujzy
do přednejce Indije a do sadnejce Indije. Prie-
dnja India je nimalej wschitka Dendželčjanam
podcīsnena, w sadnej Indii wobśedja woni
pak jenož njełotre kupy.

Priednia India je 600,000 kwadratnych
mil wulka a ma njehdje 150 millionow wo-
bydlerow. Tucji su skoro lucji pohanjo, jenož
16 millionow Muhamadanarjow je bes nimi,
a skheszianow budje tam, hdvž so tam wschi-
ty, tam pschebywajz Dendželčenjo šobu licja,
njehdje 70,000.

Indijsy, hacj runje pohanjo, maja tola swoju
wieru, na kotrejz swjelu džerja a duž je to
jara straschna wjez, hdvž dže jím nječio wa-
schnia, kij sebi jich wiera žada, sabžievacj.
Tute waschnia su f džjela jara hlupe a hu-
rone. Tak džerja woni sa wulzy shwalobnu
wjez, hdvž so wudowa se swojim semreym
mandjelstim spaliej da, (menujzy woni morych
nehrebaja, ale pala); jeli pak to nočje, dha

so tola wjaž woženicz nešmje. Tež nešmje
jadyn Indiſti abo Hindu swinjaze abo kruwjaže
miaso jiesz a schtož je taſich swonkomnych, po
prawym neważnych wjezow wjaž, na kotrychž
pak woni, kaž hijom prajachmy, sara frucjje
džerja a swoje živienie fa ne waža; pschetož
nečinja woni to, dha so, po sich wjeri, po
psmerci duscha do njeſkſeho swjerecja pschebydli.

India, tak daloko hacj je jendželska, njeſku-
ska po prawym pod jendželske kralstwo, ale
pod tak menowanu jendželsku indiſku kompaniu.
Tuta kompania nastą psches to, so njehdje
psched 100 ljetami njełotsi jendželszy kupy w
hromadu stupichu a to w tym wotpohlandanju,
so bychu f Indijskimi wiskowali. W taſkim na-
stupanju dostachu woni wot jendželskeho krala
tu prawisnu, so wschón kraj, kotrž woni snadž
w Indii dobudu, pod kneſtwom indiſkeje kom-
panije wostane, a tutón dobýty kraj ma njeſko,
kaž hijom prajachmy, njehdje 150 millionow
wobydlerow. Indijska kompania ma 2000 wo-
buszawow, f kotrychž 24 wuberk abo direktoriū
wucigineja. Tutón wuberk ma móz, wschitlich
swojich sastojnikow w Indii, — wot najniższeho
piſarja hacj do najwyšszeho generała a guver-
neura — postajecj a sich sažo se služby pu-
schicjicj; won móże wójnu sapocjecj a mjer cji-
niej, haj hamych f psmerci wotkudjenych wob-
hnadžicj, a netreba so teho dla ani jendželskeho
ministerstwa, ani krala abo kraloweje prashecij.
Tola su tutemu wuberkie wot ministerstwa w
nowischim cjaſu njełotsi kralowsgy radzicjeljo
pschivdacj, kotsj maja sa tym hladacj, schto
spomneny wuberk wobsanka abo cjni.

India je tón kraj, f kotrehož Dendželčenjo
najwetschi dobýtk cjaſnu a jeli Dendželska bo-
hata, dha je wona swoje bohastwo najbole psches
Indijsku dobýta. To budje kójdemu jaſne, hdvž
na to spomnimy, so pschesupske twory, kij Den-
dželčenjo loni f Indije do wscheho swjeta
pschedacju, 420 millionow toleř placzachu, sich
hamych pak jenož 210 millionow toleř khoshto-
wachu, tak so woni po taſkim runje položu do-
bytka mjejacju. Duž jadyn džiw neje, so so
wschitzy Dendželčenjo nastrojichu, jako powesz
pscheinđe, so je w Indii revoluzja wudyrila; psche-

*) Kolumbuš, namakał Ameriki, kje so po prawym na morio podał, so by nowy pucj do Indije wsłyszedział. Taſo woni teho dla na antillske, predy nejinate, kupy tredzi, mjenesche woni, so wone f Indii ūklaszcza a pschilicj je tež f tutemu krajej. Wo-
sfidzisko dohlada so pak, so wone f Amerizi ūklasz-
za, ale wot tamnego cjaſa su wone meno „we-
ciorna India“ wobskowale, hacj runje je to
golje wopatżne pomenowanje; pschetož wone ūklasz-
za, kaž hijom prajachmy, f Amerize, a leža jara
daloko wot Indije.

tož kóždy Jendželčan wje, so by to smertna rana sa Jendželsku byla, hdh by ho jei India wutorchnyta. Teho dla pak tež Jendželčenjo žaneje hinasheje myšlje nejsú, hacj so ma so tež pošleni wojak a pošleni penes na to wažicj, so by ho India saho podcijisnyta.

Indijska (jendželska) kompania ma w Indii 250,000 wojakow; bes nimi je pak jenož 35000 rodžených Jendželčanow, wschitzu druſy su Indijsy, tak so je indijskich wojakow 7 fróčej wjaz, dyžli jendželskich. Wschitzu wychází wychého ríadu su Jendželčenjo, jenož nižsche ofizierske miesta wobhádzeja so s Indijskimi, a pschi tym je hishcje pschitafnia, so dyžbi najstarschi indijski ofizier najmłodseho jendželského „junkera“ poſtrowecj a ſebi wot neho roſkaſowacj dacj. — W zivilnym ſarjadowanju su tež wschitzu wychého miesta s Jendželčanami wobhádze a jenož nižsche ſastojsněwa ſmiedja Indijsy doſtaeſ.

Jendželska India je do dweju wulſeu džieſlow dželeny, menujzy do tajſkeho, hdzej Jendželčenjo nepoſřednie (unmittelbar) kneja, a do tajſkeho, hdzej su hishcje njeſotrych indijskich weřchow wostajili, ſiž pak wschitzu pod jendželskim wychim knejſtwom ſteja, tak so su drje weřchi po meni, ale niz po ſtuku. K prjenemu, do cíjka podcijenennemu džieſel ſluſcheja tak menowane prásidentſtwa: 1) Kalkutta, 2) Allaha-bad, 3) Madras, 4) Bombay a 5) kupa Ceylon, ſiž maja wschje hromadje njehdje 104 millionow woþdlerjow. K druhemu džieſlej, ſiž drje je Jendželčanam tež podcijeneny, hdzej pak su woni hishcje indijskich weřchow wokaſili, ſluſcheja: 1) weřhomstwo Sikkim, 2) mahattiske kraje, 3) radžpuſte kraje, 4) Džat, Bundelkund a Bhopal, 5) Golkonda a Hyderabád 6) Travansore, 7) Sind, 8) Lahore, 9) lakediviske kupy, a tute kraje maja njehdje 42 millionow woþdlerjow.

S cíjim pak su Jendželčenjo nietzischu indijsku revoluziu ſawinowali, ſakſi ſapocjetat je wona wſata a ſak je ho roſchjerila; to pschichodnje wuložimy.

(Přichodnje dale.)

Serbske pismowsto.

Cjorný kož a droſua.

Pod tutym napišmom je psched fróčim w knihicjischerni l. Kulmana we Wojerezach mala knižka wuſchta, ſiž po ſwojim dalischim napišmi „pot kopy a tři herblsich ſpjetow ſa mlody, weſely lud“ wopſchija. Dawa tež ſo hijom ſ tuteho napišma doſz ſpóſnacj, kaſkeho wopſchlicja jeje ſpiewy — wschitke herblske ſu a ſa kſho je ta knižka poſtaſena, dha ſo ſo nam tola ſdobne byc̄, ſo tu ipomnimy, ſo tam bes druhimi rjanymi ſpjetowami na pschitlav tež tele: Šerbsku meju, njeſotre kvaſne ſpiewy, herbsku reju, Khatrjinku, refrutski ſpiew, wojerſki ſpiew, Kukečjanskı piwarrju, Tón me lubuje, Kukečjanskı kvaſ, Lubku liliu, khalbu ſutenja, Šerbsku Hanku atd. namakach. Wſchje druhe ſu runje ſak rjane a pschitovne. Zich hloſhy, po kotrychž moža ſo ſpjetowacj, ſu wschitke derje ſnate a lohke. Žyta knižka ma nimalje tón ſamy format, kaž „Sahrodzy ſwjetkoſtej,“ a neplacjí wjazy hacj i enož 1 n ſl. abo 10 n o w. Ta ſama je zylje ſ temu ſhotowana, ſo by njeſotrujſkuj nepschitoſnu, haj! nehornu njemſku pieſnicſtu, ſiž ſo druhdy tež ſe herbskeho eria klyſhcej dawa, ſahnata. Teho dla možemy ja tež vſchi jeje tunjoſsi lubym mlodym Šerbam a Šerbowſam, ſiž ſebt rady newinowath a luboſnorjany ſpiew pschitovnje ſapjetewaſa, ſdonje ſe ſupenju pscherucj. W Budyschini je tuta knižka w kniharni l. Smolerja pschi bohaſtých wrotach, we Wojerezach pak w knihicjischerni l. Kulmana ſa ſpomneny tuni penes ſe doſtačju. — Hdzej na poſledku knesei Kulmanej naſch naſtreñſki džak ſa tutón „vrijeni ſbjer,“ ſ kotrymž je wulkemu poirjebej wotpomhač ſapocjetat, wuprajamy, ſtožuemy na neho dale hishcjen tu pschecjelu proſtu, ſo čyžl prjenemu ſtoro bóry ſak druh, tſeči ſbjer atd. ſjehowacj dacj, tak ſo bych ſo njeſotre ſbjery do jeneho ſwjaska ſwjasač hodiſke a nam w ſwojim čaſu wobſcherniſchu knihu rjanych, luboſnych ſpjetow podate.

w.

Přílopk.

△ Njemž maja to pschitlwo: „In Bauzen hängt man die Diebe zweimal,” to rjeka: W Budyschini paduchow dwózzy wobwieschuja. Zeho podkož, wot kotrehož ma so wotwedowacj, je najstere tónle podawł. W lječji 1558 bje tu w Budyschini pólsl student žiwý, kij we annalach jenož „džiwi Bartholomäus” rjeka a swojich lóshych a nelašanych kuffow dla wulzy jara wuwolany bie. Zeho schewz, kotremuž bje ihjeithy penes winojsy, cíjschejcske jeho, so by swój dólk sapkacj. Duž woprascha so jeho tón Polak: hacj chce ſuče miasto abo kožu ſa placjenje wiacj. — Ja wſcho woſmu, wotmoliwi tón schewz. Na 17. septembra w pólnožy bje tón Polak pod schibenzu, woſme tam dweju wobwieschenzow, kij bjeschtaj dlescht čas wiša-koj, je schibenzy, ſwleče ſo ſ tymaj cíjelomai nuta a ſtaji tej ſamej temu schewzei, kij psched ſrokomnymi garbarſkimi wrotami byleſke, psched ihjejne durje. Nasajtra widzi ſuſodſtwo ſe ſatrafchnym naſtrojenjom, ſchto bje ſo w nožy ſtało a dje ſ mjeſtečjanouſi, so by temu tu wjez woſiewilo. Gdyhly pschindu, pschewjedzia ſo wo tym, ſchlež je ſo podato a kat doſtane porucjnosc, ſa druhu nowu ſdu tej cíjeli ſaſo ſ nowa na schibenu wobwieshyc. To ſo tež ſta a mjeſtečjanſka rada da teho ſtudenta, wo kotrejž bu bórsy ſnate, ſo bje wón tutón nelašany kuff wuwedk, ſajecj, do cíwizy ſaſchpun-donawacj a tutu jenemu wóſzy ſ tej pschitajnu pschepodacj, teho ſtudenta w ſholerſtej holi pu-ſchicj a jemu bježecj da:ž. W.

* Na jenej starej paperi, kij je nam njechtón ſ wotcjiſczenju poſtal, ſteji ſzlebowaze.

W lječji 1315 je ſo ſa lut thleba ſkileborny kroſch placiſit. W starých budyskich powieſtjach namakamy, ſo je drohota tſi ljeta ſa ſobu trała, dokelž ſu wſchitke pólne plody kónz wſale, a ſo je potom mór pschitſkol, kij je wele mjeſtow a a wſow wupuſzik, tak ſo ſu w njeſotrych wſach jenož 3 abo 4 ludžjo byli.

W lječji 1362 placiſehe körz žita 26 ſkile- bornych.

W lječji 1402 djen 5. junija poſla ſo ko- met, po kotrejž drohi čas pschindje, pschetod ſa körz roſki dyrbjachu ſo 4 ſchiesnakli placzicj.

W lječji 1416 bje ſo hizom na Martzjina

ſnjeha naſchlo a wosta hacj do poſnit lež; ſyma bje jara wulka a je wele ludži ſmerſlo. Na to pschindje po wſchitem kraju wulka drohota a dyrbjachu ludžjo żoldjie mljecj a jjeſz a iola je wele tawſynt čłownekow hłodu wumrelo.

W lječji 1432 placiſehe körz roſki 11 ſkile- bornych, körz jeczmenja ſchiesnak a körz woſha 8 ſkilebornych a ſdashe ſo tajka pjacjſna ludjom hiſcje wypoka.

W lječji 1438 bje wulki mór a drohota. Kust thleba kaž wloſti worek wulki, placiſehe 4 nowe peney.

W lječji 1473 bje tak horze a ſuče lječje ſo je žito na polach a trawa na ſukach wſcha wuſhnyta a ſo ſu ſkoro wſchitke ſtudnje a rjeli ſaprahytle. Š teho je wulka drohota a ſtrachny mór naſtal a je wele ludži wumrelo. Sa jenu kafowu hłociku dawashe ſo 10 nowych penes.

W lječji 1506 placiſehe körz roſki ſydom kroſchow; ale w lječji 1531 bje ſaſo wulka drohota; pschetod ſa körz žita dyrbjachu 2tl. dawacj.

* Ljetka je 50 ljet, ſo ſu ſ varoſoddjemi hje- ſdijci poczeli, pschetod 3. septembra 1807 ſta ſo, ſo Robert Fulton ſo na amerikansfej rježy Hud- ſonu prjeni ras ſ pomožu paru pschewefe.

* W Josefowi w (Gjezech) chyzche 21. ju- lija dwanaćjetna džowfa jeneho ſupza ſe ſwo- ſum ſchörzuchom hornz ſ wohniſcheja wiacj; ale ſchörzuch ſo ſapali a na jene dobo ſo wſcha holczyna draſta palesche. Hacj runje ſtarſeſe ſ pomožy ſhwatashtai, dha bje to tola pojdiſe, pschetod ſona dyrbeske w bližiſhei nožy w žalo- ſnych boſoſzjach wumreč.

* S Franzowſkej piſaſa, ſo je ſo tam wino ſjetka jara radjito a ſo placiſina wina teho dla dale bôle ſpaduje.

* Danske ſodſtwo wobſtawa njeſko ſ 39 wetskich a ſe 37 menſichich ſodžow, kij maja roſhje do hromady njehdje 1200 ſanonow.

* W thüringſkim mięſtaſchlu Bennedeckenſteinu je ſo 21. julija 93 domſkich wotpaliko. 900 lu- djii je psches to wobydlenje ſhubilo.

S p e w y.

T ó n m e l u b u j e.

Hóſh: Pschitſiel je ſ Mischna mlody pan.
Tſi roſje namka holicjo ź;
Na ſoſdej roži paſholo.
Duž holicjo rožje prasheſehe:
Ha kótry tež me lubuje?
To ſhonich, rožje praſachu,
Hdyž hweſdy ſwjeſcja ſ wečjoru.

Tsi hwjesby hedom sybola,
Tsi hólzy siedu do dwora.
Ha hózje masch, maczje, dżowciczu,
Tu twoju młodbu nadobnu?
Ach, moja luba dżowcicza
Do kloschyra je ślubena.
Ta f cieśzjam światej Marije
Eswoi ruciany wjenz pleciszche.
Na hózjo prijeni pohlada:
Schtó lubcicza sy cjinila?

Zi drugi ruku dawasche:
Budz najrenischa w Boże mje.
Tón tseczji frudnje sapłaka,
Na blido rózu rosschijpa.
Njetk dobru néz mjej wejśle
A moje rjane jíwenje!
To wuſtyschala holiczka,
Duz stany a jom' ruku da.
Njetk herzy f kwaszej piſkajcze,
Hdyz nie tón młodzenz lubuje.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

a

Mots Tunka

Iudži pódla

škréjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. S fajfejz mjeru ty mjerisch,
f tei budje tebi tež mjerene.

Mots Tunka. Haj wschak; — ale hdyz
bjertl prawy neje!?

Hans Depla. Ach, schtôdha wot bjerila
ryci; to ja tež wjem, so dyrbisich w Budyschini
dobry penes dawacj, hdyz masch hubenu mjeru.

Mots Tunka. Je dha ho komu tak seschlo?

Hans Depla. Haj a to wscho niejo ne-

pomhasche, hacj runje bje wón, mölk rez, f gmejn
nstim bjertlom mjeril.

Mots Tunka. Schtôdha chzesch w f tym prajicj?

Hans Depla. Nö, dokelj nječoñ hroma-
dzie f tym bjertlom mjerachu, dha jom ja gmejn
nsti bjertl menuju.

M. Tunka. Ale wón drje je nietko dżjeru krydny?

Hans Depla. Nö, matu niz! A bje to
mersaze, so bje wot nich jenož jedyn hamlut — — —

Cyrkwinske powjesée.

Wérowanaj:

Michalska cyrkej: Michał Bohumir Stobra f
Baria f Hanu Bachez f Delnese Kiny.

Křečeni:

Michalska cyrkej: Karla Gustav Whlem, Karle

Augusta Höhfelda, hetmana w Gómolizach, f. —
Wyłem Clemens, Wyłema Kriegerja, wurjensnopscze-
luya na Židovi, f. — Maria Emilia, Augusta
Barujscha, wobydlerja na Židovi, dj. — Hana
Khrystiana a Matja Augusta, Jana Rabowiskeho,
žiwnoścera w Sałdowi, dwójnisnej dżowciczy. —
Hana Emilia, Franzja Eduarda Donata, kublerja
wa Börku, dj.

Podjanska cyrkej: Jan Herman, Augusta Scholich, murerja a wobydlerja na Židow, s.

Zemrjeći:

Dzień 16. lipca: Maria Hanža, Marie Madlen Klingstez se Židowa nem. dž., 6 m. — 18., Maria, Zana Bohuwiersa Dubskeho, khejnika we Wulim Welskowi, dž., 6 m. — 22., Handrij, Handrija Rozora, fabrovnika w Hownjow, s., 14 l. 6 m. — Jan August, hanh Chrystianh Hausdorff w Dobruschi nem. s., 18 n.

**Gzahi saksochlesynskeje železnizy
s budyskeho dworniszcza.**

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; po południu

12 h. 53 m.; po południu 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 16 m.
rano 2 h. 42 min.

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; do południa 11 h. 40 m.; po południu 4 h. 52 m.; wieczor 8 h. 27 m.; w nocy 12 godz. 4 min.

Penežna placzisna.

W Lipsku, 30. lipca: 1 Louisdor 5 tl.
15 nhl. $3\frac{1}{4}$ np.; 1 połnowiązły czerwony stóly
abo dukat 3 tl. 4 nhl. 5 np.; winne bankowki 98.
Spiritus w Wroclawiu $12\frac{2}{3}$ tl.

N a w ē š t n i k.

**W Kraju Państwskim banku so dla wobliczbowania danje
wot 3. augusta hacž ſobu do 14. augusta t. l. neskončuje.**

M y d l o w a fabrika

F. G. Kleinstücka s Draždjan
dowola ſebi, czechnym Serbam wosiewicj, ſo je
njetzſihi budyski hermant ſaho ſe ſwojimi my-
jerſkim, plokarſkim a toiletnymi my-
dłami, bes fotymiz ſtej tón fróci woſebje dwie
nowej družini rjaneho tuneho ſiwiżoweho
mydla po tunej placzisni wobledzbowania
hōdnej, ſaj tež ſ bohatym wuberkom ſtearino-
wych ſwiezow ſamſneje fabriki wobczahyly. Wona
proſhy wo dowierzenie, jeſe ſirmi hacž
dotal ſtſcjenie, tež tón fróci, a bude ſo prózowacj,
jemu poſches sprawne poſluženje doſz cjinieſ. —
Buda je nedaloko theatra a je po
ſirmi ſnaſomna.

 Žena zylje duſchna khejza na dwiemaj
ſchoſtomaj ſ 2 ſtwomaj a ſ 2 körzomaj
jara dobreho pola, ſe ſadowej a ſolotowej ſahrodou
je ſe ſwobodniej ruci w Wulozji pola Vartia na
poſchedanii a może ſo wſcho dalsche ſhonicj pola
Pjetra Schebla tam.

Wote mne djetane
draždzauske bentuſchi poſcieſuſa tak lóhki, ſaj wjeſſie pomhazy ſriedk
i poſtronienju tuteje tak bołońnieje cjiwileſ. W
Draždjanach poſchedawa je jandželska hap-
tyka, w Budyschinii paſ hródowska hap-
tyka.
H. Werner.

Wosſewenje.

Wſchitkim poſcieſielam a ſnatym, ſaj tež wobyd-
lerjam Maleschez a wokolnoſſie ſ tutym najpod-
wolniſcho wosiewiuſu, ſo ſym w ſwojej kheji w
Maleschezach vóda khejarenja a paſenjanenja
njetko tež ſamſnu

p e k a r u j u
ſaloſit. Duž budu ſo tam njetko po potreboſci
huszischo abo tola wſchiednje dobry kliejeb a
poſcheinie pekla pez. Tež tym ſamym, kij chzedja
ſe ſwojeſe muki abo ſe ſwojego cjiesta kliejeb pe-
czeni mjeſ, ſo ſa tuni pečeny penes dobry kliejeb
napęćie.

W Budyschinii, 30. lipca 1857.

J. G. F. Niecksch.

Dobre ſſuſe droždžje
ſu ſaj poła me w Budyschinii, tak tež w mojej
khejarni w Maleschezach ſtaſnie i doſtaciū; ſtož
i tutym wosiewiuſu. J. G. F. Niecksch.

M a l e n y
 kupuje we wſchitkich dželbach a
dawa ſa ne najwyſchu placzisnu
We Budyschinii, 21. jul. 1857.

J. M. Liebusch Wwe.,
na bohatej haſy.

Barlinske wohēn sawjessjaze towarzstwo.

Salożene 1812.

Sakkadny kapital 2 millionaj toleř.

Toto najstarsche wohēn sawjessjaze towarzstwo bere sawjessenja psche wohēnijowu schkodu horje po niskich, ale twerdych prāmijach, hdyž sawjessenž ženie nicžo dopłacjowac̄ netreba. Wone satuna tej schkodowanja, kij su so piches blisk stale, byrnzej wón runie nesyalit, ale jenoj rostishepit, a sawtac̄i tej woblikodzenja, kij su so pschi murumowanju na mjezach stale.

Podpisann, kij je agenturu sa Budyschin a wosolnosz na so wsoł, chze cieszenym Sserbam sawjessenja pichi tutym towarzstwi lubie rad najtunischo wobstarac̄ a hewak kózdemu wschiſe pojedane wukasowanja w taſkim nastupanju darmo dawac̄.

W Budyschini.

J. G. Smoleč, wudawař Serb. Now.,
agent barlinskeho wohēn sawjessjazeho towarzstwa.

Gebr. Vederz balsamiske semiskoworechowolijowe mydlo	4 fuſy w ienym paketi 10 nſl.
je jako jara mity poreñschazy a woc̄erstwazy myjaty ſried dopósnate; wone može ſo teho dla k dozwiezu a ſdzerzenju ſtrowej, bjeleje, nježneje a mehleje tožje najljepe poruczec̄ a pschedava je w ſtajnej dobroſzi pschezo woprawdzie ſenož.	

Kora Pescheck, Coiffur
na bohatej haſy ciò. $\frac{85}{23}$ nedaloto winowje ſicje.

W nozy wot 18. f 19. t. m. bu mi nowoſkieborny dybsacki cjaſnik (Taschenuhr) ſtjenje wulkoſje a ſ arabiskeſti zjerami kranena. Wón wiſasche na možasym reczaffu, kotryž možesche jednu wokolo ſchije powiſnyc̄.

We Wochosach. 25 jultia 1857.

Schufka, ſubleř.

Rebeljekuleuje a reje
nedjelu 2. augusta w Sderju. — Najljejschi
kuleř dostane duſchne myta.

Domaschka.

Na pſcheidan
ſtejitej dwie ſtrowej cjeleci (ſtruwy) cjiſtohollandſ
keho ſplaha na knežim dwori w Nehwaciadi.

Sandženu ſobotu bu na pucju ſ Budyschina
do Nakedow rola platu ſhubena a proky ſo
ſprawny namakać, tu ſamu w Budyschini pola
k. ſejleriskeho miſchtra Urbana abo pola ſklamarja
Miſchje ja 1 tl. myta wotedac̄.

Sandženu ſobotu bu wot cjiſhonjanſkeje ſchu
ſtejowje ſhjeſje po Židowí hac̄ ſ garbarſkim
wrotam piſana deſa ſhubena. Sprawny nama
kać, kij ju we wudawařni Serb. Now. woteda,
dostane tam 5 nſl. myta.

5 abo 600 tol. — ma ſ wupojczjenju
aktuar Wehla w Budyschini.

Nekolij ſchulerjo moja peša por mandželskeſtu,
kij ſanych djeceji nimataj, wobydlenje doſtac̄.
Bylo je tak derje wulkej, kaž tež mjeſtečjanſkej
ſchuli bliſto.

W Smolerjowej knihari moje ſo ſa
1 nſl. doſtac̄:

Čjoruh kóſ a dróſna.

To je:
poſ ſkopj a tsi ſerbſkih ſpjevow
ja mlody, weſely lud.
Saložene a cjiſhczane wot J. Kulmana we
Wojerezech. 1857.

Zandženu sobotu žita w Budysinje płačachu

Kore.	Wyšša.		Nižša.		Srzedzna.				
	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.
Piſenja	7	—	—	6	—	—	6	22	5
Rofka	4	—	—	3	15	—	3	25	—
Deczmen	3	20	—	3	10	—	3	15	—
Wona	2	15	—	2	5'	—	2	10	—
Hroš	5	—	—	—	—	—	4	20	—
Wola	4	—	—	—	—	—	3	20	—
Hjeſik	7	5	—	—	—	—	7	—	—
Zabiv	8	20	—	—	—	—	8	15	—
Hejdusčka	5	25	—	—	—	—	5	20	—
Bjerny	1	2	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	16	—	—	—	—	—	14	—
Kepa ſlomu	5	5	—	—	—	—	5	—	—
Zent. ſyna	1	2	5	—	—	—	—	27	5
Dowoz: 3098 kórcow.									

Čiſčane pola K. B. Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwortlētna předplatna pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 32.

8. augusta.

Léto 1857.

Wojsciećje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Nadirorja, S Holzv., S Minakasa, S Kotz, S Lejna, S Szpilaw, S Nejwacziela, S Židowa. — India. — Wichlop. — Spjewy. — Hanž Devla a Mots Lunta. — Zyrkińskie powesze. — Cjahi saksostchelsynsćeje železnizy. — Venezna placjisna. — Rauheschnik.

Swetne podawki.

Saksa. Kral Jan je 3. augusta do Lipska wschijet a to wožebje teho dla, so by tamniſchu universitu a wschiſlo, schtož s nej hromadzie wiſy, najdrobnischo wobhladowat. Nasajtra pschiwoſtuchowasche won kollegiam niekotrych profesorow. — Krónpryzessyna Karola je so do bokleſich kupel bliſko Kiſingena podata. — Wiched budyskim ſjawnym ſudom bu 30. juliia wobſedzej herbſeho rychtarſta, Pjetr Nowak, s Hornej Kameneje k Smježacnemu arbeuſhausej wopacjonej pschiſhah dla wotſudjeny. Meniſzy wjetzy Dichhoff, ſaſtoñnik pschijenych wulfodubrawſtich podſopłach, bje w ljeći 1855 do pschiwytanje wſaty, dokelž jemu winu davačhu, so je ryczniske, jemu neſchiſteſaze, piſma džetaſ. Dichhoff reſny pak, so je Nowak rute piſma ſpihał a won je jenož na ejſte wotpiſat, a Nowak tajke wuprajenje ſa dobre ſpōſna a je tež s pschiſhahu wobiwerdi. Po tjaſu pak so ſdasche, so je tajka pschiſhaha wopacjna byta, duž bu pola neho wupytowanje djerzane, ale ſudniſtwo nenamaka tam ničo, ale nadendje wele wjaz pola Dichhoffa konzept jeneho piſma, kotrež bje Nowak tež ſa ſwoj wubjekt wudawař. Na naprashowanje, ſak je to k Dichhoffei pschiſhlo, reſny won, so je tón to ſamo pola neho widjat a ſebi wotpiſat, a dokelž je tuto wotpiſmo ſlepé piſane bylo, hač Nowakowe piſmo, potom ſteigař Feldmann wobej ſobu wſat a ſa Nowaka na ejſte wotpiſat. Pschiſym nemóžeſte pak Nowak doſpočnje wuložić,

ſak ſu do Dichhoffoweho piſma poredjenja wot ſwojeſe ruſi pschiſhle a na kaſke waſchhuje je tutón exemplar s Feldmannoweho wobydlenja ſo Dichhoffei doſtak. Taſo bu Dichhoff pschiſhlyſhany, powedaſche won tu wjaz ſe wſchelasiſi druhimi dróbnoszem i a hewal wobſwiedzjachu wjazori ſwiedzy, ſo ſu wſchelake, wot Nowaka piſane piſma na ejſte wotpiſowali. Rycznik Thiel Nowaka ſaſtuowasche, ale ſudniſtwo weſhudiſi jeho tola k horſka ſpomnenej ſchrafi. — Doſhody ſalſich ſrajných železnizow wuneſechu w mjeſazu juliu t. l. 329,615 tl., to je 28,882 tl. wjaz, hač ſoni w tym ſamym mjeſazu.

Prusy. Pruske knežerſtwo je ſo franzowſtemu a ruſkemu pschiſanskylo a ſi tymaj pschięſiwo njezischemu ſarjadowanju Moldawy a Walachije protestirowalo. Moldawenjo a Walachijo chjedža ſo menuſy pečja k jenemu krajej ſjenocjeſi: to pak Turkowska, pod ſotrejſeſ wychim kneſtowom tutaj krajej po vrawym ſtejtaſ, nanamokwenje rakuſkeho a jendjelskeho knežerſtwo nočze a duž wona wschiſtim wobydlerjam, ſiž chjedža ſa tajke ſienocjenje hloſowacj, to ſ mozu ſabjewa a duž je tam lutu nemjer a roſtork. Tajſi nepokojo chze pak pruske knežerſtwo ſ ruſlim a franzowſlim ſkere lipe ſahnatý miecz a mjeri ſ uſmaj, ſo ſo to najſepe ſtane, hdyž ſo Móldawiskim a Walacham žadane ſienocjenje dowoli. — Taſi menowany zollvereinſki konferenz, ſiž njeſko w Barlini wo nowy tarif jedna, je wobſanknył, ſo ma ſo dawk na runſizowý žokor po zentnarju na $7\frac{1}{2}$ nsl. po wychicj.

Rakušy. Marschal Radezki, kij je njetko 92 ijet stary, ie so do Milana (Mailand) pschedydlit. Ieho stanana uoha je drje sajita a won nima janych bolshijow we nej; ale wona se tola tak woskabnyla, so dyrbti ju pshezo wuschenowanu mječ.

Franzowska. Sjawný sud pschedejwo Italiskimi, kij chyžchu khiezora slónzowacj, smjeje so njeħdże 10. augusta w Parisu. Psched tio hamy pschediħu jenoż tisio Italsz, menujż Tibaldi, Bartolotti a Grilli. Hewak su też tisio Italsz, kij njetko w Londoni bydla, wobstorżeni, jako bychu fa khiezorowe slónzowanje skutkowali a cji su Mazzini, Mañarenii a Campanella a jedyn Franzowska, s časa poġlenscheje franzowskeje republiki derje snaty, s menom Ledru-Rollin. Jeli so jidu pschedestupenje, kontrehoż su wobstorżeni, dopokaże, dha jich kendżelste kniežestwo wiazy w swojim kraju czerpicz nesmje a woni dvrbja do Ameriki ejekacj, jeli noħżejja, so bychu so franzowskemu kniežestwu pschedopodali. — Khiezor a khiezorka staj so 5. augusta do Zendżelcjenja na wopytanje tamnischeje kralowskeje swójsby podakoż a qħataj tam njeħdże tydżejn wostacj. Dokelż je minister Walenštii soħbu ijet, dha budje drje tam też wo ważne politiske należnośsje jednane.

Italika. Bamž je do Ravenny pschediħet a bu tam wot wobħdejista jara swedjeniż powitanu. — Sardinskeho krala su wondanjo rubejniż nadpanyli; won je jidu pak sbożomnie eżeknij, haċċ runje fa nim tħselachu.

Nušovska. Khiezor a khiezorka staj 1. augusta wot swojego pucjowanja sašo do Petersburga pschediħeloi. — Po pōlskej revoluzji 1830 bu warszawska universita sahnata a cji Polazj, kij chyžchu studowacj, dyrħiħaħu so teħo dla na russa universitę podacj. Njetko je pak khiezor poručiħ, so ma so s najmeniħha jedyn bđiel predawischeje warszawskeje university, — menujż l-iefarissi fafulta —, s nowa saloġiż. Taixi poručjenje je po wħiġiem pōlslim kralestwi wulke weħselje nacjinalo. — Też je khiezor wħiġiż tħixx Polakam, kij buħu spomeneneje revoluzije dla do Sibirijs pōßlani, mi-

tożiġiye pschediħolit, so smiedja so do swojego wotznego kraja wroċċiż.

Zendżelska. S Indijie su njeshto wohschierische powiesje pschediħte. Po tioħi hamy tam khjetro hubenje wonħlada, pschedoż psches 50 regimentow indijskeho wōjska je so specjito. Wschudżom, hdejż su so woszajj jendżeliskemu knejftu snapsħecjiwili, su woni swojich wħiġkow slónzowali a hekk wħiġiż Zendżelċenja now samordowali. W jenym mježi wuduri sbieġi runje, jaġo bieku khiesiżenjo (kħiż bieku luċi Europeiż) le mitsi. Specjini Indijszy wobdachu għirk, sapaliċċu ju a slónzowachu wħiġiż kieni.

So je wele mordowania po wsnej Indijsje, to mōžemx kieni myħliej; pschedoż tam, hdejż su Zendżelċenjo hishejje s-knesom, woni też koxdeho Indijskeho wobvixnu, kij so jidu neswajerni fda.

— Haċċ dotal ċahnu so sbieġiż farju najbôle do mesta Delħi'a a je tam też njeshto jendżelċenja wōjska pschediżahnylo, so bi tuto mjesto dobvhalo. Alle Indijszy so neboja, pschedoż woni wele wjaz nadpady na Zendżelċenjanow ċejna a cji möja do wulħeħi stracha pschedi, jeli skoro pomoż nedostanu.

Ze Serbow.

S Radworja, 25. julijsa. My buxmx pola naħ dženja psches Boże svarnowanje psched wulħim nesbożom salħovani. Meniżi $\frac{3}{4}8$ rano sbieże so hylle wotlanje, so su vola Ryħta reż pali. U hdyż tam pschediħebha, widjiġiħ, so so hijom s-tseħu a se wħiġiżi schmarami won kuri; tola bu wohni s-Bożej pomożu podusħen. Ryħta reż pali bje menujż draftu, kij bje djen priedy smokħiħa, wokolo khadli spoviħħala, a tutu bje so potom sapasita.

S Holzy. W druhim wotdjjelenju 24. wuswolenseho wokressu bu 25. julijsa Pietr Schuba s-Družez wot 19 hlosvarjow se 17 hloħami sa wuswolenza wuswolenz. Pietr Wenk s-Djewoġiż a Haaser s-Birkerodx dosta-sħtaj l-ożgħi yo jenym hloħu.

S Minakala. Póndzelu 27. julijsa sta so tudy to nesbožje, so so sydomsjetny hóležej tudomneho ejekcje Małacza w tak menowanach kanalach pschi kúpanju fatepi. Doho ejekto bu schwórtk pohrebane.

S Kotez. Wutoru 28. julijsa padze $\frac{7}{4}$ sietna Amalia Mierówsta do tudomneje mlyniskeje rjeli a bu morwa wen wuejehnena.

S Lejn a pola Chróscziz. Pošlene dny sandženeho tydženja hlychachmy, so je tudomay khježkar Budar, kij pschi nowotwářbi flóschtsjeje piwárnié sobu džiela tam straschnje delie panjt a so su jeho teho dla do Kameniza dowersli, s wótkaz jeho semrete ejekto póndzelu k nam pichivsejchu.

Budar bje menujdy vecja po moszi, na roschtagh natwarenym, s karu kameniow horjejet a duzy dwieju druhiju džietaczjerow setal. Pschi tuym sefanju, hdzej bje jedyn druhemu snadž wobhladliwie doß newurumował, bje Budar se swojej wobejeżenai karu jara na bok sajjet, sbocyna deska bje so wobwalisa, kara so delje suhnyla a Budaria, kij bje hízom dwaj schosai wyšoko, do straschnje hlyboszje sobu terhnyla, hdzej ta raneny ležo wosta, so jeho do kameniskeho lešingskeho wustawa dowerschu; tam pak won swojich wulich wobškodzenjow dla bórsy wumre.

S e Schpikaw. Pschi newedri, kotrež wóndanjo psches nasche ležomnoszie ejehnische, w Koperzach sapali, w Czornjowi schtom rosschcijepi, na žarkowskich ležomnosjach do kánišča a na luschcianstiu knežim dwori do blyskowoda dyri, je to samo tež do bjernoweho sahona, pschi naschich mesach ležazeho a czornjowskemu mlyniskej Fiedlerej hlychajej dyri, na cjož tudy, hacž runje trochu posdžje, dla hylnoszie rasa a dla wulloszie trecheneho blaka spominamy. Na kručku, s najménsha 10 kwadratnych koheci wulsim, ma bjernjage selje taſki napohlad, jako by wulke ſudobje wóhnja na ne wulinene bylo. Mot tuteho kruča džeria do wschtich bokow hmuhi kaž pruty, hdzej ma selina tu samu podobnosz a mot kotrychž su najdljescze psches piatnacze koheciow dohle, tak so je wscho do hromady w pschemjeri na 45 koheciow scherose. Wele peňkow je zylje switorhanych, rynčki su roszychnowane a druhe, sažo hacž k

najhlubšchemu forenej spalene, so su, móhkt rež, do císta wusshle; jensž nieschto peňkow pocjina sažo wubiwacj, ale žara slabje.

Hdzej jedyn wopomni, tak so ma, hdzej blysk w tajsej mjeri do burského twarenja sajiedje, dha so jedyn potom vjivacj netreba, hdzej so to samo druhdy mot jeneho lónza k druhemu s dobom vali.

S*. S Nešwacžidka.*) Póndzelu rano wekoto tisoch, djen 3. augusta, wundje tudy w brózni, khježerej Bährej hlychazei, straschny wóhen, kotryž pschi njetzischi hlyhocji móznie a spieschnje wokolo so hrabasche, tak so bu w krótkim časzu 19 weshnych ejeklow do prócha a popjota pschewobroczenych. Wotpalili so su:

- 1) krawz Ernst Bärscz, naſenik chlamarnje khježkarja Juliusa Bähra; 2) khježkar a sejler Michal Müller; 3) khježkar Bärscz; 4) khježkar Jan Bösch; 5) Kortla Bär, khježkar; 6) khježkar Jan Schmidt; 7) khježkar Jakub Khježov; 8) khježkar Kühn, nepschitomny, s podrožníkom murerjom Wurgisom; 9) khježkar Jan Matza; 10) khježkar August Ramscz; s podrožníkom Thomasom; 11) žiwoszter Jan Schotta; 12) žiwoszter Jan Kortluš; 13) žiwoszter Jan Mulanski; 14) khježkar Michal Kortluš, s podrožníkom Lubsczom; 15) khježkar Jan Mitasch; 16) khježkar Bohuſław Bär; 17) Stara wuejernja, s podrožníkomaj Kortlu Matheſom a Mariju Hantuschowej; 18) žiwoszter Jan Pawlik a 19) Peter Bölenk, kubler a gmejnski prijodsstejer, s podrožníkom Janom Brankatom.

Wotpaleni su malo ptomenjam wutorhnyli, a su teho dla ejim bóle k wobjarowanju, doſez mjesachu žnje hízom s wetscha domoi sthowane. To najstrudnische pak tola je to, so čłoweka živenje w tuym straschnym wóhnju shubene džiesche, pschetož sejler Müller hysche pschi rumowanju so hlycze junſtrocj do palazje khježie pdał a tam tak na strudne waschnje swoju hlycze namakal. Wyšče teho su tež

*) My so džakujemj sa wobšchernu rošprawu.
R. ed.

psches wohēn shibili: krawz Bārsc̄h dwje kosy a świnjo a khejkar Bārsc̄h tež jene świnjo. Welle sykawow pschitidje k pomozy, bes fotrymij biesche t a h o w s k a najprjenischa.

Se Židowa. Schwörk 6. augusta sahe rano namasachu tudomneho khjejerja a murerja Ernsta Probsta w rjezy Sprewi nedaloko papernika morweho ležo. Won bie najstere wečor predy, na dompučju wot Vožeje ruczli sojaty, s nahleho brjoha do rjezi panjt a tam rumret, hac̄ runje tam woda hukosa nebiesche.

In dia.

(Pokračowanje.)

Bes Hindusim i je jenož 16 millionow Muhamedanarjow, sij maja turkowsku wjeru, a nimalje wschitz drusy su pohanjo. Najwobebniški podložek tutych wjery je psches ydłowanje duschje. Hindusy wjeria menujdy, so ho duscha nakhmaneho, neduschnego člowewka po jeho smercji s njekajtim sazpitym, hronym swjerecjom s nowa narodzi a so dyrbi po tajsim člowek to, schtož je hrjeschnego pschi swojim člowestim žiwenju wobeschok, potom w swojim swjerecjom žiwenju wotpokucicj. Zeli pak člowek po pschikasnach hinduskeje wjery swjemu žiwu byt a so krucje po tym sadjeržat, schtož nabožina priódspishe, dha može so stacj, so so jeho duscha s člowelom wyscheje fasty s nowa narodzi abo stončnje sbožnosz dōstane, kotraž po jich mjenenju w tym wobsteji, so so člowaska duscha s duscu jich wumyślennego bóstwa sjenocji a do tuteje rosplyne. Hewak su wschitz Indisz do schtyrjoch hlownych kastow abo wotdjelenjow djeleni. Najwobebnišku fastu wuczineja Braminovo, ponimi pschitdu Retrijo, na to Waschajo a na pošledku Sudrajo. Kózda fasta ma swoje hamhne waschnje, swoju wošechnu drastu abo swonkomne snamjo a swoje priódspisane powołanie a nichón nemóże s jeneje fasty do druheje pschestupicj. Žana fasta nešmje s druhej wobkhadzej, tak so so musz s braminskeje fasty jenož s braminskim žonskim, musz s kritiskeje fasty jenož s kritisimi žonskimi a t. d. ženja a

člowek jeneje fasty nešmje ani s člowelom jiesz, sij s druhej fasti skuscha. Schwož s žanej fasti nestuscha, rieka Paria, a taſkeho člowewka bjerža sa tak nekhmaneho a nečisteho, so ho jeho nichón ani dōtknjecj a jemu žaneje pomozy posicicj nešmje, byrnje tón hamy w straschi žiwenja byt.

Djawnje je, so Hindusy tak twerdije na tutej smocijek wjeri wišaja, hac̄ runje je jich knežestwo hžom psched 1000 ljetami rospanyo a jich w predawskich ljetotelsach muhamedanske wierhi wobnežachu, nješlo pak jím hžom dlješci časž Endjeljenjo roškuja. A hdyž jich jedyn prascha, čzho dla woni tak swjemu pschi swojej wjeri wostawaja, dha wotmolwja woni, so woni to leho dla cjinja, dofelž je to jich bóstwo tak pschikasata a dofelž so pschi swojej wjeri na ničeju druhu saſlužbu spuszcicj ne-treba; pschetož jeli schto se žaneje nijscheje fasty sprawnje a pieknje žiwu byt, dha so jeho duscha po jeho smercji s člowelom wscheye fasty s nowa narodzi a stončnje po dalskim dobrym žiwenju do bóstwa pschendje. Duj ma kózdy, kaž woni praja, žyje w swojej woli, hac̄ chze so pschichodne lieve mjež, dyžli w tuthym žiwenju a netreba so na nikoho hnadi spuszcicj.

Teho dla je tež jara cježko, so Hindusy s kschetjanskaj wjeri pschestupja. Tež sadjewa to jara pschiberanje kschetjanstwa w Indii, so po hindussich falonjach kózdy syn, sij so kschetjanstwu pschivobroczi, swoje nanowiske herbiswo shubi a so žadyn Hindu wjazy s nim newobkhadja.

(Skončenje přichodnje.)

Priopk.

S Habersbacha. Hjom we ljetii 18^{55/56} twareše našch nadobny lkac̄ s. Wünscha parne kupelje ham sa so a so swojich pschecjelow. Dofelž pak te kupelje we wschitlich, wošebje we wicjnych khorſejach tak dere hojachu, dha fastoñiz našcheje a njekotrejekuliz druheje wokolneje gmejny pola wysokeho ministerstwa proščachu, s. Wünschi dowolnoſc̄i dacj, so by te kupelje sa wschitlich khorſych a brascnych wotewricj ſmjeſ. Taisu dowolnoſc̄i dosta won we augustu sandjeneho ljeta. Na to bježu wschelke pscheturarenja

a wutwarenja nusne, kiž ho we tutym nalecju stachu a nješko we rjanym wohladu hotowe steja. Te kuperle leža we Nowym Habersbachu wyšoko na hori Hajni, na jara tražnym mjestni, maja strowy lošt abo powjer, dobru strowu wodu a steja pód wohladom k. wostrežnemu ljekarja dr. Steinhäusera we Lubju. Dokelj te kuperle tak wele khorym a khorowatym pomhaja, jiedž a kuperje tak tune je a kuperly wobšedjer tak jara pschecjelnje a tahođnje s khorymi wobkhadja, dha je jom pschezo wele kuperlych hoscji. M.

* W Kameńzu hwečjachu 29. julijsa wopomnenje 25. ljetnega wopomnenja trajneje wustawy abo konstitucije.

* Lipschcjanſki banquier (penežnik) Frega je wschelatim lipschcjanſtim milym wustawam 69,000 tl. woskaſat.

* W Ostrižu ſu ho w nožy wot 27. k. 28. julijsa schyri khiezie wotpaliſte.

* W Barlini bu wondanjo do tak menowaće chariteskeje zykwje, hdjez najbole khudii ludjo kschcicj dawaja, 26. džecji pschinenyč, ſo bychu ſo wußschcile; ale wot wschitkich pscheproſchenyč kmótrow nebie ani jedyn pschichot. Duž proſchesche ſwórk dweju mužow, kiž bjeſchtaj runje ſpomnenu zykwicju wobhadowacj pschichloj, ſo bjeſchtaj tak dobročinaj byloj a wschitkim 26. džecjom kmótſiloj, ſtož tež tutaj ſwórnije ſežinſchtaj.

* S Barlina piša ſo tež, ſo je tam tamón tydjenj jedyn nan 6. džecji na jenym dniu kſchcicj dat. Wón bje menuizy ſe ſwojej žonu, jafko bje ſo ſ nej woženil, ſ dotalneho zykwinsteho ſvjaska wustupil a ſwoje džecji ſenož pola wychnosje ſapišacj dat; lietba bje ſo pak naſaſat a ſo ſaſo k evangeliſej zykwii wróčit. Majstarſche džecijo bje 10. ljet, najmłodže 3. mjeſazy stare.

* W Briesyni (Wiesa) pola Kameńza ſu ho 27. julijsa wečor kublerej Schlegelej iſt wartenja ſpalite.

S p ē w y.

Nesbožje pschi luboſjach.

Hloš: Schol je tón holčik tak ſahe ranko ic.

Pschichla mi holčka, :::
Ta bjeſche woſebna;
Hai syndrom syndrom synduschka,
Ta wutrobu mi wſa.

To bje ta prijenja,
Kotrijž ſym božmje dat;
Hai syndrom syndrom synduschka,
Bje ſchlipa noſata.

Pschichla mi holčka,
Ta bjeſche bohata;
Hai syndrom syndrom synduschka,
Ta wutrobu mi wſa.

To bje ta druha,
Kotrijž ſym božmje dat;
Hai syndrom syndrom synduschka,
Bje hlupe ſlibora.

Pschichla mi holčka,
Raj rója lubofna;
Hai syndrom syndrom synduschka,
Ta wutrobu mi wſa.

To bje ta tſecja,
Kotrijž ſym božmje dat;
Hai syndrom syndrom synduschka,
Bje ſebi najljeſpſcha.

Pschichla mi holčka,
Bje ſpjeſchna rycniwa;
Hai syndrom syndrom synduschka,
Ta wutrobu mi wſa.

To bje ta ſchwórtja,
Kotrijž ſym božmje dat;
Hai syndrom syndrom synduschka,
Bje ſroka, mutlicja.

Pschichla mi holčka,
Wot wschitkich khvalena,
Hai syndrom syndrom synduschka,
Ta wutrobu mi wſa.

To bje ta pjata,
Kotrijž ſym božmje dat,
Hai syndrom syndrom synduschka,
Bje khora tujawka.

Pschichla mi holčka,
Króna bes poruka;
Hai syndrom syndrom synduschka,
Ta wutrobu mi wſa.

To bje ta ſchesta,
Kotrijž ſym božmje dat,
Hai syndrom syndrom synduschka,
Ta hſchcje wubera.

Ta njek ſej dybju
Dacj jenu moſowacj,
Hai syndrom syndrom synduschka,
Pak ſ Lipſta ſapišacj.

S cijorneho loſa.

Hans Depla. Njetkole w tej wulcej horzoci to so wscho blizne, a byrnje wowcza koja byla!

Mots Tunka. To drje su pak cje njeschtu naryczeli, Hanso!

Hans Depla. To je mi jedyn kameneć powedać.

Mots Tunka. Ale tola niz, so je so koja s horzotu rojescia.

Hans Depla. To runie won niz; ale wen mi powedać, so je sandrenu hobotu swoju falu nedaloko schwiejski, kij nimo jidowęjaniskeho

wjetnisa dje, na khwillu wotpoložit a so je ta ſama precz byla, hdyż je ſabu po nju pschischot, — a so newje, hdyż je westala.

Mots Tunka. Naſtore je ju jedyn s hermantarjow, kij tam nimo dječku wuhladat a ſobu wsat, dokelž jeje kuesa widzil neje. Duj budje najſepe, hdyż ſo sprawny namakať proſy, so by ju ſabu pichinešt.

Hans Depla. Haj, to wjerno; — a nech ju na ſpomnenym wjetnuku abo w podlanſtej ſtali woteda. Pschispomnicz chzu hischcje, so bjeſtaj na nej piſmikaj A. M. ſkoje wuschtaj.

Cyrkwinske powjesće.

Krčeni:

Michalska cyrkej: Hana Augusta Maria, Hansija Augusta Juricha, ſliczbowaja a khjejerja na Židovi, ž. — Hana Kryſtiana, Pietra Kschilzjanka, herbiskeho mlynka w Brjeſovi, dž.

Podlańska. cyrkej: Handrij Bohumir, Jana Steglicha, khježnika w Mjewszach, ž. — Hanja Amalia, Jana Urbana, khježnika w Gslonej Vorſchezi, dž.

Zemrjeći:

Djeti 23. juliia: Hana Marja, Franca Vegera, khjezerja na Židovi, dž., 1 l. 6 m. — 28., Hana rodž. Stangez, nebo Handrija Eigner, khjezerja a rjeſnika pod hrodom, ſawostajena wudowa 72 l.

Gzabi ſaffkoſchleſyňſkeje želesniſy ſ budyskeho dwórnischeza.

Do Dražđan: rano 7 h. 37 m.; pschivoſlju 12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 16 m. rano 2 h. 42 min.

Do Shorela: rano 7 h. 47 m.; dopołnja 11 h. 40 m.; popołnju 4 h. 52 m.; wieczor 8 h. 27 m.; w nozy 12 hodj. 4 min.

Penežna płacjifna.

W Lipſcu, 6. augusta: 1 Louisvor 5 fl. 15 npl. — np.; 1 wołnowožajz eſterweny ſloty abo duſat 3 fl. 4 npl. 8 np.; wiſte bankowi 98. Spiritus w Wroclawi 12 fl.

N a w ē š t n i k.

Sawjeszenje žnijow w bróžnach a hromadach

kaž tež slotu a ratařsteho gratu posłicja wote mne sastupene

Kölnjanské woheń sawjeszjaze towarzystwo Colonia

sa tverde a tune prāmije. Wscho bližiche ſo na naprachowanje hnydom wutojuje a kózde poſluje-
nie ſo pschi napisanju sawjeszenia lubjerad a darmo ſejni.

W juliju 1857.

Agentaj COLONIJE:

M. O. Arnold we Wojerezach,
Kalkulator Genuſleben w Mužalowi.

Barlinske woheń sawjeszjaze towarzystwo.

Saložene 1812.

S a k l a d n y k a p i t a l 2 m i l l i o n a j t o l e ř.

Tuto najstarsche woheń sawjeszjaze towarzystwo bere sawjeszenia psche woheńowu ſchodus horje
po niſkich, ale twerdych prāmijach, hdyž ſawjeszny ſenje niežo doplaczowacj netreba.
Wone ſaruna tež ſchodowanja, kiz ſu ſo psches blfst ſtale, byrnjej won runje neſapalik, ale jenož
roſtſchepit, a ſaplacj tež wobſchodzenja, kiz ſu ſo pschi wurumowanju na wjezach ſtale.

Wobvišany, kiz je agenturu ſa Budyschin a woſolnoſz na ſo wſal, chec čeſkenym Šſerbam
ſawjeszenja pschi tutym towarzſtu lubje rad naſtunischo wobſtaracj a hevak kózdemu wſhitke poſadane
wukasowanja w taſkim naſtupanju darmo dawacj.

W Budyschin.

J. E. Smoler, wudawař Šſerb. Now.,
agent barlinskeho woheń ſawjeszjazeho towarzſtu.

Dr. Whithowa wodžicžka ſa Woči

wot T. Chrhardta w Altenfeldji w Thüringſtej, ſ wiazymi privilegiami wyšokich weſ-
chow počehena, wopofakuje ſo be wſhitkimi dotalnymi woči hojazym ſrijekami psches ſwoje
ſbojomne ſtufowanje wſhiedne jako naſtohodniſha a naſliepniſha wodžicžka w taſkim naſtupanju, a
može ſo jako dopofakany hojaz a počyliniſzy ſrijek a jako

wjesta pomoz ſa ludzi na wočomaj bjeđnych

kózdemu poruczeſj. Wona hoji mjeſcie a rucje a be wſhitkich ſchódnych ſziewkow, woſebje pschi
ſahorenju, ſtevnenju, ſuchociſi, ſyllowanju a bježenju wočow, kiz tež pschi ſlabefi po dielmu a
placiſi bleſčka ſ wutozowanjom jenož 10 nſl. a džela ju jenož wopravdiju Traugott Chr-
hardt w Altenfeldji w Thüringſtej. — Šklađ ſa Budyschin je w hrodowſkej haptyn.

Cjichonjanſki knežim holzam a Kr. Handriſi
ſ tutym ſawnje k nawedzenju dawam, ſo bychu
me pięknje na poſoj woſtajili, hevak budu na
druhim mjeſzi ſ nimi ryczeſz dacj.

D o b r e

ſuče brunizowe bazy, kotrež pięknje w hro-
madzie djerza a ſo jara derje pala, kaž tež
ſrienja bruniza ſu na pschedan w ſary-
cjanſkiſh brunizowych podkopkach pschi
wjetnikowej hori tam.

A nowemu ljetu 1858 je we Wulſich Šdjarach
ſlamainia ſ rjeſuſkej prawisnu k pschenajecju.
Ta ſama leži bliſko zyrkwe a je wſcho dalsche
pola wobſedjerja, hoſjenzarja Diefolta tam ſhonicj.

W o ſ ſ e w e n j e.

Wſhitkim pschecjelam a ſnatym, kaž tež woſob-
lerjam Maſeſchez a woſolnoſdie ſ tutym naſpod-
wolniſcho woſſewiuju, ſo bym w ſwojeſi ſhjeſi w
Maſeſchezach vódla ſhamarenja a paſenjanenja
njetko tež ſamnu

p e ſ a r u n j u

saložit. Duž budu ſo tam njeſko po potrebnosći
huſiſcho abo tola wſhiedne dobry ſhljeſ a
pschenicne peſta pez. Tež tym ſamym, kiz chzedja
ſe ſwojeſe muki abo ſe ſwojeſho cijesta ſhljeſ pe-
ciemy mjeſci, ſo ſa tuni pečný penes dobry ſhljeſ
napočeſe.

W Budyschin, 30. julija 1857.

J. G. F. Niecksch,

Dobre ssuche droždžje

su ſaj pola me w Budyschin, tak tež w mojej
ſklamačni w Małachowach ſtajnej k doſtačju; ſtož
ſ tutym woſiewuju. J. G. K. Nieckſch.

Geszenym Šerham

dawam ja k nawedjenju, ſo budje 3. klafa 52.
fral, ſakſteje lotterije pónđelu 10. augusta cjehnena
a ſo moja ſo pola me hiſceje lošy doſtač.

W Budyschin, na ſwonkomnej lawſtej haſy
čzo. 801.

C. F. Jäger, kollektur.

Pola podpiſancho moja 2 abo 3 tyſcherjo, ſiž
ſu k twarbi wiejnych maſchinow (Wurfmachinen)
ſnacii, ſa dobru ſdu do trajazeho djiela ſtupicj.

W Šmilnej, 31. julija 1856.

Heinrich Gnauck.

!!!Wutrobnia ſlawu!!!

Schmidę ſerbſkimaj braćomaj w Draž-
djanach ſa pscheſelnoſ, namaj ſandženu nedjelu
na rtačej lužy wopofafanu.

Ra Židovi, 8. augusta 1857.

H. W.

Điwočanske ſerbſte ev. luth. towařſtvo
ſmiejie jutije popoſinju w tſioch hodžinach ſhroma-
djiſtu. Pschedy vodſte.

Großowe broſtkaramellje,

najlepsiſti hrjed ſi woſtronenuſ ſachela a k po-
loženju dychanja, ſož tež k ſwarnowanju psched
voborom pidi ſaſymnenju w ſvnumu cjožu.

Ša Budyschin o woſolnoſi w hrodo-
ſtej haptvy ſneſa M. Jähinga ſožu čiaſ
na vſchedan. Eduard Groß w Wretſlawju.

Njekoſi ſchulerjo moža pola por mandjelskeju,
ſiž ianyh djiecti nimataj, wobydlenje doſtači.
Bydlo je tak derje wulkej, ſaž tež mjeſchcianſtej ſchuli bliſto.

W Hajnizach je ſhieza ſe ſadowej ſahrodu
na vſchedan a može ſo woſho dalsche pola Jan a
Brody we Wulich Debhezach ſhonicj.

Twajchoſowa ſhieza ſ 2 ſorzmaj pola
a ſahrody je ſ ſwobodneje rufi na
vſchedan. Woſho dalsche je na Wierwiz ſubli w
Barci ſhonicj.

Džat.

Wſchitkim tmy ſamym, kotiž nam ſandženu
pónđelu rano, jako naſchu weſ wohnjowa nusa
potrebi, ſ bližiſcieje a dalſcieje woſolnoſcie ſe
ſykawami abo hevak k pomozy ſhwataču a ſo
pſchi rumowanju a haſchenju djielami wopofafachu,
ſo ſ tutym w meni zykleje neſhwacilſteje gmejný
najwutrobníſki a naſhorſki džak praji. Taſu
luboſ, nam we wulkej tycnoszi wopofafanu,
čhyt Boh wſchitkim wele króč ſaplačicj a jich
pſchede wſchitkim neſbožom hnadnie ſakhowacj.

W Neſhwacidli, 6. augusta 1857.

Gmejnska rada.

+ Po Bojei nebuſljenie radu bu 30. julija
pſches nedocjafanu ſmerci, ſ tuteje cjaſnoſſe
do tamneje wiecnoſſe pſcheſadieny Handrij
Jeňko, živnoſter w Radzji. Won bje ſwoju
starobu pſchinjet na 50. liet. — To ſe ſrudnei
wutrobu pſcheſielam a ſnatym najpodwolniſho
woſiewuju ſavostajenj ſyń.

Handrij Jeňko, gymnaſiat w Budyschin,
w meni ſwojeje ſwudoweneje macjerje
a ſwojich bratrow a ſotorow.

W Šsmolerjowej knihařni može ſo ſa
1 nſl. doſtači:

Čjorný kôš a dróſna.

To je:
poč kopy a tsi ſerbſkih ſpjevorow
ſa mlody, weſely lud.

Salojene a cijechane wot Š. Kulmana we
Wojerezach. 1857.

Voređenje.

Mjesto „A. M.“ čitaj na str. 254 „A. M.“
Red.

Zandženu ſobotu žita w Budysinje plačachu

Kóre.	Wyša.		Niža.		Srjeđzu.				
	Ptaciſna.		Ptaciſna.		Ptaciſna.				
	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.
Bičenja	6	15	—	5	15	—	6	5	—
Roſa	3	22	5	3	10	—	3	17	5
Sejmen	3	15	—	3	5	—	3	10	—
Wobſ	2	15	—	2	5	—	2	10	—
Hoč	5	—	—	—	—	—	4	20	—
Moſa	4	10	—	—	—	—	4	—	—
Rjevit	7	5	—	—	—	—	6	25	—
Zabły	8	10	—	—	—	—	8	—	—
Hejduska	5	20	—	—	—	—	5	10	—
Bjerny	1	18	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	15	—	—	—	—	—	13	—
Repa ſkomy	5	5	—	—	—	—	5	—	—
Bent. ſyna	1	10	—	—	—	—	1	5	—
Dowoz: 3859 kórcow.									

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w
wudawarui Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předplata pola
wudawarja 6 nsl, a na kral,
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 33.

15. augusta.

Léto 1857.

W opštej cíje: Sjeme podawki. — Ze Serbow: S Budyschina, S Vrjemenza, S Lubachowa, S Čgor-
nowa, S Smilneje. — Wulki kamen, hobskomužowy re. — India. — Pschilopf. — Spjery. — Hanß Deyla a
Mota Tunka. — Zyrkwinckie powesze. — Cjahi sakskošlesyńskie jelesnizy. — Benežna placzisna. — Naujeschtnik.

W o s i e w e n j e

ministerstwa snutskomnych naležnosjow, pschipuschcjenje zufych djeſac to leſ-
skich a wetskich bankow naſtupaze.

Po najwyššim wukusu wot 18. meje 1857, zuje paperjane venesy naſtupazym, so ſi tuhym
woſleſluje, ſo ſu wumijenjam, tam poſtajenym, psches wofleſenje miſtow, hdzej moža ſo w Sakskej
ſich paperjane venesy ſa hotowe venesy wumijenicz, hacj do 31. julija t. l. doſz cjinile: 1) weimarski
bank, 2) gothaski privatny bank, 3) lübeſki privatny bank, 4) thuringſki bank, 5) geraſki bank, 6) anhaltski
dehaufi krajny bank, 7) roſtoſki bank a 8) luxemburgſki internacinalny bank.

Bankowki ſpomnených bankow w djeſac to leſskich a wetskich kufach ſmiedja ſo teho dla w
Sakskej vſti vlaſcenjach naložec, pschi wſchitlich druhic, tudy nepomenovaných zufych paperjanych venesach
wofleſe vſti ſakſni, we wukusu wot 18. meje wuprajenej a vſti ſchraſi, ſo ſtam hroženej a stupitej
wobec 1. septembra t. l. do mozy.

Nebý ſnadi jedyn ſ pomenovaných bankow ſwojej pschitlukhnoſi w naſtupanju ſamjenenja ſwo-
jich bankowk doſpolne po wukusu wot 18. meje t. l. doſz cjinil, dha docjala ministerſto snuts-
komnych naležnosjow, ſo by ſo ſemu to hnydom k wedzenju dalo.

W Dragejanach, 3. augusta 1857.

Ministerſto snutskomnych naležnosjow.

Sa miniftra:
Kohlsatter.

Demuth.

Swětne podawki.

Sakſka. Kral je ſandjeny tydjen Grimmu
ſ tamniſchej wulfej ſchulu, kaj tež Koldib a
Reſwein a ſudniſta, kij tam ſu, wopytal a
wobhladowat.

Prusy. Kral čje ſo w bližším číaju
do Erdmannsdorfa w Schlesyńſkej podacj.

Raku ſy. Dokelj je franzowſke, rusſe, prusſe
a ſardinſke knežeſtvo pscheciwi dotalnemu ſlutko-
wanju turkowſkeho roſſaſowaria w Móldawi a
Walachi a pscheciwi temu, kaf je ſo tam
wuwolato, protest ſapoložilo, dha wukaduja to
njeſkorre rafuske nowiny ſa nuſowanje ſultana
pod wolu ſpomnených knežeſtwow. Ale ta wjez
je ta, ſo čzedja ſpomene ſchtyri knežeſtwa, ſo

byschaj ſo Moldawa a Walachia do ſeneho
kraja ſienocjilej, rafuske, jendzelſte a turkowſke
knežeſtvo pak to nočze. Duž je turkowſki
roſſaſowat abo lajmalan wſchitlich, kij býchu
ludzi, ſa ſienocjenje Moldawy a Walachiſte ſlut-
kowych, do tamniſcheje noweje krajneje rady
wuwolici čhyli, ſ mozu wot wuwolensa wot-
dierzowat. Najſkere budje ſultan nowe wólby
wupiſacj dyrbecj. [Dokelj djenſta miestna doſz ni-
mamy, čzemv pschichodnje wobſchernje wopiſacj,
kaf ſo to ſ Moldawu a Walachi po prawym ma.]

Franzowſka. Khejor a khjejorska ſtaj
ſo 10. augusta ſ Jendzelſkeje do Franzowſkeje
wróćſtoj. Napoleon je tam, kaj ſo ſda, wuw-
ſtlowat, ſo ſo jendzelſke ministerſto tež ſa
nowe wólby w Moldawi a Walachi wupraji.

Zendjelska. Do Indii so pschezo wo-
jazj szetu a je nadzija, so smjeja tam jendjelszy
generalojo psihi sapocjatu septembra tejsko euro-
paissich wojakow, so budza sylnisho pscheziwo
tannischimi sbjezkarjam sakrajcic mōz. Tuthy
liczba bes tym pschezo hischeze pschebywa a woni
konzuja wschilich Zendjeljanow, kotrychz dozahnu,
na nesmilne waschnje, so czoż pak jim czi na
rune waschnje placja. Tak bu w Nagpuru
200 speczivych hindussich wojakow wot Zendjel-
janow sasatyh, 150 wobwiesnych woni, dru-
hich pak psched kanony swjasachu a s karteczami
rostiszelachu, so kruchi wokolo ljetachu.

Rusowska. General Filipson je czerkes-
kemu wiecej Schamylej jenu twerdzisnu wodobyt
a jemu wele pôvera a druhich wojerskich wjezow
wsat.

Ze Serbow.

S Budyschina. Sandzenu nedzelu czech-
neschtaj dwje surowej newedri psches nasche
mieso; priensche pschiczeze w 7., pošlensche
pak w 9. hodzini, tola neje tu žane žaneje
schkody nacjinito, hacz runje so psihi wobiemaj
jara sylnje blyssasche a hrimasche. Psihi prien-
schim newedri buchu hosszo na budyskim dwor-
nischcu kietro do stracha stajeni, dokesz tam
niehdze w bliskoszi blyst s tajkej mozu dyri, so
so wscho tschasesche.

Tu ſamu nedzelu bu so paduschi pola
ſeneho mydlarsia na bohatej hasy nutskamali a
tam wschelake ſtole wiezy frankli.

S Budyschina. Schtwortk tydjeni wo-
pyta naš ſlawny ſlowjanſki wuczeny, t. pro-
fešar Hanuſch s Prahi a počeszi wečor tej
Beſadu ſe ſwojej pschitomnoszii.

Wón bie po prawym njeſotrych cieſtich
rukopisow dla do Budyschina pschischt, kotrej
ſo w gersdorffszej knihowni namakaja.

S Brjemenja, 6. augusta. Djenſa
pschipołnju panu 4ſletny ſynek tudomneho po-
drožnika Ernera do jeneje tudomneje ſudnje
a bu $\frac{1}{4}$ hodziny poſdijſho morwy won wucze-
hnene. Wón biesče njeſotre jabluka, ſiz tam

w tej ſudni płowachu, ſebi wuczahnycz chył
a psihi tym nute pamyk a ſrudnu ſimeric na-
makat.

Saho nowe wopokaſtwo, tak strachne je,
hdyż ſudnje wodzete nejſu. K. —

S Lubochowa. Sandzenu nedzelu psched
wečorom $\frac{3}{4}7$ hodzinow dyri blyst do brožni
tudomneho žwnoszera Jana Schreibera a
pschewobrocji tu ſamu, kaž tež domske a hródz
do procha a popela.

Spomnicz mamy tež na to, so je ſo Handrijej
Zährigej predawſcheriu wobſedzerej tuteje žwnoszje,
tiz je ju psched njeſotrym čaſom Schreiberej pschedaſ,
nimalej wschilko do cijsta ſpalito. Wón bydlesche
menujzy w hornej ſwi, nebję pak na dniu ne-
ſboža doma, ale pschitidze haſle domoſ, iato bje
ſo wscho ſpalito.

S Gjornowa pola Kamenza. W nozy
ſchesteſho augusta wudzri w brožni tudomneho
kublerja Jana Jurja Loreンza woheń a
ſpalili ſo ta ſama, kaž tež brožen ſhjeznika
Kryſtofa Micklicha. Psihes plomenja
bu w nimaj wutupenych 86 kop rožli, a 7 kop
pschenzy a niehdze ſopa wówſa. — Woheń
je najſtere ſaloženy.

Se Smilneje, 10. augusta. Sa wele
ſtet nejſmy w naſhei wofolnoſzi tak ſurowe
newedro mjesi, kaž wejera (nedzelu) wečor.
Wone wele hodzinow na nebeſach ſtejſeſe,
blyſtanje a hrimanje nepſchewawasche a deſchę
ſo lijeſeſe. Hacz runje ſo wele plomenioſtych
blyſtow ſ cijemnych mróczelow ſ ſemi delſe wi-
jeſeſe a ſa nimi ſo hnydom ſchrebotate hrimanje
ſhyscęſz dawasche, ſo husto naſtrojeni won
hlaſachmy, hacz nejſu bliſke twarenja trichene,
dha naš Boh tola dothi cjaſ ſwarownowa. Zenož
jedyň blyſt ſapali wokolo 9 hodzinow brožen
forſzmarja Weidnera a pschewobrocji ju ſe
wſchimeti domšowanychmi plodami kaž tež hródzje
a kólnje do popela. Dokesz bie psihi newedri
jara cijeho a psches wulki deſchę ſo dlanſſe, ſ
ſchindzelemi kryte, ſtaré domske jara namoczane,
dha nemózſeſe plomjo doſz možy namakaſ, ale
tuto twarenje bu psches Boju a cijowekow po-
mož ſbzergane.

Naschu Esmilna bu w tutym kęcji hizom
tſi krócz wot wóhnjowese nusy potrechena.

Nedželu wečor widzachmy tež psches Bissos-
piż won nebjo čerwene a najsekscho bje
tam tež njeħdje blyßt dyril. (Widż pschilopk
str. 261.)

**Wulki kameń, ho brskom użowy
kameń, čžertowy kameń (čžerci-
za?) pola Pluñi kez.**

Wot Maleho Budyschinka k pólnožy leži
rynk hózkow, kiz so wot ranja k wečoru čiaħnu.
Na jich wečornym kónzu w niżni leži weż
Pluñisegy, ke kotrejż tež s wetscha fluscheja.
S džielom su wobsyte, s džielom tež psches
dobre granitowe skali plusnicjansku ryczerubli
dobry wujitk wotċijska. Manišchi kónz, tón
najmienšchi, fluscha ryczerubli w Małym Bu-
dyshinku. Tež na nim je dobra granitowa skala.

Tam hdjeż wobeju wħid wħid wħid wħid
storkatej, tola hishejzen na plusnicjanskich leżo-
noscjach lejt na hórz mόzny, wulki kameń abo
wele bōle s tħiġi kamenijsow wobstejazi woktar
abo strój, irregularny quadrat, wot ranja k
wečoru, kotrejż doħoż 8 lóħej, schierokosz
pak 9 lóħej wucžinja. Szredja w nim je
psches zjelo wot horfa haċċi delje prośnij rum
abo skaloba, 1 lóħej schieroka. Ta polożja k
potonju je jedyn seniejsi kameń, 8 lóħej dolhi,
4 schieroki a 4 wħcoli. Na pólnožnej stronii
lejtaj 2 kameni, jedyn na druhim, kiz mataj
skoro jenojku doħoż a schierokosz a lóħej w
tolkostsi tež 2 lóħej. W tym spōdnishim je k
ranju, w sniżkomnym róžku skhodjenk, tak so
mόzesch s nohu nusstupicj. A potom poħra
lóħejja wħidha je druh, po zjekk schierokoszi ka-
menja do tuteho wurubanu skhodjenk $\frac{3}{4}$ lóħejja
schieriski.

Horkach je njeħdha 5 lóħejżow dolhi, 4 lóħej
schieroki a $\frac{3}{4}$ lóħejja tolst kameni leżat, kiz njeftu
bes iż-ixxaj dwiżemaj polożomaj zjelha stroja w
horkach spominnej skalbi po doħożi pōt nusklach
iħi; najseksere je se samxhom tam nusx fuħneny.
Na nim stax dważ ovalnokulojta zjebaj dloni

schieroko rósno wurubanaj. Jedyn $\frac{3}{4}$ lóħejja
dolhi a 15 zolow schieroki, tón druh i $\frac{1}{2}$ lóħejja
dolhi a 10 zolow schieroki, wobaj pak 4 zolje
ħlubokoj a hlaħka wużlobenaj. Tuttu je predy
njeħdha k potonju leżat. Pschi podnožju pólnož-
nej strony zjelha stroja abo woltarja leži k
dolhemu wečoru druh i wulki kameń na semi,
5 lóħejż dolhi a 4 schieroki, kiz je s tamnijm
horfach, kaj so sda, woltarne blido abo kryw
wucžinjat. Na nim nammeknej so teħo runja
dwie ale ħlubszej a wele wetshei żlobini, ko-
trejuż jena je $\frac{1}{4}$ lóħejja dolha, $\frac{3}{4}$ lóħejja schier-
oka. Ta drugha żlobina je hishejzen wetscha
byla, a sda so, jafo bi na senym boku fruch
wottostocżenj byt, schloż je so pschi ieħo delje
storcżenju lóħko stacż mόħto. Jeju kόżdeju ħlu-
bokosz je dobrych 5 zolow.

Hishejzen su horfach na pólnožnej polożju
njeftu nedopōsnajomne īsmuhi a figuru wud-
pane; bes nimi je pak fħiżi w tħimle snamenju:
+ nassjawnišči k pōsnacju. — Je pak to
najseksere myħaliexxa nowiżiċċi eż-żgħiż.

Dokelj wjetr a desħej semju pschedzo bōle
wotwedujetaj, dha so tež podkożt tuteho kament-
neħha stroja pschedzo bōle wotkrywa; a tón
sam wobstawa saż-żiż s tajjib kameni, kaj
te swieħxne su.

Ejloweżże ruki to wħidku hromadu stworile
nejju, ale su tuton strój jenot k swojemu po-
trebej naħożwate. Tuto zjelo kameniħċċja, kaj
tež skħwir, jara nahladni wulki kulojtdolhi,
kolo wokolo a na wečornym kónzu kulowat, na
ransħim pak bōle kōncżosty kameni, woprav-
dijiet bjesman bes kamenemi, kiz wot tamnijh
wolkartnich tħiġi njeftu kroċjelle k potonju na
kamentnijm podnožju leži, q njeftu mēsħe, tu
wokolo leżaze, neważne kamenje su hekk wħidku
granitowe. Niz to najmienšhe nichō ani wo
ieħo postajenju, ani wo għalltnym postorcżenju,
kiz so pschedpōnacj neħda, powedacż newże.

Po poveszi, kiz pak wiesżej po wjerniżi neje,
je pecja tu njeħdha wulki ho brski muż na tutym
kamenju fejjak a febbi sħwiej nosy, jes do ma-
ħleħċjanski drōsneħha, po druhnej poveszi do
njeħdha Börniz hata pola Delneje Riny tkuy-

wsch, mył, pschi tym pał tam facjjschejk swojego sadka k snamenju sawostajit. Druha powiesz sało prasi, so je ho to pecja wot cęerta sameho stato. Wóle k wjeri podobne sba ho byc, so je ho tu w pohanskich cęasach kameniszczejo (tamny spomneny strój) pschi pohanskich nabožnych skubach trebalo, w prienich cęasach kschesijanstwa pschi jeho wupscheszteranja pał ho tak postorečiko a skasylo, kaž je njeik widjimy.

W.

I n d i a.

(Skónčenje.)

My prajachmy, so je to jara cęjko, so Hinduszy k kschesijanskjej wjeri pscheszupja. W drugich kraja menujzy je to wjecznje tak bylo, so wošechni ludzio mene do swojeje wjery dżerża, dżyll khudzi, a so ho wuczeny lózo kschesijanskemu pschivobrocji, hacj newuczeny. A hdzj teho dla hdze druhdze wošechni a wuczeni kschesijanstwo horjewachu, dha tež dołho neralesche, so khudzi a newuczeni po nich cęinjachu; pschetoi na wschym swjecji je pschego najbóle tak bylo, so wuczeni niski lud sa sobu cęahnychu a so ho khudzi po snamenju wošechnych stożowachu. W Indii tež tak cęinja, ale pał niz k ljevschemu kschesijanstwu; pschetoz tam dżerża runje won wošechni a wuczeni najwerdscho na swoju wjera a stane ho sa džiw hdzj, so by ho bohacjischii cęlowek kschesijanskemu pschivobrocziel. Duzj so džiwacj netrebamy, so tam tež nizschi lud na kschesijanstwu żane spodobanje namakacj nochze, dokelj jemu wysozy s dobrym pschitadom do przedka neñdu, a teho dla je India tón kraj, kiz kschesijanskim misjonaram, moht tez, najwiazy prózy cęini a pschi tym najmene radoszie pschineske. Predawski indijski misjonar dr. Graul to w swojich knihach wobszernie wulozuje.

Zendzelstse knejstwo je sebi wschu prózu dawalo, kschesijanstwu w Indii pucj pscherubacj, ale wone je pschi tym malo dosz wustukowalo a podla dowjelu do swojego dateho słowa shubito. Zendzeljenjo ha menujzy kódy cęas, hdzj sało nowy fruch Indijskiej pod swoje knejstwo dóstachu, tamnischim wobydlersjam twerdjje a krucje lubili, so chzedja ich stajnje

pschi jich wjeri a waschnju swjemu na pokoj wostajiej. Taſke klubenie hje pał sa kschesijanow, kotsz džje Zendzeljenjo tež su, khetro wobujna wjez, hdzj widzachu, taſke hrofnoszje a nelubosnoszje sebi Hinduſkich wjera žada. Tuthy wjera menujzy sa jara kwalobne wudawa, hdzj so žena, kotrej je muž wumreł, s tutym živa spaliej da. Wustawki ich wjery maja dale to postajenie, so žane džiecjo, kiz se swojeje fasty wustupi abo wot swojeje wjery wotstupi, wot swojego nana abo macjerje nicjo herbowač nemóže. Hinduſka wjera tež kódeho s hinduſkeho luda wustorci, kiz jadyn kust hovjasoho abo kwnijszeho mjaſa sije abo ho jenož nječeho dötkne, schtož wot hovjasoho abo kwnijszeho mjaſa pschinidze a ma hischeje wele drugich drje jara htupych, ale sa Hinduſkich jara wyšoko waženych wustawkow.

Pschispolnicz dyrbimy tež, so maja indijszy Muhamedanarjo, kaž nam snačzi Turkojo, to prawo, so smje sedyn muž wiazy żonow mječi.

Tajlim wjezam spokojnje pschihladowacj, dyrbi wschaf kódemu kschesijanej cęjko byc a duž jadyn džiw neje, so Zendzeljenjo do iridisceje wjery njeſakju džieru sejinicj pytachu. K temu ſdasche ho jim to najlipsche byc, hdzj bych u woni njeſotre wustawki tež sameje Hinduſkim po móznoſzi dopelnicj ſadžiewalt. Won ſakasachu teho dla nasprjodzj, so ho žana žona wiazy se swojim ſemrethym mužom spalicj neſmje. Taſka ſakasja ho Hinduſkim jara džiwna ſdasche, ale woni sebi ju tola lubiež dachu, dokelj pschesnju kschesijanstwo hischeje žanu duschu nedobu. Wetsche morkotanje načini to jendzelſte postajenie, so smiedja džiecji, kiz su k kschesijanstwu pscheszupili, tež po swojim nani herbowač; ale tež to sneſechu woni, dokelj wedžichu, so džiecji wošechnych abo bohatych skoro ženie kschesijanstwo horje newoſmu a so tehdzj, hdzj khudy pscheszupi, najbóle nicjo k herbowanju neje.

Tola móże byc, so bychtaj tutaj dwaj jendzelſkaj ſakonej w posdžiſkich cęasach, hdzj budžichu ho Hinduſzy k nimaj pschivuečili, dobre plody sa ljevsche pschispolnie kschesijanstwa nesloj; ale bes tym je ho stato, so je teveluzja

pszecjivo Jendjelcjanam, a schtož to samo rjeka, pszecjivo kscheszianstu w Indii wudyrła.

Hinduszy Jendjelcjanow se wschei mozu hida a su jim jenož poddani, dokelž ho jich boja. Teho dla mózachu ſebi tež Jendjelczenjo swierlę, Hindusſich do wojskow bracj a to w tajſej mjeri, so mjeſachu w Indii psches 200,000 hindusſich a mohamedansſich a jenož 25,000 jendjelſich wojskow. Snata wiez je, so ſebi najwelscha čiſłoda hindusſich wojskow pszecjivo janemu jendjelſkemu wojskej, a hdy by won tej ſam lufki był, wuslupicj neswazi.

Ale kaf dha je to pschislio, so ſu hinduszy wojszy leſha na jene dobo teſko khroblosie dobyli a ho ſ wobrönenej ruku pszecjivo Jendjelcjanam wobrocili?

Teſo wina je to, so bu jich bojosa psched Jendjelcjanami wot bojofzie wo jich wjeru a wo ſbozie jich duschje pschewinena.

Jendjelſke ministerſtvo wojniſkich naležnoſziow je menujzy w nowiſkim čaſu swojemu wóſſtu tajſe patrony dalo, kotrež ſo pschi lodowanju woſkuſacj netrebaja, ale ſo ſ porſtam ſotkamaj hoda. Tajſe patrony ſu jara ſpodbobne, ale w indijskich wojskach ſu wulku nespodobnosc ſatoſite, dokelž ho jim ſdashe, so je jich wovalſta ſ njeſtaſim tucznom načzinena. A bory ſbjeze ſo wobſoržowanje jendjelſkeho knežerſtwa, ſe chze wone indijskich wojskow wo ſwoju wjeru pschinesz, dokelž jim patrony, ſe ſwiniaſzym abo honyaſum ſukom načzinene, do rufi dawa. Hindusſim pak je, kaž my hizom ſpomniſhmy, wschitko, ſchtož wot ſwiniecja a honyada pschindje, jadlave a nečiste a myſla ſebi, hdyž ſo njeſceho tajeho doſknu, ſo wo ſwoju ſboźneſz pschindu.

Hacj runie wojszy wysbi woſtwerbjaču, ſo potrony ſ tajſim loſom namasane neſſu, dha jim tola hinduszy wojszy newjerachu, vraſiſy, ſo derje wedja, ſo chædja Jendjelczenjo Hindusſich do kscheszianow pschewobrociez; pschetož czoho dla budjichu hewak ſakafali, ſo ho hinduſka wudowa ſe ſwojim nebohim mandjelſsim wojszy ſpalicj neſmje? A dale prajachu hinduszy wojszy bes ſobu: Aj, to je jara mudrje wot Jendjelcjanow wumyſlene, ſo ſu nam tajſe patrony dali; pschetož, hdyž budjichmy ſo

wſchitz ſ nimti womafali, potom by jendjelſka kralowa prajecj data: „Hleſcie, wy ſze najwajniſchi ſakon ſwojeſe hindusſeje wiery pschecjipilt, wy nemózecje teho dla wjazy ſobuſtarw teſe ſameje woſtacj, ale budjecje k kscheszianſkej pschitupicj dyrbecj.“

Tajſe a podobne bjechu rycieſe hindusſich wojskow a jako bu w Miruci jenei dželbi tſecjeho regimenta ſiesnych 8. meje pschikafane, ſo dyrbja ſ tymi nowymi patronami tſieleci, dha wot 90 muži jenož 5 poſluſhachu. Ne poſluſhni buchu ſadženi a k 5 — 10ſjetnemu jaſtu wotſudženi. Ale to wojskow czim boli roſtobi a revoluzia bes nimi naſaſtra wudyr. Spomneny tſecjeho regiment a dwaj regimentai pjeſchlow poſtanachu, puſchecjich ſwojich jaſnych towarſhov a ſapalichu wobydlenja jendjelſich wychich a konzowachu a mordowachu, ſchtož mózachu. A jako jedyn jendjelſki regiment na nich pschicjeſe, cijekachu ſbiežkarjo a ſu revoluziu po wetskim džieli Indiſteje bes wojskami roſneſli.

Prilopk.

* W Hornym Kunnersdorſi wudyr w nozy 4. augusta woheń w brožni tamniſcheho ſahrodnika E. G. Racki a woſpali ſo ta ſama, kaž tež hródz ſ domiſlimi. Teho runja ſpalichu ſo twarjenja dweju druheju wobſedjerjom. — Jako ſo Rackez lubja hromadu hýpn, ſta ſo to neſbojie, ſo bu ſhjeſta A. G. Liebscher, kiz bliſto na rjeblu ſtejſeſe, wot roſpabankow tak ſtrachnje poraženy, ſo ſebi ſchiju ſlemi a hnydom morwy ležo woſta.

* W Połecznicy ſatepi ſo 6. augusta tamniſchi 24ſjetny acceſſist J. T. Sauer pschi kumpanjie w knežim hacj.

* Pschi newedri, kotrež 7. augusta psches Kumwald czechniſche, dyri blyſt do domiſkich tamniſcheho wjetrnikarja E. T. Israela a wobſchlođi je ſhjetro jara; tola nebuſhu ani ludzjo ani ſtot wot neho trecheni a ſapala tež neje.

To ſama newedro dyri tež do dwejir, bliſto wſy ſtejazeju ſchtomow, wot kotrejuž ſo jedyn tež ſhwilu paleſche.

* W Delnym Friedersdorſi wudye 8. augusta dopolnja w brožni tyſchera Ch. A. Petera woheń a pschewobrocji ju ſ domiſlimi do procha a popela.

* W Dhorni dyri blyſt nedjelu 9. augusta w džewjatej hodzini do domiſkich žiwnoſteria

Bürgera a ſu ſo te ſame, kaj tež brojen a koldna wotvalile. — Wſchia domjaze nadoba, zyke dom showane žnje a jena kruva, lotruž bje blyſk pohtuſhit, ſu ſo ſobu ſpalile.

S p ě w y.

Blyſk a hrimanje..

Palaze plomjo ſ nebeſow ſacjmithch ſapa,
Hrimanjow móz pschinesfe maluſchlim ſtrach;

Boh ſam ryeji a ſe ſylnym porſtom ſo klapa
Do naſchej wutroby, poſkaſu móz
Swojeho bveja tym, kiž na ſemi ſhodja:
Tola ton ſtrach je nam pschinesfer ſboja.

Sſurowe hrimanje roſtſchaſtu twerdosz we ſemi,
Plédnosz ſo vręci, hdjež pominy ſo,
A hač blyſk runje husto ſchtom ſylny roſlemi,
Cjini, ſo brječiſta pak ſpijechniſche živeneſe da.
Khwalobne khierluſchje, ſtupajeſe k nebeſam horje,
Wylſacieſe čeſz temu, kiž blyſki a hrimanje ſtvari.
Horijſlaw.

Hans Depla. Što jenož to tola je:
Štrjenza psches plót laſy a hospodarja potom ſ
kuſezkom nabija?

Mots Tunka. Haj ſchtó móže to wedžicj!
Hans Depla. Ja pak byč to rad ſhonit.

Mots Tunka. Dha dyrbisich ſo tam ſa
tym prasheci, hdji ſy te ſłowa ſlyſchal.

Hans Depla. To maſch prawje a duž
hdju ſo tola w N. dale napraſchowacj.

Cyrkwinske powjesće.

Wérowanaj:

Michalska cyrkej: Jan Deutscher, khjeſer a vo-
lež w Dobruſchi, ſ Madlenu Wicjazef tam. — Jan
Bedrich Wylem Schribus, statny wuczeſt pschi zy-
cyrkwinskej ſchuli w Hoſkini, ſ Mariju Madlenu Lipkeſ
ſ Horueſe Riny.

Křečeni:

Michalska cyrkej: Bohuwjer Herman, Jana

Bohuwjerka Klingſta, khjeſerka a krawſleho miſchitra
pod hrodom ſ. — Herman August, Handrija Krawza,
wobydlerja w Małhezach, ſ. — Ernst Moriz, Ernst
Moriz ſeiferta wobydlerja a murerja na Židowi, ſ.

Zemrjeći:

Djeń 30. julija: Jan Herman, Augusta Scholty,
wobydlerja a murerja na Židowi, ſ. 4 n. — 31., Maria
Madlena, nebo Jana Kozora, khjeſerja na Židowi
ſawoflaſena dj., 36 l. — 4. augusta, Jurij Klingſ

khlejek a polek na Židowi, 66 l. — 5., Ernst Leberecht Probst, khlejek a murek na Židowi, 55 l. 8 m.

Do Schorela: rano 7 h. 47 m.; dopolna 11 h. 40 m.; popolnu 4 h. 52 m.; wieżor 8 h. 27 m.; w nozy 12 hod. 4 min.

Gzahi sakskoschlesyńskiże żeleśnizy s budyskeho dwornischca.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; pschi połnju 12 h. 53 m.; popolnu 3 h. 52 m.; wieżor 7 h. 16 m. rano 2 h. 42 min.

Peneżna płaczisna.

W Lipsku, 13. augusta: 1 Louis'dor 5 ll. 15 nſl. — np.; 1 połnoważazy czerwony złoty abo' dukat 3 ll. 4 nſl. 8 np.; winske bankowki 98½. Spiritus w Wroclawiu 12¾ ll.

N a w ē s t n i k.

Sawieszenje žinow w bróžnach a hromadach

kaž tež skotu a ratajskeho gratu poſticia wote mne ſatiupene

Kölnjanskie woheńſawieszjaze towarzystwo Colonia
fa twerde a tune pramię. Wscho blijsche ſo na naprawdowanie hnydom wutojuje a kogde poſluze-
nie ſo pschi napisanju sawieszenja lubjerad a darmo ſejni.

W juliju 1857.

Agentaj COLONIJE:
A. O. Arnold we Wojerezach,
Kalkulator Senftleben w Mužakowie.

Barlinske woheń ſawieszjaze towarzystwo.

Sakojene 1812.

Sakladny kapital 2 million a toleř.

Tuto najstarsche woheńſawieszjaze towarzystwo bere ſawieszenja psche woheńowu ſchodus horſe po niſtich, ale twerdych pramię, hdyž ſawieszeny ſenje ničio do płacjowac̄ netreba. Wone ſaruna tej ſchodowania, kij ſu ſo psches blyſt ſtale, byrnęz wón runę neſapalik, ale jenož roſiſcepil, a ſaplacjí tej woſchodzienna, kij ſu ſo pschi wurumowanju na wjezach ſtale.

Podpiſany, kij je agenturu ſa Budyschin a woſkolnoſz na ſo wſal, čze cjeszenym ſerbam ſawieszenja pschi tutym towarzſtwi lubje rad najtunischo woſtarac̄ a hewak kogdemu woſchitke požadane wukasowanja w taſkim naſtupanju darmo dawac̄.

W Budyschin.

J. C. Smoler, wudawař Serb. Now.,
agent barlinskeho woheń ſawieszjazeho towarzystwa.

Twarski Falke, hnujny Falke

pschedawa ſtajnie na budyskim dwornischcu

Heinr. Jul. Linck.

Duchna khieja w Bulezach ſ tſjomi ſtwami a ſolniu, kaž tež ſ rjanej ſadowej ſahrobu je tunjo a ſ malym naſlacenjom na pschedan. Wscho dalshe je ſhonicz pola Jana Lorenza w Pomorzach.

Zedyn dybſacjny cjaſnik (Taschen-Uhr) bu ſchwórik twđenja jako 30. augusta na jenym polu pola Wjetrowa namakany a móže jón tón, ſotremuž ſluscha, po ſaplacjenju woſſewenskeho wutožka cjo. 9 we Wjetrowi ſaſo doſtačj.

Wote mne djetane draždžanske beutuſchki psche kurjaze woſa poſticia ſak lohki, kaž wjeſſje pomhažy ſrijek ſ wotſtronenuju tuteje ſak bołoſneje cžwilje. W Draždjanach pschedawa je jaundželska haptyka, w Budyschin ſak hródowſka haptyka. G. Werner.

Pola Handrija Ponicha w Meschljach je lietuſchi ſad na pschenajecjje.

Schulske mjesto w Helsku s ljetnym nutz-pschiindjenjom wot njehdje 450 tlr., wot kotrychž 150 tlr. emeritiowany k. wucjer dōstane, ma so wot vjeneho oktobra t. l. sažo wobhadzicj.

Rhmanu wucjerjo, kij su njemisseje a herbskeje rycje jenak mózni, móza so pod pschepodacjom potrebnich wopisow wobobnje abo pišnje hacj do konza augusta t. l. na patrona w Delnym Helsku wobrocicj.

W Delnym Helsku, 12. augusta 1857.

Zytkwinske a schulske patrocinium.

Franz Beißig.

„Venj. Schmolkowe s prawnej Wutroba so hwojemu Jefuszej pschiblizowazj Rjeschnik, a: Geneho nutyrncho Kschesizana Pschiblizowanje k Bohu“ — ale starz wudawk pyta podpisany, so by jón kupti. Echtóz chzyl teho dla knadzitaste knihi pschedacj, tén pschinez je se mni.

Kliemand, knihivjasar w Budyschin.

Psche kózdy festaren y faschel,
psche bolenje na wutrobi, psche dotholjetnu dybawosa, schi subolenje, sažwanje pluzow ie tón wot medzinalskeho radicjela kneza Dr. Magnusa, wokresnega sysikuja w Barlini
Placjina: approbjerowany Placjina:
1/1 bl. 2 tl. brostowy syrop 1/1 bl. 2 tl.
wot 1 tl. vót 1 tl.

Prídk, kij so w mnichich padach a stanuje se spokojsazym skutkowanjom na košowasche. Tulin syrop skutkuje hnydom po vjennim na košowanjom wošebe, pschedwischim pschi sašaklym a jačłokaschelu spiekuje wukhad Krakow, pomenschi loskotanie w schi i a wotstroni w krótkim času kózdy najsylnischi faschel, tej tén pschi suchoči ni a faczieri frejwroczenje.

Sa Budyschin a wolnosz pschedawa jén jenicyzny brodowska haptka.

D o b r e

Suche brunizowe bazy, kotrej pišnje w hromadje djerja a so jara derje vala, kaj tež pŕjenja bruniza su na pschedan w sarcjaniskich brunizowych vodkopkach pschi wjetnikowej heri tam.

K o s z i n u (Knochenmehl) dopofasuneje dobrosje, dostachmy a poruczamy

W Budyschin. Schade & Comp.

Pola podpišaneho mója 2 abo 3 tycherjo, kij su s twarbu wjejnych maschinow (Wurfmashinen) snacj, sa dobru sdu do trajazeho djiela stupicj.

W Ssmilnej, 31. julijsa 1856

Heinrich Gnauck.

Nekotsi schulerjo mója pola por mandjelskeju, kij žanych djieci nimataj, wobydlenje dostaci. Wydo je tak derje wulkej, kaj tež mjeshejanssei schuli blisko.

W Ssmolerjowej knihařni móže so sa 1 nsl. dostaci:

Cjorný Poš a Drósná.

To je:
pol kopy a tsi herbskich spjewow
sa mlody, wezely lud.
Salozene a cijeschjane wot J. Kulmana we Wojerezach. 1857.

W Ssmolerjowej knihařni su k dostaci: Wosobné Dar sa kjesčijanow, wudacie wot J. M. Bula. 2 1/2 nsl.

Serbiske bašnje, hwojemu wulzy lubemu ludej podatek wujitku a k fabawenju wot H. S. 2 1/2 nsl. Nedjela. Kionowany piš w. B. Schwetina. 2 1/2 n. Serbiske horný Luijzy. Statistika wot F. V. Jakuba a J. Kuečanka. 8 nsl.

Gelensta a jele wobydlerjo. Wot K. A. Jenčja. Prijeni a drugi djiel; 10 nsl.

Biblije stawisny aby historiki wucjarki stareho a nowego testamenta. Wot J. Bartka a K. G. Bekarja. 10 nsl.

Sobudar na pucj psches swjet vo nebja. Wot E. V. Jakuba. 3 nsl.

Ribowczenjo, politiske vorvedanejsko wot J. B. Muzjinska. 2 1/2 nsl.

Zandzenu sobotu žita w Budysinje płacachu

Korc.	Wyša.		Niža.		Srzedzna.		
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tp
Placzenja	6	7	5	5	5	5	27
Rosja	3	20	—	3	7	5	3 15
Dezmen	3	15	—	3	5	—	3 10
Womš	2	15	—	2	5	—	2 10
Gróch	5	10	—	—	—	5	—
Wota	4	7	5	—	—	4	—
Mjepik	7	5	—	—	—	7	—
Zabín	7	20	—	—	—	7	15
Hejduska	5	20	—	—	—	5	15
Wierun	1	18	—	—	—	—	—
Kana butry	—	15	—	—	—	—	13
Kepa flom	5	—	—	—	—	—	—
Bent. hyuna	1	10	—	—	—	—	—
Dowoz: 2641 kórcow.							

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawarňi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolvity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaci $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlétne předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 34.

22. augusta.

Lěto 1857.

Wojscie i cje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: Še Semiz. Š Budyschyna. Š Mychwaſta. Š Malecijz. Š Neradez. Š Mierkowa. Š Lahoſta. — Ljetusche žnje. — Pschilopf. — Spjewy. — Hans Depla a Mots Tunka. — Byrkwinske powesje. — Čabi satkosclesynstele jeleſnizy. — Benežna placzina. — Narweschtnik.

Swjetne podawki.

Sakſa. W Draždjanach spytachu wón-
danju po wyshej porucznosći, tak by so wetscha
djelba wojskow najlepse po jeleſnizy wotwesz-
hodžila a poda so teho dla jedyn bataillon na lip-
skodraždjske dwornischco do wosow, tam pschi-
hotowanych, wopushčej i pak te same bórsy saſo
a wróciſi so do laſerny. Ludžio, kij bjechu
wojskow do wosow ljetz widželi, bjechu potom
stryčeli, so je regiment wojskow do Lipska wu-
ſjet, dokelž su so tam djielacjerjo w nječotrych
frabrikach speczili. Na tym pak žane kłowczo
wjernosje nebeje. — Psched budyskim sianym
žudom bushtaj 17. augusta kruvat Karowe k
9 mjeſacznemu a jeho žona k 7 mjeſacznemu
arbeitshausei wotkudjenaj, dokelž bjeſchtaj wot
wjesteho Raka s Hrođka ſuſno ſupowaloſi a
tola wedžitoſi, so bje to ſamo kranene. Po
porucznosći ſudniſta buchu bórsy pschi ſamym
jednanju tſio ſwiedzy do jaſtwa wotwedženi,
dokelž bjechu wopacznje ſwiedzili.

Pruſy. Dokelž je ljetša khjetro ſucho
bylo, dha so praschesche, hacj budža so dla
pobrachowanja wody wetsche manevry wotkud-
ječi móz. Po pschepytanju, kotrež bje so teho
dla ſtalo, je so pak pokafalo, so je k temu
wody doſz. — K naſymſkim manevram pschin-
bje tež ruffi khjeſor do Barlina a wostane tam
njehdje tſi nedželje. — W septembri ſmjeſe
so w Barlini wulka ſhromadžina evangeliſtich
khchezianow ſe wſchelakich krajow a pschinje jich
tam tež woſebje wele s Jendželskeje.

Rakuſy. Khjeſor pucjuje ſaſo po Wu-
herſkej. Wschubžom jeho s wulkej wyschnosjiu
a pschecjelniswoſju witaja. — W Dedenburgu
daſhe jedyn mjeſchjan na tym ſamym dnju,
hdžez tam khjeſor pschebiywasche, hólečka kſchecjz
a pscheprošy khjeſora ſa ſmótra, kij tež jeho
próſtuvo dopelni a móklej pschi tutej ſliadnosjt
10 čerwennych ſlotych dari.

Franzowſka. Khjeſor je 41 franzow-
ſkim a algierskim wſtawjam rjane wobrasy na wot-
tat darili. — W nastupanu Móldawy a Wa-
lachije je khjeſor Napoleon pschi ſwojim wón-
danskim wopytanju kralowej Viktorije Jendželske
ministerſtwu k temu pschiwcbk, so je to ſamo
do nowych wólbow w ſpomnenymaj krajomaj
ſwolito. Jendželskemu knežerſtwu je taſta ſwó-
niwoſ ſwiesje jara cjeſte panylo, ale dokelž
ma w tu ſhwilu s Chinu a Indiu nelubosnosje
doſz, dha je rad nerad Napoleonowu wolu
dopelnicz dyrbjato, so by ſebi tež tuteho neros-
hujewato. — W Parisu bu 14. augusta
dotwarenje tamniſcheho khjeſorskeho hrodu, Louvre
pomenowanego a psches 200 ljet wutwarenho,
wot khjeſora na wychne wasčnje ſwecjene a
naſajtra mjeſche ſo, kaž ſo to kójde ljeto
15. augusta stane, tak menowany napoleonski
ſwedžen.

Jendželska. Š Indise piſaja, so drje
je naſhórci čaſ ſbjeſtaſtwa nimo, dokelž ſo
w najnowiſtich cjaſu žani woſaz wjaſ ſpeczili
neſju. Ale wone je tež doſz na tym, ſchtož je
ſo ſtalo, pschetož psches poloſzu wóſſla je wot-

panypo a hacž ſmjeđa druhej poloiyy Zendžel-
cjenjo dale dowjericž, to woni ſamí prawje
newedža.

My ſimy hizom na to ſpomniſi, ſo maja
zendželske regimenty, kotrež ſ Hindufkih wobſteja,
luthiž Zendželčjanow ſa wychich, a ſo žadyn
Hindu dale pſchinči nemöže, hacž ſ feldweblei.
Duž ſo w regimenczi, kiž ſo ſpeczi, ſbjek ſajbóle
ſ tym ſapocžesche, ſo Hindufiž najprijódzy ſwojich
zendželskich wychich ſlónzowachu, potom regimen-
towu kaſu a druhe ſmaci wſachu a ſwoju
ſtronu precž wucjahnyczu. Husto ſlónzowachu
woni predy tež hiſcheze žony a džeczi ſwojich
wychich a tež druhich Zendželčjanow a Europäi-
ſtich, kiž tam biechu; čaſto pak ſu woni ſwojim
wychim a jich žonam a džecjim cjeknycž vali
a nejſu jimi nicio ejiſiſi.

Wulke mjeſto Delhi, hdež ſo wele ſbjekarjow
ſčahnyclo, je wot Zendželčjanow woblehnene.
Ale woni tam nejſu nicio wuſkutkowacž móhli,
dokelž je iich malo, a maja doſi na tym ejiſež,
ſo ſo ſbjekarjow tak doho dowobaraja, hacž
wiaz Zendželčjanow ſ pomozh pſchihndje. Hacž
dotal menujzy ſbjekario ſ Delhia husto wuyadž
na zendželske, pſched mjeſtom lejaze, wójſto ejiſiſi,
a hacž runje buchu pſchezo wotbiči, dha ſu
Zendželčjanam tola tež tójskto ſchłody na lu-
bjočh nacjiniſi.

M u ſ o w ſ k a. Khięzor čje pod kapitanom
Kuſnežowom njefotre ruske wójnſte lóđije do
chińczyſteho morja poſtacj, ale jenož ſ pſchihlabo-
wanju. — Po Khięzorskej porucžnoſi wurađuju
ſo nejko pilnje, kak by ſo w Polſkej robota a w
Ruſowſkej leibeigenſtwo ſtere ljeve ſahnacj dako.

Ze Serbow.

Se Šemiz. Pſched krótkim čaſom na-
maſachu w bliſtich huſiñſkach njefaku paduſch-
niſtu hofpodu: paduhi pak tam wjazy nebiechu.
Pođla hiehy, wot hatoſow natwareneje, bjeſche
wóhnischco, na kotrymž hiſcheze wſchelake hornýki
ſtejachu, a w hieci ſamej bje hromada moča,
na kotrymž biechu ſeje wobydlerjo najſtere wot
ſwojich nožnych ſlutkow wo dnjo wotpočjowali.

Pſchi tutej ſtađnosći čzemy na to ſpomnič, ſo
bu ſańdženu nedjelu pod nawedowanjom
budyskeho a pińskeho wychich žandarmy, kruh
kraja njehož 5 hodžinow we wobſahu pſche-
pytan. Na taſkim pſchepytanju wobdžieli ſo
wele žandarmow a nimale 3000 muſkih ſ
Pózlowow, Dasonzy, Rynarnje, Wolbramož,
Burlesdórfa, Berthelsdórfa, Ottendorfa, ſ Dreb-
niž, Lauterbacha, Bühlaua a Schmiedefelda.
Žandameria čyſche menujzy ſtrachneho paduha
Klippeſa popanycž, kiž je ſo pſched njekotrym
čaſom ſ budyskeho jaſtwa wukamak a nejko
veča w ljeſach bliſko pomenowanych wſow ſe
ſwojeſ pſchilognizu a ſ jenym towařſhom ſ
Tranjiow pſchebywa. Ale tón króč ani Klippela,
ani druhich nadeſčli nejſu.

S Budyschina. Šańdjeny ſchtwórk pſchi-
wedjechu paduha Klippela ſ Biſkopiz do tudom-
neho jaſtwa. Njekotſi ludžio biechu jeho w
Góldbachu ſpóſnali a tam ſ jeho pſchilognizu ſajeliſt.

Tež je poweſz pſchischka, ſo ſu wjesteſteho
Güntera jako teho, kiž bje nedjelu tydženja pola
budyskeho mydlarja Böhmy wele drohich wjeſow
franx, w Šhorelu doſahnyli a tam do jaſtwa
tylli. —

S Budyschina. Šańdjenu pónđelu wopy-
tachu naš ſchtvijo ejiſsy ſtudentojo, kiž čyžchu
ſe ſamſnymaj wočomaj ſtlowjanow we Kuži-
zach wohladacj, a ſe ſamſnymaj wuſhomaj
ſerbiſku ryc̄ ſtyschecj. Woni biechu ſ tym, ſchtó
ſu tu widželi a ſlyſheli, derje ſpokojeni.

S Budyschina. Š Lipſsa viſaja nam:
Po khwalobnie wobſtatym pruhowanju pro
candidatura wopuſchicſtai ſańdjeny tydžen
dwaj ſerbiſtaj krajanai, ſobuſtawaj kužiſteho prie-
dařſteho towařſtwu, tudomnu universitu, menujzy
l. Gustav Julius Ryceř ſ Wóſlinska a
l. Julius Gölcz ſ Barta. Prjeniſti ſo ſaſo
do wózneje Kužižy wróćji, druhí pak jako wucjeſ
na mjeſchecjanſtej ſchult w Lipſſu wostane.

S Rychwab. W Mužakowi, hbiež w
kupelach pſchebywasche, wumre 8. augusta po
dolhei khoroszi tudomny duhomny, ſnes Erd-
mann Tieža, 49 let 9 mjeſazow ſtarý.

S Malecji. Dżen 11. augusta padże tudy tſiljetna Łouisa Donatę do jenego wóbnika a dyrbesche so fatepię, dokąd hama won nemojescie a lubjo newidzachu, w kaisie nufy wona je.

S Neradej. Tudy sta so wóndanjo to nesboje, so tſiljetne neženeneje Scholicez bžiejsz do njeſaſte, s wodu napelneneje bžery padże a so tam fatepi.

S Mierkowa. Jako najnowisze mamy wot tudy hóbudžieli, so su jow pórzelinowu a schleñzowu ſemju (Porzellans und Glaserde) namakali. Ta hama je hijom do Draždjan pschepoſtana, a su tu prienischu ſa liepſchu ſpóſnali, hacj ta je, s kotrejz tak menowaný barlinſki pórzelin bžjetaja. Wiesty Schubert, na kotrejz ležomnoſſjach bu ta hama namakana, čze potom, jeśli budje nadžija, so by wujitk dawata, pórzelinowu fabriku nawiarię dacj.

Tež s Pſowjow je k nam powesz pschiſla, so su tam teho runja pórzelinowu ſemju namakali, a so je bes wumjenenemi, pod kotrejz bu wóndanjo tamniſche rycerſtublo pschedate, tež to, so jenož küp placji, hdyž so tutu ſemja jako khmana wopokaje.

Nó, dali Boh! traſč hiszcie w Sserbach dočzakamy, so budžemy ſe ſerbſkeho pórzelina jiesz a pieč!

K.

S Zahowa. W 45 wóldzielenju XXV. hurskeho wólbneho wokreſa bu tudy dżen 17. aug. kubler I. Pietr Žur w Delnym Hanjow i s 51 głosami ſa wuswolenza wuswoleny, bes tym so Pietr Petasch tam 1, a Pietr Smola kubler w Leshawi 3 głosy dosta.

Lietuſche žnje.

Po tym, ſtož je so nam powedalo, ſu lietusche ržane žnje w budyskej woſolnoſſi ſrjenjodobre a hacj runje je kop mene, dha je forno cim liepsche; tola ſu tajzy, kij moja wupary na polach, tam a ſem wele ſchłodowali. W nastupanju pscheny ſu ratarjo bóle ſpoſojeni a ſmy ſlyſheli, so móga ſo pschenicze

žnje wokoło Budyschina dobre menowacj. Cim hubenſcho je pak ſ wówſom, pschetož tón je ſo ſ bžiela ſtaſty, ſ bžiela bje pak tak na dwoje ſroſit, ſo bje njeſchtó psches mjeru ſralo, njeſchtó pak hiszcie ſelene ſteſeſche. S jecžmenjom neje wele ſlepé, tak ſo wówſ a jecžmen drje ſhietro wýſolu placjſnu wobkhovataj, jeśli w drugich krajach tež tak bylo, kaž vola naſ. — Bjer ny ſu ſo woſebje derje radžite a ſich plód ie ſtrowy a mučnaty a hibernią ſhoroz je, kaž ſo ſda, zylie jaſčka.

Se Schlesynſke je piſaja w nastupanju lietuschič ſnjo: W Hornej Schlesynſkej, na wobjemaj stronomaj rieſi Odry, maja lietſha tak ržane žnje, kaž je dolho mieli nejſu a ſu tež pschi domkhowanju wubernje dobre wedro mielt. Duž je tam ſitna placjſna ſpanyka a je w tu ſhwili nijscha, dyžli w Delnej Schlesynſkej. Šuchota je drje tam tež ſchłodzita, ale dokelž je ſo ſ cjaſami tam a ſem deſchcik ſchek, dha tola psches mjeru ſuchō bylo neje. Teho dla maja tam tež wiaz piſy abo futera, hacj druždje.

S opolskeje krajinę hacj do Wrótſka w ja delje je ſo rož a pscheni ſa dospolne radžita, ale naljetne ſhyw bſechu jara hubene. Pschispolni jedyn pschi tym hiszcie na ſhude ſhynowe žnje, dha je tak wele wieste, ſo móže jedyn lietusche žnje, hdyž jedyn wſcho hromadje woſme, jenož ſrjenjodobre menowacj. So je ržane a pschenicze forno jara ſpore, to dyrbí tež hiszcie trochu pomhacj.

Majhubenſcho je w Delnej Schlesynſkej a móga ſo tam žnje nimalje hubene menowacj. Tamniſchi, bóle pjeſtoſty kraj cjerpeſche jara wot ſuchoty a ſu ſo tam teho dla woſebje naljetne ſhyw ſtaſty.

Wele ſchłody ſu — woſebje w ſrjeni Schlesynſkej — myſcie načińile. Taſka ſchłoda wucjinja w bliſkoſi Neumarkta, Striegaua, Jaueru a Schweiđniča psches 5 prozentow. Halle tehdź, jaso ſyčechu, bje widzecj, kaisie ſruchi bſechu myſcie wupuſzile. Tak wele jich tam je, to móže jedyn ſe ſſehowazeho ſpóſnacj. Jedyn ratař dasche pschi horjeworaniu rjeſikowniſcieſza ſa kóždym pluhom ſenemu muzej ſ hohchcizſcieſom hicj a wuworane myſcie ſabivacj, a jako buchu

pschilicjene, namakachu, so bje jich kóžba par-
schnona wschiednie psches 300 slónzowala. Tuteho
nerjada je tam njeleko hischje žalosnje wele a
maja ludzjo strach wo nasymse sywy, jeli nje-
kajst mór do myschi nepschiindże; pschetoż wschie
druhe hrjedli ničjo nepomhaja.

W nastupanju bjer now píšaja se Schlesynskeje: My newjemy so tajlich kraſnych bjernowych žnjow dopomnicz, kajez je lietša mamy a ſda so nam jara dživne, hdyž ſ druhich
ſtronow, woſebje ſ barlinſkeje woſolnoszie powe-
daja, so drje tam ſelje rjane ſteji, ale so ho
malo bjernow nadadzuje a to tak mólcze, so
jedyn wele mot nich wotčatowacj nemože. Wola
naš w Schlesynskej ſu bjerny hížom tak wulke,
so chiedja njeſotre knejſtwa hížom ſa njeſotre
dnj ſ nich palenz valicj ſapoczinacj. Wot khor-
oſzie, kiz je ſo pecja na ſelu tam a ſem poſka-
ſowacj poczinala, neje na bjernach w ſemi niz
poſchta widzicj.

W žitnym pschekupſti ſe w tu khwili wele
hablania, dokelž ſu žneiſke roſprawy ſe wſche-
laſich krajinow tež wſchelaka. Teho dla je tež
roſdziel w žitnej placjſni na žitnych wiſach
wetschi, dyzli hewak, a wuczinia njeſotre rasy
na 20—25 prozentow. Tak pschedawasche ſo
ſandzeny tydjen w Niſy a Kladku prufi kóz
woſha ſa 26—28 nſl. a we Wroſławiu
placjſe wón w tym ſamym čaſu 35—36 nſl.,
a w Löwenbergu 36—38 nſl. (W Galicyjskej
a Wuherſkej ſu ſo wſchilke žita jara radzite a
by ſo wot tam wele pschiwozowalo, hdy by pola
naš placjſna wſcha byla.) — So je lietuscha
rožla jara dobra, to jedyn tež ſ teho widzi, ſo
nowa rožla na wiſach hnydom tak wele placjſe,
kaž ſtara.

Bojoſ, ſo ſnabž ſo wſchelaka rjepa ra-
bjeſi nebudze, ſu poſlene deſchcje ſahnale. Tež
ju tute bjernam najwetschu dobrotu vodale, tak
ſo ſo prufi kóz w njeſotrych krajinach hížom
ſa 10 a najwyscho ſa 15 nſl. pschedawa. Sa
rólne djieſlo bjeſhu tele deſchcje tež dobre, pschetož
rola ſo po nich jara lohlo djieſla a ſda ſo
jenemu, kaž by w ſahrodzi djieſla. Duž može
ſo raps tak do ſemje pschines, kaž ſo ſluſcha:
a dokelž ſu woſlowe roſliny lietša dobry wujitk

pschineske, dha žadyn hýžw neje, ſo ſo k plaho-
wanju rapsa pschezo wiaz ratarjow pschiwobrocz.

W Delnej Schlesynskej píza jara pobrachuje.
Gdyna ſu tam liedom dwje tſecjini domkhowali
a ſtoma ſe tež ſ wetscha krótki woſtata. Do-
kelž pak budža ſo rjepa a bjerny cim ſjepa ra-
bjeſi a dokelž mōžemy ſo tež ſrjenich wotawowych
žuiow nadzecj, dha drje pschi ſlutniwym dawaniu
njeſak pondze. Ale butra naſſere khetro droha
woſtane.

Rola ſa nasymſke sywy ſo jara ſ lóhſa
džiela a dokelž ſu ratarjo ſe žnemi ſahe hotowi,
dha budža rožka a pschenigu ſ dobrej khwilu a
po tajkim tež w najlepſich čaſu woſtaracj móž.

S Heſenskej píšaja: Žnje ſu pola naš
jara bohate a jara rjane, tola ſ wuwſacjom
naſjetnych sywów we njeſotrych krajinach.

S woſolnoszie rjek ſalje bliſto Halje
píšaja wot 5. augusta: Rjane žnje ſu pola naš
dokonjane a pschenicne budža bóry ſokonjane.
Nowa rožla dava wele muſi a ſ zyla ſu lietusche
žnje po roſkudzenju wuſtoiných ludzi najlepſe ſa
15 ſtet. Tež ſmijemy ſo dobrzych a wele
bjernow nadzecj a bjerniaza khorosz ſo hacž dotal
nihdje poſafala neje.

We Wuherſkej ſu jara bohate žnje dom-
khowali, woſebje je ſo pscheniga psche wſchu
mjeru radzila.

W Franzowſkej ſu tež rjane žnje mjeli
a nebudža tam zuse žito kupyowacj trebacj.

Tež ſe Schwajcarſkeje píšaja, ſo ſu
lietuschemi žnemi derje ſ poſojom.

Prilopk.

* W Kreibizach dyri 9. augusta do domſtich
jeneho bursleho ſublerja, tak ſo ſo te ſame ſ djieſla
wotpalichu. Pschi tym ſarafy blyſt ſubleſku a
nawojenju jeſe djomki, kiz bje tam tón džen na
wophytnje pschischt.

* W Biſtopizach neſesche ſanđjenu ſobotu
žona djieſacjera Rychtarja korb ſ bjernami na
kribecj domoſ. Bliſto ſchuſea ſtati wona korb,
ſo by wotpočyła, na ſtelesne woſloženje tamni-
ſeſho moſta; woſloženje pak nochue a ta žona
pane korbom ſnak do wody proſneho, ale 4 korb-
eſje hliboſeho pschierowa. Poſdjiſho ju nama-
tachu a domoſ doneſechu, ale wona bje ſo tak

wobschlobjila, so dyrbesche sa niesotre hodžiny wumrecz. Wona bje sprawna a bjeława żona a sawostaj 6 dżecji.

* Mjestačko Bojanowo, kotrej bes Wrotławiom a Požnansiom leži, bu 12. augusta hacj do 40 khlejow wot wohnja wutupene. Sa 6 hodžinow bjeſche psches 300 twarenjow do procha a popela pschewobrocjenych a psches to je na 2000 ludzi wobydlenje shibili. Wohen tak wokolo ho hrabasche, so bu mało wjezow s domow wunoschenych, a schtoj bjechu jich wunošli, te so potom tez hiszczje wonka spalichu. Kac bylinje a tak khjetje ſu plomenja pschibale, može jedyn s teho spósnacj, so je ho 21 čłowekow ſobu spalito, hacj runje bje wohen fredy bjełego dnja. Bohaty mlynſki miſchit kābich bu ſe żonu a domiſzej dżonku morwy spinzy wuczeńny; wón mjeſeſche cježku penežnu móſčen w ruzy a heraw lejeſche pôdla neho ſa 40,000 tl. paperjaných penes a hypothetisch dokumentow.

* W Dittersbachu, nedaloko Nowego Mjesta, na cjeſkich mesach wubry 7. augusta wohen a wotpaliču ſo 40 wobħedjeniſtrow a zyrkej a dwaj čłowekassabuſhctaj ſo w plomenjach.

* Tón žamy bjeń mjeſachu w morawskim mjeſzi Olomouc u satraſchny ſluk a bu na 30 twarenjow wot wody ſpomalanych.

* Poſſle, najbole wot Židow wobydlene mjeſtačko Rymanow je ſo 4. augusta s wulfeho džela wotpaliſto.

* W Drajdjanach smjeja 9. a 10. septembra t. l. pcjolarjo ſe wſchitlich frajow wulku ſhromadžisnu, na kotrui tez wunokani pcjolarjo jako Dzierdon, s Verleyſch a t. d. pschindu. Ministerſtvo je 300 tl. ſa pcjolariſke wucjene na-ležnosdie wustajito ſ tym pojadanjom, ſo by ſo ſa najlijeſpsi, ſ pcjolami wobħadjeny koltz 100 tl. myta dało, 75 tl. ſa najlijeſche wustajene pcjolne płody a 50 tl. ſa najſpodobniſche nowe ſkutko-wanje pschi pcjolariſti, — wſchitko po wuſhudzenju ſhromadžisny. — Šhromadžisna smjeje ſo w pa-laiſu we wulkej ſahrodzi.

My nadžiſamý ſo, ſo ſo naſchi ſerbszy pcjolarjo tez bohaczje na tei ſamej wobbiſjela.

* Wola ſchlesynſkeho mjesta Volkenhain a pływachu wóndanjo do hata naſadžane karpy ſ weſcha wſchitke morwe wofolo a ſdashe ſo, ſo je iſm ſ jedom ſawdate. Wola je pak tez možno, ſo je, kaž njeſotſi ludzio mjenja, blyſt do hata dyrik a ryby w tym žamym ſahubit.

* W Glogovzu pola Arada we Wiherſkej je ſo w thyle dnjac̄h psches 200 khlejow wot-

palico. Wohen traſeſche wot pschipołnja hacj do wiejora.

* W Annecy w Savojskej wumre 3. auguſta franzowſti romanypisat Eugen Sue. Doſelj bje wón pschecjiwo Napoleonowemu knejerſtwu ſmyſlony, dha dyrbesche ſ Franzowſkeje cjeſacj a je wot 2. dezembra 1851 we muſraju pschetyl. Franzowſke knejerſtvo neje pschiswolito, ſo by ſo jeho cjeſlo w Franzowſtej poſrebało.

* Na želeſnizy bes Kūpperſtegom a Langenfeldom ſta ho 10. augusta to neſbojje, ſo tam jedyn hulan wot 2. schwadrony wo živenie pschindje. Tuton ſtocji menujzy jako cjaž hžom wotencj ſapocjinaſche, na deſtu, po kotrej jedyn do wosa laſh a wota na tei ſamej ſtejo, doſelj bje wós hžom ſantneny. Bes tym pschisſedje jedyn druki cjaž a jako tón nimo ſjedžiſche, padze tón woſak njeſak delje a bu wot koſeſow na dwaj kruchaj roſtjeſneny.

S p ě w y.

T r i z r u d ź b y.

O holička mała
Wšem je pokoj dała,
Ale mi pachołej
Tři zrudźby zawdała.
Jena mi je zrudźba
Na wutrobje mojej,
Zo mój čorný konik
Na polu njeskače;
Druha mi je zrudźba
Na wutrobje mojej,
Zo mje njeje mačer
Woženila młodoh’;
Třeća mi je zrudźba
Na wutrobje mojej,
Zo so luba moja
Rozmjerzała na mnje.
Přez tele tři zrudźby
Wumrje duša moja:
Row mi wukopajće
Šeroki kaž polo,
Hļuboki kaž tesak,
A mi wyše hłowy
Hlebju zatyknice,
A za hlebju moju
Čorna jemu dajcē,
Pić jemu njedajcē:
Njech mje želi konik,
Hdyž to luba nochce.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

* * *

* * *

Mots Tunka. Esh dha hijom nowe bjerney
jjedł, Hanso?

Hans Depla. Mało dosz, pschetoż wone
su mi hiszczęce jara drohe.

Mots Tunka. Nō, dha dji do R—ja, tam
je jedyn, kiz bjerney khjetro tunjo pschedawa.

Hans Depla. Kak dha to, so móże je
sa tak nisku placijnu wostajic?

Mots Tunka. Hlaj, won sebi na Gru-
bertez polo w nozy po ne khodzi, a je potom wo-
dnio na pol darmo pschedawa.

Hans Depla. Nō wschał, dha chzu tam
tela pschi składnoszi dońc, so teho ślje pża se-
snaju.

Hans Depla. „Kak mało haniby tola nietko
druhdy bes młodymi hólzami je, to sebi jedyn
tolu nihdy myślit neby!”

Mots Tunka. Schto ty tola neryczisch!

Hans Depla. To ja neryczju, ale to senna
młoda holcja ryczesche, kotruj jara mersazu se
swojimi towańckami a s niefotrymi młodymi
hólzami wóndanjo w m—stej koczymi treczich.

Mots Tunka. Nejsz dha so jeje praschał,
czoho dla wona tak ryczji?

Hans Depla. So tym so jeje praschał,
to mojesh sebi myślicj. Wona s wopredka s
niczemu stacj nočzysche, potom reñuy pak: „Hlej-
cje, my žnie domoi khowachmy a duż prajachu
njetotni hólzy nam holzam, so býchmy s nimi do
koczymy doschlí a so tam napili. My dachmy
so też narycjecj, ale jako s placjenju pschindje,
nemiejachu hólzy żanych penes a mienjachu ne-
hanibiezwie dosz, so dyrbimy my hólzy saplaczicj.
Ejeszje dla też sa penesami pytachmy, ale my
jich dosz slobu nemiejachmy, — a duż so tak
hanibuju, so móhla so puknycj.

Mots Tunka. To pak je też jara mersaze
sa taſtu wbohu holczlu!

Cyrkwinske powjesće.

Wérowanaj:

Michalska cyrkej: Korla Bedrich Eduard Mies-
risch, biergar a pschekupz w Budyschin, s Hanu
Karolinu Kahliz.

Zemrjeći:

Dyń 6. Augusta: Hana Khrystiana, Handrija

Budarja, Khjeźnika w Mnischonzu, dj., 3 m. — 8,
Hanja Amalia, Iana Urbana, žiwnoścera w Gó-
rnej Voršicji, dj. 2 n. — 9, Peter Wilem Dom-
ska, Khjeźet na Židowi, 42 l. — 11, Hana Au-
gusta, Augusta Jurscha, Khjeźerja a sličbowarja na
Židowi, dj., 3 n. —

**Gzahi sakskoschlesynskeje železnizy
s budyskoho dwornischčja.**

Do Drąžjan: rano 7 h. 37 m.; po schipolnju 12 h. 53 m.; popolnju 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 16 m. rano 2 h. 42 min.

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; dopolnja 11 h. 40 m.; popolnju 4 h. 52 m.; wieczor 8 h. 27 m.; w nozy 12 hod. 4 min.

Penežna placzisna.

W Lipsku, 20. augusta: 1 Louisdor 5 fl. 15 nsl. — np.; 1 połnowajazh čierwieni sloty abo bukat 3 fl. 4 nsl. 8 np.; winsle bankowki 98.

Spiritus w Wroclawi 12 fl.

N a w ē š t n i k.

Barlinske woheni sawieszjaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Sakladny kapital 2 million a j toleč.

Tuto najstarsche wohensawieszjaze towarzstwo bere sawieszenja psche wohniou schkodu horie po niskich, ale twerdych pramijach, hdiež sawieszeny ſenje nicžo dopłacjowac̄ netreba. Wone ſaruna tej ſchłodowanja, kij ſu ſo psches blysk stale, byrnjeſ wón runje neſapalik, ale jenož roſtscheviſ, a ſaplaſſi tej wobſchodzienia, kij ſu ſo pschi wurumowanju na wjezach stale.

Podpisany, kij je agenturu ſa Budyschin a wokolnoſ ſa ſo wſal, chze čeſzenym Sſerbam sawieszenja pschi tutym towarzſtwi lubje rad naſtunischo wobstarac̄ a hewak foždemu wſchitke požadane wukasowanja w tajſim naſtupanju darmo dawac̄.

W Budyschin.

J. C. Smoler, wudawat Serb. Now.,
agent barlinskeho woheni sawieszjazeho towarzſta.

Schulske mjesto w Hbelſtu ſ ljetnym nutſ-
pschindzenjom wot nejhdje 450 tlr., wot kotrychž
150 tlr. emeritirowany ſ. wucjer dōſtane, ma ſo
wot prjeneho oſtobra t. l. ſaſo wobſadićj.

Rhmani wucjerjo, kij ſu njeſteſeje a herbſteſeje
ryjeſe jenak mózni, móža ſo pod pschedopadacom
potriebnych wopisimow wobſobnie abo piſnje hac̄
do konza augusta t. l. na patrona w Delnym
Hbelſtu wobrocic̄.

W Delnym Hbelſtu, 12. augusta 1857.

Zyrkwiſke a ſchulske patrocinium.
Franz Beißig.

K e d z b u!

Ja ſ tutym wſchitkach na to ſedzibnych činju,
ſo nebychu Michaleſ Lehmaneſ ſ Dobroſchij,
w tym časzu w Vacjonju, niežo požejili a ſo ſ
nim do Janeho wiſlowania podali, hewak budja
wot neho ſiebani, ſaž hijom ja a wele druhich.

W Radworju, 25. augusta 1857.

J. Pötschka.

Koſjinnu (Knochenmehl) dopokaza-
neje dobroſſje doſtachmy a poruczamy

W Budyschin. Schade & Comp.

Blonwós ſe ſchelimi ſydkami, ſklijanej plonu
a ſ damastom wupolſtrowany, do kotrehož može
ſo jedyn abo tej dwaj konej pschahac̄, ſaž tež
trebany ſuczowy grat a njeſotre rólne graty ma
na pschedau

W Porschizach, 19. augusta 1857.

H. Dietrich, ſedlat.

„Benj. Schmolkowe ſ prawnej Wutrobu ſo
khwojemu Jeſuſej pschiblijowazh Rjeſčnik, a:
Jeneho nutrueho Rjeſčenijana Pschiblijowanje
i Bohu“ — ole ſtar y wudawſ wpta podpisany,
ſo by jón ſupil. Schiož chył teho dla ſnadę
tajſe knihi pschedac̄, tón pschines ſe ke mi.

Kliemand, knihiwſat w Budyschin.

R a ſ h e m u
wulzy lubemu pscheczeſej
Pjetrelj Mlonkej.

Schtož naſch pschedzel nam ſaſe, to my ſ lu-
boſiju horje beremy. Próne pórki ſu bole ſa
mtodych ludji; bes ſlowa wot ſchija paſ ſadyn
tón wotykneny ſóng doſahnyeſ nemóže. Teho
bla ſe nam wſho witane, ſchtož nam naſch pshe-
czej ſaſe.

M.
we wojerowſkej krajin̄.

Twar̄ski falk, hñójny falk

pschedawa stajne na budyskim dwornischem

Heinr. Jul. Linck.

Gement, kamentowuhlowy mas,

gyps

je wot njek tež w mojej llamańi w Maleshezach na pschedan, schtož s tutym wosjewuje.

J. G. F. Diecksch.

Wschitse družini ržaneje a pschenieječni parneje (trajneje) muki a wubernje ržany „futtergries“ (parnu mulu k piły) pschedawa po puntach tunjo

z w Budyschini a w Maleshezach

J. G. F. Diecksch.

Połchalsa, hishcje w dobrym redži a do ko-
trej so jedyn kón pschaha, je sa 25 il. na pschedan.
Wschodaische je pola domskego w hōzenzu
k slotemu lawu k shonenju.

D o b r e

Suche brunizowe bazy, kotrej pieknie w hro-
madzie djerja a so jara derje pala, kaž tež
śrjenja bruniza su na pschedan w saty-
czanskich brunizowych podkopach pschi
wjetnikowej hori tam.

Njekotisi schulerjo moža pola por mandzelskeju,
kiž janyh dječej nimataj, wobydlenje dostacj.
Bydlo je tak derje wulkes, kaž tež mjeschczanskej
schuli blisko.

Dvaj kowarskai pomoznikai možetaj hñydom
do djeļa stupicj pola kowarskeho mischtra w
Minakali.

Rhmanu dječacjer može hñydom trajaze djeļo
ma jenej kurskej živnojzi dostacj. Hdje? to so
shoni we wudawatni Serb. Nowinow.

Ejo, 23, 31, 33, Serbskich Nowinow, ale ciste,
so we wudawatni Serb. Now. sašo kupyje.

400 tl. je na dobru hypotheku k wupożyczenju
na schuleſkej hafy ejo. 3.

W Smolerjowej knihaint w Budyschini je sa nort na pschedan:

Serbski wustojny pežolat
abo kaf dyrbisch w serbskim kraju pejohy plahos-
wacj, so by najwiazy wujitka wot nich mjet.
Wudaty wot Chrystiana Kulmana, schulskoho
wuczerja w Delnym Wujesdži.

W Smolerjowej knihaint moje so sa
1 nsl. dostacj:

Cjorun kóš a drósnia.

To je:
pol kopy a tsi herbskich spjewow
sa młody, weskly lud.
Saložene a cijischezane wot J. Kulmana we
Wołerezach. 1857.

Próstwa.

Psches to wohnjowe nesbožje, kotrej na 3.
dnju njetjischeho mješaza Neßwacjidl potrebi a
tu 19 domow do popela a procha pschewobroci,
bu 94 woboram sich samožense k weschemu djelej
rubene. K wobzarowanju je najbóle, so so tež
ljetusche, hizom domskowane žije, šobu spalichu.

W tutej nufy wobroci so podpisany na nas-
zych herbskich šobukrajanow s tej prostwu, so
chylili na naszych wbohich wotpalenych so dopom-
nicj a jim, dokelž tajke wopory Bohu so derje
spodbobaja, šobudjelicj, schtož sich ruka psches to
zjehowanje teho Ŝnesa samože. K horjebranju
penejnych darow je podpisany farat, druhich
darow dla pac tudomniski wycherki mischtr Kuhn
wot pomognego towarzista sa naszych wotpalenych
postajeny, a budje wobchjerna rošprawa wot
wchitkich nabromadzonych darow s wutrobnym
djakom w swoim časzu sjamje data.

W Neßwacjidl, 19. augusta 1857.

Herman Julius Nychtar
farat.

Zańdżenu sobotu žita w Budyšinje płaćachu

Korc.	Wyšša.		Nižša.		Srzedzna.				
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Pschenza	6	5	—	5	—	—	5	20	—
Rošta	3	20	—	3	7	5	3	15	—
Sečmen	3	10	—	3	—	—	3	5	—
Wens	2	12	5	2	2	5	2	10	—
Hořč	5	—	—	—	—	—	4	22	5
Woka	4	—	—	—	—	—	3	20	—
Řepíš	7	7	5	—	—	—	—	—	—
Zabή	7	5	—	—	—	—	6	25	—
Hejbuschka	5	10	—	—	—	—	5	—	—
Bjerny	1	10	—	—	—	—	1	2	—
Kana buty	—	15	—	—	—	—	—	14	—
Kopa ſłomy	5	5	—	—	—	—	5	—	—
Bent. ſyna	1	10	—	—	—	—	1	2	5

Dowoz: 3543 kórcow.

Čisčane pola K. B. Hiki w Budyšinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž mają so w wudawaſni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlétua předpłata pola
wudawaria 6 nsl. a na kral.
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Číslo 35.

29. augusta.

Léto 1857.

W opſchijecje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. S Dukez. S Rakosdow. — S Indiſe. — Psicholopf. — Hanž Deyla a Mois Lunka. — Byrlwinſte powesze. — Čajhi ſakſkoſchlesyſteſte jeſeſnizy. — Benežna ptačiſna. — Manjeſchinik.

Swjetne podawki.

Sakſka. Miestyš Gersdorf w Hornych Lužicach mjeſeſche 10. a 11. augusta jubelfi ſwedzeni ſwojego dwiesieliennego wobſtacja. Psched 200 ljetami bu menujz tutón mjestyš ſ wetscha wot ludzi ſaložený, kij bjechu wjery dla ſ Čech wuejahnyli. — Wondanjo nebuſhu pschi jednanju, kij ſo wjesteſho Karowe'a a jeho žony dla mjeſeſche, tſjo wopacjnt ſwiedzy ſajeczi, ale jenož jedyn, wjesty Horenk, bu ſe ſudniſteſte ſalje do jaſtwa wotwiedzený, dokelž bje ſo wot Karowe'a i wopacjnemu ſwiedzenju ſawesz dat. — W Dražjanach wumre 25. augusta tajny radžiczel Franz Susemihl, 41 ljet stary.

Pruſy. S Pomorskeſte piſaja, ſo we woſolnoſti miestaschka Wangerina ſekta tak menowaných ſchęcijerjow abo baptiſtow pschibywa. Ŝich miſionat je jedyn ſchewz. Wondanjo bu wot neho ſchejz woſkowow psched mnohimi pschihlavaremi w jenym jjeſoru ſchęcjených. Mölti, 2 muzej a 4 žony, dyrbiachu ſo wuſlez a ſo potom woſebnu ſchęcjeniku koſchlu abo ſchęcnięſku woblez; potom buchu do jjeſora wedženi a wot ſpomneneho ſchewza na wjeste waſchnje podnureni. — Sa wotpalene mjeſto Bojanovo ſhromadžuja ſo woſebje w ſuhodnej Schleyuſkej ſmilne dary a hac̄ runie ſo jich tam wele dawa, dha je jich tola hifcje wiazy treba, pschetož hubenſtwo Bojanowczanow je wulſte. Wohen, psches ſotryž bu tuto mjeſto wutupene, je pecja jedyn tamniſchi mjeſcjan ſaložit, koſremuž chyžhu naſajtru ſeho khježu dotha dla pschedacj. — W Khoczebuſu

je 23. augusta tamniſchi hród ſ rjanej wježu, w kotrymž ſo Seydellez woſmupschadowňa a maſchinofabriſta namakaſche, do cijeta wotpalit. — W Magdeburgu wudryi w jenej kólini, bliſko tralowſkich magazinow ſtejazej, 25. augusta woheň a pschewobroci ſpomnene magaziny, w kotrychž bje ſa wiaz hac̄ 500,000 tl. muſi a žita, ſaj moſt magdeburgſko - wittenbergeskej jeſeſnizy do prócha a popela. Tutón moſt, kij psches řeboje wędjiſche, bje drewjaný a jara dohti. Wysche teho je ſo 18 khježow wotpalito a 6 dyrbiachu wottorhac̄, ſo by ſo plomenjam mesa ſtajila.

Rakuſh. Ministerſtwo je poſtaſito, ſo ma ſo rakufkoſtalske wojsko wo 20,000 muži po menſhici. — Khježor je ſo ſwojeho narodneho dnja dla, ſo by jón w ſienocjeniſtwi ſe ſwojej ſwójbu ſwečiſt, ſo Wuherſteſte na njeſotre dnj do Wina wróciſt, nedželu pak ſaſo do Wuherſteſte wujſet, ſo by hiſcje ſi nedželje po tutym kraju pucjowat. — Rakuſke knežerſtwo je ſo njeſko tež ſa to wupraſilo, ſo bych ſo w Molsdawi a Walachiſi nowe wólby ſtate. Wone bjeſche ſ turkowſkim a jendželſkim knežerſtowom najprjódzhy zylje pschecjivo temu, ale dokelž je ſo jendželske ministerſtwo na Napoleonowe požadanie zylje wobrociſto, dha rakufkemu tež niežo wysche newoſta, hac̄ ſo dyrbeske ſwoju myſličku pschemjenicj. Turkowſki khježor je njeſko nowe wólby w Molsdawi a Walachiſi wupiſat, hac̄ runje je to jara nerad cjińit, pschetož wón ſo ſ tym tola ſam wuſmjeſcha, ſo djenſha tajke wólby pschikafuje a juſtie ſaſo hinaſche. Turkojo w Konſtantin-

noplū teho dla tež khietro jara mórežachu, so sultana tak po psichcjieli franzowskoho khiezora rejwa, — ale to wscho nicio nepomhasche a sultan hinač nemóžesche, pschetož drusy wschaſ w jeho kraju kneža, pak Rušojo, pak Dendželčenjo i Rakuschanami, pak Fransowsojo.

Franzowska. Nedaloko Chalons'a smjeja so w tychle dnjach wulke maneuvry a je w tamniščich ljehwach na 50,000 franzowskoho wojska shromadženeho. Naſtore pschindje tam tež Albert, mandželski jendželskeje kraloveje Vistorije na wohladowanje. — Khiezor je brónzowu medailiu pschihotowacj dat, kiž maja wschitzy franzowszy a wukrajni wojazy dostacj, kiž njehdyn pod Napoleonom I. sobu wojowachu. Zeli chze ju žadyn taſti stary wukrajny wojak mječ, dha ma ſebi ju psches poſlanza ſwojego kraja w Parisu žadacj.

Rušowſka. S Konstantinopla piſaja, so je čerkeſſi weč Schamyl rufteho generala Gwodimowa ſbit a khwilu jenu ruſku twerdžisnu w ſwojej mož pomjeſt. — Na ſwojim pucju do Bartina pschindje khiezor Alexander tež do Poſteje a chze we Warschawi njehdje tydjen pschebywacj. Poſlany budža jeho wjeszie pschejelnivje witacj; pschetož won je ſich politiſiſh pschecilupnikow wohhnadžit, doho ſanerodžere naležnosjie katolskeje zyrkwie ſbamžom ſaſo bo ſpodbobniſeheho rjazu ſtaſit a dohe lieta ſahnatu wypoſku ljekařſtu ſchulu ſ nowa ſaložit. Wysche teho maja so po jeho porucžnoszi tež roboty ſtere ſjepo ſahnacj.

Dendželska. S Indijsu ſaſo hubene poweſſie pschischte. Wulke mjeſto Delbi je pschetož hishcje w ruž sbježkarjow a Dendželčenjo, kiž psched Delhiom ſteja, neſamoža pschecjivo hinduſtim, w pomenowanym mjeſci ſhromadženym woſakam nicio dokonec, ale maja ſ tym doſz činič, ſo ſo nadpadow, ſ mjeſta na nich čiſnenyč, dowobaraſa. General Barnard, kiž tam Dendželčanow kommandirowasche, je na kholeru wumrek a wscho bengalske wojsko nima njetko žaneho najwyſeheho roſlaſowaria. — Wot 74 hinduſlič, w Bengalach ſtejazhých regimientow, ſteji njetko jenož 14 w dendželskej ſtužbi a na

tute ſo jedyn hishcje ſpuſhcjeſi nemóže. — W Audu je wscho hinduſke wojsko wopanylo a jendželskich wychich ſ wetſcha ſlónzowata. W Kalnau bi oberſt Lawrence wot nich ſatſjeleny. — W Gwalioru je ſo 8000 Hinduſkih ſpečito, již jendželszy wychzy ſu pak ſ wetſcha do Agry čejli. — Tute najnowſehe poweſſje ſu 27. junija ſ Indijs wopóſlane.

Ze Serbow.

S Budýſchin a. Wónbanjo čítachmy, ſo njehdje w Schwajcarſkej truſchwina ſejeſe a ſo ma podla ſtale truſchwje. Njechtio podobneho ſmy psched krótkim čiaſom bliſto Čeſchow a na droſy widžili; pschetož tam wuhlaſachmy po bolu ſchuſeja rynk werebinow, kiž mjeſachu ſicje čerwenych jahodkow a podla ſo ſ ſcjenemi bjelachu. A tydjenja pschineskehu nam ſ Čjornoboha njeſotre truſkalowę penčiſi, kotrež mjeſachu ſtate a neraſte truſkalzy, podla pak tež wele ſcjeničlow.

S Budýſchin a. Tón tydjeni wopyta naſ na krótki čiaſ mlody Polak, ſobudžielacj ſenyh warschawſkih nowinow. Wón bje do Kudiz pschijiet, ſo by ſerbow, tuton Polakam hishcje malo doſz ſnaty ſlónjanſki lud wohladal.

S Budýſchin a. Wejera rano je naſ nasche udomne wojsko wopuſhcijo, ſo by njehdje ſ nedzel wonach na wsach w kantonementu pschebylo. Wone chze ſ wopredka w kamenſtej wokolnoſai njeſotry čiaſ wostacj, hacj ſo poſleni tydjen do draždanskeje wokolnoſje ſcjhne.

S Buſez Tidy padje 15. augusta hólčez Pietr Miersch do jeneho wodnika a bu morow won wucjehneny.

S Rakojdow. S wulkim ſpobanjom ſmy ſebi wónbanjo na brjeſecjanſkih ležomnoſſiach bes Rakojdam i Hrodžiſhcjom ſtejazh pucnjik wohladowali, pschetož my namakachmy na nim podla njemſkih tež ſerbſke napiſma. Gſlawa brjeſecjanſkemu gmejnſkemu prjódſtejerſtu ſa to, ſo je ſo na to dopomnilo, ſo maja pucnili tež ſerbſkim wohydlersam poſlužecj!!!

Z Indije.

S tuteho kraja poczynaja njecko drobnische rosprawy pischihadzej a dokez je so tam nje-kotremuztuliż wschelko seschko, dha myslimy ſebi, so budze po spodobanju naschich cieszenych cijtarjow, hdz̄ ſim tež wupowedamy, ſchto so wot tam pishe. Tak je iendzelski duchomny James Kennedy sziehowazy list wotecjischczecj dal. „Wondano piſach Wam, so bje so 1. junija w tudomnyh kasernach (w mjeſti Benares'u) woheň wot ludzi 37. hinduskeho regimenta ſałozit a to teho dla, so bychu iendzelszi wojazy wot swojich kanonow woteschli a tute potom Hinduskim do ruki panyle. Ate tale leſz so neporadže. Zendzelczenjo wostachu pschi swojich kanonach a ludzio 37. regimenta doſtachu porucznosz, woheň haſchecj, ſchtož tež cijnachu haſc runje ſ neluboszju. Po tajkim nashonenju wobsanknych wojszhy wyschi, so by so spomneny hinduski regiment wotbronił a so by so to jemu nenadzjuzy ſtało, tak ſo k žanemu krej-pſelecju pschischko neby. Ranje 5. junija bje ſ temu poſtajene. Djen predy pschindze pak powesz, so je so w Alzinguru, njehdze 60 iendzelskich mil wot Benaresa jedyn regiment hinduskich pieſekow ſpecjal a pschi tym njehdze 160,000 puniſterlinskow penes ſ frajneje poſtagdnyj wſat. Tuta powesz nacjini benareskich Sipahiw (hinduskich wojskow) hſchecje bóle ſyloſchivych. Zendzelski wyschi kommandant bje wobsankny, 37. regimenter na jene dobo brón wotewſac̄. Duž bu ruczie parada poſtajena. Male khjeſli, w kotrychž ſo tudy wojska brón khowa, buchu khjetſje ſanknene. Qiedy bjechu to Sipahijo pytnyl a pschi tym pytnyl, so ſu iendzelszy wojazy wobroneni, dha woni durje roſlannachu a ſo brónje ſmožnichu. Wysche tyhle wojskow ſtejſe tu tež jedyn regiment Shikow, na kotrež wulke dowjerenje ſtaſachmy, a jedyn regiment mohamedanskich ijesnych, na kotrychž ſwjernosz ſo tak jara ſpuschecjachmy, so bjechmy iich pschi ſapoczaſtu nepokoj ſe Sultan-pura, 12 mil wot jow ſdaleneho, ſ naschemu ſakitanju ſem powokali. Ale ſ iich ſwjernoszju ničjo nebję.

Qiedom bje ſo 37. regiment brónje bobyl, poſzachu Shilkojo na swojich wyskich tſjelecz; — a predy haſc bje ſo bitwa tak prawje ſapoczała, bje hižom wyschi kommandeur ijesnych morwy. Kapitan Dodgson wróci ſo k ijesnym ſ tmy ſlowami: „Wasch roſkasowat je morwy; duž poſcze ſa mnu!” jaſo jedyn ijesny na neho wutſjeli a jeho do ruki raní; ale jedyn druhi ijesny prienscheho poraſy, predy haſc won ſo k Dodgsoni pschiblij, ſo by jeho ſ teſakom porubal. Njet poſzachu iendzelszy wojazy na hinduskich tſjelecz. Zendzelczenow bje w pschirnanju k Hinduskim jara mało, ale mjeſachu ſi kanony, Hinduszy pak jenož flinty.

Po tajimi wobſtejenemi budzichu ſo ſbiežkarjo hnydom na kanony walic̄ a je wſac̄ dyrbeli, ale woni bjechu ſ temu bojasni. Pschi ſapoczaſtu tſjelenia ſ kanonow cijekachu woni ſadn ſchtomy a khjeſje, ſo bychu wot tam na iendzelskich wojskow ſielesi, ale borsy bjechu niſowani, zyli ſ wokresia kanonow zofac̄. Tak wele ſbiežkarow bje panyle, nehodži ſo prajic̄: wele bje iich wjeszje morwych. Na nashei ſtroni mjeſachmy ſchtyrojch morwych a 21 ranenych. Zendzelczenow bje wſho do hromady njehdze 200, ſbiežkarow pak na 2000. Hdz̄ budzichu ſo woni prieni ras, hdz̄ nam bliſko ſtejachu, ſhepe na naš mjerili, nebudzishe wot Zendzelczenow ničton ſiwy wostak.

Pschi ſapoczaſtu bitwy ſhwatach ja, taž bje to hižom ſa taki pad predy poſtajene, ſ brjohu rjeki Ganges'a do wobydlenja wjestego Gordon, ſotrež bjeſche bliſko pschewosa psches tutu rjeku. Tam ſynyčmy ſo do cjołmow a dowesechmy ſo haſc do ſredz rjek, wotčałowajo, ſat ta wjez wupane. Zyle mjeſto bje ſ furom poſtryte, tak ſo mjenachmy, ſo wſho we wóhaju ſteji, ale poſdijischo ſo poſka, ſo ſu ſo jenož njeſtore ſakerny ſapalite.

Po čjaſu ſhonichmy, ſo ſu ſbiežkarjo zofak. My ſo teho dla do Gordonoweho domu wróćichmy, ſo bychmy tam pschenozowali, ale kapitan Dodgson, kotryž ſe swojej ranu tola hſchecje wokolo ſjechaſe, prajesche nam, ſo ſbiežkarjo, haſc runje bjechu wotrajeni, we wulkej liczb̄ wokolo zychnuja a ſo je naschego ſlepſchego dla

treba, so ho na nôz do wulkeho twarenja, średj kasernow stejazeho podam. Bes tym bje runje 70 hinduelskich wojsakow do nascheje blikszaje pschishko a pschewodzeni wot tutych, kaž tež wot dżielby hinduelskich jiesnych, kij biechu swjerni wostali, pschinđechmy wo polnozy k spomnenemu twarenju. W tutym biechu so njehdý peneszy bîte a wone rjeſashe teho dla pschego hîſceze penežownja. Tam bje wulka mjeschenza a žałosny holki Wenka stejachu homolki hinduelskich wojsakow, kôzde wokomilnenje k bitwi hotowl; nuska bje wulka hromada ludzi, — muſtich, žonstich a džieči, wyšokich a niſtich, bohatych a hûdych — hromadu sciszczenia, kij s podjiwanjom, ale tež s bojaſniwoſzi woſoto so hladachu. Spacj so na žane waschnie nehodjesche. W mjeszi ſamym bje bes tym njeſajki ropot wudyrk, kotryž biechu pak ſaſo poduſyli.

Nasajtra 5. junija biechmy we wulkim nemjeri a nichón neswazi so, newobroneny a bes wulkeho pschewoda s wokreſa penežownje hîſ; dokelž ſebi myſlachmy, so su ſbiežkarjo hîſceze bliſko a moſli ſnadž napad na naš ſcžinie. — Nashe wójsko biesche tehdý do tſioch džielbow džielene, — jena džielba ſtejſeſte bliſko twarenja, hdzej bje wojska kaſa, druga pola tak menovaných barakow a tſecja pola penežownje, wschtikle iſi njehdje pot hodyny pucja wot so ſdalene. Tola bu wojska kaſa wot wojsakow, tam ſtejazych ſbožomnje k kapitanej Dodgsoni pschinenena a so pschi tym ani jena tſielba newutſjeli, ſtož bje ſnamjo, so biechu neſcheczelio hjetro ſtruchli. W nastupanju wojskeje kaſy bje so džen preby ta džiwna wjeſ ſtala, so su 70 Shikow, hač runje bie so ſich regiment ſpecjal, ſbiežkarjam wotneſ nedá, ale na nich tſelesche a tu kaſu, — 60,000 puntſterlinkow — tak pschepodachu, so tež ani penež nepobrachowashe. Woni doſtachu na mjeszi 1000 puntſterlinkow myta a su hîſceze pola naſ, ale pschi tej wobwertiwoſzi, kotaž njeſto w hinduelskim wojsku Ineži, nemôžemy ſo jim njeſto tola połnje dowjericj, ale damy jim tam wojsku ſlužbu cžinie, hdzej moža nam najmene ſchodzić.

W nozy 5. junija pschewyčmy w penežowni

wulkeje horzoth dla jara hubeny čaſ; ja wuńdzech teho dla ſ njeſotrymi na tſiechu, pschetož w Indii su tſiechi wotewrene a tak twarene, so može jedyn po nich hodiſicj. Na tſiechi biesche njeſhto ljepe, hač naſ wulki proch a wjetſi ſaſo delje wuhna.

Nasajtra — 6. junija — pocjinchym hižom wjazy wutrobitofje dobywacj a ſwažichmy ſo ſ penežownje won, so bychmy wo dnjo w domi wjeſteho ſekaria Butry pschewyli. To bje wulke wolkewenje ſa naſ po cžieſnosći, kotaž biechmy w penežowni cžerpili. Wečor pak ſo ſaſo do teje ſameje podachmy a nozowachmy na tſiechi. My wostachmy w dobrym mjeri a tak ſta ſo tež na drugi džen, hdzej ſhonichmy, ſo su ſbiežkarjo ſ mjeſta wuejahnysi. A doſelž ſo ſa njeſotre dny newrōčiſtu, dla pschewydič ſo ſe ſwojej ſwójbou ſaſo do ſwojego domu a nadžiam ſo, ſo je najwetschi strach pschetraty.

Ale powesje, kij wot wonka pschihadjeſa, ſu wschtice jara ſrudne. Ajingur, Džaunpur a Gorukpur ſu w ruzy ſbiežkarjow a tamni Žendzelczenjo buchu ſ wetscha ſlonzowani a wſchón kraj ſoto woſoto je ſe ſpecjalymi wojsakami naſelneny. Pschetož hač dotal ſu ſo na ſbiežku ſenož wojszy wobdžielili a tam, hdzej ſu woni ſajatym pschewydič ſaſto wotewrili, tež tajzy ſloſniſy. Kralowszy ſaſtojnizy ſu pak ſarazeni, pak ſroſežieſali. Pod taſimi wobſtejenemi by hîžom pola Waſ w Europi hubenje doſz wonhladato, — a duž pomyſlicje ſebi, kaf dyrbti ſo nam w Indii ſpodobacj! Tudy ſe ſo ſa njeſotre dny džiwnje pschewydič. Bjele wobličio biesche jenemu hač dotal k woſebnemu wužitſej, (pschetož Hinduſy ſu bruni), ale po wudzrenju revoluzije je to jara ſtrachne ſnamjo a je teho dla wele ludzi wo žiwenje pschishko. — Šipahijo biechu hač dotal naſci naſhwjer-niſchi wojszy a my ſebi myſlachmy, ſo budža nam w kôždym ſtrachu k pomozy ſtacj; ale temu napschecziwo ſu woni w tu ſhwili ſendzelſte kneſtvo w połnóznym dželli ranisheje Indije nimalje wscho wovalili. Sa to ſu pak wschtiz, ſublerjo, pschekupz, ſamarjo a remeſniz, ſ zyla wschtiz, kij njeſhto maja a wobſedja, pschecziwo revoluzii ſmyſleni; ale woni

nimaja žanu móz, dokelž wschudjom wójsko i brónju w ruzu roskafuse.

(Přichodnje dale.)

Přílopk.

* W Seifhennersdórfi padje 14. augusta plumpytwarek Bitterlich psches to, so ho kamēn, na studnju položeny, rošlama, tak nesbožomne do studnje delje, so ho jara wobschodus a so dyrbesché hórsy potom na swoje ranę wumrej. Wón sawostají wubowu a dwie džiesfi.

* W Srednjim Herwigsdórfi padje 4letny syn wobydlerja Meiera s wosa a bu wot wosa tak straschnie psches hólowu pschejjedjeny, so dyrbesché po krótkim časzu wumrej.

* Pichodna salsta 53. Idtteria budje saſo wo 6000 loſow powetschena. Po taſkim budje wscho do hromady 62,000 loſow s 31,000 dobytkami a s tak wele nitami. Žylý loſ budje 50 tl. placicj. Při prijenej, druhzej, tseczej a schwörtej klasz budje 500 dobytkow wiaz, po taſkim do hromady 25,000; hótny dobytk prie- neje a druhzej klasz je wo 1000 tl. powyscheny a wunesze teho dla 5000 a 6000 tl., w tseczej klasz je wo 2000 tl. powyscheny a wunesze teho dla 8000 tl. W schwörtej klasz wostane hótny dobytk, kaž dotal; ale w poſlnej abo pjatej klasz je 1 nowy wulki dobytk wot 80,000 tl. wiaz, teho runja 200 nowych dobytkow wot 100tl. a 799 nowych dobytkow wot 65 tl. Wschje do- bytki wuneszej w 1. klasz 87,665 tl., w 2. klasz 123,430 tl., w 3. klasz 154,900 tl., w 4. klasz 191,490 tl. a w 5. klasz 2,290,515 tl.

* W Lipska pojde 1. septembra po železnizach extracjach do Parísa a može so jedyn wot tam halle 30. septembra abo tez s kózdom drugim cza- hom do Lipska wrócić. Billet sa tam - a sempucj plací po tym, w fotrej klasz chze so jedyn wesz, 25, 32 abo 42 tolet.

* Jako so wóndanje cjah po železnizach bes franzowskimi mestomaj Nantes'om a Nazaire'u s wulkej spjeschnoszu weseſche, wotčinichu so na jene dobo njerak jene woſowe durje a jedyn 5 lę- tny hólczez, kiz pódla swojeje macjerje ſedzisče, padje s wosa. Na haru, fotraj so teho dla ſbieje, ſasta cjah po matej hówilzy. Ludzjo hówa- tachu hnydom tam, hdzeg bje tón hólczez won paný, doczakajo, so tam cjielo namakaja; ale kaž wulki bje wſchitkach weſelje, jako wuhladachu, so jim tón hólczez se wſchei možu napſchecjivo bjeſi, so by cjah ſaſo ſtere liſepe doſzahnył. Wón nebeje so tez niz proſhik wobschodus.

* S Jablonza w Čechach džiesche wóndanje mandzelska jeneho fabrikanta domoj a wuhlada, jako bje so domej pschiblizila, so jeje tisjetne džieco w prijenim poſhodze we wó- tewrenym wótni stejt. So by so nesbožje nestato, kiva wona jemu, so by so do jstwych wróciło, a chze do hójeſie stupicj. W tym samym wolumi- nenju pane džieco s wólnom won, ale tola tak, so je macjer s rukomaj, jemu napſchecjivo wu- pschecjivymaj, sbožomne doſzaje a ſdjerža. Šmrcz wuſtróžana macj padje s džieszjom na pleſtr, ale jmai so žana ſchoda ſtała neje. Ta macj bje wysche teho ſamodruha.

* W Hornym Ottenhaſtu pola Lubija wotpali so 23. w noz̄y 5 živnosajow, pschi čimaj so wysche žitnych a ſhynowych žinjow, kaž tez domjazeje nadoby 2 kruvi, 2 koſy a 2 ſwinecji ſobu ſpallschtej.

* Do najwoſebniſcheho hóſeniza w Brauna- ſchweigu pschindje wóndanje jedyn człowiek, jako kurjer ſwobolekany, a ſkasa tam sa oldenburgiskeho welwóswodu wobed sa 16 parſchonow a dasche ſebi hnydom tez dobrý wobed pschines, nepla- cjesche pak sa njón nicio, kaž tez so to ſamo wot so roſemi. — W hóſenizu čakachu dolhi čas, ale žadyn oldenburgski wójwoda neſchindje; duž poczachu ſa tym kurjerom hladacj, ale tón bje so po ſijedzenju ſwojego neſapkaſjenego wo- beda ſhubit a polizia jeho hſtſcje pscheho wuſlje- dila neje.

* Dla wulkich wóhnjow w Erarbachu a Bernca ſtelu ma tam, kaž njemſte nowiny pi- ſaja, ſa ſawjeſzenja placicj rheinske provinjalne wóhen ſawjeſzaze towarſtvo 80,000 tl., elber- ſeldſte 190,000 tl., aachen-münchenske 140,000 tl. a ſtettinske 90,000 tl.

* W Dražjanach ſcogi 18. augusta je- dyn 9letny hólczez psches plót ſ brühlſkeje teraz, so by ſebi živenje wſat. To pak so jemu ne- poradji, pschetoj wón wosta be- wſcheho wob- ſchodus.

* W Dittersdórfi w Pomorskej wotpalicu so 13. kneže bróźnje, hrođje a wowczernje a ſpalj so wysche žinjow tez hſtſcje na 1000 wozow.

* Wulki telegraf, kotryž bjechu ſ ſendzelskeje po atlantiskim morju do Ameriki klasz poczelt, je so roſtorhnył, jako bjeſche hizom ſruch, nje- hdzeg 200 jendzelskich mil dolhi, do morja ſpu- ſchecjany. Duž drje hjetſa ſ teje zyjeje wjeſi njeſo nebudje.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

* * *

* * *

Hans Depla. Njeikole wschudzjom tak tu lubu hontwu pschenajimaja; hdv bych wedzil, so taſku prawu duschnu dostanu, dha bych ſebi ju pscheho wotnajat.

Mots Tunka. Ty drje čzesch ſnadž welli a druhe torhaze ſwjerjata tſieletz?

Hans Depla. To by duschnje bylo; —

ale my djie Jane torhaze ſwjerjata wſaz nimamy.

Mots Tunka. No, to ja tola prajicj nočau; pschetož ſaidjenu pondželu w nozy ſu na Židovi jeneho lawu wofolo khodzici widzeli.

Hans Depla. Hlaj wſchaf tola, — dha ſebi tola pistoliu tyfmyc, jeli ſobotu poſvje domov pondū. Ejepe je ljepe!

Cyrkwinske powjesće.

Kréeni:

Michalska cyrkej: Maria Augusta, Jana Augusta Wiejsa, wobſedjerja Kraloweho Mylna, dž. — Korla August, Jana Adolfa Haufera, khjejerja a murerja na Židori, ſ.

Podjanska eyrkej: Jurij Wawrenz, Jana Krala, kublerja a rychtarja w Cjemerizach, ſ., — Jakub, Jana Ulbricha, khjejnika w Brjescowi, ſ.

Zemrjeći:

Djet 13. augusta: Wilhelmina Henrietta, rodž. Jentez, Jana Korla Tänzera ſ podhroda mandželska, 43 l. — Korla August, Korla Adolfa Pietschmana, wobydlerja w Delnej Kini, ſ., 3 l. — Gustav Adolf, Augusta Cjöſchki, khjejnika w Malym Wellowem, ſ., 5 n. — Jakub, Jana Ulbricha, khjejnika w Brjescowi, ſ., 5 d. — 15., Hana Maria Theresa, Jana Bohuwjera Burlhardta, wobydlerja pod hrodrom, dž., 27 n.

Czahi ſaffſoschleſyuskeje želeſnizy ſ budyskeho dwórnischa.

Do Dráždjan: rano 7 h. 37 m.; wſchipolnju 12 h. 53 m.; popolnju 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 16 m. rano 2 h. 42 min.

Do Shoreiza: rano 7 h. 47 m.; dopolnja 11 h. 40 m.; popolnju 4 h. 52 m.; wiejor 8 h. 27 m.; w nozy 12 hodi. 4 min.

Penežna placzisna.

W Lipsku, 28. augusta: 1 Louisdor 5 tl. 15 nhl. — np.; 1 połnowažazý čerweny skoth abo dukat 3 tl. 4 nhl. 8 np.; wienske bankowki 98. Spiritus w Wroclawi 12 tl.

N a w ě š t n i k.

Shromadzisna budyskoho ratarskoho towarzystwa.

Szobustawy teho sameho shromadza so
pondzelu 31. augusta t. l.

węcior w 7 hodzinach w dotalnym lokalu. —

W Budyschini, 28. augusta 1857.

D i r e k t o r i u m.

„Germania“ žiwenje sawjeszjaze akcijskie towarzystwo

S ch e c z i n i .

Dospołnje podpisany zakładny kapital: 3 milliony tolef.

Po tym jako hie Germania sa dżecji, w latach 1846, 1847, 1848, 1849, 1850, 1851, 1852, 1853, 1854, 1855, 1856 a 1857 narodzene, dwanacie wschelakich

D ż e c z i s a s t a r a z y k a f a š o w

wotewrka, kotrych kózda pszecho wschitse, w tym samym protechnym liecji narodzene dżeczi wopshisa, sa kotrej so pschistup wosjewi, je so k kózdej tykcie kašow hijom wiaz sapišow stalo, hacj biesche k sfonczennemu konstituowanju kašow treba, a my smy teho dla tute wschitke dwanacie kašy sa definitivne konstiuowane wuprasili.

Tuto k siawnemu nawedzenju dawajc pscherproschamy k dalishemu bohatemu wobdziesenju na naszych dżeczi sastarazych kaſach a pschispominam, so trebaja so sa te dżeczi, kotrych sapišanje so hacj do 31. dezembra teho ljeta stane, po tarifu tunische pschinostki dacj, hacj sa te dżeczi, kotrych pschistup so halle pschidzne ljetu wosjewi.

W Scheczini, 17. augusta 1857.

D i r e k z i a G e r m a n i j e .

Robert Nowland, generalny agent w Lubiju.

M. A. Flanderka, agent w Budyschini.

Stoloskar Hęba, agent w Polcnych.

H. Schneider, agent w Biskopizach.

Carl Ginzel, agent w Scherachowicach.

Gebr. Lederez

balsamiske

4 kufy

w

à kuf
wukasajom
3 nbl.

semiskoworechowolijowe mydlo

jenym pakci

10 nbl.

je jako jara mity porenschazy a woczerstwazy myjaty friedk doposnate; wone može so teho dla k dozpiecju a sdierzenju stroweje, bjeleje, ujeźneje a mehleje tozie nastije poruczecj a pschedawa je w stajnej dobrosci pszecho wopravdite jenož

Korla Pescheck, Coiffeur
na bohatej hasy czo. $\frac{85}{23}$ nedaloko winowje scicje.

T w a r ſ s i k a f k , h n ó j n y k a f k

pschedawa stajnie na budyskim dwornischcju

Heinr. Jul. Linck.

Pscheponoženje Khlamow.

So sym swoje, w thježi f. remenetskeho mischira Schlemmera na žitných vŕkach mijete
materialowe, tobakowe a barbo-
tworowe Khlamy

do mojej ſamsneje, predy pekarja Klemendowej, na ſpočítku kameňteje haſhy lejazeje thježje pscheponožit, to cieſenym ſerberu ſ tej najpodvlnnejſhei proſtrw wosſewuju, ſo bych mi doverenie, tam ſpoziceue, tež do mojeho noweho pschebyka pscheneceli.

W Budyschini, 26. augusta 1857.

Wilhelm Jakob.

Twarzki o pólny kalk

ſ Oberneundorſa a Gunnertorſa woſebnieje dobroſſie pschedarowam njetko tež na budyskim dwor- niſczeju (Bahnhof) po poníženej placisni.

Jan Lorenz ſ Pomorez.

Koſzinu (Knochenmehl) dopokafaneje dobroſſie doſtachmy a poruczam.

W Budyschini. **Schade & Comp.**

Woſſewenje.

Dokelž druſhy, woſebie w mojim ſu- podoſtvi tež ſelene ſchomiki psched khlamowymi duremi wuſtajeja, psches ejož moža ſo moji lubi woteberarjo ſamolicz, dha ſ tutym woſſewuju: ſo sym moju thježu, w kotrejž moje khlamy mam, zylie ſ nowa wobarbicž dat a ſo ſo na tej ſamej horka 2 módrej wutrobi namakatej, pschi khlamowych durjach pak ſtaſ, kaž dotal, taj dwaj muraj wupowisnenaj a psched duremi ſteja wſchelake rjane ſelene ſchomiki.

W Budyschini, na ſerbkej haſhy ejo. 10°/24.

J. G. F. Niecksch.

Swojim lubym pschedielam a ſnatym w Ma- leſčezach a woſolnoſzi ſ tutym woſſewjam, ſo moža ſ wuſhywanju naſhymſteje pižy w mojej maleſchanſkej khlamařni hróč, woſku, koſodijí, rjeſovce ſymjo a. t. d. doſtacj. Tež pschede- waſa ſo tam wſchitke khlamařſke tworh po naſtunishej placisni.

J. G. F. Niecksch.

Moje ſnate dobre wopredžite

ſ u c h e d r o ž d j i e,

kaž tež wſchitke pschi pecjenju trjebne tworh poru- cjam ſ prijodſtejazym fermuſcham naſljeſe a proſchu wo prawje bohaty wopyt naſpodvlniſcho.

J. G. F. Niecksch.

Por mlodych wojenenych ludzi ſ dobrymi wopisiami ſaſtaranych, doſtane w Debiſchkiwi duſchne, nowe a tune wohydlenje.

Ljetuſchi ſad na ryczerkubli Bolborzach je ſ pschenajeczu.

Rejeneny ſahrodnik, kiž ma dobre wopisma, ſo na ryczerkublo Bolborzy pyta.

Khmany džielacjēr može hnydom trajaze džieto ma jenej burskej ſiwnoſzi doſtacj. Hdyž to ſo ſhoni we wudawarňi ſerb. Nowinow.

Ego. 23, 31, 33, ſerbskich Nowinow, ale čiſte, ſo we wudawarňi ſerb. Now. faſo kupuje.

W Smolerjowej knihatni w Budyschini je ſa nr̄t na pschedan:

Šerbski wuſtojny pežoſtar
abo kak dyrbisich w ſerbstim kraju pežoſty plahowacj, ſo by najwiažy wujukta wot nich mjet. Wudath wot Khrystiana Kulmana, ſchulſkeho wučerja w Delnym Wujesbži.

Zańdzenu sobotu žita w Budysinje płaćachu

Korc.	Wyšša.			Nižša.			Srjezna.		
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Pschenza	6	10	—	5	15	—	6	—	—
Roſſa	3	25	—	3	15	—	3	20	—
Bezjmen	3	15	—	3	7	5	3	12	5
Wonſ	2	15	—	2	5	—	2	10	—
Gróč	5	5	—	—	—	—	5	—	—
Wofa	4	—	—	—	—	—	3	25	—
Rjeſit	7	7	5	—	—	—	7	—	—
Jahy	6	15	—	—	—	—	6	10	—
Hejbuschka	5	—	—	—	—	—	4	25	—
Bjerny	1	10	—	—	—	—	1	—	—
Kana butry	—	16	—	—	—	—	—	15	—
Repa ſlomy	5	5	—	—	—	—	5	—	—
Bent. ſyna	1	10	—	—	—	—	1	5	—

Dowoz: 2849 kórcow.

Čiſčane pola K. B. Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto plaći $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlétne předplatna pola
wudawařja 6 nsl. a na kral,
póscé $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 36.

5. septembra.

Léto 1857.

Wovschijecje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. Se Židowa. S Čjelchowa S Dom-
valda S vola. — Ljublizje. — Psihilopf. — Spjewy. — Hanž Depla a Mots Tunka. — Dyr-
tinste powesje. — Cjahi sakſoschlesynsteje železnizy. — Benežna placisna. — Naujeschinik.

Swjetne podawki.

Galſta. Krajne železnizy su w mješazu
juliju t. l. 337, 913 tl. wuneſte, to je 35,815 tl.
wiaz, hacj konsche ljetu w tym samym mješazu.
— Na bartramistim hejmi su sakſe hornoluziske
provinzialne stanwy sa wobhazđenje druheho ham-
steho hetmanstwa w budyskej krajskej direkzji tſioch
kandidatow wuswolili, s kotrychž potom kral je-
neho sa hamsteho hetmana pomenuje. Tuczi
kandidaciji su pak s. landesbestallter s Nostitz-
Wallwitz, s. dr. Pfeifer nad Burkertsdorfom a
s. hrabja Lippe nad Dubrawu. — Wot budys-
keho sjanvneho suda bu schewz Psyk se Židowa
s mješacinemu arbeitshausej wutsubđeny, do-
felz bjeſche wſchelatich ludzi wo wſchelake wjezy
wujebat.

Pruſy. W tutym mješazu so w Barlini
a wokolnoſi wulſe manœuvry wotdjerža a pschedje
tam teho dla wele zuſykh hosži. Tež wotcjaſuja
predz septembra ruskeho khjezora w Barlini a
pschedje tam wón pecja 14. septembra. S
ruskej khjezorku, kotraž w tu khwilu w Darmstadtji
pola swojego pschedjeſtwa pschedbywa, wroči so
wón w mješazu oktobru sažo do Ruskeje. —
Na invalidiſtim ferchovi w Barlini buchu 7.
septembra losje generała Winterfelda ſwedjenſay
pohrebane. Tutoń bje runje ton ſamy djen
psched 100 ljetami w ſydomljetnej wojni nedaloſo
Shorela ſmertnu ranu doſtat a na nju w
ſpomnenym mjeſti naſajtra wumret a bjechu jeho
cijelo w Schlesynſkej pohrebali. W nowiſkim
cjaſu je pak kral porucit, so ma ſo wone do

Barlina pschedenſ. — Kral je ſo ſandženu nedjelu
do Halje podat. — Dolhody mjeſta Barlina
su ſo tak poljeſchile, ſo je ſo lietſa 700,000 tl.
wiazy navdawalo, hacj bjechu ſebi to myſliſi.
— Wónbanjo bu rakufi general Rheyenhuſſer,
kij bje do Barlina pschijet, wot krala ſ wobedej
pschedproſcheny. — Prijeni bataillon 20. regimenta
krajneje wobory, kotremuž bjechu w l. 1849
khorhoj wſali, je tu ſamu wónbanjo wot marſhala
Wrangela ſažo doſtat.

Rakuſy. Khjezor pokracjuje w ſwojim
pućojowanju po Wuherſkej a wſchudze jeho ſara
cjeſajomne witaja. — Turkowſki poſtanç weſch
Kallimaki je rakufemu knejeſtву wosjewit, ſo
je ſultan wónbanishe wólby w Móldawi a Wa-
lachii ſa nehmane ſpoſnat a nowe wólby pschi-
kaſat. Tež je powesz pschischka, ſo je franzowske,
ruſſe, pruſſe a ſardinſke poſtanſtwo w Konſtan-
tinoplu, kij bjechu ſo tam ſpomnenych wólbow
dla s turkowſkim knejeſtrom ſwadžile, ſe ſulta-
nowymi ministerami ſažo do pschedjeſtwa ſlut-
kowanja stupile. — Tunesiſki bey (weſch) je
rakufemu khjezorej njekotre rjane arabiske konje
iako pschedjeſtivu dar poſtat.

Franzowſka. Prinz Napoleon je ſo
31. augusta do Modana w Savojskej podat,
ſo by tam ſardinſkeho krala powitat. Tutoń
bje menujzy do pomenowaneho mjeſta pschijet,
ſo by prjene diſelo pschi ſaloženju wulſeho tun-
nela, pod horu Mont-Cenis wedžazeho ſapocjeſ-
dat a potom w Gulozu nowy móſ ſaložit, kij
ma Franzowſku a Savojsku ſienocjeſej. — W

algierskemu mjeseti Oranu bu 6. augusta kapitan Doinneau teho dla k smerci woskudzeny, dokelj bje njekolrych ludzi skoncowacj dat a poddanow na wsche možno waszczne drjet. — Pruski prynz Adalbert, kij je admirall pruskeho lódźstwa, chze w blijskim časzu njekolre franzowske pschitawę (Hasen) wopytacj. — Khejor je so 29. augusta do wulkeho, pola Chalons'a natwareneho lichwa podat a su so tam borsy potom welsche manevory sapocząte.

Jendželska. Krajsny ſejm je njecko po wurađowanju wschelakich ſakonjow a po pschiſtwolenu penes, ſa krajne naležnosfie potrebnych, na njekolry cjaſ roſpuszczeny a halle ſnadž w dezembru ſaſo hromadu ſtupi. — S Indije kute hubene powieszie pschiſhadzeja: Jendželska wobſadla w Kawnpuru kapitultrawasche ſe ſbiežkaremi, jako bjesche oberft Wheeler panſt. Jendželčenjo biechu ſebi wumjeniti, ſo dyrbja wschitz Gyropijsz pschi ſiwenju wofteaz a ſbiejkario to ſlubichu. Ale poſdjiſcho ſabichu woni wschitkich muſtich Jendželčanow a pschedachu žony a dječi jako ſchliovow. — W Agri bjesche 5. juliia krawna bitwa. Dokelj Jendželčanam kavalleria pobrachowasche, dha dyrbjachu do tamniſcheho hrodu ejjekacj, jako biechu ſchwórti djiel ludzi ſhubili. — Psched Delhiow, kotrež mjeſto ſu Jendželčenjo wobhlehyli, ſteji tež hubenje a mjeſto teho, ſo bychu Jendželčenjo na ſbiejkarjow, w Delhiu ſhromadzenych, nadpadz ejnili, cjahaſa ſbiejkario cjaſko ſ mjeſta won a nadpaduſa Jendželčanow, tak ſo móža ſo jich tuczi kiedom wobruč. Na mjeſto ſemreteho generala Barnarda je general Reed najwyſchi kommando na ſo wſat, won nemože pak njejo sapoczeć, doleſz ma psches mjeru malo ludzi, ketricb̄ licžbu jemu hishcze ſholera jara pomeñſhuje. — General Havelock je Kawnpur ſaſo dobył a wjesteſho Rana-Sahiba, kij tam Hinduſtich na-wedowasche, ſbit, ale ſhto chze to prajicj, hdyz ſbiejkarſto w krajinach, wſho do hromady 40,000 kwadratnych mil wopſchijazych, kneži a hdyz je w nich wscha jendželska móž ſlementa. — Hacj dotal indiſka revoluzia hishcze lódzy djeń pschibera.

Kuſowſka. Badenska prynzeſyna Cecilia, newesta wulkowerchā Michała Nikolajewicja, je k grichifokatholskej wieri pschitupila a pschi tym meni Olga Feodorowna doſtała.

Ze Serbow.

S Budyschina. Sañdjeny tydženj je ſ. professor Wjacław Štulc ſ Prahi tudomne mjeſto a nawieſorne ſſerby na jedyn djeń wopytac. Teho runja bje tež młodſi Čech, ſ. Toman, kandidat profesury ſ Prahi do Lužiow pschiſhot, ſo by ſebi lud a kraj wobhladowat a ſerbſku rycz bliże ſefnat. Won je psches tydženj w ſſerbach pscheyvat.

S Budyschina. Kralowſle ministerſtvo ie ſ. fararia Imiſcha we Woſlinka ſa druheho ayrlwinskeho visitatora w ſerbſkim wokreſu poſtaſito a ſmjeje woni pschi ſadzjewanju prijeneho knesa visitatora njehdjne visitazije wobſtaracj.

Se Židow a. Sañdjenu póndželu rano bu tudomny ſhiejer Haſa, trochu braschiuvy člowef, wot jeneho moſa na židowęzanſkim moſzi k muri pschiſcoženj a psches to tak wobſchobzeny, ſo dyrbesche tón ſamy djeń wumrecj. Dokelj je ſo na ſpomnenym moſai jeho nelepeho położenia dla hijom wele nesboja ſalo, dha bjesche hijom dawno rycz wo tym, ſo dyrbjat ſo pschetwaricj; ale njecko je kaž ſo ſda, wschiko wo tym wocijchlo.

S Gjelchow a. Sañdjenu póndželu 31. aug. pschiſpolnju w druhei hedžini wumde tudy wohēn a je ſo psches niſon jena žiwnoſz wotpalita. Kaf je wohēn wuſhoł, neje nam ſnate.

S Domswatda. Wutoru 25. augusta wudyrk pala tudomneho žiwnoſerja Pjetka wohēn a pschewobroci jeho twarenja do procha a popela. Nesbožje je ſo psches to ſalo, ſo je holicz ſe ſchirychowaneckami na dwort pschi hródzi hraſkat a tam ſtomu ſapaſit, po cjaim ſe ſo wohēn dale palit, hacj je tſiechu ſapopanyk.

S pola. Po wetschim desheju, kij tamny tydženj mjeſachu, je bjernjaze ſelo na wulkej dijelski polow zylje ſahinylo a wocjornilo, w

nastupanju bierow hámich pak so sba, so jim to nicžo schodžito neje a so hnabj strowe wostanu, wošebje dokež je khorosz pošdžischo na selo pschischta, hacž predawsche heta. — W njeerotych wbach niže Budyschina kneži hlowjaza khorosz khjetro jara a je hijom w jenei tannischej woſadži töſčto ludji na tu hamu wumreto.

Tiſi Pschizje.

(Kudowa powiesz.)

W Kamenzu psched kinsbórkimi wrotami pschi zyrfwi swi. Jodoka (najbole swi. Justa menowanej) widžis w nedalofoszi tórmu na heweju ruzi tiſi kamentne kschijje, wo kotrychž so poweda: Je njeħdy pecja samozite bursle holčo s Lückersdorfa ienemu kowarstwu s Dru- neje žentwu pschilubito bylo, na to pak saſo wot tuteho kluiba wostupilo a młodemu sahronikarej s Liebenawa wutrobu a ruku podalo; na tym pak je so tón predawski luby tak roshnjewat, so je wobymaj kmerci pschirocjt. Dokelž pak njeſt wobrju na dobo neje dozpicj möhl, je pecja wjerowanſti djen teju kluibeneju k wuvedzenju swojego krawneho kluibka postajit a na to tež tutón djen w hashy, na hewizy tam pschilejazej, na neju lakał. Iako staj njeſt po dokonjanym wjerowanju wote mſche na kwa- ſnu hofainu k nawoženjowemu nanej do Liebe- navu hicž chyloj, je pecja nenadžiży tón kowarſti, s wótrym schjerokim nožom wobroneny, se swojego lakała na neju wustocjt, je naj- predy tu swerowanu, potom seho a napoſledku hameho so — predy hacž je schtó k pomozu dohwatač möhl — faktot. Na to fu wschit- kich tſioch na tym mjeſtni, na kótrymž fu pad- nyli, sahrebali a k dopomnecju tute tiſi kschijje tam postajili.

w.

Priłopk.

* W Chemnitzu je so 28. augusta pecja khejow wotpalito, w kotrychž 27 kwoſbow bydlesche. Pečarski mischtř Lesch bu w jenei kheji, s kotrejz chyſche plomenjam njeſčto wunesz, wot sapado- wazeho wercha saraženy.

* W jiſawſkej wokolnoszi je mór bes swi-

nemi wudyrat. Jedyn čłowiek bie wot mjaſa dorjesaneho khoreho kwiniecja pojedł a je wot teho po krótkim časzu wumrecz dyrbjal.

* W nožy 24. augusta je so zyla bayerska weſ Bursrock s wuwacjou zyrfwje a schulje wotpalila.

* Tego runje je so weſ Rückershausen hacž do 10 khjejow wotpalita. Schkoda woblicja so na njeſotre ſta tawſynt tolej, dokež so nicžo, tež niz ſkót, plomenjam wutorhnyej nemóžesche. Psches 200 króčej nebie možno psched horzou wutracj. Jedyn muž chyſche hiszcie 3000 schenakow s dwora wunesz, padje pak pod torožom a bu hedom psched kmerciu sahowany.

* W Kolmaru je wiesty Hanhardt 50,000 nörtow k natwarenu podjansje a runje tak wele k natwarenu evangelsje zyrfwje woſkasat.

* W Zwierau i padje 22. augusta poltſecja- ſjetne džecjo piwarskeho pomognika Gacža do rieki. W tym hámym wokomilnenju pschiūdze 12ljetny helčez sahrodnika Glasera k mostu, so by s wosyčjom do mjeſta po klieb dojjet. Sawolanje džecjia sahlyschwitschi ſtoczi wón khjetſje rucjie psches jedyn ptót a bježi bo brjosi khetry kruh, dokež fu žolny džecjo hijom daloko wotneſli, duzy swoju draftu so ſkjetajo a wot so metajo a ſtoczi ſkónčenie do rieki Muldy. Ale dokež je woda psches mjeru torhaza, dha dyrbji so wro- cjič, a wón bježi saſo kruh po brjohu, so by so dale delka do wody puſchcjt. Tam so jemu tež poradji, to džecjo doſahnyej, ale dokež ieho tuto fe wſhei možu wopſhimne a s tym zylje ſadjiwia, dha wón s nim pod wodu pschiūdze — tola pak jenož na njeſotre wokomilnenja. Iako dobry pływař najprijoby na kribecji pływajo, poſběhne so bóřy ſaſo s wody a widžo, so tak nendje, wobroci ſo, wosme džecjo pod pažu a džela s druhzej ruku, so by brjoh dobył. Ale woda je torhaza a wón nima možy doſz k temu. Duž wola wón k pomozu a runje ſu njeſotre žony w bliſkoſti, kij jemu dolhu jerdž podthfnu, kotrejz wón tak twerdzie pschimne, so moža seho s tym džecziom ſbožomnie won wucza- hnyej. Wón a wuczehnene džecjo staj wobaj ſtrowaj a čerſtwaj.

S p ē w y.

S m e r t n a h o r a .

K połnožy Łasę ſbjeha
Eso hora kholmčanska,
Eso kručje k puczej lehá
Wot Łasa do Kholmza,

Ta rjeka smertna hora;
Tej njehdý s napshecja
Bur s Lasa polo wora
Psches rjeku nasdala.

Mór tehdy runje djesche
Psches rjany herbsti kraj,
A bur tež scudny biesche
Se syssu w wocjomaj;
A hdvž won sbiehuy wocjet
Na horu nasdaluu:
Dha tolsta mla hem krocjt
Psches holu, psches horu.

Ta mla so schaleji hnydom
Do jony hoberiskej —
Bur bródu scjeze ledom,
Dha wona pschi nim stej.
Mór hym ja, mór do Lasa.
Ert jejny rycjesche
A donesž jemu kasa
Ju do wšy stroweje.

A na khribet jom' sfocjt,
Sso walt na neho —
Bur k domu scjiskny wocjet
A Bohu poddá so.
Psches rjeku k tamnej hörzjy
Won khroblje krocjsche,
Ma cjeju kaž tft körzjy
Tej' pschenzy cjezkeje.

Won jachlo brjemjo swoje:
Mór traschny sawrócza
A rekný: kožy twoje
Esyz w Lasu nejmiedja!
Mór djesche: ja chzu tebe
A twój dom pschepuschcici.
Pschcici jenož me wot siebe
A daj mi k Lasej hicj.

Se smercju pschcjam mojej,
Bur prati, jenož cje!
A twerdišio s ruku swojej
Mór na so cjeħnásche;
Mór djesche, hdvž bur cjejka
A dózpi na horu:
O to mi lubosz rjeka,
Dha sastan njecko tu."

Duz je so wotewrila
Tam hora vješacjna,
Smercjnscher bur so džinva
A cjeju wotbywa;
Sso zyla hora kuri
A dama smerdžido,
Mór do semje so nuri
A hora sankny so.

Mór pschesta, kotryž biesche
Znjat tehdy w Lujizach,
Bur strovy dom tej djesche
Po smertnych strachotach
A swoje meno hora
Wot tehdy nadosta
Wot wrcijenego mora,
Kij tam so pohreba.

Kermusch hvdjisska.

Tak hetska sašo sweseleni
My swecjimy tu kermuschu,
Hdjez swjerni pschecjelo tak reni
Sso wophtuja s luboszju,
So bychu khwilu w hromadje
Tu pobycz mohli rabostine.

Ta kermusch pak je wustajena
Sso dopomincz na Boži dom,
A khvalbi Božoh' swjatoh' mena
Psched jeho swjatym woblecjom
Kaž s ertom, tak tež s wutrobu
Djak dawacj sa tu dobrotu.

A duž njeſt, bratsja siednocjeni, !
Do Božoh' domu chzemy hicj,
So bychmy we nim wschitko rent
Eszej prawje mohli wopomnicj,
Kak wele Božej' dobroty
My we nim wujiwali hymy.

Tu hnydom, hdvž bjech narodzeny,
Ssym dostał swjatu kschcjenizu,
A potom, hdvž bjech wotroseny,
Pschi Božim swjatym woltarju
Ssym s ertom a tež s wutrobu
Sso wotrek cjerkej helskemu.

Tu hym pschi Božim wotksanju
Sso w swojej wieri pozylnit;
A posvjitscho pschi wjerowanju
Swoi klub psched Bohom wotwredzit,
Tej moje djeciji wschilke su
Jow swiecjene psches kschcjenizu.

A hdvž moj bjech je dokonjany,
Dha tež pschi Božim domi tu
Ja budu junu pohrebany,
Hdjez wschitzu moi lubi su;
Haj jow tež junu wotucju
Ja sašo k nowom' jiwenju.

Duz nech jow rady se msczi shodju,
To je tdn dom toh' modlenja;
Ja hebi ham najwiazzy schlodju,
Hdvž me te swony wolaja
A ja psches moju nerodu
Do swjatoh' templa nepschindu.

Kak njeleotry by rady khodjít,
Kij predy, hdyž je khodjicj mohł,
Wo Boži dom nej' jenje rodit,
Ze radischo na djjelo schot,
A njełt snadž staby, — khory je,
Njełt by rad schot, — njełt nemoje.

Hdzej wjernu lubosz k Bohu maja,
Tam Boži dom tež lubuja,
Tam jadyn sakon netrebaia,
Kij nedžlu swiecicj pschikaja,
Tam swolniwie a s luboszju
Tež w hrośnym wedri ke mšchi du.

Tak nech tež ja rad wopytuju
Naſch starý swjaty Boži dom,
Eſo we nim derje pschihotuju,
So bych moht czahnyc s weſelom
Do Božoh' domu wjecinęho,
Kij horkach tam we nebju ſo.

Boh daſ, ſo bychmy wschitzy renje
Eſo we nebju ſaſo vitali,
Kij ſmy ho tudy ſiednocjeni
We Božim domi modlili,

A byli do wschej' wjecinęſje
We nebju, hdzej naſch ſbožnik je.

Boh daſ tym ſa jich prózowanje,
Kij Boži dom nam twarjachu,
Jich cijetam w rovi cijische ſpanje,
Jich duscham ſbožnoſz we nebju,
A ſdjerž jón dale po hnadij,
Tež naſchim djjecjom po namí.

Nech w tutym domi Bože ſłowo
Eſo ſtajnje cijiste předuje,
So nebdje we nim ſaſo cijomoſo,
Kaſ predy njehdý bylo je;
Nech newjera a pschivjera
Te ſtajnje wot njoh' ſdalena.'

Boh daſ tež, ſo to wopomnenje,
Kij ſmy my njeſko mieli tu,
Naſch pschewodja tu wschtitsch renje
Psches zylu naſchu kermuſchu,
Nech wedże naſ psches žiwienje,
Hacj do nebja naſ dowedze.

Pjetr Mlonk.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

Mots Tunka

Iudži pódla

škréjetaj.

Hans Depla. Taſy drje tola pola naſ
nebju, kaſ w Schwabſteſ!

Mots Tunka. No, kaſy dha tam ſu?

Hans Depla. Hlaj, pschindzechu wondanjo
njeleotſi burjo k hamtmanej a jako ſo won
praschesche, ſchto chzedža, wotmolwi jedyn; „ſneže,

my ſmy deputazia ſ naſcheje wſy a mamy po
ruciſnoſz, Waſ proſyje, ſo byſcie naſche zyle
gmeini pschi wótrej penejnej ſchraſi pschikajuli
ſo by wona ſtere liepe pucje na ſwojich lejom
noſſiach poredjaka."

Hamtman reſny na to: Ale, hdyž je to wol

Washeje gmeiny, so by pucj poredzany był, dha może wona to tola bes mojeje pschikafnje činięci.

„Nje wschak nje, knes hamtmano,” wotmolwi deputazia, „poszczetje jenož stere ljepe pschikafnju won; pschetož hewak my žadny porst na poredżenje pucjow nenałożimy, byrnje wschje wosy slamali a schiju po dżerach a fischivnach swinyli.”

Mots Tunku. Je dha jis hamtman poskom tu pschikafnju póstal?

Hans Depla. To so wje.

Mots Tunka. Hm, ta wjez cji pschezo tak klupa neje a ja chzu ju jenej gmeini wupo-wedacj, kij tež nihdy żaneje khwilje na pucjepo-redżenje nima. Ssnadž to pomha!

Cyrkwienske powjesće.

Krčeni:

Michalska cyrkaj: Hermann August Kurt, Hanß Chryſtian Rostny Kundischez pod hrodom, nem. h. — Maria Theresta, Michala Rostoka, žiwnosjerja w Leńtezach, dj.

Podlanska cyrkaj: Jan, Kornelija Ensta Grószke, wobydlerja w Bjelčezech, h. — Maria Madlena Hanja, Jana Bohuwerta Haufy, bjergerja, lkjejerja

a ejfleje w Budyschin, dj. — Miklasch Jakub, Jana Krósa, bjergerja a lkjejerja w Budyschin, h.

Zemrjeći:

Djen 24. augusta: Anna Emilia, Franja Edna arda Donata, kublerja w Øorku, dj. 6 n. — 25., Kornelija Handrija Mucjerja, wobydlerja na Židowi, h. 6 l.

Ezabi saffskofschlesynskeje železnizy s budyskeho dwórnischeza.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; pschitolinu 12 h. 53 m.; popolinu 3 h. 52 m.; wieżor 7 h. 16 m. rano 2 h. 42 min.

Do Szorela: rano 7 h. 47 m.; dopolinu 11 h. 40 m.; popolinu 4 h. 52 m.; wieżor 8 h. 27 m.; w nozy 12 hodj. 4 min.

Penežna placisna.

W Lipsku, 4. septembra, 1 Louisd'or 5 ll. 15 ngl. — np.; 1 połnowažazh čierwony floty abo dušat 3 ll. 4 ngl. 8 np.; winske bankowki 98. Spiritus w Wroclawiu 12 ll.

N a w ē s t n i k.

Wulfi lüttichſſi tſielbowy ſtad, J. J. Löhnis Sohn w Kölne,

Severinstraße 158,

dôsta saho wot prjenich lüttichſſich fabrikow, kij medallje na parifskiej pschemysnej wustawi jako česne myto dobychu, wulki wuberk dwójnych tſielbow wot $6\frac{1}{3}$ hacj 100 ll., jednorých tſielbow wot $3\frac{1}{3}$ hacj 20 ll., buschkiwoſintov wot 14 ll. hacj 30 ll., buschkiwów wot 8 ll. hacj 25 ll., pistolijow a terzerolow wot $1\frac{1}{3}$ ll. hacj 40 ll., po pori, revolverow sa 22 ll., taž tež

pistolje a glissière

s 18 wutſielemi sa 24 ll. — 100 hotowych kulow su tajku pistoliju sa 1 ll. — Wschitko po najnowſich modelach s pschemysneje wustajeniy. Sa džjelo bes poruſa so rukuje. Penežy a lisy nech so frankowane pschivoszlu. Wobsjerne sapisy placisnym so rad dawaja.

Barlinske woheli sawieszjaze towarzſtwo.

Saložene 1812.

Sakladny kapital 2 millonaj toleř.

Tuto najstarsche woheli sawieszjaze towarzſtwo bere sawieszenja psche wóhnjowu ſchodu horſe po niſſich, ale twerdych pramijach, hdzej sawieszeny ženie nicžo doptacjowacj netreba. Wone saruna tež ſchłodowanja, kij su so psches blyſt stale, byrnjej won runje nesapalit, ale jenož roſtſchepit, a ſaplacji tež wohelskodzenja, kij su so pschi wurumowanju na wjezach stale.

Podpiszany, kij je agenturu ja Budyschin a wokolnož na so wſat, cheže česzenym Sserbam sawieszenja pschi tutym towarzſtu lubje rad najtunischo wobſtaracj a hewak kózdemu wſchitke požadane wukasowanja w tajkim nastupanju darmo dawacj.

W Budyschin.

J. G. Smoler, wudawař Serb. Now.,
agent barlinskeho woheli sawieszjazeho towarzſta.

Khwalba a podzakowanje.

Każ hizom nedawno powiedane bu, je knes Ladega st s Weissenfessa fa kletniansku zyrkej nowe byrgle natwarik, kotrež su na swedzeniu sw. Jana tuteho ljeta swoje poświecenje dostale.

Hłos tych nowych psichcjielow, kij maja 15 klinejazycznych registrow s dwiema klavijeromaj, je tak kraſny a natwarenje tych hamych tak tune, so su so wſchitzy, kij je hłubšcho pschehladachu, nad nimi spodziwali a jara sweselili. Duż djerzimy sa pschiſtischnoſz, knesie Ladegastei, kij je pschi twarenju nowych byrglow herbstim woſebie s poruczeniu, sa tajki jeho woſebitu wuschiſnosz a pschi tym tež tunjoſz nasch najwutrobnischi dżak tej hiszczien tudy wuprajecj.

Dokelž su pak penesy sa te nowe byrglie, kotrež se wſchiem hromadzie na 1120 toleč pschiſtu, jenož psches swolniwe daru woſebie wot wobydlerjow wſow, do kletnianskeje zyrkwe ſafarenych nahromadzene, dha tež tutym swolniwym dawarsjam sa to wutrobny dżak fluscha, kotrež my jow wuprajamy.

K lepschemu poſnacju tajſich swolniwych darow siewujemys my, so bje najprjodzy nebo wudowa Maria Mertinke s kletninho k nowym byrglam 50 toleč wustasla, kotrež hacj na 98 toleč pschiſbuchu. Dale je knes s Brescius nad Jamnom 100 tl., knes Neu nad Zymplom 200 tol., knes Knobloch nad Wylemozami 30 tol. k tym hamym podat, kotrež daram je tež hiszczien Jeho Kralowska Wyškoſz prynz Bedrich Niederlandſti, w tym časzu we Mužalowi 50 tol. jako hnadny dar a teho runja 50 tol. knes reichsgrofa s Einſiedel nad Krebiu pschipoſlat.

Wysche tychle darow su cji wobydlerjo s kletninho 207 tol., s Dürrbacha s Domswatdom 72 tl., s Jamnoho 64 tl., s Koschlike 60 tl., s Woleschnicy 38 tl., s Mateho Radſchowka 26 tl., s Zympla 24 tl., s Kringelez s Woſlīczej Horu (jamnianskeho boka) 17 tl., s Wylemoz s Woſlīczej Horu (muſak. boka) 12 tl., a s Hamorow (jam. boka) 12 tl., k tym hamym byrglam hromadu nawdali, kotrež daram su hiszczien ujeloſte wopory, laž tež daru naſchego młodeho lida pschipamyle.

Ton knes, kotrehož ciesz bu tež psches to powyſhena, johnuj tych swolniwych dawarsjow fa to bohacze; woſebie tež teho, kij tež ion króci, laž hizom tak husto, sa naſchu zyrkej swoj dar s tymi słowami nam pschepoda: „Nedajeſte nam pak pschi naſchim dobrocejnemu wustacj; pschetoz w ſwojim časzu budzemy tež grecj bes pschesciaſa. Gal. 6, 9.

W kletnem 1. septembra 1857.

Nowak, farač. Jurk, ſchulſſi wuczer.
Nehla, Wohlant, Biela, khejbetarjo.

T w a r ſ k i f a l k , h u ó j u y f a l k
poſchedawa ſtajnje na budyſkim dworniſcieju

Heinr. Aul. Linck.

Woſjewenje.

Podpiſanai s tutym k poſchitkomnemu naſdzeniu dawataj, so je **falkpalernja**, pola Niſkeje hizom dawno wobſtejaza, s wyſkocylindrowej pezu po najnowiſciej konſtrukcji, hdżež ſo falk jenož s konežojtym plomenjom vali a psches to ſo falk beſwſeho popelowejho pschimjeſchka a beſkoźdeho nerjada pschihotuje, wo wele poſwetschena.

Bot 1. augusta t. l. je ſtajnje na poſchedan:

Falk dwaj barlinskaj korzaj,
po $18\frac{3}{4}$ uſl.,
teho runka roſwedrowany, ale zyſty, poſny falk, po $17\frac{1}{2}$ uſl.,

Popel, zyſty, ta ſama miſera
po 3 uſl.

Dokelž je ſo naju falkowe wiłowanie hizom wulzy po kraju roſchjetilo, dha je wjeszje dotalnym kaž tež wſchiem nowym woteberarjam poſwetschenje naju falkpalernje po ſpodobnoszi, woſebie dokelž k tej ſamej dobre drohi wedn, s cžimž ſo wele czaſa ſalutuje, a dokelž može jedyn nietko to bliſko doſtać, po cžož dyrbesche jedyn predy do dalokoszje ſlacz.

G. W. Siebörger w Niſkej.
J. Lorenz w Pomorezach.

Dzikowcianſte herbske ev. luth. towarzſto ſmjeſte nedželu ſa tydzen, 13. septembra ſhromadzisuu.

Poſchedaſhyswo.

Pscheponoženje khlamow.

So sym swoje, w khejzi l. remeneiskeho mischtra Schlemmera na žitnych wifach mjeje

materialowe, tobakowe a barbo- tworowe khlamy

do mojeje khlameje, predy pekarja Klemadowej, na spoczatku kamenteje hašč lejazeje khejze pscheponožit, to cjezenym Čerbam s tei najpedwolnischej proštu wosjewuju, so bychu mi dōvjerjenje, tam spojezeue, tež do mojego nowego pschebylka pscheneszli.

W Budyschini, 26. augusta 1857.

Wilhelm Jakob.

Wosjewenje.

Dokelž druz, woskebie w mojim ſu-
ſodstwi tež selene ſchomiki psched khlamowymi duremi wustajeja, psches čož
moža ſio moji lubi woteberarjo ſamolicz, dha s tutym wosjewuju: so sym moju khejzu, w kotrej moje khlamy mam, zylie s nowa wobarbicz dat a ſo ſo na tei ſamej hortka 2 modrej wutrobi namakatej, pschi khlamowych durjach pak ſtaj, kaž dotal, tai dwaj muraj wypowiszenaj a psched duremi ſteja wſchelake rjane selene ſchomiki.

W Budyschini, na ſerbkej haſči čzo. 10/24.

J. G. F. Niecksch.

Moje ſnate dobre woprawdžite

Š u c h e d r o ž d į ſ e ,

kaž tež wſchitke pschi peczenju trjebne twory poruczam s prijedkſtejazym fermuſcham najſlepje a proſchu w prawje bohaty wopyt najpodwolnicho.

J. G. F. Niecksch.

Koſzin (Knochenmehl) dopokaza-
neje dobrosje doſtachmy a poruczamy
W Budyschini. Schade & Comp.

Niekotri ſchulerio moja ſa tuni penes ſiedj a wobndlenje pola duschnych ludzi w Budyschini doſtarj. Wſcho dalsche je naſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Kewarinja w Komorowi pola Rafez je na pschenajeczie. Wſcho dalsche je pola wobſedzerja Jurja Schimanfa tam ſhonicz.

Wučzomnik pytanj.

Młody człowiek, liž che pschedupstwo w ſeleſnych a króliczych tworach wulnycz, może pod ſpodoſnymi wumjenenemi hnydom do ſlužby ſtupicj. Hdje? ſhoni ſo we wudawarni Serb. Nowinow.

W o ſ a ſ o d a c ſ i e
cygaroweho etui'a, djen 23. augusta w Grodjiſ-
ſcju abo w tannichej bliſszej wokolnoszi ſhuben-
neho, ſe ſpomněſtmi knižkami, ſ paſkarta a ſ viſtynymi kartami, proſhy pod ſlubenjom pschiho-
neho myta

We Węſpórkū.

ſ Döring.

Tygrowany mały psycik, liž ma brune nohi a na meno „Fidel“ poſlucha, je ſo ſredu tydjenja ſhubit. Tón, kotrej jeho pola Pjetra Nöbla w ſoworezach woteda, dōſtane tam 15 nſl. myta.

Bliſko pola Tſjelan je ſchtrij körzy multki ſahon hjetuscheho djeſcela na pschenajeczie. Wſcho dalsche je pola Pjetra Čjornaka na kamenteje haſč w Budyschini ſhonicz.

Niekotre neſwiasane ſerbske poſtilje, eſemplarſ ſa 10 nſl., ſu na wſchedan. Hdje? to ſhoni ſe we wudawarni Serb. Nowinow.

Khejza ſ truchom pola je ſe ſwobodnejſe ſu ſtruktu w Scheſchow i na wſchedan. — Wſcho dalsche je pola Jana Žawki tam k naſhonenju.

Rhmany dželacjet može hnydom traſaze džielo ma jenej burslej ſiwnoszi doſtarj. Hdje? to ſo ſhoni we wudawarni Serb. Nowinow.

Zaſdzenu sobotu Žita w Budysinje płaćachu

Korc.	Wysza.		Nižsa.		Srzedzna.	
	tl.	nſl.	tp.	tl.	nſl.	tp.
Pſchenga	6	15	—	5	10	—
Roſka	3	27	5	3	15	—
Jeſjmen	3	12	5	3	5	—
Wouſ	2	15	—	2	—	—
Groß	5	—	—	—	—	4
Weta	4	—	—	—	—	3
Njepik	—	—	—	—	—	—
Zabły	6	20	—	—	—	6
Hejduska	4	20	—	—	—	4
Bierny	1	5	—	—	—	—
Kana butry	—	15	—	—	—	14
Kewa ſlomh	5	5	—	—	—	5
Sent. ſyna	1	7	5	—	—	1
Dowoz: 3196 kórcow.						

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kožde čisto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwortlētna předplatna pola
wudawařja 6 nsl. a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 37.

12. septembra.

Léto 1857.

W opſchijecjje: Swjetne podawti. — Ze Serbow: S Budyschina. S budysjanſteje woſady. S Bułowki. S Ciechowa. S Huciny. S Polipy. S Małego Wielkowa. S Kameńza. — Woſomrózatn naſonjoſty ſameńny stolp. — Spjewy. — Hanß Dervla a Mots Tunka. — Bytkwinſte poweſſje. — Cjahi ſakſoſchleſyntje jeleſnizy ic. — Peuežna placijna. — Mawjeſchinſt.

Swjetne podawki.

Saſſka. Krajny ſejm budje najſtere konz oſtobra do Draždjan hromadu powolany. — Dopomnenje na ſakjenje krajneje konſtituſije abo wuſtawy bu w Budyschini 3. septembra rano w 5 hodzinach ſe ſwonenjom ſe wſchitimi ſwonami a ſ wulſej reweillu budysjeſte kommu nalgarde a ſ piſtanjom ihjerluſcha ſ radneje ihjeſje ſweſzene. — Kralowa Marja je ſo ſ Mnichowa ſaſio domoj wróciſta. — Kral Jan je ſo 8. septembra do Hale ſodaſ a ſo wot tam w nozy teho ſameho dnja ſ extracjachom ſaſio do Draždjan wróciſt. — Wot wuſwolenzow 20. mjeſchjanſteho wólbneho wokreſa je mjeſchjanosta Haberſorn w Žitawi ſa ſavóſlanza a rycznik Haupt tam ſa namjeſtnika wuſwoleny.

Pruſy. Njehbje ſchtyri hodziny ſ poſnožy wot Hale leži tak menowana Pietrowa Hora. Tam prawotz ſakſkeho kralowſteho demu a wſchitliſt ſakſkich wójwodſtich ſwojbow, menujzy Dede, hrabja ſ Wettina, w ſiecji 1142 zyrkej a au gwiſkiſ ſloſchr ſaloži, kotryž bjechu ieho po ſtomizy ſwjeru pſchispreli. Kloschtir poſdžiſho ſańdje a zyrkej bu 1565 pſches woheň jara wobſchložena a ležesche hac̄ do nowiſteho čjaza w roſpadankach, hac̄ ju pruſki kral Bedrich Wylym IV. ſnowa da natwaric̄. A poſwiecjenju nowonatwareneje zyrkwe bje won wſchitliſt wýſolich potomnikow Deda ſ Wettina pſcheproſyč dat a eji bjechu tež ſ weſcha wſchitzy pſchischiſli a heſ nimi tež ſakſki kral. Zyla wýſoka ſhromadžiſna ſendje ſo tam dopełnju w 11 hodzi-

nach a cjechniſche w dothim čjahu do zyrkwe. Naspredy djeſeſte ſakſki kral ſ pruſkej kralowej, ſa nim pruſki kral ſ prynzeſunu pruſkej a ſa nimi djeſeſte druſy kneža. Poſwiecjenje zyrkwe a Boža ſlužba trajesche hac̄ do tſioch, po čjimž ſo pruſki kral ſe ſivojimi wýſokimi hoſzem i wobedu ſoda. — A liepschemu wotpalenych w Bojanowi bu 8. septembra w Barlini wulſt konzert wot 664 herzow woldjeržany; čjisty wunoſek bje nimalje 10,000 tl. — Ruski ihjeſor, liž najſtere 14. septembra do Barlina pſchindje a ſo 17. do Darmiſtadta a potom dale do Stuttgartu ſoda, ſeide ſo tam pecja ſ franzowſkim ihjeſorom. So budžetaſi pſhi tutej ſtadnoſteſ tež lóhko doſz wo politiſke naležnoſzie jednac̄, je ſ wjeri podobne, woſiebje dokeſ ſ russim ihjeſorom tež jeho minister Gorčakov ſobu pſchindje.

Rakuſy. Ihjeſor je ſo 5. septembra ſe ſwojego puczowanja po Wuherſkej ſaſio do Wina wróciſt. — We Wini je tu ihwilu wele wužených ſe wſchitliſt europiſtich krajow ſhromadženych, liž wuſadžuju, ſak by ſo tak menowana ſtatistiſka wjedomnoſt najſlepę pſchispreči hodžila. — Po ihjeſorowej poruczenoſći je ſo marschallieutnant Parrot ſe Lwowa do Warszawy ſodaſ, ſo by tam ruskeho ihjeſora w meni rakuſkeho ihjeſora powital. — Winske nowiny piſaja, ſo ihjeſor Franz Josef w bližiſtim čjazu najſtere do Pruskeje poſiedzie, ſo by pruſkeho krala na njeſotre dny wopytał.

Franzowſka. Ihjeſor pſcheprywa hiſhcie w chalonſkim ljehwı. — Objeſtarjo Mazzini,

Ledru-Rollin, Campanella a Maßarenti, kij su wobskorjeni, so su ludzi i slónzowanju franzowskeho khjézora namowleli, buchu wóndanjo wot pariskeho súdnistwa i deportazii wotkudjeni. Deportacija menuje so pak ta schitrafa, hdz̄ so njechtón s wotznego kraja daloko preez poszle do njeckieho híscieje pusteho abo tola hewak nelubofneho kraja. Tak deportiruje Rusowška swojich pschestrupnikow do Sibirije, Jendželska hac̄ do nowscheho časa do Australije a Franzowska do Cayenna, hdz̄ je jara horzo a hdz̄ poper rosze. Objezlarjo pak, kotsj su horfa pomenovani, tam nepschitáni, dokež w dobrym mjeri w Londoni sedža.

Jendželska. Roriny storo wchjednje pišaja, so so spochi wójsko do Indii szele a je jeho pecža 40,000 muži na pucju, so budje tam s tými jendželskimi wojskami, kij so hewak hízom w Indii namakaču, bórsy na 60,000 muži shromadzenych. Pschewesenie s Jendželskeje do Indijskeje traje 60 hac̄ 100 dnjow. — S indiskeho mesta Kalkutty piše sedyn Franzowska: „Zeli nam bórsy žito nepošzeli, dha knadž hlód pola naš wudyri. Platízina khleba je hízom wo položu wyscha, hac̄ psched mješazom. Objezlarjo su so menujzy w swojej nemdrozji do wchego dati, schtož so jenož slaszcj hóbische, a duž su woni žije spalili abo žitne lóddje na rjez̄ Gangesu sahubili, tak so bje rjela druhy s lutym žitom počrta. Wysche teho su ratarjo s wulsho džiela džiekačj faskali, dokež newedža, schto híscieje s nimi budje. — W jendželskim pschistawí Southampton skupi 4. septembra 157 pucjowarjow s lóddje, kij so s Indijskem pschiewesechu. Bes nimi bje jena mlođa kneni, kij bje mordowanju w Brucijsi cjecka, dokež bje psches schjersku a torhazu rjeku pscheplywaka, a potoma rež jedyn misjonar se žonu a džiećimí. Boni robtwetbzachu brosnoszie, wot Hindufskich wobezdjene, a so su cji husto džieci wysche so cjeſkali a je na teſkali a basonetu pschi jich delje-panemju popadowali.

Ze Serbow.

S Budyschina. W tychle dñiach mjejachmy

tu žadneho słowianskeho hofzia s asileje Rusowſteje; menujzy knes Bulič, profesor na universicji w Kasana, bje do Eužia pschijiet, so by herbstu ryc̄, herbski lud a kraj nowedžil a so se herbskimi knihemi po možnoszi fastarat.

S Budyschina. Sswjernych herbstich hospodarjow s michalsseje wošady a tež s Budyschina dowolami ſebi tež s nasheje strony i temu napominacj, so býchu so na jednajach, kotrež so po zyrkwijskej visitazii w sali mjeſczejanskeje wucjetne ſmjeja, ſwolniwe a bohacje wobdzjeli.

S budježanskeje wošady. Na tsečim dnju septembra ſaſhwita ſa naſchu woſadu jara krashu a wyſož wajny ſwedjen, pschetož na tuthym dnju wotjedziechu wot tudy iſe schyri-pschejne, ſwjenzami a pletwaní renje wupyschene woſy na budyske dwórnischežo, so býchu te ſa naſchu woſadu a Boži dom, tam džen predy dónđene nowe wulke byrglie ſem pscheweste. Bes tym pak shromadži ſo ſchulſka mlodoboj zykeje woſady, lud a tež wchitz wespni přjedkſtejerjo ſ woſady. Tuta zyla shromadžisna, do pschitojnego rjada ſekajana, czechniche popoldnju w schwórej hodžini hac̄ i czechnym wrotam, naſch knes duchomny Broſta, naſhei ſkeibjetarek a njeſotní druhy woſadni ſo tež we dwjemaj renje wupyschenymaj woſomaj ſobu weſechu. Tute czechne wrota, ſ tym napišnom: „Wschitón wodych nech khvali teho Knefa, Halleluja.“ (Halleluja je po hebrejsku „khvaleje teho Knesa.“) bjesche bječjanſka gmejna na weſach naſheje woſady tam natwaricj data. Pschetož hac̄ runje Bječezy do naſheje woſady ſafarowane nejsu, dha wſchak ſo ſ luboſzie i nej džerja. Tudy wotjazowatcje cíah ſo weſelo na te nowe byrglie, hac̄ woſoto pęzich jedyn bur na konju tu powesz pschinet, ſo ſo te wotpſkane woſy ſ nowymy byrglami pschibljuja, pschetož ſchjescnacjo ijeſni bječu tým ſomym hac̄ do Budyschina napſcheczivo iječali. Po malej khwitz dojſedziechu njeſko te wupyschene woſy ſ byrglami hac̄ i czechnym wrotam, tež bjesche mjeſczejanski rabicjel knes Heſler, jako inspektor naſheje zyrkwie, we rjamy woſu ſobu pschijiet. Pichi czechnych wrotach ſastachu ijeſni a woſy, hdz̄ bjesche ſo tež wulka muohosa luda ſ bliſta

a f balota shromadzila. Njetko nasch knes du-
chomny, na powyschene mjestno stupivschi, nowe
byrglie we niemskie rycji powita, we kotrejž so
wón tež podjakowa wschitkim tym, kotsj bjechu
na tuthym skuku pomožni byli; a pschi tutej
skladnoszi bu tež wot shromadzeneho luda na
sanešenje k. duchomnemu welekrózna stawa wune-
šena, a to najprjódzy jeho majestoszi kralej
Zanej, hlownemu kollatorej a faktowarej nascheje
zyrkwoje a wiery, tiszkocjna s hujžbu pschewodzena
stawa. Tež bu tiszkocjna stawa wuneszena wy-
polemu kollaturskemu knejsku a woſebje knesej
zyrkwinsemu inspektarej Heslerej s Budyschina,
kaž tež wyschnoszie we Schjerachowi; teho runja
wschitkim prijödkstejerjam, hospodarjam a dorosze-
nej mlodoszi, sa swólne skadowane dary, potom
tež tiszkocjna stawa byrglietwarerj knesej Kreuz-
bacherj s Borny pola Lipšca (hacž runje nepschitom-
nemu) a jeho pomožnikam. Na to buschtaj dwie
schtučjy s khierluscha: „Ach wostan pschi
na ſc. wuspiewanej, Njemzy spiewachu njemzy,
Sserbia herbszy. Potom k. duchomny Brófska byrglie
tež w herbskej rycji powita, pschi ejimž tež bes dru-
him na to spomni, so bjesche psched skladwazecjimi
ljetami tež jedyn tajki ejah nedaloko teho mjestna
pschicjahný, a to tehdom, jako jeho do nascheje wo-
ſady powitacj chyžchu, ale so wón tych tehdom we
ejahu so namakazyž, njetko bes hospodarem
wuahlada a spomni tež, so hischeze sabyt neje,
shto je wón tehdom k nimi ryciat, menujdy,
so je jich napominat k bohabojosji a pótiswoſi,
a wón tež k temu djenſnisku bytu shromadze-
neho mlodeho luda napominasche. Potom wu-
spiewachu pschitomni sažo dwie schtučjy s pre-
dawſcheho khierluscha, kaž predy s pschewodom
posawnow. Njetko so ejah sažo sriadova, a
ejehnische, wot wele luda pschewodzany, k naschemu
Božemu domej. Tón ejah pak bjesche takle
sriadowaný: Najpredy jiechachu scheſnacjo jiesni,
sa nimi džesche Schulſta mlodosz žónskeho a
potom muſteho rodu, kotrejž so na peč ſtow
nalicjat, se swojimi khorhojemi, sa nimi džiechu
herbske mlode holžy, kotrejž bjechu wschitke w
bjelych drastach wobleczene. (Bjela barba po
ſastarsku jako snamjo sprawnoszie, a tež weſela.)
Na hlowi pak bjechu s rjanym selenym wjenzom

wupyschene. (Selena barba po ſast. snamjo
nadžije, wjenz pak je snamjo pótiswoſzie a ejeſ-
noszie.) Sa tym mlodymi holzami džiechu
pјatnacjo posawnistojo a hujžnizy, sa tymi pak
herbszy mlodži hólžy, kóždy wupyscheny s rjaney
ejerwenej roſettu (malej róžu wot židzaneho banta
pschihotowarej. Róža po ſastarsku snamjo dowjery,
ejerwena barba pak po ſast. snamjo luboszie.)
My so teho dla nadžijamy, so po tuthych sna-
menjach we mlodych wutrobach bydlí dowjerenje
abo wjera do Boha a lubosz k jeho wustawen-
jam, shtož my tež s teho s poſnajemy, so so
tuta mlodžina tak swólinije a s radoszju na
tym wobdjeli, so by tón, k Božej česzi a k
ſbudzenju a k natwarenu naszych wutrobow
wustajeny grat na prawje ſdobe wachnje po-
witaný był. — Tuta doroszena mlodosz mjejeſche
tež swoje khoroſe, bes nimi dwie herbskich
barbow (ejerwenej, bjelej a módrzej.) Wschitkich
khoroſow bjesche hromadzie ſchyrnacje, mlodeho
luda pak bjesche psches 200. Sa tymi ml-
odymi holzami džiechu prijödkstejerjo, potom jje-
džichu te tſi parſchonſte, a najpoſledy te tſi s
tymi nowymi byrglami napelnene a renje wu-
pyſchene woſy. Ta eježloſs byrglow wuežint
psches ſchegdžeſacj zentnarjow. S wuwacjom
malyh pawſow posawnistojo pschezo trubjachu,
tak so ſtora nephtynwſchi pschiblizowanja k Bu-
destezam ſaſlyſchachmy, so tež wschitke swony
s nascheje zykwineje wjeſje te nowe byrglie
powituja. Iako njetko wschitko hacž psched Bož
domi pschitidje, pschesta so ſwoniež, a nasch k.
duchomny džerzesche ſažo rjanu herbstu rycj, we
kotrejž wón nowe byrglie bes druhim džieszu
pschiruna, kotrejž hischeze žaneho dycha nima,
ale, dali Bóh, sa woſom nedjel dyč a ji-
wenje doſtane, a so potom s lubosnym hloſom
Boha a tež swojego miſchra khwalicj budje, a
napominasche, so by ſio tež wschitkich džieſci ert
wotewrit k khwalbi naszeho ſbožnika, a so bych
po nami hischeze Boža khwalili, so je nam móz
spožcijit, so ſimy tajki kraſny twar ſa nasch
Boži dom natwaricj dacž moſli. Tež spomni
wón dale, so kaž kóžda piſchaczel swoje prawe
mjeſto doſtacj a swoju ſlužbu derje ſastacj
budje, tak tež dyrbjal ſo kóždy we swojim

powołaniu swierny wopokaſacj^z xc. Won wobſankny pak tuto napominanie s nuternej mobiliu w Bohu, so chył Boh wschtikim, kotsiz s pschewodom nowych byrglow duchomne khierluschje spiewacj^z budjeja, tu hnabu spojeſcij^z, so bychu psches te lubosne hlosy tych hamych we swjatei nuternosji wubudzeni a so sahoreni sačzuli xc. Po tym ryczesche mjeschcjanſki radziczel l. Hesler s krótkim ſłowa weſela, so je tón ſtuk njetz s Bozej pomozi tak daloko, so budze we krótkim czaju dokonany, a so je won wele liet najwetschū starosz teho hameho dla swolniwe noſyl. Dale ryczesche won ſłowa wobkrujenja, so budze so tón ſtuk wieſcie derje radziczel, dokež won teho mischtra wuftojnosz a ſławnoſz ſnaje, a ſłowa džaka wschtikim tym, kotsiz psches swolniwe pschinnoſzki tuton ſtuk ſłoncijnje pomhachu ſrijadowacj. Njetko bu tón khierlusch: „Nech Bohu džakuje xc.“ se hlynym hlosom a s pschewodom posawnow wuspjewany, potom pak swjatoſcnoſz s ejchim a nuternym wotzenachom wobsanfnena. Te nowe byrglie buchn njetz wot wele swolnych pomognilow s wosow ſbrane a do zyrlwie ſnoſchene, ſchusska mlodosa doſta bes tym zalty a piwo, doroszeny mlody lud pak mjeſeſche na swoje naležne žadanie a po domolnoszi ſchierachowſteje wycchnosſie, swoje wofschewenie.

Duž ja njetz ſjawnje praju wſchiem,
Kaj wot drugich tež hlyſchat ſym:
So ſawjeſcie ſo neje lat,
Schtój je tu na wſcho ſediborak.
Tón hnuth a tež ſbudjeny,
A we duchu sahoren,
Je ſweſtyleny dom ſo dak,
So by jo ſwojim powedak. *

S Bućowli. Nedželu 6. septembra, rano w 9. hodžinti dyri hlyſk pschi ſurowym newedru na tudomnym, knesej hrabiſ ſ Einstedel nad Minasalom ſluſhazym ſórbarku do ſoneřinje a ſapali tu ſamu, kaj tež pođlansku brojen. Hacj runje jara deſchejſik džiesche, dha tola wohēn s tajſej ſpiefchnosſju pschiberasche, so dyrbeschtej dwie poſkietnej ſriebecje w plomenjach konz wſacj a so ſu ſo yte ſynowe a žitne žnie a ſkoro wſchon pólny grat ſobu ſpalile.

S Gželchowu. Maſchej tydženschej roſprawt w tudomnym wóhnjowym neſbožu mamy hisčeje

to pschispoſmnicj, ſo wobſedjer teje žiwnosjie, hdyž bjechu ſo twarenja wotpalite, Jan Petſchka rjeka.

S Huczinu. Dokež ſo naſch dotalny, derjeſaſtužny wucjer ſ. Rychta ſtvojeſe wyſoſteje staroby dla emeritirowacj da, dha je ſ. wucjer Bejer we Luwočižach ſa tudomnho noweho wucjerja deſignirovany.

S Polpižu. Tudomny wucjer ſ. Berga ſe, laž ſo poweda, ſchulſte miesto w Oschažu horjewſat.

S Maleho Wellowa. Tudy bu 4. ſepetmbera wot wuſwolenjow 24. burskoho wólbneho wotreſa ſubleſ Fahnauer ſ Bobolz ſa ſapóſlanza a faktor Schirz ſa namieſtnika wuſwoleny.

S Kamenzu. Wiesty Budar ſ Wjeteniy, kotrehož biesche tudomny ſud wopacneje pschisahl dla ſ 5mjeſacjnemu zuchthausej wotkudžit, bu wónbanjo wot wycſeſho ſudniftwa ſa newinowateho wuyrajeny a ſchraſy a khóſtom wofvivodjeny. Teho ſastupowarej psched ſudom bieschtai rycznik Rychta w Budyschinu a rycznik Jyz w Kamenizu.

Wofhomrđlaty naſkonečnoſty kamenitny ſtok.

W ljeći 1404 na dnju 12. ſeptembra ſieħasche mjeschcjanosta Martin ſ Viſtopiš, cjeſſie doſtojny knes — kiz bje, ſo by njetztrum ſemjanam, tam jeho pschessjehazym wucjeknyt, Viſtopiž ſ Budyschinom pschemjenit — ſe ſwofimai ſynomaj na konjach do Hrobiſcjeja. Ne-nadjuijzy jeho jeho neſchegeljo w bliſkoſi ſrawloweho hata*) nadpanu a jeho ſ miódhím jeſo ſynom pobija. Tón ſtarſhi, hacj runje tež cjejjy raneny, docjieri hiſčejen hacj na horncęſterlu (tehdrom hrobiſcjanſku) haſu, hdyž pak w bliſkoſi njetzſiſich drewowych wiſow morwy ſ konja wotpane. — A dopomnenju

*) Kralowý hat bje pod delnokinjanskimi horami a dohaſasche naſſferscho wot kraloweho myna vola Delneſe King hacj ſ Nadjanezam. Woda, kotrež doſtaſasche, tak menowana „tſielanſka woda“, bu poſpicio ſo hata wotwiedjena a do pschisprawneho ryczinischej ſavokafana, ſo by taſ ſo ſ ejerenu nadjanſkeho a kraloweho myna naſožila.

na tutón krawny podawó bu na tutym mjestni
wóhomhranitý nakónčojty stolp abo kamen,
kij ma na kóžym lizu skóz, postajeny, poszí-
scho pak powalený a wobschodjený, na vohre-
bnischezú Tuchorju psched mjestom, hdjež so hi-
schejen sady jzykwe postajeny namaka, salho-
waný.

W.

S p ě w y.

* Khjelerlusch,

I dopomnenju na sbjehanje Rehorkez
noweho twarenja na Jidowi.

(Hlóš: Budž cješ a khwalba a. t. b.)

Djens khwalimy, o Bojo, cje,
So sy tak hnadny, smilny;
Masch djak ejt wot wutroby dje,
Kij djens cji sapjewamy:

So sy naš pschi ihm twarenju
Wschich swarnowat psched strachotu;
Djak tebi, swjerny Bojo!

Naš wschitlich, kij cje khwalimy,
Ssy sakital psched schkodu;
Ty tón najstarschi mischtí sy,
Wschem dawašch dobru radu.
Twoj syn tón róžny kamen je,
Nech na njón my tež twarimy
Tu se swjeta hacž k nebju.

Eje, swjaty Bojo, proshmy,
Našch luby, swjerny Bojo,
Dai swojo wschom', schtož twarimy;
Nech wschak tu wschitzu ludjo,
Kij junu do toh' twarenja
Sewój woskhod, nutshod smjejeja,
Ssu dobrí tschészienjo.

J. Rachlowž
a jeho towarzhojo.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaž

a

Mots Tunka

Indži pódla

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Kasse pak so njeiko tola
djivne wježy w swjeczi podawaja; — to jedyn
tolu skoro wjerit neby!

Mots Tunka. A schtohadha pak je to bylo?

Hans Depla. Nô, so jelischka barej kmotsila.

Mots Tunka. Baj wschak tola!

Hans Depla. Nihdy hinal; a so je na tých
tschészinach jara duschnje bylo.

Mots Tunka. Ale, hdjedha su cji tola tajke
wježy powedali?

Hans Depla. W Pšowjoch; — a pra-
jachu, so je to wjeszje wjerno.

Cyrkwienske powjesće.

Zemrjetaj :

Dzien 31. augusta: Handrij Haasa, khejser na Židovi, 72 l. — Jurij Nowak w Gajdowi, 47 l.

**Għażi fakfuschlesy়nskeje żelesniz
f'budyskheho dworniċċeja.**

Do Draġdjan: rano 7 h. 37 m.; pschipołnu 12 h. 53 m.; popolnu 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 16 m.; rano 2 h. 42 min.

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; popolna 11 h. 40 m.; popolnu 4 h. 52 m.; wiejor 8 h. 27 m.; w nożi 12 hod. 4 min.

Peneżna placzisna.

W Lipsku, 11. septembra, I Louis'or 5 il. 15 nyl. — np.; 1 poħiważaqi ġerweni sloty abu dukat 3 il. 4 nyl. 8 np.; winske bankowki 98. Spiritus w Wroclawie 12 il.

N a w ē s t n i k.

Wosjewenje.

W napohladanju na visitaziu w ludomnej michalskej woħadji, wot wyschnosse na 13. a 14. dzien tuteho mjesaza postajenu, dawa mjeschċanska rada szieħowaze wistawenja pomenowanej woħadji f'navedjenju a też k' spodobnemu wobbedjbowanju:

1.

Rano wot $\frac{1}{2}$ 7 hodžinow smieje so privatna spovedi sa Serbow, knes diafonuš Trautmann budje spovednu ryciż djerzej a budje so po tei samej Boże wotkasanje wudżejek.

2.

W 8 hodžinach rano sapoċċne so siawna herbska Boża skuċċa, pschi fotrejj knes farač Wjazka prijedowanje wotdjerzi, po fotrym smieje so wot knesa fararja Mōhna f'Buket jako visitazijeho pschiħidy ryciż k'woħadji.

3.

Na pol jidnacjì hodžinow smieje so njemiska Boża skuċċa a budje po prijedowanju knesa fararja Wjazki visitazjisti pschiħda knes farač M. Blaž f'Claudena ryciż k'woħadnym djerzej.

4.

Popolnu w 2 hodžinomaj sapoċċne so katechismuħove pruhوانje doroszenje muškej a ġonssejje mlodofsi, herbskheho a njemiskeho naroda, fotrej budje wot knesa diafonuš Trautmanna wotdjerżane a po dobrosdacju wot jeneho teju visitazjisteju pschiħidow poħracjowane a f'ryċċu na woħadu wobšanknena.

5.

Borsy po skonċjenju katechismuħovego pruhوانje sapoċċne so pod wedjenjom postajenego komiċċara, knesa cyrkwienskeho a schulskheho radjiċjela Dr. Wildenhahna, rostryċjowanje f'hosporbaremi, k'ejmuż maja so popolnu w 5 hodžinach

khejjetarjo, kaj też gmejnżi a schulżi prijektstejerjo w sali tudomnejne mjeschċiansseje wucċernje shromadjiex, a na fotrejż so też bohate wobddjejenje hospodarjow f'michalskej woħadji wotċafauje.

6.

Dzien 14. septembra budje rano wot 8 hodžin now se herbskhej a njemiskej, do skulje flusħażej mlodofsiu f'wyschik klafex skulje

- a) pschi ħvj. Michali tudy,
- b) na Židovi,
- c) w Borku,
- d) we Wulkim Welskwi, a
- e) na Eszkolzy

resp. psches jidu statnych wucċerjow katechismuħowa wucċha djerżane, ta samea też po dobrosdacju wot jeneho teju knesow visitazjisteju pschiħidow poħracjowane a f'ryċċu k'woħadji wobšanknena.

W Budyschini, 9. septembra 1857.

Mjeschċianska rada.

Wosjewenje.

Dokelż drusy, wosiebie w mojim fu-fidżli też selene schtomiki psched kħlamowyimi duremi wustajeja, psches eż-żiż möža so moji lubi woteberarjo samoliciż, dha f'tutym wosjewi juu: so kym moju khejzu, w fotrejż moje kħlamy minn, qiegħi f'nowa wobbarbiż dat a so so na tei samej horka 2 mōdrēj wutrobi natakkat, pschi kħlamowyiħ durjach pak staj, kaj dotal, taji dwiġi muraj wupoviñnenaj a psched duremi steja wħschelake rianu selene schtomiki.

W Budyschini, na herbskheha eż-żiż cż-żiż. 10/24.

J. G. F. Niecksch.

Wulki lüttichski tsjelbowy skład,

J. J. Löhnis Sohn w Kölni,

Severinstraße 158,

dosta sašo wot prjenich lüttichskich fabrikow, kij medallje na pariskej pschemysnej wustawi jako cjeśnie myto dobychu, wulki wuberk dwójnych tsjelbow wot $6\frac{1}{2}$ hacj 100 tl., jednorych tsjelbow wot $3\frac{1}{2}$ hacj 20 tl., buschkujsiuntow wot 14 tl. hacj 30 tl., buschkujow wot 8 tl. hacj 25 tl., pistolijow a terzerow wot $1\frac{1}{2}$ tl. hacj 40 tl., po pori, revolverow sa 22 tl., kaž tež

pistolje a glissière

ſ 18 wusselemi sa 24 tl. — 100 hotowych kulow sa tajfu pistoliu sa 1 tl. — Wschitko po najnowszych modelach ſ pschemysnej wustajenzy. Sa dželo bes poruka ho rukuje. Penesy a listy nech ho frankowane pschiposzlu. Wobchjerne fapisy płatciszny ho rad dawaja.

Dr. Whithowa wodžicza ſa moczi

wot L. Chrhardtta w Altenfeldtji w Thüringſkej, ſ najazymy ptwilegamt wycholich weſchow pocjehzena, wopokaſuje ho be wſchitkimi dotalnymi moczi hojazymy ſtriedkami psches swoje ſbozomne ſtuſkowanje wſchjednje jako najkahodnicha a najlepſcha wodžicza w tajkim naſupanju, a može ho jako dopokasany hojaz a poſylnajaz ſtriedk a jako

wjesta pomož ſa ludzi na wocžomaj bjeđnych

ſ džemu poruczej. Wona hoji wjeszje a ruczje a be wſchitkich ſchlödnych ſziewkow, woſebje pschi ſahorenju, ſtepynenju, buchocji, ſylſowanju a bježenju wocžow, kaž tež pschi ſlaboſti po bjeſl a placji bleschka ſ wuſožowanjom jenož 10 nſl. a džela ju jenož woprawdiju Traugott Chrhardt w Altenfeldtji w Thüringſkej. — Sklad ſa Budyschin je w hrodowſkej haptuzi.

Woſjewenje.

Podyžanaſ ſ tutym k powſchitkomneemu naſvedzenju dawataj, ſo je **Falkpalerijo**, pola Niſkeje hižom dawno wobſtejaza, ſ wyſkokochlindrowej pezu po najnowiſchej konſtrukzii, hdjež ſo kalk jenož ſ končjoſtym plomenjom vali a psches to ſo kalk beſchego popeloweſho pschimjefka a bes koždeho nerjada pschihotuje, wo wele powetschena.

Wot 1. augusta t. l. je ſtajnje na pschedan:

Falk dwaj barlinskaj torzaj, po $18\frac{3}{4}$ nſl., teho runja roſwedrowany, ale zylje, czisty, polny kalt, po $17\frac{1}{2}$ nſl., **Popel**, zylje czisty, ta ſama miſera po 3 nſl.

Dokelž je ſo naju kalkowe mikowanje hižom wulzy po kraju roſchjerilo, dha je wjeszje dotalnymi kaž tež wſchjem nowym woteberarjam powetschenje naju kalkpaleruje po ſpodobuoſzi, woſebje dokelž k tej

ſamej dobre drohi wedu, ſ czimž ſo wele čaſha ſalutuje, a dokelž može jedyn nietko to bliſko doſtarž, po czož dyrbesche jedyn predy do dalokozje ſtarž.

H. W. Siebörger w Niſkej.

J. Lorenz w Pomorezach.

Großwe broſtfaramellje,

najlepſchi ſriedl k wotſtronenju koſchela a k poſlojenju dychanja, kaž tež k ſwarnowanju psched dybawofju pschi ſahmenju w ſywnym čiaſu.

Sa Budyschin a wokolnoſi w hrodowſkej haptuzi mela M. Jähinga ſoždy čiaſ na pschedan. Eduard Groß w Brötſlawiu.

Holcjez, kij che mlynſtro wulnyej, može w jenym wulkim mlyni hmydom jako wucžomnik ſaſupicja. Wſcho dalsche je ſhonicz we wudawacni Šer. Novinow.

Mjeloti ſchulerjo moža ſa tuni penes ſiedi a wobydlenje pola duschnych ludzi w Budyschin dostaci. Wſcho dalsche je naſhonicz we wudawacni Šer. Novinow.

Wot djenſniſcheho dňa ſym ſwoj

F o m p t o i r

ſaſo do ſivojeſe khježje

pschi mjaſhowym torhoschežu

pschepekožil a namaka ſo tón ſamý w prjenim poſkhodži.

W Budyschini, 12. septembra 1857.

M. A. Flanderka.

Moje ſnate dobre wopravdžite

ſ u c h e d r o ž d ď i e ,

kaž tež wſchitke pschi pecjenju trjebne twory poručjam k vrojčkstejazym fermiſtach najſljeje a proſchu wó pravje bohaty wopyt najpodwólniſcho.

J. G. F. Niechſch.

Kowarňja w ſkomorovi pola
Rakez je na pschenajeczie. Wſcho
dalsche je pola wobſedžerja Jurja
Schimanika tam ſhonicž.

Nieſotre neſwiaſane herbſte poſtilje, eſemplarſa 10 nſl., ſu na wſchedan. Hođe? to ſhonich we wudawańi Serb. Nowinow.

Khježa ſ truchom pola je ſe ſwobodneje
ruſti w Scheſchowi na wſchedan. —
Wſcho dalsche je pola Juna Jawki tam k
naſhonenju.

Na domkhowanku
reje a dobre tytanzy nedželu 13. ſeptembra, na
čož najpcdwólniſcho pschepröſchuje

S p e n ē a
w boſzenzu k ſchwonej pola Bukez.

Jutje nedželu 13. ſeptembra jalo na tuđomnu

Domkhowanku
budja pola podpiſaneho hujba a reje, na fotrež ſo najpodwólniſcho pschepröſchuje.

Ian Jeńko w Ruhethalu.

W Smolerjowej knihaćni w Budyschini je ſa nôrt na wſchedan:

S serbſki wuſtojny pežolat
abo ſak dyrbich w herbſtim kraju pežoih plahowacj, ſo by najwjažy wujika wot nich mijet.
Wudaty wot Kryſtiana Kulmana, ſchulſteho
wuegerja w Delnym Wujesbijt.

W Smolerjowej knihaćni može ſo ſa
1 nſl. doſtačj:

Cjorun kóš a dróſna.

To je:
pot kopy a tſi herbſtich ſpjevow
ſa mlody, weheły lud.

Saložene a cijichcjane wot D. Kulmana we
Wojerezach. 1857.

W naſtadom macižy herbſteje ſu
wuschte a moža ſo w Smolerjowej knihaćni ſa $2\frac{1}{2}$ nſl. doſtačj:

Aſchižne wójny,
herbſtemu ludu w herbſtej ryczi
poſedane.

Pschiſpomnenje. Šobuſtawý macižy
herbſteje doſtanu tute kniſi darmo a čyli k
k. kantorej Peſkarej pschi mihaſtej woſadži
po ne poſtačj.

Zaundženu sobotu žita w Budysinje plaćachu

Korc.	Wyšša.		Nižša.		Srzedzna.		Plaćizna.		
	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.	np.		
Widewza	6	15	—	5	20	—	6	7	5
Roſka	3	25	—	3	12	5	3	20	—
Bejmen	3	12	5	3	7	5	3	10	—
Dobř	2	12	5	2	5	—	2	10	—
Gróč	5	—	—	—	—	—	4	25	—
Wola	4	7	5	—	—	—	4	—	—
Rjevit	7	7	5	—	—	—	7	—	—
Zabř	6	5	—	—	—	—	6	—	—
Hejdusicka	5	—	—	—	—	—	4	15	—
Vjerny	1	5	—	—	—	—	—	25	—
Rana buten	—	16	—	—	—	—	—	15	—
Kepa ſlomy	5	5	—	—	—	—	5	—	—
Bent. ſyna	1	10	—	—	—	—	1	2	5
Dowoz:	2722 kórcow.								

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarui Serb. Now při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 8 up.

Zamolvity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaci $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwortlētna předplata pola wudawarja 6 nsl. a na kral,
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 38.

19. septembra.

Léto 1857.

W opisacjje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S noweje Wýy nad Spremu. S radworskeje wojskownojsje, (Brunizowe podkopki.) S michałsteje wojsady. S Holischowskeje Dubrawki. S Łasa. — Spjery. — Hanß Depla a Mois Łunka — Matwieschinik.

Kuawedzenju.

Schłoz chze na schtwarze schtwortljeto 1857 sa Serb. Nowiny do předka placicę, tón nech njetko 6 nsl. w wudawarui Serb. Nowinow woteda. — Na kralovskich pôstach placicę so $7\frac{1}{2}$ nsl. na tón žamy čzař. — Sa wossewenja a nawieshtki možemy Serb. Now. kózdemu poruczicę, vshetoz te samec čítaja so tak derje w Budyschini kaž tež we wschlitsch herbstich wjazach, a schłoz chze po takim ujeschto tak prawje po zylym herbstim kraju rosscherene mjez, tón daj to w Serb. Nowinach wossewicę.

Nedakzja.

Swětne podawki.

Saksa. Kral a krónprinz Albert dawataj njetko wojskam, w kantonementu pschebywajym, s čjazhami wetische manewry wuwesz, skónczny wuli manevr pak, sij smjeje so wot zyloho sakſeho wójſta, budje w bliskoſi Draždjan wotdzerzany. Kotry džen to budje, to my naschim čjitarjam najſkere ſa tydjeni wossewimy. — Minister s Beust je ho ſe ſivojeho pucjowanja 13. septembra ſaſo do Draždjan wrózit. — Wot budyskeho ſuda bu 9. t. m. privatny ſahrodnik Kruszwiza s Dobruschie teho dla, dokež bje jenu holciku nepočejiwje nadpanyt, k 5ljetnemu zuchthausej wojsudzjeny. Jednanje nebje ſlawne. — Wot teho sameho ſuda bu wjedy Kauer s Georgiswalda, sij bje 9. oltobra konſcheho ljeta pola ſhjeźnika Dubrawy w Bukowzy s druhimi ſobu ſkanyt, k 10mjeſacznemu arbeitshäusej wojsudzjeny. Sa to bu pak bjetnarſki miſcht s Bergen, predy w Neſwacjidi, njetko pak we Wulkim Wojsku bydlazy, kotrejuž winu dawachu, ſo je jenu hrjady wojskalicę chypt, ſa newinowatcho wuprajeny.

Prusy. Russi ſhjezor je 13. septembra do Barlina pschijej a ſo 16. t. m. do Weimara podal. Wot tam pojedze do Darmstadtia a 26. septembra ſendje ſo w Stuttgartu s franzowiskim ſhjezorom. Do Barlina pschijedje won 2. oltobra jaſo na ſwojim dompučju do Rusowſteje a powese ſo psches Warschawu, Kijow (Kiew), Móſtow a. t. d. domoj. — W Barlini je w tu ſhwili wele wuſnawarjow evangeliſteje wjery ſe wschlitsch krajow ſhromadjeny, ſij tam wschlake nalejnoscje ſwojeje zyrkwe roſrycjuja a wuradžuja. Esobustawy tuteje ſhromadžisny, njehdže 1000 muži, bjeſte kral 11. septembra k ſebi do Potsdama na ſwacjinu pschebroſyt a roſrycowaſche ſo tam wele hodžinow ſ nim. — Minister pschelupſkich nalejnoscjow, k. s. Heydt, ſij bje krala wo puſczenje ſe ſtužby proſyt, wostane po nowischić powesjach tola ſaſo w ministerſtwi.

Rukuſy. Šhjezor najſkere w poſlenich dnjach tuteho mjeſaza do Barlina pojedze. — S Wuherſteje cjehnische wondanjo na jene dobo na 17,000 putnikow do schyrfſkeho miestascha Mariazella. Tuych putnikow navedowasche

najmłyski wuherski biskop a s nim bje 30 biskopow a wele stow duchomnych. Sa wobstaranie putnikow s iedzu a s piezom, laž tež s lnehwom bje wscho hžom do předka postajene a bjesche tuto zhe duchomne wójsko do wjestszych džielbow džielene, kótrymž biskopojo a sich duchomni roksafowachu, tak so we wszechm najlipschi porjad knežesche. Wysche teho mjeješche spomneny wyschi biskop tež džielbu wojskow sobu. — Rakuskuemu knežestwu so sendjenje ruskeho a franzowskeho khiezora w Stuttgareji, kaj so sva, prawje nespodoba; pschedotz to je snata wjez, so Ruskojo Rakuschanow hžda, dokelž jim czi sa wschu czinenu dobrotu w krymskej wójni s nedžakom placzachu, a so ma so rakuske knežestw teho dla stajne bojecz, so Ruskojo s nim njeasku swadu sapoczną a to cžim bôle potom, hdž staj russki a franzowski khiezor pschedzeli.

Franzowska. W tutym kraju su wino domoj bracj poczeli a je to samo lhetša jara dobre a je jeho tež wele. — Khiezor je wob-schokbienym indijskim Endželčanam 1000 punt-sterlinkow daril a khiezorska familia 400 punt-sterlinkow. — W chalonckim lnehwi maja wojszy wele wot mokroty czerpicj, dokelž w nowisckim čazhu husto deshezjisi padaja a jim woda do zeltow bježi.

Endželska. Rajnowischa, s Indijsie pôslana depescha poweda: General Havelock je sbježkarjow 29. a 30. pola Abupura sbl. Won je jim nimalje wschiſke kanony wotewsal. W Dinaipuru su so 23. Julijsa schyri regimenty hindusskich jjesnych speczile a dachu so s Endželčanami do bitwy, w lotrejz pak 800 muži shublch, na czož so do Benares'a sejazhnychu. — S woblehnensjom Delhia hšiczeje pschedzo pomalu dže, hač runje tam nowe džielby jen-dželskeho wójska pschishabjeja. General Read je wyschi kommando khoroſje dla slozik a je general Wilson na jeho mjesto stupit. Agra so hšiczeje bježi. General Nicollson je Seal-cote wutupit. W marhatckim kraju je so w najnowisckim čazu 27. hindusski regiment speczil, psches czož je so po zlym mórskim brjohu hom-bayskiego presidentswa wjesty nemier a wjesty

nepokoju wokasowacj poczak a je teho dla wele Hindusskich do jaſtwa tyknenych.

Ze Serbow.

S Nowej Wsy nad Sprewju. Pjatki 11. tuteho mjeſaza pschedznu bu tudy Jan August Winkler, 53 ljet starý, w khiezach swojich džieci wobwišneny a hžom morwy namkanu. Winkler, valenz piez'u poddaty czlowek, bje psches tulin žadlany nepocžins niz jenož na czeli so slónzował, ale tež swoje a swojeje žony famóženje zylje pschedzinit, tak so je, jako njeſt s piez'u wjaz wkaž nedostahasche, džielacz pak wjaz nesamóžesche, ſebi najſtere teho dla ſam živenje wſat.

S radworskeje wokołnosſie. (Bru-nizowe podkopki.) Hžom wjaz ſrójc bu w Nowinach na tudomne wokolne brunizowe podkopki spominane. Za dowokam ſebi teho dla, djenša wobſhernu roſprawu wo tulych podkopach dacj.

Te brunizowe žily, kij tudy, kaj budžemy widzieć, rjany dobytk dawaia, wupchieszeraſa ſo na jenym boſu hač do Subernieſti a Wultran-czid, na drugim boſu hač do Pſowjow a Šmečkez, haſ hač ſi amemu Kamenzei, dokelž ſu po nowisckich powieſzach tež w Skaſowu brunizu namakali. Tola tute nech nam czi wopiszaſa, kij bliże nich bydla. Za budu, tak derje hač ſym to naſhonicz mohl, naſche wokolne podkopki wopiszač.

I. Hdž jedyn nimo radworskeje lshizneje zyrkwie po ſchęzejzy won dje a so potom na lhemu ruku da, pschindje jedyn ſa $\frac{1}{4}$ hodziny do wessi, kótraž Mierko w rjeſa. Tuta wessa je psches brunizu haſle wažnoſz doſtala, dokelž buchu jow 19. septembra 1842 najyrjeniſche brunizowe podkopki w tym, hšiczeje njeſko wobſtejazym a ſi baroneſ ſ Uckermann nad Lutobčom ſkuſhazym-ſchacheji ſaložene. Tute podkopki wopſhijeſa ſ zyla 200 ſoržow kraja a bruniza leži 12 točej hšubolo a je njehdje 8 točej totſta ſ namakanu. Tudy džela wtu hšwilu 48 woſobow w 3 ſchachtach a w 2 ſtolnomaj. W ſandjenym hieſi bu jow na

100,000 fôrзов brunizy nadobytéje, wysche teho pak tež hishcje na 1 million brunizowych paznow nadzieslanych wot cijssje drobneje brunizy, tijz bu na dek bypana. Twarenjow so w tutejch podkopach namaka: 2 domisej, 7 kólnjow a 4 mensche twarencjza a wysche teho wuberna parozyhelnicza a maschina.

W tej samej namaka so 1) zyhlowa prasa, 2) chamottowe hamery a 3) prasa sa drainirste roly. Ke nej pschijskischa hishcje tijz holandske paleckie pezy a myln f schrotowanju. W nej djjeta njehdze 50 woszobow. Cjencjenei stei s nej 2 domisej jako wobydlenje sa djjeczerjow a wobedzbowarjow a jena, tak menowana maschinska khieza.

Tuta zyhelnicza je w sandzenym lseczi sziehowozy dobytk dala, menujzy njehdze 536,000 tseschnych zyhlow, psches 200,000 mureckich zyhlow, njehdze 320,000 chamottickich zyhlow, 180,000 drainirstich roly a 86,000 zyhlow we wschelastich formach.

Hdyž smy to wscho wobhsadali, dha džem po puczu, tijz wo wsy horje wedje, a pschiindzemy tak sa 9 minutow.

II. do podkopow, tijz wjestemu Schubertej a Müllererj fluscheja. Te same mesuja s Ufermannowymi a su w lseczi 1847 salozene. Wone wopschija 20 fôrзов kraja a bruniza leži 10—60 tohcji hhuboko pschi tolstoſi wot 5—6 tohcjow. W tutejch podkopach djjeta 20—25 ludzi a ljetna nadobisna wuczinja njehdze 15,000 fôrзов, tijz so w 3 schachtach dobywaſa. Wysche teho namakamy tudy 4 kólnje, 1 wodnu paromaschinu a zyhelniczu, w kotrejz ma njehdze 6—8 muži swoje wschedne djjelo.

Wot Schubertez hrodžika wedje naš schjezka sa $\frac{1}{4}$ hodziny.

III. do podkopow, tijz so hijom na khwaczanskich ležomnoszach namakaſa. Tute fluscheja tudomnemu živnoscerej Nowaſej. Wone buchu wot teho sameho w lseczi 1853 salozene a wopschijuja 30 fôrзов kraja. Bruniza leži wot 14—60 tohcji hhuboko a 3—8 tohcji tolsto. W tutejch podkopach djjeta w tym časzu 90 ludzi a ljetna nadobisna wuczinja psches 100,000

fôrзов, tijz so s 5 schachtow nadobywaja. Twarenjow so tu 10 nalicz, bes nimi su 3 domise a 4 kólnje.

S tymile podkopami mesuja tak menowane IV. drajdzianske podkopki, tijz ryčníkis Generej w Drajdjanach fluscheja a so w lseczi 1845 salozichu. Wone wopschijeja na 60 fôrзов kraja a bruniza leži 9 tohcjow tolsto. W tutejch podkopach ma njehdze 150 ludzi wschedne djjelo a je ich tu pschi najpsylischem djjeli psches 300 djjetalo. Konsche ljetu bu tudy na 200,000 fôrзов brunizy nadobytéje, kotrejz se 6 schachtow, wot kotrychž jedyn wodny schacht rieka, na ksjetlo won woža. Twarenjow je 7 domislich, bes nimi jedyn hrodžik, 6 kólnjow a 10 menschich twarencjow.

Wysche teho je tudy tež wulka chamottowa a hornicjerska fabrika (Chamotten- und Thonwarenfabrik), w kotrejz njehdze 25—30 ludzi djjeta a 2 wulcej paromaschinu so namakatej; ta jena sa zyhlje a ta druga f wodusbjehanju.

Zeli so w tej mjeri w tutejch podkopach djjelacj budje, dha budje bruniza hishcje 45 ljet došahacj; tola je to jenož wot tych fruchow kraja mjenene, tijz su hacj dotal podryte. — Tute podkopki su w nowischem časzu meno „Margarethen-Hütte“ doſtate.

Njehdze 40 kročeli wok tychle podkopow ſdalena, leži tak menowana parafinowa fabrika, tijz wjestemu Röſlererj s Budyschina fluscha. W nej so menujzy s drobneje brunizy tak menowane parafin dobywa, wot kotrehož so potom najrenisce biele ksjezhy djjelaja. W tej samej 6 ludzi djjeta.

Wotkal džemny nimo hrodžika psches hóru a pschindzemy

V. f podkopam, wjestemu Kneschzy a Schneidererj s Lubija fluschaſym. Te same buchu 1854 salozene a leža we wulkodubrawskich honach. Wone wopschijeja 8 fôrзов a bruniza leži na 40—50 tohcji hhuboko a njehdze 3—7 tohcji tolsto. Ljetna nadobisna je 36—40,000 fôrзов, tijz so s 2 schachtow nadobywaja. Dijefawich ludzi je 30 a twarenjow so nalicz 5, bes nimi 1 domise a 3 kólnje.

Wysche teho maja tu hischenje male schachty Gruhl, Mörbitz, Häbler, Jazka, Reckzka, Kutschmidt a Schotta, kij pak naibóle jenož se swojimi ludzimi a sa swojí hamphny dom brunizu ryja. Tež k. hrabja f Einsiedel nad Minakalom ma blisko brzemęcianskich pomesow taise male podkopki.

Hdyž stócnjne na wschitke te podkopki po-hladamy, dha widzimy, so ho na 400—500 ludzi s nich živi: a tak wele tykaz klostrów drewa, kij je wschak djen wote dnja drožsche, so psches ne salutuje. My dyrbimy teho dla Bohu, kij so pschezo tak wotzowzy su naš stara, sa tu dobrotu, so je nam tudy brunizowe žity wotewrit, našch wutrobný djak pschinesz.

R.—L.

S michalskeje woſady. Sandzenu nedželu mjejacmy tudy zyrwinstu visitaziu. Ta ſama bu po porucznoszi wychnoszie wot-džeržana wot k. zyrwinſteho a schulſteho radžicela Dr. Wildenhahna, k. fararja Möhna f. Bukez a k. M. Blaža f. Cleubena wotdžeržana. Nano $\frac{1}{2}$ 7 mjejesche bo najprjódzj herbska pri-vatna spowedž, hdjež k. diakonuš Trautmannu spowednu rycz djerzesche. Po spowedži a Bo-cjim wotkaſanju bje herbska Božja služba, hdjež k. farar Wjazka předowanje a k. farar Möhn rycz djerzesche, potom bje njemſta Božja služba, pschi kotrejž tež k. Wjazka předowaſche, k. farar Blaž pak rycz djerzesche. Popołnju mjejesche bo wot k. Trautmann a katechismuſowe pru-howanje f doroznejici michalskej mtođosji, kotrejž k. farar Möhn s ryczu stócnj.

Zyrkej bjesche na najstrañiſcho f wienzam i a plewami na wſchich stronach a wot delka hacj do najwyscheje wyškoſoszie f wienzam i a plewami wupyschena.

Po stócnjnych Božich službach bjechu so kheibetarjo, gmeinszy, zyrwinzy a schulzy přjod-ſtejerjo a mnosy hospodarjo michalskeje woſady w sali mjechcianskeje wuczeńje shromadzili, hdjež so potom wo wſchelake naležnoszie jednaſche. Čnes zyrwinſti radžicel prajesche bes druhim, so je wón f lubosjiu f Božemu słowu, kajſuž ju ſerbo ſe ſwojim k michalſhodzenjom wo-poſasua, jara ſpokojoſom, pschistasi pak, so ho to

wo Niemzach, kotrejž je w michalskej zyrkwi tola teko ſemſchenjow pschiswoleñych, prajesjeho nchodzi. Heward je ho nam na tutej ſhromadzini jara ſpobobalo, so ho tam wot k. Fah-nauera f Bobolz wot k. Hermana f Wuriz a woſebje wot jeneho kneſa f miesta naležnoszie a prawa ſerbow tak mužnje ſastupowacu.

S Holeſchowſkeje Dobraſki. Tudy ſta ho ſandzenu wutoru to nesvoje, so bu tudomny ſahrodnik Polan wot ſwojeju kruwov, kotrejž bjeschtej ho ſpôſchilej a ſ kotrejmažiſ ſiedzefche, tak ſtrachne powaleny, so dyrbefche dostačeho wobſchodzenja dla wumrečj.

S Lafa. Sandzenu ſredu 16. septembra, mjejacmy tudy žadny ſwedjenj. K nawedzenju duchomnſwa wojerowskeho woſresa bje menujžy pschischlo, so budje na ſpomnenym dnju 25. ſtet, so je našch k. farar Seileř najprjódzj w Klukſchu do duchomnſwa dostojuſtwa ſaſtupit, a wone bje wobſansnylo, jemu tuton djen ſbodge psches dacz a jeho ſ njeļaſtim wopomneniſkim darom poczeſzicj. Taſku poweſz bje tež wuberl macižy herbſkeje ſhonit a duž žadyn džiw neje, so wón wobſansny, w meni towarſtwa macižy herbſkeje k cjeſzi k. Seilerja ſpiew cjeſcjeſcje dacz a jón, na pschitſtne waschnje wupyscheny, psches woſiebne pôſzelſtvo do Lafa poſtačj. Tak ſhromadzihu ſo ſandzenu ſredu k ſpobižwanju zyjeſe wžy, kotaž tež ani ſlowczlo wo taſkej naležnoszi newedžiſche, dopołnja wokolo ſiednaſcich cji kneža, kij čyžchu ſo k ſbožopſchecju na faru podacj, na naſchej ſchuli a bjechu to ſ wojerowskeho woſresa k. k. ſuperintendenta Kubiza a archidiakonus Kordina f Wojerez, farar Kröhn f Delneho Wujesda, farar Merwa ſe Schyrez, farar Smiſh f Woſlinka, farar Haas ſe Kropneho, farar Vergan f Wulſich ſožar, farar Wičjas ſe Eueja, wucjer Kulman ſe Delneho Wujesda; ſ Budyschina bjechu pak w meni macižy pschischli k. rycznik Rychtar, k. canonicus capitularis Buz a k. knihikup ſe Smoleř. Tuži kneža bjechu potom, do cjaha ſriadowaní, na faru, hdjež bórsy ſa nimi tež kneni kollatorka, baronka Łobenſteinka ſ baroneſu Cellanu a ſ mišu Dwenej ſaſtupi. Dalo bjesche wona k. Seilerej ſbožje

pschala, wustupi ſ. ſuperintendent Kubiza a psche-poda naſhemu ſ. duhomnemu po dleſchej rycii a vo ſbojopſchecju w meni duhomniftwa wojorowſteho wokreſha rjanu ſerbsku pſchynje ſwjasanu bibliu a pjeſny wobras. Potom pſchi-ſtupi ſ. farat Króhn a pſchepoda po wupra-ſenym ſbojopſchecju w meni teho ſameho du- homniftwa ſjiehoway ſacjanſli ſpiew:

Te, quem Melpomene sub trabe rustica
Naſcentem placido lumine viderat
Ferventem juvenemque

Donavit cithara levi;

Te, quem diva, potens flectere pectora
Et mollire feros vi sapientiae

Mores, Suada diserti

Oris perdocuit modos;

Te, quem Sorabico sanguine proditum,
Sermonis patrii praesidium et decus
Sacrorumque ministrum

Genti constitutus Deus;

Te laeti colimus; — nam Tibi laurea
Frontem pro meritis haec decorat dies,
Qua quintum Tibi sacra

Lustrum transigitur domo.

Te, dilecte Tuis usque sodalibus,
Jam laeti colimus, parva, tamen manu
Grata dona ferentes —

Nec vult grandia caritas, —

Non majora Tibi, maxima qui potest,
Concedet Deus, ut per liceat diu

Largis Teque Tu osque
Vitae muneribus frui.

Nec Tu parce precor, — Musa favet — modis,
Ut fas est, patriis carmina pangere,
Quae non interitura
Disceat posteritas loqui! —

Jako bje ſo to ſtało, wobrociſi ſo ſ. rycniſi
Ryčta ſt na ſ. jubilara a ſpominawſhi na jeho
ſaſtuſby wo ſerbiſto pſchepoda jemu pod wutro-
bnym ſbojopſchecjom w meni macižy tónle ſpiew:

Do zbožopřećow džens W am přinjeneych
Tež Serbiſto ſwoje přeća podawa,
Do džakných ſlowow tón džen wuprajeneych
Tež Serbiſto ſwoj džak jednoća
Za to, zo běſće ſwoje žive dny
Za serbski lud Wy stajnje dželawy.

Zo serbska ryč by wyše poſtupila
A wjacy zdželanoſće dostała,
Zo serbſcina by dale pokročila
A k wuwučenju byla khmaniſa,

Sče Wy najprjódey z wulkej pilnoſteu
Nam napisali ſerbsku ryčnicu.

A jako běchmy z neje nawoknyli,
Kak ſerbſcy pisać, čitać dyrbimy,
Dha ſče Wy za nas staroſciwy byli,
A k čitanju Wy dołho njespročny
Nam Nowinu wšak potom dawaſće
A hiſće missionske powjesće.

A zo bychmy, hdýz ſmy ſo načitali,
Tež měli hiſće druhi zabawu
A ſebi nešto rjane zaspěvali,
Dha ſče nam pěſnjow w pěknu črjodžičku
Po krasnych hlosach krasnje ſpěnili
A k temu hiſće basnje wudali.

Nic dosé na tym; za wulcy wažne dželo,
Kiž cyly poklad ryče ſerbskeje
By po wšem ſwěce wſudze ſkičeć mělo
A žada ſebi prócy čežkeje:
Za ſerbski ſłownik ſo tež ſtaracē
A na njón ſwoje mocy wažicē.

Duž njech ſo W am džens ſlowa ſpo-
dobaja,
Kiž za wšu Waſu ſerbsku dželawoſć
W am z tutym džakni Serbiſto podawaſći,
A njech ſo dopjelni jich požadosć:
Zo Boh chcył ſpožcić ſtrowe, čerſte dny
W am hač do najwyſeje staroby.*)

Potom wuftupi ſ. Žmiſch a pſchepoda ſ.
Seilejer w ſwojim a w Dr. Pſulowym meni
pod naipſchecjeliwſhimi ſlowami ſjiehoway
ſpiew:

Štō lubym ſerbskim ſtronam
Je zawaſat baženje

A k jasnym lipskim honam
Tak khróby spěchuje?

Wón we wutrobje wěru
Ma mlódnu, ſerbowſku,
A poswieća ſo ſwěru
Tam bohawučenſtu.

Štō klinča ſerbske ſlowa
We měſće, na kraju?

Hač ſtari Serbiſto z nowa
Pod Lipskom ſpěwaju?

To je ta luboſć mlódna,
Kiž ſerbskim bratram kče,

To je ta luboſć plódna,
Kiž wſitko přewinje.

Štō porno dohywarjej
Je wěſty dobyća

*) Lutón ſpiew, ſe ſlowymi pišmiſkami ejiſch-
ejany, bje tenje do čerwoneho ſomotu ſwjasanę.

A wěčnem' zakitarjej
Wšón přichód poruča?

Jem' we wutrobje jasni
So žiwa nadžija,
Kiž čłowske byće kraani,
Ta swęca njebjeska. —

Hdyž čas bě připrawjeny,
Hlós boži zawola:
„Ty swěrny, rozwučeny,
Pas moje jehnjata!“

A serbske stadt'a džechu
Na pastwu njezwjadlu,
Kiž pokazane běchu
Pod krónu pod sasku,

A serbske stadt'a džechu
Na pastwu njezwjadtu,
Kiž pokazane běchu
Pod krónu pod prusku;

A młodych Serbow wodźit
Sy swěru k serbowstwu,
Přez słowo, příklad płodźit
Nam mysl serbowsku;

A njepristupny bludu
Sy prawdu wěšeć znat,
A njezachódne ludu
Sy pěsneje zaspéwał.

Bóh je če zakitowat,
Ty Serbo zmužity,
Bóh je če požohnowat,
Ty mužo nadobny:

Twój dom je luby, rjany,
Twój dom je zbožomny,
Twój syw je skutka khmany,
Twój syw je bohaty!

Duž slawa tebi klinči,
Ty duša serbowska:
Džens slawa tebi zynči
Ze wšeho serbowstwa;

A slawa tebi klinči,
Ty wéra, nadžija,
A slawa tebi zynči,
Ty lubosc nalètnja!

Na to pschepoda l. Kulman knižku „Bonifaziuſ“, l. duchomnemu Seilerej k jeho jubileu wot neho jato spisowaria poświeczeniu a skončenje bu tež hischeje spjew wot l. wuczerja. We hlije se Židowa a sbozopscheiazy list wot njemškeho duchomnsta wojerowskeho wostreſa pschepodath.

Jako biesche so l. farar Seileř sa taſtejemu wopaskaſanu česž a lubosz s hnutej wutrobou lubosnie podzukowat, bje najwažniſchi džiel zyleho bieženja dokonjaný.

Jako biechu so potom wſchitzu kneža hromadu ſebydali, wuneže najprjódzy knes canonicus. Buſ ſlawu na knesa jubilara, ſotrejz česna ſhromadzisna ſe ſylnym hloſom pschihiſowasche, a tutu ſlawu ſzjehowachu potom hischcje wſchelke druhe ſlawy. Slončnje mōžemy hischeje pschiſpomnicz, so ſo pschiſtomni halle psched wezjoram roſendzechu.

S p ě w y.

Troſcht.

Loh: Po krotkim bieženju na ſvjecji ic.

Po krotkim cjerpenju na ſemi
Wy sprawni bratsjo vobožni
Wy budžemy tam s jandzelemi
We nebju w wjecnej ſbojnosi.
Duž sprawna duscha poſylň ſo,
Esnadž hórsy twój bieh ſloncji ſo.

Tam horkach, tam we Božim raju
Tam nasci starı wotjojo
Njetk pojdemu tak pschiwołajt:
„Nam je ſo runje tež tak ſchło.“
„Tež my ſamy ſchli psches cjerpenje“
„Tu do tej wjecnej ſbojnosi.“

Duž, bratsjo! ſchło! pod kſchijom kchodži,
Tam wjeſzie bliże k Bohu dje,
Haj kſchij a horjo k Bohu wodži
Duž ſejeryliwe wſcho pschecjerje,
Boh wje, — o sprawna wutroba,
So kſchij eji nej bes wujufka.

Hdy by ſo nam na ſvjecji tudy
Tak ſchło, kaž ſebi jadamy,
Hdyž neby Boh nam poſtał druhdy
Ton kſchij ſiž je nam wobezejny,
Dha býchmy ſebi myſtili
So mamy nebo na ſvjecji.

Dha ſciejmy bratsjo! ſwojej ružy.
Eſej na tym pucju k wjecnoſzi,
So newoſtabne jadyn dužy
Hdyž ſchelake job' poirechi;
Ta ſda toh' naſchoh' bieženja
To budža tam te nebeſa.

Pjetr Mlonk.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. To je tola jara mersaze, hdij jedyn w nozy spaci nemöze.
Mots Tunka. Esy dha snadz subybole-
nje mjet?

Hans Depla. Nie, to niz, te ja swojej
żoni wostaju; ale ja biech zly djen wokolo thodzil
a jara muczny do R. pschischok a mjejach myßlje,
so tam prawje duschnje wuspacj. Tola niczo
nebie; pschetoz pola fußoda bje zlyu nôz njeftiske
piszczenje, klawkanje a luth nemjer a jako so
teho dla nasajtra napraschowach, schtoha myßlisch,
taise wotmolvnenje mi dachu?

Mots Tunka. No, kaise dha?

Hans Depla. Taife; hlaicje, nasch fußod je
sbei tejsko drewa nawoysk a hisczeje pschezo wiaz
pschwozuje, tak so jeho wele stejo wostane, s ko-
trehož jana schcziepa do khachli nepschluđe. Do
tutego drewa su so tkhore salahnyle, tij kôđu
nôz jałosnu haru ejerja a nam hisczeje wysche
teho hotbie a kury kónzua.

Mots Tunka. No, hdij ton fußod newje,
schto s drewom sapociec, dha moht dje druhdy
foricju redaktoej pošlacj, a so bychu hotbie a
kury wschitte tajki hubeny kónz newsali, moht
so najlepše wubracy a k nemu donez.

Hans Depla. Nebaj tola tak djiwne!

N a w ē š t n i k.

Wot djen ſniſchego dnia ſym ſwój

F o m p t o i r

ſaſo do ſwojeje khjeſje

pschi mjaſcowym torboschę̄ju

pschepołożil a namaka so ton ſamym w prjenim paſthodzi.

W Budyschin, 12. septembra 1857.

W. A. Ÿlanderfa.

M u f z i a.

Bliżschn wutoru, 22. septembra
rano wot 8 hodzinow po potrebnoszi
też 23. do połuńca wot 10 hodzinow
budza w Pschiwezizach w schwaj-
zarni sa hotowe penesh wſchelake twaro-
żtowiske pschedmetu, jako: wilke
młokowe a twarożkowe blida,
wilke schwajzarske butrowe ma-
ſchiny, drewjane a blachowe mlo-
kowe ſudobje, wilke żeleſne koło-
dezmala waſa, wilka winda k
ſbjehanju wilkeho kółka, wſchelake ſteſla-
geie, menblje a druhe wſchelake wjezy na
pschedzowanje pschedawane.

dňami taſſich pucjowarjow hacj do Bremena
pschewodział a so tam sa ich pschebywanje a
dalſche pucjowanje najlepje ſtaral. Pschi tym ſym
sbei tam potrebne ſnajomſtwa, kotrej su sa puc-
jowarjow do Bremena muſne, nadobyl, a obzir
s tymi tym ſamy, tij tam du, radlubje k ſlužbi
byc.

Wucjahowarjam abo pucjowarjam, tij chzedza
psches Bremen abo Hamburg do Ameriki pucjo-
wacj, možu kóđei dwje nedzeli ſladnosz pschipo-
facy, so moža so s plachtowymi abo partnymi
lódziemi pschewesj.

W Budyschin, na herbſkej baſu.

J. G. F. Nieckſch.
Kral. konz. wucjahowanſti agent.

Moje ſuate dobre wopravdžite

ſ u c h e D r o ž d ſ i e,

Taj tež wſchilke pschi pęczenju trjebne twory poru-
cjam k prjedkſtejazym fermuſcham najlepje a proſchu-
wo prawje bohaty wopyt najpodwólniſcho.

J. G. F. Nieckſch.

Wucjahowarjam
i nawedzenju dawam, so ſym psched ujekotrynač

Wojnowkrajne woheńska sawjessja ze towarzstwo w Elbersfeldzi

sawjessjuje sa tune a twerde pramie mobilije, ženske a twotowe składy, maszyny a. t. d., pschi cijimž so žene žane dopłacżowanje nežada. Psches nasvetawienja može towarzstwo tak wiele sumy herlebracj, hewak bere pak wona hizom tež sawjessenja wot 100 tl. a vosticja pschi sawjessenjach na dlejschi ciaž wiele dobytki. Saplacjenje wóchnoweje skłody stane so sa mjeħaż vo postajenju skłody.

Podpisany agent dawa rab wschięte wukasowania a wója so pola neho wsche formularzy dostaci.

R. Hauptmann.

Sa Fermuschun ciaž

sym sa so
najlepschu pscheńcijnu parnu muku Nr. 0 a
teho runja Nr. 1
wobstarat a pschedarawam ju po tunej placjissni.
Tež sym wot rjaneje parneje muki nowe pōsyłki dostat.

W Budyschini, na serbskej hašy.

J. G. F. Niecksch.

a jich i dobrey hospodu a potrebnej ijjedju fastaranych mječi, može so jara duschna familia depokacj psches wudawañju Serb. Nowinow.

W Nowych Boschizach pola Nejwacjida je khježa s 5 fórzami pola a luti se swobodneje ruti na pschedan a może so wcho dalsche pola knejeho wajchtaria w Sulschezach šhonicj.

W Dobraschezach pola Delneje Hörsi je jena sahrodnista żivnoſt na pschedan a może so wcho dalsche w expedizji rycznika Marcjali w Budyschini šhonicj.

Polsuriske kublo, s 460 dawksimi jenoszemi napotocjene a 22 aktow pola a luti mopszijaze je s lietuchimi knemu a se wschiem gratom, bes wumienia we Wadzechach pola Bukez se swobodneje ruti na pschedan a może so wcho dalsche cjo. 8 tam šhonicj.

Starožitnostny wotrjad maćicy serbskej zmęje sredu po Michale 30. septembra popolnju wot 1 hodziny posedzenie w złotej krójuje, na čož sobustawy přeproszenie pismawjedzér.

Pschenijenje pschebytka.

So sym swoje, w khježi knesa Schlemmera mjete remenečtwo do mojeje hamžnejše khjezie na żitnych wiskach blisko hospenza s stotej hwiesdzi pschebotolit, cieszenym Sserbam s tutym wossejewjuju a proschu, dowserenie, mi dotal spojczone, tež do mo:eho noweho pschebytka pschenej chycej.

W Budyschini, 17. septembra 1857.

Michał Zieschanek, remenečki mischltr.

Ciezenym Sserbam Budyschina a wokolnoszje dowolam hebi s tutym najpodwolnischim wossejewci, so sym predawsche Fla under kez khlamy pschi mjałowym torhosčeju wot f. Schade & Comp. kupył a je pod swoim menom dale wedu. Duż prochu wo dobroszynu wopyt a ślužbu naisprawnisze, kaj tež najtunische poftużenje.

A. E. Richter.

Starischim,
kij chjedja swojich synow na budyske schulje dacj

Załączenu sobotu žita w Budysinie płacachu

Korc.	Wyša.		Niżsa.		Srzedzna.							
	Placizna.		Placizna.		Placizna.		Placizna.		Placizna.		Placizna.	
	tl.	nsl.										
Pjorwiza	6	20	—	5	15	—	6	15	—	—	—	—
Rosja	3	22	5	3	10	—	3	17	—	5	—	—
Bezjmen	3	15	—	3	—	—	3	10	—	—	—	—
Wosz	2	15	—	2	5	—	2	10	—	—	—	—
Groß	5	—	—	—	—	—	4	20	—	—	—	—
Woda	4	10	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
Rępit	7	7	5	—	—	—	7	—	—	—	—	—
Zahl	6	—	—	—	—	—	5	25	—	—	—	—
Hejdnička	4	15	—	—	—	—	4	10	—	—	—	—
Bjerny	1	2	—	—	—	—	—	25	—	—	—	—
Kana butry	—	16	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—
Kuya blony	5	5	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Sen. syna	1	10	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—

Dowoz: 2852 kórcow.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedac, placi so wot rynčka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwórlétma předplata pola
wudawařja 6 nsl. a na kral,
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Číslo 39.

26. septembra.

Léto 1857.

Wopshijecje: Swjetne podawci. — Ze Serbow: S Budyschini. S Luska. S Wojerez. S Schoczebusa. S Vjeležecj. — Sserbska rycz a herbzke waschnje. — Spjewy. — Hanž Devla a Mois Tunka. — Zirkwinstie roveszie. — Čajhi iakofschlesysske jelesnizy ic. — Penejna placzina. — Nawjeschini.

Nawedjenju.

Schtóž chze na schtwarzte schtwartljeto 1857 sa Serb. Nowiny do předka placzic, tón nech ujetko 6 nsl. w wudawařni Serb. Nowinow woteda. — Ma kralovskich postach placzio $7\frac{1}{2}$ nsl. na tón šamny čaž. — Sa wossewenja a nawjeschtki mōžemy Serb. Now. kóždemu poruczic, pschetož te šame cíitala so tak derje w Budyschini kaž tež we wschitkých serbskich wšach, a schtóž chze po tajkim ujescito tak prawje po zylém serbskim kraju rosscherene mijez, tón daj to w Serb. Nowinach wossewicž.

Nedakžia.

Wopšewe nje.

Dla prjódstesazeho rekrutierowanja maja so 1) mužstva w lècji 1837 narodžene, 2) starsche mužstva, tiz hýšeje swoju wojsku pschijskuho nedopelnicu a 3) mužstva, pschi rekrutirowanju 1855 a 1856 sa mene kmane spôsname, do službneje reseryvy pichedzjene a w tel šamej wostajene

hacž do 2. novembra teho ljeta

pola šwojeje lokalneje wyschnoszie prjódstasiej.

Tež ho gmeinske wyschnoszie na to fedzblive činja, so maja so wschiske w telle naležnoszi potrebne výzma se wschimeli kschcenijsimi wopízmi na wosodzischo

15. novembra teho ljeta

pola nasinwazeho hamtskeho hetmanstwa wotedacj.

Tež maja so šubniské fastojswa sa to staracj, so he sa mužstva, pod kontrollu stěaze, nusne wopízma, so maja so jako se živjerjo pomozý potrebných šwójbow dale pschepuschej, hnydom s rekrutirowanjsimi listami pola hamtskeho hetmanstwa wotedadža.

W Budyschini a w Žitavi, 20. septembra 1857.

Kralowske hamtske hetmanstwo.

s Egiby. s Carlowicj.

Swjetne podawki.

Sakſka. Ljetuški fantonnemement budje s wowlimi manevrami pola Draždjan stončeny. W blisfosi Draždjan w tak menowanym „gehegu“ smjeje so menujzy pondjelu 28. septembra wulka revua a parada zykleho sakſkeho wójska a wot 29. septembra hacž do 2. oktobra budja bitwy po wobjemaj brjohomaj Žobja prjódstajene, 3. oktobra smjeja wojazy wotpocjowanſki djen a

4. pocjaznu sažo do šwojich garnisonow domoj. — Wot budyskeho ſjawného ſuda bu 18. septembra kowař kral se Saraje k 16mješačnemu arbeitshausej wopacjnejne pschišahi dla wotšudjeny a tón šamny ſud wušudji 21. septembra budyskeho khejzerja Kahrowea k 1ljetnemu arbeitshausej, dokelž bje wobydlerja Horenka s Budyschini k wopacjnemu ſwiedzenju ſaivedi. Hořenek dosta 3 mješažy ſchrafy.

Prušy. Kral je marschala Wrangela sa gouverneura mješta Barlina pomenovao. — Kral a kralova staj so 22. septembra do Mužatowa podaloj w chyzkstaj tam hač do 25. t. m. wostacj.

Franzowska. Franzowski a russi khjezor chzetaj wot 26. — 28. septembra we hłownym mjeszi württembergskoho krala, w Stuttgartji, hromadzie pschebycji.

Jendželska. Chježkarstwo so bes hinduskim wojskami pschezo hischeze bōle rosschieruje a woni konzuja swojich jendželskich wyschich a tež druhich Jendželjanow, kij jim do rusi panu. Woshebie je jich wjesty Nina — Sahib, kij je so sa hłownego nawedowaria hinduskich sbježkarjow sczinit, wele skónzowacj dat. Tak namaka jendželske wójsko, jako bje jemu mješto Kawnpur sašo woborylo a jato bje Nina — Sahib s wójskom wuczahnył, w spomnenym mjeszi 88 jendželskich wyschich skónzowanych, wysche teho tež 190 wojskow, 70 wojskowych knenjow, 120 żonow a djeciji a 400 druhich wschelakich europiſkich wobydlerjow. Wschitko bje sarubane, jenož jena jenicka jendželska žonska, kotoruž bjechu jejni hinduszy šlužobniwy pschi ſebi pscherhowali, bje ſe živenjom woteschla. — Delhi je hischeze w ruzy ſbježkarjow.

Ze Serbow.

S Budyschina. Totalny prajski gymnasjast k. Handrij Duczman ſi Bosanek je po derje wobstatym maturitnym pruhowanju jako studenta duchomnista pražsku universitu wobczahnył.

S Budyschina. Po derje wobstatym kandibatskim pruhowanju, kotrež so na tudomnym licherstiu seminaru wot pöndzelje džerjeſche, buchu ſašo schyrjo seminarisjojo puſchejeni, bes nimi dwaj Sserbai, menujži k. Jan August Schneider ſi Hornjowa, kij pecja ſa pomoznego wucjerja do Buke, a k. Jan August Ludwig ſi Dobruschje, kij ſa pomoznego wucjerja do Varta pschinidje.

S Eufka. Tudy ſta ſio 10. septembra to nesbožje, ſo ſo tudomnemu žiwoszterej Gruheli,

jako won ſad ſchęipasche, rjebel wobſuże a won teho dla khjetro wyšoko delje pany. Psches to bje ſo Gruhl tak wobſchodził, ſo dyrbesche bōry wumrecj, ſawosta jo mandželu a djeciji. Won bje 44 liet stary.

S Wojerez. Na ranje 15. septembra namakachu ludžio na ſchuſeju, kij wot ſem do Grödka wedje, morweho čloweka ležo. Wosojischo ſhonichu, ſo je to wjesty Wicjas ſi Lasa a ſo bje tón na to waschnie wo živenje pschischof, ſo bje ſ wosa panj a wós jeho pschejet. Won bje menujži džen predy falkoweho ſormana, kij bjeſche ſ dwiemaj wosomai ſa ſobu ſjet, proſyl, hač ſo neſmjet weſz. Wicjas bje pak potom ſ wosa panj a bje jeho najſkere tón druhí wós pschejet a jeho drje tak ranit, ſo bje bōry morwy był. — Džiwno jenož je, ſo tón ſorman nitomu ničjo prajit neje, ſo je ſo tajte nesbožje ſtalo a tajte ſamelčenje može lohko doſz hischeze ſchitrau ſa ſobu czahnyç.

S Khocjebusa. Tudy wuſhabdaje delnoſerbiske nowiny „Jaſnik“ pod redakciju dučomnega Panka maja w poſlenim čiſli ſrudne „Snatezhynie.“ Deli ſo menujži wjazw woteberarjow nenadendje hač dotal, dyrbja tute jenickie nowiny ſa delnic hſerbow ſaſy ſanci! So by ſo tola to neſtalo, budje drje njechtózkuliž w Hornich Sserbach ſwólmirje ſebi „Jaſnik“ ſlaſacj; wſchal je psches kóždu poſterpedijiū ſi doſtacju, a placji ſchwórljentje jenož 7 nſl. 8 now.

M. H.

S Vielčecj. Jakо ſańđeneneho 7. septembra rano Jurij Račlowž ſe ſahorja do Tſjelan na ſwoje remeňniſke džielo djeciche, ſańđe won duž w Vielčecjach ſi ſwojej ſoſi, pola kotrež tež jeho nan ſlabosje a wyſolich liet dla ſwoje wothladanje a wobstaranje ma, na wopytanje, a ſawosta tudy njeſotre hodžiny, ſo by kruſchwie ſchęipak, pschi tym pak miejſeſche won dopoldnia w 11 hodžinach to nesbožje, ſo ſo rjebel wobſuny a hatosa, kotrež ſo pschinny, ſo wotlama, a won tak ſtraſhnie na ſemju padje, ſo bu ſa morweho nuts neſenj, tola pak psches načoženje hſekarſkeje pomožy ſaſo ſi ſebi pschinidje. Dokelž pak bjeſche won we žiwočik ſtraſhnie wobſchodzieny, dyrbesche won na 15.

t. m. w żałobnych kołoszach wumreč, we starobi
pot 43 ljet 4 mjeſazow. Wón sawoſtajſi
wudowu, tſioch synow, ſotru a nana, kotryž je
9. septembra 89. ljetu ſwojeſe staroby naſtuſit.

džielawoſz fa ſdžerženje naroda a macjerneje rycje
poſkaſowali, ſo je po prawym džiwnje doſz, cjoho
dla ſo na jich hiſom dańno woſchjernje a ſ
poſhwaleñjom ſpominalo neje. My chzemy to
teho dla tudy po možnoszi roſpomnicj pytačj.

Psches dobrociwoſz jeneho i najpiſniſich
ſobuſtawow macjizy ſerbſkeje, to je psches k.
wuczerja Mučinka w Semizach, ſamy my
wſchelake wjezy naſhonili, tif ſapocjatki nowiſich
prózowanjow naſtuſaja. W ljetach 1840—1843
naſtaſhu w Budyschinu bes ſerbſkimi gymnaſiatami
a ſeminaristami towarzſtwu, kotrej na ſamſne
wuwuczowanje w macjernej rycji ſtukowacj poſ-
ćachu. Kožde ljetu wokoło jutrow džeržachu ſo
blisko Budyschini wetsche ſhromadiſny, tif hor-
liwoſz fa čejſ a poſbjehowanje ſerbſkeje literatury
možnje pschiſporjowacu. S nich naſta towarzſtwo
macjizy ſerbſkeje. Rjetko neryci ſo wjazy
wo jenej ſenotliwej woſebniſchej možy. Wjesty
elektriſki ras bje psches te ſympatiſke rynki na-
wedzitych ſſerbow. Kož na wjeste ſnamjo po-
ſbjehne ſo jich wele — io pomjeri na ſwoje
wulſe džiela tola jenož mala licžba — a tđjelo
ſo ſ wutrobitoſzju a radoſtoſzju na wſchilich
ſtronach ſapocjne. Schtož je ſo do jich čaſha
ſpytalo, dyrbi ſo ſ nowa woſhlaſliwie, neſtroniſy
a ſ nepoſhmurenym duchom pscheptacj. Mujojo,
tif hiſom pero w ružy džerža, woſpoloža je ſaſo,
doſek je ſo njeſtrefkujſi ſlowo ſapomniſo abo
dokelj je čaſh bóle do prjedka ſhwatał, dyžli
ryc. Piſanie jeneho ſłowicja, hromaduſteſtajenje
drueheho, ſo by ſo nowy pschedmet poſnamenit,
žada ſebi nuſnje wurađowanje, pschi ſotrymž
moža wſchilke ſobuſtawy hloſowacj. Ale to je
troſcht, ſo ma ſhibicjiwa macjerna rycz doſz ma-
teriala i pomenowanju wjezow, tif ſu ſ nowym
čaſhom pschiſtke. Wumjolſtwo a nauki, poli-
tika, pschekupſtwo a remeſta moža w terminologii
ſwoje wuraſy doſtacj. Schtož prawopis naſtuſa,
dyrbesche ſo ſlabych dla hiſcejeſ nijemſkim piſmom
čiſciecjeſ. Jenož w ſpiewach a w naležnoſzjach,
macjizu naſtuſazych (w časopisu, Red.) ſo nowe
po čijestim a pôlſkim prqwopisu ſložene lačjanſte

Šerbska rycz a ſerbske waschnie.

(Towarſtvo macjizy ſerbſkeje)

Psches doſpomnenje. Draždanske njemſke
nowiny „Sächſische conſtitutionelle
Zeitung“ podawaja w č. 213, 214 a 216
t. l. pod prijōdkſteſazym napiſmom džieschi na-
ſtawſ, w letymž njemſli, nam neſnaty ſpiſowar
ſwoje mjenenie wo džielawoſz nowiſich ſſer-
bow na polu ſerbſkeho piſmowſtwa woſſieujuje.
Wón ſpomina pschi tym tež na ſholmjanſteho
ſatarja Jurja Mateja, tif je 1721 ſerbſtu
rycnižu wudat, kaž tež na ſtuſkowanje nebo k.
Lubenskeho. Tola je jemu nowiſhi čaſh
najſpodobniſchi a wón ryci ſ polneſ ſhwalbu
wo ipm, ſo ſo ſſerbo w niſtichim čaſhu
wjazy ſwojeſe rycje nehanibuſa, ale ſebi tu
ſamu wele wjazy wyſoko waža a ſa ieje ſdžer-
ženje a pschiſporene na pilne, roſomne waschnie
džielaja a pschi tym žaneje prózy nelutuſa.

My dowolamy ſebi, w ſzlehovalazym nje-
ſotre truchi ſe ſpomneneho niemſkeho naſtaſka
naſchim čjitarjam i dobrociwemu naſvedzenju
dačj, ale jich tež ſedźbliwych na to ſcjinieč, ſo
je to zuſnik, tif w tutym naſtaſku wo ſſerbach
rycji a ſo možemy ſebi po taſlim jeho ſhwalbu
ſtere lubieč dačj.

„Woſebje w naſchim čaſhu ſóžda ſtrona, tif
ſwoje woſpoſladb ſ horliwoſzju, džielawoſzju a
naſliednoſzju neſprózniwje dopeſnicj pyta, ſiaſnu
ſedźbliwoſz we wjesteſ mjeri na ſo ſcjhene, a
pschecjeljo a pschecjwniž teje ſameje budja w
tych ſamych pomjerach pschiberacj a woteberacj,
w ſaklichž ſo tute prózowanja jako ſhmane abo
neſhmane dopoſaſuja. Chzeli pak zły lud, zły
narod nadobne woſpoſladanje doſahnyć, dha
dyrbi ſo poſchitkomne džielbracje hiſcejeſ wo
wele poවyſchicj. Tuto manu w ſwojej naſbli-
ſzej bliſtoſzi. ſſerbia, we Luižach bydlaz, ſu
w poſleniſich djeſacjich ljetach tak ſhwalobnu

pišanje naložuje. Dr. Pful a Smoler staj
šebi w tajkim nastupanju wulke sašlužby sašlu-
žitoj. Wonaj wužujietaj wospet swoje sašady.
Smoler wedze herbski abejeś hacz do najstarskich
časow, piſche naſtawki wo cijemnych korenach,
Pful dawa ſa prawopis, ſa zuje ſłowa a ſa
proſodiu najjaſniſche prawidla. W lichwu je
žiwenje. Nowinska literatura, wot Jordana a
Seilerja ſaložena, dōstane woſebny pschibytſ
piſches časopis macižy. Tuton, ſa ſdijelanych
Sserbow poſtajeny ſpiš, kotreho je ſo hacz dotal
w 14 ſechiwkach pod Smolerowej a poſdijſho
pod Bułowej redakcji wudalo, je wele rjaneho
a dobręho pschireſt. Woſebje wuſnamenujuſa
ſo pjeſnje duchomneho Seilerja we Łazu, kotrej
ſo wot luda a wot ſdijelanych jako „herbski
Schiller” pomenuje a khwali. Tež moht ſo won
herbski Gellert menowacj. Jego luboſ ſi baſnjam
ſteji ſi jeho powołanjom w najreñschej harmonii.
Historiſte džjela duchomneho Denčja w Palowici,
roſlinarſte ſtuiki wucjerja Roſtoka w Drecini,
roſlinarſja we Łužizach derje ſnateho, wot kotrehoj
hizom dolhi čas hotowy herbski roſlinopis na
wotcijſhezenje čaka, wſchelke rycziespyne wudžieſki
wot Pſula, Smoleria a druhich ſpiſowarjow
— ſwiedzia wo ſtudiu, wobdarenju a eleganzy.
Časopis je po tajkim woſebna kniži, moht rez
akademia, koraž kniži, ſa lud ſpiſane, jako kur-
jatka pod swoje kſhidla woſme. Djewecjadwa-
geči tajkich knižow ma ſo macižy ſa djeſacj
ljet jeſe wobſtacja ſa swoje wudacije džakowacj,
bes nimi tež tſi prijene protyki wot duchomneho
R., kotrej tudy ſi jeho woſebnej khwalbi menujemy.

Charakteriſte ſa ſapocjaſki prýzowanjow je
jara husto pobrachowanje penes. Tež maciža
je druhdy iſch dla w cijenſiach. Piſki nap-
nanjach, kotrej njeſko knihupſtvo ejini, ſo by
knihi pſchnje wudawalo, može ſo jedyn ljudom
želnoſtiweho ſmjeſtuenja wobruci, hyz dyrbí ſo
wudawać herbſteje prýtyki teho dla, dokelž ſwiate
dny naſprjódzy cjerwene cijichczane nebiechu, ſi
tym ſamolweči, ſo je cjerwena barba tak droha.
Spomnene kniži wepſhiuju wele ſbudjaſeho,

powucjaſeho a ſabawneho ſi wokreſa poweſzjow,
ſtawiſnow, ſemjopiſa a pschirody — Boža kraſnoſ ſi
wot Mucjinka ma n. p. tu ſaſlužbu, ſo newu-
czenym wele ſ natury wužujiſe — a ſechiwoſ ſchulſtich ſpiſow w ſ notami a herbsko-njemſtim
tekſtom. Najwjaſny ſpiſowarjow je ſe ſpomnenych
gymnaſiaſtich a ſeminarifich ſienocjeſtivow wu-
ſchlo a ſim ma ſo herbski lud we wſchelakim
nastupanju džakowacj.

(Pokračowanje.)

S p ē w y.

Epjew

wot J. Wehlje,

kneſej duchomnemu Seilerej we Łazu ſi jeho
25 ljetnemu duchomnemu jubileu poſlany.

Slawny mužo, djenſa ſwecja
Rjany djeni Ěji pſchecjeljo,
Sanoschuja hnute pſchecja
W Łazu ſhromadjujo ſo.

Dowol duž, ſo ja tež ſłowo
Džaka Tebi wuneſu,
Ěji na ſpiſevyrodne čjelo
Sserbſti wjenasjk položu.

Šuſhe, ſrudne čaſky bjechu,
Sserbſto wotemrjewaſche,
Dha Ěy ſtaj ſhodnu wjechu,
Slicji mozy ljeſkarſke.

Młodji Sserbjo rad na Tebi
Khwala ſtrajnoph' budjerja,
S Tw o j i m na wodom, hlaſ! ſebi
Nadobychu pſchichoda.

Łas Ěy ſeſini ſi metropoli
Narodnoty ſmłodženej,
Ryczie mjeſchnik w jaſnej ſtoli
Mjeſchnikujesz w Sserbowſej.

Kaž na hwjesdu na polarnu
Wotykojo hladaju,
Na móz Tw o ju duchadarnu
Wotcijnam tak woči du.

Dolho, dolho ſela ſtrowe
Hiſchje Sserbſtu pſchiprawuj,
Sſlaboty nam narodowe
Dale hoj a wulſefuj.

Dolhoj ſi nebju ſteja ſchmicki,
Khwalba Tw o ja budże ſtacj,
Meno Sejler wjeſt na wjeſt
Budja Sserbjo ſlawowacj.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Esy dha ty, Mošo, ženje spjew čiliat, kis „khvalba holje“ rjesla?

Mots Tunka. O haj, tónle spjew je jara rjany.

Hans Depla. Ale njeschto je tón, kis je jón ſčinil, tola ſabyl.

Mots Tunka. Ščto dha to?

Hans Depla. Glaj, won w holi woſho jara khvali, ale na to won pschi ſwojim khvaljenju ſpomniſt neje, ſo tež holanska dživina khvalobne psjedzeliſtvo bes ſobu djerji.

Mots Tunka. Nô, nô, ſ tym drje tak kraſnje nebudje!

Hans Depla. Dha praj mi, neleža Pſo-wje w holi?

Mots Tunka. Haj.

Hans Depla. A neje to psjedzeliſtvo, hdyž je tam bar liſčiſtvo ſmotit?

Mots Tunka. Haj.

Hans Depla. A hdyž ja dale praju, ſo je tam ſajaz barej ſwoj mlyn psjenaſat; neje to tež psjedzeliſtvo?

Mots Tunka. Haj wſhak; ale praj mi tola, je dha tónle ſajaz tu muſu mljet, ſ kotrejež tón ſajeći ſhljeb pecjechu, kotryž je naſch nam nam džecjom ſ zvſby domos noſyl?

Hans Depla. Raſſere drje.

Mots Tunka. Nô dha budje drje njetko, hdyž je bar tón mlyn wotnajat, taſti ſhljeb tež psjichodnje barjazh ſhljeb rjeſacj dyrbeci?

Hans Depla. To ja nevjem; to nech mlyny abo pekarjo na bliſiſhim kwartalu wuczinja.

Cyrkwinske powjesće.

Wérowanaj:

Podjanska cyrkej: Pietr Termis ſ Vieleſe Horp ſ Mariu Mjetaſchez ſ Khelna.

Kréeni:

Michatska cyrkej: Jan Ernst, Sandriſa Renča, ſublerja na Židowi a kheſbetarja pschi michalſej woſadži, ſ. — Hanža Amalia, Sandriſe Halje, woſbydlerja na Židowi, ſ. dj. — Amalia Helena, Michale Vogelo, woſbydlerja na Žid. — Hana Karolina, Zana Augusta Jakuba, woſbyd, a murerja na Židowi, dj. — Marja Madlena, Zana Bohuwera Kocha, murerja na Židowi, dj. — Hana Khrystiana, Kortje Schmidta, wjetnikoreho naſenka w Thielanach, dj.

Podjanska cyrkej: Hanža Madlena w Pietr Ernst, Zana Bohuwera Bisolda, murerja na Židowi, dwózniſſej džiezi. — Hana Katharina Maria, Bedricha ſ Beſchki, rycznika a konſtitorialneho pschiſhy, dj. — Jan August, Zana Libſchje, woſbydlerja na Židowi, ſ. — Marja Filomena, Miklawſha Vandy, fouriera pschi 1. komp. 15. inf. bat., dj.

Zemrjeci.

Džen 10. septembra: Marja Brizez ſ Brleſyni pola Delneje Horki, 27 l. — Jan Pawoł Augusta Scholti, murerja na Židowi, ſ., 2 l. 2 m. —

11. Marja Filomena, Miklawſha Vandy, fouriera pschi 1. komp 15. inf. bat., dj., 6 d. — 15. Han-drij Rumlich, woſbydler na Židowi, 68 l. — Maria Elija, Kortje Menzela, faktora w paperniku na Židowi, dj., 25 n. — Jurij Rachlowž, murek ſe Sahorja, 43 l.

Serbjska katolicka Boža ſlužba w Draž-bjanach smijeſe ſo 27. septembra, evangelfſka pak 4. oktobra.

Čzahi ſakſkofchleſyuskeje želesnizh ſ budyskeho dwórnischcja.

Do Draž-bjan: rano 7 h. 37 m.; psjipolju 12 h. 53 m.; poſpolju 3 h. 52 m.; wieſor 7 h. 16 m. rano 2 h. 42 min.

Do Šhorelza: rano 7 h. 47 m.; poſpolju 11 h. 40 m.; poſpolju 4 h. 52 m.; wieſor 8 h. 27 m.; w nozy 12 h. 4 min.

Penežna placžina.

W Lipſku, 25. septembra, 1 Louisd'or 5 fl. 15 nſl. — np.; 1 poſlowaſazy čerweny ſloty abo dukat 3 fl. 4 nſl. 8 np.; winske bankowki 98. Spiritus w Wroclawi 12 fl.

N a w ē ſ t n i k.

Krajnoſtaſki bank.

Pschi ſastajenſkim ſtukowanju w poſćetni ſo hacj na daliſche **5 pro Cent** danje per annum a $\frac{1}{12}$ **pro Cent** proviſije per mjeſaz woblicjuje.

W Budyschin, 22. septembra 1857.

Direktorium krajnoſtaſkeho banka.
ſ Thielau.

**Mojemu lubemu pschečejei
nebo
Janey Polanej
we
Holeschowskej Dubrawzy.**

† 15. septembra.

Roskaz domej, čłowiecze,
Roskaz domej, dokej druhdy
Smerej tak nahlje wola cje,
Kaž je so to stalo tudy
Tamny tydjen w naszej wshy
Holeschowiskej Dubrawzy.

Hlaj Jan Polan biesche tu
Hnoj won west na swoje pola
Na dompučju pschede wshu
Ach dha dyrbesche so tola
Hdyž won s horti siedzesche,
Nahlje stacj to nesvoze.

Glaſcie wono srestota,
A hdyž hladach, schio to biesche,
Widzach lejo Polana,
Krej jom' s noša, s erta biesche,
A hdyž jeho sbiehachmy
Dha bje huzom semrej.

Božo, laika strudoba!
Kotrej neje runja w swieczi,
Hdyž tu wboha mandjelska,
Wokol neje cjrjodka djecji,
S placzem a se syſknoszju
Pola neho stejachu.

Tak twój bieh, mój suſodje,
Bu tak nahlje doſonjany,
Ja wschaſ nemžu fabycz cje,
Dokej, braſel lubowaný
Ty bje tudy na swieczi
Ton mój pschečejei naiſlepschi.

Pomoſny a ſlužobny
Koždemu ty s radži biesche,
Samo hdyž bje wosany
Sredja nožy, dha ty djecze,
Haj tak dobroy ſuſoda
Koždy lohzy nenamka.

Michał Klohra w Holeschowskej Dubrawi.

Hlaj to biesche ſrudoba,
Kij so tudy newurnicj,
Hdyž ta wboha mandjelska,
Wokol neje w o ſ o m. djecij
Wola kaſcheja ſtejachu:
Wſchitzu ludzio plakachu.

Twoja luba mandjelska,
Kij cje ſwjeru lubowajche,
Ta ſej neje myſlita,
Hdyž cji kruwy ſapſchahache,
So žno ſa iſt dny cje tu
K twojom' rowej powesu.

Twoje wbohe djecjalka,
Kij ſu ſ wetſcha hiſcje malo,
Tak ſo njek ſcheje newedja,
Schto je ſo ſim tola ſtalo,
Kaf te wokol weczora
Lebe domoj hladaja.

S cjeszju twoje cjele tu
Pohrebachmy kaž ſo ſluſcha,
Ty pak ſy njek we nebu,
Dobrocziwa, sprawna duscha,
Pola ſwojoh' Šbónika,
Hdej ſy ſebi ſadala.

My tež bory ſchindzemj
Jedyn ſa druhim ſa tobu,
Hacj my wſchitzu budzemj
Saſo ſlowarscheni ſ tobu,
Hdej naſ do wičej wjecznoszje
Nicjo djelicj nebudze.

Sa naſ wſchitkich pak nech je
Twoja ſmrecj to pschiwotanie:
„Roskaz domej, čłowiecze“
„Kaf bo druhdy nahlje ſtane“
„So briesch piches ſmrecj wosany;“
„Duž budz ſtajnje hotowy.“

Tak dha ſri njek Polane
Cjichje w twohim khlédnym rowi,
Hacj Boh junu budze cje,
Kaž je prajik w ſwojim ſłowt,
Saſo ſ neho wobudzicj
A naſ wſchitkich ſiednocicj.

(psches Pietra Mlonka.)

Czeszenym Sserbam Budyschina a wokolnoszje dowolam
ſebi ſ tutym najpodwolniſcho wossewig, ſo ſym predawsche
Elanderkez khlamy pschi mjaſowym torhoschezu wot F. Schade
& Comp. Eupil a je pod ſwojim menom dale wedu. Duž pro-
ſchu wo dobrocziwy wopyt a ſlubju naſsprawnische, kaž tež
najtunische poſkuſenje.

J. G. Richter.

Wulki lüttichski tsjelbowy skład,

J. J. Löhnis Sohn w Kölui,

Severinstraße 168,

dósta sało wot prjenich lüttichskich fabrikow, kij medallje na pariskej pschemyskej wustawi jako cęsne myto dobychu, wulki wuberk dwójnych tsjelbow wot $6\frac{1}{2}$ hac̄ 100 tl., jednorých tsjelbow wot $3\frac{2}{3}$ hac̄ 20 tl., buschkujsintow wot 14 tl. hac̄ 30 tl., buschkujow wot 8 tl. hac̄ 25 tl., pistolijow a terzerolow wot $1\frac{1}{2}$ tl. hac̄ 40 tl., po pori, revolverow sa 22 tl., kaž tež

pistolje a glissière

ſ 18 wusselemi sa 24 tl. — 100 hotowych kulow sa taſku pistoliju sa 1 tl. — Wschitko po najnowszych modelach ſ pschemyskej wustajenzy. Sa vjelo bes poruka ho rukuje. Venesy a listy nech ho frankowane pschipszemu. Wobſcherne sapishy placjismy ho rad dawaja.

Gebr. Lederez
balsamiske

semiskoworecho wolijowe mydlo

je jako jara mity porenschazy a wocjerstwazhy myjathy ſriede dopósnate; wone može ho teho dla k dozpicju a ſojerzenju ſtrowej, bjekeje, nieźneje a mehkeje foſje najljee poruczeſz a pschedawa je w stajnej dobroſti pschego woprawdzie jenož

Krala Pescheck, Coiffeur
na bohatej haſy čzo. $8\frac{1}{2}$ nedaloto winoweje ſiczie.

Sa Fermuschuy czaſz

ſym ſało
najlepschu pscheinčznu parnu muſu Nr. 0 a
teho runja Nr. 1
wobſtarat a pschedawam ju po tunej placjismi.
Tež ſym wot rjaneje parneje muſi nowe po-
ſyli dostal.

W Budyschini, na herbskej haſy.

J. G. F. Nieckſch.

wac̄, možu ſkżeſi dwje nedzeli ſkadnoſz pschipskaſac̄, ſo moža ho ſ plachtowymi abo parnymi kōjemi pschewesz.

W Budyschini, na herbskej haſy.

J. G. F. Nieckſch.

kral. konzeſ. wuczahowanſki agent.

So ſu prijodſtiaſe

m u k i

tež w mojej klamarni w Maleschezach na pschein-
dan, dawam wſchitkim moim pschecjelam tam a
w tamniſcej wokolnoſzi najpodwělničho k na-
dzenju.

J. G. F. Nieckſch.

Wuczahowarjam

k nadzenju dawam, ſo ſym psched niefotrymi
dnjami taſkich pucjowarjow hac̄ do Bremena
pschewodział a ho tam ſa ſich pschebywanje a
dalſke pucjoranzje najljee starat. Psidji tym ſym
ſebi tam potrebne ſnajomſtwa, ſotrež ſu ſa pu-
cjomarjow do Bremena nusne, nadobyl, a chzu
ſ tymi tym ſamym, kij tam du, radlubje k ſlužbi
być.

Wuczahowarjam abo pucjowarjam, kij chzedža
psches Bremen abo Hamburg do Ameriki pucjo-

Wosſewenje.

Dokelž druſy, woſiebie w mojim ſu-
ſiodſtwi tež ſelene ſchtomiki psched klam-
owymi duremi wustojenia, psches czož
moža ho moji lubi woteberarjo ſamolicz,
dha ſ tutym woſſewuju: ſo ſym moju
khežu, w kotrej moje klamy mam, zylie
ſ nowa wobarbicž dat a ſo ho na tej
ſamej hortka 2 mōdrę wutrobi namakatej,
pschi klamowych duriach pak ſtaj, kaž dotal,
taž dwaj muraj wupowisnenaj a psched
duremi ſteja wſchelake rjave ſelene ſchtomiki.

W Budyschini, na herbskej haſy čzo. $10\frac{1}{2}$.

J. G. F. Nieckſch.

Moje ſnate dobre woprandzite

ſ u c h e d r o ž d ſ i e ,

kaž tež wſchitke pschi pucjenju trjebne twory po-
čjam k prijodſtejazym fermuscham najljee a proſchu
wo prawje bohaty wopht najpodwělničho.

J. G. F. Nieckſch.

¶ dobrociwemu nawedzenju.

¶ Gieszenym Serbam Budyßchini a tudomneje wokolnoszcie i tutym najpodwolnischho wosierwuju, so bym ja

hoszein i slotemu jehneczu

kupit a so budu so pròzowacj, kozem, tiz tam pschinidje, sprawnie pośluzecj. Za budu ſebi prózu dawacj, so budzja pola me dobre ſiedzie, pieza a pschenozowanie, kaj tez dobre hrézje ſa ſonje, so budzje wjeszje ſejdow i poſojom. Tez je billard najſepe do rjadu ſtaſeny a wjeszje wſchém poža- danjom doſz ejini.

Za proſchu teho dla wo dobrociwe wopitanje.

W Budyßchini, w septembra 1857.

G. Kunath.

Lotte ria.

Pſchichodni pondjelu jako 28. septembra ſa- poczina ja ciehnene 5. klasy kral. ſakſeje lotterije a proſchu tych ſamych ciehenzych Serbow, tiz pola me loſy beru, so bychu ſebi najpoſdijſcho 27. septembra po ne pſchichli; pſchetož dljeho ja na žane waschnie cjakacj nemožu.

W Budyßchini, 25. septembria 1857.

C. F. Jäger, folleſteur.

Schrót we wſchitich cijaplach a dobry pôlver ſa hontwu ma na pſchedan

W Budyßchini, na ſerbskej haſy

J. G. F. Vieckſch.

Pſche kózdy ſefareny faſchel, pſche boleñje na wutobi, pſche dotholjetnu dyba wosz, ſbi jubolenje, ſazwanje pļu- zow je tón wot medlinalſkeho radicjela kneſa Dr. Magnuſa, wokreſneho fyſikusa w Barlini

Placisna	approbjerowany
½ bl. 2 tl.	brostowy syrop
vôl 1 tl.	vôl 1 tl.

Przedt, tiz ſo w mnohich padach a ſtajnje ſe ſykojazym ſkutkowanjom nałożo- washe. Tuton syrop ſkutkuje hnydom po ptejnim nałożowanjom wſebnje, pſched- wſchitkim pſchi ſaſaklym a jačlokaſchel u ſpjehuje wulhad Krakow, pomenswki koſko- kanje w ſchisi a wotſtroniu w ſrótke m cjaku kózdy najſylniſchi faſchel, tez tón pſchi ſuč o- eji ni a ſacjert krejwrocjenje.

Sa Budyßchin a wokolnoſz pſchedawa jón jenicyj

brodowska hapyka.

Nedzeli 27. septembra pſcheproſchuje

na reje

G. Špenka

w hoſzenzu i schwonej pola Butez.

Koſzinu (Knochenmehl) dopokaza- neje dobroſje doſtachmy a poruczamy

W Budyßchini, 25. septembra 1857.

G. E. Schade,

s napshecia miąższych hietlow cij. 24 po 1 ſthodzi.

Starſchim,

tiz chzedja ſwojich synow na budyske ſchulje dacj a ich i dobrej hoſpodi a petrebnej ſiedziu ſasta- ranych miejci, može ſo jara duſhna ſamilia depo- kaſacj pſches wudawaſnju Serb. Nowinow.

Ryčespytny wotrjad

maćicy serbske změje ſrjedu po Michale (30. septembra) rano wot 9 hodžinow w hoſcencu k złotej krónje w Budyſinje swoje posedzenje.

Předsydſtwo.

Starožitnostny wotrjad maćicy serbske změje ſrjedu po Michale 30. sep- tembra popołnju wot 1 hodžiny posedzenje w złotej krónje, na čož sobustawy přeproſuje pismaw jedzeř.

Michal Janach

i Kumicjiz a

Maria Theresia Aug. Meldjiz

i Dobraschez

ſlubenaj.

Zańdżenu sobotu źita w Budyſinje płaćachu

Korc.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.			
	Placizna	tl.	Placizna	tl.	Placizna	tl.	Placizna	tl.
	nsl.	np.		nsl.	np.		nsl.	np.
Widzenza	6	20	—	6	—	—	6	15
Rojska	3	20	—	3	10	—	3	15
Bejmen	3	15	—	3	10	—	3	12
Wowſ	2	17	5	2	7	5	2	15
Hrček	5	—	—	—	—	4	20	—
Wola	4	10	—	—	—	—	4	—
Rjept	—	—	—	—	—	—	—	—
Sabky	6	—	—	—	—	—	5	25
Hejdurka	4	20	—	—	—	—	4	15
Bjerny	1	2	—	—	—	—	—	25
Kana butry	—	15	—	—	—	—	—	14
Kepa ſlemy	5	5	—	—	—	—	5	—
Bent. ſyna	1	10	—	—	—	—	1	5

Dowoz: 3054 kórcow.

Čiſcane pola K. B. Hiki w Budyſinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 40.

3. octobra.

Léto 1857.

W opisjicje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Budyschyna. S Vónez S Mužkowa. S nawę-
ćzornych Serbow. — Sserbska rycz a herbske waschnje. — Dovizy. — S Australije. — Spjewy. —
Hans Depla a Mois Tunka. — Zyrkwinste powesje. — Čjahi sakſoschlesynskeje jeleſnizh ic. — Benejna
placisna. — Naujeschinit —

Kuawedženju.

Schtóž chze na schtorte schtvortljeto 1857 sa Serb. Nowinu do předka placiez,
ton nech ujetko 6 nsl. w wudawařni Serb. Nowinow woteda. — Na kralovskich postach
placi so $7\frac{1}{2}$ nsl. na ton žamy čzaž. — Sa wosjewenja a nawieschlki möžemy Serb. Now.
kóždemu poruciez, pschetož te ſame čitaja so tak derje w Budyschini kaž tež we wschitkých
herbskich wſach, a schtóž chze po tajkim njeshto tak prawje po zlym herbskim kraju ro-
schjerene mijec, ton daj to w Serb. Nowinach wosjewicz.

Nedakzia.

Swjetne podawki.

Sakſa. Wójsko mjejeſche 28. septembra
psched kralom wulku revu bliſto Draždjan a bje
wſho do hromady na 15,000 wojaſow shroma-
dzenych. Pschihladowariow je drje tam njezdje
60,000 bylo. Revna ſapocja so w 12 hodjinach
a kral pschijech a nej ſ wulku a woſebnym
pschewodom; pschetož pschi nim hiechu hessenſi
furwech, wajmarski welwójwoda, pruski prynz
Albrecht, mellenburgski welwójwoda, naſauſki a
altenburgski wójwoda, kaž tež meiningski herbski
prynz a wele generalow a zuſykh wychich, bes-
nimi ruszy, pruszy, jendželzy, hannoverszy, schwaj-
zarszy a wajmarszy. Pschekow navedowasche
krónprynz Albert, jjeſnych pak prynz Jurij. W
3 hodjinach bje revna, lotruj wſchitzy pschihlad-
owario jako jara rjanu khwala, skóncjena. Sje-
howaze iſi dny djerzesche zyłe ſakſe wójsko wulke
maneuwry na wobjemaj brjohomaj Lobia. —
Wutoru pschivese so rakufi khiejor Franz Josef
do Draždjan; wón bu wot krala Jana pschi
wutupenju se jeleſnizy pscheczelniwje powitanu a

jiedzesche potom ſ nim na hród, hdjež tež hifcje
naſaſtra pschi kralowſkej ſwójsbi wosta, schtvortk
pak dale do Weimara wotijedje, so by ſo tam
ſi ruskim khiejoram trechil. — Na lipſkej maſy
je ſoja ſaſo w placisni horje ſchla a ſukno je
so tež trochu drójſho pschedawalo, hač dotal.

Pruszy. W Barlini ſo poweda, ſo je fran-
zowſki khiejor tež rad pruskeho krala w Stuttgartce
widzicj chyzk, ſo pak kral do teho ſwolil neje;
tola je wón prynza pruskeho a nemu (do Darm-
stadta) poſſat, ſo by jeho w jeho meni pscheczel-
niwje poſtrowit. — W nje kotrych prusſich mjeſtach
je cholera wudyrila a hospodari tam jara fruejje,
ale pshezo niž tak ſlie, kaž w Schwedſkej a Dan-
ſej, hdjež wele ludzi na nju mrjeje.

Rakuſy. Swolniwoſz ruskeho khiejora,
ſo by ſo rakufi khiejor ſ nim ſefhot, ie tudy
wulku ſpojoſnosz ſbudžila; pschetož rakuſke kne-
žerſtwo ſo bojeſche, ſo mchla psches to,
hdž rufi a franzowſki khiejor ſhromadžisnu
djeržitaj, wſha politiſta móz w Europi jenož
w ruzj tuteju wéchow wotpočjowac a ſo na
takſe waschnje rakuſke knežerſtwo na bok ſunycz.

Nietko so pak jako býchu Rušojo, kij Rauschanam jich nesdobne skutkowanje w czasie krymskiej wojny dookoła fabrycz nočnych, s rakuśkim knężeństwem fašo pszczylnimje wobkhadzecz chyli. — Ruski a franzowski khjelzor staj w Stuttgarcie wot 25.—28. septembra hromadzie bytoj; iчто pak staj tam wucznilo, to neje hiszceje snate. Na prijenim dnju jeju seidzenja ryczęsciaj njezdje hobiaju zylije ſamaj ſe ſobu a neje jimaſ nichtón pschipoſluchowacj ſmjeſt, tež niž žadyn jeju mi-niſtrów.

Jendželska. Do southamptonſkeho pschiſtawa je 24. septembra kóž ſ Indiije pschiſiela, na lotrej bje njezdje 150 ludzi, kij býchu hinduſlim ſbjekarjam wuczjelali. Woni powedachu, ſo w Indii ſbjek dale bóle pschiſbywa a ſo ſo wysche ſpeczeneho hinduſkeho wojska njeſko tež lud ſam na revoluzji wobdželec ſocjina. — Rajnowiſche poweſſie, lotrej ſu ſ Indiije pschiſiche, nejſu na żane waschnie ſtroſchtiniwe, ale wele wjazy hiszceje pschego ſrachne. Luknow, lotrej mięſto bje wot Jendželcanow wobkhadzene, ale wot ſbjekarja Nima-Sahiba wohlehnene, mje-jeſche jenož hiszceje na njeſkoire dny zyrobu. Delhi bje 12. augusta w ruzy ſbjekarjow; tola bližesche ſo tam general Nichelson ſ khjetro wulſej džielbu jendželskeho wojska. Audſte kra-leſtwo bje zylije w mozy ſbjekarjow a býchu tam wſchitzy Jendželzenjo pak ſabici, pak wuh-nacj. General Havelock ſtejſche hiszceje pschego w Rawnpuru a ſbjekario na neho nadpadu ejinachu. — W Muſirabadu w bombayſkim preſidentſtwi dyrbesche ſo jedyn regiment hinduſkich pieſtakow wotbronicz, dokelž ſo ſpeczowacj poczynasche. — W madraſkim preſidentſtu ſta ſo to ſamo wot jeneho regimenta jjeſnych a duž jemu tež brón wsachu. — W Lahoru je ſo jedyn regiment pieſtakow ſpeczit a ſwojego kommandanta ſkončowat; tola bu ſbjek poſdžiſko njeſak poduſcheny.

Ze Serbow.

S Budyschina. Tón tydzień je naſ polſki ſtowjan, k. Fudakawſki, wopytał a po ſerbach dale do Delnych Kujiz wuejował, ſo by tež tamniſki ſerbſti lub nawedził.

Z Budyſina, 1. oktobra. Zańdżenu póndželu mějachmy na tudyſim katholskim seminaru rjany a žadny swjedzeń. Na tu-tym dnju swječeſe mjenujcy naš k. direktař, canonicus Josef Hoffmann, swój 25létny duchomnski jubiläum. Hdze a ſto je wón w tutych 25létach był a kak my tón swjedzeń wobjeñdzechmy, ſc̄ehuje za tydzień. Tola móžemy to přispomnić, zo bu wón džensa jako canonicus capitularis scholasticus wu-zwoleny.

Z Budysina. Ryčespytny wotrjad ma-ćicy serbskeje mjeſeſe tudy 30. septembra dopołnia swoje posedzenje. Přitomni běchu k. k. Dr. Pful a Buč z Draždān, k. k. Hórnik a Smoler z Budyſina. Po wo-tewrjenju posedzenja přez dotalnego pře-dsydu ſta ſo bórzy wólba wotradowych za-stojnikow na bližſe tri lěta a bu k. Dr. Pful zaso za předsydu a k. Buč teho runja za pismawedžera wuzwoleny. Potom wuł-żowaše k. Hórnik „wažnoſć serbskich ſwój-bnych mjenow za ryčespyt“ a k. Buč po-dawaše nowu zbirku „serbskich prajidłow a přiſłowow“ k zhromadnemu rozſudzenju, ſkónčenie buchu pak někotre, serbski słow-nik nastupace naležnoſće wujednane.

S Bonę. Tudy wudyri wutoru 29. se-petembra rano w 4 hodzinach wohēn w kóni khjelnika Siebera a pschewobroczi jeho domiſte a bróžen, laž tež wſchitſe twarenia khjelnika Handrija Łowki, Hadama Wujanę, Pietra Mefataſha a ſiwnoszera Janu Zahodę do procha a popela. Womenowanym je ſo najbóle wſchitko do ejiſta ſpalito, dokelž muſzy, kij býchu do Wopakeje po ſermuſhne piwo wuijeli, ſ weſcha doma nebjehu. Hewak je ſo Sieberej a teho runja tež Wujanę ſwinjo ſpalito.

S Mužakową. Pruski kral a kralowa, prynz Bedrich Niederlandſki ſ mandželskej; prynz Albrecht a prynzyna Maria Alexandrina wo-pytachu 24. septembra naſch wuwolony park. Po wobedzi pschiſladswaſche kral improviſowanemu ſerbskemu kwaſej a býchu kwaſarjo w na-rodnej ſerbſkej draszi a mjeſachu tež herzow ſ budami a ſe herbſimi huſklemi, ſchtos je ſo kra-lej wſchitko jara derje ſpovodało.

S nawęciornych ſerbow. Ma ſwojim puczowaniu psches kruch wózneho kraja nadenbiſich we Draždānach jeneho ſaſtojnika na ſtelesniz, lotrž me ſerbſzy poſtrowi a maczjeſzu.

knjizu we ruzji djeržesche, s kotrejž mi kruch zylje derje pschelozj. Tutoń knes bjesche ſebi we ſandženym hčci ſerbſku bibliju kupit, a vocaž ſ neje ſ tajſej pílnoszju ſerbſzy wulnycz, ſo po krótkim času dražžanju ſerbſtu Božu plužbu wopytacj možesche. Wón roſemi ujeti tak derje ſerbſzy ſo „Serbske Nowiny“ ſobu djerži, wchelke ſerbſke knihi kupuje a cijita. So by cijim bóle ſo wudokonjal, piša wele a pschelozju ſene franzowſke knihi do ſerbſteho, rvcž tež ſ jenym druhim ſtoſojnikom na železnicy, ſiž je rodženy ſerbi, husto ſerbſzy. Čež a ſhvalba jemu a tvačecrōzna ſlawa! — Wšmice ſebi dobrý pschiltad na utym ſnamenju, wy ſerbſzy ſtarſhi, ſiž wy waſchu maczernu ryc̄z hiſhejen ryc̄cje, paſ waſchim džiećjom pchidawacj, ſo ſmiedžia ſerbſtu ryc̄z zylje na boſ cijhnyč a ſo pschenjemecjic. — Hlupat praji: Što poimha jum ſerbſte? Štož paſ džiećjo nauſkne, to ma, a hacž je ujehdy trebaž, haj nuſnje trebaž nemôže, to newjeſch! Kaf ſradowaſche ſo moja wutroba, jako na tym ſamym pucjowanju we ſenej ſakſkej ſupeli ruſowſteho pschelupza ſ Petersburga tredich a ſo ſ nim we ſlowjanſtej ryc̄z roſmolweč mōžach. Hacž runje wſho nedoroſemich, dha tola wele, a tajſe weſſeſe mjeſach darmo. To ſamo weſſeſe mjeſach, jako we ſtarym ſlawnym ſlowjanſkim mjeſzi Prazy wokolo ſhodžach a Čechow ſlyſhach ryc̄cę, haj ſam ſ nimi ryc̄cę. Te ſhodžny ujehdy nesabudu, we kotrejž bibliotheka ſankti Hanci cijeffe roſtrycjoوانa a wukladowana ſchi hčju pſches cijeffi muzeum ſlyſhach. H.

Serbska ryc̄z a ſerbſke waſchunje. (Pokuſcowanie.)

Njemſki ſpišowati w „Sächſiſche conſtitutionelle Zeitung“ piſche tam cjo. 216 dale: „S wonka towarzwa maczizy ſerbſteje ſu tež hiſheče mnosy druſy mužojo ſa ſerbſtu literaturu džielawi byli. Pſhetož w pscheladu, wot duchomneho Jenča datym a piſma ſ ljetow 1848 — 1854 wopſhijazym, je 125 wetskich a menſkich pomenowanych a hewak je tam na 29 woſobnych paperlow ſpomnene.

Samo jena kněžna, ſiž je pod menom „Herta“ njeſotrykuliž duſhny a ſ wutroby wuſhadžazy ſpiew napřata, lieži ſo bes ſlukowaze ſobuſtawy ſerbſteho vižmowſtwa.

W tu khwili wuſhadžaja tſi ſerbſke nowiny; jene w delnotujiſſej naryc̄i „Za ſnik,“ potom mjeſacze ſe na božniſte piſmo „Miſionſki poſtoſ“ a „Serbske Nowiny,“ wudawane wot knihitupza ſsmolerja, na kotrehož hžiom ſpomnichmy. Tute, tydjenſky wuſhadžaze „Serbske Nowiny“ wudawachu ſo najprjódzy wot 1. jułija 1842 pod redakcji fararja Seilerja we ſaſu a ſlukowachu hacž do ljeta 1848 woſebie ſa wuwučowanje mlodych mozoſ a ſa hoſliwoſ ſa ſerbowſtvo. Wot tamneho čjaza pschelidžechu na nietzjichu redakcji a pschewo-brožichu ſo, hacž runje ſo jich priene, wylie ſwpoſhlađanje ſ wocjow nepuſhči, do bóle po-lijſteho lista, kotrež pschede wſchitkim a po možnoſzi ruczie wſchitke podawki w ſerbſtich ſlužiſach pschineſe. Psches to wuſnameneja ſo Serb. Nowiny piſed njemſkimi, kotrež, hacž runje ſchtyri ſrće ſa tydjen̄ wuſhadžaja, tola podawki ſ najbljiſiſe bliskoſſie wele poſdžiſho poſličju. Wot Jordana 1842 wudawana „Jutnicžka“ ſkoro ſaſo ſahiny a teho ranja tež „Nowinkar“ w l. 1848 khwili wuſhadžazy. Tež „Miſionſte poweſſe“ wot duchomneho Seilerja wobstarane, wuſhadžachu jenož w l. 1844 — 48. Sa nimi ſjehowaſche wot l. 1849 hacž do poſkozy 1852 na božniſte ſiſ „Sernicžka“, piſches (nietzjſteho) duchomneho Imiſcha we Woſlinku wudawana, na kotrejž mjeſto je wot l. 1854 „Miſionſki Poſtoſ“ ſupiſt, wot diakonuſu Nyčtarja w Klufku redigowaný. — Š nowinam ſo teho dla jich wudaremi tak ſhlo, kaž ſo to wſchudžom druhđom ſtawa, — jene ſhadjęja, druhe paſ ſahadjęja. Najpoſledy cijichzany macziczym ſpiš je prieni ſeſchivk wulſeho Dr. Pſuſloweho „Serbskeho ſlownika“. Ženje neje ſo wulzy wajne džielo dostoſnjieſi ruzji dowjerito. W jeje doſpołnej wutwarbi je tuta kniha zylje tajſa, ſo može wſchitke požadana ſopeſnicj, kotrež ſmje jedyn na tajſe knihi cijincj, to rjeka, wona temu, ſiž žane ſlowo w nim pyta, tuto wjeſſie poſličji. Nad noweho twarenja rja-

nosju a pjeknošju nebudž pak maleho sapomnene, kotrež naš predy hospodowasche, dyrbjachmy so tež druhdy trochu wołoko cijichcęcji. My mjenimy s tym, so malý, wot Ssmolerja 1843 spisany słownik, tak be-wscheho dalszeho faczinicz nochzemy, khiba so pódla na dobry wujik spomnimy, kotrež je nam wele ljet postawat.

Böhlad na djjekawosz Maczizy, kotrež wschitke khmane duchi sa kobu ciehnescie, dawa naš sylnje wobjarowacj, so jeje, „Casopis“ wobschernišcho wulđowacj nemozemy, kaž wón totola wjeszje saſtuji. Pschinotschi Seilerja, Pfula, Ssmolerja, Klinia, Wehlje, Rostoka, Bižja, Jenčja, Buła, Stemvila, Hornika, Smisch a t.d., nefrologi, wucjahi s protokollow wo naležnoszjach towarzstwa, wschelakoszie, wot redakcije date, kotrež wele saſimawych powesjow w nastupanju Sserbowstwa dawaja, knihownja, kaž tež jenotliwe wotrjady maczizy žadaja kobi pošwjetlenje, na wsche strony jaſniſcie, hacž my je w tu khwilu podacj možemy. Psihi wschiem tym nastane w naschich cijarszach wjeszje to praschenje: — je dha so njeſko prózy tež hizom doſz sapłacjito? — Tuto praschenje je po naschim s dacju pschego hiscje ſajne. Sserbska rycz dyrbi so we woſebnym napohladu ſiwa menowacj, menujz w tym napohladu, dokelž bje wona hacž dotal woſebje w erzi ſiwa, niz pak w pišmi. Czi, kij ju ſnaja a rycza, djjetaſia nasche roſje, — jenož s czaſami wopusczej jedyn syn pluh, so by polo ducha wobdzielat. Tuczi synois ſaloža ſaſo familiſe, a tak licžba tych, kij ſu dobre, wysche wotczehnienje dostali, pschego pschibywa. Tute wurunania, tute djjelenja a pschisporenia neſju njeſko hiscje tak wulke, so bychu so po wetschich pomjerach mjericž hodzile. Móz duchomneho poſbjehowanja pak psihi tym ſtajnje a ſtrutej wiestoszju pschibywa. Njeſko so móht reſ ſjewe pische, hacž cijta. Ale Sserbma, kaž wschitke Słowianſke narody, jara dobre duchomne dary. Duž móže jedyn do předka widzieć, so dotalne prózowanja w swoim czaſu najrejſcie plody pschineſu.

(Skónčenjeo přichodaje.)

Dopisy.

H. S Biskopij. Tudy budež ſo njeſko tež sydlo ſa male džieciſi ſaležicj, we kothymž možea te ſame pschewyacj, hdyž kudji starschi na dželo džera. Wschelake dary biechu ſo ſtemu nadawate, a buchn te ſame ſandženy pjak wuhrate abo wulošowane. Dobylk je ſaſoženju tuteje wulšowanſteje khjeſje abo ſtwy poſtajeny. — 18. bu bur Beyer ſ Goldbacha (w naſcej filialnej woſadji), 29 ljet starý, we Dreždjanach wot jeneho synoweho wosa potorhneny a pod konje cijihneny, jako wón fakt wot Birn wefſe. Sylneho wobſchłodženja dla dovedžichu jeho do dreždjanſteje khorownje, hdzej na drugi djen wumre. — Šandženy pjak namakachu 22ljetnu džófkę rychtaria a khježnika Baumanna je ſsmilneje nedaloko delneho mlyna tam zylje módrú we rjezy ležo. Husto wot padawejſe khorosje doma pytana, bjeſe ſnadž tež jeje duchomne živenje ſchfodowalo a njeſkoje ſwabdy dla bje wona wot domu preč ſchla a potom we rjezy ſimerč pytala. Möžno pak tež je, so je ju Boža ruciſta ſajata, pschetod, kaž ſo poweda, da neležesche ieje htowa we rjezy ale na brjoſy, a bje ſyke ſucha. —

Rasche ratarske a hajniſke towarzſwo wopschija njeſko psches 90 ſobustawow, a ma njeſko knesa ſ Larisch nad Burkardorfom ſa pschedsydu, a pschekupza Wagnerja jow ſa namjeſtinika. Nasch predawſki pschedsyda ſ. Bader ſ Goldbacha je ſwoje miesto teho dla wotedaf, dokelž do Draždjan ciehniscie. Wón bjeſe derjewučeny a sprózniwy muž, kij ſ wulkej luboſzju ſo we ſwoim ſaſtejnſtwi prózwasche a psches neho pschindże nascha lietuscha wuſtajenja do rjada. Zeho wullich ſaſtuſbow dla je jemu nasche towarzſwo we tutych dnjach rjany kſoſejowny ſer-vice (2 khanzy, 2 ſchalzy, 2 ſljebornej kiczy a podſtajenju wot porzelina) ſa njehdjen 17 ll. pschipóſtato.

Djenſha bjeſe nasch naſpmny hermann jara wopytaný a je ſo wele wifowato. Kratne wedro powetschi ſyku wopytowarjow.

Djen 27. septembra djerjeſcie pčekarske towarzſwo na ſaſlim rajtarju pola ſumiz ſwojui

poslenu ljetuschu shromadzisnu. We tutym ljeti
bjesche to schtvrta a powedasche so na tej
samej bes druhim tej to, kaj je so na tej
wulkej shromadzisni pečolarjow we Dražđanach
wo naležnosjach pečolarstwa wurdjowato. Tym
schrnjom, kij bjechu tam pobili, bje so derje
spodobalo, dofež bjechu bes 287 pschitomnymi
tež egi najwulowanischu pečolarjo, kaj Džerzon
s Berlepsch ic. byli. Pečolarjam bu radjene,
so bjechu spytali swojim pečolam wosknu muku
stajec, hdyž zvroby potrebuja, schtož dyrbi jara
krzna zvrosa sa pečoty bješ, kaj je so we
Dražđanach powedalo. Komiczanske towarzstwo
ma tu khwilu 30 sobustawow. —

S Australije

je ryhtor Jan Albert s Nachlowa, kij bje
so tamnischich Sserbow dla pola hannoverskeho
konseila w australistim mjeszi Adelaidi psches list
napraschowat, wotmolvenje dostat, so to wjerno
neje, so su Sserbia ebenezerskeje gmejnij nifikore
židowske waschnja horjewsalt, kaj bje to jedyn s
Australije do Sserbskich Nowinow pišat. List
spomneneho konseila ma so tak:

Woskewenje.

W mjerzu 1856 je w Serbskich Nowinach
a w niemslkich budyskich nowinach list s južneje
Australije woskeweny a do wschelakich druhich
nowinow pschijaty, teho wopschijecza:

,,so su Serbsky wobydlerjo Eben-Ezer a
wot evangelsko-lutherskeje zirkwe wotpanysi
a židowsku wjeru horjewali; so je so jedyn
sobustaw tuteje gmejny, s menom Kovari
s Kortnizy pola Wospórka wobrješanju
snapschecjivit a so teho dla wot wyscheho
šudnika s ūmerekji psches kamenjowanje
wotkudjitz; so pak je so tutemu Kovarej
cješnenje radjito a so je so won na šud
w Adelaidji wobrocjil, kij je wyscheho
mjeschnika Jana Sworu s schtraſi
1500 puntsterlinkom abo s 20ljetnemu
cježkemu dželu, a wyscheho šudnika
Handrija Ponicha s schtraſi 2000
puntsterlinkow abo s 25ljetnemu cježkemu
dželu wotkudjil.“

Serbsky wobydlerjo w Eben-Ezeru su me
prošvli, so bječ tajkim hrošnym a sehařskim
powesnjam napschecjivo ryczel a ja teho dla
prawy dla woskewuju:

,,so je zyke wopschijecje spomneneho lista
sekhane; so Sserbia w Eben-Ezeru hischeze
pschezo s lutheriskej wosadzi dužomneho
Meyera w Bethanii ſluſcheia; so Jan
Swora a Handrij Ponich na žane
waschnje ani fastojsiwo mjeschnika ani
fastojsiwo ūudnika newobstarataj, ale so
staj wobaj wele wjazh ratarej a je wschitko,
w nastupanju p. Kovaria spomnene
ſtukowanje do egiſta wumyſlene.“

K teho nawedjenju hym to se swojim menom
podpišat a swoj fastojski pečat pschijicjach.

W Adelaidji (w južnej Australiji)

10. juni 1857.

(L. S.) C. L. Meyer
Kral. hannoverski konſul.

S p ě w y.

Pjeter we zusbi.

(S niemiskeho pschetožene.)

Nash Pjeter doma wostacj nochže,
Do ſvjeta s možu won won chze,
A dokelž macj to hinač ſečje,
Dha jeje wocjko ſylsuje:
„Schto (wona praj) w zusbi cjinicjek
Wſchak zusykh ludzi nesnajesch,
Wſchje wiezy može tebi rubicj,
Sly cjlownik, so jo njeptnesch.“

Tež starosjiam so Pjeter ūmjeje,
Hdyž macj won widji plakatu,
A ſaspjewa ūej kózde ranje
Najdljeſzhu ſchtuečku rejjomnu.
Won mjeni, zusba ludzi ejini,
To ſbože doma njebydlí,
Duz won jo pyta w dalokosji;
Dom junu pak so ūaf wróci.

Duz k pomožy po žony bježa,
Tež ūozda chze joh' wobročici.
Nash Pjeter pak so hibacj nedaj.
Tén kopot chze do ſvjeta hicj,
Duz džesche macj njet jara ū adna;
„Wſmi ūebi nana ū ūnamenj ū!
Won nebje w zusbi a wje ū ūla
Schtož egi, kij pucjowali ū ū!“

Tón karla pak hei nedá ryczecj,
Tak, so nan skócenje wupraji:
„Na pucj chzu cíj wscho sboje pschecj;
Rycz pak so schmataj w shwatosz!“
Njet wón so pócne swobolesacj
Wot nohow horje do hlowy.
A so by netrak symu tradacj
Bu s cjoptej draftu wobżety.

Dżen díjelenja njek pschischol bjesche;
Po jiedzi dżenj preč poczehne,
Tej božmje wschitkim doprajeche;
Wjeho weko jara frudne je.
Cíj starschi jeho pschewodzeja
Hacj do wshu, kij najblíjscha je,
A dokelz forczmu namakaja
Zam wobed dżerja dżicelomy.
Esej bleschku wina woni kupja;
Kaj myſtka Pieter woczehne.
Na Pszomidzenje hei piša,
A Pieter sydchne: „Kaj Bóh chze!“
Wón woczi husto tricej hei dyrbí;
Wot starschej so roszohnuje.
Wón mjeni: Tu nech sedza woni,
Dim dale swolicej nesechze.“

A potom Pieter preč so schmata,
Hacj runje to joh' mjeracj chze;
Po kuslu pucja stejo wosta
Esej pomyslo: Szwiet wulki je!
Tej wedro so mu nespoda,br/>Tón wieńst symne sadune;
Wón mjeni, so moht śnijeh pschincj djenja,
Hdyž tez niz djenj, dha jutſje dje.

Njet frudny sady so wón hłada,
Myślo, hdje djenj schče poczehne;
Na kschiznym pucju stejo wosta,
Pucj nichten jom nepofaje.
„Ah! taſke doczakacj (wón stona)
Esej njevyſlach; śmil Bojo so!
Wych poſchat na macjerne słowa,
Moht w cjoptej heli śmjeſkacj so!

To macjeri so lubicj budje,
Hdyž budje me saſt strovoh' injeſt!“
Duž blaj, wón sawróci so ruciſe
Kaj hdje schtò njeschtó sabudje,
A bjeſi, so tak sa nimi schwórcj,
Dom k nanej, kij 'mu luby je.

Tej starschej bes tym pschebýwaschtaſ
Pschi mjeri hiscje we forcjmi,
Eſej jara frudnaj pschivipwaschtaſ,
Sso woschewischtaj we iiedzi.
Zam Pietr imaj s pucja bjeſi,
Joh' wotzne swojo wabi wſchaf;

Po pólñym pucju domoj ejſeri,
Tak ruciſe, kaj we loſcji ptak.

So w bliſkoſzi a w dalokoſzi
Dom' noha neje bludžila,
Wen wjeſty pschindje hdzy so ſacjmi,
Tej nepoſnaty do mjeſta
A ljudom wón něk ſaſ ie doma,
Dha ſwarenie ma blyscheſj jno;
To jeho ſkoro mjeracj pocja,
Wlu k wutrobi pat neje ſchlo.

Ty puczowal sy jara ruciſe!
(Tak jeho doma ſchr.eju njek),
Dui, dži a wostan w cjoptym ſuciſi
A daj hei ſłodzicj „dobry thleſeb!“
Hdyž cini to, dha starschi ſtupia
Ruts do iſtwy, m lutej ſrudobi
Ta macj njek ſtyknjo ružy wola:
„Ah Bojo! hdje mój Pietr tizi?“

Duž Pietr s helje wuljese a praji:
„Schtó Wy ſat jara wolarje?“
Nan pak hei hinaſ ſbiu dan:
„Schtó Pietr jno ſaſ doma chze?“
Tak, kaj hei myſlach, je ſo ſtalo
(Macz wylſa a kaj wrótka je),
Ja rano hízom widzich wschitko,
Kak daloko wén poczehne.

Ta macjer nuteraje ſo modli:
„So hólsa mam ſaſ ſtrowoh' tu,
To wutrobnje me ſameſeli.“
Naſch Pietr reſne ſ khróbløſju:
„Hdyž njebych myſlit jenož ſebi,
So dženja pschindje hízom ſnijeh,
Hdyje njek bych był (ia praju tebi),
To jenož luby Boh ſam wje.

hr.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Dha je pak ſukno tej ſaſo
w ptacjismi horje ſchlo.

Mots Tunka. Hais, tak ſ Lipſsa pihā'a.

Hans Depla. To pak je mercaze; ja ſebi
myſlach, so budje tuniſho a duž chyž ſebi halle
budyſki hermant ſu'no k nowym tholowam kupicj.

Mots Tunka. Maſch dha hízom krawza?

Hans Depla. Nie; hiscje niz.

Mots Tunka. Nô, dha ſo tola beſ na
ſedžbu!

Hans Depla. Cjoho dla pak to?

Mots Tunka. Hlaj, jako ja wondanjo do
Kulez pschindjech, so bych tam Pózerakę wuja
wopial, wuhladach tam džiwnu wjeſz; menujzy
ejeta tholowy, kij bjeſhu hiscje cjiſzie dobre, na

penku róśno rubasche. A jako ſo jeje prashach, cjoho dla wona to cjinii? reſny wona: Glacieje, lubi wuijo, moj muſ je ſo ſ niefotreho čjafa do palenzpicja dat; ja hym jeho teho dla k liepschemu napominala, ale to nicio pomhato neje, hač je ſo mi na poſledku wusnat, ſo kójdy króci, hdyž je ſo won te kholowy wobuk, dha te nimu Janeje palenzweje khocje ſchle neſju a won je ſ mozu nutr dyrbjał, — a ſo potom ſtajnie wopil. A na tym neje nichdy nichčon wina był, — praſeſte wona, — dyzli kraw, pschetoz jako je tón te kholowy schil, dha je pschezo pôlku pôdla mjet, a duž ſu ſo kholowy tak palenzej pschiwuczile, ſo jadyn djiw był neje, ſo je ſo tež Pózerakez wuj do neho dat.

Hanß Depla. Hm, hm. Djiwne kufy!

Cyrkwiſke powjesēe.

Křéčena:

Michalska cyrkej: Marja Martha, G. Volpitsa, Khlejerja na Židowi, dj.

Zemirjeci.

Djen 17. septembra: Kora August, Hanß Žuriz ſ Schelna, nem ſ , na Židowi, 6 n. — 22. Jan

Rohanja, khjeſer a korbet na Židowi, 39 l. 4 m. — Hanß Khrystiana, Kortje Schmidta, wjetniſtewoſe naſenſta w ſielanach, dj, 2 n.

Iutſie jako 17. nedjelu po ſw. troſiſy budje w ſchijnej zvirkvi w Dražjanach Boja ſlužba ja evangeliſtich Šerbow wotdjerjana a ſmjeje k. farar Wiazka ſ Budyschini předowanje, k. vicedirektor Wanak pak ſpovednu ryeſ.

Čjahi ſaffkoſchleſyſſkeje želesnizy ſ budyskeho dwórnischa.

Do Dražjan: rano 7 h. 37 m.; pschiwoſnu 12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 16 m. rano 2 h. 42 min.

Do Shorela: rano 7 h. 47 m.; dopołnuja 11 h. 40 m.; popołnju 4 h. 52 m.; wieczor 8 h. 27 m.; w nozji 12 hodi. 4 min.

Benežna płaczisna.

W Lipſku, 30. ſeptembra, 1 Louiſdor 5 fl. 15 nbl. — np.; 1 połnowaſazy czerwony ſtoły abo duktat 3 fl. 4 nbl. 8 np.; wiſke bankowki 98. Sviritus w Wroclawiu 12 fl.

N a w ē ſ t n i k.

Čezzenym Šerbam Budyschini a woſkolnoszje dowolam ſebi ſ tutym najpodwólniſcho wosſewicz, ſo hym predawſche Elanderkez khlamy pschi miaſowym torhoschczu mot k. Schade & Comp. Kupil a je pod ſwojim menom dale wedu. Duž proſchu wo dobrociwych wopyt a ſlubju naſſprawniſche, kaž tež naſtunische poſluženje.

J. G. Richter.

Pschiemjenie býlenja.

Wat dženſniſcheho dnja namaka ſo moje wobydlenje a moj čjafnikarski pschebyk w khjeſti Lautera, na bohatej haſy čjo. $8\frac{5}{23}$ po 1 ſhodzi, mojemu dotalnemu pschebykſej ſchijwje ſ napschecia.

W Budyschini, 29. ſeptembra 1857.

Gustav Müller, čjafnikar.

Sa Fermiſchuy čjaz̄

hym ſaſo

najlijeſtchni pscheńcju parnu muku Nr. 0 a teho runja Nr. 1 wobſtarak a pschedawam ju po tuncie płacjſni. Tež hym wat rjaneje parneje muki nowe poſyki doſtat.

W Budyschini, na herbſkej haſy.

J. G. F. Niedsch.

So ſu prijódſtjaze

m u f i
tež w mojej khlamarni w Maleschewach na pschedan, dawam wſchitkim mojim pschedzelam tam a w tamniſchej woſkolnoszi najpodwólniſcho k naſwetjenju.

J. G. F. Niedsch.

Rachlowſte herbſte en. Iuſh. towatſtwo ſmjeſe juſſie ſhromadzisnu. Pschedbydpywo.

Krajnowstawi bank.

Wobšedjerjo hornotujiſiſich fastawnych listow

Ser. I. La. G. à 100 tl. №. 215,

- D. - 50 - 231. 269. 270. 1503. 2002.,

- E. - 20 - 6. 27. 45. 57. 290. 2268.,

- F. - 10 - 69. 144. — 148. 150. 151. 184. 451. 491. 507. 535. 721. 935. 1247. 1252. 1253. 1547. 1622. 1706. 2008. 2704. 4628.,

Ser. II. La. C. à 100 tl. №. 1801. — 1803. 1901. — 1903.,

- D. - 50 - 1323. 1655.

So ſ tutym wopjet napominaja, so býchu nowe daňſke liſtna, hižom wot ult. de- zembera 1855 hotowe ležaze tola ſamjenili.

W Budyschini, 25. septembra 1857.

Direktorium krajnowstawiſkeho banka.

† Thielau.

Sańdženu ſobotu bu měſchen ſ penesami na klównym torhoſteju w Budyschini namakana a može ſo wot teho, kotrejuž kluſcha, po ſavta- cjeniu wutožkow, pola khejznika Striebla w Hor- nej Buſojni abo pschichodnu ſobotu we wuda- waini Serb. Now. ſo ſo dostaci.

Po porach pschirſane pôduſchie wot maſtrich- tſkeje koſje ſu na pschedanu w Nieckſhovej khlamačni w Maſleſezach.

Direktrne ſ Ameriki ſym weſebje pschihoto- wane ſchtyſty ſ pſchibivjanu pôduſchow na ſchlo- nje a ſtupnje doſtat a pschedanu je jara tunjo.

W Budyschini na ſerbſkej hafy.

J. G. F. Nieckſch.

Koſzinu (Knochenmehl) dopofaſa- neje dobroſſje doſtachmy a poruczamy

W Budyschini, 25. septembra 1857.

G. G. Schade,

ſnapſcheſja mjaſhowych hiefsow ej. $\frac{2}{2} \frac{2}{2}$ po 1 ſhodji.

W Hiekez cijichcječni moža ſo kždy čas doſtaci: Steuer-Quittungsbücher, mja- ſane a newjasane, ſchtueſki ſa poprijanzarjow ſerbſte a njemſte; ſrachtliſty, rachnumki a ſchtueſki ſa ſemretych.

Zańdženu ſobotu žita w Budysinje płaćachu

Kórc.	Wyšsa.			Nižsa.			Srzedzna.		
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Biſchenza	6	15	—	5	20	—	6	10	—
Roſka	3	20	—	3	5	—	3	15	—
Sejmen	3	15	—	3	5	—	3	10	—
Wows	2	17	5	2	5	—	2	15	—
Hroč	5	5	—	—	—	—	5	—	—
Wofa	4	7	5	—	—	—	4	—	—
Rjepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zably	6	7	5	—	—	—	6	—	—
Hejduska	4	20	—	—	—	—	4	10	—
Bjerny	1	—	—	—	—	—	—	22	5
Kana buty	—	16	—	—	—	—	—	15	—
Repa ſlomy	5	5	—	—	—	—	5	—	—
Gent. ſyna	1	10	—	—	—	—	1	5	—

Dowoz: 2528 kórcow.

Voređenje.

Wosſewenje ſluba w c. 39, fotrej je ſo psches nepowołancho ſtało, je faſchne a nemóže ſo teho dla wot teju tam pomenowanej pschipoſnacj.

Čiſćenje poſla K. B. Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so u wudawařni Serb. Now při bohatych wrotach wotedać, placi so wot rynku 8 np.

Zamolvity redaktor a wudawař

J. E. Smoter.

Kózde čisto płaci $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předpłata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral,
poče $7\frac{1}{2}$ nsl.

Číslo 46.

10. octobra.

Č. 1857.

Wojewódzkie: Swięte podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. S Bonęz. S Habska. S Rameńza. S wojskowego wózka. — Australijski list. — Perzatyzeta herbka boża płuźba w tchijnej zemi w Drežjanach. — Sperry. — Hans Deyla a Mors Lunka. — Zyrkwińskie powesje. — Czahi skoszlesyńscy jeleśnicy itc. — Venezia placajna. — Nawieschnik

Swięte podawki.

Saksa. Krómpynz Albert je so 3. octobra do Bartina podał, so wot tam na sastro sało do Dražđan wrócił a hnydom dale do Ischla ijet. Kral Jan pak je pak 5. octobra do Potsdama k pruskiemu królikiemu wujek a tam s hym, kaj tež s russim khjeżorom jedyn dżen pschebyt a so potom sało domojo podał. — Kraslowski komornik, swobodny knes se Schönberg-Bibran, je rycerski tchij rakuskiego leopoldskiego rjadu dostat. — Russi a rakusti khjeżor, kij bjeschtaj so 1. octobra we Weimaru třehtoi a tam dżen hromadzie wostaloj, pschiweschtaj so 2. octobra do Dražđan, s wotsalz rakusti khjeżor hnydom dale do Wina iżedzische, russi pak dwie hodžni w Dražđanach wosta a so potom sało do Weimara wrócił. — Przyzbyna Maria, starsza dżowka króla Jana je schtört w Dražđanach wumreła.

Prusy. Russi khjeżor pschiwese so 4. octobra se swojej familiu do Potsdama, pschebywasze tam dwaj pola króla a poda so 6. octobra na dompuę do swoich kraju. Pruski prynz jeho hacż do Kohlfuria pschewodzische, s wotsalz so wón do Prinsenau na kwas dżowi tannischeje wóswodki poda. — W tytłe dniach pschiwese franzowscy prynz Murat list wot khjeżora Napoleona na króla, w kotrym Napoleon pišasze, so hiszczęsia do Bartina na wopytanie pschiwiedje. — Król dżerzische 3. octobra swój 50letny wojskii jubileum, pschetoż 1807 tuteho dnia bje won do 1. gardyregimenta pseschlow sastupił.

Rakuš. Khjeżor je so po wrózeniu s

Weimara do tchijskich kipelów podał a chze tam se swojej śwojsiu njeftoty čas pschebywasze.

Franzowska. Khjeżor je so 30. octobra se Stuttgartia sało do Parisa wrócił a so wot tam s khjeżorku Eugeniu do Chalonskiego lichewa podał, hdzej buštaj wobaj wot wojakow s wulkej radoszju witanaj. — Franzowskie nowiny pišaja, so budże to wulzy k pschiwoprenju po-wschitkomnemego miera pomhač, so staj russi a franzowscy khjeżor w Stuttgartii hromadzie ry-čaloj a wurdajwakoj.

Italska. S Florenza pišaja, so je tam-nischa herbka wewojwodka Hana, (rodzona sa-ska przyzbyna), na wošypizy sħorela.

Indżelska. Po wobtwardżenju jendżel-skich nowinow budże hacż do dezembra njehdże 85,000 jendżelskich wojakow w Indii sħroma-dzonych. Kiedy thđen ich tam s Indżelskiej szelu a nowi rekruci so horjeberu, tola nepschihadżesa nježi tas s hromadami, kaj by hebi ministerstwo żadato. W Indżelskiej menujzy njeħtōn wojak byż netreba, ale schtoż je tam wojakow, cji dobrowolnie do wójska stupia. —

S Indijskiej powesje nieżo woħebje ważnego nespovedaja. Delhi je hiszczęsia pschezo w ruzi sħejzarjow. Tam a hem fu so hinduszy wo-jaz, kij bjechu hiszczęsia hacż dotal sħvern, w nowischiem časzu specjalist a Europijskich sħonżowali, hdzej bjechu jidu doħaħnyli, — ale so by so njehdże jadyn woħebje ważny slukt stat, wo tym so nieżo nepische. Hinduskim sħejzarjam po-brahuje dobry wójniſti nawedowat, kij by jidu pschewiżwo Indżelzjanam rjadowat a wodjiet a

duž, po naschim svačju, plovž jeje revoluzije
nicjo dale nebudže, hacj so budže wele ludži
sfónzowanych, wele penes pschečinenych, wele
schkody načineje — a sfónčinje ranscha India
wot Zendželjanow sašo dobyta a hore cíjskeža-
na hacj dotal.

Ze Serbow.

S Budyschina. Starožitnostny wotrjad
macjizy ſerbſteſe mjeſeſe ſredu 30. ſeptembera
ſwoju raſymstu ſhromadžiſnu w Budyschinii. — K.
aktuar Wehla powedaſche najprjedy, ſto bje
ſo w ſaſidjenym čaſu k ſbjeram starožitnoſte-
neho wotrjada pschi hromadžito. Darili bjechu
paſ t. l. ſ. kubleſ Psul w Bjelčežach 32 wſche-
laſich starých penesow, woſebje w čaſu poſle-
neje ſranzovſkeje wójny naſbieraných; 2. f.
aktuar Wehla jedyn starý pôlſti a f. vikar
Hornik jedyn turkowſki penes; 3. k vicedirec-
tar Wanak wobras brónjanskeho hrodziſhca;
4. f. aktuar Wehla jenu kamentnu ſekeru, na-
maſanu 1857 pola Šgijez (ſerbſka brón ſ
najstarskeho čaſa); 5. f. ſudniſti controleur
Kein ſonc jeneho stareho želesneho ſchipa, na-
maſany 1851 pola Stokpna. Tež pokaza l.
vikar Hornik ſnamjo stareho ſerbſkeho pschi-
bóha Peruna, ſiž je ſo w ljeći 1857 pschi-
twarenju podjamskeje ſchulje w Budyschinii na-
maſak a ſo njetto w tačanitskim archivi ſakhowa
a k. aktuar Wehla ſweſeli ſhromadžiſnu
psches poweſt, ſo je ſo w Spytežach jedyn
starý ſameni wuſliedžit, na ſotrymž ſu starí
Eſerbo ſwoje žito mljeli a ſo ma nadžiju, ſo
tež tutón k ſbjeram towarzwa doſtane. Ma-
to čjatasche pižmaradžer Jenič nastawſt wo-
nebo Budarjowym živenju a testamencij prijódk
a džielesche tež pschi pižmo ſobu, ſiž bje wón w
tutym naſtupanju wot frajſkeje direkciye doſtak.
K. vikar Hornik bje starožitnoſne wſchelcijim
napiſat a ſpomni w tych ſamych na rovove ſamene
w mniſchej zyrki a na ſchijje w Khréſcijaz a Ne-
belečijaz a na ſtuſkowanje njeſotrych starých ſerbſkich
ſpižacjelow. Woſebje bje ſhromadžiſni ſajimane,
naſhonicz, ſo je prijeni ſerbſki gramatikus, ſeſu-
ita Jakub Ticius, rođený ſ Kulova, w ljeći

1693 w ljehwí pola Belgrada 33 ljet starý
wumret, ſtož hacj dotal hiſćeje niſomu ſnate
nebje. Po l. Hórnikowym namečki bu tež po-
tom wo ſbjeranju ſerbſkich ſwójbnych a pólnych
menow ryčane a woſpet proſiva wuprajena, ſo
čhyt tola ſoždy, ſiž ſtaſdnoſt ma, tajſe ſerbſte
mena, ſo kotrymž ſo tu a tam pola, ſuki, haty,
ferki, hórfki a t. d. pomenuja, ſeſbieracj a jenemu
ſobuſtawej starožitnoſteho wotrjada ſobudželicj.
Na poſledku čjatasche hiſćeje k. aktuar Wehla
wopibaňje kračežanſkih horow prijódk a ſpomni
pschi tým tež na podawſ, ſiž je ſrednej tutých
horow, tak menovanaj ſrienjy meno dat. Pschi-
ſpomnič móžemy hiſćeje, ſo bje starožitnoſtna
ſhromadžiſna tón króč tež wst jeneho pôlſkeho
Štowjana, k. Fudako wſkeho, wopytana,
ſiž bje wutadzenjam tež ſameje jako hóſz pschi-
tomu. J.

S Budyschina. Nowy krajnoſtaſki evan-
gelſti ſeminat doſtane, kaž ſamy ſtyscheli, 19. ok-
tobra ſwoje poſwiecenje.

S Vonež. K roſprawí, psched týdjeniom
w naſtupanju tudomneho wóhnjoweho neſvoža
woſivenej, mamy hiſćeje pschi ſpomnič, ſo naſhi
muſdy do Wopafeje po ſermuſhne piwo wuijeli
nebjechu, ale do Sahorja. Héwak je tež ſpom-
nenja hódne, ſo je ſo žiwnoſzerej Pietrej
Mjetiſchej koſa ſpalita a žiwnoſzerej Janei
Zahodži ſeſiajny poſ w plomeniach ſonc
wſat, ſotryž bjeſche, hacj runje bjechu jeho ſ
recjaja puſhečili, tola do wóhnja ſabježat. Za-
hoda ſam je ſo paſ na rufowaj a we woble-
čju jara wopalit. Tež ſpalichu ſo weſnemu
prijódſtejerej Handrijej Swori wſchitke
ſmach, ſotrež bje wón 27. haperleſe t. l. wó-
hnju wutorhnyt a potom do naſhwilneho pschi-
byka k Mjetiſchej pschenecſt. Runje taſ džieſche
ſo tež Augustej Bachmannnej, ſotryž pola
Handrija Powki bydlesche, doſek wón tež
doma nebjeſche.

S Helska. Kaž ſ wjestoſaju ſtyschimi,
dha je dotalny boshežanſki wucjet k. Schreiber
ſa tudomne wuczerſke mjeſto deſignitrowany.

S Kamenja. Pschi wólbí ſa krajny ſejm,
koſaž ſo l. oktobra ſa 22. buſki wokreſ mje-
ſeſche, bu kubleſ Vedrich Wylem Veeg w

Břešy pola Kamenža jako sapoštlanz a herbſki korejmar Jakub Pjetr Žyž w Nowoſlizach jako namjeſtnik wuſreleny.

S wojerowſkem wofre ſa. Knec re-daktoro! Dokelž Wy hſtchje pſchetož mena tych ſamych ſſerbow w Serb. Now. ne pſchineſecje, koſiž ſu pſchi wojerowſkim ſtothladu čeſne myta doſtali, dha Wam je ſ tutym djenſha ſzelu a proſchu ſo byſcheje je wotčiſchejeſci dali.

Na konje doſtachu čeſne myto: kublež Heinza we Wulſich Edžarach, Meluſich w Židžinom, Stojan w Nydei, Matiza w Lubuſchu, Jurk w Nowej Wky, Jurij Žypač w Blunju, Domana w Brejnej, Kobalz w Nowej Luži a Koček w Kočini.

Na hoſjada: kublež Hans Janč w Spalach, kublež Matej Trunk tam, ſhiejer Kobalz we Woſerezach, rychtar Kreba w Lubhoſzju, poſlenk Koſak w Narči, poſlenk Král w Narči, ſahrodník Hradki w Spaloch a poſlenk Höna w Čornym Cholmu.

Na wowzy a ſwinje: wowcež Janoſe Židžineho, bur Kočen ſ Narta, a bur Hensel ſ Narta.

Tez doſta bur Kulman ſ Čiſka čeſne myto ſa huſy, a kowar Schimank ſ Manjowa ſa wuberne po dlowy. R.

Australſki liſt.

Pſchedpo mnenje. S Gnadenthalu w Australii je J. G. Schiežor w Schejenzy ſſiehowazy liſt wot ſwóſeje ſotry doſtal a nam tón ſamy po wetschej dželbi ſ wotčiſchejenju porucžit. Wón ma ſo tak:

W Gnadenthalu (Mount Rouse, Victoria Australia), 6. juliia 1857. Gnada naſeheho knesa Jeſom Chrýſta budž ſ Wami wſchitkimi! Luby bratſe! ſkoro budže woſhom ljet, ſo ſo wiazy widjetoi nejſmoj; ja paſ wſchjednie na Tebe ſpominam. Schtož me a mojeho muža naſtupa, dha ſmoj tak daloko ſtrowaj, jenož ja mam druhdy hľowubolenje. Moj ſmoj ſebi ſ mojim mužom njehdje 20 akrow ležomnoſzjow kupoſloj a to ak ſo 1 puntſterlinku abo 6 ll. 20 nſl. Naſch kraj je jara dobrý a mamy

na ſwojich ležomnoſzjach doſz drewa a wody. Luby bratſe! hdž by Ty naſu blečk widjet, Ty by ſo wjeſſie ſweſſelit, pſchetož njehdje 20 kročel wot domu je ſtudzen, bliſto domu paſ ſahroda a dale teje ſe polo. W ſahrodži plahu-jemy wſchelake plody a woſebje radža ſo nam melony, ſiž ſu jara blödke. Žečmeni a pſchenža neſteſi tudy tež wele a moj ſmoj derje ſ po-kojom, woſebje dokež ſo rola derje džeta, pſchetož ja ſym ſama ſ ſopacjom ryta. My w Australii hſtchje nihdje tak dobry kraj namaſkali nejſmy, ſaž tudy, pſchetož tudy je wody a trawy doſz a woboja je dobra.

Luby bratſe! Ty budžesč ſo dživacj, hdž egi piſam, kaž ſmoj woſolo puežovaloſi. Moj pſchindjechmoj, kaž wiesch, najprjódžy do Melbournu a wot tam džechmoj w ſieczi 1851 ſtoto ryc a wostachmoj tam tsi mjeſazj a ſym ja pomhala, ſtoto ſ perſchezie mycji a bje to 100 jendželſtich mil ſady Melbournu. Moj ſmoj 30 unzow ſtota nahtromadžitoſi a je ſa 83 puntſterlinkow pſchedatoſi. W meji 1852 ſtupichmoj do tódjie a pſchewefechmoj ſo po morju wot Melbournu do Adelaidey. Wot tam džechmoj 30 jendželſtich mil do kraja nits, dokež mjeſachmoj tam ſnatych. Ale tam woſtachmoj jenož jene ljetu, pſchetož mojemu mužei ſo tam na žane waſchnje lubič ſeħasche, dokež bje pičjna woda wſcha jara ſelenia a hevak tež malo drewa a w lieču jara wele horžych nietrow.

W ſieczi 1853 bu duchomny Schirman wot tam do Greenwicha, ſiž njeſko Buſezy rjeka, powołany, pſchetož njeſotre njemſle ſwóſbu bjechū tam cjaħnysti. A dokež bu wot nich tón kraj jara īhwaleny a moj ſ duchomnym Schirmanom tak dobru ſtadnoſz mjeſachmoj, dha podachmoj ſo tſecji ſtrocj na morjo a pſchewefechmoj ſo ſa 5 dnjow do Portland-Baya, hdžej ſ tódjie wuſtupichmoj a hſtchje 80 jendželſtich mil do kraja nits džechmoj. W januara 1854 ſežežechmoj ſo na ſwóſ ſamhny kraj, hdžej hſtchje njeſko ſmoj a tež wot ſow nihdje druhdje pſchinič nočħzemoj, ſhiba do rowa.

Sapocžat bje ſa naju ſhjetro cježki; pſchetož ſ naſu penes bjechmoj ſhjetro wele pſchepu-čjowaloſi a wot teho cjaħsu, hdžej počjaču ſtoto

rycę, bje wschitko wele dróżsche, a potom dyrbiach-
moj ſebi dom iwaricę, ſtudnju rycę, polo ſ plo-
tom wobdač a ſchtomy wukopowacj. Mój ſmoi
njeſotryjskuliž wečor pschi mjeſaciku na polu
dželatōj. — Džak budž Bohu, ſo je namaj
taſ daloko pomhat, pschetoz moj mamoj njeſko
tola teſko pola hotoweho, ſo možemoſ derje wot
neho žiwaſ byz. Mój mjeſachmoj to ſjeto
60 buſchlow pschenzy (1 buſchel je 60 puntow)
a ſmoi wet hód ſem tſi ſwinje rjeſaloſ a tſi
mamoſ hisheče w ſhlewt ſa pschichodne ſjeto.
Tež mamoſ howjaſeho ſtou a to 3 ſtruwy a 3 wo-
ſlow Teſko hary ſeſelatami nimasch, kaž pola Waſh,
pschetoz wone ſhodža bórfy ſ ſtruwami na paſtuw,
wečor pak ſo domoj honja a ſawreja. Na
ranje ſo kruwa trochu wudeji a to druhe mloko
doſtane čjelo a to traže njeſhdje 6 hacj 8 nedžel.
Potom woſme ſo pak ſruch koſie a do
teje ſo njeſotre hoſdzie nabija. Tuta koſa ſo
na to czeleczu na noſ ſweże, ale taſ, ſo može
čjelo trawu žracj, a hdvž dže ſ ſtrume, dha ju ſole,
taſ ſo jemu ta wiſay blisko pschinči ned a na
taſke waſchnje ſo tudy czelata be wiſcheje prózy
wothaſduja. Žow ſo ſtót ſam w ſerkach paſe
a nima žanych paſtyrjow, kózde howjado ma
pak meno ſwojeho hoſpodarja wupalene, teho
runja tež ſonie, jenož wowyg maja ſwojich
paſtyrjow. Blíſsche miſto, 5 hodžinow wot
naſ ſvalene, riefa Hamilton a može ſebi jedyn
tam wiſcho ſupowacj.

Tudy je w juliju a augusta najwetscha
ſyma, ſymne pak tu jara neje, ale wele deſchcia,
tola tež ſ čjazhami w nozy ſuft ſchjerke; hdvž
pak ſlónzo pschinđe, dha wiſho ſabu hnydom
roſtaje. Šonjeh ſow hisheče čjadny wiđala
neiſym. W ſeptembra ſadzamy bjerny, woſoko
hód mamy najhorzsche dny a w ſapocjatku ja-
nuara ſu pschenicze ſnje.

So moj hisheče čjadny cjehnity ſtót nimamoſ,
na tym je wiña, ſo ſmoi taſ wele ſa pola
wudacj dyrbiatōj. Ale pschichodnje budže to
l'jepo.

Nashe najwetsche weſelje by to bylo, hdvž
by Th ſe ſwojimi džiecižimi ſ nam pschinči chyž;
pschetoz wot teho kraja, ſiž moj mamoj, bychmy

wſchitz prawje derje žiwy bycž moħli; a t. b.
a t. d., a t. d.

Wele dobreho wot nazu na Twoju mandjelsku
a džieciž, kaž tež na bratra Handrija a na
wſchitich ſnatych.

Ja wostanu

Twoja

ſwjerna ſotra
Haňža Stefanowa.

Pecjatſizeta ſerbſka voža ſlužba w Fſchijnej zyrki w Dreždjanach.

Šydomnata nedžela po ſwiatej troiſy,
4. oktobra, bjeſche pschi luboſnym wedri dovoſ-
dnja w 11 bohatu ſtulu ſerbſkich ſemſcherjow
do vožeho domu ſhromadžila, hdjež ſtarſkich a
młodſkich ludzi, wojeſtſkich młodjenzow, kaž tež
njeſotrych čeſſiedoſtojnych ſchidžinjow w čeſhaku
nadendječhmy a wele pschitoſneje ſerbſſeje dratſy
widjichmy: na čimž ſo naſcha wutroba ſrada-
washe.

Khjerlusche bjeſtu, kaž hewaſ, woſebje wo-
cieſchczane, a ſpiewaču ſo: do ſzenja čj. 341,
do prijedowanja 436, po prijedowanju 79, pschi
božei wečeri 186. Taſo ſerbſki ſpiewař bjeſche
ſo knes ſantor Peſkar ſ Budyschina ſem podaſ.

Spowednych ludzi, kotrymž knes vicedirektor
Wanak ſ Budyschina dwie spowednej ryczi
djerjeſche, naliſci ſo 277. — Prijedowanje po
ſzenju ſwiateho Lukasche 14. ſchueſl 1—11,
ſlyſchachmy wot knesa duchownego Wjazki ſ
Budyschina, pod tymle ſalladom a roſpoſožkom:
„Kaſti roſdžiel poſkaſuje ſo bes džiecižimi ſwjetia
a bes džiecižimi ſwjetia pschi ſwečenju nedželje?
1) Džieciž ſwjetia pohořiſhuja ſo na Khrystuſu:
Džieciž ſwjetia pytaju jeho hnadu; 2) džieciž
ſwjetia hladaja čjeta: džieciž ſwjetia čjinja ſtutſi
luboſje; 3) džieciž ſwjetia ſo hordža: džieciž
ſwjetla roſtu w poniznoſzi.“

Schtwóre ſerbſke ſemſhneje w tuiym ſejci
ſmjeſe ſo, daſi böh, 6. džen̄ deſembra, 2.
nedželu adventa.

Tón pak, w ſotrehöž mózneſ ruzý wiſchito
ſteji, chyž po ſwojej mitoſzi naſchim ſerbſkim
ſemſchenjam najbohatſe žohnowanje ſpožejowacj!

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

* * *

* * *

Hans Depla. Hdyž ja takle po kraju wo-
koło khodju, mój Mots, dha šo ja kóždý ras-
swešlu, hdyž piešnu a rjanu zyrkej wuhladam.

Mots Tunka. Haj, hdyž je zyrkej rjana,
tam najstere wožadni rad do neje khodja a do
Božeho słowa nieschio djerža.

Hans Depla. Taf šym ſebi wondanjo
tež jenu renje ponowemu zyrkej wobhladował a
wona je šo mi wubernje lubita; jenož na to šym
trochu borcek, ſo tam, hdyž jedyn ſ kerchowa

won stupi, pschezo hiſhćeje taſke hromady kamenjow
leža.

Mots Tunka. Dyrbja dha tam te ležecj.

Hans Depla. To ja newjem. Ludžio
pak prajachu, ſo ſu mot njeſohu ſupene a tón je
hiſhćeje neje wotwoſyči khwilje mjet.

Mots Tunka. No, to by pak tola njetko
najwerschi čiaſ ſyt, hewak tam tež hiſhćeje leža,
hdyž viſitazia pschindje, a to ſo nam tola lubilo
neby.

S p ē w y.

Pschi ſrudnych a czejkich podeńdzenjach.

Głos: Dunu junu budje to, Schtož naš wſchi ſt.

Neylacj, moja wutroba,

Neylacj, Boh je hiſhćeje ſiwy,

Trechja tež cje neſboja;

Neylacj, Boh je dobrocjiv,

Proſch joh', wen wſchal ſawieſſje

Kiſhj faſ wofme wot tebe.

Hdyž nam ſbojo, weſelje

Na wſhjech naſchich pucjach ſcjeje,

Dha to tola woprawdzie

Nicjo jara cjeſke neje,

Boha knesa luboracj

U ſo jemu djakowacj.

Hdyž pak cjeſke neſboja
A tež wſchelti kiſhj naſh wſchi
A ſo pschi ihm hiſhćeje ſda
So naſ Boh knes newuſtyschi,
Dha ſo hafle poſaſa,
Kajſoh' ducha cjlownek ma.

My wſchak tola woprawdji
Bohaty tak faž tón khudy
Nejſmy ſobu pschineſli
Jadyn nicjo na ſwjet tuby,
Duž tež to, ſchtož mamny tu,
Kute Boje daru ſu.

Kohož Boh knes lubo ma,
Teho won psches cjernje wodji,
Tola Boja dobrata
S nim tež w cjernjach ſobu khodji
Haj, ta ſchcjeſka cjernjowa
Wedze runje do nebja.

Tam b'dje, bratssio! weßelje,
Tam we Božim wjecznym raju,
Hożej nasch Sbožnik Jezuš je
A eji, kij Ischijz noscha, maju
Po tym čažnym cjerpenju
Wjecznu sbožnoſſ we nebju.

Duž dha neplacj syfniwie
Neplacj, hdz Voh kichij eji ſače,
Schtož Voh čini, dobre je,
Wón jo snaje ljepe wele,
So tón kichij, o wutroba,
Neje eji bes wujitka.

Pietr Mlonk.

Cyrkwinske powjesće.

Wérowani:

Michalska cyrkę: Handrij Schuster, týscher se
Svjera f Hanu Khrystianu Grohmanez se Židowa.

Pjetrowska cyrkę: Jan Eduard Melba, bjergrat
a fidełk w Budyschin, f Hanu rod. Beheret ſtu-
dowanej Lischowej tam.

Kréeni:

Michalska cyrkę: Hana Maria Ida F. T. H. Däh-
nera, fabriskego dželacjerja na Židowu dz — Maria
Amalia, Amalije Auguste Schmidetz se Židowa nem. dz.

Podjanska cyrkę: Korla Herman, k. H. Salma,
ſchtryparsja na Židowu, h. — Korla August, Hanžje
Mülleret f Grubelcijz nem. h.

Zemrjeći.

Djeń 24. septembra: Madlena, rod. Wagneret,
nebo Jana Müllera, cjeſlje w Psowjoch, ſamost.
wudowa, wumre pod hrodom, 60 l. — 25. Hana,
rod. Halter, nebo Jakuba Merwy, hejerja pod hro-
dom ſamost. wudowa, 72 l. — Korla Herman,
k. H. Salmy na Židowu, h., 2 n. — Pietr, Jana
Bohuvjerta Bisolda, murerja na Židowa, dwójniſte
dziečjo, 4 n. — 28. Maria Amalije, A. A. Schmidetz
se Židowa nem. h., 2 n.

N a w e s t n i k.

Gebr. Lederez

balsamifše

semiskoworechowolijowe mydlo

4 kufy

w

ienym paketi

10 uſl.

je jaſo jara mity poreñſchazy a wocžerſtwazy myjaty ſtrjed dopóſnate; wone moje ſo teho
vla k dozpičju a ſvjerzenju ſtroweſe, bjeſeje, nježneje a mehkeje foſje najſepe poručeſej a
pſchedawa je w ſtajnej dobroſzi pſchezo wopravdſite ſenož

Korla Peſcheck, Coiffeur
na bohatej haſy čjo. $\frac{85}{23}$ nedaloko winowjeſſe ſicije.

Peſch em jenjenje hydlenja.

Wot džensniſcheho dnja namaka ſo moje wobydlenje a moj čaſnikarſki pſchebyk w khjeſi
k. Lautera, na bohatej haſy čjo. $\frac{85}{23}$ po 1 ſtgodzi, mojemu dotalnemu pſchebykſi khwiſe
f napschećia.

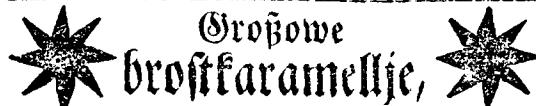
W Budyschin, 29. ſeptembra 1857.

Gustav Müller, čaſnikar.

Twarſki kalk, hnujny kalk

pſchedawa ſtajne na budyskim dwórnichcju

Heinr. Jul. Linck.

najſejſti ſtrjed k wotſtronenu ſaſchela a k po-
loženju dychanja, kož tež k ſwarnowanju pſche-
dybaſofiu pſchi ſaſymnenju w ſymnym čaſu.

Na Budyschin a woſolnoſſ w hrodo-
ſkej haptzy ſneſa M. Jäſinga ſožy čaſ
na pſchedan. Eduard Groß w Wroclawju.

Direktnje f Ameriki ſym weſebje pſchihoto-
wane ſchyfty k pſchibiwaniu pöduſchow na ſchlo-
nie a ſtupnje doſtati a pſchedawam je jara tunjo.
W Budyschin na ſerbſkei haſy.

J. G. F. Nieckſch.

W Hiekež cjiſchcjetni moja ſo ſkdy
cjaſh doſtacj: Steuer-Duittingſbücher, wja-
ſane a newjasane, ſchtuczki ſa poprijanzarjow
ſerbſke a njemſſe; ſrachtliſty, rachnunki a
ſchtuczki ſa ſemretych.

Temu ſamemu, kiž je me w čj. 39 Serbſich Rowinow jako ſlubenu poručili, praju s tutym ſwoj na leinischki djak ſa tu, wot neho wunefenu kju a pſchisvominam hiſcje, ſo drje by ſo won naſfere ſam rad wo moju ruku progoval, hdy by ſo jenož to hodžilo, hewaſ wosjewuju hiſcje woſebje, ſo ſpomnene ſlubenje na Jane waſhnje wſerne neje.

Hdyž me ſly jaſyk hani,
Na cjeſnym meni ſrani,
Eſo weciči nebudu;
Hdyž ſmječ tež na mne pane,
Mi neprawda ſo ſtane,
To chzu wſcho wodacj ſ luboſſju.

W Dobroſezechach, 2. oktobra 1857.

Marja Meldžiš.

Niechtco proſnych pieſelow, kotrež ſo ſa ſakſakadowanje derje hodža, pſchedawam naſtuniſcho. **J. G. Klingſt** Nachfolger.

na bohatej haſy čjo. ^{86/24.}

Duſchny kramſti pomozniſ može hnydom djeſelo doſtač pola Jana Röbla w Ziku.

Wosjewenje.

So ſym ja wot 1. oktobra t. l.

hoszeiž w Bukezach

wotnajak, to cjeſenym ſerbam k dobrociňwemu naſedjenju dawam ſ tym ſlubenjom, ſo moja pola me ſtajniſe dobru ſiedi a pieſie ſa ſebe a dobre hródiſe ſa ſwoje ſonje doſtač.

Ja proſchu teho dla wo huste wopytowanje.
W Bukezach, 4. oktobra 1857.

Bohwijer Lehmann,
rjeſnik a naſenk hoſzenza.

Pſchedawanje ſuki.

K dobrowělnemu pſchedawanju ſuki, k rycerſkuſli we Lupe i ſluſhajeſe a na bronjanſkiſch ležomniſſjach pola Haj a ležajeſe, w djeſelbach po 150 □ prutow wulſich, je termia

na 14. oktobra teho ljeta
dopolniſa w 10 hodžiuach

poſtajena.

Scrawni ſupowarjo ſo ſ tym pſchisvominenjom, ſo budža pſchedawanke wumienienja na termiu wosjewene, ſo pak je naplaćenje 10. djeſela ſupuých penes hnydom po pſchidyreñju nuſne, na tu ſamu pſchepreſhuja.

W Minakali, 4. oktobra 1857.

Lupjanske rycerſkuſleſke knejſtwo.

Jedyn 4 ljeta ſtary kón je ſe ſwobodneje ruky na pſchedanu a može ſo wſcho dalsche ſhonicz čjo. 25 w Edjeri pola Klufſcha.

Oživocjanſke herbſke ev. Iuh. towarzſtwo ſmjeſe ſutſie (nedželu) ſhromadžiſnu.

Pſchedaſh dſt w o.

Sa Kermuſchun ežaſ

ſym ſaſo
naſlijeſchu pſchenčju parnu muſu Nr. 0 a
teho runja Nr. 1
wobſtaral a pſchedawam ju po tunej placiſni.
Tež ſym wot ržaneje parneje muſi nowe poſyki doſtal.

W Budyschin, na ſerbſkej haſy.

J. G. F. Nieckſch.

So ſu prijodſtiaſe

m u f i

tež w mojej khamarni w Maleszechach na pſchedanu, dawam wſchitlim mojim pſcheczelam tam a w tamniſchej wokolnoſzi naſpodwělniſcho k naſeſenju.

J. G. F. Nieckſch.

Woſjewenje.

Dokelž druſy, woſebje w mojim ſuſodſtwi tež ſelene ſchomiki pſched khamowymi duremi wuſtajeſa, pſches ežož moža ſo moji lubi woteberarjo ſamolicz, dha ſ tutym wosjewuju: ſo ſym moju khežu, w kotrež moje khamy mam, zylie ſ nowa wobarbicz dak a ſo ſo na teſ ſamej hortka 2 módrej wutrobi namakatej, pſchi khamowych duriach pak ſtaj, kaž dotal, taj dwaj miraj wupowisnenaj a pſched duremi ſteja wſchelake rjane ſelene ſchomiki.

W Budyschin, na ſerbſkej haſy čjo. ^{10/24.}

J. G. F. Nieckſch.

Moje ſnate dobre woprawdzie

ſ u che d r o ž d ſ i e ,

kaž tež wſchitke pſchi pečenju trſebne twory poručjam k prijodſtiaſym kermuſcham naſlijeſe a proſchu wo prawje bohaty wopyt naſpodwělniſcho.

J. G. F. Nieckſch.

Dwaj trebanaj ale hiſcheje zylie dobraj ſoprowaj khamonſaj, jedyn 39 khanow a drugi 17 khanow wulſi, ſtaj na pſchedanu a može ſo wſcho dalsche we wudawańi ſerb. Rowinow ſhonicz.

Po porach pſchirjeſane pôduſeſje wot maſtrich-
tſkej koſje ſu na pſchedanu w

Nieckſhowej khamarni w Maleszechach.

Barlinske wohē ſawieſſjaze towařſtwo.

Sakrojene 1812.

Sakladny kapital 2 million ajs toleř.

Tuto najstarsche wohē ſawieſſjaze towařſtwo bere ſawieſſzenja psche wohūſou ſchodus horje po niſkih, ale tverdyh prāmīach, hd. ej ſawieſſený ſenje nicio dopytačowac; netreba. Wone ſaruna tej ſchledowanja, fiz ſu ſo psches blyſt ſtate, bvruej won runje neſapalik, ale jenož roſtſhepił, a ſavlači tej wobſkodzenja, fiz ſu ſo pschi wurumowanju na wiezach ſtate.

Podpříjau, fiz je agenturu ſa Budyschin a wofolnoſz na ſo wſat, chec čeſzenym ſerbam ſawieſſzenja pschi tuym towarſtwi ſubje rad najtañiſcho wobſtarac; a herak kózdemu wſchilke požadane wukafowanja w taſtum naſupanju darmo dawac.

W Budyschin.

J. C. Smoler, wudawař ſerb. Now.,
agent barlinskeho wohē ſawieſſjazeho towařſtwo.

 Ssuehe dr o j d ďje,
čerſtve ſylné žitne ſuſe dr o j d ďje porucujuſe
Herrmann Danckhoff,
na ſerbskej haſy.

Nowa

Šerbyſka prothka

na

ljetu 1858.

budje hžom k budystemu hermankej hotowa a može ſo tehdý w Smolerowej knihářni ſa $2\frac{1}{2}$ nsl. doſtači. — Schiož ju po tuzentach kupuje, ejini najſepe, hdž ſo boryš na k. kantora Pefaria pschi ſerbskej michalskej zyrki w Budyschin wobroči.

Nowa ſerbska prothka na ljetu 1858 je pola druhoho čiſtečjerja čiſtečjana, hacj ta na ljetu 1857 a je čiſtečj tak derje wupanyt, ſo budje kózdy ſ nim ſpoſojeny. Tež je papera wele toſcha, hacj pschi konſchej prothy.

W Smolerowej knihářni ſu k doſtači:
Woſobnē Dar ſa Kjesejjanow, wudate ſot
J. M. Vuka. $2\frac{1}{2}$ nsl.

Šerbske baſnje, ſtrojemu wulzy lubemu lubej podate k wujitku a k ſabawenju wot H. S. $2\frac{1}{2}$ nsl. Nedžela. Krónovany piſ w. B. Schwerina. $2\frac{1}{2}$ n. Šerbske horny Lujizy. Statistika wot E. B. Jakuba a J. Kuežanka. 8 nsl.

Seleſtsa a jele wohydlerjo. Wot K. A. Dencja. Vrijen a drugi djiel; 10 nsl. Bibliſte ſlawiſny aby historiſki wucjawk ſtarcho a noweho teſtamenta. Wot J. Bartka a K. G. Bekarja. 10 nsl.

Gebudar na pucj psches ſwjet do nebja. Wot E. B. Jakuba. 3 nsl.

Nibowjezenjo, politiske powedanečko wot J. B. Muſćinka. $2\frac{1}{2}$ nsl.

Psche kózdy ſetarený kaſchel, psche bolenje na reutrobi, psche dotholjetnu dyba woſia, ſci jubolenje, ſažwanje vku- zow je tón wot medziňalskeho radicjela knela Dr. Magnuſa, wokreſneho ſyſkuſa w Bartlini

Plaćiſna:	approbjerowany	Plaćiſna:
$\frac{1}{4}$ bl. 2 tl.		$\frac{1}{4}$ bl. 2 tl.
polt 1 tl.		polt 1 tl.

tried, fiz ſo w mnohich padach a ſtajne ſe ſpoſoſazym ſtukowanjom načojo- waſche. Tutoń ſyrop ſtukuje hnydom po vrjenim načojoowanjom woſebni, psched- wſchilim pschi ſaſaſtym a jačlokaſchel u ſpjehuje wukad krafow, pomenshi ſtoſtanje w ſchiji a wotſtronit ſtoličkim čaſu kózdy naſbylniſhi kaſchel, tež tón pschi ſucho- eji ni a ſacjieri frejwročjenje.

Na Budyschin a wofolnoſz pschedawa jón jenicyjny brodowſka haptka.

Listowanje.

Hdy dha rozprawa wo v. dóndžie. Red.

Zańdženu ſoboto žita w Budysinje płaćachu

Korc.	Wyšša.		Nižša.		Srzedzna.	
	tl.	nsl.	tp.	tl.	nsl.	tp.
Wſebenja	6	15	—	5	20	—
Reſea	3	20	—	3	5	—
Dečjmen	3	15	—	3	5	—
Worbs	2	17	5	2	5	—
Gróch	5	5	—	—	—	5
Wofa	4	7	5	—	—	4
Rijepif	—	—	—	—	—	—
Dabiń	6	7	5	—	—	6
Hejduſchka	4	20	—	—	—	4
Bjerny	1	—	—	—	—	22
Kana butry	—	16	—	—	—	15
Kepa ſlomy	5	5	—	—	—	5
Bent. ſyna	1	10	—	—	—	1

Dowoz: 2528 kórcow.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwórlétua předplatna pola
wudawaria 6 nsl. a na kral,
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Číslo 42.

17. oktobra.

Léto 1857.

Wopschijecje: Swjetne podawti. — Be Serbow: S Budyschina. S Wulkeje Dubrawy. S Khorez.
S Kameltza. — Hanž Devla a Mois Tunka. — Zyrkwinste powesje. — Czahi saskoschlesyjskeje
jelejnizy ic. — Venezna placisna. — Naujeshchini.

Swjetne podawki.

Satka. Neboha prynzešyna Marja, kotoraz je 8. oktobra rano w 4 hodžinach na wi-
dlischęca wumreka, je skoro wschón čas živjenja
khorowata byla. Wona bje so 22. januara 1827
narodzila a bjeſche najstarscha prynzešyna djomka
kralowskeju staršcheju. Szobotu 10. oktobra pschi-
połnju wot 1 hacz do 5 hodžinow popołnju bu
jejne cijelo na kralowiskim hrodzi w Draždjanach
wyschnie a sjaownje pschi saſhwiecznych wóſlowych
śwajezech wustajene a pschithadzhe w tuthym
času jara wele ludzi, so bychu nebočiczu hischče
sedyn fróz wohladali. Pscheneszenje do rowa-
sta so wečer teho ſamcho duja a neſesche so
cijelo hnydom ſ hrodu do zyrkwe, tak so ſ nim
ſ zyla na haſu neſchindzechu. Pschewodżane
bje wone wot kralowskeje śwóſby, wot ministrow
a wot zyloho wyczeho a niſicheho ſlužobniſta
ſ kralowskeho dworu. Podjanske duchomniſtwo
bje narwedowane wet biskopa Forwerka; cijelo
neſesche 10 hajdukov a wutrobu a druhie ſmuk-
komne džiſie neſeču njeſotſi komornizy. Zalo
bje so ſ cijelom do zyrkwe pschischto, bu to
ſamo do welba neſene. Predy neho džiesche
duchomniſtwo, ſa nim pak kral Jan a krónprynz
Albert, kaž tež ministrjo; wſchitzu druſy psche-
wodžero ſeſybadchu ſo pak po zyrkwinych lawach.
Zalo bje so kral ſ krónprynzom a ſ ministrami
ſ rowoweho welba wróćit, djerjeſche biskop
Forwerk czielne prjedowanje a po tuthym bu wot
kralowskeje kapellie ſpiew wuſpiewany, ſ címž
bje ſwiatocznosz ſtonczena. Kralowski dwór

wo nebohu prynzeſhnu Marju hacz do 21. no-
vembra t. l. ſjawneje ſeli.

S Florenza ſu powesje pschischte, ſo je
kherosz, na ktoruž bje tamniſcha herbſta wewojs-
woda Hana, rodzena ſafka prynzeſhna, ſtra-
ſchnje ſhoreta, njetko ſafſo tak daloko pschewi-
nena, ſo žadyn strach wjazy neje.

Do Žitarw bjeschtaj 9. oktobra minister
ſultuſſa a ſjawneho wuczeniſta Dr. ſ Falſen-
ſtein a zyrkwinſti a ſchulſki radcjeſtel Dr. Gil-
bert pschijelio a pschivofſtuchovaſchtaj zly djen
wuczenju na tamniſchim gymnaſiu a na realſej
ſchuli. — Krajny ſejm w Draždjanach ſapoczne
so ljetſsa 11. novembra. — Krajne jelejnizy
bu w mjeſazu auguſtu t. l. 348,732 tl.
wuneszte, to je 37,561 tl. wjazy, dyžli loni
w tym ſamym mjeſazu. Wunochli wſchitich
ſrajnich jelejnizow w prienich woſmich mjeſazach
teho ljeta wopschijea 2 milionaj 462,016 tl.,
po tajkim 354,876 tl. wjazy, hacz loni w
tym ſamym času. — Krajuſtaroſki bank
w Budyschinu je wot krala pravisnu doſtač,
ſo ſmje hacz do 31. dezembra 1859 ſ nowa
200,000 tl. paperjanych penes wudacj, tak ſo
by po tajkim ſakſich hornolužiſtich paperjanych
penes wſcho do hromady 700,000 toleř bylo

— Kral je lipſchicjanſkim profesarjam Marezollej.
Wunderlichej, Ruetej, Klotzej, Roscherej a Gün-
therej rycejerski kſchiz ſaſtužbneho rjadu ſpojeſit
a profesarja Wächtera ſa tajneho radicjela
pomenowat.

Pruſy. S kralom, kij bje tak cjeſko

ffhorit, so ho wo jeho živenje bojaču, je so sanđženu nedželu sašo tak poljepšchowac̄ počalo, so je najwetschi strach nimo a nadžija tu, so wón sašo wotkori. Jego khoroš, fotraž drje jemu runje wulke woložje nečjinesche, ale jenož wulke poczenje a wulku ſlaboſu ſaloži, bjesche teho dla tak ſraschna, dokož trej jara do htowh ſtipasche a so jedyn po rafšim boječ mjejeſche, so móhla krala Boža rucžka ſajec̄ a jeho na tajſe waschnje moric̄, weſebie dokož je jeho ljetša Boža rucžka bijom jun króč trochu ſajata. Byla kralowſta ſwójba je so w Potsdami, hdjež ſrat na khorym ſoju leži, ſhromadžila a te ſobustawy teje ſameje, liž tam byc̄ nemoža, dostawaja wſchjednje njeſotry króč telegrafiske depeshe ſ Potsdama, tak so pschezo wedja, tak ſo ſrat ma. —

Franzowſta. Khježor a khježorka ſtaj ſo 10. oktobra ſe ćhalonſche ljehwa do Pariza wrociłoj. Pschi poſlnej wulkej revui, liž ſo w ſpomnenym ljehw i džerjeſche, mjejeſche marſchal Baraguay d' Hilliers to neſvozie, ſo jeho lén wotcjiſny a ſo wón tak ſraschnje na ſwoj ſamhny teſak padje, ſo dyrbjaču jeho poſ morweho wotneſz.

Endželska. Najnowiſche poweſzie ſ Indijie klinča na to waschnje kuff ljepe, dokož powedaja, ſo je general Havelock ſbjęžkarjow ſ nowa ſbił a ſo je ſendželſta wobſadka w Lulnowi wſchelake nadpady ſbožomnie wotbiła. Tež je general Nicholson njeſotre cjrjodý ſbjęžkarjow roſehnat. Ale revoluzia psches to pschezo hiſcheje pomeiſchena neje, pschetoz we wſchelasich mjeſtach ſu ſo ſaſo hinduſzy wojaz̄ ſpeciili.

Muſowſta. Khježor a khježorka buſhtaj 9. oktobra jako do Warszawy nutr cjehneschtaj, wot Polakow jara pschezelniwje powitanaj, tak pschezelniwje, taž ſo to hiſcheje ženje ſtało neje, tak dotho hac̄ Potsa pod rufšim knej ſiwoム ſteji.

Ze Serbow.

Z Budyšina. Po ſlubjenju, w č. 40. Serb. Now. datym, podawamy tudy hiſce krótku rozprawu wo 25lětnym jubelskim ſwiedženju k. kanonikusa Hoffmanna,

direktarja na tudomnym katholskim ſeminaru.

Seminaristojo ſpomnjeneho ſeminara ſčinichu zakhod k jubileu, kiž mjejeſe ſo 28. ſeptembra ſwiećić, hižom wječor prjedy z tym, zo jemu k česiči tchdy ſtyrihloſny ſpěw ſpěwachu. Tutón bě wot ſeminaria ſe Wendta z Draždān wudželany a wot k. kantora Wolfa a ſeminaria ſchmidta z Draždān do hudźby zestajany. Tón samy wječor wudebichu jemu tež jeho ſtu a ſeminarsku kapalu z wěncami a z pletwami.

Nazajtra rano přinjesechu ſeminaristojo k. direktaře Hoffmannē ſwój jubilejski dar, jmjenujcy rjane píſadlo z mišonskeho porcelana. Při přepodaču teho ſameho džerzeše ſeminariſt Schmidt pěknú ryč, kotruž wón w zjenočenju ze ſwojimi towaršemi z rjanymi zbožopřečemi a z nutrnej modlitwu za zbožo a lěpše k. jubilara ſkónči.

Khwilkū po tym přinjedzechu pod nawedowanjom k. Näsera, kiž na ſeminaru wěsty džel hudźby wuči, nekotři měščanscy hudźbnicy a píſkachu před durjemi k. Hoffmanna někotre kusy. Na to pak jemu k. k. wučerjo tachantskeje wučeńje zbožo přejachu, ſtož běše ſo jemu hižom tež prjedy ze wſelakich ſtronow ſtało.

Popołnu džerzeše k. direktar ſe ſwojimi wučomnikami a z jich wučerjemi radostny wukhod do Wjelkowa a Radworja, z čimž ſo tón rjany džen ſobzankny. —

Přispomnić cheemu hiſce, zo je ſo k. kanonikus a ſeminarski direktar Josef Hoffmann 11. ſeptembra 1808 w Čechach narodžil a zo bu wón 28. ſeptembra w Litoměřicach za duchowneho wuswjećeny. Jako běše někotry čas kaplan w Čechach byl, přinjde wón jako farski administrator do Freiberga, potom jako prěni farař do Annaberga a wot tam w lěće 1850 jako direktar na tudomny, tchdy założeny katholski ſeminari.

Bóh daj, zo by wón hišće wjele lět zbožomne skutkować moħł! Wón ma tež dobre zaslužby wo Serbstwo, dokelž bě stajnje wuley starościwy wo dobre wuwünsche serbskich katholskich wučerjow. **

S Budyschina. Dokelž w tuthich listach na wschišto, schtož Eserbostwo nastupa, po pschisłuschnoszi spominamy, nešmijemy tež samelčecz, sak so nascha rycz w zusbi čeſzi. Kaž w poſlennim čiſli „Lumira,” w Brasy wuſhadjazeho čitamy, je bo w čiſlom mjeszi w Kraloweje Dwori 29. septembra pschi postawenju statuy Záhoja woſobny ſwedzeń ſwečiſit. Tučon J. menujzy a jeho wójny ſu pschedmet je neje ſ najstarschich a najstražniſtich pieſni kralodwórskeho Rukopisa t. j. tych powostankow starocjessko piſmowstwa, kotrež je k. bibliothekat Hanko psched 40 ljetami w Kraloweje Dwori namakat. Schtož pak naš pschi roſpravi wotučym jara wopytanym ſwedzeńju ſajima, je to, so k. Hanko, hdźj njeſotň knesojo wſchelke pschetožki ſ wudacja polyglottu (w Brasy 1852) deklamowachu, čeſjujo naſchu rycz ham ſerbſki pcheložk (wot k. Smolerja) pschednoſchowasche. Sa to ſziehuj na te čiſle ſlawy hiſtečeſe tudy ſerbſta ſtava knesej Hanzy!

M. G.

S Budyschina. Pschi wólbi 19. mjeſchanskeho wólbnego volreža, kotrež ſo 9. oftebra w Kameniu mjeſeſche, bu kameniſti barbař a mjeſchanski radžiczel Hoffmann ſa ſapostanža a budyski rycznik Jakob ſa nemjeſtnika wuſwoleny.

S Budyschina. Tudomne naſvymne wotmaje wiſi ſmeja ſo ſredu 14. oktobra.

S Wulkeje Dubrawy. Naſcha weſ ſo w najnowiſtich čaſku po požadaniu gmejnay a po poručnoszi wychnoszie do ſluſchanskeje woſady ſafarowala. To bu ſańdženu nedželu na ſwedzeńſte waschnje do ſtutka ſtajene a čzemny wo tym, sak je ſo to ſtalo, w bližšim čiſli Serb. Now. wobſcherniſtu roſprawu dac̄.

S Khorez. Tudy wumre 5. oſtroba bur Merwa na jara boſone waschnje. Wón bje ſo jenož psches ſtořeženje do wosa ſ lohka do lohca ranil, ſo ſebi jedyn nemýſlesche, ſo móhlo

ſteho ſchto straſhne naſtacj. Ale po njeſotrych dnjach pschivda ſo hymny woheň, a nebjelše žana pomoz, tak ſo dyrbefche wón na to wumreč.

S Kameniu. Esydom a dwazeth a woſom a dwazeth ſańdžencho mjeſhaza bu psches knesa zyrwinſkeho radžicjela Dr. Wildenhaha ſ Budyschina a k. fararja M. Reinharda ſ Döhlena a k. fararja Möhnu ſ Bukez zyrwinſta a ſchulſta viſitazia pola naš wotdjeržana.

— W njemſlej zyrki je k. primarijuš M. Würfert po Domſt. 4, 7. 8. ſa ſaložk ſwojeho wiſerypotneho, ſ pschisprawnymi pschirumanemt renze wudebeneho priedowanja to ſłowo mięt: „Hdjež je wodacjie hrječew, tam je žiwenje a ſbōnož.” Po nim je k. M. Reinhard móžnu, wubudžazu rycz džeržat. — Hac̄ runjež bje ſ wopredka poſtajene bylo, ſo pschi tutym žadnym ſwedzeńju my Sſerbijskameñſkeje woſadu nedycbinu zylie žane ſerbſke ſemſchenje mięc, dha je tola na ſwiermu próſtwu ſchidowſkeje gmejny wyſoka kralowſka krajska direkſija w Budyschini hnydom ſ miloſzivej pscheczelniwoſzju porucžita, ſo ma ſo tež nam Eserbiam wschiſto poſticej, schtož ſo Njemzam doſtane. Hdźj budžiſche njemſka zyrkei, woſebnje we žonjazych ſawach, wele polniſcha byc̄ móhla, dha bje ſerbſta zyrkei nimalje pschepelnena.

K. diakonuš Noack wo nedželſtum ſzenju Luk. 7, 11 — 19. priedowasche; ja budžich radſho wiđiſit, ſo budžiſche w jeho priedowanju tón knes Jeſuſ ſe ſwojeſi hnadiu bôle poſbiehowany był, džili ta mac̄ teho morveho Rainiskeho mlodženza. Po nim džerjeſe k. farar Möhna kraſnu, wutroby ſapſchimowazu, wiſeryotnu rycz, ſ koſtrejež móžesche kožda duscha naufuſnye, ſchto ma čjinič, ſo by ſbōzna byla. Tuta wuberne rycz wotpane pschi naš we žohnowanju. — Po polniſchi njeſchpor bje jara bohacjie wopytaný. Na woltarniſcheju ſedžachu dwaj rynkaj njemſtich a jedyn rynk ſerbſkich hólzow a tak tež bje ſ holzami, a ſchtož ſo tam mjeſciež nemóžesche we žonjazych ſawach. **K. diakonuš Noack** ſo jenož w njemſkej ryci ſot Jeſuſa jako profety wopraſhowasche. Nu to pocža k. farar M. Reinhard ſ wubernej živoſzju wukladowacj, ſchto je Jeſuſ ſa naš čjinič a čjerpiſ, a tak a hdź my

jeho wumóženja džielomni budžemy. Najświe-
cjsze hnuczie nam yas psches wutrobu czechni-
sche, jaso i wobsanfenju k. farat Möhna w
herbskej ryczi naschu shromadzenu lubu herbsku
młodosz hacj nanajwutrobnischo napominaſche, so
bych u tola stajnje temu swjerni sawostawali, kij
je so dat sa nich schizowacj. Tuta rjana,
wuberna ryę dyrbesche so do wutrobow psche-
czicjecj, a byly, kij so we woczomaj starych
a młodych sybolachu, bjechu sianne swjedzenja,
so jim czoleta we wutrobach nastawasche, so
jim sšadjesche herza lubosz k Jesuſej. — Pschi
resryczenju, kotrej je so poſdžischo na radnizy
mjelo, su woſebnje naschi herbszy ſastoñizy,
dokelj my wschak tudy wschelakeho paruemy,
ſhtož naschi ſbožomniſchi ryciebratſſia wschudjom
druhđe wujwaju, na wschelake brachi a nedo-
ſtaſti ſtorzicj mjesi. Ach to je tudy žalosz a
nuſa! Wo tym neham wele piſacj, so so, byrnejz
many ſamych herbskich knótrow, tež tajſich, kij
njemſſi derje neroſemja a potom newedja, hdv
maja ſa swojego mótku wotmolwenje dawacj,
tola kózdu tróz njemſſi ſchcziſſie. — Ale neje
to žalosz, so naschim herbskim džiecjom, kij
chzeda po doſkonjanym ſchulſkim čaſu k ſpovedzi
a k Božemu bliu hič, ſo bohujel žane paczterſe
roſinućzowanje w ſich macznernej ryczi nedostawa? —
Hacj runjež ſmy tudy wokoło 800 herbskich
duſchow, dha ſu tola psched njeſotrymy ſjetami
tak dolho ryczel, radu ſladowali, piſali a
pscheponſzelali, hacj my ſtöneźnie ſenož kózdu druhu
nedželu herbske ſemſchenja wobkhovachmy. Jako
ſo ſteho bes nami wulſa ſrudoba a nepoſloñosz
ſbjehny, dha chzchu nam naschu ſchodu ſ nje-
ſotrymi njeſhporymi njeſekat ſarunacj. Ale, ſchto
je nedželſſe dopolnjo bes ſemſchenja? To je ſo
woblicjo, kotrejuſ ſtej woczi wulaſnenej. A
ſo njeletry hospodař a hospoſa nimataj popolnju
žane wotendzenje; na to je wschak zyte domjaze
živereňe naprawene, a wyshe teho je popoluſcha
nutruñosz mene čerſtwa a hižom ſhjetro wotyjata.
Tak nemóžesche ſ tutym popolniſchimi ſemſcheni
nicjо byc̄. Neprawje by bylo, hdv by ſo
tym dwazecjom abo tſizecjom Njemzam, kij jich
njeletra herbska woſada wjazy nima, položa
jich ſemſchenjow rubila. Neje to po tajſim

čim wetscha neprawda, ſo ſo nam kameiſſim ſſerbam, kij my jich tajſa wulſa ſyla
ſmy, položa naſchich ſemſchenjow ſahnata? Njeſko wulſi džiel bes nami pschi najſyſtzej
woli nemóže predy hacj kózdu ſchwörtu nedželu
ke miſchi ſhodzicj, dokelj wschak wschitzu na dobo
nemóžemj dom a dwór wopuſhczicj. Bes tym
ſo ſo we wschich drugich miſchanych woſadach
kózdu nedželu dopolnja dwoje ſemſchenje, herbske
a njemſſe džerzji, byrnjež jeno ſchiesz aby ſydom
Njemzow ſe miſchi pschiſtlo, dha ſo tudy na
naſ ſteko ſſerbów tak porjedlo ſ ſemſchenjom
ſpomina! Čeſho dla dha ſo nemóhlo pschiſtſ
wiež, ſo bych u tu tež kózdu nedželu tak derje
herbske, kaž tež njemſſe ſemſchenja byte? Wſchako
netrebale žane bes potreby dothe byc̄. My w braſtej
lubosz a jednocij ſebi nežadamy, ſo bych ſo
Njemzam jich nowotne ſemſchenja w naſchej
herbskej zyrki ſaſo wſate, hacj runjež maju
won ſoždzieſku nedželu ſladoñosz a ruma doſz
we wulſej zyrki njemſſe přjedowanje a to
hiſhčeje wot k. primarijuſa M. Würlera ſlyscheſc̄:
ale ſobnje by tola byle, hdv mohli tež my
ſſerbio ſoždzieſku nedželu ſwoje duchovnne potrebo-
noszje w dopolniſchim herbskim ſemſchenju ſpoſoſiež.
Naſchich duſchow wjeczne ſbožje to ſebi žada. —
Hacj do kameiſkeho wóhnja mjeſeſtaj kózdu
nedželu k. archidiakonuſ w njemſſej a naſch dia-
konuſ w herbskej zyrki młodemu ludej katečiſ-
muſowé njeſhpory džerzecj. Po tym wóhnjo-
wym wupuſzenju rjeſasche, ſo ſmjeſemy, kaž dolhož
ſo w naſchej zyrki twari, ſobu w njemſſej
tute njeſhpory, a ſo budje, dokelj ſo hinaſ ne-
hodži, w tym čaſu jenu nedželu k. archidiak-
onuſ a druhu k. diakonuſ te njeſhpory džerzecj.
Naſch Boži dom je drje hižom ſjeta delho
ſaſo hotowy; ale naſch njeſhpory neſju psche-
zo hiſhčeje do ſwojego predawſchego rjada pschi-
neſene. So ſo pschi tym njeſtſchim činenju
na k. archidiakonuſowych nedželach, kij wschak
herbski neroſemi, na naſ ſſerbów nedžiwaſche,
to bje bes dživa; ale tež na wschich drugich
njeſhporych bu herbske wopraſhōwanje a roſ-
wuczowanje zylje na bok ſtorzene, dokelj bu
pschezo naſcha herbska młodosz bes njemſlu roſ-
tyſana. Čeſho dla dha neſju ženje herbsku

młodobosz wošebje na nješotre nebjelje ſtaſali? — So ho na tajke waſchne nemože na wjecznym ſbožu naſchich duſchow se žohnowaniom twaric̄, to kóždy pójnawa, kij chze widžic̄, a so ho dyrb̄ tutón starý ſchfódný kwaſ ſtere ljepe ſe ſtronic̄, to wjesje kóždy pschidawa, kij ma ſmilnoſ ſhubenje ſtaſaranymi. Staré pschiſtowo praji: „Kohož ho nusa w žinvenju džeržesche, teho tež rad k rowej pschewodži.“ Tak je tež ſ nami. Ta hiſc̄je niždje po zylych Šerbach nejšym žeſne žane čeſne ſchęzijsanske ſhowanje bes pojohnowanja pola rova widžit: ale pola naſ ſo ejieta naſchich lubych ſemrethych bes uteho ſwiateho ſchęzijsanskeho wotſpiewanja ſahrebaju, pschetož duchoſny tu pola rova nepoſtaſawa, ale ſe ſchulerſimi džjec̄imi do zytkwe čeſhne, hdyž njeſotre ſchtuc̄ki wuſpiewaju, a predy hac̄ moža pschewodžera tam dónč, dha je tam wſchonino. — Pschi tutych nedostatkaſ nebje hinak možno, hac̄ ſo ſu naſchi ſerbſy ſtaſoñiſy a hoſpodarjo pschi tym roſtryčowanju na radniy ſlawnje ſkoržic̄ ſapocželi. ſowjedomnje a ſtaroſiwoſ ſo duſchow ibodie je iſch k temu nućito. Wjecznym džak budž tym mužam, kij ſu tam bes čjlowſteje bojoſzie ſwjeru ſa prawo ſwojich ſerbſkich bratrow a hotrow wuſtupowali. Tajki džak ſtaj woſhebnje ſtaſtužitaj k. Reſeberk, paſličjan gmejnſti prijodſtejer a k. ſublej Niſklaf ſe Kſchidowa. Wſchitke ſtoržbne wjezy, jenu po druhej, je hnydom knes zyrlwinſti rađic̄ ſameňſtej radži, jaſo zyrlwinemu knesiu, k roſkuženju a k ſejtronenu pschepodat. Moji lubi, nemórkotaſc̄je, ſo je ſo to ſtato. To je zylo we redži. To ſiebi žada „čjaj instanzow,“ to rjeka to wučinenje, po koſtrumž ſo žana wjehnoſ ſehmije pschefocije. Hlajeje je li ſo by nam ta pomenowana nižſcha wjehnoſ naſchu tudy wopřhanu muſu neſeſtronita ani naſche ſchęzijsanke žadanja nedopelnita, dha budžemy ſebi wot neje žadac̄, ſo dyrb̄ wona tu zylnu naležnoſ tej wjehoſkej kralowſtej frajſkej direkciij pschepodac̄. W tei je k. zyrlwinſti rađic̄ Dr. Wildenhahn ſe ſobuſtamom a tón budže hiſom potom po ſwojim pschecjelniwym ſhubenju tu wjez tak pschewesj, ſo ſmjeje naſcha nusa a jaſoſ ſwoj lónz. Pschetož wón je naſwyski duſchowſtaſarej

we zylych ſužižach a wón je wjerjazy lubowař Božego kraleſtwia. Wón je hiſom we wſchelatich woſhebnych ſtaſoñiſtwaſ ſ ryžu a piſmom, ſe ſtowom a ſtukom wele, wele ſtukowaſ ſa duchoſne ſbožie ſwojich ſobubratrow. Wón b u d ĥe tež wſchiku móz, kotrij w ſwojim njeſtizhym wjehoſim ſtaſoñiſi ma, ſe ſmilnej wutrobu k temu naſožec̄, ſo by bes nami Bože kraleſtwo nehinylo. — Maſajtra, 28. ſeptembra ſo ſe ſchulami kameniſteje woſhadu viſuažia džeržesche. Woſ teje chzu jenož hiſc̄je mało pschiftajc̄. Bes mjeſchc̄janskiſi wučjeremi ſo k. direktor Šeidel a k. Schęžje pan ſ wuſtojnnoſſju we wopraſhowanju wuſnamenichtaj. Bes weſhymni ſchulemi brunjowſka jara derje woſta. Ale najbole ſo nam e žornjowſka ſchula ſpodoBaſche. Ta woſhwiedzi, ſo moža ſerbſte džec̄i, hdyž maju ſwjerneho Šerba ſa wučjerja, tež tón ſhamón ſhodženſk wjedomnoſſiow doſahnyč, na koſtrž ſo mjeſchc̄janske džec̄i pschinesku. To bje woprawdzie weſhle, kaf tute džec̄i ſwojemu wučjeru, knesej Bjarej, na wſchje jeho praschenja ſpjeſhniſe, prawje a tak wótsje wotmolwjachu, ſo možesche jím kóždy ſroſemic̄. — Špaſličjanſkej ſchulu budžiſche tež ljepe ſchlo, hdy bychu tam Šerba ſa wučjerja mieli. Pschetož to je tola wulke ſhubenſtw, hdyž wučjer ſa macjernu ryž ſwojich džec̄i nerofemi. Tajke džec̄i nemóža do prijedka pschinc̄ a potom je na jenej ſtroni bojaſnoſ a na druhej newjedomnoſ. *

D R A G O T E C P Y C H E C K A S T R U C T U R E Protýka.

Nova ſerbſka protýka na lječo 1858 budje ſo pschichodnu ſobotu pschedawac̄ pocjeſi. Wona je ljetša w ſlojim naſtupanju lyepſha hac̄ lóni, menuž wona je 1) derje čiſchecjana, 2) wona ma rjanu toſtu paperu a 3) jeje wopſchiſecje je hiſc̄je wele reňſche, hac̄ lóni. Woſhebje je nad-pad pola Dugez, kij je ſo 1758 ſtał, kraqnje woſihany a je tutón ſhamón hiſom tych penes hódn̄, kotrij jedyn ſa zyli protýku ſaplac̄i. He-wak je tež protýka wo 8 ſtronow wetscha, hac̄

druhe ljeta: — a mōžem⁹ ju teho dla kōjdemu
ſ dobrym ſwiedomnijom porucic⁹ a netreba ſo
nichtón boječ, ſo ſnadž ujeschtó pobrachuje, kaž
we konſchej prothy, ſ fotrej je nam tehd⁹ nerodny
ci ſhcj i hanb⁹ dojj načinil. Ljetja je wſchitko
w na ſlepſchim redzi!

Hanb⁹ Depla a Mots Tunka.

Mots Tunka. Nicjo noweho Hanbo?
Hanb⁹ Depla. O haj, Ljetjo ſo we ſyti
wſazy pola ſwojeho ſuſoda wohrewacj nebudze.

Mots Tunka. Kaha temu nebudze.
Hanb⁹ Depla. Nō, Ljetjo je drje bohate,
pſchetoi wone ſaſtara ſwjet ſ ploidami, ale niz
ſebe ſameho ſ drewom. Duž khodži w ſyti ſ
kuſodej, ſo wohrewacj. — Nicjo je pak ſebi
iak dopomhalo, ſo ſo pola ſwujich ſnowomodſtich
podrožnikow wohrewa, kiz jemu drewo do jſty
voža.

Mots Tunka. Glej wſchaf tola!

N a w ē ſ t n i k.

Ca ſermuſchun czaſ

ſym ſaſo
najlepschu pſcheinčju parniu muſu Nr. 0 a
teho runja Nr. 1
moſtarat u pſchedawam ju po tuej placisni.
Tež ſym wot ržanej e parneje muſi nowe po-
ſyki doſtaſt.

W Budyschini, na ſerbskej haſy.

J. G. F. Nieckſch.

So ſu prijodſtjaſe

m u E i

tež w mojej klamarni w Maleſchezach na pſche-
dani, dawam wſchitkim mojim pſcherzelam tam a
w tamniſchej woſolnoszi najpodwolniſcho ſ nave-
djenju.

J. G. F. Nieckſch.

Woſjewenje.

Dokelž druſy, woſebje w mojim ſu-
ſodſtwi tež ſelene ſchomiki pſched klam-
arowymi duremi wuſtajeja, pſches ežož
meža ſo moji lubi woteberarjo ſamolicz,
dha ſ tutym woſſewuju: ſo ſym moju
khežu, w fotrejž moje klamy mam, zylie
ſ nowa woſarbicž dał a ſo ſo na tej
ſamej horſka 2 mōdrzej wutrobi namakatej,
pſchi klamowymy duriach pak ſtaj, kaž dotal,

tai dwaj muraj wupowisnenaj a pſched
duremi ſteja wſchelake rjane ſelene ſchomiki.

W Budyschini, na ſerbskej haſy ežo. ¹⁰/₂₄.

J. G. F. Nieckſch.

Moje ſmate dobre woprawdžite

P u che D r o ž d ſ i e,
kaž tež wſchitke pſchi pecjenju trjebne twory potu-
ćjam ſ prijodſtejazym ſermuſcham najſejepje a proſchu
wo prawje bohaty wopyt naſpodwolniſcho.

J. G. F. Nieckſch.

Czeſzenym ſerbam ſ tutym naſpodwolniſcho
woſſewuju, ſo pödla mojich drugich ſoprowych
tworow tež pöwuje ſ lateho ſeleſa ſ ſoprowym
wjeſkami wſchitkich wilkoſzow pſchedawam, kaž tež
po požadaniu mojashne točniki džetam a ſ ſeleſnym
pöwujam ſoprowe rohy pſchidžetam. Starý ſopor
po najwyszej placisni horjeberu.

W Budyschini. E. Welz,
ſoprnikai, mjeſcziſanskej ſchuli ſ naſpſheriza.

Czeſleni ſy ptanij.

Na jenym ſubli bes Tharandom a Freibergom
ſo ſ 1. januarej 1858 ſprawny, ſhmany a neženey
hetman a ſ pohonejojo ſa dobru ſu pytaſa. Wſchu
daſchu roſprawu dawa
hajnik Schöna w Lichanju.

W u p ſ ch e d a n.

Džielba na ſtronu położenych poſzi-
dzanych a drugich tworow pſchedawam po
zylje tunich, ale twerdych placisnich.

W Budyschini, 10. oktober 1857.

Julius Geyer,
na bohatej haſy ežo. ⁶⁶/₇.

Naſpodwolniſche woſſeweſe.

Wyſołoczeſzenym ſerbskim ratarjam dowolam
ſebi woſſewicž, ſo ja wſyche hermanskeho a ga-
lanterijnego ſorbaſkeho džiela, tež po požadaju
wſchitke druhe džiela jako woſowe plecjenzy, ſta-
nijowe a wuhlowe ſorby a t. d. džielam, ežož dla
ſo ja ſ wobſtaranju taſkich džielow naſpodwol-
niſcho porucjam.

Korla Kramer, ſorbaſki miſchr,
na bohatej haſy pſchelupzej Libuſchej ſnapſheriza.

Po porach pſchirjeſane pöduſkie wot maſtrich-
tſkeje koſje ſu na pſchedan w

Nieckſhowej klamari w Maleſchezach.

W poſlonej 52. kral. sakſtej krajnej lotterii ſu do mojeſe ſbožomnije hrajačeje kollekcijske tute dobytki panyke:

Cjø: 42172 10,000 tl.

13219	1000	=
36653	1000	=
42105	1000	=
7999	400	=
13262	400	=
19913	400	=
23787	400	=
32542	400	=
36685	400	=
42179	400	=

Cjø.	13228	200 tl.	Cjø.	7967	100 tl.	Cjø.	21593	100 tl.
-	21516	200 -	-	7986	100 -	-	23757	100 -
-	21587	200 -	-	13217	100 -	-	34729	100 -
-	23788	200 -	-	13231	100 -	-	34781	100 -
-	36606	200 -	-	13267	100 -	-	34790	100 -
-	34712	200 -	-	19917	100 -	-	34798	100 -
-	42126	200 -	-	19969	100 -	-	36677	100 -
-	42145	200 -	-	21525	100 -	-	36689	100 -
-			-	21528	100 -	-	42180	100 -
-			-	21554	100 -	-	42191	100 -
-			-	21574	100 -	-	53784	100 -
-			-	23724	100 -	-	53798	100 -

a hevat hiſcheje 426 cziſlow ſ meiſchimi dobytkami.

Czeſzenym Sſerbam ja pschi tutej ſklađnoszi najpodwolniſho wosſewuju, ſo ſyim ſo k 53. krajnej lotterii ſ jara rjanym wuberkom loſow wobſtaral a ſo móža ſo pola me $\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ loſy ſkere kjepe doſtačz.

W Budyschinji pod hrodom cjo. 32 nedaloko wulkich mlynów.

Handrij Hennig,
kolleſteur.

Gebr. Lederez
balsamifße

semikworecho woliſjowe mydlo

je jako jara mity poreñſchaſzy a wočerſtwiaſhy myſathy ſrjedk dopoſnate; wone móže ſo teho dla k dozpicju a ſdjerzenju ſtrweje, bjekeſe, nježneje a mehkeſe kožje naſljepe poruczeſz a pſchedawa je w ſtajnej dobroſsi pſhezo wopravdjiſte jenož

Korla Peſcheck, Coiffeur
na bohatej haſzy cjo. $8\frac{1}{2}$ nedaloko winowjeſe ſiczie.

Swojim wysokim wychodzeniem woteberjam a s
zyla wschilim cieszeniem Eserbam Budyshina a
wolnoscie s tutym najpodwolnisczo wosiewiam,
so tym w sandzenej 52. lotterji safo jara sbo-
zemnie hrat a tu siedlowaze dobytki do mojeje
kollegie panyte;

Cj. 17637 20000 tl.

Cj. 39842 1000 tl., cj. 50606 1000 tl.,
cj. 1113 1000 tl., cj. 12172 1000 tl., cj.
12173 1000 tl., cj. 13219 1000 tl., cj.
38018 1000 tl., 17690 1000 tl., cj.
29400 1000 tl.

Cj. 40877 400 tl., cj. 38920 400 tl., cj. 1168 400 tl.,
cj. 11765 400 tl., cj. 13262 400 tl., cj. 19913 400 tl.,
cj. 32542 400 tl., cj. 38011 400 tl., cj. 7999 400 tl.,
cj. 10059 400 tl., cj. 17632 400 tl., cj. 17698 400 tl.,
cj. 38503 400 tl., cj. 38569 400 tl.

Cj. 40846 200 tl., cj. 40890 200 tl., cj. 45512 200 tl.,
cj. 13228 200 tl., cj. 34712 200 tl., cj. 38002 200 tl.,
cj. 38021 200 tl., cj. 38058 200 tl., cj. 38077
200 tl., cj. 38088 200 tl., cj. 11206 200 tl.,
cj. 23397 200 tl., cj. 38512 200 tl., cj. 38550
200 tl., cj. 38552 200 tl., cj. 41611 200 tl., cj.
38591 200 tl., cj. 41642 200 tl.

Cj. 41635 100 tl., cj. 40811 100 tl., cj. 40816
100 tl., cj. 40821 100 tl., cj. 40825 100 tl., cj.
38905 100 tl., cj. 38961 100 tl., cj. 38988
100 tl., cj. 50613 100 tl., cj. 50629 100 tl., cj.
1165 100 tl., cj. 1197 100 tl., cj. 11780 100 tl.,
cj. 12102 100 tl., cj. 12106 100 tl., cj. 12136
100 tl., cj. 12191 100 tl., cj. 38605 100 tl., cj.
38634 100 tl., cj. 38635 100 tl., cj. 38640 100 tl.,
cj. 13217 100 tl., cj. 13267 100 tl., cj. 19917
100 tl., cj. 19969 100 tl., cj. 34729 100 tl., cj.
34781 100 tl., cj. 34790 100 tl., cj. 34798 100
tl., cj. 7904 100 tl., cj. 7967 100 tl., cj. 7986 100
tl., cj. 10004 100 tl., cj. 10033 100 tl., cj. 10081
100 tl., cj. 10095 100 tl., cj. 11201 100 tl., cj.
11248 100 tl., cj. 11251 100 tl., cj. 17616 100
tl., cj. 23319 100 tl., cj. 23325 100 tl., cj. 23343
100 tl., cj. 23348 100 tl., cj. 23362 100 tl., cj.
23366 100 tl., cj. 38518 100 tl., cj. 38537 100 tl.,
cj. 38545 100 tl.

Duz proshu ja cieszenich Eserbów najna
lejnischó, so bychu s mojeje, stanje sbozomnie
kraja je kollegie losy k 53. lotterii brali; cies-
zenie prieneje slaby je 7. dezembra a porucjam
ja $\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ losy najpodwolnisczo.

W Budyshini, na swonomej lanszej
hasz ci. 801. C. F. Häger.

W Smolerowej knihári su k dostacijsu:
Wojskne Dar sa Kjescijanow, wudaté wot
J. M. Wuka. $2\frac{1}{2}$ nsl.

Serbske bájne, zwemu wulzy lubem Lubels
podate k wujitku a k fabarenu wot H. S. $2\frac{1}{2}$ nsl.
Medzela. Kionowany piš w. V. Schwerina. $2\frac{1}{2}$ n.
Serbske horný Luižiz. Statistika wot E. B. Za-
kuba a J. Kucjanek. 8 nsl.

Zym samym, kotrij su pola me
Herbske symbolske knihy
wjasacj dali, dawam najpodwolnisczo k nawedzenju,
so bychu siebi njecko tola ke mni po ne pschischle,
hewak budu je koždemu na jeho khósty pschipožaciej,
dokelz tym hijom dolho dozz čakal.

W Budyshini. **Schöncke,**
knihivjasař na serbskej hasz.

Po dleszej horowatoszi wumre djen
13. oktobra t.l. wieżor w 6 hodzinach knes
Sandrij Zieschang, sublet, bjergar,
rijeński mički a grychki muž na Židowi
jako bje swoju starobu pschinesk na 681jet
9 miesazow a 3 dnjow.

Tuto jeho wulzemu snajomstwu po
wschlej Eserbach se želazej wutrobu naj-
podwolnisczo k nawedzenju dawamy.

Na Židowi, na dniu pohreba 16. okt. 1857.

Grudni sawostajeni.

Załączenu sobotu žita w Budyśinie płacachu

Korc.	Wyšsza.		Niższa.		Srzednia.		
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	np.
Bielenz	6	10	—	5	15	—	6
Reška	3	17	5	3	7	5	3
Decmen	3	15	—	3	5	—	3
Borw	2	17	5	2	7	5	2
Grček	5	—	—	—	—	4	—
Wes	4	8	—	—	—	4	—
Řepš	—	—	—	—	—	—	—
Dabły	6	10	—	—	—	6	—
Hejwurka	4	20	—	—	—	4	15
Bjerny	1	—	—	—	—	—	22
Kana butey	—	16	—	—	—	—	15
Kopa blomy	5	5	—	—	—	5	—
Seut. byna	1	10	—	—	—	1	5

Dowoz: 2414½ kórcow.

Serbske Nowiny.

Za nawěžki, kiž maja so w
wudawarui Serb. Nowy při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot ryněka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoter.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral,
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 43.

24. oktobra.

Leto 1857.

Wopyschijcje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S. Budyschina. Se Glašowa. — Dopisy. — Hanž Deyla a Mořis Žunka — Zprávničte powesje. — Čjahi jatłoschlesyjsce žležnizy ic. — Venecja rčacisna. — Marješchin.

W o s j e w e n j e.

Vopisane hamiske hetmansko dowa s tutym s šawnemu nawiedzenju, 1) so smjeje ho rekrutserovanje ljetujskich k vojskemu vožadanych mužstwom, kaž tež mužstwom s predawskich ljetow, kotrež ſwoju pschiblusknoj hisheže nedovoljnu, a teho runja dalische pruhorancje ſtamanoſje mužstwom, pschi rekrutserovanju 1855 a 1856 do ūlužneje rezervy pschegadznych a w tej samej sawostajenjach: 27., 28. novembra a 4. 9. a 10. dezembra t. l. rano wot 8 w Budyschinii; 30. novembra w Psolchnizy; 1. a 2. dezembra t. l. rano wot 8 w Kamenzu a 7. dezembra t. l. rano wot 8 w Biskopizech; 2) so maja ho re lamazje pišnje a se výchjemi potrebnymi wopisnami ſastarom, kaž do 13. dezembra t. l. wečor 5 wotedacj; 3) so maja výchjizi, tiz fu kaž do poſtažueče čjosa reklamjerowali, 14. dezembra rano 8 na budysku třetérku ſam i výchjici a wotuženja na reklamazi docjakač a stónežne 4), so maja te mužstwa, tiz čjedža ho w welsku ſastupicj dach, ſwoju próštou w taikim nastupanju se ſafolnyj poſtojenej ſastupnej ſummu vnes, pak na dnju rekrutserowanja všeč komiſiju, aby ſa 8 dnjów po rekrutserovanju, po taikim najdliche 22. dezembra t. l. ſami, w pschitomnoszi ſwojich nanow abo ſormindow a s pschivadzjom njeħođe potrebneho dowolenja wysokeho ſormindjistwa pola podpišanego hamiskeho hetmanska woledacj.

W Budyschinii, 16. oktobra 1857.

Kralowske hamiske hetmansko s Egidy.

Swjetne podawki.

Sakſka. S Florenza je powesz pschischla, ſo ho welwojvod'a Hana ſpěchne poljeptichuje. — Kral je ſaňo njeſotrych jatych, kiz draždjanſkeho ſbjekſa dla ſedzachu, zylje wobhnadžit, tak ſo je njeſko taikich jatych jenož hisheže njeſotrych w jaſtwi. — Kral je dotalneho hornolujſkeho landesbestallnu t Nostitz-Wallwitz po namecji hornolujſkich krajiných ſlawow ſa druheho hamiskeho hetmana budyskeje krajſkeje direkciſe pomenoval. Druhi hamiski hetman bydleske hac̄ dotal w Žitavi, pschichodne ſmjeje pak pečja ſroje wobydlenje w Lubiju. — Pschi wolsbach, kotrež rycerſtvo hornolujſkeho marshra-binſtwa kraineho ſejma dla 17. oktobra mjeje-

sche, bu wujwoleny ſa 1. komoru t. baron ſe Schönberg-Bibran nad Luhem ic. ſa ſapoštanza a t. hrabja Lippe-Biesterfeld-Weisenfels nad Lubochowom ſa jeho namieſtnika; ſa 2. komoru: t. hamiski hetman ſ Nostitz-Wallwitz nad Sohlandom, t. rytmischir ſ Nostwitz-Drzewiecki nad ſcerbſtini Pawlozami a t. Dr. Hermann nad Wutolčizami, ſa jich namieſtnikow pak t. Dr. Pfeiffer nad Burkendorfom, t. baron ſ Gutſchmidt nad Wulke Šewónzu a t. radicicel Hempeł nad Ohornom. — Kral Jan je krón-prynza Alberta ſa generala infanterije powyschil. — W nastupanju lipiskeje masy pišhe ſo, ſo je ta ſama, hdvž ſo wſcho do hromady wobhlada, jenož ſrjenjo wupanyta. — Wot budyskeho ſławneho ſuda bu wobhydlet Rudolph ſ

Philippsdorsa w Ciechach k 7 sjetnemu a wobydler Schjersz s Hilgersdorfa k 6mjeſacznemu duch-thausej wotkudzenaj, dokež bjeschtaj so w Schjerachowu, Huszy a w Nowym Mieszi nutšamaloj a wšho do hromady 200 il. franyloj. Wot teho sameho ſuda so lkjeznik Jurij Khjetan s Jeniſchez k 10 nedzjelskemu a jeho žona Hana k 8nedzjelskemu jaſtreu wuſudzi, dokež bjeschtaj na holeſhovſkim reſjeru sa 16 nsl. drewa franyloj.

Prusy. S kralom ſo nietko tak daſlo ſpeljeſchlio, ſo može ſ czasami ſaſo khwilu po iſtri wokolo khodjicž. Mozy jemu paſ pomatu psichiywaja a ljeſarjo mjenja, ſo budje ſo wón, ieli che ſ wjestofju a zylje wotkhoreč, dleſchi čas wscheho džiela ſožerzecž a ſo hnadž na khwilu do Italſeje podacž dyrbecž. Dokež paſ by wón ſa čas ſwojeſho wotkhalenja a i zyla ſa čas ſwojeſe khoro-watosje ſastupniſa mječ dyrbiaſ, dha budje wón najſtere ſwojeſho najſtarſcheho bratra, prynza pruſkeho, ſa krajnega ſariadowarja po-menowacž a tón budje potom wſhilke wſezh wobſtaracž, ſiž ma hewak kral cijnicž. Ministrjo ſu tež zylje teho mjenenja, ſo by ſo to ſtere ljepe ſtało, dokež je hižom njekolraſkiliž wjez ležo wotſtało, dokež kral ſwoje ſamoruejne podpiſmo pschiwdacž nemóžesche. Duž hnadž w bližichim čaju ſhonimy, ſo p ynz pruſti ſaſo „Regent“ krala w krajnych naležnosjach ſastupuje — kralowy narodny džen, ſiž ſo 15. oktobra mjeſeſche, a kotrý ſo hewak druhe lieta ſe ſławnymi roſwelenemi a radoſzemi ſweczesche, bu lietba jeho khoroſje dla jenož ſ cícha a ſ zyrfwinſkim ſlužbam ſweczeny a te bjechu jara wopytane.

Rakuſy. Tudomne knežerſtwo ſo hiſcheze pschezo ſ tym ſpoſoſciej nochje, ſo by ſo fuſodna Moldawa a Walachia zylje ſienocilej a psches tajſe ſienocjenje wjazy mozy dobylej. Hacž dotal ſtejtaj tutaj krajej pod wſchim turkowſkim kneſtwom, hacž paſ ſo wonaj poſdžiſcho, hdyz ſtaj psches ſienocjenje ſylniſchej, ſ turkowſkeho pođanſtwa nowoſwobodžitaj, to ſo psches poſnacž nemóže. Tajſe woſwobodjenje neby ſo paſ bes revoluſije ſtač mohlo a duž nochje ra-

fusle knežerſtwo wo weſchej ſylniſi ſpomneneju krajow niežo wedžicž a podpera turkowſkeho ſut-tana ſe. wschei mozu, hdyz tón napshecživo tajſem ſienocjenju džiela. — S Belgrada, hłownego miesta južnoſerbſkeho weſchomſwa, piſaſa, ſo je tamniſchi weſch Alexander Karadžorđevicž dweju wyſkoſej ſkeſow do jaſtwa ſadziej dat, dokež ſo jimaſ wina dawa, ſo ſtaj wo tym wedžaloj, ſo je jedyn ſlōñnik weſcha Alexandra ſlōñ-zowacž chył. Lud paſ prawje wjerič nochje, ſo ſtaj ſpomnenai ſkeſai tajſeje winy dla ſadzie-naj, ale mjeni, ſo ſtaj wonaj psches ſtukowanje teje herbſteje ſtrony, ſiž je pscheſciwo Ruham ſmyſlена, do jaſtwa pschiſtoj, dokež wonaj ſ Ruhami džerſitaj. — S Czornohórſteje ſu po-weszie pschiſto, ſo je ſo kruh kraja, ſiž hacž dotal pod wſchim kneſtowm turkowſkeho ſultana ſtejetſe, ped kneſtvo czornohórſkeho weſcha Danila podat. Tutón kraj rjeka waſowifſi kraj a ſultan chyñſte njeſtio wójſta na njón poſtacž, ſo by jón ſaſo dobył, wot teho je jeho paſ rafuſi poſtanž wotwobročiſt, prajizy, ſo che tu mjez na ſmernym pucju do rjada ſtaſcji pytaej.

Franzowſka. Dokež ſo we wſchilich krajach wele jeleſnizow twari, ſiž wele penes ſejeru, a dokež ſu ſo hewak po wſchilich krajach wſchelake ſienocjenſtwa ſatožite, ſiž ſ wuvedzenju ſwojich džielow a prijodkſacjow žatoſnje wele penes pſhetrebaj, dha w nowiſchinu čaju penežnym bankam a druhim towarſtwaſ, ſiž ſu na akcije ſatožene, jara penesh pobra-chuja. Duž je ſo ſtało, ſo je najprijódžy zylje rynk penežnych bankow w Americy penesh pla-cjicž ſastat. Psches to je ſo dale ſtało, ſo je tam wele pschekupow, ſiž ſo w penežnych naležnosjach na tajſe banki ſepero, tež placjicž ſastato a duž neſtu wſchelazj fabrikantojo, ſožiž ſu ſim twory pschedali, žane penesh wot ni h dostačz mohli. S teho ſu najprijódžy wſchelazj pschekupzy a potom tež wſchelazj fabrikantojo do wulfet ſuſy pschiſchli a tak deſte w Americy, kaž tež w Jeniſchez a Franzowſkej bankerot ſcjinicž dyrbeli. So by ſo nietko jenož wjesta ſumma penes na jeleſniz ſoždolſtneje nałożiſta, dha je lkjezor Napoleon pschilaſat, ſak wele jeleſnizow ſimje ſo pschiſhodnje twaricž.

— Khiejer a khiejorska sas ho do Compiegna podatoj, hdejz budja wulse hontwih wodzjerzane.

Zendjelska. Indijska kompanija je dla tamnisheje wojny 17,000 kamelow a 7000 elefantow kupiec poruczila. Tute swierjuta budja i temu tredane, so bychu smachi zendjelskeho wojiska nohyle, dekelz ho tam zane wesly nalozejz nehodza. So chze pak jich wona tak wele lupiter, je snamjo, so drje hebi na delhotrajuzu wojnu a na wulse wojisko sa tu samu myslili. — Hacj runje ho prajez nehodzi, so by w naranshei Indii wele hore bylo, dha ho pak tez pschepoñnac nedawa, so tam we nijem ljeve. Zendzeljenje drje tam a hem sbjezlarjow sbia, pschi tym pak tez sozdy ras tejsko ludji shubja, so kogde dobycje jich mozy pomenshi. Dale drje njecko wschjednje wiaz zendjelskoh wojiska do Indije pschithadza, sa to pak tez revoluzia bôle pschibera, tak so sbjezlarjo na jenej stroni dobudu, schioz na druhei shubja. Duż nebudze drje ho predy nicio wjeste wjescejic dacj, hacj budje zendjelske wojisko w wetschej sylnoszi w Indii shromadzene: pschetoż wschje njezisze dobywanja Zendzeljanow w Indii nimaja zaneje wažnosjie.

Ze Serbow.

S Budyschin a 19. ost. Dzenša dopełnja 10 sta ho tudy poświecenje nowonatwareneho krajnestawskiego, evangelskego seminara, kotrehož twariste salozjenje ho psched dwjemai ljetomaj zapoczą. Dotek je dotwarcie a wuhotowanje teje wulseje a rjaneje noweje khiezie njecko nimalje gylie dosonjane, dha bu konz sandjeneho mjeszaza to dotalne seminariske twarenje pod bérklinom wopuszczone a wurumowane, a ta nowa khieza swiejich wobydlerjow horjewsa. Poświecenje mjeiecthe ho tak: Woi O hacj do 10 dopolnia 19. oktobra shromadzowachu ho seminaristojo, präparandzi, wuczerjo, duchomni, stawy krajsteje direkzije, seminariskeje deputazije, appellazionskeho śudnistwa, mjeschcjanskeho duchomstwa evangelskeje a katholiskeje strony, stanu mjeschcjanskeje rady, wuczerjo budyskoho gymnasja, a mjeschcjanskeje schulje, duchomni a wuczerjo s bližićeje a dalischeje woskolnoszie, wo-

dżerjo a mischirjo, psches kotryhž je ho twarenje wodžilo a dosonjalo a druzi česzeni pscheczeljo a sija, sij s luboszju a s pscheczelnym, derje-mjenijszyn dżebraczom sami wot ho abo na psche-proshenje pschi tym wažnym slasku teho poświecenja pschitomni bycz chyphu. K. direktor Dreßler a k. vicedirektor Wanak wodzieschtsa hoszi do teje wulseje salje, hdejz biechu ho wschitz druzi hžom seschli. Po wuspiewaniu khierlischha: „Ah, wostan pschi naš s hnadu ic.“ djerzesche k. vicedirektor Wanak modlitwu a proświz po wobsanknenju teje modlitwy spjewachu seminaristojo króli psalm, a njeck postupi zytkwinski radziczel k. Dr. Wildenhahn a djerzesche swiecenisku rycz po słowach swi. japoschi. Tak. 3. 1. „Ködzy ho neswaz, se chyłt sa wuczerja bycz.“ Kotrež słowa jako napismo wysze khiezych durjow noweho seminara steja, a wuloži s móznymi a jara wažnymi słowami jich wopschijecje a wotpohladzanie. Na to dawasche k. krajski direktor s K ö n n e r i z we dlejschej ryczi rosprawu wot nasprjenschego salozjenja horneluzisckiego seminara we Budyschinje, sij je ho w ljeći 1817 stalo a spomni s poczeczeniom a s džalom na tych prienich salozjerjow naschego seminara, jako na knesa a kneni s Prisewicz, knesa s Nostiz nad Weigsdorfom, kotsij su we swiosich wotkasanjach wele tanysnt tolež sa seminar a k lepschemu lužisckich wuczerjow wustajili a hebi wo nasche schulje wulke, nesapomnile salozuby dobyli. Rapoſledk djerzesche hiscige k. direktor Dreßler rycz a s wuspiewaniem khierlischha: „Nech Bohu džakuje x. wobsankny ho ta swiecijsna.

Se Slaſkowa. Nedzelu 18. oktobra na ranje wokoło dweju tu na knežim dwort Boji wohen wundje. Sa króli cjaſ buchu wschilke hrózje s zytkym synom a motawu do prócha a popela pschwobrocjene. Hdy budzichu ho bjeril hodžny poszdzisko dohtadali, dha busdzichu ho wschilke kruwy a snanu tez ludzio spaliez dyrbeli. Psches ljetazh wohen pocza ho tez hžom pola Bałzarez palicj; ale bortsy bu tam wohen poduscheny.

D o p i s y.

S Chemniz. W lježi 1853 bu w pschitomnoszi nascheho lubowanego krala Zana tudy psches dobrocjimnoho mjeschczana wustaw satozeny, kotrehož wotpohlad je, so sa to staracj, so bychu so saner od jene dzjecji polje po schite. Ajeloire kchiežje nuteho wustawa, kij so Johanneum menuje, su hžjem natwarene a nieschto dzjecji tam hžjom bydli pod wobledzbowanym sprawnych ſwójsbow. Ale dcelsz by nasch mjeschczanosta Müller, pod kotrehož wodzenjom Johanneum steji, tam na rjanej hórzę rad zyrlwiczu sa te mlode wutroby natwaril, je wón w tychle dnjach knihu „Johannes - Album“ wudak, lotraž so k nadobyczju a ſtomadzenju potrebnych penes pschedawa. Boh žohnui tón dobrý ſtuit! — Ta kniha, kij pschinotški wot 112 spisaczelow a spisaczelkow poſticia, wobsteji s dweju dzjelow (we wijsanej apjefczej ryeži, str. 1—271, 1—400), a placzi $2\frac{1}{3}$ tol. S wetschego dzjela je njemſka, a wot ſobudzjefaczelow nech su tudy menowani kneža: minifiter ſ Falkenstein w Drežjanach, evangelski prjeſdar D. Käuffer, woprawdzith tajny radziec ſ Langenn, professar Arndt w Bonni, D. Castelli we Wini, redaktor Ferdinand Stolle ic. Ale tež druhe rycze w tych knihach klineja, a bes nimi cijeska a nascha luba ſerbſka maczečna rycz. Bes arabiskej, grichiskej, ſacjaniskej, franzowiskej, wiſiskej (italiskej), jendziskej, schwediskej a wuhetiskej ryczu widzimy tam w nowym prawopisu dwaj ſerbſtaj ſpiewaj wot D. Psula: „Na horje“ a „Wrót do Serbow,“ a jedyn cijeski wot fararia Machaczka w Chemnizach: „Rukavicka hraběnky Richardis.“ — To je jara duschnje a wulzy ſweſelaze fa ſerbaſ ſo w tutych rjanych knihach tež ſerbſka rycz ſobu klinej!

S p ě w y.

K wubudzenju fa miſionſtwu.
Htož: Kak rene ſwieczi ſermicza ic.
 Rjetk weſeſeje ſo pohanjo,
 Kij bydlicje tam daloko
 Wot naſ we zujym kraju,
 Hlaj Boh tež na waſ ſpomina
 Wſchim ſwoje ſwjate ſłowo da,
 Kij ſej jo požadaju,

Tež waſ
Kaž naſ
Boh ſues wola
Wſchego ſ nowa:
„Poſcje ſe mni“
Mjer a ſbožje macze we mni.
 Hai, poſcje, poſcje pohanjo
 Ach poſcje, wſcho je hotovo
Tež ſa waſ w Bojim raju
Tež ſa waſ Chrystuſ cjerpesche,
Tež ſa waſ horje stanyt je.
Czi tež wam pschiwolaju,
Kij tam
Du k wam
S naſchob' kraja,
A ſchtož maia
W ſwojim kraju,
Washe dla wſcho ſawostaju.
 Duž tam, hdjež hichcje nedawno
 Wſchudzjom lute pohanſtwo,
 Rjetk ſaspiewaju tebi.
 Tam dživi lud ſo poſlaſne
 A tebi, Jeſu, džakuje
 So ſy jón pschiwedk k ſebi.
 Psches to
 Bratſſo
 Sweſeleni
 Wobudzeni
 Djice wſchudzjom
 Prjedowacj tym wbohim ludjom!
 Hlaj rjane templje ſteja tam,
 Hdjež predy heval pohanam
 Eſu woprowali w haju,
 Rjetk ſvijdy ſwieru ſe miſci dje
 Wſchich ſwojich ſobu pschiwedje,
 Hrvi daloko tež maju.
 Tam ſeje
 Renje
 Chrystuſhovo
 Wjerne ſlovo,
 Wučiba ſwjata
 Wſchudzjom, hdjež je wona ſnata.
 Rjetk nehreba, u wudewy,
 Hdži mandzeliſki je ſemrety,
 S nim ſiwe do joh' rova.
 Rjetk nerjeſaju dzjecjaka;
 Eſo Bohu ſa ne džakuja
 Hdži Boh jim ſtrowoſ ſawa.
 Duž my
 Luby
 Kneže Božo
 Sa ſich ſbožo
 Djak tež damy
 Egež a kſwalbu ſaspiewamy.

Rjetk sojdy c̄itac̄j naukuſne,
Tež hdyž won bujom starý je,
Ssei dawa wele prózy;
Rjetk Bože ſtovo lubuja,
Do pschezo dale roſſchjerja
Do pohanskeje nozy.
Duj to
Svjetlo
W sojdy kceji
Dale kvečci,
Ale wſchudjom
Nemje donc̄ k tym wbohim ludjom.

Duž bratſja tola chzemy my,
Kij my tak wobhnadjeni ſmy,
Tež jim to ſbojje ſticijci,
Kož wjemy, dha jno moža ſo
Egi wobročjeni pohanjo
Po tawſyntach tam licic̄j.
Hlaſcie!
Schto je
Tola jena
Wobrec̄jena
Duscha Bohu,
Kij je wukupit ju drohu. !

Ach! Milliony c̄akaja,
Kij hiſceje Khryſta neſnaja,
Na poſlōr teho Knesa;
Duž priedarjo ſo nekomdiče
Dich duſhie Khryſtej wſchwedice
Kij ſam wam taſle kaſa:
„Djic̄je“
Wuc̄ic̄je,
Wſchitke ludy.
So wſchje bludy
Wſchitky renje
Wopuschc̄ja a budja kc̄jeni.

Hanš Depla a Mots Tunka.

Hanš Depla. No Motho, ſchiodha mi ty
djenſa k budyskemu hermankej dasch?

Mots Tunka. S povrjanami ſebi tola
ſuby ſlavysch, dha chzu c̄i nieschtó druhé dači.

Hanš Depla. Dow ſ nim!

Mots Tunka. Dowle masch — to hubanečlo:
Sa wſchitlich ludji ſym ja wſchidnie potriebny,
— a tola ſym ja pſchede wſchitlim c̄wiliwany,
— me biſa a me ſ kolešami ſamaja, — me tepja
a me potom ſ wohnjom martruja, — a ſlonečnje
me pak ſ nožom ſlónzuja.

Hanš Depla. Schto dha mohlo to byc̄?

Mots Tunka. Hudaj, bratsko, hudaj! a
jeli newuhudasch, chzu c̄i ſa tydjen prajici.

My pak, kij tam hic̄ nem'žemy,
Jim priedowac̄j — ach wopomíny
Nam placja tež te ſtowa.
Hai, bratſja, to je ſawjeſje
Wſchak jara krafne ſlubenje
Hdyž Khryſtus ſ nam tak wola:
„Schtoj wy
Sje hdy
Tu a druħbjom
Zamnym ludjom
Wſchipoſtlali,
To ſje wy kaž mi jo bali.“
Tak lubowanı bratſja, my
Djens ſa tydjen we Hnaſchezy
Wſchak ſ Bohom djerzeč chzemy
Tež miſionſku hodjinu
Tam w ſchuli, w dwjemaj po-
połnju;
Dha ſ Wam ſ tej proſtuſu djemy:
Bratſja,
Ssotry!
Poſluchajc̄je
Podperajc̄je
Raſch ſluſk renje
Kij ſo stane w Khryſta meni.

Boh daj yak tež ſo w ſchewſjanſtwi
Eſo bychmy ſim priodk ſweſzili
Jim ſ ſnamenju tu byli.
Hlaſ woni na naš ſedzbuja
We piſmach wot naš c̄itaja,
Raſch ſmy ſo ſadjerzeli,
So my tudy,
Wſchak jim ženje
Poſhorschenje
Redawamy
Ale dobre ſnamjo damy.

Pjetr Mſonf.

Cyrkwiſke powjeſće.

Werowanı:

Podjanska cyrk: Handrij Wiejas ſ Delneho
Sunjowa ſ Hanžu ſeytoriz ſ Khelna. — Jakub
Briſka, žirnoſter w Radworju ſ Wutſchlu Mjero-
ćiniez ſ Khelna.

Krčeni:

Michalska cyrk: Ernst Gustav, Bedricha Kor-
lę ſchlerza, wobydlersa pod hrodom, ſ. — Kora ſ
Reinholda Pawoł, Juliusa Wylema Reinholda Munda,
lieutnanta a rycerzklublerja nad Radžanezamii, ſ. —
Jan, Jana Wehlje, prijeneho wuejerja na Židovi, ſ.
— Ernst Julius, Jana Augusta Kſchijanka, mu-
kuteransportera pod hrodom, ſ. — Herman Reinhold,
Marie Augusty Libſchiz na Židowi, nem. ſ. — Hana

Augusta, Karls Tafflerja, wobydlerja w Delnej
Kini, dž.

Zemirjeći.

Djen 4. oktobra: Herta, Michala Wicjasa,
ublerja na Židowi, mandjelska, 64 l., — djen 2. oſt.
Hana Karolina, Franza Hillje, khejnika a ſchewza w
Munichenu, dž. 24 l. — 9. Maria, I. na Bohumiera
Frenzla, khejzerja a rekarja na Židori, dž., 2 l.
9 m. — 12. Gerscha rodj Reczke, nebo Hanrija
Grubla, khejnita w Dobruschi, ſarost. wudowa,
56 l. 8 m. — 13. Hanrija Bieschang, bjergrat a
lublet, kož tej rjeſniſti miſhir na Židori, 68 l. 9 m.
3. d. — 14. Emilia Maria, Augusta Bartuscha,
wobydlerja na Židowi, dž., 3 m.

**Għali sakkoſchleſyenne jeleſniz
f'buduſteho dworniſčieha.**

Do Dra jidjan: rano 7 h. 37 m.; počivlju
12 h. 53 m.; popolnu 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 16 m.;
rano 2 h. 42 min.

Do Ghoreja: rano 7 h. 47 m.; dovolnu
11 h. 40 m.; popolnu 4 h. 52 m.; wiejor 8 h. 27 m.;
w roži 12 hodj. 4 min.

Penejna placisna.

W Lipſtu, 22. oktobra, i Louisdor 5 g.
15 nſl. — nv.; 1 počinawajuz cierwieny ſtoru
abo dukat 3 tl. 4 nſl. 8 np.; wiſte bankuwi 98.
Spiritus w Brötławi 9 tl.

N a w ē ſ t n i k.

Swojim wyſokocjesszym woteberarjam a f'ylla wſchitkim cjeſzenym Eſerbam Budyschina a
wołnoſtje f'tutym najpodwołniſcho woſiewjam, jo bym w ſandjenej 52. lotterji jaſo jara ſbožomnje
hrat a fu ſſiehowaže dobytki do mojeje kollekziſe pañyle;

Čjø: 17637 20,000 tl.

Cjø. 38942	1000	tl.	Cjø. 40877	400	tl.	Cjø. 38920.	400	tl.
= 1113	1000	=	= 1168.	400	-	= 11765.	400	-
= 13219	1000	=	= 13262.	400	-	= 19913.	400	-
= 38018	1000	=	= 32542.	400	-	= 38011.	400	-
= 5006	1000	=	= 10059	400	-	= 7999.	400	-
= 12172	1000	=	= 17632.	400	-	= 17698.	400	-
= 12173	1000	=	= 38503.	400	-	= 38569.	400	-
= 1790	1000	=	= 41611.	200	tl.	= 13228.	200	tl.
= 29490	1000	=				= 38058.	200	-
Cjø. 40846. 200 tl.	Cjø. 40890. 200 tl.	Cjø. 45512. 200 tl.	Cjø. 13297.	200	tl.	= 23397.	200	-
= 34712. 200 -	= 38002. 200 -	= 38021. 200 -	= 38591.	200	-	= 38591.	200	-
= 38077. 200 -	= 38088. 200 -	= 11206. 200 -						
= 38512. 200 -	= 38550. 200 -	= 38552. 200 -						
	Cjø. 41641. 200 tl.	= 41611. 200 tl.						

Sſiehowaže po 100.

Cjø: 41635.	40811.	40816.	40821.	40825.	34729.	34781.	34790.	34798.	11201.
11248.	11251.	38905.	38961.	38988.	50613.	50629.	7904.	7967.	7986. 10004.
10033.	10081.	10095.	1165.	1197.	11780.	12102.	12106.	12136.	12191. 17616.
23319.	23325.	23343.	23348.	38605.	38634.	38635.	38640.	13217.	13267. 19917.
19969.	23362.	23366.	38518.	38537.	38345.				

Duž proſchu ja cjeſzenych Eſerbów najnalejnijſho, jo bychu f'mojeje, ſtajnje ſbožomnje
brajaceje kollekziſe loſy k 53. lotterii brali; cjeħħenjenje prijeneſi laſħu je 7. dezembra a porucjam ja
 $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ loſy najpodwołniſcho.

W. Budyschin, na ſivoſtomnej lantek haſħu c̸. 801.

C. F. Jäger.

Dr. Whithowa wodzicza sa woczi

wot L. Chhardtta w Altenfeldtji w Thüringsskej, s wiazymi privilegiami wykolicznych wekhow poczeszena, wypokazuje so be wschitkimi dotalnymi woczi hojaymi przedkami psches swoje sbojomne skutkowanie wschodnie jako najlahodnischia a najlepscha wodzicza w tassim nastupanju, a moze so jako dopolasany hojay a pozytnijszy przedt a jako

wjesta pomoz sa ludzi na woczomaj bjezdnych

kózdemu poruczej. Wona hojt wiecze a rucie a be wschitkich skidnych sziemow, wosobje pschi sahorenju, skrynenju, kuchcji, kylsowanju a bjezenju woczow, laj tez pschi slabezi po bjelem a placji blescbia s wulozowanjom jenož 10 nsl. a djjela ju jenož woprawdiju Traugott Chhardt w Altenfeldtji w Thüringsskej. — Sklad sa Budyschin je w hrodowskej haptyn.

Wjesczansse dziwadlo w Budyschin.

N. djjelu 25. oktobra: Eslepa s Parisa, czinohra w 5 jednaniach wot A. Vira. — Heval hraje so tez pónedjelu, sredu a piatki. Zapoczatk wiecior w 7 hodzinach.

R. Mathes.

Selene ioldzje

w skorpiach, stronie a strale a rot czerwowej nenaclajene kupyje stajnie sa knejow Jordan & Timaeus w Drozdjanach

G. E. Heydemann
na hrodowskej haptyn w Budyschin.

Pečolarske towarzstwo

w dlnym doli Sprewe
smieje shromadijisu w Barci
sredu 4. novembra popolnju
w 2 hodzinomaj.

Dobra serbska pještenja, 17—18 ljet star a sli moze hody do klužu stupic, so rot podpisaneho sa jene knejstro vhta. Tež kichcje hinačhi czeladniczy psches neho klužu rshipolosanu destamu.

Michał,

w Hermanezach pola Rakez.

Rhwalbne snaty a psches swoje h. jaze skutkowanie dopolasany

bröstsyrop

je safo s dostacju w hrodowskej haptyn w Budyschin.

Cijisty rasiniowany rjepkowy wolij s mojeje fabriti, jara jašnje a slutnje swiecziacy porucza najnalenischo

W Budyschin, 24. oktobra 1857.

Korla August Urban,
sejlerski mischt.

Psichichodnehoobotneho skutkowania dla imjeje so budyski wiecny djen piatki 30. oktobra a wunbje tez ton samy djen čzo. 44 Serb. Now.

So bych wschelakim naprachowanjam doszczinit, dowolam sibi s tuym wosserowic, so sym wojewadowany belgiski patentny wosowy mas safo di stat a poruczam ton samy w zlym, laj tez w senotskim po najtuniskei placisni.

W Budyschin, 24. oktobra 1857.

Korla August Urban,
sejlerski mischt.

Wosjeweue.

So sym ja wot 1. oktobra t. l.

hoszeniz w Busezach

wotnajak, to cjeszenym Sserbam s dobrocijevemu navedjenju dawam s tym skubenjom, so moja pola me stajnie debru ijebi a vicje sa sebe a dobre hrobie sa swoje sonje dostacj.

Za proschu teho dla wo hukte wophtowanje.
W Busezach, 4. oktobra 1857.

Bohnuwjer Lehmman,
rjeſnik a naſenik hoszeniza.

Auzia hatneho stanja wutoru 27. oktobra popolnju w dwjemaj na rycerzkuſi w Nechorni.

Ahjeja se haborej habrodu a s fruchom pola budje so 3. novembra popolnju w 9 hodzinach w Hrkach pola Worsklez na pschebadjowanje pschedawacj. Tez budja tam tehdji wschilake meublje, drasty, poſteſeja a t. d. pschedowane.

Cijiwoszanske ſerbste cw. luth towarzstwo smieje djeni sa iydzeni, jaso na skudzen reformazije (31. oktobra t. l. we h. naschczanskej ſchuli misioniskej hodzini). Tez dla so wschitkij pschezeljo misionistwa lubje proscha, so na wotmowanym dniu popolnju 2 mal tam nutk namykać.

Pubowani pschezeljo we Hnachzach a wokolnosci! Doleži sym bužom wese ljet we ſchuli we Wultim Wellowi pschi woidzerzenju misioniskej hodziny tak s luboszju horjewsczi a s bliska a s dasloka podperani, dha dava nam to tu skroblosz tež t. Mam so s tez proſtu pschiblizowacj, so bycze tez Wy naš ſrunę luboszju horjewscali a ton wažny

skutk misjonarswa podperali. Neshubzeje nelubosnie; my reprezentamy naszemu czesci, ale wole wiazby trwajste szeranie Bożego królestwa bez pohanami; tego dla zapierajace tutom dobry skutk kędry po swojej możnosći. Najlepschi dżak a najkratkieste satysfakcje buszce wieszajce to, kędry nam a wam jemu przed Bożim th. enom iena, pshes na che a wasche próżwanie k Bebu rozwrożenia dusza swojego dżakomu ruku scicji.

W Dąbrowach, 24. okt. 1857.

Pszchesy dwoj.

Czeszenym Sserbam f tuiym najpodwolnisczo wosierwjuju, so piedla mojich drugich koprowych tworow tez pomyśle f lateho żela f koprowymi wsejcomi wschilic wulkożizow pschedawam, laž tez po pożadaniu możsne tożniki dżetam a f żelaznym pomyślem koprowe rohy pschedzietam. Stary kępor po najwyszej placzisni horzeberu.

W Budyschini.

E. Welg,
kopniak, mjeszczaniskej schuli f napszecja.

Krajnostawski bank.

Pshi fastusenissim skutkowanju w pójcjetni so hacj na dalische **5½ pro Cent** danje per annum a $\frac{1}{12}$ pro Cent provisie per mieśac wobliczujie.

W Budyschini, 14. octobra 1857.

Direktorium krajnostawskiego banka.
f Thielau.

Mydłowa fabrika

F. G. Kleinstücka f Draždjan
dowola źebi, czeszenym Sserbam wosierwicj, so je ujetzischi budyski hermann ſaho se swojimi myſteriskimi, ptokarskimi a toiletnymi mydłami, bes kotrymij ſtei tón ſróci woſebje dwie nowej družiny rjaneho tuneho ſi wizoweho mvdla po tunej placzisni a wobferdzbowania hédnej, laž tez f bohatym wuberkom ſtearinowym ſw jezow kambinie fabriti wobczahnyla. Wona proshy wo domyerenje, ſeje ſirmi hacj dotal ſcigene, tez tón ſróci, a budże ſo prózowacj, jemu pshes sprawne poſłużenje doſz cjinicj. — Buda je nedaloko theatra a je po ſirmi ſnaiomna.

W upſchedań.

Dżelba na ſtronu położonych polzidzanych a drugich tworow pschedawam po zytle tunich, ale twerdych placziszych.

W Budyschini, 10. oktobra 1857.

Julius Geyer,
na bohatej haſy čo. $^{66/7}$.

Moje ſnate dobre woprawadźite

Šuſche Drždzie,
laž tez wschilic pshi peczenju trzebne twory poruczam f prijedſtezajzym fermuſcham najlepiej a proſchu wo prawje bohatej woppt najpodwolnisczo.

J. G. F. Nieckſch.

200 tl. je na prjenju hypotheku f wupożyczenju na ſerskej haſy čo. 17 po 2 ſthodomaj.

Sa Fermuſchym czas

ſym ſaho
najlepschu pſcheinęcju parnu muſku Nr. 0 a
teho runja Nr. 1
wobſtaral a pschedawam ju po tunej placzisni.
Tez ſym wot rjaneje parneje muſki nowe pohyli dostat.

W Budyschini, na ſerskej haſy.

J. G. F. Nieckſch.

So ſu prijedſtajaze

m u F i

tez w mojej kłamarni w Maleschczach na pſchedan, dawam wschilic mojim pſcheidzietam tam a w tamniscej wokolnoſci najpodwolnisczo f nawiđenju.

J. G. F. Nieckſch.

Zandženu sobotu žita w Budysinje płaciech

Korc.	Wyšsza.		Niższa.		Srzedzna.	
	tl.	nsł.	np.	tl.	nsł.	np.
Bielenza	6	5	—	5	5	—
Rejſta	3	12	5	3	—	3
Rejimen	3	12	5	3	5	—
Worž	2	17	5	2	5	—
Próč	5	5	—	—	—	5
Wefa	3	25	—	—	—	3
Rijepik	—	—	—	—	—	—
Zabły	6	5	—	—	—	5
Hejduschka	4	15	—	—	—	4
Bjerny	1	—	—	—	—	20
Kana buten	—	16	—	—	—	15
Repa ſłomy	5	5	—	—	—	5
Beut. ſyna	1	10	—	—	—	1
Dow oz: 2808 kórcow.						

Ciscaue pole K. B. Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawarni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čistlo placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předplatna pola
wudawaria 6 nsl. a na kral,
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čistlo 41.

30. oktobra.

Lěto 1857.

Wopishejceje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Wudyschina. S Zieżowa. S Brjesy. S Kamenja. S Rydzawka. S Sahorja. — Dopyisy. — Pschilopk. — Byrkuinše powesze. — Czahi satškochlesyusleje jelesnizy ic. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Narweschiniik.

W o s j e w e n j e.

Podpisane hamtske hetmanstwo dawa s tutym k tjanemu nadwiedzenju. 1) so smjeje ho rekrutserwanje lhetuskich k wojsku požadanych mužstwów, kaž tež mužstwów s predawskich lhetow, kotrež swoju pschijsluschnož hiscje nedopelniciu, a teho runja dalische pruhovranje kemanoskie mužstwów, pschi rekrutserowanju 1855 a 1856 do šlužbneje reservy pschebadzenych a w tej hamet sawostojenych: 1. 2. 3. 4. a 5. dezembra t. I. rano wot 8 w Lubiju w hoženizu k czornemu jehnecžu; 7. 8. 9. 10. a 11. dezembra rano wot 8 w Žitawi; 2) so maja ho reklamazie pišnje a se wschimeti potrebnymi wopisami saſtarane, hacž do 15. dezembra t. I. weczor 5 na hamtskim hetmanstwi w Lubiju wotedacž; 3) so maja wiſhitzu, kij ſu hacž do poſtaſeneho cjaſa reklamjerowali, 16. dezembra rano 8 do spomneneho lubijskeho hoženiza ham i pschinje a wotmowienja na reklamaziu doczakacž a ſlonečnije 4), so maja te mužstwa, kij cžedža ho w wojsku saſtupicž dacž, swoju próſtwu w taſkim nastupanju ſe ſakonízg poſtaſenej saſtupnej summu penes, pak na duju rekrutserowanja psched komiſiju, aby ſa 8 dnjów po rekrutserowanju, po taſkim nadljehe 24. dezembra t. I. ham, w pſtitomnoski ſwojich nanow abo formindow a s pschiwer- ejom njebože potrebneho dowolenja wytſeheho formindžista vola podpisaneho hamtskeho hetmanstwa wotedacž.

W Žitawi, 20. oktobra 1857.

Kralowske 2. hamtske hetmanstwo bud. Krassk. Direkzije.

W n a m i e ſ t n i ſ t w i:
s Egidy.

Swjetne podawki.

Sakſka. Krónprynz Albert a prynz Jurij ſtaj ſo 25. oktobra do Sibyllenorta podakoſ. Tutoń dwór leži nedaloko Wrótſlawja pola miesta Woſchnizy (Dels) a ſluscha braunſchweigſtemu wojwodži, kij tam kóžde ljetu wulke hoñtwy džerži, na kotrež je wón najſtere tež wobeju prynzow pscheaprophyt. — Nowy hamtski hetman druheje džielby w budyskej krasskej direkzii ſ. ſ. Nostiz-Wallwiz nebudje, kaž jeho predomnik, w Žitawi bydlicž, ale smjeje wot 1. novembra ſwoje wobydlenje w Lubiju. — Wot 1. novembra budje ſo wot ſchuſeja wot Maleje Su-

bernicjſi do Nechornja ſchuſejowy penes dawacž dyrbęž. — Wot budyskeho ſlavneho ſudniſtwa bu 22. oktobra wjesty Müſiggang ſ Delneje Hörli k 18mjeſacznemu zuchthausej wotſudženy, dokelž hje wſchelake wjezy franz.

Prusky. Poljeſchowanje krala je w poſlenich dnjach dale bôle pschiberalo a je nadjiſa, ſo kral ſaſo wotkore, jeli ſo khoroz ſaſo ne-wroči. So by ſo pak tuta po možnosti wotdžeržata, dha ſu lekarjo poſtaſili, ſo dyrbí ſo kral ſ. najmenſcha tsi mjeſazy wſcheloga dželta zylje ſdžerječ. Tak doſlo pak kralowske džela ležo wostacž nemóža a duž je kral ſwojego bratra, prynza pruskeho, ſa ſwojego namjeſtnika

postać a jemu to talle listne wosiewit: Brynzej pruskiemu! Dokelž dyrbju so po požadanju ljekarjov s najmeňsha tsi mjeſčazh wschitlich džjelov sdjeržecz, dha chzu Waschej kralowskej wyšokoszi, jeli so moja skowosz predy newrōči, sa čaſt tutych tſjoch mjeſčazow moje ſastupniſtvo w najwyšchim wedzenju pscheporuczic̄. Waschu kralowsku wyšokosz proſchu teho dla, wscho potrebne wobstarac̄.

Bedrich Wylem.

Na ſatožku tuteſe porucznoszje je prynz pruski ſziehovaje wosiewenie ſchromadnemu pruskiemu ministerſtu pschepodat: Chromadnemu krajnemu ministerſtu ſzelu pschipódl kralowý liſt s tym poruczenjom, són psches ſakonſku ſbjertku wosiewic̄. W nastupanju namjeſtniſtwa, wot krala mi pscheporuczeneho a vote mne pschewſateho wusnajam so s tutym, so je moja ſruta wola, pod ſwiedomniwym wobfedzbowaniem krajneje wuslawy a krajnych ſakonjow, po wotpahladanemi jeho majestoszje, mojego kralowskeho bratra, tak doho kralowske džjela wobstarac̄, hac̄ kral to ſa nusne džerži. Ja wotčakuju, ſo kralowske wóisko, ſastojniz, kaž tež wschitzu poddanjo jeho majestoszje mi winowatu poſluchnosz wopofasaja a woſebje ministrjo ſo wschitzu hromadzie a kóždy woſebje ſwojeje połneje ſamolwitoszje ſtajne dopomneja. Džjela nech ſo wschilke tak derje w krajnym ministerſtu, kaž tež we wojerſkim a zivilnym kabinec̄, na to ſamo waschnie dale wedu, kaž je ſo to dotal ſtato; adresza immediatnych piſimow a proſtrow wostare ta ſama a wukonenje piſimow ſtane ſo s tym podpiſmom: „Po najwyšcej porucznoszi Jego majestoszje: Brynzej pruski.“ Ja proſchu Boha, ſo by mi móz a žohnowanje ſpožcjt, tuto namjeſtniſtvo ſ spolojnioszi krala a ſ kjeſchemu kraju weſz, a ſo by me doſpolne wotkorenje mojego kralowskeho knesa bóry wobstaranja wupróſnilo, kotrež ja po kralowskej pschitasni a w napohlađi na moje pschitluschnoszie pschec̄iwo wotzne mu krajeſ na ſo beru.

W Bartlini, 24. oktobra 1857.

Brynzej pruski.

Brynzej pruski neje po tajſim „regent,” ale

jenož kralowy namjeſtnik a to jenož tak doho, hac̄ kral ſaho wotkori. — Wſchelake nowiny powedaja, ſo kral njetko najſtere njetore mjeſčazh do njeſajſeho cjoſliſteho kraja pónđje a to najſtere do Italijs, ſo by tam w mjeſti Rijzy pschebiywat. Tola wjeſte hſchcje niežo neje.

Brynzej pruski njetko viłnje ſ ministrami dijeta a ſo wo krajne naležnoszje po móžnoszji ſtaraj.

Rakušy. My bjechmy wondanjo na to ſpomnili, ſo rakuſke knežerſtvo ſe wschijem, tym ſpokojoſom neje, ſchtož ſo njetko w krajnych na-ležnoſtach ſuſhodnieje, pod turkowſlim wschim kneſtrowm ſtejazeje Móldawy a Walachije ſtutkuje. Menujz tak derje w Móldawi kaž tež we Walachii je tamniſchi diwan abo ſejm (Landtag) ſo ſa to wupraſit: ſo byſtež ſo Móldawa a Walachia ſienocžitej a ſebi krala wuswolitej, ſiž može evangeliſi abo podjansſi byc̄, kotrežož džjeciſi pak maja ſo w grichifkatholifſej wjeri wotczahnyc̄. S tutym wuprajenjom je hijom, moht tez, wyschemu turkowſkemu kneſtwu wscho podvaniſtvo wotrekne. To mohto pak pschec̄o byc̄; pschetož rufiſi a franzowſli ſhjeſtor tu myſličku, ſo byſtež ſo Móldawa a Walachia pod njeſajſkim wuswolenym kralom ſienocžitej, ſe wschej mozu podperataj. Ale ta zyla wjeſz je drje hijom piſi ſapocjaiku ſtejsana, dokelž ſu po najnowſtich poweſſiach we wobjemaj diwanom republikanijo pschec̄iwo dobyli, ſiž drje tež ſjenczjenje wobeſi kraju ſadaja, ale wo janym kralu niežo wedzic̄ nochzedja. Zeli pak temu tak, dha rufiſi a franzowſli ſhjeſtor ſo ſtere ſjepo ſpcheczelow do neypcheczelow pschewobrocjitaſ. — S Belgrada piſaja, ſo tam to janí pschec̄iſlo Ruſow byli nejſu, kotrež ſu tam ſbiežk pschec̄iwo herbſtemu werhej Aleandref Kara-djordjewic̄ ſchihotowali, ale ſo woni pecja ſ tej ſtronii ſluſcheja, ſiž chze ſ Móldawy a Walachije a ſ pódlañſkich kraju, ſ kotreym tež Sſerbia ſluſcha, njeſajſku republiku ſaložic̄. Wſchitzu Sſerbio pak, ſiž ſu hac̄ dotal ſadjeni, ſu ſenatorjo, to rjeka, najwyšchi ſastojniz po ministrach.

Franzowſka. Napoleon je ſwojich marſhalow wokolo ſebe ſchromadžiſ, ſo by ſ nim

wschelake wojskowe praschenja, kij su pschi skad-noszi chalonisch manevrow na stale, wujednak a ruczinit. — Wojsko so tu chwilu sylnie pomenischuje. — Raz drugdje na szuchotu, tak skorza w Franzowskiej w nieskorzych stronach na mostrotu a wulke wody. Wojskowe je rjeka Voire wichubze psches swoje brzohi wustupila a hizom jara wele schkody nacjinita. Pschi tutej skad-noszi czemny tez na to spomnicz, so su w po-slenichim czasu tez w Italiskej sylnie deschicje padate a wulke wody wele schkody nacjinite.

Zendzeljska. Naujnowscha telegrafista depescha, kotoraz je s Indije pschischa, je dobre powieszie pschineska, pschetoż wona poweda, so je jendzeljske wojsko po dostatym pozhlynenju wot 14. septembra hem-mjesto Delhi mognje nad-padowacj poczinalo a je tez sfoncijne 20. septembra sbozomnie dobrylo; so su Zendzelczenjo pschi tajsim dobycju 40 wychich a 600 wojskow shubili, ale so je njetko zytk wulke mjesto Delhi w ich ruzi. Hinduszy sbjezkarjo su s wet-scha froscijefali a bes nimi tez ton hamy potomnik wulkeho Megula, kotrehož biechu tam sa delhijse kraja wuwolali. Tola powedasche so, so ho jemu czieskanje poradzilo neje, ale so su jeho Zendzelczenjo popanyli. Po jenej druhzej powiesji neje pak won Zendzelcjanam do ruki panyt, ale jedyn jeho synow. — Hewak poweda ta hamia telegrafista depescha, so su so tam a hem safo dzjelby hinduskeho wojska spe-cjite, ale so buchu dorzy wot Zendzelcjanow po-rajene abo rosehnate.

Rusowska. Tudy je so wojsko tak pomen-schito, kaj so to hiszcie nihdy predy stale neje, pschetoż nimalje dwie tscjini wojskow stej domoj puszczonej. — Khjezor a khjezorska staj so na swoim dompučju psches Kijow, Moskwu 23. oktobra do Petersburga domoj wrócił. — Dla sahnacja leibeigenstwa so njetko swjeru dzjela a neje żane praschenje dale, so budje tale należnosz stere ljepe do riadu festajana.

Turkowska. Reshid pascha, kij biesche psched nieskorym czasom prijeni turkowski minister a kotryž tez dla se stužby stupi, doskolz do teho swoliz̄ nochysche, so bychu so po namecji franzowskeho pošlanya nowe wolsy sa divan w

Moldawi a Walachii stale, je wot sultana s nowa sa prijeneho ministra postajeny, schtož je snawio, so pak sultan w tu chwilu po franzowskej psichcjesli rejwacj nochze.

Ze Serbow.

S Budyschina. Po predy sczinenym try-czenju bu sanđjenu sobotu 24. oktobra pschiro-dospytnej wotrjad maczizy herbskeje salojeny. Seschli biechu so teho dla k. k. wucjer Rostok s Dreczina, mjeschczanski wucjer Kreczmar, wucjer Mucjink se Semiz, wucjer Kral s Rad-worja a knihupz Smoleć. W tutej shromadzisni buchu wustawki a dzjelanski porjad wurdzene a sjenocjichu so pschitomni we tym: so je wotpohladzanie pschirodospytneho wotrjada: 1) pschirodonske nauwuki we wschitskich sich wot-dzjelenjach po wjestym dzjelanskim poredzji wob-dzjelowacj, teho runja tez tak dolho sobu sa sesmij opis skutlowacj, hacž so sa njon wojskowy wotrjad nesaloži, a 2) na požadanie maczicjnego wuberka wudokonene wschies dzjelow, kij so sa wotrjad hodja, na so wfacj. — Szobustawy tuteho wotrjada moja jenož te szobustawy maczizy herbskeje byc, kotrež so s pořjedništwom herbskeje rycie wo nauwomne wobdzietowanje pschirodopisa (a semjopisa) prózua; a t. d. Po wurdzienju wustawkow a po konstituitowanju wotrjada bu k. Rostok sa starschego a k. Kreczmar sa pišmawedzeria wuswoleny. Potom wuswolichu szbi szobustawy dzjela sa pschichodne wotrjadowe požedzenje a sfoncijne pokasawasche a wulojowasche k. Rostok wschelake kryptogamy.

S Budyschina. Tudomny kowatski mischte Janasz se swonkomneje lawskeje haszy bu sanđjenu sobotu rano w delnej pinzy tudyscheje wulkeje piwairnje morwy namasany. Spomnena piwairnia ma menujzy wysche delneje pinzy hiszcie hornu pinzy, s kotrejz jene durje na ljevej a druhe durje na prawej stronie won wedzetej. S ljevymi duremi so do pinzy nuts a won khodji, s prawymi pak so jenož piwo pak delje do delneje

pinzy puschcja, pak horje do khiejje cijaha. Hdyž ma šo to stacj, dha puschcji šo psched spomnene prawe durje wjeste pschiprawenje, piczelje šo na tute pschiprawenje wala a šo potom po potrebnosti delje puschcja abo horje scjahnu. Duž je psched tutym duremi djera, hacj dotal newodzeta, dokelž tam ženje nichtón neshodjesche a tež s nimi won shodzicj nemjesesche. Danach bje pak pjak węcior, kaž bje šo to hijom husto stalo, nieschto na kadiach, w hornej pinzy stejazch, ejnicz mjet a tam sam djetal. Zako bje hotowy był, bje won domoj hicež dzył a pschi tym na wopaczne durje trechil, te ſame wotcjinil a ſnimi wustupinschi delje do delneje, njehdje 12 lohejow wysokeje pinzy tak nesbozemne panyk, so bje najſtere na mjeszi ležo wostat. Spomnene pschiprawenje bje menuizy tehdy runje do delneje pinzy delje puschcjenie a na tutym bu won morwy ležo namakany.

S Budyschina. Na tudomnyh ljetuskich nashyniskich wolnusjazych wſach bje jenož 714 ſammenjow wolmy na pschedan. Pschedateje bu teje ſameje 426 ſammenjow po naljetnich placisnach, ſbytkna wolma bu pak hacj na dalsche na ſtad položena.

S Budyschina. W tudomnej podjanskej zyrki, kaž tež we wſchitkach drugich podjanskich zyrkwiach, bu 22. oktobra ſwedzeniſki requiem ſa nebočiciku prynzeſhnu Mariju woldjerzanu.

S Djezowa. Tudy wumre 17. oktobra predawſchi wucjer, f. Matej Kokula, 87 ljet starý.

S Brjeſy poia Kamenza. Njehdje třiljetny hólczej khjeznika a cijejſje Schäfera mjeſeſche 19. oktobra to nesbožje, ſo do tudomneje mlynſteje rjeći padje, ſ Kotrejeho poſdijſho morweho won wucjahnychu.

S Kamenza. Tudomny ſudniſki hamt je pschitasat, ſo ſo we wſchitkach wſach, kij pod njon ſluſcheja, piwo hozjom w žanych drugich, zhiba ažhownych a zylu abo poč držbjanſkeje tham wopſchijazch ſchleñzach poredjeſi neſmje.

Taſke ažhowane ſchleñzy dyrbja hijom wot 1. novembra we wſchitkich korejmach byc̄.

S Ryčawa Ida. Lucjanſki f. duchomny Wicjas je ſa tudomne, psches ſmerc f. Tiežy wuprōsnene farſte mjeſto deſignazu wot naſheho zyrkwinskeho kollaturftwa dostaſ.

S Sahorja. Psched njeſotrym cjaſom bje tudy holiſta, njehdje poſtečja ljeta ſtara, pschi hraſkanju ſwojemu 11ljetnemu bratrej do wočka hrabnyka a jeho tak nesbožomne drapnyka, ſo je won poſdijſho wočko psches wuijſenje zylje ſhubit.

D op i s y.

S Prahi, 21. oktobra 1857. Studentſke ljetu je ſo 1. oktobra ſapocjalno a ſtara Praha, kij bje we prôſdninſkimaj mjeſazomaj ſhetro prôſna, pocja ſo poſlene dny ſeptembra ſe wſchitkach ſtronow ſ mlodym ludom ſelnicz. A Praženjo powitaja ſtudowazu mlođoſz tak wutrobnje, pschetož tale pschinene hódný ſuſ ſaſlužby a penes. Tola ſtudowazh nima pschi ſapocjalku teſko weſela: dyrbesche djež ſ lubej domowinu ſo dželicj a wózowſſe hona wopuſchcijež, ſo by we zusbi ſo wjedomoſćam a jich cježam a radeſćam podval. Bóřiš je ſo ſaſo do stareho živenja namak a — predy hacj je ſo prawje dohladaſ, bježi ljetu k konjej. Tola bes tym ſo bjechmy wot Prahi ſdaleni, je tudy njeſotryžuli do wjecjnosće pscheshot: w auguſzi wumre 411 woſhobow, a to 133 muſtich, 90 žónſtich a 188 džiecži pod 10 ljet; w ſeptembris wumre 322 woſhobow a to 100 muži, 99 žónſtich a 113 džiecži.

We minenym ſchulſtim ljeti mjeſeſche pražſka universita 44 poriadnych, 19 wurjadnych professorow, 20 privatnych wucjeriom, 5 wucjerjow a 19 pomožnikow. S tuthy mjeſeſtaj dwaj na ljetu po 3000 ſchjeſnakach, dwaj po 2500 fl., djeſacijo po 1600 fl., jedyn 1500 fl., ſchecijo 1400 fl., ſchjeſnacijo po 1300 fl., pećijo po 1200 fl., a ſedmjo po 1000 fl., najnižscha ſoa je 300 ſchjeſnakow. Wſchitzy do hromady mjeſachu 94000 ſchjeſnakow mſdy. Bu we ſymje 160, a w lječe 165 pschedno-

schow djerzanych. Studowazych na universecji bjesche 2100, bes nimi 370 wukrajnych; 696 studowazych neplacjescze nicjo, 262 placzachu pozju kollegnych penes; kollegne penes wunesiechu 25,034 fl., a to bohoslowcka fakulta 610 fl., prawisnista 10,992, lsekarska 6243 a filozoficka 7189 schjefnakow.

Doktorstwo dostachu 81, a 1 na bohoslowstwie, 20 na prawisnistej, 45 na lsekarskej a 8 na filozofiskej fakultej. Na lsetusche heto je k. Dr. Guntner rector magnificus, k. professor Dr. Nahlowsky je dekan bohoslowstwie fakulty a Dr. Spachta je dekan doktorskeho kollegia.

Sandzenu nedjelu hje prajskia fermuscha a po jeje wezelach hnydom powyschenjo pschenajenskich penes (Miethzins). A sawjerno w Prashy naliczi so to pjesna kopicza wotnajenskich penes: szyla 3,567,299 fl. 51 frajzari (-2,378,197 fl. 27 nsl.) a pschindje na jenostive djelje: na stare mjesto 1,400,159 fl. 53 fr., na nowe mjesto 1,499,101 fl. 20 fr., na mala stronu 457,170 fl. 40 fr., na Hradchin 65,674 fl. 48 fr., na zdovste mjesto 121,133 fl. 18 fr., na Wyschehrad 24,057 fl. 12 frajzari).

Poweda so sylnie wo tym, so ma so zyke mjesto s plunjom (gasom) woßwjetlicz, dokelz je to tunische, dyzli s woliom, pschetoż polnozna wolijowa lampa, tiz so sa heto 1445 hodzinow swjesci, pschindje na 35 fl. 38 fr. (23 fl. 22 nsl. 7 nowych), bes tym so plunjowa, tiz so tez tak dolho swjesci, 21 fl. 58 fl. (14 fl. 19 nsl. 3 np.) placzi; zytonozna wolijowa na ljetnje 2517 hodzinow placzi 56 fl. 48 fr. (37 fl. 26 nsl.), tarka plunjowa jeno 41 fl. 12 fr. (27 fl. 14 nsl.). To so wskitko prawje tenje postucha, ale loni w symi mjezachmy druhdy na motbojtych weziorach pschi plunjowych swjescach tostu ejmu, so budzishe jedyn mogt s latarnju saßwjetzene plunjowe swjescy phtacz.

Sandzeny tydzeny pschiwesiechu do Prahi schiwany granitowych kamuskach k radezgowemu pomniku; tuton bjesche jedyn 300 centnarjow ejzli.

Tele dny wuñdze preni zwjazk přiručneje knihy rakuskich stawiznow wot prof. Tomka („přiručna kniha dejepisu rakouskeho). Je na 450 stronow tolstu a wo-

prija čas hač do 1526, hdzež Čechi a Wuherska k Habsburgam priň dže. Tuton čas je do troch knihow rozdž eleny a preňa wobsahuje započatk rakuskich stawiznow hač k Korli wulkemu (768), druga kniha wot 768 hač k dobycu Rudolfa habsburgskeho nad Přemyslem Otakarom druhim (1278) a treća kniha wot 1278 hač k bitvje pola Mohača 1526.

Priopk.

* W Pszczewach padje 22. oktobra subtel' Rychtar i pschattow na huno delje a wobshodzit so psches to tak jara, so dyrbesche borsy wumreči.

* W Pszczewach pola Draždjan bjeschtej 17. oktobra dwie djesi woteschloj. Dokelz w prawym cjašu domoj nepschindjeschtej, djezechu jei phtacz a namakachu jei na pošledku w jenej wodowej jami fatepenej.

* S teho, kaf wrjós kejjeje, chzedja w nieskotrych stronach wjeschcici, kaisa syma budje. Hdnyj wrjós jenož mato a khudzie kejjeje, dha wjeschcja malin symu, hdnyj pak ma volne kejenje, dha pschindje wulka symu. Se wschelatich stronow phtaja, so tam wrjós ljetša sylnie kejjeje a so budje teho dla najssere ljetša tež ſurowa syma. — Chto dha je Sserbam w tajfim nastupanju wjedomne?

* W Draždjanach swadži so wondanje wósta (fórmán) Henker se swojim pohoncjom Czocherom pschi wezjeri. Pschi tym so Czocher tak rosslobi, so swojego knesa do istwy ejzny, na neho połaskau a jeho s nozom nefotry frócz straschnie kdo. Henker je njetko w schpitalnach, Czochera su pak do jastwa sadzili.

* W Seifhennersdórfi padje sandzenu mjezaz sańca Grunewald tak nesbožomne po shodzji delje, so na mjezji morwy lejo wosta. Wón sawostaji tsi newotczehnene djecji.

* Wondanje mjezesche jedyn krawstii pomoznik w Lubiju to nesbožie, so jenu jehlu pozre. S pomozu magneta bu ta jehla, tiz hje w krawskeho pojerku wižajo wostala a jeho jara cžwilowala, hacj do žoldka delje swedzena a je njetko nadzija, so tón nesbožomny pschi živenu wostane.

* Sakse pestaloziszke towarzstwo, kotrež je k podperanju a fastaranju khudych wuzerzelskich syrotow satozene a pod satitanjom krónprynzebzyny Karolje steji, ma njetko 11,000 tl. samozjenja.

* Na gmundenskim jjesoru w Hornych Rakusach bu 6. oktobra Łódź wot wjetra powrót-

cienia, na kotrejš ſo 22 cjlonekow namakaſche; dwanacie tuthyje pſches to ſwoje živenje ſhubilo.

* W ſieci 1856 je pſchi jendzelskich brjohach 1153 kdejow k neſboju pſchischtlo a je ſo jím 821 ludzi tepilo.

Gžabi ſakſkoschlesyňſkeje želeſniſy ſ budyského dwórníſčęza.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; pſchivolnju 12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 16 m.; rano 2 h. 42 min.

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; dopołnja 11 h. 40 m.; popołnju 4 h. 52 m.; wieczor 8 h. 27 m.; w nozy 12 hodž. 4 min.

Penežna placžisna.

W Lipſtu, 28. oktobra, 1 Louisd'or 5 fl. 15 ngl. — np.; 1 połnowažazý čerwony ſloty abo duſat 3 fl. 4 ngl. 8 np.; wienske bankowki 98.

Spiritus w Wročławiu 9 fl.

Cyrkwinske powjesče.

Wérowanaj:

Michalska cyrkej: Koſta August Fleiſcher, mureč na Židovi, ſ Hanžu Maſcharez i Nowych Maſhez.

Kréčen:

Michalska cyrkej: Ernst Bohuwer a Jan August, Žana Reka, wobydlerja w Maſhanezech, dwójniſčaj hynaj. — Žana Maria, Koſte Augusta Hempla, volcia na Židovi, dž. — Amalia Augusta, Michala Kruņižežo, ſahrodnika w Gręſebini, dž. — Jan, Jakuba Rukli, wobydlerja na Židovi, ſ.

Zemrječi.

Dňen 17. oktobra: Mařia Madlena, Žana Hoſlanka, wobydlerja a maſchinuvederja w paperniku w Dobruschi, manželska, 32 l. 8 m. — 18., Jakub Peſchka, žiwnoſzet w Byſejach, 56 l.

Kak

rozom

Hans Depla

wótřitaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

škréjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Nicžo noweho, Motsjo! Mots Tunka. So bych newedžit, thiba ſo je ſo wondanjo pola jeneho wjetrniſa bliſko miesta nowa valenžarňa ſaložicž mieta.

Hans Depla. Mot ſoho dha to?

Mots Tunka. Mot dweju kameniſkeju.

Hans Depla. Ale, neje ſo dha ta wjez wuredla?

Mots Tunka. No nje!

Hans Depla. Gjoho dla dha to niz?

Mots Tunka. Hlaj! taj pachotaj chyſch-taj na dživne waſchnje forejmaricž; pſchetož wonaj wupiwaſchtaj ludžom palenz fe ſchlenzy a pelenſchtaj ju na to ſi dživnym ſmerdžakom. A jaſo jón potom ludžio pičz nochzichu, počeschtaj ſo ſimi ejahac̄, ſo koſchlie na ſtruchi djechu.

Hans Depla. Alj, aj, aj! Dži mi preč ſiaſej nelepoſaju!

N a w ē š t n i k.

T w a r s k i f a l k , h n ó j n y f a l k

pschedawa stajnie na budyskim dwórnischiju

Heinr. Jul. Linck.

S e l e n e j o l d j e

w skorpiach, stroje a frakie a wot czerwów
nenakajene lopusie stajnie sa kresow Jordau &
Timaeus w Drażdżanach

G. E. Heydemann
na hrodowstsi hasz w Budyschin.

P e ż o l a r s k e t o w a r s t w o

w delnym dolu Sprewie
smieje shromadzisnu w Barcji
średu 4. novembra popolnju
w 2 hodzinomaj.

Rhwalobnje snaty a psches swoje hojaze skut-
kowanje dopokazany

b r ó ſ t ſ y r o p

je saho i dostacju w hrodowstsi haptzy
w Budyschin.

Dziwoçjanske herbske ev. luth. towarzstwo smieje
djens sa tydien, jako na szwedjen reformacji (31. ok-
tobra t. l., we hñascheinsej schuli misjon-
sku hodziny. Tego dla so wschitzy pscheczeljo
misjonstwa lubje proscha, so na pomenowanym
dnju popolnju 2 maj tam nnts namakacj.

Lubowani pscheczeljo we hñascheinach a
wokolnoszi! Dokelz hñy hujom wele liet we schuli
we Wulkim Welkowi pschi woldzerzenju misjon-
stwie hodziny tak sluboszni horjewscji a slissa
a slaska podperani, dha dawa nam to tu chro-
bosz tez w Wam so tej prfstwu pschiblizowacj,
so bryszce tez Wy nasz runej luboszni horjewscji
a ton wazny slustk misjonstwa podperali.

W Dziwoçjach, 24. oct. 1857.

P s c h e c z y d s t w o :

Jena derje wutwarena khjeja s 5 forzami le-
gomnoszjow je w Kotezach se swobodneje rufi na
pschedan a moje so we Wichowach na tamni-
schei wulkei jwnoszi wscho dalsche shonicj.

W o s j e w e n j e .

Bóndzeli jako 16. novembra t. l. budje so
na Grenzlez burzlim lubli w Stróži pola Hucjiny
djielba siejazeho khójnowego drewa (bes nim tez
twarske drewo) siawne na pschedadzowanje psche-
dawacj. Shromadzisna ranu we 8 hodzinach w
strójanskej koczmi.

Miecznar.

G ro ź o w e b r o ź ſ k a r a m e l l i e ,

najlejsci hriedl k wotkronenju faschela a k po-
łożenju dychania, saj tez k swarnowanju psche-
dybawoszju pschi fasymmenju w symnym ejas.

Sa Budyschin a wokolnosz w hrodow-
stsi haptzy tnesa M. Jätinga kózdy ejas
na pschedan. Eduard Groß w Broitslawju.

Moje snate dobre woprawdzite

s u c h e d r o ź d j i e ;
saj tez wschitze pschi peczenju tricbne twory poru-
cjam k prjódksiejazym fermuscam najlejpe a proschu
wo prawje bohaty wopyt najpodwólnischo.

J. G. F. Niecksch.

S a f e r m u s c h n y e c z a s s

szym saho
najlejscu pschenicjnu parnu muku Nr. 0 a
teho runja Nr. 1
wobstarak a pschedawam ju po tunej placisni.
Tez szym wot ržaneje parneje muki nowe po-
szkli dostat.

W Budyschin, na herbskej hasz.

J. G. F. Niecksch.

So su prjódksijaze

m u F i

tez w mojej khlamarni w Maleschezach na psched-
an, dawam wschitlim mojim pscheczelam tam a
w tamniszej wokolnoszi najpodwólnischo k nave-
dzenju.

J. G. F. Niecksch.

Jedyn krawski pomoznik moje hñydom do djela
stupicj pola krawsteho mischtra Petasca w Ra-
dworju.

Młody hñitski posz ejorneje barby a kii ma
prjedu biele snameschla, je so shubit. Schtóz
jón na knezim dwori w Brzesyni woteda, dōstane
tam dobre myto.

Machlowe herbske ev. luth. towarzstwo smieje
pschichodnu nedzeli shromadzisnu.

P s c h e d h y d s t w o .

Wulki lüttichski tſjelbowy ſtad,

J. J. Löhnis Sohn w Kölne, Severinstraße 158,

děsta ſaſſo wot prjenich lüttichſkych fabrikow, ſiſ medallje na pariſkej pſchemyſnej wuſtawi jaſo cjeſne myto dobrku, wulki wuberk dwójnych tſjelbow wot $6\frac{1}{2}$ hac̄ 100 tl., jednorých tſjelbow wot $3\frac{1}{2}$ hac̄ 20 tl., buſchkujoſi utow wot 14 tl. hac̄ 30 tl., buſchkujoſi wot 8 tl. hac̄ 25 tl., piftolijow a terzerolew wot $1\frac{1}{2}$ tl. hac̄ 40 tl., po pori, revolverow ſa 22 tl., kaž tež

piftolje a glissière

ſ 18 wutſjelemi ſa 24 tl. — 100 hotowych kulow ja taſtu piftoliju ſa 1 tl. — Wſchitko po najnowſzych modelach ſ pſchemyſnej wuſtajenzy. Sa díjelo bes poruſa ſo rukuje. Penesy a liſty nech ſo frankowane pſchipoſzlu. Wobſcherne ſapiſhy placijny ſo rad dawaja.

Drewo ma aufzja.

2. a. 3. novembra t. I.

budža ſo na ljeſowym revjeru w Manjowici a p. ſzjehowaze value drewa pak po jenotliwych kloſtrach a kopach, pak we welskich džielbach na pſchedadžowanje pſchedawac̄, jaſo:

80 kloſtrow khōjnoveho ſchržepjanego drewa,
50 - - - kulečkateho drewa,
30 kop - - - walczkow I. družiny,
200 - - - walczkow II. družiny.

Sapocžatk je 2. novembra rano $\frac{1}{2}$ 9 hodzinow pſci ljeſčanskim forbarku a 3. novembra pſci manjowstom knežim dwori. Jaſo naplaćenje ma ſo 4. džjel kupnych penes na termii ſaplaćic̄.

Druhe wumjeuena budža pſched termii wofſjewene.

w Manjowi, 26. oktobra 1857.

Kmeč, hajnit.

Š naftadom macižny ſerbſkeje ie wuſtak:

Serbski słownik

wot

Dr. Psula,

6 — 10 listno.

Šobuſtarwy macižny ſerbſkeje móža tuto poſtrajcowanie ſerbſkeho ſłownika pola k. kantora Pekarja darmo doſtac̄.

Džaſ.

Wſchitkum tym cjeſzenym hoſzjom, ſiſ me ſan- dženu kermuſku tak bohacjie wopytachu, praju ſwoj najluboſniſchi díjak a proſchu wo dalsche wopytowanje.

Lebmann, najeńk hoſzenuza w Bulezach.

Ciſčane pola K. B. Hiki w Budyšinje.

Wofſjewenje.

Dokelž druſy, woſiebie w mojim ſu- podſtwi tež ſelene ſchtomiki pſched khla- mowymi duremi wuſtajeja, pſches cjož móža ſo moji lubi woteberarjo ſamolic̄, dha ſ tutym wofſjewuju: ſo hym moju thiežu, w fotrejz moje khlamy mam, zylie ſ nowa wobarbič ſak a ſo ſo na tei ſamej horka 2 módrę wutrobi namakatej, pſci khlamowych duriach pak ſtaj, kaž dotal, taj dwaj muraj wupowifnenaj a pſched duremi ſteja wſchelake rjane ſelene ſchtomiki.

W Budyschini, na ſerbkej baſy cjo. $10/24$.

J. G. F. Niecksch.

Na knežim dwori w Cjichonžach pola Budy- ſchini može wojeneny díjelac̄ díjelo ſ wobydle- niom doſtac̄.

Zańdženu sobotu žita w Budyšinje płaćachu

Kórc.	Wyša.			Niža.			Srzedzna.		
	Płaćizna.			tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Biſtenza	6	5	—	5	10	—	5	25	—
Rožka	3	15	—	3	5	—	3	10	—
Decjmen	3	10	—	3	5	—	3	7	5
Worš	2	17	5	2	5	—	2	12	5
Gröch	5	10	—	—	—	—	5	—	—
Wota	3	25	—	—	—	—	3	20	—
Njevik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sabčy	6	10	—	—	—	—	6	—	—
Hejduschka	4	25	—	—	—	—	4	15	—
Biermy	—	25	—	—	—	—	—	20	—
Kana buten	—	16	—	—	—	—	—	15	—
Repa ſłomy	5	5	—	—	—	—	5	—	—
Bent. ſyna	1	7	5	—	—	—	1	—	—

Dowoz: 2508 kórcow.

Serbske Nowiny.

Za nowinki, kiž maja so w
wudawarji Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar

J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaci $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlétne předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 45.

7. novembra.

Léto 1857.

Wojscijsce: Swietne podawki. — Ze Serbow: S. Połoz. S. Lubhošča. S. Woßlinka. — Pschedzianak. — Pschilopk. — Zirkwinste powesjje. — Cjahi iakskočleśyskeje jelesnizy u. — Hanž Depla a Mots Tunka. — Mawjeschimik. —

Swietne podawki.

Saksa. Krónprynz Albert a prynz Ju-
rij stoj so 1. novembra se Schlesynskeje sašo
do Draždjan wročiſtvo. — W mjeſazu septem-
bru su saliske krajne jelesnizy 346,899 tl.
wuneske, a wonie mjeſachu po tajkim ljetša
bijom 2,808,916 tl. doſhodow, to je 368,264 tl.
wjazdy, dyži so tých samych džewecj mjeſazow
w ljecji 1856. — W Draždjanach budje so
9. novembra dopolnija wot 9 hodžinow njeschto-
jiesnych a pschejnych koni pola tamnischeje no-
womjeschčanskeje kaserny jiesnych sa wóisko pod
snathym wumjenenem kupovacj. — W Kellis-
zach bu 25. oktobra sa 23. burſti wolbný wo-
brež kubler Israel s Cybaua sa ſapostanza a
kubler Heina s Dolhacijz sa jeho namjeſtnika
wuswołeny. — Wot budyſtehs šawneho ſudni-
ſtwa bu 29. oktobra 181jetny Hofmann s Del-
neho Wujesda k 6mjeſaczennemu jaſtu wotſudzeny,
dokelž hje w mjeſazu juniju teho ljetu hromadu
hatneho ſlana, rycerſtublerſtemu najeńkei Günzei
w Małeszechach ſtuſchazu, ſapalit a psches to
njehdze sa 30 tl. ſchody načjinit.

Pruſſy. Kral je 29. oktobra ſaſo ſwój
prieni wuſhod džeržat a so na wſchej teraſy
pschi kralowſkim hrodži Sanssouci w Potsdami
njehdze 12 minutow pschedzadžat. Wón so tak
hórsy hacj möžno do Varlina pschecjehne. —
W tu chwilu wobſtara prynz pruſki wſchje kra-
lowe krajne džiſka, pschetož ljeſkarjo ſu kralej
kóžde bijelo hacj na dalsche ſakasali. — Prynz
Bedrich Wylem, syn prynza pruſkeho, je ſo do

Zendjelskeje na pucj podat, ſo by tam ſwoju
newestu, jendjelsku prynzeſhnu Viktoriu k jeje
narodnemu dnju wopytał.

Rakuſy. Khjezor je porucžit, ſo by ſo
wóisko khjetro jara pomeniſhito a to tak, ſo by
ſo krajei psches to ljetne njehdze 50 millionow
ſchiesnakow ſalutowalo. — Ze Šerbijs ſu
poveszie pschischke, ſo ſu pecja tſio senatorio
wo tym wedželi, ſo je jedyn ſtōnik herbſkeho veř-
cha Alexandra Karabjordjewicja ſkonzowacj chyl
a woni budja teho dla wot belgradskeho ſudni-
ſtwa ſudženi, ſo by psches to na ſwjetlo pschi-
ſhko, ſak ſo po prawym ſ tej wjezu ma. —
W ſuſodnej Móldani a Walachii ſo w poſlen-
ſich dnjach niežo wajneho ſtało neje.

Franzowska. Napoleon je khjetro hnje-
wny na turkowſkeho ſultana, dokelž je tón Re-
ſhid - paſchu ſa prijeneho ministra pomenowal.
Reſhid - paſcha je menujzy potajny nepſcheczel
franzowskeje politiki. — Wulke wody, ſiž hječu
psched ſrótkim čaſom w Franzowskej psches ſylné
deshezje nastale, ſaſo woteberaja, ſu pak tam
ſchody doſz načjinite. — W Hornej Italſkej je
wulka woda tej woſebje jelesnizy a moſty jara
wobſchložila.

Zendjelska. Wobſcherne a drobne roſ-
prawy, ſak ſu Zendjelčenjo Delhi dobyli, hiſh-
če pschischke nejſu, ale tak wele je wjeſte, ſo
jón woni maja. Hinduszy wojazdy ſu ſim ſro-
cjeſekali a ſda ſo, dokelž woni žaneho hódneho
nawedorwaria nimaja a hinduski lud ſam ſim
nepſchipaduje, ſo Zendjelčenjo ſaſo ſtere lipe

w Indii dobydu. Bes tym pschilhadjeja pak skoro wschjedne hiszceje poveszie, so su so hinduszy, w jendzelskej kluży stejaz wojaz speciell abo s najmensej swojich jendzelskich wyszych wopushczili.

Ze Serbow.

S Polipiz. Sandjeny tydzen je so nasch dotalny wuczer, f. Berger, do Dschaha pscheczahnyk a na jeho mjestu je so nowscheczan-ssi wuczer, f. Budar, f nam pschesydlit.

S Lubhosćja. Na wojerowskim sfotohladu je nasch wezny scholta Kochta czeşne myto sa howjada dostat. S tym je pscheszelniwoje poredjeny ton czechcerksi smolk na 323. sironi letuskich Serbskich Nowinow.

S Woslinka. Nasch rjany Boži dom je sašo lubosny, kraſny dar dostat, wulsu woblatkownju wot naſreničeho nowoſljebora, do ſtrezej može so derje na 700 woblatkow klasc. Schtó je ton dar darit? Ton dobrocziel necha pomenowany byz. Na wjeku ſteja te ſłowa: „Na Boži woltar Woslinčanskeje wosady darjene wot swérneje serbskeje swójby 1857.“ A foto wokoło teje woblatkownje ſteja te ſłowa: „Ja sym ton žiwy khlěb, kiž je z njebjes přišol; budže-li štō wot tuteho khlěba jěsc, ton budže žiwy do wěčnosē. A ton khlěb pak, kotryž ja dać budu, je moje čelo, kotrež ja dać budu za žiwjenje teho swěta. Jana VI. 51.“ Tén knes wíšeje miloszie čhyt spožejic, so by so ton nowy dobrocziel naſcheho Božeho doma pschezo hlate do Chrystusa ſakorenit a so bychu wschitz, kotrymž budje ſ tuteje woblatkownje ton khlěb teho žiwenja podawany, jón dostawali ſ sbožu a ſ žiwenju.

Pschedženak

abo protyka ſa Serbow na ljeće 1858 počinā ſo po ſerbſkim kraju w ſerbſkih domach hižom poſaſowacj a namaka, kaž ſmy ſkyscheli, wſchudžom dobru kwalbu. Nova ſerbſka protyka je pak

tež tajſeje kwalby hóDNA, pschetož wona je, hdyž na jeje ſwonkomnoſ ſohladamy, na tolstu twerdu paperu cijichciana a pschi tym hiszceje wo woskom ſtronow wetscha, byzli predawsche ljeta. A schtož cijichcji ſamón naſtupa, dha nadžiamy ſo, so je tajſi, kotryž može ſoždy derje cijacj. Schtož pak ſnuſkomnoſ protyki naſtupa, dha je ſebi protyfudžjetat wſchu móžnu próžn dawat, so by late pjeſne a wujitne wjez̄y podawaſ a my dyrbimy prajci, ſo je ſo jemu wſchito derje radžilo a ſo ſu te wjez̄y, kiž je won w protny wotczechcejež dat, wſchitke tajſe, ſo ſo ludjom lubicj dyrbia; pschetož woni kluža tak derje ſ powučenju, kaž tež ſ wolschewenju.

Najprijódzy ſu, kaž heval m e n a n j e k o t r y c h e u r o p i ſ i c h w e t c h o w poſticežene, potom praji pschedženak ſwomim lubym ſnatym a pschedželam „Pomha i Boh“, na to dawa won klučje ſ h u d a n c į k a m wot ljeta 1857 a po tych pschindze ſmjeſch ſ napiſnom: Kajež je pomhaſ Boh, tajſe je wershpomasy. Po tutym ſmjeſchnym kufu ſlo Jan a pschedženak wo protyzy roſry cjujetaj a wutožijetaſ ſebi pschi tutej ſtadnoſzi wobſchernje, ſchto ſu komety a ſak mohla ſnadž naſcha ſemja njehdy ſwoj konz namakač. Pod cijistom 6. namu h u d a n c į k o ſobudžjeli a pod cijistom 7. ſaſo ſmjeſchnu baſku, kiž ma napiſmo: Schtóž je jara mudry, je po ſinemdry a pod cijistom 7. pak, kotremuž je protyfudžjetat te ſłowa na hlowu ſtajſ: Kuricž trubku tobaka, to je ſraſna dobrota, poweda ſo pjeſne powedancjko, ſak ſu ſo ludžio psched murom bramborskeho kuriwericha Bedricha Wylema w ljeći 1658 bojeli, dokež bje ton tobak kurit a burjo mjenili, ſo won wohen žere: pschetož woni tehdyn hiszceje newedzachu, ſo njechtón tobak kuri. Po tutym powedancjku pschindze povez „Bierny“ a je w tej ſamej wobſchernje wutožowane, ſ wotkaſ ſu bjerny do Europy pschischle, hdyž je to bylo a w kotrym cjaſu ſu je w ſerbach naſpredy plahowacj poczeli. Pod cijistom 9. namakač baſku: Šyry popel džjecjom hoji a pod cijistom 10. druhe h u d a n c į k o.

Najrejſhi a najwoſebniſhi kuſ w zylej protyzy je pak „Bukicjanſki nadp ad 14.

oktobra 1758" a dyrbiął ſebi hžom tutcho dla kózdy dom buſicjanskeje woſady a dalszeje woſolnoſje nowu herbsku protyku kupicę; psche- toż tamna strachna nóż, hdjeż bu Bedrich multi w Buſezach a woſolnoſzi wot Nakuchanov psche- ſtayneny a ſbity, je naſch cjeſený protykuſjelař wubernje woſiſat a jeho powedanie je ſo tak derje radijo, ſo ſebi je na žane waschnje ſiepe žadac̄ nemožemy. A kaž budje „buſicjanſti nadpad“ rad cjtany, dokež ſo wot neho strachne, hróſne wiezy powedaja, a dyrbi ſo jara ſpodo- bac̄, tak budje ſo kózdemu poſlene powedańczo „Horskež khud a ſyrot a Bur estež“ ſaſo teho dla tenje lubic̄, dokež ſo we nim na piekne waschnje dopofaſuje, ſo ſo Bóh tón knes iż ſa khudu ſyrotu ſtara a na nju ne- ſabudje.

So paſ je zyka protyka w bohaboſaſnym duchu piſana a w pschitoſnej herbskej ryczi wu- data, to može ſebi kózdy myſlic̄.

Duž kupuſcie ja, lubi ſſerbia, a neſche- čakacie ſebi čiaſ, pschetož hac̄ runje je iſch vele cjiſchcarnych, dha mohle tola temu pobra- chnye, kij poſožje po nju pschindu.

Prilopk.

* S Volkehaina w Schlesynſkej piſachu móndanjo: Žałosne neſbožje je ſo tudy ſtało. Vec̄ djeſci, menujzy tsi jeneho hoſdjerja a dwie jeneho ſchewza w starobi wot 5 hac̄ do 9 ljet, biechu hromadzie, ſo bychu hraſkate. Maſſkere čwychu ſo khowac̄ a duž ſu do jeneho herman- ſteho kaſchca ſaliſte a tuton kaſchcę je ſo po- tom njeſak ſac̄zinil. Pschetož dokež te djeſci domoj neſchindjechu, buchu wot starskich pytane a tež na poſledku morwe w tym kaſchcę namakane.

Tak prijenja poweſz w tutej naležnoſſi rjeſaſhe, poſdjiſko pschindje paſ druhu, kij ma ſo taſle. S Volkenhaima menujzy piſaja: „Dien 25. oſto- bra biechu tsi djeſci hoſdjerja Hübnera a dwie djeſci ſchewza Friſchje popolnju w ſahrodi a tež w tamniſkej ſkiejzy pschi weſelym hraſkanju hromadzie. A nim pschindwa ſo dwa- načiſlennu, psches ſwoju ſamopaschnoz a ſa- ſaktož po zyklum mjezi derje ſnaty pschindat ſyn horncjerja H., ſotremuž kje hžom jeho wu- cjeſt hubeny ſonj wieszejſit, a woſdjiſti ſo na tym hraſkanju. W ſpomnenej ſkiejzy ſteži wy-

ſche ſtolow a blidow tež hermanski kaſchcę, kaž jón ſchewzy trebaja. Do tuteho kaſchcę podadja ſo na pschiryezowanje teho hólza te weſche djeſci, te menſhe paſ wón ham do neho ſyla. Zako je ſo to ſtało a wiſhite te djeſci w kaſchcę hromadu ſtlocjene ſedja, puſcheji wón wiejo delje, ſapraſne je a ſyne ſo na ne. Potne tſi bjertlit- hodiſiny poſlucha wón ſ wulſim ſpodobanju na ſtorjenje, na najnaležniſche proſtuſu a na ſtonanje a jaſhlenje ſawrenych. Skónczne ſu ſimertne ſychowanaſja wiſhite womeſknye a ſmercę je te newinowate djeſciatka ſapſchiala. Nieto halle ſliſe tón mordar ſ kaſchcę, wotcini jón a hlaſa ſa tými wbohimi. Zich ſtawy ſo jenož hiſcje ſ hwiſemi hibaja a wón widji, ſo je jeho ſtuk ſolonjany. Pschetož wumrež dyrbjachu te newi- nowate; to je jeho mola byla, kaž je wón pola tych morwych cjielow psched ſudom ſtejo, ſo ſjawnje a pschi gylje ſymnej ſrvi wuſnat. A — jo by- chu te djeſci tola wieſzie na žane waschnje ſaſo newoživite, ſapraſne wén ſaſo to wiejo a ſankne kaſchcę, potom dje wón paſ ſwoju ſtronu, ſo by ſmijej liſtacj dat. Ale jako wón ſe ſahrody ſtupa, wuſlada ſo wón wot ſwojeje poſdjiſcheje wo- ſſoribniſy, menujzy wot djiowcjiſli ſopernikatſa Stefana.

Bes tym je ſo wečor pschibliſik, ale ſpomnene djeſci domoj neſchindu. Duž pyta je jena mac̄ ſola druheje, a dokež tam neſju, dale pola dru- hich ludji, hac̄ na poſledku ſhoni, ſo ſu je do ſahrody hic̄ widjeli. Friſchowa tam teho dla ſhwata, wola je a pyta — a namaka je ſtönc- zne w tym kaſchcę hromadu ſtlocjene a morwe; jenož jeje najmlođe hiſcje ſe ſtawcizami hiba. Poſtrojenje a ſrudoba starskich je jaſkina a psche wſchu mjeru wulſa; woni ſawokaj a lekarjow ſ pomežy, ale wiſha pomož je podarmo; — djeſci wofstanu morwe. Se wiſhiech haſow ſo ludžio pola tych nebožomnych starskich ſhadiju, ale hac̄ do ranja bliſjeho dnja wofstane w cjiem- noſſi, ſak je ſo ſe ſtönczenjom tych wbohich dje- ciatkov po vrawym mjeſo. So je mordatka rufa pschi tym ſtukowala a ſo djeſci ſchec ſwoje hraſtanje wo jwjenje pschichle neſju, to kózdy ſpōmaſe; pschetož kaſchcę bje ſanfenny a wonska hiſcje rybel pschetylne, jako jón ta nebožomna Friſchowa wuſlada. Ale, ſchtó dha je te nebožaſka ſtönzowat. Maſajtra to na ſwjetlo pschindje, pschetož tamna holečka je po- wedala, ſo je teho hólza ſe ſahrody hic̄ widjita. Duž poſla ſo po neho do ſchulje a ſudniſtwo pschivedje jeho psched te cjielka. Tam wón ſ poſtrojenju wiſhich ludji, niejo ſ tcho a be- wiſhileho ſnamenja, ſo by ſo ſwojeſho neſtuſka

njekat, kaf sianje a finjernje wupoweda, kaf je te djjecji skonzowat. „Tamle ta”, praji won na jenu morwu holczu pokasuj, „tamle ta je me woſebje wo wumozjenje proſyla, ale ja chzych, so bychu wschiſke wumrele, a duž ja kaſczej newotrich. — Echo je jeho k tajfemu činenju nawabito, to kebi jedyn wutoſiejer nemože. So pak je won wedzicj dyrbial, so neprawje čini, a so je ſe ſloſzje a nefniczomnoſſe tak ſluſkował, to

je bes druhim tež ſ teho widzies, so won, jako dyrbesche piched statnym rycznikom Boże djjesacj kaſnje ſpiewacj, njekotry ras ſa ſobu pſatu kaſnju pſcheskoſci a ju jenož po frutym napominanju ſpiewaſche.

Djen 29. oktobra buchu wschiſke te djjeczatka k rowu nezene. Pichewodzjerow bjeſhe tak wele, kaſ ſich w Volkenhainu hſacieje nihdys widzeli nejſu.

Hans Depla. Ale, kaſki dha ſo mi ty tola djenſha ſdach, luby Motsfo!

Mots Tunka. No, kaſki dha?

Hans Depla. Djinwje roſtořhaneho cje ja wuhladam! Hewat ſy tak duschnuje ſwoblekany, a djenſha pak w tajſei roſzynhowanej ſuſni. Ty dje ſy na fermuſchi hubenje ſbitwy wotefchot?

Mots Tunka. Wono je ſtora tak, ale w Janej forejmi me tak pſchihotowali nejſu; pſchetoſi ja do Janeje pſchishot nejſym, ale ſym pola debrzych pſcheczelow na fermuſchi pobyt.

Hans Depla. Aj, to ſu mi tež najrenſchi pſcheczeljo, kij ſu cje tak pozybali a cij pſchi tym najlepſchi nedzelski ropt talle roſtořhalo.

Mots Tunka. Ach to wschak moji pſcheczeljo nebjecbu, ale torhaze ſwierſata ſu to ſcjinile.

Hans Depla. Haj tak, dha drje ſu tajſe wondanjo w Budyschinu ſ budy cjeſle; ſnadij ten mersſi poſz?

Mots Tunka. Baj wschak tola; žadyn mersſi poſz mi nicžo činił neje, ale dobroſcheinſte pſy ſu me pſcheszeſali.

Hans Depla. Kaf dha je ſo to tola ſtacj mohto?

Mots Tunka. Hlaj, jako ja wečor trochu poſdzie ſ fermuſchi domoj djjech, nadpadje me hijom w Bluſnifezach pſchi poſlenich thjeſzach tu ſtronu k Dobroschezam, iſy recjaſnik a cjaha me ſa ſuſni. Za pak bjeſh wot swojego fermuſchi neho pſcheczelko thlanzow ſa ſwoju ſoni ſobu na puſz doſtał a duž ja eucje do brjemeschko hrabnych a temu hawafej thjetru ſlapu walich. Bes tym, ſo ju won ſmutaſche, ſunyč ſo nimo neho a ſym weſeky, ſo ſym temu raweſej wuſhot. Ale pola Dobroschez, tam pſchidu ja „ſ blota do ſuſie,” pſchetož tam zyke paſmo czornych, bjelych a druhich pſow na mine wulecji. No, budz mi Boh hnadny! ſdyhuju ja, jako me

woni poczynaja sa drastu torhacj. — Za pak ljeni nejsym, ale hrabnu khjetsje rucze sašo do teho brjemeschka, pschi ſebi prajizy: Ach, moja luba mandželska, ſchtož biech ſa tebe doſtał, to dyrbju tym welsam dack, hewak cji mandželskeho ſejeru! — a cijemu ton tyfanz ſchajowatym pſam, ſo bych iich ſmierowal. Ale ſchto bje to bes tak wele! Woni te kufi ſlavachu, kaž bych u muchi biele, a jaſo chyž ſo, kaž predy w Blusznilezach, tež tudy nimo ſuhnyci, poczachu mi cijim bole na ſchiju ſietacj a doſek ſiczo wiazy davacj nemieſacj, dha budžichu me najradſcho na drobne kufi roſtorhali.

Hans Depla. Aw jaw jaw tola! Nemojeſche dha ty po pomozy wolač?

Mots Tunka. To wſchaf ſym cjinil. Ale pschi dróšy maſch jenož korejmu a tam wieſzie nichton ſchajowanka dla w nozy neſtawa. Pschetoz ſkorzejarezy dyrbja džie taſkeho blaſkanja ſwucheni biež, doſek ſym ſkyschal, ſo tam pſy kózdeho, kij tam nimo dje abo nimo ſiedze, tak mordarſzy nadpaduja.

Hans Depla: Hm, hm! Nehlada dha nichón ſa tym, ſo by ſo taſki neporiad woſtronil abo je dha treba, ſo by jedyn tu wiez wychnoszi pſchepodat! Aj, aj, aj, aj!

Mots Tunka. Ton ſwjet ho dijwnje wobrocja, hdyž wuczomneho hólza dla ſſo ludžio ſe iſtwy funkafa!

Hans Depla. To dje je zylje nowa pieſnička.
Mots Tunka. To pak je tež zylje nowa wiez, ſo pomoznikow wuczomneho hólza dla wonmetaja.

Hans Depla. Ale Mojo, to ſy ſo drje pſhezo pſcheladat.

Mots Tunka. Nihdy niz. Hlaj, jako biech wondanjo na bieły piwi, ſedzachu tam tež muſciſzy pomoznizy. Duž pſchitidze tam wuczomny hólz, kij po ſhwilzy žygaru wuczabny a ju ſebi ſahmali. Jedyn pomoznik, kij wie, ſchto ſo hodži, djeſte teho dla k nemu a ſakafa jemu kuricj. Ton pachok pak dale pachasche. Duž ſakafa jemu to ton pomognik druhi krocz a doſek wuczomnik bóry nepoſluhasche, dha počeshtož khjetro wótsje rycejci, tak ſo jedyn młody cijowek pſchitupi, ſo by k dobremu rycał.

Hans Depla. Nô, to je praje roſomnie.
Mots Tunka. Bes tym bje pak hoſpodař tu wiez ſahlyſchal a nehladajo na to, ſchto ma prawje abo neprawje, hrabny won teho pomoznika a tyſny jeho won. Jako to jedyn druhi hóz wahlada, korehož ta žyla wiez zylie ničo neſtarasche, ſachy ſo jemu tež taſkeho won metania a won hrabny teho, kij bieſche k dobremu rycał, a wñny jeho tež won.

Hans Depla. Nô to by tež njeſchtó druhe cijenicy mohk, hacj ſo by newinowatym ſchivdu cijink!

Gzabi ſakſkoſchlesyjskeje želeſnizy ſ buduſteho dwórnischča.

Do Šhorela: rano 7 h. 47 m.; pſchivoſuſa 11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wieſor 8 h. 25 m.; rano 12 h. 34 min.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; dopołnja 12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wieſor 7 h. 41 m.; w nozy 2 hodj. 42 min.

Penežna płaežisna.

W Lipsku, 5. novembra, 1. ſouſdor 5 il. 15 nſl. — np.; 1 połnowajazý čerwony ſloty abo duſat 3 il. 4 nſl. 8 np.; wiſſle bankowi 97. Spiritus w Brothlawni 9 il.

Cyrkwinske powjesée.

Werowanaj:

Michalska cyrkej: Hartrij Michiſ, woſydlęt w Bieleczejach, ſ Hanžu Reinigez ſ Brzesowa.

Krčeni:

Michalska cyrkej: Mařia Madlena, nebo Jana Bohuwiera Wendlera, křejeřia a mureria na Židovi, dž. — Hana Rhyſtiana, Gerschje Falnez we Wulfim Welfovi, nem. dž.

Podjanska cyrkej: Mařia Madlena, Jana Augusta Rencja, woſydlery na Židovi, dž.

Zemrjeći.

Djen 21. oktobra: Augusta, Kortje Bohuwiera Gotilöbera, ſkjeźnika w ſtoleni Vorſchci, dž., 11. 3 m. — 23, Handrij Bohuwier, Jana Stegliche, ſkjeźnika w Niewſezach, ſ. 13 n. — 24., Mařia, rodj. Hönicher, nebo Jana Sovana, woſydlery w Dubrawy ſawostajena wudowa pod hrovom, 54 l. 9 m.

N a w e ſ t n i k.

Nebo

Zanej Schlenkarj
w Wulfim Žiczenju,

wumre 26. oktobra 1857.

(Pſchedphydji herbiſteho ev. luth. miſjonskeho tow. w Dymocicach.)

Kak derie je, ſchtož ſbōdne wundje
Kaz ty, naſch luby Schlenkarjo,
Kij do nebeſtob' raja dendirje,
A je, hdyž boži jandzeljo:
Ton wieſzie wiazy nejada
Szej na ſwjet do toh' hubenſtwa.

Tež tebe je twoj Ebožnik wolaš.
„Boj se mni domoj do nebia“
A ty — ty bje šo pschihotowal
Na pucj, hdiej Boh cje sawoła;
Duz džiesche rad a weſoly,
Dokelj bje k temu hotowy.

Kak sechzychny my wschitzy radji,
So by tu dlieje pscheywyal
A hlaſ twój Boh, tón je cje ſhnady
Preč hujom ſ teho ſwjetu wsat,
Njetz twoja duscha wschitko ma,
Echtož je ſej tu hdy jadala.

Boh bje cje ſiewil ſwoje ſbojje
We ſwojim synu Khriftušu:
A wot tebe ſo prajicj može
Bes holej hwalby, ſ wjestoszju,
So ſy to ſbojje horje wsat
A w prawej wjeri ſakhowat.

Te punty, ſij Boh dat cje bjesche,
Ty jenje nejšy ſahrebat;
Hlaſ, wschudjom, hdiech ty bje a džiesche
Eſy pscheyz rady powedal
Wot naſchoh' luboh' Ebožnika,
Rij ſa naſch hrjech ſo moricj da.

Proſch Boha ſa tych, koſiz hidža
Tu naſt to male ſtadleschko,
A ſij jo ſara nerad widja,
Hdyž my tu ſhromadžimy ſo:
Djak Bohu! ſo te nebeſa
Nam tola ſankacj nemoža.

My budžemy tež pschinę ſa tobu,
Naſch cjuš pak hiſhče pſchihotoi nej,
Hdiej junu ſiednočeni ſ tobu
Pſches Khrysta ſmerci a ſwiatu ſrej
Tu ſbožnoſt ćhemy wuziwači,
Rij budje do wjecznosze tracj.

Tam ćhemy ſaſo ſienocjenje
Kai biechmy tudy na ſwjecieſ,
Pſched Božim thronom ſpiewacj renje
Ejez, hwalbu Bohu weſelje,
So nam pſches naſchoh' Ebožnika
Tu wjecznu ſbožnoſt ſ hnady da.

Duz ſpi njetk derje w twojim rowi
Naſch wjer y = b ratſe Schlenkarjo
Hacj junu cje po ſwojim ſlowi,
Kai to naſch Ebožnik rvečak jo:
Boń ſaſo ſ neho wubudji
A naſ wſchlech ſaſo ſiednoči.

Pjetr Miók.

Pschi ſwojim woſhalenju ſ Polpizy praju kneſei fararej w Kluffchu, kneſtowu a gmejni w Polpivu hiſhće junſročj ſwoj najwutrobnichſi djak ſa wiſhite ſini wopokaſane dobroty, pſchetož kneſtvo a gmeina ſtej ſo ſtajne ſara luboſiwiſe pſchecjuwo mi wopokaſatej, ſa cjož chyłt jeju Boh luby ſnes bohacje zohnowaci.

Berger, wucjet.

Wutoru 10. novembra t. l. dopolnja w 9 hodžinach budja ſo na Nehorke ſubli we Lomsku pola Minatala wiſhelaſe pſchedmety ſa hotove pefteſy pſches weſne grychty ſjawnje na pſchekadžowanje pſchedawacj, jaſo: 2 tonei ſ gratom, 4 fruw, ſwinjo, 1 wulki wos, 70 kerzow bjernow, dželba ſlomy, nemločene ſitio, ſtejazy ſak, fuſirjepa a wiſhelaſi hospodařiſi grat.

Schneider, rychtai.

Wutrobný djak

Inſam Br., Ge., Ha. w Benigu ſa termiſchne woynitanje iſich pſchecjelov w Budyschinī.

Aufzia hatneho ſlanja.

Dzen 8. novembra popołnju w 2 hodzinomaj budje ſo na rycerkuſli Worzyni ljetuſche hatne ſlanje na pſchekadžowanje pſchedawacj.

Administracija.

Džiwocjanske herbiſte ev. luth. miſionſte ſowarſivo neſmijeſe ſadžewanja dla lutſje ſanu ſhromadžinu.

Pſch ed ſv d ſt w o.

So ja ſa mojeho muža Hadama Schügu Jane doſky nepiącju, to ja ſ tutym wosſewuju.

w Polpizy, 26. oktobra 1857.

• Hana Schükowa.

5 tolef myta

dostane tón ſamy wote mne, ſij mi taſkeho, koſtrj mi w mojich ſadowych halejach ſadowe ſchotmy wobſchodži a roſlame, tak dopokaze, ſo možu ieho pſched ſudom poſkostacj dacj.

w Darini, 4. oktobra 1857.

• Querfurth.

Großowe broſtkaramellje,

najlepſihi ſtriedk ſa wotſtronenu laſchela a ſ poſloženju dychania, kaž tež ſ ſwarnowanju pſchedybaſoſju piſbi ſaſymnenju w ſymnum cjaſu.

Na Budyschin a wokolnoſt w hrodowſkej hapevzy kneja M. Jäkinga kózdy cjaſ na pſchedan. Eduard Groſ w Wroclawju

Barlinske wohēn sawjessjaze towarzstwo.

Salojene 1812.

Sakladny kapital 2 milionai toleř.

Toto najstarsche wohēnsawjessjaze towarzstwo bere sawjessenja psche wohnjowu schodu horje vo niskich, ale twardych pramijach, hdej sawjessenjy jen je nicjo doplatzowacj netreba. Wone saruna tej schodowania, kiz su ho psches blysk stale, byrnjej won runje nejapalik, ale jenoj rostishepit, a saptacj tez wobschodjenja, kiz su ho pschi murumowanju na wiezach stale.

Podpisany, kiz je agenturu sa Budyschin a wokolnoz na so wsał, chec cieszenym Sserbam sawjessenja pschi tutym towarzstwi lubje rad nastunischo wobstaracj a hevak kójdemu wschitke pojazdane wukasowanja w tajsim nastupanju darmo dawacj.

W Budyschini.

J. G. Smoler, wudawař Serb. Now.,
agent barlinskeho wohēn sawjessjazeho towarzstwa.

Dr. Whithowa wodziczka sa moczi

wot T. Chhardtta w Altenfeldji w Thuringfie, s wiazorym privilegiamt wysokich weſow poczessena, woposkuje ho be wschitimi doialnymi moczi hojazmi frjedkami psches swoje sbojomne skufowanje wschiedenne jako najkahodnischa a najlespscha wodziczla w tajsim nastupanju, a može ho jako dopofasany hojaz a pozhlnjajz frjedk a jako

wjesta pomoz sa ludzi na wocžomaj bjeđnych

kójdemu poruczecj. Wona hoji wojhje a ruczie a be wschitlich schlödnych sziewkow, wožeje pschi sahorenju, szétpnenju, buhocij, szładowaniu a bježenju wocžow, kaj tez pschi slabosat po bježm a placji blescka s wulojowanjom jenoj 10 nsl. a džela ju jenoj wopravdiju Traugott Chhardt w Altenfeldji w Thuringfie. — Sklad sa Budyschin je w hrodowskej haptuzi.

Twarski falk, hnujny falk

pschedawa stanje na budyskim dwornischiju

Heinr. Jul. Linck.

Moje snate dobre wopravdijte

Šu che dr o ž d ſ i e,

kaj tez wschitke pschi pecjenju trjebne twory porucjam k prijodstejazym fermischam nastupije a proschu wo prawje bohaty wopyt najpodwolnischho.

J. G. F. Niecksch.

Sa Fermischuy cjaſ

zym saſo

najlespschu pschenicjnu parnu muki Nr. 0 a
teho runja Nr. 1

wobstarat a pschedawam ju po iunej placjini.
Tez zym wot rjaneje parneje muki nowe poſyki dostat.

W Budyschini, na serbskej haſy.

J. G. F. Niecksch.

So ſu prijodſtjaze

m u ſ i

tez w mojej chlamarni w Maleschezach na pschedan, davam wschitkim mojim pscheszelam tam a w tamischem wokolnoszi najpodwolnischho k navedenju.

J. G. F. Niecksch.

Khwalebnje snaty a psches swoje hojaze skutkomanje dopofasany

b r o ſ t f y r o p

je ſako k dostacju w hrodowskej haptuzi w Budyschini.

S naſladow macjizy serbskeje je wuschoł:

Serbski słownik

wot

Dr. Psula,

6 — 10 listno.

Ssobustawy macjizy serbskeje moža tuto poſtracjowanje serbskeho ſłownika pola k. faktora Pekarja darmo dostacj.

W Smolerowej knibatni ſu k dostacju
Woſobné Dar sa Kjescjjanow, wudae wet
J. M. Bučka. 2½ nsl.

Serbske haſy k swojemu wulzy lubemu ludej
podate k wujisku a k ſabavenju wot H. S. 2½ nsl.
Medjela, Krónowany piſ w. V. Schwertina. 2½ n.
Serbske horny Luižy. Statistika wot E. B. Jaſkuba a J. Kuejanka. 8 nsl.

Gebr. Lederez balsamiske

semskoworechowoliye mydlo

je japo jara miti vorenischazy a wocjerstwazy myjaty friedt doposnate; wone moze po teho dla k dozpiczu a sderzenju stroweje, bieleje, njejneje a mehkeje loje najlepe poruczec a pschedawa je w stannej debrozi pschezo wopravdzite jenoj

Korla Pescheck, Coiffeur
na bohatej hasz cto. $\frac{5}{2}$ nedaloko winoweje kiczie.

Pschenijenije wobydlenja.

Czeszenym Sserbam Budyschini a wokolnoszie s tutym najpodwolnisko k nawiedzenju dawam, so ja wiazy na swonomej lawski hasz pola k. Rostki nebydlu, ale so bym ho do khjelje k. mydlaria Bohmy na bohatej hasz podla posta pscherzahnyt. Ja proschu czeszenych Sserbow, so bych mi tez w mojim nowym wobydlenju swoje domerzenie spozejili a siebi tam s dobrymi schrymparslimi tworami sluzicj dali.

W Budyschini, 5. novembra 1857.

Korla Heinrich,
schrymparsli mischt.

Pampus. Chto dyrbja siebi tola te wbohe holczi lubicj dacj!

Pampus. No, chto dha pak je bylo?

Pampus. Hlaj, jako biech wondanjo w M., dha prachu, so tam khodja, kaj facit; a jako posojischo psches B. vjech, wudawachu, so su kneze holcy na polu byle, kaj stadesko lawkow.

Pampus. Ach te wbohe surjatka tola!

Drohnofti.

S Horneho Wujesda. Tudy fatepi so pondzelu 26. oktobra w jara malej kuiczyj schjescierlu lieta starci holiczey sejleria Mrosa, s menom Clemens. Jego starshei runje doma nebieschtaj a namakaشتaj to djecjo, jako domoj pschinibieschtaj, k swojej wulcej studobi morme. Wscha ljetarske proza, to samo safo wojiwicj, bje podarmo.

* Wot lubijskeho sianeho huda bu 27. oktobra wobydlet C. A. W. Homla s Hbellska teho dla k 2 ljetnemu zuchthausej wotkudzjeny, dokelz bje na bartslim hermanku por schlorni kranjt a jako biechu jeho teho dla sajcej chyli, so hrubje speczit.

4 kuh y
w
jeunym paceli
10 nbl.

* Na Ssnejezzy (Schneekoppe), najwysszej hori w Schlesynskej, je so 22. oktobra weczor tamnischa forcejma wotpalita. Dokelz bje tam forcejma hizom wuczahnyt, pschtoz won tam jenoj w liecju bydli, dha hinal byc j nemoze, hacj so je ton wohen njechtion fatejil. Hora Ssnejezza je jara daloko a schjeroelo widzicj, po rajslim bje tez ton wohen daloko k widzenju a dawasche dzinuofrashny napohlad, dokelz ho s lhwilemi sadsche, kaj by hora wohen pluwala. — Kapalka, nedaloko forcejmy je newobischodzona stejo wostata.

* Lubijske nowiny powedaja, so su w tamnej wokolnoszi tam a hem studnie saprahnyte, tak so dyrbja Busiczenjo do Koyorza po wodu khodzicj a wulta dzelba Keliczenjow do Wujerje.

W Poglowach bu 1. novembra tamnischt 1854 emeritowany wuczter, f. Opitz, poherbaw.

* W Gdansku (Danzig) je ljetsha hacj dotal psches 200 ludzi na kholeru wumrelo.

Zaendzenu sobotu žita w Budyšinje płaćachu

Korc.	Wyšša.		Nižša.		Srzedzna.				
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	np.		
Widzienja	6	5	—	5	10	—	6	—	—
Rojta	3	15	—	3	5	—	3	10	—
Decimien	3	10	—	3	2	5	3	7	5
Womz	2	17	5	2	5	—	2	12	5
Hrček	5	10	—	—	—	—	5	—	—
Wola	4	—	—	—	—	—	3	20	—
Riepl	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabły	6	5	—	—	—	—	6	—	—
Hejdnička	4	20	—	—	—	—	4	15	—
Bjerny	—	25	—	—	—	—	—	20	—
Kana buten	—	17	—	—	—	—	—	16	—
Repa złomy	5	10	—	—	—	—	5	—	—
Bent. syna	1	10	—	—	—	—	1	5	—

Dowoz: 2508 kórcow.

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w wudawařu Serb. Now. při bohatych wrotach wotedač, płaci so wot ryněka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kčžde čisto płaci $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlēta předpata pola
wudawařa 6 nsl. a na kral,
pôsce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Číslo 46.

14. novembra.

Léto 1857.

Wopſchijecije: Swjetne podawki. — Be Serbow: S Hucinu. S Luboje. S pola. — Pschiſtromnenie S buſicijskej wohadly. — Psichilopk. — Byrklinske powesje. — Čjahi ſafſkoſchleſyňſteje jeleſniqy ic. — Hanž Depla a Mots Tunka. — Mawjeſchmik. —

Woſjewenje.

Ministerſtvo wojny je wobſanknylo, ſo ſo do wojerſtich magazinow žito wjazy po körzach kupowacj nejmje, ale ſo dyrbí ſo to po wazy a to po zentnarju wot 110 puntow ſtacj. — Šariadniſtwa wojerſtich magazinow ſu teho dla ſ temu a ſo dyrbja jenož najlepſe žito kupowacj, porucznosť dôstate. — Tym ſamym rotařjam, ſirž chzedja ſwoje žito do wojerſtich magazinow pschedawacj, ſo teho dla tuto ſ nawedzenju dawa.

W Dražđanach, 1. novembra 1857.

M i u i ſ t e r ſ t w o w ó j u y.
f Rabenstein.

Dachsel.

Swjetne podawki.

Sakſka. Kral je ſandženu ſobotu w Dražđanach fabriku, wot wiesteho Charnoza psched njeſetnym čaſom ſaloženu a tak menowaný ſteingut džielazu wopytał a ſebi tam psches dwie hodžini wſchitko ſwjeru wobhladowal. — W dražđanskich nowinach powedaſche ſo wondanjo, ſo budje pschichodnje wot pschirajſka, kotrež dyrbimy ſ krajnym dawkam dawacj, najktere njeſchto ſpuſteſejene. — Kónz ſandženeho lieta mjejeſte ſafſke wójsko 567 aktívnych wyschlow, a to 2 prynzow, 7 hrabjow, 44 baronow, 273 ſemjanow a 241 neſemjanow. — Wot lubijskeho ſławneho ſudniſtwa bu 3. novembra wotročk Scholta f Tranjow padučiſtwa dla ſ poltſecjaljetnemu zuchthausej wuſudjeny. Wón ma hevák hiſće w Prusach 15 liet zuchthausa wotſedječ. — Krajiný ſejm budje 16. novembra w Dražđanach wotewreny. —

Prusy. Blízſchi prusſi ſejm abo landtag budje najktere po móžnosći krótki. Ležko doiz ſo na tym ſamym poſtaſi, ſo nižší ſkálovſy

ſaſtojniz njeſchto wetschu ſdu doſtanu, dolež ſ tei ſamej, kij njeſko maja, pschti njeſtizich wobſtejeniach wjazy wudoſahacj nemóža. — Kral wujjeſdjuje njeſko ſtoro wſchědnie, hdyž je rjane wedro a chze tak dotho w Potsdamt wofacj, hacj ſyma neſaſtupi. S jeho ſtrowozſiu je ſózdy djen ſjep. — Tajny radicjel Dr. Bunsen je wot krala ſa ſemjana powyſcheny. Prusſe a rafuſſe knežerſtvo je vola bundestaga w Transfurciſi tón namet ſtajilo, ſo byču ſo ſtórby, kotrež Holsteinsz a Lauenburgsz nad danskim knežerſtviom maja, pscheytale a ſtere liepe wotſtronite. Holstein a Lauenburg ſtejſtaj menujzy pod danskim kralom, ſluſhataj pak tež ſ tak menovanemu njemſkemu ſienocjenſtrwu.

Rakuſy. Khejzor a khejzorka ſtaj ſo 2. novembra f Ischla do Wina wróciſtoj. — Wot 1. jan. 1858 budje ſo wot wſchitlich rafuſſich nowinow, kaj tež wot wſchitlich juſych nowinow, kij ſo w Rakuſach cíjataj, ſtemplowy dawk dawacj dyrbecj a budja tam teho dla nowiny pschichodnje wele drožſche.

Franzowſka. Khježor je postajit, so bychu ſo wſchitke wójnskie łodzie, kotrež hſchčeje ſ paru nejſedža, tak pſchetwarite, so bychu ſ paru iſeſ- džicž mohle. Khosty tajſkeho pſchetwarenja nje- dje 250 millionow nótow wuczinja. — Na hónity, kotrež khježor bliſko Compyegna bjer- žeſche, buchu wſchitzu zufy poſtanzy po rjadu pſcheproſcheni, ſ wuſsaczom turkowſkeho poſtanzy, kotrež jāne pſcheproſchenje nedosta. To je ſna- mjo, ſo ſo Napoleon hſchčeje ſ tym ſpoſoſit neje, ſo je turkowſki ſultan Reſhid-paſchu ſa pri- neho miniftra pomenowat. Reſhid-paſcha je menuižy, kaž hžgom tydženja ſpomnichmy, ne- pſcheczel franzowſkeje poliſti a nočze, ſo bych- tej ſo Moldawa a Walachia ſjenoczitej. A do- ſtej je rafuske knježiſtvo tej pſchecziwo temu a na wſche mózne waschnje dopolnenje Napoleonow- weho požadania wo ſjenoczenje ſpomneneju fra- jow ſtaſycz pyta, dha je Napoleonowe pſche- cziſtvo ſ rafuſſim dworom tej jara woliwkiſty.

Zendjeſka. S Chinu je poweſz pſchicha, ſo je tamniſki khježor Zendjeſčanam wójnu pſci- powedziſt. — S Indijsie jāne woſebnje wojne poweſzie pſchicha nejſtu. Hinduſzy woſazy wſchu- džom cžiekaſa, hžjeſ ſ wetschimi džielbami ſen- djeſſleho wóſſko hromadu trehja, nepodejſnu paſ ſo nihdje, ale woſtanu w ſwojej ſpeczi- woſzi. Raſſere ſo tej kóždy hinduſki woſak boji, ſo Zendjeſčanam podejſkihyc; pſchetož tuči kóždeho hinduſkeho woſaka, kotrehož doſahnu, paſ woſwiescha abo jeho pſched kanonu pſchi- wiaſaja a roſiſela. S zyla Zendjeſčenjo njeſko jara ſurowie w Indii ſakhadžeja a morja newi- nowatych ſ wiſowatym. Pſchetož ſtaſo ſo je, ſo ſu Zendjeſčenjo ſa hinduſlimi woſakami hnali a ſo ſu ſo cžl w njekaiskej hinduſkej, na- puczu ležazej wſy ſtaſili a ſo iam woſarac̄ poczeli. Skoro kóždu taſku weſ, hacž runje bjechu jeſe wobydlerjo zylie newinowac̄, ſu Zendjeſčenjo potom najbóle ſpatili a wſhüſtlich jeſe wobydlerjow, muſtich, kaž jony a džieciž na- žatoſne waschnje ſkonzowali, tak ſo ſame jen- djeſſle nowiny mjenja, ſo Zendjeſčenjo njeſko runje tak hroſnje ſakhadžeja, kaž to predy Hin- duſzy cžiniachu. — Pſchi dobyczu Delhia ſu Zendjeſčenjo po najnowſtej depeſhi wſcho do

hromadu njeſchtu pſches 2000 morwych a ranenych ſhubili.

Ruſowſka. Khježor je wobſankny, ſo ma ſo tež to wójſſo, kotrež na łodžtwu ſluži, wo wulku džielbu pomeniſhici.

Ze Serbow.

S Hucinu. Sañdjeny tydženj je naſch nowy wucžer, k. Beyer, ſ Kuwoſciz ſ nam pſcheczahnyt a ſwoje tudomne ſaſtoinſtre naſtupiſ.

S Lupoje. Njeſdje pſched ſchtyrjomi ne- dželemi bu wot tudomnych ſamenjetamarjow na tak menowanej Lipi zyla ſóra ſtarozitnoſſiow namakana. Bes tymi bjechu hſchčeje zyle: ſchty- ri ſchlije ſ wuſchkami, — dwje bjeſchtej ſhjetro wulſej a mjeſeſtej nimalje lohcj w ſhjerolofij a jena bje kaž meſki; — petom jena ſchalka abo becharf, w koſtym ſo wſchelake, po ſdaczu ſoprowe brinki a taſte wuſchko abo koſleſko na- makachu; dale ſchiesz wulſich urnow ſ wjeſtami a wuſchkami, w koſtym bjechu wſchelake koſzie, a njeſotre wulſe urny bes wuſchkom a ſchtyri meniſche urny, liž paſ jāne wjeſta nemjeſachu. Tež bu kóneč ſeneje ſzily pódla namakany. Ale, Bohu žel! we wſchej Lupoje ſo ničton nenamaka, liž by ſo ſa to ſtarat, ſo bychu ſo tele žadne wjezy derje ſhlowali, a doſtej je ničton mjeſci nechaſche, w bojoſzi, ſo mohle ſchericj*), buchu ſredz wſy ſypnene. Taſo bje piſař tutych rynčkow tole ſańdjeny tydženj ſhonit, podq ſo wón do Lupoje a namaka wſchisko w cžrjopach; pſchetož ſchtož nebiechu zuſniž ſwotnoſhyli, to bjechu džieciž ſrobiwate; jenož jenu ſeničku urnu nadendje dopiſowat zylu a ſzele ju ſ tutym do macižneho muſeja abo do macižneſe ſtarozitnoſtej ſbierki. Jena wot tych naſte- ſich urnow bu wot jeneho zuſemnika ſobu wsata, liž che tu ſamu, kaž ſwoje druhe wjezy

*) Tych ſamych knesow, kiž poweſſe ſe Serb. Nowinow we wſchelakich njeſtich nowinach wot- cižiſcejcz dawaja, proſhymy naležne, ſo bychu Niem- zani Lupiansku nedohladanoſz dale neſiwiſi; pſchetož hóž ſebi Sserbia w Serb. Nowinach hlupoſſje wumieju, dha to Niemcy wedzić netrebala.

sa penesu połasowacj. Też tučoriski rowryjeś w Bu-
dyšini wsa ſebi jenu rjanu urnu ſobu, ſo by
ſebi ſwjetſki do neje ſadjać.

Zeniczy ta ſchafka ſ tymi wjeziami ſo hiſch-
eje w ružy jeneje Luyjanski namaka. Tuta ſchafka
ma piekny napohlad a poſauie, ſo mózachu
naſchi ſtarı pohanſi wotzojo prawje leſne hli-
niane wjezji džjetacj. Schłoda jenož wo te
druhe rjane wjezji, kij ſu woprawdzie tež rjany
napohlad mječi dyrbjate, kaž czrjop, kotryž je
dopiſowat ſobu do mjeſta poſtat, ſjawnie poſauuje.

So paſ bychu pſchichodnie w drugich wſach
tež tak nedohladnie nefsukowali, dha proſhymy
tola ſ tutym wſchitich lubych Šerbow we wóznym
kraju, ſo bychu, hdź tajſele abo teho runja
wjezji namakaja, te tola ſ. redaktořej Šerb. Now.
abo ſ. aktuarzej Wehlí ſjewili, kij budžetaj ſo
potom ſtaracj, ſo bychu ſo te ſame ſhowate.

Tež mam hiſchęje pſchispomnicj ſo je w ružy
jeneho nedaloſo bydlazeho hajnika ſtara ſamickina
ſekera, kij bu pſchi hrebisuryeju namakana. K.

S pola. Schłodž bu wondano w naſchich
Šerb. Nowinach wot wrjoſa we wotpoſladanju
na ſymu prajene a pſchi tym prashane, ſchto
Šerbia w takim naſtupanju wedža, dha mózemy
tote prajicj:

Hdź wrjoſ ſrawje rjany rjadny, tola niž
zylje hacj na wertsch, ſcjeje, dha budje wulſa
ſyma, ſcjeje won paſ hacj na wertsch, dha
buoje mala ſyma. To paſ ma ſo takle wulo-
gičj: hdź wrjoſ cjuje, ſo ma wulſa ſyma
pſchinicj, dha won ſwoje ſcjenje hacj na wertsch
hatoſkow nenaſadja, ale plodži na wertsch nieschto
ſwojich hewaschich ſopenkow, ſo by to ſcjenje
pſches ne jako pſches wodjecije pſched wulſej
ſymu ſhowane bylo; nima paſ wulſa ſyma
pſchinicj, dha wrjoſ hacj na wertsch ſcjeje,
pſchetož won ſo wo ſwoje ſcjenje, kotrež hewak
w ſymi newotpada, neboſi. Po taſkim ma
wrjoſ ſo woprawdji predyczucije na ſymu, a tak
daleko hacj ſmy tu wjez wobledzbowacj ſladnoſz
meli, dha tole jara derje trechi.

Pſchispomnenje. Šerbia maja paſ
tež hewak hiſchęje wſchelake ſnamenja we wot-
poſladanju na ſymu, kotrež ſjetja na ſhjetru ſymu
poſauuja, kaž na pſchiftad; hdź je wele cjer-

njowych jaſodow w ſeklach, dha budje ſyma
wulſa, — a tych bje ſjetja doſz. Dale: cžim
wetsche hromady knoty točja, cžim wetscha budje
ſyma, — te hromady paſ ſjetja male neſju.
Dale: cžim tucjnischti ſajaz, cžim tolſchi lód —
a ſajaz je ſjetja dobrý doſz; — a hiſchcjen
wſchelake mene wažne ſnamenja, kotrež ſo nam
paſ hódne neſdadja, ſo bychmy je tu wopisalt.

S bukiča nſke je w oſadu. Dokelž je
ſo ſe wſchelakich ſtronow wele napraſhowanja
ſlyscherž dalo, hdź ſo w naſchej woſadzi gyr-
twinska viſitazia woſdžerži, a dokelž je ſo po-
ſdžiſcho njeſotryžtuliž jara džiwat, ſo ſo wona
ſjetja newoſdžerži, dha chzemy tudy tu neležnoſz
tak daloſo, hacj je nam ſnata, trochu roſtajecj.

So ſo naſcha viſitazia po prijenim poſta-
jenju, menuiž pſchi ſapocjatu mjeſaza ſeptem-
bra, mjeſta neje, na tym bje wina, ſo ſo tehdom
w naſchim Božim domi hiſchęje ſylnje twaresche.
Teho dla je ſo tež wypoſoka krajska direkcia wo
woſtoreženje teje ſameje proſyka a ſo tež w
taſkim naſtupanju naproſyč dala, ſ tym wu-
mienjeniom, ſo ma ſo ji ſjewicj, hdź ſo ſnadž
dotwarenje gyrtwje ſa dokonjane wupraſicj mohto.
Dotwarenje nemože paſ predy hotowe bycj, džiſt
lónz novembra. Schłodž paſ gyrtwinstle viſitazie
a woſebje wulſe džielo ſneſow viſitatarjow trochu
ſnaje, tón ſawjeſſe wie, ſo móže ſo na tajſich
frótkich dnjach, kaž je lónz novembra mamy, vi-
ſitazia tola jara hubenje woſdžeržecj. To tež
je najſkerſcho wypoſoka krajska direkcia derje ſpó-
ſnata a teho dla tu wjez hacj do pſchichodneho
ſjetja woſtorežila. My paſ tudy hnydom ſubimy,
ſo naſchu gyrtwinstu viſitaziu, jeli nam Bož
knes žiwenje a ſtrowoſ ſpoječi, w ſwojim čaſu
w Nowinach ſjewimy; pſchetož my ſo tehdoma
wulſy jara rjaneho ſwedjenja nadjiſiamy, kotrež
tež bychmy druhim ſobu ſweziej ſ wutrobu
poſpheli.

Schłodž paſ njeſt twarenje naſchego Božego
domu we tutym ſjezji naſtupe, dha je ſo to
ſamo jenož w ſnuſkomnym naſcheye gyrtwje
ſtato. Najpredy buchu wſchelake wuporedzenja na
mujach horſa a delka dokonjane, kotrež jara
wele cjezkeho džiſka cžinſachu. Woſebje paſ buchu
wſchilke žonjaze a delne mužaze kawſi ſwotworhane

a na jich mjesto zyke nowe wele reñische a pschi-stojniſche wot tyc̄herſteho miſchtra Mjetascha s Bukez natwarene. Tež buchu njeſtore llaſy zylje hinaſ ſrjadowane; dale ſu tež na khori ſara duſchne lawki ſa ſchulerſke džieciſti natwarene, kotrež dyrbjačku wonie tak doſko parowacj.

Psches taſke nowe twarenje je naſch Boži dom ſaſo wele reñiſhi a ſara luboſnoponiſih napohlad doſtat a moſebje to dozvít, ſo ani wonka ani nuſka ničio ſtaré wjazy widzeſi neje. Ale to može ſo jenož wot Božeho domu ſameho prajic̄, nehodži ſo paſ wot ložow, ſi gylwi pschitwarených a wſchelasim kneiſtwam bluſchazých, na žane waschnje rez. Pschede wſchitlim ſu te, kiž ſu na polonskej ſtroni pschitwarene, hiſtice ſara neluboſny napohlad wobkhowate a rjanož naſcheho Božeho domu ſara kaia.

Pschi tutej ſtaſtadnoſſi tež ſa ſwoju pschi-bluſchnoſ ſjeržimy, na te wſchelake rjane dary luboſje ſpomnic̄, kotrež ſo naſcha gylfej w ſandženym ſiecji ſweſeliciſ možesche.

Najprjódzy daresche ſi ryc̄erſtubler Šchenf nad Žornosyklami ſi wulkeje luboſje Božemu domej dwie ſara rjanej dobroprózelanowej poſkočzanej vash na woltar, w kotreymaj ſo wot najlipskich kwjetkow woneschka namakaſa.

Dale daresche jeho knežna ſotra ſara rjani bjeļu, gothiczy pschelamanu woltarini plachti, kotrež je wona ſama ſe ſwojimaj rukomaj woprawdzie ſara wumjolszy dokonjala.

Dale buſhtaj darenaſ wot jeneſe pscheczelniſi Božeho domu dwaj ſara wumjolszy (tumſchtinje) wurjeſbowanaj jandzelej, kiž na prienim ſlhođenku woltarja ſtejtaſ a w ſwojimaj rukomaj knihi djeržitaſ, w kotrež na jenym boču ſtowa „wſmiciſ a ſiesze“ a na drugiej ſtroni „wſmiciſ a pieče“ a teho runja tež w njemilek ryc̄i napiſane ſteja.

Tež bu pschi jenym čeſnym wjerowanju ſ Bukez a ſ Pomorez ſara rjans tolſty woltmajn tepich na woltarny podnoſek dareny, kotrež je ſ ejornymi a ſelenymi rožemi wudebeny, a ſo teho dla boče ſi poſtym Božim ſtužbam hodži; pschetož psches taſki dar ſa weſole ſwedzenje bu naſcha gylfej hijom w ſandženym ſiecji ſweſelena.

A hewak bu wot I. ſ Kind nad Kopet-zami, jako wot kollaturſteho kneiſtwa naſcheho Božeho domu, ſchiesz ſara rjanyh, zylje maſivnych a tolſto poſtočzanych woltarnych ſwječiſnikow darenych, kotrež ſo runje na ljetuſkim žnjowym ſwedzenju poſwiecijich.

Bóh chyłt wſchitliſtutych dawarijow ſa taſku luboſje bohacije zohnowacj a ſim ſa ſemſte dary nebeſke kraſnoſtie mitoſzivje ſpožecijc a tež w naſchej woſadzi wjazy taſkich ſmilnych wutrobow ſbudic̄; pschetož taſke dary ſwiedzja ſiaſnje wot luboſje ſi Božemu domu a ſi nebeſkemu wotzej a ſu jemu ſpodobne. *

Prawizniſke dopisy.

Pola kóždeho woſrehneho ſuda, nech je w Sakskej abo w Pruſach, je weſcha ſtwa abo ſala, w kotrej ſo ſiaſne ſudzenja djerža. W kóždej taſke ſati je paſ, najbole na boču pschi ſjeni, drewjana lawka, kiž je ſa woſk orženych, a kotař tež teho dla „lawka woſkorženych“ rječa. — Lubi ſſerbi! te je lawka wſcheje beſbožnoſje, wſcheje nekniežomnoſje a ſtoſje, wſcheje nečeſje a haniby, to je lawka wſcheho poſlečza poſna. Ma nej cji ſložniſy ſydaſa, nad kotreymaj ſo ſudži; na nej paduſhi, wopaežni pschihaharjo, ličominiſy, ſebakojo, pscheradniſy, na nej mordarjo abo kož hewak žani nekniežomniſy rječaja, ſydaſa. To je woſprawdzie čorna, maſana lawka. Psched tej nech ſo, lubi ſſerbi! kóždy na ſedžbu bere, ſo neby na nju ſi ſedzenju pschihol; psched tej nech ſo kóždy, kiž hiſhcezen fuſt cjeſſie a ſačuečia ma, jako psched naſhorskim hlađa! Wona paſi, kaž by žehtiwa byla a čzviliuje ſhwjedomnje hére hacj helleſti wohu. Nečeſa a hanibu roſneſy wona psches ſwoju ſiaſnoſ po zylym ſraju. — Teho dla, ieli uožeſči, ſo by ſo na nju ſynt, hidj kóždy wſchitku ſſchidu, neprawdu a nekniežomnoſ, hidj wſchitku ſkóz a ſakafanſtwo. Stej napscheczivo wſchitlim pscheczelniſam, tež tym najmenšim a hlađaj ſo, ſo do žaneho hiſchha neſwolich, moſebje niž do najprjenskeho; pschetož priene pscheczelniſenje wedze husto a lohyy ſi druhim a wetskim

a dowedje na tamnu žalosnu, ejornu masanu lawku; a wot tam — neje niz nedaloki pucj na schafot a schibeizu! —

W tamnych budnissich swach su pak tež dale stoly abo hydla sa swiedkow. To su mjestna sa czechnych ludzi; na nich swiedkojo a wobschodzeni hydaja. Pschipokasane sa tych, fiz maja wobskorzenego jeho slösaje a někničesmnoszie dowess abo tež wobskorzenego newinowateſſ dopolasacj, — ma na nich čista wjernossz knežicj. Zane słowecko bje, tež to najmensche niz, němaje so s nich saſlyſhceſſ dacj; pschetoz tute mjestna su swiate mjestna a wjernossz poſwieczone. Ma nich poſbiehne swiedek swoju rufu k Bohu a wobtwerdzi pschisahojo, so je wiernoszi czech dat, nicio samelčat a nicio newjerne wupravit neje. Neje to wulzy wažny ſluk, fiz so na taſkim, swiedkej pschipokasanym mjestni dokonja? Teho dla, luby pschetelo! nech by, schtož chzech, budjeshli hdy jako swiedek na tajte mjestno žadanu, dha neſabudž ſhróble, so, hdyž swiedzicj, w swiatej službi wjernosszje ſtejicj; wopomu móz tuſeho ſłowa, fiz „wjernossz“ rjela a nedaj so Bože dla! wot neje niz wloſk ſchierolo wothnucz, ani dara abo pschihilnoszie ani pscheczelſta abo nepscheczelſta ani jancie druheje pschicinu a winy dla. Na tajte a druhe pödlanske wobſtejenja nedžiwaj. Mycz ſławnie a sprawne, schtož wjesch a s czimž možech psched Bohom wobſtejecj. Wopomu, so psched Bohom masch jenož czechne wiernoszi ſlužicj. — Hlaj nochzyl to, dha mohto to tebe, dokelž nicio tak potajne ſapleczone a pokryte neje, so neby na ſwietlo pschisicho, lóhy wopaczneho ſwiedzenja dla s twojego czechneho ſtota na tamnu neschwarznu, necjessje polnu lawku wobſkorzenych pscheczelicj.*). Duj daj wjernosz twoju czech a krónu bje, twoj mehki ſawecj, na kotrymž twoje neranene ſwiedomnie mjernje a ſbožomnie wotpoczuje!

Jenož tak a pschi dobrym ſwiedomnu budžesč ſbožomny! — W.

Dopisy.

S Prahi. Mthowe, deshejzoste dny počneja nam symu pschipovedacj a pomalku poſauja ſo symke kabaty na haſbach; kódy dje rady w czoplum ſedzi a teho dla tež rady we czoplum ſhodži. A tola many hischeze wopomneuki na kraſne nalječo — na proſy ſnjehoſteſſe symy: ſlonza ſandženeho mjeſaza ſelenesche ſo s mtodym liſćjom a ſ nowymi bjetymi ſcje-nemi weſchina kaſtanjowkov we Praſy a woſtole Prahi; dživny a hnijazy napohlad bjesche to, ſ boka ſeſeraweneho, ſ ſemi padazeho liſćja mitode ſopeſhla wubijecj a kraſne ſejenje ſeječz widzicj a to psched dolhim ſpanjom: neje to, kaž hdyž ſeſhjedžiwenemu starzej hischeze nje-kore kročelle psched symnym rowom kraſna nadžija pschichodneho, reuſcheho živenja runje tehdý tak ſiwe ſaſwječi, ſo by jeho dla na-mozueho, ale ſbožomneho rožjohnowanja ſe ſwjetom a ſe wſchimi lubymi troſchtowala a na njehduſche wjecne nalječo we nebeſkim raju poſasowala. Bes tym ſo tuta nadžija psched hluhjeho a krucjeho we člowiskej wutrobje ſo ſakorenja — wotebera živenje we pschirodži (naturi), pschihotuje ſo ſ dolhem ſpanju a ſakoleba jene ſwojich džieci ſa druhim! Ŝe-đomne liſćeje pada jako poſlene poſleſhko na ne. — Majzoplischí djeni we minenym mjeſazu bjesche 4. oktobra, mjeſachmy tehdý 18⁰⁸; uajsymniſchi bjesche 31., bjesche jeno 8⁰ 9; pre-džna czoplota bje 13⁰ 2. —

Pražska akademija abo czechska čitarnja (Leſehalle) je ſwoje liczbowanje wot 1. jan. do poſleneho olt. wotpotožita, a ſ neho widzimy, ſo mjeſachmy 1008 fl., 46 kr., dothodor, a 575 fl., 48 kr., wudarſkow. Knihewnj

*). Tak džesche ſo, kaž psched njeſotym čaſhom wjeſtemu Horenkej, tež pondjelu 9. t. m. wjeſtemu Michelej ſ Dubow, fiz bu pschi ſlawnym ſudzenju tudy na dwójich ryczech trecheny a wopaczneho ſwiedzenja dla po porucnosti statneho rycznika do ſtwa wotwiedzeny. Najſtare ſo jemu njeſt proceſ

ſčini a w krótkim ſhano widzimy jeho na lawzy wobſkorzenych. Tež w Lubiju a druhdzen ſu tajte rady bijom byle, ſo buchu ſwiedzny wopaczneho ſwiedzenja dla ſe ſudniſteſſe ſolje do jaſtwa wotwiedzeni a bory ſo tym na „lawzy“ ſedjo do ſchiraj ſaſurjeni.

tuteho towarzista ma 2270 mēsich abo węschich knihi a dżerji 50 wschelachich nowinow we njemscz, c̄jescz a w drugich słowjanskich narycjach. Ssobustawow ma tutu c̄jartnja 200, kotsz moža sa knadny penežny pschinostk tute nowiny c̄jatač a ſebi knihi tuteho towarzista na poſtaſeny čas wupožczać. — Tež we Praszy we jenej woſebnej klofowej klojež maja nasche ſerbſte nowiny. To wjeszje nichot wjerit njeby, ſchtož to ſe ſamkymaj wozjomaj widzit neje, woſebje pomyſlo, ſo we Budyschinje a we woſolnoſci we mnogich hōſczenjach a foſczenjach, hōjež ſo minosy ſſerbia ſhadowa, ſerbſte nowiny newohladamy!

S zyla widzimy, ſo we Czechach a tež po zlym ſſlowjanſtwje ſedzblivje na naš matu c̄jrojdu ſſerbow poſladaļa a kózdu ſchtriczkę živenja, kiz ſo pola naš pokaza, ſo weſelom powitaja; a meno kózdeho, kiz ſwoju horliwoſt a ſwoju luboſć ſ ſwojemu narodej tež we najſnadniſhim ſluku wopofaže, ſalincz daloko a ſchieroko po wulkim, ſſlowjanſkim kraju. A ſawjerno žane hanba neje, tutemu narodej pschiftuſhcz a we bratrowskei luboſći ſ nim žiry bycž! Nenamakamy bōrsh tak ludnaty narod, kiz by wjazy hacž 80 millionow woſydlersow miſet; kiz by ſo pornjo wſchew ſe ſlawnymi mužemi hordzicž ſmijet; kiz ma tak krakne wjedomostne a baſniſke wuptody neſlaženeho ducha; kiz je we ſwojim živenju, ſazpjewſchi ſamu woſkownoſt a pyčtu, neſlažene ſadro a nabęgnu myſł a staru wótzowſku pobožnoſt ſalhawat! My možemy a ſimemy ſebi na to njeſto wedzicž, ſo ſimy ſſlowjenjo! Ale ſtutkuſmy jaſo ſſlowjenjo! Abo chzemy herbk a namierk naſich wótzow, kiz we rowi ſpja, ſazpjecž a wot zuſomnikla ſbojo hładacj, zuſomnikowe waschnje a rycž pschijecž a tak wótzow dopomieczje woſnečeſcicž a do blota ſateptawſchi ſahańbicž? Prawy, ſſheszjiānski ſſerbi to nihdz nečini. Woſrodzeńzej hanbu, ſwjernemu ſſerbej ſlawu!

Prilopk.

* W Hornim Kumiwa Idži pschindje 2. novembra tamniſchi woſydlér J. G. Kühnel pschi drewopuſhczenu w knežim lježu na to wa-

schnje ſ nesbožu, ſo bu wot padazeho ſchmrijóka, kotrež chzysche won wot ſažnje (floſtra) drewa wotwobrocjič, tak ſtraſchnje ſady do hłowy trecheny, ſo dyrbesche ſa 12 hodzinow wumrecz. Won ſawoſtaj ſonu a dwie džiezi.

* Wondanjo ſo we wſchelich njemſkich nowinach powedaſche, ſo ſu pod ſchwindowanjom ſtoreje foſczenju w Kłoſtawſi c̄lōwſte koſzje naſmakali a ſo ſtaj dwaj czerwienaj ſlotaj pědla ležaloj a rjeſniſti nož. — To pak nicio wjerno neje; pschetož na ſc̄jinenie napraſhovanje je ſo to ſhonilo, ſo ſu tam drje truch koſzje wot hoſwjada naſeschli ale dale niejo, a ſo je jedyn prylak žonſtu, kiz je nimo ſchla, taſke wježy naſryčać, kiz my hiſom ſpomnichmy. Ta žonſta je to potom naſſere dale powedała, hacž je jedyn tu wjež napiſał a do draždanskich nowinow poſtał, ſ wotkaſ bu psches zły kraj ſnata.

* W Lipſtu ſaklo ſchwefli towarzis Leps 4. novembra ſwoju ſonu a džysche ſo potom tež ſkoncować, ale jeho rany nebjechu ſmertne a won budze ſnadi ſaſo ſahojeny. Wina jeho neſluſta bje ta, ſo bje jeho mandjelska ſ druhiム hōdžila.

Hanž Depla a Mots Tunka.

Hanž Depla. Moſo, ſchto je jenož to do wopomnika, kiz tam ſteji, hōjež pucj wot ſkupeje do ſdžara wedze.

Mots Tunka. To ja wedzicž nemibju.

Hanž Depla. Jedyn, kotrehož ſo tam praſhach, mjenesche ſo ſu ſon tam ſtaſili, doſelj je tam ſchkerz ſlatuyt. Ale to ſo mi tola wjericž nochze.

Mots Tunka. Mi tež niz.

Hanž Depla. Druhi mi na moje napraſhovanje ſaſo prajesche, ſo je to wopomnik ſabyczivoſzie.

Mots Tunka. Ach, baſ wſchaf! — Kajſi dha ſon wopomnik woſhlada?

Hanž Depla. Nō, to je c̄i taſki ſamentny ſtolp, kaj ſon druhdże ſa pucjniku abo wegwiſarja trebaſ.

Mots Tunka. Ach ſon ty mienisch! Moj bratſlo, to tež niež diuhe neje, hacž taſki pucjnikowy kamen, jenož ſo hiſczeje nicio na njon napiſali neſju.

Hanž Depla. Ach, — teho dla bu wén wopomnik ſabyczivoſzie narekneny; — aſ. njetko ja tu wjež roſemju!

Mots Tunka. Echoj pak c̄i tola na wſach ſchtuczkow nadželaſa, to ſebi jedyn tola myſlit nedz!

Quindi faddeffaleni.

268 J. B. Gentili, 12. novembre 1857.]

¶ **S**o tottel thorolet nebedtu. **B**oswamra plespochintu in
11. **L**okodha khasu. **G**a n a **S**utia **K**o o o a **E** f **B**rete.
¶ **N**asvintu in nebedtu. **B**oswamra plespochintu in
12. **L**okodha khasu. **G**a n a **S**utia **K**o o o a **E** f **B**rete.
¶ **S**o vjutu in nebedtu. **B**oswamra plespochintu in
13. **L**okodha khasu. **G**a n a **S**utia **K**o o o a **E** f **B**rete.
¶ **S**o vjutu in nebedtu. **B**oswamra plespochintu in
14. **L**okodha khasu. **G**a n a **S**utia **K**o o o a **E** f **B**rete.
¶ **S**o vjutu in nebedtu. **B**oswamra plespochintu in
15. **L**okodha khasu. **G**a n a **S**utia **K**o o o a **E** f **B**rete.
¶ **S**o vjutu in nebedtu. **B**oswamra plespochintu in
16. **L**okodha khasu. **G**a n a **S**utia **K**o o o a **E** f **B**rete.
¶ **S**o vjutu in nebedtu. **B**oswamra plespochintu in
17. **L**okodha khasu. **G**a n a **S**utia **K**o o o a **E** f **B**rete.
¶ **S**o vjutu in nebedtu. **B**oswamra plespochintu in
18. **L**okodha khasu. **G**a n a **S**utia **K**o o o a **E** f **B**rete.
¶ **S**o vjutu in nebedtu. **B**oswamra plespochintu in
19. **L**okodha khasu. **G**a n a **S**utia **K**o o o a **E** f **B**rete.
¶ **S**o vjutu in nebedtu. **B**oswamra plespochintu in
20. **L**okodha khasu. **G**a n a **S**utia **K**o o o a **E** f **B**rete.

•QUANTITIES &

26 Tarin, 4 ottobre 1857.
menti sono già qui subito portate da

5 tolle Mita

Evangelicalismus.

W. W. & J. P. in, 9. novembra 1857.

6 Pro Cent base

·y u q i y J o v y o u s v a y

more falshion po time', ale

तेव नामाद्युष्मान् सर्वान् सर्वान् सर्वान् सर्वान्

public life in the United States during the period.

ԱՐԵՎԱԿԱՆ ՀԱՅՈՒԹԻՒՆ

— 1 —

Gelehrte

PER DURUM "VITIO CENSUS **PER** **DURUM** **"VITIO CENSUS**

in plurimo enim invenimus ipsos

68 part

• 3

89c

Krajnostawski bank.

Pschi fastajanskim stutkowanju w pōzječenī ho haej na daliſhe **6 pro Cent** danje per annum a $\frac{1}{12}$ **pro Cent** provisie per mieſaz woblicjuje.
W Budyschini, 9. novembra 1857.

Direktorium krajnostawſkeho banka.
f Thielau.

Kaſchcowy magazin

budyskeje tyc̄herſteje jednoth na hradowſtej haſy poſta krawſteho miſchitra Geſnera porucja tudomnym ſaz tež ſwonkownym wobydlerjam wulki wuberk ſwoich kaſchcow po tunej, ale twerdzej placzisni.

Pschepröſchenje.

Nedjelu 13. novembra rejiwanska hubžba w hoſzenzu f schwonej w Koperzach.

Schtajerske rjesaki (Futterſchneiden.)

Tute možu ja jako ſnajet wjezy wulzy jara poruczic, doſelj po dobroſat worzla a praweho wudzielania ſady Janeho tajſteho fabrikata neſteja a pschedarav je ſenotliwie po $17\frac{1}{2}$, 21, 23 a 27 nſl., pschi ſupenuj wetskich dželbow pak njeschto tunich, a dorolam ſebi hiſchcje, pschistajec, ſo budu ho prózowacj tak derje w placzisni ſaz tež w dobroſat tworow wſho cijnej, ſchtož može tež žadyn drugi ſprawny pschedawař poſkicjic.

Robert Jacob, gratorowy kowat,
na herbſtich hrebſtach njetore thieſſe dale tak
menowaneje poſkowatnje.

P a l e u

dobreho cijſteho ſtodu pschedawam njetko ejmar po 3 tl. 15 nſl. haej do 4 tl. ſlōdke valenzy 9 tl. a drožcho. **Herrmann Danchhoff**,
na herbſtej haſy čio. 11.

Jendželski a helgiski woſowy maſ
woſebneje dobroſat porucja

Herrmann Danchhoff,
na herbſtej haſy čio. 11.

Rjemje ſpiewarske ſ menom „Jakov Feble“
chyl tón, fiz je te ſame ſ malowelskſtich
klamow ſobu wſat, tam ſtere lijeve ſabu wotedaci.

Nowotwarena a delta murjowana ſhjeja, i
 $2\frac{1}{2}$ jutrom ſahrody a pola, fiz by ho ſa peferja, fiz
tam žadyn neje, derje hodžila, je we Wukrancijach
na pschedan a može ho wſho dalsche pola hoſzen-
zarja Schkodž tam ſhonicj.

Jedyn džielacjer može psches zyku ſymu džielo
dostacj. Hođe? je ſhonicj we wudawarni Serb. Now.

5 toleč myta

dostane tón ſamy rote mine, fiz mi tajſeho, ſo-
tryž mi w mojich ſadowych halejach ſadowe
ſchtomby wobſchodzi a roſkame, tak doyoſkaje, ſo
možu jeho psched ſudom poſkociaſi daćj.

W Darini, 4. oktobra 1857.

f Querfurth.

† ſchwjerna duſča je f Bohu wuſhla. —
Beg nadžije w ſwojej khoreſzi a tola na wot-
ſhorenje wotčakujo, ſo by ſwojim lubym hiſcje
dale f pomozy bycj mohtla, wuſny ſredu 28. ok-
tobra, po njeſotrymkuſilu dželapolnym dnju, po
njeſotrejkulu hlubolej boſoz, Han a Pjetcho-
wa, rod. Wenjelez, w 47. lječi ſwojego živjenja,
jako mandželska a macj nam neſapomita, cijſcie
a ſmjeruje f nebeſtemu poſofu. — Pschezelſta
luboſz, kotaž jeje wobliednene cijelo pschezelſte a
ju f jeje poſlenej ſparnej ſumorzy pschewodjeſte,
ſaz tež to duchomnſte ſtowo, kotež teje nebočiſ-
teje wopomnenje cijſcieſte a naš trſchtowasche,
nam wſchitlim ſtajnje w džakomnym dopomnenju
wostane.

Kak ſhwjerna, polna luboſzie,
A ſprawna twoja duſča bje,
To twoji ſabycj nemóža;
Bóh njeſt ju w ſwojej ružy ma.

W Grubocijach, 1. novembra 1857.

Luboſz ſrudženi ſawoſtajeni.

† Po krótcej khoroſzi wuſny po Bozej woli ne-
nadžijuž nedjelu 8. novembra pschipolnju w
11. hodzinach Hanža, rodzena Nowak z Brje-
ſynki, Jana Jurja Wanaka, wulfosahrod-
nika w Khelni, mandželska, ſwojeſte ſtarobý 28 ljet
a 10 mjeſazow. Šandženu ſredu je wona ſe
ſwojim nedželſtim ſyntom, fiz ſiedom na ſwjet
narodjeny krótka predy ſwojeſte macjerje wumre,
do Radivorja ſhowana.

Eſylyh ſudjenja plakaja ſa nej f wubowzom
a ſ dwiemaj ſawoſtajenymaj džieszjomaj jeſti bli-
ſhy a dalozy pschezeljo, kotež jeje luboſz a
dobrociwoſz w džakomnej wutrobi neſapomita
wostane.

W Khelni, 12. novembra 1857.

Šendni ſawoſtajeni.

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kožde číslo placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortletna předplata pola
wudawařja 6 nsl. a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Číslo 47.

21. novembra.

Leťo 1857.

Wopſchilecje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Kulowa S Wołerez. S vola — Prawiznische
dorięg. — Pschilovk. — Serbska protvka na lero 1858. — Spjewy. — Žirkwinische powesje.
— Čjahi iakſoschlesyntje jeleſnicy ic. — Hanž Devla a Mots Tunka. — Narječnik. —

Swjetne podawki.

Sakſka. Wotewrenje sakſkeho krajnega
ſejma je šo 16. novembra psches krala Jana
ſtalo. Sapoštlanzy shromadžicu ſo, jako bje
ſo jim predy dopołnia w 9 hodžinach Boja
ſlužba džerjala, na kralowſkim hrodji, hdič tež
potom kral Jan ſ kónpryzom a ſ pryzom
Zurjom, ſe wſchiemi ministrami a druhim psche-
wodom, ſ tisícnej ſlawu powitaný, ſastupi.
Dako bje ſo kral na trón poſhadil a krownyž
ſ prwizy, prvný pak ſ ljevižy ſtupit,
čjatasche kral ſjehowazu ryc̄: Moji knie ſa
ſ apóſtlanzy! Zenož ſ nutnym džafom ſ Bohu
možemu na čas poſladac̄, kij je ſo wot
naschego poſleneho hromadžiebyca minyk. —
Wojna, kij w jenym dželi Evropy howreſche a
tež naš do swojego kužola storhnyž hro-
žesche, je ſ Božeſi pomožu psches mudru ſmier-
niwoz wobdajelenyſch knežiſtrow ſbožomnie
ſtončena. Njemike ſienocjeniſto neje ſo pak
ſadžerjenja, kotrež bje w tutym straſchnym ča-
gu ſa dobre ſpojato, fac̄ trebalo. Pomierry na-
ſheje Sakſeje ſ wukrati ſu ſo na wſche ſtro-
ny pscheſelničke a twerdſche ſeſinité. — Namet,
wot Pruskeje a Rakuſkeje pola bundestaga Lau-
enburga a Holsteina dla ſeſineny, je požadanie,
wote mne bijom wospet wupraſene ſpo-
ložilo. — Wobſankenje w nastupanju penesy-
bla ſ alonſkim ſienocjeniſtom ſ jeneje ſtroný
a ſ rakuſkim ſhiejerſtow ſ druhje ſtroný a
pschihot ſ woschitomnemu njemiskemu pschelup-
inem ſalonej ſu ſo nowe kroczielje ſ bližiſhemu

ſienocjenju wſchitlích njemiskich krajow na volu
materialnych interesow ſtate. — ſe ſastupenjom
mijera a ſ wobradženjem bohatych žnjow je
tež miſta twochnyla. Pschelupſto a pschenyſto
ſtej ſo ſ nowa poſbiehnyloj a my ſimemy ſo
nadzec̄, ſo jeju požohnowanje psches pschitomne
ſhablania peneyných wiſow doſlo ſadžewane
nebuđa Ratorſto ſtajnje poſtracjuje. Finanzam
naschego kraleſta je nanalijeve hoſito, kaž bu-
džecje to ſ teho widžic̄, ſtož budje Wam w
taſkim nastupanju prijodſpožene. To dawa mi
ſ mojemu weſelu tu ſtadnoz. Wam pôdla w ul-
keho poſloženja dawki da warjow tež
pschitwolenja ſ uſnemu powyſhenju ſu nížiſkich
krajnych ſtoſtoñikow a ſ wſazorym wužitnyne
wotpoſladanjam prijodſtaſic̄. — Nowe ſriado-
wanje ſtoſtoñiſtow, na wurſadnym ſejmi 1854
wobſankenyp, je ſ 1. oſtobrom 1856 do
žiwenja ſtupilo. Wotlicjene njeſotre, ſ ſcjdym
nowym ſriadowaniem ſienocjenie nespodobnoſje, ſda ſo wone dobre byč a woſebje ſva ſo, ſo
khoſtanski ſalon psches ſpjeſchnoſz a ſehernoſz
wſchitlím ſdobnym požadanijam doſz čini. —

Ze tež w poſlenskich čjach moju na-
nowſtu wutrobu wulka boſoz potrebita; dha
bu pak Mój dom psches wudacie ſweju Mo-
jeju džowkow a psches ſwijaski, psches to ſ psche-
cjeſlimi weſchowſlimi domami ſaložene, ſ weſho-
loſju napelneny. Džielbracjie, kij Mój lud na
wobjemaj wopokaſa, dawa mi wolschewiſaze do-
poſloſmo, ſo won njeſt kaž ſa ſtarſtu naležnoſje
ſwojego weſchowſkeho domu. Jako ſwoje wob-
laduje.

Duż dżicze s Bohom s swojemu ważnemu dżelu, so byscheje je s sbożu lubego wotzneho kraja dokoneli.

Po tutej ryczi bu psches radzicjela Rossberga pschelad hejmstich dżelotw priódkejtanu, potom stupt ministerpschedsyda, Dr. s Czinsky psched trón a wupraji po najwyšszej porucznoszi hejm sa wotewreny, a król wopuszczi potom salu pod klauwołanjom sapóstanzem. Woponju w schyt-riach hodžinach bjesche pod wobdzielenjom zyleje kralowskje swójszy pschna hospina w kralow-śtim hrodzi, na ktoruž biechu wschitzu ministrijo a tej wschitzu sapóstanzy wobeju komorow psche-prosheni. Pschi tej samej wunesze król klawu „na sbozie kraja a wschitlich swjernych krajnych stanow,” pschedsyda prieneje komory „na sbozo kraja” a pschedsyda druheje komory „na sbozo kraloweje a zyleho kralowskho domu.”

Shtož dawsi na nowu finanznu periodu, to rjeka na ljetu 1858, 1859 a 1860 nastupa, dha budżet dotalny pschirazk s pschemyskim a parochónim dawfam zylje, s gruntskim dawfam w o polozju spuszczeny, tež budżet pschirazk rjesujskego dawka ponizeny. — W prienej komori je f. se Schönfels sa pschedsydu, a komornik s Friesen sa mestopschedsydu wuswoleny, w druhiej komeri pak Dr. Haasa w Lipsku a radziczel Dr. Braun s Plauen. Wutoru a średu buchu najpriódzy wschelskie deputaziże wuswolene a potom bu wot ministerstwa sliczbowanie dawków na ljeta 1852, 1853 a 1854 priódpotoczene, potem pak tej budżet (abo krajne dochody a wudawki) na l. 1858, 1859, 1860, a nowy rycniiski a notariatski porjad. — Łužiski provinjaliski hilžetski hejm smjeje so pónđelu 23. novembra w Budyschinu a budżet na tym samym tež nowy „landesbestallte” wuswolony, dokąd je f. s Nostitz - Wallwitz ja hamitskego hetmana w drugim wotresku budeſteje kraiskeje direkzije pomenowany.

Prusy. Hacž runje so s kralowej stro-woszju pschego poljepschuje, dha budżet iola knadž hacž psches symu tračz, predy dyžli budżet won zylje strowy. Duż nebudža so ani na kralow-śtim dwori, ani pola ministrow żane wośebne balje woldżerżowacj.

Nakusy. Khejzer je sa tych samych Jendzietzanow, kiz buchu w Indii wobchodzię, 2000 čerwencych stotych do Jendzieskeje poštak.

Franzowska. Minister prawdy, f. Abatucci, je wumreł a bu 14. novembra w Parisu po-hrebany. S Jendzieskeje so pisze, so je tam mandzelska nemourskego wójwody, (kiz je syn Louis - Filippa, poślennego franzowskego króla) 10. nov. nahlje na hrodzi Claremonci wumreł. Wona bje dwje nedželi predy pryzeszynu poro-bjita a sało tak pošylnena, so kiedy czlowiek a tež wona prajesche, so je zylje strowa. Wona bje spomneny džen rano radosnie wotuczita a dawasche hebi runje klawu hradzic, jako wona na jene dobu „Ach mój Boże!” sydchny, klawu pochili a swój duch spuszczeni. To wscho tra-jesche lqedom pot minut. Jeje mandzelski bje delta w hrodzi; won bu hnydom sawolany, ale hacž runje won kchwatasche, schtož možesche, dha bje wona tola predy mortwa, hacž won k nej dörndze. — Khejzer je wuwożenie žita s Franzowskeje sało dowolił, teho runja tej to, so smje so sało se žita a trajha palenž palicj. — Wenezje należnoszie su so bes pschekupzami trochu poljepschile.

Jendzelska. W tutym kraju je wele pschekupzow, kiz swoje twory do Ameriki psched-dawaja, wele schkodowalo a njekontyžkliž je bankrot sejnicz dytbjal, dokąd s twory, kiz su amerikanskim pschekupzam pschedali, żanych penes nejsu poštanych dóstali a teho dla tym, wot kótryž su knadž wotmu, żelejo abo teho runja s džielanju swojich tworow kupowali, tež niejo saptaczaj nemóżachu. Tasseje winy dla je wele fabrikow dyrbialo saſiacz džielacj a wele džielacjow je wo džiello pschischtu, tak so smjeja hubenu symu. W Americy samej je pak hisczeje wele hore, pschetož tam su, móhle rez, pschekupstwo a wili zylje saſtał, dokąd nichčon nikomu wiąz newjeri: tak so je w samym New-Yorku na 20,000 ludzi, kiz żaneho džiela nimaju.

S Indijsu su trochu drobnische rosprawy pschischke. Po tych samych bu Delhi 20. ost. wot Jendzietzanow dośpetnie dobry a na tym samym dniu poczachu woni tam, hacž runje

bjechu sbježkarjo s wetscha wschitzu roscijekali, kónzowacj, kóhož nadendjechu, a rubicj, schtož jim do tudi pshindje. Stary 92ljetny delhijski kral Nuradža a jeho jóna bushtaj pschi živenju wostajenai, jeju synai, Mirza Mogul a Mirza Kístra bushtaj satielenai, teho runja tež kralowy wnuk (džiežidžieco) s menom Mirza Abu Buser. Tola neje s poraženjom tych sbježkarjow, kij bjechu še w Delhiu shromadžili, hizom wschón hinduski sbjež poraženy. Pchetôž Nina Sahib je s nowa Eufnow wobtehnyt, hdjež je še general Havelock psched nim scjahnyč dyrbijal a wichelake mjesta a krajiny ſu hisheče wot sbježkarjow wobšadžene. So Jendželjenjo ſlonečnje dobudu, to je drje mōžno abo, mōžti rez, zylje wjeste; ale wele, wele tawſynt Hinduskih budže predy ſurowie ſlónzowanych a njeſotryčkuž Jendželjan ſwoje živenje woibudje.

Ze Serbow.

S Kulow a. Jako ſo tudomny ſkotupz Bulank 11. novembra wečor we 8 hodžinach s tudomnym konikupzom Ledžborom ſe ſtójnych wilow s Polčniž domoj weſeche, pshindje wón psches to wo živenje, ſo ſo wós bes Zitrom a Woſlinkom ſe ſchuſeja njehdež ſ tſtohcejowſteje wyhokoſſje delje do hrebje ſwrotſi. — Hacj je Bulank na mjeſti morwy był abo hakle poſdžiſcho wumreſ, to nejšny ſhonič mohli, tola je wjeste, ſo bje Bulank morwy, jako Ledžbor wokolo 10 hodžinow do Kulowa pſhijerje.

S Wojerež. Tudy poczachu 12. novembra rano w 6 hodžinach wohen! wokač a wuhladachmy borsy, ſo ſo w ſenym welbi barbarſkeho miſhira Schieblicha vali, hdjež wele tóra ležesche. Teho dla bje kur jara wuli, tola poradji ſo, wohen po njeſotrym čaſu ſaſo poduſycz, jako bjechu welb roſtorhal.

S pola. Sañdženyh tydženj wopyta naſ nasch krajan, mnich l. Jawort ſ Mitocj, ſo by dary ja rumburgski klóſčite ſhromadžowat. Wón je psched ſchyrjomi ljetami w Praſt jako noviza do rjedu franziskanarjow ſaſtupit, psched dwiemaj ljetomaj pshindje potom do Olomuza a na to do Bryna, njetko je paſ do rumburgſkeho klóſčitra pſchedadženy.

K.

Prawizniske dopisy.

XI.

Tu a tam rycerſublam abo jich wobhe- džeriam prawo predykupje (Vorkaufsrecht, Vor- kauf) na burskich ſublach, sahrodnitsich živnos- džach abo drugich tajſich neſnejich ležomnoſſjach pſhisteji, to rjeſa: rycerſublo abo jich wobſedžet ma to prawo, tajſe burske ſublo a živnosz, na kotrež ſemu predykup pſhisteji, pſchede wschitimi druhimi a prijeni ſa tón ſamy kupny penes, tij žadyn druhi abo gusy kupz ſadži a da, kupicj a na ſo ſcjhahnyč. W najnowiſhim čaſu je ſo, kaž Bohu žel! ſhonenje wucži, niž porjedko ſtato, ſo ſu rycerſublerjo, hdjež ſu ſhonili, ſo je tón abo tamny ſwoju živnosz abo ſublo, na kotrež jilm tajſe prawo predykupenja pſhisteji, pſchedat, ſi tuchym ſwojim prawom wuſtupili, ſebi ſa tón ſamy penes, tij je kupz ſadžit a pſchiswolit, tutu pſchedatu živnosz abo ſublo ſam i ſo ža- dali, na kupzowe mjeſto ſaſtupili a to ſublo abo živnosz ſa tón ſamy penes, ſa kotrež ie kupz ſupiſ, doſtali, tak ſo kupz potom tu ſupenu wjez doſtat neje. Teho dla je ſoždemu, tij čuze tajſim wohidnoſſiam wucžemnyč, hdjež tajtu wjez wobſedži a pſcheda, na kotrež rycerſublerje predykup pſhisteji — a runje tak tež ſoždemu kupzej tajſeje wjezy — naležnje k radženju, ſo ſebi predy, hacj tu ſamu pſcheda abo kupi, wjefosz wo tym nadobudje: hacj budje, hdjež ſwoju wjez pſcheda, rycerſubler wot ſwojego prawa predykupje wuživanje čjinicj abo niž, abo: ſo pſchedawař ſwoju kup ſ ſupzom, a tutón ſaſo ſ pſchedawarjom, hinal newotryčji, hacj pod tym wumjenenjom, ſo ma ſeja kup hakle tehdom pſa- cijci, hdjež a ſeli rycerſubler wot ſwojego predykupſkeho prawa žane wuživanje ne čjini a ſe ſwojim prawom na kupzowe mjeſto ne ſaſtupi. — Samelčenje woprawdjeſteje, wſerneje ſummi kupnych penes a ſapišanje newſerneje, paſ menscheje paſ weſeheje, hacj je ſo wotryčata, do kupneho liſta, je taž pſchedzo ſožda newſer- nosz, zylje wopohladeſe wot wobetidženja weſe- chich kupnych klóſčow a ſtemplow, schtož ſo pſchi menschej, hacj woprawdje wumjenenej, kupnej ſummi flane a je pſchi ſchraſ ſaſane, tak tež tu a woſebeje pola tajſich ſublom a

živnosjow, na kotrejž rycerfublerej predyskup pschisteji, niz jenož sa pschedawaria, ale tež sa kupza pschedzo jara sważena wiez. Pschetož stajtaj kupz a pschedawat, snanu dokež chzetaj s tym wulke stemplje wobenč a ho wulkich khōstow sapišowanja sminyc, mēnschi kupny penes do kupnego lista, dha budže ho rycerfuble, — zlyje wotpohladane wot teho stracha, do kotrejž ho podataj, dokež je taiske wobendjenje wetskich stemplow a sapišowanſich khōstow schitraſomne, a dale wotpohladane wot schkody, kij može pschedawarej, jeli tón penes, kij je s kupzom samelčat, wot kupza do priedka sapłacienn dostal neje, dla dostacja tutych sameležanych penes naſtacj, dokež nihdže sapišane nejsu, — dha budže ho, prajimy, rycerfuble cíjim ſteričho nuczeny cíuej, se swojim prawom predyskupje na kupzowe miesto fastupic, cíjim mēnschi tón penes je, kij staj do kupnego lista stajtoj a wo kotrejž wudawataj, so je wierny wotryczany kupny penes, a to tola neje. — Wudawataj pak wetschi kupny penes hacj staj wopravdje wumjenitoj, a stajtaj tuton do kupnego lista s tym wotpohlaſdaniom, so ho rycerfuble, hdz tak wýšoku a snanu wiernu placisnu wiez pschedreczaju kupnu summu widzi, neby nuczeny cíut, se swojim prawom predyskupje na kupzowe miesto fastupic, tutu summu dacj a窟lo abo živnosđa to na ho sečahnye, dha je tež taiske wudawanje pschedzo niz mene sważeny a najbole jara schkodny kust. Pschetož zlyje wotpohladane wot wetskich stemplow a sapišowanſich khōstow, kij taiska wetscha kupna summa wucjini, neje pschi wudawanju taiskeje wetscheje, newjernejse kupneje summy a jeje stajenia do kupnego lista pschego hisčcjen niz zlyje wucjinene, hacj rycerfuble tež tutu wetschu summu neda, s nej se swojim prawom na kupzowe miesto nefastupi a tak pschedatu živnosđ abo窟lo na ho nesciehne. A dale czehne tež taiske wudawanje a sapišanje wetscheje, newjernejse kupneje summy pschedzo a weſebie sa kupza tu straschnosđ sa ſobu, so može kupz, jeli pschedawat w tym, ſchtož staj w nastupanju wýšokosje kupneje summy wopravdje bes ſobu wotryčaloj, wierny neje a swoje ſłowo nedjerži, tak so ſebi wele bōle

poſdžisjho tón wetschi sapišany, ale newjerny a jenož namvšleny kupny penes wot kupza žaba, so može, prajimy, kupz pschi tajſim newjernym sapišanju do ſchody pschinc, tuton wetschi a newjerny, newouyczany kupny penes pschedawarej sapłacięc dyrbecj. Tón wot kupza dostacj, budže pschedawarej cíjim lóžo panycz, dokež je w kupnym liſzi fa neho sapišany.

W.

(Přichodnjo dale.)

Prilopk.

* Psched njeſotrym cíjihom bu w naranshím morju russka wulka wojńska tedi „Reſort“ ſredž bjeleho dnja na ſene dobo wot nahleho wichora powaſena a podnurena, tak so tež ani jedyn s tych ſamych, kij na nei bjeſe, ſe živenjom ne-motendje. A psches 1200 ludži bje na nej bylo. Tutu tedi je ruſke knejeſtvo poſdžisjho wot jen-djelskich nurerjow pod wodu pschedytač dalo a tucj widžachu, so ho ſatepeni ſ wetscha jedyn druheho djerzachu, abo so bjechu ho pak bliða, pak njeſeſho druheho pschimyli. Bohlad na teſko morwych bje tak ſarrischny, ſe jedyn nureš wjuzi delje do wody nočzysche, ale ho po njeſotrych dnjach do Jendjelskeje wróci.

* Lédi Dunbar, kij bje ho psched njeſotrym cíjihom ſ Jendjelsjeje do Australije na pucj podata, je ho na morju roštamala a podnurila. Na nej bje 140 wucjaborjow, kij ho wſbitz̄ tepichu, jenož jedyn ſenicki matrosa, ſ menom Johnon, je ſe živenjom wotefchol.

* W Drazdzanach ſatieli ho 9. novembra jedyn tycscher ſe ſrudnoſje mo ſwoju nebohu ſonu na ſeje rowi a bje na mježi morw.

Serbska protvka na ljetu 1858

je w ſeje wobſchiernym „pschedarſku“ wopravdje kraſnje ſpišana. Tuton pschedarſk wopschija w ſrótich a dleſich powedanciſtach wele, jara wele powucjazeho a ſabawneho. My ſmy wiſhje te rijane wiez, kij tam ſteja, ſ rodovju a moſe-bie, ſ wulkim duhomnym wujitom, kij ſmy ſních czeplali, niz jenož jedyn ras, ale hžom wjazy ſrćc cíitali. Wſho, ſchtož tam ſteji, je kraſne. To pscheduci naž, temu cjeſſje doſtojnemu ſneſej, kij je to wſho tak schwarnje napiskat, ſ tyn ſjawnje naſch najreniſchi wutrobný džaf wupraticj; tým pak, kij hisčcjen žanu tajſu protvku

nimaja, naležnje radjetj, so výchu řebl tu ſamu tola, predv. hajz ſu výchje rospſchedate, hróblje ſupili. Když ſu ſobod, ſíj ju hízom ma, pschi-ryzej ſwojemu ſuhodej, ſo by ſebl jenu ſupit. Ta ſama plací jenož $2\frac{1}{2}$ nsl. a ſe w Budyschini w hlamach t. Smolerja pschi boha-tych wrotach d'fotacju. Richtón ſo tak maleho wudawka ſa tak wele rjaneho nihdy fac̄ nebudje! Čiſtej a papera ſtaj tež jara dobrej tak ſo ſo vicho lóhý cíta.

Rjekotí ſerbský hospodarjo.

S p ē w y.

Na pokutnyj pjat̄.

Hlóž: Bojuj pravje hdyž tu hlađa ſt.

Hřeschnizy, ſíj na živjenje
Hřech na hřechi hromadža,
A na ſmrci a vječnoſt ſenje
Na ſvjecji ſej nemýſla,

Hdyž tež ſviedomnje ſim hroſy,
Vrtaja ſe ſmjerowacj:
Ach cíj wboſy! ach cíj wboſy!
Kah ſo budža jumu fac̄.

Véry ſandu ſim iich lieta
Smrcz a ſew ſo pschibliza.
A hdyž dyrbia ſ teho ſvjeta
Straschny ſud iich dočjata.

O ſak budža plaſacj ſrudni
Junu tam, hdyž poſdje je,
So ſu tola talle bludni
Byli tudy na ſwjeſcie.

So ſu ſ lohkej myſlu tudy
Čías tež hnady ſtomdžili,
Rieko vichindu Boje ſudv,
Kij ſu ſraschnne po ſmrczi.

Echo dla, o luby Bojo,
Narab ſo; doh' hřeschnis,
So by vrat ſivoje ſbojo
W krawnych ranach Khryſtuſa.

So by tola ſ čaſhom tudy
Cjinit wiernu pokutu,
Smrcz ta vichindje nahlie druhdy,
Kaž tu wopofaſta ſu.

Wſchak ty tola nožech ſenje,
So by ſchlo byl ſhubeny,
Ty wſchak chzech ſo vichitzý renje
Překes Khryſtuſa ſbojní ſmy.

Ty pak, hřeschny člowcje, wbohi,
Wopomn, hdyž twój pucj njeridje,
Wroc̄ ſo ſ čaſhom ſ hřeschnes drohi
Wroc̄ ſo pred hajz poſdje ie.

Hdyž tež hluboko ſu panyk
Do hřeschnego hubenſtwa,
Boh chze, hdyž ſu ſaſo ſtanýk,
Wodac̄ cíj vicho Khryſta dla.

O ſak budjeſch ſweſeleny
Junu, hdyž ty poñdjeſch tam,
Wſches frej Khryſta wobhnadženj,
Horje ſ rjanim nebeſam.

Hdyž naſch luby Wotzez rady
Wokunemu hřeschnicej
Wječnu ſbžnoſz dawa ſ hnady, —
Duz ſo wroc̄, dojj poſdje nej.

Pjetr Mlonk.

Cyrkwinske powjesće.

Křečena:

Michalska cyrkę: Maria Amalia, Handriſa
Ernsta Hanowiskeho, ſublerja na Židovi, dž.

Zemrjeći.

Djen 5. novembra: Maria Kholichowa, ſhje-
řeka na Židovi, 56 l. 4 m. — Wolem Oſtar
Pawoł, Hermanna Wylema Grimma, ſobuwoſbho-
djerja papernika w Dobruschi, §. 3 l. — 7.
Gustav Hendrich, Kortje Wylema Duchanta, ſukel-
nika pod hromom, §. 2 l. — Handriſ Herzeq,
živnoſz ſt. w Cjithonzech, 58. — 8. Hanža, rođ.
Nowaſez, Jana Jurja Wanaka, wulkſtahrodnika w
Khelni, mandjels/a, 28 l. — 9. Hana Helena
Wilhelmina, Wylema Jakuba, biergarja a pschelupza
w Budyschini, dž., 7 m.

Čzabi ſakſkofſchlesynſkeje želeſniſy ſ budyského dworniſtcheja.

Do Šborela: rano 7 h. 47 m.; pschivolnju
11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wiejor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; popołnja
12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 41 m.;
w nož 2 hdyž. 42 min.

Penežna placzina.

W Lipſtu, 19. novembra, 1 Louisdor 5 tl.
15 nsl. — nv.; 1 wołnowaſazy čjerweny ſtočy
abo duſki 3 tl. 4 nsl. 8 nv.; minſke bankowki 95,
Spiritus w Wroclawi 8 tl.

Kak

rozom

Hans Depla

wótrítaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

* * *

* * *

Mots Tunka. O fermuscha ty brusčansta,
Schio sy w tola sejhrata!

Hans Depla. Schiodha pak je bylo?

Mots Tunka. Muka tam nepecjena wołolo
khodjesche a dwaj dothonohataj staj ſebi nohi
trochu wołbjehalo.

Hans Depla. Schio ty bajesch?

Mots Tunka. Haj, a Muka potom, do-
keliž bje wós precj, domoi rajtowashe.

Hans Depla. Ale praj mi jenoj, ſhto ty
mjenisch?

Mots Tunka. No, s Hbelsta ſu w Brus-
ſoch na fermuschi byli; duschnje je tam bylo, ale
tykanza tam widzeli nejſu, a forman Muka je
domoi rajtowacj dyrbiat, dokelž bjechu jemu wós
pschelowali, a bje jara hłodny, ſo je pecja na
pucju hłodu dla ſkoror ſonja panyl, a taj, kotre-
juž bje tam na fermuschu wosyl, staj potom pjeschi
domoi hicj dyrbjatoj.

Hans Depla. Aw jaw jaw jaw tola!

Hans Depla. Ach, hordozj jeneho druhdy
tola jara wujeba!

Mots Tunka. Je dha ſo tebi tak ſeschlo?

Hans Depla. Nje mi niz, ale w H-
zach jenej holczi.

Mots Tunka. Kak dha to?

Hans Depla. No, ty tola wjesch, ſo ſebi
weñne holczi naſymu ſažo abo poſdjiſcho pschau
wuproſycej maja, ſo bychu dom mjeſi, hdzej bychu
ſymu na pschau khodzili.

Mots Tunka. Haj, to ja wjem.

Hans Depla. Hlaj, dha mi w H-zach
powedachu, ſo je tam holcza, kij bje k ſuſodej
ſchla a ſebi tam pschau wuproſyla; ale jako
bje ſhonila, ſo tam njeſotre druhe, kotrej ſa
ſwojeho runecja nima, tej pschindu, dha džesche
drudhje, dokelž bje pak tam tej tak, dha bjeſeſche
napoſledku k jenemu staremu wujei, a tam wosta.

Mots Tunka. No, ſózda móże po ſwojej
ſpodbobnoszi na pschau khodzic, hdzej chze.

Hans Depla. To drje je wjerno; — ale
to budje žalosna wostudna pschasa!

Mots Tunka. Cjoho dla dha to?

Hans Depla. Toho dla, dokelž tam żane
druhe holczi ſa nei pschischle nejſu a ſu ju
jejne towarzſchi wopuſchcijte.

N a w ē s t n i k.

Wosjewenje lotterije.

Czeszenym Šerbam Budyschini a wokolnoszje ja s tutym na podwolnischho wosjewusu, so ho psychodneho 7. dezembra 1857 czechnenje I. klasy bliszczeje wulecie a noweje 53. krajneje lotterije sapoczne. W tutej lotterii budja nimale tsi miliony tolef wuhrate, schtož hiszce ſenje nebie, a hizom priene schyri klasy ſu psches dobytki khjetro powyschene a poljepshene. Ja poruczam po teho dla ujazdowolnischho s rjanym wuberkom lošow w $\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, kaž tej yzle lošy jeneho cijpla w $\frac{1}{8}$.

S pocieszowanjom
W Budyschini, 21. novembra 1857.

C. F. Jäger,
na swonomej lawſſej haſy, cjo. 891.

Wosjewenje etabliſhementa.

Czeszenym Šerbam Budyschini a wokolnoszje dawam s tutym ujazdowolnischho s naredzenju, so ſym ho tudy jako schrymparski miſchtir ſazhdolit. Jam main to ſtrute dowjerenie, so tež Wy, czecheni Šerbia, mi to rjane a twerde dowjerenie spojeſcje, kotrež ſze hizom teſto liet mojemu lubemu nanej, lotterijowemu folleſteurej C. F. Jägerej spojeſzili, hač runje mam ja druhe remeſlo. Ja dawam Wam s tutym to twerde ſlubenie, so budu Wam pschezo rjane twory po tunej placznej pschedawacj.

Moje wohydlenje je na hrodowſkej haſy cjo. 169 krajnostamſkemu bankej s napshecja, a mam ja hiszce ſo ſobiebiti pschedawanski welb w domi ſru- downeje pschekupzweje Siemſowje (Klingſt Nachfolger) na bohatej haſy.

S pocieszowanjom
W Budyschini, 21. novembra 1857.
Theodor Jäger,
ſchrymparski miſchtir.

Barlinske woheń ſawjeſſjaze towarzſtwo.

Saložene 1812.

Sakladny kapital 2 million a j tolef.

Tuto najstarsche woheń ſawjeſſjaze towarzſtwo bere ſawjeſſzenja psche wohnjowu ſchodu horje po niſſich, ale twerdych pramijach, hdzej ſawjeſſeny ſenje ničho do płaćzowacj netreba. Wone ſaruna tež ſchłodowanja, kiž ſu ho psches blyſt stale, byrnjež won runje neſapalik, ale jenož roſtſchepi, a ſaplači tež wobſchodzienna, kiž ſu ho pschi wurumowanju na mjezach stale.

Budyschan, kiž je agenturu ſa Budyschin a wokolnoſz na ho wſat, chze czeszenym Šerbam ſawjeſſzenja pschi tutym towarzſtwo lubje rad naſtunischo wobſtaracj a herak kózdemu wſchitke požadane wuſtaowanja w taſſim naſtupanju darmo dawaci.

W Budyschini.

J. G. Smolek, wudawat Šerb. Now.,
agent barlinskoſeho woheń ſawjeſſjazeſho towarzſtwo.

Psychipowedzenje aufzije.

Psychichodnu ſredu rano we 8 hodzinach, jako 25. novembr 1857, budja ſo na Michalez kubli w ſupej poſa Klutschka 2 wola, 3 kruhy, 4 jalozy, 2 ſwineſci, 1 koſa a njeſotre diſelby twarſkeho dreva a ſlozowych drewnow, kaž tež dotalny hospodarſki grat a pschitomne inje, jako ſal, bierny, runklizy, ſyno, ſloma a ſlanię ſa hotowe penesh na pschekadiowanje pschedawacj, schtož ſ tutym s nawedzenju dawataj

Stoß a Friedrich.

Aufzja walczkow a dubowych penkow w Polpizy ſ Kiſlizu je pschepoložena, wona uſmijeje ſo pónđelu 23. novembra, ale budje w utoru 24. novembra rano w 9 hodzinach wotdjerzana.

Polpiza ſ Kiſlizu, 20. nov. 1857.

G. Helemanu, hajnik.

najſtepiči ſrjedk ſo ſtronenju ſachela a ſo poſloženju dyhanja, kaž tež ſo ſwarnowanju pschedawoſzni piči ſafyminju w ſymnym čaſu.

Ša Budyschin a wokolnoſz w hrodowſkej haſy ſu ſtajenju knesa M. Jäkinga kózdy cjaſ na pschedan. Eduard Groß w Wreſławiu.

Twarzki falk, hnojny falk

Heine. Jul. Linck.

Woſjewenje.

Dokelž je ſebi knes kowařski miſchir F. W. Hälſiſch w taſ menowanej poſtej kowařni woſpet próžu dawał, ludzi, kij ſu vola me njeſchto kupili, pſchedawiedziej, ſo vola neho liepsche a tuniſche doſtanu, hač vola me, dha tzu knesej Hälſiſcheſt khetro poſložie a ſzehowaze k ſjawnemu nawendjenju resp. reſhudjenju pſchinez. Kublet Langu ſe Žuriz kupi ſandženu ſobotu vola me jedyn rjesak, dje zotom ſ tym ſamym nimo taſ menowaneje poſtej kowařnie, hdej ſnes Hälſiſch na neho ſowoka a ſemu ſzehowaze ſlowa praji:

„Sje Wy Wasch rjesak pola Jacoba kupili?“

Haj.

Scho ſe ſa njón dali?

22 ½ nſl.

„Taſi budžiſcheſt vola me ſa 20 nſl. doſtali.“

Jacob ma je tež ſa 20 nſl.

„Haj, ale niž taſ dobre.

Nó, ja mam njeſko jedyn.

Wón dje precz a trechi dobreho ſnateho, ſetremuj ſo tón rjesak lubi, taſ ſo wón knesa Langu proſhy, ſemu tón ſamón pſchedaej, po ežim wón ſaſo ſe mni pſchindže, ſebi druhi rjesak kupi a mi prijodſtejaze poweda, ſtož tež wón, jeli treba, wobſwiedzi.

Robert Jacob, gratomy kowař.

Sa hodowny čas

Bym ſaſo
najlepschu pſchenicju parnu muſu Nr. 0 a
teho runja Nr. 1
wobſtarat a pſchedawam ju po tunej placisni.
Tež bym wot ržaneje parneje muſi nowe poſkyſki doſtat.

W Budyschinii, na ſherſtej haſy.

J. G. F. Nieckſch.

— So ſu prijodſtejaze

muſi

tež w mojej kſlamarni w Maſeſtejach na pſchedau, dawam wſhukim mojim pſchecielam tam a w tamniſchej wokolnoſti najpodwólniſho k naweſdjeniu.

J. G. F. Nieckſch.

Raschcowy magazin

budyskeje tyſcherskeje jednoſt na hrodowſkej haſy poła krawſteho miſchira Geſnera porucja tudomnym laž tež ſwojkowym wobydlerjam wulſi wuberk ſwojich kaſchcior po tunej, ale twerdzej placisni.

Wote mine dijelane draždanske vejtuschi pſche kurjaze woka poſtejcau taſ lohli, laž wiesje pomhaſy ſrijed ſ wotkronenju tuteje taſ bohoſneje cjiwile. W Draždjanach pſchedawa je ſandželska haptyka, w Budyschinii pak hrodowſka haptyka.

G. Werner.

Moje ſnate dobre wopraćdžite

Šuče Drvždžije,

laž tež wſchitſe pſchi pecjenju trjebne tworh porucjam k prijodſtejazym ſermuſcham najlepsje a proſču wo prawje bohaty wopyt naſpodwólniſho.

J. G. F. Nieckſch.

W Smolerowej ſnihatni je ſo 20 nſl. k doſtacju:

Serbski słownik

wot

Dr. Pſula.

Serbskoněmski džel. Prěni zeſiwick.

Wot edakejje.

Dopis z wječorneje strony Dubrawow za tydzeń wotciſcimy, prajimy pak bjez tym ſwój najlubozniſi džak za njón. S.

Zaúdženu ſobotu žita w Budysinje płaćachu

Korc.	Wyška		Nižsa.		Srjezna.	
			Płacidza.			
	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.
Pjovenza	6	5	—	5	5	—
Režta	3	15	—	3	7	5
Bežimien	3	10	—	3	7	—
Wona	2	17	5	2	5	—
Gróch	5	10	—	—	—	—
Wota	4	5	—	—	—	—
Rjeſif	—	—	—	—	—	—
Zabiv	6	—	—	—	—	5
Hejdviſchka	4	20	—	—	—	4
Bjerny	—	25	—	—	—	20
Kana butry	—	17	—	—	—	16
Reya ſlomu	5	10	—	—	—	5
Bent. hyuna	1	7	5	—	—	1

Dowoz: 2955 kórcow.

Ciſć wot Bjedricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž mają so w wudawańi Serb. Now při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaci $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlétne předpłata pola wudawařa 6 nsl. a na kral,
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 48.

28. novembra.

Leto 1857.

Wopischięcje: Swjetne podawli. — Ze Serbow; Swecjorneje strony Dubrawow. — Prawigniske roipiſy. — Psichilovt. — Zyskwinſte powesje. — Czahi iaffłoschlesyntje jeleſnizy ic. — Hanß Depla a Mots Lunka. — Nauweschinit.

Swetne podawki.

Sakſka. Kral je wot njefoho nemenowanego s Lipſta jara drohi pelz dostal a neje na wſche naprashowanje ſhonicz moht, ſchtó je tón ſhamy vóſtak. Psichiwatry bje liſt, w fotymž ſo najpokorniſcho wo to proſchesche, ſo by ſral tutón, ſi wjerneho počeſzowanja poſicjeny dar, miloſzniwe horjewſacj chyt. — W Dražjanach bje ſańdzeny tydjen syn belgiſkeho krala, tak menowany hrabja flanderſti, na wophantanju. — Sſejmiskej komori hiſcje wele wučiniſtej neſtej, dokelž matej ſe wſchelakimi pschihotami a ſe ſrijadowanjom wſchelakich ſejmſkich deputaziow wele ejińcij. — W Budyschinu bu 23. novembra wot kužiſkich krajných ſtawow radzieſel Hempel, knes nad Ohornom, ſa landesbestalltu wuſwoleny. — W Lubiju bu 13. novembra wjesty Wylem Kutschka ſe Sohlanda, predy w Kliſliž ſ bydlenjom, pschelſchiwenja a padučtwa dla ſ 19 mjeſacjnemu arbeitshausej wothudzeny.

Prusky. Pruski kraju ſejm budje ſredź januara do Barlina powołany. Ministerſto čhe ſejmej ſenož mało wſejow ſi wurađowanju prijōkpoſoſicj a nebudje pecja ſane nowe dawki wot kraja žadacj. — Kral je ſo do Barlina pschecjahnýt. ſeho ſtrowoſzju ſo dale bóle poljeſchuje.

Rakuſy. Khjeſor je pschitasat, ſo ma ſo wójsko khjetro pomeniſhicj a ſo ſo ſa wójsko w tu ihwilu ſane konje wſazk ſupowacj neſmedja.

Franzowſka. Khjeſor, khjeſorka a ſeju pryz ſu ſo 22. novembra ſ Compiegna do

Parifa wrózili. — Kongreſ, na fotymž ſmijeje ſo tež móldowalačiſka naležnosz wujednacj, budje ſo pecja ſónz dezembra w Parifu ſapoczinacj.

Zendjelska. ſpenežnymi naležnoſzem ſeſ pschekupzami a w bankach w Americy pschego hiſcje hubenje ſteji a duž je tež w Zendjelskej w tajkim nastupanju hiſcje wele nuſy a ſtracha bes pschekupzami, ſiž do Ameriki wituſa; a je ſiž ſaſo wele bankerot ſežinito, dokelž ſa ſwoje twory ſane peney ſ Ameriki nedostanu. — S Indijs ſane woſebne powesje pschicke neſju. Mjesto Delhi je zylje puste, pschetož Zendjelčenjo ſu tam wſchitich wobydlerjow, ſiž ſroſcjeſkali nebiechu, ſkoncowali a neſju ani žony ani džieciſt pschepuſchcili. W njekotrych ſhjeſzach ſu woni psches 50 žonow a džieciſt ſamordowali a potom wſcho wurubili.

Ze Serbow.

Swecjorneje strony Dubrawow. Heward ſo ſ holanam ſičachmy; to — Bohu ſel — nemožemy do tho wſchitzu njefko, hacj bych tež ſ wutrobu rad holan rjeſak. ſwjetlinkojo ſu tu jara nuſnje mijeli; to wobſwiedzja wulke ljeſne plóniny, a my dyrbeli dykſotacj, nebyčmy torſa mijeli a nebyla w bliſkoſi bruniza wuſljenia. Luczlo je tež ſola naſ ſhjetro žadne, ſo dyrbja tež nuschlakojo druhdy ſ woliſiom ſwjeſcicj. Na tym ſu ſwjetroſhwjetlerſo wini; je ſiž pschego wſazk tajſich, ſo nemoža ſaneho rjaneho ljeſa cjerpicj, dokelž to kraj bluki a cjmowcy ejińi. — Psched 12 ljetami na naſzej ſahrodzię Czorneho Boha nevidzach, ali njefle jara

derje. Ssobi myſlu, so ſym taſtile ſlepý doſz
Sſerb, ale tele ſwjetroſjaſnenie ſo mi ne-
ſpodoba. Ja wam ſ wutrobu ſpiewam:

Wot wſchitich krajow na ſwjeti
Mi najlubſchi je ſujiſki,
A ženje ſabyč ſebudu
Mi lubu ſerbiſku ſujiſku.

Hdyž ſloweſka rycerſc nemožach
A plakac̄ ſenož ſamožach,
Mi ſ ſpanju herbiſki ſvieraſche
Macz luba hloſy herbowſe.

A w lubej ryceri narodnej,
We herbiſkej ryceri macjernej,
W nej hlyſchach luboh' mučerla,
To me 'ſcheze djenſha ſweſela.

Dny ſwiate a dny nedjelje
Gsu hale tam mi ſwerđenſe,
Hdyž herbiſki prijeđat prijeđuje
A klinca herbiſke klierluschje.

Tam ſobu ſpiewam ſ wutrobu
Hdyž herbiſki klierlusch ſanešu,
A ſ wutrobi mi ſlowo dje,
Hdyž budje herbiſki hlyſchane.

Duž, mała herbiſka kraſina,
Ty woſtanec ſi najlubſcha,
A dyrbjal ja hdy do zuſby,
Dom pſchinu ſas' do ſujiſki.

Waſ, hori, liebi, runinu,
Waſ plodne herbiſke ſahony
Gdyn koždu ſprawny herbowſi
Tež w zuſbi noſy we myſli.

Kaž je njeſotry ſahon rjaneje hoſje wuſo-
reneny, tak je wele rjanych herbiſkich kublow
pſches njemſku ſpekuſaſju roſtorhanych na mate
ſruchi a kufli. Žana weſ neje ničjo pſches to
nadobyta. Druhdy ſu wot Njemſow kufli ſupo-
wali, druhy drje jedyn ſbyt ſ woſjeho kubla
ſa drohi penes. Palenž tež tu jara derje ſlodži
a njeſotryžuliž je na cijeli a na duschi jara
woſhudnyk. Džiela je w naſchej woſolnoſzi doſz
a na doſz, koždu ſprawny džekacjer a ródnuy
hoſpodař ma doſz ſ ſeſiwenju. Wot tehole
hnano ſebi druhi ras roſprajimy. Wopitzy
nihdy doſz nimaja. Byrnje ſim Boh tón knes
ſ klierznymi duremi ſ woſom nutwoſyl, ſ po-
plenju woni wjazg cijertej woſnoſcha. — —

Nascha borschjanſka woſada nemjeſeſche
klierzy cjaſ žane kollaturſe a patronſe knejſtwo.
Tole prawo wotpočowashe po prawym na

borschjanſkim rycerſkubli, kiž pak bu tež roſka-
ſwene; niž najwetschi ale najkeſchi džiel bu
k Wolschini, njeſotre menſche džielje wot Wol-
ſchanow a Borschjanow ſupene, najwetschi džiel,
njehdy 500 jutrow klierzy ſlabeho pola a ſte-
ſneje plóniny, wosta pſchi ſbytubli, kotrehož
woſbedjer wo to drohe patronſe a kollaturſe pra-
wo nerodjeſche, pſchetož patronſi knes ma tſeſzinu
gyrkwinſkich a ſchulſkich woſcejnoſzijow neſz. Duž
ſo njeziſchi wolschanski knes, ſwobodny knes
ſ Maltzan (ieho wotzojo bjeſhu ſſerbo we
Mellenburſtej) ſmili a waſa kollaturſe a patronſe
prawo na Delnu Wolschinu, kotrež bu ſjetſa
pſchipyſane. My mamy wele winy, ſo Bohu
djakowacj, ſo je nam tole gyrfwine knejſtwo
wobradžit, ſchtož chzu dale delſach naſpominacj.

Predawſchi wolschanski knes, ſ. Hinza,
daresche 1855 k hodañ rjanu čornu ſuſnjanu
plachtu ſ woprandžithmi ſliebornymi treſami,
na 65 tolež winoſtu, na woſtař, kſietku a na
dupu, a woſada, najbóle mlodžina, dwje rjanej
porzelinowej vafy ſ rjanymi róžemi na woſtař;
jenož ſ jeneje woſadneje wſy nedachu tež niž
kroſhla k temu. Šjetſa daresche nam miła
ruka, kiž neſimje menowana być, na 22 tolež
winoſtu čornu cijelnu plachtu. Ŝneni mandjel-
ſka naſcheho njeziſcheho patronſeſko ſnesa, ſwobodna ſneni ſ Maltzan nad Wolschinu, je
ſchuli ſcienſe knihi darila, wysche teho ſa
wele kliudych džeczy ſ Borschje, ſ Wolschinu a ſ
Lipinkow ſchulſte penes (na ſwoim narod-
nym dnju 20 tolež na jene dobo) placila,
kotrež duhomny doſta, ſo by to ſchulſtim penesam
ſa kliude ſyroty ic. date bylo. Wona ja tež
induſtriſlu ſchulu ſatožila, we kotrež hoſy
koždu tydjeni tři popołniſia ſciej a ſchrytlowacj
wuknu, a ſchtož je k temule treba, je jejna
hnadna ruſa woſchito darila, pſchikadža tež ſama,
roſwuczuje, poſhwaluje a powuczuje ſe wſeſi
pſchecjeloſzju. Wysche teho placji kliude žonſku,
kiž je tym druhim wuczejſam, kiž ſu ſ naſ-
wetscha wolschanskeje knenje ſlužomniſy, pomoz-
na. Ta ſama miła ruka je hujom njeſotre
kliude džeczy ſdrasztita. Khorosjie ſo tale ſneni
neboſi, ale wopytuje kliudych, tež ſzele kliudym
na ſwoje penesy ſſesarja. — ſchulſte džeczy

postrowiczu ju na sejnym narodnym dniu rano s khierlusjom, s njemslim a herbskim, a popolnju dosla na 130 d'jeci pišanski, rubescheja, schor-zuchi, shapy, kusnje itc. Wecjor je poddanow lubož zyku wulku knejsku sahrodu pochwietlita, schtož bje w tudomniczej wołoknoszi tak skrasne ljudy schio widzit. K kralowemu narodnemu dnej bjechu schulstje d'jeci nieschto penes hromadu nawdate, ale wolschanska kneni darsche k temu sašo tak wele, so možesche zyla schula s ijjedzu a s piezom so woschewic̄ a kojde d'jecjo dar, we schuli k trebanju, d'ostac̄. Tej so wošebje schulstje d'jeci spjewanje (herbske a njemiske) jara derje spodoba a nasch druhi wucjet k. Bart, neje we jich wucjenju ljeni. Bot sandzenych jutrow mamy menujzy dweju wucjerjow. To mamy so tež njetzischemu patronej d'jakowac̄. Ton hnydom spōna, so je na 180 d'jeci, kij maju su we dwiemai ryczomaj roswucjet, jedyn wucjet malo, a nasch prieni wucjet, k. Bergan, neje žane młodzo wjazy. Duž bu k. Bart, rodženy s Hösniz, se starodarbnischemo seminaru powołany. Schulske d'jeci su s najwetschego d'jela herbske; herbske roswucjenje dyrbi teho dla knejic̄, ale tež njemski so neshmje sanerodjic̄. Borschic̄ jenož ma h'uboko do p'iateho sta wobhlerow a bes tymi je psches 150 Niemzow. Bes tymi namakasch pak wele Eserbow, kij su radscho Niemzy, hac̄ Eserbia. — — Boh budz dale s nami a sojerž nam nasche patroniske knejstwo dołho; won daj d'jakomnosz do wjaz̄ wutrobow!

N-n.

Prawizniskie dopisy.

XI.

Teho dla je, kaj prajachmy, tak derje pschedawarei, kaj kupyzej, jeli nochzetaj, so by ryczertubler ſubto abo živnoſz, wo fotruj mataj pschedawanisz y a kupyowisz c'inic̄, na so ſeja-hny, wulz̄ jara k radženju, so so pschi pschedawanju a kupowanju swojich ležomnoszjow, na fotrych̄ ryczertublerj predykup pschisli, hdz̄ ſtaj kupyń summu a druhe wumjerenja postajitoj, pschede wschilim psches naprashowanje

pola ryczertublerja ſameho (— niz pak pola jeho syna, mandželskeje, ſchošarja abo inspektora, pschetoz cij wschizy žane placzaze wuprajenje w tym c'inic̄ nemoga —) do wjestoszje ſtajitaj, hac̄ budze ryczertubler ſwojim prawi predykupje wujzwanje c'inic̄ a s tutym prawom, tu ſamu kupyń summu kaj kupy pschiswoljo, na kupyzwe mjesto ſa postajeny kupyń penes ſastupic̄ abo niz. S zyla pak nech ſwoj kupy ženje predy defititivne newobjanketaj, predy hac̄ newjestaj, ſchto chze a budze ryczertubler c'inic̄, hac̄ budze ton ſe ſwojej predykupju na kupyzwe mjesto ſastupic̄ a tak wjez wſac̄ abo niz. Teho dla nech ſwoju kupy ženje h'inal newotryc̄taj, hac̄ jenož s tym wumjerenjom — kij ma so tebo dla kózdy ras bes nimaj wošebje wotryc̄ec̄ a do kupyneho kontrasta h'orjewsc̄ —: so dyrbi jeju kupy hasle tehdom a potom psachc̄ic̄, jeli a hdz̄ ryczertubler ſimaj ſe ſwojim prawom predykupje na kupy ſekupi a na kupyzwe mjesto ſtej ſamej postajenej kupynej summu neſekupi, ale so wele b'ole wot ſwojego prawa — k najmenšchemu ton ras — wotrekne. A je ſimaj ryczertubler pschilubit, so ſo ton ras wot ſwojego prawa wotrekne a žane wujzwanje wot predykupje c'inic̄ nochze, dha nech dale neſabudzitaj, ſa to ſo starac̄, ſo tež ryczertubler tajke wotreknenje pola wychnoszje ſejini a to tam wupraj i abo tola ſimaj tajke ſwoje pschilubenje w pišmi da. Pschetoz to je tu tež hijom bylo, so ryczertublerjo, hdz̄ ſu najpredy erinje pschilubili, ſo wot ſwojego prawa predykupje žane wujzwanje c'inic̄ nebudža, potom poſdžischo, hdz̄ ſu ſebi h'inal rosmysli, ſwoje ſłowo d'jerzeli nejku, ale ſu wele b'ole, wot wychnoszje teho dla prascheni, tu na jene dobo kupyzej na kupy ſkupili, wot ſwojego prawa predykupje wujzwanje c'inic̄, na kupyzwe mjesto ſastupili a tu burſtu ležomnosz ſa penes, wot kupy pschiswoleny, na ſo ſeja-hny. — Tak, ſož prajachmy, ſo do p'jedka wobhladac̄ a ſpomnene wumjerenje wotryc̄ec̄, je wošebje tam nuine, hdz̄ ſo žane ſubto abo živnoſz, na fotrejz ma ryczertubler predykup, bes pschedzeliemi pscheda, hdz̄ ſtaj kupy a pschedawar krejnei pschedzeler, ſwakaj abo hewak wujej abo c'ec̄i, kij niz

porjedko, dokelž staj w tajkim swiaſſtu pscheziel-
abo ſwakowſtra, njeſchto menſchi kupny penes
wumjenitaj, hac̄ je ta wjez wopravdzie winoſta
abo hac̄ by juſy kupz ſa nju dat. Pschi taj-
kim malym abo menſchim kupnym penesu ſo
ryczerkubler̄ pschezo ſtere hnuty čuje, ton
ſamym malym abo menſchim kupnym penes poſoſieſz,
na kupzowe miesto ſaſtupic̄ a tu wjez na ſo
ſeſahnyč, woſebie hdv̄ widzi, jo tež druhé
wumjenenia, kij ſu ſo poſtaſite, čejke ſa kupza
nejsiu. Teho dla ma ſo tež derje do předka
roſhlaſac̄, hac̄ ryczerkubler̄ ſ zyla a we wſchich
padach pschedacea ſ predykup pschisteji, abo hac̄
ma to prawo ſenož tehdym a ſa ton kupny
penes, kij ſchtó juſy da a hdv̄ ſo ta wjez
na zuſeho pscheda. Woboje je ſ gruntslich a
hypothefflich knihow widzic̄. Te wupelaſa, hac̄
a kafse prawo predykupje ryczerkubler̄ na žanei
burſtej ležomnoſti pschisteji. — W.

hac̄ njeſlo, menuizv 410, 810 tl. w lječi 1854
potom ſaſo 500,000 tl. mene w l. 1892, dale
825,000 tl. w l. 2893 a t. d.

* W Žitaw wotpali ſo 18. novembra khejza
čjeſliſſeſho Brackha a jeje wſchelazy wobylcerio
ſhubichu ſ wetſha wſchitko; woſebje mjejeſche je-
dyn ſejſet wulku ſchodu, kij bje ſebi krótko predy
wele diſela naſupit.

* Na lipſkodraždjanſkej želesniſy
prahny 18. novembra extracjaz, ſ Draidjan
pschihadžaz, a twory weſez, vola Prieſteviſ
na cihl, kij tam ſtejeſte, ſo by prebi wotveſt,
a psches to buchu wſchelake woſy a lokomotivy
jara wobſchodziene. Tež buchu tijo želesniſy
ſaſtojnijſe ſaraženi a dwai ſtraſchnye ranenaj.

* W twerdzjini Mainzu, ſtetraž njemſemu
ſienocjeniſtu ſkuſcha a je toho dla wot
Rakuſhanow a Prusow wobſchodziene, je ſo 18.
novembra wulke neſbožie ſtało. Tam je menuizv
na pomenowanym dniu term, w ſotrym psches
200 zentnarjow pólvera lejeſeſe, roſleſit a
žaloſnje wulſu ſchodu načinil. Jena haſa,
tak menowaný ſtarý Käſtrich, je ſkoro wyle ſpo-
walana a wele ludzi bu wot padazych khejzow
ſaſypnych, jena zyrkej bu tak ſtažena, ſo budje
ſo woſnoſyč dyrbec̄, wulke ſamenje, 4 hac̄ 20
zentnarjow čejke, hſetachu hac̄ poſ hodžinu daloko
a roſbiwachu twarenja na haſach, wot pólvero-
weho termu ſdalenych, a ſabiwachu abo wobſchko-
džowadu ludzi, w tajich twarenjach bydlazych.
W zylym miejſzi žane jenice ſokno neje zylo
woſtało, pscherož w tym ſamym woſkomſtenju,
jaſo term roſleſia, buchu wſchitke woſna wot
leſta do jſtow nulis ſeſiſeſejané a to, ſchtó bie-
jich w bliſſich twarenjach, ſe ſamym wobluſkami.
Duz je woſebje wele ludzi wet woſnowych ſchleſiſow
ſtrachnje wobſchodziennych. Hewak bjeſhu wſchu-
dzom na haſach a torhöſtſeſach čejka ſaraženych
widzic̄ a ſ wobſchodziennych a padazych khejzow
ludzi won čejſachu. Wot pruskeje ſtrazie, kij bliſſo
termu bjeſe, bu 7 woſakow na miejſzi ſaraženych, ſ
zyła 11 pruslich woſakow ſabitich, 27 čejko a
247 lohko ranenych. Rakuſti kapitan Paſal
pschihadžowasche ſo runje ſe ſwoje žonu a ſ
dwjemaj džowkomaj na naſypach a žonu a džomzy
ſaraſh ſemu wulki ſamen. Tež ſchtripscheſne woſy,
kij runje psches moſt ſiedzeſchu, buchu ſ moſta delſe
čjeſkene a konje a formani ſaraženi. W bliſſej
kaserni bu wele rakuſkich woſakow ranenych, na
auguſtinskej haſy wottorhny ſamen jenemu džejſiu
hlowu, tu bu mac̄ ſabita, tam nan Merwych
bje hac̄ do 20. novembra 28 namakanych čej-
koranenych 57, lohkoranenych 400. Rakuſti khejzor
je ſa wobſchodziennych 20,000 ſchjeſnakow poſtat

Priłopk.

* Salki krajny deſh wunoſha 55 millionow
543, 862, tl. Sa to wunoſha pak ſaſte krajne
ſamoženie 23 millionow, 343, 882 tl hotowych
penes we wſchelakich krajnych kaſach, 2 millionaj
153, 531 tl. hotowych penes w demaſtym fondu,
28 millionow, 800,000 tl. jako kapitaliſſa placijſna
krajnych želesniſow, 20 millionow jako kapitaliſſa
placijſna krajnych lieſow, 4 milliony jako placijſna
tak menowaných krajnych komornych ſubtotow, 1
million jako placijſna winizow a kamentowuſhlo-
wych djeſejańſow, 400,000 tl. jako placijſna ruđno-
hérſtich hjetow; po tajſam je to hizom psches
79 millionow krajnego ſamoženia. K temu hiſceje
licjeny neje ſelowy regal, ptawniſteſia, drewoſe
dwory, poſt, wojerſſle ſamoženie (psches 3 milliony
toler), wſchelake krajowe twarenja atd. — Šchtó
wotplacjowanje ſrajneho deſha naſtuva, dha
budje 1858 ſumma wot 600, 280 tl. w l. 1859
pak 620, 885 tl. a w l. 1860 ſumma wot 731,
130 tl. wotplacjena. W wſdjiſſich hſetach budje
ſo hſetajne njejdze 1 million toler wotplacjic̄. Pschi
wſchiem tym nebuđa pak poſdanjo wiazyc̄
i wotplacjowanju deſha dawac̄ trebaſi, hac̄ dotal,
dokelž ſo dan wotplacjennych deſhnych ſumnow
ſaſo i ſamemu wotplacjenu naſoži. Dokelž pak
dyrbi w tutej wjez tež wjeſta mjeſra byc̄, dha
budje ſo i wotplacjowanju krajnego deſha wot
poſdanow po wjeſtym čiaſu mene dawac̄ trebaſi,

a bewaf poruczil, so ma ho w zhym ratussim
khjorostwi ja nich skladowacj.

* Kak drohe je mjušo w ljeći 1744 bylo, to
widzimy se stareho sliczbowanja, fotrej bym sje-
nych khlamow dostali. W tym samym steji:

Kneni Schröterzy bym poſlal: dwaj prjenej bjert-
lej howiaſeho mjasa, kogdy po 70 puntach a
punt po 11 np. = 5 tl. 8 fl. 4 np., dale: 1 kwinjo,
70 punitow a punt po 1 fl. 3 np. = 3 tl. 5 fl.
9 np. a t. d. — Jakub Neumann, rjesnik.

Kak

rozom

Hans Depla

wotřitaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

škréjetaj.

* * *

* * *

Mots Tunka. Newjesh pak nicio noweho,
Hans? Hans?

Hans Depla. Nô, njeschtó bych pschezo
wedat.

Mots Tunka. Schlodha to?

Hans Depla. Dalo ja wéndono do wessi
D. pschindzech, wuslychach wulke herzow dje-
lanje; ja sandzech teho dla do forcjuy, ſebi ſchlenzu
dobreho piwa kupicj. Pschi tym ho forcijmarja
wopraschach, schto ma to na ſebi, so herzy tak
ſi drkej mozu vjelela? A wén mi wotmolwi, ſo
ſu ſi Delan rianu miodu žonu pschimesli.

Mots Tunka. Ach, dha je to po kwaſu
bylo?

Hans Depla. To ſo wje, woni chyčhu
djie tam to weſelje ſloučicj.

Mots Tunka. Je dha tola forcijmat nje-
ſchtó hódne wot kwaſarjow torhnyl?

Hans Depla. O haj, ſaki bje ſebi wbohi
natorhak.

Mots Tunka. Tak drje ſu pschez schwarnu
worejšnu naprastali?

Hans Depla. Nô khjetru! pschetoj wona
wuejinesche tſinacie nowych ſljebornych, a pschi

thym ho počaſhu wuryeſowacj dweju noweju
penefow dla, dokelž jej iadyn doplačicj nechache.

Mots Tunka. Tak ſu to schwarni kwa-
ſarjo byli?

Hans Depla. Haj, haj, mój Mots: hdjež
je khuda fara, tam dyribi pop ſam ſwonicj.

Hans Depla. Nô kermuſchje ſu ſ Boha
na hetusche ljeſo nimo!

Mots Tunka. Haj, a kermuſchnych pukow
je tež konz.

Hans Depla. Ja tola wo janyh kermu-
ſchnych pukach nicio ſlyſhat nejšym.

Mots Tunka. Da poſluchaj jenoj! psche-
toj jako psched njeſotrym ciaſtom psches ſidzijy
djiech, powedacu tam, ſo ſu we W. na kermu-
ſchi byli a hdž ſu ſ neje pschisgli, je jena holejka
barjaze puki dostata.

Hans Depla. Esu dha tam Jane bary?

Mots Tunka. Rajſkere drje, — a to
ſi luboszie bijate.

Hans Depla. Ti na taſku luboſi!

Cyrkwienske powjesće.

Wěrowanaj:

Michaelska cyrkej: Korla Adolf Voigt, kulelnik pod hrodem, s Hanu Karolinu swiadownej Voigtowej tam. — Korla Pomjaszeh Wild, biergač a mōschnetki misztr w Lubiu, s Hanju Mariju Jakubez s podhroda.

Zemrjeći.

Djeń 5. novembra: Maria Antonia, Jana Petzki, riešbarja w Budyschini, dž., 1 tydjeni stara. — 15., Hana Krystiana, Jana Mathijsa Sahrodnika, khjezherja pod hrodem, dž., 1 l. 9 m.

Gžabi fakſkoſchleſynſkeje želesnizy
s budyskeho dwórnischa.

Do Šhorela: rano 7 h. 47 m.; pschivołnu 11 h. 40 m.; popołnu 6 h. 22 m.; wiejor 8 h. 25 m.; rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; dovołna 12 h. 53 m.; popołnu 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 41 m.; w nozy 2 hod. 42 min.

Venežna płaczisna.

W Lipsku, 19. novembra, 1 Louisd'or 5 tl. 15 nbl. — np.; 1 volnoważągħ czerwony sloty abo dukat 3 tl. 4 nbl. 8 np.; winske bankowki 95. Spiritus w Wroclawi 8½ tl.

N a v e š t n i k.

Se Schunowa, s Konez a Ralbiz.

Sa kschindu, mi tak husto wot niekolnych mojich snatyx činenu, woſebje pak psched wjestej starej holzu M. Ab. s R. dyrbju hiszczęsje s daloko swoje wilke nespodobanje wyprajicj a kózdeho a kózdu warnowacj, so by ho psched taſkim nevočinkom po mojnosci paſti. **Adolf.**

Pscheinczni parni muſku
w snatej dobroſzi pschedawata
niſcho hacj dotal

Robert Klemm,
na jidnej hafu.

Woſſerwenje lottecije.

Čeſzenym ſerbam Budyschina a wokolnoſje ja s tutym najpodwołniſcho woſſerwujui, so ho pschichodneho 7. dezembra 1857 čeſzenje I. klasy bliſčieje wilkeje a noweje 53. trajneje lotterije ſapotčne. W tutej lotterii budja nimalej tsi miliony tolej wuhrate, ſchtož hiszczęsje żenje nebie, a hijom prijene schiwi klaszhu psches dobytki khetro powyſchene a poljeſchene. Ja porucząm ſo teho dla najpodwołniſcho s rjanym wuberkom loſow w ¼, ½, ¼, ⅓, kaž tež zylo loſu jeneho čiſta w %. **S pocieszowanjom**

W Budyschini, 21. novembra 1857.

E. F. Jäger,
na swonomej lawſcej hafu, cjo. 891.

Woſſerwenje etabliſementa.

Čeſzenym ſerbam Budyschina a wokolnoſje dawam s tutym najpodwołniſcho k narwedzenju, ſo hym ſo tudy jako schrymparſki misztr ſaſydlit.

Ja mam to krute dowjerenie, ſo tež Wy, cjeſzeni ſerbia, mi to rjane a twerde dowjerenie spoſeſcie, ſotrej ſje hijom teſto liet mojemu luſbemu nanej, lotterijowemu follekteurej C. F. Jägerie spoſeſili, hacj runje mam ja druhe remehlo. Ja dawam Wam ſtutym to twerde ſlubenje, ſo budu Wam pschedzo rjane twory po tunej płaczisni pschedawacj.

Moje wobydlenje je na hrodowſkej hafu cjo. 169 kainostanſtemu bankei s napſeſcia, a mam ja hiszczęsje woſebity pschedawanski welb w domi swidownej pschedawanskiej Siemſeweje (Klingſt Nachfolger) na bohatej hafu.

S pocieszowanjom
W Budyschini, 21. novembra 1857.

Theodor Jäger,
ſchrymparſki misztr.

Winowe a rumowe kħlamy
Theodora Dörſtinga
w Draždjanach

porucjeja:

fabrikirowany rum 70% Tralles,
čiſsje ſłodżaza twora, ejmać po 18 tl., zyfe órthofny hiszczęsje tuniſcho.

Drewo ma aufzja.

Esredu 9. dezembra budje ſo na luħoñiſtim a haſiowſkim reyeru njeħdje 100 loſow ſtejazeho brijeſoweho drewa na pschedawanie pschedawacj. Kupowarjo maja ſo na pomenowanym dnju rano w 9 hodzinach w Kerciſlach na haſiowſkim reyeru nutſnamakacj.

W Raħovi, 26. novembra 1857.

Behrens, hajnit.

„Germany“

Živjenje sawjeszjaže akcijske towarzystwo w Szczecinie.

Sakladny kapital: Dni milliony tolet prusk. kour.

Ke tym, wot horka spomneneho, pod wyschim statnym nahladowaniem siejazeho towarzystwa satozonym

Dziecziastarazym kasam

może so tež hacž do sonda ljeta 1857 wschitke dzieczi sapisać, kij su so w jenym tych ljetow wot 1846 incl. hem narodzile.

Wschitke w tym samym protycznym ljecji narodzene dzieczi, sa kotrež so pschistupenie wosjewi so do teje samueje kaszy sapisać. Germania zaraduje na swój samyny strach pschinostki, sa dzieczi saplażene, dawa s nich $3\frac{1}{2}$ prozenta daniskeje danje a rosdjeli, tak bortsy hacž su dzieczi, do jeneje kaszy napisane, 21. leto živjenje dozahnyte, zytu wobstak kaszy na te tehdys hiszceje žive dzieczi, tak so tute sa tymi bes tym semretymi dziecizmi herbua.

Stane so sapisanje jeneho džieszia do tutych kasow, kotrež so tež bes drugim jako pschihobny hodowny dar poruczuja, hiszceje hacž do 31. dezembra 1857, dha maja so sa tute sapisanje menšche pschinostki placicę, hacž hydž so sapisanje po tamnym dniu wuwedze.

Ke wubjelenju kózdeho pozadaneho wukasania, k darmotinemu podawaniu prospektow a k wuskuowanju sapisanja do dziecziastarazych kasow, kaj tež do wschitkich sawjeszenjow kapitalow a rentow sa smertny pad a na živenski pad poruczuja so

M. A. Flanderka, agent w Budyschini.

G. N. Mörbe, agent w Wospórsu.

Carl Ginzler, agent w Schierachowi.

Skotolskai Heşa, agent w Polczynzy.

Robert Nowland, generalny agent w Lubiju.

Barlinske woheni sawjeszjaže towarzystwo.

Satoljene 1812.

Sakladny kapital 2 million a j tolet.

Tuto najstarsche wohensawjeszjaže towarzystwo bere sawjeszenja psche wohnjowu schkodu horje po niskich, ale twerdych prämijach, hdjeg sawjeszeny ženje niežo do ptačjowacj netreba. Wone saruna tež schkodowanja, kij su so psches blisk stale, byrnjež won runje nesapalił, ale jenož rostschepil, a saplaci tež wobchłodzenia, kij su so pschi wurumowanju na rjezach stale.

Podpisany, kij je agenturu sa Budyschin a wokolnoſt na so wsał, chec čeſzenym ſerbam sawjeszenja pschi tutym towarzwi lubje rad najtunischo wobstaracj a hewak kózdemu wschitke pozadane wukasowanja w taſſum nastupanju darmo dawacj.

W Budyschini.

J. C. Smoler, wudawař Serb. Now.,
agent barlinskeho woheni sawjeszjaže towarzystwa.

Twarski kalf, hujony kalf

pschedawa stanje na budyskim dwórnischemu

Heine. Jul. Linčka.

Podpisany dowola ſebi ſ tutym pröftwu wu-praſicę, so bychu eſi ſami, kotrež „Symbolſke knihi“ hijom 2—3 ljeta pola me hotowe ſwjasane leża, tola ſtere ſjepo ne pschischli. Tež wofiewuju hiszceje, so su pola me jenož hiszceje 4 Freseniusa knihi wot Spowedjje ſ doſtacju, hewak wulke domjaze a menſche ſchulſte biblje, nowe testamenty ſ psalmami, Arndtowe

wjernie ſchesztjanſtwo, Arndtowa paradiſsahrofska, Bogatzkeho ſchatzfaschczif, ſerbiske a njemſke ſeniſke, Porſtowy a Jakubowne katechismuſy, kaj tež menſche katechismuſy ſerbiske a njemſke a wschitko derje ſwjasane ſtajnje ſ dōſtacju.

Ernst Kliemand, knihiwjaſar, na bohatej kaszy pôdla winowjeſe kicze.

Shromadžisna budyskeho ratarskeho towarzstwa.

Sobustawy teho sameho shromadža so

wutoru 1. dezembra t. I.

Nosrycjowanja dla należnosjow towarzstwa, położenie sliżbowanja a. t. d.

Te ho runja

shromadžisna sobustawow budyskeho ratarskeho towarzstwa

schtwortk 3. dezembra t. I.

hajež smieje f. Dr. Lehmann, direktor ratarskeho spytowazeho wukawa we Wutokzizach, pschednosch wo ratariskej chemii.

Wobez shromadžisni sunsejetej so w hořenju k školej króni tudy a sapocznatej so wečor w 6 hodžinach.

W Budyschini, 26. novembra 1857.

Direktorium.

Großwe broßkaramellje,

našljepeški hrjed k wotstronenu laſchela a k po-
loženju dychanja, kož tež k swarnowanju psche-
dybawosju psihi ſasymnenju w ſymnym časzu.

Na Budyschin a wokolnoſz w hodo-
wej haptýzy kneja M. Jähinga koždu čas-
na pschedan. Eduard Groß w Brühlawju.

Sa hodownym časž

sym ſaſo
našljepešku pscheinicju parnu muſu Nr. 0 a
teho runja Nr. 1
wobstarat a pschedawam ju po tunej placisni.
Tež sym wot ržaneje parneje muſi nowe po-
phyki doſtai.

W Budyschini, na ſerbskej hafy.

J. G. F. Nieckſch.

So ſu prijodſtjaſe

m u f i

tež w mojej klamarni w Maleshezach na pschedan, dawam wſchitkim mojim pschedzelam tam a w tamniſcej wokolnoſzi najpodwołniſcho k nawe-
dzenju. J. G. F. Nieckſch.

Moje ſnate dobre woprawdžite

ſu che droždžie,

kaž tež wſchitke psihi pecjenju trjebne tworž poru-
ćzam k prijodſtjaſym ſermiſcham naſljepe a proſchu
wo prawje bohaty wopyt najpodwołniſcho.

J. G. F. Nieckſch.

W kaſerni w Budyschini je 9 hishcje dobrých
jeleſnich kóttow wſchelakeſe wulfosje ſe jeleſnymi
platami k jich ſapoviſnenju na pschedan. Wſcho-
dalsche psihi ſarjadriftwu kaſerny.

Jutſje nedjelu
rejwanske weſelje
w hořenju w Bruezach, na cijož višeprroſchuje
Lehmann.

W ſsmolerowej ſaihařni je ſa 20
nsl. k doſtaci:

Serbski słownik

wot

Dr. Pfula.

Serbskoněmski džél. Prěni zeſiwick.

Zańdženu sobotu žita w Budyšinje płaćachu

Korc.	Wyšša.			Nižša.			Srzedzna.		
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Wšenja	5	25	—	5	—	—	5	20	—
Roſta	3	10	—	3	2	5	3	7	5
Zecjmen	3	7	5	3	—	—	3	5	—
Wovs	2	15	—	2	7	5	2	12	5
Hrđch	6	—	—	5	5	—	5	10	—
Wofa	4	—	—	3	20	—	3	25	—
Rjepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabły	6	10	—	6	—	—	6	5	—
Hejdwiſka	4	20	—	4	10	—	4	15	—
Bjerny	—	25	—	—	20	—	—	22	5
Kana butry	—	20	—	—	17	—	—	18	—
Repa ſkomy	5	10	—	—	—	—	5	—	—
Bent. ſyna	1	10	—	—	—	—	1	2	5

Dowoz: 2822 kórcow.

Číſe wot Bjedricha Hiki w Budyšinje.

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kožde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
štvrťlétua předpiata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral,
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 49.

5. decembra.

Leto 1857.

Wopſhiſcejje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Buduſchina. S Lubija. S Kheſna. S Hucinę.
S Buduſez. — Dopisy. — Prawizniste dopisy. — Pschilepk. — Zyrwinſte powesje. — Hanß
Depla a Mots Tunfa. — Nawjeſchinik. —

Swjetne podawki.

Salſſa. Salſſe krajne želeſnijz wuneſeđu w mjeſođu oktobru 364,338 ll., to je 53,067 ll. wjaz, dvjeli loni w tym ſamym mjeſazu. We wſchitkich djeſacjich mjeſazach ljetuſcheho ljeta ſu ſpomnene želeſnijz 3 mill. 173,254 ll. wuneſte, to je 421,313 ll. wjaz, hacj konſche ljetu ſa tón ſamón čas. — Wot buduſteho ſjawnego ſuda bu Hanđrij Hajnk, rodjeny s Novije Wky nad Sprenja, wſchelakeho padučtwa dla s 7mjeſacjnemu arbeits-hauſej wofbudjeny. Teho runja bu tež ſandzeny twđenj wjesty Michel s Duboho, na ſotrehož bje čo. 46 Serb. Now. ſpomnene, wopacjoneho ſmjeđenja dla do 8nedjelskeho jaſtwa ſaſudjeny. — Ministerſtvo je ſejmej nowy ſalon s wurađenju priodkpoložito, po ſotrymž by ſo wučjeriſta ſda troču po wſchitkicj mjeſta, tak ſo by wučjer po 5ljetnej ſlužbi, wot jeho 25ljetnej staroby ſicjenej, 180 ll., po 10ljetnej ſlužbi 210 ll., po 15ljetnej 240, po 20ljetnej 270 ll. ljetneje ſdy doſtać. Wučjer, kiž ma jenož 50 abo mene djećci wučicj, by ſa ſpomneny plužbny čas 160 ll., 170 ll., 180 ll. a 200 ll. doſtać mjet. Tutu ſdu ſmjeje ſchulſka gmejna ſnesj a hdyz ta nemože, bychu krajne ſaſy pomhacj dyrbjate. — Kral je belgiſfemu prynze Filippemu, tak menowanemu hrabji flanderskemu, rjad ručaneje trónu ſpežcít, a 24. novembra nowu dwórfu haptuſu djeſchi čas wobhladowat. — Mi-niſterſtvo che s Tharanda do Freiberga želeſnizu twarič daci, ieli ſejm abo landtag to pschilwoli.

Pruſſy. Prynz pruſſki je tym ſamym, kiž buchu w Małnu psches roſlećjenje pôveroweho tórmu wobſchloženi, 10,000 tl. daril. — W Berlini je w tyčle dnjach ſaſo wele pschekupzow bankerot ſčinicj dyrbjato, dokelž pak s Ameriſi, pak wot tajſkich pschekupzow, kiž do Ameriſi wikuja, žanvych penes nedostachu. Doth jeneho pschekupza w Schjeſecini wučinja 1 million 400,000 tl. a won je ſe ſwojim bankrotom borsy zlyh rynk menſchich pschekupzow potorhnyh a do neſboja vičineſti. Psches to pak tež wſchelake fabriki djeſetacj ſastate a wele dječerjow nima žaneje ſaſtužby wjaz.

Rakuſy. Niehoje 40,000 muži je w tyčle dnjach ſ wójſta domoj puſchęzenych.

Franzowſka. Po wuliczbowanju, kotrež je ſo wondanjo po ſhjeſtorowej porucjnosći ſtato, bu na krymu wójnu 309,270 franzowſkich wojakow poſtaných. — S Algiera ſu powesje pschischt, kiž dopokuſuja, ſo ſo tam franzowſte knjeſtvo dale bole wobtwerduje. — Minister Gould je psched krótkim časom w Londoni po-był a tam w nastupanju Moldawy a Walachije ſ jendjellſkim ministerſtrom večja wujednat, ſo by ſkóđr tueſu kraju ſe ſultanowym pschiswo-lem ſwojego weřcha mjet, ſo byſtaſi pak hremadje jenajke dawki a jenajke złoniftwo mjetaj, kózde ſjeto ſwoj woſebity, kózde tſecje ljetu pak ſhromadny ſejm djerzaloj.

Jendjellſka. S Indije ſu powesje pschischt, ſo je tam w newiſhkim čaſu ſaſo 5000 jendjellſkich wojakow ſ kóđow na kraj

wustupito. — General Greathead je so 28. septembra se swojim wójskam s Delhia na pucj podat a mjesto Agrn, do kotrehož bje 5000 Indjelicjanow wot nepschecjelov sahnajch, sbožomne wumohť a nepschecjelov wotehnat. Lukanow biesche hisczeje wot Nena-Sahiba woblehneny, tola nebie tam wjazg žana wulka hroša psched nim, dokelž wedžachu, so skoro pomž pschindje, kij ieho wotcijeri.

S ch p a n i s k a. Kralowa je 28. novembra prynza porodjila.

R u š o w s k a. Njekotre njemske nowiny čzbeđja wedžicj, so 6. dezembra sakon wündje, kij postaji, tak ma so w Rušowskej tak menowane leibeigenstwo sahnacj. — Dokelž chinesisti shjezor tež pschecjivo sušodnym Rušam hlu-pje sahadjā, dha je možno, so so tehdý, hdvž Indjeliczenjo a Franzowsojo se strony morja nadpad na Chinu sežinja, to ſamo wot ruskeho wójska se strony kraja stane. China a Rušowska menujž hromadžje meſujetej.

Ze Serbow.

S Budyschin a. Sa tudomneho wychego mjeschczanskeho pišarja bu wóndanjo dotalny nižši mjeschczanski pišar, L. Fiebiger, wuswoleny a jeho mjesto dosta kandidat jur., L. Klein s Budyschina. — W tudomnym mjeszi je shietro wele ludži na ſurowy ſaschel a hlowubolenje khorych, a redaktor tých nowinow je tež hžom druhí tydjeni shietro ſhripanwy. Kellerjo ſu nashe mjesto ſchwórik wopuschczili, a so pecja do Kamenca podali, bes tym ſu pak jow tak menowanu „Indjelszy hecharjo“ pschijeli a dawaja na „rajtplani“ swoje ſušy. Wedro je laſte, so najbole taje, a ſnjež, kij bje so ſandženy tydjeni naſhot a tež hžom ſobotu L. s Hornejce Horli na ſanjach do mjeſta pschireſt, tak so bje tuton drje jenečki ſe ſanemi w mjeszi, bje so ſredž tuteho tydženja s welscha do wody pschewobrocjil.

S Lubija. Nashe nowe pošmjecjenje s gasom nesavojne so, kaž so nadžiachmy, hžom 12. dezembra, iako na kralowym narodnym dnju, dokelž so, kaž ſtyschimy, tón nowy,

k temu nusav jelesny ſotok poradjić neje a so teho dla s nowa lecj budje.

Tudomne rataře towarzſto je we ſebi nowe ſienoczeńſtvo ſakojič, kij ma to wotpo-ſladanje, čzeladníkow, dotho a ſwierne w jenej ſlužbi ſlužazym, s mytom pocjeljicj. Tamy ſchwórik bierjeſche tuto ſienoczeńſtvo ſwoju vrjenju hlownu ſhromadžisnu, we kotrejž ſhonichmy, so ma wone 46 ſobuſtawow a so kódy ſobuſtaw $7\frac{1}{2}$ nsl. ſastupnych penes a herak ſkđe lieto 15 nsl. ljetneho pschinorſka ſaptaciji. Tuto lieto bje so na 40 il. nahromadžito a bu wucjennene, so bychu ſo iſi čeſkne myta, ſkđe po 10 il., wudžielite. Na tym ſamym dnju dostachu tež tſjo muſzy čzeladničy po 10 il. čeſkneho myta a herak hisczeje tež rjane, jara wuſchitne ſpišane a do poſtočzanych wobkuſow ſanknene wopismo. Bes tuhym tjom i biesche tež jedyn ſerb, menujž Jan Kowart s Čejornjowa, kotrejž hžom 18 ljet na lubijskim poſeći ſtuži.

S ch elna. Wutoru 1. dezembra rano w tſe-čzej hodžini buchmy hžom ſaſo do wóhnjoweho ſtracha ſtajeni, pschetoz w zyhlowanej brojní ſiwnoszerja a ſorčzmarja Domaschi, pome-nowanego Biskopa, bje woheň wudyril a pschewobroči tu ſamu ſe wſchim, ſtož w nej biesche, do popela. Psches Božu pomož a ſu-hodow dželarowž buchu pódlaſte twarenja psched neſbožom wobrute.

Kak je woheň wuſchoł, neje ſnate. — Wot ſykarow biechu k pemožy pschijele: ſmoch-čjanſta, radworska, wulkowelskwa a malovel-koſka.

K. —

S Hucjiny. Djen 6. novembra t. I. mjeſachmy krasny a nam jara wajny djen. Pichetoz naſch nowy L. wucjer a kantor Beyer, dotalny wucjer we Euvocžizach, pschiveshy ſo na ſpomnenym dnju do naſcheje ſredžiny. Kraſny biesche tón napohlad a wſchitlich wutroby biechu we hluwoſim ſačecju hnute, jaſo wiđa-chmy, tak te jehnjalka, kotrej wón na polu Božeho ſtowa pola naſ pasz budje, jemu ſ horo-žemi a ſ wienzami we potnei radosji a weſe-loſi ſe ſwojim starym wucjerom, kaž tež ſ ſnesom buchomnym a wele wofadnych napschecjivo

bijechu. Jako nasch nowy k. wuczjer f wosa wustupi, powita jeho nasch k. duchomny we meni wosady. Teho runja wiasche jeho tez nasch stary, (njetko emeritowany) k. wuczjer f jara rjanymi klowami, tak so ho jem wele blyskow tonesche. Wón posada jemu te djjecji, kotrej won psychichodnie pasz smjeje, prajuizy: ja psychihadjam, Wasz powitacz f tutym stadschkom, a poruczjuje je Wam we kresowym meni a. t. d. Krajny bjesche ton napohlad, jako te schulerste djjecji nowemu k. wuczjerej jene po druhim ruku dawachu a lubosne „i nam witacieje!” prajachu. Tych samych bjesche nimalje 200, a duż moze byc kózdy myślicz, tak wele ras to samo wuprajene bjesche a tak so to renje psychihadowasche. Potom sawróziczu so djjecji se swojim starym wuczjerjom, a wedjiczu nowego, f khorhojem smahowajo, do nascheje Hucjiny. Pola schulje sasta czah, a nowy k. wuczjer djerzische djjecjom ludosnu a krajnu rycz, tak so f wiescha wschitz se blysojnymaj wocjomaj stejachu. Psched duremi schulje stejachu rjane dwaje cjeśnne wrota f rianymi pletwami wupyschene, we prienich wrotach bjesche do kózdeho boka jena khorhoj tyknena; jena se herbske a druha we krajnej barbi.

Potom sapokasa jeho k. duchomny do jeho domu, a ludzio a djjecji wroźiczu so safo domoj.

Psychichodnu pónđzelu, djen 9. novembra sapokasa jeho k. duchomny a gmejnzy prijódkejero do schulje, a porucziczu jemu tu samu k dalschemu wobstaraniu.

Ti a dwajzty nedjelu po swiatej trójcy mjezachmy hiszceje ważnisci a swieciszci djen. Pschedz nasch nowy kantor a organista, k. Beyer bu tehdz do swojego zytkwinaho fastojsztwa sapokasany. Psches vilnosz młodych holzow a njeftotrych młodych mužow bjesche nasch Boži dom jara renje f wienzami a f pletwami wudebeny a wupyscheny, a woſebje byrglie so wstęe wschitkoho wusnamenichu. Hiszom zyly tydien weſelesche so kózdy na ton djen, a woſebje dwanacej młodych holzow bje wschitku prózu na to ważilo, so by nasch Boži dom prawje ſdobnje wupyscheny był, a cjinachu naschemu lubemu nowemu wuczjerej wschitko ſluboszju a f weſelom. Krajny napohlad mjeſeſche nasch Boži dom.

Mano spomnenu nedjelu sapocja so herbska Boža klužba, a nasch k. duchomny sapokasa nowego wuczjera do jeho zytkwinstich kaž tez schulſtich pschitluschnoszjiow. — Po dokonjanej herbskej Bożej klužbi sapocja so njemsta, a ta bjeſche na to samo waschnie. Djesche pak f tym porejshena, so k. Vogel, kantor a organista w Wóspórk, se swojim ſpiewarſtim towarzowom rjanu a pschitkoju ariu wuspiewachu, tak so naš wschitkich f tym ſweſelichu. Djak a ſława budz teho dla k. Vogeley a jeho ſpiewarjam! Boh ton Knes spojeſz pak naschemu nowemu wuczjerej lulu ſtrowosz a mjerne živjenje, a ſoyerj nam jeho dotho we krajnym żohnowanju.

A pschitajamy hiszceje ſiehovazy klierlusq.

Budz, Božo, fa to klužleny,
So dak hy, kaž my chyckmy,
Nam wuczjera do Hucjiny,
Kaž wujwoleti bjeſmy.
Wobdał ty jeho f mudroszju
So wuceſi wjeru kſcheiziansku,
Kaž njetko, tak tez ſtajnje.

Ty chył tez jeho żohnowacj
Zow cjaſnje a tam wſeſinje,
Pschi ſtrowozgi ſob' ſalkowacj,
So nihy neby ženie
Tu vola naš mięk ſtudobu,
We ſchuli ničjo f hnjewanju;
To proſzymy cje Božo.

Te jehnata, kij budje paſz
Na kuzy Božob' ſłowa,
Mech horje roſtu kózdy cjaſs
We dobrym wschlednje f nowa;
So won mięk na nich weſelje,
Kaž dotho klužba do ſchulje;
To ſpojeſz ip ſwietny Božo.

S Budetez, 3. dezembra 1857. Nashe nowe byrglie, ktrychž hampſchiwesenje na tseſkim dnju septembra teho lieta ſimy w 37. cjaſli tutych Nowinow wobſchernje wopisali, ſu njetko ſ Bożej pomozu hotowe a teho dla tez wczera pruhowane a pschedodate a, dali Boh, juſſie jako na drugiej nedjeli adventa tez poſwiecenje dostanu. — Rosprawu wo tym fa tydzeni podamy. *

Dopisy.

Z Prahi, 25. novembra. Syma je, so Woltawa samersuje, a tinta tež — abo nimam dženša mnoho pišacj. Vjetr duje nešmilnje po haſach, so ſo wſchle noſy ſacjerwenuju. Teho dla hlađa kójdý, so by we čjoptej ſtvečej ſa hachlemi ſedjo ſebi njeſchtó čital abo wo ſtarých čjachach wſchelake baſki a poweſcje po wedat abo hlyſchat, tež druhdy ſaneſe ſo we ſola pieſnička abo pobožný hjeruſlach — k čejmuž žaneho myſl wabi a číjeri. Tak ſhromadjuja ſo na wečor dobrí ſnací wokolo ſaſtarſkeho ſkoba a ſapomneja na wujazh vjetr a djenſke wobcejnoſcie. Wo dnjo pak klapaja w bróžnach weſelje zypy, ſo býchu Bože žohnowanje k člowíſemu wujíwanju pſchihotovate! Wſchitko dopomnja bura na dobrociſiweho mózga a dobra myſl netreba jeho nihdje wopychcič, nech tež syma hroži — neže tola tež weſela ſobu, a ſchóž ma číſte ſvijedomjo, namaka wſchudje weſelo. Tola wostawischi tute roſjimanja a roſpominanja pſchendu k pražſkim gymnaſiaſtam, koſej maia tudy tſi wulſe abo wyšoke ſchulje, wyšice toho ſu tu njeſotre yomoſne gymnaſije (pol. f. Čupra a k. Jungmanna.) Na staro- mjeſtiſkim gymnoſiu bjeſche loni 21 wucjerjow a 353 ſchulerjow, bes nimi bje 294 Čechow, 1 Šerb, a 58 Niemzow; knihownja nteho gymnaſia ma 7713 ſwiaſtow; na nowomjeſchjanskiſkim gymnaſiu je 12 buchomnyh a 9 ſwjetnyh wucjerjow, a 442 ſchulerjow, bes nimi 215 Čechow a 227 Niemzow; na maſtoſtronisku je 19 wucjerjow a 485 ſchulerjow, bes nimi 205 Čechow, 9 Šerbów, 2 Polaſaj, 268 Niemzow, 1 Magyar a tež 34 Židow; knihownja njeſeſhe 4718 ſwiaſtow; ſi wla bjeſche tu po taſtim 61 wucjerjow a 1280 ſchulerjow: 726 Stowjanow 519 Niemzow, 1 Magyar; 34 Židow; 650 placžachu ſchulſe peney, tři ſa zpte heto (we wſchejch 8 rjadow- nach) 12 ſchjeſnaſow (8 tl. ſa ſeneho wuno- ſheja), 630 netrebuſtu vtacjecj.

Zo we Prahy čerſte slowjanske Ŝi- wjenje knjri, može ſo tež z teho ſpožnać, zo tu pěkna hčba čeſkých nowinow a ča- ſopisow wukhadžu, „Pražske nowiny,“

redigowane wot k. Šestaka, z pomocu k. Waclika, k. Kolařa, k. Straucha a k. Wocela wukhadžeja wſednje we wulkim listnje a poſkičuja najnowiſe politiske nowinki ze ſwěta, nowinki z Prahi, potom k zabawje krasne romanys, z džela přenjotne, z džela přełožki z francowskeho a ruskeho; wyše toho najnowiſe z čeſkeho pismowſta a ze ſkutkowanja druhich slowjanskich bratrow. Tak namakamy tam buſto něſto wo Lužicach a wo ſkutkowanju a procowanju tutych „nakupjanskich*) Štowjanow. Tak čitachmy njedawno wopis pućowanja do Budyšina wot Nitingra, kiž bě lětsa na prozniach z někotrymi čeſkimi ſtudowacymi w Budyšinje pobyl. — Lumir, wot k. Mikowca redigowany je zabawny časopis a přinoſuje zabawne džela a pěſnje mlodych Čechow a powjesē ze slowjanského kraja, wukhadža kózdy ſtvortk. „Žiwa“ přirodopisny časopis, redigowany wot k. Parkyně; „Hospodarske nowiny“ wot k. Dr. Kodyma; „Posol z Prahi“ wot k. Bělaka; „Šula a Živjenje“ wot k. P. Rězača; „Blahověst (zbožomna powjesē, evangelium)“ wot k. P. Stulca; „Pamatky archaeologicke“ wot k. prof. Zappa p ſkičeja wopisy a wobrazy čeſkich starožitnoſćow. „Časopis muſea čeſkeho kraleſta“ poſkičuje wſelake wědomostne a zabawne nastawki. Redaktor je k. Nebeski. Džensa sym jeno z krótka nowinarſtwo čeſke nasponnił, snadź pozdžiſo něſto wobſerňiſe napiſu.

Skónčuje mam hiſće naspomnić, zo ſo w Čechach khwalobnje wo naſ staraja. To zhońich tež, hdyž wondanjo k. red. Šestaka wopytach, kotryž mi za knihownju maćicy ſerbskeje knihu dari „wo přijězdze a wo krónowanju khježorki Marje Therese w Prahy 1743. Tuta kniha je wosebje z rjanymi wobrazami wupyſena a budže we naſej knihowni krasne město zastać. Džak a ſlawa tutejmu dobroćiwejmu dawarzej.

*) Čeho dla moženy ſo my lužisci ſerbi jako tajey ſtowjenje mjenować, kiž kaž na kupje bydlę, to přichoduje wutožimy. Dopisovať.

Prawizniſke dopisy.

XIII.

Pola hčejow neſtané ſo tafte nutſečjnenje ſe ſtrony rycerſtublerjow tak lohlo, doſelj te

husko žane pola a tuli nimaja, abo tola jich senož malo maja, kij so wot khjezie wotdzielicz a ryceřekublom sienocjic hodža. Pola burſtich kublom a pola živnoszjiow je to zylie hinal; tu ryceřekublerjam, kaj shonenje nowiszeho časa wucji, pola a tuli a druhé ležomnosje, k tajfim kublom a živnosziam pschiblischaze, do wocžow kataja a jara na wutrobi teža. Woni ſu wjernu placjismu tajfich burſtich kublom a ležomnoszjiow ſjepo hacj jich burſy wobkbedjerjo spósnali a derje wedža, tak ſo jich ryceřekubla psches tajfe burſke ležomnosje powetschua, jich ſamózenje pschisporja a jich móz — materialna tak derje kaj moralista — roſze. Žadyn djiw teho dla, to ſu tak, Bohu želi! tu a tam wſchelake burſke kubla a živnosje pschi jich pschedacju, tutu ſkladnož wotčakawſhi, psches ſwoje prawo predyskupje ſpopadowali abo hewak buram wotkuſili a na to ſe ſwojimi ryceřekublami ſienocjili, miesto ſo bychu burjo a živnoszjerjo ryceřekublerjam ujesclo wot jich wulfich a wobſchernych ležomnoszjiow psches kopenje wotdobyč a tak ſwoje burſke kubla a živnosje poſkylnjowacj pytali. A tajfe poſkylnjowanje burſtich kublom a živnoszjerjow by ſtere na čazu bylo a buram wele wetschi wujik pschineslu, hacj jich pschedawanje burſtich kublom a živnoszjiow na ſnejich. Psches to by ſo jich burſka móz, materialna a duchomna, pschisporjala, jich ſamózenje a kublo by roſto, jich wiežy ſo powetschowale, jich nahladnož pschiberata a wſchitke jich czielne a duchomne wobſtejenja ſo polkewſchowale a ſbiehato. Pschetož pola weſnjanow, kij maja na wſach bydlicj a na wſach bydla, je wſcha móz a nahladnož, wſchje derjehejcie a ſamózenje we wobkbedzenju ſemje a kraja, to je: polow, kufow, hajow atd., ſ zyla we wobkbedzenju ležomnoszjiow ſatožene. Ležomnosje ſu tón kapital, ſ kouymž maja burjo a weſni ludžio ſtukowacj, ſ kotrehož maja burjo po možnoſzi najwetschi wujik čzahmecj. A čim wetschi won je, čim wetschu, lojichu a reniſchu nešy won dan! Hdyž teho dla burjo ſwoje kubla a živnosje ſnejim pschedawaja, dha čzinja won to zylie pschecjivo ſwojemu ſjepſchemu k ſwojej najwetschej ſchodzi. Tajfe pschedawa-

nje burſtich kublom a ſahrodnisſich živnoszjiow na ſnejich ſwjedzi a dopokazuje ſjawnie, ſo burjo ſwoje wjerne ſjepſche hifcicen ſpósnali nejſu, wele bôle, ſo je čiſſie tenje pschepoſnajeja. Pschetož psches tajfe pschedawanje dawaja woni wſchitku ſwoju móz a ſamózenje ſebi ſ rukow a ryceřekublerjam do ruk. Tucji psches to pschedzo bôle a bôle wobbohacj, burjo vaf ſhromadnje bôle a bôle wofhudža. A neje tuto poſleniſche, ſhromadnje wobhladane, ſa burow ſtudnje, jara ſrudnje?!

w.

Prilopk.

* Wot budyskeho ſjawneho ſuba bu 13. no-
mbera živnoszec Schiman ſ Noweje Wsy, kij
bje wopacjneje pschibahi dla wobſorjeny, ſa
newinowateho wuprajeny. Teho ſarycjowač bje
ryčnik Rychat ſ Budyschina.

* Ljeſat krala Zana, radžicel ſ Ammon, je
wondano nohu ſtimal.

* Jedyn million tolef ſo lohko wupraji, ale
czejko wotneže, pschetož tutu ſumma w czerwonych
ſlotych waži 22 centnarow 63 puntow, w louisdorach
25 gr. 88½ pt., w pruſſich toliersach 425 gr.,
we woſomſljebornych 480 gr. 75 pt., w ſchyt-
riſljebornych 605 gr., 94 pt., w dwajſljebornych
822 gr. 80 pt., haj w ienotolerskich paperjanach
penesach waži million 14 gr. 81 pt.

* Blisko Žitawy je 23. novembra 35 henný
heweř Lichtenfeld psches to wo živenje vſtichot,
ſo ſo brunizowe podkopſi, w kořych; won djjelasche,
na jene dobo ſaſypnycu.

* W noži k 29. novembra ſta ſo w hrodiſt
Vincennes'u, franzowſkemu khjezorej ſtaſchazym,
to neſbojie, ſo ſo tam jedyn térm hromadu ſympy
a na pschebotf padje, w kořymž ſo ſtrai abo
wacha namakasche a tam 30 ludži w ſwojich
roſpadankach poſreba.

* Ša tych ſamym, kij ſu w Mainzu k
neſboju pschibali, ſo po wſchelakich ſrazech penesy
ſtkaſtia. Njemſki bundestag w Frankfurci je
woſankuyk, tym ſamym, kořymž buchu na tak
menovanym starym Käſtrichu khjezie ſpomalane,
jich khjezie ſa dobry penes wotkupicj, ſo moža
ſpokojoſom bycj. Koſ je ſo pélver ſapalit, neje
wijete, dokelž ſo tehdyn, jako pélverowy térm
roſlercia, we ním nedžielasche; tola biechu pola
teho ra uſkeho wyczeho, ſi tormowe ſluciſe pschi
ſebi ſhowasche, te ſame preč, jako won ſa nimi
hladasche a tufachu na wjetſeho ſkrolu Wim-
mera, ſo buchu mot tueh ſtradiu wſate. Wim-
mera ani jeho čjeko pak hifcije naſtakali nejſu.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

Mots Tunka

ludzi pódia

škréjetaj.

Hans Depla. Ale, Mots, ty drje sy dylje na to hudanczko zapomni?

Mots Tunka. Na fajse hudanczko dha to?

Hans Depla. No, fotrej sy mi k hermankej dat. Ja je nejszym wuhudat a duž masch mi ty po swojim skubenuju wuhudanie prajci.

Mots Tunka. Kaf dha so io hudanczko tola mjejesche?

Hans Depla. Talle: Sa wschjech ludzi sym ja wschiedenje potriebny, — a tola sym ja pschede wschitkim czwilwany, — me bija a me s kolešami lamaia, — me tevia a me potom s wohnjom martruja, a skončnje me pak s nojom sfonzuja. — — — — — Echto je to?

Mots Tunka. No, to díje je chljeb.

Mots Tunka. „Nichton nemóze dwiemaj knesomaj skujicj!”

Cyrkwinske powjesce.

Wérowanaj:

Michalska cyrkej: Bedrich August Kühn, listynoščer, s Hanu Veroniku Streublez s Limbacha. — Korla Ferdinand Lorenz, člešla na Židowi, s Marju Madlenu Rumlichę tam.

Podjanska cyrkej: Jakub Riesak, žiwnoščer we Wurzach, s Hanu Wenzlez s Dziejnejled.

Křéčena:

Michalska cyrkej: Korla August, Dana Pjeticha,

Hans Depla. Wele mene hischcje dwiemaj knesomaj!

Mots Tunka. To drje je wjerno; ale na swiecji fu pschezo tez tajzy lawshnithumscztarjo, kiz moja wjazy, dylji druhy ludzjo.

Hans Depla. Kaf dha ty to mjenisch?

Mots Tunka. Hlaj, na jenym knesom dvori je sklujomnik, kiz swojemu knesej k sklubbi steji a wyske teho tez dwiemaj drugimaj par schonkomaj horskluji, kiz pak w jenej wsy nejstej. A potom ma won tez skwilje dosz, so napisuje, schloj so jemu ujehdze wot džiwich swjerzatow fesdane.

Hans Depla. To dyrbti tola extrapachot byc!

Mots Tunka. No, no schtob je tak psches mjeru jara duschny, řebi na posledku wschudze skasy. —

ſahrodnik w Bobolzach, ſ. — Jan Gustav Ernst, Korla Bohumila Rychtarja, wjetnitskarja na Židowi, ſ. — Korla August, Marie Madlen Kschijanek na Židowi, nem. ſ. — Helena Ernestina, Jana Bohumila Augusta, křečnila w Njemějzach, vj. — Maria Augusta, Michala Juranza, křečmarja we Wultim Weltovi, rj.

Dutije 2. nedželu adventa smiseje ho ſerbska Boja skubza w drajdžauſteſ ſkubiznej zyrki; předovanje smiseje k. vicedit. Wanak, spovednu ryc pak k. duch. Wjazka s Budyschina.

N a w ē s t n i k.

„G e r m a n i a“

žiwenje sawjeszjaže akcijiske towarzstwo w Schęzeczinie.

Sakladny kapital: Tysi miliony tolet prusk. lour.

A tym, wot horka spomneneho, pod wyschim statnym nahladowaniem steszezego towarzstwa salozenym

dżieczi starazym kasam

może so też hacż do konza leta 1857 wschitke dżieczi sapiącej, kiz su so w jenym tych ljetow wot 1846 incl. hem narodjile.

Wschitke w tym samym protycznym ljecji narodjene dżieczi, sa kotreż so pschistupenie wosiewi so do teje samcneje kaszy sapiąsja. Germania sariaduje na swoi samcny strach pschinostki, sa dżieczi sapiązene, dawa s nich $3\frac{1}{2}$ prozenta dantsje danje a rośdżeli, tak borsy hacż su dżieczi, do jeneje kaszy napisane, 21. leto žiwenje dozahnyle, zly wobstatk kaszy na te tehdys hiszceje žiwe dżieczi, tak so tute sa tymi bes tym semretym dżiecizm herbua.

Stane so sapianje jeneho dżieszia do tutych kasow, kotreż so też bes drugim jako pschlödnym hobotwym dar poruczuja, hiszceje hacż do 31. dezembra 1857, dha maja so sa tuto sapianje menšche pschinostki płacicj, hacż hdyż so sapianje po tamnym dniu wuwedze.

A wudżelenju tożdeho požadaneho wulafanja, s darmotnemu podawaniu prospectow a k wusłukowanju sapianja do dżieciszastarazych kasow, saž też do wschitkich sawjeszienow kapitalow a rentow sa śmertny pad a na žiweniski pad poruczuja so

M. A. Flanderka, agent w Budyschini.

G. A. Mörbe, agent w Wospórkę.

Carl Hinzel, agent w Schierachowi.

Skotoliekai Heša, agent w Polczynzy.

Robert Nowland, generalny agent w Lubiju.

Podpisany dowolu ſebi s tutym preſtwu wusprajicj, so bychu cji ſami, kotrej „Symboliske knih“ hijom 2—3 ljeta pola me hotowe swijasane leja, tola ſkere ljepe po ne pschitħli. Też wosiewuju hiszceje, so su pola me jenoż hiszceje 4 Freseniusa knihi wot Spowledzie k dostacju, hewak wulfe domjaze a menšche ſchulske biblije, nowe testamenty s psalmami, Arndtowe wiernie Schesjijanstwo, Arndtowa paradiſsahroda, Bogatzkoho ſchatkafachcik, herbiske a niemſte ſeniſte, Porftown a Jakubowe katechismusy, saž t. j. menſche katechismusy herbiske a niemſke a wschitko derje swijasane stajnie k dostacju.

Ernst Klemund, Inhiwjasat, na bohatej kaszy pôdla winowejie ficeje.

Drewopschedawanje po loſach.

Trenowe aufzje na tudomnym knezim revjeru smjeja so pod wumjenenemi, w termii wosiewomnymi, piast, 11. dezembra t. l. na ſcheschowkim revjeru, hdzej budzil so khōmowe ſchomome drewo pschedawacj. Shromadjsna rano $\frac{1}{2}$ 9

hodzino w pschi kočowſkim hacji podla konſcheho drewniſcheja:
ponedżelu, 14. dezembra t. l. niſti brjesowy a wolschowe ljeſ. Shromadjsna rano $\frac{1}{2}$ 9 hodzino we Komisji na lischcim wuhonu

wutoru, 15. dezembra t. l. niſti brjesowy ljeſ pschi wjernikowej hori pola Bohowa; shromadjsna rano $\frac{1}{2}$ 9 hodzino na spomnenej hori;

teho runja popołnju teho ſamcneho dnia w nowei swierinatni; shromadjsna $\frac{1}{2}$ 2 hodzino we wobydlenju wscheczo hajnika; średu, 16. dezembra t. l. niſti brjesowy ljeſ na milkečanskim revjeru; shromadjsna rano w 9 hodzina w na puczu wot Milkež do Wulkeho Welskowa wedżazym;

schtwórk, 17. dezembra t. l. na holeschowskim revjeru khōmowe, brjesowe a wolschowe ljeſy. Shromadjsna rano $\frac{1}{2}$ 9 hodzino pschi schvitalistim ljeſu.

W Nechwacjidi, 3. dezembra 1857.

B. Unger, wyschi hajnik.

Ja dowolach ſebi, wſazorym moim lubym a cześczenym ſerbskim pſchejelam w budyskiej woſolnoſzi loſy k nowej wulfie lotterii pſchipoſtacj. Dokelz ſo tý hnenje 1. klasy blijschu pondjelu, ſak 7. dezembra, ſapocne, dha proſchu cześczených ſerbow, koſiž te loſy bracj nochzedja, ſo chyli mi tak wele luboſaje a pſchejelnosje woſofasj a mi te loſy hnydom ſak dacj. Dokelz tym hiſom njeſotte nedzelje khorn, nejnym ſam pſchinacj moht, ſo bvh ſo naprachowat.

S poczeſtowanjom

C. F. Jäger, kollektur
w Budyschini.

Dzielba

Korinthow

(małych roſynkow)

ſo bvh rucje wurumowaſ, pſchedawam
punkt po 3 nsl.

Robert Klemm
na bohatej haſy.

Tunisyprop
punkt po 25 np. porucja

J. Wannar.

Male jerije
jedyn po kroſku pſchedawa

J. Wannar.

Wojewenje
S tutym naſpodwoſniſho woſiwerjuju, ſo ſu na mojej zyhliczini w Borschcji pola Wóſpórka ſaſo naſlepſche, janu wodu neſchepuſchcjoſate, zyhle wſchitkich druſinow k doſtačju.

Tež je tam wulſa diſielba bruniſowych bazow, kaj zyhle ſchrychowanych a jara derje tepijacych, tawijnt po 1 tl. 7 1/2 nsl. na pſchedan.

Echo runja je tam wele ſtom kozow bruniſoweho vopela, kij je ſylinje ſ drewowym popelom mjeſchanym, ſa tuni penſ ſ pſchedacu.

Lorenz w Pomorezach.

Suche droždje.

Ke prieodſteſazemu hodowuemu ſwe-
dzenju doſtaſam ſtajnje pſchipoſlania cjer-
ſtowych ſyluchy žitnych ſuchich drož-
dow, tij woſebje derje cjerja a beru,
ſo bvh koſdemu doſz cziniech moht, hiſom
njetko ſamotwenja na te ſame horje.

Herrmann Danckhoff,
na ſerbskej haſy.

Na hodowuny czaſ

ſym ſaſo
naſlepſchu pſcheńcijnu parnu muſu Nr. 0 a
teho runja Nr. 1
wobſtaral a pſchedawam ſu po iuney placisni.
Tež tym wot rjaneje parneje muſi nowe po-
ſyki doſtat. W Budyschini, na ſerbskej haſy.

J. G. F. Nieckſch.

So ſu prieodſteſaze:

m u ſ i

tež w mojej klamarni w Maleschczach na pſche-
dan, dawam wſchitkim moim pſchejelam tam a
w tamniſcej woſolnoſzi naſpodwoſniſho k na-
weſenju.

J. G. F. Nieckſch.

Moje ſuate dobre woprañdzie

ſu che droždje,

kaž tež wſchitkje pſchi pecjenju trjebne trvory po-
ruckam k prieodſteſazym fermuſcham naſlepje a proſchu
wo prawje bohaty wopyt naſpedwoſniſho.

J. G. F. Nieckſch.

Wutoru 17. novembra bu vriemeſchko na
puſcu ſ Wulſeho Welfowa do Aħelna namakane
a może ſo w Čſtonej Borschcji pola Wokacjja
ſaſo doſtačj.

Šandženu ſobotu bu moſtniczka, w kotejj
bjechu penesy, na ſerbskej haſy w Budyschini
namakana a może ſo pola k. Čſtylor w Klemmez
paſenjarni na ſwonkomnej laſtej haſy ſaſo doſtačj.

Rachlowe ſerbske ev.-luth. t. wartsivo ſmeje
juſte ſhromadžiſmu. Wſch ed ſv dſtu o.

Prieodſoſtynny wotrjad m. s.

zmieje ſobotu 19. decembra t. l. prieodſtynju w 1
hodzinje poſedzenie w hoſciecu w złotej krönje
w Budysinje.

Predſydtwo.

Zandženu ſobotu žita w Budysinje płaćachu

Korc.	Wyšsa.			Nižsa.			Srzedzna.					
	Plaćizna.			tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Biſenja	5	20	—	4	27	5	5	12	5	—	—	—
Roſta	3	10	—	3	—	—	—	3	5	—	—	—
Lejmen	3	2	5	2	20	—	—	3	—	—	—	—
Worſ	2	15	—	2	5	—	—	2	10	—	—	—
Hořč	6	—	—	—	—	—	—	5	10	—	—	—
Wora	4	—	—	—	—	—	—	3	20	—	—	—
Rjeſik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabły	6	10	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—
Heiduſchka	4	20	—	—	—	—	—	4	15	—	—	—
Bjern	—	25	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—
Kana butry	—	18	—	—	—	—	—	—	17	—	—	—
Keja ſlomy	5	15	—	—	—	—	—	5	5	—	—	—
Sen. ſyua	1	10	—	—	—	—	—	1	5	—	—	—

Dowoz: 2852 kórcow.

Ciſe wot Bjedricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawařoi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot ryněka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlětaa předplata pola
wudawařja 6 nsl. a na kral,
poče 7 $\frac{1}{2}$ nsl.

Číslo 50.

12. decembra.

Leto 1857.

Wopyschijecje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: Se Ssmilneje. S budeschanskeje wožady. S Chme-
lowa. — Schleszajizeta herbska Voža skujba w tschijnej zyrkni w Dražjanach. — Nogionalno-
ökonomiske dopisy. — Spisy. — Hans Deyla a Mots Tunka. — Zyrkwinje poweszie. — Kaweschtnik.

Swjetne podawki.

Sakſka. Ministerstwo je ſejmę ſakén i
wuradzowanju prjódpozolito, po kotrymž by ſo
nizšim krajnym ſastoñnikam ſich ſda powyſciej
mjeta a by wſchitlich penes, kij ſu k temu
treba, wſcho do hromady 174,431 il. byto.
Szejm drje najſtere k temu pschitweli, dolež
ſpomnenym ſastoñnikam pschi njezitſich wobſte-
jenjach wopravdije ſda wiazy nedofaha, dawſt
paſ ſo teho dla na žane waschnie powyſciej
netrebaſa. — Kral Jan je psches ſwojego ſa-
poſtanza w Frankfurci 2000 rheinſich ſchje-
ſnauſ ſa mainzſich wobſchkeđených daril. —
Wot budyskeho ſtauneho ſuda bu 28. novem-
bra Jakub Knoch ſ Horneho Wujesda k jeno-
jienemu arbeitshausei paduſchſtawa dla woſhude-
ny. — Tež runja bu 1. dezembra mlynſti
Kapler ſ Bojswoz k 5miesiačnemu arbeitshausej
woſhudeňu, dolež bjeſche burej Królujej 12 il.
woſal. Tež woſhudeži tón ſamy ſud 3. dezembra
drewokupja Libſchera k 4miesiačnemu arbeitshau-
ſej a k 30 il. ſchtrafy a jeho džowku k 3dze-
mennemu jaſtu a k 1 il ſchtrafy, dolež bjeſchtaj
ia ejesle lotto kelligirewoſi. — W ſudniſkim
iednanja, kotrež ſo 7. dezembra mjejeſche, bu
ſchtrafa Kerle Michela ſ Duboho, kij bje wo-
pacjneho ſwiedzenja dla k 8 nedjelſtemu jaſtu
woſhudeňu, na 4 nedjelje ponízena. — Djenſa,
jako na narodnym dnju krala Jana maja ſo
depolniſa wſchelake ſwedieřiſke rycie na gymna-
ſiu, w krajnostaſkiſkim ſeminaru, taž tež w mje-
ſchanskej ſchuli.

Pruſhy. Kwaſ prynza Bedricha Wylema,
kij je ſyn prynza pruſkeho, ſ jendzelskej prynze-
ſhynu Viktoriu, ſmjeje ſo w mjeſhazu januara
pſchichodneho lieta. — Po weſſich pruſſich
mjeſtach je bes wulfimi pſchekupzami pſchezo hi-
ſchcje wele stracha a nui, dolež žane penesy
ſa pſchedawane wſezy ſ Ameriki nepſchihadzeja
a dyrbí teho dla wele ſprawnych ludzi banferot
činicj, kij ſu twory do Ameriki pſchedawali abo
tola pſchekupzam w Hamburgu a Schjeſczini,
kij ſ Ameriku wifuju.

Rakuſy. W Cjoplizach buchu 28. no-
vembra nowe ſwony, ſa tamniſku evangelsku
woſhadu wot ſ. Gruhla w Małym Welkowi late,
poſveczene.

Franzowſka. Nowiny, „moniteur“ wo-
ſjewuju, ſo je ſo poſtajenje nowych mesow bes
turkowſtimi a ruſlimi trajemi w Aſsi psches pro-
tokoll, 5. dezembra w Konstantinoplu podpiſany,
ſa dobre ſpoſnało. — Khejor che hiſchcje nje-
ſotre wójnſte lódjie do chinesyſkeho morja poſtačj.
— W Parizu a druhich welschich franzowſich
mjeſtach ſtrach wotebera, kotryž bje peneſna ne-
môz amerikanskich pſchekupzow nacjinta.

Jendzelska. S Indeje piſaja, ſo tam
ſbjezkarjo woſhudežom pſched jendzelsimi woſakami
cjejkova.

Ze Serbow.

Se Ssmilneje. Na ſredzenju k do-
pomnenju na ſemretych ſpomni naſch ſ. duchominy,
ſo je wón ſa čaſ ſwojego tudomniho ſofiojnstwa,
to je, ſa 40 liet 1174 poſrebe v mjeſ.

Psched krótkim bu kamenec Schrama se Semiz w tudomniach skatach do wobletecza tjseleny a shjetro wobschodjeny, tak so ho wo jeho widjenje bojaczu; tola so sva, so budje jemu dobra ljeskarcka pomož to same soženječz. Ta wierz je so paſ ſakle ſozala: jaſo ſio menujzy pôver, ſ fotrymž ſo ſkata roſſielowasche, w jenym ſamenju ſapalicz nochzyſche, pschitupi won, w myſlach ſo je ſo paſido ſahasko, a chyſche tam teho dla nowe paſido pschilozic; ale runje w tutym wokomiknenju ſo pôver ſapali a jemu do woczow ſapny. Wulke ſbozie bjesche, ſo ſo wot ſkata ſkoro ničo newoſtſeli a jeho teho dla ſamene newobſtſodjich.

S budeſczauskeje w oſadu. Šandjeneho 6. deſembra jaſo na druhei nedjeli adventa mjeſeſche naſcha woſada wulzy wažny, kaž tež kraſny a rjany ſwedjen, pschetoz na tutym dnu dyrhachu naſche nowe byrglie poſwiecenje doſtačz. Vſchi tutej ſtadnoſzi ſapocž ſo herbska Boža služba ſ jenym, wot dwanaćzich poſawniſtow ſaneſenym, a wot ſ. organiſty Rycerja naweđowanym rónčkom, ſchetoz wſchitlih pschitomnych na wažnoſi ſwedjenja dopomni. Po ſtönčenju teho ſameho wuspjewa ſo ſhjerlisch 322: Čeſz ſ ſhwalba Bohu dawajcze ic, jeno ſ pschewodom poſawnow, na to ſtupi naſch knes duhomny na ſwiaty woltar, a djerjeſche rjani ſwiecenjuſu rycz na nowe byrglie, ſ tym ſawodom: „Ja chzu eže Božo ſ wurobu ic. 321, 7. a na ton padloſ, Psalm 57, 8—9: Moja wutroba je hotowa ic, a dopokaſa tež dale psches roſprawu, ſo ſu noſche ſtaré byrglie, ſotkež bieku ſto a jene ſjeto ſivoju ſlužbu činile, ničko paſ psched piatnacze nedjelemi tu ſamu wobſankyle, te prjene we naſchim Božim domi, a wot naſchich wotzow we čjeſkim wojniſkim čaſu ſ wulke ſtaroſju a prózu natwarene. A dokež je naſcha woſada ſara wobſtjerna, dha je ta ſama na ſich mjeſto nowe a wetje ſnatwaric̄ dala, a ſpomni tež, ſo ſu ho te ſame ſ Božej pomožu, a psches wuſtoňoſs teho miſčitra, knesa Kreuzbacha ſ Bonny, derie radite. Na to bučit te ſame wot ſ. duhomnich Božem ſalitanju poſružene, a ſwiecenſta rycz psches nuterny a renje roſteſtajny Woſenaſch ſtončena. Na to bu ſ

nowymi byrglemi ſhjerlisch: Budž ſhwalba Bohu ſamemu ic. ſaneſen, po wuspjewanju teho ſameho pschindje ſ. duhomny ſaſo na woltar a wuspjewa kaž hewak ſelleſtu, a czitasche tež wotdijelenje ſwiateho višma prjödk. Potom bu ſaſo pod nawedowanjom ſ. organiſty, ſ pschewodom poſawnow a wſchelakeho druheho herzowſkeho gratu, wot ničotrych ſvewarjow a ſvewarów jedyn ſpjer ſ rjany a wysokim hloſom wuwedjen, ſchtod je wieszie koždeho pschitomnega ſedzbiļiwoſz a nuternoz ſbudžito a ſahorito. Po ſkončenju teho bu ſhjerlisch: Rech Bohu džakuje ic. ſ luboſnymi ſyfami nowych byrglow, a ſe ſylnym hloſom ſemicherjow wuspjewany. Na to pschindje knes duhomny na ſjettu, a djerjeſche po ſtadnoſzi ſi. epiſtole kraſne a wubudžaze prjedowanje, a roſteſtaja to praſhenje! Sa čjo māmy my ſo Bohu koždy čaſ džakowac?

- 1., Sa ſtewenje Božeho ſłowa.
- 2., Sa ſtewenje Božeho syna, a
- 3., Sa ſtewenje Božeho kraleſta.

Po prjedowanju bu ſ. čeſnemu wopomnenu ſeneho młodjenca ſ. Bjelceſ, ſemreteho we ſtarobi wot 24 ſjet 4 m. a 14 d. ión ſhjerlisch: Njetk draku mam ja ic. ſ pschewodom byrglow a poſawnow wuspjewany, a na to kaž hewak Boža ſlužba wobſankena. Naſch Boži dom nebie pschi tutej ſtadnoſzi ſ wuſtaczem ſhora woſebje wuſtcheny; ta najreniſcha pycha naſchego Božego doma wſchal bjesche a je „te rjane nowe byrglie,” a ta mnioſoz nuternych a ſwjeru Božu ſlužbu wopſtowzych ſemicherjow. *

S Chmelowa nje ſhoczebusa psche poſlene čiſto „zaſnita,” ſo ſu tam ſchulzy prjedſtejerio pschehladowarej ſchulow (ſ. propſtej ſ. ſhoczebusa) woſſewili, ſo ſo jim neſpodoba, hdvž iich džieci kaž doſtal žaneho herbskeho ſpjevanja newukneja. Spomnny knes je iich žadoſz wuſtyschat a wuſtienje herbskich ſpjevor a ſjerlischow perucſit. „A ja hdvž mſenit, praji roſhlabnž dopiſowat, ſo ſo tež Bohu liſepe ſpodoba, hdvž džieci ſ wutroby k nemu herbsky ſpjevajo, jaſo hdvž jeno njemſke ſłowa woltaj a pschi džekatym ſłowu ničo nemylia, dokež je nerolemja.” Za paſ pschediſtajnu proſtrwu, ſo bychu tež egi (niſeſtſi)

ll. wucjerjo w Hornej Lužicy, kij hischeče herbstim džicjom po njemslich knjizach njemsky spiewacj dadža, to šebi roswazili, hacj nerosemeny spjew abo kherlisch wot wutroby a k wutrobi dje.

M. H.

Schieszatzsizeta herbska Božja služba w kschijnej žyrki w Draždjanach.

Pschi duschnym wedri bjesche so druhu nedjelu adventa, 6. dezembra, dopoldnia w siednacjich bohata knyta herbstich kemscherow w kschijnej swjatnih sečkach; bes nimi tež pjetnu čjordku pobožnych wojskich mlođenjow widžichmy.

Vrijedowanje, kotrež knes vicedirektor Wanač s Budyschima po japoschtoſtich knjizach w 3. stawi, schtucj. 22—25, djerjeſche, staji nam psched wocji „wulku wažnosz profetiskich wjeschezenjow wo Khrystusu“ a posawasche naš na to, 1) so psches zjte pišmo stareho saſonja swjedzenje profetow wo Khrystusu dje a renje psches jene klinči, 2) so to swjedzenje s móznym napominanjom kójdu dusku wota k poslužnosti a wjeri do neho, a 3) so to swjedzenje nam dava šlubenje wjecjnych žohnowanjow psches neho.

Spovednych ludži, kotrychž knes duchowny Wiažka s Budyschima w dwjemaj spovednymaj ryczemaj roswucjeſche, naliči so 204, tak so je ljetša s knj. 1059 spovednych bylo.

Jako herbisti spjewat bje knes wucjer Recjka s Welečina ſem pschichot; pschi nim pak wuhladachmy dweju druheju herbſkeju wucjerjow jako spjewarjow.— Kherlischje bjechu, kaž hewak, wožebje wocjeſchejane, a ſvjewachu so: do ſeņja č. 538, do vrijedowanja 287, po vrijedowanju 79, pschi Božej wečeri 172. — Božja služba so w 2 ſtōcej.

Blízche herbske kemschenje je na nedjelu Lutare pschichodneho ljeta, 14. mjerza 1858, poſtajene. —

Se spomenenej 36. Božej službu je so djevecj ljet dokonjalo, so so nam dreždjanſkim a wobdréždjanſkim Šerbam tudy bes Njemzami sa ljetu 4 herbske kemschenja džerja. Pišat

tychle rynčkow žaneho neje ſkomđik a može ſ wutrobnym weſelom wobhvjedicj, ſo ſu naſhi bes Njemzami roſproſcheni krajenjo tu dobrotu ſvjeru wujivali, kotruž je wyšoke kultne ministerſtwo nam hacj dotal ſpočjowalo. S džakomnej wutrobu ſpominamy pschi tym na tych mužow, kij ſu tu naſejnoſ ſe wſchelaci prožu do rjada ſtajili, a proſvym naſchego nebeskeho wotja, won chyž po ſwojej mitoſzi kraſnje žohnowacj tón renje ſapocjaný ſtuk a ſe ſwojej móznej ruku ſakitowacj naſhe herbske kemschenje!

Nacionalnoeekonomiske dopisy.

XIV.

Naſch dženſniſchi dopiš nech je bōle nazionalnoeekonomiſti hacj prawisniſki; teho dla tež jeho pschemenene napišmo, kij ſo hijom tež tydjenſchemu dopiſej jeho runeho wopſchijecja dla ſlužbeſche. — K tajſemu zjije druhemu nowemu pschedmetej je naš poſleni dopiš XIII. dowed, kdjež na konzu prajachmy, ſo ſu tam a ſem rycerſtublerjo burske ſabla a živnoszie ſupowali a ſe ſwojimi rycerſtublami ſienocjili, mjesto ſo dyrbeli burjo a živnosjerjo rycerſtublerjam ujeſchtio wot jich wulſtih ležomnoſzjow woldobycz pytač a tak ſwoje wobhjezenſta ſpoſylnjowacj. Tehdom neſwajichmy ſebi wuprajicj, ſo by na čaſu bylo, ſo bychu burjo, woſebje naſht herbſay wetschi burjo, tež rycerſtubla po matu a pomatu ſupowacj ſpytali a je na ſo pschinesli. Djenſ ſchröblimy ſo, to wuprajicj a tajſe prožowanje, weſche a byte tež rycerſke ſabla, kij tu a tam a ſem we Šerbach mamy, psches ſup na ſo pschinesz, lubym herbstim buram jako wortyknenný konz, ſa kotrymž maja ſteječ a ſo prožowacj, prijovſtajicj. Ubi Šerbo! nestrođeje ſo psched tajſim konzom, kij ſo wam tak daloki byč ſda. So može ſo jenož po dljeschim čaſu a pomatu a pomatu dozpicj, to ſo wje; ale we raju nemôžnosje tež neleži. Teho dla neſacjilze tu myſl tak be wſchego woneho; ſapschimne ſu ſchröblje a polni nadžije, ſteječe ſa nej a pytačje, ſajdy

po swojich mozach ju wiewsz a tamny kóng dozpicz. Wetschi kublerjo nech dale horje krocza menjschi pak dyrbja, so na wetsche kubla pschewydo, jich szjehowacj. Tutch nech saho wetschi živnoszerjo do jich menschich, a schtóż samóze, do wetschich burstich kublow, a živnoszerjow pak saho menjschi živnoszerjo a szjehinjy do jich wetschich wjezow szjehuja. Tak dyrbji jedyn sa drugim horje postraczowacj a so na njeschto wetsche synycz pytacj; w tajsim prózowanju dyrbji jedyn druheho pschetrochicj pytacj! To by tež postraczowanje bylo, a sawjernie! niz k najhubenschemu, nje! k ljepschemu, k ljepschemu wschlischich burow shromadnje! — Sa tym dyrbicje so, lubi burjo, shromadnje pytacj, sa tym dyrbicje shromadnje stejetz, jedyn pschemo druheho. So pak szabi taiske prózowanje njeschto druhe hacj ljenjosz, njeschto druhe hacj ieniczj hole dzjeto s rukomaj, njeschto druhe hacj neslutiwoz a rosmetowanje, njeschto druhe hacj wopiswo, njeschto druhe hacj nerodnoz a fasparnoz atd. žada, to so wje. Schto? — to budje so s naschich dalischich dopisow widzicj. A neby so tež wot wjetzischemu naroda tamny horbach postajeny kóng na wopisanym puczu postraczowanja dozpicz dat, dha znano jora tola naschi potomnicz, jeli my njeck tolne pucz nastupimy a w postraczowanju horje k ljepschemu sapoczinamym, dozpija. Na jene dobo tak ta wjez bycž nemóze. — Wy wjesze derje, lubi Sserbjo, so bje njezdny čas, — a won neje so hischchen tak jara dolho minyl —, hdzej nebie žanemu burek dowolene, szabi ryceřekubko kopicz a je wobšedjecz. Jenoz semenjo mójachu taiske kubla mjez. Posdizscho pschindje čas, hdzej drje bje burek dowolene, szabi semjanske kublo kopicz a je wobšedjecz, ale won dyrbesche, chysche won **tuto**, so tež po meni k semjanej sczinie dacie. Ale tež to je njeck spanyko a kózdy bur abo druh, ma jenož hewak dosz samózenja a materialnych (veneijnych) mozow k temu, može szabi ryceřekublo, a bylo tež to najwetsche w zlym kraju, kopicz a je wobšedjecz. Hacj je semjan abo nesemjan, na to so pschi wobšedzenju taiskich kublow wjazw nehlgbda. Tu placji jenož: masch samózenje k taiskemu sublek abo niz. —

S teho je szjehowalo, so su mnohe ryceřekubla s rukow semjanow do rukow nesemjanow abo burow pscheschle. Wurzate su jenož te, kij su psches testamentariske postajenja sa wjeste semjanske šwózby szkhowane a sdjerzane. To su tamne majoratne a fideikommisne ryceřekubla, kaj je tu a tam nadéadiemy. Neby je majorat abo fideikommis hromadzje dzjerzat, dha bychu dawno tež hizom rózno byle a so najstere w rukach nesemjanow namlate. Runje prajachmy, so su mnohe ryceřekubla do rukow nesemjanow a burow pscheschle. Ale pschitajicj mamy tež huydom: so hacj runje tež mnohe w Sserbach leža, su tola jenož jich malo a storo žane do herbischich rukow pscheschle. — Roberty su, Bohu dzjak! psched njezdje 20 ljetami spanyle a druhe kneže dawsi a wobcejnozje su so tež wotwysiale. Na jich mjesto je wetscha abo menscha renta stupila, kij maja burje a živnoszerio placicj a kij teho abo tamneho mene abo bôle cíjicj. Wy cíjekotu taiskich rentow nepschepósnajemy a wjemy derje, so to žadyn žort neje, sa kíeto zlyh mandl a kópu tolet sa taiske predawsche kneže prawisna, na kotrychj je dónidzeny čas budjít, placicj dyrbicj. Tola nech to je — kózdy je njeck swój kamšny knes, je swobodny statny muž a neje wjaz poddan semjanskeho knesa, kij husto niczo ljepschi nebje, my nechamý prajici, hórschi, hacj jeho poddan. Teho dla schtóż je tu bylo, nech je bylo kaj je chylo, schtóż burjo njeck placja, to nech je sabrie; wschak wjemy, so taiske renty wjeczne wjazy tracj nebudža, ale so tež spanu, hdzej budješa sa kóiske isti dješkati ljetow wotplacjene. — Tola pohladajimy na prijenej dwaj dješkatsaj ljetow, hdzej burjo žane roboth a druhe driejenzy wjazy nimaja, dha so k wulcej shwalbi burow a živnoszerjow pschepósnacj neda, so su so w tym kóiskim času jich wobstejenja hizom shjetros jara szjehinyle, rostarstvo a zhla ekonomia so na jich burstich wjezach k ljepschemu wobwrojita a samózenje a cíjelne derjehicje mnogich burow a živnoszerjow so pschisporite a powyschito. A na cíjelnym derjehicju a dobchym samóznym řežu je tež duchowne derjehicje a řežie mene abo bôle satogene. Tež burjo a živnoszerjo

śu, bjałowanu Bohu! bōle a bōle spōsnali, so
wot wotwiajanja wot robotow hem a w nowi-
schim c̄aszu żyje nowy duch w ratarstwi duje,
tak śylne a mózne, so schioż na njón fedżbo-
wacj a na jeho napominarski htóž połuchacj
neda, niz do przedka ale do fady froczi a niz
t swojemu lępschemu ale i swojej schodzi
stutuje.

W.

S p e w y.

Hwěžki, hwěžki daloke,
Swěty rjeńšej nadźije,
Kiž tam horje, dele dźeće,
Módre njebjø poswětieée,
K waſej wysokosci mje
Nědhy jandžel powiedze.

Hwěžki, hwěžki sléhorne,
Po njebjesach rozsyte,
Lilije wy rjeńše, jasne,
K wam sej žadam dźećo časne,
Pod wami sym hinity,
Nad wami sym njesmjertny.

Witaj mi też błyścata,
Khryśce, hwězda wutrobna!
Wyše kriżow, wyše rowow
Swěto twojich sluba słowow,

Troštnje hižom swěci so,
Twoje swěto, zbožniko!

Rozsylú pruhi přečelna
Rjeńša hwězda wodźeńska!
Twoju jasnosć lubujemy,
Zbóžny puć za tobu dzemy.

Swěc so, naša nadźija,
Trošt a swěto żywjenja!

Seileř.

Kak

rozom

Hans Depla

wótřitaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

D.

škréjetaj

* * *

* * *

Mots Tunka. Wulka je nusa na śmiecji!
Hans Depla. To je stary khierluč.

Mots Tunka. To masch yramje, ale dźi-
wnie mi yscze bjesche, jako wondanjo młodu
holciu taſte sydchowacj blyſtach.

Hans Depla. Alle, schiodha wona ſtaſkiu
sydchowanciom mjeueſte?

Mots Tunka. To bjech tež wczipny na-
ſhonicy a duž po jesej khierſie rucie wopraſtach.

Hans Depla. A schto vha wona reſny?
Mots Tunka. Haj, prajesche wona, neje
to musa: najduſhniſich hózkow nam picht reſtre-
tirowaniu do woſakow woſimy a wotwedu jich
do dalotich mestow, hdę na swoje weſne hol-
ciſi ſabudu. Neje to mersaze?

Hans Depla. Haj, to je mersaze, ſa ſa
wbohe kurjatka ſ najpniſcha.

Cyrkwińskie powięscie.

Krčení:

Michałska cyrkiew: Kora Gustaw, G Müller, paperniskeho djelecajera na Židovi, ž. — Louisa Augusta Franziska, G Ludwiga Lucana, jelesowecjera na Židovi, dž. — Maria Amalia, Emilie Augusta Barthelz na Židovi nem. dž. — Gustav Adolf, Marie Marleny Muffigangez na Židovi nem. ž.

Podjanska cyrkiew: Anna Augusta, Michał Bohumiela Brody, najeńšta mlyna w Dziedzicach, dž. Zemrjeći.

Dzień 20. novembra: Michał Lorentz, polonák w

Briesowi, 66 l. 8 m. — 21., Kora August, Marie Madleny Kschijankę na Židovi nem. ž. — 25., Rosina, swudowena Wolsowa, w Dziedzicach, 70 l. — 26., Fidelio Wohl, khejcer na Židovi, 46 l. — 27., Jan Bedrich Müller, robydlet a pensjonowany wojsk na Židovi, 77 l. — 28., Ernst Betrich, czeladnik we Wurzach, 37 l. — Maria Madlena rod. Hilbenzez, nebo Juria Jeremiacha, sychronika w Delnej Rini, saw. wudowa, 72 l. — Pietr Byz, nebo Hendrija Byza, bura w Dziedzicach, sawost. ž., 24 l. 4 m.

N a w ē š t n i k.

, Germania“

žiwenje samjeszjaže akcijiske towarzstwo w Schczecinii.

Sakladny kapital: Tsji milliony toleć prusk. four.

Ke tym, wot horka spomneneho, pod wyschim statnym nahladowanjom stejazeho towarzstwa satożenym

džieczi fastarazym kabam

moja so tež hacj do konza ljeta 1857 wschitke džieczi sapišacj, kij su so w jenym tych ljetow wot 1846 incl. hem narodjile.

Wschitke w tym samym protičnym lječji narodjene džieczi, sa kotrej so pschitupenie wosjewi, so do teje samihneje kasy sapišaja. Germania sarijaduje na swoj samshny strach pschinischli, sa džieczi saplažene, dawa s nich $3\frac{1}{2}$ prozenta daňskeje danje a rosdjeli, tak borsy hacj su džieczi, do jeneje kasy napisane, 21. lječje žiwenje došahnyte, žly wobstatk kasy na te tehdy hishcje žive džieczi, tak so tute sa tymi bes tym semrečimi džiecžimi herbua.

Stane so sapišanje jeneho džiesjaja do tutych kaſow, kotrej so tež bes druhim jako pschihobny hodowny dar porucuju, hishcje hacj do 31. dezembra 1857, dha maja so sa tuto sapišanje menšche pschinischli placicj, hacj hdzj so sapišanje po tamnym dnju wuwedje.

Ke wudžieniu kóždeho požadaneho wukasania, k darmotnemu podawaniu prospektow a k wustutkowanju sapišanja do džiecziastaražych kaſow, kaj tež do wschitkich sawieszenjow kapitaliow a rentow sa fmetnym pad a na žiweniski pad porucuju so

M. A. Flanderka, agent w Budyschini.

G. A. Mörba, agent w Wösporku.

Carl Ginzel, agent w Scherachowt.

Skotoljekat Heša, agent w Polčinzy.

Robert Nowland, generalny agent w Lubiju.

Na hodowny čas

Bym sašo

najlepschu pscheinicju parnu muku Nr. 0 a
teho runja Nr. 1
robstarak a pschedawam ju po tuncie placisni.
Tež bym wot rjaneje parneje muki nowe po-
syki dostat. W Budyschini, na serbskej kasy.

J. G. F. Niedsch.

So su priódstjaže

m u f i

tež w mojej khamarni w Maleschzech na pschein-
dań, dawam wschitkim mojim pscheczelam tam a
w tamnischej wokolnosći najpodwólnischo k navie-
djenju.

J. G. F. Niedsch.

W o s j e w e n j e.

Schtoż chze zylje wjeli bycz, so żane skażene schryzle nedostane, ale so smjeje wele wjazy derje radzene schryzle a tykanzy, teho s tutym k temu pscheprōsčuju, so by ſebi wot mojich wschudze ſnatych

Woprawidžitých ſuchich droždžow

zylje wuberneje dobroszje pola me kupif. — To je tola wulka ſchkoda, hdyž jedyn ſebi a ſwojej ſwobi f zylje neporadzenym peczowom hodowne weſelje ſkasy, dokoł ſo ſnadž tunische ale tež hubenſche droždzie kupichu a do peczwa ſčinichu. Ja tež wschitkim ſwojim pschezelam k wedzeniu činju, ſo ſyń ſebi ſa lietusche hody hishcze jedyn króž tak wele droždow hacž kousche ſkaf a ſo budu koždych a wschitkich, kij chzedza pola me dobroszje droždzie kupowac̄, ſpokojiež móz a ſo nebudze potom nictón bes droždzi wote mne precz hic̄ trebač.

Moje pschekupske khlamy w nowowobjelenej kheži na ſerbſkej haſy budžecje. Wy, kij je hishcze newjesze, lohko namakac̄, pschetož psched nimi ſtejtaſ dwaſ muraj a na wobjemaj ſtronomaj khlamowych duri ſleja ſelene ſchtomiki.

Duž pschindzeče a kupujče droždzie pola me a wy ſmjeječe derje radzene peczwo.
W Budyschini, na ſerbſkej haſy čjo. ^{10/224.}

J. G. F. Nieckſch.

K n a w e d ź e n j u.

Na hodowne potrebnoszje ſyń ſo f čerſtwymi forenemii, ſ jara dobrym ſafranom, ſ wulſimi a malymi hroſnikami, ſe ſlódkimi a hórkimi mandlemi, ſ wjazorymi družinami ſofora, ſ prawje dobrym ſhofejom a ſe wschitem, ſchtož po hewak treba, wobſtarat, budu po najtuniszej placjifni pschedawac̄ a proſchu wo naſbohacjifchi wopyt.

W Budyschini, na ſerbſkej haſy čjo. ^{10/224.}

J. G. F. Nieckſch.

K e d ź b u!

Wſchitkim dobrym p'četzelam a ſnatym w Maſeſchezach a wokolnoſci ſ tutym najpodwolniſcho wosſewuju, ſo moža tež w mojej khlamařni w Maſeſchezach wſchitke runje ſpomnene twor⁹ tak dobre, ſaz tedy pola me koždy čiaſ doſtac̄.

W Budyschini, 10. deſetembra 1857.

J. G. F. Nieckſch.

Suche droždzie.

K prjodſtejazemu hodownemu ſwedzenju doſtawam ſtaſnje pschipoſtlanja čerſtwych ſylnych ſi tuvych ſuchich droždow, kij woſkeje derje čjerja a beru, ſo bych koždemu doſz činiež možl, hizom ujetko ſamolw nja na te ſame horje.

Herrmann Danekhoff,
na ſerbſkej haſy.

Dijelba

K o r i n t h o w
(malych roſyukow)

ſo bych rucje wurumowat, pschedawam
punkt po 3 nſl.

Robert Klemm
na ſitnej haſy.

W o ſ j e w e n j e

S tutym najpodwolniſcho wosſewuju, ſo ſu na mojej zyhliczini w Borscheji pola Wóſporka ſaſo najlepſe, žanu wodu neſchepuſtejowate, zyhlie wſchitkich družinow k doſtacju.

Tež je tam wulka dijelba bruni zo wych bazow, kaj zyhlie ſchryzbowanych a jara derje teplazych, tawſynt po 1 tl. $7 \frac{1}{2}$ nſl. na pschedar.

Teho runja je tam wele ſtow ſorzon bruni-zoweho vopela, kij je ſylnje ſ drewovym popelom wjefchany, ſa tuni penes k pschedac̄.

Lorenz w Pomorezach.

Drewnowa aufzīa.

Psichichodneho 17. t. m. budże so na Iupjan-
stym revjereu

- 14 floftow duboweho schcijepjanehs drewa,
 - 6 floftow tajseho halsoweho drewa,
 - 4½ flofta tajscih penkow
- na pschebadzowanje sa hotowe penesh pschedawacj.
Sapocjat je dopolnju w 9 hodzinach pschi
wobydlenju tamnisceho hajnita.

Djen 17. dezembra budża so na strožan-
stym revjereu pola Rakez

njehdże 300 schtomow sylnego twarzkeho a flozoweho drewa

na pschebadzowanje pschedawacj.

Sapocjat rano w 9 hodzinach.

W Mortkovi, 12. dezembra 1857.

Wenzel, wyschi hajnit.

Tjinejanske serbske ev. luth. misjonske to-
wárstwo smjere jutje popolnju 13. dez. shromad-
zisnu. A dokelž ma so w tei samej wuswolenje
noweho pschedbydy stacj, dha so wschizy psche-
czielju misjonskwa, wošebie pak wschitke kobustawy
towarstwo lubje proscha, so popolnju w 2 hodzino-
mai tudy w schuli nusnamasacj.

W Djivočizach, 12. decembra 1857.

Vjete Mlónk, pišmawedżet.

Dokelž hym moi illad tholowow, ruskowow a
bruchbantow nietko jara pschisporil, duž so nekom-
dju, tuto česzenym Eserbam, kaž tež mojim starym
woteberatam se whom najwedwolnitho s tutym s
nawiezenju dacj, s tym pschisponnenjom, so budu s
dobrzej i sprawnej tworu pošlujeć a po mojnosti
tujo pschedawacj.

Moje wobydlenie namaka so pschego hiscjeje pschi
swonomnych lawstich wrotach nedaloko piwiarne.

*Ferdinand Pietsch,
moschneſſi mischt.*

A prjodstesjażym hodam su wjchile drujiny
trajne je muki (Dauer mehl) po najtuniszej
placisni pola me s destacju.

*Boduwjer Eißler
na scheschowskim wešnym mlyni.*

Wosjewenje.

W mlyni w Mathezach je wot 14. dezembra
1857 pschenicna muka na pschedan, mjerza
po dobrosi 5 nsl. hacj 10 nsl.

Zena thjeza w dobrym redzi se sahrodzu, s po-
lom a tufu, je se swobodneje ruki na pschedan a
može so wsho dalsche šmonj pola Jurja Schi-
bala w Komorowie pola Rakez.

Bófor zhyt a tolkany,

Wulke a male roshnki,

Ssłodke a hórke mandlie,

Citronat, citronowy wosij,
kaž tež wschitke korenje, hakle runje tolcene, psche-
dawa k prjodstesjażemu hodownemu swedzenju
jara tunjo *J. G. Klingst Nachfolger*
na bohatej hajny.

*450 tl. penes, w zlej summi abo po 100 tl.
su k w upožeczeniu; pola foho? to powje
aktuar Webla w Budyšinie.*

Džakprajenje.

Pod Bożej miloszivej pomožu hym ja swoje,
29. haperleje t. l. psches wohē zylje wutupene
twarenia sahō natwariš a nemozu, hōz do sad
pohladam, so teho smilich, sa te mi s bli-
ska a s daloka w taf bohatej mjeri wudzjelene
dary luboszie, pomhanja a podperanja, fotrę so
mi w penesach, naturaliach a w tak iara wese
förach, kai tež hewak na njeotrezfutiz druhe wa-
scieje dostacju, česzenym dawarjam swój najwu-
trobnitschi džak s tutym wuprasicj. Wošebje dja-
kuju so pak tudomnemu kublerei knesej Janej
Khejorej a seho ſwojbi, fotrę me s mojimi w
tym zlym hubenym a twarskim časzu runje tak
pschedzeluiwie, kaž tež dobracjnie pschi ſebi ho-
trewsachu, dale knesej kublerei Mišgangej w Haj-
nzech, knesej rycerſkublerei Šteudtej nad Zaksou,
knesej swobodnotublerei Klahri nad Ssotolzu, knes-
ej kublerei Vjetſchej w Hrubocjzach, Mlucjerej a
Rachliž w Bielczejach a Schraderej w Hornej
Kini, kiz mi džielbu mojego skotu wotewſachu a
darms lastarachu. — Béh luby knes chył Wam
wschitkim tute skutki luboszie farunacj a Waſ ſa-
to ſe ſwojej hnadi żohnowacj.

W Bónezech, 7. dezembra 1857.

Handrij Ferdinand Nycktar.

*Nowych Porſchiz. Schwörk rano w 5 ho-
dzinach wudzri tudy wohē a wotwalcu ſo dómſte a
hródź kyjejerja Fiedlera.*

*Přirodospytny wotrjad m. s.
změje soboto 19. decembra t. l. připotnu w 1
hodzinje posedženje w hospědu w złotej krónje
w Budyšinie.*

Předsydſtvo.

*Za k. Gólcę w Lipsku leža wšelake mačińe kni-
hi pola C, H. Reclama sen. — Přašeue: Je to
wérno, zo je ſo wóndanjo staroserbske pohrebuňſeo
bes Lućom a Bjerwaldom nadešlo a njemohl nam
snadž k. Sáuerlich w B. wo tym rozprawu dād? Red.*

Serbske Nowiny.

Za nawištki, kiž maju so w wudawarni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedac, placi so wot rynčka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwortlētna předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral,
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 51.

19. decembra.

1857.

Wojfobijecje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Vira, S Gopljaka, S Kheyna. — Dovijš. — Regionalno-ökonomiske dovijš. — Narječinuſit —

Nawiedzenju.

Schtož chze na prjene schtwörtljeto 1855 sa Serb. Nowiny do předka placzic tón nech njetko 6 nsl. w wudawarni Serb. Nowinow woteda. — Na kralovskich ýstach placzí so $7\frac{1}{2}$ nsl. na ton žamný čzaš. — Sa wossewenja a nawištkti možemy Serb. Now. kóždemu poruczic, pscheloz te same čítaja so tak derje w Budyschinu kaž tež we wschitsch herbstich wskach, a schtož chze po tajkim njeschtó tak prawje po zylym herbstim kraju roschierene mječ, ton daj to w Serb. Nowinach wossewicz.

Medakzia.

Tež proschu ja wschitsch tých žamnyh, kii su mi s ljeta 1857 wiazy abo mene sa Serbske Nowiny winojci, najpodwolnicho, so bychu mi swój doch hacj do konza niteho ljeta sapcajili, dokelž jum hewak Serbske Nowiny dale slacj nemôžu. — S smoleř.

Swjetne podawki.

Sakske. Narodny djen krala Jana bu sanđjenu šobotu, 12. dezembra, po wschelakich mjeſtach a wskach swedzensz wobendzeny. W Budyschinu swonesche ho sahe rano najprjödž se swonami, potom mjeſeſche ho wojerista reveilla, w 9 hodžinach hje na gynnisiu aktuš, hdzej Dr. Rößler wubernu rycz džerjeſche, kotrehož primanař Junga s Bernarcijz s grichiskei a primanař Höppner s Gibau s lacjanslez ryczu sziehowasche. Podobny aktuš mjeſeſche ho tež na krajuostawšlim seminaru, hdzej vicedirektař Wanak swedzenslu rycz džerjeſche, seminarist Kunzel pak spjew, wot dnestarja Dreslera wudzielany, prijódkneſeſche. We wschitsch druhich schulach so tuton djen tež s ryczemi q se spjewom swecjeſche, podjanska woſada pak na to waschnje, so ho rano sahe w zyrkwi shromadzi, hdzej bu ambroſianski shvalosvew wuspjewane, a dopolnja, hdzej ho wulke Bože mšeje džerjeſchu a teđem wot Mozarta spjewasche. Wójsko

pak mjeſeſche wyschnu paradu. — Wot budyskeho ſławneho ſuda bu wjesty Petrasch s Hukti wschelakich malych paduſtow dla k 8mjeſaczemu a Jan Kubiza s Kralez kranenja dla k 1ljetnemu arbeitshausej wosbudzeny.

Prusky. Krajny hejm budje naſtare 9. abo 11. jan. wotewreny. Na tym ſamym chze ministerſtwo tež ſakon prijódkpoložic, po lotrymž budje wſchichodnje kóždy wot swojich penes tak wyſoku dan bracj ſmječ, hacj može doſtacj. Hacj dotal je jenož 5 tl. wot 100 tl. na ljetu dowolennych. — Sa krala je hizom bliſko Neapela villa wotnajata, keli so by ho won naljeto do Italiskeje podacj chyl.

Rakuſy. Khjezor je dovolis, so ſmjeſeſche winſti bank mjeſtu Hamburgej sa tamniſkich, psches amerikanskich dožnikow, kii placzili nejku, do wulkeje nusy storeženych pschesupzow 10 millinow mark-banko, t. i. njeschtó psches 7 millinow ſchleſnakow na jene ljetu po 6prozentiskej dani požicjeſ. Tute penesy buču

12. dezembra w Szleboru s Wina do Hamburga
wybrane a wazachu njezdje 1600 zentnarjow.

Franzowska. Pszes to, so wskowanie do zyszych kraju w tu kwiulu nishdze nendze, su wskelale franzowske fabritki s džjekom faskacj dyrbjale a džjekacjerjo nimaja żaneje fasklubų. Duż je w njeleotrych mjestach wulka nusa, woskbie pak w Lyon, hdzej je na 20,000 džjekacjerow bes džjeka.

Zendjelska. S Indije pschithabjeja pschezo
ljevpsche powesjie, pschetoz sbiežkarjo, hacj runje
je sich tam dosz, vyrbja wschudjom psched Zend-
jelszanami cijekac.

Rużowska. General Jewdokimow je Czerkiesow w frutej bitwi pobit.

wono pak ho też hłyszczej dawa, so je śnano
to jutrowne hořestaciejsje nascheho wumögnika na
druhim boku stolpa naschej wshy meno dalo, tak
so Jitro hem pschindje wot „Jutry.“ Sa to
s najmęscha to strojenje: „Dobre witro“ (dobre
jutro = dobre ranje), s kotrymž su ho wschitzu
wobstarni wobydlerio nascheje wshy hiszceje w
śwojej młodosći stroweli, kwydzenje wotpoloži.
Hewak ho też poweda, so je psched wele liestso-
wyskami pschi tym stolpie skóshtr stat. Składnje
móje ho hiszceje pschiwomnicj, schlož tudy ludowy
ert w naschej wośadji baje. Menujzy wono ho
poweda, so, jako je ho predawscha wóslincjansta
zyrkej twaricj mjeta, su tu hamu Jitzenjo w
Jitru nedaloko teho stolpa, Woślinczenjo pak w
Woślinku stasicz chyvli, a so, jako su skonczenie
hijom w Jitru s twarenju skwizhaze materialisje
nahromadzili, su te same Woślinczenjo w jenes
nozy do Woślinka swotnoscheli, tak so ho na-
pośledku nowonatwareny Boji dom w Woś-
linku s nebju poßjehowasche.

Se Sylófska. W tudomnies, na wówczej hort ležazej „czerwenej forežmi” bu wiesty J. G. H. a berkorn se Schönbacha 3. dezembra rano morwy namakany. Wón bje šo najstere wečor predy na wumeniš po syno sa konje podat, bjesche pak pschi tym s lubje delje panyk a ſebi ſchiju ſtamak. Halle na druhé ranje jeho namakachu a wón mjereschke hiszczę njeschtó syna pod paſu.

S K h e l n a . T u d y bje pjatki tydjenja shjegniz M i s t k a w s c h W i n k l e r na hlowinu skhorit, koraż tak móznie pschiberasche, so won po časzu myślje mjeszczecj pocza. Pschi taisel skrotoszi khorošzie sta so, so won vóndzelu weczor w 11 hodžinach na jene dobo stanu a se istwy ejekny. Jego mandjessla sa nim bjeżesche, ale jeho ani doszjahnycj ani też, dokelž bje ejma jara wulka, w bliższych lejkach do kotrzych bje so vodał, namakacj nemózesche. Halle nasastra rano jeho nadendzechu. Won leżesche w miszczanskim miłynskim pscherowi, w kotrymž pak storo žana woda nebiesche, a bje jeho tam po lsfarskim mjenenu Boża rucižka sojala, dokelž bje won s ejoptej stwy do symneje nozy won wubjeżat. Won bje 33 ljet stary a sawostajsi wudowu a dżiečjo.

Dopisy.

SŁyńska. Hdyż jenak smyślane wutroby i swiątki hromadu śluja, so bych u se siednocienymi mozami sa wysoko ważnu wjez skutkowate, dha drje je kiedy śrócz priene, so swojej woči pośbiehnu k temu, kij wichej wjezy wodzi a jeho wo żohnowanje sa swój sapocząny skutk proscha, pscherec woni cjuja jenoż pschiera, so bes wyszeho pomozy ich priódłwscze wobstacj nemioże. Hdyż je njeſt tutón swiast njeſotry čas wobstat a tón djen ho wróci, na kotymž biechu prieni śrócz stawu tuteho towarzstwa byli, dha je wiesze saſo najprjensche, so džak temu ſzetu, kij towarzstwo ſdżerja a wjeſeze nebudja ſapomnicj, tutón djeni ſwedżenizy wobenčej. Esu paſ či ſaložerjo ſwejemu lubodrohemu ſiednocienſtu božmje praſili, a druž na jich mjeſto ſtupili, dha newuhaſne tuto ſac̄jeze na narodnym dnju teho towarzstwa, ale džieli ho wſchjem potomnikam ſobu, so tež woni, runja jich predomnikam, i tym ſamym džaknym ſac̄jezjom djeni nastacia ſwojego bratrowskego towarzstwa witaja. — Taſki djeni bje ſa naſche kujſeſte priedarske towarzſtwu w Lipsku ſ ranjom 10. dezembra ſaſmitat. Ma nim ſwječesche towarzſtwu, w ljeći 1616 ſaložene, swój 141. narodny djen, a laſke ſac̄jeze tehdź naſche wutroby pschewa, móže jenoż tón ſpōſnač, kij wopomni, so je wone na nimale pôdra ſta ljet Lužicy ſwiernych duchomnych pschihotowale, mužow pschipofnateje wučenioſe a ſruteje mykle: kij dale wopomni, so naſche towarzſtwu wſchjem wichoram a ſtracham mózny napschecjiwo ſluwasche, so newjeru a nabojinske mučenja ſandženego čjasa bes ſlieda pschi nim nimo džechu. Wone ſieſche kaž ſtaſa a ſankny ho wſhemu, ſtož wjernemu ſchessjanſtu hrožesche, tak ſo wone njeſto, tón 141. ljet ſtary ſchędžiwy, w radoſtej młođoszi djeniha hiſćeſte ſieſi pschi połnych duchomnych mozach.

Popolniu 10. dezembra ſhromadžicu ho teho dla wichej ſobustawy w towarzſtwej ſali a po wuspiewanju kħierluſcha: Jedn twerdy hród je naſch "Bóh ſam" ſapocja ho aktuš, w kotymž najprjodžy ſelretat roſprawu da wo ſtukowanju towarzſtwu w ſandženym ljeći, a potom

djerjesche jedyn ſobustaw wobſchernu ryci wo „ſaloženju a ſtukowanju kloſteřiſtich rjadow.” Na to bu jedyn nowy ſobustaw horjewaty a njet ſzehowachu referaty jednotliwych seniorow ſpezjalnych towarzſtwow.

Weſzor w woſkim ſendzechu ho ſobustawy ſaho a to w „rójowym wjenzu,” hdyż bje weſzor pschihotowana. Pschi tym wuezechu ho ſlawy na naſchich ſnesow pschedhydow ſnesow professorow Tucha, rect. magnificusa, Brücknera, Lindnera a Hānsela, kij ſ uſprózlinowej luboſzju na towarzſtwi wiſaja, a wot kotrychž towarzſtwu tež ion ſrócz poſlenemu ſa ſwoje wulſe ſaſlujby wo towarzſtwu kraſnu wulſu bibliu, miſch trſchitku ſeneho tudomneho knihiſjasarja jako ſnamio ſwojego džaka dari. Biblia mjeſeče nařímo: Soc. Lus. Sor. Lips. Praesidi Suo Summe Reverendo F. M. A. Haenſel, Lic. et Mag. Theol. Pie Dedicavit. Die X. Mens. Dec. MDCCCLVII. Dale ſaſlinceja ſława na naſchu depuṭažiu w Budyschini, ſ ſnesow adv. Taſku b'a, fararja Wjazki, dir. Seligatja wobſtawazu. Džak tym ſnesam, kij ſ newuſtawazej luboſzju towarzſtwu naſležnoſcie ſriaduja. —

Weſełe ſnejeſche zły weſzor, a biechu naſbóle zorthy, — ſo ho tute ſe wſchej pschijotnoſzju ſtachu, ho ſamo roſemi — a ſpiewy, k temu woſebje čiſhcjane, ſotrež radoſ ſowetschachu. Bes tutym ſpiewami bjeſche tež jedyn ſerbſti, ſotrež, hacj runje Rjemjam neſroſemliwy, tola wot nich lubje horje wſatz bu a ſotrež tež woni ſ móznym hloſom ſobu ſpiewachu. Bje paſ, jako by ſlowjanſti duch wot naſchich honow wotpoſaſany, na ſhwilku dom a ſtatok doſtał w starym ſydlisচeju. Špiew ſerbſti mjeſeče ho tak:

Šwiedžen towarzſtwu djeni ſraſny
S nowa k nam ſaſ ſchilupi; —
Nedobrjal djeni, taſki kwažny
Žadacj ſebi vjeſniciſki!
Wutroba ſawysfa:
Škawa tebi Lužiza!
Luboſz, blaſ, je ſaložila
Mjeħdy naſche towarzſtwu;
Boža móz je wobtwerdžiſta
Bratrowswo nam ſtrugischo.

Sakitaś, wulkowas,
 Bojo, swiaſt ſa wózny kraj!
 Bratſja, duž ſeſ ſaſpijerajin
 Rónečka, ſojevy horliwe;
 S luboſju ſo wobjimaſhy
 Taſo džieſji wózjinske!
 Dubowy, wutroby
 Woſzom ſlub ſeſ khowaſhy!
 Tak nech wlecznje ſwiaſt naſch leſieſe,
 Naſche dny hacj do rowa
 Słonzo bratrowſke nech hrjeje.
 Šo ſlub frutu ſawoſia:
 Do hmeſce poſažeſe
 Towarſtwu ſo pscheſcjenje!

(Přilubianski.)

Boh dai, ſo by tuton djen hicheze husto-
 temu lubodrohemu ſwiaſtej ſo wrózit; ſo by
 horliwoſz jeho ſtarow a bratrowſka luboſi,
 kotraj je ión ſak dotho wuſnameniala, newuhaſta; ſo
 by na dothe czaſy ſwoje žohnowanje
 wupscheſhierat na narodnu Eužizu.

Słonečnje dowolamy ſebi pschiwomic, ſo
 je wot ljeta 1814, hdzej bu naſche tewarſtwu
 wot nebo knesa duchomneho Lubenskeho, ſf. duch.
 Gudy, Mróſa, Volgta a druhich wobnowene,
 ſo ſamo hacj dotal 378 ſobustawow mjeſo;
 licžba njetzich ſobustawow je 21.

Nacionalnooekonomiske dopisy.

XV.

Nowiſchi nawedzieſi burjo a žiwnoszerjo derje
 wedža, ſo ma ſo niſhdushe ſtaré waſchnje,
 ſwoje pola wobdzietacj a rataricj, zylie wopu-
 ſchecj a ſacjihncj. Woni derje wedža, ſo
 taſti ſtarý ſchleſdrian, ſiž buram wot robotow
 ſem pschiwiſowaſche, a Bohu ſel! tam a ſem
 niſkotrym buram a žiwnoszerjam pschezo hichezen
 pschiwiſuje, ničjo wjazy neptaciſi a ſo ma ſwiaſt,
 w kotrymž burjo ſ nim ſteſachu abo hichezen
 ſteſa, ſo roſlamacj, tak ſo ſo wot ſtarego ſ nowemu
 ſiefschemu pscheſrocji. Nowi nawedzieſi ratarjo,
 nech ſu wetschi abo menſchi kublerjo, ſu ſ do-
 brwm prawom ſpoſnali, ſo ma wſchje ratarſtvo
 a jich zyla ökonomia, wſcho jene hacj na ma-
 lych abo wulſich wjezach, pschede wſchitkim razi-
 onalna a ſpekulatiwna byc̄. Wola nich
 neptaciſi wjazy to ſtaré prawidlo: „doleſj je

moj nan, moj džied a wulſi džied hizom tak
 ežinit, (na pschitkad: worat, wloſciſt a ſyt, ſ zyla:
 ſwoje pola wobdzietowat) dha budu ja tež tak
 ežinit.“ — Nie! tole prawidlo ſu nowi a ſ
 ro ſom o m džetawí ratarjo zylie k ſmjecham
 ſejnili a doſpołnje dopokafali, ſo je to ſamo w
 njetzichim nowym ratarſtvi nedofahaze. A ſak
 jemu zylie žadyn roſom podpoloženy neje, na
 to hakle ſpomnicj nechamy. Teho dla je tež
 wulzyſhne k wobjarowanju, ſiž w
 živenju a ſwojim ſkutkowanju woprawdžje tuto
 prawidlo a stareho ſchleſdriana hichezen wo-
 puſchecjili neſju, wele bóle jemu we wjernoszi
 hichezen jara pschiwiſuja, mięſto ſo bychu ſami
 ſwoj roſom napinali a ſa tym myſlili, ſchtó a
 ſak by ſo najſiſe w jich hopydarſtwi hodyſto
 a jich polam, ſukam a hajam najſiſe hoſito,
 tak ſo bychu ležomnoszje najwetschi wujſik poda-
 wate; mięſto, ſo bychu ſami ſyktowali, na
 ſwoje ſamſne a druhich ſhonenja ſedzbowali,
 je k ſwɔjemu ſamſnemu dobytki naſojovali,
 wot druhich wulnyli a jich w ſhwabbi a ſpró-
 niwoſzi dobreho a razonalneho, to je: ſduchoſ
 a roſomom džetazeho, taž tež ſpekulatiwnego, to
 je: pschezo na najwetschi wujſik pschi ratarſtvi
 ſmyſleneho ökonomu (ratarja) pschetericj pytaſi.
 To poſlensche žada ſebi drje kuf ſzjela ſ hlo-
 wu, a pôdla cſielneje piſnoszje a hibanja ſtarow
 tež napinanje duchomnych mozow, wuſnenje a
 myſlenje, bes tym ſo prijensche cſielnej a duchom-
 nej lhenoszi poſlenuje. Tola tamnym, ſiž ſo
 razonalnej abo roſomnej, a ſpekulatiwnej abo
 na dobytk ſmyſlenej ökonomiji pschikhilicj nočze-
 dja, ſiž młodneho ducha njetzichego hopydarjenja
 w hródji, w domach a dwori, na tukach, polach
 a w hajach neſpoſnaja a ſavſhijec nemója, ani
 ſo tež ſa tym neprózuja, tym wſchitkim mózemy
 to prognostikon ſtajicj, ſo ſu, jeli ſo w ſtatkim
 ſ ſiefschemu neſchiwobwrocja a ſwojej wujſi
 tym móznym napomlniam intelligentneho ratar-
 ſtwa newotewreja, ſo ſu ſwoje kubla a žiwnoszje
 najdljeho wobſedzeli. Pschetož tón nowy młodny
 duch, ſiž w ökonomiji kněži a bóle a bóle kněſtvo
 dobywa, budje jich ſe ſwojim móznym wodychom
 ſpowałacj, jím jich kubla a žiwnoszje ſ rukow

wuwinież a drugim ljepeškim hospodarjam a ökonomam do rukow podaci. Też nejšu wschaf hódní, so tajke kubla a živnoszje wobšedja a sacerodža, hdys jich woprawdžitu a wjernu płaćisnu ljepe abo zylje nia nespósnaja, je jenož pschedzo sa wobcejeznož djerža, na ne skorža a klepie mjenja, so jím niciož nepschineſcia. — Žadyn nowy a nawedžity, razonalny a sprózniwy ratač a był tež po leżomnoſziach khjetro mały — tak neblaſní a neskorži; tón njeschtó ljepeſcheho wje a snaje iara derje, so je bróſda džakomna, haj! jara džakomna, hdys so derje wobdijela, hdys so na nju a do neje njeschtó waži a hdys so derje wothlada. Haj! móń džerži, hacž runje jemu wschaf njeschtó prózy, džela a staroszje —

pschedzo ſchto by bes teho nebylo?! — nacžink ju sa stocjanu a wje, so ſu ležomnoſje, nech ſu pola, luſki abo haje, ſa neho a w jeho po- wotanju jeniczjy tón kapital, ſ fotrymž ma wi- kowacj a po móžnoszji nanajwetschi wujitk ſ neho czahnyč. Tak je wón wažnoſz a wjernu pła- cjsnu ſwojego kubla abo živnoszje połnje spó- ſnat, tak móń ſwoju wjez wyzoko waži, ju lubo ma, ju ſ weſtej myſlu pilnje wobſtara a džela, ju wothlada a ſ dobrym prawom tež khwali, niz pak jako wobcejeznož wobſkoržuje. Jenož nerodniſ, ſaspanz a ſjeniſ praji: moje kubko abo „moja živnosz je mi wobcejezna“ atd; — a tale khwalba neje woprawdžje žana rjana ſa nilohs! W.

N a w e š t n i k.

Krajnostawſki bank.

Nowe daňſte liſtna (Zinsbogen) ſo níže napisanym hornolužiſkim ſaſtawnym liſtam, na djeſtač termiſow wot 30. junija 1858 hacž do 31. deſembra 1862 ſobu poſtaſene, ſo po wſchepodacju wobtejezaných talonow, fotrymž dyrbi pschi wiaz hacž jenym kubu ſapiš czib- low, po rjadu ſrjadowanych, pschiwdany bycž, wot dženſha w wſchepytku banka wudawaja.

Ser. II. La. B. wot № 451.— 470.

—	—	531.— 570.
—	—	651.— 680.
—	—	701.— 900.

Ser. II. La. C. — — 3631.—3730.

—	—	3951.—4150.
—	—	4201.—4500.
—	—	4601.—4700.

Pschi tym ſo wobſedžerja ſaſtawnych liſtów

Ser. I. La. D. № 231. 2002.

— E. —	27. 45. 57. 290. 2268.
— F. —	69. 144.—148. 150. 151. 184. 451. 491. 507. 535. 935.
	1247. 1252. 1253. 1547. 1622. 1706. 2008. 2704. 4628.

Ser. II. La. C. № 1801.—1803. 1901.—1903.

— D. —	1324. 1655.
--------	-------------

ſa fotrycž daňſte liſtna hžom wot ult. deſembra 1854 hotowe leža, ſ nowa na- pominaja, tajke ſamjenenie ſejnic, a ſo pschi tym na to ſedibnych ſejnic, ſo koupony wot 1. januara 1855 hžom ſe 16. julija 1858 ſalietuja.

W Budyschini, 12. deſembra 1857.

Direktorium krajnostawſkeho banka K. S. hornolužiſkeho
markſhrabinstwa.
ſ Thielau.

Krajnostawski bank.

Podpisany direktoriem s tutym wosjewiuje, so je dañ pschi nowych metrichich pozycjonach
sa rotarske leżomnoszje hacj na dalsze na $4\frac{1}{3}$ pro Cent postajena.

W Budyschin, 9. decembra 1857.

Direktorium krajnostawskiego banka K. S. hornoluziskego
markrabinstwa.
s Thielau.

Winowe Khlamy

wot
J. A. Liebuschiz wudowy
poruczaja:

Psalzske a rheinske wina,
bleschu po: 10, 12, $12\frac{1}{2}$, 15, $17\frac{1}{2}$, 20, $22\frac{1}{2}$,
25 a 30 nsl.;

Moušicowaze frankske wina,
bleschu po: 30, 35, 40 a 45 nsl.;

Franzowski chmpagner,
wot najklawnijszych winopischefupzow
bleschu po: 50, 55, 60 a 70 nsl.;

Lößnitzski chmpagner,
bleschu po: 22, 25, 30, 35 a 40 nsl.;

Wschelake desertne wina,
bleschu po: 20, $22\frac{1}{2}$, 25, 30, 35 a 40 nsl.;

Krajne wina, czerwene a biele,
s najlepszych polozienjow,
bleschu po: 7, $7\frac{1}{2}$, 8, 10 a $12\frac{1}{2}$, nsl.
s najdobrocijwschemu wobiedzbowaniu.

NB. Pschi wotwarcju zyleho duzenta bleschow
wina je placjyna hiszceje tunischa.

s prijodkstejazemu swedzenej porucja:

Clemé - rosyntki,

Cisme - rosyntki,

Valencia - rosyntki,

Prima zant, korinth,

Najljepshi gennesijski zitronat,

Nowe wilke słodke mandlje,

Nowe wilke hörke mandlje,

Raffinade-, Melis- a Farinezokor
wot najwołebnisczego hacj do najchpatniczego,
każ tež nowotolczone forenje po najtunis-
szej placjini.

J. A. Liebuschiz wudowa.

Ssuehe droždzie.

Wot mojich, wożebje śylnych
žitnych szuchich droždzi
doſtarwum s prijodkstejazemu swed-
zenej wschedniuje nowe pſchipož-
tanja a poruczam te ſame s do-
brociwemu kupowanju.

Herrmann Danckhoff,
na ſerbſkej haſy.

s prijodkstejazemu hodownemu ſwedze-
nej poruczam

Smyrnaſke roſynki,
1. dobrasje.

Teho runja roſynki,
mieschtlo ſchpatniche.

Sultania - roſynki.

Korinth.

Mandlje,
słodke a hörke.

Citronowy a forenowy wolij.

Zofor
po wſchelakich placjisnach,
każ tež wſtitke forenje, cziste a hakle
tolczone po najtuniszych placjisnach.

Herrmann Danckhoff,
na ſerbſkej haſy.

Groźowe broſtkaramellje,

najlepschi briek s wottronenu laſchela a s po-
loženju dychanja, każ tež s swarnowanju pſched
dybawoſzii pſci ſafymnenju w symnym czasu.

Na Budyschin a wokolnoſz w hradow-
ſkej haptly knesa M. Jäkinga kóždu czas
na pſchedan. Eduard Groß w Wrótklawju.

W o s j e w e n j e.

Schtož chze žylje wjesły byč, so žane skażene schtryzlie nedostane, ale so smijeje wele wjazy derje radżene schtryzlie a tykanzy, teho s tutym k temu pschevroščuju, so by ſebi wot mojich wſchudze ſnatych

wopraſudžitých ſuchich droždžow

žylje wuberneje dobroszje pola me kupil. — To je tola wulka ſchoda, hdyž jedny ſebi a ſwojej ſwójbí ſ žylje neporadženym pecžwom hodowne weſelje ſkasy, dokelž ſo ſnadž tuniſche ale tež hubenſche droždzie kupicu a do pecžwa ſčinichu. Ja tež wſchitkim ſwojim pschezelam k wedzenju čzinju, ſo ſzym ſebi ſa lietuſche hody hiſcheje jedyn krdež tak wele droždžow hacž konſche ljetu ſkasak a ſo budu koždych a wſchitkich, kiž chzedža pola me dobrocziwje droždzie kupowacj, ſpokojicj móz a ſo nebudje potom ničton bes droždzi wote mine prečz hicž trebačj.

Moje pschekupske khlamy w nowowobjelenej khježi na ſerbſkej haſy budżecje Wy, kiž je hiſcheje newjeſze, lohko namakacj, pschetoz psched nimi ſtejtaſ dwaſ muraj a na wobjemaj ſtronomaſ khlamowych duci ſteja ſelene ſchomiki.

Duž pschindzie a knpujcie droždzie pola me a wy ſmijecje derje radžene pecžwo. W Budyschini, na ſerbſkej haſy cjo. ^{10/224.}

J. G. F. Nieckſch.

K n a W e d z e n j u.

Sa hodowne potrebnoszje ſzym ſo ſ czerſwymi forenemi, ſ jara dobrym ſafranom, ſ wulkimi a malymi hroſyntami, ſe ſkódkimi a hórkimi mandlemi, ſ wjazorymi družinami ſokora, ſ prawie dobrym khosejom a ſe wſchjem, ſchtož ſo hewak treba, wobſtarak, budu po najtuniszej placijſni pschedawacj a proſbu wo najbohacjischim wopyt.

W Budyschini, na ſerbſkej haſy cjo. ^{10/224.}

J. G. F. Nieckſch.

K e d ſ b u!

Wſchitkim dobrym p'ſheczelam a ſnatym w Maſeſchezach a wokolnoſzi ſ tutym najpodwolniſcho wosſewjuju, ſo moja tež w mojej khlamarni w Maſeſchezach wſchitke runje ſpomnene twory tak dobre, kaž tudo pola me ſoſdy čiaſ dostacj.

W Budyschini, 10. deſembra 1857.

J. G. F. Nieckſch.

Sa hodowny čiaſ

ſzym ſaſo
najljeſtſhu pſheńcju parnu muku Nr. 0 a
teho runja Nr. 1
wobſtarak a pschedawain ju po tunej placijſni.
Tež ſzym wot ržaneje parneje muki nowe pō-
ſyki dostat. W Budyschini, na ſerbſkej haſy.

J. G. F. Nieckſch.

So ſu prijodſtſtaje

m u ſ i

tež w mojej khlamarni w Maſeſchezach na pſhe-
daň, dawam wſchitkim mojim pſheczelam tam a
w tamniſchej wokolnoſzi najpodwolniſcho k nawe-
dzenju.

J. G. F. Nieckſch.

Se ſderje.

Dokelž ſebi naſchi nowi hoſpodario wot naſ
predawſtich ſiwnoszje wobſedjerjow žadaſ, Dic
po jich prawym weni menowacj, dha voručiamy
my wot njeſt tež tudy ſ tym wumjenenjom Jim,
ſo bychu naſ po ſapiſu gýrkwinskich knihow
menowali, kaž ſo jim to tudy prijodkpiſche, me-
nujzy cjo. 6. J. A., 7 J. F., 10. Ju. Cj., 14. H.
Lo., 16. J. Kr., 18. M. B., 20. J. R., 24.
Ma. S., 29. Miſ. Ka., 32. H. H., 35. Ja. Cj.
— Š tym nech je ſkonc tych 100ljetnych menow.
W ſderju, 15 deſembra 1857.

Wóſpórfi hermanſ bu na dróſy ſ Wóſporka
do Žarkow brjemechko namakane a moje ſo
pola gmejnſkeho prijodſtejerja w Černjowſi ſaſo
dostacj.

Hijom saho su sebi ludjo se schpatnischimi suchimi droždjem, kij wote mne nebjehu, pecjivo skashli. Kaz je so dopykafalo, su pošli te mni po droždje hicj dyrbeli, su pak wopak schli a nejšu te nemt pschischli. Za vročtu tcho dla wospet, so by so na snamenja pschi mojich khlamach, w mojim vrjenim narjesciku a na konzu tuteho narjescnika wopisjane, sedju darvalo.

Pschispomnicz dyrbju pak tež, jedyn nešmje psches mjeru malo droždji bracj, kaz njeftosz cijanja, kij menja, so uože jedyn s njeftotrymi lutami zyle bjerilje wopez: to tei moje jara žvlnne droždje docinice nemoža. Rajmene je po prawym na masku lut a na körz dwaj puntal. Njeichto wiaz hacj mene tež pecjivo zyšie nicež newadži, dokež moje droždje, a hdy by so jich dwójzy tak wele wsalo, hacj je ireba, ženje pecjivo hörke nečinja.

Pschi mojich khlamach stejitas dwaj muraj a dwaj selenai schtomik:ž.
W Budyšchini, na herbskej hašy čio. 1⁹/₂₄.

J. G. F. Niecksch.

je jako jara mity poreñschazy a wocjerstwazy myiatu ſrijed dopósnate; wone móže bo teho dla s dozpiezu a ſojerienju ſtoweje, bjekeje, nježnije a mehkeje ſoje najlepe porucječ a pschedawa je w stajnej dobrozi pschezo woprawdite jenož

Korla Pefcheck, Coiffeur
na bohatej hašy čio. 85/23 nedaloto winowje ſicje.

Š priódkejazemu hodownemu ſwe-
dzeni porucžam cjeſzenym tudomnym a
wonkowskim ſerbam ſwoje
**wino we khamy
a winowu ſtu**

a pschispominam, so mam wſchitke družiny
ſłodkich a jjerych winow jara tunio na
pschedau. Štoddke wina pschedawam ble-
ſchu wot 15 hacj 25 uſl., jiere wina pak
bleschu wot 10 uſl. hacj 1½ tl.

Jan Wannack,
na rožku ſchulerskeje a rjeſniſteje haſy.

Faſhowanie mlodeho piwa bo w tudomnej
piwarii psched hodami hiscjeje wutoru, 21. de-
zembra ſmjeje.

W Budyšchini, 19. dezembra 1857.

Piwarſka depuzatia.

Tecžmenja
bo sa tudomnu piwariju hiscjeje djjelba kupuje.

W Budyšchini, 19. dezembra 1857.

Piwarſka depuzatia.

Wucezomniſk pytany.

Hölcež, kij chýkt pekarſtwo a ſobu tež
konitarſtwo wuſnyci, móže dobre mjeſto psches
wudawatnju ſerb. Nowinov pschivokafane doſtačj.

Shubene.

Sandjenu ſobotu bu na pucju s Budyšchima
do Radjaneg liſtowija (Briestajcha) ſhubena, w
fotrejz „Gewerbschein“ ležesche. Namakat
chýkt ju ja pschispravne myto we wudawatni
Serb. Now. wotedacj.

Namakane.

Šeobotu 5. t. m. je maly, do rubiſchka
ſawjasanu, paketik namakanu. Tón, kotremuž won
ſluſcha, doſtane jón po ſaplačenju narjescnika
ſaho vola ſejlerſkeho miſchtra Uibana, na horn-
cjerſkej haſy čio 172.

Zańdzenu ſobotu žita w Budyšinje placachu

Korc.	Wyšsa.		Nižsa.		Srjezna.							
	tl.	uſl.	tl.	uſl.	tl.	uſl.	tl.	uſl.	tl.	uſl.	tl.	uſl.
Widzenza	5	10	-	-	4	15	-	-	5	-	-	-
Roſta	3	5	-	-	2	25	-	-	3	-	-	-
Gejmen	2	22	5	-	2	12	5	-	2	17	5	-
Worſ	2	12	5	-	2	-	-	-	2	7	5	-
Horč	5	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wofa	3	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rjewit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zabu	6	5	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-
Hejdunſka	4	20	-	-	-	-	-	-	4	15	-	-
Bjerny	-	25	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-
Kana butry	-	18	-	-	-	-	-	-	-	17	-	-
Kepa ſlemy	5	15	-	-	-	-	-	-	5	5	-	-
Beut. ſyna	1	7	5	-	-	-	-	-	1	2	5	-
Dowoz:	2853 kórcow.											

Serbske Nowiny.

Za nowěški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral,
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 52.

24. decembra.

Leto 1857.

Wopſchilecje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina Se Sternan. — Dovisy. — Sudniſte dopiſh. — Pschilopk. — Syjewh. — Hanž Devla a Mots Lunka. — Brktwinſte powjeſze. — Gjahi ſakſofloſchleſyntſkeje jeleſnizy ic. — Venecja vlačiſna. — Navjeſchtnik. —

R u a w e d ſ e n j u .

Schtóž chze na prjene ſchtwörtljeto 1858 fa Serb. Nowiny do předka placzic
tón nech njetko 6 nsl. w wudawařni Serb. Nowinow woteda. — Na kralovſkich poſtach
placzi ſo $7\frac{1}{2}$ nsl. na tón ſamym čzaſi. — Sa wosſewenja a navjeſchtki mōžemy Serb. Now.
kóždemu poruežic, pſchetož te ſame čitaja ſo tak derje w Budyschinii kaž tež we wſchitkých
ſerbskich wſtach, a ſchtóž chze po tajfum njeſchto tak vrawje po zylým ſerbskim kraju roſ-
ſchjerene mječ, tón daj to w Serb. Nowinach wosſewieſ. Redakcja.

Tež proſchu ja wſchitich tých ſamych, kiž ſu mi s ljeta 1857 wiazy abo mene fa Serbske
Nowiny wiſeſci, najpodwelnischo, fo bychu mi fwóſi doſh hac̄ do kónza tuteho ljeta ſaplaz-
cili, dokoſl jím hewak Serbske Nowiny dale ſtač nemóžu. Smoler.

Swětne podawki.

Sakſka. Dofeſl je ſo krajinu ſejm tak
poſdje w lječi ſhromadžit, ſo krajne doſhody
a wudawki hiſcheje ſjetba čzaſa doſz pſchiswolecz
nemóže, dha ſu te ſame wot ministerſtwa po
ſtarym waſchnju na lječo 1858 wupiſane.
Majſtere pak ſejm tu wjez predy wujedna, hac̄
ſo nowe dawki dawaja, a ſpuschezenje dawokow
potom tak do živenja stupi, kaž bu hiſom do
prjedka wot ministerſtwa ſlubene. — Minister-
ſtvo je ſejmiej ſalon k wuradženju prjodſpoložilo,
po koſtrymž ſmje ſo wot ljeta 1859 jenož tak
menowaný złonſki punt naſoječi; 20 puntow
wuczinja ſameň a 100 puntow zentnar. Punt
budje do 30 lutow, lut do 10 kwentow, kwent
do 10 zentow a zent do 10 ſornow džieleny.

Pruſh. Se ſtrowoziu krala pſchezo ljepe
bje, tola pak je kral pecja wobſanknyt, ſo ſmjeje
pryzg pruſki krajne naležnosje po tých tſioch
mjeſazach, ja koſrež bje je na ſo wſat, hiſcheje
dale weſh. — Krajinu ſym budje 12. januara

wotewrane. Wyshe dawki ſo žadač nebudža,
dokoſl doſhody (nutpſchindzenja) wudawki wo
3 milliony tolef pſchekroča.

Rakuſh. Zendzelſki poſtanž na turkowſkim
dwori, lord Stratford de Redcliffe, je na pucju
do Zendzelſkeje do Wina pſchijet a tam naj-
ſtere w naležnosjach Móldawy a Walachije
wajne wjezy wujednat. Zendzelſke a rakuſke
ministerſtvo menujzy w nastupanju tuteju kraju
w jenej a tež ſamej myſlit ſtuſujetej.

Franzowſka. Straschny čaſ, kiž bje ſ
Ameriki na pſchekupzow pſchishot, je w Franz-
owſkej tak daloko pſchetratz, ſo wo nowych
bankerotach ničo wiazy ſtyshecz neje. Tola
je to hubenie, ſo wele fabrikow hiſcheje neje
ſako dželacj począto a ſo po tajfum wele džie-
lacjeroſow žancho dželta nima a teho dla nisu cjerpi.

Schapanska. Tudemna ſratova je ſ
weſetofaſje nad tym, ſo je vryna ſoſeſita, wſchit-
kých tých ſamych, kiž ſu voluſtſich pſcheturperow
dla knjekafjeſ ſchraſi wotfuđeni, zylje wobhnadžita.

S e n d j e l s k a. S Indije žane ważne powiesze psichische nejšu.

R u s o w s k a. K podperanju wiskowanju w stronach kaspiskego morja je shjezor poruczil, so by so pschi brjosy tuteho morja nowe mjesto z menom „Petrovsk“ sałożilo.

Ze Serbow.

S Budyschyna. My tudomni starožitnoścjo hmy knesej F. jara dżakomni, so je nasz psched tydjeniom na stolp pod Zitrom sahy fedż-bliwych sejinit, a proshymy jeno, so bychu tež drusy knesojo (wohobeje k. duchomni, wuczerjo) nam tajke wjezby zdzielił; my chjemy potom wjesi wo tajkich starožitnosciach so dale wuprasieć a hnadj tež njeleho z nascheje średziny na tajke mjestna wypołtacz. Dokelž yak hmy spomneny stolp psched njeotrymi lietami sam widział, možu kaž k. F. z wjestoszu prajicj, so je ſteho čjaka, we kotrym biechu Zitzenjo hiszczęce katolizm. Hacj runje woßlinczanska woſada neje bes prienimi, kij ſu k nowej Lutherowej wjeri stupite, dha je iola prieni tamny duchom. hžom 1612 wumret, a duž je pschezby mózno, so je tón stolp psches 250 l. stary. Proshymy, so by k. F. dale powiesze wo tym hromadźit, a je w Nowinach woſadzili. Podobne stolpy naděńdzemy hiszczęce dženski džen wjazore w katolickich woſadach, husto tež z wobrasami fchijowana a horjestača. Kaž w Zitru zhyt stolp tak ſu druhđe jenož mena tajkich stolpów a klapkow z katolickich čjaskow so zdjerzate k psch. na Borborzy pola Źasa. Ale so je wobras horjestača na stolpi Zitrej meno dat, to nowischi filologojo wjaz newjerja; pokasaja to do bajkow, jako tamne snate watwodżowanje Budyschyna wot „Budje hyn“, Budesz wot „Nech tudy Buda steji“ a t. d.

M. H.

S Budyschyna. Psichirodospytny (a pôdla tež semjopisny) wotriad macijszy serbskeje mjeſeſeſe tudy 19. dezembra swoje poſedjenje. Psichitomni biechu k. k. wuczer Rostok z Dreczina, mjeſchczanski wuczer Kreczmar z Budyschyna, wuczer Mucjink z Semic, wuczer Kral z Radworja a knihkupz Smoleš z Budyschyna.

Jako bje wotriadowy starschi, k. Rostok, poſedjenje wotewrit a shromadženym ſobustawam w dusznej ryci pucj rospolasaf, po kotrymž budje psichirodospytny wotriad swoj wotykneny konz doſahnycej móz, bu protokoll prieneje shromadžisny wot piſmawedžera, k. Kreczmarja, czitaný a wot psichitomnych podpiſany. Potom czitasche k. Mucjink ſjehowaze naſtaſki: 1) Nadeñdjenje wójskowe w akti (tipula mirabilis) wot hajnika Bauera z Berghelsdórsa w ljeći 1854; 2) Djivne rženje telegrafowych ſerdzi pschi želesnižy, w ljeći 1857 wot ſpišowarja woſledzbowane; 3) Spocjat k a prijeni bjež rječi Ćjornižy a 4) Njeſchtō ſlikařstwa. — Na to czitasche k. Rostok njeſotre naſtaſki a to: 1) Hory w Sserbach; dale: 2) Hora Pichow; 3) Wody z Pichowa ſo žorlaze; 4) Wedro a živenje pod Pichowom a 5) Živenje w lješu. Kaž bje predy k. Mucjink pschi wopyšanju kloschtskeje hory na baſku spomni, kij ſo wo tutej baje, tak pschiwda tež k. Rostok powesz, kotaž je bes ludom wo dživej žoni na Pichowi klyschej. Napoſledku czitasche k. Smoleš ſwoj naſtaſki: Sserbske placie mena, ſ ludoweho erta ſesbierane, a ſlónčjanje buchu k. k. wuczer Dmisch w Stroži, kand. duchomnstawa Warwik w Budyschini a ſtud. duchomnstawa H. Dućzman w Brasz, kij biechu ſo ſamolwicz dali, ſa ſobustawy wotriada wuſwoleni.

Se Sserjan. Tudomny, 57ſetny woſydlér, Handrij Nehór, pomenowany Pieštrak bjeſche 13. dezembra wiezor wokoło 10 hodžinow duž do Krepež njeſak ſ pucja psichirodospyt a do rječi Halschtrova paňyl. Wajctař, jeho woſanje ſahyſchiwski, bje jemu hnydom ſ pomozy ſhwatač, nebieshe jeho yak wuczahnycj možt, dokelž bje tam woda hľuboka a brzoh wyšoki. Duž bjeſeſche wón po ludzi ſ pomopy, wot kotrychž bu potom Nehór moriwy ſ wody wuczehneny.

D opis y.

Z Prahi. Maia w Brasz tež pschedzenaka? myſli ſebi njechtožkuliž, — abo kajſe

protočli tam maja? Sserbskich pschedjenasow pschindje njehdje djeſtacj do Prahi, Čečojo maja pak hižom kraſnu čtrjödku protifikov, kiž po wſchelakich pschemjenenjach, kiž so ljetu 1848 do živenja pschineſe, ljetu wot ljeta rošmnožuſa, niž jenož w ſicbi, ale tež we tym, ſchlož jich wobſah a hódnosz naſtrapa. Pschetož njetko mamy w čejſlim Šeſlowjanſtwi njehdje dwazyczji protifikow, kotrež wyſhe ſabawo tež mnohe powu-čenja ſa wſchelake rjadowinje wobvyleſtwa poſſicjuja. A woprawdzie, žana kniha, ſi wu-ſacjom nabožnych ſyjewatſiſich a ſwiateho piſma, nima taifego roſſchjerena, ſuž dobra protifa: w koždej wšy jich wjaz abo mene ſi ruſi do ruſi dže a powučjuje a roſweſeluje čijtarow na doſlích wečjorach. Niekotryjſutíž čijat Šerbs. Nowinow by ſnadž rad ſhonit, kajſe protysi maja ſuſodni Čeſcha a ſhoto ſo jim w nyh poſſicjuje. Čhu teho dla naſpomnicj tych, kiž ſo ſe ſvojim wobſahom abo wopſchijecjom wuſnameneja.

Započinam z „Časnikom“ kiž ſo z wo-ſebnej rozšérnoſću bjez čechami wuzna-ſjenja. Časnik je čekoslowjanska narodna protyka z wobrazkami, wot Daniela Licharda zestawjana, wukhadža we Winje a je do dwanaći dželow dželena: přehlad noweho lěta; hwězdarske rozpoſmjenjenja wo měſacu; mróčeles a jich rozrjad; zemjopis a přirodo-pis, žezeznicy; historisko-statistiske zlemki, nekrologia (wopomnjenje wažnych zemrjet-tych) poslenjeho lěta; slowjanske dopom-njeuki; wobrazy z narodopisa; z hospodar-ſtwa; kronika poslenjeho lěta a ſměſki (anekdoty) ſtawizniſke a wšedneho wobſaha. — Z teho je widžić, zo je ſebi ze-ſtawičel wšu prouču brał, powſitkomu pro-tyku ſpisać, w kotrež kóždy něſto powu-čaceho, wužitneho namaka.

Spomnjenja hódna je dale „Koleda“ (nowolétny dar). Wudawa ſo wot maćicy morawskeje a poſkičuje derje a bohače zestawjeny astronomiſki džel a přehladne tarifki a wyše teho nastawki wo wunama-

kanju pisma, wosebje staroslowjanskeho; kak rozdželnje hladaja ludžo na svět a ſkutkowanje na nim; wo statnych paperach, wosebje rakuskich; njewjedra; přiſtowa a poryčadla běloruske, bołharske a lužisko-serbske. Wyše teho podawa ſtawizniſke naſtawki, zabawne powjedančka a rozprawu wo naležnoſćach maćicy morawskeje.

„Sbornik“ je wučeřska protyka, wu-ſawana wot redakcie časopisa „ſula a ži-wjenje“ k lěpſemu wučeřskich ſyrotow. Na ſpisanju tuteje protyki je ſo něhdže poł ſta ſpisovačeſelow českich, morawskich a ſlowjenskich wobdželiſo. Podate ſu tu imena a džěla někotrych ſlawniſich čechow; dale je tam přehlad pražskich ſulow a zja-wnych a privatnych wustawow; ſulerſtvo gymnasialnych a realnych ſulow w 1.1855 a 1858; ličba rakuskich gymnaſiow a kajka ryč je wučomna na nich; literarske towar-ſtwa rakuskich Šlowjanow a ſlowjanske časopisy w Rakusach. Priwdaty je powu-čowacy a zabawny džel.

Na tutu protyku jara podobny we won-konym a nutřkownym je „ſkolnik“ (ſulski wučeř) za wučeřſtvo kralohrōdskeje dioecesey a druhich dioecesow, k lěpſemu wučeřskich kandidatow kralohrōdskeho wokrjesa. Wudawař je J. A. Šrutek. K tutej protyce bě ſo tejko přinoškow zešlo, zo ſo wſitke powužić njemožachu a jenož te přijate buchu, kiž maja wosebje za wu-čeřſtvo a lud wosebny hłowny wužitk. Wona jedna wosebje wo ſulach, wo wu-wučowanju, ſkublanju a zabawjenju mło-đoſće. K temu ſu mnohe pěſnje, baſnje a powjedančka priwdate.

Sudniſke dopisy.

Pſched dwjemaj nedželomaj buſtaj wiesly Jurij Wenka ſ Hnach, poſdžiſho na Židovi, a Kortla Šiübner ſ Bischdorfa, hac̄ dotal tež

no Židowî, prjenschi f 6-, a poslenschi f 15 mje-
szacjnemu arbeitshausej sašudzenaj, do Zwickawî
wotwiedzenaj. Južu hódnî towarzch je wjestsy
Herman Andreas f Budyschina, kchwili tež w
Nowej wþy nad Sprewu, kij je, do 13 mje-
szacj neho arbeitshausa sašudzeny, sañdżenu tydzenj
ton samy pucz sa tamnymaj schot. Wschitkum
tijom je so tuta schitrafa jebanstwa dla, kotre-
hož bjechu so jako agencji abo maslerjo pschi
maslowanju wo bursle leżomnosje pschećzivo
burskim ludżom winowacjî scziniili, pschisudzita.
Głajcze, lubi Esberjo! to su waschi agentojo a
maslerjo, s kotrymž so, Bohu žel! tak husto
wotedadacze a iim swoje dowierzenie pschi psche-
dawanju a kowowanju swoich burskich kublow,
žiwnosjow atd. Słepie dacze! Tu njets widzicje,
kaſte ich stuikowanje je, tak jedarske a falschine;
tak nespójne, newjerne a ludarske ich słowa!

Prilopk.

* Nedaloko Sohlanda na sasselschlesyjskiej Je-
leńczy wusłocjischtaj 3. dezembra dwaj paršon-
skaj wosai a jena lowria f koltje, dokelj jena schiena
na schiesz truchow roslecz; tolu nebuchtu ani
ludzio ani wosy psches to wobſchledzene.

* Jako bje 6. dezembra lokomotiva, kij njehdzie
70 wosow czechesche, se Shorela na budysse
dwórnischejo pschijela, pschijedze bórsy tež druhî
ciah a storeži, dokelj bje jara cima a bjechu so
teho dla posdzie dohladali, do prjenšeho, rosnay
dwie lowriji a wobſchledzi nieschtio wosow, tak
so schkoda drje wokolo 1000 sl. wunoscha. Eu-
djom so nicžo stalo neje.

* W Seitendórfi wudhri 15. dezembra wohën
a wotpalicu so wschitke twarenja garbarskeho
mischtira Preschera tam.

* Psches Hamburg je w tutym lječii 30,878
wuzjadowarjow schlo. Boni bjechu s wetsha
do Ameriki.

* Wondanjo dashe so w Praszy Rudolf, wêr
f Thurn a Taxis, sđjowku jeneho wuczerja wjerowacj.

* W njeſotrych wosadach gdanskeje (Danzig)
wokolnosje je pschi kwasach hiszceje tſjelecz wa-
schnje. Jako bje so wondanjo jedyn burski syn
se swojej newestu wjerowacj dat a s kwasaremi
wot wjerowanja domoj jiedjesche, poczachu kwa-
sario tſjelecz. Duž wuczerje młody muž tež staru
pistoliu a wutsteli ju. Ta pak so puſny a jeho
tak frani, so bje won hijom morwy, predy hacj
jeho do kwasneho domu dowieſechu.

* Wondanjo chyzsche jedyn pucjowat kij bjeſche
njeſotry čas w Innsbrucku pschebył, dale pucjo-
wacj. Dokelj wschelake newuschnie papery a listy
sobu wsacj nochzyche, dha wsa je s kommody a
ejiſny le do wóhnja, so by je spalit. Jako so
te papery tak prawje renje palachu, pschińdje
jemu do myſlje, hacj won tolja sa 1200 schjeſnakow
paperjanych penes, kij bjechu tež w kommo-
dji ležale, sobu hrabnył neje. Won pohlada
teho dla khetſje ruczie do kommody, — ale tam
jana paperka wiaz nebje; duž pohlada do wóhnja,
— ale tam bje hijom wschitko żahlo, a won dyr-
besche pschihadowaci, tak so 1200 schjeſnakow
do procha a popela pschewobrocjicha.

* W Hamburgu je w časzu dwieju nedzelow
psches 100 pschekupzom bankrot scziniło, dokelj
jim amerikanszy pschekupzy, kotrymž bjechu twory
pschedali, sa te same janych penes poſtali nebjechu.

* Ruski, s krymstej wóny stanowym general
Todleben je we Wiesbadenu, hdyż won swojich
ranow dla pschebywa, s konja panyl a ſebi rufu
stamat, kaj tež hlowu franył.

* W Kannemitzach pola Mutzschena wotpali-
ciku so 9. dezembra tui khejje.

* Blisko Chemniça na jenej zyhelnici bydli
por ludzi w dźiwim mandjelsktwi hromadzje, kij
mjeſeſtaj dwie djeſzti. Młodze tuteju djeſzjiow
bje w mieſazu juliju t. l. na jene dobo prezj a
wudawasche jeho nan, so je to samo njehdje k
wotczeſnenju dat. Dokelj so pak to fa ſeljane
dopofaja, poczachu na neho tukacj, so je ſnadź
to djeſco ſaraſt a 12. dezembra su tež cijelo
teho sameho nedaloko zyhelnicje wuryli. Star-
szej ſpomneneho djeſzja přejetaſt wcho hroſne
stuikowanje a prajitai, so je djeſco ua khoros
wumrelo a ſtaj je wonaj khudoby dla ſtradju
pohrebaloj.

* Jako 11. dezembra schyrjo djeſacjero w
stuſſfurſkej ſtoneńi do ſtonowych, 1200 stopow
hubotich podkopow so delje puſtacjach, roſtorje
so nieschtio, so pschiprawa, w kotrejž ſedzichu,
do hubotosje, 900 stopow hubotekie padje, a so
delta s nimi na planz roſtasj.

S p ě w y.

Noc je k nam postupila,
Noc čicha, čemsita;
Praj, macé hwězdow mila,
Što tebje wupoſla?
O wokrewjerka sprócných
A mučenym witana,
Ty z rukow přindžeš wótnych,
Zo mér by přinjesla.

štó tebi khwalbu dawa
 A hišće njedrěmje,
 Je džiwina, kiž stava
 A z lěhwa wuběhnje?
 O ně, ta zmysłów nima
 Za twoje rjanosće,
 štož pak so njebjes přima
 Ma k tebi wjesele.
 štož k njebju wóčko nosy,
 Swět wyšsi w wutrobi,
 To wokřewjenje prosy
 Na twojej krasnoſći;

Maš īuki lilijate
 Tam horkach rjeniše,
 To swěđčenja su swjate
 A pisma njebjeske.
 O přečelnica, witaj
 Mi pyšna z hwězdam,
 Te knihi, wóčko, čitaj,
 Te, ducho, před so wzmi,
 W tych měra, trošta nabudź
 A wěry, nadžije
 A khudu zemju zabudź
 A brěmjo žiwjeńske! ***

Kak

rozom

Hans Depla

wótřitaj

a

Mots Tunka

ludzi pódla

škréjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla: Kak dha ljetša se sajazami
 steji, Motsko?

Mots Tunka. Nô, te ſu tucjne doſz, kaž
 ſym w Serb. Nowinach ejitat.

Hans Depla. A doſz iſch tež je, pschetoſ
 ja iſch wondanjo pekny wós do mjeſta weſz widžach.

Mots Tunka. Haj satſſelanych.

Hans Depla. A tola bje ſo jedyn tež ſe
 mni ſabjejal!

Mots Tunka. Tón drje ſłodjesche?

Hans Depla. To ſo wje.

Redaktor, (kik ſ daloka pschipoſluchuje, bor-
 boze do brody:) To bundayr wje, ſe mni ſo ljetša
 žadyn neſabjeſi!!

Cyrkwinske powjesće.

Křečeni:

Michałska cyrkej: Gustav Herman, Pjetra
 Kultsi, khjejerla na Židowi, ſ. — Maria Berta,
 Korla Bohuwjera Miklišcha, wobydlerja na Židowi,
 dž. — Ota Pawoł, J. Samuela Zahna, schriftparja
 na Židowi, ſ. — Korla August, Handrija Mjeta,

wobydlerja na Židowi, ſ. — Maria Amalia, Han-
 drija Marcjinfia, wobydlerja Židowi, dž. — Hanža
 Amalia, Ernstia Lücki, ſublerja na Židowi, dž.

Podjanska cyrkej: Hana Augusta, Michała Bo-
 hwjera Brody, naſenka mlýna w Džejnilezach, dž.
 — Jan Ernst, Hanž Marie Kraliz ſ Čejmeriz nem. ſ.

Zemrjeći.

Djen 3. dežbr.: Karolina, rođ. Schönselverez, Jana Theodora Stangi, schwæza w Dječnjikezach, mandželska, 36 l. — 4., Hanja, Jana Freunda, wobydlerja na Židowi, mandželska, 67 l. — 5., Handrij Nowak, murek na Židowi 33 l 9 m. — 5., Hanja, nebo Jana Krala, khejserja w Sajdowi, farost. wudowa, 80 l. — 10., Jan Bohumir Wičeš, wobyd et na Židowi, 22½ l. — 12., Hanja, rođ. Janaschez, Jana Wicjosa, khejnika w Małych Debńzach, farost. wudowa pod brodom, 59 l. 4 m. — Hanja, Wictor Pettiga, khejnika w Dječnjikezach, farost. wudowa, 85 l. 7 m. — Jan Ernst, Haný Marie Kraliz w Czemeritzach, nem. ſ. — 15., Aug. Herman Kurt, Haný Chrystiany Rosny Kundischez pod brodom nem. ſ., 4 m. — Hanja Maria, Kortje Augusta Hempla, volerja na Židowi, dj., 2 m.

Czahi sakkoschlesynskeje železnicy
ſ budyskeho dwórnischa.

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; pochivoknu 11 h. 40 m.; popołnu 8 h. 22 m.; wiejor 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Dráždjan: rano 7 h. 37 m.; do połnica 12 h. 53 m.; popołnu 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 41 m.; w nozy 2 hod. 42 min.

Benežna placzisna.

W Lipsku, 22. dežembra, 1 Louisdor 5 tl. 15 nbl. — np.; 1 połnowajazy čierwony ſloty abo dukat 3 tl. 4 nbl. 8 np.; wińskie bankowi 96. Spiritus w Brodžawi 7½ tl.

N a w ě š t n i k.
Krajnostawski bank.

Nowe daňske listna (Zinsbogen) s níže napišanym hornolužiskim fastownym listam, na dječnacj termijow wot 30. junija 1858 hacj do 31. dežembra 1862 ſobu postajene, ſo po pschevodacju wobježanych talonow, kotrymž dyrbi pschi wjaz hacj jenym kuſu ſaplič ežiſlow, po rjadu ſrjadowaných, pschiwdath byci, wot djenka w pschebyka banka wudawaja.

Ser. II. La. B.	wot №	451.— 470.
" "	"	531.— 570.
" "	"	651.— 680.
" "	"	701.— 900.
Ser. II. La. C.	" "	3631.— 3730.
" "	"	3951.— 4150.
" "	"	4201.— 4500.
" "	"	4601.— 4700.

Pschi tym ſo wobħedjerja fastownych listow

Ser. I. La. D. № 231. 2002.

E. -	27. 45. 57. 290. 2268.
F. -	69. 144.— 148. 150. 151. 184. 451. 491. 507. 535. 935. 1247. 1252. 1253. 1547. 1622. 1706. 2008. 2704. 4628.

Ser. II. La. C. № 1801.— 1803. 1901.— 1903.

D. -	1324. 1655.
------	-------------

ſa kotrychž daňske listna hijom wot ult. dežembra 1854 hotowe leža, ſ nowa na- psminafa, taſke ſamienenie ſcinięci, a ſo pschi tym na to ſedibnych ſcinięci, ſo koupony wot 1. januara 1855 hijom ſe 16. julija 1858 ſaljetnja.

W Budyschini, 12. dežembra 1857.

Direktorium krajnostawskeho banka R. S. hornolužiskeho markhrabinstwa.
ſ Thielau.

Dr. Whithowa wodziczka sa woci

wot T. Chhardtia w Altenfeldji w Thüringskej, s wiazorymi przylegami wysołich weisow poczęszona, wopłasuje so be wschitkimi dotalnymi woci hojazym frjedami psches swoje sbożomne skutkowanie wschednje jako najzahodnitscha a najlepscha wodziczka w tajkim nastupanju, a może so jako dopokasany hojaz a pochylnazv frjed a jako

więsta pomoz sa ludzi na wocjomaj blednych

Wódemu poruczej. Wona hojz wjeszie a rucie a be wschitkich schódnych szewtow, wośebje pschi sahorenju, szczepnenu, suchocji, syłsowanju a bjezenju wocjom, kaj tež pschi skaboszil po biełmi a placji bleschka s wulżowaniem jenož 10 nsl. a dżela ju jenož wopravdiju Traugott Chhardt w Altenfeldji w Thüringskej. — Skład sa Budyschin je w hrodowskej haptyni.

Gebr. Lederež

balsamiske

semeskoworechowoliye mydlo

4 fuſy
w
jenym paketi
10 nsl.

je jako jara miły poreñschazy a wocjerstwazy myjaty frjed dopósnate; wone może so teho dla k dozpieju a sojserjenju stroweje, bjeleje, nieżneje a mehleje fożje najlepe poruczej a pschedawa je w stajnej dobrosi pschezo wopravdite jenož

Korla Peſcheck, Coiffeur
na bohatej haſy cjo. 85/2s nedaloko winoweje ficej.

Po tym njetk tak sbożomnie dokonjanym natwarenju naszych nowych rianych pschejelów we naszym Bożim domi, ktorzych poświecenje bje w Serb. Nowinach wopisane, spośnaje ton tudy podpisany sa swoju pschistuschnoſſ, tež po swoim bosku swój najwutrobnischo djaſ wuprajec, a to najprjödy wschitkim czechiedostojnym fastupowarjam jako rukowarjam tuteje kraſneje wiezy, koſiž ani penes, ani próžy nelutowachu, tutón riany skutk wudokonec; kaj tež wośebje tym samym czechenym młodym hólzam, koſiž bromadjenje dobrowelnych darow we zytki woſadzi tak horliwe wurdzowachu, a potom tež s wośebnej próžu a s wulžimi wopowarami tak swolniwie wobstarachu; skóńczenie napoſledku wschitkum tym, koſiž tak derje s wubudzajymi słowami, jako s weſelym darom tu dobru wjez podperachu: pschetož woni ſu tež psches to dobrý ſtuk na mni ſežinili. — Wschitkum budzi ton knes najbohacjischiaſaptacjet! — Pschi tutej ſladnoszi chzu ja hiszczę pschiſpomnicj, so tute nasche nowe viszczelje niž, kaj tonsche lieto we tuthich Nowinach woszewene vjeſche, 1134 tl. ale 1498 tl. płacza, a so wone niž 18, ale 26 klinčajzych hloſow maja. Tych pschejelów wschitkich bromadzie we nich, wulžich a małych, je nimale 1600, a bes tym ſamymi je jeno 312 drewjanich te druhe, wschitke ſu wot najwobnischeho zyna.

Boh ton knes chzyt je wobarnowacz psched nesbožom a pschede wschitkej ſchodu, so bychu wete ſieſtoſtykow k Bożej cjeſzi ſtuſile! —

W Budestezach, 18. djen hodownika 1857.
J. Ryter, organista.

Rawieschtke.

Dolež ſredu po nowym ljeſci ſwedjeni tioch kralow trechi, dha budja prijene ſkóne wici w Neſwacjidi w ljeſci 1858
ſchitwortk po tutym ſwiatym dniu
jako 7. wulkeho rožka
wotdjerzane. —

W Neſwacjidi, 24. dezembra 1857.

Pjetr Wohlenk, gmeinski prijödkſtejet.

Ječmenja

ſo ſa tudomnu pmařnu hiszczę dželba kupuje
W Budyschin, 19. dezembra 1857.

Wiwaſka depuzazia.

Wote mne dželane
draždanskie bentuschki psche kuraze woka
poſicjuja tak lohki, kaj wjeszie pomhazy frjed
k woſtronenu tuteje tak bołosneje c̄wilie. W
Draždjanach pschedawa je jandželska haptynka, w Budyschin pak hrodowska haptynka.
G. Werner.

Groſſowe broſſkaramellje,

najlepschi frjed k woſtronenu ſaſchela a k poſloženju dychanja, kaj tež k swarnowanju psched dybawoſju pschi ſaſymnenju w symnym cjaſu.

Na Budyschin a woſolnoſz w hrodowskej haptyni knesa M. Jäſinga ſožny cjaſ na pschedan. Eduard Groſ w Wroclawju.

Barlińskie wóhni sawjeszjaże towarzstwo.

Saložene 1812.

Sakladny kapital 2 miliony i toleří.

Tuto najstarsche wóhni sawjeszjaże towarzstwo bere sawjeszjenja psche wóhnjowu schodu horje po niskich, ale twerdych pramijsach, hdež sawjeszjeni ženje nicžo dopłacjowac̄ netreba. Wone saruna tej schodowanja, kiz su ho psches blyſt state, byrnzej won runie nesapalik, ale jenož roſtishepit, a saplaci tej wobſchodzenja, kiz su ho pschi murumowanju na wiezach state.

Podpisany, kiz je agenturu sa Budyschin a wokolnoſſ na ho wſat, že czeſkenym Šerbanom sawjeszjenja pschi tuthm towarzſtwu lubje rad najtunischo wobſtarac̄ a hewak ſoždemu wſchitke pojazdane wukasowanja w taſkim nastupanju darmo dawac̄.

W Budyschin.

J. E. Smoler, wudawar Šerb. Now.,
agent barlińskiego wóhni sawjeszjaže towarzſtwia.

Najpodwołniſchi nawjeſchtk.

Riz jenož wſchitki tym ſamym, kiz hijom wele ſjet moji jeleiny maschinowu woſ, w ſiedzeniu, widziej chybu, ale ſoždemu ſ tutym naſpodwołniſchiem wofſenjuju, ſo ſym jón ſe wſchelakimi druhimi ſweſtelazymi hodownymi wiezami ſa wotroſenych a džieciži pschi jaſnym poſhwiczenju we wutepnej ſtvi wuſtaſit, besnimi: wjerne wobrany ſ Kalifornije, jako ſlotowe podkeſti a wulki mórsſi pschitaw St. Franziſka ic., korež ja wot mojeho syna Gustava Blumy dosta. Tutón woſebity bethelem chzu ja tež poſchedac̄ a može ho teho dla wſchitko dalsche pola me psched garbarſkimi wrotami czo 431 ſhonici, hdež ſu tele ſpodiwne wiezy tež widziej a to na nedzelskich a ſwiatych dnjac̄ popelnju wot 5 hac̄ wečor do 9 hodzinow: na wſchidnych dnach wečor wot 6 hac̄ do 9 hodzinow: wotroſeni vſacja ſa to 1 nſl., džieciži $\frac{1}{2}$ nſl., a woſebni po ſpedebnoſzi.

Friedrich Bluma,
džielar ſeſowych vijadlow.

Czeſkenym Šerbanom ſ tutym naſpodwołniſchiem wofſenjuju, ſo ſym ja ſwoj w inowyska ſe wſchelakich ſironow jara pschitopit a ſu bjeſte a czerwene wina w bleſtach a píčelach najtunischo pola me ſ dostac̄. Tež ſym ja woſebje w inowu ſwu pschihotowat, hdež moža winowu hozjio, ſami abo wjazp hromadje, ſwoje wino píč a ſ temu tež po požadaniu wſchelake ſymne iſedje dostac̄.

W Budyschin, 22. decembra 1857.

J. G. F. Vieckſch.

Jedyn buſ, $2\frac{1}{2}$ lieta ſtary, czerwonoſchitrymaty, je w Nachlowi pola Hadama Löfflera na poſchedan.

Šylny černy rečjaný poſ, kiz je dobrý waſtai, je pola Hataſha w Malej Dubrawi na poſchedan.

Druhi džen hodow jako 26. dezembra

w hofſenju w Bulezach, na lotrmyj naſpodwołniſchiem poſchitroſhuje.

Lehmann.

Na ſwiatecho Domaſa, 21. decembra t. l., woſradži namaj Boh luby knjez stroveho a čerſtweho synka.

Knihikupc J. E. Smoler
a mandželska.

Zańdženu sobotu žita w Budyſinje płaćachu

Korc.	Wyšša.		Nižša.		Srzedzna.		Płaćizna.	
	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.	np	
Wſchenza	5	5	—	4	15	—	5	—
Roſſa	3	5	—	2	25	—	3	—
Decimem	2	25	—	2	15	—	2	20
Wofſ	2	15	—	2	5	—	2	10
Grōch	5	15	—	—	—	—	—	—
Wofſ	4	—	—	—	—	—	—	—
Rjeſit	7	—	—	—	—	—	—	—
Zahly	6	5	—	—	—	—	6	—
Hejdusčka	4	20	—	—	—	—	4	15
Bjerny	—	25	—	—	—	—	—	20
Kana buten	—	18	—	—	—	—	—	17
Repa ſłomy	5	15	—	—	—	—	5	5
Bent. syna	1	7	5	—	—	—	1	2

Dowoz: 3146 kórcow.

Čiše wot Biedricha Hiki w Budyſinje.